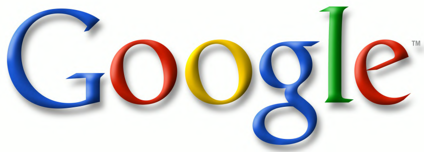

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

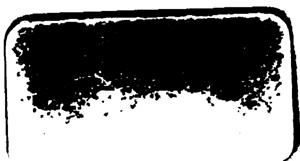
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

N
i
181

CONFINED.

ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΓΑΛΗΝΟΥ

ΑΠΑΝΤΑ.

CLAVDII GALENI

OPERA OMNIA.

EDITIONEM CVRAVIT

D. CAROLVS GOTTLOB KÜHN

PROFESSOR PHYSIOLOGIAE ET PATHOLOGIAE IN LITERARVM VNIVERSITATE LIPSIENSI PVBLICVS ORDINARIVS ETC.

TOMVS XII.

LIPSIAE

PROSTAT IN OFFICINA LIBRARIA CAR. CNOBLOCHII

1826.

MEDICORVM GRAECORVM
OPERA
QVAE EXSTANT.

EDITIONEM CVRAVIT

D. CAROLVS GOTTLOB KÜHN

PROFESSOR PHYSIOLOGIAE ET PATHOLOGIAE IN LITERARVM VNIVERSITATE LIPSIENSI PVBLICVS ORDINARIVS ETC.

VOLVMEN XII.

CONTINENS

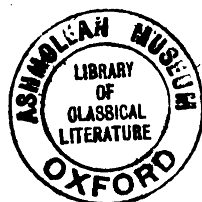
CLAVDII GALENI T. XII.

LIPSIAE

PROSTAT IN OFFICINA LIBRARIA CAR. CNOBLOCHII

1826.

63/9

7 JUL 1949

CONTENTA TOMI XII.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Η.

Ed. Chart. XIII. [181.] Ed. Baf. II. (86.)

Προοίμιον. Ἕβδομον τοῦτο περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ὑπόμνημα γράφοντες ἀναγκαῖον ἡγούμεθα προειπεῖν ὡς μόνοις ἔσοιτο σαφὲς, ὅσοι τοῖς ἔμπροσθεν ὡμίλησαν οὐκ ἐν παρέργῳ, τοὺς δ' ἄλλους ἡγοῦμαι παρακούσεσθαι μᾶλλον ἢ μαθήσεσθαί τι τῶν ἐν αὐτῷ λεχθησομένων καὶ αὐτούς τε σφαλήσεσθαι καὶ ἡμᾶς ἴσως ἐπηρεάσειν, ὡς οὐκ ὀρθῶς τινα γράφοντας. ὅσοι μὲν οὖν

GALENI DE SIMPLICIVM MEDICAMENTORVM TEMPERAMENTIS AC FACVLTATIBVS LIBER VII.

Prooemium. Septimum de simplicium medicamentorum facultatibus commentarium scripturus necessarium duxi praefari solis iis apertum ac clarum fore, qui in superioribus libris non velut aliud agentes aut obiter fuerint versati, alios vero potius perperam inauditur os quam eorum quae in eo dicenda sunt aliquid percepturos existimo, tum sese falsuros et nos forsan tanquam non

σώφρονές εἰσιν οἶδ' ὅτι πεισθήσονται, καὶ εἴπερ ὅλως πεφροντίκασι τῆς προκειμένης θεωρίας, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀναλέξονται τὴν ὅλην πραγματείαν· ὅσοι δὲ περίεργοι μᾶλλον ἢ φιλομαθεῖς ὑπάρχουσιν, ἀπειθήσουσι τῇ προῤῥήσει, καὶ οὐδὲν ἴσως θαυμαστὸν, εἴ γε καὶ μυστηρίων βίβλους ἐτόλμησαν ἔνιοι τῶν ἀμυήτων ἀναγινώσκειν. ἀλλ' οὔτ' ἐκείνας ἔγραψαν οἱ γράψαντες τοῖς βεβήλοις οὔτ' ἐγὼ ταῦτα τοῖς μήπω περὶ τὰ πρῶτα γεγυμνασμένοις. εἰρήσονται δ' ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ καὶ τῷ μετ' αὐτὸ τῶν ὑπολοίπων φυτῶν αἱ πρῶται δυνάμεις, τὴν τάξιν τῆς διδασκαλίας κἀνταῦθα κατὰ τὴν τάξιν τῶν γραμμάτων ποιησαμένων ἡμῶν, ἀφ' ὧν ἄρχονται. ἐν μὲν οὖν τῷ πρὸ τοῦδε μέχρι τοῦ ι προήλθομεν· ἐνταυθοῖ δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ κ ποιησόμεθα τοσοῦτον ἔτι προαναμνήσαντες, ὡς εἰς τὰς προαποδεδειγμένας ἀρχὰς ἀνάξομεν ἅπαντα· τῷ γὰρ ἐπὶ τοσόνδε θερμὸν ἢ ψυχρὸν, ἢ ὑγρὸν ἢ ξηρὸν, ἢ λεπτομερὲς ἢ παχυμερὲς ὑπάρχειν ἕκαστον τῶν φαρμάκων αἱ διαφοραὶ τῶν κατὰ μέρος ἐνερ-

recte quaedam fcripferimus calumniaturos atque conviciis laceraturos. Itaque qui fanioris mentis funt, monitis, fcio, aufcultabunt, ac fi qua illis cura eft praefentis hujus fpeculationis, ab initio totum opus perlegent; at qui prae curiofitate potius quam difcendi ftudio huc accefferint, monita noftra contemnent. Enimvero mirum fortaffe videri non debet, fi inventi funt qui myfteriorum libros a myfteriis alieni legere non funt reveriti, verum illos fui auctores non fcripferant profanis, nec ego mehercule iis qui in principiis non funt exercitati. Exponentur hoc in libro et eo qui hunc fubfequitur reliquarum plantarum primae facultates eo doctrinae ordine, qui in literis a quibus incipiunt vifitur. Antecedente itaque libro usque ad jota progreffi fumus. Hic autem principium fumemus a κ, id modo praemonentes etiam, quod ad ante demonftrata principia totum referemus. Siquidem hinc omnis figillatim medicamentorum in agendo provenit diverfitas, quod hactenus eorum unumquodque aut calidum eft, aut frigidum, aut fic-

γειῶν αὐτῶν γίγνονται, τὸ δ' ἐπὶ τοσόνδε προήκειν ἐν ἑκάστῳ τῶν προειρημένων ἄῤῥητόν ἐστι πρός γε τὴν ἀκριβεστάτην ἀλήθειαν. ἀλλ' ἡμεῖς καὶ τοῦτο [182] περιλαβεῖν ἐπειράθημεν ὅροις σαφέσιν, ἱκανοῖς εἰς τὴν χρείαν τῆς τέχνης, ἓν μὲν εἶναι γένος φαρμάκων ἐπιδείξαντες εἰς ὁμοίαν τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἀφικνούμενον κρᾶσιν, ἐπειδὰν ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς θερμότητος ἀρχήν τινα δέξηται μεταβολῆς τε καὶ ἀλλοιώσεως, ἕτερον δὲ θερμότερον ἢ καθ' ἡμᾶς γιγνόμενον, οὗ τέτταρας ἔδοξε ποιήσασθαι τάξεις· πρώτην μὲν τὴν ἀσαφῆ πρὸς αἴσθησιν, ὡς λόγου δεῖσθαι τοῦ φωράσαντος, ἑτέραν δ' ἐπ' αὐτῇ δευτέραν, ἤδη πως σαφῆ πρὸς αἴσθησιν, ἄλλην δὲ τρίτην θερμαίνουσαν μὲν ἰσχυρῶς, οὐ μὴν ἤδη γέ πως καίουσαν, ἐφ' ᾗ τετάρτην τε καὶ ὑστάτην τὴν καυστικήν. οὕτω δὲ καὶ τῶν ψυχόντων πρώτην μὲν τὴν (87) τάξιν τῶν λόγου δεομένων εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ψύχειν, δευτέραν δὲ τῶν αἰσθητῶς ψυχόντων, καὶ τρίτην τῶν ἰσχυρῶς, καὶ τε-

cum, aut humidum, aut tenuium partium, aut craffarum. Caeterum quatenus in comprehenforum unoquoque proceffum fit, juxta exactiffimam veritatem, explicatu certe eft impoffibile. Sed nos id tamen claris limitibus circumfcribere fumus conati, qui quidem ad artis ufum fufficerent; unum effe medicamentorum genus monftrantes, quod ad fimilem corporibus noftris temperiem pertingeret, quum a calore, qui in ipfis eft, mutationis alterationisque acciperet principium, alterum quod calidius quam nos efficeretur, cujus quatuor conftituendos effe ordines vifum eft; primum qui fenfu obfcurus fit, adeo ut ratione fit opus, quae verum deprehendat, alterum ab eo fecundum quodammodo jam fenfu clarum, tertium deinde alium qui valenter quidem calefaciat, fed nondum urat, quem fequitur quartus et poftremus jam adurens. Sic quoque refrigerantium primum quidem eorum quae rationis fubfidio indigent, ut refrigerare demonftrentur, fecundum eorum quae fenfibiliter refrigetant, tertium eorum quae valenter, quartum eorum quae

τάρτην τῶν ναρκούντων. ἀνάλογον δὲ ταύταις καὶ περὶ τῶν ὑγραινόντων καὶ ξηραινόντων.

Κεφ. ι'. [α'. Περὶ καλαμίνθης.] Καλαμίνθη λεπτομερὴς τὴν οὐσίαν ἐστὶ καὶ θερμὴ καὶ ξηρὰ τὴν κρᾶσιν, ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως κατ' ἀμφοτέρας τὰς ποιότητας. ἐναργῆ δὲ τούτων τὰ γνωρίσματα τά τε τῇ γεύσει φαινόμενα καὶ τὰ διὰ τῆς πείρας γιγνωσκόμενα. τῇ μὲν γὰρ γεύσει δριμεῖά τε καὶ θερμὴ σαφῶς ἐστι καὶ βραχύ τι παντελῶς ὑπόπικρον ἔχει. πειρωμένοις δ' αὐτῆς καὶ προσάγουσι τῷ σώματι πρῶτον μὲν ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη λίαν θερμαίνει τε καὶ δάκνει καὶ ἀμύττει τὸ δέρμα καὶ τελευτῶσα ἕλκος ἐργάζεται. λαμβανομένη δὲ εἴσω τοῦ σώματος αὐτή τε καθ' ἑαυτὴν ξηρὰ καὶ διὰ μελικράτου, θερμαίνει τε σαφῶς καὶ ἱδρῶτας κινεῖ καὶ διαφορεῖ καὶ ξηραίνει τὸ πᾶν σῶμα. διὰ τοῦτο γοῦν αὐτῇ τινες ἐχρήσαντο καὶ πρὸς τὰ κατὰ περίοδον ῥίγη, ἔξωθεν μὲν ἐναφέψοντες ἐλαίῳ καὶ συναλείφοντες ὅλον τὸ σῶμα μετὰ τρίψεως γενναίως, ἔσωθεν δὲ λαμβάνοντες, ὡς εἴρηται. καὶ μέν γε καὶ κατὰ τῶν ἰσχίων

extinguunt, ac mortem inducunt. Proportione istorum et de humectantibus ac siccantibus.

Cap. X. [I. De Calamintha.] Calamintha essentia est tenuium partium et calida siccaque temperie, ex tertio quodammodo ordine utraque qualitate. Horum manifesta sunt indicia, partim gustu apparentia, partim experientia cognita. Gustu siquidem acris et calida palam est, ac paulum omnino subamari obtinet. Periclitantibus autem et corpori admoventibus extrinsecus imposita, primum quidem valde calefacit et mordicat, cutemque exugit, postremo etiam ulcus efficit, in corpus autem intro assumpta tum ipsa per sese sicca, tum etiam ex melicrato, perspicuo calefacit et sudores ciet, omneque corpus tum digerit tum exiccat. Ea ratione ducti quidam ipsam contra corporis concussiones rigoresque per circuitum repetentes adhibuerunt; foris quidem oleo incoctam toti corpori inungentes cum frictione non segni, intro vero assumentes, sicuti est dictum. Quin

Ed. Chart. XIII. [182.] Ed. Baf. II. (87.)

καταπλάττουσί τινες αὐτὴν ἐπὶ τῶν ἰσχιαδικῶν ἀῤῥωστημάτων ὡς γενναῖον βοήθημα· καὶ γὰρ ἕλκει τὰ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν καὶ θερμαίνει σύμπαν τὸ ἄρθρον, ἐπικαίει τε σαφῶς τὸ δέρμα καὶ καταμήνιά τε πινομένη καὶ προστιθεμένη προσκαλεῖται πάνυ δραστηρίως. ἀγαθὸν δὲ καὶ τῶν ἐλεφαντιώντων φάρμακον· οὐ μόνον τῷ γενναίως διαφορεῖν τοὺς λεπτοὺς χυμοὺς, ἀλλὰ καὶ τῷ λεπτύνειν καὶ τέμνειν ἰσχυρῶς τοὺς παχεῖς, οἷοί πέρ εἰσιν οἱ τὸ τοιοῦτο νόσημα γεννῶντες, οὕτω δὲ καὶ οὐλὰς μελαίνας λαμπρύνει καὶ ὑπώπια διαφορεῖ. κάλλιον δ' ἐπὶ τῶν τοιούτων χλωρὰν ἐν οἴνῳ ἑψηθεῖσαν καταπλάττειν αὐτὴν μᾶλλον, ἢ ξηράν. ἰσχυροτέρα γὰρ ξηρανθεῖσα γίγνεται καὶ καίειν ἑτοιμοτέρα. τῷ δ' εἶναι τοιαύτη καὶ πρὸς τὰ τῶν ἰοβόλων θηρίων δήγματα παραλαμβάνεται, καθάπερ τά τε καυτήρια καὶ ὅσα τῶν φαρμάκων ἐστὶ θερμὰ καὶ δριμέα καὶ λεπτομερῆ καὶ ῥᾳδίως ἐκ τοῦ βάθους ἐπισπώμενα πρὸς ἑαυτὰ τὴν παρακειμένην ἅπασαν ὑγρότητα. ἡ δὲ συνοῦσα πικρότης αὐτῇ βραχεῖα μέν ἐστι παντελῶς· δρᾷ δ' ἅπερ ἡ ἰσχυ-

etiam et coxendicibus eam quidam in morbis ifchiadicis tanquam ftrenuum remedium illinunt, trahit enim quae in profundo haerent, ad extimam fuperficiem, totumque adeo articulum calefacit, cutemque non obfcure adurit. Menfesque tum epota tum appofita admodum efficaciter provocat. Bonum etiam elephanticorum remedium, non eo tantum, quod ftrenue tenues humores digerat, verum etiam quia extenuet et incidat valenter craffos, qui talem morbum procreant. Sic et cicatricibus atris candorem reddit et fugillata digerit, fed ad talia in vino concoquentes, emplaftri modo ipfam imponere et virentem magis quam arentem praeftat, quippe arefacta vehementior redditur et ad urendum promptior. Porro talis quum fit, ad venenatarum beftiarum morfus affumitur, velut etiam cauteria et quaecunque medicamenta calida funt et acria tenuiumque partium, quaeque facile ex alto ad fefe circumjacentem omnem humiditatem poffunt attrahere. Caeterum qui illi ineft amaror, plane exiguus eft, verum ad quaedam ita efficaci-

ροτάτη πρὸς ἔνια, διὰ τὸ συνεῖναι σφοδρᾷ θερμότητι μετὰ λεπτομεροῦς οὐσίας. οὕτω γοῦν ἀσκαρίδας τε καὶ ἕλμινθας ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐνιέμενός τε καὶ πινόμενος ἀναιρεῖν πέφυκε. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν [183] λόγον καὶ τοὺς ἐν ὠσὶ σκώληκας, ἢ εἴ που καθ' ἕλκους σηπεδονώδους ἑτέρωθι τοῦ σώματος ἡ τοιαύτη γένοιτο διάθεσις. οὕτω δὲ καὶ τὰ κυούμενα πινομένη τε καὶ προστιθεμένη διαφθείρει τε καὶ ἐκβάλλει. ἡ μὲν οὖν τμητικὴ δύναμις ὑπάρχει διά τε τὸ θερμὸν αὐτῆς καὶ λεπτομερὲς καὶ πικρὸν, ἡ δὲ ῥυπτικὴ διὰ τὸ πικρὸν μόνον. καὶ τοίνυν ὀνίνησι τοὺς μὲν ἀσθματικοὺς διὰ πάντα τὰ εἰρημένα, τοὺς δ' ἰκτεριώδεις διὰ τὴν πικρότητα μάλιστα, καθάπερ καὶ τἄλλα σχεδὸν ἅπαντα τὰ πικρὰ τῷ ῥύπτειν τε καὶ καθαίρειν τὰς κατὰ τὸ ἧπαρ ἐμφράξεις. ἔστι δ' εἰς ἅπαντα τὰ εἰρημένα πρακτικωτέρα ἡ ὄρειος.

[β'. Περὶ καλάμου ἀρωματικοῦ.] Κάλαμος ἀρωματικὸς καὶ στύψεως βραχείας καὶ δριμύτητος ἐλαχίστης μετέχει. τὸ δὲ πλεῖστον αὐτοῦ γεώδους οὐσίας ἐστὶ καὶ ἀερώδους, εὔκρατον ἐν τῇ κατὰ θερμότητα καὶ ψυχρότητα συ-

ter agit ut quae valentiſſima eſt, nimirum quum conjuncta ſit vehementi calori cum eſſentia tenuium partium. Quare et aſcaridas et lumbricos ſuccus ejus aut infuſus, aut epotus enecat. Eadem ratione aurium vermes, aut ſicubi in ulcere putredinoſo in alia corporis parte talis provenerit affectus. Sic et conceptus ſeu pota ſeu admota interimit et ejicit. Igitur incidendi quidem ei vis adeſt propter calorem ejus, tenuitatem partium et amarorem, abſtergendi vero propter unicum amarorem. Itaque aſthmaticis ad omnia antedicta prodeſt, regio vero morbo laborantibus potiſſimum ob amarorem, ſicut alia fere omnia amara, utpote abſtergentia et expurgantia in jecinore provenientes obſtructiones. Ad omnia jam dicta efficacior eſt montana.

[2. *De calamo aromatico.*] Calamus odoratus leviculam quandam aſtrictionem, ac minimam acrimoniam poſſidet. Maxima ex parte eſſentia ejus terrena eſt et aërea, in caliditatis frigiditatisque conjugatione temperata. Quam-

ζιγία. ὅθεν οὐρητικός τε μετρίως ἐστὶν καὶ ταῖς πρὸς ἧπαρ καὶ στόμαχον ἐπιτιθεμέναις μίγνυται δυνάμεσιν, εἴς τε τὰς τῆς ὑστέρας πυρίας, ὅσαι φλεγμονῆς ἕνεκεν ἢ καταμηνίων ἐρεθισμοῦ παραλαμβάνονται, χρησίμως μίγνυται. κείσθω τοίνυν δευτέρας τάξεως τῶν θερμαινόντων καὶ ξηραινόντων, καὶ σφοδρότερόν γε ξηραινόντων ἢ θερμαινόντων. ἔχει δέ τι καὶ λεπτομερὲς, ὥσπερ καὶ τἄλλα σύμπαντα ἀρώματα. ἀλλ᾽ ἐκείνων μὲν τοῖς πλείστοις πάμπολυ τὸ λεπτομερὲς ὑπάρχει, τῷ καλάμῳ δ᾽ οὐ πολύ.

[γ΄. Περὶ καλάμου φραγμίτου.] Καλάμου φραγμίτου τὴν ῥίζαν σὺν βολβοῖς ἀκίδας καὶ σκόλοπας ἐκ βάθους ἐπισπᾶσθαί τινες ἔγραψαν, ὡς ἂν ἑλκτικῆς τινος ὑπαρχούσης αὐτῇ δυνάμεως. οὐ μὴν ἡμεῖς γε ἐπειράθημεν, ὅσον μέντοι τῇ γεύσει τεκμήρασθαι, ῥυπτικῆς μετέχει δυνάμεως οὐκ ὀλίγης, ἥκιστα δριμείας. τὰ μέντοι φύλλα τὰ χλωρὰ μετρίως ἐμψύχει, μετέχοντα τῆς ῥυπτικῆς καὶ ταῦτα δυνάμεως. ὁ φλοιὸς δὲ αὐτοῦ καυθεὶς λεπτομεροῦς ἱκανῶς καὶ διαφορητικῆς γίνεται δυνάμεως, ἔχων τι καὶ ῥυπτικὸν, ὥστε καὶ ξη-

obrem moderate urinam movet, et facultatibus quae jecori stomachoque imponuntur misceri potest, tum in fomenta quoque uteri, quae phlegmones gratia, aut irritandis mensibus assumuntur, utiliter admiscetur. Ponatur itaque habeaturque secundi ordinis eorum, quae calefaciunt et desiccant, valentius tamen desiccent quam calefaciunt. Inest quoque ei quaedam partium tenuitas, velut aliis omnibus odoratis, sive aromatibus, caeterum illorum compluribus tenuium partium plurimum, calamo vero non multum adest.

[3. *De calamo phragmite, sive de canna.*] Calami phragmitis radicem cum bulbis aculeos et stipites ex alto extrahere quidam scripsere, ceu trahendi quaedam vis ei inesset. Nos tamen ejus rei periculum non fecimus. Verum quantum gustu liceat conjicere, abstergentem facultatem possidet non paucam, minimeque acrem. Quinetiam folia ipsa abstergentis sunt facultatis. Cortex vero ejus combustus admodum tenuium partium et digerentis facultatis efficitur, adjunctum habens abstersorium quiddam, ut exic-

ραίνειν καὶ θερμαίνειν κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν, καὶ πλέον γε ξηραίνειν ἢ θερμαίνειν. φυλάττεσθαι δ' αὐτοῦ προσήκει τὴν καλουμένην ἀνθήλην. ἐμπίπτουσα γὰρ τοῖς ὠσὶν ἐμπλάττεται ἀναπολύτως καὶ κακοῖ τὴν ἀκοὴν, ὥστε κωφώσεις ἐργάζεσθαι πολλάκις.

[δ'. Περὶ καγκάνου.] Καγκάνου ἡ ῥίζα δυνάμεως μέν ἐστιν ἀδήκτου τε καὶ μετρίως ξηραντικῆς, οὐσίας δὲ παχυμεροῦς ἐμπλαστικῆς. ὅθεν οἴνῳ βρεχομένη, καθάπερ ἡ τραγάκανθα καὶ ἐκλειχομένη, τὰς τῆς ἀρτηρίας ἰᾶται τραχύτητας, οὐδὲν δ' ἧττον, εἰ καὶ διαμασήσαιτό τις αὐτὴν, ὁ παραῤῥέων χυλὸς ὀνίνησι τὴν ἀρτηρίαν ὁμοίως τῷ τῆς γλυκυῤῥίζης.

[184] [ε'. Περὶ καννάβεως.] Καννάβεως ὁ καρπὸς ἄφυσός τε καὶ ξηραντικὸς εἰς τοσοῦτόν ἐστιν ὡς, εἰ πλείων βρωθείη, ξηραίνειν τὴν γονήν. ἔνιοι δὲ χλωρὸν αὐτὸν χυλίζοντες εἰς ὤτων ἀλγήματα χρῶνται τὰ κατ' ἔμφραξιν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, γινόμενα.

[στ'. Περὶ καπνίου.] Κάπνιος οἱ δὲ καπνὸν ὀνομάζουσι, δριμείας ἅμα καὶ πικρᾶς μετέχει ποιότητος, οὐκ ἀπῆλ-

cet et calefaciat tertio quodammodo ordine, plus tamen deficcet quam calefaciat. Vitandus eſt ejus flos, quem anthelen vocant. Nam ſi in aures incidat, adeo tenaciter adhaerens affigitur, ut avelli non poſſit, auditumque vitiet, quamobrem ſaepiſſime ſurditates efficit.

[4. *De cancano, oacalia.*] Cancani radix facultatem habet mordacitatis expertem et modice exiccantem, eſſentiam craſſarum partium et emplaſticam. Quapropter macerata vino, ſicut tragacantha et lincta arteriae aſperitates ſanat. Nec minus ſiquis eam commandat, ſuccus ejus defluens prodeſt arteriae ſimiliter, ut glycyrhizae ſuccus.

[5. *De cannabe.*] Cannabis ſemen flatus extinguit, adeoque deſiccat, ut, ſi pluſculum edatur, genituram exiccet. Sunt qui viridem ſuccum exprimentes ad aurium dolores ab obſtructione, opinor, natos eo utantur.

[6. *De capnio, fumo.*] Capnios, alii capnos, acris ſimul et amarae qualitatis eſt particeps, nec tamen plane

Ed. Chart. XIII. [184.] Ed. Baf. II. (87. 88.)

ἰᾶται δὲ παντάπασιν οὐδὲ τῆς στρυφνῆς, ὅθεν οὖρά τε χολώδη προτρέπει πολλὰ καὶ τὰς καθ' ἧπαρ ἐμφράξεις τε καὶ ἀτονίας ἰᾶται, καὶ ὁ χυλὸς δ' αὐτῆς ὀξυδερκής ἐστι καὶ ἐπισπώμενος οὐκ ὀλίγον δάκρυον, ὥσπερ ὁ καπνὸς, ἐντεῦθεν δ' αὐτῇ καὶ τοὔνομα. ἐχρῆτο δ' αὐτῇ τις ἰδιώτης καὶ ὡς στόμαχον ῥωννυούσῃ μετὰ τοῦ καὶ γαστέρα λαπάσσειν. ἐξήραινε γὰρ τὴν πόαν πρότερον καὶ ἀπετίθετο καὶ οὕτως ἐπέπασσεν ὑπαγωγῆς μὲν ἕνεκα μελικράτῳ, ῥωννύναι δὲ βουλόμενος τὸν στόμαχον οἴνῳ κεκραμένῳ [δηλονότι].

(88) [ζ. Περὶ καππάρεως.] Καππάρεως ὁ μὲν τῆς ῥίζης φλοιὸς ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν πικρὰν ποιότητα, δευτέραν δὲ τὴν δριμεῖαν, ἐφεξῆς δὲ ταύτῃ τὴν στρυφνήν. ᾧ καὶ δῆλον ὡς ἐκ διαφόρων τε καὶ μαχομένων σύγκειται δυνάμεων. ῥύπτειν μὲν γὰρ δύναται καὶ διακαθαίρειν τε καὶ τέμνειν τῇ συνιούσῃ πικρότητι, θερμαίνειν δὲ καὶ τέμνειν καὶ διαφορεῖν τῇ δριμύτητι, συνάγειν δὲ καὶ πιλεῖν καὶ σφίγγειν τῇ στρυφνότητι. καὶ διὰ τοῦτο σπλῆνας μὲν σκιῤῥώδεις, εἴπέρ τι καὶ ἄλλο, καὶ ταῦτο τὸ φάρμακον ὀνίνησιν, ἔξωθεν δὲ τοῖς ἐπιτηδείοις καταπλάσμασι μιγνύμενον, εἴσω δὲ

expers eft acerbae. Quamobrem urinam biliofam multamque provocat, fanatque jecinoris obftructiones et debilitates. Succus ejus oculorum aciem acuit, non paulum trahens lachrymarum, velut ipfe fumus, nam hinc ei appellatio indita. Plebejus quidam ea uti folebat ad ftomachum roborandum, unaque ventrem lubricandum. Siquidem herbam primum deficcatam condebat, porro quum uti volebat, fubductionis quidem gratia melicrato infpergebat, roborandi vero ftomachi caufa vino nimirum diluto.

[7. *De cappare.*] Capparis radicis cortex vincentem habet qualitatem amaram, proximam acrem, deinde acerbam. Ex quo liquet quod diverfis pugnantibusque conftet facultatibus, quippe abftergere, expurgare, incidere poteft amarore, calefacere, incidere, digerere acrimonia, porro contrahere, denfare, conftringere acerbitate. Itaque lienes induratos, fiquid aliud, hoc medicamentum juvare valet, tum foris idoneis illinendis remediis admixtum, tum

Ed. Chart. XIII. [184.] Ed. Baf. II. (88.)

τοῦ σώματος λαμβανόμενον, ἤτοι ἀφεψημένον ἐν ὄξει καὶ ὀξυμέλιτι καὶ τοῖς τοιούτοις, ἢ ξηρὸν κεκομμένον ἀναμιγνύμενον αὐτοῖς. καὶ γὰρ δὴ καὶ κενοῖ φανερῶς τοὺς γλίσχρους καὶ παχεῖς χυμοὺς οὕτω ληφθὲν, οὐ δι' οὔρων μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ γαστέρα. πολλάκις δὲ καὶ αἱματώδη διαχωροῦσιν, ἐφ' οἷς οἵ τε σπλῆνες ὀνίνανται καὶ αἱ κατ' ἰσχίον ὀδύναι. καὶ μὲν δὴ καὶ καταμήνια κινεῖ καὶ ἀποφλεγματίζει καὶ ῥήγμασι καὶ σπάσμασι βοηθεῖ. τὸ δ' ὅτῳ χρὴ πόματι μιγνύειν αὐτὴν ἐφ' ἑκάστου τῶν παθῶν, οὐ τῆς προκειμένης πραγματείας ἐστὶν, ἀλλ' ἤτοι τῆς περὶ συνθέσεως φαρμάκων, ἢ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. καὶ καταπλαττόμενος δὲ τοῖς κακοήθεσιν ἕλκεσι τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς ἀγαθὸν φάρμακον, ὡς ἂν ἀποῤῥύπτειν τε δυνάμενος αὐτὰ καὶ ξηραίνειν ἰσχυρῶς, καὶ τοὺς τῶν ὀδόντων τε πόνους κατὰ τὰς προειρημένας ὠφελεῖ ποιότητας, ἐνίοτε μὲν ὄξει συνεψηθεὶς, ἐνίοτε δ' οἴνῳ, πολλάκις δ' αὐτὸς μόνος ἐνδακνόμενος. ἔστι δὲ οὐδὲ τούτων τοὺς καιροὺς διορίσαι τῆς ἐνεστώσης πραγματείας. οὐ γὰρ τοῦτο πρόκειται νῦν, ἀλλ' ἐξ ἑκάστου τῶν κατὰ μέρος

intro in corpus assumptum, sive decoctum in aceto aut oxymelite et id genus, sive aridum contusum illisque permixtum, quippe quum aperte crassos lentosque humores hoc pacto sumptum evacuet, nec eos tantum per urinas, sed et per ventrem, saepe etiam sanguinolentos desert, unde et lienes adjuti sunt et coxarum dolores. Quin etiam menses promovet, et e capite pituitam evocat, auxiliaturque ruptis atque convulsis. Caeterum cuinam ipsum potioni in quoque affectuum misceri conveniat, non est praesentis instituti persequi, sed aut ejus, ubi de componendis agitur medicamentis, aut ubi curandi traditur methodus. Porro radicis ejus cortex ulceribus malignis cataplasmatis modo impositus non malum est remedium, ut qui illa extergere valeat, nec segniter desiccare. Praeterea dentium labores praedictarum qualitatum ratione adjuvat, interdum cum aceto coctus, interdum cum vino, saepe etiam solus dentibus mansus ac morsus. Sed non pertinet ad praesens negotium quando quodque horum tempestivum sit definire; nec

ἔργων ἔνδειξίν τινα λαβεῖν τῶν δυνάμεων αὐτῆς, ἀναγαγόντα τὸν λόγον ἐπὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς ὑποκειμένας ἀρχάς. εὔδηλον οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ὡς τμητική τις ἐν αὐτῇ δύναμίς ἐστι καὶ ῥυπτικὴ καὶ διαφορητικὴ καὶ συνακτική. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀλφοὺς ἀφαιρεῖ σὺν ὄξει καὶ χοιράδας καὶ ὄγκους σκληροὺς διαφορεῖ, τοῖς ἐπιτηδείοις πρὸς ταῦτα φαρμάκοις μιγνυμένη. τῷ δὲ φλοιῷ τῆς ῥίζης ὁ καρπὸς ἀνάλογον ἔχει δυνάμεως, πλὴν ὅσον ἀσθενέστερός ἐστιν εἰς ἅπαντα. [185] καὶ μὲν δὴ καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καυλὸς αὐτῶν ὁμοίας εἰσὶ δυνάμεως, καὶ ἔγωγέ ποτε τοῖς φύλλοις οἶδα διαφορήσας ἐν ὀλίγαις ἡμέραις χοιραδώδη σκληρότητα. μίγνυμεν δ' αὐτοῖς δηλονότι τῶν ἀμβλυνόντων τι τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν εἰ καὶ τοὺς ἐν ὠσὶ σκώληκας ὁ χυλὸς ἀναιρεῖ διὰ τὴν πικρότητα. ἡ δ' ἐν τοῖς θερμοῖς πάνυ χωρίοις γεννωμένη κάππαρις, ὥσπερ καὶ ἡ ἐν Ἀραβίᾳ, πολὺ τῆς παρ' ἡμῖν ἐστι δριμυτέρα, ὥστε καὶ τῆς καυστικῆς ἐπιπλέον μετέχει δυνάμεως.

[η'. Περὶ καρδάμου.] Καρδάμου τὰ σπέρμα καυστικῆς

enim id nunc propositum est, sed ex quoque particularium ejus operum virium ejus quandam sumere indicationem, sermonem ad principia ab initio proposita reducendo. Ex dictis ergo clarum est, incidendi quandam ei facultatem inesse, itemque extergendi, digerendi, contrahendi. Vitiligines siquidem cum aceto detrahit et strumas et duros tumores digerit idoneis ad ea medicamentis mixtus. Radicis cortici fructus proportione virium respondet, nisi quod ad omnia sit imbecillior. Imo et folia et caules ejus similem vim obtinent. Meminique me foliis quandoque paucis diebus duritiem strumae naturam referentem discussisse. Sed admiscemus scilicet illis quippiam, quod eorum virium obtundat vehementiam. Nec mirum est quod succus aurium vermes amarore occidat suo. Porro capparis, quae in admodum ferventibus regionibus provenit, ut quam fert Arabia, multo est nostrate acrior, adeo ut plurimum etiam habeat facultatis adurentis.

[8. *De cardamo.*] Nasturtii semen adurentis seu

μετέχει δυνάμεως, ὥσπερ τὸ νᾶπυ, καὶ διὰ τοῦτο ἰσχιάδας, κεφαλαλγίας καὶ ὁτιοῦν ἄλλο τῶν δεομένων φοινίξεως ἐκθερμαίνουσιν αὐτῷ, καθάπερ τῷ νάπυϊ. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς πρὸς τοὺς ἀσθματικοὺς διδομένοις φαρμάκοις, ὡς ἂν δηλονότι τέμνειν ἰσχυρῶς τοὺς παχεῖς χυμοὺς δυνάμενον, ὥσπερ καὶ τὸ νᾶπυ· προσέοικε γὰρ ἐκείνῳ τὰ πάντα. καὶ ἡ πόα δὲ ξηρὰ μὲν γενομένη παραπλησίας ἐστὶ τῷ σπέρματι δυνάμεως, ὑγρὰ δὲ ἔτι καὶ χλωρὰ διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς ὑδατώδους ὑγρότητος ἀπολείπεται πάμπολυ καὶ οὕτως ἐστὶ μέτριος ἐν τῷ τοιῷδε τὴν δῆξιν ὥστε καὶ μετ' ἄρτου δυνατὸν αὐτῇ χρῆσθαι καθάπερ ὄψῳ.

[θ'. Περὶ καρδαμώμου.] Καρδάμωμον ἔστι μὲν ἀμέλει καὶ τοῦτο θερμῆς ἱκανῶς δυνάμεως, οὐ μὴν οὕτως ἰσχυρῶς ὡς τὸ κάρδαμον, ἀλλ' ὅσον ἥδιόν τε καὶ ἀρωματικώτερον ὑπάρχει καρδάμου, τοσοῦτο καὶ τῆς θερμῆς δυνάμεως ἀσθενεστέρας μετείληφεν. οὐ μὴν ἑλκοῦν ἱκανόν ἐστι καὶ αὐτὸ καθ' αὑτὸ καταπλασσόμενον, ἔχει δέ τι καὶ πικρότητος ἐμφερόμενον ἑαυτῷ, δι' ἣν καὶ τὰς ἕλμινθας ἀναιρεῖ καὶ ψώρας ἰσχυρῶς ἀποῤῥύπτει καὶ σὺν ὄξει.

cauſticae facultatis particeps eſt, velut napy. Proinde coxendicis et capitis dolores, atque adeo quodcunque aliud rubrificationem poſtulat, eo calefaciunt, ſicut napy. Miſcetur quoque remediis quae exhibentur aſthmaticis, tanquam valenter craſſos ſuccos incidere valeat, velut et napy, nam omnino ei ſimile eſt. Porro et herba arefacta ſimilem ſemini vim poſſidet, humida vero adhuc ac viridis propter aqueae humiditatis admixtionem, multo ſemine inferior eſt, adeoque tunc mordacitas ejus moderata eſt, ut cum pane ea uti liceat ceu obſonio.

[9. *De cardamomo.*] Cardamomum eſt et ipſum ſane facultatis admodum calidae, non tamen usque adeo ut naſturtium, ſed quanto ſuavius ac odoratius eſt naſturtio, tanto et imbecillior ei calida facultas ineſt, nec enim ulcerare idoneum eſt, vel ipſum per ſe illitum. Porro adjunctum habet quiddam etiam amaroris, quo lumbricos interficit et cum aceto valenter pſoras detergit.

[ι'. Περὶ κάρου.] Κάρου τὸ σπέρμα θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν δριμεῖαν μετρίως ἔχον τὴν ποιότητα. ταῦτά τοι καὶ ἄφυσόν ἐστι καὶ οὐρητικὸν οὐ τὸ σπέρμα μόνον, ἀλλὰ τὸ φυτόν.

[ια'. Περὶ κασίας.] Κασία ξηραίνει καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερὴς ἱκανῶς, ἐν δὲ τῇ γεύσει πλεῖστον μὲν ἐν αὐτῇ τὸ δριμὺ, βραχὺ δέ τι καὶ στῦφον, ὥστε καὶ διὰ πάντα ταῦτα τέμνει τε ἅμα καὶ διαφορεῖ τὰ κατὰ τὸ σῶμα περιττὰ, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι ῥώμην ἐντίθησι τοῖς ὀργάνοις. ἐπιτήδειος δὲ καὶ πρὸς τὰς τῶν καταμηνίων ἐπισχέσεις ἐστὶν, ὅταν ὑπὸ πλήθους τε ἅμα καὶ πάχους τῶν περιττωμάτων αὐτάρκως κενοῦσθαι κωλύηται.

[ιβ'. Περὶ καρύων.] Κάρυα. τὸ δένδρον ἔχει μέν τι κὰν τοῖς βλαστοῖς κὰν τοῖς φύλλοις στυπτικὸν, ἐναργὲς δὲ καὶ πλεῖστον ἐν τῷ τοῦ καρύου λέμματι προσφάτῳ τε καὶ ξηρῷ. χρῶνται γοῦν αὐτῷ διὰ τοῦτο καὶ οἱ βαφεῖς. ἡμεῖς δὲ καὶ ἐκθλίβοντες αὐτὰ καὶ τὸν χυλὸν ὁμοίως τῷ τῶν

[10. *De caro.*] Cari femen calefacit et exiccat tertio quodammodo ordine, moderate acrem qualitatem possidens. Itaque et flatus extinguit et urinas ciet, non femen tantum, sed et planta.

[11. *De cafia.*] Cafia exiccat et calefacit tertio quodammodo ordine, sed et tenuium admodum partium est, gustu vero plurimum habet acrimoniae, leviter quoque nonnihil astringens. Quamobrem ob haec omnia incidit, simulque digerit quae in corpore sunt excrementa, et ad haec robur etiam instrumentis addit. Idoneum vero etiam suppressis mensibus, quum videlicet ob copiam simul et crassitiem excrementorum quod sufficiat evacuari nequit.

[12. *De caryis, nucibus.*] Nux. Arbor tum in foliis tum in germinibus astrictionem quandam possidet, caeterum evidentem plurimamque in nucis putamine recenti pariter et sicco, proinde eo tinctores quoque uti solent. At nos ejus expressi succo similiter ut mororum et ruborum in

μόρων τε καὶ βάτων ἕψοντες σὺν μέλιτι στοματικῷ χρώμεθα φαρμάκῳ, καὶ πρὸς τἄλλα πάντα, [186] πρὸς ἅπερ ἁρμόττουσιν οἱ προειρημένοι χυλοί· τοῦ καρύου δ' αὐτοῦ τὸ μὲν ἐδώδιμον ἐλαιῶδές τ' ἐστὶ καὶ λεπτομερὲς, ὥστε διὰ τοῦτο καὶ ἐκχυλοῦται ῥᾳδίως καὶ μᾶλλον, ὅσῳ περ ἂν ἀποκείμενον χρονίζῃ, τοιοῦτο γίνεται. ἔλαιον γοῦν ἐκθλῖψαι δυνατόν ἐστιν ἐξ αὐτοῦ παλαιουμένου. τηνικαῦτα δὲ καὶ διαφορητικὸν ἱκανῶς γίγνεται. ὥστε τινὲς καὶ γαγγραίνας αὐτῷ καὶ ἄνθρακας καὶ αἰγίλωπας ἰῶνται, τινὲς δὲ καὶ πρὸς τὰ νευρότρωτα χρῶνται. πρόσφατον δ' ὑπάρχον ἔχει τι καὶ τῆς στυφούσης ποιότητος. τὸ δ' ἀτελὲς ἔτι καὶ μηδέπω ξηρὸν, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις καρποῖς, ὅσοι χλωροὶ, πλῆρές ἐστιν ὑγρότητος ἡμιπέπτου. τὸ μέντοι λέπος αὐτοῦ τὸ ξηρὸν καυθὲν λεπτομερές τε γίνεται καὶ ξηραντικὸν καὶ ἄδηκτον φάρμακον. ἔστι δὲ καὶ ἕτερόν τι γένος καρύων μικροτέρων, ἃ δὴ Ποντικὰ προσαγορεύεται, πλείονος μετέχον τῆς γεώδους οὐσίας ψυχρᾶς, ὥστε καὶ αὐστηρότερον γευομένῳ τό τε φυτὸν αὐτὸ καὶ ὁ καρπὸς καὶ ὁ φλοιὸς φαίνεται, τὰ δ' ἄλλα

melle decocto vice ſtomatici medicamenti utimur, et ad omnia reliqua adhibemus, ad quae modo dicti ſucci convenire cenſentur. Porro ipſius nucis id quod edendo eſt oleoſum eſt et tenue, itaque etiam facile exprimitur; et quo diutius reconditum fuerit, magis tale efficitur. Quamobrem oleum ex eo inveterato exprimere liceat; tunc autem admodum etiam fit per halitum evaporatorium. Itaque quidam eo gangraenas et carbunculos et aegilopas ſanant. Ac nonnulli ad nervorum vulnera utuntur. Caeterum ſi recens ſit, aſtringentis nonnihil qualitatis etiam obtinet. At quod imperfectum eſt etiam dum, ac nondum ſiccum, veluti reliqui fructus omnes, qui virides ſunt, plenum eſt ſemicoctae humiditatis. Putamen tamen ejus ubi inaruit ac uſtum ſit, tenuium partium et exiccatorium eſt medicamentum, morſus expers. Eſt et aliud genus nucum minorum, quae nimirum Ponticae nuncupantur, plus habens eſſentiae terreſtris ac frigidae; itaque etiam guſtanti auſterior tum cortex, tum planta, tum fructus apparet; in cae-

παραπλήσιον ὑπάρχει τῷ μεγάλῳ καρύῳ τῷ καλουμένῳ πρός τινων βασιλικῷ. προσαγορεύεται δὲ τὸ μικρὸν τοῦτο κάρυον ὑπὸ τῶν πολλῶν λεπτοκάρυον.

(89) [ιγ'. Περὶ καυκαλίδος.] Καυκαλίς. ἔνιοι δὲ τοῦτο δαῦκον ἄγριον ὀνομάζουσιν· ἔστι γὰρ ὅμοιον αὐτῷ καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν καὶ κατὰ τὴν δύναμιν. θερμαίνει τε γὰρ ὡς ἐκεῖνο καὶ ξηραίνει καὶ διουρεῖται, καὶ ταριχεύεταί γε εἰς ἀπόθεσιν.

[ιδ'. Περὶ καρπησίου.] Καρπήσιον ὅμοιον μὲν ὑπάρχει τῷ καλουμένῳ φοῦ κατά τε τὴν γεῦσιν καὶ τὴν δύναμιν, ἔκπλέον δ' ἐστὶ λεπτομερὲς, διὸ καὶ μᾶλλον ἐκείνου ῥύπτει τὰς τῶν σπλάγχνων ἐμφράξεις καὶ οὖρα κινεῖ καὶ νεφροὺς ἐκκαθαίρει λιθιῶντας. οὐ μὴν εἰς τοσοῦτόν γε λεπτομερές ἐστιν, ὡς ἀντὶ κινναμώμου χρῆσθαι μὴ παρόντος, ὥσπερ ὁ Κόϊντος ἔπραττεν. ἄμεινον μὲν οὖν ἐστι τὸ Ποντικὸν καρπήσιον τοῦ Λαερτικοῦ, οὐ μὴν οὐδ' αὐτὸ πλησίον κινναμώμου τὴν δύναμιν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρίστης κασίας οὐκ ὀλίγῳ λειπόμενον. ὠνόμασται δ' ἑκάτερον ἀπό τινων ὀρῶν

teris magnae nuci similes sunt, quae a quibusdam vocatur juglans. Appellatur autem parva haec nux a multis avellana.

[13. *De caucalide.*] Caucalis. Quidam daucum sylvestrem nuncupant, est enim ei assimilis gustu simul ac viribus. Calefacit enim ut ille et desiccat. Tum urinam ciet et sale ad repositionem conditur.

[14. *De carpesio.*] Carpesium simile est vocato phu, hoc est valerianae, non gustu tantum, sed et facultate, sed plus habet tenuitatis, proinde magis eo etiam viscerum obstructiones extergit et urinam movet, renesque calculis degravatos expurgat. Non tamen eatenus tenuium est partium, ut liceat loco cinnamomi, si non ad manum sit, usurpare, sicuti faciebat Quintus. Praestantius est Ponticum carpesium Laërtio, non tamen vel ipsum cinnamomi viribus vicinum est, imo non parvo deterius optima casia.

τῆς Παμφυλίας, ἐν οἷς γεννᾶται καὶ πλείστων αὐτῶν εὐπορήσαις ἂν ἐν Συρίῃ.

[ιε΄. Περὶ κέγχρου.] Κέγχρος ψύχει μὲν κατὰ τὴν πρώτην τάξιν, ξηραίνει δὲ ἤτοι κατὰ τὴν τρίτην ἐκλελυμένην ἢ τὴν δευτέραν ἐπιτεταμένην. ἔστι δέ περ καὶ λεπτομερὴς ἐπ' ὀλίγον. ἐξ οὖν τῆς τοιαύτης συστάσεώς τε καὶ κράσεως ἐσθιόμενος μὲν ὡς ἔδεσμα παντελῶς ὀλιγότροφόν ἐστιν ἁπάντων σχεδόν τι τῶν σιτηρῶν ἐδεσμάτων. ἀτὰρ οὖν καὶ τὴν κοιλίαν ἐπιξηραίνει, ἔξωθεν δὲ ἐπιτιθέμενος διά τε μαρσύππων ἐπιτήδειός ἐστι πυρία τοῖς ἀδήκτως ξηρανθῆναι δεομένοις, καὶ καταπλασσόμενος δὲ ξηραίνειν πέφυκεν, ἱκανῶς μέντοι ψαθυρὸν καὶ διὰ τοῦτο δύσχρηστον γίγνεται τὸ δι' αὐτοῦ κατάπλασμα.

[187] [ιστ΄. Περὶ κέδρου.] Κέδρος ἐστὶ μὲν διττὴ κατ' εἶδος, ἡ μὲν ἑτέρα θαμνώδης, ὁμοίως ταῖς ἀρκεύθοις, ἡ δ' ἑτέρα δένδρον οὐ μικρόν. εἰσὶ δ' ἀμφότεραι θερμῆς καὶ ξηρᾶς κράσεως, ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως κατ' ἄμφω. ἡ μέντοι κεδρέα, καλεῖται δ' οὕτω τὸ ἔλαιον τὸ ἐκ τῆς κέδρου, καὶ τῆς τετάρτης ἂν ἤδη δόξειεν ἐφάπτεσθαι τάξεως,

Nuncupatur utrumque a montibus quibusdam Pamphyliae, in quibus nascitur. Ingensque ejus proventus est in Syria.

[15. *De cenchro, milio.*] Milium primo ordine refrigerat, exiccat vero tertio exoluto, aut certe secundo intenso; paululum etiam habet tenuitatis partium. Ex hac tum consistentia tum temperatura esu quidem plane inter omnia frumentaria edulia minimum confert nutrimenti. Sed et ventrem desiccat. Porro foris impositum in sacculis idoneum est fomentum iis, quae citra morsum exiccari postulant. Et cataplasmatis modo illitum exiccare potest, attamen admodum friabile est, proinde difficilis est ejus in cataplasmatis usus.

[16. *De Cedro.*] Cedrus specie duplex est, altera fruticosa juniperis assimilis, altera arbor non exigua. Utraque est calidi siccique temperamenti, tertii quodammodo ordinis secundum utramque. Caeterum cedrea, vocatur ita cedri oleum, quartum etiam ordinem videtur attingere,

Ed. Chart. XIII. [187.] Ed. Baf. II. (89)

ἱκανῶς θερμή τε ἅμα καὶ λεπτομερὴς ὑπάρχουσα. τὰς μὲν οὖν ἁπαλὰς σάρκας ἑτοίμως τε ἅμα καὶ ἀνωδύνως σήπει, καθάπερ καὶ τἄλλα, τὰ τῆς μὲν αὐτῆς τάξεως ὑπάρχοντα κατὰ τὸ θερμαίνειν, λεπτομερῆ δὲ ταῖς οὐσίαις ὄντα· ἐπὶ δὲ τῶν σκληρῶν ἐν χρόνῳ τε πλείονι καὶ μόγις ἐνεργεῖ. καλεῖται μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα φάρμακα πάντα σηπτικά τε καὶ σηπτά. διαφέρει δ' ἀλλήλων κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον. ἔστι δὲ καὶ αὐτῶν τῶν τοιούτων φαρμάκων ἐκ τῆς πρώτης τε καὶ ἀσθενεστάτης τάξεως ἡ κεδρέα· τὰ πλεῖστα γὰρ αὐτῶν ἐστιν ἱκανῶς δραστήρια. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα καὶ τὰς τῶν νεκρῶν σωμάτων διαφθείρει σάρκας· ἡ μέντοι κεδρέα ξηραίνει τε καὶ ἄσηπτα διαφυλάττει τὰ τεθνεῶτα σώματα, τὰς μὲν ὑγρότητας αὐτῶν ἐκβοσκομένη τὰς περιττὰς, τῶν στερεῶν δ' οὐχ ἁπτομένη σωμάτων. ἐπὶ δὲ τῶν ζώντων ἡ θερμότης ἡ ἐν τοῖς σώμασι συναυξάνουσα τὴν δύναμιν τῆς κεδρέας αἰτία γίγνεται τοῦ τὰς ἁπαλὰς σάρκας ὑπ' αὐτῆς διακαίεσθαι. θαυμαστὸν δ' οὐδὲν, εἰ τοσαύτη τὴν δύναμιν καὶ φθεῖρας καὶ κονίδας καὶ ἀσκαρίδας καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὠσὶ σκώληκας ἀναιρεῖν πέφυκεν, ἔμβρυά τε προστιθεμένη

admodum calida fimul et tenuium partium. Mollem itaque carnem prompte citraque dolorem putrefacit, ficut alia omnia, quae quum ejusdem fint in calefaciendo ordinis, adjunctam etiam habent fubftantiae tenuitatem; at in duris plufculo tempore et vix effectum poteft confequi. Porro talia omnia medicamenta feptica vocantur et fepta, fed inter fefe majoris minorisque ratione diffident. Eft autem in hoc genere medicamentorum ex primo et infirmiffimo ordine cedrea, pleraque enim eorum admodum funt efficacia. Talia itaque et mortuorum corporum carnes corrumpunt, at cedrea exiccat, fimulque a corruptione tuetur corpora demortua, utpote humiditates eorum fuperfluas depafcens, caeterum folida corpora haud attingens. At in viventibus calor ipfe qui in corporibus eft cedreae vires adaugens caufa efficitur, ut tenerae ab ea carnes deurantur. Nec mirum videri debet, fi quum tanta polleat facultate, lendes, pediculos et tineas et in auribus natos vermes interficere

τὰ μὲν ζῶντα κτείνει, τὰ δὲ νεκρὰ ἐκβάλλει. καθάπερ οὖν καὶ αὐτὸ τὸ κατὰ συνουσίαν σπέρμα, περιαλειφομένη τῷ αἰδοίῳ. καὶ διὰ ταῦτ' ἀτόκιόν ἐστι φάρμακον οὕτω χρωμένοις οὐδενὸς δεύτερον, ἄλλα τε πολλὰ κατὰ μέρος ἐργάζεται τοιαῦτα. τεκμήριον γοῦν τοῦ θερμαίνειν ἰσχυρῶς, ὥσπερ κάπειδὰν τοῖς τῶν ὀδόντων ἐνσταχθῇ τρήμασι· τὸ μὲν γὰρ ἄλγημα πραΰνει, θραύει δ' αὐτούς. λεπτύνει δὲ καὶ τὰς τῶν ὀφθαλμῶν οὐλὰς καὶ τὰς διὰ πάχος ὑγρῶν ἀμβλυωπίας ἰᾶται. τὸ δὲ λιπαρώτατον ἐξ αὐτῆς καὶ ἀκριβῶς ἐλαιωδέστατον, ὃ διὰ τῶν ὑπεραιωρουμένων ἐρίων ἑψομένης ἀθροίζεται, λεπτομερέστερον μὲν γίγνεται τῆς ὅλης κεδρέας, ἧττον δὲ δριμὺ, καίτοι θερμαῖνον οὐχ ἧττον. ἔχει γὰρ ὡς πρὸς τὸ ὑπολειπόμενον τῆς κεδρέας τὸ παχυμερέστερον τὸν αὐτὸν λόγον, ὅνπερ καὶ τὸ ἔλαιον πρὸς τὴν ἀμόργην. ὅθεν ἐκεῖνο μὲν, ὡς ἂν παχυμερὲς ὑπάρχον, δακνῶδές τ' ἐστὶ καὶ ἀναστομωτικὸν, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἑλκῶν ἐρεθιστικόν τε ἅμα καὶ φλεγμονῶδες. ἡ δ' ἐλαιώδης κεδρέα πραεῖα τὴν δύναμίν ἐστιν· εἰς τοσοῦτον, ὥστε τῇ πείρᾳ μαθόντες οἱ ἰδιῶται τὰ

valeat, tum foetum viventem quidem appofita interimat, mortuum autem ejiciat, ficut fane etiam in coitu femen pudendo circumlita. Proinde partui adverfum eft medicamentum, fi fic utaris, nulli fecundum. Aliaque multa ejusmodi particulatim efficit. Itaque argumentum eft ipfum valenter calefacere, ficut ubi dentium foraminibus inftillatur, fiquidem dolores eorum mitigat, fed et ipfos confringit. Extenuat quoque oculorum cicatrices et vifus hebetudini ab humorum craffitie ortae medetur. Porro quod ejus eft pinguiffimum et ad unguem oleofum, quod fufpenfis fupra eam dum coquitur, lanis excipitur, ac colligitur. tota cedrea tenuius quidem eft, fed minus acre, quamquam non minus calefaciens. Eandem quippe rationem habet ad id, quod reliquum eft cedreae, craffius illud videlicet quam oleum ad amurcam, proinde illud, utpote craffius, mordax eft et majore aperiendi facultate praeditum. Itaque ulcera irritat, phlegmonemque illis excitat. Porro oleofa illa cedrea adeo

γιγνόμενα τραύματα τοῖς κειρομένοις προβάτοις ὑπὸ τῶν ψαλίδων ἐπαλείφοντες αὐτὴν θεραπεύουσιν, ὥσπερ καὶ τὴν ὑγρὰν πίσσαν. χρῶνται δ' αὐτῇ καὶ πρὸς τὰς ψώρας τῶν προβάτων καὶ τοὺς κρότωνας. αἱ δὲ κεδρίδες, οὕτω γὰρ ὀνομάζουσιν τὸν καρπὸν τῆς κέδρου, μετριωτέραν ἔχουσι τὴν δύναμιν, ὥστε καὶ ἐσθίεσθαι δύνασθαι. πλείους μέντοι καὶ τούτων, εἴ τις προσενέγκαιτο, τήν τε κεφαλὴν ἀλγεῖ καὶ θερμαίνεται καὶ δάκνεται κατὰ τὴν γαστέρα.

[188] [ιζ. Περὶ κενταυρίου τοῦ μεγάλου.] Κενταυρίου τοῦ μεγάλου ἡ ῥίζα ὥσπερ ἐν τῇ γεύσει ποιότητας ἐναντίας, οὕτω κἀν τῇ χρείᾳ τὰς ἐνεργείας ἐπιδείκνυται. κατὰ μὲν οὖν γεῦσιν δριμεῖά τε ἅμα καὶ στύφουσα φαίνεται μετά τινος βραχείας γλυκύτητος, κατὰ δὲ τὰς ἐνεργείας ἡ μὲν δριμύτης τὰ τῆς θερμότητος ἔργα διαδείκνυται, προτρέπουσα καταμήνια καὶ ἔμβρυα νεκρὰ κατασπῶσα καὶ ζῶντα διαφθείρουσά τε καὶ ἐκβάλλουσα, ἡ δὲ στύψις τὰ τῆς παχυμεροῦς καὶ γεώδους ψυχρότητος, ἔν τε τῷ κολλᾷν τὰ τραύματα καὶ τοὺς αἷμα πτύοντας ὠφελεῖν. δίδονται δ' αὐτοῖς δραχμαὶ

clementibus est viribus ut etiam plebeii experientia docti vulnera ovibus dum tundentur a forfice facta illa illita fanent, ficut etiam pice humida. Utuntur autem ea et ad ovium fcabiem et ricinos. Porro cedrides, nam ita fructum cedri nuncupant, moderatiores vires obtinent, adeo ut comedi quoque poffint. Attamen fi liberalius iis utare, capiti dolorem inferent, ardoremque ac morfum in ventre percipies.

[17. *De centaurio majore.*] Centaurii magni radix ficut gustu contrarias qualitates, ita in ufu contrarios effectus praestat Gustu itaque acris fimul astringensque apparet cum levicula dulcedine. At in actionibus acrimonia quidem caliditatis opera oftentat, menfes provocans et foetum mortuum evellens, vivumque corrumpens atque ejiciens, aftrictio vero eft craffae terrenaeque frigiditatis, quum ulcera glutinet et fanguinem rejicientibus profit, exhibentur autem ejus drachmae duae, febrientibus quidem

δύο, τοῖς μὲν πυρέσσουσι μεθ᾽ ὕδατος, τοῖς δὲ ἀπυρέτοις μετ᾽ οἴνου, κατὰ δὲ τὴν ἐξ ἁπασῶν τῶν ποιοτήτων ἐνέργειαν καὶ ῥήγμασι καὶ σπάσμασι καὶ δυσπνοίᾳ καὶ ταῖς πεπαλαιωμέναις ἁρμόττει βηξίν. οὐ γὰρ ἐκκενῶσαι χρὴ μόνον ἐπὶ τούτων τὸ παρὰ φύσιν, ἀλλὰ καὶ ῥῶσαι καὶ τονῶσαι τὰ ἐκκαθαρθέντα. εἰς μὲν οὖν τὸ κενῶσαι χρήσιμος ἡ δριμύτης, ὅταν μὴ μόνη μηδ᾽ εἰλικρινὴς ὑπάρχει, ἀλλ᾽ ἤτοι γλυκύτητί τινι μίγνυται, ἢ οὐ πάντως γε πικρότητι. τὸ γὰρ ἰσχυρὸν οὕτω γε καὶ τὸ βίαιον οὐχ ἕξει, μεγιγμένης αὐτῇ τινος οὐσίας εὐκράτου, τοιαύτη γὰρ ἡ γλυκεῖα. εἰς δὲ τὸ ῥῶσαι καὶ τὸ συναγαγεῖν τὰ κενωθέντα τῆς στύψεως ἡ χρεία. τὰ δ᾽ αὐτὰ τῇ ῥίζῃ καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐργάζεται καί τινες ἀντὶ λυκίου χρῶνται τῷ φαρμάκῳ.

(90) [ιη΄. Περὶ κενταυρίου μικροῦ.] Κενταυρίου τοῦ μικροῦ μὲν ἡ ῥίζα παντάπασιν ἄπρακτος, οἱ δὲ κλῶνές γε καὶ μᾶλλον τὰ φύλλα τὰ ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ τὰ ἄνθη χρησιμώτατα. κρατεῖ δ᾽ ἐν αὐτοῖς ἡ πικρὰ ποιότης, ὀλίγον τι καὶ στύψεως μετέχουσα, καὶ διὰ τὴν τοιαύτην κρᾶσιν ἰσχυρῶς

cum aqua, febri vero liberis cum vino. Porro secundum omnium simul qualitatum actionem, ruptis, convulsis, dyspnoeae, sive spirandi difficultati, tum inveteratae tussi convenit. Nec enim talibus evacuare solum quod praeter naturam est oportet, sed partem quoque evacuatam roborare ac confirmare. Vacuationi itaque accommoda est acrimonia utique, quum non sola sit ac pura, sed aut dulcedini juncta, aut certe non prorsum amarori, siquidem vehementiam tunc atque violentiam, mixta illi temperata quadam substantia, cujusmodi est dulcis, non obtinebit. Potius ad ea quae evacuata sunt roboranda contrahendaque astrictione est opus. Eadem quae radix et succus ipsius efficit. Utunturque eo quidam vice licii.

[18. *De centaurio minore.*] Centaurii minoris radix plane inefficax est, sed caules ejus extremi et potius folia quae illis inhaerent et flores utilissima sunt. Vincit in eis qualitas amara, paululum habens et astrictionis, atque ob ejus modi temperamentum admodum exiccatorium est me-

Ed. Chart. XIII. [188.] Ed. Baf. II. (90.)

ξηραντικόν ἐστι τὸ φάρμακον, ἄνευ δήξεως. ὅτι δὲ πάντα τὰ τοιαῦτα χρησιμώτερα καὶ πρόσθεν μὲν εἴρηται καὶ νῦν δ' οὐδὲν ἧττον ἀναμνῆσαι καιρὸς, ἁπάσας αὐτοῦ τὰς κατὰ μέρος ἐνεργείας διελθόντες. τά τε οὖν μεγάλα τραύματα κολλᾶται καταπλαττόμενα, τῆς πόας αὐτῆς ἔτι προσφάτου, καὶ τὰ παλαιὰ δὲ καὶ τὰ δυσκατούλωτα τῶν ἑλκῶν ἐπουλοῦται, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον χρωμένων, καὶ ξηρανθεῖσα δὲ ταῖς κολλητικαῖς τε καὶ ξηραντικαῖς μίγνυται δυνάμεσιν, ὅσαι κόλπους καὶ σύριγγας ἰᾶσθαι πεφύκασι, καὶ τὰς παλαιὰς σκληρότητας μαλάσσειν καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἰᾶσθαι. μίγνυται δὲ τοῖς τὰς ῥευματικὰς διαθέσεις ἰωμένοις, ἐφ' ὧν ἄριστα φάρμακά ἐστιν ὅσα ξηραίνοντα σφοδρῶς ἅμα τινὶ στύψει μηδεμίαν ἔχει δῆξιν. τὸ δ' ἀφέψημα τῆς πόας ἐνιᾶσί τινες ἰσχιαδικοῖς, ὡς ἄγον χολώδη τε καὶ παχέα, καὶ γὰρ καθαίρει τοιαῦτα, καὶ μὲν δὴ καὶ ὅταν ἐνεργήσῃ σφοδρῶς, ὡς αἱματώδη κενοῦν, ὠφελεῖ μᾶλλον. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ πλησίας ὑπάρχων δυνάμεως, τουτέστι τῆς ξηραντικῆς τε καὶ ῥυπτικῆς, τά τε ἄλλα τὰ προειρημένα καλῶς ἐργάζεσθαι πέ-

dicamentum, expers mordacitatis. Porro quod omnia talia utilissima fint, fupra commonui et nunc nihilo fecius tamen nos repetere tempestivum est, omnes ejus figillatim actiones memorantes. Vulnera itaque magna herbae ipfius recentis illitu glutinantur, et vetusta quaeque aegre ad cicatricem perduci queunt, cicatrice eodem modo urentibus includuntur, arefacta vero glutinatoriis et deficcatoriis miscetur facultatibus, iis videlicet quae finus et fistulas fanare funt natae, veteresque duritias emollire, tum ulcera maligna fanare. Mifcetur etiam iis quae rheumaticis affectibus medentur, in quibus ea medicamenta praestantissima funt quae vehementer deficcantia cum quadam astrictione nullam habent mordacitatem. Decoctum herbae quidam ifchiadicis infundunt, ceu biliofa et craffa ducens, nam et talia purgat, quanquam quum adeo vehementer operabitur, ut cruenta evacuet, tunc plus proderit. Succus porro ejus quum affimilis fit facultatis, hoc eft exiccatoriae et abfterforiae, et caetera jam comprehenfa pulchre praeftare poteft,

φυκε καὶ μετὰ μέλιτος ὑπαλείφεται τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἔμμηνά τε προστιθέμενος ἄγει καὶ ἔμβρυα. διδόασι δ' αὐτοῦ πίνειν ἔνιοι καὶ τοῖς τὰ νεῦρα πεπονθόσιν, ὡς κενοῦντός τε καὶ ξηραίνοντος ἀλύπως τὰ ἐμπεπλασμένα. καὶ γὰρ οὖν καὶ τῶν καθ' ἧπαρ ἐμφράξεων ἄριστόν ἐστι φάρμακον, ἀγαθὸν δὲ καὶ σπληνὶ σκιῤῥουμένῳ, καὶ ἔξωθεν μὲν ἐπιτιθέμενον, οὐδὲν δὲ ἧττον εἰ καὶ πίνειν τις ἐθέλει.

[189] [ιθ'. Περὶ κεράσου.] Κέρασος τὸ δένδρον καρπὸν φέρει, στύψεως οὐκ ἴσης ἐν ἅπασι τοῖς κατὰ μέρος φυτοῖς μετέχον· καὶ γὰρ καὶ τούτων, ὥσπερ καὶ τῶν ῥοιῶν καὶ τῶν μήλων, ἐν τισὶ μὲν ἡ αὐστηρὰ ποιότης, ἐν τισὶ δὲ ἡ γλυκεῖα, ἐν τισὶ δὲ ἡ ὀξεῖα κρατεῖ. καὶ μὲν δὴ καὶ αὐτῶν τῶν γλυκέων ὅσα μήπω πέπειρα τὰ μὲν ἱκανῶς στρυφνὰ τετύχηκεν ὄντα, τὰ δὲ ὀξέα τοῖς μόροις ὡσαύτως. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς μόροις τοῖς ἀώροις ἡ ὀξεῖα ποιότης ἐπικρατεῖ τῆς στρυφνῆς, ἐν δὲ τοῖς κερασίοις οὐκ ἀεί. τὰ μὲν οὖν γλυκύτερα μᾶλλον μὲν ὑπάγει τὰ κατὰ τὸ ἔντερον, ἧττον δ' ἐστὶν εὐστόμαχα, τὰ δ' αὐστηρὰ τοὔμπαλιν. ὅσα δὲ ὀξέα, φλεγμα-

et cum melle oculis illinitur, menfesque et foetum appofitus evocat. Sunt qui ipfum bibendum praebeant et iis quibus nervi affecti funt, ut qui evacuet et deficcet innoxie quae impleta funt, quippe quum jecinoris quoque obftructiones optime expediat, bonumque fit lieni indurato remedium foris impofitum, nec fecius fiquis bibere velit.

[19. *De cerafo,*] Cerafus arbor fructum fert non paris aftrictionis in omnibus figillatim plantis participem. Nam et in harum, ficut etiam in malorum granatorum et malorum, quibusdam auftera qualitas, quibusdam vero dulcis, nonnullis autem acida exuperat. Quin etiam ipforum dulcium ea, quae nondum cocta funt ac matura, quaedam admodum funt acerba, quaedam fimiliter moris acida. Sed in moris immaturis acida qualitas acerbam exuperat, in cerafiis non femper. Ergo quae dulciora funt magis quae in inteftinis funt fubducunt, fed minus grata ftomacho funt, contra auftera. Acida pituitofis excrementofisque

Ed. Chart. XIII. [189.] Ed. Bas. II. (90.)

τώδεσι καὶ περιττωματικοῖς στομάχοις ἁρμόττει. ξηραίνει τε γὰρ μᾶλλον τῶν αὐστηρῶν καί τι καὶ τμητικὸν ἔχει. τὸ δὲ κόμμι τοῦ δένδρου τὴν μέν τινα κοινὴν ἔχει δύναμιν ἅπασι τοῖς γλίσχροις τε ἅμα καὶ ἀδήκτοις φαρμάκοις, ᾗ καὶ πρὸς τὰς τετραχυσμένας ἀρτηρίας ἁρμόττει, τὴν δ᾽ ἴδιον, εἴ γε ἀληθές ἐστιν ὃ γράφουσί τινες, ὡς μετ᾽ οἴνου πινόμενον ὀνίνησι λιθιῶντας. ὑπάρχοι ἂν γὰρ οὕτω γέ τις αὐτῷ λεπτομερὴς δύναμις.

[κ΄. Περὶ κερατωνίας.] Κερατωνία ξηραντικῆς ἐστι καὶ στυπτικῆς δυνάμεως, ὥσπερ καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς τὰ κεράτια καλούμενα, μετέχων δηλονότι καὶ γλυκύτητός τινος. πέπονθε δέ τι καὶ ταῦτα τοῖς κερασίοις παραπλήσιον. ὑγρὰ μὲν γὰρ μᾶλλον ὑπάγει τὴν γαστέρα, ξηρὰ δ᾽ ἵστησι μᾶλλον, ὡς ἂν ἀποπνέοντα μὲν τὴν ὑγρότητα, τὸ γεωδέστερον δὲ τῆς οὐσίας ὑπολειπόμενον ἔχοντα.

[κα΄. Περὶ κέστρου.] Κέστρον ἢ ψυχότροφον, Ῥωμαϊστὶ δὲ βετονίκη, δύναμιν ἔχει τμητικήν, ὡς ἡ γεῦσις δηλοῖ. πικροτέρα γάρ ἐστι καὶ ὑπόδριμυς ἡ πόα, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ κατὰ

stomachis sunt apta, siquidem austeris magis desiccat, et nonnihil etiam incidunt. Porro ipsius arboris gummi communem quidem omnibus viscosis et mordacitatis expertibus medicamentis facultatem obtinet, quae et ad arterias exasperatas accommoda est, propriam autem, siquidem quod quidam scribunt verum est, quod cum vino bibitum calculis vexatos adjuvat. Nam sic illi tenuium partium inesset facultas quaedam.

[20. *De ceratonia.*] Ceratonia exiccantis est et astringentis facultatis, sicut et fructus ejus quae ceratia vocant, nonnihil etiam dulcedinis continens. Accidit autem istis quiddam simile cerasiis. Nam si humida sumas, magis ventrem subducunt, sicca vero magis sistunt, utpote quum humiditatem expirent et quod essentiae est crassioris tantum reliquum habeant.

[21. *De cestro, betonica.*] Cestrum aut psychotrophon, Romane vero betonica, vim habet incidendi, ut gustus indicat. Amariuscula enim est et subacris ipsa herba, id

μέρος ἐνέργεια. καὶ γὰρ τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους διαιρεῖ καὶ πνεύμονα καὶ θώρακα καὶ ἧπαρ καθαίρει τε καὶ διαῤῥύπτει καὶ καταμήνια κινεῖ καὶ ἐπιλήπτους ὠφελεῖ καὶ ῥήγματα καὶ σπάσματα θεραπεύει, καὶ πᾶσι τοῖς τῶν θηρίων δήγμασιν ἐπιπλαττομένη τῷ ἕλκει βοηθεῖ καὶ ὀξυρεγμιῶντάς τε καὶ ἰσχιαδικοὺς ὀνίνησι πινόμενον.

[κβʹ. *Περὶ κηκίδος.*] Κηκὶς ἡ μὲν ὀμφακῖτις ὀνομαζομένη στρυφνὸν ἱκανῶς ἐστι φάρμακον, οὐσίας γεώδους ψυχρᾶς τὸ πλεῖστον μετέχουσα, δι' ἣν ξηραίνει καὶ ἀποκρούεται ῥεύματα καὶ συνάγει καὶ σφίγγει τὰ χαλαρὰ καὶ ἄῤῥωστα μόρια καὶ πᾶσι τοῖς ῥοώδεσι πάθεσι γενναίως ἀνθίσταται. καὶ κείσθω τῆς τρίτης μὲν ἐν τῷ ξηραίνειν, τῆς δευτέρας δὲ ἐν τῷ ψύχειν τάξεως. ἡ δ' ἑτέρα κηκὶς, ἡ ξανθὴ καὶ χαύνη καὶ μεγάλη, ξηραίνει μὲν καὶ αὐτὴ, ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἧττον, εἰς ὅσον καὶ τῆς στρυφνῆς ποιότητος ἧττον μετείληφεν. ἑψομένη τοιγαροῦν αὐτὴ καθ' αὑτὴν, εἶτα λειουμένη, κατάπλασμα τῶν ἐν ἕδρᾳ φλεγμονῶν ἐστι καὶ προπτώσεων οὐκ ἀγεννές. ἑψεῖν δὲ χρὴ μετρίας μὲν τῆς στύ-

quod oftendit et particulatim edita actio. Nam confiftentes in renibus calculos rumpit, et pulmonem, pectus et jecur expurgat abftergitque, menfes quoque ciet et comitialibus prodeft, tum rupta convulfaque curat, et omnibus beftiarum morfibus ulceri illita auxiliatur. Poftremo acidum ructantibus et ifchiadicis bibita auxilio eft.

[22. *De cecide, galla.*] Galla quae omphacitis nuncupatur admodum acerbum eft medicamentum, pleraque fui parte effentiae terrenae et frigidae, per quam deficcat et repellit fluxiones, ad haec conftringit contrahitque partes laxas ac languidas, omnibusque fluxionum affectibus ftrenue refiftit. Efto vero tertii in deficcando, fecundi autem in refrigerando ordinis. Altera autem galla, flava illa et magna laxaque, et ipfa deficcat quidem, fed tanto minus quanto minus acerbae qualitatis eft particeps. Cocta itaque per fe ac deinde trita cataplasma eft non infirenuum fedis phlegmonarum ac procidentiarum. Porro coquenda eft,

ψεως δεόμενον ἐν ὕδατι, σφοδροτέρας δ' ἐν οἴνῳ, καὶ εἰ μᾶλλον ἔτι δέοιτο παραυξῆσαι τὴν στύψιν, ἔστω σοι καὶ ὁ οἶνος αὐστηρότερος. οἰνοκηκίδα ταύτην ὀνομάζουσιν οἱ παρ' ἡμῖν ἄγροικοι. [190] καυθεῖσαι δὲ αἱ κηκίδες ἰσχαίμου δυνάμεως γίγνονται καὶ δηλονότι θερμότητος καὶ δριμύτητος ἐκ τῆς καύσεως μεταλαμβάνουσι, καὶ λεπτομερέστεραι τῶν ἀκαύστων εἰσὶ καὶ ξηραντικώτεραι. χρὴ δὲ ὅταν ἰσχαίμους αὐτὰς ποιῆσαι βουληθῇς, διαπύρους ἐπ' ἀνθράκων ἐργασάμενον καὶ οἴνῳ ἢ ὄξει σβεννύναι.

[κγ'. Περὶ κηροῦ.] Κηρὸς ἐν τῷ μέσῳ πώς ἐστι τῶν θερμαινόντων τε καὶ ψυχόντων, ὑγραινόντων τε καὶ ξηραινόντων. ἔχει δέ τι καὶ παχυμερὲς καὶ ἐμπλαστικὸν, διὸ οὐ μόνον οὐ ξηραίνειν, ἀλλὰ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ὑγραίνειν ἂν ἴσως δόξειε κωλύων τὰς διαπνοὰς, ὅθεν καὶ ὕλη τῶν ἄλλων ἐστὶ φαρμάκων τῶν θερμαινόντων τε καὶ ψυχόντων, αὐτὸς δὲ καθ' ἑαυτὸν ἐκ τῶν πεπτικῶν ἂν εἴη τῶν ἀσθενῶν, οὔτ' εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον, ἀλλὰ τῶν ἔξωθεν

ſi modica opus ſit aſtrictione in aqua, ſin vehementiore, in vino, ac ſi augere inſuper aſtrictionem ſit opus, vino utare etiam auſteriore. Hanc ruſtici noſtrates vinigallam nominant. Denique gallae combuſtae ſanguinis reprimendi facultatem acquirunt, ac nimirum etiam calorem et acrimoniam ex uſtione aſſumunt, ſuntque iis quae ignem expertae non fuerint tum tenuiorum partium tum majore deſiccandi poteſtate. Caeterum quum ad ſanguinis ſuppreſſionem praeparare eas voles, carbonibus impoſitas, dum undequaque candeant, aceto aut vino extinguere oportebit.

[23. *De cera.*] Cera quodammodo medium tenet calefacientium, refrigerantium, humectantium et deſiccantium. Habet vero quiddam etiam craſſarum partium atque emplaſticum; quamobrem non modo exiccare, ſed et per accidens humectare videri fortaſſis poterit, perſpirationes videlicet prohibens. Quamobrem aliorum medicamentorum tum calefacientium tum refrigerantium materia eſt, ipſa autem per ſe ex genere fuerit debiliter concoquentium, nec tamen intro in corpus aſſumptorum, ſed foris impoſitorum.

ἐπιτιθεμένων. ἔχει γάρ τι βραχὺ διαφορητικῆς τε καὶ θερμῆς δυνάμεως, ἧς πλείστης τὸ μέλι μετείληφε.

[κδ΄. Περὶ κίκεως.] Κίκεως ὁ καρπὸς ὥσπερ καὶ καθαίρει, ῥυπτικήν τε καὶ διαφορητικὴν ἔχει δύναμιν, οὕτω καὶ τὸ φύλλον, ἀλλὰ πάντῃ ἀσθενέστερον. τό γ' ἔλαιον τὸ ἐκ τοῦ καρποῦ θερμότερόν τε καὶ λεπτομερέστερόν ἐστι τοῦ κοινοῦ ἐλαίου καὶ διὰ τοῦτο καὶ διαφορητικόν.

(91) [κε΄. Περὶ κινναμώμου.] Κιννάμωμον ἄκρως ἐστὶ λεπτομερὲς, οὐ μὴν ἄκρως γε θερμὸν, ἀλλ' ἐκ τῆς τρίτης τάξεως· οὐδὲν δ' οὕτω ξηραίνει τῶν ἐξ ἴσου θερμαινόντων αὐτῷ διὰ τὸ λεπτομερὲς τῆς οὐσίας. ἡ μέντοι κινναμωμὶς οἷόν περ ἀσθενές τί ἐστι κιννάμωμον, ἔνιοι δ' αὐτὴν ψευδοκιννάμωμον ὀνομάζουσιν.

[κστ΄. Περὶ κιρκέας.] Κιρκέας τῆς πόας τὴν μὲν ῥίζαν φησὶ Διοσκουρίδης σὺν οἴνῳ γλυκεῖ πινομένην ὑστέρας ἐκκαθαίρειν, οὖσαν εὐώδη τε καὶ θερμαντικὴν, τὸν δὲ καρπὸν ἐν ῥοφήματι διδόμενον εἰς γένεσιν γάλακτος συνεργεῖν.

Habet enim paulum quiddam digerentis calidaeque potentiae, quae plurima melli inerat.

[24. *De cice, ricino.*] Ricini fructus quemadmodum purgat, detergit ac digerit, sic quoque folium, sed undequaque debilius. Oleum quod ex semine conficitur tum calidius est tum tenuiorum partium quam est oleum commune, ac proinde quoque discutit.

[25. *De cinnamomo.*] Cinnamomum summe tenuium est partium, non summe tamen calidum, sed ex tertio ordine. Nihil autem aeque desiccat eorum, quae pari sunt calefaciendi facultate, propter tenuitatem scilicet essentiae. At cinnamomis est velut imbecillum cinnamomum, nonnulli ipsam pseudocinnamomum nuncupant.

[26. *De circea.*] Circeae herbae radicem scribit Dioscorides ex vino dulci potam secundas purgare, est enim boni odoris et calefactoria. Semen autem ejus in sorbitione exhibitum ad lactis generationem conducit.

Ed. Chart. XIII. [190. 191.] Bas. II. (91.)

[κζ΄. Περὶ κίστου.] Κίστος, ἢ κίσθαρος, στυπτικὸς θάμνος ἐν τῇ γεύσει καὶ ἅπασι τοῖς κατὰ μέρος ἔργοις. τὰ μέντοι φύλλα καὶ οἱ μικροὶ βλαστοὶ λειωθέντες εἰς τοσοῦτο ξηραίνουσι καὶ στύφουσι, ὡς κολλᾷν τραύματα. τὰ δ' ἄνθη δραστικώτερα, ὡς μετ' οἴνου πινόμενα δυσεντερίας καὶ γαστρὸς ἀτονίας καὶ ῥεύματα καὶ ὑγρότητας ἰᾶσθαι. καταπλαττόμενα δὲ τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ὀνίνησιν, ἔστι γὰρ ἡ δύναμις αὐτῶν οὐκ ἀγεννῶς ξηραντικὴ, σχεδόν που κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν, ἀπὸ τῶν συμμέτρων ἤδη που συμπληρουμένων. ἔστι δὲ ψυχρὸς εἰς τοσοῦτον ὁ θάμνος, ὡς χλιαρᾶς μετέχειν θερμότητος. ἡ δὲ ὑποκιστὶς ὀνομαζομένη πολὺ δή τι καὶ τῶν φύλλων ἐστὶ στυπτικωτέρα, δραστικὸν ἱκανῶς φάρμακον εἰς ἅπαντα τὰ ῥοώδη πάθη, οἷον αἵματος ἀναγωγὰς, ῥοῦς γυναικείους, κοιλιακάς τε καὶ δυσεντερικὰς διαθέσεις. [191] ἀλλὰ καὶ ῥωννύναι τι μόριον εἰ βουληθείης μὲν, ἔκλυτον ὑγρότητι πλείονι γεγενημένον, ἐντίθησιν αὐτῷ τόνον οὐκ ἀγεννῶς. οὕτω τοι καὶ στομαχικοῖς ἐπιθέμασι καὶ ἡπατικοῖς μίγνυται καὶ εἰς τὴν διὰ

[27. *De cisto.*] Cistus aut cistatus, frutex ex gustu astringens, omnibusque particulatim operibus. Porro folia et parva germina trita adeo desiccant astringuntque, ut vulnera glutinare valeant. At flores magis sunt efficaces, adeo ut cum vino poti dysenterias, ventris imbecillitates, fluxusque ac humiditates sanent. Cataplasmatis ritu illita ulcerum putredinosa juvant, est enim facultas eorum non instrenue desiccans, fereque secundi excessus a temperatis absoluti. Adeo vero frutex hic frigidus est, ut tepidi caloris sit particeps. Porro hypocisthis quam vocant multo est magis astrictoria quam folia, admodum efficax remedium ad omnes fluxionum affectus, puta sanguinis rejectiones, profluvia muliebria, coeliacos dysentericosque affectus. Quin si quam partem roborare consilium sit, quae videlicet plusculo humore exoluta fuerint, robur ac firmitatem illi non segniter addit. Sic sane stomachicis epithematis hepaticisque commiscetur, et ex viperis con-

τῶν ἐχιδνῶν ἀντίδοτον ἐμβάλλεται ῥώσεως ἕνεκα καὶ τόνου τῶν σωμάτων.

[κη'. Περὶ κίσθου.] Κίσθος ἢ λάδανον. ἐν μὲν τοῖς θερμοτέροις χωρίοις οὗτος ὁ κίσθος γεννώμενος, οὐχ ἕτερος ὢν τῷ γένει τοῦ παρ' ἡμῖν, ἐξαίρετον ἐκτήσατο διὰ τὸ χωρίον ἰδίαν καὶ διαφορητικὴν θερμότητα καὶ κατ' ἄμφω τοῦ παρ' ἡμῖν διήλλαξε, τῷ τε τὴν ψύξιν ἀποθέσθαι καὶ τῷ προσλαβεῖν θερμότητα. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τοῦ κίσθου παραπλήσια τοῖς ἐπὶ τοῦ παρ' ἡμῖν, τὸ δὲ καλούμενον λάδανον ἐξ αὐτοῦ γίγνεται φάρμακον θερμὸν μὲν κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν, ἤδη που συμπληρουμένην, ὡς καὶ τῆς δευτέρας ἅπτεσθαι, μετέχον δὲ καὶ στύψεώς τινος βραχείας, ἔστι δὲ καὶ λεπτομερὲς τὴν οὐσίαν καὶ διὰ ταῦτα μαλακτικόν τέ ἐστι μετρίως καὶ διαφορητικὸν ὡσαύτως καὶ δηλονότι καὶ συμπεπτικόν. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν τοῖς κατὰ μήτραν ἐξαιρέτως ἁρμόττειν αὐτὸ διότι πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἔχει τι καὶ στυπτικὸν βραχὺ, διὸ καὶ τὰς ῥεούσας κρατύνει τρίχας. ὅσα μὲν γὰρ ὑγρὰ μοχθηρὰ κατὰ τὰς ῥίζας αὐτῶν ἐστιν ἐκδα-

fectis antidotis inditur, nimirum quo corpora confirmet ac roboret.

[28. *De cifiho.*] Cifthus aut ladanum. In calidioribus regionibus hic cifthus proveniens, tametfi haud alius fit genere quam qui apud nos nafcitur, praecipuam tamen a regione ac peculiarem digerentemque caliditatem nactus eft, atque utroque a noftrate differt, tum quia frigiditatem depofuit, tum quia calorem affumpfit. Itaque caetera quidem hujus cifthi illis quae in noftrate vifuntur fimilia funt. Verum ladanum quod vocant ex eo provenit, medicamentum primo exceffu jam quodammodo complete calidum, ut videlicet et fecundum attingat, habens etiam aftrictionis paululum, ad haec fubftantia tenuium partium, ac propter haec emolliens five malacticum, pariterque moderate digerens ac videlicet etiam concoquens. Itaque mirandum non eft, fi peculiariter ad uteri vitia conveniat, quandoquidem ad dicta paulum quiddam aftrictionis obtinet. Quocirca defluentes capillos retinet, nam quicquid ad radi-

κανῇ, συνάγει δὲ καὶ σφίγγει τῇ στύψει τοὺς πόρους, οἷς ἐμπεπήγασιν. ἀλωπεκίας δὲ καὶ ὀφιάσεις ἀδυνατόν ἐστιν ἰᾶσθαι, κἂν διαφορητικωτέρας δυνάμεως ἢ κατὰ λάδανον χρῄζοντα παθήματα. γίγνεται γὰρ ταῦτα διὰ μοχθηροὺς χυμοὺς, γλίσχρους καὶ παχεῖς, οὓς τὰ τέμνοντα καὶ διαφοροῦντα φάρμακα μάλιστα ἐξάγει καὶ κενοῖ. λεπτομεροῦς δ' εἶναι χρὴ δυνάμεως αὐτὰ καὶ ἥκιστα στυπτικῆς, οὐ μὴν εἰς τοσοῦτόν γε λεπτομεροῦς καὶ ξηραντικῆς, ὡς ὑπερξηραίνειν τε καὶ συνεκβόσκεσθαι τοῖς παρὰ φύσιν ἠθροισμένοις αὐτόθι χυμοῖς, τὴν φυσικὴν ὑγρότητα αὐξάνουσαν τὰς τρίχας. οὕτω γὰρ οὐκ ἀλωπεκίας ἰάσεται μᾶλλόν περ ἢ φαλάκρωσιν ἐργάσεται· τῆς θεραπευτικῆς δέ ἐστιν ἤδη ταῦτα μεθόδου.

[κθ'. Περὶ κισσοῦ.] Κισσὸς ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων, ἔχει μὲν γάρ τι καὶ στυπτικῆς οὐσίας, ἣν δὴ γεώδη ψυχρὰν ἐδείκνυμεν ὑπάρχειν, ἔχει δὲ καὶ δριμείας, ἣν θερμὴν εἶναι καὶ ἡ γεῦσις μαρτυρεῖ, καὶ τρίτην δ' ἐπὶ ταύταις ὑδατώδους οὐσίας μετέχει χλιαρᾶς, ὅ γε χλωρός. ἐν γὰρ τῷ

ces eorum pravi humoris federit, id omne abfumit, tum meatus quibus infixi funt conftringit, contrahitque aftrictione. Caeterum alopecias et ophiafes fanare non poteft, utpote graviores vires quam quae ladano infunt pofcentes, quippe proveniunt ifta ex pravis fuccis lentis craffisque, quos incidentia ac difcutientia medicamenta potiffimum evocant atque evacuant. Caeterum tenuium partium fint facultatis oportet et minime aftringentis, non tamen usque adeo tenuium partium et deficcatoriae, ut nimio plus deficcent, unaque cum collectis inibi fuccis praeter naturam, naturalem quoque humiditatem incrementa pilis fuppeditantem abfumant. Nam fic non magis alopecia liberabunt quam et calvitiem afferent. Sed haec ad curandi rationem pertinent.

[29. *De ciffo, hedera.*] Hedera ex contrariis compofita eft facultatibus. Habet enim quiddam aftringentis fubftantiae, quam terrenam et frigidam effe oftendimus, habetque etiam nonnihil acris, quam calidam effe vel guftus comprobat, nec deeft tertia, aqueam namque fubftantiam

ξηραίνεσθαι ταύτην μὲν ἀνάγκη διαφορεῖσθαι πρώτην, ὑπολείπεσθαι δὲ τὴν γεωδεστέραν, τήν τε ψυχρὰν καὶ τὴν στύφουσαν καὶ τὴν θερμὴν τὴν δριμεῖαν. ἀλλ᾽ ὅ γε χλωρὸς ἑψηθέντων τῶν φύλλων σὺν οἴνῳ καὶ τῶν μεγάλων τραυμάτων ἐστὶ κολλητικὸς καὶ τῶν κακοηθευμένων ἰατικός. ἐπουλοῖ δὲ καὶ τὰς ἐκ πυρὸς ἑλκώσεις. σὺν ὄξει δ᾽ ἑψηθέντα τὰ φύλλα σπληνικοὺς ὠφελεῖ. τὰ δὲ ἄνθη αὐτοῦ ἰσχυρότερά πως ἐστιν, ὡς μετὰ κηρωτῆς λειούμενα τοῖς πυρικαύτοις ἁρμόττειν. ὁ δὲ χυλός ἐστι μὲν καὶ ἔῤῥινον φάρμακον καὶ τὰ χρόνια δὲ τῶν ὤτων ἰᾶται ῥεύματα καὶ τῶν ἑλκῶν τὰ παλαιὰ κατά τε τὰ ὦτα καὶ τὰς ῥῖνας. ὡς ἂν δὲ δριμύτερος φαίνηται, ῥοδίνῳ ἢ ἐλαίῳ γλυκεῖ μίγνυται. τὸ δὲ δάκρυον αὐτοῦ φθεῖρας κτείνει καὶ τρίχας ψιλοῖ, θερμῆς εἰς τοσοῦτον ὑπάρχον δυνάμεως, ὡς καίειν ἀμυδρῶς. ἔστι γὰρ οἷον ὑδατώδης τις ὀπὸς, ὥσπερ καὶ ἄλλα δάκρυα.

[192] [λ΄. Περὶ κλινοποδίου.] Κλινοπόδιον θερμαντικῆς ὑπάρχει δυνάμεως, οὐδέ πω καυστικῆς. ἔστι δὲ καὶ λε-

quandam tepidam obtinet certe, fi viridis fit. Siquidem dum arefcit, haec prima exhalet neceffe eft, manetque quae terrea et frigida aftringensque et ea quae calida et acris. Viridis autem foliis ejus in vino decoctis vulnera grandia conglutinat, quaeque maligna funt ad fanitatem reducit, tum igne factas exulcerationes cicatrice includit. Porro cum aceto decocta folia lienofis profunt. Flores autem quodammodo validiores funt, ut ad laevorem redacti cum cerato ambuftis conveniant. Praeterea fuccus medicamentum eft naribus inditum caput purgans, tum vetuftas aurium fluxiones fanat, ad haec ulcera vetera tum in auribus tum in naribus. Porro fi acrior appareat, aut rofaceo aut dulci oleo mifcetur. Lachryma ejus pediculos interimit, pilis nudat, usqueadeo calidae poteftatis, ut obfcure adurat; eft enim velut aqueus quidam liquor, ficut aliae omnes lachrymae.

[30. *De clinopodio.*] Clinopodium calefaciendi vim obtinet, fed nondum adurendi, eft vero etiam effentia fub-

Ed. Chart. XIII. [192.] Ed. Baf. II. (91.)

πτομερὲς τὴν οὐσίαν καὶ θείη ἄν τις αὐτὸ τῆς τρίτης τάξεως ἔν τε τῷ θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν.

[λα'. Περὶ κληματίδος.] Κληματίδος τὰ φύλλα δριμείας τε καὶ καυστικῆς ἐστι δυνάμεως, ὥστε καὶ λέπρας ἀποδέρειν. εἴη ἂν οὖν ἐκ τῆς τετάρτης τάξεως τῶν θερμαινόντων ἀρχομένης. ὀνομάζεται δὲ κληματὶς καὶ τὸ δαφνοειδὲς, ὅπερ ἔνιοι μυρσινοειδὲς, ἔνιοι δὲ πολυγονοειδὲς καλοῦσιν. ἀλλ' οὖν ἐστιν ἑλκωτικὸν οὐδὲ δριμὺ, καθάπερ τὸ προειρημένον, ἀλλὰ διαῤῥοίας καὶ δυσεντερίας ὠφελεῖ μετ' οἴνου πινόμενον. ὀδόντων τε ἀλγήματα διαμασώμενον πραΰνει, καὶ τὰς τῶν ὑστερῶν ὀδύνας ἐν πεσσῷ προστιθέμενον ὠφελεῖ, τοσοῦτον ἀποδεῖ τοῦ καίειν, ἢ ἑλκοῦν, ὡς τὸ πρότερον. ἀλλ' ὅ γε θαυμασιώτατος Πάμφιλος, ὥσπερ τὰ ἄλλα πάντα ληρεῖ, περὶ ὧν οὐκ οἶδε γράφων, οὕτω καὶ ταῦτα ἄμφω συνέχεεν ἐς ταὐτόν. Διοσκουρίδης δ' ἀμφοῖν ἐν τῷ τετάρτῳ μέμνηται, τοῦ μὲν ἁπλῶς ὀνομαζομένου κληματοειδοῦς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ βιβλίου, θατέρου δὲ κατὰ τὴν ἀρχήν. ὅθεν οὐδ' ἐμὲ χρὴ

tilium partium, ponatque ipfum quispiam in tertio ordine tum calefacientium tum reficcantium.

[31. *De clematide.*] Clematidis folia acrem et adurentem five cauflicam facultatem obtinent, adeo ut et lepras excorient. Fuerit itaque in quarti ordinis calefacientium initio. Vocatur autem clematis et daphnoides, quod quidam myrfinoides, alii polygonoides appellitant. Caeterum id nequaquam exulceratorium eft, aut acre, ficut quod ante dictum eft, imo profluviis ac dyfenteriis cum vino potum prodeft, dentiumque dolores manfum mitigat, tum uteri quoque doloribus in peffo admodum ufui eft, tantum abeft, ut perinde urat, aut ulceret, ceu illud fuperius. Sed fumme nobis fufpiciendus Pamphilus ille ficuti in reliquis nugatur de iis quae nunquam vidit, literis ea mandans, fic haec ambo in unum confudit. At Diofcorides utriusque in quarto meminit, et ejus quae fimpliciter vocatur clematoides, idque in fine libri, et alterius, fed in principio. Quam-

γράφειν ἔτι τὰς ἰδέας ἀμφοῖν, ὥσπερ οὐδ' ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐποίησα.

(92) [λβ'. Περὶ κνίκου.] Κνίκου τῷ σπέρματι πρὸς τὰς καθάρσεις μόνον χρώμεθα., τῆς τρίτης γάρ ἐστι τάξεως τῶν θερμαινόντων, εἴ τις ἔξωθεν αὐτῷ χρῆσθαι βούλοιτο.

[λγ'. Περὶ κόκκου Κνιδίου.] Κόκκος Κνίδιος καθαίρει μὲν καὶ αὐτὸς, δριμείας δ' ἐστὶ καὶ καυστικῆς δυνάμεως.

[λδ'. Περὶ κόκκου βαφικοῦ.] Κόκκος βαφικὸς στυπτικὴν μὲν ἔχει καὶ πικρὰν ἅμα τὴν ποιότητα, ξηραίνει δ' ἀμφοτέραις ἀδήκτως, καὶ διὰ τοῦτο πρός τε τὰ μεγάλα τῶν τραυμάτων ἁρμόττει καὶ πρὸς τὰς τῶν νεύρων τρώσεις. λειοῦσι δ' αὐτὴν ἔνιοι μὲν σὺν ὄξει τηνικαῦτα, σὺν ὀξυμέλιτι δ' ἄλλοι.

[λε'. Περὶ κοκκυμηλέας.] Κοκκυμηλέας ὁ καρπὸς ὑπάγει γαστέρα, καὶ πρόσφατος μὲν ὑπάρχων μᾶλλον, ξηρανθεὶς δ' ἧττον. Διοσκουρίδης δ' οὐκ οἶδ' ὅπως τὰ Δαμασκηνὰ κοκκύμηλα ξηρανθέντα φησὶν ὑπέχειν γαστέρα. ὑπάγει μὲν γὰρ καὶ ταῦτα σαφῶς, ἀλλ' ἧττον τῶν ἐκ τῆς Ἰβηρίας.

obrem non eſt neceſſe ut ego rurſum notis ſuis utrumque depingam, ſicut nec in aliis feci.

[32. *De cnico.*] Cnici ſemine duntaxat ad purgationes utimur, tertii eſt ordinis calefacientium, ſiquis foris eo uti volet.

[33. *De cocco Cnidio, ſeu grano Cnidio.*] Granum Cnidium et ipſum quoque purgat, ſed acris eſt adurentisque facultatis.

[34. *De cocco baphico, grano tinctorio.*] Granum tinctorium aſtringentem ſimulque amaram qualitatem poſſidet. Utraque ſine morſu deſiccat. Proinde ad ingentia vulnera congruit et ad nervorum vulnera. Sed tunc ipſum quidam cum aceto terunt, alii cum oxymelite.

[35. *De coccymelea, ſeu pruno.*] Pruni fructus ventrem ſubducit, recens quidem olus, aridus minus. Caeterum haud ſcio cur Dioſcorides pruna Damaſcena ſiccata ventrem ſiſtere dicat, quum et ipſa palam etiam ſubducant, minus tamen quam quae importantur ex Iberia,

Ed. Chart. XIII. [192. 193.] Ed. Baf. II. (92.)

ἔστι δὲ τὰ μὲν Δαμασκηνὰ στυπτικώτερα, τὰ δ' ἐκ τῆς Ἰβηρίας γλυκύτερα, καὶ δὴ καὶ τὰ δένδρα τοῖς καρποῖς ἀνάλογον· ἧττον μὲν στυπτικὰ τὰ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν, μᾶλλον δὲ τὰ κατὰ τὴν Δαμασκόν. ἁπλῶς δ' εἰπεῖν ὧν ἐν τοῖς φύλλοις ἢ τοῖς βλαστοῖς ἐμφαίνεταί τις στύψις σαφὴς, ταῦτα ἀφεψόμενα διάκλυσμα γίγνεται τῶν περὶ γαργαρεῶνα καὶ παρίσθμια φλεγμονῶν. [193] ὁ δὲ τῶν ἀγρίων καρπὸς στυπτικὸς ἐναργῶς ἐστι καὶ σταλτικὸς γαστρός. ὀνομάζεται δὲ τὸ φυτὸν τοῦτο κατὰ τὴν Ἀσίαν προῦμνον. τὸ δὲ κόμμι τοῦ δένδρου φασὶν ἔνιοι μετ' οἴνου πινόμενον λίθων εἶναι θρυπτικὸν, σὺν ὄξει δὲ λειχῆνας ἰᾶσθαι παίδων, καὶ εἴπερ αὐτὸ ποιεῖ, δῆλον ὡς τμητικῆς τε καὶ λεπτομεροῦς μετέχει δυνάμεως.

[λστ'. Περὶ κόλλας.] Κόλλα, ἣν εἰς τὰ βιβλία σκευάζουσιν ἐκ σεμιδάμεως τε καὶ γύρεως, ἐμπλαστικῆς τε καὶ πεπτικῆς ἐστι δυνάμεως οἷς ἂν καταπλασθῇ μέρεσιν.

[λζ'. Περὶ κολοκύνθης.] Κολοκύνθη ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἐστι κράσεως κατὰ τὴν δευτέραν ἐν ἀμφοῖν τάξιν, ὅθεν καὶ

siquidem Damascena magis astringunt, at quae Iberia sent dulciora sunt, quin et ipsae arbores fructibus proportione respondent. Minus enim astringunt quae in Iberia nascuntur, magis vero quae Damasci. Caeterum ut in summa dicam, quorum in foliis aut germinibus astrictio quaedam inesse apparet manifesta, iis decoctis phlegmonae in columella aut tonsillis existentes idonee colluuntur. Porro agrestium fructus evidenter astrictorius est, ventremque sistit, nominatur autem haec planta in Asia prumnum. Gummi autem arboris sunt qui dicant cum vino potum lapides confringere, cum aceto puerorum sanare lithenas. Ac si id praestat, clarum est incidentem tenuiumque partium illi facultatem inesse.

[36. *De Colla, glutine.*] Gluten, quod ad libros praeparant ex similagine et garo, emplasticae concoctoriaeque facultatis est quibuscunque ipsum partibus illinas.

[37. *De Colocynthe, cucurbita.*] Cucurbita humidae frigidaeque temperiei est, utraque qualitate secundi

τῶν ξυσμάτων αὐτοῦ ὁ χυλὸς πρὸς ὠταλγίας τὰς κατὰ φλεγμονὴν ἁρμόττει σὺν ῥοδίνῳ χρωμένοις. οὕτω δὲ καὶ ὅλη καταπλαττομένη τὰς θερμὰς φλεγμονὰς ἐμψύχει μετρίως. ἔστι δὲ καὶ ἐσθιομένη πλαδώδης καὶ ἄδιψος.

[λη'. Περὶ κολοκυνθίδος.] Κολοκυνθὶς πικρὰ μέν ἐστι τὴν γεῦσιν, ἀλλ' ὅσα πικρότητος ἔργα πρόσεστι πινομένῳ φαρμάκῳ, ταῦτ' οὐ δύναται δρᾷν ἐναργῶς ἀπὸ τῆς καθαρτικῆς δυνάμεως, ἣν ἰσχυρὰν ἐν αὐτῇ κέκτηται, φθάνουσα μεθ' ὧν καθαίρει διὰ τῆς γαστρὸς ἐκκρίνεσθαι. χλωρᾶς δ' αὐτῆς ὁ χυλὸς ἀνατριβόμενος ἰσχιάδας ὀνίνησι.

[λθ'. Περὶ κομάρου.] Κόμαρος. στρυφνὸν τῇ ποιότητι τὸ δένδρον ἅμα τῷ καρπῷ, μημέκυλον δὲ ὀνομάζουσιν αὐτόν. ἔστι δὲ καὶ κακοστόμαχος οὗτος καὶ κεφαλαλγής.

[μ'. Περὶ κόμμεως.] Κόμμι δάκρυόν ἐστιν ἐπιπηγνύμενον τοῖς στελέχεσι τῶν γεννώντων αὐτὸ δένδρων ὥσπερ καὶ ἡ ῥητίνη πολλῶν, ὅσα ῥητίνην πέφυκε γεννᾷν. ἔστι δὲ

ordinis. Quocirca ramentorum ejus fuccus ad aurium dolores cum phlegmone junctos cum rofaceo utilis eft. Sic tota quoque illita calidas phlegmonas mediocriter refrigerat. In efu autem humida eft et fitim propellens.

[38. *De Colocynthide.*] Colocynthis guftu amara eft. Sed quae illi amaroris, dum potatur, adfunt opera, ea evidenter efficere nequit, ob purgatoriam facultatem, quam validam in fefe continet, nimirum cum iis quae purgat ante et ipfa per alvum excerni praevertens. Viridis ipfius fuccus intritus ifchiadibus prodeft.

[39. *De Comaro, arbuto.*] Arbutus arbor ipfa qualitate acerba una cum fructu eft. Eum memecylum nuncupant. Eft autem hic et infenfus ftomacho et capiti dolorem commovens.

[40. *De Gummi.*] Gummi lachryma eft congelata concretaque in truncis arborum ipfam producentium, velut refina quoque in multis vifitur quae refinam proferre pof-

ξηραντικῆς τε καὶ ἐμπλαστικῆς δυνάμεως καὶ δῆλον ὅτι καὶ τραχυτήτων ἰατική.

[μα'. Περὶ κονίας.] Κονία. τὸ οἷον περίπλυμα τῆς τέφρας οὕτως ὀνομάζεται. ῥυπτικωτάτη δ' ἐστὶ καὶ ξηραντικωτάτη πασῶν ἡ ἐκ τῆς συκίνης τέφρας καὶ τῶν τιθυμάλλων καὶ σχεδὸν ἤδη τῆς καλουμένης σηπτικῆς δυνάμεως, ἣν οἷα τίς ἐστιν ἐν τῷ πέμπτῳ λόγῳ διῆλθον.

[μβ'. Περὶ κονύζης.] Κόνυζα καὶ ἡ μείζων καὶ ἡ μικρὰ παραπλησίας εἰσὶ κράσεώς τε καὶ δυνάμεως, ἐν μὲν τῇ γεύσει δριμεῖαι καὶ πικραὶ φαινόμεναι, θερμαίνουσί τε πάνυ σαφῶς, ἄν γέ τις λειώσας τὰ φύλλα σὺν τοῖς ἁπαλοῖς κλαδίσκοις, θαμνῶδες γὰρ τὸ φυτὸν, ἐπιπλάσσῃ τι μέρος, ἄν τε καὶ ἀφεψήσας ἐν ἐλαίῳ χρήσαιτο τούτῳ. δοκεῖ γοῦν καὶ τῶν κατὰ περίοδον ῥιγῶν ἀλεξητήριον εἶναι τὸ τοιοῦτον ἔλαιον. [194] καὶ τὰ ἄνθη δ' αὐτῶν παραπλησίας ἐστὶ δυνάμεως, ὥστε τινὲς καὶ ταῦτα σὺν τοῖς φύλλοις τρίψαντες σὺν οἴνῳ ποτίζουσιν ὑπὲρ τοῦ καταμήνια κινῆσαι βιαίως καὶ ἔμβρυα ἐκβαλεῖν. ἔστι δὲ καὶ τρίτον εἶδος κονύζης ἐν

funt. Eft autem exiccatoriae emplafticaeque facultatis. Propterea que afperitatibus medetur.

[41. *De Conia, lixivio.*] Lixivium, quod velut ablutio eft cineris, fic nominatur. Porro omnium maxime tum abfterforium tum exiccatorium illud eft quod ex cinere ficus et tithymallorum efficitur, fereque fepticae, feu putrefacientis eft facultatis, quae cujusmodi fit in quinto volumine expofui.

[42. *De Conyza.*] Conyza et major et minor affimilis funt tum temperiei tum facultatis guftu amarae et acres apparentes. Calefaciuntque admodum luculenter, five quis folia cum teneris ramulis, eft enim fruticofa planta, parti cuipiam illinat, five ubi in oleo coxerit, eo utatur, fiquidem rigores per circuitum redeuntes tale fanare oleum videtur. Flores quoque eorum affimilis funt facultatis. Itaque quidam et ipfos cum foliis tritos in vino bibendos exhibent ad menfes fortiter ducendos ejiciendumque foetum. Eft et tertium conyzae genus in locis humidioribus

ὑγροτέροις χωρίοις φυόμενον, ἀμφοῖν δυσωδέστερον καὶ ἀσθενέστερον. ἀλλ' αἵ γε πρῶται ῥηθεῖσαι τῆς τρίτης εἰσὶ τάξεως ἐν τῷ ξηραίνειν καὶ θερμαίνειν.

[μγ'. Περὶ κοριάνου.] Κορίανον, ἢ κόριον, ἢ ὅπως ἂν ἐθέλης ὀνομάζειν, οἱ μὲν γὰρ Ἕλληνες οἱ παλαιοὶ κορίαννον καλοῦσιν, οἱ νεώτεροι δ' ἰατροὶ πάντες ὀνομάζουσιν κόριον, ὥσπερ καὶ Διοσκορίδης ψυκτικὴν λέγων εἶναι τὴν πόαν οὐκ ὀρθῶς. σύγκειται γὰρ ἐξ ἐναντίων δυνάμεων πολὺ μὲν ἔχουσα πικρᾶς οὐσίας, ἥτις ἐδείκνυτο λεπτομερὴς ὑπάρχειν καὶ γεώδης, οὐκ ὀλίγον δὲ καὶ ὑδατώδους ὑγρότητος χλιαρᾶς κατὰ δύναμιν, ἔχει δέ τι καὶ στύψεως ὀλίγης. ἐξ ὧν ἁπάντων ἐνεργεῖ μὲν ποικίλως ὅσα περ ὁ Διοσκορίδης ἔγραψεν, οὐ μὴν τῷ ψύχειν γε μόνῳ. ἀλλ' ἐγὼ τὴν αἰτίαν ἑκάστης τῶν κατὰ μέρος αὐτῆς ἐνεργειῶν διηγήσομαι, καίτοι προὔκειτό μοι τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην ἐν τῷ παρόντι λόγῳ διέρχεσθαι μόνην. ἀλλ' ἴσως οὐδὲν κωλύσει, μᾶλλον δ', εἰ χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν, ὠφελήσει τέ τι καὶ ἀναμνήσει τῶν ἐμ-

proveniens, utrisque illis tum graveolentius tum imbecillius. Sed primae memoratae tertii funt ordinis in calefaciendo exiccandoque.

[43. *De Coriandro.*] Coriandrum five Corion, aut utcunque vocare lubet. Vetuftiores Graeci coriannon nominabant, at recentiores medici omnes corion appellitant, ficut et Diofcorides, refrigeratoriam effe herbam ipfam dictitans, fed perperam. Siquidem ex contrariis facultatibus conftat et compofita eft, plurimum habens effentiae amarae, quam oftendimus effe tenuium partium et terrenam calidam, nec parum etiam aqueae humiditatis obtinet, quae tepentis eft facultatis, his adjunctum eft quoque aftrictionis pauxillum. Ex quibus omnibus varie quidem agit ea quae fcribit Diofcorides, fed non tantum ex refrigeratione. Caeterum ego cujusque particulatim actionis caufam enarrabo, tametfi propofitum fuerat mihi meam unius duntaxat hoc in libro fententiam expromere. Sed forte nihil obftabit, imo fi verum fatendum eft, proderit nonnihil fuperiores

Ed. Chart. XIII. [194.] Ed. Bas. II. (92. 93.)

πρόσθεν μεθόδων τὰ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπ᾽ ὀλίγων φαρμάκων λεγόμενα. πρῶτον μὲν οὖν οὐχ ὁ Διοσκορίδης μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἰατρῶν ἀδιορίστως ἀποφαίνονται περὶ τῶν νοσημάτων, ὥσπερ ἀμέλει καὶ (93) τῶν νῦν ἔστιν εὑρεῖν οὐκ ὀλίγους ἰατροὺς εὐδοκίμους παρὰ τὰ ἄλλα ταύτῃ μέγιστα σφαλλομένους. ἐνίοτε μὲν γὰρ μέλανος καὶ πελιδνοῦ καὶ ψυχροῦ γεγενημένου τοῦ τὸ ἐρυσίπελας ἐσχηκότος μορίου καὶ δεομένου μηκέτι τῶν ψυχόντων φαρμάκων ὡς πρόσθεν, ἀλλ᾽ ἤδη τῶν ἐκκενούντων τὸν παρὰ φύσιν ἐμπεπλασμένον ἐν τῷ χωρίῳ χυμὸν, οἵδε ψύχουσιν ἔτι, ἐνίοτε δὲ μεταβαίνουσιν ἐπὶ τὰ διαφοροῦντα, λέγουσι δὲ ἐρυσίπελας ἰᾶσθαι. καὶ δὴ καὶ γράφουσιν ἀρχομένων μὲν ἔτι καὶ αὐξανομένων τῶν ἐρυσιπελάτων ἕτερα φάρμακα, παρακμαζόντων δ᾽ ἕτερα. τὸ δ᾽ οὐχ οὕτως ἔχει. οὔτε γὰρ ἐρυσίπελας ἔτι κλητέον, ὅταν οἴχεται τὸ φλογῶδες αὐτοῦ καὶ ζέον καὶ χολῶδες, οὔτε ψυχρὰ ταῖς δυνάμεσιν, οὔτε τὰ τῶν τοιούτων διαθέσεων ἰάματα νομιστέον, ἀλλ᾽ ὥσπερ εἰ καὶ κατ᾽ ἀρχὰς εὐθὺς, ἢ πληγέντων, ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως, ὄγκος

methodos, quae in paucis medicamentis sunt dictae, hic repetere. Primum ergo non Dioscorides tantum, sed et alii complures medicorum, indeterminate de morbis pronunciant, sicut sane hac quoque tempestate non paucos invenias medicos vel insignes praeter alia hac in re turpissime hallucinantes. Interdum enim atra, livida frigidaque reddita parte quae erysipelas habuit, nec amplius refrigerantia poscente pharmaca, ceu antea, sed ea quae infixum parti praeter naturam humorem eliciant, hi refrigerare perseverant, interdum autem ad digerentia transeunt, eaque erysipelas sanare dicunt. Et sane etiam scribunt incipientibus quidem etiamnum atque glifcentibus crescentibusve erysipelatis alia medicamenta, declinantibus vero ac flaccescentibus alia. Sed ita res non habet. Neque enim erysipelas etiam vocari debet postea quam inflammatio ejus et fervor ac biliosum illud abierint, neque quae has affectiones sanant facultate frigida esse putandum. Sed velut si vel in initio protinus aut percussis, aut alia de causa quavis,

ἐν μορίῳ τινὶ πελιδνὸς ἢ μέλας ἐγεγένητο καὶ ψυχρὸν ἂν ἐνομίζετο πάθος εἶναι καὶ δεῖσθαι τῶν διαφορούντων τε καὶ θερμαινόντων φαρμάκων, κατὰ τὸν αὐτὸν εἶναι τρόπον εἰ μεταπέσοι ποτὲ θερμὴ διάθεσις εἰς ψυχράν, ἐπιλαθέσθαι μὲν τῆς προτέρας, ὀνομάζειν δ' ἑτέρῳ τὴν δευτέραν ὀνόματι, ἢ εἰ μὴ τά γε ὄνομα μεταβάλλειν ἐθέλοις, ἀλλ' ὥσπερ ἔνιοι τῆς μὲν ἀρχῆς ἕτερα, τῆς παρακμῆς δ' ἄλλα γράφουσι βοηθήματα, μήτοι γε καὶ ψυχρὰ νομίζειν εἶναι τὰ τῆς παρακμῆς φάρμακα, συγχωρητέον μὲν ἐρυσίπελας ὀνομάζειν, εἴ τις βούλοιτο, τὴν τοιαύτην διάθεσιν, οὐ μὴν θερμήν γ' ἔτι καλεῖν αὐτὴν συγχωρητέον, ὁπότε κατέψυκται. μὴ τοίνυν μηδὲ τὸ τηνικαῦτα βοηθοῦν αὐτῇ ψυκτικὸν εἶναι νομίζωμεν, ὥσπερ ὁ Διοσκορίδης τὸ κορίανον, ὅτι καταπλαττόμενον, ὡς αὐτός φησι, μετ' ἄρτου ἢ ἀλφίτων ἰᾶται τὸ ἐρυσίπελας. ἀκριβὲς γὰρ ἐρυσίπελας, ὃ δὴ φλογῶδές τε καὶ ξανθόν ἐστιν, οὐκ ἂν ποτε ἰάσαιτο σὺν ἄρτῳ κορίανον, ἀλλὰ τὸ ἀποψυχόμενον ἤδη. [195] διὰ τοῦθ' ἡμεῖς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις, ὁπότε τῇ διωρισμένῃ πείρᾳ δοκιμάζειν ἑκάστου τῶν φαρ-

tumor in parte quapiam aut lividus aut niger extiterit, eum esse frigidum affectum existimabis et quae digerant calefaciantque poscere, ad eundem, opinor, modum, si calida affectio in frigidam reciderit, negligenda quidem prior est, sed secunda alio appellanda nomine, aut si displicet nominis mutatio, saltem sicut quidam alia scribunt principii, alia declinationis remedia, haud sane censendum frigida esse declinationis remedia. Concedendum sane est, si cui ita placet, ut talis affectio etiam erysipelas vocetur, sed eam etiam calidam dicere ubi jam refrigerata est, id vero neutiquam concedendum. Itaque ne, quod tunc ei auxilio est, refrigeratorium esse credamus, sicut Dioscorides coriandrum, quod cum pane aut polenta, aut ipse inquit, erysipelas curet illitum. Nam quod ad unguem est erysipelas, quod utique inflammatum est et flavum, haud unquam sanare queat cum pane coriandrum, sed illud quod jam refrigeratum est. Proinde nos superioribus voluminibus cum determinata ac definita experientia cujusque medicamenti

μάτων τὴν δύναμιν ἠξιοῦμεν, ἁπλοῦν, ὡς ἔνι μάλιστα, τὸ πάθος ἐκλέγεσθαι συνεβουλεύομεν. οἱ πολλοὶ δὲ τῶν ἰατρῶν οὐδ᾽ ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν νοσημάτων εὐθὺς ἀπ᾽ ἀρχῆς εἰσβάλλει σύνθετα γιγνώσκουσιν, οὐδὲ ὡς ἄλλο μέν τι πάθος ἐρυσίπελάς ἐστιν ἀκριβὲς, ἄλλο δ᾽ ἡ καλουμένη πρὸς ἁπάντων ἡμῶν ἤδη συνήθως, ἢ πρός γε τῶν παλαιῶν, φλεγμονή. ἄλλα δ᾽ ἐν τῷ μεταξὺ πάμπολλα τὰ μὲν ὡς ἂν εἴποι τις ἐρυσιπέλατα φλεγμονώδη, τὰ δ᾽ οἷον φλεγμοναί τινες ἐρυσιπελατώδεις. εὕροις δ᾽ ἂν ποτε καὶ μηδέτερον ἐπικρατοῦν, ἀλλ᾽ ἀκριβῶς ἰσάζοντα, καίτοι καὶ οἰδηματῶδες ἐνίοτε φαίνεται γιγνόμενον ἐρυσίπελας, ὥσπερ ἕτερον σκιῤῥῶδες, ὥστε καὶ τῶν συνθέτων νοσημάτων οὐκ ὀλίγον ἀθροίζεσθαι πλῆθος. ὑπὲρ ὧν ἐπὶ πλέον μὲν ἐν ἄλλοις τέ τισιν εἴρηται καὶ τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασι, λεχθήσεται δὲ καὶ νῦν, τό γε τοσοῦτον ἀναγκαῖον αὐτῶν μνημονεῦσαι, ὡς ἀκριβὲς ἐρυσίπελας οὐκ ἄν ποτε τὸ προειρημένον ἰάσαιτο κατάπλασμα. καλῶ δ᾽ ἀκριβὲς, ἐπειδὰν ὑπὸ χολώδους ῥεύματος ἐμπλησθῇ τὰ μόριον, ὅτι δὲ πόῤῥω τοῦ

facultatem explorandum censuimus, quam maxime fieri posset simplicissimum eligi affectum consuluimus. At plerique medici, neque quod vel plurimi morborum protinus ab initio compositi invadant, norunt, neque quod alius affectus sit erysipelas exactum, alius vero is qui vocatur ab omnibus nobis usitate, ut a veteribus quoque, phlegmone, alii autem inter hos medii plurimi partim, ut sic dicam, erysipelata phlegmonode, partim phlegmonae erysipelatodes, ac invenias nonnunquam ubi neutrum vincat, sed ad unguem paria sint; quin etiam nonnunquam oedematodes esse erysipelas conspicitur, sicut aliud scirrhodes, ut compositorum morborum non parvus acervetur numerus. De quibus copiosius cum alibi disseruimus, tum in curandi rationis voluminibus. Dicetur autem et nunc, quoad saltem eorum meminisse necesse est, quod exactum erysipelas haud unquam ab antedicto cataplasmate curari possit. Voco autem exactum, quum a biliosa fluxione pars impleta fuerit. Porro quod longe a refrigeratione absit coriandrum, vel ex

Ed. Chart. XIII. [195.] Ed. Baf. II. (93.)

ψύχειν ἐστὶ κορίανον, ἔνεστί σοι πάξ αὐτῶν ὧν Διοσκορίδης ἔγραψε καταμαθεῖν. χοιράδας γοῦν φησι διαλύειν αὐτὸ μετ' ἐρεγμοῦ. ὅτι δ' οὐδὲν τῶν ψυχόντων φαρμάκων ἱκανόν ἐστι διαλύειν χοιράδας, οὐδ' αὐτὸν οἶμαι τὸν Διοσκορίδην ἀμφισβητήσειν μυρία μὲν ἀναγράψαντα φάρμακα χοιράδων ἰατικὰ, πάντα δ' ὁμολογοῦντα καὶ θερμὰ ταῖς κράσεσι καὶ διαφορητικὰ ταῖς ἐνεργείαις ὑπάρχειν.

[μδ'. Περὶ κορωνόποδος.] Κορωνόποδος ἡ ῥίζα πεπίστευται κοιλιακοὺς ὠφελεῖν ἐσθιομένη.

[με'. Περὶ κόστου.] Κόστος βραχείας μὲν πάνυ τῆς πικρᾶς, πλείστης δὲ τῆς δριμείας καὶ θερμῆς μετέχει ποιότητός τε καὶ δυνάμεως, ὡς ἤδη καὶ ἑλκοῦν, ὅθεν ἀνατρίβουσιν αὐτῷ μετ' ἐλαίου τὸ σῶμα πρὸ τῆς καταβολῆς ἐπὶ τῶν κατὰ περίοδον ῥιγούντων. οὕτω δὲ κἀπὶ τῶν ἰσχιαδικῶν καὶ παραλελυμένων τε καὶ ὅλως ἐφ' ὧν ἤτοι θερμῆναί τε πρόκειται μόριον, ἢ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἕλξαι τινὰ χυμὸν, ἐπὶ τὸν κόστον ἔρχονται. διὰ δὲ τὴν αὐτὴν αἰτίαν οὐρητικός τ' ἐστὶ καὶ ἐμμήνων ἀγωγὸν καὶ πρὸς

iis, quae ipse scripsit Dioscorides, discere liceat. Nam strumas cum lomento, inquit, discutit. Porro quod nullum refrigerantium medicamentorum idoneum sit discutiendis strumis, vel ipsum Dioscoridem non dubitaturum arbitror, quippe qui sexcenta scripserit medicamenta strumas sanare potentia, quae omnia tum temperie calida tum actionibus digerentia esse confessus est.

[44. *De Coronopoda.*] Coronopodis radix coeliacis prodesse creditur manducata.

[45. *De Costo.*] Costus leviculam plane amaram, plurimam autem acrem et calidam in se qualitatem simul et facultatem continet, adeo ut etiam exulceret. Unde ex oleo corpus eorum, quibus per circuitum rigor invadit, ante accessionem illo confricant. Sic vero etiam in resolutis et ischiadicis, atque in summa in quibus calefacere partem quamvis aut ex alto in superficiem extrahere quippiam est opus, ad costum confugitur. Eadem de causa urinas mensesque provocat, et ad rupta, convulsa ac laterum dolores

ῥήγματά τε καὶ σπάσματα καὶ πόνους πλευρῶν ἁρμόττει, διὰ δὲ τὴν συνοῦσαν πικρότητα καὶ πλατείας ἕλμινθας ἀναιρεῖ, δι' ἥνπερ καὶ πρὸς τὰς ἐφήλεις αὐτῷ χρῶνται μεθ' ὕδατος ἢ μέλιτος. ἐνυπάρχει δ' αὐτῷ τις τῇ κράσει φυσώδης ὑγρότης, δι' ἣν καὶ πρὸς ἀφροδίσια παρορμᾷ μετ' οἰνομέλιτος.

[μστ'. Περὶ κοτυληδόνος.] Κοτυληδὼν μικτῆς ἐστι δυνάμεως ὑγρᾶς, ὑποψύχρου καὶ τινὸς ἀμυδρῶς ὑποστυφούσης καὶ σὺν αὐτῇ βραχείας πικρᾶς, ὅθεν ἐμψύχει καὶ ἀποκρούεται καὶ ῥύπτει καὶ διαφορεῖ. φλεγμονάς τε οὖν τὰς ἐρυσιπελατώδεις καὶ ἐρυσιπέλατα φλεγμονώδη θεραπεύει, καὶ μάλιστα στομάχου καυσουμένου χρήσιμον ἱκανῶς ἐστιν ἐπίπλασμα. πεπίστευται δὲ τὰ φύλλα σὺν τῇ ῥίζῃ ἐσθιόμενα λίθους τε θρύπτειν καὶ οὖρα κινεῖν.

[196] [μζ'. Περὶ κρανίας.] Κρανίας τοῦ δένδρου καὶ ὁ καρπὸς στρυφνὸς ἱκανῶς ἐστιν ἐδώδιμος ὑπάρχων, ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν ἕλκειν καὶ ἰσχυρῶς ἐπέχειν αὐτὸν τὴν γαστέρα, καθάπερ καὶ τὰ μέσπιλα. καὶ τὰ φύλλα δὲ καὶ οἱ

congruit. Porro ob amarorem, qui illi ineſt, lumbricos latos necat. Ob eandam et ad contractas velut ex ſole maculas cum aqua aut melle uſurpant. Ineſt item flatuoſa quaedam illi temperiei humiditas, per quam et ventrem excitat cum vino mulſo.

[46. *De Cotyledone, umbilico veneris.*] Cotyledon facultatis mixtae eſt, nempe humidae, ſubfrigidae et cujusdam obſcure ſubaſtringentis et cum ea leviter amarae. Unde refrigerat, repercutit, abſtergit et diſcutit. Itaque phlegmonas eryſipelatodes et eryſipelata phlegmonode curat, et maxime ſtomachi ardore aeſtuantis admodum utile eſt cataplasma. Putantur folia cum radice manducata calculos confringere et urinam movere.

[47. *De Corno.*] Corni arboris fructus admodum acerbus eſt, eſui aptus. Itaque mirum videri non debet, ipſum valenter ventrem reſtringere, ſicut et meſpila. Folia quoque et germina guſtu acerba ſunt valenterque deſiccant,

βλαστοὶ στρυφνοὶ γινόμενοί εἰσι καὶ ξηραίνουσιν ἰσχυρῶς, ὥστε καὶ τὰ μέγιστα τραύματα κολλᾷν δύνανται καὶ μάλιστα τῶν σκληρῶν σωμάτων. μικροῖς δὲ τραύμασιν ἢ μαλακοῖς σώμασιν ἐναντίοι μᾶλλόν εἰσιν, συντείνουσι γὰρ ταῦτα ξηραίνοντα ἐπιπλέον τοῦ δέοντος.

[μη'. Περὶ κράμβης.] Κράμβη ἐδώδιμος ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, ἐσθιομένη τε καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη. οὐ μὴν ἤδη γέ πως δριμείας ἱκανῶς, ἀλλ' ὥστε καὶ τραύματα κολλᾷ καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἰᾶται, καὶ τὰς φλεγμονὰς τὰς ἤδη σκιῤῥουμένας τε καὶ δυσλύτους καὶ τῶν ἐρυσιπελάτων τὰ τοιαῦτα. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐπινυκτίδας καὶ ἕρπητας ἰᾶται. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν ἐν αὐτῇ, καθ' ὃ καὶ λέπρας θεραπεύει. τὸ δὲ σπέρμα πινόμενον ἕλμινθας ἀναιρεῖ καὶ μάλιστα τῆς Αἰγυπτίας κράμβης, ὅσωπερ καὶ ξηροτέρα τὴν κρᾶσίν ἐστι, καὶ δηλονότι πικρᾶς μετέχει ποιότητος τὸ σπέρμα, ὥσπερ καὶ τἄλλα πάντα φάρμακα τὰ πρὸς ἕλμινθας ἁρμόττοντα. κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐφήλιδάς τε καὶ φακοὺς ὅσα τε ἄλλα μετρίας δεῖται ῥύψεως ὀνίνησιν. οἵ τε καυλοὶ τῆς κράμβης καυθέντες ἰσχυ-

Itaque maxima vulnera glutinare possunt, potissimum durorum corporum. At parvis vulneribus et mollioribus corporibus potius contraria sunt, nam nimium ea contendunt ac plus satis desiccant.

[48. *De Crambe, Brassica.*] Brassica esculenta desiccandi vim habet tum esa tum foris imposita, non tamen etiam admodum acrem. Alioqui et vulnera glutinat et maligna ulcera sanat, praeterea phlegmonas jam induratas ac aegre solubiles et id genus quoque erysipelata. Eadem facultate epinyctidas et herpetes sanat. Habet quiddam etiam in se abstersorium, quo lepras curat. Porro semen ejus potum lumbricos interficit, maxime brassicae Aegyptiae, quanto scilicet temperie siccior est. Sane amarae qualitatis particeps semen est, sicut videlicet omnia alia medicamenta, quae ad lumbricos idonea sunt. Secundum eandem facultatem ephelidas et lentes et quaecunque modicam abstersionem postulant adjuvat. Porro caules brassicae combusti

ρῶς ξηραίνουσαν ποιοῦσι τέφραν, ὡς ἤδη τι καὶ τῆς καυστικῆς μετέχειν δυνάμεως. κατὰ ταῦτ' οὖν αὐτῇ καὶ μιγνύντες στέαρ παλαιὸν εἴς (94) τε τὰ τῶν πλευρῶν ἀλγήματα χρόνια κἄν εἴπου τι τοιοῦτον ἕτερον εἴη χρῶνται. διαφορητικὸν γὰρ ἰσχυρῶς ἀποτελεῖται τὸ φάρμακον.

[μθ'. Περὶ κράμβης ἀγρίας.] Κράμβη ἀγρία θερμοτέρα καὶ ξηροτέρα τῆς ἡμέρου τὴν κρᾶσίν ἐστιν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα σύμπαντα σχεδόν τι τὰ ἄγρια τῶν ὁμογενῶν ἡμέρων ἰσχυρότερα κατ' ἀμφοτέρας ἐστὶ τὰς δυνάμεις. ὅθεν οὐδ' ἐντὸς τοῦ σώματος ἀλύπως λαμβάνεται ποῤῥωτέρω τῆς ἀνθρωπίνης κράσεως ἀποκεχωρηκυῖα. δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ πικροτέρα γευομένοις ἐστὶ τῆς ἡμέρου. ἔχει μὲν γάρ τι καὶ ἡ ἥμερος ὑπόπικρον καὶ δριμὺ, ἀλλ' ἰσχυρὸν ἑκάτερον ἡ ἀγρία, διὸ καὶ διαφορεῖ καὶ ἀποῤῥύπτει τῆς ἡμέρου σφοδρότερον.

[ν'. Περὶ κράμβης θαλαττίας.] Κράμβη θαλαττία πρὸς τὸ τὴν γαστέρα λαπάττειν, ὑφαλμυρός τε καὶ ὑπόπικρος οὖσα τὴν γεῦσιν, εἴη ἂν καὶ εἰς τὰς ἔξωθεν τοῦ σώματος

cineres efficiunt admodum deficcantes, ut videlicet jam et causticam five adurentem vim participent. Hac ratione ei veterem adipem commiscentes ad inveteratos laterum dolores et fi quid ejus fuerit generis adhibent, nam valenter digerens pharmacum efficitur.

[49. *De Crambe agria, brassica agresti.*] Brassica agrestis quodammodo calidior ficciorque domestica est, ceu alia propemodum omnia agrestia sui generis domesticis secundum utramque hanc facultatem valentiora sunt. Quamobrem neque intra corpus citra noxam sumitur, ut quae longius ab humana recesserit temperie. Eadem de causa et gustantibus amarior est quam domestica, quanquam domestica quoque acrimoniae nonnihil et subamaroris contineat, sed utramque habet agrestis validam, quare etiam extergit et digerit quam domestica valentius.

[50. *De Crambe, brassica marina.*] Brassica marina supra quam quod ventrem dejiciat, utpote subsalsa et subamara gustu, fuerit sane etiam ad externos corporis usus

Ed. Chart. XIII. [196. 197.] Ed. Bas. II. (94.)

χρείας, εἰς ὅσα περ αἱ τοιαῦται ποιότητες ἁρμόττουσιν ἐπιτήδειος.

[να΄. Περὶ κραταιογόνου.] Κραταιογόνου τῆς πόας ὁ καρπὸς καὶ δριμὺς γευομένοις ἐστὶ καὶ σφοδρῶς χρωμένοις, κέγχρῳ παραπλήσιος ὑπάρχων.

[νβ΄. Περὶ κρήθμου.] Κρῆθμον ἁλμυρόν πως ἐστι γευομένοις, ἅμα βραχείᾳ πικρότητι, διὸ καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ῥυπτική τε ἅμα καὶ ξηραντική. ἀσθενέστερον δ' ἐστὶ κατ' ἄμφω τῶν πικρῶν.

[197] [νγ΄. Περὶ κριθῶν.] Κριθαὶ τῆς πρώτης εἰσὶ τάξεως ἐν τῷ ξηραίνειν τε καὶ ψύχειν, ἔχουσι δέ τι καὶ ῥυπτικὸν ὀλίγον. εἰσὶ δὲ τοῦ τῶν κυάμων ἀλεύρου τοῦ χωρὶς τοῦ λέμματος βραχεῖ τινι ξηραντικώτεραι. τὰ δ' ἄλλα πάντα παραπλήσια χρωμένοις ἔξωθεν. ἐσθιόμεναι δὲ ταύτῃ πλεονεκτοῦσι κυάμων, ὅτι τὸ φυσῶδες ἀποτίθενται. κυάμῳ δὲ ὅπως ἂν ἑψηθῇ παραμένει τὸ φυσῶδες. παχυμερεστέρας γάρ ἐστιν οὐσίας ἢ κατὰ κριθήν, διὰ τοῦτο καὶ τροφιμώτερος αὐτῆς ἐστιν. ἐπεὶ δ' ὀλίγον ἄμφω τῆς μεσότητος ἀποκεχωρήκασι, διὰ τοῦτό εἰσι πολύχρηστοι. τὰ γὰρ τοιαῦτα

et ad omnia ea ad quae tales qualitates accommodantur idonea.

[51. *De Crataeogono.*] Crataeogoni herbae fructus et acris gustanti est et utenti vehementer, similis milio.

[52. *De Crethmo.*] Crethmon gustantibus salsum quodammodo est cum pauculo amarore, quamobrem vis ejus est exiccatoria et absterforia. Utraque tamen imbecillior ei est quam in amaris.

[53. *De crithe, hordeo.*] Hordeum primi est ordinis in exiccando et refrigerando, habet etiam pauxillum abstersionis. Paulo etiam plus desiccat quam farina fabacea, cui non insint cortices, caetera vero similia sunt foris utentibus, in cibo autem hoc fabis praestat quod flatuosam naturam exuat. Fabis, quantumcunque coxeris, flatuosa natura remanet; sunt enim crassioris essentiae quam hordeum, quamobrem eo plus etiam alunt. Porro quoniam utrumque paulum modo a medio recessit, multo sunt usui; nam talia

φάρμακα πολλὰ ἑτέροις μίγνυται, καθάπερ τινὲς ὗλαι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ κηρὸς καὶ τὸ ἔλαιον οὐκ ὀλίγοις ἐπιπλέκεται φαρμάκοις. τὰ δ' ἄλφιτα πολὺ καὶ τῶν κριθῶν αὐτῶν ἐστι ξηραντικώτερα.

[νδ'. Περὶ κρίμνου.] Κρίμνον. τὸ παχυμερὲς οὕτως ὀνομάζεται τοῦ τε πυρίνου καὶ τοῦ ἐκ τῶν ζειῶν ἀλεύρου. ἔστι δὲ τροφιμώτερον μὲν ἀλφίτου, δυσπεπτότερον δέ. καλεῖται δὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ ῥόφημα πολτὸς, καὶ ἔστιν ὁ ἀπὸ τῆς ζειᾶς στατικὸς ἠρέμα τῆς κοιλίας· καὶ μᾶλλον εἰ φρυχθείη.

[νε'. Περὶ κρίνου.] Κρίνου τὸ μὲν ἄνθος κράσει μικτόν ἐστιν ἐκ λεπτομεροῦς τέ τινος καὶ γεώδους οὐσίας, ἐξ ἧσπερ ἔχει καὶ τὴν ἐν τῇ γεύσει πικρότητα, καί τινος ὑδατώδους εὐκράτου. ὅθεν καὶ τοὔλαιον τὸ ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ μύρον ἀδήκτου διαφορητικῆς τε καὶ μαλακτικῆς ἐστι δυνάμεως, ἐξ ὧνπερ καὶ ταῖς ἐν μήτραις σκληρότησιν ἐπιτηδειότατόν ἐστιν, καὶ ἡ ῥίζα δὲ καὶ τὰ φύλλα καθ' ἑαυτὰ λειούμενα ξηραίνει καὶ ῥύπτει καὶ διαφορεῖ μετρίως. οὕτω γοῦν κἀπὶ τῶν κατακαυμάτων ἁρμόττει. δεῖται γὰρ καὶ ταῦτα

medicamenta multis aliis miſcentur ceu materia quaedam. Itaque etiam cera et oleum non paucis medicamentis conjunguntur. Polenta vero multo plus hordeo deſiccat.

[54. *De Crimno, craſſiore farina.*] Craſſior farina. Quod craſſarum partium eſt tum in tritici tum in zeae farina ita appellari conſuevit. Plus nutrit quam polenta, ſed aegrius concoquitur. Porro ſorbitio quam ex eo conficiunt, puls nuncupatur, eaque ſi ex zea conficiatur, leniter ventrem ſiſtit, ac magis, ſi frigatur.

[55. *De criho, Lilio.*] Lilii flos temperiem mixtam obtinet, partim ex eſſentia tenuium partium ac terrena, ex qua utique habet ut guſtu ſit amara, partim ex aquea eaque temperata. Itaque etiam quod ex eo conficitur oleum ac unguentum citra morſum digerendi ſimulque emolliendi facultatem obtinet, unde fit ut uteri duritiebus ſit aptiſſimum. Porro radix foliaque per ſe trita deſiccant et abſtergunt et digerunt moderate, proinde quoque ambuſtis competunt, ſiquidem haec quoque moderate deſic-

μετρίως ξηραντικῆς τε ἅμα καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως. τὴν μὲν οὖν ῥίζαν ὀπτήσαντες, εἶθ᾽ ἅμα ῥοδίνῳ λειώσαντες ἐπιτιθέασι τοῖς κατακαύμασιν ἄχρι συνουλώσεως. ἔστι γὰρ καὶ ἄλλως ἁπάντων ἑλκῶν εἰς ἐπούλωσιν ἀγαθὸν φάρμακον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑστέρας μαλάττει καὶ καταμήνια προκαλεῖται. τὰ δὲ φύλλα προσέψοντες ἐπιτιθέασιν καὶ αὐτὰ μέχρι κατουλώσεως οὐ τοῖς καύμασι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἕλκεσιν καὶ ταριχεύουσι δέ τινες ἐν ὄξει καὶ χρῶνται τραυματικοῖς. πλεῖον δ᾽ ἐν τῇ ῥίζῃ τῆς ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως ἤπερ ἐν τοῖς φύλλοις, οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐν ταύτῃ πολὺ, καθὰ προείρηται· τῆς πρώτης γάρ εἰσι τάξεως τῶν ῥυπτικῶν φαρμάκων, ὅθεν ὅταν ἀλφοὺς ἢ ψώραν ἢ λέπραν ἢ ἀχῶρας ἤ τι τοιοῦτον ἀποῤῥῦψαι βουληθῶμεν, ἐπιμίγνυμεν αὐτῇ τῶν ἄλλων τι τῶν ἰσχυροτέρων φαρμάκων, οἷόν πέρ ἐστιν καὶ τὸ μέλι. συμμέτρως δὲ αὐτῇ τοῦτο μιχθὲν καὶ πρὸς τὰς τῶν νεύρων ἁρμόττει διαιρέσεις καὶ πρὸς τὰ ἄλλα σύμπαντα ὅσα δεῖται ξηραίνεσθαι σφοδρῶς ἄνευ δήξεως. ἀπεθέμεθα δέ

cantem extergentemque facultatem postulant. Radicem ergo tostam ac deinde cum rosaceo contritam ambustis, quoad obducatur cicatrix, imponunt, quippe quum alioqui et aliorum ulcerum omnium bonum sit inducendae cicatrici remedium. Quin etiam uteros emollit mensesque provocat. Folia vero praecoquentes et ipsa ad obductam usque cicatricem imponunt, non in ambustionibus duntaxat, sed aliis quoque ulceribus. Sed et sunt qui aceto ea condientes ad vulnera suo tempore utantur. Plus tamen inest abstergentis facultatis in radice quam in foliis, quanquam tamen nec in ea ipsa multum insit, sicut praediximus; nam primi ordinis abstergentium est medicamentum. Itaque quum aut vitiligines, aut psoram, aut lepram, aut achoras, aut aliquid id genus extergere volumus, commiscemus illi aliquid aliorum medicamentorum validius extergentium, cujusmodi est et mel. Caeterum si id moderate illi ac convenienter admisceatur et ad nervorum divisiones, competit et ad alia universa, quae valenter exiccari postulant absque morsu.

ποτε καὶ τὸν τῶν φύλλων χυλὸν, ἑψήσαντες σὺν ὄξει καὶ μέλιτι. πενταπλάσιος δ' ἦν ὁ χυλὸς ἑκατέρου καὶ ἦν εὐδόκιμον τὸ φάρμακον εἰς πάντα τὰ ξηραίνεσθαι σφοδρῶς δεόμενα χωρὶς τοῦ δάκνεσθαι, καθάπερ ὅσα τε τραύματα μεγάλα καὶ μάλιστα κατὰ τὰς κεφαλὰς γίγνεται τῶν μυῶν, ὅσα τε πλαδαρὰ καὶ χρόνια καὶ δυσεπούλωτα τῶν ἑλκῶν ἐστι. ταυτὶ μὲν οὖν ἤδη τῆς περὶ συνθέσεως φαρμάκων πραγματείας ἐστὶ, [198] ἧς ἀπέχεσθαι μὲν ὡς οἷόν τε πειρῶμαι τό γε νῦν εἶναι, πολλάκις δ' αὐτῆς τῶν πραγμάτων ἡ φύσις ἀναγκάζει προσάπτεσθαι, καὶ ἀποχωρεῖν τε χρὴ ταχέως αὖθις αὐτῶν ἐπανέρχεσθαί τε πρὸς τὰ νῦν ἡμῖν προκείμενα.

[νστ'. Περὶ κροκοδειλίου.] Κροκοδειλίου τὸ σπέρμα δριμὺ μέν ἐστι καὶ ἀρωματίζον οὐρητικόν τε καὶ καταμηνίων κινητικὸν, ὥστε καὶ θερμῆς ἂν εἴη δυνάμεως καὶ διαφορητικῆς καὶ ξηραντικῆς. καὶ ὁ χυλὸς δὲ τοῦ τε καυλοῦ καὶ τοῦ σπέρματος ὁμοίας ὢν δυνάμεως μὲν ὠφελεῖ τοὺς νεφριτικούς. ἡ δὲ ῥίζα ταῖς τοῦ θώρακος ἀναπτύσεσιν ἰσχυ-

Reposuimus vero etiam quandoque et foliorum succum cum aceto et melle coctum; succus quinque partibus plus utroque erat. Eratque insigne medicamentum ad omnia ea quae valenter exiccari postulant absque morsu, ceu vulnera omnia ingentia et maxime quae in capitibus musculorum eveniunt, tum ad ea ulcera quae nimis mollia sunt et diuturna atque aegre ad cicatricem perducuntur. Sed haec jam ad medicamentorum componendorum institutum attinent, a quo quantum licet abstinere in praesentia adnitor, caeterum rerum ipsarum natura saepenumero ut attingam adigit, celeriter vero relinquenda sunt atque ad propositum revertendum.

[56. *De Crocodilio.*] Crocodilii semen acre est atque odoratum, urinam mensesque ciens. Itaque facultatem habuerit calidam, digerentem et exiccantem. Succus tum caulis, tum seminis, ut quae similis sint facultatis, nephriticos adjuvat. Radix pectoris excreationibus valenter

ρῶς συνεργεῖ, δριμεῖα μὲν ἧττον ὑπάρχουσα τοῦ σπέρματος, πικρὰ δ' οὐχ ἧττον οὖσα. ἄγει δὲ καὶ διὰ ῥινῶν αἷμα.

[νζ'. Περὶ κρόκου.] Κρόκος ἔχει μέν τι καὶ στῦφον ὀλίγον, ὅπερ ἐδείχθη γεῶδες ψυχρόν. ἐπικρατεῖ δ' ἐν αὐτῷ θερμαίνουσα ποιότης τε καὶ δύναμις, ὥστε τὴν ὅλην οὐσίαν αὐτοῦ τῆς δευτέρας μὲν εἶναι τῶν θερμαινόντων τάξεως, τῆς πρώτης δὲ τῶν ξηραινόντων, καὶ διὰ τοῦτο καὶ πεπτικὸν ἔχει τι, συντιμωρούσης εἰς τοῦτο καὶ τῆς βραχείας στύψεως. οἷς γὰρ ἂν μὴ σφοδρῶς θερμαίνουσι φαρμάκοις ὀλίγη προσῇ στύψις, ἴσον δύναται ταῖς ἐμπλαστικαῖς καλουμέναις οὐσίαις, ἅς, ὅταν θερμότητι συνυπάρχωσι, μὴ σφόδρα πεπτικὰς ἐδείκνυμεν ὑπάρχειν.

(95) [νη'. Περὶ κρομμύου.] Κρόμμυον ἐκ τῆς τετάρτης ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων. ἡ δ' οὐσία παχυμερὴς ἐστιν αὐτοῦ μᾶλλον, ὅθεν καὶ τὰς αἱμοῤῥοΐδας ἀναστομοῖ προστιθέμενον καὶ σὺν ὄξει καταχριόμενον ἐν ἡλίῳ τοὺς ἀλφοὺς ἀποῤῥύπτει καὶ παρατριβόμενον ἀλωπεκίαις θᾶττον ἀλκυονίου παρορμᾷ τὰς τρίχας. εἰ δ' ἀποχωρίσειεν αὐτοῦ τις

conducit, minus quidem quam femen acris, non tamen minus amara. Trahit vero etiam per nares fanguinem.

[57. *De Croco.*] Crocus paulum etiam aftringens quid obtinet, quod terreum frigidum oftendimus, fed fuperat in eo calefaciens et qualitas et facultas, ut tota ejus effentia fecundi fit ordinis calefacientium et primi exiccantium. Proinde concoquendi quoque vim quandam obtinet, adjuvante fcilicet in hoc et paucula illa aftrictione. Quippe quibus medicamentis, quum non admodum calefaciant, paucula adeft aftrictio, ea parem facultatem habent effentiis emplafticis vocatis, quas quum junctas effe caliditati non vehementi contigerit, concoquentes effe oftendimus.

[58. *De Caepa.*] Caepa ex quarto eft ordine calefacientium, effentia ejus potius craffarum eft partium, unde etiam haemorrhoidas aperit tum appofita tum cum aceto inuncta. In fole alphos abftergit tum alopeciis attrita pilos alcyonio citius reftituit. Porro fi fuccum ejus exprimas,

Ed. Chart. XIII. [198.] Ed. Bas. II. (95.)

τὸν χυλὸν, ὅσον μὲν ὑπόλοιπον ἱκανῶς ἐστι γεώδους οὐσίας θερμῆς, αὐτὸς δ' ὁ χυλὸς ὑδατώδους τε καὶ ἀερώδους θερμότητος. οὕτω οὖν καὶ τοὺς ὑποχεομένους καὶ ἀμβλυώττοντας ἐπὶ πάχει χυμῶν ὀνίνησιν ὑπαλειφόμενος. ἐκ δὲ τῆς τούτου κράσεως ὅλον τὸ κρόμμυον φυσῶδές ἐστιν ἐσθιόμενον, καὶ διὰ τοῦτο ὅσα ξηρότερα τὴν κρᾶσιν ἀφυσότερα.

[νθ'. Περὶ κυάμου.] Κύαμος καθ' ἑκάτερα τῆς μέσης κράσεώς ἐστιν, ἐγγυτάτω κατὰ τὸ ξηραίνειν καὶ κατὰ τὸ ψύχειν. μετέχει δέ τινος ἐπ' ὀλίγον καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως ἡ σὰρξ αὐτοῦ, καθάπερ τὸ λέμμα τῆς στυπτικῆς, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἰατρῶν ἔνιοι τὸν κύαμον ὅλον ἑψήσαντες σὺν ὀξυκράτῳ τοῖς δυσεντερικοῖς καὶ τοῖς κοιλιακοῖς καὶ τοῖς ἐμετικοῖς ἔδοσαν. ἔστι δὲ ὡς ἔδεσμα μὲν εἴπερ τι καὶ ἄλλο φυσῶδές τε καὶ δύσπεπτον, ἀναπτύσεσι μέντοι ταῖς ἐκ θώρακός τε καὶ πνεύμονος ἐπιτήδειον. ὡς φάρμακον δ' ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον ἀλύπως ξηραίνει. ἐπὶ μέντοι ποδαγρικοῖς ἐχρησάμεθα πολλάκις αὐτῷ δι' ὕδατος ἑψήσαντες, εἶτα μίξαντες ὕειον στέαρ. ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ νεῦρα θλασμάτων τε καὶ

quod reliquum est admodum terreae substantiae est, ejusque calidae, at succus aqueae aëreaeque caliditatis. Hic igitur iis, qui suffusi sunt et aciem oculorum obtusam prae crassitudine humorum obtinent, inunctus prodest. Ex hujus temperamento tota caepa flatuosa est manducata. Itaque quae temperamento sunt ficciore, minus flatuum generant.

[59. *De cyamo, faba.*] Faba in utroque medii temperamenti proxime est in exiccando et refrigerando. Caro ejus paulum quoque abstergentis facultatis continet, sicut putamen nonnihil astringentis. Idcirco medicorum nonnulli totam fabam cum oxycrato decoctam dysentericis, coeliacis, vomentibus, exhibuerunt. Porro ut edulium flatulenta est ac coctu difficilis, si quid aliud, excreationibus ex thorace et pulmone idonea, ut medicamentum vero foris imposita desiccat innoxie. In podagricis ea saepenumero usi sumus ex aqua decocta et ita adipi suillo admixta. Ad nervorum tum contusiones tum ulcerationes farinam ejus ex oxymelite

ἑλκῶν δι' ὀξυμέλιτος τὸ ἄλευρον ἐπεθήκαμεν· ἐπὶ δὲ τῶν ἤδη φλεγμαινόντων ἐκ πληγῆς σὺν ἀλφίτοις. καὶ διδύμων δ' ἐστὶ καὶ μαστῶν ἀγαθὸν κατάπλασμα, [199] φιλεῖ γὰρ ταῦτα τὰ μόρια μετρίως ψύχεσθαι φλεγμαίνοντα, καὶ μάλιστα, ὅταν ἐκ γάλακτος ἐν αὐτοῖς τυρωθέντος οἱ μαστοὶ φλεγμαίνωσι. τοιγαροῦν καὶ τὸ γάλα σβέννυται πρὸς τοῦ τοιούτου καταπλάσματος, ὥσπερ καὶ τὸ τῶν παίδων ἐφήβαιον ἐπιπλασσόμενον ἀλεύρῳ κυαμίνῳ μέχρι πλέονος ἄνηβον διαμένει.

[ξ'. Περὶ κυκλαμίνου.] Κυκλάμινος ποικίλος τὴν δύναμίν ἐστι· καὶ γὰρ καὶ ῥύπτει καὶ τέμνει καὶ ἀναστομοῖ καὶ ἐπισπᾶται καὶ διαφορεῖ. δῆλον δ' ἐκ τῶν κατὰ μέρος ἔργων. ὁ μὲν γὰρ χυλὸς αὐτῆς αἱμοῤῥοΐδας ἀναστομοῖ καὶ προκαλεῖται βιαίως εἰς ἀπόπατον, ἐν κροκύδι προστιθέμενος. οὕτω δὲ καὶ ταῖς τὰ φύματα καὶ τὰς χοιράδας ἁπάσας τε τὰς ἄλλας σκληρότητας διαφορούσαις δυνάμεσι μίγνυται καὶ τοῖς ὑποχεομένοις ἁρμόττει, μετὰ μέλιτος ὑπαλειφόμενος, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι διὰ ῥινῶν καθαίρει. σφοδρὰ δ' οὕτως ἐστὶν ἡ δύναμις αὐτοῦ, ὥστε καὶ τοῦ ἐπιγαστρίου καταχριο-

impofuimus. Ad eos, quos ex ictu jam phlegmone occupaverat, cum polenta. Sed et teftium et uberum aptum eft cataplasma, nam hae partes cum phlegmone tenentur, moderate refrigerari amant, maxime quum ubera ex lacte in ipfis concreto phlegmonem patiantur. Quin lac quoque ab eo cataplasmate extinguitur, ficut puerorum pubes farina fabacea illita plurimo tempore glabra, feu impubis permanet.

[60. *De Cyclamino, pane porcino.*] Cyclaminus varias facultates poffidet. Nam et abftergit et incidit et ora venarum aperit et attrahit et digerit. Clarum id eft ex particularibus operibus, nam fuccus ejus haemorroidas referat, violenterque ad feceffum provocat in floccis appofitus. Sic etiam facultatibus, phymata, ftrumas, aliasque omnes durities digerentibus commifcetur, ac fuffufis cum melle illitus competit, ad haec quoque per nares expurgat. Adeo vehemens ejus facultas eft, ut abdomine illito ventrem

μένου κοιλίαν ὑπάγει καὶ ἔμβρυα διαφθείρει, καὶ γὰρ καὶ ἄλλως φθόριον ἰσχυρὸν ἐν πεσσῷ προστιθέμενος. ἡ δ' ὅλη ῥίζα τοῦ χυλοῦ μέν ἐστιν ἀσθενεστέρα, σφοδρὰ δ' ἐστὶ καὶ αὐτή. καὶ γὰρ ἔμμηνα κινεῖ πινομένη τε καὶ προστιθεμένη καὶ ἰκτεριῶντας ὀνίνησιν, οὐ μόνον ἐκκαθαίρουσα τὸ σπλάγχνον, ἀλλὰ τὴν ἐν ὅλῳ τῷ σώματι χολὴν ἐκκρίνουσα δι' ἱδρώτων. ὅθεν ἐπὶ τῇ πόσει συνεργεῖν δεῖ παντὶ τρόπῳ τῇ τῶν ἱδρώτων γενέσει. χρὴ δ' εἶναι τὸ πινόμενον πλῆθος αὐτῆς ἄχρι τριῶν δραχμῶν, ἤτοι μετὰ γλυκέος ἢ μελικράτου. ῥύπτει δὲ καὶ τὸ δέρμα, κατά τε τὰ ἄλλα κἂν τῷ τὰς ἀλωπεκίας καὶ τὰς ἐφηλίδας, ἅπαντά τε τὰ ἐξανθήματα θεραπεύειν. ὀνίνησι δὲ καὶ τοὺς σκληροὺς σπλῆνας ἐπιπλαττομένη πρόσφατός τε καὶ ξηρά. διδόασι δ' ἔνιοι τὴν ξηρὰν ῥίζαν καὶ τοῖς ἀσθματικοῖς. ἡ δ' ἑτέρα κυκλάμινος, ἣν ἔνιοι κισσάνθεμον ὀνομάζουσι, διὰ τὸ κισσῷ κατὰ τὸ ἄνθος ἐοικέναι, τὴν ῥίζαν ἄχρηστον ἔχουσα τὸν καρπὸν ἔχει δραστικὸν ἱκανῶς, ὥστε καὶ μετ' οἴνου λευκοῦ κυάθων δυοῖν πινόμενος ἐπὶ πλείους ἡμέρας ἰᾶται σπλῆνας, κινῶν οὖρα

fubducat et foetus interimat, nam et alioqui validum interimendo conceptui medicamentum eft, in peffo appofitus. Tota autem radix fucco imbecillior eft, quanquam et ipfa vehemens fit. Nam et menfes five epota, five appofita evocat, et aurigini prodeft, non modo ipfum vifcus expurgans, fed etiam quae in toto corpore bilis fuerit, eam per fudorem ejiciens. Proinde fane poft potionem fudoris adjuvanda omnino provocatio eft. Modus ejus bibendi eft drachmarum trium, five cum melicrato, five cum paffo. Cutem detergit quum in aliis, tum quod alopecias, ephelidas omniaque exanthemata curet. Lienem quoque induratum juvat emplaftri modo illita, tum recens tum arida. Sunt qui radicem ficcam afthmaticis, feu anhelantibus exhibent. Porro altera cyclaminus, quam quidam ciffanthemon nominant, propterea quod hederae flore fit affimilis, radicem quidem inutilem habet, fed fructum admodum efficacem. Nam hic cum vino albo pluribus diebus duobus cyathis potus lienes fanat, urinas movens ac ventrem fubducens,

καὶ τὴν κοιλίαν ὑπάγων, ἐκβάλλει δὲ καὶ τὰ χόρια καὶ τοῖς ἀσθματικοῖς ἀρήγει. ἡ ποιότης δ' αὐτοῦ γευομένῳ δριμεῖά τε καὶ ὑπόγλισχρός ἐστι.

[ξα'. Περὶ κυμίνου.] Κυμίνου τῷ σπέρματι μάλιστα χρώμεθα, καθάπερ ἀνίσου τε καὶ λιβυστικοῦ καὶ κάρου καὶ πετροσελίνου. ἔστι δὲ καὶ θερμαντικῆς δυνάμεως, ὥσπερ κἀκείνων ἕκαστον, οὐρητικῆς τε καὶ ἀφύσου κατὰ τὴν τρίτην τάξιν ὑπάρχων τῶν θερμαινόντων.

[ξβ'. Περὶ κυνοσβάτου.] Κυνόσβατος. τούτου τοῦ θάμνου ὁ μὲν καρπὸς οὐκ ἀγεννῶς στυπτικός ἐστι, τὰ δὲ φύλλα μετρίως, ὥστε καὶ ἡ κατὰ μέρος αὐτῶν χρῆσις πρόδηλος. φυλάττεσθαι δὲ τὸ ἐν τῷ καρπῷ ἐριῶδες, ὡς ἀρτηρίας κακωτικόν.

[ξγ'. Περὶ κυπαρίσσου.] Κυπαρίσσου τὰ φύλλα καὶ οἱ βλαστοὶ καὶ τὰ σφαιρία τὰ νέα καὶ μαλακὰ μεγάλων τραυμάτων ἐν σκληροῖς σώμασίν ἐστι κολλητικά. ἐξ οὗ δῆλον ὡς ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, οὐδὲν ἐπιφανὲς ἐχούσης δριμὺ καὶ θερμὸν, ὥσπερ οὖν καὶ ἡ γεῦσις μαρτυρεῖ· φαίνεται γὰρ ἐν αὐτῇ βραχὺ μέν τι τὸ δριμὺ, πλεῖστον δὲ τὸ πικρὸν καὶ

secundas quoque ejicit et asthmaticis prodest. Qualitas ejus gustanti acris est et sublenta.

[61. *De Cumino.*] Cumini semine maxime utimur, quemadmodum anisi, ligustici, cari, petroselini. Est vero et facultatis calefacientis, sicut illorum unumquodque, tum urinam moventis et flatum extinguentis, ex tertio ordine calefacientium.

[62. *De Cynosbato, rubo canino.*] Cynosbatus. Hujus fruticis fructus non segniter astrictorius est, folia vero mediocriter. Itaque particularis ejus usus haud ignotus est. Cavendum ab eo, quod in fructu ejus laneum est, ceu quod arteriae vitiosum.

[63. *De Cupresso.*] Cupressi folia, germina, pilulae recentes et molles magna vulnera conglutinant in duris corporibus. Ex quo clarum est, quod resiccandi vim habeat absque insigni acrimonia aut caliditate, sicut certe et gustus testificatur, apparet enim in ea levis quidem acrimonia, sed

πολὺ πλέον ἔτι τὸ στρυφνὸν ἐν ὅλῳ τῷ φυτῷ. τοσοῦτον δ' ἐστὶν ἐν αὐτῇ τὸ δριμὺ καὶ τὸ θερ[200]μὸν, ὅσον ποδηγεῖν μὲν τὴν στρυφνότητα πρὸς τὸ βάθος, οὐδεμίαν δ' αὐτὸ θερμότητα καὶ δῆξιν ἐργάζεσθαι τοῖς σώμασιν. διὰ τοῦτο τὰς κατὰ τὸ βάθος ὑγρότητας ἐν ταῖς πλαδαραῖς καὶ σηπεδονώδεσι διαθέσεσιν ἀλύπως τε ἅμα καὶ ἀσφαλῶς ἐκβόσκεται, τῶν θερμαινόντων καὶ ξηραινόντων ἐκδαπανᾷν μὲν τὰς περιεχομένας δυνάμεων, ἑτέρας δ' ἐπισπωμένων τῇ δριμύτητι καὶ θερμότητι. οὕτω δὲ καὶ τοὺς ἐντεροκηλικοὺς ὠφελεῖ. καὶ γὰρ ξηραίνει καὶ τόνον ἐντίθησι τοῖς δι' ὑγρότητα χαλαροῖς σώμασιν, ὡς ἂν τῆς στύψεως εἰς βάθος καταδυομένης, τῷ ποδηγεῖσθαι πρὸς τῆς μεμιγμένης αὐτῇ θερμότητος, εἰς τοσοῦτον ἡκούσης μέτρον, ὡς ποδηγεῖν μὲν δύνασθαι, δάκνειν δ' οὐδέπω δύνασθαι. χρῶνται δ' αὐτῇ τινες καὶ ἐπ' ἀνθράκων καὶ ἑρπήτων, ἀλφίτοις μιγνύντες, ὡς ἐκδαπανώσῃ χωρὶς τοῦ θερμαίνειν τὰς ἐργαζομένας ὑγρότητας τὰ τοιαῦτα νοσήματα. ἔνιοι δὲ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα χρῶνται, μιγνύντες ἀλφίτου μεθ' ὕδατος ἢ ὀξυκράτου ὑδαροῦς.

plurimus amaror, multoque etiam plus acerbitatis in tota planta. Tanta ei ineſt acrimonia caliditasque, quanta ſatis ſit deducendae in altum acerbitatis, ac nullam tamen mordicationem aut caliditatem in corporibus efficiat. Proinde in alto latentes in flaccidis putreſcentibusque affectibus humiditates innoxie tutoque depaſcitur atque abſumit, quum quae calefaciunt ſimul deſiccantque, eas quidem, quae contentae ſunt, abſumant, caeterum acrimonia et caliditate alias attrahant. Sic et enterocelicos juvat, ſiquidem exiccat, roburque addit corporis partibus prae humiditate laxis, utpote quum aſtrictio in altum ſubeat deducente ipſa caliditate, quae admixta eſt, eum ſervante modum ut deducere quidem valeat, non tamen mordicare queat. Quidam ea utuntur ad carbunculos et herpetes polentae miſcentes, tanquam abſumat citra calefactionem eos morbos facientem humiditatem. Sunt qui et ad eryſipelata utuntur, admixta nimirum polenta cum aqua, aut oxycrato aquoſo.

[ξδ'. Περὶ κυπέρου.] Κυπέρου χρήσιμοι μάλιστ' εἰσὶν αἱ ῥίζαι, θερμαίνουσαι καὶ ξηραίνουσαι χωρὶς δήξεως. ὅθεν τὰ δι' ὑγρότητα πολλὴν ἕλκη δυσεπούλωτα θαυμαστῶς ὀνίνησιν. ἔχουσι γάρ τι καὶ στυπτικὸν καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς ἐν στόμασιν ἕλκεσίν εἰσιν ἐπιτήδειοι, καὶ μὴν καὶ τμητικήν τινα δύναμιν αὐταῖς μαρτυρητέον ἐστὶν, ᾗ καὶ λιθιῶσιν ἁρμόττουσιν καὶ οὖρα καὶ καταμήνια κινοῦσι.

(96) [ξε'. Περὶ κύπρου.] Κύπρος. τούτου τοῦ δένδρου τὰ φύλλα καὶ οἱ ἀκρέμονες εἰς χρείαν ἥκουσι, μάλιστα μικτῆς ὄντα δυνάμεώς τε καὶ κράσεως. ἔχει μὲν γάρ τι καὶ διαφορητικὸν ἐξ ὑδατώδους οὐσίας θερμῆς συμμέτρως, ἔχει δέ τι στυπτικὸν ἐκ τῆς ψυχώσεως γεώδους, ὅθεν ἀφεψοῦντες μὲν αὐτὰ καταντλοῦσι τῷ ὕδατι τὰ πυρίκαυτα. χρῶνται δὲ καὶ κατὰ τῶν πυρωδῶν φλεγμονῶν καὶ ἀνθράκων· ἔστι γὰρ ἀλύπως τε καὶ ἀδήκτως ξηραντικά. καὶ μὲν καὶ τοῖς ἐν τῷ στόματι γιγνομένοις ἕλκεσιν αὐτομάτοις καὶ μάλιστα τοῖς ἀφθώδεσιν αὐταῖς τε τῶν παίδων ταῖς ἄφθαις ἁρμόττει διαμασσώμενα.

[64. *De Cypero.*] Cyperi radices maxime usui sunt, calefacientes pariter et exiccantes absque mordacitate. Itaque ulceribus, quae prae nimia humiditate cicatricem difficulter admittunt, mirifice prosunt, habent enim quiddam etiam astringens. Quapropter ulceribus etiam oris conveniunt. Quin et incidendi vim quampiam illis inesse testificandum, qua et calculo vexatis congruunt et urinam mensesque provocant.

[65. *De Cypro, ligustro.*] Cyprus. Hujus arboris folia summaque germina in usum veniunt et facultatis et qualitatis mixtae. Habent enim quiddam digerens cum aquea substantia modice calida, habentque etiam astrictorium quiddam ex terrena substantia frigida. Itaque eorum decocto quidam ambusta fovent. Utuntur vero etiam adversus igneas phlegmonas et carbunculos, nam absque molestia et morsu desiccant. Quin etiam sponte provenientibus in ore ulceribus, ac maxime quae aphthas referunt et ipsis etiam puerorum aphthis commansa accommoda sunt.

[ξστʹ. Περὶ κυτίσου.] Κυτίσου τὰ φύλλα διαφορητικῆς τʼ ἐστὶ δυνάμεως ἐπιμεμιγμένης ὑδατώδει χλιαρᾷ, καθάπερ καὶ τὰ τῆς μαλάχης.

[ξζʹ. Περὶ κωνείου.] Κώνειον ὅτι τῆς ἄκρως ψυκτικῆς ἐστι δυνάμεως ἅπαντες ἴσασι.

[ξηʹ. Περὶ κώνου.] Κώνου ὁ καρπὸς, ὃν δὴ καὶ κόκαλον ὀνομάζουσι καὶ στρόβιλον, ὅλος μὲν χλωρὸς, ἔχει τι μεθʼ ὑγρότητος πικρὸν καὶ δριμὺ καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς ἐμπύοις, ὅσοι τʼ ἄλλοι [201] δέονται τὰ κατὰ θώρακα καὶ πνεύμονα, ῥᾳδίως ἀναβήττειν τε καὶ ἀναπτύειν ἐπιτήδειός ἐστιν. ὁ δʼ ἐδώδιμος ἐξ αὐτοῦ καρπὸς ἔστι μὲν τροφὴ δύσπεπτός τε καὶ ἰσχυρὰ, ἔστι δὲ καὶ ὡς φάρμακον ἐκλεαίνειν τραχύτητας ἐπιτήδειον, καὶ μάλισθʼ ὅταν ἐν ὕδατι βρεχθεὶς ἀπόθηται κατʼ αὐτὸ πᾶν ὅσον ἔχει δριμύ. τὸ γὰρ λοιπὸν ἅπαν ἀδηκτότερόν τε καὶ ἐμπλαστικώτερον γίνεται, θερμῆς μὲν καὶ ψυχρᾶς ποιότητος ἐν τῷ μέσῳ καθεστηκὸς, ἐξ ὑδατώδους τε καὶ γεώδους οὐσίας κεκραμένον, ἀερώδους δʼ ἥκιστα μετέχον.

[66. *De Cytiso.*] Cytisi folia digerendi facultatem obtinent aqueae et temperatae mixtam, sicut et malvae.

[67. *De Cicuta.*] Cicuta quod extreme refrigerantis sit facultatis omnes norunt.

[68. *De Cono, nuce pinea.*] Coni fructus, quem quidam cocalon nuncupant et strobilon, viridis totus, habet cum humiditate amarorem quempiam et acrimoniam. Proinde purulentis et quibuscunque adeo, quae in thorace et pulmone sunt, facile extussire et expuere expedit, accommodus est. Porro fructus ex eo esculentus, nutrimentum est coctu difficile et validum. At ut medicamentum asperitati leniendae congruit, quum videlicet in aqua maceratus omnem in ea acrimoniam reliquerit, nam reliquum omne minime mordax, maximeque emplasticum redditur, in medio calidae et frigidae qualitatis consistens, ex aquea et terrea mixtum substantia, minimum participans aëreae.

Κεφ. ια'. [α'. Περὶ λαγώποδος.] Λαγώπουν ξηραντικῆς δυνάμεώς ἐστιν, ὡς τὰ κατὰ γαστέρα ῥεύματα καλῶς ἐπιξηραίνειν.

[β'. Περὶ λαθυρίδος.] Λαθυρίς. καὶ ταύτην τινὲς εἶδος τιθυμάλλου φασὶν, ὅτι τε παραπλησίως ἐκείνοις ὀπὸν ἔχει καὶ ὅτι καθαίρει τὸν αὐτὸν ἐκείνοις τρόπον, ὁμοία τε τὴν ὅλην δύναμιν ἐκείνοις ἐστὶ, πλὴν ὅσον τὸ σπέρμα γλυκὺ γευομένοις φαίνεται, ὃ δὴ καὶ μάλιστα τὴν καθαρτικὴν ἔχει δύναμιν.

[γ'. Περὶ λαμψάνης.] Λαμψάνη ἐσθιομένη μὲν κακόχυμός ἐστι, καταπλασσομένη δὲ ῥυπτικὸν ἔχει τι καὶ διαφορητικόν.

[δ'. Περὶ λαπάθου.] Λάπαθον διαφορητικῆς μετρίως ἐστὶ δυνάμεως, τὸ δὲ ὀξυλάπαθον μικτῆς. ἅμα γὰρ τῇ διαφορητικῇ καὶ ἀποκρουστικῆς τι μετέχει. τὸ δὲ σπέρμα αὐτῶν ἔχει τι σαφῶς καὶ στυπτικὸν, ὡς καὶ δυσεντερίας καὶ διαῤῥοίας ἰᾶσθαι, καὶ μάλιστα τὸ τοῦ ὀξυλαπάθου. τὸ δ' ἱππολάπαθον ἐν ἕλεσι μὲν γεννᾶται τοὐπίπαν· ἔστι δὲ τῆς αὐτῆς μὲν τοῖς εἰρημένοις, ἀσθενεστέρας δὲ δυνάμεως.

Cap. XI. [1. *De Lagopode.*] Lagopus facultatis eſt deſiccantis, adeo ut fluxus alvi probe exiccet.

[2. *De Lathyride.*] Lathyris. Sunt qui dicant et hanc eſſe Tithymali ſpeciem, tum quod ſimiliter illis ſuccum habeat, tum quod eodem modo purget, totaque illis facultate aſſimilis ſit, niſi quod ſemen guſtantibus videatur dulce, quod ſane etiam purgatoriam vim maxime poſſidet.

[3. *De Lampſane.*] Lampſane eſa quidem ſuccos pravos procreat, caeterum illita abſtergendi nonnullam digerendique facultatem poſſidet.

[4. *De Lapatho.*] Lapathum moderate diſcutientem ſortitum facultatem eſt, at oxylapathum mixtam, nam cum eo quod diſcutit nonnihil quoque repercutit. Semen eorum maniſeſtam quoque quandam aſtrictionem obtinet, ut et dysenterias et diarrhoeas ſive profluvia ſanet et maxime oxylapathi. Porro hippolapathum, quod in totum paludibus provenit, easdem dictis facultates obtinet, ſed imbecilliores.

[ε΄. Περὶ λειμωνίου.] Λειμωνίου τὸν καρπὸν αὐστηρὸν ὑπάρχοντα μετ' οἴνου διδόασι κοιλιακοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς καὶ αἱμοπτυϊκοῖς. ὀνίνησι δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον. ἀρκεῖ δὲ πλῆθος ὀξυβάφου.

[στ΄. Περὶ λειχῆνος.] Λειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν ἐστι μὲν οἷον βρύον τι, τοῦ γένους δ' ἂν ὀρθῶς ὀνομάζοιτο τῶν φυτῶν. ὠνομάσθαι δ' οὕτω δοκεῖ διὰ τὸ λειχῆνας θεραπεύειν. ἔστι δὲ ῥυπτικῆς τε ἅμα καὶ μετρίως ψυχούσης δυνάμεως, ξηραντικῆς μέντοι κατ' ἄμφω. τὸ μὲν δὴ ῥυπτικόν τε καὶ ξηραντικὸν ἀπὸ τῆς πέτρας ἴσχει, τὸ δὲ ψυκτικὸν ἀπὸ τοῦ ὑδατώδους. ἐπὶ γὰρ ταῖς ὑγραῖς καὶ δροσώδεσι πέτραις φύεται. τὸ δ' ἐκ τῶν τοιούτων οὐσιῶν συγκείμενον ἀφλέγμαντον ὑπάρχειν οὐδὲν θαυμαστόν. εἰ δὲ καὶ αἱμοῤῥαγίας ἵστησι, ὡς Διοσκορίδης φησὶν, οὐκ ἔχω φάναι.

[202] [ζ΄. Περὶ λεοντοπετάλου.] Λεοντοπετάλου τῇ ῥίζῃ μάλιστα χρώμεθα διαφορητικῇ καὶ ξηραντικῇ καὶ θερμαντικῇ κατὰ τὴν τρίτην ὑπαρχούσῃ τάξιν.

[5. *De Leimonio.*] Leimonii fructum, utpote aufterum, exhibent cum vino coeliacis et dyfentericis, haemoptoicisque five fanguinem fpuentibus. Juvat et profluvium muliebre. Satis eft oxybaphi menfura.

[6. *De Lichene.*] Lichen, qui in petris nafcitur, eft velut mufcus quidam, fed recte ex plantarum cenferi genere poteft. Porro ita nominatus videtur, quod lichenas curet. Extergentem habet ac modice refrigerantem facultatem, utramque vero reficcantem. Atque abftergentem quidem atque exiccantem a petra obtinet, refrigerantem vero ab humore aqueo, nafcitur enim in humidis et roridis faxis. Porro quod ex talibus componitur, adverfum effe phlegmonae nihil mirum eft. Caeterum an haemorrhagias fiftat, ut refert Diofcorides, id vero neutiquam dicere queam.

[7. *De Leontopetalo.*] Leontopetali radice maxime utimur, quae difcutiendi facultatem et exiccandi calefaciendique in tertio ordine poffidet.

[η'. Περὶ λεπιδίου.] Λεπίδιον ἐκ τῆς τετάρτης ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων, ὅμοιον τῷ καρδάμῳ κατὰ τὴν ὀσμὴν καὶ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν δύναμιν ὑπάρχον, ἧττον δ' αὐτοῦ ξηραίνει.

[θ'. Περὶ λευκάδος.] Λευκὰς δριμείας ἐστὶ ποιότητος ἐπικρατούσης, κράσεως δὲ θερμῆς καὶ ξηρᾶς κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν.

[ι'. Περὶ λευκακάνθου.] Λευκάκανθον, οἱ δὲ πολυγόνατον, οἱ δὲ ἰσχιάδα καλοῦσι, πικρὰ ταύτης ἡ ῥίζα, καὶ διὰ τοῦτο τέμνει τε καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ἐν δὲ τῷ θερμαίνειν ἐκ τῆς πρώτης ἐστὶ τάξεως.

[ια'. Περὶ λευκοΐου.] Λευκοΐου καὶ σύμπας μὲν ὁ θάμνος ῥυπτικῆς ἐστι καὶ λεπτομεροῦς δυνάμεως, ἐπὶ μᾶλλον δ' αὐτῆς μετέχει τὰ ἄνθη, καὶ τούτων τὰ ξηρότερα τῶν χλωρῶν μᾶλλον, ὥστε καὶ τὰς ἐπ' ὀφθαλμοῖς οὐλὰς τὰς παχείας λεπτύνει καὶ καταμήνιά τε τὸ ἀφέψημα αὐτῶν προτρέπει καὶ χόρια καὶ ἔμβρυα τεθνεῶτα προκαλεῖται, καὶ εἰ ποθείη δὲ, φθόριόν ἐστι φάρμακον. καὶ γὰρ οὖν καὶ πικρόν

[8. *De Lepidio.*] Lepidium ex quarto eſt ordine calefacientium, ſimile naſturtio tum odore tum guſtu tum facultatibus, ſed minus eo deſiccat.

[9. *De Leucade.*] Leucas acrem poſſidet qualitatem exuperantem, temperamentum vero calidum, ſiccumque in tertio quodammodo ordine.

[10. *De Leucacantho, alba ſpina.*] Spina alba quidam autem polygonaton, alii iſchiada nuncupant. Hujus amara radix eſt, ac proinde incidit et exiccat in tertio ordine, in calefaciendo autem ex primo eſt ordine.

[11. *De Leucojo.*] Leucoji frutex univerſus extergentem facultatem poſſidet, ac tenuium partium, plus tamen flores et inter hos qui ſunt ſicciores magis etiam quam virides, adeo ut et oculorum cicatrices craſſas extenuent. Tum menſes quoque decoctum eorum movet, et ſecundas foetusque emortuos elicit, ac ſi bibatur, abortum facit. Eſt ergo id medicamentum ut ſi quod aliud amarum.

ἐστιν, εἴπερ τι καὶ ἄλλο, καὶ εἴ τις αὐτοῦ τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως ὕδατος ἐπιμιξίᾳ πολλοῦ πραΰνειεν, ἤ τινι τῶν τοιούτων, ἕξει καὶ πρὸς φλεγμονὴν ἀγαθὸν φάρμακον. οὕτω γοῦν καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ, εἰ μὴ ἄκρατον εἴη, τὰς ἐν μήτρᾳ φλεγμονὰς ἰᾶται προσαντλούμενον, καὶ μάλισθ' ὅσαι κεχρονίκασι σκιῤῥωδῶς. οὕτω δὲ καὶ μετὰ κηρωτῆς ἕλκη δυσεπούλωτα θεραπεύει. χρῶνται δ' αὐτῷ τινες σὺν μέλιτι καὶ πρὸς ἄφθας. ὁ δὲ καρπὸς τῆς αὐτῆς ὢν δυνάμεως ἐπιτηδειότατός ἐστι πινόμενος ὅσον δυοῖν δραχμῶν πλῆθος ἢ προστιθέ(97)μενος σὺν μέλιτι, καταμήνιά τε κινεῖν πεπίστευται καὶ ἔμβρυα τὰ μὲν ζῶντα διαφθείρειν, τὰ νεκρὰ δ' ἐκβάλλειν. αἱ δὲ ῥίζαι παραπλησίας οὖσαι δυνάμεως, πλὴν ὅσον παχυμερέστεραί τ' εἰσὶ καὶ γεωδέστεραι, μετ' ὄξους ἰῶνται σπλῆνας σκιῤῥουμένους. ἔνιοι δὲ καὶ τὰς σκιῤῥουμένας φλεγμονὰς ἰῶνται δι' αὐτοῦ.

[ιβ΄. Περὶ λεύκης.] Λεύκη τὸ δένδρον μικτόν πως ἐστι τὴν κρᾶσιν ἐξ ὑδατώδους τε χλιαρᾶς καὶ γεώδους λελεπτυσμένης οὐσίας, ὅθεν καὶ τῆς ῥυπτικῆς μετέχει δυνάμεως.

Ac si quis facultatum ejus vehementiam multa aqua admixta retundat ac mitiget, aut certe id genus aliquo, habebit et ad phlegmonem non malum medicamentum. Sic et decoctum ejus, si non merum fuerit, uteri phlegmonas itidem perfusum sanat, potissimum quae diutino tempore ad scirrhi modum induruere. Sic et cum cerato ulcera aegre ad cicatricem pervenientia curat. Sunt vero etiam qui cum melle et ad aphthas adhibeant. Semen quum ejusdem facultatis sit, aptissimum est duarum drachmarum mensura potum, tum mensibus ciendis appositum eum melle convenire creditur, foetusque viventes interficere ac mortuos ejicere. Radices similis quoque facultatis, nisi quatenus crassiorum sunt partium et magis terrenae, cum aceto lienes induratos sanant. Nonnulli vero et phlegmonas induratas iis curant.

[12. *De Leuce, populo alba.*] Leuce arbor mixtae quodammodo temperiei est ex aquea tepida et terrena extenuata essentia, quamobrem et abstergentis facultatis est particeps.

[ιγ΄. *Περὶ λιβανωτοῦ.*] *Λιβανωτὸς θερμαντικὸς μέν ἐστι κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, ξηραντικὸς δὲ κατὰ τὴν πρώτην. ἔχει δέ τι καὶ ὑποστῦφον ὀλίγον, ἥκιστα δὲ σαφὴς ἡ στύψις ἐστὶν ἐν τῷ λευκῷ κατὰ τὴν χρόαν. ὁ δὲ φλοιὸς αὐτοῦ τὴν στυπτικὴν δύναμιν ἐναργῶς κέκτηται, διὸ καὶ ξηραίνει γενναίως, ὡς ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει συμπληρουμένῃ τῶν ξηραινόντων* [203] *ὑπάρχων. ἔστι δὲ καὶ παχυμερέστερος τοῦ λιβανωτοῦ καὶ ἥκιστα δριμύτητος μετέχων. διὰ ταύτας γοῦν αὐτοῦ τὰς ποιότητάς τε καὶ δυνάμεις ἱκανὴ χρῆσίς ἐστι παρὰ τοῖς ἰατροῖς, ἐπί τε τῶν αἱμοπτυϊκῶν καὶ στομαχικῶν καὶ κοιλιακῶν καὶ δυσεντερικῶν, οὐ τοῖς ἔξωθεν μόνοις ἐπιτιθεμένοις μιγνύντων αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τοῖς εἴσω τοῦ σώματος μεταλαμβανομένοις. ὁ δὲ θαλλὸς αὐτοῦ ξηροτέρας ἐστὶ καὶ θερμοτέρας ἢ κατὰ αὐτὸν τὸν λιβανωτὸν δυνάμεως, ὡς εἰς τὴν τρίτην ἀπόστασιν ἀφικνεῖσθαι. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν, ὥστε διὰ τοῦτο καὶ ἀνακαθαίρειν δοκεῖ καὶ πληροῦν τὰ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἕλκη, καθάπερ καὶ ὁ ἐκ τῆς σμύρνης καὶ ὁ ἐκ τοῦ στύρακος.*

[ιδ΄. *Περὶ λιβανωτίδων.*] *Λιβανωτίδες τρεῖς εἰσι· μία*

[13. *De Libanoto, thure.*] Thus calefacit ordine fecundo, deficcat primo, habet quoque fubaftringens pufillum, fed minimum manifefta aftrictio eft candido. Cortex ejus evidenter aftringit, proinde fane ftrenue quoque deficcat, adeo ut ex fecundo fit ordine completo deficcantium. Eft autem craffiorum partium quam ipfum thus et minime particeps acrimoniae. Ob has ergo tum facultates tum qualitates multus eft ejus ufus apud medicos in haemoptoicis, ftomachicis, coeliacis ac dyfentericis, non tantum iis quae extrinfecus applicantur ipfum admifcentes, fed et iis quae intro in corpus fumuntur. Fumus ejus tum ficcioris tum calidioris eft facultatis quam ipfum thus, adeo ut tertium usque exceffum perveniat. Habet vero etiam abfterforium quiddam. Itaque eo nomine et expurgare et implere quae in oculis confiftunt ulcera videtur, velut et qui ex myrrha et qui e ftyrace.

[14. *De Libanotidibus.*] Libanotides tres funt, una

Ed. Chart. XIII. [203.] Ed. Baſ. II. (97.)

μὲν ἄκαρπος, αἱ δὲ δύο φέρουσαι καρπὸν, ὁμοίας ἅπασαι δυνάμεως μαλακτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς. ὁ δὲ χυλὸς ὅ τε τῆς ῥίζης καὶ ὁ τῆς πόας μέλιτι μιγνύμενος ἀμβλυωπίας, ὅσαι διὰ πάχος ὑγρῶν γίνονται θεραπεύει. τῆς δὲ εἰς τοὺς στεφάνους χρησίμης λιβανωτίδος, ἣν Ῥωμαῖοι καλοῦσι ῥουσμαρῖνον, τὸ ἀφέψημα τοὺς ἰκτεριῶντας ὀνίνησι πινόμενον. μετέχουσι γὰρ αἱ λιβανωτίδες ἅπασαι ῥυπτικῆς τε καὶ τμητικῆς δυνάμεως.

[ιε'. Περὶ λιγνύος.] Λιγνὺς ἅπασα μέν ἐστι ξηραντικὴ, διὸ καὶ γεώδους ὑπάρχει τῆς οὐσίας, ἔχουσά τι καὶ τοῦ κατακαύσαντος τὴν ὕλην πυρὸς λείψανον, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὀλίγον. ἡ δ' ὅλη φύσις αὐτῆς γεώδης ἐστὶ λεπτομερής. αἱ κατ' εἶδος δ' ἐν αὐτῇ διαφοραὶ παρὰ τὴν καυθεῖσαν ὕλην γίγνονται, ἐκ μὲν τῆς δριμυτέρας καὶ θερμοτέρας, τοιαύτης καὶ τῆς λιγνύος ἀποτελουμένης, ἐκ δὲ τῆς γλυκυτέρας ὁμοίας κἀνταῦθα τῆς λιγνύος γιγνομένης. αὐτίκα γέ τοι τοῦ λιβανωτοῦ τῇ λιγνύϊ χρῶνται, μιγνύντες εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις, ἔτι τὰς ἐπὶ φλεγμαινόντων ἔτι τῶν ὀφθαλμῶν ἁρμοτ-

ſterilis, duae fructum ſerentes, omnes vero ejusdem facultatis emollientis et diſcutientis. Succus tum radicis tum herbae mixtus melli obtuſam oculorum aciem ab humorum craſſitie emendat. Porro ejus libanotidis, quae ad coronas eſt utilis, quam Romani roſmarinum nuncupant, decoctum regio morbo laborantes potum adjuvat. Omnes enim libanotides abſtergentis et incidentis facultatis participes ſunt.

[15. *De lignye, fuligine.*] Fuligo omnis exiccatoria eſt, ac proinde terreſtris eſt eſſentiae, habens quasdam etiam ignis qui materiam combuſſit reliquias, ſed id puſillum eſt. Porro tota natura terrena eſt, tenuium partium. Sed quae ſpeciatim in ea differentiae ſunt, eae pro uſta materia eveniunt, ex acriore et calidiore tali etiam proveniente fuligine, ex dulciore ſimili quoque et hinc fuligine proveniente. Primum enim thuris fuligine utuntur ad oculis dicatas medicinas mixta, eas videlicet, quae ad oculos etiamnum phlegmone tentatos accommodantur, atque etiam-

τούσας καὶ ῥευματιζομένων καὶ ἕλκη ἐχόντων. καὶ γὰρ ἀνακαθαίρεται ταῦτα καὶ σαρκοῦται πρὸς αὐτῶν, ἔτι τε καὶ εἰς τὰς καλλιβλεφάρους ὀνομαζομένας δυνάμεις αὐτῷ χρῶνται, καὶ ἡ τῆς τερμίνθης τε καὶ ἡ τῆς σμύρνης ἄλυπός ἐστι παραπλησίως τῇ τοῦ λιβανωτοῦ, ἡ δὲ τοῦ στύρακος ἰσχυροτέρα τούτων, ἔτι δὲ μᾶλλον ἡ τῆς ὑγρᾶς πίττης, καὶ ταύτης ἔτι μᾶλλον ἡ τῆς κέδρου. χρῶνται δὲ τοῖς δριμυτέροις μὲν ἐπί τε τῶν πτίλων ὀνομαζομένων βλεφάρων καὶ τῶν περιβιβρωμένων κανθῶν καὶ ὑγρῶν ὀφθαλμῶν ἄνευ φλεγμονῆς. ταῖς μαλακωτέραις δὲ καὶ πρὸς ταῦτα μὲν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἃ μικρῷ πρόσθεν εἴρηται ἁρμόττειν τοῦ λιβανωτοῦ τὴν λιγνύν.

[ιστ΄. Περὶ λιβυστικοῦ.] Λιβυστικοῦ καὶ ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα θερμαινόντων εἰς τοσοῦτόν ἐστιν, ὡς ἔμμηνά τε κινεῖν καὶ οὖρα προτρέπειν, ἔτι δὲ καὶ ἄφυσα.

[ιζ΄. Περὶ λινοσπέρμου.] Λινόσπερμον ἐσθιόμενον φυσῶδές ἐστι, κἂν φρυχθῇ, οὕτως ἄρα περιττωματικῆς ὑγρότητος ὑπάρχει μεστόν. ἔστι δὲ καὶ θερμὸν ἐν τῇ πρώτῃ που τάξει καὶ ὑγρότητός τε καὶ ξηρότητος ἐν τῷ μέσῳ που τέτακται.

num fluxione vexatos et ulcera habentes, nam et illa expurgat et carne implet. Ad haec usurpant quoque eam ad facultates quas vocant calliblepharas, id est ad ornatum et venustatem palpebrarum facientes. Praeterea terebinthinae myrrhaeque fuligo molestia caret, non aliter quam thuris, sed styracis quodammodo valentior est, magis etiam picis liquidae, qua etiam magis cedri. Porro acrioribus utuntur ad vitia palpebrarum vocata pilorum defluvia et erosos oculorum angulos humidosque citra phlegmonem, at mollioribus mitioribusque tum ad haec, tum ad ea, ad quae competere paulo superius diximus thuris fuliginem.

[16. *De Libystico.*] Libystici radix et semen ex genere calefacientium sunt, adeo ut et menses cieant et urinas provocent flatusque extinguant.

[17. *De Lini semine.*] Lini semen esum flatuosum est, etiam si frigatur, adeo sane excrementitia humiditate plenum est. Est vero etiam in primo ordine quodammodo calidum, ac humiditatis et siccitatis quodammodo in medio est situm.

Ed. Chart. XIII. [204.] Ed. Bas. II. (97.)

[204] [ιη'. Περὶ λινοζώστιδος.] Λινοζώστιδι χρῶνται μὲν ἅπαντες εἰς τὰς τῆς γαστρὸς καθάρσεις μόνον. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ πειραθῆναί τις βούλοιτο καταπλάττων αὐτὴν, εὑρήσει διαφορητικῆς ἱκανῶς δυνάμεως.

[ιθ'. Περὶ λογχίτιδος.] Λογχίτιδος τῆς μὲν τὸ σπέρμα τρίγωνον ἐχούσης ἐοικὸς λόγχῃ κατὰ τὸ σχῆμα, παραπλησία μάλιστά πως ἡ ῥίζα τῇ τοῦ δαύκου τετύχηκεν οὖσα, καὶ διὰ τοῦτο καὶ οὐρητικόν ἐστι φάρμακον. τῆς δὲ τῷ σκολοπενδρίῳ παραπλησίας τὰ φύλλα χλωρὰ μὲν εἰς κόλλησιν τραύματος ἐπιτήδεια, ξηρὰ δὲ μετ' ὄξους πινόμενα σπλῆνας ἰᾶται σκιῤῥουμένους.

[κ'. Περὶ λυκίου.] Λύκιον ἢ πυξάκανθον ἀκανθῶδές δένδρον, ἐξ οὗ καὶ τὸ καλούμενον γίγνεται λύκιον. τοῦτο δή τὸ ὑγρὸν φάρμακον, ᾧ πρὸς ὑπώπιά τε χρῶνται καὶ πρὸς τὰς ἐν ἕδρᾳ καὶ στόματι φλεγμονὰς καὶ ἑλκώσεις, ἕρπητάς τε καὶ σηπεδόνας καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν καὶ ὦτα πυοῤῥοοῦντα καὶ παρατρίμματα καὶ παρωνυχίας. ἔστι γὰρ ξηραντικῆς δυνάμεως ἐξ ἑτερογενῶν οὐσιῶν συγκείμενον, τῆς μὲν

[18. *De Linoſoſtide, Mercuriali.*] Mercuriali utuntur omnes ad ventris purgationes duntaxat. Verumenimvero, ſi quis ejus facere periculum volet in cataplasmate, ſane admodum eam eſſe diſcutientis experietur facultatis.

[19. *De Lonchitide, lanceola.*] Lonchitidis ejus videlicet, quae ſemen habet triangulare cuſpidis figura, radix potiſſimum quodammodo ſimilis eſt radici dauci, proinde urinam ciet. Porro ejus quae ſcolopendriae ſimilia habet folia, ea ad glutinanda vulnera idonea ſunt viridia, ſed ſicca cum aceto bibita lienes induratos ſanat.

[20. *De Lycio.*] Lycion ſive pyxacanthon, arbor ſpinoſa, ex qua lycium quod vocant conficitur, id videlicet medicamentum liquidum, quo ad ſugillata utuntur et ſedis orisque phlegmonas ulcerationesque, tum herpetas, putredines et ulcera contumacia et aures pure fluentes et intertrigines ac paronychias. Eſt autem facultatis exiccatoriae, compoſitum ex diverſi generis ſubſtantiis, altera quidem

ἑτέρας λεπτομεροῦς τε καὶ διαφορητικῆς καὶ θερμῆς, τῆς δ᾽ ἑτέρας γεώδους ψυχρᾶς, ἐξ ἧς ἔχει τὴν στύψιν. ἀλλ᾽ αὐτὴ μὲν ἡ ποιότης ὀλίγη παντάπασιν ὑπάρχει τῷ φαρμάκῳ, τὸ διαφορεῖν δὲ καὶ ξηραίνειν οὐκ ὀλίγον, ἀλλὰ κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν, ἐν θερμότητι δὲ περὶ τὰ μέσα πως τέτακται καὶ σύμμετρα. διὸ καὶ πρὸς διαφέροντα πάθη χρῶνται τῷ φαρμάκῳ, ὡς ῥυπτικῷ μὲν πρὸς τὰ ἐπισκοτοῦντα τῶν κορῶν, ὡς συνακτικῷ δὲ κοιλιακοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς καὶ ῥῷ γυναικείῳ προσφέροντες. τοῦτο μὲν οὖν τὸ λύκιον ἐν Λυκίᾳ τε καὶ Καππαδοκίᾳ πλεῖστον γίγνεται. τὸ δ᾽ ἕτερον, τὸ Ἰνδικὸν, ἰσχυρότερόν ἐστιν εἰς ἅπαν.

[κα᾽. Περὶ λυσιμαχίου.] Λυσιμάχιος ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν στυπτικὴν ποιότητα, δι᾽ ἣν καὶ τραύματα κολλᾷ καὶ τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμοῤῥαγίας ἵστησιν ἐμπλασσόμενος, καὶ τῶν ἄλλων δὲ αἱμοῤῥαγιῶν ἴσχαιμόν ἐστι φάρμακον, αὐτή τε καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς, ἔτι καὶ μᾶλλον καὶ πινομένη δυσεντερίας τε καὶ αἵματος ἀναγωγὰς καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἰᾶται.

tenuium partium, digerente atque calida, altera terrestri frigida, ex qua astrictionem obtinet. Porro haec qualitas pusilla medicamento inest, digerit vero et desiccat non parum, nempe in secundo ordine, in calore autem mediis et symmetris proximum est. Proinde ad varia hoc utuntur medicamento, ut abstergente quidem ad ea quae pupillam obtenebrant, ut contrahente vero coeliacis, dysentericis ac muliebri profluvio adhibentes. Lycium hoc in Lycia et Cappadocia plurimum provenit. Sed Indicum ad omnia valentius est.

[21. *De Lysimachio.*] Lysimachios superantem habet qualitatem astrictoriam, per quam et vulnera glutinat, erumpentemque ex naribus sanguinem emplastri modo illita reprimit. Quin et reliquas sanguinis eruptiones sistere potest tum ipsa, tum succus ejus multo magis. Pota dysenterias, sanguinis rejectiones ac muliebre profluvium sanat.

(98) [κβ΄. Περὶ λυχνίδος.] Λυχνίδος τῆς εἰς τοὺς στεφάνους τὸ σπέρμα θερμόν ἐστι κατὰ τὴν δευτέραν πού τάξιν ἢ καὶ τρίτην ἤδη, καὶ δὴ καὶ ξηρὸν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

[κγ΄. Περὶ λωτοῦ ἡμέρου.] Λωτὸς ὁ ἥμερος, ὃν ἔνιοι τρίφυλλον ὀνομάζουσι πεπτικῆς. μετρίως ἐστὶ δυνάμεως, οὕτως δὲ καὶ ξηραντικῆς. ἐν δὲ τῇ κατὰ θερμότητα καὶ ψύξιν συζυγίᾳ μέσος πώς ἐστιν [205] καὶ εὔκρατος. ὁ δ᾽ ἄγριος λωτὸς ἐν Λιβύῃ μὲν πλεῖστος γεννᾶται. τὸ σπέρμα δ᾽ αὐτοῦ τῆς δευτέρας τάξεώς ἐστι τῶν θερμαινόντων, ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικόν. τοῦ δ᾽ Αἰγυπτίου τὸ σπέρμα καὶ ἀρτοποιοῦται.

[κδ΄. Περὶ λωτοῦ τοῦ δένδρου.] Λωτὸς τὸ δένδρον στυπτικῆς μὲν οὐ πολλῆς μετέχει ποιότητος, ἔστι δὲ καὶ λεπτομερὲς καὶ ξηραντικόν. τὰ γοῦν ῥινήματα τῶν ξύλων αὐτῶν πρός τε ῥοῦν γυναικεῖον ἁρμόττει καὶ δυσεντερίας καὶ κοιλιακὰς διαθέσεις. ἐναφέψεται δὲ ποτὲ μὲν ὕδατι, ποτὲ δὲ οἴνῳ, ὡς ἂν καὶ ἡ χρεία κελεύῃ, καὶ οὐκ ἐνίεται μόνον, ἀλλὰ καὶ πίνεται. καὶ μὴν καὶ τὸ τὰς ῥεούσας τρίχας ἐπέ-

[22. *De Lychnide.*] Lychnidos coronariae femen calidum eft fecundo quodammodo ordine aut jam etiam tertio, ficcum fane eodem modo.

[23. *De Loto herba*] Lotus domeftica, quam quidam trifolium nominant, ut mediocriter abftergendi vim poffidet, fic etiam exiccandi. In caliditatis frigiditatisque conjugatione media quodammodo eft et temperata. Lotus autem agreftis plurima in Libya provenit. Semen ejus fecundi eft ordinis calefacientium habetque nonnihil afterforium. Porro Aegyptiae loti femen etiam in panes fingitur.

[24. *De loto arbore.*] Lotus arbor non ita multae aftrictoriae qualitatis eft particeps, fed et tenuium partium eft et exiccatoria. Itaque lignorum ejus affulae derafae muliebri accommodantur profluvio et dyfenteriis et coeliacis affectibus. Decoquuntur vero interdum in aqua, interdum in vino, nimirum prout ufus popofcerit, nec infunduntur tantum, fed et bibuntur. Quin etiam quod pilos defluentes

χειν αὐτὸν ὅτι στυπτικῆς τινος ἅμα τῷ μετρίως ξηραίνειν ἐστὶ δυνάμεως οὐ μικρὸν σημεῖον. ἐῤῥέθη γὰρ κἀν τῷ περὶ λαδάνου λόγῳ τοιᾶσδε δεῖν εἶναι δυνάμεως τὸ μέλλον ἐφέξειν ῥεούσας τρίχας.

Κεφ. ιβ'. [α'. Περὶ μάκερος.] Μάκερ φλοιός ἐστιν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς κομιζόμενος, ἐν μὲν τῷ γεύεσθαι στρυφνὸς ἱκανῶς, μετά τινος βραχείας δριμύτητος ἀρωματιζούσης· ὀσμώμενος δὲ ἡδὺς ὁμοίως τοῖς πλείστοις ἀρώμασι τοῖς Ἰνδικοῖς. ἔοικεν οὖν καὶ αὐτὸς ἐκ μικτῆς οὐσίας συνεστάναι, τῆς πλείστης μὲν γεώδους ψυχρᾶς, ὀλίγης δέ τινος θερμῆς τε καὶ λεπτομεροῦς, ὅθεν ἰσχυρῶς ξηραίνει καὶ στύφει καὶ διὰ τοῦτο κοιλιακαῖς τε καὶ δυσεντερικαῖς μίγνυται δυνάμεσιν, ἐν μὲν τῇ τρίτῃ τάξει τῶν ξηραινόντων ὑπάρχων, ἐν δὲ τῇ κατὰ θερμότητα καὶ ψυχρότητα διαφορᾷ μηδέτερον ἐπιφανῶς ἐργαζόμενος.

[β'. Περὶ μαλαβάθρου.] Μαλαβάθρου φύλλον νάρδου στάχυϊ παραπλήσιόν ἐστι τὴν δύναμιν.

[γ'. Περὶ μαλάχης καὶ ἀλθαίας.] Μαλάχη ἡ μὲν ἀγρία διαφορητικῆς ἀτρέμα καὶ μαλακτικῆς ἐπὶ βραχὺ μετέχει δυνά-

cohibeat non mediocre fignum eft ipfum aftringentis esse cujusdam, fimiliter mediocriter deficcantis facultatis. Dictum quippe eft et in fermone de ladano ejusmodi esse facultatis oportere, quod fluentes capillos esset cohibiturum.

Cap. XII. [1. *De macere.*] Macer Cortex eft, qui ex India convehitur, guftu multum acerbo cum levicula quadam acrimonia odorata, jucundum fane redolens, ut pleraque aromata, five odorata, quae ex India convehuntur. Videtur itaque et ipfe ex mixta conftare essentia, pleraque terrena frigida, paucula vero calida et tenuium partium. Quamobrem valenter deficcat aftringitque, proinde coeliacis et dyfentericis mifcetur facultatibus, in tertio exiccantium confiftens ordine, in caloris frigorisque differentia neutrum infigniter efficiens.

[2. *De malabathro.*] Malabathri folium fpicae nardi fimilem facultatem obtinet.

[3. *De malva et althaea.*] Malva, agreftis quidem difcutientis paululum et emollientis leviter eft facultatis,

μέως. ἡ δὲ κηπευομένη καθ' ὅσον ὑδατώδους ὑγρότητος μετείληφε, κατὰ τοσοῦτον καὶ ἀσθενεστέρα τὴν δύναμιν ὑπάρχει. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς εἰς τοσοῦτον ἰσχυρότερός ἐστιν, εἰς ὅσον καὶ ξηρότερος. ἔστι δὲ καὶ ἡ δενδρομαλάχη καλουμένη τούτου τοῦ γένους, ἀλλὰ διαφορητικωτάτη τῶν εἰρημένων. ὀνομάζεται δὲ καὶ ἀλθαία.

[δ'. Περὶ μανδραγόρας.] Μανδραγόρας ἐπικρατοῦσαν μὲν ἔχει τὴν ψυκτικὴν δύναμιν, ὡς τῆς τρίτης εἶναι τῶν ψυχόντων τάξεως. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ θερμότητός τινος μετέχει καὶ κατά γε τὰ μῆλα καὶ ὑγρότητος, ὅθεν καὶ κωματώδη τὴν δύναμίν ἐστι ταῦτα. τῆς ῥίζης δ' ὁ φλοιὸς ἰσχυρότατος ὢν οὐ ψύχει μόνον, ἀλλὰ καὶ ξηραίνει, τὸ δ' ἄλλο τὸ ἔνδον ἀσθενὲς ὑπάρχει.

[206] [ε'. Περὶ μαράθρου.] Μάραθρον θερμαίνει μὲν ἰσχυρῶς, ὡς ἐκ τῆς τρίτης ἤδη δύνασθαι τάξεως εἶναι· ξηραίνει δ' οὐχ ὁμοίως, ἀλλὰ κατὰ τὴν πρώτην ἄν τις αὐτὸ θείη ἐν τῇδε τάξει, καὶ διὰ τοῦτο γάλακτος γεννητικόν ἐστιν, οὐκ ἂν γεννῆσαν, εἴπερ ἐξήραινεν ἰσχυρῶς, ὑποχεομένοις τε βοηθεῖ

hortensis vero quanto plus habet aqueae humiditatis, tanto facultate imbecillior est. Fructus ejus tanto validior est quanto et siccior. Porro hujus generis est et ea quae malva arborescens nuncupatur, sed efficacissima comprehensarum in digerendo. Appellatur etiam althaea.

[4. *De mandragora.*] Mandragora vincentem habet facultatem refrigeratoriam, adeo ut tertii sit ordinis refrigerantium. Veruntamen nonnihil etiam caloris inest et in pomis humiditatis. Proinde soporem ea conciliandi vim habent. Radicis cortex quum sit valentissimus; non tantum refrigerat, sed et deficcat, reliquum quod intus est imbecillum est.

[5. *De marathro, foeniculo.*] Foeniculum tam valenter calefacit ut ex tertio ordine calefacientium censeri promereatur; desiccat vero non aeque, sed ipsum quispiam in hoc primi esse ordinis posuerit. Proinde lac procreat, quod si admodum desiccaret, non sane efficeret; suffusis ca-

κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὸν καὶ καταμηνίων ἀγωγόν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον μάραθρον ἄγριον, ὃ καλοῦσιν διὰ τὸ μέγεθος ἱππομάραθρον, οὗ ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα ξηραντικωτέρας ἐστὶ δυνάμεως ἢ κατὰ τὸ ἥμερον· ὥστε μοι δοκοῦσι καὶ τὴν γαστέρα κατὰ τοῦθ' ἱστάναι. οὐ γὰρ δὴ στύψεώς γε σαφοῦς αὐτοῖς μέτεστι. τούτου μὲν οὖν οὐχ ἡ ῥίζα μόνον, ἀλλὰ καὶ πολὺ μᾶλλον τὸ σπέρμα κάχρυϊ παραπλήσιον ὑπάρχει καὶ δύναται καὶ λίθους θρύπτειν καὶ ἰκτεριῶντας ἰᾶσθαι καὶ καταμήνια κινεῖν καὶ οὔρησιν προτρέπειν, οὐ μὴν ἀθροίζειν γάλα καθάπερ τὸ πρότερον. ἕτερον δ' ἐστὶν ἱππομάραθρον, οὗ τὸ σπέρμα στρογγύλον ἐστὶ καὶ δριμὺ τῷ τοῦ κοριάνου παραπλήσιον, ὅμοιον μὲν τῇ δυνάμει τῷ τοῦ ἱππομαράθρου, ἀσθενέστερον δέ.

[στʹ. Περὶ μαστίχης.] Μαστίχη ἡ μὲν λευκὴ καὶ Χία συνήθως ὀνομαζομένη σύνθετός πως ἐστιν ἐξ ἐναντίων δυνάμεων στυπτικῆς καὶ μαλακτικῆς. διὸ καὶ στομάχου καὶ κοιλίας καὶ ἐντέρων καὶ ἥπατος φλεγμοναῖς ἁρμόττει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν θερμαίνουσα καὶ ξηραίνουσα. ἡ δὲ

dem ratione auxiliatur, urinas mensesque ciet. Porro est et alterum foeniculum agreste, quod prae magnitudine hippomarathrum nuncupant, cujus radix ac semen amplius quam domestici desiccandi vim obtinet, quocirca ventrem quoque eo nomine sistere videtur, nec sane manifesta illis inesse videtur astrictio. Hujus non radix modo, sed et multo magis semen cachryi assimile est, potestque et calculos frangere et auriginosos sanare, mensesque et urinas movere, non tamen lac congerere, sicut illud superius. Aliud est hippomarathrum, cujus semen rotundum est et acre, simile semini coriandri, facultate quidem hippomarathro simile, sed debilius.

[6. *De mastiche.*] Mastiche candida quidem et Chia consueto more cognominata quodammodo ex contrariis composita facultatibus est, astringente videlicet et emolliente. Proinde stomachi, ventris, intestinorum jecorisque inflammationibus competit, ut puta secundo ordine calefa-

μέλαινα, ἡ Αἰγυπτία προσαγορευομένη, ξηραίνει τε μᾶλλον αὐτῆς καὶ ἧττον τῆς στυπτικῆς μετέχει δυνάμεως, ὅθεν ἐπιτηδειοτέρα πώς ἐστι πρὸς τὰ τῆς διαφορήσεως ἰσχυροτέρας δεόμενα. ταύτῃ γοῦν καὶ τῶν δοθιήνων ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. τὸ μέντοι μαστίχινον ἔλαιόν τε καὶ μύρον ἐκ μὲν τῆς Χίας σκευάζουσιν, ἐκ δὲ τῆς Αἰγυπτίας οὐ πάνυ τι. παραπλησίας δ' ἐστὶ καὶ αὐτὸ δηλονότι τῇ μαστίχῃ δυνάμεως.

[ζ. Περὶ μελανθίου.] Μελάνθιον θερμαίνει μὲν καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ἔοικε δὲ καὶ λεπτομερὲς ὑπάρχειν, οὕτω γοῦν καὶ κατάῤῥους ἰᾶται, θερμὸν ἐν ὀθονίῳ προσφερόμενον, ὡς ὀσμᾶσθαι συνεχῶς. καὶ μὲν δὴ καὶ ἀφυσότατόν ἐστιν εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον, ᾧ δῆλον ὡς λεπτομεροῦς τέ ἐστι καὶ ἀκριβῶς ὑπὸ θερμότητος εἰργασμένης οὐσίας. διὰ τοῦτό γέ τοι καὶ πικρόν ἐστιν. ἐδείκνυτο δ' ἐν τῷ τετάρτῳ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων ὡς εἰς ἐσχάτην λεπτότητα καὶ κατεργασίαν ἀφικνουμένης τῆς γεώδους οὐσίας ἡ πικρὰ γεννᾶται ποιότης. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν εἰ καὶ τὰς ἕλμινθας ἀναιρεῖν πέφυκεν, οὐ μόνον ἐσθιόμενον, ἀλλὰ

ciens et deficcans. Nigra vero, quae Aegyptia cognominatur, tum magis deficcat tum minus aftringit, quamobrem aptior quodammodo eft ad ea quae validiorem digeftionem per halitum expofcunt. Hac ratione et furunculis bonum eft remedium. Porro oleum unguentumque maftichinum ex Chia conficitur, non admodum fane ex Aegyptia. Caeterum fimilis eft et ipfum maftichae facultatis.

[7. *De melanthio, nigella.*] Melanthium calefacit atque deficcat tertio ordine. Videtur etiam tenuium effe partium, hoc enim nomine catarrhos fanat calidum in linteo admotum atque affiduo olefactum. Quin etiam fi intro in corpus fumatur, vel maxime flatus extinguit. Unde conftat effentiae ipfum effe fubtilium partium et ad unguem a caliditate elaboratae, propterea fane etiam amarum eft. Oftenfum vero in quarto horum voluminum eft, quod quum ad extremam tenuitatem atque elaborationem terrena pertingit fubftantia, amara proveniat qualitas. Itaque mirum non eft, fi lumbricos interimat non efum modo, fed etiam

καὶ κατὰ τῆς γαστρὸς ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον. ἐδείχθη γὰρ ὡς καὶ τοῦτο πέφυκε δρᾷν ὁ πικρὸς χυμός. οὐ μὴν οὐδ' ὅτι λέπρας καὶ ἥλους καὶ μυρμηκίας ἐκβάλλει θαυμαστόν ἐστι τῷ μεμνημένῳ τῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένων. οὕτω δὲ καὶ ὀρθόπνοιαν ὀνίνησι καὶ καταμήνια προτρέπει τὰ διὰ πάχος ἢ γλισχρότητα χυμῶν ἐπεσχημένα, καὶ ὅλως ἔνθα τεμεῖν καὶ ῥύψαι καὶ ξηρᾶναι καὶ θερμῆναι δεόμεθα χρηστότατον ὑπάρχει τὸ φάρμακον.

[207] (99) [η'. Περὶ μελιλώτου.] Μελίλωτον μικτῆς ἐστι δυνάμεως. ἔχει μὲν γάρ τι καὶ στυπτικὸν, ἀλλὰ καὶ διαφορεῖ καὶ συμπέπτει. πλέον γὰρ ἐν αὐτῷ τὸ τῆς θερμῆς οὐσίας ἐστὶν ἤπερ τὸ τῆς ψυχρᾶς.

[θ'. Περὶ μέλιτος.] Μέλι καὶ ξηραίνει καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ἔστι δ' ἁπλῆς ὡς ἔνι μάλιστα δυνάμεώς τε καὶ κράσεως, τῆς ῥυπτικῆς ὀνομαζομένης ἡμῖν συνήθως ἰδέας ὑπάρχων τῶν φαρμάκων. ἑψηθὲν δὲ ἧττον γίνεται δριμὺ καὶ ῥυπτικὸν, ὅθεν εἰς τὰς τῶν κόλπων κολλήσεις αὐτῷ χρῶνται. εἰ δέ τι μέλι πικρόν ἐστιν, ὥσπερ καὶ

foris ventri impositum, siquidem et id praestare posse saporem amarum monstratum est. Nec sane etiam mirandum, si lepras, clavos, myrmecias ejiciat, ei praesertim qui in superioribus libris comprehensorum haud est immemor. Sic vero etiam orthopnoeam juvat et menses provocat, qui utique ob crassitiem aut viscositatem humorum retenti fuerint. In summa vero ubi sectione, extersione, desiccatione, calefactione est opus, praestantissimum id remedium est.

[8. *De meliloto.*] Melilotum mixtae facultatis est, habet enim quiddam astringens, sed et digerit et concoquit, copiosior enim in eo est substantia calida quam frigida.

[9. *De melle.*] Mel desiccat et calefacit ordine secundo. Est autem simplicis quoad fieri potest tum facultatis tum temperamenti extergentis, ut nobis appellare mos est, medicamentorum speciei existens. Porro coctum minus acre absterforiumque redditur. Itaque ad sinuosorum ulcerum glutinationes eo utuntur. Caeterum si quod mel

Ed. Chart. XIII. [207.] Ed. Baf. II. (99.)

τὸ ἐν Σαρδόνι, πρόδηλον ὅτι καὶ τοῦτο μικτῆς ἐστι δυνάμεως, ὡς εἰ καὶ ἡμῶν τις ἀψίνθιον ἔμιξεν αὐτῷ. καὶ τὸ σάκχαρ δὲ καλούμενον, ὅπερ ἐξ Ἰνδίας τε καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας κομίζεται, περιπήγνυται μὲν, ὥς φασι, καλάμοις, ἔστι δέ τι καὶ αὐτὸ μέλιτος εἶδος. ἧττον μὲν οὖν ἐστιν ἢ τὸ παρ' ἡμῖν γλυκὺ, τὴν δύναμιν δὲ παραπλήσιον αὐτῷ, καθ' ὅσον ἀποῤῥύπτει καὶ ξηραίνει καὶ διαφορεῖ, καθ' ὅσον οὔτε κακοστόμαχόν ἐστιν, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν, οὔτε διψῶδες ἀποκεχώρηκε τῆς οὐσίας αὐτοῦ.

[ι'. Περὶ μελισσοφύλλου.] Μελισσόφυλλον πρασίῳ μέν ἐστι παραπλήσιον τὴν δύναμιν, ἀπολείπεται δ' αὐτοῦ πάμπολυ. διὰ τοῦτο οὐδὲ κέχρηταί τις αὐτῷ. περιττὸν γὰρ πρασίου παρόντος οὕτως ἀφθόνου πανταχόθεν τῆς γῆς μελισσοφύλλῳ χρῆσθαι. εἰ μέντοι ποτὲ μὴ παρείη πράσιον, ἔνεστιν εἰς ὅσα περ ἐκείνῳ χρῆσθαι γινώσκοντι τὰ τῆς ἐνεργείας ἐλλιπές.

[ια'. Περὶ μεσπίλου.] Μέσπιλον ἐνίοτε τρίκοκκον ὀνομάζουσιν, ὅτι τρεῖς ἔχει τοὺς πάντας κόκκους ἔνδον αὐτοῦ,

amarum eſt, ceu Sardoum, clarum eſt et ipſum mixtae eſſe facultatis, tanquam ſi noſtrum quispiam ei abſinthium admiſcuiſſet. Sed et ſaccharum, ut vocant, quod ex India aque felici Arabia convehitur, concreſcit quidem, ut ajunt, circa calamos et ipſum mellis eſt ſpecies minus certe noſtrate dulcis, ſed aſſimiles ei vires obtinens, quod ad abſtergendum, deſiccandum et digerendum attinet, porro quatenus nec inimicum ſtomacho eſt, ceu noſtras, nec ſitim afferens, eatenus ab illo ſubſtantia differt.

[10. *De meliſſophyllo, citragine.*] Meliſſophyllum marrubio ſimile eſt facultate, ſed plurimum ab eo vincitur. Quamobrem nec utitur eo quispiam, ſupervacaneum ſiquidem foret praeſente marrubio, cujus tantus eſt ubique terrarum proventus, velle uti meliſſophyllo. Caeterum ſi cui forte ad manum quandoque marrubium non fuerit, illo uti liceat, modo non exciderit, quod ab hoc exuperetur.

[11. *De meſpilo.*] Meſpilum alii tricoccum nominant, quod tria intus in univerſum gerat grana, quorum

σπέρμα δέ ἐστιν ἕκαστος αὐτῶν τοῦ δένδρου, καθάπερ καὶ τὰ ἐν τοῖς μήλοις εὑρισκόμενα τῆς μηλέας καὶ τὰ γίγαρτα τῆς ἀμπέλου καὶ κεγχραμίδες τῆς συκῆς. στρυφνὸς ἱκανῶς ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου καὶ μόγις ἐδώδιμος, ἐφεκτικὸς ἱκανῶς τῆς γαστρός. ἔστι δὲ κἀν τοῖς βλαστοῖς αὐτοῦ κἀν τοῖς φύλλοις ἡ στρυφνὴ ποιότης οὐκ ὀλίγη.

[ιβ'. Περὶ μηδίου.] Μηδίου τὴν ῥίζαν πρὸς τὸν καρπὸν ὑπεναντίως κεκρᾶσθαι συμβέβηκεν. ἡ μὲν γὰρ αὐστηρά τ' ἐστὶ καὶ ῥευμάτων ἐφεκτικὴ τῶν τε ἄλλων καὶ δὴ καὶ τοῦ καλουμένου ῥοῦ γυναικείου. τὸ δὲ σπέρμα τοσοῦτον δεῖται τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὥστε καὶ προτρέπει καταμήνια, λεπτομεροῦς καὶ τμητικῆς ὑπάρχον δυνάμεως.

[ιγ'. Περὶ μήκωνος.] Μήκων ἡ μέν τις ῥοιὰς ὀνομάζεται, διότι ταχέως αὐτῆς ἀποῤῥεῖ τὸ ἄνθος, ἡ δέ τις ἥμερος, ἐπειδὴ κηπεύεται. καὶ μὴν καὶ δύο ἐπ' αὐταῖς εἰσιν ἕτεραι μήκωνες ἄγριαι, ἡ μὲν οἷον ἐγκαθημένην ἔχουσα τὴν κωδύαν, ἡ δὲ ἐπιμηκεστέραν μὲν [208] ταύτης, ὅλη δ' αὔξα-

unumquodque arboris est semen, ceu ea quae in malis inveniuntur ipsius mali, et quae acini uvae vitis, et ficus grana ceu cenchramides. Arboris hujus fructus admodum acerbus est, vixque edi potest ventrem strenue coërcens. Quin et in germinibus et foliis acerba haec qualitas non pauca reperitur.

[12. *De medio trifolio odorato.*] Medii radicem contra atque fructum ipsum temperatam esse contigit, nam illa quidem austera est et fluxiones cohibet quum alias tum vero etiam profluvium muliebre quod vocant. At semen tantum abest ut tale quid efficiat, ut etiam menses cieat, nimirum tenuium partium et incidendi facultatis.

[13. *De mecone, papavere.*] Papaver alterum rhoeas nuncupatum est, quod scilicet celeriter flos ejus defluat, alterum domesticum, quandoquidem colitur. Quin et aliae duae praeter has sunt species sylvestris papaveris, alterum velut insidentem calicem sustinens, alterum longiorem quam illud calicem obtinens, totum autem procerius ac squallidius.

Ed. Chart. XIII. [208.] Ed. Baf. II. (92.)

νεστέρα καὶ αὐχμηροτέρα. ταύτης τῆς μήκωνος ὁ ὀπὸς ἀποῤῥεῖ, διὸ δὴ καί τινες ὀνομάζουσιν αὐτὴν ῥοιάδα. ἡ δὲ δύναμις ἁπασῶν ψυκτική. ἀλλὰ τῆς μὲν κηπευομένης, ἣν δὴ καὶ θυλακῖτιδα προσαγορεύουσι, μετρίως ἐστὶν ὑπνῶδες τὸ σπέρμα λευκὸν ὀφθῆναι. ταῦτα ἄρα καὶ τοῖς ἄρτοις ἐπιπάττουσιν αὐτῶν καὶ σὺν μέλιτι δεύσαντες ἐσθίουσι. τῆς δὲ πρώτης ῥηθείσης, ἧς ταχέως ἀποῤῥεῖν φαμεν τὸ ἄνθος, ἰσχυρότερον ψύχει τὸ σπέρμα, ὥστε οὐκ ἂν αὐτῷ μόνῳ χρήσαιτό τις ἀλύπως, ὥσπερ τῆς κηπευομένης μέλιτι μιγνύων. ὑπνῶδες δέ ἐστιν ἱκανῶς οὕτω ληφθέν· ἀλλ' ὀλίγον ἐπιπάττουσιν αὐτὴν τοῖς τε διὰ μέλιτος πέμμασι καὶ ἰτρίοις καὶ τοῖς ἄρτοις. τῆς δὲ τρίτης ῥηθείσης τὸ σπέρμα μέλαν ὑπάρχον ἤδη φαρμακῶδές ἐστιν ἱκανῶς ψῦχον. ἡ δὲ τετάρτη ῥηθεῖσα φαρμακωδεστάτη πασῶν ἐστι καὶ κατὰ τὸ σπέρμα καὶ κατὰ τὰς κωδείας καὶ κατὰ τὰ φύλλα καὶ κατὰ τὸν ὀπόν· ἰσχυρῶς γὰρ ψύχει μέχρι νάρκης ἄγουσα καὶ νεκρώσεως, ὅθεν ἰατροῦ τὸ χρῆσασθαι καλῶς αὐτῇ, μιγνύντα φαρμάκοις ἀμβλύνουσι τὸ τῆς ψύξεως ἰσχυρόν. ἔστι γὰρ ἐκ τῆς τετάρ-

Ab hoc fuccus defluit, atque hinc eft quod hanc fpeciem quidam rhoeada nominent. Porro omnium facultas refrigeratoria eft. Caeterum fativi femen, quod et thylacite cognominant, mediocriter fomnum conciliat, vifu candidum, proinde pani ipfum infpergunt, ac melle maceratum edunt. At ejus quod primo loco recenfuimus, cujus florem celeriter decidere pofuimus, validius femen refrigerat, itaque nequaquam eo quis innoxie folo uti poffit, ficut fativo, five domeftico, melli admifcens. Admodum vero, fi ita fumptum fit, fomnum conciliat. Caeterum pufillum ejus infpergunt iis quae ex melle conficiuntur bellariis atque itriis panibusque. Porro tertio loco dicti femen atrum, etiam medicamentofum eft, admodum refrigerans. At quod quarto loco pofitum eft, omnium eft medicatiffimum tum in femine tum in calicrdis tum in foliis tum in fucco. Valide enim refrigerat, ad ftuporem usque et mortem perducens. Sed medici quo probe eo utantur, medicamentis mifcentes, frigiditatis vehementiam retundunt. Eft enim ex quarto et

της ἐσχάτης τε τάξεως τῶν ψυχόντων. ὡς δ' ἄν τις μάλιστα μεθόδῳ ποιοῖτο τὴν μίξιν, οὐ τῆς ἐνεστώσης πραγματείας ἴδιον, ἀλλὰ τῆς περὶ συνθέσεως φαρμάκων, ἣν ἐφεξῆς τῇδε γράφομεν.

[ιδ'. Περὶ μήκωνος κερατίτιδος.] Μήκων κερατῖτις ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ καρποῦ βραχεῖαν ἐπιστροφὴν ἔχοντος, ὥσπερ καὶ ἡ τῆλις, ὡς ἐοικέναι βοὸς κέρατι. καλεῖται δὲ ὑπό τινων παραλία μήκων, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ πλησίον τῆς θαλάττης φύεται. δύναμιν δ' ἔχει τμητικὴν καὶ ῥυπτικὴν, ὥστε ἡ μὲν ῥίζα τῆς πόας ἐν ὕδατι καθεψηθεῖσα μέχρι ἡμίσεος ἡπατικὰς ὠφελεῖ διαθέσεις. τὰ δὲ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη τὰ ῥυπαρὰ σφόδρα καὶ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ὀνίνησιν. ἀφίστασθαι δὲ αὐτῶν χρὴ καθαρῶν γενομένων τῶν ἑλκῶν. εἰς τοσοῦτον γὰρ ῥύπτειν πέφυκεν, ὥστε καὶ αὐτῆς τῆς καθαρᾶς σαρκὸς ἀποτήκειν τι. διὰ ταύτην γέ τοι τὴν ἰσχὺν οὐ τὸν ῥύπον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐσχάρας ἀφαιρεῖ τῶν ἑλκῶν.

[ιε'. Περὶ μήκωνος ἡρακλείας.] Μήκων ἡρακλεία, καλεῖται δὲ καὶ ἀφρώδης, ὅτι σύμπασα λευκή τ' ἐστὶ καὶ

ultimo refrigerantium ordine. Porro quo pacto maxime ex methodo mixtionem facere oporteat, non eſt praeſentis tractationis proprium, ſed ejus quae de componendis medicamentis agit, quae poſt hoc opus a nobis exponetur.

[14. *De mecone ceratitide, papavere corniculato.*] Papaver corniculatum, nominatum quidem ſic eſt a fructu levem inverſionem habente, velut et foenum Graecum, ut bovis cornu eſſe videatur ſimile. Vocatur porro a quibusdam paralium, quandoquidem ut plurimum juxta mare naſcitur. Vim habet incidendi et abſtergendi. Itaque radix herbae in aqua decocta ad dimidium hepaticos affectus adjuvat. Porro folia et flores ſordida admodum et contumacia ulcera juvant, ſed ea rejicere oportet ulceribus jam expurgatis, adeo enim abſtergere valent, ut et purae quoque carnis nonnihil eliquent. Hoc virium robore non ſordem duntaxat, ſed et cruſtam ulceribus detrahit.

[15. *De mecone heraclio, papavere herculeo.*] Papaver Herculeum. Vocatur vero ſpumoſum, eo quod totum

ἀφρώδης οὖσα σμικρά. καθαρτικὸν δ' ἔχει φλέγματος τὸ σπέρμα.

[ιστ΄. Περὶ μηλέας.] Μηλέα οὐ πᾶσά ἐστι μιᾶς φύσεως, ὥσπερ οὐδὲ τοῦ καρποῦ. τὰ μὲν γάρ ἐστι γλυκέα τῶν μήλων, τὰ δ' αὐστηρὰ, τὰ δὲ στρυφνὰ, τὰ δ' ὀξέα τὰ δὲ τελέως ἔκλυτα καὶ ὑδατώδη, καὶ δὴ καὶ κρατεῖ τὸ μὲν ὑδατῶδες ἐν τούτοις, ὡς εἶναι τὴν κρᾶσιν αὐτῶν ὑγροτέραν τε καὶ ψυχροτέραν, τὸ γεῶδες ψυχρὸν ἐν τοῖς στρυφνοῖς, ἐν δὲ τοῖς αὐστηροῖς τοῦτό τε καὶ τὸ ὑδατῶδες ψυχρὸν, ὥσπερ ἐν τοῖς γλυκέσι τὸ ὑδατῶδες εὔκρατον. οὕτω δὲ καὶ τὰ φύλλα καὶ οἱ χυλοὶ καὶ οἱ φλοιοὶ τῶν δένδρων ἀλλήλων διαφέρουσιν, ὥστ' ἔχοις αὐτοῖς μὲν αὐστηροτέροις τε καὶ ὀξυτέροις τραύματά τε κολλᾷν καὶ τῶν ἐν γενέσει φλεγμονῶν ἀναστέλλειν τὸ ἐπιῤῥέον καὶ στόμαχον ἔκλυτον καὶ γαστέρα ῥωννύναι, τοῖς δ' ὑδατωδεστέροις τὰς μετρίας φλεγμονὰς ἀρχομένας τε καὶ ἐπιδιδούσας ἀνιέναι. τῆς θεραπευτικῆς δ' ἐστὶν ἤδη ταῦτα μεθόδου, διὸ καὶ θᾶττον ἀπολειπτέον αὐτά. [209] ὅτι δὲ παμπόλλη τις ἅπασι τοῖς μήλοις

candidum eft et fpumofum exile. Semen habet pituitam expurgans.

[16. *De malo.*] Malus non omnis unius naturae eft, velut nec ejusdem fructus. Quippe quaedam mala dulcia funt, quaedam auftera, nonnulla acerba, nonnulla acida, alia extreme exoluta et aquea. Et fane in iftis aqueum exuperat, ut temperies eorum fit tum humidior tum frigidior, in acerbis tum terrenum frigidum, in aufteris vero tum illud, tum aqueum frigidum, ficut in dulcibus aqueum temperatum. Sic quoque fucci, cortices foliaque arborum inter fefe diffident. Itaque fi aufteriora fint atque acidiora, vulnera illis glutinare poffis, tum in phlegmonarum principio fluxionem repercutere ac ftomachum ventremque exolutum ac languidum roborare, at aquofioribus mediocres phlegmonas incipientes et glifcentes remittere. Sed haec jam ad curandi rationem attinent, proinde ea citius etiam relinquenda. Porro quod plurima pomis omnibus

ὑγρότης ἐμφέρεται περιττωματικὴ καὶ ψυχρὰ δῆλον κἀκ τοῦ μηδενὸς αὐτῶν τὸν χυλὸν διαμένειν, ἀλλ' ὀξύνεσθαί τε καὶ φθείρεσθαι πάντας. μόνον γὰρ τῶν κυδωνίων καὶ στρουθίων, ἃ δὴ διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν στύψιν ἧττόν ἐστιν ὑγρὰ τῶν ἄλλων, ὁ χυλὸς ἑψηθεὶς μετὰ μέλιτος οἷός τε διαμένειν ἐστίν. αὐτὸς δὲ καθ' ἑαυτὸν οὐδ' οὕτως μόνιμος.

(100) [ιζ΄. Περὶ μηλέας Περσικῆς.] Μηλέα Περσικὴ καλεῖται συνήθως ὑπὸ πάντων ἤδη Περσικὴ μόνον, αὐτὸ δὴ τοῦτο παραλιπόντων τὸ μῆλον. τὸ δένδρον ἔν τε τοῖς βλαστοῖς καὶ τοῖς φύλλοις ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν πικρὰν ποιότητα καὶ διὰ τοῦτο αὐτοῦ τὰ φύλλα τὰς ἕλμινθας ἀποκτείνει λειωθέντα καὶ κατὰ τοῦ ὀμφαλοῦ ἐπιτεθέντα. καὶ ἄλλως δὲ διαφορητικόν ἐστι φάρμακον. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ, τοῦτο δὴ ἐδώδιμον περσικὸν, ὑγρότερόν τ' ἐστὶ καὶ ψυχρότερον τὴν κρᾶσιν.

[ιη΄. Περὶ μηλέας Ἀρμενικῆς.] Μηλέα Ἀρμενική. ταύτης ἐκλέλειπται τὸ παλαιὸν ὄνομα. καλοῦσι· γὰρ ἅπαντες καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον πρεκόκκιον. ἔστι δὲ ὑγρός

excrementitia frigidaque insit humiditas vel hinc liqueat quod eorum omnium nullus omnino succus durare ac vetustatem ferre possit, verum acescant corrumpanturque universi. Solus enim cydoniorum et struthiorum, utpote quae propter vincentem astrictionem minus caeteris sunt humida, succus coctus cum melle durare potest, tametsi ipse per se non ita durare queat.

[17. *De malo Persica.*] Malus Persica. Haec vulgo nunc ab omnibus vocantur Persica tantum, illo videlicet omisso malo. Ipsa igitur arbor in germinibus et foliis vincentem habet amaram qualitatem. Proinde folia ejus trita et super umbilicum imposita lumbricos necant. Alioqui sane etiam discutiens medicamentum est, fructus ejus nempe esculentum hoc persicum humidior est et frigidior temperie.

[18. *De malo Armenica.*] Malus Armenica. Hujus vetus nomen deficit, vocant enim omnes tum fructum tum

τι καὶ ψυχρὸς ὁ καρπὸς, ἄμφω κατὰ δευτέραν που μάλιστα πεπονθὼς ἀπόστασιν.

[ιθ'. Περὶ μηλέας Μηδικῆς.] Μηλέα Μηδική. ταύτης ὁ καρπὸς, οὐκέτι μῆλον Μηδικὸν, ἀλλὰ κιτρίον ὑπὸ πάντων ὀνομάζεται, κατὰ μὲν τὸ σπέρμα τὴν ὀξεῖαν ποιότητα καὶ ξηραντικὴν δύναμιν ἐπικρατοῦσαν ἔχον, ὡς τῆς τρίτης εἶναι τάξεως ἀπὸ τῶν ξηραινόντων τε καὶ ψυχόντων· κατὰ δὲ τὸν φλοιὸν ξηραινούσης κἀνταῦθα μετείληφε κράσεως, ἀλλ' οὐκ ὀλίγον ἐχούσης τὸ δριμὺ, διὸ καὶ ξηραίνει τοῦτο κατα δευτέραν ἀπόστασιν. οὐ μὴν ψυχρόν γ' ἐστὶν, ἀλλ' ἤτοι σύμμετρον ἢ βραχύ τι κατωτέρω. ἡ δὲ σὰρξ αὐτοῦ παχύχυμός τέ ἐστι καὶ φλεγματικὴ καὶ ψυχρά· αὐτὴ μὲν γὰρ ἐσθίεται καθάπερ καὶ ὁ φλοιός. το δὲ σπέρμα πᾶν ἄβρωτον, τό θ' ὑγρὸν καὶ ὀξῶδες, ὑπὲρ οὗ πρώτου διείλεγμαι καὶ ὁ ἐν αὐτῷ πυρὴν εὑρισκόμενος, ὅσπερ ὄντως ἐστὶ σπέρμα, πικρὸς δ' οὗτός ἐστι καὶ δηλονότι διαφορητικὸς καὶ ξηραντικὸς κατὰ τὴν δευτέραν που τάξιν ἀφεστηκὼς τῶν συμμέτρων. καὶ τὰ φύλλα δὲ ξηραντικῆς τέ ἐστι καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως.

arborem praecocion. Fructus humidior frigidiorque est, utrumque secundo quodammodo excessu perpessus.

[19. *De malo Medica.*] Malus Medica. Hujus fructus non amplius malum Medicum, sed ab omnibus citrium nuncupari assolet. In semine quidem vincentem habens qualitatem acidam et siccam, ut ipsum tertii sit ordinis resiccantium refrigerantiumque, in cortice vero itidem desiccantem temperiem est sortitus, non parum tamen habentem acrimoniae, proinde desiccat hic secundo excessu, non tamen frigidus est, sed aut temperatus aut paulo infra. Porro caro ejus pariter crassi succi est et pituitosa frigidaque, nam et ipsa editur sicut et cortex. Semen omni ineptum est, tum humidum illud et acidum, de quo primum disserui, et nucleus qui in illo invenitur, id quod re vera semen est, hic amarus est et digerendi videlicet siccandique facultatem obtinens, secundo quodammodo ordine a temperatis recedens. Folia vero denique exiccandi ac discutiendi vim obtinent.

[κ'. Περὶ μήου.] Μῆου. αἱ ῥίζαι τούτου χρήσιμοι, θερμαὶ μὲν κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν ὑπάρχουσαι, ξηραὶ δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. διὰ τοῦτο γοῦν οὖρά τε κινῆσαι βουλόμενοι καὶ καταμήνια προκαλέσασθαι, χρῶνται τῷ φαρμάκῳ. κεφαλαλγές τ' ἐστι πλεῖον λαμβανόμενον, ὡς ἂν ἐπὶ πλέον ὑπάρχον θερμὸν ἢ ξηρόν. ὑγρότητα γὰρ ἀπεπτοτέραν τε ἔτι καὶ φυσωδεστέραν ἡ ἐν αὐτῇ θερμότης ἀναφέρουσα πρὸς τὴν κεφαλὴν, οὕτως αὐτὴν ἀδικεῖ.

[210] [κα'. Περὶ μίλακος τραχείας.] Μίλαξ ἡ τραχεῖα κληματώδης ἐστὶν, ὡς ἑλίττεσθαι περὶ τὰ δένδρα πολυειδῶς ἄνω καὶ κάτω. τὰ δὲ φύλλα καὶ γευσάμενα δριμύ τι ἔχει καὶ ἄλλως χρώμενα θερμαίνει.

[κβ'. Περὶ μίλακος λείας.] Μῖλαξ ἡ λεία παραπλησία πώς ἐστι τῇ προειρημένῃ κατὰ τὴν δύναμιν.

[κγ'. Περὶ μορέας.] Μορέας ὁ καρπὸς ὁ μὲν πέπειρος ὑπάγει γαστέρα, ὁ δ' ἄωρος ξηρανθεὶς στεγνωτικὸν ἱκανῶς γίνεται φάρμακον, ὥστε καὶ πρὸς δυσεντερίας ἁρμόττει καὶ κοιλιακὰς διαθέσεις καὶ τὰς ἄλλας ὅσαι ῥοώδεις. κόπτε-

[20. *De meo.*] Meum. Hujus radices perutiles ſunt, calidae tertio ordine, ſiccae ſecundo. Proinde urinam menſesque ciere volentes hoc utuntur pharmaco. Sed ſi pluſculum ſumatur, capiti dolorem movet, utpote quum pluſculum ſit calidum quam ſiccum, quippe quum humiditatem crudiuſculam etiamnum et flatuoſam caliditas, quae in ipſo eſt, ad caput deferat, atque ita ipſum afficiat laedatque.

[21. *De milace aſpera.*] Milax aſpera claviculis plena eſt, varie namque arboribus circumvolvitur ſurſum deorſum. Folia leviter acria guſtantibus ſunt et alioqui utentibus calida.

[22. *De milace laevi.*] Milax laevis quodammodo jam dictae ſimiles vires obtinet.

[23. *De moro.*] Mori fructus maturus quidem ventrem ſubducit, immaturus vero ubi aruerit admodum reſtringit. Itaque ad dyſenterias accommodus eſt et affectiones coeliacas et quaſcunque alias fluentes. Contunditur

ται δὲ καὶ τοῖς ὄψοις μίγνυται, καθάπερ καὶ ὁ τῆς ῥοῦ καρπὸς, ἢ εἴ τις ἐθέλει δι' ὕδατος ἢ οἴνου πίνεται. ὅτι δὲ ὁ τῶν πεπείρων χυλὸς εἰς τὰ στοματικὰ φάρμακα χρήσιμος ὑπάρχει διὰ τὴν συνοῦσαν αὐτῷ στύψιν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. καὶ πρὸς ἄλλα δὲ δηλονότι πολλὰ τῶν κατὰ μέρος, ὅσα μετρίας δεῖται στύψεως, ἁρμόττει. τὰ δ' ἄωρα πρὸς τῇ στρυφνότητι καὶ ὀξύτητος μετέχει. καὶ τὸ σύμπαν δένδρον ἐν ἅπασι τοῖς αὐτοῦ μέρεσι μικτήν τινα δύναμιν ἔοικεν ἔχειν ἐξ ἐφεκτικῆς τε καὶ καθαρτικῆς συγκειμένην. ἐπικρατεῖ δὲ ἐν μὲν τῷ φλοιῷ τῆς ῥίζης ἡ καθαρτικὴ μετά τινος πικρότητος, ὥστε καὶ πλατεῖαν ἕλμινθα κτείνει· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις μορίοις ἡ ἐφεκτική. κατὰ δὲ τὰ φύλλα καὶ τοὺς βλαστοὺς, μέση πως ἀμφοῖν ἐστιν ἡ κρᾶσις.

[κδ'. Περὶ μυάγρου.] Μυάγρου τὸ σπέρμα λιπαρόν ἐστιν, ὥστ' εἰ καὶ θλασθείη, μεθείη ἐλαιῶδές τι δυνάμεως ἐμπλαστικῆς ὑπάρχον.

[κε'. Περὶ μυκήτων.] Μύκης ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν ἱκανῶς φυτὸν, ὅθεν καὶ δηλητηρίου δυνάμεως ἐγγὺς ἥκει. καί

autem ac obfoniis commifcetur, velut rhoi fructus, aut fi cui ita videatur, ex aqua, aut vino bibat. Porro quod maturorum fuccus ad ftomatica medicamenta fit utilis, propter eam videlicet quae ineft illi aftrictionem, neminem latet. Praeterea ad alia complura particularia quae mediocrem pofcunt aftrictionem competit. At immatura mora praeter acerbitatem et aciditatem fortita funt. Et tota adeo arbor in omnibus fuis partibus mixtam aliquam vim obtinere videtur ex reftringente et purgante compofitam, attamen in radicis cortice purgatoria cum quadam amaritudine exuperat, adeo ut et latum lumbricum interficiat. In aliis autem partibus reftringens vincit. In foliis tamen et germinibus quodammodo media utrisque temperies eft.

[24. *De myagro.*] Myagri femen pingue eft, nam fi tundatur, oleofum quid effundit, quod emplafticam vim obtinet.

[25. *De mycetibus, fungis.*] Fungus frigida humidaque admodum planta eft, quamobrem etiam proxime ad

τινές γε ἐξ αὐτῶν καὶ ἀναιροῦσι, καὶ μάλισθ' ὅσοι τὴν φύσιν ἐπίμικτον ἔχουσιν σηπεδονώδει τινὶ ποιότητι.

[κϛʹ. Περὶ μύλης.] Μύλης ἡ ῥίζα μικρῷ βολβῷ παραπλήσιος ὑπάρχουσα συνακτικῆς ἐστι δυνάμεως, ὥστε καὶ μετὰ αἰρίνου ἀλεύρου προστιθεμένην αὐτὴν ἀνεστομωμένην μήτραν ἰᾶσθαί φησι Διοσκορίδης.

[κζʹ. Περὶ μυὸς ὠτός.] Μυὸς ὠτίς, ἔνιοι δὲ μυὸς ὦτα. ξηραίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, θερμότητα δ' οὐδεμίαν ἐπιφανῆ κέκτηται.

[κηʹ. Περὶ μυρίκης.] Μυρίκη ῥυπτικῆς καὶ τμητικῆς ἐστι δυνάμεως, ἄνευ τοῦ ξηραίνειν ἐπιφανῶς, ἔχει δέ τινα καὶ στύψιν. καὶ διὰ ταύτας τὰς ποιότητάς τε καὶ δυνάμεις σπλῆνα μὲν ἱκανῶς ὀνίνησιν ἐσκιῤῥωμένον σὺν ὄξει, ἢ οἴνῳ τῶν ῥιζῶν, ἢ τῶν ἀκρεμόνων, ἢ τῶν φύλλων ἀφεψομένων. ἰᾶται [211] δὲ καὶ ὀδονταλγίας. ὁ καρπὸς δὲ καὶ ὁ φλοιὸς οὐ βραχεῖαν στύψιν προσειλήφασιν, ὥστε καὶ κηκίδος ὀμφακίτιδος ἐγγὺς ἥκειν, πλὴν ὅσῳ μὲν ἡ στρυφνότης ἐναργής ἐστιν ἐν τῇ κηκίδι, τῷ δὲ καρπῷ τῆς μυρίκης ἡ κρᾶσις

deleteriam et enecantem facultatem accedit. Et fane inter eos funt qui interficiant, potiffimum qui ex natura mixtam habent qualitatem putredinofam.

[26. *De myle, mola.*] Molae radix parvo bulbo fimilis eft, facultatis contrahentis. Nam cum farina lolii appofita, apertam vulvam fanare fcribit Diofcorides.

[27. *De myofotide, auricula muris.*] Auricula muris, quidam vero myos ota, deficcat fecundo ordine, caeterum nullam evidentem caliditatem poffidet.

[28. *De myrice, tamarice.*] Tamarix abftergentis eft ac incidentis facultatis absque perfpicua deficcatione, habet vero etiam aftrictionem nonnullam. Has ob qualitates facultatesque admodum prodeft lieni indurato decocta cum aceto aut vino, five radice, five foliis, five extremis ramulis decoctis. Sanat porro dentium dolores. Caeterum fructus et cortex non paucam fortita funt aftrictionem, adeo ut gallae omphacitidi proxima fint, nifi quod acerbitas evidens eft in galla, fed myricae fructui temperies ineft inae-

ἀνώμαλος. ἀναμέμικται γὰρ αὐτοῦ τῇ φύσει πολὺ τὸ ῥυπτικόν τε καὶ λεπτομερὲς, ὃ μὲν οὐχ ὑπάρχει τῇ κηκίδι. χρήσασθαι μέντοι τις αὐτῷ δύναται, μὴ παρούσης κηκίδος εἰς ὅσα περ ἐκείνῃ, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τῷ φλοιῷ. καὶ ἡ τέφρα δὲ καυθείσης τῆς μυρίκης ξηραντικῆς ἱκανῶς γίνεται δυνάμεως, ἐχούσης πλεῖστον μὲν τὸ ῥυπτικόν τε καὶ τμητικὸν, ὀλίγον δὲ τὸ στυπτικόν.

[κθ'. Περὶ μυριοφύλλου.] Μυριόφυλλον ξηραντικῆς ἐστιν εἰς τοσοῦτο δυνάμεως ὡς κολλᾷν τραύματα.

[λ'. Περὶ μύῤῥιδος.] Μύῤῥις, ἔνιοι δὲ μύῤῥαν ὀνομάζουσιν, εὐώδη καὶ γλυκεῖαν ἔχει τὴν ῥίζαν, ἐπιμηνίων τε κινητική, καὶ τῶν ἐκ θώρα(101)κος καὶ πνεύμονος ἀνακαθαρτική, ὥστ' εἴη ἂν ἐκ τῆς δευτέρας τῶν θερμαινόντων τάξεως, ἔχουσά τι καὶ λεπτομερές.

[λα'. Περὶ μυῤῥίνης.] Μυῤῥίνη. ἐξ ἐναντίων καὶ τοῦτο τὸ φυτὸν οὐσιῶν σύγκειται. ἐπικρατεῖ δ' ὅμως ἐν αὐτῷ γεῶδες ψυχρὸν, ἔχει δὲ καὶ λεπτομερὲς θερμὸν, ὅθεν ἰσχυρῶς ξηραίνει. ἔστι δὲ καὶ τὰ φύλλα καὶ οἱ βλαστοὶ καὶ ὁ καρπὸς

qualis; immixta eft enim naturae ejus multa vis abftergendi; atque partium tenuitas, quod fane gallae non accidit. Attamen ubi galla forte ad manum non erit, eo uti liceat ad omnia ad quae illa utimur, ad eadem et cortice. Porro tamaricis combuftae cinis admodum deficcatoriae facultatis eft, plurimam habens abftergendi et incidendi facultatem, pauxillam aftringendi.

[29. *De millefolio.*] Millefolium usque eo deficcatoriae facultatis eft, ut vulnera glutinet.

[30. *De myrrhide.*] Myrrhis, quidam myrrhan nominant, radicem habet odoris jucundi et dulcem quaeque menfes moveat, tum ea quae thoracem ac pulmonem gravant expurgantem. Itaque ex fecundo ordine fuerit calefacientium, adjuncta quadam partium tenuitate.

[31. *De myrto.*] Myrtus. Ex contrariis fubftantiis haec planta conftat, vincit tamen in ea frigidum terrenum. Habet vero etiam quiddam tenuium partium calidum. Itaque valenter deficcat. Porro tum folia, tum germina, tum

καὶ ὁ χυλὸς οὐ πολλῷ τινι διαφέροντα κατὰ τὴν στύψιν. ἡ μέντοι τῷ στελέχει τε καὶ τοῖς κλάδοις αὐτοῖς ἐπίφυσις ὀχθώδης, ἣν ἔνιοι μυρτάδα ὀνομάζουσιν, εἰς ὅσον δέ ἐστι ξηροτέρα τῶν εἰρημένων, εἰς τοσοῦτο καὶ ξηραίνει καὶ στύφει σφοδρότερον. ἀποτίθενται δ' αὐτὴν ἔνιοι κόπτοντες, κἄπειτ' ἀναλαμβάνοντες οἴνῳ καὶ τροχίσκους ἀναπλάττοντες. ἔστι δὲ καὶ τὰ ξηρὰ φύλλα τῶν χλωρῶν ξηραντικώτερα, μέμικται γάρ τις ὑγρότης δηλονότι τοῖς χλωροῖς. ὁ δὲ χυλὸς οὐκ ἐκ τῶν φύλλων μόνον ἐκθλίβεται τῶν χλωρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ. σταγνωτικῆς δ' ἐστὶν ἅπαντα ταῦτα δυνάμεως, ἔξωθέν τε τοῦ σώματος ἐπιτιθέμενα καὶ εἴσω λαμβανόμενα, διὰ τὸ μηδεμίαν ἀναμεμιγμένην ἔχειν ἤδη δηλητήριον ἢ καθαρτικὴν οὐσίαν.

[λβ'. Περὶ μώλυος.] Μῶλυ. τινὲς τοῦτο πήγανον ἄγριον ὀνομάζουσιν, ἔνιοι δὲ ἅρμολαν, Σύροι δὲ βησασὰν, ὥσπερ δὴ καὶ οἱ Καππαδόκαι μῶλυ, διότι τῇ ῥίζῃ μέν ἐστι μέλαν, ἄνθος δ' ἔχει γαλακτῶδες. ἡ δύναμις δ' αὐτοῦ λεπτομερής τ' ἐστὶ καὶ θερμὴ κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν, ὅθεν καὶ τέμνει τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς καὶ διαφορεῖ καὶ ἐπ' οὔρησιν προτρέπει.

fructus, tum fuccus non parum inter fe in aftrictione diffident. Porro quod ramis et trunco adnafcitur tuberofum, quam quidam myrtada nuncupant, quanto dictis ficcius eft, tanto et deficcat et aftringit vehementius. Quidam id reponunt tundentes, poftea vino fubigentes, ac in paftillos formantes. Folia item arida viridibus plus deficcant, mifcetur enim virentibus humiditas quaedam. Porro fuccus non tantum ex virentibus foliis exprimitur, fed et ex fructu. Conftipandi vim haec omnia habent, tum foris impofita, tum intro fumpta in corpus, quod fcilicet nondum ullam deleteriam aut purgatoriam fubftantiam habeant admixtam.

[32. *De moly.*] Moly. Hoc quidam vocant rutam filveftrem, nonnulli harmolam, Syri befafan, ficut Cappadoces moly, quia radicem habeat nigram et florem lacteum. Vis ejus tenuium partium eft calida tertio ordine. Unde et craffos et vifcofos humores incidit, ac difcutit et urinam movet.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Θ.

Ed. Chart. XIII. [212.] Ed. Bas. II. (101.)

Προοίμιον. Ὅσον μὲν οὖν ὑπόλοιπόν ἐστι τῆς κατὰ φυτὰ δυνάμεως ἐν τῷδε λεχθήσεται, οὐδὲ τοῦτο ἅπαν, ἀλλ' αἱ τῶν δραστικῶν ποιοτήτων ἐνέργειαι μόναι. τὰ γὰρ ὅλης ἔργα τῆς οὐσίας τῶν φυτῶν ὕστερον αὐτὰ καθ' αὐτὰ δίεξιμεν. ἀναμνήσαντες οὖν πάλιν κατ' αὐτὰ τοὺς ἀνεγνωκότας τὰ πρόσθεν, ὡς καθ' ἑκάστην δύναμιν ἁπλῆν εἰς τάξεις τέτταρας ἐποιησάμεθα τὴν ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον

GALENI DE SIMPLICIVM MEDICAMENTORVM TEMPERAMENTIS AC FACVLTATIBVS LIBER VIII.

Prooemium. Quantum itaque reliquum est facultatis in plantis, id hoc libro dicetur, nec id quidem omne, sed tantum effectricium qualitatum actiones. Nam totius substantiae plantarum opera postea per se exponam. Commonefactis itaque lectoribus de iis quae supra tractavimus, nempe quod cujusque simplicis facultatis in majoris minorisque ratione discrimen quatuor ordinibus notavimus, quod-

Ed. Chart. XIII. [112.] Ed. Baf. II. (101.)

διαίρεσιν, ὅτι τε σαφέσιν ὅροις ἑκάστης τάξεως τὸ πλάτος ἀφωρισάμεθα καὶ αὐτῆς τῶν δυνάμεων εὑρέσεως ἐδιδάξαμέν τινα μέθοδον, ἁπάντων τε τούτων ἀποδείξεις ἐποιησάμεθα καὶ σκοποὺς ἐθέμεθα καὶ κριτήρια καθ' ἑκάστην δύναμιν ἴδιά τε καὶ κοινὰ, προσθήσομεν οὕτως ἤδη τὰ λείποντα, παρακαλέσαντες, εἴ τις οὐχ ὡμίλησε τοῖς ἔμπροσθεν, ἤτοι καὶ τούτων ἀφίστασθαι παντάπασιν, ἢ εἴπερ ἦν φιλόπονος ἐξ ἀρχῆς πρότερον ἀναλέξασθαι τὴν πραγματείαν. ἀσαφῆ τε γὰρ ἅμα καὶ ἀναπόδεικτα πάντ' αὐτῷ φανεῖται τὰ λεχθησόμενα, πρὶν ἐν ἐκείνοις γυμνάσασθαι.

Κεφ. ιγ'. [α'. Περὶ νάρδου στάχυος.] Νάρδου στάχυς θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν, ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν συμπληρουμένην. σύγκειται δὲ ἔκ τε στυφούσης αὐτάρκως οὐσίας καὶ δριμείας θερμῆς οὐ πολλῆς καί τινος ὑποπίκρου βραχείας. ἐκ τοιούτων δ' ἡ ῥίζα συγκειμένη δυνάμεων καὶ πρὸς ἧπαρ καὶ πρὸς στόμαχον εὐλόγως ἁρμόζει. πινομένη τε καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη καὶ οὖρα κινεῖ καὶ δήξεις ἰᾶται στομάχου καὶ τὰ κατὰ τὴν γαστέρα καὶ τὰ ἔντερα ῥεύματα ξηραίνει καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τα

que perfpicuis limitibus cujusque ordinis latitudinem circumfcripfimus, tum quod inveniendarum facultatum rationem quandam ac viam docuimus, horumque omnium demonftrationes confecimus, ac fcopos pofuimus et cujusque facultatis judicandi normas tum peculiares tum communes, fic jam reliqua adjiciemus hortantes fiquis fit, qui in fuperioribus verfatus non fit, ut aut haec omnino relinquat, aut fi amans laboris eft, ab initio prius totum opus perlegat. Siquidem priusquam in illis exercitatus fuerit, obfcura omnia et demonftrationis expertia videbuntur ducenda.

Cap. XIII. [1. *De nardi fpica.*] Nardi fpica calefacit exceffu primo, deficcat fecundo jam completo. Compofita eft ex aftringente fufficienter fubftantia et acri calida non multa et quadam leviter fubamara. Ex his conftans facultatibus radix et ad jecur et ad ftomachum merito convenit tum pota tum extrinfecus impofita. Urinam ciet, morfus ftomachi fanat, in ventre ac inteftinis confiftentes

Ed. Chart. XIII. [212. 213.] [Ed. Bas. II. (101.)]

κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν θώρακα. ἰσχυροτέρα δ' ἐστὶν ἡ Ἰνδικὴ προσαγορευομένη, μελαντέρα τῆς Συριακῆς καλουμένης ὑπάρχουσα.

[213] [β. Περὶ νάρδου Κελτικῆς.] Νάρδος Κελτικὴ παραπλησίας πώς ἐστι κατὰ γένος δυνάμεως ταῖς προειρημέναις, ἀσθενεστέρα δ' εἰς ἅπαντα πλὴν εἰς οὖρα. θερμοτέρα μὲν γὰρ ἐκείνων ἐστὶν, ἧττον δὲ στύφει.

[γ'. Περὶ νάρδου ὀρείας.] Νάρδος ὀρεία, ἥτις καὶ θυλακῖτις καὶ πυρῖτις ὀνομάζεται, γεννᾶται μὲν ἐν Κιλικίᾳ πλείστη, ἔστι δ' ἀσθενεστέρα τῶν προειρημένων.

[δ'. Περὶ νάρθηκος.] Νάρθηκος τὸ μὲν σπέρμα θερμαίνει καὶ λεπτύνει, τὸ δ' ἐντὸς ἔτι χλωρὸν, τὸ λεγόμενον ἐντεριώνη, στυπτικῆς τινος μετέχει ποιότητος, δι' ἣν αἱμοπτυϊκοῖς τε καὶ κοιλιακοῖς ἁρμόττει.

[ε'. Περὶ νάπυος.] Νᾶπυ θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τετάρτην τάξιν.

[στ'. Περὶ ναρκίσσου.] Ναρκίσσου ἡ ῥίζα ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως εἰς τοσοῦτον ὡς κολλᾷν τραύματα μέγιστα,

fluxiones desiccat, ad haec et eas quae in capite et thorace. Valentior est vocata Indica quae nigrior est quam Syriaca vocata.

[2. De nardo Celtica.] Nardus Celtica jam dictis similis quadantenus in genere facultatis est, caeterum ad omnia imbecillior, praeterquam ad provocandam urinam. Siquidem calidior illis est, sed minus astringit.

[3. De nardo montana.] Nardus montana, quae et thylacitis et pyritis nuncupatur, plurima in Cilicia nascitur, sed praedictis debilior.

[4. De narthece, ferula.] Ferulae semen calefacit et attenuat. Caeterum id quod intus inest, dum adhuc viridis est, quod medullam vocant, astringentem qualitatem participat, cujus nomine sanguinem spuentibus et coeliacis convenit.

[5. De napy.] Napy calefacit et desiccat ordine quarto.

[6. De narcisso.] Narcissi radix usque adeo exiccandi facultate pollet, ut et maxima vulnera conglutinet,

μέχρι καὶ τῶν περὶ τοὺς τένοντας διακοπῶν. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν καὶ ἐπισπαστικόν.

[ζ. *Περὶ νευράδος.*] Νευρὰς, ἔνιοι δὲ ποτήριον ὀνομάζουσι, ξηραντικῆς ἀδήκτου δυνάμεώς ἐστιν, ὡς καὶ νεῦρα διακοπέντα πιστεύεσθαι κολλᾷν. αἱ ῥίζαι δ᾽ αὐτῆς μάλιστα τοιαῦται. καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ ἀφέψημά τινες αὐτῶν διδόασι τοῖς τὰ νεῦρα πεπονθόσιν.

[η΄. *Περὶ νηρίου.*] Νήριον, ἢ ῥοδοδάφνη, γνώριμος ἅπασι θάμνος. ἔξωθεν μὲν τοῦ σώματος εἰ καταπλασθείη, διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως, εἴσω δὲ λαμβανομένη ὀλέθριός τε καὶ δηλητήριος οὐκ ἀνθρώποις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τῶν βοσκημάτων.

[θ΄. *Περὶ νυμφαίας.*] Νυμφαίας ἥ τε ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα δύναμιν ἔχει ξηραντικὴν ἄδηκτον. ἐπέχει τοιγαροῦν καὶ τὰ τῆς γαστρὸς ῥεύματα καὶ σπέρμα κατά τε τοὺς ὀνειρωγμοὺς καὶ ἄλλως ἀμετρότερον φερόμενον, ὀνίνησι δὲ καὶ δυσεντερικούς. ἡ δὲ τὴν λευκὴν ἔχουσα ῥίζαν νυμφαία σφοδροτέρας ἐστὶ δυνάμεως, ὥστε ῥοῦν γυναικεῖον ἰᾶσθαι. πίνε-

vel ad incisiones usque, quae circa tendones accidunt. Habet vero quiddam abſterſorium et attractorium.

[7. *De neurade, poterio.*] Neuras quidam poterium vocant. Deficcandi absque morſu facultatem poſſidet, adeo ut et nervos inciſos glutinare credatur. Radices ejus potiſſimum ejusmodi vim obtinent. Quin et decoctum earum quidam exhibent iis, quibus affecti ſunt nervi.

[8. *De nerio.*] Nerium aut rhododaphne, notus omnibus frutex, foris quidem illitus digerendi vim obtinet, porro ſi intro in corpus aſſumatur, pernicioſus ac venenoſus non tantum hominibus, ſed pleriſque etiam pecudibus eſt.

[9. *De nymphaea.*] Nymphaeae tum radix tum ſemen deſiccandi vim habet citra morſum. Itaque ventris profluvia cohibet, ſemenque ſive per inſomnia, ſive alio pacto immodice profluens retinet. Juvat porro etiam dysentericos. Caeterum nymphaea, quae candidam habet radicem, potentioris eſt facultatis, ut et muliebri medeatur profluvio. Verum et haec et ea quoque, quae atram habet

ται δὲ καὶ αὕτη καὶ ἡ τὴν μέλαιναν ἔχουσα ῥίζαν ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ. μετέχουσι δέ τι καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως, ὥστε καὶ ἀλφοὺς ἰῶνται καὶ ἀλωπεκίας. ἀναδεύονται δὲ πρὸς μὲν τοὺς ἀλφοὺς ὕδατι, πρὸς δὲ τὰς ἀλωπεκίας ὑγρᾷ πίττῃ. κρείτ(102)των δ' εἰς ταῦτα ἡ τὴν μέλαιναν ἔχουσα ῥίζαν, ὥσπερ ἐς θάτερα ἡ τὴν λευκήν.

[214] Κεφ. ιδ'. [α'. Περὶ ξανθίου.] Ξανθίον, καλεῖται δὲ καὶ φασγάνιον, ὁ καρπὸς διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως.

[β'. Περὶ ξυρίδος.] Ξυρὶς, ἔνιοι δὲ ξυρίδα, λεπτομεροῦς, ἑλκτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς καὶ δηλονότι καὶ ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, ἥ τε ῥίζα καὶ πολὺ μᾶλλον αὐτῆς ὁ καρπὸς, ὅς γε καὶ οὐρητικός τε καὶ σπληνῶν σκιῤῥουμένων ἐστὶν ἰατικός.

[γ'. Περὶ ξιφίου.] Ξιφίου ἡ ῥίζα, καὶ μάλιστα ἡ ἑτέρα ἡ ἄνωθεν, ἑλκτικῆς τ' ἐστὶ καὶ διαφορητικῆς καὶ δηλονότι καὶ ξηραντικῆς δυνάμεως.

Κεφ. ιε'. [α'. Περὶ ὄης.] Ὄη τὸ δένδρον, ἧς ὁ καρπὸς ὄα καλεῖται, ὑπὸ δὲ τῶν πολλῶν οὖα μετὰ τοῦ υ,

radicem, ex vino nigro auftero bibitur. Porro nonnullam habent quoque et abftergendi facultatem. Itaque et alphos fanant et alopecias, caeterum ad alphos macerantur aqua, ad alopecias pice liquida. Sed ad hac aptior eft ea, cujus radix nigra eft, ficut ad alia cujus alba.

Cap. XIV. [1. *De xanthio.*] Xanthium vocatur etiam phasganium. Fructus difcutiendi vim obtinet.

[2. *De xyride, iride agrefti.*] Xyris quidam xyrida tenuium partium, attractoriae, digerendi, ac nimirum etiam deficcandi eft facultatis quum radix tum multo etiam amplius fructus. Qui quidem et urinam ciet et lienes induratos fanare poteft.

[3. *De xiphio, gladiolo.*] Xiphii radix et maxime altera illa quae fuperior eft, attrahentem, difcutientem et deficcantem fcilicet etiam facultatem poffidet.

Cap. XV. [1. *De OE, forbo.*] Sorbus arbor, cujus fructus *Ὄα* vocantur et a plerisque *Οὖα* cum *υ*, hoc

Ed. Chart. XIII. [214.] Ed. Bas. II. (102.)

στυπτικῆς μετέχει ποιότητος, ἀλλ' ἀσθενεστέρας πολὺ μεσπίλου. διὸ δὴ καὶ ἡδὺς ἐσθιομένη ἐστὶ καὶ ἧττον ἢ κατὰ μέσπιλον στεγνωτικὴ τῆς γαστρός.

[β'. Περὶ οἴνου.] Οἶνος ἐκ τῆς δευτέρας τάξεώς ἐστι τῶν θερμαινόντων, ὁ δ' ἱκανῶς παλαιὸς τῆς τρίτης, ὥσπερ ὁ γλεῦκος ὀνομαζόμενος τῆς πρώτης τάξεως. ἀνάλογον δὲ ταῖς θερμότησιν καὶ αἱ ξηρότητες αὐτοῦ.

[γ'. Περὶ ὀλύνθων.] Ὄλυνθοι δριμείας εἰσὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως, διὰ τὸν ἐμφερόμενον αὐτοῖς ὀπὸν, παντὸς τοῦ δένδρου κοινόν. ἑψηθέντες μὲν οὖν τοὺς σκληροὺς ὄγκους διαφοροῦσιν, ὠμοὶ δὲ καὶ μυρμηκίας καὶ θίμους ἐκβάλλουσιν.

[δ'. Περὶ ὀλοστίου.] Ὀλόστιον ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως μετὰ τοῦ στύφειν, ὅθεν αὐτὸ καὶ πρὸς τὰ ῥήγματα ποτίζουσιν.

[ε'. Περὶ ὀλυρῶν.] Ὀλύρα μεταξὺ πυροῦ τε καὶ κριθῆς φύσεώς ἐστι καὶ ὡς τροφὴ καὶ ὡς φάρμακον. ἐξ ἐκείνων οὖν καὶ περὶ τῆσδε λογίζου.

est sorba, nominantur, astringentem obtinet qualitatem, sed multo imbecilliorem quam mespilus. Proinde sane etiam esui jucunda est, minusque quam mespilus ventrem constringens.

[2. *De oeno, vino.*] Vinum ex secundo est ordine calefacientium, sed quod admodum vetus est, ex tertio, sicut mustum quod vocant ex primo. Caliditati ejus proportione respondet siccitas.

[3. *De olynthis, grossis.*] Grossi acrem et discutientem vim possident, propter succum totius arboris communem qui illis inest. Cocti itaque duros tumores discutiunt, crudi vero myrmecias et thymos ejiciunt.

[4. *De olostio.*] Olostium desiccandi vim habet cum astrictione, quamobrem ipsum ad rupta potui exhibent.

[5. *De olyra, siligine.*] Olyra mediam tritici et hordei naturam possidet, tam ut nutrimentum quam ut medicamentum. Ex illis igitur de istis colligito.

[στ'. Περὶ ὀνάγρου.] Ὄναγρον ἢ ὀνόθηρα ἢ ὀνοθουρίς. τούτου ἡ ῥίζα ξηραινομένη οἰνῶδές τι ὄζει. ἔστι δὲ καὶ τῇ δυνάμει κατ' οἶνον μάλιστα.

[215] [ζ. Περὶ ὀνόσματος.] Ὄνοσμα ἢ ὀσμὰς ἢ φλονῖτις ἢ ὄνωνις ἐκ δριμείας καὶ πικρᾶς οὐσίας σύγκειται. διὸ καὶ πεπίστευται κτείνειν τε καὶ ἐκβάλλειν ἔμβρυα, τῶν φύλλων αὐτοῦ σὺν οἴνῳ πινομένων.

[η'. Περὶ ὀνοβρυχίδος.] Ὀνοβρυχὶς ἀραιωτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. ταῦτ' ἄρα καὶ χλωρᾶς μὲν αὐτῆς τὰ φύλλα καταπλασσόμενα διαφορεῖ φύματα· ξηρᾶς δὲ μετ' οἴνου πινόμενα στραγγουρίας ἰᾶται. καὶ μὲν δὴ καὶ ἱδρῶτας προκαλεῖται σὺν ἐλαίῳ ἀλειφομένη.

[θ'. Περὶ ὀνώνιδος.] Ὄνωνις ῥίζαν ἔχει θερμαντικὴν ἤδη που κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ὁ δὲ φλοιὸς αὐτῆς μάλιστ' ἐστὶ χρήσιμος, ἔχων τι καὶ ῥυπτικὸν καὶ τμητικὸν, ὅθεν οὐκ οὐρητικὸς μόνον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ λίθων θρυπτικός. τῇ δ' αὐτῇ δυνάμει καὶ τὰς ἐσχάρας ταχέως ἀφίστησιν. χρῶνται

[6. De onagro.] Onagron aut onothera aut onothyris. Hujus radix arefacta vinofum quiddam redolet. Sed et facultatis vini eft maxime.

[7. De onosmate.] Onosma vel osmas vel phlonitis vel ononis ex acri et amara conftat fubftantia. Proinde quoque creditur foetus necare et ejicere, foliis ejus in vino potis.

[8. De onobrychide.] Onobrychis rarefaciendi discutiendique vim obtinet. Proinde folia ejus virentis etiamnum, illita ad morem cataplasmatis, phymata difcutiunt, arefactae vero, fi cum vino bibantur, ftrangurias fanant. Quin etiam fudores elicit cum oleo juncta.

[9. De ononide.] Ononis radicem habet tertio quadantenus ordine calafacientem. Cortex ejus maxime eft utilis, habens quippiam et abfterforium et incisorium. Itaque non tantum urinas provocat, fed et lapides confringit. Eadem facultate et cruftas cito detrahit. Utuntur porro ea

δ' αὐτῷ καὶ πρὸς ὀδόντων ἀλγήματα καθέψοντες ἐν ὀξυκράτῳ καὶ διακλύζεσθαι κελεύοντες.

[ι'. Περὶ ὄξους.] Ὄξος ἐν τῷ πρώτῳ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων δέδεικται μικτῆς οὐσίας ὑπάρχον ψυχρᾶς καὶ θερμῆς ἀμφοῖν λεπτομερῶν. ἐπικρατεῖ δὲ τῆς θερμῆς ἡ ψυχρά. ξηραντικὸν δ' ἱκανῶς ἐστι τὸ φάρμακον, ὡς τρίτης εἶναι τάξεως ἤδη συμπληρουμένης, ὅτ' ἂν δ' ἰσχυρὸν ὑπάρχῃ.

[ια'. Περὶ ὀξυακάνθου.] Ὀξυάκανθος. τοῦτο γὰρ τὸ δένδρον, ὥσπερ ἀχράδι παραπλήσιόν ἐστι τὴν ἰδέαν, οὕτω καὶ τὴν δύναμιν. καὶ μέν γε καὶ οἱ καρποί, ὁ μὲν τῆς ἀχράδος ἁπλῶς στρυφνὸς, ὁ δὲ τῆς ὀξυακάνθης καὶ λεπτομερής ἐστι καὶ τμητικὸν ὀλίγον ἔχει. ὁ δὲ καρπὸς τοῦ δένδρου τῷ μὲν τῆς ἀχράδος οὐκ ἔοικεν, ὅμοιος δ' ἐστὶ τοῖς μύρτοις, ἐρυθρός τε καὶ ἀραιὸς ὑπάρχων. ἔχει δὲ καὶ πυρῆνας. οὐ μόνον δ' ἐσθιόμενος, ἀλλὰ καὶ πινόμενος ἐφεκτικός ἐστιν ἁπάντων τῶν ῥοωδῶν παθῶν.

[ιβ'. Περὶ ὀποῦ.] Ὀπὸς, ὁ μὲν Κυρηναῖος ἁπάντων

quoque et ad dentium dolores, collui videlicet eam in oxycrato coctam praecipientes.

[10. *De aceto.*] Acetum in primo horum commentariorum mixtae esse substantiae, nempe frigidae pariter et calidae, ejusque utriusque tenuium partium demonstratum est. Caeterum calidam frigida exuperat. Porro magnam desiccandi facultatem obtinet, adeo, ut sit tertii ordinis desiccantium jam completi, utique quum validum extiterit.

[11. *De oxyacantho, spina acuta.*] Oxyacanthus. Haec arbor ut pyro silvestri similem habet speciem, ita et vires non dissimiles. Quin et ipsi fructus, pyri quidem sylvestris absolute acerbus est, caeterum qui oxyacanthes et tenuium est partium et paulum quiddam incisivum obtinet. Porro arboris hujus fructus, pyri sylvestris fructui similis non est, verum myrtis scilicet rubens et rarus. Habet vero et nucleos. Porro non esus tantum, sed et bibitus affectus omnes fluxionum cohibet.

[12. *De opo, succo.*] Succus Cyrenaicus quidem

Ed. Chart. XIII. [215. 216.] Ed. Baf. II. (102.)

ἐστὶ θερμότατός τε καὶ λεπτομερέστατος καὶ διὰ τοῦτο καὶ διαφορητικώτατος. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι θερμοί τ' εἰσὶν ἱκανῶς καὶ πνευματώδεις. τὸ πλεῖστόν γὰρ ἐν αὐτοῖς ἀερώδους τε καὶ πυρώδους οὐσίας ἐστίν. εἰσὶ δὲ πάμπολλοι μὲν ὀποί. ῥίζης γὰρ ἡστινοσοῦν ἢ καυλοῦ τμηθέντος τὸ ῥέον ἐκ τῆς τομῆς παχὺ καὶ γλίσχρον ὀπός ἐστιν. εἰδικώτερον δὲ οἷον καθ' ὑπεροχήν τινα τὸν Κυρηναῖον οὕτως ὀνομάζουσιν καὶ τὸν Μηδικὸν καὶ τὸν Συριακόν.

[ιγ'. Περὶ ὀριγάνου.] Ὀρίγανος ἡ μὲν Ἡρακλεωτικὴ δραστικωτέρα τῆς ὀνίτιδος, ἀμφοῖν δὲ ἀγρία, ἣν πάνακες Ἡράκλειον, οἱ δὲ κονύλην καλοῦσιν. ἅπασαι δὲ τμητικῆς τε καὶ λεπτυντικῆς καὶ [216] θερμαντικῆς εἰσι δυνάμεως κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν ἔχουσαι ταῦτα. ἡ δὲ τραγορίγανος ὀνομαζομένη προσείληφέ τι καὶ στύψεως.

[ιδ'. Περὶ ὀρόβου.] Ὄροβος ξηραίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ἐπιτεταμένην, θερμαίνει δὲ κατὰ τὴν πρώτην, εἰς ὅσον δὲ πικρότητος μετείληφεν, εἰς τοσοῦτον τέμνει

omnes et caliditate et tenuitate exuperat, ac proinde etiam omnium maxime per halitum difcutit, quanquam fane et reliqui admodum calidi funt et fpiritnofi, fiquidem plurima eorum pars effentiae aëriae eft et igneae. Porro complures habentur fucci. Quavis namque radice incifa aut caule, quod ex vulnere craffum ac lentum effluit, fuccus eft, caeterum fpecialius et velut per excellentiam quandam, Cyrenaicum ita nuncupant et Medicum et Syriacum.

[13. *De origano.*] Origanus Heracleotica quidem efficacior eft onitide, fed agreftis quam quidam panaces Heraclium, alii conylen cognominant, valentior utraque eft. Omnes vero incidendi, extenuandi, exiccandi calefaciendique facultatem poffident, haecque tertio exceffu obtinent. Porro ea quam tragoriganum appellitant affumpfit etiam aftrictionis quippiam.

[14. *De orobo, ervo.*] Orobus deficcat quidem exceffu fecundo intenfo, calefacit vero primo. Porro quatenus amaroris eft particeps, eatenus incidit, extergit atque

Ed. Chart. XIII. [216.] Ed. Bas. II. (102. 103.)

καὶ ῥύπτει καὶ ἐκφράττει. πλέον δὲ ληφθεὶς αἷμα δι᾽ οὔρων ἄγει.

[ιε΄. Περὶ ὀροβάγχης.] Ὀροβάγχη ξηρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἐστι κράσεως κατὰ τὴν πρώτην τάξιν.

(103) [ιστ΄. Περὶ ὀρύζης.] Ὄρυζα ἔχει τι στυπτικὸν, διὸ καὶ τὴν γαστέρα μετρίως ἐπέχει.

[ιζ΄. Περὶ ὄρχεως τοῦ κυνός.] Ὄρχις. ὀνομάζεται καὶ κυνὸς ὄρχις ἡ αὐτὴ βοτάνη. δύναμις δὲ τῆς ῥίζης αὐτοῦ βολβοειδοῦς οὔσης καὶ διπλῆς ὑγρὰ καὶ θερμή. διὸ καὶ γευομένοις γλυκύτερος φαίνεται. ἀλλ᾽ ἡ μὲν μείζων ῥίζα πολλὴν ἔοικεν ἔχειν ὑγρότητα περιττωματικήν τε καὶ φυσώδη, διὰ τοῦτο καὶ πρὸς ἀφροδίσια πινομένη προτρέπει. ἡ δ᾽ ἑτέρα ἡ ἐλάττων ἔμπαλιν κατειργασμένη ἱκανῶς, ὡς εἶναι τὴν κρᾶσιν αὐτῆς ἐπὶ τὸ θερμότερόν τε καὶ ξηρότερον ῥέπουσαν, ὅθεν οὐ μόνον οὐ προτρέπει τὰς πρὸς συνουσίας ὁρμὰς ἥδε ἡ ῥίζα, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἅπαν ἐπέχει τε καὶ καταστέλλει. ἐσθίονται δὲ δίκην βολβῶν ὀπτώμεναι.

obstructiones expedit. Caeterum si sumatur copiose, sanguinem per urinas evocat.

[15. *De orobanche, ervangina.*] Orobanche siccae frigidaeque temperiei est in primo ordine.

[16. *De oryza.*] Oryza habet astrictorium quippiam, quare mediocriter ventrem sistit.

[17. *De orche, testiculo canis.*] Testiculus. Nuncupatur et herba haec testiculus canis. Radici ejus bulbosae ac geminae vis inest humida et calida, ac gustantibus dulciuscula est. Caeterum major radix multam videtur habere humiditatem excrementitiam et flatuosam, quapropter epota venerem excitat. Altera vero, minor videlicet, e contra nimirum admodum elaborata, ut sit ejus temperamentum ad calidius et siccius vergens. Itaque haec radix tantum abest, ut ad coitum stimulet, ut etiam plane contra cohibeat ac reprimat. Eduntur bulborum more tostae.

[ιη'. Περὶ ὄρχεως τοῦ σεραπιάδος.] Ὄρχις, ὃν καὶ σεραπιάδα καλοῦσιν, ξηροτέρας δυνάμεώς ἐστιν ἢ κατὰ τὴν προτέραν, ὅθεν εἰς τὰ ἀφροδίσια μὲν οὐχ ὁμοίως ἐπιτήδειός ἐστιν. οἰδήματα δὲ καταπλασσόμενος διαφορεῖ καὶ ἕλκη ῥυπαρὰ καθαίρει καὶ ἕρπητας ἰᾶται. ξηρανθεῖσα δὲ πολὺ δὴ μᾶλλον ἔτι ξηραίνει, ὥστε καὶ τὰ σηπεδονώδη καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἰᾶται. καὶ γάρ τι καὶ ὑποστῦφον ἔχει καὶ διὰ τοῦτο κοιλίαν ἐπέχει μετ' οἴνου πινομένη.

[ιθ'. Περὶ ὀσίριδος.] Ὀσίριδος τῆς πόας, ἐξ ἧς καὶ τὰ κορήματα γίνεται, πικρὰ μὲν ἡ ποιότης, ἐκφρακτικὴ δὲ ἡ δύναμις, ὅθεν καὶ τὰς καθ' ἧπαρ ἐμφράξεις ὠφελεῖ.

Κεφ. ιστ'. [α'. Περὶ παγκρατίου.] Παγκράτιον. ἡ ῥίζα τούτου σκίλλῃ κατά τε τὴν γεῦσιν ἔοικεν καὶ κατὰ τὴν δύναμιν, ὥστε καὶ χρῶνταί τινες αὐτῷ μὴ παρούσης σκίλλης. ἐνεργεῖ γὰρ ἅπαντα κατὰ γένος μὲν ὡσαύτως, ἀσθενεστέρα δὲ μακρῷ.

[217] [β'. Περὶ παλιούρου.] Παλιούρου τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα στυπτικῆς μὲν οὐκ ἀσαφῶς μετείληφε δυνάμεως, ὡς καὶ

[18. *De orche, ferapiade.*] Orchis quem et ferapiada nuncupant, ficcioris facultatis eft quam prior quocirca nec fimiliter ad venerem accommodus eft. Oedemata illitus difcutit, ulcera fordida expurgat et herpetes fanat. Siccatus multo amplius deficcat. Nam et putrefcentia contumaciaque ulcera fanitati reftituit, quippe quum quid et fubaftringens habeat, ac proinde etiam ventrem ex vino potus fiftit.

[19. *De ofiride.*] Ofiridi herbae, ex qua fiunt et fcopae, amara ineft qualitas et obftructiones expediendi facultas. Quare in jecinore confiftentes adjuvat obftructiones.

Cap. XVI. [1. *De pancratio.*] Pancratium. Radix hujus fcillae gufta et facultate fimilis. Quare ea quidam pro fcilla, fi ea non adfit utuntur, efficit enim omnia in genere quidem fimiliter, fed longe imbecillius.

[2. *De paliuro.*] Paliuri folia et radix adeo non obfcuram habent aftringendi facultatem, ut et ventrem

Ed. Chart. XIII. [217.] Ed. Baf. II. (105.)

τὴν ῥέουσαν ἐπέχειν γαστέρα, διαφορητικῆς δ' εἰς τοσοῦτον, ὡς καὶ τὰ φύματα θεραπεύειν, ὅσα γε μὴ λίαν ὑπάρχει φλεγμονώδη τε καὶ θερμά. ὁ δὲ καρπὸς τμητικῆς ἐπὶ τοσοῦτο μετέχει δυνάμεως, ὡς καὶ τοὺς ἐν κύστει λίθους θρύπτειν καὶ ταῖς ἐκ θώρακός τε καὶ πνεύμονος ἀναπτύσεσι βοηθεῖν.

[γ'. Περὶ παπύρου.] Πάπυρος αὐτὴ μὲν καθ' ἑαυτὴν οὐδ' εἰς χρείαν ἰατρικὴν ἥκει. βραχεῖσα δὲ ἢ καυθεῖσα χρησίμη γίνεται. ὀξυκράτῳ μὲν οὖν ἢ οἴνῳ βραχεῖσα κολλᾷ τὰ πρόσφατα τῶν ἑλκῶν καὶ μάλιστα ἐν κύκλῳ περικειμένη. ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν οἷον ὕλη τίς ἐστι δεκτικὴ τῶν ἰωμένων φαρμάκων. ἐπειδὰν δὲ καυθῇ, φάρμακον ἤδη γίνεται ξηραντικὸν, ὥσπερ καὶ ἡ τέφρα τοῦ κεκαυμένου χάρτου, πλὴν ὅσον ἀσθενεστέρα ἐστὶν ἡ τῆς παπύρου.

[δ'. Περὶ πάνακος τοῦ Ἡρακλείου.] Πάνακες Ἡράκλειον· ἐκ τούτου καὶ ὁ καλούμενος ὀποπάναξ γίνεται τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ καὶ τῶν καυλῶν ἐκτεμνομένων. ἔστι δὲ ὁ μὲν ὀποπάναξ αὐτὸς πολυχρηστότατος, θερμαίνων καὶ μαλάττων καὶ διαφορῶν. καὶ θείη ἄν τις αὐτὸν κατὰ μὲν τὸ

fluentem cohibeant, adeoque discutiunt, ut et phymata curent, quae quidem non admodum phlegmonode sunt et calida. Fructus porro tantam obtinet incidendi vim, ut et calculos vesicae comminuat et thoracis pulmonisque excreationibus auxilietur.

[3. *De papyro.*] Papyrus ipsa quidem per se in usum medicinalem haud ingreditur. At macerata aut usta utilis efficitur. Igitur oxycrato vinove macerata recentia ulcera glutinat, maxime in circulum circumposita, verum hic quidem est ceu materia, quae medicamenta sanantia accipiat. At ubi usta fuerit, medicamentum est exiccatorium, velut et chartae combustae cinis, nisi quatenus infirmior est papyri cinis.

[4. *De panace heracleio.*] Panaces heracleium. Ex hoc fit vocatus opopanax, radicibus ejus et caulibus scilicet excisis. Porro opopanax ipse longe est ad plurimos usus aptissimus, utpote calefaciens, emolliens et digerens, ponat-

Ed. Chart. XIII. [217.] Ed. Baf. II. (103.)

θερμαίνειν ἐκ τῆς τρίτης τάξεως, κατὰ δὲ τὸ ξηραίνειν ἐκ τῆς δευτέρας. ὁ δὲ φλοιὸς τῆς ῥίζης ξηραντικόν τε ἅμα καὶ θερμαντικόν ἐστι φάρμακον, ἀλλ' ἧττον τοῦ ὀποῦ. καὶ μέντοι τι καὶ ῥυπτικὸν ἔχει. διὸ καὶ χρώμεθ' αὐτῷ πρός τε τὰ γυμνὰ τῶν ὀστῶν καὶ τὰ κακοηθεστάτα τῶν ἑλκῶν. ἱκανῶς γάρ ἐστι τὰ τοιαῦτα σαρκοῦντα, κἂν τῷ ῥύπτειν τε ἅμα καὶ ξηραίνειν καὶ μὴ πάνυ σφοδρῶς θερμαίνειν, ὧν ἁπάντων δεῖ τῷ μέλλοντι σαρκοῦν, ὡς ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν ἐπιδείκνυμεν. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ, θερμὸς ὢν καὶ αὐτὸς, ἐμμήνων ἀγωγόν ἐστι φάρμακον. εἴθισται δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἤδη σχεδὸν ἅπασιν οὐ πάνακες, ἀλλὰ πάνακα προσαγορεύειν τὴν πόαν ταύτην.

[ε'. Περὶ πάνακος τοῦ Ἀσκληπείου.] Πάνακες Ἀσκλήπειον. ἧττόν ἐστι τοῦτο θερμὸν τοῦ προγεγραμμένου πάνακος, ὅθεν αὐτῷ καὶ τοῖς ἄνθεσι καὶ τῷ καρπῷ πρὸς ἕλκη καὶ φύματα καὶ φαγεδαίνας χρῶνται μέλιτι μιγνύντες.

[στ'. Περὶ πάνακος τοῦ χειρωνείου.] Πάνακες χειρώνειον. καὶ τοῦτο παραπλησίας ἐστὶ τῷ προγεγραμμένῳ δυνάμεως.

que ipfum quispiam in calefaciendo tertii ordinis, in deficcando vero fecundi. Cortex radicis exiccatorium fimul et calefactorium eft medicamentum, fed minus quam fuccus, quin et nonnullam habet abftergendi facultatem. Quare eo quoque utimur et ad nuda offium et ad ulcera maligna et contumacia. Sufficienter enim talia carnem procreant, fcilicet abftergendo fimul ac deficcando, nec ita magnopere calefaciendo, quae omnia ad carnem generandam neceffaria funt, velut in libris De curandi ratione oftendimus. Fructus calidus et ipfe eft ac menfibus movendis medicamentum accommodum. Caeterum nefcio quo pacto nunc omnes ex more non panaces, fed panaca herbam hanc vocitent.

[5. *De panace Afclepio.*] Panaces Afclepium minus eft calidum fupra dicto panace, quamobrem floribus ejus et fructu melli mixtis ad ulcera, phymata et phagedaenas utuntur.

[6. *De panace chironio.*] Panaces cheironium et ipfum fimilem praedicto facultatem poffidet.

[ζ'. Περὶ παρωνυχίας.] Παρωνυχία ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τῆς ἐνεργείας, ἰᾶται γὰρ παρωνυχίας· ὡς δὲ Διοσκορίδης φησὶ, καὶ κηρία. δύναμις δ' αὐτοῦ λεπτομερής τ' ἐστὶ καὶ ξηραντικὴ καὶ ἄδηκτος. τοιαῦτα γὰρ εἶναι χρὴ καὶ τὰ τῆς παρωνυχίας φάρμακα. δῆλον δ' ὅτι τό γε τοιοῦτον καὶ διαφορεῖν ἱκανόν ἐστιν ἅπανθ' ὅσα παθήματα διαφορεῖσθαι δεῖται. τοιαῦτα γάρ ἐστιν ὅσα τῆς τρίτης [218] τάξεως ὑπάρχοντα κατά τε τὸ θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν, ὥσπερ καὶ τοῦτο λεπτομεροῦς οὐσίας ἐστίν.

[η'. Περὶ πενταφύλλου.] Πεντάφυλλον. ἡ ῥίζα ξηραίνει μὲν ἰσχυρῶς, ἥκιστα δ' ἐστὶ δριμεῖα. διὸ καὶ πολύχρηστος ὑπάρχει, καθάπερ καὶ τἄλλα πάνθ' ὅσα λεπτομεροῦς ὄντα ξηραίνει χωρὶς δήξεως. ἔστι γὰρ καὶ ἥδε ἡ ῥίζα ξηραντικὴ μὲν ἐκ τῆς τρίτης ἤδη που τάξεως, ἥκιστα δὲ θερμότητος ἐπιφανοῦς μετέχουσα.

[θ'. Περὶ πέπλου.] Πέπλος, ἔνιοι δὲ μήκωνα ἀφρώδη. καὶ οὗτος ὁ θαμνίσκος ὀπὸν ἔχει παραπλησίως τοῖς τιθυμάλλοις, τῇ τε ἄλλῃ καὶ ὅτι καθαίρει, καθάπερ ἐκεῖνοι.

[7. *De paronychia.*] Paronychia ab effectu nominata eſt, ſanat enim paronychias, ut et refert Dioſcorides, favos quoque. Vis ejus eſt tenuium partium et exiccatoria morſu vacans. Talia enim ſint oportet, quae paronychias ſanant. Porro ſatis conſtat tale eſſe idoneum ad diſcutiendos affectus omnes, qui diſcuti poſtulant. Talia enim ſunt, quae quum ex tertio ſint ordine calefacientium et deſiccantium, velut et hoc eſſentiae inſuper tenuis ſunt.

[8. *De pentaphyllo.*] Pentaphylli radix deſiccat vehementer, minimum vero acris eſt. Quare multo eſt uſui, velut alia quoque omnia, quae quum ſint tenuium partium, citra morſum deſiccant. Eſt enim haec radix deſiccatoria ex tertio ordine, minimum habens evidentis caliditatis.

[9. *De peplo.*] Peplos, quidam vero papaver ſpumeum. Et hic fruticulus ſuccum habet ſimilem tithymallis, cum in aliis, tum quia purgat ceu illi.

[ι'. Περὶ πεπλίου.] Πέπλιον. ὀπὸν ἔχει καὶ οὗτος ὁ θαμνίσκος, ὥσπερ καὶ οἱ τιθύμαλλοι, καὶ φύεται τὰ πολλὰ παρὰ τῇ θαλάττῃ, τὴν μὲν ῥίζαν (104) ἄχρηστον ἔχων ὥσπερ καὶ ἡ πέπλος. ὀπὸν δὲ ἰσχυρὸν, οὐ πάνυ τι χρήσιμον οὐδ᾽ αὐτόν, ἀλλὰ τό γε σπέρμα χρήσιμον καὶ φυσῶδες ὁμοίως τῷ τοῦ πέπλου σπέρματι καθαῖρον.

[ια'. Περὶ πεπέρεως.] Πεπέρεως ἡ μὲν ῥίζα κόστῳ μάλιστα κατὰ τὴν δύναμιν ἔοικεν. ὁ δὲ καρπὸς ὁ μὲν ἄρτι βλαστάνοντος αὐτοῦ τὸ μακρόν ἐστι πέπερι, διὸ καὶ ὑγρότερον ὑπάρχει τοῦ πεπείρου. σημεῖον δὲ τῆς ὑγρότητος αὐτοῦ τό τε ῥᾳδίως ἀποτιθέμενον τιτρῶσθαι καὶ τὸ μὴ παραχρῆμα δάκνειν, ἀλλὰ μετ᾽ ὀλίγον μὲν ἄρχεσθαι, παραμένειν δὲ ἐπιπλέον. ὁ δ᾽ οἷον ὄμφαξ καρπὸς τὸ λευκόν ἐστι πέπερι, δριμύτερον ὑπάρχον τοῦ μέλανος. ἐκεῖνο γὰρ οἷον ὑπερωπτημένον ἐστὶν ἤδη καὶ ὑπερεξηραμμένον. ἀμφότερα δὲ ἰσχυρῶς θερμαίνει τε καὶ ξηραίνει.

[ιβ'. Περὶ περσέας.] Περσέας τὰ φύλλα στυπτικῆς μετείληφε συμμέτρως δυνάμεως, ὡς δύνασθαί ποτε καὶ τοῖς αἱμοῤῥαγοῦσι μορίοις ἐπιτίθεσθαι συμφερόντως.

[10. *De peplio.*] Peplium. Et hic quoque fruticulus ſuccum obtinet ſicut tithymalli, naſciturque plerumque ad mare. Radicem habens inutilem ut et peplos, ſuccum vero validum nec ipſum admodum utilem, ſed ſemen utile eſt et flatuoſum ſimiliter, ut ſemen pepli purgans.

[11. *De pipere.*] Piperis radix vires coſto ſimiles potiſſimum obtinet. Porro fructus nuper quidem admodum germinantis longum piper eſt, quare etiam maturo humidius eſt. Humiditatis ejus indicium eſt, quod facile repoſitum perforetur, ac non protinus mordicet, ſed poſt paulo incipiat, verum pluſculum duret. Porro fructus qui velut omphax eſt, piper album eſt, nigro quidem acrius. Nam illud jam quaſi ſuperaſſatum eſt et ſuperexiccatum. Verum utrumque valenter tum calefacit tum deficcat.

[12. *De perſea.*] Perſeae folia aſtringentem vim modice participant, adeo ut queant etiam nonnunquam utiliter ſanguinis eruptione affectis partibus imponi.

[ιγ'. Περὶ περικλυμένου.] Περικλυμένου χρήσιμος ὅ τε καρπός ἐστι καὶ τὰ φύλλα, τμητικῆς τε ἅμα καὶ θερμαινούσης ὑπάρχοντα δυνάμεως εἰς τοσοῦτον, ὥστε καὶ τὸ οὖρον αἱματῶδες ἐργάζεσθαι, πινόμενα μέχρι πλείονος. ἐν ἀρχῇ μέντοι οὐρητικὸν μόνον ἐστὶν, ἔξωθεν δὲ μετ' ἐλαίου συναλειφόμενον θερμαίνει. ὠφελεῖ δὲ καὶ σπληνώδεις καὶ δυσπνοοῦντας. ἡ δὲ συμμετρία τῆς πόσεως δραχμῆς μιᾶς πλῆθος σὺν οἴνῳ. ξηραίνει δὲ καὶ σπέρμα, καί τινές φασιν εἰ ἐπὶ πλέον πίνοιτο, παντάπασιν ἀγόνους γίνεσθαι τοὺς πίνοντας. ὁρίζουσι δ' ἔνιοι καὶ προθεσμίαν ἡμερῶν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ πόσει, καθάπερ καὶ Διοσκορίδης ἑπτὰ καὶ τριάκοντα λέγων ἱστορεῖσθαι αὐτάς. οὗτος δὲ καὶ τὸ οὖρον αἱματῶδες γίνεσθαί φησιν ἀπὸ τῆς ἕκτης τῶν ἡμερῶν.

[219] [ιδ'. Περὶ περιστερεῶνος.] Περιστερεὼν, ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ τὰς περιστερὰς διατρίβειν ἐν αὐτῷ. δύναμιν δ' εἰς τοσοῦτον ἔχει ξηραντικὴν, ὡς κολλᾷν τραύματα.

[ιε'. Περὶ πετασίτου.] Πετασίτης ἐκ τῆς τρίτης τάξεως

[13. *De periclymeno.*] Periclymeni utilis eſt tum fructus tum folia adeo vehementer incidentis pariter et calefacientis facultatis, ut ſi pluſculum bibantur, urinam ſanguinolentam efficiant, principio quidem urinam duntaxat moventia. Porro foris cum oleo illita calefaciunt. Juvant et lienoſos et difficulter ſpirantes. Competens potionis menſura eſt drachmae unius cum vino. Porro deſiccat quoque ſemen, et quidam ajunt, ſi copioſius bibatur, ſterilitatem omnimodam bibentibus afferre. Sed et ſunt qui certum dierum numerum ad talem potionem praefiniunt, ut et Dioſcorides, qui ſeptem et triginta tradi eos refert. Hic etiam urinam cruentam reddi a ſexto die memorat.

[14. *De periſtereone, verbena.*] Periſtereon. Appellata eſt inde adeo, quod in ea columbae verſentur. Vim habet hactenus deſiccantem, ut vulnera conglutinet.

[15. *De petaſite.*] Petaſites ex tertio eſt ordine de

ἐστι τῶν ξηραινόντων, ὅθεν ἐπί τε τῶν κακοήθων καὶ φαγεδαινικῶν ἑλκῶν αὐτῇ χρῶνται.

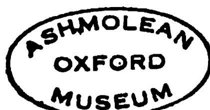
[ιστ΄. Περὶ πετροσελίνου.] Πετροσελίνου τὸ σπέρμα μάλιστ᾽ ἐστὶ χρήσιμον, οὔσης καὶ ὅλης τῆς πόας ἅμα ταῖς ῥίζαις ὁμοίας μὲν, ἀσθενεστέρας δὲ δυνάμεως. ἔστι δ᾽ ὥσπερ ἐν τῇ γεύσει δριμὺ μετὰ πικρότητος, οὕτω κἂν τοῖς ἔργοις θερμὸν ἅμα τῷ τέμνειν, καὶ διὰ ταῦτα καταμήνιά τε καὶ οὖρα προτρέπει δαψιλῶς. ἔστι δὲ καὶ ἄφυσον. εἴη ἂν οὖν καὶ αὐτὸ τῆς τρίτης τάξεως τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων. οἱ δ᾽ ἐν Κιλικίᾳ πετροσέλινον μόνον ὀνομάζουσι τὸ ἐν τῷ Ἀμάνῳ γεννώμενον. ἔστι δὲ σμύρνιον μᾶλλον ἢ πετροσέλινον, οὐ μὴν παραλλάττει γε πολὺ τὴν πετροσελίνου δύναμιν.

[ιζ΄. Περὶ πευκεδάνου.] Πευκεδάνου τῇ ῥίζῃ μὲν μάλιστα, χρώμεθα δὲ καὶ τῷ ὀπῷ καὶ τῷ χυλῷ. ἔστι δὲ πάντα μὲν ταῦτα τῆς αὐτῆς τῷ εἴδει δυνάμεως. ἰσχυρότερος δ᾽ αὐτῶν ὁ ὀπὸς ἱκανῶς θερμαίνων καὶ διαφορῶν, ὅθεν καὶ τοῖς κατὰ τὰ νεῦρα πάθεσιν ἅπασιν ἁρμόττειν πεπίστευται. καὶ

ſiccantium. Quamobrem ad cacoëthe et phagedaenica ulcera ea utuntur.

[16. *De petroſelino.*] Petroſelini ſemen maxime uſui eſt, quum tota etiam herba una cum radice ſimilem, ſed imbecilliorem facultatem ſortiatur. Eſt autem ut guſtu acre cum amarore, ſic et in operibus calidum una cum incidendi effectu. Hinc menſes et urinas affatim provocat, quin et flatus extinguit. Fuerit itaque et ipſum tertii ordinis tum calefacientium tum deſiccantium. Porro Cilices id modo petroſelinon appellant, quod natum eſt in Amano; ſed id ſmyrnium potius fuerit quam petroſelinum; non tamen ita multum a petroſelini viribus abeſt.

[17. *De peucedano.*] Peucedani radice quidem maxime, ſed tamen etiam ſucco et liquore utimur. Sunt autem omnia haec ejusdem ſpecie facultatis; ſed valentior ſuccus admodum calefaciens et digerens. Quare affectibus omnibus citra nervos conſiſtentibus convenire creditur; tum

Ed. Chart. XIII. [219.] Ed. Baf. II. (104.)

τὰ κατὰ πνεύμονά τε καὶ θώρακα νοσήματα τὰ διὰ πάχος ἢ γλισχρότητα χυμῶν γινόμενα. καὶ εἴσω μὲν τοῦ σώματος λαμβανόμενος, ἀλλὰ καὶ ὀσμώμενος ὠφελεῖ. τῷ δὲ λεπτύνειν καὶ τέμνειν καὶ ὀδόντων τετρημένων ἐνίοτε παραχρῆμα τὰς ὀδύνας ἔπαυσεν, ἐντεθεὶς τῷ βρώματι, διότι λεπτομερής τ' ἐστὶ καὶ θερμαντικός. καὶ μὲν δὴ καὶ σπλῆνας ἐσκιῤῥωμένους ὠφελεῖ τῷ τέμνειν καὶ διαφορεῖν καὶ λεπτύνειν τοὺς παχεῖς χυμούς. τῇ δὲ ῥίζῃ πρὸς ταῦτα μὲν ἔστι χρῆσθαι. καὶ λεπίδας δὲ ὀστῶν ἀφίστησι τάχιστα, διότι ξηραίνει σφοδρῶς, ἔλαττον δὲ ἢ κατὰ τὸν ὀπὸν θερμαίνουσα. καὶ τοῖς κακοήθεσιν ἕλκεσιν ἄριστόν ἐστι φάρμακον ἐπιπλαττομένη ξηρά· αὐτὴ γὰρ καθαίρει καὶ σαρκοῖ καὶ μέχρι τῶν ἐπουλώσεων ἄγει, θερμαίνουσα μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ἤδη που συμπληρουμένην, ξηραίνουσα δὲ κατὰ τὴν τρίτην ἀρχομένην.

[ιη'. *Περὶ πηγάνου.*] *Πήγανον* τὸ μὲν ἄγριον ἐκ τῆς τετάρτης ἐστὶν ἤδη τάξεως τῶν θερμαινόντων, τὸ δ' ἥμερον ἐκ τῆς τρίτης. ἔστι δ' οὐ μόνον δριμὺ γευόμενον, ἀλλὰ καὶ

morbis in pulmone thoraceque ex crassitie et lentore humorum provenientibus. Atque intro quidem in corpus sumptus, sed tamen etiam olfactu prodest. Porro quod incidat et extenuet, saepe etiam dentium perforatorum dolores cavitati impositus protinus sedavit, quia videlicet tenuium est partium et calefactorius. Quin etiam lienes induratos juvat, nempe incidendo discutiendo atque extenuando crassos humores. Sed et radice ad haec uti liceat, quae et squamas celerrime ab ossibus separat, quia videlicet valide desiccat, minus tamen quam succus calefaciens. Et ulceribus contumacibus remedium est optimum arida illita, ipsa enim expurgat, carnem inducit et ad cicatricem perducit, calefaciens quidem ordine secundo jam completo, desiccans vero tertio jam incipiente.

[18. *De pegano, ruta.*] Ruta agrestis ex quarto est ordine calefacientium et siccantium, domestica vero ex tertio. Est autem non solum gustu acri, sed et amaro. Ex

πικρὸν, ᾧ καὶ τὸ τέμνειν τε καὶ διαφορεῖν ἔχει τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμούς. διὰ δὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ δι᾽ οὔρων κινεῖ. καὶ μὲν δὴ καὶ λεπτομερές ἐστι καὶ ἄφυσον, καὶ διὰ τοῦτο πρός τε τὰς ἐμπνευματώσεις ἁρμόττει καὶ τὰς πρὸς ἀφροδίσια προθυμίας ἐπέχει καὶ διαφορεῖ καὶ ξηραίνει γενναίως. ἔστι γὰρ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων φαρμάκων. ὃ δ᾽ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις μῶλυ καὶ βησασὰν ἔφαμεν ὀνομάζεσθαι, εἴη ἂν καὶ αὐτὸ πήγανον ἄγριον.

[220] [ιθ΄. Περὶ πίσσης.] Πίσσα ἡ μὲν ξηρὰ ξηραίνει καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν συμμέτρων καὶ πλέον γε ξηραίνειν πέφυκεν ἢ θερμαίνειν. ἡ δ᾽ ὑγρὰ τοὔμπαλιν θερμαίνει πλέον ἢ ξηραίνει. ἔχει δέ τι καὶ λεπτομερὲς, ᾧ καὶ τοὺς ἀσθματικοὺς καὶ τοὺς ἐμπυϊκοὺς ὠφελεῖ. πλῆθος δ᾽ ἐκλαβεῖν ἀρκεῖ κύαθον μέλιτος μιγνύντας, ἀλλὰ καὶ ῥυπτικὸν ἔχουσί τι καὶ συμπεπτικὸν καὶ διαφορητικὸν, ὥσπερ γε καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν ὑπόπικρόν τε καὶ δριμύ. οὕτως γέ τοι καὶ λεπροὺς ὄνυχας ἐξάγουσιν μιγνύμεναι κηρῷ καὶ λειχῆνας ἀποῤῥύπτουσι. συμπέπτουσι δὲ

quo fane etiam difcutere atque incidere craffos lentosque humores poteft. Ob eam vim et urinas movet. Quin et tenuium eft partium flatusque extinguit. Quare ad inflationes competit, ac veneris appetitum cohibet, difcutitque atque exiccat fane ftrenue, eft enim eorum ex numero medicamentorum quae valenter deficcant. Porro quod fuperius moly et befafan nominari diximus et ipfum utique fuerit ruta fylveftris.

[19. *De pice.*] Pix ficca quidem deficcat et calefacit fecundo a mediocribus exceffu, ac plus deficcare poteft quam calefacere. Humida vero e contra plus videlicet calefacit quam deficcat, habetque nonnullam partium tenuitatem, qua et afthmaticos et purulentos adjuvat. Satis eft autem cyathi linxiffe menfuram melli mixtae. Sed et abftergendi quandam vim habent atque concoquendi digerendique, veluti et in guftu fubamarum quiddam et acre. Sic leprofos ungues eximunt mixtae cum cera lichenasque detergunt. Con-

καὶ τοὺς σκληροὺς καὶ ἀπέπτους ὄγκους ἅπαντας ἐπιμβαλλόμεναι τοῖς καταπλάσμασιν, ἰσχυρότερα δ' εἰς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ἡ ὑγρά. ἡ δὲ ξηρὰ πίττα πρὸς μὲν ταῦτα χείρων, εἰς δὲ τὰς κολλήσεις τῶν τραυμάτων ἐπιτηδειοτέρα. δῆλον οὖν ἐκ τούτων ὡς ὑγρότητος θερμῆς ἀναμέμικταί τι δαψιλὲς τῇ ὑγρᾷ πίττῃ.

[κ'. Περὶ πισσελαίου.] Πισσέλαιον ἐκ τῆς ὑγρᾶς γίνεται πίττης, ὅμοιον μὲν ὑπάρχον αὐτῇ τῷ γένει, λεπτομερέστερον δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν.

(105) [κα'. Περὶ πιστακίου.] Πιστάκιον. ἐν Συρίᾳ πλεῖστον γεννᾶται τοῦτο τὸ φυτόν. ὁ καρπὸς δ' αὐτοῦ λεπτομερεστέρας πώς ἐστιν οὐσίας, ὑπόπικρόν τι καὶ ἀρωματίζον ἐχούσης. ἐκφράττει τοιγαροῦν καὶ διακαθαίρει μάλιστα μὲν τὰ καθ' ἧπαρ, ἤδη δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν θώρακα καὶ πνεύμονα.

[κβ'. Περὶ πιτυΐδων.] Πιτυΐδες. ὀνομάζεται δ' οὕτως ὁ καρπὸς τῶν πιτύων. ἔνιοι δὲ καταχρώμενοι καὶ τὸν τῆς πεύκης ὡσαύτως προσαγορεύουσιν, μικτῆς εἰσι δυνάμεως ὡς

coquunt item duros et incoctos tumores omnes cataplasmatis inditae. Ad ea omnia humida valentior eſt. Arida vero pix, tametſi ad haec quidem deterior eſt, glutinandis tamen vulneribus magis congruit. Ex his itaque clarum eſt, humidae pici calidam humiditatem affatim eſſe admixtam.

[20. *De oleo picino.*] Piſſelaeum ex humida pice efficitur, genere quidem illi ſimile, ſed eſſentiae tenuiorum partium.

[21. *De piſtacio.*] Piſtacium. In Syria ubertim haec planta naſcitur. Fructus ejus quodammodo tenuioris eſſentiae eſt, ſubamarum quiddam et odoratum habens. Obſtructiones itaque liberat, ſed maxime jecoris veruntamen etiam thoracis pulmonisque.

[22. *De pityidibus, fructibus picearum.*] Pityides. Nominatur ita fructus picearum. At quidam per abuſum ſimiliter quoque pini fructum nuncupant. Mixtam vim

ἂν καὶ στύφουσαι καὶ δριμύτητά τινα κεκτημέναι μετὰ πικρότητος. ὅθεν καὶ ταῖς ἐκ θώρακος καὶ πνεύμονος ἀναπτύσεσιν συναίρονται.

[κγ΄. Περὶ πίτυος.] Πίτυος ὁ φλοιὸς ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν στυπτικὴν δύναμιν εἰς τοσοῦτον ὡς παρατρίμματά τε καταπλαττόμενα ἰᾶσθαι κάλλιστα καὶ κοιλίαν ἐπέχειν, εἰ ποθείη. καὶ τὰ κατακαύματα δὲ ἐπουλοῖ. καὶ ὁ τῆς πεύκης δὲ φλοιὸς ὅμοιος μὲν αὐτῷ, μετριώτερος δὲ κατὰ τὴν δύναμιν. ἐν δὲ τοῖς φύλλοις ἀμφοτέρων τῶν δένδρων ὡς ἂν ὑγροτέροις οὖσι πολὺ τοῦ φλοιοῦ δύναμίς ἐστι κολλητικὴ τραυμάτων. ἐν μέντοι τῷ κώνῳ, κἂν εἰ παραπλησία τούτοις, ἀλλ᾽ ἰσχυροτέρα τε ἡ δύναμίς ἐστιν, ἔν τε τῷ φλοιῷ καὶ τοῖς φύλλοις, ὡς μηδὲν ἔτι τῶν προειρημένων καλῶς δύνασθαι ποιεῖν, ἀλλ᾽ ἤδη τι δακνῶδες ἔχειν ἀνιαρόν. ἡ δὲ λιγνὺς ἡ ἐκ τῶν εἰρημένων πρὸς πτίλα βλέφαρα καὶ μυδρῶντας κανθοὺς καὶ περιβεβρωμένους καὶ δακρύοντάς ἐστι χρήσιμος.

[κδ΄. Περὶ πιτυούσης.] Πιτυοῦσα. καὶ ταύτην τινὲς εἶδος εἶναι τιθυμάλλου νομίζουσιν, ὅτι τὸν ὀπὸν ἔχει καθά-

obtinent, utpote aſtringentes et acrimoniam quandam cum amarore poſſidentes. Quamobrem thoracis pulmonisque expuitionibus conferunt.

[23. *De picea.*] Piceae cortex vincentem habet facultatem aſtrictoriam usque adeo, ut et interrigines belliſſime illitus ſanet et ventrem potus ſiſtat. Sed et ambuſta cicatrice includit. Porro tedae cortex illi aſſimilis eſt, ſed viribus tamen moderatioribus. In foliis arboris utriusque, ut quae multo ſunt cortice humidiora, vis ineſt ulcerum glutinatoria. In cono, quanquam his ſimilis ſit, validior tamen facultas eſt, tum in cortice tum in foliis, adeo ut dictorum nihil probe efficere queat, verum moleſtam quampiam habeat mordacitatem. Porro fuligo quae ex dictis colligitur ad depilatas palpebras accommoda eſt, itemque ad angulos oculorum eroſos, lippientes ac lachrymantes.

[24. *De pityuſa.*] Pityuſa. Et hanc quidam ſpeciem putant eſſe tithymalli, quod ſuccum habeat ut illae,

περ ἐκεῖνοι καὶ ὅτι καθαίρει παραπλησίως ἐκείνοις καὶ τὰ ἄλλα πάντα κατὰ τὴν δύναμιν ἔοικεν αὐτοῖς.

[221] [κε'. Περὶ πλατάνου.] Πλάτανος ὑγροτέρας ἐστὶ καὶ ψυχροτέρας οὐσίας οὐ πολλῷ τινι τῶν συμμέτρων. διὰ τοῦτο καὶ τὰ φύλλα τὰ χλωρὰ λειωθέντα καὶ καταπλασθέντα τὰς ἐν γενέσει φλεγμονὰς ὀνίνησιν οὐκ ἀσαφῶς. ὁ δὲ φλοιὸς αὐτοῦ καὶ τὰ σφαιρία ξηραντικωτέρας ἤδη δυνάμεώς ἐστιν, ὡς τὸν μὲν ἐν ὄξει καθεψόμενον εἰς ὀδόντων ἀλγήματα παραλαμβάνεσθαι, τὰ δὲ σφαιρία μετὰ στέατος ἐπὶ τῶν πυρικαύτων ἑλκῶν. εἰσὶ δ' οἳ καὶ καύσαντες τὸν φλοιὸν ξηραντικόν τε καὶ ῥυπτικὸν ἀπεργάζονται φάρμακον, ὡς μεθ' ὕδατος μὲν ἰᾶσθαι λέπρας, αὐτὸ δὲ καθ' ἑαυτὸ ἐπιπλαττόμενον τὰ δι' ὑγρότητα πολλὴν ἕλκη παλαιὰ καὶ ῥυπαρά. φυλάττεσθαι δὲ τὸν ἐπὶ τοῖς φύλλοις τοῦ δένδρου χνοῦν· καὶ γὰρ τὴν ἀρτηρίαν εἰσπνευσθεὶς ἀδικεῖ, ξηραίνων τε καὶ τραχύνων σφοδρῶς, καὶ κακοῖ τὴν φωνὴν, ὥσπερ γε καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὴν ἀκοὴν ὀφθαλμοῖς καὶ ὠσὶν ἐμπεσών.

[κστ'. Περὶ πολυγόνου.] Πολύγονον ἔχει μέν τι καὶ στῦφον, ἐπικρατεῖ δ' ἐν αὐτῷ τὸ ὑδατῶδες ψυχρὸν, ὡς εἶναι

quodque fimiliter illis purget, caeteraque omnia viribus illis fit affimilis.

[25. *De platano.*] Platanus humidioris frigidiorisque effentiae eft non ita multo quam moderata. Proinde folia viridia trita et illita non obfcure phlegmonas nafcentes adjuvant. Cortex autem et pilulae magis deficcantem vim obtinent, ut ille quidem in aceto coctus ad dentium adhibeatur dolores, pilulae vero cum adipe ad ulcera ambufta. Sunt autem qui cortice combufto medicamentum deficcatorium et absterforium efficiunt, ut cum aqua lepras fanet, per fefe autem illitum ob humorem nimium ulcera vetera et fordida. Vitandus eft pulvis foliis arboris incidens, alioqui fi fpiritu attrahatur arteriam offendit, valenter deficcans et exafperans, vocemque laedit, ficut fane etiam vifum et auditum, fi in oculos aut aures inciderit.

[26. *De polygono, feminali.*] Polygonon uti aftrictionem quandam obtinet, ita fane vincit in eo aqueum

κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ἐν τοῖς ψύχουσι φαρμάκοις, ἢ καὶ τῆς τρίτης που κατὰ τὴν ἀρχήν. ὀνίνησι γοῦν τοὺς ἐγκαιομένους τὸν στόμαχον ἔξωθεν ἐπιπλασσόμενον ψυχρὸν, ὥσπερ καὶ τὰ ἐρυσιπέλατα καὶ τὰς θερμὰς φλεγμονάς. ἅτε δὲ τοιοῦτον ὑπάρχον καὶ ἀποκρούεται ῥεύματα καὶ ταύτῃ δοκεῖ ξηραντικὸν ὑπάρχειν. διὸ καὶ τῶν ἑρπήτων ἀγαθόν ἐστιν φάρμακον, ἑλκῶν τε καὶ τῶν ἄλλων, ἐναργέστατα δὲ τῶν φλεγμονωδῶν τε καὶ ῥευματικῶν. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἐναίμων τραυμάτων κολλητικόν. ὀνίνησι δὲ καὶ τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν ἕλκη, κἂν πῦον ἱκανὸν ἐν αὐτοῖς ᾖ, καὶ τοῦτο ξηραίνει. διὰ δὲ τὰς αὐτὰς δυνάμεις καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἵστησι καὶ δυσεντερίαν καὶ τὰς τοῦ αἵματος ἀναγωγὰς καὶ ὁποθενοῦν ἑτέρωθεν ἀμετροτέρας φοράς. φησὶ δὲ Διοσκορίδης καὶ οὖρα προκαλεῖσθαι αὐτὸ τοῖς στραγγουριῶσιν διδόμενον, οὐ μὴν διαιρεῖταί γε τὴν διάθεσιν ἀκριβῶς ἐφ' ἧς χρὴ διδόναι. ἔστι δὲ εἰς ἅπαντα τὰ εἰρημένα τὸ ἄῤῥεν τοῦ θήλεος ἰσχυρότερον.

[κζ. Περὶ πολυγάλου.] Πολύγαλον αὐστηρὰ μετρίως

frigidum, ut videlicet secundi sit ordinis medicamentorum refrigerantium, aut etiam quodammodo in initio tertii. Proinde sane quibus stomachus aestu fervet, foris frigidum illitum prodest, velut etiam erysipelata et calidas phlegmonas juvat. Porro tale quum sit et fluxiones repercutit et hac ratione videtur esse exiccatorium. Quare cum herpetum tum ulcerum tum aliorum bonum est remedium, tum etiam efficacissimum in inflammatis et fluxione tentatis partibus. Est et cruentorum vulnerum glutinatorium. Sed et aurium ulceribus prodest, ac si vel plurimum insit puris, hoc tamen etiam desiccat. Easdem ob facultatas sistit profluvium muliebre, ac dysenteriam et sanguinis ejectiones et undecunque aliunde immoderatius quippiam feratur. Refert Dioscorides, quod et urinam provocet exhibitum stillicidio et stranguria affectis, non tamen exacte dispositionem discriminat, in qua ipsum dari expediat. Porro mas ad omnia dicta quam foemina validioris est effectus.

[27. *De polygalo.*] Polygalon modice austera folia

ἔχει τὰ φύλλα. δοκεῖ δὲ πινόμενα γάλα γεννᾷν, ὥστ' ἐπικρατοίη ἂν ἐν αὐτῷ τὸ θερμὸν καὶ ὑγρόν.

[κη'. Περὶ πολυγονάτου.] Πολυγόνατον μικτῆς ἐστι δυνάμεώς τε καὶ ποιότητος. ἔχει γάρ τι καὶ στύψεως καὶ δριμύτητος καὶ πικρότητος καί τινος ἀηδίας ἀῤῥήτου. ταῦτ' ἄρα οὐδὲ πολύχρηστόν ἐστιν ἀλλ' ἢ μόνον ὅτι τὴν ῥίζαν ἐπιπλάττουσι τραύμασιν ἔνιοι. εἰσὶ δ' οἳ τοὺς ἐν προσώπῳ σπίλους ἀποῤῥύπτουσιν δι' αὐτοῦ.

[κθ'. Περὶ πολεμωνίου.] Πολεμώνιον, οἱ δὲ φιλεταίριον, ἔνιοι δὲ ὥσπερ καὶ Καππαδόκαι χιλιοδύναμιν, λεπτομεροῦς τ' ἐστὶ καὶ ξηραντικῆς δυνάμεως, ὅθεν ἔνιοι πρὸς ἰσχιάδας καὶ δυσεντερίαν καὶ σκιῤῥούμενον σπλῆνα διδόασι πίνειν τὴν ῥίζαν αὐτοῦ μετ' οἴνου.

[222] [λ'. Περὶ πολίου.] Πόλιον πικρὸν γευομένοις ἐστὶ καὶ μετρίως δριμύ. ἐκφράττει τοιγαροῦν ἅπαντα τὰ σπλάγχνα καὶ οὖρα καὶ ἔμμηνα κινεῖ, καὶ χλωρὸν μὲν ὑπάρχον ἔτι κολλᾷ τὰ μεγάλα τραύματα καὶ μάλιστα τὸ θαμνῶδες εἶδος αὐτοῦ. ξηρὸν δὲ γενόμενον ἰᾶται τὰ κακοήθη

obtinet. Videntur autem, fi bibantur, lac generare. Itaque fuperaverit in eo calidum ac humidum.

[28. *De polygonato.*] Polygonatum mixtam habet tum facultatem tum qualitatem, habet enim aftrictionis pariter et acrimoniae quippiam, nec non faftidiofum quendam amarorem explicatu difficilem. Quocirca nec admodum eft ufui, fed tantum quod radicem ejus quidam vulneribus illinunt. Sunt etiam qui naevos in facie illo detergant.

[29. *De polemonio.*] Polemonium quidam Philetaerium, quidam veluti Cappadoces chiliodynamion, tenuium partium eft et deficcantis facultatis. Quamobrem quidam radicem ejus cum vino ad ifchiadicos, dyfenteriam lienemque induratum potui exhibent.

[30. *De polio.*] Polium amarum eft guftantibus et modice acre. Obftructione itaque liberat vifcera omnia, urinamque et menfes ciet. Ac viride exiftens etiamnum magna vulnera glutinat et maxime fpecies ejus fruticofa;

τῶν ἑλκῶν ἐπιπαττόμενον καὶ μᾶλλον τοῦτο δρᾷ τὸ μικρότερον.

[λα'. Περὶ πολίου μικροῦ.] Πόλιον τὸ μικρὸν, ᾧ καὶ εἰς τὰς ἀντιδότους χρώμεθα· καὶ γὰρ καὶ δριμύτερον καὶ πικρότερόν ἐστι τοῦτο τοῦ μείζονος, ὡς ἐκ μὲν τῆς τρίτης τάξεως εἶναι τῶν ξηραινόντων, ἐκ δὲ τῆς δευτέρας συμπεπληρωμένης τῶν θερμαινόντων.

[λβ'. Περὶ πολυκνήμου.] Πολύκνημον ξηραίνει καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν, ὥστε καὶ διὰ τοῦτο τραυμάτων ἐστὶ κολλητικόν.

[λγ'. Περὶ ποταμογείτονος.] Ποταμογείτων στύφει καὶ ψύχει παραπλησίως πολυγόνῳ, παχυμερεστέρα δ' ἐστὶν ἡ οὐσία αὐτοῦ τῆς πολυγόνου.

(106) [λδ'. Περὶ πολυποδίου.] Πολυπόδιον τὴν γλυκεῖαν ἅμα καὶ αὐστηρὰν ἐπικρατοῦσαν ἔχει ποιότητα, ὡς εἶναι δυνάμεως ξηραντικῆς ἱκανῶς ἀδήκτου.

[λε'. Περὶ πρασίου.] Πράσιον ὥσπερ τῇ γεύσει πικρόν ἐστιν, οὕτω καὶ χρωμένοις ὁμολογοῦσαν ἔχει τῷ τοι-

aridum quum fuerit, maligna ulcera fanat illitum, et magis hoc praeftat quod minus eft.

[31. *De polio minore.*] Polium minus, quo etiam utimur ad antidotos, nam et acrius et amarius eft majore, adeo ut ex tertio fit ordine deficcantium, ex fecundo autem completo calefacientium.

[32. *De polycnemo.*] Polycnemon deficcat et calefacit fecundo exceffu, proptereaque vulnera glutinat.

[33. *De potamogeitone.*] Potamogeiton aftringit et refrigerat fimiliter polygono, fed fubftantia ejus craffior quam polygoni eft.

[34. *De polypodio.*] Polypodium dulcem fimul et aufteram habet vincentem qualitatem, ut facultatis fit admodum quidem deficcantis citra morfum tamen.

[35. *De prafio, marrubio.*] Prafium ficut guftu amarum eft, ita fi quis utatur, convenientem huic fapori

οὕτω χυμῷ τὴν ἐνέργειαν, ἐκφράττον καὶ ἧπαρ καὶ σπλῆνα καὶ τὰ κατὰ θώρακα καὶ πνεύμονα διακαθαῖρον, ἔμμηνά τε προτρέπον. ἀλλὰ καὶ καταπλασσόμενον ῥύπτει τε καὶ διαφορεῖ. καὶ θείη ἄν τις αὐτὸ κατὰ μὲν τὴν θερμότητα τῆς δευτέρας που τάξεως ἤδη συμπληρουμένης, κατὰ δὲ τὴν ξηρότητα τῆς τρίτης, ἤτοι μεσούσης καὶ συμπληρουμένης. τῷ χυλῷ δ' αὐτοῦ καὶ πρὸς ὀξυδερκίαν μὲν χρῶνται μετὰ μέλιτος, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ ῥινῶν ἰκτέρους καθαίρουσι, καὶ πρὸς ὤτων ὀδύνας ἤδη κεχρονισμένας αὐτὸ παραλαμβάνουσι, ἐφ' ὅσον ἐκφράξαι καὶ διακαθῆραι τόν τε πόρον αὐτὸν καὶ τὰς τῶν μηνίγγων ἀποφύσεις ἐστὶ χρεία.

[λϛ'. Περὶ προπόλεως.] Πρόπολις ῥυπτικῆς μέν ἐστιν οὐκ ἰσχυρᾶς δυνάμεως, ἑλκτικῆς δ' ἱκανῶς ἰσχυρᾶς. ἔστι γὰρ λεπτομερὴς τὴν οὐσίαν. θερμαίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ἤδη συμπληρουμένην καὶ τρίτην ἀρχομένην.

[λζ'. Περὶ πταρμικῆς.] Πταρμικῆς τὰ μὲν ἄνθη πταρμικῆς ἐστι δυνάμεως, ὅθεν περ καὶ τῇ πόᾳ τοὔνομα. ὅλον τὸ θαμνίον ὑπώπιά τε καὶ τὰς ἄλλας ἐκχυμώσεις διαφορεῖ.

actionem possidet, jecur ac lienem obstructione liberans et thoracem pulmonemque expurgans. ac menses promovens. Sed et illitum detergit ac discutit. Ac siquis ipsum ponat in calore quidem secundi ordinis jam completi, in siccitate tertii medii, aut completi. Succo ejus ad aciei oculorum claritatem utuntur cum melle. Quin etiam et per nares auriginem purgant, et ad aurium dolores inveteratos adhibent, utique in quibus obstructionem discutere, meatumque ipsum et ramos meningum seu membranarum expurgare est usus.

[36. *De propoli.*] Propolis detergentis non ita valentis est facultatis, caeterum admodum valenter attrahentis, est enim essentia tenuium partium, calefacit autem ordine secundo completo, aut tertio incipiente.

[37. *De ptarmice.*] Ptarmices flores quidem ciendae sternutationis vim obtinent, unde et herbae nomen obvenit. Totus autem frutex si contundatur viridis, sugillata et reli-

ἴασι γὰρ ἡ κρᾶσις [223] αὐτοῦ θερμὴ καὶ ξηρὰ, χλωρὰ μὲν ἔτι κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, εἰ δὲ ξηρανθείη, κατὰ τὴν τρίτην.

[λη΄. Περὶ πτελέας.] Πτελέας τοῖς φύλλοις ἐκολλήσαμέν ποτε πρόσφατον τραῦμα, θαῤῥήσαντες τῷ στυπτικήν τε ἅμα καὶ ῥυπτικὴν δύναμιν ἐμφέρεσθαι αὐτοῖς. ὁ δὲ φλοιὸς ἔτι καὶ μᾶλλον ὑπόπικρός τέ ἐστι καὶ στυπτικὸς, ὥστε καὶ λέπραν ἰᾶται σὺν ὄξει καὶ χλωρὸς δὲ ὢν ἔτι καὶ πρόσφατος, ἐὰν ὡς ἐπίδεσμος περιελιχθῇ τοῖς τραύμασιν, κολλᾷν αὐτὰ δύναται. καὶ αἱ ῥίζαι δὲ τῆς αὐτῆς εἰσι δυνάμεως, ὥστε καὶ τῷ ἀφεψήματι καταντλοῦσίν τινες, ὅσα πωρώσεως δεῖται κατάγματα.

[λθ΄. Περὶ πτέριδος καὶ θηλυπτέριδος.] Πτέρις ῥίζαν μάλιστ᾽ ἔχει χρήσιμον. ἀναιρεῖ γὰρ ἕλμινθα πλατεῖαν, εἰ τεσσάρων δραχμῶν ὁλκήν τις αὐτῆς ἐν μελικράτῳ λάβοι. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔμβρυα τὰ μὲν ζῶντα διαφθείρειν, τὰ νεκρὰ δ᾽ ἐκβάλλειν οὐδὲν θαυμαστόν. ἔστι γὰρ πικρὰ βραχύ τι στύψεως μετέχουσα. διὸ καὶ κατὰ τῶν ἑλκῶν ἐπιτιθεμένη

quas ecchymofeis difcutit, eft enim temperies ejus calida et ficca, viridis etiamnum ordine fecundo, fi ficcata, tertio.

[38. *De ptelea, ulmo.*] Ulmi foliis quandoque recens vulnus glutinavimus, confidentes aftringentem pariter et detergentem ineffe illis facultatem. Cortex amplius etiam fubamarus eft et aftrictorius. Itaque cum aceto et lepram fanat. Porro viridis etiamnum ac recens, fi vulneribus vinculi vice circumligetur, ea glutinare poteft. Radices eandem facultatem obtinent, nam et decocto earum quidam perfundunt fracturas, quae callo inducto opus habent.

[39. *De pteride filice et thelypteride, filice foemina.*] Filix radicem habet maxime utilem, latum enim lumbricum interficit, fi quis eam quatuor drachmis in melicrato ebibat. Ad eundem modum partum vivum quidem necare, mortuum autem ejicere mirum non eft. Eft enim amara paulum habens aftrictionis. Quamobrem ulceribus impofita

δυνάμεώς ἐστιν ἰσχυρῶς ξηραντικῆς, οὐ μέντοι δακνώδης. ὁμοίαν δ' αὐτῇ καὶ ἡ θηλύπτερις ὀνομαζομένη τὴν δύναμιν ἔχει.

[μ'. Περὶ πυκνοκόμου.] Πυκνοκόμου καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα διαφορητικῆς ἐστι καὶ ἑλκτικῆς δυνάμεως, ὄντα καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν δριμέα. τὰ μὲν οὖν φύλλα φύματά τε καὶ δοθιῆνας διαφορεῖ, ὁ δὲ καρπὸς ἰσχυρότερος ὑπάρχει, καὶ ταῦτα μὲν ἐργάζεσθαι πέφυκε, μιγνύμενός τινι τῶν διαφορητικῶν καταπλάσματι, οἷόν πέρ ἐστι καὶ τὸ διὰ τοῦ κριθίνου· καὶ σκόλοπας δὲ καὶ ὅσα τοιαῦτα πρὸς τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἐπισπᾶται. ἡ δὲ ῥίζα πρὸς τὰ μὲν προειρημένα χείρων ἐστὶ καὶ ἀσθενεστέρα, χολῆς μέντοι τῆς ξανθῆς καθαρτική.

[μα'. Περὶ πυρέθρου.] Πυρέθρου τῇ ῥίζῃ χρώμεθα μάλιστα καυστικὴν ἐχούσῃ δύναμιν, καθ' ἣν ὀδόντων τε ἐψυγμένων ὀδύνας πραΰνει καὶ πρὸ τῶν κατὰ περίοδον ῥιγῶν ἀνατρίβεται μετ' ἐλαίου καὶ τοὺς ναρκώδεις καὶ παρειμένους ὠφελεῖ.

vim habet valenter desiccandi, non tamen mordax est. Similem ei vim habet filix foemina nominata.

[40. *De pycnocomio.*] Pycnocomi radix fructus et folia discutientis attrahentisque sunt facultatis, quum et gustu sint acria. Folia itaque phymata et furunculos discutiunt. Fructus valentior est et haec quidem efficere potest mixtus alicui discutientium cataplasmatum, cujusmodi est quod ex hordeacea farina conficitur. Palos et alia id genus infixa ad extimam cutem elicit, radix autem ad supradicta quidem deterior est et infirmior, caeterum bilem flavam purgat.

[41. *De pyrethro.*] Pyrethri radice potissimum utimur causticam urentemve facultatem obtinente, qua utique etiam dentium refrigeratorum dolores mitigat. Et ad rigores ante periodum cum oleo confricatur. Ad haec stupidos quoque et resolutos juvat.

[μβ'. Περὶ πυροῦ.] Πυρὸς ὡς τροφὴ μὲν ὁποίας ἐστὶ φύσεως οὐ τῆς νῦν ἔνεστι πραγματείας, ὡς φάρμακον δ' ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος ἐκ τῆς πρώτης ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων, οὐ μὴν οὔτε ξηραίνειν οὔθ' ὑγραίνειν ἐπιφανῶς πέφυκεν. ἔχει δέ τι καὶ γλίσχρον καὶ ἐμφρακτικόν. τὸ δ' ἐξ αὐτοῦ σκευαζόμενον ἄμυλον ψυχρότερόν τε καὶ ξηραντικώτερον αὐτοῦ γίνεται. καὶ τὸ ἐξ ἄρτου δὲ κατάπλασμα διαφορητικωτέρας ἐστὶ δυνάμεως ἤπερ τὸ ἐκ τῶν πυρῶν, ὡς ἂν καὶ ἁλῶν καὶ ζύμης προειληφότος τοῦ ἄρτου. δυνάμεως γὰρ ἐπισπαστικῆς τε καὶ διαφορητικῆς τῶν ἐκ τοῦ βάθους ἐστὶν ἡ ζύμη.

[224] Κεφ. ιζ'. [α'. Περὶ ῥάμνου.] Ῥάμνος ξηραίνει μὲν καὶ διαφορεῖ κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν, ψύχει δὲ κατὰ τὴν πρώτην συμπληρουμένην, ἢ τὴν δευτέραν ἀρχομένην. διὰ τοῦτο καὶ ἕρπητας ἰᾶται καὶ ἐρυσιπέλατα μὴ σφόδρα θερμά. χρηστέον δ' αὐτῆς τοῖς ἁπαλοῖς φύλλοις εἰς ταῦτα.

[β'. Περὶ ῥαφανῖδος.] Ῥαφανὶς θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν, ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. ἡ δ',

[42. *De pyro, tritico.*] Triticum ut alimentum quidem quam habeat naturam non eſt hujus inſtituti exponere, ut medicamentum vero foris impoſitum primi eſt ordinis calefacientium, non tamen nec reſiccare, nec humectare manifeſto poteſt, habet vero etiam quid lentum obſtruentisque facultatis. Porro quod ex eo conficitur amylum, eo tum frigidius eſt tum ſiccius. Quod vero ex pane fit cataplasma, vim habet magis diſcutientem quam quod ex tritico, nimirum quum et ſalem et fermentum panis adjuncta habeat, quippe quum fermentum vim habeat attrahendi diſcutiendique ea quae in alto reſident.

Cap. XVII. [1. *De rhamno.*] Rhamnus deſiccat et diſcutit exceſſu ſecundo, refrigerat in primo completo aut ſecundo incipiente. Proinde herpetes ſanat et eryſipelata non magnopere calida. Caeterum ad haec teneris utendum eſt ejus foliis.

[2. *De raphano, radicula.*] Radicula calefacit quidem exceſſu tertio, deſiccat vero ſecundo. Agreſtis autem

ἀγρία δραστικωτέρα κατ' ἄμφω· καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ σπέρμα δραστικώτερον αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ. διαφορητικὴ δ' ἐστὶν ἐν αὐτῷ ἡ δύναμις, ὥστε καὶ πρὸς ὑπώπια καὶ τἄλλα τὰ πελιδνὰ διὰ τὴν τοιαύτην δύναμιν ὠφέλιμα τετύχηκεν ὄντα.

[γ'. Περὶ ῥήου.] Ῥῆον, ἔνιοι δὲ προσαγορεύουσιν αὐτὸ ῥᾶ, μικτῆς ἐστι κράσεώς τε καὶ δυνάμεως. ἔχει μὲν γάρ τι καὶ γεῶδες ψυχρὸν, ὡς ἡ στύψις δηλοῖ. σύνεστι δέ τις αὐτῷ καὶ θερμότης, ὑπόδριμυ γὰρ ἐπιπλέον διαμασώμενον φαίνεται. καὶ μὴν ὡς ἀερώδους τινὸς οὐσίας μετέχει λεπτομεροῦς δηλοῖ μὲν καὶ ἡ χαυνότης τε καὶ ἡ κουφότης, ἀτὰρ οὐχ ἥκιστα καὶ τὰ ἔργα. δι' αὐτὸ γάρ τοι τοῦτο καί τοι στῦφον ὅμως οὐ σπάσματα μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥήγματα καὶ ὀρθόπνοιαν ὠφελεῖ. οὕτω δὴ καὶ πελιώματα καὶ λειχῆνας ἰᾶται μετ' ὄξους ἐπαλειφόμενον. ὅτι δὲ καὶ τὰ τῆς στύψεως ἔργα γενναῖα, καταμαθεῖν ἔστιν ἐξ ὧν ὀνίνησιν αἱμοπτυϊκοὺς καὶ κοιλιακοὺς καὶ δυσεντερικούς. οὐ γὰρ ἀντιπράττει τῷ γεώδει ψυχρῷ τὸ λεπτομερὲς ἀερῶδες. ἀλλ' οὖν τὸ ποδηγοῦν τε καὶ πρὸς βάθος ἄγον αἴτιον ἰσχυροτέρας ἐνεργείας γίνεται.

in utroque efficacior eſt. Quin et ſemen ipſum planta efficacius eſt. Facultas ei ineſt diſcutiendi, itaque ad ſugillata et alia id genus livida ob talem facultatem accommoda exiſtunt.

[3. *De rheo, rha pontico.*] Rheum, quidam id rha nuncupant, mixtam habet tum temperiem tum facultatem, habet enim quiddam terreſtre frigidum, ceu indicio eſt aſtrictio, et adjuncta eſt quaedam caliditas, ſiquidem ſi pluſculum mandatur, ſubacre conſpicitur. Quin etiam aëreae cujusdam ſubſtantiae tenuis eſt particeps, quod indicat tum laxitas tum levitas, non minime vero et opera. Ob id enim licet aſtringens non tantum convulſis, ſed et ruptis et orthopnoeae prodeſt. Sic quoque liventia et lichenas ſanat illitum cum aceto. Porro quod aſtrictionis opera haud inſtrenua ſunt hinc diſcere liceat, quod ſanguinem expuentibus coeliacis et dyſentericis conferat. Nec enim reluctatur terreſtri frigido tenue aëreum, imo eo quod deducat et in altum perducat, valentioris effectus cauſa exiſtit.

Ed. Chart. XIII. [224.] Ed. Baf. II. (107.)

(107) [δ'. Περὶ ῥητινῶν.] Ῥητῖναι πᾶσαι ξηραίνουσι καὶ θερμαίνουσι. διαφέρουσι δ' ἀλλήλων τῷ τε πλέον ἢ ἔλαττον ἔχειν ἔν τε τῇ γεύσει δριμὺ κἀν τῇ δυνάμει θερμαῖνον καὶ τῷ τὰς μὲν ἧττον αὐτῶν εἶναι λεπτομερεῖς, τὰς δὲ μᾶλλον, καὶ τῷ τὰς μὲν στύψεως μετέχειν, τὰς δ' οὔ. προκέκριται δ' εἰκότως ἐξ ἁπασῶν ἡ σχινίνη, μαστίχην δ' αὐτὴν ὀνομάζουσι. πρὸς γὰρ τῷ στύψεως ὀλίγης μετέχειν, ὡς καὶ ταῖς κατὰ τὸν στόμαχον καὶ τὴν γαστέρα καὶ τὸ ἧπαρ ἀτονίαις καὶ φλεγμοναῖς ἁρμόττειν, ἔτι καὶ τὸ ξηραίνειν καὶ ἀλύπως αὐτῇ πάρεστιν. ἥκιστα γάρ ἐστι δριμεῖα καὶ μάλιστα λεπτομερής. τῶν δ' ἄλλων ἡ τερμινθίνη πρωτεύει, σαφῆ μὲν οὐχ ὁμοίως τῇ μαστίχῃ τὴν στύψιν ἔχουσα, πικρότητα δέ τινα κεκτημένη, δι' ἣν καὶ μᾶλλον τῆς μαστίχης διαφορεῖ. διὰ δὲ τὴν αὐτὴν ταύτην πικρότητα καὶ τὸ ῥύπτειν αὐτῇ πάρεστιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ ψώρας ἰᾶσθαι. καὶ μὲν δὴ καὶ τὰ ἐκ βάθους ἕλκει μᾶλλον τῶν ἄλλων ῥητινῶν, ὅτι καὶ λεπτομερὴς ἐκείνων μᾶλλόν ἐστι. ἡ γε

[4. *De refinis.*] Refinae omnes deficcant et calefaciunt. Caeterum inter fe difcrepant, quod plus ac minus habeant in guftu quidem acrimoniae, in facultate vero caliditatis, tum quod aliae plus, aliae minus fortitae funt partium tenuitatis, praeterea quod nonnullae aftrictionis funt participes, aliae nequaquam. Primas meruit omnium non injuria lentifcina, eam vocant maftichem. Nam praeterquam quod paucula ei adeft aftrictio, adeo ut ftomachi ventrisque et jecoris imbecillitatibus et phlegmonis conveniat, infuper illi ineft mordacitate vacans deficcatio. Minimum enim acris eft et maxime tenuium partium. Inter alias praefertur terebinthina, manifeftam quidem non fimiliter atque maftiche aftrictionem poffidens, caeterum adjunctum habens amarorem quendam, per quem magis etiam quam maftiche digerit. Ob eandem qualitatem ineft et abfterfio, tanta quidem ut et pforas fanet. Quin etiam quae in profundo refident, caeteris refinis magis attrahit, nimirum quum illis majorem habeat partium tenuitatem. Attamen

τοι πευκίνη, καὶ ταύτης ἔτι μᾶλλον ἡ στροβιλίνη, δριμύτεραι μὲν αὐτῆς εἰσιν, οὐ μὴν οὔτε διαφοροῦσι μᾶλλον οὔτ᾽ ἐπισπῶνται. μέσαι δ᾽ αὐτῶν εἰσιν ἡ πιτυΐνη καὶ ἐλατίνη, δριμύτεραι μὲν οὖσαι τῆς τερμινθίνης, ἧττον δὲ δριμεῖαι τῆς πευκίνης τε καὶ στροβιλίνης. ἔχει δὲ καὶ μαλακτικὸν ἡ τερμινθίνη ῥητίνη. δευτέρα δ᾽ ἐστὶν ἐν τῷ μαλάσσειν ἡ σχινίνη, καθάπερ ἡ κυπαρισσίνη δριμεῖα.

[225] [ε΄. Περὶ ῥόδου.] Ῥόδων ἡ δύναμις ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴρηται διὰ πλειόνων, ὡς ἐξ ὑδατώδους οὐσίας θερμῆς ἀναμεμιγμένης δύο ποιότησιν ἑτέραις, τῇ τε στυφούσῃ καὶ τῇ πικρᾷ, σύγκειται. καὶ μὲν δὴ καὶ ὁποία τις ἑκατέρα τὴν φύσιν ἐστὶν, ἥ τε πικρὰ καὶ ἡ στύφουσα, λέλεκταί μοι κατὰ τὸ τέταρτον τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων. τὸ δὲ ἄνθος αὐτῶν ἔτι καὶ μᾶλλον αὐτῶν τῶν ῥόδων στυπτικόν ἐστι καὶ δηλονότι διὰ τοῦτο ξηραντικόν.

[στ΄. Περὶ ῥοδίας ῥίζης.] Ῥοδία ῥίζα ἡ ἐν Μακεδονίᾳ γεννωμένη λεπτομεροῦς ἐστι καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως. ἐν δὲ τῷ θερμαίνειν κατὰ τὴν δευτέραν που θετέον ἀπόστασιν αὐτὴν, ἢ καὶ τὴν τρίτην ἀρχομένην.

pinea et hac etiam magis ſtrobilina acriores quidem ea ſunt, ſed non magis tamen diſcutiunt, neque attrahunt. Mediae inter has ſunt picea et abietina, acriores quidem quam terebinthina, minus tamen quam aut pinea aut ſtrobilina. Habet porro etiam emolliens quiddam terebinthina. Secundum locum habet in emolliendo lentiſcina, ſicut et cypariſſina acris.

[5. *De roſa.*] Roſarum facultas ſuperioribus libris pluribus verbis expoſita eſt, nempe quod ex aquea ſubſtantia calida mixta duabus aliis qualitatibus, aſtringenti videlicet et amara, compoſita ſit, quin etiam cujus ſit naturae utraque, amara ſcilicet et aſtringens, in horum commentariorum quarto declaravimus. Flos earum magis etiam ipſis roſis aſtringit, ac proinde ſane etiam exiccatorius eſt.

[6. *De radice rhodia.*] Rhodia radix ea videlicet, quae in Macedonia naſcitur, tenuium partium et diſcutientis eſt facultatis. In calefaciendo vero ſecundi ordinis cenſenda eſt, aut certe tertii incipientis.

Ed. Chart. XIII. [225.] - Ed. Baf. II. (107.)

[ζ. Περὶ ῥοδοδάφνης.] Ῥοδοδάφνη κατὰ μὲν τὴν ὅλην οὐσίαν δηλητήριός ἐστιν οὐκ ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν πλείστων βοσκημάτων, κατὰ δὲ τὴν κρᾶσιν τῆς τρίτης μέν ἐστι κράσεως τῶν θερμαινόντων ἀρχομένης, τῆς πρώτης δὲ τῶν ξηραινόντων.

[η'. Περὶ ῥοιῶν.] Ῥοιὰ πᾶσα τῆς στυφούσης μετέχει ποιότητος, οὐ μὴν ἐπικρατούσης γε πάντων. ἔνιαι μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν ὀξεῖαι, τινὲς δὲ γλυκεῖαι πλέον ἢ αὐστηραί. καὶ δὴ καὶ τὰς ὠφελείας ἑκάστης αὐτῶν κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀνάγκη γίνεσθαι ποιότητα. λέλεκται δ' ἐν τῷ τετάρτῳ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων ὑπὲρ τοῦ γλυκέος χυμοῦ καὶ αὐστηροῦ καὶ ὀξέος, ὥστ' ἐξ ἐκείνων ἔστι σοι καὶ περὶ τῆς τῶν ῥοιῶν διαφορᾶς συλλογίσασθαι. ἔστι δὲ τὰ μὲν γίγαρτα τοῦ χυλοῦ στυπτικώτερα καὶ ξηραντικώτερα. τούτων δ' ἔτι τὰ λέμματα, καλεῖται δὲ σίδια. παραπλησίας δ' αὐτοῖς εἰσι δυνάμεως οἱ κυτῖνοι.

[θ'. Περὶ ῥοός.] Ῥοῦς τὸ θαμνῶδες φυτὸν στύφει καὶ ξηραίνει, ὥσπερ καὶ οἱ βυρσοδέψαι πρὸς τὸ ξηρᾶναι

[7. *De rhododaphne.*] Rhododaphne tota ſua eſſentia venenum eſt, nec tantum homini, ſed plerisque pecoribus. At temperie ſane tertii eſt ordinis calefacientium, incipientis utique, primi autem deſiccantium.

[8. *De rhoea, malo punico.*] Malum granatum omne aſtringentem qualitatem obtinet, non tamen in omnibus ea exuperat. Sunt enim inter ea quaedam acida, quaedam plus dulcia quam auſtera. Et ſane quae ab unoquoque eorum procedit utilitas, ſecundum vincentem eveniat qualitatem neceſſe eſt. Dictum autem in quarto horum commentatiorum eſt ſuper dulci ſapore, auſtero et acido. Itaque ex illis de malorum punicorum differentia liceat colligere. Porro acini ſucco ipſorum tum aſtringentiores tum exiccantiores ſunt, his etiam magis putamina, vocantur autem ſidia. Aſſimilem illis vim habent cytini, ſic enim eorum appellantur flores.

[9. *De rhu.*] Rhus fruticoſa planta aſtringit et deſiccat. Nam et coriarii ad deſiccandum et aſtringendum

καὶ στῦψαι τὰ δέρματα χρῶνται τῷ φυτῷ, καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται βυρσοδεψική τοῖς ἰατροῖς. ὅ τε καρπὸς αὐτῆς μάλιστα καὶ ὁ χυλὸς εἰς χρείαν ἥκουσιν, ἱκανῶς αὐστηρᾶς ἄμφω ποιότητος. ὁμολογεῖ δὲ καὶ ἡ κατὰ μέρος ἅπασα χρῆσις τῇ κατὰ τὴν γεῦσιν αἰσθήσει. εἴη ἂν οὖν καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ξηραντικὸν μὲν ἐκ τῆς τρίτης τάξεως, ψυκτικὸν δὲ ἐκ τῆς δευτέρας.

[ι'. Περὶ ῥύπου.] Ῥύπος ὁ μὲν ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀνδριάντων, ἐν οἷς ἂν ἄφθονον ἔλαιον κεῖται, διαφορητικός τέ ἐστι καὶ μαλακτικός. ὁ δ' ἐν ταῖς παλαίστραις ἐφ' ὅσον τῆς κόνεως μετείληφε, ἐπὶ τοσοῦτον διενήνοχεν. ὀνομάζουσι δὲ τοῦτον τὸν ῥύπον πάτον. ὁ μὲν δὴ πρότερος ἀπέπτων φυμάτων ἐστὶ διαφορητικὸς, ὁ δὲ δεύτερος ἄριστον ἴαμα φλεγμονῆς τιτθῶν ἐστι. καὶ γὰρ τὸ πυρῶδες αὐτῶν σβέννυσι καὶ τὸ ἐπιῤῥέον ἀναστέλλει καὶ τὸ περιεχόμενον διαφορεῖ· σύγκειται γὰρ ἐκ κόνεως καὶ ἐλαίου καὶ ἀνθρωπείου ῥύπου καὶ ἱδρῶτος. ἡ μὲν οὖν κόνις ἐμπλα-[226]στικόν τέ ἐστι καὶ ψυκτικὸν καὶ ἀποκρουστικὸν, τὸ δ' ἔλαιον μαλακτικὸν, ὁ δ' ἱδρὼς καὶ ὁ ῥύπος διαφορητικά.

coria planta utuntur, ac proinde a medicis coriaria appellata eſt. Porro in uſu ſunt in primis fructus ejus et ſuccus multum auſterae qualitatis. Conſentaneus eſt uſus particularis ipſi guſtus ſenſui. Fuerit itaque et hoc medicamentum ex tertio ordine exiccantium, ex ſecundo vero reſrigerantium.

[10. *De rhypo, ſorde.*] Sordes a gymnaſiorum ſtatuis, in quibus largum oleum inhaeret, diſcutiendi emolliendique vim obtinet. In palaeſtris autem quantum accepit pulveris, tantum etiam diverſa eſt, hanc ſordem πάτον vocant. Prior cruda phymata digerit. Secunda optimum eſt phlegmones mamillarum remedium. Siquidem fervorem earum veluti igneum extinguit, et quod affluit repellit, denique et quod continetur halitu digerit, conſtat enim ex pulvere, oleo, ſorde humana et ſudore. Ac pulvis quidem emplaſticam vim habet et reſrigeratoriam repercuſſoriamque, oleum vero emollit, porro ſudor et ſordes digerentia ſunt.

ὁ δ' ἀπὸ τῶν ἀνδριάντων οὔτε τὴν κόνιν ἔχων καὶ τοῦ χαλκοῦ τινα προσειληφὼς ἰὸν εἰκότως δριμύτερός ἐστιν. ἐμνημονεύσαμεν δὲ τούτου καὶ νῦν, ὅτι τὸ πλεῖστον ἐν αὐτῷ τῆς ἐλαιώδους οὐσίας ἐστὶν, ἐκ φυτοῦ τὴν γένεσιν ἐχούσης. ἀναγκαῖον δ' ἔσται κἂν τοῖς ἀπὸ ζώων αὐτοῦ μνημονεῦσαι διὰ τὸν ἱδρῶτα.

Κεφ. ιη'. [α'. Περὶ σαγαπηνοῦ.] Σαγαπηνὸν ὀπός ἐστι θερμὸς καὶ λεπτομερὴς, ὡσαύτως τοῖς ἄλλοις ὀποῖς. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν, ᾧ καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς οὐλὰς ἀποκαθαίρει τε καὶ λεπτύνει. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑποχύσεσι καὶ ἀμβλυωπίαις ταῖς διὰ πάχος ὑγρῶν γινομέναις ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. αὐτὸ δὲ τὸ φυτὸν ἐξ οὗ γίνεται νάρθηκι παραπλήσιον ὑπάρχον ἀσθενές τε καὶ ἄχρηστόν ἐστιν, ὀνομάζεται δὲ δηλονότι πρότερον ἐκεῖνο σαγαπηνόν. ὁ γὰρ ὀπὸς αὐτοῦ καταχρωμένοις οὕτω προσαγορεύεται, καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ δι' ἐλλιποῦς λέξεως ὀνομάζομεν ἐκ καταχρήσεως. τελεώτερον γὰρ ἦν λέγειν αὐτὸν οὐ σαγαπηνὸν, ἀλλ' ὀπὸν σαγαπηνοῦ.

Caeterum quae a ſtatuis corraditur, quum pulverem non habeat et ab aere aeruginem quandam ſumpſerit, non injuria acrior eſt. Porro hujus mentionem modo fecimus, quod plurimum in ſe ipſo ſit oleoſae ſubſtantiae, quae ex planta originem ſortitur. Sed et ubi de iis quae ab animalibus proveniunt verba faciemus, ejus tum quoque meminiſſe erit propter ſudorem.

Cap. XVIII. [1. *De ſagapeno.*] Sagapenum ſuccus eſt calidus et tenuium partium, ſicut et alii ſucci. Sed et abſterſionem quandam poſſidet, qua oculorum cicatrices expurgat atque extenuat. Quin et ſuffuſionibus et hebetudinibus oculorum, quae ob humorum craſſitiem, proveniunt non malum eſt medicamentum. At ipſa planta ex qua proveniunt, ferulae aſſimilis imbecilla et inutilis eſt. Sane ipſa primum ſagapenum appellatur, at liquor ejus abſolute hoc nomen obtinet, ceu alia quoque multa ex nominis defectu per abuſum nuncupamus. Perfectius namque foret ipſum cognominare non ſagapenum, ſed ſagapeni ſuccum.

[β'. Περὶ σαμψύχου.] Σάμψυχον λεπτομεροῦς ἐστι καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως. ξηραίνει τε γὰρ καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν.

[γ' Περὶ σαπρότητος τῶν ξύλων.] Σαπρότης ξύλων, καὶ μάλιστα ὅσα μετέχει στύψεώς τε ἅμα καὶ ῥύψεως, ὥσπερ καὶ ἡ πτελέα, καθαίρει καὶ ἀναπληροῖ τὰ ὑγρὰ τῶν ἑλκῶν.

(108) [δ'. Περὶ σαρκοκόλλης.] Σαρκοκόλλα δάκρυόν ἐστι δένδρου περσικοῦ, μικτὴν ἔχουσα δύναμιν ἐξ ἐμπλαστικῆς τέ τινος οὐσίας καὶ βραχείας πικρᾶς, ὅθεν ἀδήκτως ξηραίνει καὶ διὰ τοῦτο τραύματα δύναται κολλᾷν.

[ε'. Περὶ σατυρίου.] Σατύριον ἢ τρίφυλλον ὑγρόν ἐστι καὶ θερμὸν τὴν κρᾶσιν, διὸ καὶ γευόμενον φαίνεται γλυκύ. περιττωματικὴν μέντοι καὶ φυσώδη τὴν ὑγρότητα κέκτηται καὶ διὰ τοῦτο παρορμᾷ πρὸς ἀφροδίσια. ταῦτα δὲ καὶ ἡ ῥίζα τῆς βοτάνης δρᾷν πέφυκεν. ὡς δέ τινες γράφουσι, καὶ ὀπισθότονον ἰᾶται, μετ' οἴνου μέλανος αὐστηροῦ πινόμενον.

[στ'. Περὶ σελίνου.] Σέλινον εἰς τοσοῦτον θερμόν ἐστιν, ὡς οὖρά τε καὶ καταμήνια κινεῖν. ἔστι δὲ καὶ ἄφυσον καὶ

[2. *De sampsuco, majorana.*] Sampsucum tenuium partium et digerentis est facultatis, desiccat enim et calefacit ordine tertio.

[3. *De saprotite, carie lignorum.*] Caries lignorum et maxime quae participant astrictionis simul et abstersionis, velut ulmus expurgat impletque ulcera humida.

[4. *De sarcocolla.*] Sarcocolla lachryma est arboris persicae. Mixtam vim habet ex emplastica quadam substantia et paucula amara. Itaque citra morsum desiccat, ac proinde glutinare vulnera valet.

[5. *De satyrio.*] Satyrium aut trifolium humidum et calidum temperamento est, quamobrem gustu quoque apparet dulce, attamen excrementitiam et flatuosam humiditatem possidet. Quocirca ad venerem incitat. Haec vero et herbae ipsius radix praestare potest. Porro, ut quidam ajunt, ex vino nigro austero potum sanat opisthotonon.

[6. *De selino, apio.*] Apium usque adeo calidum est, ut et urinas et menses cieat. Flatus quoque discutit

Ed. Chart. XIII. [226. 227.] Ed. Baf. II. (108.)

μᾶλλον τῆς πόας τὸ σπέρμα. καὶ τοῦ ὀρεοσελίνου δὲ καὶ τοῦ ἱπποσελίνου παραπλήσιος ἡ δύναμις. ἀσθενέστερον δὲ τὸ ἱπποσέλινον, ὥσπερ ἰσχυρότερον τὸ ὀρεοσέλινον.

[ζ΄. Περὶ σέρεως.] Σέρις ὑπόπικρόν ἐστι λάχανον καὶ μᾶλλον τὸ ἄγριον. ὅπερ καὶ δι᾽ αὐτὸ τοῦτο πικρίδα προσαγορεύουσιν ἔνιοι, τινὲς δὲ κιχώριον ὀνομάζουσιν. ἔστι δ᾽ αὐτὴ ξηρᾶς μὲν καὶ ψυχρᾶς κράσεως ἀμφότερα κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν ἔχουσα. ἡ δ᾽ ἥμερος ἐπὶ μᾶλλον μὲν ψύχει τῆς ἀγρίας, ἐπιμιξίᾳ δὲ πολλῆς ὀθνίας ὑγρότητος ἀπόλλυσι τὸ ξηραίνειν. ἀμφότεραι δὲ μετέχουσι τῆς στυφούσης ποιότητος, ὥσπερ καὶ ἡ χονδρίλη· καὶ γὰρ αὐτὸ σέρεως εἶδός ἐστιν.

[η΄. Περὶ σερίφου.] Σέριφον. εἴρηται μὲν περὶ τούτου κατὰ τὸ ἕκτον βιβλίον ἐν τῷ περὶ ἀψινθίου λόγῳ. παραπλήσιον μὲν γάρ ἐστιν ἀψινθίῳ κατὰ τὴν ἰδέαν καὶ τὴν γεῦσιν, ὅμως μὴν διαλλάττει, κατὰ μὲν τὴν γεῦσιν τῷ μήθ᾽ ὁμοίως ἐκείνῳ στύφειν καὶ μᾶλλον θερμαίνειν τε καὶ πικράζειν μετά τινος ἁλυκότητος· ἐν δὲ τῇ δυνάμει τῷ κακοστό-

et magis femen quam herba ipfa. Sed et oreofelini et Hippofelini fimilis vis eft, verum Hippofelinon imbecillius eft, oreofelinon valentius.

[7. *De feride, cichorio.*] Seris olus eft fubamarum et magis quod agrefte eft, quod ob id ipfum amaram quidam nuncupant, quidam vero cichorium appellant. Eft autem ea ficcae frigidaeque temperiei, utrunque primo exceffu. Porro domeftica magis etiam quam agreftis refrigerat, fed et humiditatis multae admixtio ficcitatem extinguit. Verum utraque aftringentis qualitatis eft particeps, velut et chondrila, nam et ipfa eft fereos fpecies.

[8. *De feripho.*] Seriphum. Dictum fane de hoc eft et in fexto libro in fermone de abfinthio, eft enim abfinthio tum fpecie tum guftu fimile. Attamen difcrepat, guftu quidem, quandoquidem non aeque ut illud aftringat, plusque calefaciat, amaroremque quendam cum falfedine refipiat. Facultate vero, tum quod ftomacho infeftum fit,

μαχον εἶναι καὶ μᾶλλον ἀψινθίου κτείνειν ἕλμινθας, ἔξωθέν τε ἐπιτιθέμενον καὶ εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον. καὶ δὴ καὶ θερμαίνειν μὲν ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως ἐπιτεταμένης θετέον αὐτὸ, ξηραίνειν δὲ κατὰ τὴν τρίτην.

[θ'. Περὶ σεσέλεως.] Σέσελι. καὶ ἡ ῥίζα μὲν, ἔτι δὲ καὶ ὁ καρπὸς τῶν θερμαινόντων εἰς τοσοῦτόν ἐστιν ὡς ἱκανῶς οὐρητικὸν ὑπάρχειν φάρμακον. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερὲς, ὡς καὶ πρὸς ἐπιληψίας τε καὶ ὀρθοπνοίας ἁρμόττειν.

[ι'. Περὶ σησάμου.] Σήσαμον οὐκ ὀλίγον ἔχει τὸ γλίσχρον ἐν αὐτῷ καὶ λιπαρὸν, ὅθεν ἐμπλαστικόν τ' ἐστὶν ἅμα καὶ μαλακτικὸν καὶ μετρίως θερμόν. τῆς δ' αὐτῆς δυνάμεώς ἐστι καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἐξ αὐτοῦ. καὶ τῆς πόας δὲ τὸ ἀφέψημα παραπλησίας ἐστὶ δυνάμεως.

[ια'. Περὶ σησαμοειδοῦς.] Σησαμοειδὲς τὸ μέγα, ὅπερ καὶ Ἀντικυρικὸς ἐλλέβορος ὠνόμασται διὰ τὸ καθαίρειν αὐτοῦ τὸ σπέρμα παραπλησίως ἐλλεβόρῳ. τοῦτο καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει παραπλήσιόν ἐστιν ἐλλεβόρῳ. καὶ μέντοι καὶ κατὰ τὸ ῥύπτειν τε καὶ θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν ὅμοιον ἐκείνῳ τὴν δύναμίν ἐστιν.

magisque abſinthio lumbricos necet, ſive foris impoſitum, ſive intro in corpus aſſumptum. Et ſane calefacere ipſum in ſecundo ordine intenſo cenſendum eſt, exiccare in tertio.

[9. *De ſeſeli.*] Seſeli. Et radix quidem, ſed et fructus usque adeo calefacit, ut admodum urinam movere queat. Sed et tenuium eſt partium, ut et comitiali morbo et orthopnoeis competat.

[10. *De ſeſamo.*] Seſamon non parum in ſe continet viſcoſum et pingue, quare emplaſticum eſt et emolliens ac modice calidum. Ejusdem facultatis eſt quod ex eo conficitur oleum. Et herbae quoque decoctum ſimilem vim obtinet.

[11. *De ſeſamoide magno.*] Seſamoides magnum, quod et Anticyricus helleborus appellatum eſt, propterea videlicet quia ſemen ejus ut helleborus purgat, hoc et reliqua facultate helleboro ſimile eſt. Nam et in abſtergendo, calefaciendo deſiccandoque ſimilem illi vim obtinet.

[ιβ΄. Περὶ σησαμοειδοῦς τοῦ λευκοῦ.] Σησαμοειδοῦς τοῦ λευκοῦ τὸ σπέρμα μετέχει μέν τινος καὶ δριμείας ποιότητος. πικρὸν δ᾽ ἱκανῶς ἐστι. θερμαίνει τοιγαροῦν καὶ ῥήσσει καὶ ῥύπτει.

[ιγ΄. Περὶ σιδηρίτιδος.] Σιδηρῖτις ἔχει μέν τι καὶ ῥυπτικὸν, ἀλλὰ τό γε πλέον αὐτῆς ὑγρόν ἐστι καὶ μετρίως ψυχρὸν, ὀλίγης δέ τινος μετείληφε στύψεως, ὅθεν ἀφλέγμαντός τ᾽ ἐστὶ καὶ κολλητικός. καλοῦσι δ᾽ ἔνιοι καὶ τὴν Ἀχίλλειον σιδηρῖτιν ἐμφερῆ μὲν τῇ [228] προειρημένῃ κατὰ τὴν δύναμιν οὖσαν, εἴς γε τὰ νῦν εἰρημένα, πλεονεκτούσης δ᾽ αὐτῆς τῇ στύψει. διὸ καὶ πρὸς αἱμοῤῥαγίας τε καὶ δυσεντερίας καὶ τοὺς γυναικείους ἁρμόττει ῥοῦς.

[ιδ΄. Περὶ σικύου ἐδωδίμου.] Σίκυος ἐδώδιμος ὁ μὲν ἤδη πέπων λεπτομερεστέρας ἐστὶν οὐσίας, ὁ δὲ μὴ τοιοῦτος παχυμερεστέρας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ῥυπτικῆς τε καὶ τμητικῆς μετειλήφασι δυνάμεως, ὅθεν οὐρητικοί τ᾽ εἰσὶ καὶ λαμπρύνουσι τὸ σῶμα, καὶ μᾶλλον εἰ ξηράνας τις τὸ σπέρμα, κᾄπειτα κόψας τε καὶ σήσας ῥύμματι χρῷτο. κρατεῖ δ᾽ ἐν αὐ-

[12. *De sesamoide albo.*] Sesamoidis albi semen nonnullam item acrem qualitatem continet, sed multum amarum est. Calefacit itaque, rumpit et extergit.

[13. *De sideritide.*] Sideritis habet quidem etiam abstergendi quandam facultatem, sed plurima ejus pars humida est et mediocriter frigida, paucula vero inest astrictio. Quare phlegmonem sedat et glutinat. Quidam etiam vocant Achilleam sideritim, quae propositae quidem quod ad jam dicta attinet viribus est non dissimilibus, caeterum astrictione exsuperat. Quare ad sanguinis eruptiones, dysenterias et muliebre profluvium congruit.

[14. *De cucumere esculento.*] Cucumis esculentus maturus quidem tenuioris essentiae est, qui immaturus est crassioris. Sed et abstergendi et incidendi facultas eis inest, quare et urinam movent et corpus splendidum reddunt, ac magis quoque siquis semine arefacto contusoque atque cribrato vice pulveris abstersorii utatur. Superat in eis hu-

τοῖς ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ κρᾶσις, οὐ μὴν ἰσχυρῶς, ἀλλ' ὡς ἐν τῇ δευτέρᾳ που τάξει τίθεται. εἰ μέντοι τις τὸ σπέρμα ξηραίνειεν ἢ τὴν ῥίζαν, οὐκέτ' οὐδὲ τῆς ὑγρᾶς ἐστι φύσεως, ἀλλ' ἤδη τῆς ξηραινούσης κατὰ τὴν πρώτην που τάξιν, ἢ καὶ τὴν δευτέραν ἀρχομένην. ἔστι δὲ καὶ τὸ ῥυπτικὸν ἐν τούτοις πλέον ἢ ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ καρποῦ.

[ιε'. Περὶ σικύου ἀγρίου.] Σικύου ἀγρίου καὶ ὁ τοῦ καρποῦ χυλὸς, ὃν ἐλατήριον ὀνομάζουσιν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ὁ τῆς ῥίζης τε καὶ τῶν φύλλων, ἐπιτήδειοι τυγχάνουσιν ὄντες εἰς τὰς ἰάσεις. τὸ μὲν οὖν ἐλατήριον ἔμμηνα προκαλεῖται καὶ τὰ κυούμενα διαφθείρει προστιθέμενον, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ πικρά τε ἅμα καὶ λεπτομερῆ, μάλιστα εἰ καὶ θερμότητός τινος μετέχει, καθάπερ οὖν καὶ τὸ ἐλατήριον. ἄκρως μὲν γάρ ἐστι πικρὸν, ἐπ' ὀλίγον δὲ θερμὸν, ὡς ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως εἶναι κατὰ θερμότητα. εὐθὺς δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως· οὕτω γοῦν αὐτῷ καὶ συναγχικοὺς διαχρίουσιν ἔνιοι μετὰ μέλιτος, ἢ ἐλαίου παλαιοῦ. ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῖς ἰκτερικοῖς ἐγχεόμενον μετὰ γάλακτος ταῖς ῥισίν. οὕτω δὲ χρώμενον καὶ κεφαλαλγίας ἰᾶται.

mida frigidaque temperies, non tamen magnopere, fed quafi in fecundo cenfetur ordine. Attamen fi quis aut femen aut radicem arefaciat, haud etiam humidae fuerit naturae, fed jam deficcantis, idque in primo quodammodo ordine aut etiam fecundo, fed incipiente. Eft et in iftis major abftergendi facultas quam in fructus ipfius carne.

[15. *De cucumere agrefti.*] Cucumeris agreftis tum fructus ipfius fuccus, quem vocant elaterium, tum non minime radicis et foliorum ad medicationes perutilis eft. Elaterium itaque menfes ciet, et foetum interimit appofitum, ceu alia omnia amara et fubtilium partium, maxime fi quam habeant caliditatem, velut nimirum elaterium, fumme fiquidem amarum eft, leviter calidum, ut ex fecundo fit ordine calefacientium. Porro tale protinus quoque digerendi vim poffidet. Sic igitur eo angina laborantes inungunt quidam cum melle aut oleo vetere. Bonum item eft regio morbo affectis fufum cum lacte in nares. Sed et dolores capitis

τὸ μὲν οὖν ἐλατήριον τοιοῦτον, ὁ δὲ τῆς ῥίζης χυλὸς, ὥσπερ γε καὶ ὁ τῶν φύλλων, ὅμοιοι μὲν ἐλατηρίῳ τὴν δύναμιν, ἀσθενέστεροι δέ. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ῥίζα παραπλησίας ἐστὶ δυνάμεως. καὶ γὰρ ῥύπτει καὶ διαφορεῖ καὶ μαλάττει, ξηραντικώτερος δ' αὐτῆς ἐστιν ὁ φλοιός.

(109) [ιστ'. Περὶ σιλφίου.] Σιλφίου θερμότατος μέν ἐστιν ὁ ὀπὸς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καυλὸς καὶ ἡ ῥίζα θερμαίνει γενναίως. ἔστι δὲ φυσωδεστέρας οὐσίας ἅπαντα καὶ κατὰ τοῦτο δύσπεπτα. ἔξωθεν μέντοι κατὰ τοῦ σώματος ἐπιτιθέμενα δραστηριωδέστερα, καὶ μάλιστα πάντων ὁ ὀπὸς ἑλκτικῆς ἱκανῶς ὑπάρχων δυνάμεως. καὶ μὲν δὴ καὶ καθαιρετικὸν καὶ ἀποτηκτικόν τι ἔχει διὰ τὴν προειρημένην αὐτοῦ κρᾶσιν.

[ιζ'. Περὶ σίσωνος.] Σίσων θερμὸς καὶ ὑπόπικρός ἐστι τὴν γεῦσιν. ὅθεν οὐρητικός τ' ἐστὶ καὶ πεπτικὸς, ἐμμήνων τε προκλητικὸς ἐκφρακτικός τε τῶν κατὰ τὰ σπλάγχνα πασῶν ἐμφράξεων.

[ιη'. Περὶ σίου.] Σίον, εἰς ὅσον ἀρωματίζει πως κατὰ τὴν γεῦσιν, εἰς τοσοῦτον καὶ θερμαινούσης πως μετείληφε

sanat hoc usu. Atque elaterium quidem ejusmodi est, at radicis succus, ut et foliorum, licet elaterio similem vim habeat, imbecilliorem tamen. Sed et ipsa radix assimilem facultatem possidet, abstergit namque, digerit atque emollit. Porro cortex ea potentius desiccat.

[16. *De lacerpicio.*] Silphii liquor calidissimus est, verum enim vero et folia et caulis et radix sat strenue calefaciunt. Sed omnia flatulentae magis essentiae sunt, ac proinde coctu difficilia, foris tamen imposita corpori efficaciora, et omnium potissimum liquor admodum trahentem facultatem possidens. Attamen et excrescentias emolliendi et liquandi vim quandam, propter propositam temperiem obtinet.

[17. *De sisone.*] Sison calidus et subamarus gustu est, quare et urinam movet et concoquit mensesque provocat, omnesque viscerum obstructiones disjicit.

[18. *De sione.*] Sion quantum gustu quodammodo odoratum est, tantum etiam calefacientis facultatis est par-

δυνάμεως. ἔστι δὲ διαφορητικόν τε καὶ διουρητικὸν καὶ λίθων τῶν ἐν νεφροῖς θρυπτικὸν καὶ ἐμμήνων ἀγωγόν.

[229] [ιθ'. Περὶ σισάρου ῥίζης.] Σισάρου ἡ ῥίζα ἑφθεῖσα εὐστόμαχός τέ ἐστι καὶ οὐρητικὴ, θερμαίνουσα κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, ἔχουσα δέ τι καὶ πικρότητος καί τι στύψεως βραχείας.

[κ'. Περὶ σισυμβρίου.] Σισύμβριον λεπτομεροῦς διαφορητικῆς, θερμαινούσης καὶ ξηραινούσης κατὰ τὴν τρίτην τάξιν ἐστὶ δυνάμεώς τε καὶ κράσεως. καὶ τὸ σπέρμα δ' αὐτοῦ λεπτομερές τε καὶ θερμόν ἐστιν, ὅθεν σὺν οἴνῳ τινὲς αὐτὴν διδόασι τοῖς τε λύζουσιν καὶ τοῖς στροφουμένοις.

[κα'. Περὶ σισυμβρίου.] Σισύμβριον, ὅπερ ἔνιοι καρδαμίνην ὀνομάζουσιν, ἐπειδὴ καρδαμώμου τι παραπλήσιον ἔχει κατὰ τὴν γεῦσιν, ὅταν μὲν ξηρὸν ᾖ, τῆς τρίτης ἐστὶ τάξεως τῶν ξηραινόντων τε ἅμα καὶ θερμαινόντων, ὅταν δ' ὑγρόν τε καὶ χλωρὸν, τῆς δευτέρας.

[κβ'. Περὶ σκάνδικος.] Σκάνδιξ τῶν ἀγρίων ἐστὶ λαχάνων, ὑπόδριμύ τε καὶ πικρὸν, ὡς εἶναι ἐν τῷ ξηραίνειν τε

ticeps. Sed et digerit et urinam movet et calculos renum frangit et menfes evocat.

[19. *De fifari radice.*] Sifari radix cocta ftomacho grata eft et urinam movet fecundo ordine calefaciens, aliquid habens amaroris cum levi aftrictione.

[20. *De fifymbrio.*] Sifymbrium tenuium partium, digerentis, calefacientis et reficcantis facultatis eft et temperiei in tertio ordine. Sed et femen ejus tenuium partium eft et calidum, quocirca ipfum quidam cum vino exhibent fingultientibus et tormina patientibus.

[21. *De fifymbrio, candamine.*] Sifymbrium quod quidam cardaminen vocant, quandoquidem cardamomo fimile quiddam guftu praefert; quum ficcum eft, tertii eft ordinis calefacientium et deficcantium: quum humidum et viride, fecundi.

[22. *De fcandice.*] Scandix ex agreftium olerum genere eft, fubacre et amarum, adeo ut in ficcando et ca-

καὶ τῷ θερμαίνειν ἤτοι τῆς δευτέρας τάξεως ἐπιτεταμένης ἢ τρίτης ἀρχομένης. οὐρητικὸν δ' ἱκανῶς ἐστι καὶ τῶν σπλάγχνων ἐκφρακτικὸν, ἐκ τῶν εἰρημένων ποιοτήτων συγκείμενον.

[κγ'. Περὶ σκίλλας.] Σκίλλα τμητικῆς ἱκανῶς ἐστι δυνάμεως, οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε θερμῆς, ἀλλὰ κατά γε τοῦτο θείη ἄν τις αὐτὴν ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει τῶν θερμαινόντων. ἄμεινον δ' ὀπτῶντας ἢ ἑψοῦντας λαμβάνειν· ἐκλύεται γὰρ οὕτως αὐτῆς τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως.

[κδ'. Περὶ σκολύμου ῥίζης.] Σκολύμου ἡ ῥίζα πλῆθος οὔρων ἄγει δυσωδῶν, εἴ τις αὐτὴν ἐν οἴνῳ καθεψήσας πίνοι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς δυσωδίας ἰᾶται τῶν τε μασχαλῶν καὶ ὅλου τοῦ σώματος. τοῦτο μὲν οὖν ὡς καθαρτικῷ τοιούτου χυμοῦ τῷ φαρμάκῳ καθ' ὅλην ὑπάρχει τὴν οὐσίαν. ἡ δὲ κατὰ τὰς ποιότητας ἐνέργεια θερμὸν μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ἤδη πληρουμένην ἢ τρίτην ἀρχομένην ἐνδείκνυται τὸ φάρμακον, ξηρὸν δὲ κατὰ τὴν δευτέραν.

[κε'. Περὶ σκορδίου.] Σκόρδιον. ἐκ πολυειδῶν τοῦτο καὶ χυμῶν καὶ δυνάμεων σύγκειται. καὶ γὰρ καὶ πικρὸν ἔχει

lefaciendo fit fecundi ordinis intenfi, aut tertii incipientis. Urinam valenter ciet et vifcera obftructione liberat, ex dictis qualitatibus conftans.

[23. *De fcilla.*] Scilla admodum incidentem facultatem obtinet, non tamen admodum calidam. Sed fecundum hoc eam quispiam fecundi ordinis cenfeat calefacientium. Praeftat autem aut affam, aut elixam fumere, fic enim virium ejus vehementia exolvitur.

[24. *De fcolymi radice.*] Scolymi radix copiofam urinam graveolentem elicit, fiquis eam in vino coctam bibat, ac proinde graveolentiam fanat tum alarum tum totius corporis. Atque hoc fane medicamento ex tota ineft effentia, nimirum quum fuccus fit purgatorius. At quae fecundum qualitates editur actio, calidum in fecundo ordine completo aut tertio incipiente medicamentum indicat, ficcum vero in fecundo.

[25. *De fcordio.*] Scordium. Ex variis id tum faporibus tum facultatibus conftat, nam et amarum quid

τι καὶ στρυφνὸν καὶ δριμὺ, καὶ μάλιστά γε σκορόδῳ προσέοικεν αὐτοῦ τὸ δριμὺ, ὅθεν, οἶμαι, καὶ τὴν προσηγορίαν ἀπηνέγκατο. διακαθαίρει τοιγαροῦν ἅμα καὶ θερμαίνει τὰ σπλάγχνα καὶ καταμήνια καὶ οὖρα κινεῖ καὶ σπάσματα καὶ ῥήγματα καὶ πλευρῶν ἀλγήματα κατ' ἔμφραξιν καὶ ψύξιν ἰᾶται πινόμενον, κολλᾷ μὲν τὰ μεγάλα τραύματα χλωρὸν ἐπιπλασσόμενον, ἀνακαθαίρει δὲ τὰ ῥυπαρὰ, καὶ εἰς οὐλὴν ἄγει τὰ κακοήθη ξηρὸν ἐπιπασσόμενον.

[230] [κστ'. Περὶ σκορόδου.] Σκόροδον ξηραίνει καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν τετάρτην ἀπόστασιν. τὸ δ' ὀφιοσκόροδον ὀνομαζόμενον ἄγριόν ἐστι σκόροδον ἰσχυρότερον τοῦ ἡμέρου, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἄγρια.

[κζ'. Περὶ σκοροδοπράσου.] Σκοροδόπρασον ὥσπερ ἐν τῇ γεύσει τε καὶ τῇ ὀσμῇ μικτὴν σκόρδου τε καὶ πράσου κέκτηται ποιότητα, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κᾀν τῇ δυνάμει.

[κη'. Περὶ σκορπιοειδοῦς.] Σκορπιοειδὲς θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην τάξιν, ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν.

obtinet et acerbum et acre, et maxime fcorodo *allio* affimilis ejus eft acrimonia, unde fane mea fententia nomenclaturam fortitum eft. Expurgat igitur fimulque calefacit vifcera, tum menfes urinamque provocat. Praeterea convulfa ruptaque et laterum dolores ab obftructione et frigore natos fanat epotum. Denique viride quidem illitum magna vulnera conglutinat, fed fordida perpurgat et contumacia ad cicatricem perducit illitum aridum.

[26. *De fcorodo, allio.*] Allium deficcat et calefacit quarto excellu. Porro ophiofcorodon agrefte allium eft, domeftico valentius, ceu reliqua agreftia omnia.

[27. *De fcorodopra fo.*] Scorodopraſon ficut gustu et odore mediam fcorodi, *allii*, et prafi, *porri*, qualitatem poffidet, ita et viribus.

[28. *De fcorpioide.*] Scorpioides calefacit ordine tertio, deficcat fecundo.

[κθ'. Περὶ σμίλακος.] Σμῖλαξ ἢ τάξος δένδρον ἐστὶ δηλητηρίου δυνάμεως.

[λ'. Περὶ σμύρνης.] Σμύρνα τῆς δευτέρας ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων. ἐπιπλαττομένη γοῦν τοῖς ἐν κεφαλῇ τραύμασιν κολλᾷν αὐτὰ δύναται. μετέχει δὲ καὶ πικρότητος οὐκ ὀλίγης, δι' ἣν ἔμβρυα καὶ ἕλμινθας κτείνει τε καὶ ἐκβάλλει. ὑπάρχει δ' αὐτῇ καὶ τὸ ῥυπτικὸν ἐντεῦθεν. οὕτω γοῦν καὶ ταῖς ὀφθαλμικαῖς μίγνυται δυνάμεσιν, ὅσαι πρὸς ἕλκη καὶ οὐλὰς παχείας συντίθενται. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐπιμίγνυται τοῖς πρὸς βῆχα χρονίαν καὶ ἆσθμα διδομένοις φαρμάκοις, οὐ μὴν τραχύνει γε τὴν ἀρτηρίαν ὡς ἔνια τῶν ῥυπτόντων, ἀλλ' οὕτως ἔχει μετρίαν τὴν ῥύψιν, ὥστ' ἔνιοι καὶ τοῖς ἀρτηριακοῖς ὀνομαζομένοις φαρμάκοις μιγνύουσιν αὐτὴν ὡς θερμαῖνόν τε καὶ ξηραῖνον αὐτάρκως φάρμακον, οὐδὲν εὐλαβούμενοι τὴν ἐκ τῆς πικρότητος ῥύψιν.

[λα'. Περὶ σμύρνης βοϊκῆς.] Σμύρνα βοϊκὴ δύναμιν ἔχει θερμαντικὴν, διαχυτικὴν, μαλακτικήν.

[29. *De ſmilace.*] Smilax aut taxus arbor eſt venenoſae facultatis.

[30. *De ſmyrna, myrrha.*] Myrrha ſecundi ordinis eſt tum calefacientium, tum deſiccantium. Itaque capitum vulneribus illita glutinare ea poteſt. Ineſt et amaror non paucus per quem foetum et lumbricos tum enecat tum ejicit. Adeſt hinc ei et abſtergendi facultas. Sic igitur ocularibus miſcetur facultatibus, utique quae ad ulcera et craſſas cicatrices praeparantur. Eadem de cauſa inditur et medicamentis, quae ad tuſſim veterem et aſthma exhibentur. Non tamen arteriam exaſperat ſicut abſtergentium nonnulla, verum adeo moderatam obtinet abſterſionem, ut nonnulli eam arteriacis quae vocant medicamentis commiſceant tanquam ſufficienter calefaciens et deſiccans medicamentum, ſcilicet abſterſionem proficiſcentem ab amarore nihil verentes.

[31. *De myrrha boeotia.*] Myrrha boeotia vim habet calefaciendi, fundendi, emolliendi.

(110) [λβ'. Περὶ σμυρνίου.] Σμύρνιον, οἱ δ' ἱπποσέλινον ὀνομάζουσιν ἄγριον, ἐκ ταὐτοῦ γένους ἐστὶ καὶ τοῦτο τῷ σελίνῳ τε καὶ πετροσελίνῳ. καὶ εἴη ἂν σελίνου μὲν ἰσχυρότερον, πετροσελίνου δὲ ἀσθενέστερον. ἐμμήνων τε οὖν ἀγωγόν ἐστι καὶ οὐρητικὸν καὶ θερμὸν καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. οἱ δ' ἐν Κιλικίᾳ πετροσέλινον ὀνομάζουσιν ἐν τῷ Ἀμανῷ γεννώμενον. ἔστι μέντοι καὶ αὐτὸ σμύρνιον, ἧττον δ' ἐστὶν δριμὺ πετροσελίνου καὶ σμυρνίου, καὶ διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τραυμάτων ἐπιτίθεσθαι δύναται τῷ ξηραίνειν ἀλύπως. ἀλλὰ καὶ διαφορητικόν ἐστι τῶν ἐσκληρυσμένων. ἡ δ' ἄλλη δύναμις αὐτοῦ παραπλησία σελίνῳ τ' ἐστὶ καὶ πετροσελίνῳ, διὸ καὶ τῷ σπέρματι χρώμεθα πρὸς τὰ καταμήνιά τε καὶ οὖρα καὶ ἄσθματα.

[231] [λγ'. Περὶ σόγχου.] Σόγχος ἐπειδὰν μὲν τελειωθῇ, τῶν ἀκανθωδῶν ἐστιν φυτῶν· χλωρὸς δ' ἔτι καὶ ἁπαλὸς ἐσθίεται τοῖς ἄλλοις ἀγρίοις λαχάνοις ὡσαύτως. ἡ κρᾶσις δ' αὐτοῦ μικτή πώς ἐστι, σύγκειται γὰρ ἐξ ὑδατώδους τε καὶ γεώδους οὐσίας, ἀμφοῖν ἀτρέμα ψυχρῶν. καὶ γὰρ στύψεώς τι μετέχει καὶ σαφῶς ἐμψύχει, καταπλασσόμενός τε

[32. De fmyrnio.] Smyrnium quidam hippofelinum agrefte cognominant. Ex eodem genere et ipfum cum apio eft et petrofelino. Fueritque apio quidem validius, imbecillius petrofelino. Menfes itaque et urinas movet, calidum ficcumque tertio ordine. Cilices petrofelinum nominant quod in Amano nafcitur. Eft fane et ipfum fmyrnium, verum minus acre petrofelino fmyrnioque. Proinde fane ulceribus imponi poteft, quia videlicet fine moleftia deficcet. Sed et difcutere quae indurata funt poteft. Reliqua vis ejus apio et petrofelino fimilis eft. Quocirca et femine ejus utimur ad menfes, urinas et afthmata.

[33. De fончho.] Sonchus ubi adoleverit, ex fpinofis plantis eft. Caeterum viridis etiamnum et tener eftur perinde ut caetera agreftia olera. Temperamentum ejus quodammodo mixtum eft, conftat enim ex aquea terreaque effentia, utraque leviter frigida. Nam et aftrictionis cujusdam eft particeps, et five cataplasmatis in morem illinatur

Ed. Chart. XIII. [231.] Ed. Bas. II. (110.)

καὶ ἐσθιόμενος. ἐπειδὴ δὲ τελέως ξηρανθῆ, γεώδης ἡ κρᾶσις αὐτοῦ γίνεται μετρίως θερμότητα ἔχουσα.

[λδ΄. Περὶ σπαργανίου.] Σπαργάνιον ξηραντικῆς καὶ τοῦτο δυνάμεώς ἐστι.

[λε΄. Περὶ σπάρτης.] Σπάρτης ᾧ τὰς ἀμπέλους παρ᾽ ἡμῖν δεσμοῦσιν, ὅ τε καρπὸς καὶ ὁ τῶν ῥάβδων χυλὸς ἑλκτικῆς οὐκ ἀγεννοῦς ἐστι δυνάμεως.

[λστ΄. Περὶ σταφυλίνου.] Σταφυλῖνος ὁ μὲν ἥμερος ἀσθενέστερος, ὁ δ᾽ ἄγριος ἰσχυρότερος εἰς ἅπαντα. οὖρα δὲ κινεῖ καὶ καταμήνια προτρέπει καὶ σύμπασα μὲν ἡ πόα, μάλιστα δὲ τὸ σπέρμα καὶ ἡ ῥίζα. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν ἐν ἑαυτῷ, διὸ καὶ τὰ φαγεδαινικὰ τῶν ἑλκῶν ἔνιοι τοῖς φύλλοις αὐτοῦ χλωροῖς μετὰ μέλιτος καταπλάττουσι ὑπὲρ τοῦ καθαρὰ ποιῆσαι.

[λζ΄. Περὶ στάχυος.] Στάχυς, ὁ παραπλήσιος τῷ πρασίῳ θάμνος, δριμὺς γευόμενός ἐστι καὶ πικρὸς τῆς τρίτης τάξεως ὑπάρχων τῶν θερμαινόντων, ὥστ᾽ εὐλόγως οὐ κατα-

five edatur, manifesto refrigerat. Postea vero quam plane resiccatus fuerit, terrestre ejus temperamentum redditur, modicam habens caliditatem.

[34. *De sparganio.*] Sparganium et ipsum desiccantis est facultatis.

[34. *De sparto, genista.*] Sparti quo et vites alligant tum fructus tum virgarum succus, non imbecilliter trahentis est facultatis.

[36. *De staphilino, pastinaca.*] Staphilinus sativus imbecillior, agrestis ad omnia potentior est. Urinas mensesque provocat cum herba quidem tota, tum maxime semen ac radix. Habet porro etiam abstersorium in se quippiam. Quamobrem ulcerum phagedaenica quidam foliis ejus viridibus cum melle, quo pura reddant, illinunt.

[37. *De stachy.*] Stachys frutex ille marrubio similis, gustu acri et amaro, tertii est ordinis calefacientium;

ἔμμηνα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀμβλωθρίδιόν ἐστι φάρμακον, ἐκβάλλει τε χόρια.

[λη'. Περὶ στοιβῆς.] Στοιβῆς ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα μάλιστ' ἐστὶ χρήσιμα, στυπτικὴν ἔχοντα δύναμιν ἄδηκτον. ἔστι δὲ καὶ τῷ ξηραίνειν ἐναργῶς κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν ἀρχομένην, ὅθεν αὐτῶν τὸ ἀφέψημα καὶ δυσεντερικοῖς ἐνίεται καὶ ὠσὶ πυοῤῥοοῦσι, καὶ κολλητικὸν ὑπάρχει μεγάλων τραυμάτων. ἐναργέστερον δὲ ταῦτα ποιεῖ μετ' οἴνου μέλανος αὐστηροῦ, ξηραίνει γὰρ ἰσχυρῶς ἁπάσας τὰς παρὰ φύσιν ὑγρότητας. ἔτι δὲ χλωρὰ τὰ φύλλα καταπλασσόμενα δύναμιν ἐφεκτικὴν αἱμοῤῥαγίας ἔχει καὶ τὰς ἐκ πληγῆς δὲ συγχύσεις τῶν ὀφθαλμῶν ὀνίνησι καταπλασσόμενος.

[λθ'. Περὶ στοιχάδος.] Στοιχάδος ἡ μὲν πρὸς τὴν γεῦσιν ποιότης πικρά τ' ἐστὶ καὶ ὑποστύφουσα μετρίως. ἡ δὲ κρᾶσις σύνθετος ἔκ τε ψυχρᾶς γεώδους οὐσίας ὀλίγης, ἀφ' ἧς στύφει, καὶ λελεπτυσμένης ἑτέρας γεώδους πλείονος, ἀφ' ἧς πικράζει. διὰ δὲ τὴν ἀμφοτέρων σύνοδον ἐκφράττειν καὶ λεπτύνειν καὶ ἀποῤῥύπτειν καὶ ῥωννύναι πέφυκε τά τε

Quamobrem rationabiliter non menses solum provocat, sed et abortum affert et secundas ejicit.

[38. *De stoebe.*] Stoebes fructus et folia maxime sunt usui, astringendi vim habentia mordacitatis expertem. Sed et desiccant evidenter in tertio fere ordine incipiente. Quamobrem decoctum eorum dysentericis injicitur et auribus pure fluentibus, tum vulnera magna conglutinat. Evidentius haec praestat cum vino atro austero, valenter enim desiccat omnes praeter naturam humiditates. Praeterea folia viridia si illinantur, vim habent erumpentis sanguinis supprimendi. Denique et oculorum ex ictu suffusiones illita juvant.

[39. *De stoechade.*] Stoechadis gustu quidem qualitas amara est et mediocriter subastringens, caeterum temperies composita, nempe ex terrena essentia frigida exigua, unde sane astringit, et extenuata altera terrena copiosiore a qua utique amara est. Ob utrorumque vero convenientiam et coitum obstructione liberare, extenuare, extergere

Ed. Chart. XIII. [231. 232.] Ed. Bas. II. (110.)

σπλάγχνα πάντα καὶ ὅλου τοῦ ζώου τὴν ἕξιν. δέδεικται γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡς ὅσα σύγκειται φάρμακα πρὸς τῶν τοιούτων οὐσιῶν τὰς εἰρημένας ἐνεργείας ἐνεργεῖ.

[232] [μ'. Περὶ στρατιώτητος.] Στρατιώτης ὁ μὲν ἔνυδρος ὑγρὸς καὶ ψυχρὸς τὴν δύναμιν, ὁ δὲ χερσαῖος ἔχει τι καὶ στύψεως, ὥστε διὰ τοῦτο καὶ τραύματα δύνασθαι κολλᾷν καὶ τοῖς ἕλκεσιν εἶναι χρήσιμος. ἔνιοι δ' αὐτῷ καὶ πρὸς αἱμοῤῥαγίαν χρῶνται καὶ πρὸς σύριγγας.

[μα'. Περὶ στρουθίου.] Στρουθίου τῇ ῥίζῃ μάλιστα χρώμεθα δριμείᾳ μὲν οὔσῃ κατὰ τὴν γεῦσιν, θερμῇ δὲ καὶ ξηρᾷ κατὰ τὴν κρᾶσιν, ἐκ τῆς τετάρτης δήπου τάξεως. ἔστι δὲ καὶ ῥυπτικὴ καὶ ἐρεθιστικὴ, διὰ τοῦτο καὶ πταρμοὺς κινεῖ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως, ὅσα δριμέα τ' ἐστὶ γευόμενα καὶ θερμὰ ταῖς κράσεσιν.

[μβ'. Περὶ στύρακος.] Στύραξ θερμαίνει, μαλάττει, συμπέττει, διὸ καὶ βῆχας καὶ κατάῤῥους καὶ κόρυζας καὶ βράγχους ὀνίνησιν, ἔμμηνά τε προτρέπει πινόμενόν τε

roborareque tum viscera omnia, tum totum corpus est natum. Supra namque ostensum est, quod quae ex ejusmodi essentiis constant medicamenta, dictos effectus reddere possint.

[40. *De stratiote.*] Stratiotes aquaticus quidem, humida et frigida facultate est, terrestris vero nonnihil habet astrictionis, proinde sane et vulnera glutinare potest et ulceribus esse utilis. Sunt qui eo et ad sanguinis eruptiones utantur et ad fistulas.

[41. *De struthio.*] Struthii radice potissimum utimur, utpote gustu acri et calida siccaque temperamento ex quarto quodammodo ordine. Sed et abstergit et irritat, proinde quoque sternutationem provocat, ceu caetera omnia quae calida sunt temperie et gustu acria.

[42. *De styrace.*] Styrax calefacit, emollit, concoquit. Quamobrem tussibus catarrhis pituitae destillationibus raucedinibusque prodest. Tum menses ciet potum seu

καὶ προστιθέμενον, ἡ δὲ λιγνὺς καυθέντος αὐτοῦ παραπλησία πώς ἐστι τῇ τοῦ λιβάνου.

[μγ΄. Περὶ σύκων.] Σῦκα τὰ μὲν ξηρὰ θερμὰ τὴν δύναμίν ἐστι, κατὰ τὴν πρώτην που τάξιν ἤδη συμπληρουμένην, ἢ τὴν δευτέραν ἀρχομένην, ἔχει δέ τι καὶ λεπτομερές. ἐξ ἀμφοῖν τούτων ἱκανὰ συμπέπτειν ἐστὶ τοὺς σκληροὺς τῶν ὄγκων, εὐθὺς δ᾽ αὐτοὺς διαφορεῖ. καὶ αὐτὰ μὲν οὖν καθ᾽ ἑαυτὰ καταπλασσόμενα τοιαύτης ἐστὶ δυνάμεως. καὶ τὸ ἀφέψημα δ᾽ αὐτῶν ὁμοίας ὑπάρχει φύσεως. χρὴ δὲ ὅπου καὶ συμπέψαι βούλει μᾶλλον, πύρινον ἄλευρον μιγνύειν, ὅπου δὲ διαφορῆσαι, κρίθινον. ὁ δὲ ἄρτος ἐν τῷ μέσῳ τούτων ἐστίν. ἀλλὰ μὲν τοιαῦτα τῆς περὶ φαρμάκων συνθέσεώς ἐστι καὶ τῆς θεραπευτικῆς οἰκειότερα μεθόδου. πρὸς δὲ τὸ παρὸν ἀρκεῖ καὶ ταῦτα γινώσκειν ὑπὲρ ἰσχάδων. εἰδέναι δὲ καὶ ὡς αἱ μὲν ῥυπαρώτεραι πέπτειν μᾶλλον, αἱ δριμύτεραι δ᾽ ἐν τῷ γεύεσθαι ῥύπτειν τε καὶ διαφορεῖν πεφύκασι, τὸ δ᾽ ἐπιπλεῖστον αὐτῶν ἑψηθεισῶν ἐν ὕδατι γιγνόμενον ὅμοιόν ἐστιν οὐ τὴν σύστασιν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν

admotum prolicit. Combusti ejus fuligo thuris fuligini quodammodo est similis.

[43. *De sycis, ficis.*] Fici aridi vim habent calefaciendi ordine primo etiam completo, aut secundo incipiente. Habent vero et partium tenuitatem quandam. Ex istis duobus idonei sunt, qui tubercula dura concoquant, statim vero etiam ea digerunt. Atque ipsi per se illiti ejusmodi vim obtinent. Sed et decoctum eorum ejusdem utique naturae est. Verum ubi magis concoquere consilium est, miscenda est farina triticea, ubi vero plus digerere, hordeacea, panis horum in medio. Sed haec magis sunt propria tractatus de medicamentorum compositione et rationis curandi, verum in praesentia haec de caricis novisse sufficiat. Porro scire oportet, quod qui pinguiores sunt, magis possunt concoquere, qui vero gustu acriores, magis tum extergere, tum digerere. Caeterum quod ex iis plurimum in aqua coctis efficitur, simile est melli non solum consistentia, sed et sa-

δύναμιν. μέλιτι. τὰ δὲ χλωρὰ σῦκα ἐσθιόμενα διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς ὑγρότητος ἀσθενεστέρας ἐστὶ δυνάμεως, ὑπάγει μέντοι κοιλίαν ἄμφω, καὶ τὰ ὑγρὰ καὶ τὰ ξηρά. τὰ δὲ τῶν ἐρινεῶν σῦκα δριμείας ἐστὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως. οὕτω δὲ καὶ τῶν ἡμέρων οἱ ὄλυνθοι, μετέχουσι γὰρ ἔτι τοῦ τῆς συκῆς ὀποῦ.

(111) [μδ'. Περὶ συκῆς.] Συκῆ θερμῆς καὶ λεπτομεροῦς ἐστι κράσεως, ὡς ὅ τε ὀπὸς αὐτῆς δηλοῖ καὶ τῶν φύλλων ὁ χυλός. ἰσχυρῶς γὰρ ἑκάτερον αὐτῶν ἐστι θερμὸν, ὥστε οὐδὲ δάκνει μόνον ἢ ῥύπτει σφοδρῶς, ἀλλὰ καὶ ἕλκοῖ καὶ ἀναστομοῖ καὶ μυρμηκίας ἐκβάλλει. ἔστι δὲ καὶ καθαρτικόν. ὁ δὲ τῆς ἀγρίας συκῆς, ἣν ἐρινεὸν ὀνομάζουσιν, ὀπός τε καὶ χυλὸς ἰσχυρότερος εἰς ἅπαντα τοῦ τῆς ἡμέρου. καὶ αἱ κράδαι δ' αὐτῶν οὕτως εἰσὶ θερμαὶ καὶ λεπτομερεῖς τὴν κρᾶσιν ὥστε καὶ τοῖς βοείοις κρέασι τοῖς σκληροῖς ἑψομένοις ἐμβαλλόμεναι τακερὰ ποιοῦσιν αὐτά.

[233] [με'. Περὶ συμφύτου πετραίου.] Σύμφυτον πετραῖον ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων. ἔχει μὲν γάρ τι καὶ

cultate. Porro ficus virides comesi propter admixtam humiditatem facultatis sunt imbecillioris, subducunt tamen alvum utrique tum humidi, tum sicci. Porro ficus caprifici acris et discutientis facultatis sunt. Sic etiam domesticorum grossi, inest enim illis nonnihil etiam succi ex ficu arbore.

[44. *De ficu arbore.*] Ficus arbor calidae tenuiumque partium temperiei est, ceu indicant tum liquor ejus tum foliorum succus. Valenter enim eorum uterque calidus est. Itaque non mordicat tantum aut vehementer abstergit, sed et ulcera et ora vasorum reserat et verrucas, quas myrmecias vocant ejicit, sed et purgare potest. Porro ficus agrestis, quam caprificum nominant, tum liquor tum succus ad omnia quam sativae valentior est. Sed et rami earum adeo sunt calidi tenuiumque partium, ut carnes bubulas duras, si coquendis adjiciantur, friabiles ac teneras efficiant.

[45. *De symphyto petraeo.*] Symphytum petraeum ex contrariis constat viribus, habet enim incidendi vim

τμητικὸν, ᾧ καὶ τὸ περιεχόμενον ἐν θώρακι καὶ πνεύμονι πῦον ἐκκαθαίρειν πέφυκεν. ἔχει δέ τι καὶ συνακτικὸν, ᾧ καὶ πρὸς τὰς τοῦ αἵματος ἀναγωγὰς ἐπιβοηθεῖ, καὶ τρίτην ἐν αὐτοῖς ὑγρότητά τινα θερμὴν οὐκ ἀμέτρως, δι᾽ ἣν καὶ γλυκὺ φαίνεται γευομένοις καὶ ἡδὺ πρὸς τὴν ὄσφρησιν. ἄδιψον δ᾽ ἐστὶ διαμασώμενον καὶ τὰς ἐν ἀρτηρίᾳ τραχύτητας ἰᾶται. κατὰ δὲ τὴν ἐξ ἁπασῶν τῶν εἰρημένων δυνάμεων μίξιν ἅμα τε καὶ διαφορεῖν ἱκανόν ἐστιν καὶ συνάγειν καὶ σφίγγειν τὰ σώματα, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ταῖς ἐντεροκήλαις ἐπιτίθεται καὶ πρὸς σπάσματα καὶ ῥήγματα σὺν ὀξυμέλιτι πίνεται. ὅσοι δ᾽ αὐτὸ καὶ πρὸς δυσεντερίαν καὶ ῥοῦν ἐρυθρὸν, ἕψοντες ἐν οἴνῳ διδόασιν, ὡς ξηραίνοντί τε καὶ συνάγοντι χρῶνται, καὶ ὅσοι πρὸς νεφρῖτιν, ὡς ἐκκαθαίροντι καὶ τέμνοντι.

[μστ΄. Περὶ συμφύτου τοῦ μεγάλου.] Σύμφυτον ἕτερον τὸ μέγα παραπλησίας ἐστὶ τῷ προειρημένῳ δυνάμεως, οὐ μὴν γλυκὺ γευομένοις οὐδὲ εὐῶδες ὀσμωμένοις φαίνεται, ἀλλὰ κατὰ ταῦτα μὲν ἀποκεχώρηκεν τοῦ προγεγραμμένου·

quampiam, qua collectum in thorace pulmoneque pus expurgare potest, habetque etiam quandam contrahendi vim, qua ejectionibus sanguinis auxiliatur, et tertia ad eas inest humiditas quaedam non immodice calida, per quam gustantibus dulce apparet et odoratu jucundum. Mansum sitim extinguit, et arteriae asperitates sanat. Porro secundum omnium dictarum facultatum mixtionem simul discutere abunde potest, simulque corpora contrahere constringereque, proinde enterocelis imponitur, et ad convulsa et rupta cum oxymelite bibitur. Porro qui ipsum in vino decoctum ad dysenteriam exhibent et muliebre profluvium rubrum, utuntur tanquam desiccante et contrahente, qui vero ad nephritim, tanquam expurgante et incidente.

[46. De symphyto magno.] Symphytum alterum, puta magnum, similem dicto vim habet, non tamen gustantibus dulce est, aut odorantibus odoratum, sed his sane a modo scripto diversum est. Caeterum quatenus viscositatem

καθὸ δὲ γλίσχρον τι καὶ δακνῶδες ἔχει, σκίλλῃ παραπλήσιον ὑπάρχει. χρῶνται δ' αὐτῷ πρὸς ὅσα τῷ προειρημένῳ.

[μζ. *Περὶ σφονδύλου.*] *Σφονδύλου* ὁ μὲν καρπὸς δριμείας ἐστὶ καὶ τμητικῆς δυνάμεως, ὥστε καὶ πρὸς ἄσθμα καὶ πρὸς ἐπιληψίαν ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. ὀνίνησι δὲ καὶ τοὺς ἰκτερικούς. καὶ ἡ ῥίζα δὲ παραπλησίας ὑπάρχουσα δυνάμεως ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἁρμόττει, προσέτι δὲ καὶ τοὺς ἐκ συριγγώδων τύλους ἀφαιρεῖ, χρὴ δὲ περιξύσαντας ἐντιθέναι. καὶ τοῦ ἄνθους δὲ ὁ χυλὸς ἀποτίθεται, τοῖς κατὰ τὰ ὦτα χρονιωτέροις ἕλκεσιν ἁρμόττων.

[μη. *Περὶ σχίνου.*] *Σχῖνος* ὁ θάμνος οὗτος ἐξ ὑδατώδους οὐσίας ἠρέμα θερμῆς τῇ δυνάμει καὶ γεώδους ψυχρᾶς, οὐ πολλῆς σύγκειται, δι' ἣν καὶ στύφει μετρίως. ξηραίνει μὲν οὖν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ἤδη συμπληρουμένην, ἢ τὴν τρίτην ἀρχομένην, ἐν δὲ τῇ κατὰ θερμότητα καὶ ψυχρότητα διαφορᾷ μέσος πώς ἐστι καὶ σύμμετρος. ὁμοίαν δὲ ἐν ἅπασιν ἔχει τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσι τὴν στύψιν, ἐν ῥίζαις, ἐν κλάδοις, ἐν ἀκρέμοσιν, ἐν βλαστοῖς, ἐν φύλλοις, ἔτι δὲ καρπῷ τε καὶ φλοιῷ. καὶ εἰ χυλὸν δ' ἐκ τῶν φύλλων αὐ-

quandam et mordacitatem obtinet, ſcillae ſimile eſt. Utrumque ad omnia, ad quae jam dicto.

[47. *De ſphondylio.*] Sphondylii fructus acris et incidentis eſt facultatis. Itaque ad aſthma et comitialem morbum aptum eſt medicamentum. Prodeſt et aurigini. Et radix nimirum ſimilis facultatis ad eadem accommodatur. Sed et inſuper fiſtularum callos tollit, caeterum imponere eam oportet circumraſam. Porro floris etiam ſuccus ad diuturniora aurium ulcera conveniens reponitur.

[48. *De ſchino, lentiſco.*] Lentiſcus. Frutex hic ex aquea eſſentia leviter calida viribus et terrena frigida non multa compoſitus eſt, ob quam moderate aſtringit. Deſiccat igitur ſecundo ordine completo aut tertio incipiente, in caliditatis et frigiditatis differentia quodammodo eſt medius et moderatus. Similem omnibus ſuis partibus aſtrictionem obtinet in radicibus, ramis, extremis turionibus, germinibus ac foliis, praeterea fructu et cortice, ac ſi ſuccum ex foliis

τοῦ χλωροῦ ἐκθλίψαις, ὁμοίας μὲν καὶ οὗτός ἐστι τάξεως στύφων μετρίως, ὅθεν καὶ πίνεται καθ' ἑαυτήν τε καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις, ὅσα δυσεντερίας τε καὶ κοιλιακὰς διαθέσεις ἰᾶται. καὶ μὲν δὴ καὶ πρὸς τὰς τοῦ αἵματος πτύσεις καὶ τὰς ἐκ μήτρας αἱμοῤῥαγίας καὶ προπτώσεις ἕδρας τε καὶ ὑστέρας ἐπιτήδειός ἐστιν ἐγγύς τι τῆς ὑποκυστίδος ὑπάρχων.

[μθ'. Περὶ σχίνου ἄνθους.] Σχίνου ἄνθος θερμαίνει μετρίως καὶ στύφει μετρίως ἔτι καὶ τῆς λεπτομεροῦς φύσεως οὐκ ἀπήλλακται. [234] τοιγάρτοι διὰ ταῦτα καὶ οὐρητικόν ἐστι τὸ φάρμακον καὶ καταμηνίων ἀγωγὸν, ἐν πυρίαις τε καὶ πόμασι παραλαμβανόμενον. ὠφελεῖ δὲ καὶ τὰς καθ' ἧπαρ καὶ στόμαχον καὶ κοιλίαν φλεγμονάς. ἔστι δ' αὐτοῦ στυπτικωτέρα μὲν ἡ ῥίζα, τὸ δὲ καλούμενον ἄνθος θερμότερον. ἐν ἅπασι δὲ τοῖς μορίοις αὐτοῦ, τοῖς μὲν μᾶλλον, τοῖς δ' ἧττον, ἐμφαίνεταί τι γευόμενον στύψεως, δι' ἣν καὶ πρὸς τοῖς αἱμοπτυϊκοῖς διδομένοις μίγνυται φαρμάκοις.

[ν'. Περὶ σχοίνου λείας, ὀξυσχοίνου καὶ ὁλοσχοίνου.] Σχοίνου ἡ μὲν λεία, ἡ δ' ὀξύσχοινος, ἡ δ' ὁλόσχοινος ὀνο-

ejus viridibus exprimas, ſimilis hic ordinis eſt moderate aſtringens. Itaque bibitur et per ſe et cum aliis medicamentis, quae dyſenterias et coeliacos affectus ſanant, quin et ad ſanguinis expuitiones, ſanguinisque ex utero eruptiones, tum ſedis vulvaeque procidentias idoneus eſt, utpote ad hypocyſtida nonnihil prope accedens.

[49. *De ſchini flore.*] Schini flos modice calefacit, modiceque etiam aſtringit, nec plane a tenuitatis natura alienus eſt. Quocirca his de cauſis urinam movet menſesque ciet adhibitum ſive in fomentationem ſive in potionem. Prodeſt et jecoris et ſtomachi ac ventris phlegmonis. Magis eo aſtringit radix. Quod vero florem vocant calidius eſt. Porro in omnibus ſuis partibus, in aliis magis in aliis minus, guſtantibus apparet aſtrictio, proinde medicinis quae ſanguinem rejicientibus exhibentur commiſcetur.

[50. *De ſchoeno laevi, acuto et mariſco.*] Juncus alius laevis, alius acutus, alius mariſcus. Gracilior du-

μάξεται. ἰσχνοτέρα μὲν καὶ σκληροτέρα ἡ ὀξύσχοινος, παχυτέρα δὲ καὶ χαυνοτέρα ἡ ὁλόσχοινος. ὁ καρπὸς δὲ τῆς ὁλοσχοίνου μὲν ὑπνωτικός, τῆς δ' ὀξυσχοίνου δύο εἰσὶν εἴδη· τὸ μὲν ἄκαρπον, οὗ χρῆσις οὐδεμία πρὸς τὰς ἰάσεις, τὸ δ' ἕτερον καρποφόρον· ὑπνώδης δὲ καὶ ταύτης ὁ καρπὸς, ἀλλ' ἧττον ἢ τῆς ὁλοσχοίνου. ἔστι μὴν οὗτος καὶ κεφαλαλγής. ἀμφότεροι δὲ εἰ φρυγέντες μετ' οἴνου πίνοιντο, τά κατὰ τὴν γαστέρα ξηραίνουσι ῥεύματα καὶ ῥοῦν τὸν ἐρυθρὸν ἐπέχουσιν. ἐξ ὧν δῆλον ὡς ἡ κρᾶσις αὐτῶν ἐστι σύνθετος ἐκ γεώδους οὐσίας ἀτρέμα ψυχρᾶς καὶ ὑδατώδους ἀτρέμα θερμῆς, ἵνα ξηραίνειν τε τὰ κάτω δύνωνται καὶ πρὸς τὴν κεφαλὴν ἀτμοὺς ἀναπέμπειν ἠρέμα ψυχροὺς, οἷς καὶ ὑπνώδεις ἐργάζονται.

Κεφ. ιθ'. [α'. Περὶ τερμίνθου.] Τερμίνθου καὶ ὁ φλοιὸς καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς ἔχουσί τι στυπτικόν· ἀλλὰ καὶ θερμαίνουσι κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, ὥστ' ἤδη δῆλον ὡς καὶ ξηραίνουσι πρόσφατοι μὲν ὑπάρχοντες ἔτι καὶ ὑγροὶ μετρίως, ξηρανθέντες δὲ κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ὅς

riorque oxyfchoenus acutus, craffior laxiorque holofchoenus marifcus. Fructus holofchoeni fomnum affert. At oxyfchoeni duae funt fpecies; altera fterilis, cujus quidem in medicina nullus ufus eft, altera vero fructum fert, conciliat vero et hujus fructus fomnum, fed minus quam holofchoeni, quanquam tamen hoc caput tentet. Uterque fi fructus cum vino bibatur, ventris fluxus ficcat et muliebre profluvium rubrum fiftit. Ex quibus clarum eft, quod compofita eorum temperies eft, ex terrena videlicet effentia leviter frigida et aquea leviter calida, ut et inferna deficcare poffint et fenfim frigidos ad caput vapores fubmittere, quibus fomnolentos efficiant.

Cap. XIX. [I. De terebintho.] Terebinthi tum cortex tum folia tum fructus aftrictorium quiddam obtinent. Sed et fecundo ordine calefaciunt. Itaque quod etiam deficcent manifeftum eft, recentes quidem etiamnum humidique modice, ficci vero ordine fecundo. Caeterum

δὲ καρπὸς ὁ ξηρὸς ἐγγὺς καὶ τῆς τρίτης ἐστὶ τάξεως τῶν ξηραινόντων. ἔστι γὰρ οὕτω θερμὸς ὡς καὶ τοῖς μασσωμένοις εὐθὺς εὔδηλον γίνεσθαι τὴν θερμότητα, ταῦτ' ἄρα καὶ οὐρητικά ἐστι καὶ σπλῆνας ὀνίνησι.

[β'. Περὶ τεύτλου.] Τεῦτλον νιτρώδους τινὸς μετείληφε δυνάμεως, ᾗ καὶ ῥύπτει καὶ διαφορεῖ καὶ διὰ ῥινῶν καθαίρει. ἑψηθὲν δὲ τὸ μὲν νιτρῶδές τε καὶ δριμὺ πᾶν ἀποτίθεται, γίγνεται δ' ἀφλεγμάντου δυνάμεως καὶ ἀτρέμα διαφορητικῆς. ἰσχυρότερον δ' εἴς τε τὸ ῥύπτειν καὶ διαφορεῖν ἐστι τὸ λευκὸν τεῦτλον, ὡς τό γε μέλαν ἔχει τι καὶ στύψεως καὶ μᾶλλον κατὰ τὴν ῥίζαν ἤπερ τὰ ἄλλα μόρια.

[γ'. Περὶ τευκρίου.] Τεύκριον τμητικῆς καὶ λεπτομεροῦς ἐστι δυνάμεως, ὅθεν καὶ σπλῆνας ἰᾶται. καὶ θείη ἄν τις αὐτὴν ἐν τρίτῃ μὲν τάξει τῶν ξηραινόντων, τῇ δευτέρᾳ δὲ τῶν θερμαινόντων.

(112) [δ'. Περὶ τέφρας.] Τέφρα τῶν κεκαυμένων ξύλων τὸ λείψανον οὕτω προσαγορεύεται, σύνθετον ὑπάρχον ἐξ ἐναντίων οὐσιῶν τε καὶ ποιοτήτων. ἔχει γὰρ ἐν αὐτῇ

fructus aridus propinquus eſt etiam tertio ordine deſiccantium, eſt enim adeo calidus ut mandentibus protinus ejus caliditas percipiatur. Itaque etiam urinam provocat et lienibus prodeſt.

[2. *De teuthlo, beta.*] Beta nitroſae cujusdam facultatis particeps eſt, qua tum diſcutit tum extergit et per nares purgat. Caeterum cocta nitroſitatem omnem, ac acrimoniam exuit, fitque facultatis phlegmonis adverſae leviter digerentis. Porro ad detergendum digerendumque validior beta alba, nam nigra adjunctum habet aſtrictionis quippiam et magis in radice quam aliis partibus.

[3. *De teucrio.*] Teucrium incidendi et tenuium partium facultatis eſt, quare lienes ſanat, ponatque ipſum quispiam in tertio exiccantium, ſecundo vero calefacientium.

[4. *De tephra, cinere.*] Cinis. Combuſtorum lignorum reliquiae ſic nuncupantur, compoſitae ex contrariis tum qualitatibus tum ſubſtantiis. Habet enim in ſe partim ter-

τὸ μέν τι γεῶδες, τὸ δ' οἷον αἰθαλῶδες ἢ λιγνυῶδες ἢ ὅπως ἂν ἐθέλῃ τις καλεῖν. [235] ταυτὶ μὲν οὖν τὰ μόρια λεπτομερῆ τ' ἐστὶ καὶ βρεχομένης ὕδατι τῆς τέφρας καὶ διηθουμένης συναποφέρεται, ὅσον δ' ὑπολείπεται γεῶδες, ἀσθενὲς καὶ ἄδηκτον γίγνεται ἐν τῇ κονίᾳ τὴν θερμὴν δύναμιν ἀποτιθέμενον. οὐχ ἅπασα δὲ τέφρα τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἔχει κρᾶσιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῆς καυθείσης ὕλης διαφορὰν ὑπαλλάττεται. Διοσκορίδης δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως στυπτικὴν αὐτὴν ἔχειν φησὶ τὴν δύναμιν. καίτοι γε ἡ συκίνη πάσης ἀπήλλακται τοιαύτης ποιότητος, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ δένδρον οὐχ ὥσπερ δρῦς καὶ πρῖνος καὶ κόμαρος καὶ φηγὸς καὶ σχῖνος καὶ κισσὸς, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα, τὴν στρυφνὴν ἐπιφαίνει ποιότητα κατ' οὐδὲν ἑαυτοῦ μέρος, ἀλλ' ἔστιν ὅπου πλῆρες ὅλον ἰσχυροῦ καὶ θερμοῦ καὶ δριμέος. ἐκ μὲν δὴ τῶν στρυφνῶν ξύλων ἡ τέφρα στυπτικὸν οὐκ ὀλίγον ἔχει, καὶ ἔγωγέ ποτε δι' αὐτῆς ἐπισχὼν αἱμοῤῥαγίας οἶδα, μηδενὸς ἑτέρου παρόντος φαρμάκου. τῇ συκίνῃ δ' οὐκ ἄν τις εἰς τοῦτο χρήσαιτό ποτε, πολὺ γὰρ αὐτή γε τὸ δριμὺ καὶ τὸ καυστικὸν

reum, partim velut favillofum, five fuliginofum, five quomodocunque quis appellare volet. Atque hae fane partes funt tenuium partium et quae maceratis aqua cineribus et percolata una afportantur atque abeunt, quod vero reliquum eft, terreum eft et infirmum et morfu vacans, in lixivium calida facultate depofita. Sed non omnis cinis eadem temperie praeditus eft, fed pro combuftae materiae diverfitate variatur. At nefcio quo pacto Diofcorides omnes cineres aftringendi habere vim prodiderit, quum ficulneus ejusmodi omnis qualitatis fit expers, utpote quum et ipfa arbor nulla fua parte acerbam qualitatem praeferat, ceu quercus, ilex, arbutus, fagus, lentifcus, hedera et hoc genus alia, verum plena fucco valido tota fit, eoque acri et calido. Ergo ex acerbis utique lignis factus cinis non parum aftringit, meminique me quandoque, quum aliud ad manum non effet medicamentum, per hunc fanguinis fuppreffiffe eruptionem. Verum nullus unquam ad tale uti ficulneo

ἔχει τῷ ῥυπτικῷ μεμιγμένον καὶ κατ' ἄμφω διενήνοχε τῆς ἐκ τῶν δρυΐνων ξύλων, ὅτι τε τὸ αἰθαλῶδες ἐν αὐτῇ πολλῷ δριμύτερόν ἐστι καὶ ὅτι τὸ οἷον γεῶδες, ἐν ἐκείναις μὲν ὑποστῦφόν πώς ἐστιν, ἐν ταύτῃ δὲ ῥυπτικὸν, ὥσπερ ἐν τῇ τῶν τιθυμάλλων. ἔστι δὲ καὶ ἡ τίτανος εἶδός τι τέφρας, λεπτομερεστέρα μὲν οὖσα τῆς ἐκ τῶν ξύλων, παρ' ὅσον ἀκριβέστερον οἱ λίθοι κατοπτᾶσθαι δέονται πρὸς τὸ γενέσθαι τέφραν, ὅμως μὴν ἔχουσα καὶ αὐτὴ τὸ οἷον ἐμπύρευμα πολύ. καὶ διὰ τοῦτο πλυθεῖσα ξηραντικὸν ἀδήκτως γίνεται φάρμακον, καὶ μᾶλλον, εἰ δὶς ἢ καὶ τρὶς πλυθείη. διαφορητικὴ δ' ἱκανῶς γίνεται θαλάσσῃ πλυθεῖσα. λεχθήσεται δὲ ὑπὲρ αὐτῆς κἀπειδὰν περὶ τῶν μεταλλευομένων ὁ λόγος ἡμῖν γίγνηται.

[ε'. Περὶ τηλεφίου.] Τηλέφιον ξηραντικῆς ἐστι καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως, οὐ μὴν ἐπιφανῶς γε θερμῆς, ἀλλὰ κατὰ τοῦτ' ἄν τις ἴσως αὐτὸ θείη τῆς πρώτης τάξεως. ξηραίνει μέντοι κατὰ τὴν δευτέραν ἐπιτεταμένην, ἢ τὰ πρῶτα τῆς

audeat, siquidem hic acrimoniae multum adurentisque facultatis obtinet mixtae abstersioni, et utroque differt ab eo, qui ex quercinis lignis conficitur, tum quod in eo fuligineum multo est acrius, tum quod illis terrenum quodammodo subastringens est, in hac abstergens, veluti in cinere tithymallorum. Est et calx cineris quaedam species, caeterum essentiae tenuiorum partium, quam qui ex lignis fit, nimirum quanto lapides exactius torreri, ut cinis fiant, postulant. Sed tamen multas et ipsa reliquias in se habet naturae igneae. Proinde elota medicamentum est citra morsum desiccans, magisque si bis terve lavetur. Caeterum si marina aqua abluta sit, admodum discutit. Dicetur porro de ea, ubi de metallicis sermo habebitur.

[5. *De telephio.*] Telephium exiccandi et detergendi facultate est praeditum, non tamen insigniter calida; verum in hoc forsan quispiam ipsum primi esse ordinis censeat. Desiccat tamen secundo ordine intenso aut certe principio

Ed. Chart. XIII. [235.] Ed. Baf. II. (112.)
τρίτης. καὶ διὰ τοῦτο πρός τε τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἁρμόττει καὶ λεύκας καὶ ἀλφοὺς ἰᾶται σὺν ὄξει.

[στ'. Περὶ τήλεως.] Τῆλις θερμὴ μέν ἐστιν ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως, ξηρὰ δ' ἐκ τῆς πρώτης, καὶ διὰ τοῦτο τὰς μὲν ζεούσας φλεγμονὰς παροξύνει, τὰς δ' ἧττον θερμὰς καὶ ὅσαι σκιῤῥωδέστεραι διαφοροῦσα θεραπεύει.

[ζ'. Περὶ τιθυμάλλων.] Τιθύμαλλοι πάντες ἐπικρατοῦσαν μὲν ἔχουσι τὴν δριμεῖαν καὶ θερμὴν δύναμιν. ὑπάρχει δ' αὐτοῖς καὶ πικρότης. ἰσχυρότατος μὲν οὖν αὐτῆς ὁ ὀπὸς, ἐφεξῆς δὲ ὅ τε καρπὸς καὶ τὰ φύλλα. μετέχει δὲ καὶ ἡ ῥίζα τῶν εἰρημένων δυνάμεων, ἀλλ' οὐκ ἐπίσης. αὐτὴ μὲν οὖν ἑψομένη σὺν ὄξει τὰ τῶν ὀδόντων ἀλγήματα καὶ μάλισθ' ὅσα βιβρωμένοις αὐτοῖς γίνεται θεραπεύει. οἱ δὲ ὀποὶ σφοδροτέραν ἔχοντες δύναμιν εἰς μὲν τὸ τρῆμα τῶν ὀδόντων ἐντίθενται· τῶν δ' ἄλλων τοῦ σώματος εἰ ἅψαιντο μορίων εὐθὺς ἐπικαίρουσί τε καὶ ἑλκουσι, διόπερ ἔξωθεν αὐτοῖς περιπλάσσεται κηρός. εἰσὶ γὰρ ἐκ τῆς τετάρτης τάξεως τῶν θερμαινόντων, ἣν δὴ τῶν καυστικῶν ἔφαμεν ὑπάρχειν. οὕτως

tertii. Proinde ad putrida ulcera convenit et vitiliginem utramque fanat cum aceto.

[6. De teli, foenograeco.] Foenumgraecum calidum eft fecundi ordinis, ficcum primi. Proinde ferventes phlegmonas irritat acerbatque, quae vero minus funt calidae et magis durae, eas difcutiendo curat.

[7. De Tithymallis.] Tithymalli omnes vincentem habent acrem calidamque facultatem, ineft vero ipfis amaror, Validiffimus itaque eorum eft liquor; fecundum locum tenent fructus et folia. Sed et radix dictarum facultatum particeps eft, fed non ex aequo. Sane ipfa cum aceto decocta dolores fanat dentium, maxime qui illis erofis proveniunt, at liquores, ut qui valentiorem vim habeant, in foramina quidem ipfa dentium induntur, caeterum fi aliam corporis partem contigerint, continuo adurunt ulcerantque, proinde foris illis cera circumlinitur, quippe cum ex quarto fint calefacientium ordine, quem effe adurentium pofuimus, fic

δὲ καὶ τὰς τρίχας ἀφαιρεῖ περιχριόμενος ὁ ὀπός. ἐπεὶ δὲ σφοδρότερός ἐστιν, ἐλαίῳ μίγνυται· [236] καὶ εἰ πολλάκις τοῦτο γένοιτο, τελέως αἱ ῥίζαι τῶν τριχῶν ἀπόλλυνται καυθεῖσαι καὶ ψιλὸν αὐτῶν γίγνεται τὸ σῶμα. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἀκροχορδόνας καὶ μυρμηκίας καὶ πτερύγια καὶ θύμους ἀφαιροῦσιν. ἀποῤῥύπτουσι δὲ καὶ λειχῆνας καὶ ψώρας, ὅτι καὶ τῆς ῥυπτικῆς αὐτοῖς μέτεστι δυνάμεως διὰ τὴν πικρότητα καὶ τὰ φαγεδαινικὰ τε τῶν ἑλκῶν καὶ τὰ ἀνθρακώδη καὶ τὰ γαγγραινώδη, διότι θερμαίνουσί τε σφοδρῶς καὶ ῥύπτουσιν, ὠφελεῖν πεφύκασιν, ἄν τις ἐν καιρῷ καὶ μέτρῳ χρώμενος αὐτοῖς τύχῃ. καὶ γὰρ οὖν καὶ συρίγγων τοὺς τύλους κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐξαίρουσιν. ἅπαντα δὲ ταῦτα κατὰ γένος μὲν ὁμοίως, ἀσθενέστερον δὲ καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς ἐργάζεσθαι πεφύκασιν. οἷς δὴ καὶ πρὸς τοὺς ἐν τοῖς στασίμοις ὕδασιν ἰχθύας εἰώθασι χρῆσθαι. τάχιστα γὰρ ὑπ᾽ αὐτῶν σκοτωθέντες τε καὶ ἡμίθνητοι γενόμενοι, πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἀναφέρονται τοῦ ὕδατος. ἑπτὰ δὲ ὄντων αὐτῶν ἰσχυρότατος μὲν ὅ τε χαρακίας ὀνομαζόμενος, ὃν δὴ καὶ

pilos quoque succus inunctus tollit, porro quum vehementior sit oleo miscetur, et si id identidem ac saepe fiat, tandem prorsum pilorum radices adustae corrumpentur, corpusque depile reddetur. Eadem facultate verrucas, quas acrochordonas nominant et myrmecias et pterygia *oculorum ungues* et thymos auferunt, detergentque lichenas et psoras, quia scilicet et abstergendi facultas inest propter amarorem. Praeterea ulcerum phagedaenica, anthracode et gangraenode, quia valenter tum excalefaciunt tum detergunt, si in tempore et moderate utare, juvare aliquando poterunt. Verum enimvero et fistularum callos eadem facultate eximunt. Caeterum haec omnia genere quidem similiter, imbecillius tamen et folia et fructus praestare possunt. Quibus sane et ad pisces in aqua stagnali capiendos uti assolent. Celerrime namque ab illis in vertiginem acti, ac semimortui redditi, ad aquae superficiem feruntur. Porro quum septem sint eorum genera, valentissimus est quem characian nominant,

ἄῤῥενα προσαγορεύουσιν ἔνιοι καὶ ὁ θῆλυς ὁ μυρσινίτης καλούμενος καὶ ὁ ἐν ταῖς πέτραις ὁ δενδροειδής. ἐφεξῆς δὲ ὅ τε τῷ φλόμῳ προσεοικὼς καὶ ὁ κυπαρισσίας, εἶθ' οὕτως ὁ παράλιος, εἶτα ὁ ἡλιοσκόπος. κατὰ ἀναλογίαν δὲ τῆς εἰρημένης αὐτῶν δυνάμεως ἡ τέφρα καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς κονία.

[η'. Περὶ τραγακάνθης.] Τραγάκανθα παραπλησίαν ἔχει τῷ κόμμι δύναμιν, ἐμπλαστικήν τέ τινα καὶ δριμύτητα ἀμβλυτέραν. καὶ δὴ καὶ ξηραίνει παραπλησίως ἐκείνῳ.

[θ'. Περὶ τραγίου.] Τραγίου καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὸ δάκρυον ἑλκτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερὲς καὶ θερμὸν τὴν δύναμιν ἐκ τῆς τρίτης ἤδη που τάξεως κατ' ἀρχάς. σκόλοπάς τε συνάγει καὶ λίθους θρύπτει καὶ καταμήνια κινεῖ δραχμῆς ὁλκῇ πινόμενον. γεννᾶται δ' ἐν Κρήτῃ μόνῃ τοῦτο τὸ τράγιον ἐοικὸς σχίνῳ. τὸ δ' ἕτερον τράγιον τὸ τούτου μικρότερον, οὗ τὰ φύλλα τῷ σκολοπενδρίῳ προσέοικε, φαίνεται μὲν πολλαχόθι, στυπτικῆς δ' οὐκ ὀλίγης μετέχον δυνάμεως, ὡς καὶ πρὸς τὰ ῥοώδη τῶν παθημάτων ἁρμόττειν.

quem utique etiam quidam marem cognominant, et foemina nuncupata myrsinites, et qui in petris nascitur ad modum arboris, deinceps qui phlomo assimilis est, et cyparissias, deinde marinus, denique heliofcopius. Proportione vero comprehensae illorum facultatis et cinis et lixivium ex ipsis erit.

[8. De tragacantha.] Tragacantha similem gummi vim obtinet emplasticam quandam et quae acrimoniam hebetat. Et sane similiter ut illud desiccat.

[9. De tragio.] Tragii folia fructus lachrymaque trahentis discutientisque sunt facultatis. Est vero et tenuium partium et facultate in principio tertii jam quoquo modo ordinis calida. Stipites et haerentia corporibus extrahit, lapides frangit, menses movet drachmae pondere potum. Porro in Creta sola nascitur lentisco assimile. Caeterum alterum tragium hoc minus cujus folia scolopendrio similia sunt visitur quidem multis in locis, sed non parum habet facultatis astringentis, ut et ad fluxionum affectus conveniat.

[ι'. Περὶ τραγοριγάνου.] Τραγορίγανος. ἐν τῷ περὶ ὀριγάνου λόγῳ πρόσθεν εἴρηται.

[ια'. Περὶ τριβόλου.] Τρίβολος ἐξ ὑγρᾶς οὐσίας μετρίως ψυχρᾶς καὶ ξηρᾶς, οὐ μετρίως καὶ ταύτης ψυχρᾶς συνέστηκεν. ἐπικρατεῖ δ' ἐν μὲν τῷ χερσαίῳ τὸ γεῶδες ψυχρὸν, ὅπερ καὶ στῦφον ἐδείξαμεν, ἐν δὲ τῷ ἐνύγρῳ, τὸ ὑδατῶδες καὶ διὰ τοῦτο ἀμφότερον καὶ πρὸς τὰς γενέσεις τῶν φλεγμονῶν καὶ ὅλως πρὸς ἁπάσας τὰς ἐπιῤῥοὰς ἁρμόττουσι. τοῦ δὲ χερσαίου λεπτομερὴς ὁ καρπὸς ὑπάρχων, τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρύπτει πινόμενος.

(113) [ιβ'. Περὶ τριπολίου.] Τριπόλιον. ἡ ῥίζα δριμεῖα γευομένῳ καὶ θερμὴ τὴν δύναμίν ἐστι κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν.

[237] [ιγ'. Περὶ τριφύλλου.] Τρίφυλλον, οἱ δὲ ἀσφάλτιον, οἱ δ' ὀξύφυλλον, ἔνιοι δὲ μινυανθὲς, εἰσὶ δ' οἳ κνίκιον ὀνομάζουσιν· ἀπὸ μὲν τῶν συμβεβηκότων τῷ θάμνῳ τὰ πρῶτα τρία, τὰ δὲ ὑπόλοιπα δύο οὐκ οἶδ' ὁπόθεν. ἔστι δὲ ἡ δύναμις τοῦ φυτοῦ θερμὴ καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν ἄσφαλτον, ᾗ παραπλήσιόν ἐστι κατὰ τὴν ὀσμὴν, τῆς τρίτης τάξεως κατ'

[10. De tragorigano.] De tragorigano in fermone de origano fupra eft dictum.

[11. De tribolo.] Tribolus ex humida effentia modice frigida et ficca non mediocriter et ipfa frigida componitur. In terreftri tamen fuperat terreum frigidum, quod aftringens oftendimus, in aquatico vero aqueum. Proinde ambo et contra phlegmonarum generationes et omnino contra omnes fluxus congruunt. Porro terreftris ipfius fructus, quum tenuium fit partium, potus lapides in renibus comminuit.

[12. De tripolio.] Tripolium. Radix guftanti acris eft et facultate calida in tertio exceffu.

[13. De triphyllo.] Triphyllum quidam afphaltion, quidam oxyphyllon, nonnulli minyanthes, funt et qui cnicium vocitent. Prima quidem tria ab accidentibus frutici, reliqua duo nomina haud fcio unde. Vis plantae eft calida et ficca ut bituminis, cui odore eft fimilis, utrinque tertio

Ed. Chart. XIII. [237.] Ed. Baf. II. (118.)
ἄμφω. καὶ διὰ τοῦτο πινόμενον καὶ πλευρῶν ἀλγήματα ἐπ' ἐμφράξεσιν ὀνίνησι καὶ οὖρα κινεῖ καὶ καταμήνια.

[ιδ'. Περὶ τριχομανοῦς.] Τριχομανὲς ὅσα περ ἀδίαντον δύναται.

[ιε'. Περὶ τρύχνου ἢ στρύχνου.] Τρύχνον, ἔνιοι δὲ μετὰ τοῦ σίγμα στρύχνον ὀνομάζουσι. τὸ μὲν ἐδώδιμον ἐν τοῖς κήποις φυόμενον ἅπαντες γινώσκουσι καὶ χρῶνται πρὸς ὅσα ψῦξαί τε καὶ στῦψαι δέονται. δύναται γὰρ ἄμφω ταῦτα κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. τῶν δ' ἄλλων τῶν οὐκ ἐδωδίμων τὸ μὲν ἁλικάκκαβον ὀνομάζεται, πυῤῥὸν ἔχον τὸν καρπὸν ἐοικότα ῥαγὶ σταφυλῆς κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος, ᾧ καὶ πρὸς τοὺς στεφάνους χρῶνται. τὸ δ' ἕτερον τὸ θαμνῶδες τὸ ὑπνωτικὸν καὶ τρίτον ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς, τὸ μανικόν. τὸ μὲν οὖν ἁλικάκκαβον ἐν τῇ τῶν φύλλων δυνάμει παραπλήσιον ὑπάρχει τῷ κηπευομένῳ τρύχνῳ, τὸν καρπὸν οὐρητικὸν ἔχον. διὸ καὶ πολλαῖς τῶν συνθέτων δυνάμεων, ὅσαι πρὸς ἧπαρ ἢ κύστιν ἢ νεφροὺς ἁρμόττουσι, μίγνυται. τοῦ δ' ὑπνωτικοῦ στρύχνου τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς μετ' οἴνου πινόμε-

ordine. Proinde pota laterum dolores ab obstructione natos juvat et urinam mensesque provocat.

[14. *De trichomane.*] Trichomanes eadem praestat quae adianthum.

[15. *De trychno, solano.*] Trychnon quidam praeposito S strychnum vocant. Esculentum quidem, quod in hortis nascitur, notum est omnibus, utunturque ad omnia ea quae refrigerari astringique postulant. Potest enim haec duo ordine secundo. Caeterorum non esculentorum unum quidem nuncupatur halicacabum fructum habens rufum, acino uvae tum figura tum magnitudine assimilem, quo et ad coronas utuntur, alterum vero fruticosum a conciliando somno hypnoticum, et tertium quod insaniam afferat, manicum appellitant. Halicacabum igitur in foliorum facultate hortensi solano simile est, fructum habens ciendae urinae idoneum, proinde compluribus facultatibus compositis quae ad jecur, ad vesicam et renes accommodantur adjungitur. Solani vero hypnotici cortex radicis si cum vino bibatur,

νος ὑπνωτικὸς ὑπάρχει, δραχμῆς σταθμῷ λαμβανόμενος. ἔστι δὲ καὶ εἰς τὰ ἄλλα τῷ τοῦ μήκωνος ὀπῷ παραπλήσιος, ἀσθενέστερος δ' εἰς τοσοῦτον ὡς τῆς τρίτης εἶναι τάξεως τῶν ψυχόντων, ἐκείνου κατὰ τὴν τετάρτην τεταγμένου. τὸ σπέρμα τούτου τοῦ τρύχνου δύναμιν οὐρητικὴν ἔχει. μανιῶδες δ' ἐστὶ, πλεόνων τῶν δώδεκα κορύμβων πινόμενον. τὸ δ' ὑπόλοιπον τῶν εἰρημένων τρύχνων ἄχρηστόν ἐστιν εἰς τὰς τῶν ἔνδον ἰάσεις. εἰ μὲν γὰρ τέτταρες δραχμαὶ ληφθεῖεν αὐτῶν, θάνατον ἐπιφέρουσιν, εἰ δ' ἐλάττους, μανίαν. ἄλυπος δ' ἡ μία, πλὴν οὐδ' αὐτή τι χρηστὸν ἔχουσα. ἔξωθεν δὲ τοῦ σώματος ἐπιπλασσομένου ἕλκη κακοήθη καὶ νομώδη θεραπεύει. ἄριστος δ' εἰς τοσοῦτον τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς, ξηραίνων μὲν κατὰ τὴν δευτέραν που τάξιν ἤδη συμπληρουμένην καὶ τρίτην ἀρχομένην, ψύχων δὲ κατὰ τὴν δευτέραν ἀρχομένην.

Κεφ. κ'. [α'. Περὶ ὑακίνθου.] Ὑακίνθου ἡ μὲν ῥίζα βολβοειδὴς ὑπάρχουσα τάξεώς ἐστι τῆς πρώτης μὲν ἐν τῷ ξηραίνειν, δευτέρας δὲ ἐν τῷ ψύχειν ἤδη που συμπληρουμένης ἢ καὶ τρίτης ἀρχομένης. ἀνήβους γοῦν ἐπιπλεῖστον

somnum accersit drachmae pondere sumptus. Sed et caetera quoque papaveris succo persimilis est, nisi quod hactenus imbecillior est, quod ipse tertii habeatur ordinis refrigerantium, quum hic positus sit in quarto. Hujus solani semen urinam ciendi facultatem habet. Caeterum si plus duodecim corymbis hauseris dementiam quoque asciscet. Porro quod reliquum est ex propositis solanis ad medicationes, quae intro in corpus adhibentur inutile est. Nam si quatuor ejus drachmae offerantur, mortem inferent, si pauciores, insaniam; una certe innoxie sumitur, caeterum nec ipsa utile quid obtinet. Verum si foris corpori emplastri modo illinatur, ulcera maligna et depascentia curat. Sed ad talia radicis cortex praefertur, desiccans secundo ordine jam completo et tertio incipiente, refrigerans secundo incipiente.

Cap. XX. [1. *De hyacintho.*] Hyacinthi radix bulbosa est, ordinis primi in desiccando, secundi vero completi aut certe tertii incipientis in refrigerando. Itaque

πεπίστευται διαφυλάττειν τοὺς παῖδας ἐν οἴνῳ καταπλασσομένη. ὁ δὲ καρπὸς ἀτρέμα τε ῥύπτει καὶ στύφει, καὶ διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἰκτερικοῖς δίδοται σὺν οἴνῳ, ξηραίνων μὲν ἤδη που κατὰ τὴν τρίτην τάξιν, θερμότητος δὲ καὶ ψύξεως ἐν τῷ μέσῳ καθέστηκε.

[238] [β'. Περὶ ὕδνου.] Ὕδνα πᾶσι γνώριμα γεωδεστέραν οὐσίαν ἐπικρατοῦσαν, ἐν τῇ συστάσει κέκτηται βραχέος τινὸς αὐτῇ μεμιγμένου τοῦ λεπτομεροῦς.

[γ'. Περὶ ὑδροπεπέρεως.] Ὑδροπέπερι κέκληται μὲν ἀπὸ τῶν χωρίων ἐν οἷς φύεται, καὶ τῆς κατὰ τὴν γεῦσιν ὁμοιότητος πρὸς τὸ πέπερι. ἔστι δὲ θερμὸν, ἀλλ' οὐκ εἰς ὅσον πέπερι καὶ μέντοι καὶ χλωρὰν ἔτι τὸ βοτάνιον, ἅμα τῷ καρπῷ καταπλασθὲν, ὑπώπιά τε καὶ τοὺς ἐσκιῤῥωμένους ὄγκους διαφορεῖ.

[δ'. Περὶ ὑοσκυάμου.] Ὑοσκύαμος ὁ μὲν τὸ μέλαν ἔχων σπέρμα μανιώδης τε καὶ καρωτικὸς ὑπάρχων. πλησίον δ' αὐτοῦ τὴν δύναμίν ἐστι καὶ οὗ τὸ σπέρμα μετρίως ξανθόν

pueros diutissime servare impuberes vino illita creditur. Fructus leviter extergit et astringit. Quamobrem et ipse regio morbo laborantibus exhibetur in vino, ordine quidem tertio quadantenus desiccans, caeterum in medio consistens caliditatis ac frigiditatis.

[2. *De hydno, terrae tubere.*] Tubera terrea omnibus nota sunt. Substantiam habent vincentem terrestrem quidem consistentia, sed tamen cum paucula quadam partium tenuitate mixtam.

[3. *De hydropipere.*] Hydropiper a locis in quibus nascitur et a similitudine, quae illi cum pipere in gustu est, nomen sortitum est, caeterum non usque adeo calidum est quam piper. Et sane herba ipsa etiamnum viridis una cum fructu cataplasmatis in modum imposita, sugillata et tumores induratos digerit.

[4. *De hyoscyamo, alterco.*] Hyoscyamus, cui semen atrum est, insaniam ac soporem affert. Sed is cui semen mediocriter flavum est, propinquam ei facultatem possidet

ἐστὶ, φεύγειν δ' ἀμφοτέρους ὡς ἀχρήστους τε καὶ δηλητηρίους. ἐπιτηδειότατος δὲ πρὸς τὰς ἰάσεις οὗ καὶ τὸ σπέρμα καὶ τὸ ἄνθος λευκὸν, ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως ὑπάρχων τῶν ψυχόντων. ἄνθος δὲ τοῦ μὲν τὸ μέλαν ἔχοντος σπέρμα μετρίως πορφυρίζον, τοῦ δὲ τὸ ὑπόξανθον ἀτρέμα μηλίζον.

[ε'. Περὶ ὑπερικοῦ.] Ὑπερικὸν θερμαίνει καὶ ξηραίνει λεπτομεροῦς οὐσίας ὑπάρχον· ὡς καταμήνιά τε καὶ οὖρα προκαλεῖσθαι. χρὴ δὲ ὅλον εἰς ταῦτα λαμβάνειν τὸν καρπὸν οὐ τὸ σπέρμα μόνον, ἀλλὰ μετὰ τῶν φύλλων ἐπιπλασσόμενος χλωρὸς, εἰς οὐλὴν ἄγειν δύναται τά τ' ἄλλα καὶ πυρίκαυστα. ξηρανθέντα δ' εἰ κόψας ἐπιπάττοις, ἰάσῃ τὰ πλαδαρὰ καὶ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν. ἔνιοι δὲ καὶ τοῖς ἰσχιαδικοῖς πίνειν αὐτὴν διδόασιν.

[στ'. Περὶ ὑπηκόου.] Ὑπήκοον ψυκτικῆς ἐστι δυνάμεως, ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως τῶν ψυχόντων, ὡς μήκωνος ὀλίγον ἀποδεῖν.

[ζ'. Περὶ ὑπογλώσσου.] Ὑπόγλωσσον ὠνόμασται μὲν οὕτως, ὅτι παραφύσεις ὑπ' ἄκροις τοῖς κορύμβοις ποιεῖται

Verum utrique fugiendi sunt ut inutiles et venenosi seu deleterii. Caeterum cujus semen ac flos candidus est, ad sanationes vel maxime idoneus est, ex tertio quodammodo ordine refrigerantium. Porro flos ejus quidem cui semen est nigrum mediocriter purpureus est, ejus vero cui est subflavum, leviter mali colorem refert.

[5. *De hyperico.*] Hypericum calefacit et desiccat essentia tenuium partium, adeo ut et menses et urinas provocet; sed ad haec totus sumendus est fructus, non tantum semen. Porro cum foliis illitus viridis ad cicatricem ducit tum alia tum etiam ambusta. Caeterum si sicca contusa inspergas, sanabis et mollia nimis humidaque et putredinosa ulcerum. Sunt et qui ischiadicis bibendum exhibeant.

[6. *De hypecoo.*] Hypecoon refrigerandi vim habet ex tertio ordine refrigerantium, ut parum absit a papavere.

[7. *De hypoglosso.*] Hypoglossum inde adeo nuncupatum est, quod summis corymbis velut ligulas quaedam ex-

γλωσσαρίων. ἔστι δ' ἡ ῥίζα καὶ ὁ χυλὸς τοῦ θαμνίσκου μαλακτικῆς δυνάμεως.

[η'. Περὶ ὑσσώπου.] Ὕσσωπον θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν, ἔστι δὲ καὶ λεπτομερές.

Κεφ. κα'. [α'. Περὶ φακῶν.] Φακοὶ στύφουσι μὲν ἰσχυρῶς, θερμότητος δὲ καὶ ψύξεως ἐν τῷ μέσῳ καθεστήκασι. καὶ μέντοι καὶ ξηραίνουσι κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. αὐτὸ μὲν οὖν αὐτῶν τὸ σῶμα ξηραίνει καὶ ἵστησι γαστέρα, τὸ δ' ἀφέψημα προτρέπει, διὸ καὶ ἀποχεῖται τὸ πρότερον ὕδωρ, ὅταν ἐπισχέσεως ἕνεκα λαμβάνωνται.

[239] [β'. Περὶ φακοῦ.] Φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἐστι κράσεως, ἐκ τῆς δευτέρας που τάξεως ὑπάρχων κατ' ἄμφω.

(114) [γ'. Περὶ φαληρίδος.] Φαληρίδος τῆς πόας καὶ ὁ χυλὸς καὶ τὸ σπέρμα καὶ τὰ φύλλα πινόμενα πρὸς τὰ τῆς κύστεως ἀλγήματα πεπίστευται βοηθεῖν, ὡς ἐχούσης τι λεπτομερὲς καὶ θερμόν.

eunt. Caeterum radix et succus fruticis emolliendi vim possident.

[8. *De hyssopo.*] Hyssopum desiccat et calefacit ordine tertio, sed et tenuium est partium.

Cap. XXI. [1. *De facis, lentibus.*] Lentes valenter astringunt, medium tenent caliditatis et frigiditatis, desiccant sane in secundo ordine. Ipsum itaque earum corpus desiccat et sistit ventrem, caeterum decoctum provocat. Proinde etiam prior aqua abjicitur, ubi retentionis causa adhibentur.

[2. *De phaco, lenticula palustri.*] Lenticula palustris humidae frigidaeque temperiei est, utrinque ex secundo quodammodo ordine.

[3. *De phaleride.*] Phaleridis herbae tum succus tum semen tum folia potari utiliter creduntur ad vesicae dolores, ceu in sese habeant quiddam tenuium partium et calidum.

[δ'. Περὶ φαλαγγίτου.] Φαλαγγίτης. ὠνόμασται μὲν οὕτως ἐκ τοῦ βοηθεῖν τοῖς ὑπὸ φαλαγγίων δακνομένοις. ἔστι δὲ λεπτομεροῦς δυνάμεως ξηραντικῆς, ὅθεν καὶ στροφουμένοις ἀρήγειν δοκεῖ.

[ε'. Περὶ φλόμου.] Φλόμος, ἔνιοι δὲ διὰ τοῦ π γράφουσί τε καὶ λέγουσιν. ἡ μέν τίς ἐστι τοῖς φύλλοις λευκὴ, ἡ δὲ μέλαινα. καὶ τῆς λευκῆς ἡ μὲν ἄῤῥην, ἧς τὰ φύλλα στενώτερα, ἡ δὲ θῆλυς, ἧς μείζω. καὶ πρὸς ταύταις ἑτέρα φλόμος ἀγρία προσαγορευομένη, χρυσοειδὴς δ' ἐστὶ καὶ μηλίζουσα τοῖς ἄνθεσιν. ἄλλη δέ τις ἐπὶ ταύταις, ἣν ἰδίως φλομίδα καὶ θρυαλλίδα προσαγορεύουσι. τῶν μὲν οὖν πρώτων δυοῖν ἡ ῥίζα στρυφνὴ γινομένη οὖσα τοῖς ῥοώδεσι πάθεσιν ἀρήγει. διακλύζονται δ' αὐτὴν ἔνιοι καὶ πρὸς ὀδόντων ἀλγήματα. τὰ μέντοι φύλλα διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. οὕτω δὲ καὶ τὰ τῶν ἄλλων φύλλα καὶ μάλιστα τῆς χρυσιζούσης τοῖς ἄνθεσιν, ᾗ καὶ τὰς τρίχας ξανθίζουσιν. ἁπασῶν γὰρ τὰ φύλλα ξηραντικῆς τε καὶ μετρίως ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως.

[4. *De phalangite.*] Phalangites fic appellata eft, quod morfis a phalangiis auxilietur. Eft autem facultatis tenuium partium deficcantis, quamobrem et tormina patientibus fuccurrit.

[5. *De phlomo, verbafco.*] Phlomos. Quidam per p literam et fcribunt et proferunt. Quaedam foliis alba eft, quaedam vero nigra. Et albae quidem mas eft, cujus folia anguftiora, femina, cujus majora. Et praeter has eft alia phlomos agreftis cognominata, flores habet aureos et luteos. Sed et alia praeter has eft, quam proprie phlomida nominant et thryallida. Priorum itaque duarum radix acerba guftu eft et fluxionis affectibus prodeft, fed et ad dentium dolorem eam quidam colluunt. Sane folia digerendi vim habent, fic et aliarum folia, et maxime ejus quae aurei coloris flores obtinet, qua etiam capillos flavos reddunt. Omnium enim folia deficcandi et mediocriter detergendi vim poffident.

[στ'. Περὶ φοίνικος.] Φοῖνιξ τὸ δένδρον στυπτικῆς μετέχει δυνάμεως ἐν ἅπασι τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσιν. ὁ μὲν οὖν τῶν κλάδων χυλὸς αὐστηρός ἐστιν ἐξ ὑδατώδους οὐσίας χλιαρᾶς καὶ γεώδους ψυχρᾶς συγκείμενος. ὁμοίας δὲ τούτου φύσεώς ἐστι καὶ ὁ καλούμενος ἐγκέφαλος ἐδώδιμος ὑπάρχων, ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ καὶ μάλισθ' ὁ γλυκὺς οὐκ ὀλίγης μετείληφε θερμότητος. ἐδώδιμος δ' ὢν εἰς πολλὴν ἔρχεται χρῆσιν, οὐ μόνον ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος, ἵνα τονῶσαί τι καὶ ξηρᾶναι καὶ συναγαγεῖν καὶ πιλῆσαι καὶ πυκνῶσαι χρήζομεν, ἀλλὰ καὶ ὡς σιτίον λαμβανόμενος ἅμα τε τοῖς ἄλλοις καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτόν. ὃ δὲ καλοῦσιν ἐλάτην, τὸ ἁπαλὸν ἐκβλάστημα τοῦ φοίνικος, τὴν αὐτὴν τῷ κατ' αὐτὴν ἐγκεφάλῳ δύναμιν ἔχει. τὸ δ' οἷον ἀμφίεσμα αὐτοῦ στυπτικὴν μὲν καὶ αὐτὸ κέκτηται ποιότητα, ξηραίνει δ' ἐπὶ πλέον ἁπάντων τῶν εἰρημένων, ὡς ἂν καὶ τῇ τῆς οὐσίας συστάσει ξηρότερον αὐτῶν ὑπάρχον καὶ ἥκιστα μετέχον ὑγρότητος, ὥστε δεόντως ἐπὶ τῶν σηπεδονωδῶν ἑλκῶν αὐτῷ χρῶνται. καὶ τοῖς συνάγουσι τὰ κεχαλασμένα τῶν ἄρθρων φαρμάκοις μιγνύουσι καὶ ταῖς

[6. *De phoenice, palma.*] Phoenix arbor astrictoriae facultatis omnibus sui partibus est particeps. Igitur ramorum succus austerus est ex aquea substantia tepida et terrea frigida constans. Similis naturae est encephalos pars suprema quam vocant cerebrum esui aptus. At fructus ejus et maxime dulcis non paucam obtinet caliditatem. Caeterum quum edendo sit, multo est usui non tantum foris impositus, ubi quid roborare et desiccare, contrahere, stipare densareque consilium est, sed et tanquam cibus sumptus et simul cum aliis et per se. Porro quod Elaten vocant, nempe tenerum illud palmae germen, eandem cum cerebro ejus facultatem possidet. Quod vero velut tegumentum ejus est astringentem et ipsum qualitatem habet, verum plus quam dicta omnia exiccat, utpote quod et essentiae consistentia illis siccius est et nimium habet humiditatis. Itaque jure utuntur illo ad ulcera putrescentia, miscentque medicamentis articulos plus justo laxatos contrahentibus, ad haec

ἡπατικαῖς τε καὶ στομαχικαῖς δυνάμεσιν, ἔξωθέν τε καὶ ἔσωθεν. ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥίζα τοῦ φυτοῦ ξηραντικῆς ἀδήκτως δυνάμεως, ἔχουσά τι καὶ αὐτὴ στύψεως.

[240] [ζ'. Περὶ φορβίου.] Φορβίου τῷ σπέρματι πρὸς λευκώματα χρῶνται μετὰ μέλιτος, ἀλλὰ καὶ σκόλοπας ἐξάγειν πεπίστευται. καὶ ἡ πόα δὲ ταὐτὸν τούτῳ δοκεῖ δύνασθαι, ἐξ ὧν δῆλον ὡς λεπτομεροῦς τε καὶ ἑλκτικῆς καὶ ῥυπτικῆς μετέχει δυνάμεως.

[η'. Περὶ φοῦ.] Φοῦ. ἀρωματώδης πώς ἐστιν ἡ τῆσδε τῆς πόας ῥίζα, νάρδῳ παραπλησία τὴν δύναμιν, ἀλλ' εἰς μὲν τὰ πλεῖστα καταδεεστέρα, προτρέπει δ' οὖρα τῆς μὲν Ἰνδικῆς καὶ Συριακῆς νάρδου μᾶλλον, ὁμοίως δὲ τῇ Κελτικῇ.

[θ'. Περὶ φύκου.] Φῦκος ὑγρὸν ἔτι καὶ χλωρὸν ἐξαιρούμενον τῆς θαλάττης, καὶ ψύχει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, ἔχει γάρ τι καὶ στρυφνὸν μετρίως.

[ι'. Περὶ φυλλίτιδος.] Φυλλῖτις, στρυφνῆς οὖσα ποιότητος, οὐκ ἀπὸ τρόπου διαῤῥοίαις τε καὶ δυσεντερίας ὀνίνησι πινομένη.

facultatibus hepaticis et ſtomachicis, ſeu intro ſumantur ſeu foris admoveantur. Sed et radix plantae deſiccatoriae citra morſum facultatis eſt, adjunctum habens et ipſa aſtrictionis quippiam.

[7. *De phorbio.*] Phorbii ſemen ad albugines cum melle applicant. Sed et ſpicula extrahere creditur. Porro et ipſa herba idem praeſtare videtur. Ex quibus conſtat, quod tenuium partium et attrahendi diſcutiendique potentiam obtinet.

[8. *De phu.*] Phu. Odorata quodammodo eſt hujus herbae radix, nardo viribus ſimilis, ſed tamen ad pleraque infirmior. Urinas movet plus quam aut Indica aut Syriaca nardus, perinde ut Gallica.

[9. *De fuco, alga.*] Phycos humens etiamnum et virens ex mari exemptus deſiccat et refrigerat ordine ſecundo, habet enim quiddam modice acerbum.

[10. *De phyllitide.*] Phyllitis quum qualitatis ſit acerbae, non abs re diarrhoeas et dyſenterias pota juvat.

[ια'. Περὶ φύλλου μαλαβάθρου.] Φύλλον μαλαβάθρου νάρδῳ παραπλήσιόν ἐστι τὴν δύναμιν.

Κεφ. κβ'. [α'. Περὶ χαλβάνης.] Χαλβάνη ὀπός ἐστι ναρθηκώδους φυτοῦ, μαλακτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ὑπάρχουσα δυνάμεως. καὶ εἴη ἂν ἐν μὲν τῷ θερμαίνειν ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως ἀρχομένης ἢ τῆς δευτέρας συμπληρουμένης, ἐν δὲ τῷ ξηραίνειν ἐκ τῆς δευτέρας ἀρχομένης.

[β'. Περὶ χαμαίδρυος.] Χαμαίδρυς ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν πικρὰν ποιότητα, ἔστι δὲ καὶ δριμεῖά πως. ἐξ ὧν δηλονότι δεόντως σπλῆνα τήκει καὶ οὖρα καὶ καταμήνια κινεῖ καὶ πάχος χυμῶν τέμνει, καὶ τὰς ἐν τοῖς σπλάγχνοις ἐμφράξεις ἐκκαθαίρει. καὶ θείη ἄν τις αὐτὴν ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὸ ξηραίνειν καὶ θερμαίνειν, καὶ πλέον γε κατὰ τὸ ξηραίνειν ἢ θερμαίνειν.

[γ'. Περὶ χαμαικισσοῦ.] Χαμαικισσοῦ τὸ ἄνθος πικρὸν ἱκανῶς ὑπάρχον ἐκφράττει τὰ καθ' ἧπαρ. ἔνιοι δὲ καὶ τοῖς ἰσχιαδικοῖς αὐτὸ διδόασιν.

[11. *De malabathri folio.*] Folium malabathri nardo fimilem vim poffidet.

Cap. XXII. [1. *De galbano.*] Galbanum fuccus eft plantae ferulaceae, quae emollientis et digerentis eft facultatis. Fueritque fane ex tertio ordine calefacientium incipiente aut fecundo completo, in deficcando vero ex fecundo incipiente.

[2. *De chamaedry.*] Chamaedrys vincentem habet qualitatem amaram, eft et quodammodo acris. Quocirca merito lienes colliquat et urinas ac menfes provocat, craffitudinem humorum incidit et vifcerum obftructiones expurgat. Ponatque eam quispiam in tertio ordine calefacientium et deficcantium, plus tamen deficcat quam calefacit.

[3. *De chamaecisso, hedera terreftri.*] Chamaecissi flos quum fit admodum amarus, jecur obftructione liberat. Daturque ex coxendice laborantibus.

[δ'. Περὶ χαμελαίας.] Χαμελαίας τὴν πικρὰν ἐπικρατοῦσαν ἔχει ποιότητα. διὸ καὶ τὰ ῥυπαρὰ λίαν ἕλκη καὶ ὅσα μεγίστας ἐσχάρας ἔχει, μετὰ μέλιτος ἀνακαθαίρειν δύναται.

[241] [ε'. Περὶ χαμαιλεύκης.] Χαμαιλεύκη θερμὴ τὴν δύναμίν ἐστι κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν πρώτην.

[στ'. Περὶ χαμαιλέοντος.] Χαμαιλέοντος ἡ ῥίζα τοῦ μὲν μέλανος, ἔχει τι δηλητήριον, ὅθεν ἔξωθεν ἡ χρῆσις αὐτοῦ πρὸς ψώρας καὶ λειχῆνας καὶ ἀλφοὺς καὶ ὅλως ὅσα ῥύψεως δεῖται καὶ τοῖς μαλακτικοῖς καὶ διαφορητικοῖς μίγνυται φαρμάκοις. καὶ τὰ φαγεδαινικὰ τῶν ἑλκῶν ἰᾶται καταπλασθεῖσα. ἔστι γὰρ ξηρὰ κατὰ τὴν τρίτην ἤδη που τάξιν. ἐν δὲ τῷ θερμαίνειν ἐκ τῆς δευτέρας συμπληρουμένης. ἡ δὲ τοῦ λευκοῦ χαμαιλέοντος ῥίζα πρὸς ἕλμινθας πλατείας δίδοται πλῆ(115)θος ὀξυβάφου μετ' οἴνου αὐστηροῦ. προσφέρουσι δ' αὐτὴν καὶ τοῖς ὑδερικοῖς παραπλησίαν οὖσαν καὶ αὐτὴν τῇ κράσει τῇ τοῦ μέλανος ῥίζῃ, πλὴν ὅσα πικροτέρα ἐκείνης ἐστίν.

[4. *De chamelaea, oleagine.*] Chamelaea vincentem habet qualitatem amaram. Quamobrem admodum sordida ulcera et quae maximas habent crustas, cum melle perpurgare potest.

[5. *De chamaeleuce, tussilagine.*] Chamaeleuce calidae facultatis est tertio quodammodo ordine, siccae primo.

[6. *De chamaeleonte.*] Chamaeleontis radix nigri quidem, lethale quiddam obtinet. Quamobrem foris utique usus ejus ad psoras adhibetur et lichenas et vitiligines et in summa quae detersionem postulant, praeterea digerentibus et emollientibus pharmacis commiscetur, et phagedaenica ulcera sanat illita. Est enim sicca tertio ordine, calefacit vero secundo ordine absoluto. Porro albi chamaeleontis radix ad latos lumbricos potui datur cum vino austero mensura oxybaphi. Exhibent sane etiam aqua inter cutem laborantibus assimilem habentem temperiem ipsius nigri radici, nisi quatenus amarior quam illa est.

[ζ. Περὶ χαμαιπίτυος.] Χαμαιπίτυς κατὰ τὴν γεῦσιν μὲν ἰσχυρότερον ἔχει τὸν πικρὸν χυμὸν τοῦ δριμέος, κατὰ τὴν ἐνέργειαν δὲ διακαθαίρει καὶ ῥύπτει τὰ σπλάγχνα πλέον ἢ θερμαίνει. διὰ τοῦτο καὶ τοῖς ἰκτεριῶσι καὶ ὅλως οἷς ἐμφράττεται ῥᾳδίως τὸ ἧπαρ ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. ἄγει δὲ καὶ καταμήνια πινομένη τε καὶ μετὰ μέλιτος προστιθεμένη. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὸν φάρμακον. ἔνιοι δὲ καὶ ἰσχιαδικοῖς αὐτὴν διδόασιν, ἀφέψοντες ἐν μελικράτῳ. χλωρὰ δ᾽ ἡ πόα καὶ τὰ μεγάλα τραύματα κολλᾷν δύναται καὶ τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἰᾶται καὶ τὰς ἐν μαστοῖς σκληρότητας διαφορεῖ. ἔστι γὰρ ἐν τῷ ξηραίνειν τῆς τρίτης τάξεως, ἐν δὲ τῷ θερμαίνειν τῆς δευτέρας.

[η΄. Περὶ χαμαισύκης.] Χαμαισύκη ῥυπτικήν τε ἅμα καὶ δριμεῖαν ἔχει δύναμιν, ὥστε καὶ ἀκροχορδόνας καὶ μυρμηκίας, οἵ τε κλῶνες αὐτῆς καταπλαττόμενοι καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν ὀπὸς ἀφαιροῦσιν. ἀποῤῥύπτουσι δὲ σὺν μέλιτι καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς παχείας οὐλάς. ὠφελοῦσι δὲ καὶ τὰς διὰ πάχος ἀμβλυωπίας, ὥσπερ οὖν καὶ ἀρχὰς ὑποχύσεων.

[7. *De chamaepity, ajuga, ibiga.*] Chamaepitys gustu quidem amarum saporem validiorem acri obtinet, effectu vero expurgat abstergitque viscera plus quam calefacit. Proinde auriginosis et omnino quibus facile jecur obstruitur, bonum est remedium. Quin et menses ducit tum pota tum apposita cum melle. Sed et urinae movendae medicamentum est. Sunt autem etiam, qui eam exhibent decoctam in melicrato iis, qui coxendicis doloribus torquentur. Herba porro ipsa viridis vulnera magna conglutinat et ulcera putrescentia sanat, praeterea uberum durities discutit. Est enim in siccando ordinis tertii in calefaciendo vero secundi.

[8. *De chamaesyce.*] Chamaesyce abstergendi simul et acrem vim possidet. Itaque acrochordonas et myrmecias, caules ejus teneriores in modum cataplasmatis admoti, quique ex eis profluit liquor auferunt. Cum melle vero crassas oculorum cicatrices detergunt. Sed et hebetudines visus a crassitie natas adjuvant, sicut sane et suffusionum principia.

[θ'. Περὶ χελιδονίου.] Χελιδόνιον ῥυπτικῆς ἰσχυρῶς ἐστι καὶ θερμῆς δυνάμεως· καὶ μέντοι καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς εἰς ὀξυωπίας ἐστὶ χρήσιμος ἐφ' ὧν ἀθροίζεται παχύ τι κατὰ τὴν κόρην, διαφορεῖσθαι δεόμενον. ἐχρήσαντο δ' ἔνιοι τῇ ῥίζῃ καὶ πρὸς τοὺς ὑπ' ἐμφράξεως ἥπατος ἰκτεριῶντας, ἐν οἴνῳ λευκῷ διδόντες πίνειν σὺν ἀνίσῳ. διαμασωμένη χρήσιμός ἐστιν ὀδόντων ἀλγήμασι. τὸ δὲ μικρότερον χελιδόνιον, δριμύτερον ὑπάρχον τοῦ μείζονος, ἑλκοῖ ταχέως τὸ δέρμα καταπλασσόμενον, ὄνυχάς τε λεπροὺς ἐκβάλλει. καθαίρει δ' ὁ χυλὸς αὐτοῦ διὰ ῥινῶν ἰσχυρῶς ὑπάρχων δριμὺς, ὥστε εἴη ἂν καὶ ἥδε ἡ πόα τῆς τετάρτης ἤδη που τάξεως συμπληρουμένης ἤδη καὶ κατὰ τὸ θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν.

[242] [ι'. Περὶ χονδρίλης.] Χονδρίλη. καὶ ταύτην ἔνιοι σέριν ὀνομάζουσιν. ἔστι γάρ πω τῆς αὐτῆς ἐκείνης δυνάμεως, πλὴν ὅσον πλέον ἔχει τὸ ὑπόπικρον ἐν τῇ γεύσει, καὶ διὰ τοῦτο ξηροτέρα τὴν δύναμίν ἐστιν.

[9. *De chelidonio.*] Chelidonium extergentis admodum et calidae facultatis eſt. Sed et ſuccus ejus ad acuendum viſum commodus eſt, utique in quibus craſſum quiddam in pupilla colligitur, digeſtione atque diſcuſſione indigens. Uſi ſunt radice ejus quidam ad auriginem ab obſtructione jecoris proficiſcentem, in vino eam albo potui exhibentes cum aniſo. Similiter manſa confert dentium doloribus. Porro chelidonium minus quum acrius ſit majore, celeriter illitum cutem exulcerat, unguesque ſcabros ejicit. Succus ejus per nares purgat, utpote admodum acer. Itaque haec herba quarti quodammodo ordinis fuerit calefacientium incipientis, majus autem chelidonium tertii eſt ordinis abſoluti jam, idque tum in calefaciendo tum in ſiccando.

[10. *De chondrila.*] Chondrila. Et hanc quidam ſerin nominant. Eſt enim ejusdem fere cum illa facultatis, niſi quod guſtu amariuscula eſt, ac proinde facultate ſiccantiore.

[ια'. Περὶ χόνδρου.] Χόνδρος ἐστὶ μὲν δήπου καὶ τροφὴ βελτίστη, καθάπερ καὶ πυρὸς, ἀλλ' οὐ τῆς νῦν πραγματείας ἐστὶ περὶ τροφῆς διαιρεῖσθαι, ὡς φάρμακον δὲ τῆς ἐμπλαστικῆς ἐστι δυνάμεως. ἐν δὲ τῇ κράσει παραπλήσιός ἐστι πυρῷ, πλέον ἐκείνου τὸ γλίσχρον ἔχων, ᾧ καὶ τρόφιμος αὐτοῦ μᾶλλόν ἐστι καὶ οἷον ὕλη τις εἰς ὑποδοχὴν ἐπιτήδειος ὄξους τε γίγνεται καὶ θαλάττης καὶ ἅλμης, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα σφοδρῶς ξηραίνοντα· καὶ διὰ τοῦτό τινες ἐκ τῶν ἱκανῶς ξηραινόντων ἐνόμισαν εἶναι καὶ τοῦτο τὸ σπέρμα. ἔστι δ' αὐτὸς ὁ χόνδρος ἐκ τῶν συμπέττειν δυναμένων μᾶλλον, ὥσπερ καὶ ὁ πυρὸς, ἅπερ ἥκιστα ξηραίνει. διὰ δὲ τὴν τῶν ξηραινόντων φαρμάκων μῖξιν τὸ σύνθετον ἐξ αὐτῶν ξηραντικὸν γιγνόμενον ἐξαπατᾷ τοὺς πολλοὺς τῶν ἰατρῶν, ὡς αὐτῷ τῷ χόνδρῳ τὴν τοῦ ξηραίνειν αἰτίαν ἀνατιθέναι παρέντας τὰ μιγνύμενα.

[ιβ'. Περὶ χρυσοκόμης.] Χρυσοκόμη καλεῖται δὲ καὶ χρυσίτης· τὴν δριμεῖαν ἅμα καὶ στύφουσαν ἐπικρατούσας ἔχει ποιότητας ἡ ῥίζα, διὸ μηδὲ πολύχρηστός ἐστιν. ᾗ γε μὴν

[11. *De chondro, alica.*] Chondrus eſt ſane nutrimentum optimum, ſicuti et triticum. Sed hujus inſtituti non eſt de nutrimento diſtinguere. Verum ut medicamentum emplaſticae facultatis eſt, temperie tritico ſimilis, plus tamen illo viſcoſus, quare ſane etiam illo plus nutrit. Eſtque ceu materia quaedam idonea excipiendis aceto, marina aqua, muria et id genus aliis valenter deſiccantibus, proinde quidam ex genere admodum exiccantium eſſe et hoc ſemen autumarunt. Caeterum chondrus ex numero eſt potius concoquentium, ut et triticum, quae minime profecto deſiccant. At ob exiccantium medicamentorum admixtionem, quum quod ex illis compoſitum eſt, exiccatorium ſit, medicorum complures in errorem inducti ſunt, ut falſo putarent deſiccationem chondro acceptam ferendam, iis quae admixta erant praeteritis.

[12. *De chryſocome.*] Chryſocome vocatur et chryſites. Radix vincentes habet acrem ſimul et aſtringentem qualitates, quare non admodum multi uſus eſt. Uſui tamen

Ed. Chart. [XIII. 242.] Ed. Bas. II. (115.)

χρῆσις αὐτῆς ἐν μελικράτῳ καθεψηθείσης ἐν περιπνευμονίαις τε καὶ ἡπατικοῖς νοσήμασιν. ἔχει δέ τι καὶ τῆς ἐμμήνου καθάρσεως προτρεπτικόν.

Κεφ. κγ'. [α'. Περὶ ψευδοδικτάμνου.] Ψευδοδίκταμνον ἀσθενοῦς δικτάμνου δύναμιν ἔχει.

[β'. Περὶ ψυλλίου.] Ψυλλίου τὸ σπέρμα μάλιστ' ἐστὶ χρήσιμον, ἐκ τῆς δευτέρας ὑπάρχον τάξεως τῶν ψυχόντων· ἐκ τῆς κατὰ τὸ ξηραίνειν καὶ ὑγραίνειν συζυγίας μέσον πώς ἐστι καὶ σύμμετρον.

Κεφ. κδ'. [α'. Περὶ ὠκίμου.] Ὤκιμον ἐκ τῆς δευτέρας μέν ἐστι τάξεως τῶν θερμαινόντων, ἔχει δ' ὑγρότητα περιττωματικήν. ὅθεν οὔτε χρήσιμόν ἐστιν εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον, καταπλασσόμενον δ' ἔξωθεν εἰς τὸ διαφορεῖν καὶ συμπέπτειν ἐστὶ χρήσιμον.

[β'. Περὶ ὠκιμοειδοῦς.] Ὠκιμοειδές· ἔνιοι δὲ φιλεταίριον ὀνομάζουσιν· ἄχρηστος μὲν ἡ ῥίζα, τὸ δὲ σπέρμα λεπτομεροῦς τε καὶ ξηραντικῆς ἀδήκτως ὑπάρχει δυνάμεως.

est decocta in melicrato in peripneumoniis et morbis hepaticis sive jecorariis. Sed et menstruae purgationis provocandae vim quandam obtinet.

Cap. XXIII. [1. *De pseudodictamno.*] Pseudodictamnum imbecillis dictamni vim habet.

[2. *De psyllio.*] Psyllium semen habet admodum utile ex secundo refrigerantium ordine, in desiccando vero et humectando medium quodammodo est et symmetrum.

Cap. XXIV. [1. *De ocimo.*] Ocimum ex secundo est ordine calefacientium, habet autem excrementitiam humiditatem. Proinde nec commodum est quod in corpus sumatur, caeterum foris illitum ad digerendum et concoquendum idoneum est.

[2. *De ocimoide.*] Ocimoides. Quidam philetaerium cognominant. Radix inutilis est, at semen tenuium partium et desiccantis citra mordicationem facultatis est.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Ι.

Ed. Chart. XIII. [243.] Ed. Baf. II. (115.)

Προοίμιον. Ὅσα μὲν τῶν φυτῶν ἐστι μόρια καὶ καρποὶ καὶ χυλοὶ καὶ ὀποὶ πρόσθεν εἴρηται· νυνὶ δὲ τῶν ὑπολοίπων φαρμάκων, ὅσα μεταλλεύεται, καὶ ὅσα τῆς γῆς αὐτῆς ἐστιν εἴδη πρόκειται διελθεῖν. ἐφεξῆς δ' αὐτῷ εἰρήσεταί τι καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς ζώοις μορίων, οἷς ἐν λόγῳ φαρμάκων χρώμεθα πρὸς τὰς ἰάσεις. κοινὸν δέ τινα περὶ πάντων αὐτῶν λόγον ἄμεινον εἶναί μοι δοκεῖ προτάξαι

GALENI DE SIMPLICIVM MEDICAMENTORVM TEMPERAMENTIS AC FACVLTATIBVS LIBER IX.

Prooemium. Quotquot plantarum partes funt et fructus et fucci atque liquores fupra dicta funt omnia. Nunc autem de reliquis medicamentis, quae metallorum genere cenfentur quaeque ipfius terrae fpecies funt, differere propofitum eft, poft quae deinceps nonnihil tractabitur de partibus animalium, utique quibus ceu medicamentis ad curationes utimur. Caeterum praeftare mihi videtur com-

σαφηνείας τε ἅμα καὶ τοῦ διηρθρωμένως ἀκούειν ἕνεκα τῶν εἰρημένων. ἐὰν γὰρ ἕποιτό τις τὰ πάντα τοῖς γεγραφόσιν ἤτοι τὰς περὶ τῶν φαρμάκων πραγματείας ἢ τὰς περὶ ὕλης ἢ τὰς περὶ σκευασίας αὐτῶν, ἐν πολλοῖς σφαλήσεται μέγιστα καὶ παρακούσει τῶν ὑπ᾽ ἐμοῦ διωρισμένως λεγομένων. δυοῖν δ᾽ ὄντων κεφαλαίων τοῦ μέλλοντος λεχθήσεσθαι λόγου κοινοῦ, τὸ μὲν ἕτερόν ἐστιν εἰ τῶν αὐτοφυῶν φαρμάκων τὰ κεκαυμένα θερμότερα χρὴ νομίζειν ἢ ψυχρότερα, τὸ δ᾽ ἕτερον ὑπὲρ τῶν στυφόντων φαρμάκων, ὧν ἐν εἴδει πρόσθεν (116) ἐδείχθη τά αὐστηρὰ καὶ τὰ στρυφνά. λέλεκται μὲν οὖν ἤδη περὶ τούτων ἐν τῷ τετάρτῳ τῶνδε τῶν βιβλίων, ἀναμνῆσαι δὲ καὶ νῦν ἄμεινον ὡς ἐναντιωτάτη φαίνεται ποιότης καὶ δύναμις εἶναι τοῖς στύφουσι φαρμάκοις πρὸς τὰ δριμέα. στύφει μὲν γὰρ ἀκακία καὶ βαλαύστιον, ὑποκυστὶς τε καὶ κύτινοι καὶ κηκὶς καὶ ῥῆον καὶ ῥοῦς, ὀμφάκιόν τε καὶ μέσπιλα, καὶ κράνια καὶ ῥοιᾶς λέμματα καὶ μύρτα. δριμέα δ᾽ ἐστὶν εὐφόρβιον καὶ σκόροδα καὶ κρόμμυα

luculenter de illis omnibus praefari, quo videlicet tum clarius intelligi possint tum quae dicenda sunt distincte ceu in articulos inaudiantur. Nam si quis in omnibus sequatur scriptores sive medicamentorum, sive materiarum, sive illorum praeparandorum, in multis profecto turpissime hallucinabitur et ea quae determinate a me posita sunt perperam accipiet. Caeterum quum duo sint capita communis orationis jam proponendae, alterum est an sponte nascentium medicamentorum quae combusta sunt, calidiora arbitrari oporteat an frigidiora; alterum de medicamentis astringentibus, quorum in genere esse supra ostensum est tum austera tum acerba. Itaque super his quidem in quarto horum commentariorum verba fecimus, sed et modo commemorare satius fuerit, medicamentis astringentibus facultatem et qualitatem inesse cum acribus pugnantissimam. Astringunt enim acacia, balaustium, hypocystis, cytini, galla, rheon, rhus, omphacium, mespila, corna, malicorium, myrtha. Acria vero sunt euphorbium, allium,

καὶ πράσα καὶ νᾶπυ καὶ πέπερι καὶ γιγγίβερι καὶ σμύρνιον, ὀρίγανόν τε καὶ γλήχων, καὶ καλαμίνθη καὶ θύμος. χρὴ τοίνυν ἀναμνησθῆναι μόνον ἡμᾶς ὁποίαν αἴσθησιν ἔχομεν ἑκάστου τῶν εἰρημένων. ἀκολουθήσει γὰρ εὐθέως ἡ διαφορὰ τῆς ποιότητος αὐτῶν, ἣν ἐν τῷ τετάρτῳ λόγῳ διῆλθον ἅμα ταῖς ἄλλαις γευσταῖς ἁπάσαις διαφοραῖς. [244] συνάγει μὲν οὖν καὶ σφίγγει καὶ πιλεῖ τὴν οὐσίαν ἡμῶν τὰ στύφοντα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτιθέμενα, καθ᾽ ὅ τι ἂν ἐθελήσῃς μέλος ἔξωθεν, εὐθέως ἀποδείκνυσιν αὐτὸ ῥυσόν τε καὶ προσεσταλμένον. ἔμπαλιν δὲ τούτοις τὰ δριμέα κατὰ τοῦ δέρματος ἐπιτιθέμενα θερμαίνει τε σαφῶς αὐτὸ καὶ εἰς ὄγκον συναίρει σὺν ἐρυθρῷ χρώματι, καὶ εἰ χρονίσειεν, ἑλκοῖ. ταῦτα μὲν οὖν ἐναργῶς φαίνεται τέμνοντά τε καὶ θερμαίνοντα, καὶ διὰ τοῦθ᾽ ἕλκοντα πρὸς ἑαυτὰ τὸ ἐκ τῶν πλησιαζόντων μορίων αἷμα. τὰ στύφοντα δ᾽ ἀποκρουόμενα τὸ περιεχόμενον ἐν αὐτοῖς τῷ ψύχειν τε καὶ συνάγειν καὶ πιλεῖν πέφυκεν. ἡ δύναμίς τε οὖν ἐναντιωτάτη τοῖς στύφουσίν ἐστι πρὸς τὰ δριμέα, καὶ ἡ κατὰ τὴν γεῦσιν ποιότης οὐδὲν

caepa, porrum, napy, piper, gingiberi, smyrnium, origanum, pulegium, calaminthe et thymus. Revocandum itaque in memoriam duntaxat, qualem cujusque dictorum percipimus sensum et protinus sequetur qualitatis eorum diversitas, quam in quarto libro exposui una cum aliis omnibus gustus differentiis. Sane contrahunt constipantque atque condensant substantiam nostram astringentia, ac proinde in quamvis corporis nostri partem extrinsecus imposita continuo illam rugosam et contractam efficiunt, contra quam acria quae imposita cui perspicuo eam calefaciunt atque in molem attollunt rubente colore, ac si diutius immorentur, etiam ulcerant. Haec itaque evidenter apparent tum incidere, tum calefacere, tum etiam a vicinis partibus ad sese sanguinem attrahere, at astringentia refrigerando, contrahendo constringendoque in illis etiam contentum repellere. Facultas itaque adversissima est astringentibus cum acribus, nec quae in gustu apparet qualitas simile quippiam obtinet.

ὅμοιον ἔχουσα. πῶς οὖν ἔνιοι καὶ τὸ πέπερι καὶ τὰ σκόροδα καὶ πάντα τὰ δριμέα στύφειν λέγουσιν οὐδ' ἐπινοῆσαι δυνατόν. εἰ μὲν γὰρ ὥσπερ ταῦτα στύφειν, οὕτω καὶ ῥοῦν καὶ βαλαύστιον ὀμφάκιόν τε καὶ μέσπιλον ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα δριμέα προσηγόρευον, ὑπαλλάττοντες τὸ τῶν Ἑλλήνων ἔθος ἐν τοῖς ὀνόμασιν, ἀγνοεῖν μὲν ἂν αὐτοὺς ὑπολάβοιμεν τὰς φωνὰς τῶν Ἑλλήνων ἅμα τοῖς ὑπ' αὐτῶν σημαινομένοις, οὐ μὴν ἀναισθήτους γε κατὰ τὴν γευστικὴν εἶναι δύναμιν, ἢ τὴν ὀσφρητικήν· ἐπεὶ δ' ἑνὶ προσαγορεύουσιν ὀνόματι πράγματα δύο, καὶ τῇ κατὰ τὴν ὄσφρησιν αἰσθήσει καὶ τῇ κατὰ τὴν γεῦσιν, οἷς τε φαίνονται πράττοντα φύσιν ἐναντιωτάτην ἀλλήλοις ἔχοντα, θαυμάσαι προσήκει τοὺς ἀνθρώπους ἢ ἕνεκεν τῆς ἀναισθησίας ἢ τῆς ἀνοίας ἢ καὶ ἀμφοτέρου ἅμα. παραπλήσιον γάρ τοι ποιοῦσιν τῷ λέγοντι τὴν χιόνα τῷ πυρὶ τὴν αὐτὴν αἴσθησιν ἐργάζεσθαι, καί τις ὑπὸ συνηθείας τῆς εἰς τοσοῦτον ἀλλοκότου χρήσεως τῶν ὀνομάτων, ἔφη μοί· ποτε μηδὲν κωλύειν φάναι τὴν αὐτὴν ἔχειν ποιότητά τε καὶ δύναμιν τῷ πυρὶ τὴν χιόνα· καὶ γὰρ καὶ ταύτην ὦφθαι πολλάκις ἀποκαίου-

Quid ergo nonnullis in mentem venerit, ut piper, allium, atque adeo acria omnia aſtringere dicerent, ſane cogitatione aſſequi nequeo. Nam ſi ut haec aſtringere dictitant, ita rhu, balauſtium, omphacium, meſpilum et quotquot ejus generis acria cognominarent, diverſa ac commutata in nominibus Graecorum conſuetudine, ignaros profecto illos vocum Graecarum et earum ſignificatuum, non tamen guſtandi aut olfaciendi carere judicio dicerem. Nunc vero quum res duas et olfactu et guſtu et effectibus ſuis, contrariam inter ſeſe naturam oſtentantes, una appellatione nuncupent, admiranda profecto hominum aut ſtupiditas eſt aut dementia, aut ſimul utraque; perinde enim faciunt atque illi qui et ignis et nivis eundem eſſe ſenſum ajunt. Atque adeo in quendam quondam incidi, qui prae tam aliena atque abſurda uſurpandorum vocabulorum conſuetudine diceret nihil prohibere, quo minus diceretur nix eandem cum igne habere tum qualitatem tum facultatem, quia videlicet et haec

σαν τοὺς πόδας τῶν δι' αὐτῆς ἐπιπολὺ βαδισάντων. τῶν μὲν δὴ τοιούτων ἀνθρώπων οὐ σμικροῦ χρόνου χρεία τὸν ῥύπον ἀποκαθῆραι τῆς ψυχῆς. ὅσοι δ' οὐχ οὕτως ἠτύχησαν ὡς ἐν ἀμαθίᾳ τελέᾳ διαβιῶναι, προανεγνωκόσι τὸ τέταρτον τοῦτο τῶν ὑπομνημάτων, ἀρκεῖ τούτοις ἀναμνήσεως ἕνεκα τὰ μέχρι δεῦρο λελεγμένα, χάριν τοῦ διηρθρωμένως ἀκούειν τῶν ὀνομάτων ἐφ' ἑκάστου τῶν οἰκείων πραγμάτων, ὡς ἅπαντες Ἕλληνες εἰώθασι χρῆσθαι. μεταβήσομαι δ' ἐπὶ τὸ δεύτερον ἤδη σκέμμα, μηκέθ' ὑπὲρ ὀνόματός τε καὶ τοῦ κατ' αὐτὸ σημαινομένου γιγνόμενον, ἀλλὰ περὶ φύσεως πράγματος. οἱ μὲν γὰρ πλεῖστοι νομίζουσι τὰ καυθέντα πάντα ψυχρότερα γίγνεσθαι σφῶν αὐτῶν, ἔνιοι δ' ἔμπαλιν αὔξεσθαι τὴν θερμασίαν οἴονται τῶν καυθέντων ἁπάντων, ἁμαρτάνοντες ἑκάτεροι. φαίνεται γὰρ ἐναργῶς ἔνια μὲν θερμότερα γινόμενα, κατά τε τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ἁφὴν καὶ τὴν ἐν τῇ χρήσει θεωρουμένην δύναμιν, ὡς ἔμπροσθεν εἶπον ἐπί τε τῶν δριμέων καὶ τῶν στυφόντων, ἔνια δ' ἔμπαλιν ἧττον θερμὰ φαινόμενα μετὰ τὸ καυθῆναι· καὶ τοῦτο διαγινώσκομεν σαφῶς τῇ τε αἰσθήσει καὶ τῇ χρήσει. λέγω δὲ χρῆσιν,

quandoque visa sit pedes diutius per eam ambulantium adussisse. Sane non parvo tempore opus est, ut illis hominibus sordem animi expurges. At quibus non in tam profunda ignorantiae caligine degere contingit, ac quartum horum commentariorum perlegerint, iis quae jam dicta sunt, memoriae causa repetita sufficiunt, quo distincte nomina de quaque propriarum rerum ita intuamur, quemadmodum efferre Graecis mos est. Transibo vero ad secundam speculationem, haud etiam de nomine et significato ejus habendam, verum de rei natura. Nam plerique existimant combusta omnia se ipsis effici frigidiora, alii e contra combustorum omnium augeri caliditatem existimant; utrique sane falluntur. Conspiciuntur enim liquido quaedam calidiora reddita et ad gustum et ad tactum et ad eam quae in usu cernitur facultatem, velut supra dicebam de acribus et astringentibus. Quaedam contra ab ustione minus apparent calida, idque clare discernimus tum tactu tum usu. Dico

ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθεν εἶπον, ὅταν ἐπιτεθέντα τῷ δέρματι τὰ μὲν ἐρυθρότερά τε καὶ θερμότερα αὐτὰ ποιῇ, τὰ δὲ ἄναιμά τε καὶ ψυχρὰ, καὶ τὰ μὲν εἰς ὄγκον ἐξαίρῃ, τὰ δὲ προστέλλῃ. τὰ μὲν οὖν δριμέα πολὺ τῆς θερμότητος ἀπόλλυσι καυθέντα, τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα προσλαμβάνει, τελέως δὲ ψυχρὸν οὐδὲν τῶν καυθέντων ἐστίν. ἐγκαταλείπεται γὰρ αὐτοῖς οἷον ἐμπύρευμά τι· καὶ γὰρ προσηγόρευεν οὕτως Ἀριστοτέλης αὐτὸ, καὶ τοῦτ' ἔστι τὸ κατὰ τὰς πλύσεις ἀποῤῥυπτόμενον. ἔστι δὲ τὸ λεπτομερέστατον τῆς τῶν καυθέντων οὐσίας, οὗ συναπελθόντος τῷ ὕδατι τὸ λοιπὸν τοῦ καυθέντος οὐσία γεώδης ἐστί. [245] τὸ μὲν γὰρ ὑγρὸν ἅπαν ἡ καῦσις ἐκδαπανᾷ, τὸ δ' ὑπολειπόμενον γεῶδές ἐστιν ἅμα τῷ πρὸς Ἀριστοτέλους ἐμπυρεύματι κληθέντι. τοῦτ' οὖν ὅταν τις ἀφέληται καὶ χωρίσῃ τῇ πλύσει, τὸ μὲν ὕδωρ, ᾧ τι φάρμακον ἐπλύθη, θερμὴν δύναμιν ἐκτήσατο λεπτομερῆ, τὸ δ' ὑπόλοιπον γίνεται γεῶδες ψυχρὸν, ξηραίνειν ἀδήκτως δυνάμενον. εἴρηται μὲν οὖν μοι καὶ περὶ τούτων ἔμπροσθεν, ἀλλ' οὐδὲν χεῖρον ἀναμνῆσαι καὶ νῦν, ἵνα τις

autem usum, ceu ante dixi, quum cuti impofita alia calidiorem rubentioremque partem efficiunt, alia exanguem et frigidam, et alia molem attollunt, alia contrahunt. Igitur acria multum caloris amittunt usta, at quae ejusmodi non sunt assumunt. Sane combustorum omnium nullum plane est frigidum, relinquuntur enim in illis velut reliquiae quaedam ignis, nam ita vocabat Aristoteles. Atque id est, quod per ablutiones detergitur ex combustorum substantia subtilissimum, quod ubi cum aqua abierit, quod usti reliquum est, substantia terrena est, siquidem humidum omne combustio absumit, reliquum autem terrenum est una cum empyreumate ab Aristotele vocato. Hoc ergo ubi per lotionem ablatum ac semotum fuerit, aqua in qua medicamentum ablutum est calidam ascivit facultatem, eamque tenuium partium, quod reliquum vero est, terreum simul et frigidum est, desiccare citra mordacitatem potens. De his et quidem et supra diximus, caeterum nihilo deterius est in memoriam

Ed. Chart. XIII. [246.] Ed. Bas. II. (116.)

ἰσόγονον ἐσχηκὼς τὴν ἀνάμνησιν αὐτῶν, ἕπηται τοῖς λεχθησομένοις ἀκριβέστερον.

Κεφ. α'. Περὶ τῶν γῶν. [*α'. Περὶ τῶν τῆς γῆς διαφορῶν.*] Δυοῖν σημαινομένων πραγμάτων ἐκ τοῦ τῆς γῆς ὀνόματος ἀναγκαῖόν ἐστι διαστεῖλαι πρότερον αὐτὰ σαφηνείας ἕνεκα τῶν λεχθησομένων. τὸ μὲν οὖν ἕτερον αὐτῶν σύνηθές ἐστιν ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν. ὅταν τε γὰρ σπείρωσι πυροὺς ἢ κριθὰς ἤ τι τῶν ἄλλων σπερμάτων, ἃ δημήτρια καλεῖται, μετρίως ὑγρὰν εἶναι χρῆναί φασι τὴν γῆν· ὅταν τε φυτεύωσιν ἀμπέλους ἢ συκᾶς ἢ ἐλαίας ἤ τι τῶν ἄλλων δένδρων, φυλάττεσθαι κελεύουσι τήν τ' ἄνικμον ἐσχάτως καὶ ξηρὰν τήν θ' ὑγρὰν καὶ πηλώδη· καὶ γὰρ οὖν ὀνομάζουσι πηλὸν τὴν γῆν ὑγρῷ φυραθεῖσαν. οἵ τε τὰ γεωργικὰ γράψαντες ἐν ταῖς τῶν χωρίων διαφοραῖς τά τε μελάγγεια καὶ ἀργιλώδη καὶ ψαμμώδη διαστελλόμενα λέγουσιν. καλοῦσι δὲ καὶ λιπαρὰν γῆν, ἐξ ἧς ὁ πηλὸς γίνεται γλίσχρος. ἑτέραν τε κατὰ τοὐναντίον τῇδε διακειμένην, ἀλιπῆ καὶ ψαθυρὰν, ὡς ἂν εἴποι τις, ἐργαζομένη τὸν πηλόν. ἓν μὲν δὴ τοῦτο σημαι-

nunc ea revocasse, ut repetita illorum memoria simul quae dicenda sunt exactius quis assequatur.

Cap. I. *De terris.* [I. *De terrae differentiis.*] Quum duae sint res quae terrae vocabulo significantur, necessarium duxi prius eas distinguere, ut clariora sint quae dicenda veniunt. Altera sane omnibus Graecis maxime consueta est. Siquidem ubi triticum, hordeum, aut aliud quodpiam seminum quae cerealia nuncupantur, seminant, mediocriter humidam esse terram oportere ajunt. At ubi vites, ficus, oleas, aut aliam quamvis arborem plantant, fugiendam praecipiunt tum eam, quae uliginis plane expers sit et arida, tum quae humida sit et lutosa, nam lutum vocant terram humore maceratam. Tum qui de colendis agris conscribunt, in regionum differentiis atram terram, argillosam arenosamque, discriminantes efferunt, sed et pinguem terram vocant ex qua lutum fit viscosum, alteram vero contra quam haec dispositam, quae lutum efficiat pinguitudinis expers et friabile, ut sic dicam. Atque

νόμενόν ἐστι τοῦ τῆς γῆς ὀνόματος ἅπασι σύνηθες· ἕτερον δὲ μόνον τοῖς φιλοσόφοις, ἐπειδὴ λέγουσι τῶν σωμάτων στοιχεῖα γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα καὶ πῦρ. τὸ γὰρ ξηρὸν ἐσχάτως σῶμα καὶ ψυχρὸν ὀνομάζουσι γῆν. κατὰ ταῦτα δ' οὖν οὐδὲν μὲν τῶν συνθέτων τούτων σωμάτων ἐστὶν ἡ στοιχειώδης γῆ, πλεῖστον μέντοι τῆς γῆς ἔχειν αὐτά φασιν, οἷον τούς τε ἀδάμαντας καὶ τὰς πέτρας, καὶ ὅσῳ γ' ἂν ὦσι σκληρότερα τὸ σῶμα, τοσούτῳ μᾶλλον αὐτὰ εἶναί φασι γεωδέστερα ἔμπαλιν τοῖς γεωργοῖς· οὐ γὰρ τὴν σκληροτέραν σύστασιν τῶν σωμάτων ὀνομάζουσιν οὗτοι γεωδεστέραν, ἀλλὰ λίθους μὲν καὶ πέτρας τὰ τοιαῦτα καλοῦσιν ἀνεπιτηδειότατα πρὸς γεωργίαν. ἀκριβεστάτην δὲ γῆν εἶναί φασι τὴν πορρωτάτω τῇ συ(117)στάσει τῆς πέτρας, ὅπου γε καὶ τὴν ἀργιλώδη τε καὶ τὴν ψαμμώδη μέμφονται πρὸς τὰ πλεῖστα. κατὰ μὲν οὖν τὸ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις σημαινόμενον αἱ τῆς γῆς διαφοραὶ τρισὶν ὁρισθήσονται γένεσιν. ἔστι γὰρ τὸ μέν τι λίθος αὐτῆς, τὸ δὲ μεταλλευτόν τι σῶμα, τὸ δὲ τρίτον ἡ γεωργουμένη γῆ, διαφωνίας γεγονυίας παρ' αὐτοῖς

hoc est unum terrae vocabuli significatum omnibus usitatum. Alterum est solis philosophis usurpatum, quum ajunt elementa corporum esse terram, aquam, aërem et ignem. Corpus namque extreme siccum ac frigidum terram nuncupant. Secundum hos ergo nullum compositorum corporum terra dicetur elementaris, ajunt tamen ea plurimum habere terrae, puta adamantem et saxa, et quanto corpore fuerint duriora, tanto magis ea dicunt esse terrea, contra quam agricolae. Haud enim quo durior sit corporum consistentia, eo plus terream esse dictitant, verum lapides et petras plane ad agriculturam esse ineptissima contendunt. Caeterum eam esse terram dicunt exactissimam, quae quam longissime recessit a saxi consistentia, quippe quum et argillosam et arenosam iad plerasque damnent inutilem. Secundum itaque significatum quod a philosophis celebratur, tribus finientur generibus terrae differentiae. Siquidem unum ejus genus lapis est, alterum corpus metallicum, tertium vero terra

περὶ τῶν χεομένων μεταλλευτῶν σωμάτων, οἷον χαλκοῦ καὶ κασσιτέρου καὶ μολύβδου. ταῦτα γάρ ἔνιοί φασιν οὐ γῆς, ἀλλ' ὕδατος ἔχειν τὸ πλέον. οἵ γε μὴν ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι γῆν ὀνομάζουσιν ἐκείνην μόνην τὴν οὐσίαν, ἥτις ὑγρῷ φυραθεῖσα πηλὸς γίνεται. περὶ ἧς κἀγὼ νῦν ἔγνωκα τὰς διαφορὰς εἰπεῖν, ἐκεῖνο μόνον ἔτι προσθεὶς, ὡς ἡ προειρημένη τομὴ τῶν γεωδῶν σωμάτων εἴς τε λίθους καὶ τὰ μεταλλευόμενα καὶ τὴν γεωργουμένην γῆν ἄνευ τῶν φυσικῶν ἰδίως ὀνομαζομένων σωμάτων εἴρηται. τούτων δὲ προσιόντων καὶ τὰ ξύλα πάντα καὶ καρπῶν μόρια πολλὰ, καθάπερ καὶ ζώων, ὀνομασθήσεται γεώδη τὴν οὐσίαν εἶναι. [246] καρπῶν μὲν μόρια, πυρῆνες ἐλαιῶν καὶ γίγαρτα σταφυλῶν καὶ καρύων λέμματα καὶ κώνων, ἕτερά τε πολλὰ τοιαῦτα, τῶν ζώων δὲ τά τ' ὀστέα καὶ τὰ κέρατα καὶ οἱ ὀδόντες. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς μορίων ὅσα γεώδη καὶ σκληρὰ, τὸ μέν πού τι καὶ πρόσθεν εἴρηται, τὸ δ' ἂν καὶ νῦν ῥηθείη· περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς ζώοις ἐφεξῆς εἰρήσεται, πρότερον διελθόντος μου τὰ κατὰ τὴν γῆν εἴδη

quae colitur, facta apud eos differentia de metallicis corporibus quae fundi possunt, velut aere, stanno, plumbo, haec enim quidam ajunt non terrae, sed aquae plus continere. Attamen caeteri homines omnes eam duntaxat terram nominant, quae humore macerata lutum efficitur, de qua utique et ego nunc statui differentias exponere, id modo praefatus quod proposita sectio corporum terrenorum in lapides, metallica et terram quae colitur, absque corporibus quae proprie naturalia nominant, dicta est. Nam si ea accedant, tum ligna omnia et fructuum partes complures, velut etiam animalium, essentia esse terrena dicentur, fructuum quidem partes, ut nuclei olivarum et vinacei uvarum, putamina nucum et oonorum et ejus generis multa alia, animalium vero ossa, cornua, dentes. Verum de plantarum partibus quae terrenae utique sunt et durae, partim jam supra dictum est, partim etiam nunc dicetur, at de iis quae animantium sunt infra tractabitur, ubi prius terrae species

καλεῖν μὲν γὰρ ἔξεστί σοι καὶ διαφορὰς αὐτὰ καὶ εἴδη καὶ γένη. λέγω δὴ ταῦτα λίθους τε καὶ τὰ μεταλλευτὰ σώματα, καὶ τὴν εἰς πηλὸν λυομένην γῆν, καὶ πρῶτόν γε τὰς διαφορὰς ἐρῶ τῆς ὑπὸ πάντων Ἑλλήνων ὀνομαζομένης γῆς, ἥτις ἔχει κοινὸν ὕδατι πλησιάσασα, διαλύεσθαι παραχρῆμα καὶ πηλὸν γίνεσθαι. τὸ γὰρ τῆς παρὰ τοῖς φιλοσόφοις οὕτω καλούμενον οὐ κοινὸν ἅπασιν, ἀλλ᾽ ἐκείνοις μόνοις σύνηθες ἔχει τὸ σημαινόμενον.

[β΄. Περὶ τῶν διαφορῶν τῆς συνήθως ὀνομαζομένης γῆς.] Γῆν ἔφην ὀνομάζεσθαι, σύνηθες ἅπασιν Ἕλλησιν, ἥτις ἂν εἰς τὸ ὑγρὸν ἐμβληθεῖσα παραχρῆμα διαλύεταί τε καὶ πηλὸς γίνεται. ταύτης οὖν ἡ μέν τίς ἐστιν ἣν γεωργοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, διαφορὰς ἔχουσά τινας μὲν κατὰ τὸν ἴδιον λόγον ἐν τῷ λιπαρά τε εἶναι καὶ γλίσχρος, ἥτις πάντως ἐστὶ καὶ μέλαινα τὴν χρόαν, ἡ δὲ ψαθυρωτέρα τε καὶ ἀλιπὴς, ἣν καλοῦσιν ἄργιλον, οὖσα καὶ ἥδε λευκοτέρα πως. ἐναντιώταται μὲν αὗται διαφοραί· αἱ δ᾽ ἄλλαι μεταξὺ τούτων, ἤτοι τῇ ἑτέρᾳ πλησιάζουσαι μᾶλλον ἢ τῇ ἑτέρᾳ, τινὲς δὲ κἀν τῷ

absſolvero; licet enim ea tibi aut differentias, aut ſpecies, aut etiam appellare genera. Dico autem haec, lapides, metallica corpora, terram in lutum ſolubilem. Ac primum omnium dicam a Graecis nuncupatae terrae differentias, quae commune hoc habet, ut addita aqua continuo ſolvatur et fiat lutum. Nam quod a philoſophis ſic appellatur non habet omnibus commune, ſed illis tantum conſuetum ac celebratum ſignificatum.

[2. *De differentiis nominatae paſſim terrae.*] Terram uſitate Graecis vocari dixi quae injecta aqua ſtatim ſolvitur et fit lutum. Hujusmodi ergo eſt, quam homines ad culturam elaborant, differentias habens quasdam ſane ſecundum propriam rationem, dum pinguis eſt et viſcoſa quae utique omnino et atra colore eſt, alia vero friabilior et pinguedinis expers, quam vocant argillam, quae ſane quodammodo candidior eſt. Atque hae maxime contrariae ſunt differentiae, aliae harum in medio ſunt, alteri atque alteri magis accedentes, atque adeo quaedam etiam quae ex aequo

Ed. Chart. XIII. [246.] Ed. Bas. II. (117.)

μέσῳ δοκεῖν ἀκριβῶς εἶναι, τὴν ἴσην ἀμφοῖν ἀφεστηκυῖαι διάστασιν. αἱ δ' ἐξ ἐπιμιξίας ἑτερογενῶν σωμάτων διαφοραὶ τῆς γῆς εἰσι, καθὸ λιθώδεις τε καὶ ψαμμώδεις ὑπάρχουσιν, καὶ χωρίζουσί γε τῶν τοιούτων τὴν μεμιγμένην οὐσίαν, ἀναδεύσαντες καὶ ἀναφυράσαντες ὕδατι πολλῷ, μέχρι τοῦ πᾶν ὑγρὸν ἐργάσασθαι. καθισταμένου γὰρ τούτου τὸ μὲν τῆς λιθώδους τε καὶ ψαμμώδους ἐμφερόμενον ὑφιζάνει πᾶν, ἐποχεῖται δὲ ἡ ἀκριβὴς γῆ. τοιοῦτον γάρ τι καὶ κατὰ τὴν Λημνίαν γίνεται γῆν, ἣν μίλτον ὀνομάζουσιν ἔνιοι Λημνίαν καί τινες ἄλλοι σφραγῖδα Λημνίαν, διὰ τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτῇ σφραγῖδα τῆς Ἀρτέμιδος ἱεράν. ταύτην γάρ τοι τὴν γῆν ἡ ἱέρεια λαμβάνουσα μετά τινος ἐπιχωρίου τιμῆς, οὐ ζώων θυομένων, ἀλλὰ πυρῶν καὶ κριθῶν ἀντιδιδομένων τῷ χωρίῳ, κομίζει μὲν εἰς τὴν πόλιν ἀναφυράσασα ὕδατι καὶ πηλὸν ὑγρὸν ἐργασαμένη καὶ τοῦτον ταράξασα σφοδρῶς, εἶτ' ἐάσασα καταστῆναι, πρῶτον μὲν ἀφαιρεῖ τὸ ἐπιπολῆς ὕδωρ, εἶθ' ὑπ' αὐτῷ τὸ λιπαρὸν τῆς γῆς λαβοῦσα καὶ μόνον ἀπολιποῦσα τὸ ὑφιζηκὸς λιθῶδές τε καὶ ψαμμῶδες, ὅπερ καὶ

ad unguem in medio pari intervallo ab utraque distant. At aliae sunt terrae differentiae ex diversi generis corporum natae commixtione, qua ratione lapidosae et arenosae habentur. Atque admixtam talium substantiam segregant largae aquae effusione ac maceratione, dum totum humidum efficiatur, quum enim id effectum est, id quod defertur atque inest lapidosum atque arenosum, id omne subsidit et terra exacta supernatat. Tale quiddam et in Lemnia terra visitur, quam cognominant quidam milton Lemniam, et alii quidam sigillum Lemnium, ob impressum videlicet illi sigillum Dianae sacrum. Siquidem hanc terram sacerdos, cum patrio quodam honore sumens, haud mactatis animalibus, sed tritico atque hordeo piamenti gratia terrae redditis in urbem comportat. Quam deinde aqua maceratam, atque in lutum redactam, ubi valenter conturbavit paulumque inde quiescere sinit, aquam quae supernatat primum aufert, et mox quod sub ea est pingue terrae tollit, ac reliquum duntaxat, quod ad imum subsedit, lapidosum scilicet et are-

ἄχρηστόν ἐστιν, ἄχρι τοσούτου ξηραίνει τὸν λιπαρὸν πηλὸν, ἄχρις ἂν εἰς σύστασιν ἀφίκηται μαλακοῦ κηροῦ, καὶ τούτου λαμβάνουσα μόρια σμικρὰ τὴν ἱερὰν τῆς Ἀρτέμιδος ἐπιβάλλει σφραγῖδα, κἄπειτα πάλιν ἐν σκιᾷ ξηραίνει, μέχρις ἂν ἀκριβῶς ἄνικμος ἀποτελεσθῇ, καὶ γένηται τοῦτο δὴ τὸ γιγνωσκόμενον ἰατροῖς ἅπασι φάρμακον ἡ Λημνία σφραγίς. οὕτω γὰρ αὐτὴν ὀνομάζουσιν, ὡς ἔφην, ἔνιοι διὰ τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτῇ σφραγῖδα, καθάπερ γε καὶ διὰ τὴν χρόαν ἔνιοι Λημνίαν μίλτον. ἔχει μὲν οὖν τὴν χρόαν τὴν αὐτὴν τῇ μίλτῳ, διαφέρει δ' αὐτῆς τῷ μὴ μολύνειν ἁπτομένην, καθάπερ ἐκείνην, καὶ κατά γε τὸν λόφον ἐν τῇ Λήμνῳ τὸν ὅλον ὄντα κιῤῥὸν τῇ χρόᾳ, καθ' ὃν οὔτε δένδρον ἐστὶν οὔτε πέτρα οὔτε φυτὸν, μόνη δ' ἡ τοιαύτη γῆ. τρεῖς δ' αὐτῆς εὑρίσκονται διαφοραί· μία μὲν ἡ προειρημένη τῆς ἱερᾶς γῆς, ἧς οὐδεὶς ἄλλος ἅπτεται πλὴν τῆς ἱερείας. δευτέρα δ' ἑτέρα τῆς ὄντως μίλτου, χρῶνται δ' οἱ [247] τέκτονες αὐτῇ μάλιστα. τρίτη δ' ἡ τῆς ῥυπτούσης, ᾗ χρῶνται τῶν πλυνόντων ὀθό-

nosum relinquit, ut inutile ac supervacaneum. Porro lutum illud pingue usque eo desiccat, dum mollis cerae consistentiam accipiat, hujusque exiguis acceptis particulis sacrum Dianae signum imprimit, ac postea rursum in umbra siccandum reponit, donec omnem plane humiditatem mittat, fiatque illud medicis omnibus cognitum medicamentum Lemnium sigillum, sic enim quidam illam cognominant ob impressum illi sigillum, ceu etiam nonnulli ob colorem Lemniam rubricam appellitant. Eundem ergo quem rubrica colorem obtinet, verum ab ea differt quod contactu non contaminet atque illa, et secundum collem in Lemno qui totus colore fulvo est et in quo neque arbor, neque saxum, neque planta nascitur, tantum hujusmodi terra visitur. Porro tres ejus signantur differentiae, una quam posuimus terrae sacrae, quam alii nemini praeter unum sacerdotem contingere fas est, altera vero ejus quae revera est rubrica, utuntur autem ea potissimum fabri, demum tertia ejus quae extergit qua utuntur, qui lintea et vestes lavant, quibus uti-

ως τε καὶ ἐσθῆτας οἱ βουληθέντες. ἀνεγνωκὼς δὲ ἐγὼ παρά τε Διοσκορίδῃ καὶ ἄλλοις τισὶ μίγνυσθαι τράγειον αἷμα τῇ Λημνίᾳ γῇ, κἀκ τοῦ διὰ μίξεως ταύτης γινομένου πηλοῦ τὴν ἱέρειαν ἀναπλάττειν τε καὶ σφραγίζειν ἃς ὀνομάζουσι Λημνίας σφραγῖδας, ὠρέχθην αὐτὸς ἱστορῆσαι τὴν συμμετρίαν τῆς μίξεως. ὥσπερ οὖν εἰς Κύπρον ἕνεκα τῶν ἐν αὐτῇ μετάλλων, εἴς τε τὴν κοίλην Συρίαν, μόριον οὖσαν τῆς Παλαιστίνης, ἕνεκεν ἀσφάλτου καί τινων ἄλλων κατ᾽ αὐτὴν ἀξίων ἱστορίας ἐπορεύθην, οὕτως καὶ εἰς Λῆμνον οὐκ ὤκνησα πλεῦσαι, θεασόμενος ὁπόσον μίγνυται τοῦ αἵματος τῇ γῇ. καὶ τό γε δεύτερον ἐξ Ἀσίας εἰς Ῥώμην ἀφικέσθαι πεζῇ πορευόμενος διὰ Θρᾴκης τε καὶ Μακεδονίας, ἔπλευσα πρότερον ἀπὸ Τρῳάδος Ἀλεξανδρείας εἰς Λῆμνον, ἐπιτυχὼν εἰς Θεσσαλονίκην ἀναγομένου πλοίου, συνθέμενος τῷ ναυκλήρῳ παραβάλλειν πρότερον τῇ Λήμνῳ· ὁ δὲ προσέσχε μὲν, οὐ μὴν ᾗ γ᾽ ἐχρῆν πόλει. τὴν ἀρχὴν γὰρ οὐδ᾽ ἠπιστάμην δύο πόλεις εἶναι κατὰ τὴν νῆσον, ἀλλ᾽ ᾤμην, ὡς Σά-

que collibitum eſt. Caeterum quum et apud Dioſcoridem et alios quosdam ſcriptum legiſſem Lemniae terrae hircinum miſceri ſanguinem, atque ex luto quod ea mixtione conficiebatur ſacerdotem Lemnia quae vocant ſigilla tum conformare tum conſignare, cupiebam profecto et ipſe mixtionis modum inſpicere atque commoderationem. Itaque quemadmodum in Cyprum navigaveram videndorum quae in ea ſunt metallorum gratia, in cavam Syriam Paleſtinae partem profectus fueram bituminis et aliorum quorundam inſpiciendorum cauſa; ita nec in Lemnum enavigare piguit, ut quantum ſanguinis terrae admiſceretur conſpicerem. Nam quum iterum ex Aſia Romam pedeſtri peterem itinere per Thraciam et Macedoniam, potius a Troade Alexandria in Lemnum adnavigavi, nactus illic navem quae ad Theſſalonicam curſum deſtinabat. Conveniebam autem cum nauclero, ut in curſu Lemnum appelleret. Et ſane ille praeſtitit, ſed non ad eam civitatem, ad quam oportebat. Antea enim neſciveram duas eſſe in inſula civitates, ſed credebam

Ed. Chart. XIII. [267.] Ed. Baf. II. (117.)

μον καὶ Χίον καὶ Κῶ Ἄνδρον τε καὶ Τῆνον καὶ πάσας τὰς κατὰ τὸ Αἰγαῖον, οὕτω καὶ τὴν Λῆμνον ὁμώνυμον ἔχειν πόλιν ὅλη τῇ νήσῳ μίαν. ὡς δὲ ἀποβὰς τῆς νεὼς, ἔγνων Μυρίναν μὲν ὀνομάζεσθαι τὴν πόλιν, εἶναι δ' οὔτε κατὰ Φιλοκτήτην οὔτε κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἡφαίστου λόφον ἐν τῇ χώρᾳ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἀλλ' ἐν ἑτέρᾳ τῇ Ἡφαιστιάδι καλουμένῃ, καὶ οὐδ' ἐγγὺς εἶναι τὴν πόλιν ἐκείνην τῆς Μυρίνης, ὅ τε ναύκληρος οὐκ ἠδύνατό με περιμένειν, ἐκβαλλόμην εἰσαῦθις, ὅταν ἀπὸ Ῥώμης εἰς Ἀσίαν ἀφίκωμαι, θεάσασθαι τὴν Ἡφαιστιάδα. καί μοι τοῦτ' ἐπράχθη, καθάπερ ἤλπισά τε καὶ προὐθέμην. ὡς γὰρ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διαβαλὼν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ σχεδὸν ὅλην αὐτὴν ἀδοιπορήσας ἐν Φιλίπποις ἐγενόμην, ἥπερ ἐστὶν ὅμορος τῇ Θρᾴκῃ πόλις, ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν πλησίον θάλατταν εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἀπέχουσαν στάδια κατελθὼν, ἔπλευσα πρότερον μὲν εἰς Θάσον ἐγγύς που διακοσίους σταδίους, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Λῆμνον ἑπτακοσίους, εἶτ' αὖθις ἀπὸ Λήμνου τοὺς ἴσους ἑπτακοσίους εἰς Ἀλεξάνδρειαν Τρωάδα. καὶ διὰ

ut Samus, Chius, Cos, Andrus, Tenus et omnes adeo quae in Aegeo funt mari, unam duntaxat civitatem habent toti infulae cognomine, ita et Lemnum nominis fui unam habere civitatem. Porro ut ex navi defcenderam intellexi civitati nomen effe Myrinae, nec in regione civitatis illius aut Philoctetis templum effe aut facrum Neptuni collem, fed in altera quae vocaretur Hephaeftias, nec civitatem eam Myrinae effe propinquam. Quumque me nauclerus expectare non poffet, diftuli, ut quum Roma in Afiam redirem, tum Hephaeftiada viferem, id quod feci prout fperaveram et propofueram. Nam ubi ex Italia in Macedoniam trajeciffem eamque pene totam pedeftri itinere pertransiiffem, perveniffemque Philippos, quae civitas eft finitima Thraciae, inde ad mare defcendi quod proximum aberat centum viginti ftadiis, primumque Thafon transmifi, diftantem plus minus ducentis ftadiis, atque illinc in Lemnum feptingentis, ac rurfum ferme feptingentis in Alexandriam Troada trajeci.

Ed. Chart. XIII. [247.] Ed. Bas. II. (117. 118.)

τοῦτ᾽ ἐξεπίτηδες ἔγραψα περί τε τοῦ πλοῦ καὶ τῶν σταδίων, ὅπως εἴ τις ἐθέλῃ θεάσασθαι καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἐμοὶ τὴν (118) Ἡφαιστιάδα διαγινώσκων τὴν θέσιν αὐτῆς, οὕτως παρασκευάζοιτο πρὸς τὸν πλοῦν. ἐν γάρ τοι τῇ ὅλῃ νήσῳ τῇ Λήμνῳ, κατὰ μὲν τὸ πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς μέρος αὐτῆς ἐστιν Ἡφαιστιὰς, κατὰ δὲ τὸ πρὸς ταῖς δυσμαῖς ἡ Μυρίνα. καὶ τό γε ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγόμενον ἐπὶ τοῦ Ἡφαίστου, κάππεσεν ἐν Λήμνῳ, διὰ τὴν φύσιν τοῦ λόφου δοκεῖ μοι τὸν μῦθον ἐφίστασθαι. φαίνεται γὰρ ὁμοιότατος κεκαυμένῳ κατά γε τὴν χρόαν καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἐν αὐτῷ φύεσθαι. εἰς τοῦτον οὖν τὸν λόφον ἥ τε ἱέρεια παραγενομένη, καθ᾽ ὃν ἐγὼ καιρὸν ἐπέβην τῆς νήσου, καί τινα πυρῶν τε καὶ κριθῶν ἀριθμὸν ἐμβάλλουσα τῇ γῇ καὶ ἄλλα τινὰ ποιήσασα κατὰ τὸν ἐπιχώριον σεβασμὸν, ἐπλήρωσεν μὲν ὅλην ἅμαξαν τῆς γῆς. κομίσασα δ᾽ εἰς τὴν πόλιν, ὡς εἶπον ἀρτίως, ἐσκεύασε τὰς πολυθρυλήτους Λημνίας σφραγῖδας. ἔδοξεν οὖν μοι πυθέσθαι μή τι πρότερόν ποτε τράγειον ἢ αἴγειον αἷμα τῇ γῇ ταύτῃ μιγνύμενον ἐν ἱστορίᾳ παρειλήφασιν. ἐφ᾽ ᾗ

Ac proinde fane ex industria tum de navigatione tum de stadiis ascripsi, ut si quem eadem quae me caperet Hephaestiada visendi cupiditas, cognito ejus situ sic navigationem institueret. In tota namque insula Lemno orientem spectat Hephaestias, occidentem vero Myrina. Et quod a poëta dictum de Vulcano est, Decidit in Lemnum, propter collis naturam occasionem sumpsisse fabulae crediderim; apparet enim combusto simillimus tum colore ipso, tum etiam quia nihil in eo nascitur. In hunc itaque collem sacerdos, quo tempore ego ad insulam accesseram, egressa, certo quodam tritici hordeique numero in terram conjecto, aliisque quibusdam pro religione patria perpetratis, plaustrum totum terra implevit. Atque ubi in urbem convexisset, quo dixi modo illas fama hominum adeo celebratas Lemnias sphragidas praeparabat. Visum ergo mihi erat perconctari, nunquid unquam antea hircinum, aut caprinum sanguinem huic misceri solitum memoriae proditum accepissent. Quo

πεύσει πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐγέλασαν, οὐχ οἱ τυχόντες ἄνδρες ὄντες, ἀλλὰ καὶ πάνυ πεπαιδευμένοι τά τ᾽ ἄλλα καὶ τὴν ἐπιχώριον ἱστορίαν ἅπασαν. ἀλλὰ καὶ βιβλίον ἔλαβον παρά τινος αὐτῶν, γεγραμμένον ὑπό τινος τῶν ἐπιχωρίων ἀνδρῶν ἔμπροσθεν, ἐν ᾧ τὴν χρῆσιν ἅπασαν ἐδίδασκε τῆς Λημνίας γῆς, ὅθεν οὐκ ὤκνησα κἀγὼ πειραθῆναι τοῦ φαρμάκου, δισμυρίας λαβὼν [248] σφραγῖδας. ἐχρῆτο δὲ καὶ αὐτὸς ὁ δοὺς τὸ βιβλίον, ἐν τοῖς πρώτοις ἀριθμούμενος τῆς Ἡφαιστιάδος, εἰς πολλὰ τῷ φαρμάκῳ. καὶ γὰρ ἐπὶ τραυμάτων καὶ παλαιῶν καὶ δυσεπουλώτων ἐχιοδήκτων τε καὶ ὅλως θηριοδήκτων, ἐπί τε τῶν θανασίμων φαρμάκων οὐ προδιδοὺς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπιδιδοὺς, ἐχρῆτο τῇ σφραγῖδι. ἔφασκε δὲ καὶ τοῦ διὰ τῶν ἀρκευθίδων φαρμάκου πεῖραν ἔχειν, εἰς ὃ καὶ τῆς Λημνίας ἐμβάλλεται κινοῦντος ἔμετον, εἴ τις ἔτι κατὰ τὴν κοιλίαν ὄντος τοῦ θανασίμου φαρμάκου πίοι τὸ ἀλεξητήριον. ἀλλὰ τούτου μὲν καὶ ἡμεῖς ἔχομεν πεῖραν ἐπί τε λαγωοῦ θαλαττίου καὶ κανθαρίδων, ὑποπτευσάντων μὲν εἰ-

audito omnes in risum soluti sunt, nec ii sane quivis ex vulgo, sed viri oppido quam eruditi cum in aliis tum praecipue in universa patriae historia. Quin et a quodam librum accepi quondam ab incolarum quopiam conscriptum, qui omnem Lemniae terrae usum edocebat. Quamobrem nec me quoque piguit hujus medicamenti periculum facere, acceptis sphragidum viginti millibus. Sed et is a quo librum dono accepi, inter principes habitus, ad multa hoc utebatur medicamento. Siquidem ad vulnera tum vetera tum quae difficile cicatrice obducuntur, ad haec ad morsus viperae, atque adeo omnes ferarum morsus, nec non adversus medicamenta lethalia, non ante modo exhibere, sed et post sphragide uti consueverat, aidebat porro sese periculum fecisse medicamenti, quod quia fructum juniperi accipit, διὰ τῶν ἀρκευθίδων nuncupatur, cui utique indebatur et terra Lemnia; vomitumque ciere ajebat, si quis, quum etiamnum in ventre lethale venenum haereret, alexeterium sive amuletum ebibisset. Et sane nos quoque hujus fecimus periculum in lepore marino et cantharidibus, quum sese tale quip-

ληφέναι τι τοιοῦτον τῶν ἀνθρώπων, ἐμεσάντων δ' αὐτίκα πᾶν ἐπὶ τῷ διὰ τῆς Λημνίας σφραγῖδος φαρμάκῳ, καὶ μηδὲν μετὰ ταῦτα παθόντων σύμπτωμα τῶν ἑπομένων λαγωῷ τε καὶ κανθαρίσι, καίτοι τῆς δόσεως τῶν ὀλεθρίων φαρμάκων ἐλεγχθείσης. εἰ δὲ καὶ πρὸς τἄλλα θανάσιμα φάρμακα, ταῦτα δὴ τὰ δηλητήρια καλούμενα, τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει τὸ διὰ τῶν ἀρκευθίδων καὶ τῆς Λημνίας φάρμακον, ἐμοὶ μὲν ἄδηλον. ὁ δ' ἐκ τῆς Ἡφαιστιάδος ἐπηγγείλατο μέχρι τοῦ καὶ λυττῶντος κυνὸς ἰᾶσθαι δῆγμα φάσκων αὐτὴν, πινομένην δι' οἴνου κεκραμένου, κατὰ δὲ τοῦ ἕλκους ἐπιτιθεμένην δι' ὄξους πάνυ δριμέος. ἀλλὰ δι' ὄξους μὲν καὶ τὰ τῶν ἄλλων θηρίων ἔλεγεν αὐτὴν ἰᾶσθαι δήγματα, φύλλων βοτανῶν ἔξωθεν ἐπιτιθεμένων, ἃς ἐμάθομεν ἀντιπεπονθέναι σηπεδόσιν. μάλιστα δ' ἐπῄνει σκόρδιον, εἶτα κενταύριον τὸ λεπτὸν, εἶτα πράσιον. ἐπί γε μὴν κακοήθων καὶ σηπεδονωδῶν ἑλκῶν εἴ ποτ' ἐχρησάμην τῇ Λημνίᾳ, μεγάλως ὠφέλησε. ἡ δὲ χρῆσις γίνεται κατὰ τὸ μέγεθος τῆς τοῦ ἕλκους κακίας.

piam accepiſſe homines ſuſpicarentur, verum hauſto quod Lemniam ſphragida habebat medicamento protinus omne evomuerunt, nec poſtea ullum illis accidit ſymptoma eorum quae leporem et cantharides comitari conſueverunt, tametſi conjuncta eſſet perniciosorum medicamentorum exhibitio. Caeterum an ad alia mortifera medicamenta, haec inquam quae vocant deleteria, eandem vim habeat medicamentum, quod ex fructu juniperi et terra Lemnia conficitur, mihi utique ignotum eſt. At ille ab Hephaeſtiade profecto aſſerebat adeo, ut et rabientis canis morſum eam ſanare diceret in vino diluto epotam, ulceri autem ex aceto impenſe acri impoſitam. Sed et aliarum ferarum ictus ex aceto ſanare referebat extrinſecus foliis inſuper impoſitis, quae putredini reſiſtere didicimus. In primis vero praedicabat ſcordium, deinde centaurium exile, inde marrubium. Porro ſi quando nos ſane ad ulcera maligna et putrida terram Lemniam adhibuimus, magnifice profuit. Uſus autem eſt pro pravitatis ulceris magnitudine. Quippe id quod graviter olet

τὸ μὲν γὰρ θυσῶδες καὶ λίαν πλαδαρὸν τε καὶ ῥυπαρὸν, ἀνέχεται δι' ὄξους δριμυτάτου τῆς Λημνίας λελυμένης εἰς πηλώδη σύστασιν ὁμοίως τοῖς τροχίσκοις, ὧν ἄλλος ἄλλῳ χρῆται, Πολυείδου λέγω καὶ Πασίωνος καὶ Ἀνδρωνος, καὶ τούτῳ τῷ νῦν εἰρημένῳ, προσαγορευομένῳ δὲ Βητινῷ. καὶ γὰρ οὗτοι πάντες ἰσχυρῶς ξηραίνοντες ὠφελοῦσι τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν, ἀνιέμενοι ποτὲ μὲν οἴνῳ γλυκεῖ, ποτὲ δὲ σιραίῳ, ποτὲ δ' οἰνομέλιτι, ποτὲ δὲ τῶν λευκῶν οἴνων ἐνίοις ἢ τῶν κιῤῥῶν ἢ ξανθῶν, ὡς ἂν ἡ χρεία κελεύῃ. διορισθήσεται γὰρ ὑπὲρ τούτων ἐν ἑτέροις. ὡσαύτως δὲ καὶ δι' ὄξους ἀνίενταί ποτε, καὶ δι' οἴνου ἢ ὕδατος ἢ ὀξυμέλιτος, ἢ ὀξυκράτου τε καὶ μελικράτου. καὶ ἡ Λημνία δὲ γῆ δι' ἑκάστου τῶν εἰρημένων ἀνιεμένη φάρμακον ἐπιτήδειόν ἐστιν εἴς τε τὴν τῶν προσφάτων τραυμάτων κόλλησιν εἴς τε τὴν τῶν χρονίων ἢ δυσεπουλώτων ἢ κακοήθων ἴασιν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἄλλη πᾶσα φαρμακώδης γῆ. διελέσθαι γὰρ δεήσει, καθάπερ ἔμπροσθεν ἀπὸ τῆς στοιχειώδους γῆς, ἐν ᾗ καὶ οἱ λίθοι περιείχοντο τὴν εἰς πηλὸν λυομένην, οὕτω νῦν ἀπὸ τῆς

impendioque laxum molleque eft, ac fordidum fuftinet, ut vel per acerrimum acetum Lemnia terra in lutofam folvatur confiftentiam aliorum more paftillorum quorum alius alio utitur, dico autem Polyidae, et Pafionis, et Andronis et qui nunc dictus eft, quem Betinum vocant. Siquidem hi omnes valenter deficcantes profunt ulceribus contumacibus, foluti interdum quidem in vino dulci, interdum fapa, interdum oenomelite, nonnunquam etiam alborum vinorum quopiam aut fulvorum aut flavorum, prout nimirum ufus poftulat, nam de talibus alibi definietur. Similiter vero quandoque folvuntur aut ex aceto, aut vino, aut aqua, aut oxymelite, aut oxycrato, aut melicrato. Porro Lemnia terra ex aliquo comprehenforum foluta, medicamentum fit idoneum tum recentibus glutinandis vulneribus, tum medendis inveteratis aegre ad cicatricem venientibus et contumacibus. Similiter autem et alia quaevis terra medicamentofa. Neceffe enim erit diftinguere ficuti fupra, ab elementari terra, in qua et lapides comprehendebantur, eam quae in lutum folvitur, fic

γεωργουμένης τὴν φαρμακώδη. καλέσαι γὰρ οὐδὲν χεῖρον οὕτως ἢ πρὸς τὰς θεραπείας χρώμεθα, καίτοι καὶ τῆς γεωργουμένης ἡ λιπαρὰ χρήσιμος εἰς θεραπείαν ἐστὶν ἁπάντων τῶν ξηρανθῆναι δεομένων μορίων, ὅθεν αὐτῇ κατὰ Ἀλεξάνδρειάν τε καὶ Αἴγυπτον χρῶνται πολλοὶ μὲν ἰδίᾳ προαιρέσει, πολλοὶ δ' ἐξ ὀνειράτων. εἶδον γοῦν ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ὑδερώδεις τε καὶ σπληνώδεις ἐνίους χρωμένους τῷ πηλῷ τῆς Αἰγυπτίας γῆς. πολλοὶ δὲ καὶ κνήμας καὶ μηροὺς καὶ πήχεις καὶ βραχίονας καὶ νῶτα καὶ πλευρὰς καὶ στέρνα τῷ πηλῷ τῆς γῆς ταύτης χριόμενοι σαφῶς ὠφε-[249]λοῦντο. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον τάς τε παλαιὰς φλεγμονὰς καὶ τὰ χαῦνα τῶν οἰδημάτων ὀνίνησιν ὁ πηλὸς οὗτος, ὥστ' ἐνίους οἶδα καὶ ὅλην τὴν ἕξιν οἰδαλέους ἐξ αἱμοῤῥοΐδων ἀμέτρου κενώσεως γενομένους, ὠφεληθέντας ἐναργῶς. καί τινες ἀλγήματα χρόνια κατά τι μόριον ἐστηριγμένα τῷ πηλῷ τούτῳ τελέως ἐξιάσαντο; ξηραντικὴν γὰρ ἔχει πᾶσα γῆ δύναμιν. ἐπεὶ καὶ φύσει ξηρὸν αὐτῆς ἐστι τὸ σῶμα, καὶ ὅτε γε ἀκριβῶς ᾖ πυρώδους ἄμικτος

nunc ab ea quae colitur medicamentosam. Nihilo enim deterius erit ita eam cognominaffe qua ad curationes utimur, tametsi ejus quoque quae colitur, si qua pinguis est, commoda est ad curationem earum omnium partium quae deficcari poscunt. Unde sane ea et Alexandriae et per Aegyptum utuntur multi sua utique sponte ac judicio, multi vero etiam moniti somniis. Vidi enim Alexandriae quosdam hydrope laborantes ac lienosos Aegyptiae terrae luto utentes multos, qui sibi suras, femora, cubitos, brachia, tergum, latera pectusque inungerent ac perspicuo juvarentur. Eundem in modum et veteres phlegmonas et laxa oedemata adjuvat lutum hoc. Novi siquidem quosdam, qui ex immodica per haemorrhoidas evacuatione turgentes effecti, ac tumidi non obscure fuere adjuti. Sed et quidam diutinos fixosque parte quapiam dolores perpessi, luto hoc plane persanati sunt, desiccandi namque vim terra quaevis possidet. Quoniam vero corpus ejus natura siccum est et

οὐσίας, ἀδηκτότατα ξηραίνει, συντελεῖ δὲ εἰς τοῦτο αὐτῇ τὸ πεπλύσθαι.

[γ'. Περὶ πλύσεως γῆς.] Πλύνεται δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἅπασα γῆ τῷ προειρημένῳ περὶ τῆς Λημνίας, ὕδατι μὲν πρῶτον ἀναφυραθεῖσα μηδεμιᾶς φαρμακώδους ποιότητος ἔμφασιν ἔχοντι. καταστάντος δὲ τοῦ πηλοῦ καὶ περιαιρεθέντος ἄνωθεν τοῦ ὕδατος, εἶτα τοῦ μετ' αὐτὸ χωρισθέντος ἀπὸ τῶν ὑφισταμένων κάτω λιθωδῶν τε καὶ ψαμμωδῶν. εἰ δὲ καὶ γεγυμνασμένην ἔχεις τὴν γευστικὴν αἴσθησιν, αὐτὸς ἔσῃ κριτὴς ἀκριβὴς ἥς τε δεῖ πλύνειν γῆς ἥς τε μή. τινὲς μὲν γὰρ οὐ δέονται πλύσεως, τινὲς δὲ δὶς ἢ τρὶς δέονται πλυθῆναι. τὴν μὲν οὖν Λημνίαν ἑτοίμην λαμβάνεις ἅπαξ πεπλυμένην ὑπὸ τῆς ἱερείας, ἐκ δευτέρου δὲ πλυθῆναι μὴ δεομένην.

[δ'. Περὶ Σαμίας γῆς.] Ἡ Σαμία δ' οὐδὲ δεῖται πλυθῆναι. χρώμεθα δ' αὐτῆς θατέρῳ τῶν εἰδῶν μᾶλλον, ὃ δὴ καὶ Σάμιον ἀστέρα καλοῦσιν, εἰς τὰς τοῦ αἵματος πτύ-

quando prorſum igneae ſubſtantiae mixtionis eſt expers, ita deſiccat, ut minime ſit mordax, ad quod tamen etiam proficit ſi lavetur.

[3. *De terrae lotione.*] Caeterum lavatur terra omnis ad eundem modum, quo propoſitum eſt de Lemnia. Primum quidem maceratur aqua, quae nullam habet medicamentoſae qualitatis ſuſpicionem. At ubi lutum conſederit, effunditur quae innatat aqua, deinde quod poſt ipſam erat ſegregatur a lapidoſis atque arenoſis, quae ad imum reſederunt. Ac ſi exercitatum habeas guſtandi ſenſum, ipſe judex eris accuratus, quam oporteat terram lavare, quam non. Nam quaedam lavari non deſiderant, quaedam etiam bis terque elui expoſcunt. Ac Lemniam quidem paratam accipis ſemel a ſacerdote lotam, quae iterum ablui non exigit.

[4. *De terra Samia.*] At Samiam ne lavari quidem opus eſt. Utimur autem altera ejus ſpecie magis, quam Samium aſtera cognominant, ad ſanguinis expuitiones unde-

σεις, ὁπόθεν ἂν γιγνόμεναι τύχωσιν, ὥσπερ καὶ τῇ Δημνίᾳ σφραγῖδι. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν ὠφελοῦσι καὶ τὰς ἐκ μήτρας αἱμοῤῥαγίας καὶ τὸν ὀνομαζόμενον ῥοῦν γυναικεῖον, καὶ μέντοι καὶ τὰς δυσεντερικὰς ἑλκώσεις πρὸ τοῦ σηπεδονώδη γενέσθαι τὰ ἕλκη, καλεῖν δ' ἔθος ἐστὶν τοῖς ἰατροῖς τὰς τοιαύτας διαθέσεις νομὰς ἀπὸ τοῦ νέμεσθαι τὴν σηπεδόνα πρὸς τὰ πλησιάσαντα μόρια, συνδιαφθείρουσαν αὐτὰ (119) τῷ πρώτῳ κακωθέντι. τῇ γε μὴν Δημνίᾳ κἀπὶ τοιούτων ἐχρησάμην ἐνίοτε καὶ σαφῶς ὤνησεν ἐνεθεῖσά τε δι' ἕδρας καὶ ποθεῖσα, προαποκλυσθέντων τῶν ἑλκῶν, ὡς εἰώθαμεν πράττειν, μελικράτῳ μὲν ἀκρατεστέρῳ προτέρῳ, δευτέρῳ δ' ἅλμῃ. ἐνέθη μὲν οὖν δι' ἀρνογλώσσου χυλοῦ, δι' ὀξυκράτου δ' ὑδαροῦς ἐπόθη. φαίνεται δ' οὐκ ὀλίγῳ τινὶ δραστικωτέραν δύναμιν ἔχειν ἡ Δημνία γῆ τῆς Σαμίας, ὅθεν οὐδὲ τὰ φλεγμῆναι φθάσαντα φέρει τὴν δύναμιν αὐτῆς, ἀλλὰ τραχύνεται σαφῶς καὶ μάλισθ' ὅταν ὁ ἄνθρωπος ᾖ μαλακόσαρκος. ὑπὸ δὲ τῆς Σαμίας οὐ μόνον οὐ παροξύνεταί τι τῶν οὕτως ἐχόντων μορίων, ἀλλὰ καὶ παρηγορεῖται,

cunque natas, velut etiam Lemnio sigillo. Eadem vi juvant sanguinis ex utero profluvia et vocatum fluxum muliebrem. Quin et prosunt exulcerationibus dysentericis, antequam putrescentia evadant ulcera. Nomas id genus affectus appellare medicis mos est ab eo, quod putredo depascat et ad vicinas partes serpat, una cum primum vitiata et ipsas corrumpens. Tametsi etiam istis quandoque sum usus Lemnia et palam profuit tum per sedem infusa tum epota, utique antea quod facere solemus, ulceribus melicrato meraciore prius ablutis, posterius vero muria. Injiciebatur ergo per succum arnoglossi, bibebatur vero ex oxycrato aquoso. Sed nec paulo quoquam efficacioribus videtur esse viribus Lemnia terra quam Samia, quare nec ea, quae jam phlegmone tentari coeperint, vim ejus perferunt, sed clare irritantur atque exasperantur, potissimum si vir sit habitus mollioris. At a Samia adeo non exasperatur ulla sic affectarum partium, ut etiam mitigentur maxime quae humidiores sunt et

καὶ μάλιστά γε τὰ θερμότερα καὶ χαυνότερα, καθάπερ οἵ τε τιτθοὶ καὶ οἱ ὄρχεις καὶ οἱ ἀδένες. ἐπιτηδείως δ' ἂν χρῷ τηνικαῦτα τῇ τοιαύτῃ γῇ, μετὰ τὸ λειῶσαι δι' ὕδατος, ἐπιμιγνὺς ῥοδίνου καλοῦ τοσοῦτον, ὅσον τὸ μιχθὲν οὐκ ἐάσει ξηρανθῆναι τὸ φάρμακον. ἀγαθὸν δὲ τὸ οὕτως σκευασθὲν ἐστι καὶ πρὸς τὰς ἄλλας φλεγμονὰς ὅσαι θερμαὶ καὶ βουβῶνας ἀρχομένους καὶ ποδαγρικὰ ῥεύματα καὶ ὅλως ὅπου ψῦξαι βουλόμεθα μετρίως μετὰ τοῦ παρηγορεῖν, ὥστ' ἐναργῶς φαίνεσθαι τῆς Σαμίας τὴν δύναμιν μετρίως ψυκτικήν. ἔστι δὲ καὶ ἀεροδεστέρα πως αὐτῆς ἡ οὐσία παραβαλλομένη τῇ Λημνίᾳ, δηλοῖ δ' ἡ κουφότης. ἐκ τούτων οὖν τῶν γνωρισμάτων καὶ πᾶσαν ἄλλην φαρ[250]μακώδη γῆν δοκίμαζε. λέγω δὲ γνωρίσματα τήν τε ἐν τῇ συστάσει κουφότητά τε καὶ βαρύτητα καὶ τὴν ἐν τῇ γεύσει τραχύτητα καὶ λειότητα καὶ προσέτι τὸ κολλῶδές τε καὶ ῥυπτικόν. ἐγκολλος μὲν γάρ ἐστι καὶ γλίσχρος ὁ Σάμιος ἀστὴρ, ἐχούσης τι καὶ τῆς Λημνίας σφραγῖδος ὀλίγον τοιοῦτον. ῥυπτικὴν τε δύναμιν ἔχει καὶ μετρίαν Σελινουσία τε γῆ καὶ Χία, διὸ καί τινες

laxiores, velut ubera, testes, adenes. Idonee autem utaris terra ejusmodi, si ubi ad laevorem redegeris per aquam, tantum admisceas olei rosati boni, quod mixtione sua medicamentum a reficcatione prohibeat. Sed et commodum utileque est, ubi sic praeparatum fuerit, ad alias quoque phlegmonas calidas et bubonas incipientes et fluxiones podagricas et summatim ubi refrigerare statutum est mediocriter cum mitigatione ac lenitione; ut evidenter appareat vim Samiae mediocriter esse refrigeratoriam. Quin et magis quodammodo aërea est ejus essentia collata ad Lemniam, cujus argumentum est levitas. His itaque notis et omnem aliam terram medicamentosam aestimato. Dico autem notas consistentiae, tum levitatem tum gravitatem, praetereaque in gustu asperitatem ac laevitatem, ad haec tenacitatem et abstergendi potentiam. Tenax enim et viscosus est Samius aster, quum et Lemnia sphragis ejusmodi paululum quiddam habeat. Absterforiam quoque facultatem moderatam obtinent et Selinusia terra et Chia, quamobrem mulieres quaedam ad

Ed. Chart. XIII. [250.] Ed. Bas. II. (119.)

τῶν γυναικῶν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐταῖς χρῶνται. δέδεικται δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου τὸ βραχέως ῥυπτικὸν ἅπαν εἰς σάρκωσιν ἑλκῶν ἐπιτήδειον, ἐὰν δὲ ξηραίνῃ, καὶ πρὸς ἐπούλωσιν ἀγαθόν· ἐπιτηδειότατα δ' ἐξ αὐτῶν ἐστι τοῖς τε ἐπιπολῆς ἕλκεσι καὶ πυρικαύτοις ὅσα πρὸς τῷ ξηραίνειν ἀδήκτως οὔτε θερμαίνει σαφῶς οὔτε ψύχει. ὅθεν ἥ τε Σελινουσία καὶ ἡ Χία γῆ κάλλιστα φάρμακα πρὸς τὰ πυρίκαυτα τῶν ἑλκῶν ἐστι· δεῖται γὰρ ταῦτα μετριώτατα ῥυπτόντων φαρμάκων ἄνευ θάλψεως ἢ ψύξεως ἐπιφανοῦς, ὅπερ ὑπάρχει καὶ τῇ Σελινουσίᾳ καὶ τῇ Χίᾳ καὶ τῇ Σαμίᾳ γῇ. λέλεκται δὲ ὅτι καὶ ταύτης εἶδός ἐστιν ὁ ἀστὴρ ὀνομαζόμενος, ὑπερέχων τῆς ἄλλης γῆς τῷ γλίσχρον τι καὶ κολλῶδες ἔχειν, ὅθεν οὔτε πρὸς τὰ ἄλλα τῶν ἑλκῶν οὔτε πρὸς τὰ πυρίκαυτα ταῖς ἄλλαις ἐνάμιλλός ἐστιν, ὅσαι τε κολλώδεις οὐκ ἔχουσιν. ἐμπλαστικωτέραν γὰρ ἐργάζεται τὴν οὐσίαν τὸ κολλῶδες, ὡς μὴ ῥύπτειν, ὅταν γε δηλονότι μηδεμία δριμύτης ἄλλη προσῇ τῷ γλίσχρῳ τε καὶ κολλώδει σώματι, κα-

faciem iis utuntur. Ostensum autem est in tertio libro de ratione curandi, quicquid leviter absterget, producendae ulcerum carni esse idoneum. Id autem si etiam deficcet, cicatrici inducendae est accommodum, porro omnium ex his aptissima sunt et ad ulcera, quae in summa cute consistunt, et ad ambusta illa, quae cum citra morsum exiccant tum neque manifesto calefaciunt neque refrigerant. Quocirca terra Selinusia et terra Chia pulcherrima sunt ad ambusta ulcerum remedia. Exposcunt enim ea moderatissime extergentia medicamenta, absque insigni aut calefactione aut refrigeratione, quod utique inest tum Selinusiae tum Chiae tum Samiae terrae. Dictum est autem quod et hujus species est aster quem vocant, reliqua terra hoc praestans, quod viscosum quiddam ac tenax obtineat. Quocirca quod cum ad alia ulcera tum ad ambusta pertinet, aliis terris, quae tenacitatem non habent, conferendus non est. Siquidem substantiam tenacitas magis reddit emplasticam quam ut sinat abstergere, scilicet ubi nulla utique alia adsit acrimonia viscoso

θάπερ ἐν τοῖς ἰξοῖς ἐστιν. ἥ γε μὴν Χία καὶ ἡ Σελινουσία γῆ τῆς μὲν Σαμίας λείπονται πρὸς τὰς περὶ τιτθοὺς καὶ ὄρχεις καὶ βουβῶνας ἀρχομένας φλεγμονάς. ὅμως δ' οὐκ ἀνάρμοστοι τυγχάνουσιν οὖσαι, μηδενὸς ἄλλου τῶν ἄκρως ποιούντων παρόντος. ἡ δὲ Κιμωλία μικτῆς οὖσα δυνάμεως, ἔχει μέν τι καὶ ψυκτικὸν, ἔχει δέ τι καὶ διαφορητικὸν βραχὺ, διὸ πλυθεῖσα μὲν ἀποτίθεται τοῦτο, χωρὶς δὲ τοῦ πλυθῆναι κατ' ἀμφοτέρας ἐνεργεῖ τὰς δυνάμεις, καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν συνθέτων φαρμάκων διαφοροῦντά τε καὶ ἀποκρουόμενα. παρὰ δὲ τὴν τῶν μιγνυμένων ὑγρῶν αὐτῇ φύσιν ἐναργῶς ἐπιδείκνυται τῶν δυνάμεων ἑκατέραν. τοῖς μὲν γὰρ ἀποκρουομένοις καὶ ψύχουσι μιχθεῖσα τὸν γενόμενον ἐξ αὐτῆς τε κἀκείνων πηλὸν ἐργάζεται ψύχοντά τε καὶ ἀποκρουόμενον, τοῖς δὲ διαφορητικοῖς διαφοροῦντα καὶ αὐτόν. οὕτω γοῦν καὶ τοῖς πυρικαύτοις ἁρμόττει, καί τινες τῶν ἰδιωτῶν ἐπιχρίουσιν αὐτὴν, παραχρῆμα φυράσαντες ὄξει. χρὴ δ' ἐν τῇ τοιαύτῃ χρήσει μὴ λίαν εἶναι δριμὺ τὸ ὄξος. εἰ δὲ τοιοῦτον εἴη, βέλτιον ὕδατος αὐτῷ μιγνύναι. μέμνησό γε μὴν τοῦτο

tenacique corpori, ut in vifco cernere eft. Attamen Chia et Selinufia terra inferiores funt Samia ad phlegmonas, in mammillis, teftibus atque inguinibus incipientes, tametfi ubi inopia eft aliorum quae fumme profunt, nec ipfae plane ineptae funt et incommodae. Porro Cimolia quum mixtae fit facultatis, partim refrigerat, partim etiam digerit, fed leviter. Proinde dum lavatur, hanc facultatem deponit atque exuit, abfque ablutione vero fecundum utrasque agit facultates, ceu alia quoque compofitorum medicamentorum plurima, digerentia pariter et repercutientia. Porro utramque facultatem facile indicat, dum illi mifcentur humores naturae contrariae. Nam fi mixta fit repercutientibus refrigerantibusque, lutum quod ex ipfa et illis conficitur refrigerans repercutiensque efficit, fin digerentibus, et ipfum digerens. Sic ambuftis convenit. Atque idiotae quidam protinus aceto maceratam illinunt. Sed in tali ufu non impenfe acre fit acetum oportet, ac fi tale fit, aquam mifcere praeftat. Et illud mihi femper memoria teneto, ceu com-

κοινὸν ἐπὶ πάσης γῆς εἶναι τῆς κούφης. ἅπασαι γὰρ ὀνίνασι τὰ πυρίκαυτα παραχρῆμα παραχριόμεναι δι᾽ ὄξους, ἢ ὀξυκράτου, κωλύουσαι φλυκταινοῦσθαι. προσεπιβλέπειν δ᾽ ἐν τούτῳ καὶ τὴν φύσιν τοῦ θεραπευομένου σώματος, εἰ μαλακὸν ἢ σκληρὸν, εἰδὼς ἀεὶ καθόλου τοῦτο, τὰ μὲν μαλακὰ σώματα μὴ φέρειν τὴν δύναμιν τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων, τὰ δὲ σκληρὰ φέρειν. οὐ μὴν τῆς γ᾽ ἐνεστώσης πραγματείας ἴδια ταῦτα. ῥηθήσεται γὰρ ἐπιπλέον ἔν τε τοῖς περὶ συνθέσεως φαρμάκων κἀν τοῖς περὶ τῶν εὐπορίστων. ἡ δὲ παροῦσα διέξοδος ἀπ᾽ ἀρχῆς ἐσπούδακε τὰς καθόλου δυνάμεις τῶν φαρμάκων εὑρεῖν, αἷς προσέχων τις τὸν νοῦν εἰς τὴν τῶν κατὰ μέρος χρῆσιν εὐπορίαν ἕξει παμπόλλην ἐπιμαθὼν δηλονότι τὴν μέθοδον τῆς χρήσεως αὐτῶν, ὥστ᾽ οὐκέτι προσήκει μηκύνειν, ἀλλ᾽ ὅπερ εἴρηται καὶ πρόσθεν ἀναμνῆσαι καὶ νῦν αὐτὴν μὲν τὴν ἄμικτον γῆν ἄλλῃ τινὶ τῶν ἑτερογενῶν οὐσιῶν ξηραντικῆς ἀδήκτως εἶναι δυνάμεως. ἐπεὶ δ᾽ ἀδύνατόν ἐστιν ἄμικτον εὑρεῖν ἀκριβῶς τι σῶμα, [251] προσεπισκέπτεσθαι προσήκει τὴν μίξιν τῶν συμβεβηκότων

mune omnis terrae levis. Omnes enim ambusta juvant, continuo illitae ex aceto, aut oxycrato, nimirum bullas exiflere prohibentes. Caeterum contemplandum insuper est, corporis curandi quae sit natura sive habitudo, durane an mollis, id in universum prae oculis habendo, corpora mollia valentium medicamentorum vim haud posse perferre, dura vero posse. Sed haec hujus instituti non sunt, verum copiosius exponentur tum in tractatu de componendis pharmacis tum in libris de facile parabilibus. Praesens autem narratio a principio id studuit, ut generales inveniret facultates. Quibus animum intendens quispiam, complura habiturus est ad particularis usus copiam, utique si utendi eorum viam ac rationem insuper adjunxerit atque edidicerit. Quare immorandum non est. Verum quod antea dictum est, nunc in memoriam revocare oportet, nempe terram ipsam expertem mixtionis substantiae generis alterius vim habere citra morsum desiccandi. Atqui quum nullum reperire corpus queas mixtionis ad unguem expers, inspicienda item

αὐτῇ κατά τε τὰς ἐν κουφότητι καὶ βαρύτητι διαφορὰς καὶ τὰς ἐν τῇ γεύσει. στύψεως μὲν γάρ τινος ἔμφασιν ἔχουσα τοσοῦτον προσείληφε ψύξεως, ὅσον καὶ στύψεως. εἰ δὲ δριμύτητος ἐμφαίνοιτό τι, τοσοῦτον ἔχει θερμότητος, ὅσον δριμύτητος. ὡσαύτως δ' ἐπὶ τῆς κούφης καὶ βαρείας σκοπεῖσθαι. τῆς μὲν κούφης τοιαύτης γινομένης, ὅταν ἀερώδους οὐσίας μετέχῃ δαψιλοῦς ἐν τῇ δι' ὅλης ἑαυτῆς κράσει, τῆς δὲ βαρείας, ὅσῳ περ ἂν ᾖ μᾶλλον τοιαύτη, τοσούτῳ μᾶλλον εἰλικρινεστέρας γῆς ὑπαρχούσης. ἴδιον δὲ γῆς ἐστι τὸ μὴ χεῖσθαι πυρὶ πλησιάζουσαν, ὅπερ ὅ τε μόλυβδος καὶ καττίτερος, ἄργυρός τε καὶ χρυσὸς ἔχουσιν, ὥσθ' ὅταν ἀργυρῖτιν ἢ χρυσῖτιν ἢ σιδηρῖτιν ἀκούσῃς γῆν, ὀνομάζουσι γὰρ οὕτως ἔνιοι τὰς ἐκ τῶν μετάλλων λαμβανομένας, μὴ νόμιζε δι' ὅλου κεκρᾶσθαι τὸν ἄργυρον ἢ τὸν χρυσὸν ἢ τὸν σίδηρον τῇ γῇ· πλησιάζειν δὲ μορίοις μικροῖς τῆς γῆς ἀναμεμιγμένα μόρια μικρὰ, κατὰ μὲν τὴν χρυσῖτιν χρυσοῦ, κατὰ δὲ τὴν ἀργυρῖτιν ἀργύρου, κατὰ δὲ τὴν σιδηρῖτιν σιδήρου, καὶ ταῦτ' ἐν ταῖς καμίνοις ὑπὸ τοῦ πυρὸς χεόμενα συνέρχεσθαι πρὸς ἄλληλα.

eſt eorum quae illi accidunt commixtio, idque ſecundum levitatis et gravitatis differentias, easque quae in guſtu viſuntur. Nam ſi qua eluceat aſtrictio, tantum aſſumpſit frigiditatis quantum habet et aſtrictionis. Sin etiam acrimonia quaedam appareat, tantum ineſſe ſcito caliditatis quantum et acrimoniae. Similiter in levi et gravi videndum, quum levitas illi inde proveniat, quod larga et copioſa in tota ejus temperie aërea inſit ſubſtantia, gravitas vero quanto major ſit, tanto itidem ſincerior terra exiſtat. Terrae proprium eſt quod igni admota non fundatur aut liqueſcat, id quod accidit plumbo, ſtanno, argento et auro. Itaque quum terram audis nominari argyriten vel chryſiten vel ſideriten, nam ita nuncupant quidam illas quae ex metallis ſumuntur, haud putes per totum terrae immixtum eſſe argentum, aurum aut ferrum, ſed contingere conjunctasque eſſe parvis terrae particulis immixtas particulas parvas, in chryſite quidem auri, in argyrite argenti, in ſiderite ferri, easque ab igne in fornacibus ſuſas coire ad invicem.

Ed. Chart. XIII. [251.] Ed. Baf. II. (119. 120.)

κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἡ τὴν ὕαλον ἔχουσα ψάμμιός ἐστιν, ἐν ψάμμῳ γὰρ μάλιστα τῆς τοιαύτης οὐσίας εὑρίσκεται ψήγματα πολλάκις μικρά. καὶ ὅσοι τούτων ἔμπειροι θεασάμενοι τὰς τοιαύτας ψάμμους γνωρίζουσιν ὁπόσον ἐξ αὐτῶν ἀθροῖσαι δύνανται τῆς ὑάλου, καὶ χρυσοῦ δὲ ψήγματα μικρὰ πολλὰ κατά τινας εὑρίσκεται ψάμμους, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἁπάσης ψάμμου τὸν χρυσὸν ἐξαίρουσι καὶ τὴν ὕαλον οἱ περὶ ταῦτ' ἔχοντες, ἐκλεγόμενοι δηλονότι τὰς μετ' ὀλίγης δαπάνης ἀθροι(120)ζούσας πλεῖστον, ὡς τό γ' ἐν ταῖς καμίνοις ἀναλώσαντας πολλὰ βραχύ τι σχεῖν τῆς διαθροιζομένης οὐσίας ἀκερδὲς αὐτοῖς εἶναι δοκεῖ. διὰ τοῦτο μὲν οὖν καίτοι γε πολλαῖς ψάμμοις χρυσοῦ καὶ ὑάλου ψηγμάτων περιεχομένων οὐκ ἐπὶ πάσας οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ παραγίνονται. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον οὐδὲ χαλκὸν ἢ ἄργυρον ἢ σίδηρον ἢ κασσίτερον ἢ μόλυβδον ἐκ πάσης γῆς ἐκλέγουσιν. οὐ μὴν οὐδ' ὅταν χωρίσωσιν ἑκάστην τῶν εἰρημένων ἀπὸ τῆς ἀναμεμιγμένης γῆς, ἡ καταλειπομένη παραπλησία ταῖς ἄλλαις γαῖς ἐστιν, ἃς συνήθως ἔφην ὀνομάζεσθαι πᾶσιν Ἕλλησιν, ἐχού-

Eundem in modum quae vitrum continet terra arenofa eft, in arena enim potiffimum ejusmodi fubftantiae fruftula reperiuntur faepenumero parva. Et qui earum rerum periti funt, confpectis arenis talibus, haud difficulter cognofcunt quantum ex eis colligi queat vitri. Sed et auri quoque fruftula exigua frequenter non parvo numero in quibusdam inveniuntur arenis. Verum non ex quavis arena qui negotio huic funt dediti aurum vitrumque extrahunt, fed eas eligunt arenas, quae quamminimo impendio plurimum congerunt. Siquidem poft multos fumptus, quos in fornacibus inftruendis facere neceffe eft, fi paulum modo colligeretur fubftantiae, damnofum id ipfis effet. Itaque quum in plurimis arenis auri vitrique fruftula parva contineantur, qui talia callent, non ad quafvis accedunt. Ad eundem modum neque aes aut argentum aut ferrum aut ftannum plumbumve ex quavis terra colligunt. Nec tamen ubi dictorum quodque ab admixta terra feparaverint, quae reliqua eft aliis terris eft fimilis, quas paffim fic ab omnibus nuncu-

σαις γνώρισμα κοινὸν τὸ τέγγεσθαί τε καὶ διαλύεσθαι ῥᾳδίως εἰς πηλόν. τῆς γὰρ ἐν τοῖς μετάλλοις γῆς ὑπόλειμμα λιθῶδες γίγνεται, ἄτηκτόν τε καὶ ἄτεγκτον. λέγω δὲ τέγγεσθαι μὲν τὸ δι' ὅλης τῆς οὐσίας ὑγραίνεσθαι, βρέχεσθαι δὲ τὸ κατὰ τὴν ἔξωθεν ἐπιφάνειαν μόνην, οὐ διικνουμένης εἰς τὸ βάθος αὐτῆς τῆς ὑγρότητος. οὕτως οὖν καὶ ἡ μεταλλευομένη Καδμεία γεννᾶται, λιθώδης οὖσα καὶ ἄτεγκτος. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν τοιούτων σωμάτων ἐφεξῆς εἰρήσεται· νυνὶ δ' ἐπανήξω πάλιν ἐπὶ τὴν φαρμακώδη γῆν, ἥτις, ὅτι μὲν εἰς πηλὸν λύεται ῥᾳδίως ἐν ὕδατι τεγγομένη, διὰ τοῦτ' ὀνομάζεται γῆ, διότι δὲ χρῄζομεν αὐτῆς ὥσπερ καὶ ἄλλων φαρμάκων, διὰ τοῦτο φαρμακῖτις εἰκότως ἂν λέγοιτο. καίτοι τήν γ' ἀμπελῖτιν ὀνομαζομένην γῆν ἔνιοι φαρμακῖτιν ὀνομάζουσιν μόνην, ἤτοι γ' ὡς μόνην τοιαύτην οὖσαν ἢ ὡς ἐνεργεστέραν τὴν φαρμακώδη δύναμιν ἔχουσαν, ὅπερ καὶ ἀληθές ἐστιν. ὀνομάζεται δ' ἀμπελῖτις οὐχ ὅτι φυτεύειν ἀμπέλους ἐν ταύτῃ βέλτιον, ἀλλ' ὅτι περιχριομένη ταῖς ἀμπέλοις φθείρει τοὺς γεννωμένους ἐπ' αὐτῶν σκώληκας, οὓς σκνῖπας ὀνομάζουσιν οἱ παρ' ἡμῖν ἀμπελουργοί. γεννῶνται δὲ οὗτοι τοῦ

pari propoſui, quae communem habent notam, quod irrigatae facile ſolvantur in lutum; nam terrae quae in metallis eſt reliquiae lapideae fiunt, nec liquari rigarive poſſunt. Dico autem rigari per totam ſubſtantiam humectari, madeſcere vero extima tantum ſuperficie madefieri, haud etiam in altum penetrante humore. Sic fit Cadmia quam vocant lapidea, nec ipſa rigari potis. Sed de talibus corporibus infra differetur. Nunc rurſum ad medicamentoſam terram revertor, quae proinde, quod aqua irrigata facile in lutum ſolvitur, terra appellatur, quia vero ea utimur velut aliis medicamentis, idcirco non injuria medicamentoſa ſola vocatur: nempe quia aut ſola eſt ejusmodi, aut evidentiorem quam aliae vim medicamentoſam poſſidet, id quod ſane verum eſt. Nominatur autem ampelites, non quod vitem in ea ſerere praeſtet, ſed quod viti circumlita interimat naſcentes in ea vermes, quos ſcnipas apud nos vinitores cognominant. Naſcuntur porro hi ineunte vere,

Ed. Chart. XIII. [251. 252.] Ed. Baf. II. (120.)

ῆρος εἰσβάλλοντος, ἡνίκα βλαστάνουσιν αἱ ἄμπελοι καὶ τό γ' ἐνοιδισκόμενον αὐτῶν μέρος, ὅθεν ὁ βλαστὸς φύεται, ὃ καλοῦσιν ὀφθαλμόν. [252] τούτους οὖν τοὺς ὀφθαλμοὺς διεσθίοντες οἱ σκνῖπες οὐ μικρὰ βλάπτουσιν τὰς ἀμπέλους, διὸ καὶ τὰς ῥίζας τῶν ὀφθαλμῶν τούτων περιχρίουσιν οἱ περὶ ταῦτα δεινοί. κατὰ τοῦτο μὲν οὖν ἀμπελῖτίς τε καὶ φαρμακῖτις ἡ τοιαύτη γῆ προσαγορεύεται, δηλοῦσα κἀκ τοῦ φθείρειν τοὺς σκνῖπας ὅσον αὐτῇ μέτεστι δυνάμεως φαρμακώδους. ἀφέστηκεν δὲ πολὺ καὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν τῆς γῆς, οἷς χρώμεθα πρὸς τὰς ἰάσεις, ἐγγὺς ἤδη τῆς λιθώδους ἥκουσα. διὸ καὶ μιγνυμένην αὐτὴν ἐν ταῖς τῶν φαρμάκων γραφαῖς εὑρήσεις, ἔνθα ξηρᾶναί τι καὶ διαφορῆσαι προσήκει. τὸ γὰρ ἄδηκτον καὶ μέτριον καὶ παρηγορικὸν οὐκ ἔχει καθάπερ ἡ Χία τε καὶ Σαμία καὶ Σελινουσία. καὶ περὶ τῆς Κιμωλίας δὲ προείρηται βραχὺ τούτων οὔσης ἰσχυροτέρας, ἀδήκτου δ' ἔτι καὶ αὐτῆς, καὶ μάλιστα εἰ πλυθείη. καὶ ἡ Κρητικὴ δὲ γῆ παραπλησία πως ἐστι ταύταις, ἀλλ' ἱκανῶς ἀσθενὴς ὑπάρχει, πολὺ τὸ ἀερῶδες ἔχουσα, τὸ μέντοι ῥυπτικὸν

quum germinare vites turgereque earum pars unde germen exit, quem oculum nominant, incipiunt. Hos igitur oculos fcnipes depafcentes non levem viti noxam afferunt, ac proinde oculorum iftorum radices, qui haec fapiunt, inungunt ac illinunt. Hac itaque ratione ampelites et pharmacites id genus terra appellata eft, vel ex eo quod fcripas perdat, quantum habeat facultatis medicamentofae indicans. Sed et a reliqua terra, qua ad curationes utimur, multum diverfa eft, quippe quae proxime ad lapideam perveniat, quamobrem mifceri eam in medicamentorum fcriptionibus comperies, ubi exiccare atque digerere quid opus eft. Nec enim mordacitatis expers eft, nec moderata, nec mitigandi vim obtinet velut Chia, Samia et Selinufia. Atque de Cimolia quidem dictum eft quod illis paulo fit valentior, verumtamen etiam morfus expers, maxime fi elota fit. Cretica vero terra iftis quodammodo affimilis eft, verum admodum imbecilla eft, multum habens fubftantiae aëreae.

ἔχει, διὸ καὶ οἱ ἄνθρωποι λαμπρύνουσιν αὐτῇ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἀργυρωμάτων, ὥστ' ἔχοις ἂν καὶ ταύτην ἐς ὅπερ καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἀδήκτως ῥυπτούσας προειρήκαμεν ἐπιτηδείους εἶναι. τούτων δ' ἁπασῶν ἡ Λημνία δύναμιν ἰσχυροτέραν ἔχει, πρόσεστι γὰρ αὐτῇ τι καὶ στύψεως, ἡ δ' Ἐρετριὰς ἔτι καὶ ταύτης ἰσχυροτέραν, οὐ μὴν ὥστ' ἤδη δάκνειν. ἐὰν δὲ καὶ πλυθῇ, πάνυ μετρία γίνεται παραπλησίως ταῖς προειρημέναις. ἐγχωρεῖ δὲ τὴν γῆν ταύτην οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ δὶς ἢ τρὶς πλυθῆναι, καθάπερ καὶ τὴν Κιμωλίαν. καὶ μέντοι καὶ καίουσιν αὐτὴν ἔνιοι ποιοῦντες δηλονότι λεπτομερεστέραν τε καὶ δριμυτέραν, ὥστ' εἰς τὴν διαφορητικὴν μεταπίπτειν δύναμιν. εἰ δὲ πλυθείη καυθεῖσα, τὸ μὲν δριμὺ καταλιποῦσα τῷ ὕδατι, τὸ δ' ἐκ τῆς ὀπτήσεως λεπτομερὲς ἔχουσα, ξηραντικωτέρα γίνεται. διὸ τῆς ἀκαύστου τῷ κοινῷ λόγῳ γῆς ἁπάσης ἐπὶ τῶν ἑλκῶν οὔσης χρησίμης, ἔτι μᾶλλον ἡ μετὰ τὸ καυθῆναι πλυθεῖσα, καὶ πρὸς τὰ δυσσαρκωτά τε καὶ δυσεπούλωτα χρήσιμός ἐστιν. ὄντων δ' αὐτῆς δυοῖν εἰδῶν ἡ

Ineſt tamen ei vis extergendi, quamobrem ea homines vaſis argenteis ſordidis ſplendorem reſtituunt. Itaque et haec tibi uſui fuerit ad ea omnia ad quae alias ſine morſu extergentes idoneas eſſe poſuimus. Harum omnium Lemnia valentiſſimas vires obtinet, ſiquidem et aſtrictio ei quaedam ineſt. Porro Eretrienſis hac etiam valentiorem poſſidet, hactenus tamen ut nondum mordicet. Quod ſi lavetur, valde moderata efficitur, non ſecus atque ſupradictae. Expedit vero hanc terram non ſemel, ſed bis terque lavare ut et Cimoliam. Quin et urunt eam quidam, quo videlicet eſſentiae reddant ſubtilioris et acrioris, ut et ad digerendi potentiam tranſeat. Caeterum ſi uſta lavetur, tunc depoſita in aquam acrimonia ſubtilitatem quidem, quam ex toſtione acquiſiverat, retinens deſiccantior conſtituitur. Quocirca quum uſtionem non experta, communi ratione terrae cujuslibet, ulceribus ſit accommoda, magis certe jam congruit et ad ea quae carnem ſibi reſtitui aegre patiuntur et ad ea quae ad cicatricem difficulter perveniunt, ſi poſtquam combuſta fuerit abluatur. Porro quum duae ejus ſpecies

Ed. Chart. XIII. [252.] Ed. Baf. II. (120.)

τεφρώδης κατὰ τὴν χρόαν ἀμείνων ἐστὶ τῆς πάνυ λευκῆς. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη γῆ πνιγῖτις ὀνομαζομένη, κατὰ μὲν τὴν ὅλην δύναμιν ἐοικυῖα τῇ Κιμωλίᾳ, κατὰ δὲ τὴν χρόαν ἀφεστηκυῖα. μέλαινα γάρ ἐστιν ὁμοίως τῇ ἀμπελίτιδι, τὸ δὲ γλίσχρον καὶ κολλῶδες οὐχ ἧττον ἔχει Σαμίας γῆς, ἀλλ᾽ ἔστιν ὅτε καὶ μᾶλλον. ἐδόθη δ᾽ ἡμῖν ἐν τῷ μεγάλῳ τούτῳ λοιμῷ, καὶ ἄλλη τις ἐξ Ἀρμενίας τῆς ὁμόρου Καππαδοκίας γῆ ξηραντικωτέρα, τὴν χρόαν ὠχρά· λίθον δ᾽ αὐτὴν ὠνόμαζεν, οὐ γῆν, ὁ δοὺς, καὶ ἔστιν εὐλειοτάτη, καθάπερ καὶ ἡ τίτανος. ὀνομάζω δ᾽ οὕτω δηλονότι τὴν κεκαυμένην πέτραν. ἀλλὰ καὶ ὥσπερ ἐκείνης οὐδὲν ἐμφέρεται ψαμμῶδες, οὕτως οὐδὲ τῆς Ἀρμενίας. μετὰ γὰρ τὸ θραυσθῆναι τῷ δοίδυκι κατὰ τὴν θυίαν, οὕτως ἐστὶ λεία καὶ ἄλιθος ὥσπερ ἡ τίτανος καὶ ὁ Σάμιος ἀστὴρ, οὐ μὴν ὁμοίως γε κούφη τῷ ἀστέρι. διὸ καὶ πεπύκνωται μᾶλλον αὐτοῦ καὶ ἧττον ἀερώδης ἐστὶν, καὶ διὰ τοῦτο φαντασίαν ἀποφαίνει τοῖς ἀμελέστερον ὁρῶσι λίθος εἶναι. διαφέρει δ᾽ οὐδὲν ὡς πρὸς τὰ παρόντα λίθον ἢ γῆν

sint, ea quae colore est cinericio, illi quae admodum albida est praefertur. Est et alia terra dicta pnigites, tota quidem facultate Cimoliae assimilis, caeterum colore diversa. Est enim atra, perinde ut ampelites. Porro viscositatem et tenacitatem non minorem quam Samia terra obtinet, imo nonnunquam etiam majorem. Caeterum durante hac immani et gravi peste, allata ad me et alia quaedam terra est ex Armenia ea quae Cappadociae finitima est, siccantior, colore pallido. Lapidem qui donarat non terram appellabat: promptissimeque in laevorem folvitur, ceu etiam calx, sic enim videlicet nuncupo petram combustam. Verum uti nec in illa arenosum quippiam apparet, ita nec in Armenia. Nam posteaquam in mortario pistillo comminuta est, adeo est laevis, nec plus est lapidea quam aut calx aut Samius aster, tametsi non aeque ut aster laevis est. Itaque illo etiam magis conspissata est minusque aëria, quamobrem opinionem ac phantasiam praebet iis, qui negligentius intuentur, quasi lapis esset. Caeterum quod ad praesentia at-

αὐτὴν ὀνομάζειν, εἰδότας ἄκρως ξηραίνουσαν. ἐπί τε γὰρ δυσεντεριῶν καὶ τῶν κατὰ γαστέρα ῥευμάτων, αἵματός τε πτύσεως καὶ κατάῤῥου καὶ προσέτι τῶν κατὰ τὸ στόμα σηπεδονωδῶν ἑλκῶν ἁρμόττει μάλιστα. καὶ μέντοι καὶ τοὺς ἀπὸ κεφαλῆς εἰς θώρακα ῥευματιζομένους ὀνίνησι μεγάλως, ὥστε καὶ τοὺς διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν συνεχῶς δυσπνοοῦντας ἰσχυρῶς ὠφελεῖ. καὶ μέντοι καὶ ὅσοι φθόῃ κάμνουσιν, καὶ τούτους ὀνίνησιν. [253] ξηραίνει γὰρ αὐτῶν τὸ ἕλκος, ὡς μηδὲ βήττειν ἔτι, πλὴν εἰ κατὰ τὴν δίαιταν ἁμαρτάνοιεν ἀξιολόγως ἢ τὸ περιέχον ἐξαιφνίδιον εἰς δυσκρασίαν μεταπέσοι. καί μοι δοκεῖ, καθάπερ ἐπὶ τῶν συρίγγων ἐθεασάμεθα πολλάκις, οὐ μόνον ἐν ἄλλοις μορίοις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἕδραν ἄνευ τοῦ κολλύριον καθεῖναι τὸν ῥύπον ἢ τὸν τύλον ἐξαιροῦν τῆς σύριγγος, αὐτῷ μόνῳ τῷ ξηραίνοντι φαρμάκῳ προστελλομένας τε καὶ κλειομένας αὐτὰς, οὕτω κἀπὶ τοῦ κατὰ τὸν πνεύμονα συμβαίνειν ἕλκους. φαίνεται γὰρ καὶ τοῦτο διὰ τῶν ξηραινόντων φαρμάκων ὁμοίως ὀνινάμενον, ὅταν τε μέτριον ᾖ καὶ μὴ μέγα λίαν, ὥστ᾽ ἔδοξαν ἔνιοι τῶν ἐχόντων

tinet nihil intereſt lapidem an terram vocites, ſi id modo teneamus quod ſumme deſiccat. Siquidem ad dyſenterias et ventris profluvia, tum ſanguinis expuitiones et catarrhos, ad haec ad putreſcentia oris ulcera in primis competit. Quin et eos magnifice juvat quibus ex capite in thoracem fluxio decumbit, quamobrem illis, quibus ex tali occaſione aſſiduo difficilis eſt anhelitus, valide prodeſt. Sed et eos qui phthoë laborant adjuvat; ulcus enim eorum deſiccat, ut haud etiam tuſſiant, niſi in victu peccetur non leviter, aut ambiens derepente ad intemperiem recidat. Ac mihi videtur, quod ſicut in fiſtulis ſaepe conſpeximus, non in aliis partibus duntaxat, ſed in ipſo etiam ano, ut citra collyrii immiſſionem, quod ſordem et callum auferent, ipſo duntaxat deſiccante medicamento contraherentur ac clauderentur, ita quoque in pulmonis eveniat ulcere. Siquidem et ipſum ab exiccantibus juvari medicamentis perinde conſpicitur, utique quum mediocre eſt non admodum magnum. Itaque viſi ſunt quidam eorum, qui talia habebant, prorſum eſſe liberati. Ac

Ed. Chart. XIII. [253.] Ed. Baf. II. (120. 121.)

αὐτὰ τελείως ἀπηλλάχθαι, καὶ τῶν γ᾽ εἰς τὴν Λιβύην ἀπὸ Ῥώμης διὰ τοιαύτην αἰτίαν πορευθέντων ἔνιοι τελείως ἐπείσθησαν ὑγιεῖς εἶναι, καὶ μέχρι γέ τινων ἐτῶν ἀμέμπτως διήγαγον, εἶθ᾽ ὕστερόν ποτε πάλιν ἀφυλακτότερον αὐτοῖς διαιτηθεῖσιν ὑποστροφὴ τοῦ νοσήματος ἐγένετο. τούτους οὖν, ὡς ἔφην, ἡ ἐκ τῆς Ἀρμενίας βῶλος ἐναργῶς ὠφέλησε καίτοι γ᾽ ἐν Ῥώμῃ διατρίβοντας, ἔτι τε μᾶλλον τοὺς δυσπνοοῦντας συνεχῶς. ἐν δὲ τῷ μεγάλῳ τούτῳ λοιμῷ παραπλησίῳ τὴν ἰδέαν ὄντι τῷ κατὰ Θουκυδίδην γενομένῳ πάντες οἱ πιόντες τούτου τοῦ φαρμάκου διὰ ταχέων ἐθεραπεύθησαν, ὅσους δ᾽ οὐδὲν ὤνησεν ἀπέ(121)θανον πάντες, οὐδ᾽ ὑπ᾽ ἄλλου τινὸς ὠφελήθησαν, ᾧ καὶ δῆλον ὅτι μόνους τοὺς ἀνιάτως ἔχοντας οὐκ ὠφέλησε. πίνεται δὲ μετ᾽ οἴνου λεπτοῦ τὴν σύστασιν, κεραμένου μετρίως μὲν, εἰ ἀπύρετος εἴη παντάπασιν ὁ ἄνθρωπος ἢ βραχὺ πυρεταίνοι, πάνυ δ᾽ ὑδαροῦς, εἰ πυρέττοι μειζόνως. οὐ μὴν οὐδὲ σφοδροὶ κατὰ τὴν θερμασίαν εἰσὶν οἱ λοιμώδεις πυρετοί. περὶ δὲ τῶν ξηρανθῆναι δεομένων ἑλκῶν τί δεῖ καὶ λέγειν ὁπηλίκην ἔχει δύναμιν ἡ

quidam, qui Roma in Libyam talem ob causam profecti sunt, plane se sanos esse credidere, et sane usque ad annos aliquot inculpate transigebant, postea vero quum non pari degerent cura et cautione, reditus morbi apparuit. Hos ergo, ut dixi, bolus Armenia evidenter adjuvit. Quin et eos, qui Romae agunt, qui assiduo difficultate spirandi discruciantur, magis etiam. Porro in magna hac peste, cujus eadem facies fuit atque ejus quae Thucydidis memoria grassabatur, quotquot hoc medicamentum bibere, celeriter curati sunt. At quibus non profuit, omnes interiere, scilicet quum nec alio quovis juvarentur. Unde colligitur quod iis duntaxat non fuerit auxilio, qui plane erant incurabiles. Caeterum bibitur ex vino albo consistentia tenui modice diluto, si aut plane febri careat aut leviter ea teneatur, sin gravius febriat, admodum aqueo. Non tamen calore vehementes sunt febres pestilentiales. Porro de ulceribus resiccari postulantibus quid attinet dicere quantam vim habeat bolus haec Ar-

Ἀρμενικὴ βῶλος αὕτη; καλεῖν δ' ἔξεστί σοι, καθάπερ ἔφην, καὶ λίθον αὐτὴν, ὡς ὁ δοὺς ὠνόμαζεν, καὶ γῆν, ὡς ἂν ἐγὼ φαίην, ἐπειδὴ καὶ τέγγεται τοῖς ὑγροῖς.

Κεφ. β'. Περὶ λίθων. [α'. Περὶ ἐνεργουσῶν ποιοτήτων τῶν λίθων.] Τῶν αὐτοφυῶν σωμάτων εἰσὶ καὶ αἱ λίθοι, διαφέρουσαι τῆς συνήθως ὀνομαζομένης γῆς τῷ μὴ τέγγεσθαι. δυνάμεις δ' ἔχουσι τὰς μὲν κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας, τὰς δὲ κατὰ τὰς δραστικὰς ποιότητας. ὅπως δ' ἀλλήλων διαφέρει ταῦτα πρόσθεν εἴρηται. νῦν οὖν ὁ λόγος ἡμῖν ἔστω περὶ τῶν κατὰ τὰς δραστικὰς ποιότητας ἐνεργουσῶν, ἐν αἷς ἐστι καὶ ἡ τῆς χρήσεως αὐτῆς μέθοδος. ἐδείκνυντο γὰρ αἱ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας δυνάμεις ἀμέθοδοί τ' εἶναι καὶ ἄλογοι καὶ δι' ἐμπειρίας μόνης γινωσκόμεναι. διὰ τί γὰρ ἥδε ἡ λίθος ἁψαμένη τραύματος αἱμοῤῥαγοῦντος ἐπέχει τὴν φορὰν οὐκ ἴσμεν· διὰ τί μέντοι τὸν αἱματίτην καλούμενον λίθον ἐμβάλλουσιν ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν ἴσμεν, ἔστι γὰρ εὕρημα λόγου τὸ τοιοῦτον. ἐὰν

menica? Liberum est autem utcunque appellare velis, sive lapidem, ut is qui mihi donavit, sive terram, ut ego, quandoquidem humidis rigari patitur.

Cap. II. *De lapidibus.* [1. *De lapidum qualitatibus effectricibus.*] Ex sponte natis corporibus sunt et lapides, hoc diversi a nuncupata vulgo terra, quod rigari non sustinent. Vires habent partim secundum totius substantiae proprietatem, partim secundum qualitates effectrices. Porro ut haec inter se differant superius docui. Nunc autem sermo nobis esto de illis, quae secundum effectrices agunt qualitates, in quibus sane est et utendi ratio ac methodus. Siquidem, ut ostendimus, facultates quae proprietatis totius substantiae ratione insunt, a methodo ac ratione alienae sunt et per solam noscuntur experientiam. Nam cur hic lapis tacto vulnere, unde sanguis prorumpit, cursum ejus reprimat ac sistat, haud novimus. At cur lapis quem vocant haematitem in oculares facultates indatur, haud latet; nam id rationis inventum est. Si enim in cote oculari

γοῦν ἐπ' ἀκόνης ὀφθαλμικῆς ἀποτρίψας μεθ' ὕδατος αὐτὰ εἰς πάχος μέλιτος ἐθελήσῃς γενέσθαι, στυφούσης αἰσθήσῃ δυνάμεως. ἔμαθες δ' ὅτι τὰς αὐξανομένας ἔτι φλεγμονὰς, καὶ μάλιστα ἐν νευρώδεσι μορίοις, ἀποκρούεσθαι δεῖ τοῖς στύφουσι φαρμάκοις. ὅταν δὲ μηκέτ' ἐπιῤῥέῃ τὸ αἷμα τῷ μέρει, προσμιγνύναι τοῖς στύφουσι τὰ διαφοροῦντα, καὶ κατὰ βραχύ γε μεταβαίνειν ἐπ' αὐτὰ μόνα. περὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων δυνάμεων ἐν ταῖς λίθοις ἐροῦμεν, ἀναμνήσαντες πρότερον ὧν ἐπὶ πλεῖστον δηλοῦμεν ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας τοῖς σολοικίζουσιν τῇ φωνῇ. [254] τούτων γάρ ἔνιοι λίθον ἀῤῥενικῶς οὐκ ἐπιτρέπουσι λέγειν, ἀλλ' ἐὰν εἴπῃς, ἔμβαλλον τὸν λίθον ἐπὶ τὸν κύνα, κεκράγασιν ὡς αὐτοὶ πεπληγμένοι λίθῳ τὴν κεφαλήν· ὥσπερ γε καὶ ἂν τὸν δρῦν εἴπῃ τις, ὡς ξύλῳ πεπληγότος ἐκβοῶσιν. ἐὰν οὖν ἐκείνοις τις πειθόμενος τὰ συνήθη τοῖς ἰατροῖς ὀνόματα μεταῤῥυθμίζῃ, τὴν λίθον λέγων τὴν αἱματῖτιν καὶ τὴν πυρῖτιν καὶ τὴν γαλακτῖτιν καὶ τὴν σχιστὴν, ὡς περίεργος τε καὶ παράσημος καταγνω-

cum teras cum aqua, donec mellis crassitiem accipiat, astringentem facultatem, si gustare volueris, percipies. Atqui didicisti, quod phlegmonas etiamnum glifcentes potissimum, quae contingunt in partibus nervosis, restringentibus medicamentis repercutere oporteat, at ubi haud etiam sanguis in partem affluit astringentibus medicinis, quae digerant adjungere et sensim ad ipsa sola transire. Atque de hujusmodi quidem facultatibus in lapidibus differemus, ubi ea prius in memoriam revocarimus, de quibus fuse loquuti sumus in libro contra eos conscripto qui insultant iis qui voce soloecismum committunt. Nam horum quidam λίθον masculino genere efferri non sinunt, verum si dicas, ἔμβαλλον τὸν λίθον ἐπὶ τὸν κύνα, non aliter vociferantur, quam si ipsis in caput lapis esset conjectus, velut etiam siquis dixerit τὸν δρῦν quercum sonat, exclamant tanquam fuste percussi. Itaque siquis eorum suasu consueta medicis nomina mutare in animum inducat dicens τὴν λίθον, τὴν αἱματῖτιν et τὴν πυρῖτιν et τὴν γαλακτῖτιν et τὴν σχιστὴν, ut curiosus saepe,

σθήσεται, πάντων ἐξ ἔθους ἤδη παλαιῶν λεγόντων ἀῤῥενικῶς τὰς διαφορὰς αὐτῶν, αἱματίτην, πυρίτην, γαλακτίτην, μελιτίτην, γαγάτην, σχιστὸν, Φρύγιον, Ἀράβιον, Μεμφίτην. ἔμπαλιν δὲ τὴν πέτραν λέγουσιν θηλυκῶς, οὐ τὸν πέτρον ἀῤῥενικῶς. Ἀσίαν οὖν πέτραν ὀνομάζουσιν, οὐκ Ἄσιον πέτρον, τὸν λίθον Ἄσιον. οὕτως δὲ καὶ Ἀσίας πέτρας ἄνθος, ἐκ πέτρας δὲ κεκαυμένης φασὶ γίνεσθαι τὴν τίτανον. ὅ γε μὴν Ταραντῖνος Ἡρακλείδης καὶ ἄλλοι τινὲς οὐκ ἐκ πάσης λίθου φασὶ γίγνεσθαι τὴν τίτανον, ἀλλ᾽ ἐκ μόνης γε τῆς πέτρας, ὀνομάζοντες οὕτως κατ᾽ ἐξοχὴν τῶν λίθων μίαν τὴν σκληροτάτην. ἐγὼ γοῦν ἐξεπίτηδες εἴωθα, μεταβάλλων τὰ ὀνόματα, λέγειν ἑκατέρως ἅπαντα τὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν ἀχρήστως ἐρίζουσιν ἔνιοι, δεικνὺς ἔργῳ μηδὲν βλαπτομένην τὴν σαφήνειαν τῆς ἑρμηνείας, ὁποτέρως ἂν τις εἴπῃ. θαυμαστὸν δ᾽ οὐδὲν τοὺς ἀγνοοῦντας ὅτι τῆς κατὰ φύσιν ἑρμηνείας ἤτοι μίαν μόνην ἀρετὴν θετέον εἶναι τὴν σαφήνειαν, ἢ πρώτην γε τῶν ἄλλων ἁπασῶν καὶ ἀρίστην, εἰς τοσούτους λήρ

et ftolidus damnabitur; nimirum quum veteres ex more omnes mafculine efferant eorum differentias, αἱματίτην, πυρίτην, γαλακτίτην, μελιτίτην, γαγάτην, σχιστὸν, Φρύγιον, Ἀράβιον, μεμφίτην. E contrario vero τὴν πέτραν foemi-nine pronunciant, non τὸν πέτρον mafculine. Nam Ἀσίαν πέτραν, non Ἄσιον πέτρον nominant λίθον Ἄσιον, lapidem Afium, ceu etiam Afiae petrae florem. Porro ex petra combufta calcem fieri dicunt. Attamen Heraclides Tarentinus et alii nonnulli non ex quovis lapide calcem fieri volunt, fed ex fola petra, nuncupantes ita per excellentiam folum qui fit lapidum duriffimus. Equidem ego vel ex induftria et ftudio confuevi mutatis invicem nominibus utroque modo talia efferre, de quibus inutiliter nonnulli rixantur, id re ipfa commonftrans, nihil offendi enarrationis claritatem, utrovis modo quis dixerit. Caeterum mirandum non eft qui ignorant enarrationis fecundum naturam aut unam folam habendam virtutem, ipfam fcilicet perfpicuitatem ac claritatem, aut certe omnium aliarum primam atque

ρους ἐκτρέπεσθαι. περὶ πρώτων οὖν ἐρῶ λίθων ὅσοι παρατριβόμενοι θυίαις ἢ ἀκόναις εἰς χυλὸν ἀναλύονται.

[β'. Περὶ αἱματίτου, γαλακτίτου καὶ μελιτίτου.] Εἷς δέ τις ἐστι τῶν τοιούτων καὶ ὁ καλούμενος αἱματίτης, ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν χρόαν ὁμοιότητος οὕτως ὠνομασμένος, ὥσπερ γε καὶ ὁ γαλακτίτης, ἐπειδὴ κἀκεῖνος εἰς χυλὸν λυθεὶς ὅμοιος φαίνεται γάλακτι. παραπλήσιον δ' αὐτῷ κατὰ τὴν χρόαν τὸν χυλὸν ἐργαζόμενος ὁ μελιτίτης, ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν γεῦσιν ὁμοιότητος οὕτως ὠνόμασται. δέδεικται δ' ἐν τῷ τετάρτῳ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων ὁ μὲν γλυκὺς ἅπας χυλὸς ὑπὸ συμμέτρου θερμασίας τοιοῦτος γινόμενος, ὁ δὲ στύφων ὑπὸ ψύξεως. ἕξει τοιγαροῦν ὁ μὲν αἱματίτης λίθος τοσοῦτον τῆς ψύξεως, ὅσον καὶ τῆς στύψεως, ὁ δὲ μελιτίτης σύμμετρον θερμότητα, μέσην δ' ἀμφοῖν κρᾶσιν ὁ γαλακτίτης. εἰκότως οὖν ἐτόλμησαν οἱ ἰατροὶ ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν μιγνύναι τὸν αἱματίτην λίθον. καὶ μόνῳ δ' ἂν αὐτῷ χρήσαιο τραχέων γεγονότων βλεφάρων, εἰ μὲν ἅμα φλεγμονῇ τοιαῦτ' εἴη γεγονότα, δι' ᾠοῦ τὴν ἄνεσιν ποιούμενος, ἢ μᾶλ-

optimam, si ad tantas vertuntur nugas. Itaque de iis lapidibus primum differam qui mortarii aut cotis attritu in liquorem succumve solvuntur.

[2. *De haematite, galactite et melitite.*] Porro talium quoque unus est haematites quem vocant, a coloris similitudine ita nominatus, sicut quod galactites, quando et ipse in succum solutus lacti similis conspicitur. Huic autem colori adsimilem succum efficiens, melitites a mellis similitudine, quod gustu repraesentat nuncupatus est. Porro ostensum in quarto horum commentariorum est quod succus omnis dulcis a temperato calore talis eveniat, astringens vero a frigore. Habebit ergo lapis haematites tantum frigiditatis quantum habet astrictionis. Melitites vero calorem temperatum, mediam autem utriusque temperiem galactites. Merito itaque ausi sunt medici ocularibus facultatibus lapidem miscere haematiten. Ac solo eo uti possis palpebris exasperatis, si quidem quum phlegmonae asperae sunt redditae, ex ovo ipsum diluens, ac si magis etiam per deco-

λαιον ἔτι διὰ τήλεως ἀφεψήματος· εἰ δὲ χωρὶς φλεγμονῆς, δι' ὕδατος. ἄρχου δ' ἀεὶ μὲν ἀπὸ μετρίως ὑγροῦ διὰ τῆς μήλης ἐγχέων, ὅταν δ' ὅτι φέρει τὴν δύναμιν αὐτοῦ θεάσῃ, παχύτερον ἀεὶ καὶ μᾶλλον ἐργάζου. καὶ τελευτῶν οὕτω παχὺ ποιήσεις ὡς διὰ μήλης πυρῆνος ὑπαλείφειν καθ' ὑποβολὴν ἢ ἐκτροπὴν τοῦ βλεφάρου. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος λίθος ὁμοίως ἐπ' ἀκόνης ἀποτριβόμενος αἵματος πτύσεσιν ἁρμόττει καὶ πᾶσιν ἕλκεσιν. ξηρὸς δὲ λειωθεὶς ὡς χνοώδης γενέσθαι καταστέλλει τὰ ὑπεραρκοῦντα. χρῆται μὲν οὖν οὐδεὶς αὐτῷ μόνῳ καθ' αὐτόν. ἐγὼ δ' ἐφ' ὧν εἶπον ἐχρησάμην, [255] ἐκ τῆς κατὰ τὴν γεῦσιν ποιότητος εὑρὼν τὴν δύναμιν, εἶτα τῇ πείρᾳ βασανίσαι βουληθεὶς εἰ καλῶς ἐτεκμηράμην. καὶ αὐτὰ δὲ τὰ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἕλκη συνουλοῖ μόνος αὐτὸς, ἀποτριβόμενος μὲν, ὡς ὀλίγον ἔμπροσθεν εἶπον, ἤτοι δ' ἐγχυματιζόμενος ἢ ὑπαλειφόμενος. ἐβασάνισα γὰρ καὶ τοῦτο τῇ πείρᾳ.

[ξθ'. *Περὶ σχιστοῦ καὶ ἄλλων πολλῶν λίθων.*] *Τούτῳ* δὲ τῷ λίθῳ παραπλησίαν μὲν, ἀσθενεστέραν δὲ τὴν δύναμιν

cinqui foenigraeci; sin vero citra phlegmonen, ex aqua. Incipito vero semper a modice humido per specillum infundens, ubi autem quod vires ejus ferat conspexeris, magis ac magis crassum efficies, ac tandem adeo crassum facies, ut specilli cuspide inungas secundum subjectionem aut eversionem palpebrae. Hic idem lapis similiter in cote contritus sanguinis exspuitioni competit omnibusque ulceribus. Porro siccus si ad tenuem redactus fuerit lanuginem, ut pollinem tenuitate aequet, reprimit excrescentia. Atque eo nullus solo atque per sese utitur. Ego vero ad ea quae dixi usus sum facultate ejus ex gustus qualitate comperta, quum mox experientia periclitari vellem num quid recte conjecissem. Et ipsa quidem oculorum ulcera solus per se cicatrice includit, ut paulo ante comprehensum est, attritus, caeterum aut effusus aut inunctus; nam id et experientia exploratum habeo.

[69. *De schisto ac multis aliis lapidibus.*] Huic lapidi persimilem vim obtinet, verum infirmiorem, is qui

μιν ὁ σχιστὸς καλούμενος ἔχει, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ γαλακτίτης. ὁ δὲ μελιτίτης, ὡς ἔφην, ἤδη τι καὶ θερμότητος προσείληφεν. ἕκαστος οὖν αὐτῶν ὁ ἀποχωρῶν κατὰ βραχὺ τῆς τοῦ αἱματίτου δυνάμεως ἐπὶ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν ὁμοίως εἰς χρῆσιν ἄγεται, πρᾳότερος δέ ἐστιν· ἀεὶ δὲ τὰ πρᾳότερα φάρμακα τοῖς μὲν ἔτι φλεγμαίνουσι μορίοις ἐστὶ προσηνέστερα, τοῖς δ' ἀποφλεγμήνασιν μορίοις ἀσθενέστερα πρὸς τὸ τέλος ἐξυγιάσαι. κοινοῦ δὲ τοῦ ξηραίνειν ἅπασι τοῖς λίθοις ὑπάρχοντος, ὅσοι μὲν αὐτῶν ἢ εἰς χυλὸν λυθέντες ἢ ἄλλως λειωθέντες οὐδεμίαν ἐν ἀρχῇ κατὰ τὴν γεῦσιν ἔχουσι ποιότητα, τούτους μὲν ἡγητέον ἀσθενεστάτους τ' εἶναι καὶ προσηνεστάτους καὶ ἀδηκτοτάτους. ὅσοι δὲ φαίνονταί τινα σαφῆ ποιό(122)τητα κατὰ γεῦσιν ἐνδεικνύμενοι, τῆς ποιότητος ἀνάλογον ἔχουσι τὴν ἰσχύν· εἰ μὲν στύφοιεν, εἰς τὸ καταστεῖλαι καὶ σφίγξαι καὶ πιλῆσαι καὶ συναγαγεῖν, εἰ δὲ δάκνοιεν, εἰς τὸ θερμῆναί τε καὶ διαφορῆσαι καὶ τῆξαι, μέσοι δ' αὐτῶν εἰσὶν οἱ ῥύπτοντες μόνον ἄνευ τοῦ στύφειν ἢ δάκνειν. ὁ μὲν οὖν αἱματίτης καὶ ὁ σχιστὸς, ὅ τε γαλακτίτης καὶ ὁ μελι-

vocatur fchiftus, ac poft eum galactites. At melitites caliditatis etiam nonnihil, ut dixi, adjunxit. Ut itaque unusquisque leviter ac fenfim ab haematitis facultate recedit, ita ad oculos in ufum ducitur, eft tamen mitior. Porro mitiora remedia partibus etiamnum phlegmone afflictis femper gratiora funt atque jucundiora, caeterum liberis jam phlegmone partibus infirmiora quam quae perfanare valeant. Porro quum lapidibus omnibus commune fit, ut deficcent, quotquot ex iis in fuccum foluti, aut alioqui ad laevorem triti, nullam evidentem qualitatem in guftu obtinent, hos putandum eft effe tum infirmiffimos tum mitiffimos tum minime mordaces. At qui manifeftam guftui qualitatem offerunt, hi pro qualitatis proportione potentiam poffident, ac fi quidem aftringant, ad comprimendum, conftringendum, fpiffandum et contrahendum, fi vero mordicent, ad calefaciendum, digerendum et liquandum, medii eorum funt qui abftergent citra aftrictionem aut mordicationem. Igitur haematites, fchiftus, galactites ac melitites in fuc-

τίτης εἰς χυλὸν ἀναλύονται, παρατριβόμενοι, καθάπερ εἶπον, ἀκόναις τε καὶ θυίαις, ὄντων καὶ ἄλλων εἰς χυλὸν λυομένων λίθων, ὥσπερ οὗτος ὁ κατ' Αἴγυπτον γεννώμενος, ᾧ χρῶνται στιλπνοῦντες τὰς ὀθόνας. ἔστι δ' ἀποιότερος τῶν εἰρημένων, οὔτε στύψιν οὔτε ῥύψιν οὔτε δῆξιν ἐμφαίνων. ὅθεν αὐτὸ δὴ τοῦτο μόνον ὑπάρχει τῷ λίθῳ τούτῳ τὸ ξηραίνειν, καὶ διὰ τοῦτο κηρωτῇ μιγνύντες αὐτὸν εἰς ἐπούλωσιν ἑλκῶν ἐπὶ τῶν μαλακῶν σωμάτων χρῶνται. μίγνυνται δὲ καὶ ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν ὁμοίως τοῖς προειρημένοις. ὅσῳ δ' ἐστὶ μαλακτικώτερος αὐτῶν διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν δραστικὴν ποιότητα, τοσούτῳ μετριώτερός τε καὶ ἀναισθητότερος ὑπάρχει. τοῦτον τὸν λίθον ἔνιοι μὲν μόροξον, ἔνιοι δὲ γραφίδα καλοῦσιν.

[δ'. *Περὶ τοῦ Διοσκουρίδου θυΐτου.*] Ἁπάντων δὲ τῶν εἰρημένων λίθων ἰσχυροτέραν ἔχει δύναμιν ὁ ἐκ τῆς Αἰθιοπίας κομιζόμενος, ὑπόχλωρός πως, ὡς ἴασπις ὀνομαζόμενος. ἀνιέμενος οὗτος ὁ λίθος εἰς χυλὸν γαλακτώδη κατὰ τὴν χρόαν δακνώδη τοῖς γενομένοις, καὶ διὰ τοῦτ' αὐτὴν οὐδεὶς ἔμιξεν

cum folvuntur quo pofui modo ad cotem aut mortarium attriti, quum fint et alii lapides in fuccum folubiles, ut qui in Aegypto nafcitur, quo utuntur ad fplendorem linteis conciliandum. Eft autem omnium dictorum minime qualitatis particeps, nec aftrictionem nec morfum nec abfterfionem prae fe ferens. Quocirca hoc ipfum duntaxat lapidi huic ineft, quod deficcet videlicet. Proinde cerato eum mifcentes, ad cicatricem ulceribus inducendam in mollibus corporibus ufurpant. Sed et ocularibus mifcetur facultatibus perinde ut modo dicti. At quanto eft majore emolliendi vi quam praedicti, quod nullam videlicet effectricem qualitatem habeat, tanto etiam moderatior eft magisque dolorem levat. Hunc lapidem quidam moroxum, nonnulli leucographida nuncupant.

[4. *De thyite Diofcoridis.*] Omnium dictorum lapidum valentiffimam vim habet is, qui ex Aethiopia affertur, quadantenus fubviridis, ut jafpis quem vocant. Solvitur hic lapis in fuccum colore lacteum, guftu vero mordacem, ac

ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν, οὔτ' ἀποκρουστικαῖς ῥευμάτων οὔθ' ἑλκῶν ἰατικαῖς, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ καθῆραί τε καὶ ῥύψαι τὰ χωρὶς φλεγμονῆς ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις, ἐξ ὧν εἰσι κα αἱ πρόσφατοι τῶν οὐλῶν, ἃς λεπτύνειν πέφυκεν. ἀποῤῥύπτει δὲ καὶ τὰ μὴ πάνυ σκληρὰ τῶν πτερυγίων.

[ε'. Περὶ Ἰουδαϊκοῦ.] Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λίθος ἰσχυρότερος τὴν δύναμιν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ Συρίᾳ γινόμενος, λευκὸς μὲν τὴν χρόαν, [256] εὔρυθμος δὲ κατὰ τὸ σχῆμα καὶ γραμμὰς ἔχων ὡς ἀπὸ τόρνου γεγονυίας. ὀνομάζουσι δ' αὐτὸν ἀπὸ τῆς χώρας ἐν ᾗ γεννᾶσθαι πέφυκεν Ἰουδαϊκόν, καὶ χρῶνται πρὸς τοὺς ἐν τῇ κύστει λίθους, ἀνιέντες μὲν ἐπ' ἀκόνης, ποτίζοντες δὲ δι' ὕδατος θερμοῦ κυάθων τριῶν. ἡμεῖς δ' ἐφ' ὧν ἐπειράθημεν οὐδὲν ἤνυσεν ὡς πρὸς τοὺς ἐν κύστει λίθους, ἐπὶ δὲ τῶν ἐν νεφροῖς συνιςαμένων ἐστὶ δραστήριος.

[ςτ'. Περὶ πυρίτου.] Εἷς τῶν ἰσχυρὰν δύναμιν ἐχόντων ἐστὶν καὶ ὁ πυρίτης ὀνομαζόμενος, ᾧ χρώμεθα μιγνύντες ἐμπλάστρῳ διαφορητικῷ. προσεμβάλλεται δ' αὐτῇ καὶ ὁ

proinde illum nemo ocularibus miscet facultatibus, nec fluxiones repercutientibus neque ulcera sanantibus, sed tantum ad urgandum et abstergendum quae pupillam obtenebrant absque phlegmone, ex quibus sunt cicatrices recentes, quas attenuare potest. Sed et oculorum ungues, utique si non admodum duri fuerint exterget.

[5. De *Judaico.*] Est et alius lapis viribus valentioribus in Palaestina Syria proveniens colore candido, specie concinna, lineas habens ceu torno ductas, appellitant eum a loco in quo nasci consuevit Judaïcum. Utunturque ad vesicae lapides, in cote solventes et ex aquae calidae tribus cyathis potui praebentes. Sane in quibus nos experti sumus profuit nihil, quod ad lapides vesicae pertinet, verum ad eos qui in renibus haerent efficax est.

[6. De *pyrite.*] Unus eorum qui validam facultatem possident est pyrites quem vocant, quo utimur digerenti emplastro adiecto, adjicitur ei et schistos. Ab hoc medi-

ASHMOLEAN OXFORD MUSEUM

Ed. Chart. XIII. [a56.] 'Ed. Bas. II. (125.)

σχιστός. ὑπὸ τούτου τοῦ φαρμάκου καὶ πτύον μὲν πολλάκις, ἀλλὰ καὶ θρομβώδης σύστασις ἐν ταῖς μεταξὺ χώραις τῶν μυῶν γινομένη διεφορήθη. κεκόφθαι δὲ καὶ λελειῶσθαι πάνυ σφόδρα χρὴ τοὺς λίθους ἅπαντας ὅταν εἰς χρῆσιν ἄγωνται, παραπλησίως τοῖς εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις μιγνυμένοις. εἰ μὴ γὰρ χνοώδεις γεννηθεῖεν ὡς εἰς τὸ βάθος καταδύεσθαι τῶν σωμάτων οἷς προσφέρονται, παραπλήσιοι μενοῦσι ταύταις ταῖς θαλαττίαις τε καὶ ποταμίαις ψάμμοις, αἵτινες καὶ αὐταὶ τὴν μὲν κοινὴν ἁπάντων λίθων δύναμιν ἔχουσιν. ξηραίνουσι γοῦν τὴν ὑπριδόν τε καὶ ὑδερώδη σάρκα, κατακλινομένων ἐν αὐταῖς τεθερμασμέναις τῶν καμνόντων. οὐ μὴν εἰς ἄλλο γέ τι χρώμεθα αὐταῖς, ὥσπερ τοῖς προειρημένοις εἰς ὀφθαλμικάς τε καὶ σταλτικὰς αἵματος καὶ ῥοῦ γυναικείου δυνάμεις, ἔτι τε κολλητικὸν ἑλκῶν, ἐπουλωτικόν τε καὶ σαρκωτικόν. ὅσοι γὰρ αὐτῶν οὐκ εἰσὶ δριμεῖς, εἰς ταῦτα πάντες εἰσὶ χρήσιμοι, καθάπερ οἱ δριμεῖς ὧν ὕστερον ἐμνημόνευσα, πρὸς τὸ ῥύψαι τε καὶ ἀποξῆσαι

camento et pus saepenumero et consistentia grumosa in spatiis intermediis musculorum nata, per halitum digesta sunt. Caeterum lapides omnes ubi in usum vocantur, admodum vehementer contusi, atque ad laevorem redacti esse oportet, similiter atque ea quae in ophthalmicas facultates miscentur. Etenim nisi pollinis instar comminuantur adeo ut in profundum corporum, quibus applicantur, subeant, assimiles manent istis marinis et fluviatilibus arenis, quae et ipsae communem omnium lapidum vim possident. Siquidem exiccant tumentem ab aqua inter cutem carnem, videlicet laborante in eis calefactis decumbente. Non tamen ad aliud quippiam eis utimur tanquam praedictis, puta ad ophthalmicas et sistentes tum sanguinem tum muliebre profluvium facultates, praeterea ad glutinandu ulcera, cicatrice claudenda, carne implenda. Nam qui ex eis acres non sunt, ad haec omnia sunt utiles, velut et acres, quorum posterius mentionem faciam, ad detergendum abstergendumque, tum

καὶ ἀφελκεῖν, λεπτῦναί τε καὶ διαφορῆσαι καὶ σφοδρῶς ξηρᾶναι καὶ τῆξαι.

[ζ. Περὶ φρυγίου.] Ταύτης τῆς δυνάμεως ἔχεται καὶ ὁ φρύγιος καλούμενος. ἀεὶ δ' αὐτῷ κεκαυμένῳ κέχρημαι, καὶ πρὸς μὲν τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἢ αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν ἢ δι' ὄξους ἢ δι' οἰνομέλιτος ἢ δι' ὀξυκράτου. πρὸς ὀφθαλμοὺς δὲ ξηρὸν ποιῶν φάρμακον, ὃ πολλοὶ λαβόντες ἔχουσιν ἤδη παρ' ἐμοῦ. μίγνυμι δὲ αὐτῷ καὶ ἄλλα τινά. λεχθήσεται δὲ περὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν περὶ συνθέσεως τῶν φαρμάκων πραγματείαν. νυνὶ δ' ἀρκεῖ περὶ τῆς καθόλου δεδηλῶσθαι δυνάμεως αὐτοῦ. ξηραίνει γὰρ ἰσχυρῶς, ἔχων τι καὶ στύψεως ἅμα καὶ δήξεως. εἴρηται δέ μοι κἂν τοῖς ἔμπροσθεν ἄριστά τε καὶ πολύχρηστα φάρμακα εἶναι πάντα τὰ μεμιγμένα, ἐν αὐτοῖς ἔχοντα τὰς δύο δυνάμεις, τήν τε ἀποκρουστικὴν καὶ διαφορητικήν.

[η'. Περὶ ἀγηράτου.] Ἔστι δὲ καὶ ὁ ἀγήρατος καλούμενος λίθος, ᾧ τοὺς σκυτοτόμους ὁρῶμεν χρωμένους, μικτῆς δ' ἐστὶ δυνάμεως στυπτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς, ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς στυπτικῆς σκεπτέον. ὠφελεῖ μὲν ἐναργῶς γαρ-

detrahendum, extenuandum, digerendum valenterque ſiccandum et colliquandum.

[7. *De phrygio.*] Hujus facultatis habetur et phrygius quem vocant. Sed eo ſemper utor combuſto quidem ad ulcera putrida, idque aut ipſo per ſe aut ex aceto aut oenomelite aut oxycrato, ad oculos vero medicamentum ſiccum efficiens, quod multi nunc acceptum a me obtinent. Miſcentur ei et alia quaepiam. Dicetur autem de ipſo in opere de componendis pharmacis. Nunc ſatis eſt de generali ejus facultate explicuiſſe. Valide enim deſiccat, habens quiddam aſtrictionis ſimul et mordicationis. Dictum vero ſuperius eſt ea eſſe omnia optima medicamenta plurimique uſus, quae mixtas in ſeſe haſce duas facultates habent, nempe repellentem et diſcutientem.

[8. *De agerato.*] Eſt autem lapis ageratus quem vocant, quo utuntur coriarii facultatis mixtae, aſtringentis ſcilicet et digerentis. Sed de ſola aſtringente conſiderandum.

γαργεῶνας φλεγμαίνοντας, οὐ μὴν γευομένοις γε σαφῆ στύψιν ἔχων ἢ δριμύτητα φαίνεται.

[θ'. Περὶ Ἀσσίου.] Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λίθος ἐν Ἀσσῷ γεννώμενος, ὃν καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο καλοῦσιν Ἄσσιον, οὐ σκληρὸς ὡς αἱ πέτραι· πωροειδὴς γάρ ἐστι κατά τε χρόαν καὶ σύστασιν, εὔθρυπτός τε καὶ χαῦνος, [257] ἐπιτρέφεται δ' αὐτῷ παραπλήσιόν τι ἀλεύρῳ λεπτοτάτῳ, τῷ προσιζάνοντι τοῖς τοίχοις τῶν ἐν τοῖς μύλωσι διαττομένων ἀλεύρων. καλοῦσι μὲν οὖν τὸ φάρμακον τοῦτο πέτρας Ἀσίας ἄνθος. ἔστι δὲ λεπτομερὲς, ὡς ἀδήκτως τὰς πλαδαρὰς σάρκας ἐκτήκειν. ὁμοίαν δ' αὐτῷ δύναμιν ἔχουσα καὶ ἡ πέτρα καθ' ἣν γεννᾶται τῷ σφοδρῷ τῆς ἐνεργείας ἀπολείπεται. πλεονεκτεῖ γὰρ αὐτῆς τὸ ἄνθος οὐ μόνον τῷ μᾶλλον ἐκτήκειν καὶ διαφορεῖν καὶ ταριχεύειν, ἀλλὰ καὶ τῷ χωρὶς δήξεως ἰσχυρῶς ταῦτα ποιεῖν. ἔχει δέ τι καὶ ἁλμυρὸν ἐν τῇ γεύσει τουτὶ τὸ τῆς Ἀσίας πέτρας ἄνθος, ὡς εἰκάσαι τὴν γένεσιν ἴσχειν αὐτὸ, δρόσου τινὸς ἐκ θαλάττης ἐφιζανούσης τῇ πέτρᾳ, κἄπειτα ξηραινομένης ὑπὸ τοῦ ἡλίου.

Juvat quidem evidenter columellas phlegmone gravatas, non tamen apertam gustu astrictionem praeferre aut acrimoniam conspicitur.

[9. *De Assio.*] Est et alius lapis in Asso proveniens, quem ob id ipsum Assion cognominant, non durus ut petrae. Siquidem color illi est, pariterque consistentia ceu tophi, friabilis et laxus. Innascitur ei quiddam farinae tenuissimae simillimum, qualis in molarum parietibus adhaerere visitur. Appellitant hoc medicamentum petrae Asiae florem. Est vero et subtilium partium, ut sine morsu nimis molles carnes ac fluidas eliquet. Petra vero in qua nascitur, tametsi vim habeat illi similem, actionis tamen vehementia inferior est. Hoc enim ea potior est flos, non tantum, quod magis colliquet ac digerat et velut sale condita servet, sed et quia haec praestet absque vehementi mordicatione. Habet et salsedinem quandam in gustu hic Asiae petrae flos, ut conjectura sit illum nasci ex eo, quod ros quidam ex mari in petram residens postea a sole deficcetur.

[ι'. Περὶ γαγάτου καὶ θρᾳκίου.] Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λίθος μέλας τὴν χρόαν, ὅταν ὁμιλήσῃ πυρὶ, παραπλησίαν ὀσμὴν ἀσφάλτου ποιῶν, ὃν ὁ Διοσκορίδης καὶ ἄλλοι τινὲς ἐν Λυκίᾳ φασὶν εὑρίσκεσθαι, κατὰ τὸν ποταμὸν ὄνομα Γαγάτην, ὅθεν περ καὶ αὐτῷ τῷ (123) λίθῳ τὴν προσηγορίαν εἶναι φαμέν. οὐ μὴν ἐγὼ εἶδον ἐκεῖνον τὸν ποταμὸν, καίτοι περιπλεύσας ὅλην Λυκίαν μικρῷ πλοίῳ τῆς ἱστορίας ἕνεκα τῶν ἐν αὐτῇ. πλακώδεις δὲ λίθους μελαίνας, εἰ κατὰ πυρὸς ἐπιτεθεῖεν, ἀσθενῆ φλόγα γεννῶντας ἐκόμισα πολλὰς ἐκ τῆς κοίλης Συρίας, ἐν τῷ λόφῳ γεννωμένας τῷ περιέχοντι τὴν νεκρὰν ὀνομαζομένην θάλασσαν, ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς αὐτῆς μέρεσιν, ἔνθα καὶ ἡ ἄσφαλτος γίνεται. καὶ ἦν ἡ ὀσμὴ τῶν λίθων τῇ ἀσφάλτῳ παραπλησία. ἐχρησάμην δ' αὐτοῖς εἰς ἐμφυσήματα χρόνια κατὰ γόνυ γινόμενα δυσθεράπευτα, μιγνὺς ταῖς πρὸς τοῦτο τὸ σύμπτωμα πεπειρασμέναις δυνάμεσιν, καὶ σαφῶς ἔδοξεν ἡμῖν ἐναργεστέραν αὐτῶν πεποιηκέναι τὴν δύναμιν. ἔμιξα δ' αὐτὸν καὶ τῇ βαρβάρῳ καλουμένῃ καὶ σαφῶς ἐγένετο ξηραντικώτερον τὸ φάρμακον, ὡς καὶ κόλπους προστέλλειν, οὐ μόνον ἔναιμα τραύματα κολλᾷν

[10. *De gagate et thracio.*] Est et alius lapis colore atro, qui ubi igni admotus fuerit, persimilem bitumini odorem exhibet, quem Dioscorides nonnullique alii in Lycia inveniri prodiderunt ad fluvium nomine Gagatem, unde et ipsi lapidi nomenclaturam inditam dicunt. Ego tamen eum fluvium non vidi, tametsi parva navicula totius Lyciae littora legerim, quo videlicet quae in ea sunt inspicerem. Crustaceos vero lapides nigros et qui in ignem additi exilem flammam ederent, complures ex Coele Syria asportavi natos in colle mortuum mare quod vocant circundante qua orientem spectat, ubi et bitumen est, eratque lapidum odor similis bitumini. Utebarque eis ad inflationes in genu diuturnas et aegre curabiles, mixtis videlicet facultatibus, quae ad hoc symptoma probatae fuerant, planeque visus sum mihi evidentiorem earum facultatem reddidisse. Miscui vero ipsum et barbaro quam vocant et palam medicamentum effectum est exiccantius, adeo ut et sinus contraheret,

ἐφ' ὧν ἡρμοκέναι μάλιστα πεπίστευται. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις λίθος, ἧς καὶ Νίκανδρος μέμνηται γράφων οὕτως.

'Ηέ σύ γε Θρήϊσσαν ἐνὶ φλέξαις πυρὶ λίαν·
Εἶθ' ὕδατι ῥανθεῖσα ἐλάσεται, ἔσβεσε δ' αὐτὴν
Τυτθὸν, ὅτ' ὀσμήσηται, ἐπιῤῥανθέντος ἐλαίου,
Τὴν ἀπὸ Θρηϊκίου νομέες ποταμοῖο φέρουσιν,
Ὃν Πόντον καλέουσιν.

Ἀλλ' οὐδὲν ἐξ αὐτῆς ὤφελος ἐς ἰατρικὴν οὐδ' ὁ Νίκανδρος γράφει παρὰ τὴν δυσωδίαν, ἣ τὰ θηρία θυμιώμενα διώκει.

[ια'. Περὶ μαγνίτιδός τε καὶ ἡρακλείας.] Τῶν λίθων δ' ἐστὶ μία καὶ ἡ μαγνῖτις τε καὶ Ἡρακλεία καλρυμένη, παραπλησίαν ἔχουσα τῷ αἱματίτῃ τὴν δύναμιν.

[ιβ'. Περὶ Ἀραβίου.] Ὁ γε μὴν Ἀράβιος καλούμενος λίθος, ἐοικὼς ἐλέφαντι, ξηραντικῆς τε καὶ ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως.

[ιγ'. Περὶ ἀλαβαστρίτου.] Καὶ ὁ ἀλαβαστρίτης δὲ κα-

nedum cruenta vulnera glutinaret, ad quae competere maxime creditur. Eſt et alius lapis, cujus meminit Nicander hunc in modum,

Si lapis uratur candenti Thracius igne et
Poſt madefiat aqua, flagrabit totus; at idem
Mox oleo affuſo penitus reſtinguitur. Adfert
Thracius hunc ad nos paſtor de flumine, nomen
Cui Pontus.

Verum nullus ejus in medicina uſus eſt; neque Nicander praeter graveolentiam quae ſuffitu feras fugat, quicquam ei aſcripſit.

[11. *De magnete et heracleio.*] Ex lapidibus unus eſt et magnites et Heracleius quem vocant, aſſimilem haematiti vim obtinens.

[12. *De Arabio.*] Attamen Arabius quem nominant, lapis elephanti ſimilis, deſiccantis abſtergentisque facultatis eſt.

[13. *De alabaſtrite.*] Et alabaſtrites vocatus unguis,

Ed. Chart. XIII. [257. 258.] Baf. II. (125.)

λειούμενος ὄνυξ εἰς χρείαν ἰατρικὴν ἔρχεται καυθείς. ἔνιοι δὲ καὶ ποτίζουσι τοὺς στομαχικοὺς αὐτήν.

[ιδ΄. Περὶ σμυρίδος.] Καὶ ἡ καλουμένη δὲ σμυρὶς, ὅτι μὲν ἱκανῶς ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως, δῆλόν ἐστιν κἀκ τῶν χρωμένων αὐτῇ [258] δακτυλιογλύφων, εἰς τὴν τοιαύτην χρείαν, ἀλλ' ὅτι καὶ τοὺς ὀδόντας ἐργάζεται καθαροὺς ἐπειράθημεν.

[ιε΄. Περὶ κισσήρεως.] Εἰ δὲ καὶ ἡ κίσσηρις ἐν τοῖς λίθοις ἀριθμεῖτο, καὶ αὕτη τῆς αὐτῆς ἐστι δυνάμεως, ὅσον ἐπὶ τῷ ῥύπτειν, ὥσπερ γε καὶ τὸ ἐκ τῶν κεραμίδων ὄστρακον, ἔτι τε μᾶλλον αὐτοῦ τὸ ἐκ τῶν κλιβάνων, ἀλλ' ἥ γε σμυρὶς ἔχει τι δριμὺ, καὶ διὰ τοῦτο τινὲς αὐτὴν μιγνύουσι καυστικαῖς τε καὶ ξηραντικαῖς δυνάμεσι καὶ ταῖς θεραπευούσαις οὖλα πλαδαρά. καυθεῖσα δ' ἡ κίσσηρις οὐκ ἀπολείπεται σμύριδος εἰς τὰς αὐτὰς χρείας.

[ιστ΄. Περὶ λίθων τῶν ἐν τοῖς σπόγγοις.] Εἰσὶ δὲ καὶ οἱ ἐν τοῖς σπόγγοις εὑρισκόμενοι λίθοι θρυπτικῆς δυνάμεως, οὐ μὴν οὕτως ἰσχυρᾶς, ὥστε τοὺς ἐν τῇ κύστει λίθους θρύ-

in medicinae usum ingreditur combustus. Quidam eum bibendum dant stomachicis.

[14. *De smyride.*] Sed et vocata smyris, quod multam abstergentem habeat facultatem, clarum est vel ex eo, quod qui annulos exculpunt, eum in usum illo utantur. Quin etiam quod dentes puros efficiat experti sumus.

[15. *De cissere, pumice.*] Caeterum si pumex inter lapides recenseri potest et ipse ejusdem est facultatis, quod certe ad abstersionem attinet, velut etiam figulina testa, ac multo magis ea, quae fornacium est. Sed smiris acrimoniae quiddam obtinet. Proinde causticis et desiccantibus facultatibus a quibusdam miscetur, eisque, quae curant gingivas laxas ac mollitie fluidas. Pumex autem si comburatur, haud erit inferior eosdem ad usus smire.

[16. *De lapidibus, qui in spongiis reperiuntur.*] Lapides qui reperiuntur in spongiis frangendi vim obtinent, non tamen ita validam, ut lapides in vesica comminuant,

πτειν, ἀλλ' οἱ τοῦτο γράψαντες ἐψεύσαντο, τοὺς δ' ἐν νεφροῖς ὄντας θρύπτουσιν, ὥσπερ καὶ οἱ ἐκ τῆς Καππαδόκης, οὓς ἐν τῷ Ἀργαίῳ φασὶ γεννᾶσθαι. λύονται δ' εἰς χυλὸν οὗτοι γαλακτώδη κατὰ τὴν χρόαν, ὥστ' εὔδηλον ὅτι λεπτυντικῆς εἰσι δυνάμεως ἄνευ τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς.

[ιζ'. Περὶ ὀστρακίτου.] Τὸν δὲ ὀστρακίτην ὀνομαζόμενον λίθον ἐπαινούντων ἀκούω τινῶν ὡς ξηραντικὴν ἱκανῶς ἔχοντα δύναμιν ἐκ στύψεώς τε καὶ δριμύτητος ἐπιμεμιγμένην, ὥσπερ γε καὶ τὸν γεώδη καλούμενον ἀποκαθαίρειν τε τὰς κόρας καὶ τιτθῶν καὶ ὄρχεων ἰᾶσθαι φλεγμονὰς, ἐνιέμενοι ὕδατι. τό γε μὴν τῆς Ναξίας ἀκόνης ἀπότριμμα καὶ τιτθοὺς παρθένων κωλύει πρὸς ὥρας ἐμφυσᾶσθαι καὶ παίδων ὄρχεις, ὡς μετέχον δηλονότι καὶ καὶ ψυκτικῆς δυνάμεως.

[ιη'. Περὶ ὀφίτου.] Καὶ ὀφίτης δὲ καλούμενος λίθος καυθεὶς ῥυπτικῆς τε καὶ θρυπτικῆς ἐστι δυνάμεως, ὥσπερ γε καὶ ἡ ὕαλος. ἱκανῶς γὰρ καὶ αὐτὴ θρύπτει πινομένη μετ' οἴνου λευκοῦ καὶ λεπτοῦ τοὺς ἐν κύστει λίθους, ἀλλ' οὐκ ἄν τις αὐτὴν ἐν τοῖς λίθους ἀριθμοίη.

et qui id scriptum reliquerunt mentiti sunt. Verum eos qui in renibus consistunt rumpunt, velut qui ex Cappadocia conveluntur, quos in Argaeo nasci ajunt. Solvuntur autem hi in succum colore lacteum, ex quo liquet quod extenuandi vim obtinent, absque ut insigniter calefaciant.

[17. De ostracite.] Porro ostraciten vocatum lapidem praedicare quosdam audio quasi desiccandi valenter facultatem obtineat, temperatam ex astrictione et acrimonia. Velut geodem nomine, pupillas expurgare et uberum testiumque phlegmonas sanare, ex aqua videlicet inunctum. Attamen cotis Naxiae ramentum mammas virginibus suo tempore prohibet tumescere et puerorum testes, tanquam videlicet particeps facultatis refrigeratoriae.

[18. De ophite et vitro.] Sed ophites quem vocant lapis, ustus extergendi confringendique vim possidet, ceu etiam vitrum. Admodum enim ipsum ex vino albo ac tenui epotum lapides vesicae conterit atque confringit. Verum ipsum in lapidibus quispiam forte non numeret.

[ιη'. Περὶ χλωροῦ ἰάσπεως τε καὶ ὀμφατίτεως καὶ ἱερακίτου καὶ Ἰνδικοῦ.] Ἰδιότητα δέ τινες ἐνίοις λίθοις μαρτυροῦσι τοιαύτην, οἵαν ὄντως ἔχει καὶ ὁ χλωρὸς ἴασπις, ὠφελῶν τόν τε στόμαχον καὶ τὸ τῆς γαστρὸς στόμα περιαπτόμενον. ἐντιθέασί τε καὶ δακτυλίῳ αὐτὸν ἔνιοι καὶ γλύφουσιν ἐν αὐτῷ τὸν τὰς ἀκτῖνας ἔχοντα δράκοντα, καθάπερ καὶ ὁ βασιλεὺς Νεχεψὼς ἔγραψεν ἐν τῇ τεσσαρακαιδεκάτῃ βίβλῳ. τούτου μὲν οὖν τοῦ λίθου κἀγὼ πεῖραν ἱκανὴν ἔχω, καὶ ὁρμάθιόν γέ τι ποιήσας ἐκ λιθιδίων τοιούτων ἐξῆπτον τοῦ τραχήλου σύμμετρον οὕτως, ὡς ψαύειν τοὺς λίθους τοῦ στόματος τῆς γαστρός: ἐφαίνοντο δὲ μηδὲν ἧττον ὠφελοῦντες ἢ εἰ τὴν γλυφὴν οὐκ ἔχοιεν, ἣν ὁ Νεχεψὼς ἔγραψε. τὸν δ' ὀμφατίτην λίθον ἀνὴρ ἀξιόπιστος ὄντως ἔφη τοὺς ἐχεοδήκτους ὠφελεῖν περιαπτόμενον. ἀλλ' ἔξω τῆς κατὰ μέθοδον χρήσεως αἱ τοιαῦται δυνάμεις εἰσὶν, ὥσπερ γε καὶ τοῦ ἱερακίτου τε καὶ Ἰνδικοῦ τὸ ἐκ τῶν αἱμοῤῥοΐδων ἱστῶντος αἷμα.

[259] [κ'. Περὶ σαπφείρου.] Καὶ γὰρ οὖν καὶ ὁ σάπφειρος πεπίστευται πινόμενος ὠφελεῖν τοὺς ὑπὸ σκορπίου πληγέντας.

[19. *De jaspide viridi et lapide omphatite et hieracite et Indico.*] Proprietatem nonnulli lapidibus quibusdam testimonio suo adscribunt, qualem re vera habet jaspis virens, nempe stomachum adhaesu ventrisque os adjuvans. Ac nonnulli quoque ipsum annulis inserunt, scalpuntque in eo draconem radios habentem, velut rex Nechepsos memoriae prodidit in quarto et decimo libro. Sane hujus ego quoque lapidis abunde feci periculum. Torquem enim ex hujusmodi lapillis confectum a collo suspendi, ita ut lapides os ventris contingerent. Apparebant autem nihilo secius prodesse, etiamsi sculpturam non haberent quam scripsit Nechepsos. Porro lapidem omphatitem vir fide dignus re vera juvare morsos a vipera suspensum retulit. Sed ejusmodi facultates extra usum sunt methodo constantem. Velut etiam cum Hieracites et Indicus profluentem ex haemorrhoidibus sistunt sanguinem.

[20. *De sapphyro.*] Sed et sapphyrus ictos a scorpio epotus juvare creditur.

[κα'. Περὶ ἀφροσελίνου.] Καὶ ὁ ἀφροσέλινος καλούμενος καὶ τοὺς ἐπιλήπτους, οὐ μὴν ἡμεῖς ἐπειράθημεν. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς λίθοι περιαπτόμενοι πρός τινας, ἔνιοι δὲ καὶ χαρακτῆρας τινας ἐγγραφομένους ἔχοντες καὶ γράμματα, καθάπερ καὶ ὁ πρὸς τὰς αἱμοῤῥοΐδας ἥρμοκεν ἱερακίτης, οὗ καὶ ἡμεῖς ἐπειράθημεν. ἀλλ' οὐ νῦν περὶ τῶν τοιούτων λέγειν καιρὸς ἐξ ἐμπειρίας μόνης ἐχόντων τὴν πίστιν, οὐ κατὰ μέθοδόν τινα λογικὴν εἰς χρῆσιν ἠγμένων. ἄλλος οὖν ὁ περὶ τούτων ἔσται καιρός τε καὶ τόπος. νυνὶ δ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν ἐν ὅλῃ τῇ πραγματείᾳ πάλιν ἀνέλθωμεν.

Κεφ. γ'. Περὶ τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων. [α'. Περὶ κοινῶν τῶν μετάλλων λόγων τε καὶ συστάσεων καὶ δυνάμεων.] Μεταλλικὰ φάρμακα προσαγορεύειν ἔθος ἐστὶν τοῖς ἰατροῖς ὧν ἡ γένεσις ἐν τοῖς μετάλλοις ἐστὶν, ἤτοι γε αὐτοφυὴς (124) ἢ διὰ καμίνου γινομένη. καὶ τρίτα γε πρὸς αὐταῖς ἐστιν, ὅσα πάλιν ἐκ τούτων αὐτῶν οἱ ἄνθρωποι συσκευάζουσιν καθ' ὁντιναοῦν τρόπον, οἷον ψιμμύθιον, ψωρικὸν, σάνδικα, φῦκον. ἐφεξῆς οὖν ὑπὲρ ἁπάντων εἰρήσεται

[21. De Aphroselino.] Et Aphroselinus quem vocant, comitiali morbo vexatos; non tamen nos experti sumus. Sunt vero et alii lapides nonnulli qui, adversus quaedam suspenduntur. Caeterum quidam characteres quosdam et litteras inscriptas habent, sicut qui haemorroidibus congruit Hieracites, cujus nos fecimus periculum. Sed non est nunc tempus de illis differere qui sola experientia fidem habent, ac non rationali quadam methodo in usum veniunt; aliud de his tempus erit et locus. Nunc autem ad id, quod ab initio nobis toto opere propositum fuit revertor.

Cap. III. De metallicis medicamentis. [1. De communibus metallorum rationibus, substantiis ac facultatibus.] Metallica medicamenta appellare medicis mos est, quorum generatio in metallis est sive spontanea sive per fornacem facta. Et ad haec tertio loco sunt quae rursum homines ex his ipsis praeparant quovis modo, velut cerussam, psoricum, sandica, phycum. Deinceps itaque de singulis

κατὰ τὴν τῶν γραμμάτων τάξιν, ἀφ᾽ ὧν ἄρχεται τῶν ὀνομάτων ἕκαστον, ἐκεῖνο πρότερον ὑπὲρ ἁπάντων αὐτῶν κοινῇ προειποῦσιν ἡμῖν, ὥσπερ ἐπί τε τῶν λίθων ἐποιήσαμεν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐπί τε τούτων ἀνώτερον περὶ τῆς φαρμακώδους γῆς. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνα, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ μεταλλικὰ πάντα φάρμακα κοινὸν ἔχει τὸ ξηραίνειν. γεώδης γάρ αὐτῶν ἐστιν ἡ οὐσία, κατὰ τὸ τῆς στοιχειώδους γῆς σημαινόμενον ὀνομάζοντός μου νῦν. ἀλλ᾽ ὥσπερ ὑφ᾽ ἡμῶν ἐκ τῆς κεραμίτιδος γῆς οἱ πίθοι τε καὶ αἱ κεραμίδες αἵ τε χύτραι καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα γίνεται, διὰ πυρὸς ἐκφρυγέντος αὐτῆς τοῦ ὑστεροῦ σκληρυνθέντας, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν τῇ γῇ θερμασίας πολυχρονίου τὴν μικτὴν οὐσίαν ἐκ γῆς καὶ ὕδατος, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀέρος ἑνοῦντός τε καὶ κεραννύντος, εἶτα ξηραίνοντος, αἱ συστάσεις γίνονται τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων. ἡ δὲ τῶν χωρίων φύσις ἐν οἷς ταῦτα συνίσταται παρὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον εἶναι ψυχρὰ, τὰ μὲν μᾶλλον πήγνυσι, τὰ δ᾽ ἧττον. ὥσπερ οὖν ἐν ταῖς τῆς γῆς διαφοραῖς πλείστη μὲν ἡ οὐσία τῆς στοιχειώδους γῆς,

dicetur ea ferie literarum qua quodque nomen incipit. Verum illud primum de omnibus illis dicemus communi praefatione, qualem de lapidibus paulo ante habuimus et hic etiam fuperius de terra medicamentofa. Nam uti illis id inter fefe omnibus commune eft, ut deficcent, ita metallicis quoque medicamentis omnibus, eft enim effentia eorum terrea, fecundum elementaris videlicet terrae fignificatum nunc loquendo. Sed quemadmodum a nobis ex terra figulina dolia et fictilia ollaeque et alia ejusmodi parantur, per ignem qui torrendo humiditatem abfumit durata; eundem in modum in terra, caliditate diutina mixtam ex terra et aqua, nonnunquam etiam aëre, fubftantiam uniente temperanteque ac postea deficcante metallicorum medicamentorum proveniunt confiftentiae. Porro locorum in quibus haec proveniunt natura prout plus minusque est frigida, alia plus alia minus congelat ac cogit. Quemadmodum itaque in terrae differentiis plurima ineft effentia terrae elementaris, pau-

ὀλίγη δὲ ἡ τοῦ ἀερώδους, οὕτως ἐν τοῖς μεταλλευτοῖς πολὺ τῆς πυρώδους ἐγκέκραται. μεταξὺ δ' αὐτῶν εἰσιν αἱ λίθοι, διὸ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων πλυνόμενα τὰ μὲν ἅπαξ ἢ δὶς, τὰ δὲ πλεονάκις, εἰς τὰς ἀδήκτως ξηραινούσας δυνάμεις γίγνεταί χρήσιμα. οὕτω μὲν οὖν οἱ κοινοὶ λόγοι, οὓς περὶ πάντων αὐτῶν ἀναγκαῖον προεγνῶσθαι· λεχθήσονται δ' ἐφεξῆς οἱ καθ' ἕκαστον ἴδιον κατὰ τὴν τῶν γραμμάτων τάξιν, ἀφ' ὧν αἱ προσηγορίαι τῶν φαρμάκων ἄρχονται.

[260] [β'. Περὶ ἁλῶν.] Ἅλες. εἰσὶ μὲν καὶ οὗτοι ἐκ τῆς θαλάσσης γενόμενοι κατὰ τὰς καλουμένας ἅλας, ὧν κἀν τοῖς θαλαττίοις φαρμάκοις μνημονεύσομεν. εἰσὶ δὲ καὶ οἱ ὀρυκτοὶ καλούμενοι τῷ τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων περιλαμβανόμενοι γένει. δύναμιν δ' ἔχουσι παραπλησίαν ἀλλήλοις ἅπαντες οἵ τ' ὀρυκτοὶ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς θαλάττης, ὑπὲρ ὧν εἴρηται μὲν πρόσθεν ἐν τῷ τετάρτῳ γράμματι κατ' ἐκεῖνον τὸν λόγον ἡνίκα τὸν ἁλυκόν τε καὶ ἁλμυρὸν χυμὸν ἀπὸ πικροῦ διωρίζομεν. εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν ὡς ὁ μὲν ἐν τοῖς ἀφρονίτροις πικρός τέ ἐστι καὶ ῥυπτικὸς, ὁ δ' ἐν τοῖς ἁλσὶ

lum vero aëris; ita in metallicis multum immixtum eft igneae fubftantiae. In medio eorum funt lapides. Proinde pleraque metallicorum medicamentorum alia femel aut bis, alia vero frequentius lota, idonea funt ad deficcantes fine morfu facultates. Atque hae funt communes rationes quas de his omnibus praefcire oporteat. Deinceps vero dicentur quae cuique figillatim funt propriae, idque juxta literarum a quibus appellationes incipiunt ordinem.

[2. De halis, falibus.] Sal partim ex mari provenit in falinis videlicet dictis, cujus et inter marina medicamenta mentionem facturi fumus; partim foffilis communi metallicorum genere comprehenfus. Utrique vis affimilis eft, five foffilis fit five ex mari oriundus. De quibus et fupra verba fecimus libro quarto eo loco ubi falfum ac falfuginofum faporem ab amaro diftinximus. Ac nunc quoque dicetur quod in aphronitris quidem amarus eft et abftergens, in

τοσοῦτον ἀπολείπεται κατὰ τὸ ῥύπτειν, ὅσον πλεονεκτεῖ κατὰ τὴν στύψιν. ἔστι γὰρ μικτὸς ἐκ δυοῖν ποιοτήτων, ῥυπτικῆς τε καὶ στυπτικῆς. ὅτι δ' ἱκανῶς ἀμφότεροι ξηραίνουσιν ἐδέδεικτο καὶ πρόσθεν. ἐν τῷ μέσῳ δ' ἀμφοῖν ἐστιν ὁ τοῦ λίτρου.

[γ'. Περὶ ἀρμενιακοῦ.] Ἀρμενιακὸν δύναμιν ἔχει ῥυπτικὴν ἅμα βραχείᾳ δριμύτητι καὶ στύψει βραχυτάτῃ. μίγνυται τοιγαροῦν ὡς τοιοῦτο καὶ ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν, καὶ αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ λειώσαντες καὶ χνοῶδες ἐργασάμενοι χρῶνται ξηρῷ πρὸς αὔξησιν τῶν ἐν τοῖς βλεφάροις τριχῶν, ὅταν ὑπὸ δριμύτητος χυμῶν τινὲς μὲν ἐκπίπτοντες αὐτῶν, τινὲς δὲ ἀναυξεῖς καὶ ἄτροφοι γίγνωνται. τὰς γὰρ δριμύτητας ταύτας ἐπιδαπανῆσαν εἰς τὴν κατὰ φύσιν εὐεξίαν ἐπανάγειν τὸ μόριον, οὗ τά τ' ἄλλα καὶ τὸ φύειν καὶ αὔξειν καὶ ῥωννύναι τὰς τρίχας τῶν βλεφάρων ὑπάρχει. τινὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστιν ἄντικρυς τῶν φαρμάκων ἔργα, τινὰ δὲ διὰ μέσης τῆς τῶν ζώων σωμάτων διοικούσης φύσεως, καθάπερ καὶ τὰ τούτων αὐτῶν καλλιβλέφαρα προσαγορεύουσιν· αὐτὰ μὲν

salibus vero tanto in abstergendo inferior est, quantum ei accessit astrictionis; est enim ex duabus qualitatibus mixtus, abstergente videlicet et astringente. Porro quod magnopere uterque desiccet supra monstratum est. Caeterum utriusque in medio est nitri sapor.

[3. *De armeniaco.*] Armeniacum vim habet extergentem cum levicula acrimonia et levissima astrictione. Itaque tale quum sit, ocularibus miscetur facultatibus. Et ipso per sese quoque ad pollinis laevorem redacto utuntur sicco ad pilorum in palpebris incrementum, nempe ubi prae humorum acrimonia partim excidunt, partim vero nec crescunt nec aluntur. Siquidem depastis his acrimoniis in bonum naturae habitum pars reducitur; cujus quum alia sunt munera tum etiam producendi incrementum praebendi ac roborandi qui in palpebris sunt pili, quippe quum prima et ex professo quaedam sint medicamentorum opera; quaedam vero mediante natura quae animantium corpus dispensat, eduntur, velut quae in ipsis calliblephara nuncupant. Ipsa enim

γὰρ ξηραίνει μετρίως τὰ μετρίως βεβλαμμένα μόρια, τὴν φθείρουσαν τὰς τρίχας ὑγρότητα δαπανῶντα. ταύτης δὲ ἀπολομένης ἡ φύσις ἐπὶ τὰς ἰδίας ἐνεργείας ἀφικνεῖται τῶν τέως αὐτὴν ἐμποδιζόντων οὐκέτ' ἐνόντων.

[δ'. Περὶ ἀῤῥενικοῦ.] Ἀῤῥενικὴ ἢ ἀῤῥενικὸν, ἑκατέρως γὰρ ὀνομάζεται, καυστικῆς ἐστι δυνάμεως, ἄκαυτόν τε καὶ κεκαυμένον. εὔδηλον δ' ὅτι καὶ λεπτομερέστερον γίγνεται καυθέν. χρῶνται δ' αὐτῷ καὶ εἰς τὰς ψιλώσεις τῶν τριχῶν ὡς ἀποκαίοντι· εἰ χρονίσειέ γε, καὶ αὐτοῦ τοῦ δέρματος ἅπτεται.

[ε'. Περὶ ἀφρολίτρου.] Ἀφρόλιτρον ἀφρονίτρου διαφέρει. νίτρου μὲν γὰρ ἀφρὸς ξηραντικόν ἐστι φάρμακον ἀλεύρῳ πυρίνῳ παραπλήσιος ὀφθῆναι. καὶ γὰρ καὶ λευκός ἐστιν, οὐχ ὥσπερ τὸ τῆς Ἀσίας πέτρας ἄνθος τεφρώδης. ἀφρόνιτρον δ' οὐκ ἀλευρῶδες οὐδὲ διαλελυμένον, ἀλλὰ πεπηγός ἐστιν καὶ συνεστὸς, ᾧ πάντες οἱ ῥυπῶντες ἐν τοῖς βαλανείοις ὁσημέραι χρῶνται, ῥυπτικὴν ἔχοντι δύναμιν, ὡς μὴ μόνον ἀποσμῆξαι ῥύπον, ἀλλὰ καὶ κνησμὸν ἰάσασθαι, διαφορουμένων ὑπ' αὐτοῦ τῶν ἐργαζομένων αὐτὸν ἰχώρων.

partes oblaesas mediocriter desiccant, pilos corrumpentem humiditatem absumendo, quae ubi abolita est tum natura ad proprias redit actiones nimirum sublatis quae haetenus impedimento fuerant.

[4. *De Arrhenico.*] Arrhenice sive arrhenicum, utroque enim modo appellitant, facultatis est causticae sive urentis, idque tam combustum quam ustionis expers. Caeterum id constat ustione reddi tenuiorum partium. Utuntur porro eo ceu adurente ad denudandam pilis partem quamvis, verum si diutius inhaereat, nec cuti etiam ipsi parcet.

[5. *De Aphrolitro.*] Aphrolitrum ab aphronitro differt. Nitri enim spuma medicamentum est exiccatorium, aspectu triticeae farinae similis; etenim alba est, non ut Asiae petrae flos cinericea; aphrolitrum vero farinae speciem non habet, neque solutum est, sed congelatum et coactum, quo qui in balneis sordes exterunt quotidie utuntur; ea detergendi facultate, ut non modo sordes extergeat, sed etiam pruritum sanet, nempe discussa quae ipsum excitat

εἰκότως οὖν δι' αὐτοῦ σκευάζουσιν ἰατροὶ πολλὰ τῶν διαφορούντων φαρμάκων. ὁ δ' ἀφρὸς τοῦ νίτρου τῆς αὐτῆς μέν ἐστι φύσεως καὶ δυνάμεως τῷ νίτρῳ, λεπτομερεστέραν δ' ἔχει τὴν οὐσίαν. ἐῤῥέθη γε μὴν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐν τῷ μεταξὺ κατὰ τὴν δύναμιν εἶναι τὸ ἀφρόλιτρον ἀφρο [261] νίτρου τε καὶ ἁλῶν. ἀφρολίτρῳ μὲν γὰρ ἡ ῥυπτικὴ δύναμις ὑπάρχει μόνη, τοῖς δ' ἁλσὶ καὶ ἡ στυπτική, πολὺ πλείων δὲ ἡ ῥυπτική.

[στ'. Περὶ γύψου.] Γύψος καὶ αὐτὴ πρὸς τῇ κοινῇ πάντων τῶν γεωδῶν σωμάτων καὶ λιθωδῶν δυνάμει, καθ' ἣν ἐλέγετο ξηραίνειν, ἔτι καὶ τοῦτο προσείληφεν, ὅτι ἐμπλαστικῆς τ' ἐστὶ δυνάμεως. ἑνοῦται γὰρ αὐτὴ πρὸς αὑτὴν καὶ πήγνυται καὶ λιθοῦται βρεχεῖσα, διὸ καὶ τοῖς πρὸς αἱμοῤῥαγίαν ἁρμόττουσι φαρμάκοις ξηροῖς μίγνυται χρησίμως. αὐτὴ γὰρ μόνη καθ' αὑτὴν λιθώδης γίγνεται καὶ σκληρὰ πηγνυμένη, καὶ διὰ τοῦτο ἐπενόησα δεύειν αὐτὴν ᾠοῦ τῷ λεπτῷ καὶ λευκῷ, τῷ πρὸς τὰς ὀφθαλμίας χρησίμῳ, μιγνὺς ἀλεύρου πυρίνου τὸ χνοωδέστατον, ὃ προσίζει τοῖς τοίχοις

sanie. Non abs re itaque medici ex eo multa digerentium medicamentorum praeparant. At spuma nitri ejusdem quidem cum nitro tum naturae tum facultatis est, caeterum essentiae tenuioris. Dictum tamen paulo ante est nimirum in medio consistentem habere facultatem aphronitri et salis. Aphronitro enim sola inest vis extergendi, sali vero etiam astringendi multo magis ac extergendi.

[6. *De gypso.*] Gypsum et ipsum ad communem omnium terrenorum lapidosorumque corporum facultatem qua desiccare dicta sunt insuper hoc adjunctum habet, quod est facultatis emplasticae. Unitur enim ipsa ad sese et cogitur lapidescitque macerata. Quamobrem siccis medicamentis, quae ad sanguinis accommodantur eruptionem, utiliter commiscetur; nam ipsa per sese lapidosa fit, coacta ac congelata. Proinde rigare diluereque illam excogitavi tenui alboque ovi liquore, quod ad ophthalmias utile est, admixto quod in farina triticea est pollinis tenuissimi, qui in parieti-

κατὰ τοὺς μύλωνας. ἀναλαμβάνειν δὲ χρὴ τὸ οὕτως φυραθὲν ἁπαλαῖς ταῖς θριξὶν λαγῴαις, ἢ καί τισι τῶν ὁμοίως μαλακῶν.

[ζ. Περὶ γύψου κεκαυμένης.] Καυθεῖσα δὲ γύψος τὸ μὲν ἐμπλαστικὸν οὐχ ὁμοίως ἔχει, λεπτομερεστέρα δὲ καὶ ξηραντικωτέρα γίγνεται, καὶ μέντοι καὶ ἀποκρουστικὴ, καὶ μάλισθ' ὅταν ὀξυκράτῳ δευθῇ.

[η'. Περὶ διφρυγοῦς.] Διφρυγὲς μικτῆς ἐστι ποιότητος καὶ δυνάμεως. ἔχει γάρ τι καὶ μετρίως στῦφον ἐν αὐτῷ καὶ δριμὺ μετρίως, διὸ καὶ (125) τῶν κακοήθων ἑλκῶν ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. ἐκόμισα δὲ καὶ τούτου τοῦ φαρμάκου πολύ τι πλῆθος ἐκ τῶν ἐν Κύπρῳ Σόλων, ἔνθα τὸ μέταλλόν ἐστιν, ἃς ἀπὸ σταδίων τῆς πόλεως τριάκοντα. ἐῤῥιπτο γὰρ ἐν τῷ μεταξὺ τόπῳ τοῦ τε προκειμένου κατὰ τὸ μέταλλον οἴκου καὶ τῆς ὑποκειμένης αὐτῷ κώμης. ὁ δὲ προεστὼς ἐπίτροπος τοῦ μετάλλου τὸ μετὰ τὴν καδμείαν εὑρισκόμενον ἄχρηστον ἔλεγεν ὑπάρχειν αὐτὸ, διὸ καὶ ῥίπτεσθαι παραπλησίως τῇ κατὰ τὰς ἑστίας τέφρᾳ τῶν καόντων ξύλων. πολύ-

bus molarum residet. Excipere vero quod sic maceratum est, tenellis leporis pilis aut qui perinde sunt molles expedit.

[7. *De gypso usto.*] Gypsum combustum non aeque emplasticam vim habet, caeterum tenuiorum est partium et valentius desiccat. Quin et repercussorium est, maxime si maceretur oxycrato.

[8. *De diphryge.*] Diphryges mixtam habet tum qualitatem tum facultatem, habet enim in sese quiddam et mediocriter astringens et mediocriter acre. Quamobrem ulcerum malignorum optimum medicamentum est. Convexi autem et hujus medicamenti vim ingentem ex iis qui in Cypro sunt Solis, ubi metallum ab urbe abest quasi triginta stadiis. Projectum enim erat in medio spatio aedium quae ante metallum extructae erant et vici qui ei subjacet. Caeterum praefectus ac procurator metalli id quod post cadmiam reperiretur esse dicebat inutile; itaque abjici non secus atque ustorum in foco lignorum cinerem. Verum hoc mihi

χρηστον δ' ἱκανῶς ἐγένετό μοι τὸ φάρμακον τοῦτο πρός τε τὰ κατὰ τὸ στόμα σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν, αὐτό τε καθ' αὐτὸ καὶ μετὰ μέλιτος ἀπηφρισμένον καὶ πρὸς συνάγχην, ὅταν ἤδη φθάνῃ διὰ τῶν στυφόντων ἀνεσταλμένον τὸ ἐπιῤῥέον. καὶ γαργαρεῶνα δὲ ἀποτεμὼν αὐτῷ μόνῳ παραχρῆμά τε καὶ μέχρι συνουλώσεως ἐχρησάμην, πολλάκις ἐσφραγισμένην ἀκριβῶς οὐλὴν ἐργαζομένῳ καὶ τούτου τοῦ μορίου καὶ πάντων τῶν ἑλκωθέντων. οὕτω δὲ καὶ κατὰ τῶν ἐν αἰδοίοις τε καὶ ἕδρᾳ πάντων ἑλκῶν. ἡ δὲ χρῆσις ὁμοία τοῖς κατὰ τὸ στόμα. καὶ γὰρ καὶ χαίρει πως τοῖς αὐτοῖς φαρμάκοις τὰ μέρη θερμὰ καὶ ὑγρὰ παραπλησίως ὄντα. προσάπτεται δὲ ὁ τοιοῦτος λόγος ἤδη καὶ τῆς περὶ συνθέσεως φαρμάκων πραγματείας. ἐάσαντες οὖν αὐτὸν ἐπὶ τὸ προσκείμενον ἴωμεν, αὐτὴν τὴν καθόλου δύναμιν ἑκάστου λέγοντες φαρμάκου, ὥσπερ καὶ τοῦ διφρυγοῦς εἴπομεν. προσθήσω δέ τι τῷ κατ' αὐτὸ λόγῳ χρήσιμον οὐ περὶ διφρυγοῦς μόνον γινώσκειν, ἀλλὰ καὶ περὶ Δημνίας σφραγῖδος καὶ πομφόλυγος καὶ ὀποβαλσάμου καὶ λυκίου τοῦ Ἰνδικοῦ. τούτων

multo utilissimum factum est medicamentum tum ad putrescentia oris ulcera sive per se sive cum melle, cui detracta sit spuma, tum ad anginam, videlicet ubi jam per astringentium medicamentorum auxilium constitit quod influebat. Praeterea columellam ubi praesecuissem ipso solo et statim et usque ad cicatricem sum usus; ac frequenter exacte occlusam effecit cicatricem tum hujus particulae tum omnium adeo exulceratarum, sic in ulceribus omnibus pudendorum atque ani. Usus autem similis est ut in oris ulceribus, siquidem eae partes eisdem fere medicamentis gaudent, nimirum calidae similiter ac humidae. Verum haec oratio jam tractatum de componendis medicamentis attingit. Ea itaque omissa ad id quod propositum est pergamus universalem medicamenti cujusque facultatem exponentes, sicut sane diphrygis diximus. Adjiciam vero huic qui de illo habetur sermoni rem non modo de diphryge scitu utilem, sed et de Lemnia sphragide et pompholyge et opobalsamo et lycio Indico.

γὰρ ἔμαθον ἔτι μειράκιον ὢν σκευασίας, ἀδιά[262]γνωστον τὸ σκευασθὲν ἐργαζόμενος τῶν ἀληθινῶν. ἦν δὲ ὁ διδάξας ἄνθρωπος ἐπὶ μισθῷ μεγάλῳ περιεργότατος οὐκ ἐς ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα παραπλήσια. διὰ τοῦτο τοιγαροῦν ἔς τε Λῆμνον καὶ Κύπρον καὶ τὴν Παλαιστίνην Συρίαν ἐσπούδασα πορευθεὶς ἑκάστου τῶν φαρμάκων τούτων πολὺ πλῆθος εἰς ὅλον ἐμαυτοῦ παραθέσθαι τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὸ λύκιον τὸ Ἰνδικὸν ἀρτίως ἐνηνεγμένον ἐς Φοινίκην ἅμα τῇ Ἰνδικῇ ἀλόῃ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον εὐτύχησα λαβεῖν, ἡνίκα τὴν ἀπὸ τῆς Παλαιστίνης ὁδὸν ἐπανήειν, αὐτῷ τε τῷ κεκομίσθαι διὰ τῶν καμήλων, σὺν τῷ παντὶ φορτίῳ, πεισθεὶς Ἰνδικὸν ὑπάρχειν αὐτὸ καὶ τῷ τὸ νοθευόμενον οὐ δύνασθαι πρὸς τῶν κομιζόντων γινώσκεσθαι, τῆς ὕλης ἐξ ἧς σκευάζεται κατὰ τοὺς τόπους ἐκείνους μὴ γεννωμένης. ἄμεινον δ᾽ ἔδοξέ μοι οὐδαμῶς γράφειν τὰς τῶν νόθων συνθέσεις, τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων ἕρμαιον ἡγουμένων τὰ τοιαῦτα μανθάνειν. οὐδὲ γὰρ ἀναγκαῖον ἅμα τοῖς διαγνώσεσιν τῶν ἀληθινῶν καὶ γνησίων τὰς τῶν νόθων συνθέσεις

Nam etiamnum adolefcens didici haec ita praeparare ut a veris nativisque nihil differre viderentur; nam qui me docebat ingenti mercede homo curiofiffimus erat non in his tantum, fed et aliis fimilibus. Itaque in Lemnum, in Cyprum, in Palaeftinam Syriam eo ftudio navigavi, ut medicamentorum iftorum cujusque vim magnam quae in omnem vitam meam fatis foret reponerem. Sed et lycium Indicum nuper afportatum in Phoenicen cum aloë Indica id temporis commodum accipere contigit, quum a Palaeftina iter reflecterem; quum perfuafum haberem eo ipfo quod a camelis cum tota farcina advectum effet, proculdubio effe Indicum, quodque adulteratum haud nofci ab iis qui portaffent poffet; propterea quod materia, ex qua id praeparatur atque adulteratur, illis in locis haud nafceretur. Porro fatius vifum eft mihi quibus rationibus ea adulterantur haudquequam afcribere, utpote quum homines fcelerati in lucro ponant talia poffe difcere. Nec enim neceffarium eft cum verorum ac germanorum notis ac indiciis adulteran-

γινώσκειν, μηδέν γε συντελούσας εἰς τὴν διάγνωσιν αὐτῶν. ἐβουλόμην δ' ἄν, εἴ μοι δυνατὸν ἦν, καὶ τὰς παρὰ τοῖς ἐμοῦ πρεσβυτέροις τῶν παραπεποιημένων φαρμάκων σκευασίας ἀπαλεῖψαι.

[θ'. *Περὶ θείου.*] Ἅπαν μὲν θεῖον ἑλκτικῆς ἐστι δυνάμεως, θερμὸν μὲν τῇ κράσει, λεπτομερὲς δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν ὑπάρχον, ὡς καὶ πρὸς πολλὰ τῶν ἰοβόλων ἀνθίστασθαι. ἔγωγ' οὖν ἐπί τε τρυγόνος θαλασσίας καὶ δράκοντος ἐχρησάμην αὐτῷ πολλάκις, ἁλιεῖς τέ τινας διδάξας ἤκουσα μετὰ χρόνον αὐτῶν ἐπαινούντων μεγάλα τὸ φάρμακον. ἡ δὲ χρῆσις γίνεται καὶ ξηροῦ κατὰ τοῦ νύγματος ἐπιπαττομένου τοῦ φαρμάκου καὶ σιάλου μεμιγμένου. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ἐπινοήσας εὗρον ὑπὸ τῆς πείρας μαρτυρούμενον, ἐπενόησα δὲ καὶ δι' οὔρου δευθὲν αὐτὸ ποιήσειν. εὐπόριστα γὰρ ἁλιεῦς ὅλως ἐδίδασκον φάρμακα, καὶ σὺν ἐλαίῳ δὲ παλαιῷ καὶ σὺν μέλιτι καὶ σὺν ῥητίνῃ τερμινθίνῃ καλῶς ἂν ἔφην αὐτοὺς χρήσασθαι. καὶ μέντοι καὶ πάντων τούτων ἡ πεῖρα τὴν κρίσιν ἐποιήσατο. καὶ ψώρας δὲ καὶ λειχῆνας καὶ

dorum nosse compositiones, quum nihil ad ea discernenda conferant; imo optem, si fieri posset, quae a majoribus me perperam conficiendorum medicamentorum proditae sunt compositiones omnes prorsum delere atque extirpare.

[9. *De Sulfure.*] Sulfur omne trahendi vim possidet, estque temperamenti calidi atque essentiae tenuis adeo ut ad multa venenatorum animalium resistat. Siquidem ego adversus turturem marinum et draconem saepenumero eo sum usus, et quum id piscatores quosdam docuissem, reverso post aliquantum temporis magnifice medicamentum hoc commendarunt. Usus ejus est ut et siccum ictui inspergatur et cum saliva mixtum; nam quum et hoc excogitassem, ab experientia comprobari reperi. Sed et urina maceratum idem effecturum excogitavi. Docebam enim piscatores medicamenta maxime parabilia, dixique pulchre illos et cum oleo veteri et melle et resina terebinthina usuros. Et sane horum omnium experientia judicium praestitit.

λέπρας οὐκ ὀλιγάκις ἰασάμην τῷ φαρμάκῳ τῷδε, μετὰ ῥητίνη τερμινθίνη. ἀποῤῥύπτει γὰρ τὰ τοιαῦτα πάντα πάθη χωρὶς τοῦ πρὸς τὸ βάθος ἀποκρούεσθαι, πολλῶν ἄλλων φαρμάκων τῶν ἰωμένων αὐτὰ μικτὴν ἐχόντων δύναμιν ὡς διαφορεῖν τε καὶ ἀποκρούεσθαι.

[ι'. Περὶ ἰοῦ.] Ἰὸς δριμεῖαν ἔχει γευομένοις ποιότητα διαφορητικός τε καὶ καθαιρετικὸς καὶ τηκτικὸς ὢν οὐχ ἁπαλῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ σκληρᾶς σαρκός. εἴρηται δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡς ἔνιοι πολλὰ τῶν τοιούτων φαρμάκων ἐπουλωτικὰ καλοῦσιν, ἐπειδὴ λειώσαντες αὐτὸν καὶ χνοώδη ποιήσαντες, ἅπτονται τῶν ὑπερσαρκούντων ἑλκῶν διὰ μήλης πυρῆνος. εἶτα καὶ τὴν ὑστεραίαν εὑρίσκουσιν προσεσταλμένα, καίτοι γε γινώσκοντες ὡς εἰ βραχεῖ πλέον ἐπιθεῖεν, οὐ κατεσταλμένον, ἀλλὰ καὶ καταβιβρωσκόμενον εὑρήσουσι τὸ ἕλκος· τήκει γὰρ καὶ διαφορεῖ τὴν σάρκα, τῶν ἐπουλωτικῶν φαρμάκων [263] συναγόντων τε καὶ πιλούντων καὶ σφιγγόντων καὶ τυλούντων αὐτήν. ἔστι δὲ καὶ τῇ γεύσει δακνώδης, οὐ μόνον τοῖς ἕλκεσιν ὁ ἰός. εἰ δέ τις μίξειεν ὀλίγον κηρωτῇ

Quin et pſoras et lichenas et lepras non raro hoc medicamento cum reſina terebinthina ſanavi. Extergit omnes id genus affectus atque in profundum non repellit: quum alia multa medicamenta quae illos curant mixtam habeant potentiam, nempe ut diſcutiant pariter et repellant.

[10. *De aerugine.*] Aerugo guſtantibus acrem qualitatem offert, digerens, detrahens et liquans non teneram modo, ſed et duram carnem. Porro ſupra dictum eſt nonnullos ejus generis medicamenta epulotica appellare, quum iis in tenuiſſimum pollinem tritis per ſpecilli cuſpidem contigerit ulcera excreſcentia ac poſtridie contracta reperiant; tametſi illos haud lateat, ſi paulo plus impoſitum foret, ſeſe ulcus non contractum, ſed eroſum inventuros; ſiquidem colliquat et digerit carnem, quum medicamenta epulotica contrahant, conſtipent, conſtringant et calli in morem illam indurent. Quin et guſtum mordicat aerugo, non tantum ipſa ulcera. Quod si pauculum ejus cerato non

πολλῇ, ῥυπτικὸν ἀδήκτως γίνεται τὸ μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν. εἴρηται δ' ἔμπροσθεν ὑπὲρ τῆς φύσεως τῶν τοιούτων φαρμάκων, ὅπως τε παραλογίζονταί τινες ἑαυτοὺς ἐκ τῶν τοιούτων συνθέσεων, ἤτοι σαρκωτικὴν ἢ ἐπουλωτικὴν δύναμιν οἷς οὐ χρὴ προσάπτοντες φαρμάκοις, οὐκ αὐτοῖς τοῦτο ποιεῖν πεφυκόσιν, ἀλλὰ τοῖς ἐξ αὐτῶν συντελοῦσιν συγκειμένοις.

[ια΄. *Περὶ καδμείας.*] Καδμεία γίνεται μὲν καὶ κατὰ τὴν ἐν ταῖς καμίνοις γένεσιν τοῦ χαλκοῦ, τῆς γῆς ὅλης ἐκείνης ἐξ ἧς ὁ χαλκὸς γεννᾶται κατὰ τὴν καμινείαν ἀναπεμπούσης εἰς ὕψος οἷον αἰθαλόν τινα ἢ ἄσβολον, ἢ αἰθάλην γε καὶ ἀσβόλην, ὡς ἂν ἐθέλῃ τις καλεῖν. εἰ δ' οὐ γῆν, ἀλλὰ λίθον ἐθέλεις καλεῖν, ἐξ οὗ διακρινομένου κατὰ τὰς καμίνους τὸ μέν τι χαλκὸς γίνεται, τὸ δὲ καδμεία, τὸ δὲ διφρυγὶς, διαφερέτω μηδέν. γίγνεται δὲ καὶ ἐν τοῖς ἀργυρίοις μετάλλοις κατὰ τὴν ὁμοίαν διάκρισιν ἢ γένεσιν ἢ ὅπως ἂν ἐθέλῃς ὀνομάζειν. ἀλλὰ καὶ τοῦ πυρίτου λίθου καμινευομένου γίγνεται καδμεία. καὶ χωρὶς δὲ καμίνου καδμεία κατὰ Κύπρον εὑρίσκεται, καὶ δικαίως ἄν τις τὴν τοιαύτην ὀνομάζοι

pauco admifceas, id quod ex ambobus mixtum eft citra morfum extergit. Dictum vero fupra eft de talium medicamentorum natura, tum ut fefe quidam fallant ex talibus compofitionibus aut farcoticam aut epuloticam facultatem medicamentis afcribentes quibus minime oportet, utpote quum ipfa id praeftare nequeant, verum ea quae ex ipfis compofita funt.

[11. *De Cadmia.*] Cadmia fit ubi in fornacibus aes paratur, nempe tota terra ex qua aes generetur, in fornacibus in altum egerente velut fuliginem quampiam aut favillam, utcumque appellare libuerit. At fi non terram, fed lapidem nuncupare velis ex quo in fornacibus fecernendo partim fit aes partim cadmia partim diphryges, nihil sane retulerit. Sed et in argenteis metallis efficitur fimili fecretione five generatione, aut quomodocunque vocare voles. Quin et ex pyrite lapide in fornacibus ufto fit cadmia. Caeterum absque fornace in Cypro cadmia invenitur; ac jure quispiam illam lapidem nuncupet. Itaque in Solis pauciffi-

λίθον. ἐν γοῦν τοῖς Σόλοις τῆς ἐν ταῖς καμινείαις γεννωμένης καδμείας ὀλίγιστον ἦν ἔτι καθ' ὃν ἐγὼ χρόνον ἐπεδήμησα τῇ νήσῳ. λίθους δὲ λαβὼν παρὰ τοῦ τοῖς μετάλλοις ἐπιτεταγμένου κατά τε τὰ ὄρη καὶ τοὺς ῥύακας εὑρισκομένους, οὓς εἰς Ἀσίαν τε καὶ Ἰταλίαν κομίσαντός μου, μέγιστον δῶρον ἐδόκουν οἱ φίλοι λαμβάνειν, ὡς τῆς ἄλλης καδμείας ἐκείνην οὖσαν ἀμείνονα. τὴν τοιαύτην μὲν οὖν εἰκότως ἄν τις ὀνομάζοι λιθώδη καδμείαν, τῆς δὲ καμινευομένης ἡ μέν τις βοτρυῖτις, ἡ δὲ πλακῖτις ὑπὸ τῶν ἰατρῶν καλεῖται· βοτρυῖτις μὲν ἡ ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις μέρεσι τῶν οἴκων ἀθροιζομένη κατὰ τὰς καμινείας, πλακῖτις δὲ ἡ ἐν τοῖς ταπεινοτέροις. καὶ πρόδηλον ὅτι λεπτομερεστέρα μὲν (126) ἡ βοτρυῖτίς ἐστι, παχυμερεστέρα δὲ ἡ πλακῖτις, ἀμφότεραι δὲ ξηραντικῆς δυνάμεως, ὥσπερ καὶ τἄλλα τὰ μεταλλευόμενά τε καὶ λιθώδη καὶ γεώδη. πρὸς δὲ τῇ ξηραντικῇ καὶ τὴν ῥυπτικὴν μετρίως ἔχει. ἥ γε μὴν ἐκ τῶν καμίνων ἐξ ἀνάγκης ἔχει τι καὶ τῆς τοῦ πυρὸς δυνάμεως. εἰκότως οὖν πλύνοντες αὐτὴν φάρμακον ἐργάζονται ξηραίνόν τε καὶ ῥύπτον

mum etiam reliquum erat cadmiae quae in fornacibus provenit, quo tempore ego in infula peregrinabar. Verum lapides qui in montibus et rivis reperiebantur a metallis praefecto acceptos in Afiam Italiamque portavi ad amicos, a quibus fummam inibam gratiam, quod fe vel maximum munus accepiffe dicerent, et quae alia omni cadmia multo effet praeftantior. Et talem certe merito quis lapidofam vocet cadmiam. At ejus quae combufta eft aliam botryitin, aliam placitim medici nuncupant; botryitin quidem quae in editioribus domorum, in quibus fornaces exftructaefunt, partibus colligitur; placitin vero quae in inferioribus. Ac liquet fane botryitin partium effe tenuiorum, craffiorum vero placitin, utranque autem vi deficcandi ceu alia metallica omnia et lapidofa terrenaque. Porro praeter deficcandi facultatem mediocriter extergit. Attamen quae in fornacibus colligitur, igneae facultatis aliquid habeat neceffe eft. Merito itaque lavantes eam medicamentum efficiunt mediocriter tum

μετρίως ἄνευ δήξεως ὡς εἰς τὰ πληρώσεως ἕλκη δεόμενα κατά τε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ πᾶν σῶμα χρήσιμον. τὰ δὲ λίαν ὑγρὰ τῶν ἑλκῶν ἢ σηπεδονώδη κατὰ μὲν τὰ πάνυ μαλακὰ τῶν σωμάτων, οἷα τὰ τῶν εὐνούχων τε καὶ παίδων καὶ γυναικῶν ἐστιν, ὀνίνησιν ἡ τοιαύτη καδμεία· κατὰ δὲ τὰ σκληρὰ καὶ σύντονα τῶν εὐτονωτέρων ξηραινόντων ἐστὶ χρεία φαρμάκων. ἀεὶ τοίνυν χρὴ μεμνῆσθαι πρὸς τὴν εὔκρατόν τε καὶ μέσην τῶν ὑπερβολῶν φύσιν ἀναφέρεσθαι τὸν λόγον ἐν ἅπασι τοῖς ἁπλῶς λεγομένοις, οἷον ὅτε εἴπωμεν ἤτοι πληρωτικὸν ἑλκῶν ἢ ἐπουλωτικὸν εἶναι φάρμακον, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν ἄλλο ποιοῦν, πρὸς ἣν καὶ ἡμεῖς νῦν ἀναφέροντες ξηραντικὴν καὶ βραχέως ῥυπτικὴν τῇ καδμείᾳ τὴν δύναμιν εἶναί φαμεν, ἐν δὲ τῇ κατὰ θερμότητά τε καὶ ψύξιν διαφορᾷ σύμμετρός πως ἐστιν οὐδέτερον ἐπιφανῶς ἐργαζομένη.

[264] [ιβ'. Περὶ κινναβάρεως.] Κιννάβαρι δριμείας μετρίως δυνάμεώς ἐστιν, ἔχει δέ τι καὶ στύψεως.

[ιγ'. Περὶ κισσήρεως.] Κίσσηρις ἐάν τ' ἐν τοῖς μεταλ-

desiccans tum extergens absque mordicatione utile ad ulcera carnis impletionem poscentia et in oculis et in toto corpore. Porro ulcera magnopere humida aut putrescentia in corporibus impendio mollibus, qualia sunt eunuchorum, puerorum ac mulierum, ejusmodi cadmia adjuvat, at in durioribus et contentioribus quae valentius desiccant requirunt. Itaque illud semper memoria tenendum, sermonem ad temperatam et mediam excessuum naturam in iis quae ita simpliciter afferuntur referendum, puta quum dicimus medicamentum aut ulcera carne implere, cicatrice claudere, aut aliud quidvis ejus generis praestare, ad quam utique et nos respicientes desiccatoriam leviterque abstersoriam cadmiae inesse facultatem dicimus. In caliditatis autem et frigiditatis differentia temperata quodammodo existit cadmia, nempe neutrum insigniter efficiens.

[12. *De cinnabari.*] Cinnabari modice acrem facultatem obtinet. Habet vero et astrictionis quippiam.

[13. *De cisere, pumice.*] Pumicem si inter metal-

λευκοῖς τάξῃς αὐτὴν, ἐγκαλέσουσιν οἱ φιλεγκλήμονες, ἄν τ᾽ ἐν τοῖς λίθοις, οὐ συγχωρήσουσι λίθον εἶναι, πολὺ δὲ μᾶλλον οὐδὲ γῆν, οὐδὲ τῶν ἐκ θαλάττης τι. καὶ μὴν δεῖ ποτε περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ἐμβαλλομένης εἴς τε τὰ σαρκωτικὰ φάρμακα καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ῥυπτικά. τοῦτο μὲν οὖν ἀκαύτου, τοῦτο δὲ κεκαυμένης, ἡνίκα καὶ λεπτομερεστέρα γίνεται τοῖς ἄλλοις τοῖς κεκαυμένοις ἅπασι παραπλησίως, ἀλλ᾽ ἐν τῇ καύσει προσλαμβάνει τι δριμὺ, καὶ ἀποτίθεταί γε πάλιν αὐτὸ πλυνομένη. δόξειε δ᾽ ἂν τοὺς ὀδόντας λαμπρύνειν οὐ τῇ δυνάμει μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ τραχύτητι, καθάπερ εἰ καὶ σμίριν ἢ ὄστρακον ἤ τι τοιοῦτον λειώσας προσφέροις, ἅτινα καὶ αὐτὰ λαμπρύνει τάχα κατ᾽ ἄμφω, διότι τε ῥυπτικὸν ἔχει τι καὶ τῇ τραχύτητι. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὰ κεκαυμένα κέρατα λαμπρυντικὰ τῶν ὀδόντων ἐστίν.

[ιδ΄. *Περὶ κονίας τῆς ἐκ τῆς τέφρας.*] *Κονία.* τῆς τέφρας πλυθείσης ἡ κονία γίνεται, τέφραν δὲ τὸ ὑπόλειμμα τῶν κεκαυμένων σωμάτων ὀνομάζουσιν οἱ Ἕλληνες, ἐάν τε λιθώδη τὴν φύσιν, ἐάν τε δένδρων ἢ ζώων ᾖ μόρια. κατὰ

lica recenſeas, calumniabuntur quibus animus prurit accuſandi libidine; et ſi inter lapides ponas, lapidem eſſe negabunt; ac multo minus terram eſſe concedent; nec marinorum haberi quodpiam volent. Atqui alicubi tamen de illo dicendum eſt; quippe qui in ſarcotica indatur medicamenta et ea quae dentes extergunt, partim uſtionem non expertus, partim etiam uſtus, quando videlicet aliis omnibus combuſtis ſimiliter ſubſtantiae efficitur tenuioris. Caeterum uſtione quiddam acquirit acrimoniae, quam rurſum lotione exuit. Videri autem poterit ſplendorem dentibus conciliare non tantum facultate, ſed etiam aſperitate, velut etiam ſi ſmirin aut teſtam aut hoc genus quippiam tritum admoveas, quae certe et ipſa ſplendorem afferunt forte utroque, tum quia detergendi habeant facultatem tum quia aſperitatem. Eundem in modum cornua deuſta dentes ſplendidos efficiunt.

[14. *De conia, lixivio ex cinere.*] Lixivium. Abluto cinere fit lixivium. Cinerem autem uſtorum corporum reliquias Graeci nuncupant, ſive natura ſint lapidea ſive arborum

Ed. Chart. XIII. [264.] Ed. Baf. II. (126.)

τὴν φύσιν οὖν τοῦ πλυνομένου καὶ ἡ κονία γίνεται, τοῦ μὲν ἐμπύρευμα δριμύτατον ἔχοντος δριμυτάτη, τοῦ δὲ μὴ τοιούτου μετριωτέρα, διὸ καὶ ταῖς σηπταῖς λεγομέναις δυνάμεσι μίγνυται καυστικὴν ἔχουσα θερμότητα, τῷ λεπτομερεῖ τῆς οὐσίας ἀνωδύνως κάουσα.

[ιε΄. Περὶ κυανοῦ.] Κυανὸς εἴτ' ἀρσενικῶς εἴτε θηλυκῶς ἐθέλεις ὀνομάζειν τὸ φάρμακον τοῦτο, δριμείας ἐστὶν δυνάμεως, καθαιρετικῆς τε καὶ διαφορητικῆς πλέονος ἢ κατὰ τὸ κιννάβαρι· μετέχει δὲ καὶ στύψεως.

[ιστ΄. Περὶ λεπίδος τῆς ἀπὸ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ στομώματος.] Λεπὶς ἡ μέν τίς ἐστι χαλκοῦ πολύχρηστον φάρμακον, ἡ δέ τις σιδήρου τε καὶ στομώματος. ὀνομάζουσι δέ τινες καὶ ἡλῖτιν λεπίδα. ξηραίνουσι μὲν οὖν ἰσχυρῶς ἅπασαι, διαφέρουσι δ' ἀλλήλων αὐτῷ τε τῷ ξηραίνειν ἧττόν τε καὶ μᾶλλον καὶ τῷ παχυμερεστέρας ἢ λεπτομερεστέρας οὐσίας εἶναι καὶ τῷ στύψεως μετέχειν ἧττόν τε καὶ μᾶλλον. ἡ μὲν οὖν ἡλῖτις ἐν τῷ ξηραίνειν πρωτεύει. καὶ

animaliumve particulae. Fit ergo lixivium pro ejus quod eluitur natura, ejus quidem quod empyreuma five igneam naturam habet acerrimam, ipfum quoque accerrimum eft, ejus quod tale non eft, etiam moderatius. Quare et fepticis vocatis facultatibus commifcetur utpote cauflicam caliditatem poffidens, fed propter fubftantiae tenuitatem citra dolorem adurens.

[15. *De cyano, caeruleo.*] Cyanus, five mafculino five foeminino genere pronunciare velis, hoc medicamentum acri facultate eft tum exedendi tum difcutiendi potentiore quam cinnabari. Ineft quoque ei nonnulla aftrictio

[16. *De fpuama aeris et ferri et chalybis.*] Squama alia eft aeris, medicamentum multo utiliffimum, alia ferri et chalybis. Quidam vero nominant et helitin fquamam. Omnes fane vehementer deficcant. At inter fefe diverfae funt tum quod alia magis, alia minus exficcet, tum quod alia craffioris, alia tenuioris fit effentiae, quodque plus minusve aftrictionis fint participes. Helitis certe principem in deficcando

γὰρ καὶ λεπτομερεστέρα τῶν ἄλλων ἐστὶν, προσειληφυῖά τι καὶ ἰοῦ, στύψεως δὲ πλείονος ἡ τοῦ σιδήρου μετέχει λεπὶς, καὶ ταῦτ᾽ ἔτι μᾶλλον ἡ τοῦ στομώματος, διὸ καὶ πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἀμείνους εἰσὶ τῆς τοῦ χαλκοῦ. [265] καθαιρεῖ δὲ καὶ τήκει σάρκα μᾶλλον ἡ τοῦ χαλκοῦ, ταύτης δ᾽ ἔτι μᾶλλον ἡ ἡλῖτις. ἅπασαι δὲ λεπίδες δακνώδεις εἰσὶν οὐκ ἀγεννῶς, ᾧ καὶ δῆλον ὡς ἡ τῆς οὐσίας αὐτῶν σύστασις οὐ πάνυ τι λεπτομερής ἐστιν, ἀλλὰ παχυμερὴς μᾶλλον. ἀδηκτότερον γὰρ ἀεὶ τῶν τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐχόντων ἐστὶ τὸ λεπτομερέστερον, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐδείχθη.

[ιζ΄. Περὶ λιθαργύρου.] Λιθάργυρος ξηραίνει μὲν ὥσπερ καὶ τἄλλα πάντα τὰ μεταλλικά τε καὶ γεώδη καὶ λιθώδη φάρμακα, μετριώτατά γε μὴν τοῦτο ποιεῖ. καὶ κατὰ τὰς ἄλλας δὲ ποιότητάς τε καὶ δυνάμεις ἐν τῷ μέσῳ πώς ἐστιν, οὔτε θερμαίνουσα σαφῶς οὔτε ψύχουσα καὶ τοῦ στύφειν τε καὶ ἀποῤῥύπτειν μετρίως μετέχει. διὸ καὶ τῶν σαρκωτικῶν φαρμάκων, ἃ μετρίως ἐδείχθη ῥυπτικὰ, λείπεται καὶ

locum obtinet, nam et subtilissimae omnium substantiae est, nimirum quae et aeruginis nonnihil assumpserit. Majorem obtinet astrictionem squama ferri et hac etiam majorem chalybis, quamobrem ad contumacia ulcera meliores sunt quam squama aeris. Detrahit et liquat carnem potentius squama aeris et hac etiam valentius helitis. Omnes autem squamae non instrenue mordaces sunt. Ex quo clarum est quod essentiae ipsarum consistentia non admodum tenuis est, sed potius crassa. Siquidem inter ea quae eandem vim obtinent minus est mordax quod est tenuius, ceu superioribus libris ostendimus.

[17. *De lithargyro.*] Lithargyrus desiccat quidem velut alia omnia metallica, lapidea terrenaque medicamenta, verum omnium id efficit moderatissime. Et secundum alias tum qualitates tum facultates quodammodo in medio est, neque manifesto calefaciens neque refrigerans. Modica tamen adstringendi abstergendique facultas ei inest, quamobrem inferior est et sarcoticis medicamentis, quae

τῶν συναγόντων δὲ καὶ στυφόντων. πρὸς δὲ τὰ κατὰ μηρούς παρατρίμματα χρήσιμόν ἐστι φάρμακον, ἐπειδὴ βραχέως ἀμφοτέρων τῶν εἰρημένων μετέχει δυνάμεων. τῆς μέσης οὖν τάξεως εἰκότως ἂν ἐν τοῖς μεταλλικοῖς νομίζοιτο. διὸ καὶ ὡς ὕλῃ χρώμεθα πολλάκις αὐτῇ, μιγνύντες τοῖς ἰσχυρὰν ἔχουσι δύναμιν ἢ δάκνουσαν ἢ στύφουσαν ἢ ὅ τι ἄλλο ποιοῦσαν, ὥσπερ κἂν τοῖς τηκτοῖς τῷ κηρῷ χρώμεθα πρὸς τὰ πλεῖστα τῶν φαρμάκων ὥσπερ ὕλῃ τινί. διότι καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέσῳ πως τέτακται τῶν ἰσχυρὰν ἐχόντων δύναμιν.

[ιη'. Περὶ νίτρου.] Νίτρον εἴρηται καὶ πρόσθεν ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ἀφρονίτρου τε καὶ ἁλῶν δυνάμεως εἶναι, καυθὲν δ' ἐγγυτέρω γίγνεται τῷ ἀφρονίτρῳ, λεπτομερέστερον δ' ἐκ τῆς καύσεως ἀποτελούμενον. ξηραίνει τοιγαροῦν καὶ διαφορεῖ καὶ, εἰ εἴσω τοῦ σώματος ληφθείη, τέμνει καὶ λεπτύνει τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς πολὺ μᾶλλον τῶν ἁλῶν. ἀφρόνιτρον δ' εἰ μὴ μεγάλης ἀνάγκης οὔσης οὐδὲ καταπίνει τις ὡς ἂν κακοστόμαχον ὄν, ἐπεί τοι μᾶλλόν ἐστι νίτρου τμητικόν. ἐπὶ γοῦν μυκήτων πνιγόντων ἐχρῆτό τις

mediocriter extergentia oſtendimus et contrahentibus atque aſtringentibus. Caeterum ad intertrigines ſemorum utilis medela eſt, quandoquidem utriusque jam dictae facultatis leviter eſt particeps. Jure itaque medii ordinis in metallicis habebitur. Proinde ea frequenter utimur ceu materia iis miſcentes quae valentem facultatem obtinent ſive mordicantem ſive aſtringentem vel aliud facientem, ſicut in liqueſcentibus ad pleraque medicamenta ceram adhibemus tanquam materiam, quia ſcilicet et ipſa quodammodo medium tenet eorum quae valentem facultatem poſſident.

[18. *De nitro.*] Nitrum dictum eſt ſupra in medio aphronitri et ſalis virium. Caeterum uſtum propius ad aphronitrum accedit, utpote ex uſtione tenuius redditum. Deſiccat itaque ac digerit; et ſi intro in corpus ſumatur, incidit et extenuat craſſos lentosque ſuccos potentius multo quam ſal. Aphronitrum vero, niſi gravis urgeat neceſſitas, devorandum non eſt, nimirum inimicum ſtomacho, quandoquidem plus etiam nitro incidit. Sane ad fungos

ἀγροῖκος αὐτῷ καὶ διὰ παντὸς εὐδοκίμει. νίτρῳ δὲ κεκαυμένῳ τε καὶ ἀκαύστῳ καὶ ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ τῷ ἀφρῷ καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τοιούτων χρώμεθα.

[ιθ'. Περὶ μελαντηρίας.] Μελαντηρία τῶν στυφόντων ἱκανῶς ἐστι φαρμάκων, μετὰ τοῦ καὶ λεπτομερὴς εἶναι σχεδὸν ἁπάντων τῶν στυφόντων μάλιστα.

[κ'. Περὶ μέλανος γραφικοῦ.] Μέλαν ᾧ γράφομεν, ἱκανῶς καὶ τοῦτο ξηραίνει λυόμενον ὕδατι. καὶ τὰ πυρίκαυτα δὲ τῶν ἑλκῶν πα(127)ραχρῆμα καταχριόμενον ὀνίνησιν. εἰ δὲ καὶ ὄξους ἔχει, πολὺ μᾶλλον.

[266] [κα'. Περὶ μίσυος.] Μίσυ. κατὰ τὸ μέταλλον ἐν Κύπρῳ τὸ προειρημένον ἐν τοῖς τῶν Σόλων ὄρεσι μέγας τις ἦν οἶκος, οὗ κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, ὡς πρὸς ἡμᾶς δὲ τοὺς εἰσιόντας ἀριστερὸν, εἴσοδος ἦν εἰς αὐτὸ τὸ μέταλλον, ἐν ᾧ τινας ἐθεασάμην ἐπὶ πλεῖστον ἐκτεταμένας οἷον ζώνας ἐπ' ἀλλήλαις τρεῖς, ταπεινοτάτην μὲν τὴν τοῦ σώρεως, ἐπ' αὐτῇ δὲ τὴν τῆς χαλκίτεως, εἶτα τοῦ μίσυος. ὁ δὲ κατ' ἐκεῖ-

fuffocantes rufticus quidam uti eo affolet et femper profuiffe probatum eft. Caeterum nitro ufto fimul et non ufto, et multo etiam magis ejus fpuma in talibus uti confuevimus.

[19. *De melanteria.*] Melanteria ex medicamentis eft multum aftringentibus cum hoc quod omnia propemodum aftringentia tenuitate partium exuperet.

[20. *De atramento fcriptorio.*] Atramentum quo fcribimus admodum et ipfum deficcat aqua folutum. Ulcera autem igni ambufta protinus illitum juvat, at fi acetum quoque habeat, multo magis.

[21. *De mify.*] Mify. In metallo Cypri, cujus modo mentionem feci, in montibus Solorum domus erat ingens, cujus ad parietem dextrum, fed ad nos utique qui ingrediebamur finiftrum, defcenfus erat in ipfum metallum, in quo quasdam confpexi in longiffimum porrectas veluti zonas alias fuper alias, numero tres: infima erat ipfius foreos: fuper quam erat altera chalciteos, fuprema mifyos. Caeterum id

νον τὸν καιρὸν ἐπίτροπος τοῦ μετάλλου, δεικνύς μοι ταῦτα, καθάπερ, ἔφη, νῦν ἡμεῖς ἐν πενίᾳ τῆς καμινευομένης καδμείας ὄντων ἡμῶν, οὕτω ἐν πλούτῳ θαυμαστῷ τὰ τρία ταῦτα ὁρᾷς καθεστηκότα. καὶ τοίνυν καὶ λαβὼν ἐξ αὐτοῦ πάμπολυ πρῶτον μὲν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐκεῖθεν δ' εἰς τὴν Ῥώμην ἐκόμισα καὶ μέχρι νῦν ἔσχον ἐτῶν μεταξὺ γενομένων ὡς λ'. καὶ κατά τινα τύχην ἡ προκειμένη πραγματεία μέχρι μὲν τῆς ὀγδόης βίβλου προῆλθεν, ὡς πρὸ ἐτῶν εἴκοσιν, οὐ προστεθέντος αὐτῇ τοῦ ἐννάτου τούτου, διὰ τὸ τινὰς μὲν τῶν λίθων μηδέπω τεθεᾶσθαι. καὶ μέντοι καὶ τὰς μεταξὺ γενομένας ἀσχολίας ἑτέρων ἕνεκα. νυνὶ δὲ προστεθέντος μου τὸ ἔννατον τοῦτο βιβλίον, ἐν τῷ μεταξὺ συνέβη τι θέαμα κατὰ τύχην κάλλιστον, ὅπερ ἐξεπίτηδές ἂν τις αὐτὸς ἐτεχνήσατο. δεηθεὶς γὰρ εἴς τι φάρμακον σκευαζόμενον μίσυος, ἀνειλόμην ὡς χειροπληθῆ βῶλον, οὐ πάνυ τι τοιαύτην σύστασιν ἴσχοντος τοῦ μίσυος, ἀλλὰ κατὰ μικρὰς ἑνώσεις διαλυομένου. θαυμάσας οὖν τὴν ἀήθη πύκνωσιν αὐτοῦ καὶ θλάσας τὴν βῶλον, εὗρον ἐπιπολῆς μὲν ἐν κύκλῳ τὸ μίσυ καθάπερ

temporis praefectus metalli his commonstratis, sicut, inquit, nunc advenis in cadmiae fornacariae inopia, ita horum trium admirandas has vides divitias. Itaque ego ingenti ejus accepto pondere, primum quidem in Asiam, deinde Romam attuli et usque modo habui, elapsis jam annis plus minus triginta. Et forte quadam absolutum fuit hoc opus adusque octavum librum ante annos viginti, nec adjectus fuit nonus, partim quod lapides quosdam nondum conspexissem, partim ob alia negotia quae mihi interea temporis obvenere. Nunc autem quum nonum hunc librum caeteris addere pararem, interea forte fortuna mihi accidit res spectatu longe pulcherrima, ac si quispiam eo studio ac industria magno cum artificio effecisset. Nam quum misy opus haberem ad medicamentum quodpiam praeparandum, bolum ejus accepi quantum fere plena manu teneas, qualem sane consistentiam misy non admodum solet habere, quum in parva frustula dividatur. Miratus itaque insolitam ejus condensationem bolo fracto extimum quidem misy circumquaque reperi ejus quod

ἐπάνθισμά τι τοῦ ἔνδον. ἐπ' αὐτῷ δὲ μεταξὺ χαλκίτεώς τε καὶ μίσυος οἷον ἡμίῤῥοπός τις ἐκ χαλκίτεως εἰς μίσυ μεταβολή. τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς βῶλος ἦν χαλκίτεως. ὅσον δ' ἐν τῷ βάθει χαλκῖτις ἀκριβὴς ἦν, ἔτι μηδεμίαν ἀλλοίωσιν ἐσχηκυῖα. τοῦτ' αὖν θεασάμενος, ἐννοήσας τε καὶ κατὰ τὸ μέταλλον, οὕτως ἐπὶ τῇ χαλκίτιδι γεννᾶσθαι τὸ μίσυ, καθάπερ τὸν ἰὸν ἐπὶ τῷ χαλκῷ, τὸ διασωζόμενον ἔτι παρ' ἐμοὶ τοῦ σώρεως, ἐσκοπούμην εἴ τινα μεταβολὴν εἰς χαλκῖτιν λαμβάνοι καὶ βραχεῖά τις ὑπόφασις ἐφάνη τάχα καὶ αὐτὴ χρόνῳ πολλῷ δυνησομένη τὴν μεταβολὴν εἰς χαλκῖτιν ἔχειν, ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν ὁμογενοῦς εἶναι δυνάμεως τὰ τρία φάρμακα, τὸ σῶρυ λέγω καὶ τὴν χαλκῖτιν καὶ τὸ μίσυ, διαφέροντα λεπτομερείᾳ τε καὶ παχυμερείᾳ. παχυμερέστατον μὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς τὸ σῶρυ, λεπτομερέστατον δὲ τὸ μίσυ, μέσην δ' ἀμφοῖν δύναμιν ἡ χαλκῖτις ἔχει. καίονται πάντα τὰ τρία καὶ τὰς καλουμένας ἐσχάρας ἐργαζόμενα, μετέχει γε μὴν καίτοι καίοντα στύψεως. ἧττον δ' ἐν τῷ προσφέρεσθαι ταῖς σκληραῖς

intus erat velut efflorescentiam. Porro sub eo inter chalcitin videlicet et misy quiddam erat medium vergens ex chalcite ad misy ex dimidio jam commutatum, principio enim bolus fuerat chalciteos, caeterum quod in alto erat perfecta erat chalcitis nullam dum alterationem experta. Hoc igitur ubi vidissem, cogitatione repetens et in metallo ita super chalcitin nasci ipsum misy ut aerugo super aes, in mentem subiit inspicere quod servabatur adhuc apud me reliquum ipsius soreos, numquid et ipsum ullam accepisset mutationem in chalcitin, et quaedam certe apparuit suspicio, ut videretur et ipsum forte longo tempore mutationem in chalcitin posse accipere. Itaque mirum non est tria haec medicamenta ejusdem generε facultatis esse, sory dico et chalcitin et misy, tenuitate partium et crassitie inter se diversa; crassissimum enim est inter ipsa sory, tenuissimum misy, mediam utriusque facultatem habet chalcitis. Adurunt universa haec tria et escharas quas vocant efficiunt, attamen etiamsi urant nonnihil quoque astringunt Caeterum misy

σαρξὶ δάκνει τὸ μίσυ τῆς χαλκίτεως, καίτοι γε οὐχ ἧττον αὐτῆς ὂν θερμὸν, ἀλλ' ἐκ τοῦ κατὰ τὴν οὐσίαν λεπτομεροῦς ἔχει τοῦτο. χυτῶν δ' ὄντων ἀμφοτέρων ἐν ταῖς ἑψήσεσιν, καὶ μᾶλλόν γε τῆς χαλκίτεως ἢ τοῦ μίσυος, οὐ τήκεται τὸ σῶρυ, διὰ τὸ λιθωδεστέραν τε καὶ σφοδροτέραν ἔχειν τὴν πῆξιν, ὥσπερ αὖ πάλιν τὸ μίσυ τῷ κατειργάσθαι διὰ τῆς συμφύτου θερμότητος, ξηρότερον ὂν τῆς χαλκίτεως, εἰκότως δὲ καὶ δυστηκτότερόν ἐστιν.

[267] [κβ'. Περὶ μολυβδαίνης.] Μολύβδαινα λιθαργύρῳ παραπλησίαν ἔχει δύναμιν, ἀποκεχωρηκυῖα βραχύ τι τῆς μέσης κράσεως ἐπὶ τὸ ψυχρότερον, ἀλλ' οὐδὲ ῥυπτικῆς μετέχει δυνάμεως, ἔστι δ' ἄμφω τὰ φάρμακα τηκτὰ καὶ οὐχ ὥσπερ οἱ λίθοι καὶ ἡ καδμεία καὶ ἡ ψάμμος ἄτηκτα. ταχίστη δ' αὐτῶν ἡ τῆξις γίνεται προσλαβόντος ὄξους τοῦ ἐλαίου. τήκεταί γε μὴν καὶ εἰ ὕδωρ μίξας ἐπιπλεῖστον ἑψήσαις. ὥσπερ δ' ἐν Κύπρῳ τὴν ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ῥύαξι γιννωμένην καδμείαν ἔλαβον οὖσαν, ὡς ἔφην, εἶδός τι λίθου, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ μολύβδαιναν, ἐῤῥιμμένην.

admotum corporibus duris minus chalcite mordicat, tametfi ea non minus fit calidum, verum id habet beneficio tenuitatis partium. Porro quum utraque haec in decoctionibus funduntur et magis chalcitis quam mify, fory, tamen non liquefcit, nimirum quod lapidofius fit ac vehementius compactum, ficut rurfum mify, quia a congenito calore elaboratius eft ac proinde ficcius chalcite, idcirco merito quoque aegrius liquefcit.

[22. *De plumbagine.*] Molybdaena fimilem lithargyro vim poffidet, tantum a media temperie ad frigidius paulum quid recedens, fed nec abftergentis facultatis eft particeps. Utraque autem haec medicamenta liquari poffunt, ac non ut lapides et cadmia et arena liquationem refpuunt, fed celerrime liquantur, ubi oleo additum nonnihil aceti eft, liquantur tamen etiam admixta aqua, fed diutiffima coctione. Porro ceu in Cypro cadmiam quae in montibus et rivis nafcitur accipiebam, quae et ipfa lapidis, ut dixi, fpecies eft, ad eundem modum molybdaenam multam

παμπόλλοις ἅμα τοῖς ἄλλοις λίθοις ἐθεασάμην κατὰ τὴν εἰς Ἐργαστήρια φέρουσαν ὁδὸν ἀπὸ Περγάμου. καλεῖται δ' Ἐργαστήρια κώμη τις, ἐν ᾗ καὶ μέταλλά ἐστι, μεταξὺ Περγάμου καὶ Κυζίκου, σταδίους ἀπέχουσα Περγάμου τετρακοσίους τεσσαράκοντα.

[κγ'. Περὶ μολύβδου.] Μόλυβδος δυνάμεώς ἐστι ψυκτικῆς. ἔχει γὰρ οὐ μόνον ὑγρὰν οὐσίαν πολλὴν ὑπὸ ψύξεως πεπηγυῖαν, ἀλλὰ καὶ ἀερώδη, τῆς γεώδους ὀλίγης μετέχων. ὅτι μὲν οὖν ὑγρὰν οὐσίαν ἔχει πλείστην ὑπὸ ψύξεως πεπηγυῖαν ἢ γινομένη διὰ ταχέων, ἐπειδὰν ὁμιλήσῃ πυρὶ, χύσις τε καὶ ῥύσις αὐτῷ γινέσθω σοι τεκμήριον. ὅτι δὲ καὶ ἀερώδη, σημεῖον τόδ' ἐστίν. μόλυβδος μόνος ὧν ἴσμεν αὐξάνεται καὶ ὄγκῳ καὶ σταθμῷ, κατατιθέμενος ἐν οἴκοις καταγείοις ἀέρα θολερὸν ἔχουσιν, ὡς εὐρῶτος πληροῦσθαι ταχέως τὰ κατ' αὐτοὺς κείμενα· καὶ οἱ τοὺς πόδας δὲ τῶν ἀνδριάντων συνδοῦντες τοῖς λίθοις μόλυβδοι πολλάκις ὤφθησαν ηὐξημένοι. καί τινες εἰς τοσοῦτον ἤρθησαν ὄγκον, ὡς ἀποκρεμάννυσθαι τῶν λίθων ὁμοίως κρυστάλλῳ. ταῦτα

cum aliis projectam lapidibus conspexi in via quae ad Ergasteria ducit a Pergamo. Vocatur autem Ergasteria pagus quidam in quo et metalla sunt inter Cyzicum et Pergamum quadringentis et quadraginta stadiis distans a Pergamo.

[23. *De plumbo.*] Plumbum facultatis est refrigerantis. Siquidem non multam habet substantiam humidam a frigroe congelatam coactamque, sed et aëream, paucam autem terream. Igitur quod plurimum habet essentiae humidae a frigore coactae, indicium tibi esto quod ubi admotum est igni celeriter fundatur fluatque. Quod vero et aëreae sit particeps, hoc habeto signum. Omnium quae novimus unicum plumbum tum mole ipsa tum pondere augetur, si condetur in aedibus subterraneis aërem habentibus turbidum, ita ut quaecunque illic ponantur, celeriter situm colligant. Tum etiam plumbea statuarum vincula, quibus earum pedes annectuntur, saepenumero crevisse visum est et quaedam adeo intumuisse ut ex lapidi-

μὲν οὖν πιθανὰ πρὸ τῆς πείρας γνωρίσματα τῆς ὑγρότητός τε καὶ ψύξεως αὐτοῦ. τὰ δ' ἐπιστημονικά τε καὶ βέβαια διὰ τῆς πείρας γινώσκεται. θυίαν γοῦν σκευάσας ἐκ μολύβδου, μετὰ δοίδυκος μολυβδίνου βαλὼν εἰς αὐτὴν, ὅ τι ἂν ἐθέλοις ὑγρὸν, εἰ τρίβοις, ὡς ἀνεῖναι χυλόν τινα τόν τε δοίδυκα καὶ τὸν μόλυβδον, τὸ γεννώμενον ἐξ ἀμφοῖν εὑρήσεις πολὺ ψυχρότερον τὴν δύναμιν ἢ τὸ ὑγρὸν ἐτύγχανεν ὄν. ἔξεστι δ' ἐμβάλλειν σοι καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον λεπτὸν ὑδατώδη καὶ ἔλαιον καὶ πᾶν ὁτιοῦν τοιοῦτον. εἰ δὲ καὶ μᾶλλον βούλοιο τὸν χυλὸν ἐμψυκτικὸν ποιῆσαι, τὸ ἔλαιον ὀμφάκινον ἢ ῥόδινον ἢ μήλινον ἢ μύρσινον ἔστω. τῷ δὲ γεννωμένῳ χυλῷ χρώμενος εἴς τε τὰς ἐν ἕδρᾳ μεθ' ἑλκῶν ἢ στολίδων ἀνισχομένας φλεγμονὰς, εἴς τε τὰς ἐν αἰδοίοις καὶ ὄρχεσιν καὶ τιτθοῖς, ἄριστον ἕξεις φάρμακον. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τῶν ἄλλων ἁπάντων ῥευμάτων ἀρχομένων, ὅσα τε βουβῶσιν ἢ ποσὶν ἢ τοῖς ἄλλοις ἄρθροις ἐγκατασκήπτει, καὶ μέντοι καὶ τοῖς ἕλκεσι τοῖς κακοήθεσιν, ὡς καὶ πρὸς τὰ καρ-

bus dependerent cryftalli modo verrere. Atque hae probabiles quidem funt humiditatis ejus frigiditatisque notae priusquam experiaris. Caeterum fcientificae et certae per experientiam cognofcuntur. Praeparato igitur mortario fimulque piftillo utrisque ex plumbo infunde quemlibet liquorem, itaque terito ut et piftillus et plumbeum mortarium fuccum quendam reddant, id quod ex utroque conflabit, multo erit frigidius quam liquor ipfe fuerat. Licet autem et aquam et vinum tenue aqueum et oleum injicere aut quidvis ejusmodi. At fi etiam plus efficere fuccum voles refrigeratorium, oleum omphacinum aut rofaceum aut melinum aut myrtinum. Porro fi fucco qui proveniet uti voles, optimum habebis remedium et ad phlegmonas in fede cum ulcere aut rugis et ad eas quae in pudendis teftibusque et uberibus confiftunt, fimiliter adverfus caeteras omnes fluxiones incipientes, quae aut in inguina aut in pedes aut in alium quemvis articulum decumbunt. Sed et ulceribus rebellibus utile eft; nam ad cau-

κινώδη χρησάμενος αὐτῷ θαυμάσεις τὸ φάρμακον. εἰ δὲ βούλει διὰ ταχέων πλεῖστον ἀθροῖσαι τοῦ μολύβδου χυλὸν, ἐν ἡλίῳ πειρᾶ τρίβειν ἢ ὁπωσοῦν ἀέρι θερμῷ γεγονότι. πολύχρηστον δ' ἔσται σοι τὸ φάρμακον, εἰ καὶ τῶν ψυκτικῶν χυλῶν ἐμβαλὼν τρίβοις, οἷον ἀειζώου, κοτυληδόνος καὶ σέρεως καὶ θριδακίνης καὶ χονδρίλης καὶ ψυλλίου καὶ ὄμφακος καὶ ἀνδράχνης. [268] ὅσα δὲ τούτων οὐ μεθίησι ῥᾳδίως χυλὸν, ὥσπερ καὶ ἡ ἀνδράχνη, μιγνύειν αὐτοῖς τινα τῶν ἄλλων ὑγρῶν, οἷος καὶ ὁ τῆς ὄμφακός ἐστιν, ὃς καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἐμβαλλόμενος τῇ προειρημένῃ θυίᾳ, κάλλιστον ἐμψυκτικὸν ἐργάζεται φάρμακον. ἀλλὰ καὶ πλατυνθεὶς ὁ μόλυβδος ἄνευ τῶν ἄλλων τινὸς, αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν μόνος, ὑποστόρεσμα γίνεται ταῖς ψόαις τῶν ἀσκούντων ἀθλητῶν, ὅταν ὀνειρώττωσιν, φανερῶς ἐμψύχων αὐτούς. καί που λεπὶς ἐκ μολύβδου λεπτὴ γενομένη καλῶς ἐπιδεθεῖσα κατὰ γαγγλίου (128) τελέως ἠφάνισεν αὐτό. καλῶς δ' ἐπιδήσει πᾶς ὁ μεμαθηκὼς ὑφ' Ἱπποκράτους κατὰ τὸ σῖνος ἐρείδειν μᾶλλον ἢ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. οὐδὲν οὖν θαυμαστόν ἐστιν οὐδὲ

crofa eo utens virtutem medicamenti mirabere. Quod fi celeriter multum fucci plumbei voles colligere, conare in fole terere aut quocunque certe modo aëre calefecto. Multo autem utiliffimum habebis medicamentum, fi affufo refrigerantium fuccorum quopiam teras, ceu fempervivi, cotyledonis, intybi, lactucae, chondriles, pfyllii, omphacis, portulacae. Porro fiqua horum non facile in fuccum folvuntur, velut portulaca, mifceto illis aliorum fuccorum quempiam, velut omphacis, qui et ipfe per fefe praedicto mortario inditus medicamentum efficit refrigeratorium longe pulcherrimum. Quin et in laminam diductum plumbum ipfum per fefe athletarum fefe exercitantium lumbis infternitur, ubi Veneris fomniis vexantur, fcilicet nimirum haud obfcure eos refrigerans. Sed et bractea tenuis ex plumbo facta probe ganglio illigata plane ipfum diffipat. Illigabit autem probe quisquis ab Hippocrate didicerit in ipfam noxam potius firmandum quam hinc vel inde. Mirum ergo non eft, fi

τὸν κεκαυμένον μόλυβδον, ὅταν πλυθῇ, ψυκτικῆς γίνεσθαι δυνάμεως, πρὸ πλυθῆναι δὲ μικτῆς ἐστιν δηλονότι. καὶ τοῦτο μὲν οὖν αὐτὸ τὸ φάρμακον ὁ κεκαυμένος μόλυβδος ἀγαθόν ἐστιν πρὸς τὰ κακοηθευόμενα τῶν ἑλκῶν. ὅταν δὲ πλυθῇ, πολὺ μᾶλλον εἴς τε πλήρωσιν αὐτῶν καὶ συνούλωσιν ἄριστον γίνεται φάρμακον. ἁρμόττει δὲ καὶ τοῖς χειρωνείοις καλουμένοις καὶ καρκινώδεσιν ἅπασιν αὐτός τε καθ᾽ ἑαυτὸν καί τισι τῶν ἀπουλωτικῶν φαρμάκων μιγνύμενος, οἷόν ἐστι καὶ τὸ διὰ τῆς καδμείας. χρὴ δὲ λύειν μὲν ἐν ἀρχῇ, εἰ πολὺς ὁ ἰχὼρ εἴη, καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν· εἰ δὲ μὴ, διὰ τρίτης ἢ καὶ διὰ τετάρτης. ἐπικείσθω δὲ ἔξωθεν ἐξ ὕδατος ψυχροῦ σπόγγος, ὃς ὅταν ξηραίνηται, βρεχέσθω. ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ πλέον ἢ κατὰ τὴν προκειμένην πραγματείαν εἴρηται, διὰ τὴν οἰκειότητα τοῦ λόγου προαχθέντος μου. καιρὸς δ᾽ ἤδη πρὸς τὰ συνεχῆ μετιέναι.

[κδ΄. Περὶ ὀστράκου.] Ὄστρακον ξηραντικῆς τ᾽ ἐστὶ καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως, μάλιστα δὲ τὸ ἐκ τῶν κλιβάνων, τῷ κατωπτῆσθαι. διὸ καὶ τῶν ἐμπλάστρων ἣν ὀνομάζουσιν

plumbum crematum, ac rurfus ablutum refrigerantis efficiatur facultatis, quum ante lotionem mixtae fuerit. Et hoc ipfum medicamentum, nempe plumbum combuftum, bonum eft ad ulcera rebellia. Ubi vero lotum fuerit, multo optimum medicamentum eft et ad ulcerum impletionem et ad eadem cicatrice obducenda. Convenit et chironeis quae vocant ulceribus et cancrofis et putredinofis omnibus, tum ipfum per fefe tum medicamentorum ad cicatricem perducentium quibusdam commixtum, quale eft quod ex cadmia conficitur. Caeterum folvendum eft principio, fi copiofa fit fanies, quotidie, fi minus, tertio aut quarto quoque die. Verum foris fpongiam imponito aquae frigidae, quae fi deficcetur, rurfum mergatur. Sed haec fufius quam pro inftituto diximus, plufculum fermonis affinitate provecti. At tempus jam eft fequentia deinceps perfequi.

[24. *De oftraco, tefta.*] Tefta deficcandi vim poffidet atque abftergendi, maxime quae ex fornacibus eft, quod videlicet tofta fit. Quocirca emplaftrum quod vocant he-

ἡφαιστιάδα, διὰ τούτου σκευαζομένη κάλλιστον ἐπουλωτικὸν γίνεται φάρμακον.

[κε'. *Περὶ πομφόλυγος καὶ σποδίου.*] *Πομφόλυξ* γίνεται μὲν καὶ κατὰ τὴν τοῦ χαλκοῦ καμινείαν, ὥσπερ καὶ ἡ καδμεία. γίνεται δὲ καὶ αὐτῆς τῆς καδμείας καμινευομένης καὶ κατά τε τὴν Κύπρον, ἐπειδὴ τὴν παρασκευὴν οὐκ εἶχεν εἰς τὴν τοῦ χαλκοῦ καμινείαν ὁ ἐπίτροπος, ἐκέλευσεν ἐξ αὐτῆς τῆς καδμείας σκευασθῆναι παρόντι καὶ θεωμένῳ πομφόλυγα, κατὰ σμικρὰ θραύματα τῆς καδμείας ἐπιβαλλομένης τῷ πυρὶ, προσκειμένῳ αὐτῷ δηλονότι χαλκευτικῆς φύσεως. ὄροφος δ' ἦν τις στεγανὸς ὑποδεχόμενος τὸν ἀναφερόμενον αἴθαλον, καμινευομένης τῆς καδμείας, ὃν ἀθροίσας ἔσχον πομφόλυγα. τὸ δ' ἀντικαταφερόμενον κάτω καὶ πῖπτον ἐπὶ τοὔδαφος ἡ καλουμένη σποδός ἐστι, πλείων ἀθροιζομένη κατὰ τὰς τοῦ χαλκοῦ καμινείας. ἔνιοι δὲ σπόδιον οὐδετέρως αὐτὴν ὀνομάζουσιν, ᾧ δοκεῖ παραπλησίαν δύναμιν ἔχειν τὸ καλούμενον ἀντισπόδιον. ἐγὼ δ' οὐδέποτε ἐχρησάμην αὐτῷ διὰ τὸ δαψιλῆ ἔχειν ἀεί τις πομφόλυγα. ταύτην γὰρ ἔχων τις οὐδ'

phaeſtiada ex hac praeparata videlicet optimum eſt medicamentum inducendae cicatrici.

[25. *De pompholyge et ſpodio.*] Pompholyx fit et in aeris fornace, velut et cadmia, fitque et dum in fornacibus cadmia uritur, ut in Cypro. Quum enim praefectus ad aeris fornacem inſtructas res non haberet, praecepit ex ipſa cadmia praeparari, praeſentibus atque inſpectantibus nobis pompholyga, videlicet minutis cadmiae fragmentis in ignem conjectis, addito videlicet eo quod aeris naturam habet. Camera quaedam erat incurva, nuſquam pertuſa, ſed integra quae egeſtam ab uſta cadmia favillam excipiebat, quam ubi collegiſſent, habebant pompholyga. At quod reflectens in pavimentum recidebat, ſpodos eſt quam vocant, quae plurima, ubi aes in fornacibus uritur, colligi aſſolet. Quidam eam ſpodium neutro genere pronunciant, cui videtur ſimilem habere facultatem quod vocant antiſpodium. At ego illo uſus ſum nunquam, quum large mihi ſemper pompholyx ſuppeteret. Nec enim quisquam, ubi haec adſit, ſpodio uti

ἐν τῷ σποδίῳ χρήσαιτο, μήτοι γε τῷ ἀντισποδίῳ. φαρμάκων δ' ἐστὶν ὁ πομφόλυξ, εἰ πλυθείη, σχεδὸν ἁπάντων ὅσα ξηραίνειν ἀδήκτως πέφυκε προφερέστατον, ὅθεν εἴς τε τὰ καρκινώδη τῶν ἑλκῶν ἐστιν ἐπιτήδειος καὶ τἄλλα τὰ κακοήθη πάντα. [269] μίγνυται τοιγαροῦν εἴς τε τὰ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ῥεύματα συντιθέμενα κολλύρια καὶ ὅσα φλυκταίνας τὰς ἐν αὐτοῖς ἢ ἕλκη θεραπεύει, καὶ πρὸς τὰ κατὰ τὴν ἕδραν τε καὶ αἰδοῖον ἕλκη. καὶ κάλλιστόν ἐστι φάρμακον ἀδήκτως, ὡς ἔφην, ξηραῖνον. ἀλλ' οὐ τῆς προκειμένης πραγματείας τὸ χρονίζειν ἐν τούτοις.

[κϛ'. Περὶ σανδαράκης.] Σανδαράκη καυστικῆς ἐστι δυνάμεως, ὥσπερ τὸ ἀῤῥενικὸν ὀνομαζόμενον. εἰκότως οὖν εἴς τε τὰς διαφορητικὰς δυνάμεις αὐτὴν μιγνύουσιν καὶ τὰς ῥυπτικάς.

[κζ'. Περὶ σάνδικος.] Σάνδιξ ὁποίας ἐστὶν δυνάμεως τῷ περὶ ψιμμυθίου λόγῳ ῥηθήσεται.

[κη'. Περὶ σκωρίας.] Σκωρία πᾶσα ξηραντικὸν ἱκανῶς ἐστι φάρμακον, ἡ δὲ τοῦ σιδήρου μάλιστα. καὶ λειοτάτην γε

velit, nedum antispodio. Est autem pompholyx medicamentum prope omnium quae citra morsum desiccant, si elota fuerit, praestantissimum; quamobrem ad ulcera cancrosa idonea est et ad alia omnia maligna. Itaque inditur collyriis quae ad oculorum imponuntur fluxiones quaeque bullas sive pustulas in eis natas aut ulcera curant. Praeterea ad pudendorum ac sedis ulcera optimum est medicamentum nimirum sine morsu, ut dixi, desiccans. Sed non est hujus negotii in istis diutius immorari.

[26. *De sandaraca.*] Sandaraca urentis est facultatis seu arsenicum quod vocant. Merito itaque eam digerentibus facultatibus commiscent atque extergentibus.

[27. *De sandice.*] Sandix qua sit facultate praedita, in sermone de psimmythio explicabitur.

[28. *De scoria.*] Scoria omnis reficcatorium medicamentum est, potissimum autem ferri. Siquidem ad lae-

ποιῶν αὐτὴν ἐν ὄξει δριμυτάτῳ, καὶ μετὰ ταῦθ' ἑψῶν εἴς τε τὰ πυοῤῥοῦντα τῶν ὤτων χρονίως χρῶμαι φαρμάκῳ ξηραντικωτάτῳ, ὥστε θαυμάζειν τοὺς ἰδόντας σκευαζόμενον αὐτὸ καὶ ἀπιστεῖν αὐτῷ πρὸ τῆς πείρας, εἰ ἀναδέχεσθαι δύναται τὰ ὦτα τοιούτου φαρμάκου. τὴν δὲ τοῦ ἀργυρίου σκωρίαν ἰδίως προσαγορεύουσιν ἕλκυσμα, καὶ μίγνυται δὲ καὶ ἐμπλάστροις τισὶ ξηραντικῆς δηλονότι δυνάμεως οὖσιν.

[κθ'. Περὶ στίμμεως.] Στίμμι. πρὸς τῇ δυνάμει τῇ ξηραντικῇ καὶ στύψιν ἔχει τὸ φάρμακον τοῦτο, διὸ καὶ τοῖς ὀφθαλμικοῖς φαρμάκοις μίγνυται τοῖς τ' ἀναπλαττομένοις εἰς τὰ καλούμενα κολλύρια καὶ τοῖς ξηροῖς, ἃ δὴ ξηρὰ κολλύρια προσαγορεύουσιν.

[λ'. Περὶ στυπτηρίας σχιστῆς καὶ στρογγύλης καὶ ὑγρᾶς.] Στυπτηρία. τούτου τοῦ φαρμάκου καὶ τοὔνομα παρωνόμασται τῇ στύψει, σφοδροτάτην γὰρ αὐτὴν ἔχει. παχυμεροῦς δ' ὄντος αὐτοῦ, λεπτομερεστέρα πώς ἐστιν τῶν ἄλλων στυπτηριῶν ἡ σχιστὴ καλουμένη, μετ' αὐτὴν δ' ἡ

vorem redigens ipſam in aceto quam acerrimo, poſteaque decoquens ad aures quae longo jam tempore pure fluxerunt, ea utor pro medicamento maxime exiccatorio adeo ut mirentur qui praeparantem me vident, et ante rei periculum fidem non habeant, aures tale poſſe ferre medicamentum. Porro argenti ſcoriam proprie helcysma appellant. Verum emplaſtris quibusdam, quippe quae reſiccatoriae facultatis ſit commiſcetur.

[29. *De ſtimmi.*] Stimmi. Ad facultatem deſiccantem adjunctam habet hoc medicamentum aſtrictionem. Quamobrem et ocularibus medicinis commiſcetur, et illis ſcilicet, quae conformantur in collyria quae vocant, et ſiccis quae utique ſicca collyria cognominant.

[30. *De alumine fiſſili, rotundo et humidō.*] Alumen. Hujus medicamenti nomen ab aſtrictione deductum eſt, nam adeſt illi vehementiſſima. Caeterum quum ſit craſſarum partium, tenuiorum quodammodo partium eſt quod vocatur ſiſſile. Proxime eſt rotundum et aſtragalote. Admodum au-

στρογγύλη καὶ ἀστραγαλωτή. παχυμερὴς δ' ἱκανῶς ἥ θ'. ὑγρὰ καὶ ἡ πλακῖτίς τε καὶ ἡ πλινθῖτις ὀνομαζομένη.

[λα'. Περὶ τιτάνου.] Τίτανος, ἡ μὲν ἄσβεστος καίει σφοδρῶς, ὡς ἐσχάραν ποιεῖν, ἡ σβεσθεῖσα δὲ παραχρῆμα μὲν ἐσχαροῖ καὶ αὐτὴ, μεθ' ἡμέραν δὲ μίαν ἢ δευτέραν ἧττον καίει καὶ ἧττον ἐσχαροῖ, μετὰ δὲ χρόνον οὐδ' ὅλως ἐσχάρας ἐργάζεται. θερμαίνει δ' ἔτι καὶ διατήκει τὰς σάρκας. εἰ δὲ πλυθείη, τὴν μὲν δῆξιν ἐναποτίθεται τῷ ὕδατι καὶ ποιεῖ τὴν καλουμένην κονίαν, αὐτὴ δ' ἀδήκτως ξηραίνει. καὶ εἰ δίς γε ἢ τρὶς ἢ πλεονάκις πλυθείη, τελέως ἄδηκτος γίγνεται καὶ ξηραίνει γενναίως ἄνευ δήξεως.

[270] [λβ'. Περὶ ὑδραργύρου.] Ὑδράργυρος οὐκ ἔστι τῶν αὐτοφυῶν φαρμάκων, ἀλλὰ τῶν σκευαζομένων, ὥσπερ ψιμμύθιόν τε καὶ ὁ ἰὸς καὶ ψωρικὸν καὶ λιθάργυρος. ἔχω δ' αὐτῆς οὐδεμίαν πεῖραν οὔθ' ὡς ἀναιρούσης, εἰ καταποθείη, οὔτ' ἔξωθεν ἐπιτιθεμένης.

tem crassarum partitim est tum liquidum tum placites et plinthites appellatum.

[31. *De calce.*] Calx, viva quidem vehementer urit, adeo ut crustas efficiat, extincta vero protinus etiam crustam molitur et ipsa, at post diem unum aut alterum minus urit, minusque inducere crustam potest, at vero temporis progressu prorsum nec crustam quidem gignere queat, tametsi etiamnum calefaciat carnemque liquet. Porro si lavetur in aqua, suam mordacitatem exuit efficitque nuncupatum lixivium. At ipsa absque morsu reficcat, ac si bis terque aut amplius abluta fuerit, plane mordacitatis expers constituitur ac strenue absque mordacitate exiccat.

[32. *De hydrargyro.*] Hydrargyrus non est ex sponte nascentibus medicamentis, sed ex iis quae praeparantur, velut cerussa, aerugo, psoricum, lithargyros. Nullum autem ejus feci periculum, neque quod interimat, si devoretur, neque ubi foris admota sit.

[λγ'. Περὶ φύκους.] Φῦκος ὁποίας ἐστὶ δυνάμεως ἐν τῷ περὶ ψιμμυθίου λόγῳ ῥηθήσεται.

[λδ'. Περὶ χαλκάνθου.] Χάλκανθος. ἱστόρηταί μοι καὶ περὶ χαλκάνθου κατὰ τύχην εἰς χαλκῖτιν μεταβάλλοντι. ἐκόμισα γὰρ καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐκ τῆς Κύπρου πάμπολυ. τὸ δ' ἔξωθεν αὐτοῦ πᾶν, ὡς μετὰ ἔτη σχεδὸν κ' χαλκῖτις ἐγένετο, τοῦ ἔνδον ὄντος ἔτι χαλκάνθου. διὸ καὶ φυλάττω μέχρι νῦν ἔτι τὸ μεταβάλλον οὕτως ἐπιτηρῶν, ὅπως ἄχρι τοῦ βάθους ἡ μεταβολὴ προσ(129)έρχηται καθ' ἕκαστον ἔτος, ὥσπερ τῆς χαλκίτεως εἰς τὸ μίσυ, ὡς προείρηται. θαυμάσαι δ' ἔστιν ἐπὶ τοῦ φαρμάκου τούτου πῶς ἰσχυροτάτῃ στύψει μέμικται θερμότης οὐκ ἀγεννής. δῆλον οὖν ὅτι ταριχεῦσαι μάλιστα πάντων δύναται τὰς ὑγρὰς σάρκας ἐκδαπανῶν μὲν τῇ θερμότητι τὴν ὑγρότητα, τῇ στύψει δὲ συνάγον καὶ πιλοῦν τὴν οὐσίαν. ἐν τούτῳ γάρ τοι τῷ ἔργῳ προσεκθλίβει μέν τι καὶ αὐτῆς τῆς ὑγρότητος, σφίγγει δὲ καὶ ξηραίνει καὶ συνάγει πρὸς ἑαυτὴν ὅλης τῆς σαρκὸς τὴν

[33. *De fuco.*] Fucus cujusnam sit facultatis ubi de cerussa agetur exponam.

[34. *De atramento sutorio.*] Atramentum sutorium. Forte fortuna et chalcanthum in chalcitin transire conspexi. Asportavi enim ex Cypro et hujus medicamenti ingentem copiam. Extimum ejus omne post annos plus minus viginti chalcitis effectum est, intima ejus parte chalcanthi speciem servante. Quamobrem et usque in hunc diem quod sic mutatur asservo, observans dum ad imum usque volventibus annis procedat mutatio, ceu chalcitidis quoque in mily, ut est ante positum. Caeterum mirari subit de hoc medicamento, quo pacto vehementissimae astrictioni admixta est caliditas non insirenua. Constat ergo quod omnium maxime condire servareque carnes humidas potest, nimirum caliditate humiditatem absumens, atque astrictione substantiam contrahens atque constipans, hoc enim opere nonnihil etiam humiditatis ipsius exprimit. Constringit vero, desiccat atque contrahit in sese totius substantiam carnis.

οὐσίαν. ἐν δ' οὖν τῇ Κύπρῳ, καθ' ὃν ἐγὼ καιρὸν ἐγενόμην ἐν αὐτῇ, τὸ φάρμακον τοῦτο τόνδε τὸν τρόπον ἐθεασάμην ἀθροιζόμενον. οἶκος ἦν μέγας μὲν, οὐ μὴν ὑψηλός γε προκείμενος τῆς εἰς τὸ μέταλλον εἰσόδου. καὶ τούτου τοῦ οἴκου κατὰ τὸν ἀριστερὸν τοῖχον, ὅστις ἦν τοῖς εἰσιοῦσιν κατὰ χεῖρα δεξιὰν, ἐξεκεκόλαπτο διῶρυξ εἰς τὸν συνεχῆ λόφον, εὖρος μὲν ὡς ψαύειν ἀλλήλων τρεῖς ἄνδρας, ὕψος δὲ ὡς τὸν μακρότατον ἄνθρωπον ὀρθὸν δύνασθαι βαδίζειν. ἡ δὲ διῶρυξ αὕτη κατάντης μὲν, οὐ μὴν ὀξεῖά γε καὶ κρημνώδης. ἐπὶ τῷ τέλει δ' αὐτῆς οὔσης ὡς σταδιαίας λάκκος ὕδατος χλωροῦ τε καὶ παχέος χλιαροῦ μεστὸς ἦν. ἐν ἁπάσῃ δὲ τῇ καταβάσει θερμασία παραπλησία τῇ κατὰ τοὺς πρώτους οἴκους τῶν βαλανείων, οὓς εἰώθασιν προμαλακτήρια καλεῖν. τὸ δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀθροιζόμενον ὕδωρ πλῆθος ἦν ἀμφορέων Ῥωμαϊκῶν ὡς ὀκτὼ, κατὰ σταγόνας μικρὰς, ἐν ταῖς τέτταρσιν καὶ εἴκοσιν ὥραις ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐκ τοῦ διατιτραμένου λόφου καταφερόμενον. ἀναφέροντες οὖν τὸ ὕδωρ τοῦτο πεδῆταί τινες ἐνέβαλον πυέλοις τετραγώνοις κατὰ τὸν προκείμενον οἶκον, ἐκ κερα-

Porro quo tempore in Cypro diverfabar, hunc in modum medicamentum hoc colligi confpexi. Domus erat magna quidem, fed humilis ingreffui in metallum objecta. Ad parietem autem domus finiftrum, qui erat ingredientibus dexter, effoffus erat fpecus in continentem collem ea latitudine, ut tres fefe viri in eo contingerent, tanta vero altitudine, ut viro fumme procero recto liceret incedere. Specus hic declivis quidem erat, non tamen praeceps ac praeruptus. Porro ad finem ejus quafi in ftadium porrecti lacus erat aquae viridis et craffae tepidae plenus. At in toto defcenfu calor fimilis qualis in primis balneorum aedibus percipitur, quas promalacteria appellare confueverunt. Aqua vero quotidie guttatim ex pertufo colle deftillans, quatuor et viginti horis totius diei ac noctis colligi affolet ad amphoras Romanas quafi octo. Eam vincti quidam in pifcinas quafdam quadratas fictiles, in domo ad ingreffum pofita fitas efferebant, in quibus paucis diebus con-

μίων γειτονίαις, ἐν αἷς πηγνύμενος ἡμέραις ὀλίγαις ἐγίνετο χάλκανθος. ἐμοὶ δ', ὁπότε κατέβην ἐπὶ τὸ πέρας τοῦ ὀρύγματος, ἔνθα τὸ χλιαρόν τε καὶ χλωρὸν ὕδωρ ἠθροίζετο, καὶ ἡ ὀδμὴ τοῦ ἀέρος ἐφαίνετο πνιγώδης καὶ δύσφορος, ὄζουσα χαλκίτεώς τε καὶ ἰοῦ. τοιαύτην δ' εἶχε ποιότητα καὶ αὐτὸ τὸ ὕδωρ γενόμενον. ταῦτ' ἄρα καὶ γυμνοὶ καὶ μετὰ σπουδῆς τοὺς ἀμφορέας ἀνεκόμιζον οἱ πεδῆται καὶ πλείω χρόνον οὐχ ὑπέμενον ἐνδιατρίβειν, [271] ἀλλὰ ταχέως ἀνέτρεχον, ἑκατέρωθεν ἐν τοῖς τοίχοις τοῦ ὀρύγματος, λύχνων καιομένων ἐκ συμμέτρου διαστήματος, οἵτινες οὐδ' αὐτοὶ χρόνον ἐξήρκουν μακρὸν, ἀλλ' ἐσβέννυντο τάχιστα. τὸ δ' οὖν ὄρυγμα τοῦτο κατὰ βραχὺ διωρύχθαι παρ' αὐτῶν ἤκουον σὺν ἔτεσι πολλοῖς. τουτὶ γάρ ἔφασαν, ὃ νῦν ὁρᾷς, ἀπὸ τοῦ λόφου καταφερόμενον εἰς τὸν λάκκον ὕδωρ χλωρὸν ἔλαττον εἴωθεν αὐτοῦ γίγνεσθαι κατὰ βραχὺ, κἀπειδὰν ἐγγὺς ᾖ τοῦ παύσασθαι, πάλιν ὑπορύττουσιν οἱ πεδῆται τὸ συνεχὲς τοῦ λόφου. καί ποτε πρόσθεν ἔπεσεν ἀθρόως τὸ διαρυττόμενον, ὡς ἀποκτεῖναι μὲν πάντας αὐτοὺς, ὅλην δὲ διαφθεῖραι τὴν ὁδόν.

crefcebat, fiebatque chalcanthus. Mihi vero, ubi ad terminum effoffi fpecus defcendiffem, ubi videlicet tepida haec viridisque aqua colligitur, aëris odor vifus eft fuffocans et toleratu difficilis, chalcitin aeruginemque redolens. Et aqua quoque guftu praeferebat qualitatem ejusmodi. Eapropter et nudi et cum fumma feftinatione amphoras vincti exportabant, nec longiorem illic moram perferre poterant, fed celeriter recurrebant. Accenfi autem erant mediocribus in fpecu intervallis lychni, qui nec ipfi longo tempore durabant, fed celerrime extinguebantur. Hunc ergo fpecum pedetentim excavatum multis annis ab iis tunc didici. Haec enim inquiebant aqua viridis, quam vides ex colle in lacum manantem, fenfim fe ipfa minor effici affolet. At ubi prope adeft ut definat, rurfum vincti, quod continens eft ipfius collis perfodere pergunt. Evenitque aliquando olim ut fubito quicquid perfoffum effet concideret, omnesque ad unum occideret ac totam viam corrumperet. Id ubi fit

ὅταν οὖν τοῦτο γένηται, πάλιν ἄλλην ὀπὴν ποιησάμενοι διορύττουσιν, ἄχρις ἂν ὑπακούσῃ τὸ ὕδωρ. ταῦτά σοι περὶ χαλκάνθου λέγειν εἶχον, ἴσως μὲν οὖν οὐκ ἀναγκαῖα, γινώσκεσθαι μέντοι μᾶλλον ἢ ἀγνοεῖσθαι βελτίω. μέμνησο δ' ὅτι κατὰ τὴν ἀριστερὰν εἰσιόντων χεῖρα, τὸ τοῦ σώρεως καὶ χαλκίτεως καὶ μίσυος ἔφην ἑωρᾶσθαί μοι μέταλλον, ὥστ' ἐκ τούτων ἐπινοῆσαί μοι δύνασθαι τὸ διηθούμενον ὕδωρ ὄμβριον ἐν τῷ λόφῳ περικλύζειν τε καὶ περιπλύνειν ὅλην ἐκείνην τὴν γῆν, ἐξ ἧς αὐτοφυῶς μὲν ἐγένετο τὸ σῶρυ καὶ μίσυ καὶ χαλκῖτις καὶ καμινευόμενος δὲ χαλκὸς καὶ καδμεία καὶ πομφόλυξ καὶ σπόδιον καὶ διφρυγές.

[λε'. Περὶ χαλκίτεως.] Χαλκῖτις, εἴρηται περὶ αὐτῆς ἐν τῷ περὶ μίσυος λόγῳ, νῦν οὖν ἀρκέσει τοσοῦτον εἰπεῖν, ὡς μεμιγμένας ἔχει τήν τε στυπτικὴν καὶ δριμεῖαν δύναμιν. ἐπικρατεῖ δ' ἡ δριμεῖα σφοδρά τις οὖσα μέχρι τοῦ καίειν τε τὴν σάρκα καὶ τὴν καλουμένην ἐσχάραν ἐργάζεσθαι. καυθὲν δὲ τὸ φάρμακον τοῦτο δάκνει μὲν ἧττον, ξηραίνει δ' οὐχ ἧττον, ἀποτίθεταί δὲ καὶ τῆς στύψεως οὐκ ὀλίγον, ὥστε πάντη

alio foramini fodiendo eousque insistunt, quoad rursum aqua illis adsit. Haec habui quae tibi de chalcantho exponenda censerem, et sane fortasse non necessaria, caeterum quae scire praestaret quam ignorare. Memineris autem quod ad sinistram manum ingredientibus conspectum nobis dixerim metallum soreos, chalciteos et misyos, ut ex iis conjicere liceat aquam pluviam totius collis terram illam colluere atque abluere, ex qua sponte quidem fiebat sory, misy et chalcitis, et per fornaces aes, cadmia, pompholyx, spodium et diphryges.

[35. De chalcitide.] Chalcitis. Dictum de ea est in sermone de misy; nunc autem tantum dixisse sufficiat, quod mixtas habeat astringentem acremque facultates. Caeterum vincit acris, ut quae adeo est vehemens ut carnem urat vocatamque escharam efficiat. Ustum hoc medicamentum minus quidem mordicat, caeterum non minus desiccat, sed et astrictionis non parum amittit. Itaque undequaque me-

κρείττων ἐστὶν ἡ κεκαυμένη χαλκῖτις τῆς ἀκαύστου, λεπτομερεστέρα μὲν, ὥσπερ καὶ τἄλλα τὰ κεκαυμένα, γιγνομένη, δριμύτητα δ' οὐ προσλαμβάνουσα, καθάπερ ἄλλα πολλά. μεμάθηκας δὲ καὶ ὅτι πάντα τὰ κεκαυμένα πλυνόμενα μετριώτερά τε καὶ ἀδηκτότερα γίγνεται.

[λστ'. Περὶ χαλκοῦ κεκαυμένου.] Χαλκὸς κεκαυμένος ἔχει μέν τι καὶ δριμὺ, καὶ στύψεως δὲ μετέχει, καὶ διὰ τοῦτο, εἰ πλυθείη, κάλλιστόν ἐστι φάρμακον εἰς συνούλωσιν ἑλκῶν, ἐργάζεσθαι δὲ τοῦτο δύναται καὶ πρὶν πλυθῆναι, καὶ μάλιστ' ἐπὶ τῶν σκληροτέρων σαρκῶν. ταῖς δ' ἁπαλαῖς ὁ πεπλυμένος χρησιμώτερος.

[λζ'. Περὶ χαλκοῦ ἄνθους.] Χαλκοῦ ἄνθος λεπτομερεστέρας ἐστὶ τοῦτο δυνάμεως τοῦ τε κεκαυμένου χαλκοῦ καὶ τῆς λεπίδος· εἰκότως οὖν δι' αὐτοῦ σκευάζοντες κολλύρια ῥύπτουσί τε καὶ ἀφαιροῦσι τῶν βλεφάρων τὰς μεγάλας τραχύτητας, ἃς συκώσεις ὀνομάζουσιν.

[272] [λη'. Περὶ χρυσοκόλλης.] Χρυσοκόλλα· καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐκ τῶν τηκόντων σάρκας ἐστὶν, οὐ μὴν ἰσχυ-

lior est chalcitis usta, quam quae non usta est, nempe partibus tunc quidem tenuioribus, ceu alia omnia combusta, verum haud assumpta acrimonia, velut aliis multis accidit. Didicisti porro quod usta omnia, si laventur, moderatiora reddantur minusque mordacia.

[36. De aere usto.] Aes ustum habet et acrimoniam quandam, sed et astrictionis est particeps. Proinde si lavetur, pulcherrimum est medicamentum inducendae ulceribus cicatrici, quamquam id ipsum praestare et antequam lavetur possit, potissimum in carne duriore, alioqui in molliore commodius est quod ablutum est.

[37. De flore aeris.] Flos aeris facultatis est tenuiorum partium quam aut aes ustum aut squama. Merito itaque ex eo factis collyriis extergunt auferuntque palpebrarum magnas asperitates, quas vocant sycoses.

[38. De chrysocolla.] Chrysocolla. Et hoc medicamentum ex iis est quae carnem liquant, non tamen valen-

ρῶς γε δάκνει, διαφορητικὴ γε μὴν ἱκανῶς ἐστι καὶ ξηραντική. ἔνιοι μὲν οὖν τὸ μεταλλευόμενον μόνον οὕτως ὀνομάζουσιν, ἔνιοι δὲ τὰ σκευαζόμενον ἐν θυίᾳ χαλκῇ καὶ δοίδυκι χαλκῷ δι' οὔρου παιδὸς, ὅπερ ἔνιοι κατὰ τὰς διαφορὰς τῶν ἰῶν ἀριθμοῦσιν. ἄμεινον δὲ θέρους αὐτὸ σκευάζειν, ἢ πάντως γε ἐν ἀέρι θερμῷ, τρίβοντας τὸ οὖρον ἐν τῇ θυίᾳ. κάλλιον δὲ ἐρυθρὸν εἶναι τὸ χαλκὸν, ἐξ οὗ κατασκευάζεις αὐτήν τε τὴν θυίαν καὶ τὸν δοίδυκα. πλέον γὰρ ἀποτρίβεται περιαγομένου τοῦ δοίδυκος, ὅταν ἁπαλώτερος ὁ χαλκὸς ᾖ. τοῦτο τὸ φάρμακον ἐπιτηδειότατόν ἐστι κακοήθεσιν ἕλκεσιν, αὐτό τε καθ' ἑαυτὸ καὶ μιγνύμενον ἑτέροις, ὡς ἐν τοῖς περὶ συνθέσεως φαρμάκων εἰρήσεται. νυνὶ δὲ ἀρκεῖ τό γε γινώσκειν ὡς τῆς μεταλλευτῆς χρυσοκόλλης ὅσον τοι μᾶλλον ξηραίνει ἧττον δάκνει, τοσοῦτον αὐτῆς ὑπερέχει τῇ λεπτομερείᾳ. καὶ αὐτὴν μέντοι αὐτὴν χρυσοκόλλην ἐκείνην καύσας πολὺ λεπτομερεστέραν ἐργάσῃ.

[λθ'. Περὶ ψιμμυθίου.] Ψιμμύθιον. καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον μαρτυρεῖ τῇ προειρημένῃ πρὸ τούτου δυνάμει. ὑπὸ

ter mordicat, quamquam fit facultate admodum digerente desiccanteque. Igitur quidam id modo quod in metallis invenitur ita nominant, alii vero id quod in aereo mortario pistilloque aereo ex pueri urina praeparatur, id quod quidam inter aeruginum differentias numerant. Satius vero est ipsum praeparare tempore aestivo, aut certe aëre prorsum calido, urinam in mortario terentes. Praestat aut aes, ex quo mortarium pistillumque conficias, rubrum fit, nam quo aes mollius fuerit, eo plus circumagendo pistillo deteritur. Hoc medicamentum aptissimum est ulceribus contumacibus, tum per se tum aliis mixtum, ut in opere de componendis medicamentis referetur. Nunc autem id novisse sat est, quod quanto plus quam chrysocolla metallica desiccat minusque mordicat, tanto etiam ipsam excellit tenuitate partium. Ipsam tamen chrysocollam illam si uras, multo tenuiorem efficies.

[39. *De cerussa.*] Cerussa. Et hoc medicamentum testimonium praebet modo dictae facultati. Nam si ex aeri

γοῦν ὄξους δριμέος αὐτὸ διαλυόμενον γενόμενον ὅμως οὔτε δριμὺ οὔτε δακνῶδές ἐστιν οὔτε διαφορητικὸν, ἀλλ' ἐμπλαστικόν τε καὶ ἐμψυκτικὸν, ἐναντιωτάτης ὂν ἰῷ δυνάμεως. καίτοι κἀκεῖνος ὄξους διαλύοντος τὸν χαλκὸν γίγνεται. καιόμενον δὲ τὸ ψιμμύθιον εἰς τὴν καλουμένην σάνδικα μεταβαλὸν λεπτομερέστερόν γε αὐτοῦ φάρμακον, οὐ μὴν ἤδη γέ πω θερμαῖνον. (130) τὸ δέ γε φῦκος, τὴν ψύξιν τοῦ ψιμμυθίου φυλάττον, λεπτομέρειαν προσείληφε, ὡς δύνασθαι δι' αὐτὴν εἰς τὸ βάθος καταδύεσθαι τῶν ὁμιλούντων σωμάτων τὴν δύναμιν αὐτοῦ.

[μ'. Περὶ ψωρικοῦ.] Ψωρικόν. λιθαργύρῳ μιγνυμένης διπλασίας χαλκίτεως γίνεται τὸ φάρμακον, ὄξει μὲν πρῶτα δριμυτάτῳ λειωθέντων ἀμφοῖν, εἶτ' εἰς καινὴν χύτραν ἐμβληθέντων, ἣν καταχώσεις ἡμέρας μ'. μέσου θέρους ἐν κοπρίᾳ. τοῦτο τὸ φάρμακον ξηραντικώτερόν τε ἅμα καὶ ἀδηκτότερον γίνεται χαλκίτεως καὶ δηλονότι καὶ λεπτομερέστερον.

aceto solvatur, gustu tamen neque acre erit neque mordax neque digerens, sed emplasticum et refrigeratorium, facultatis aerugini dissimillimae, tametsi et illa conficiatur aceto aes dissolvente. Porro cerussa adusta in sandica quam vocant transit, medicamentum se ipso tenuius, nondum tamen calefaciens. Fucus autem servata cerussae frigiditate tenuitatem partium assumpsit, ut per eam in profundum altumque corporum quibus admovetur vis ejus penetrare valeat.

[40. *De psorico.*] Psoricum. Conficitur hoc medicamentum duplo chalcite admixto lithargyro, ante tamen utrisque aceto acerrimo solutis, sicque in ollam novam conjectis, quam fimo aestate media diebus quadraginta obrutam sepelies. Hoc medicamentum desiccatorium est magis, simulque minus mordax chalcite, ac nimirum partibus etiam tenuioribus.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Κ.

Ed. Chart. XIII. [273.] Ed. Baf. II. (130.)

Κεφ. α'. Οὐδὲν τῶν νῦν λεχθησομένων τοῖς ἀγνοοῦσι τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς πραγματείας ἐν τοῖς πρώτοις πέντε βιβλίοις εἰρημένα μεγάλην ὠφέλειαν οἴσει, τινὰ δ' ἴσως καὶ βλάψει τὸν χρησόμενον τοῖς ἐν αὐτῷ γεγραμμένοις φαρμάκοις, οὐκ ἔχοντα μέθοδον. ὡς οὖν ἐκεῖνα μεμαθηκότι σοι διαλέξομαι, τὸ κεφάλαιον ἀναμνήσας ὅλης τῆς πραγματείας. ἐδείχθη τὰ φάρμακα κατὰ μὲν τὰς δραστικὰς ὀνομα-

GALENI DE SIMPLICIVM MEDICAMENTORVM TEMPERAMENTIS AC FACVLTATIBVS LIBER X.

Cap. I. Nihil eorum quae nunc dicenda veniunt magnopere juvare poterit eos, qui ea quae principio hujus tractationis, primis videlicet quinque libris tradita funt, ignorant, imo quaedam fortaffis noxae occafio erunt illi, qui quum fcriptis hic medicamentis uti volet, rationem tamen ac methodum non habeat. Tanquam itaque illa didiceris, ita tecum verba faciam, repetita totius tractatus fumma.

Ed. Chart. XIII. [273.] Ed. Bas. II. (130.)
ζομένας ποιότητας ἐνεργοῦντα θερμότητα καὶ ψυχρότητα καὶ ξηρότητα καὶ ὑγρότητα, τῇ δὲ τούτων κράσει στρυφνὰ καὶ αὐστηρὰ καὶ ἁλμυρὰ καὶ ἀλυκὰ καὶ πικρὰ καὶ δριμέα καὶ γλυκέα γιγνόμενα, καὶ τὰ μὲν ῥυπτικὰ, τὰ δὲ ἀποκρουστικὰ, τὰ δὲ ἑλκτικὰ, τὰ δὲ μαλακτικὰ, τὰ δὲ καυστικὰ, τὰ δὲ σηπτικὰ, τὰ δὲ ἐσχαρωτικὰ, καὶ πρός γε τούτοις ἔτι κατ' ἄλλας ἰδιωτέρας ἐνεργείας, σαρκωτικά τε καὶ συνουλωτικὰ καὶ κολλητικὰ συρίγγων ἢ ἑλκῶν, ἢ καθαιρετικὰ τῶν ὑπεραυξανομένων σαρκῶν. ἐδείχθη δὲ καὶ ὡς ἡ καθόλου δύναμις ἐκ πείρας μιᾶς ἐνδεικτικῶς εὑρίσκοιτο, καὶ οὐ τῆς τυχούσης γε πείρας, ἀλλὰ μετὰ τῶν εἰρημένων διορισμῶν γιγνομένης· εὑρεθείσης δ' ἅπαξ τῆς καθόλου δυνάμεως οὐδεμιᾶς ἔτι πείρας εἶναι χρείαν εἴς γε τὰς κατὰ μέρος ἐνεργείας, ὅτι μὴ πρὸς βεβαίωσιν μόνην ὧν ὁ λόγος εὗρεν. οὕτως οὖν καὶ νῦν ποιησαίμεθα τὴν κρίσιν τῆς προκειμένης ὕλης, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ ἐκ τῶν ζώων. ἐν μὲν γὰρ τοῖς μετὰ τὸ πέμπτον ἐφεξῆς τρισὶ βιβλίοις, ἕκτω καὶ ἑβδόμῳ καὶ ὀγδόῳ, τὴν περὶ τὰ φυτὰ διήλθομεν ὕλην, οὐ πᾶσαν δηλονότι τὴν καθ' ὅλην τὴν

Ostensum est medicamenta quae effectricibus nominatis qualitatibus agunt, nempe caliditate, frigiditate, humiditate et siccitate, harum mixtione effici acerba, austera, salsa, salsuginosa, amara, acria, dulcia, praeterea extergentia, repellentia, attrahentia, emollientia, urentia, septica, escharotica, ad haec secundum alias actiones magis speciales sarcotica, cicatricem inducentia, glutinatoria, tum fistularum, tum ulcerum, aut carnis excrescentiam detrahentia. Ostensum quoque est, quo pacto universalis facultas experientia unica demonstratorie inveniatur, nec ea vulgari et quavis, sed quae cum dictis adhibeatur limitationibus. Caeterum inventa semel facultate universali, nulla insuper experientia opus esse ad particulares actiones, nisi ad confirmationem eorum quae ratio reperit. Sic ergo nunc quoque judicium faciamus propositae materiae, quae est ea quae ab animantibus accipitur. In tribus enim libris qui sequuntur quintum, nempe sexto septimo et octavo, materiam ad plantas attinentem exposuimus non sane omnem, quae uni-

Ed. Chart. XIII. [274.] Ed. Bas. II. (130.)

οἰκουμένην, [274] ἀλλ' ὅσης ἡμεῖς ἔχομεν πεῖραν. ἐν δὲ τῷ πρὸ τοῦδε, τῆς δ' ὅλης πραγματείας ἐννάτῳ, τὴν περὶ τὰ γεώδη τε καὶ λιθώδη σώματα. λείπεται δ' ἡμῖν ἔτι τὴν περὶ τὰ ζῶα διελεῖν ὕλην· εἶτ' ἔτι τῶν ἐν θαλάττῃ καὶ λίμναις ἢ ὅλως ἐν ὕδατι γεννωμένων ἐστὶν ὑπόλοιπον, ἃ μήτε φυτὰ μήτε γῆ μήτε λίθος ἐστὶ μήτε ζῶον. ὀλίγιστα δὲ τὰ τοιαῦτα παντάπασίν ἐστι καὶ γεγράψεται τελευταῖα, μετὰ τὸ διελθεῖν ἡμᾶς τὰ κατὰ τὰ σώματα τῶν ζώων. ἔσται δὲ καὶ τούτων ἡ τάξις τῆς διδασκαλίας κατὰ τὴν τῶν πρώτων γραμμάτων τάξιν ἐν ταῖς προσηγορίαις αὐτῶν. ὥσπερ δ' ἐν τῇ τῶν φυτῶν ὕλῃ καὶ περὶ τῶν ἐξ αὐτῶν γινομένων χυμῶν τὸν λόγον ἐποιησάμην, οὕτως καὶ νῦν οὐ μόνον τῶν στερεῶν μορίων ἐν τοῖς ζώοις ἡ διδασκαλία τῆς δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων ἔσται, φλέγματος, χολῆς, αἵματος, οὔρου, κόπρου καὶ τῶν ὁμοίων. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις οὐ πολλὰ τῶν κατὰ μέρος ἐν ταῖς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν γεγραμμέναις ὕλαις ἄγνωστά μοι γέ-

verſo terrarum orbe reperiatur, ſed quantum nobis experiri ejus datum eſt. In ſuperiore vero, qui eſt totius operis nonus, eam quae verſatur in terreis ac lapidoſis corporibus enarravimus. Reliquum porro nunc eſt ut eam quae ab animalibus ſumitur materiam perſequamur. Deinde reſtant quae in mari, paludibus, aut omnino in aqua naſcuntur, quae quidem neque plantae neque terra neque lapis neque animal ſunt. Ea plane pauciſſima ſunt et ultimo loco ſcribenda, poſtquam videlicet quae ad animantium corpora pertinent abſolvero. In quibus is doctrinae ordo ſervabitur, qui in nomenclaturarum primis viſitur literis. Porro ſicut in plantarum materia etiam de ſuccis, qui ex ipſis fiunt, diſſerui, ita nunc quoque non ſolum edocebo ſolidarum in animalibus partium facultatem, ſed etiam quoque, quae in ipſis continentur, puta pituitae, bilis, ſanguinis, urinae, ſtercoris et ſimilium. Igitur in iis, quae ſuperius ſunt dicta, haud ita multa particularia eorum quae in materiis conſcripta ſunt a medicis ignota mihi fuere, verum

ζοιεν, ἀλλ' αὐτὸς ἐσπούδασα διὰ τῆς πείρας γνῶναι τὰς δυνάμεις αὐτῶν, εἰ τινος δ' οὐκ ἔγνων, οὐδ' ἔγραψα περὶ τούτου τὴν ἀρχὴν, οὐκ ἀξιῶν ἄλλοις πιστεύειν οὐδὲ περὶ ἑνὸς τοιούτου, διὰ τὸ καταμαθεῖν ἐνίους πολλὰ ψευδομένους. ἐπὶ δὲ τῆς νῦν προκειμένης ὕλης οὐχ οὕτως ἔχει. πάμπολλα ὁμολογῶ μορίων τε καὶ ὑγρῶν ἐν τοῖς τῶν ζώων σώμασι περιεχομένων, ὧν οὐδεμίαν αὐτὸς ἔσχηκα τοιαύτην πεῖραν, ὁποίαν ἔγραψάν τινες· ἔνια μὲν γὰρ αὐτῶν ἀσελγῆ τέ ἐστι καὶ βδελυρὰ, τινὰ δὲ καὶ πρὸς τῶν νόμων ἀπηγορευμένα, περὶ ὧν οὐκ οἶδα πῶς ἔγραψεν ὁ Ξενοκράτης, ἄνθρωπος οὐ πάλαι γεγονὼς, ἀλλὰ κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν, τῆς Ῥωμαϊκῆς βασιλείας ἀπηγορευκυίας ἀνθρώπους ἐσθίειν, ἀλλ' ἐκεῖνός γε ὡς αὐτὸς πεπειραμένος ἀξιοπίστως πάνυ γράφει τίνα πάθη θεραπεύειν πέφυκεν ἐγκέφαλος ἐσθιόμενος ἢ σάρκες ἢ ἧπαρ ἀνθρώπου, τίνα δὲ τὰ τῆς κεφαλῆς ἢ κνήμης ἢ δακτύλων ὀστᾶ τὰ μὲν καυθέντα, τὰ δ' ἄκαυστα πινόμενα, τίνα δ' αὐτὸ τὸ αἷμα. ταῦτα μὲν οὖν εἰ καὶ

operam dedi, ut ipse per experientiam facultates eorum cognoscerem. Quod si quid ignorabam, plane nec de illo quicquam conscripsi, haud credendum aliis censens ne de uno quidem ejusmodi, quod certum habeam nonnullos multa mentiri. At in praesenti materia non ita se res habet. Ingenue siquidem fateor complura esse tum partium tum liquorum in animantium corporibus comprehensorum, quorum nullius eiusmodi feci periculum, cujusmodi quidam scriptum reliquerunt. Siquidem quaedam eorum abominanda detestandaque sunt, quaedam etiam legibus vetita, de quibus haud scio quo pacto scribere licuit Xenocrati, homini non olim nato, sed proavorum nostrorum seculo, quum imperium Romanum hominibus vesci vetuisset. Atque ille sane, tanquam ipsemet fuerit expertus, magna profecto fiducia scribit, quosnam affectus curare valeat comesum cerebrum, aut carnes, aut jecur humanum, quos autem capitis, surae et digitorum ossa, partim usta, partim ustionem non experta, quae denique et sanguis. Sed haec sane tametsi con-

παρὰ τοὺς νόμους, ἀλλ' οὐκ ἀσελγῆ γε. πόσις δ' ἱδρῶτός τε καὶ οὔρου καὶ καταμηνίων γυναικὸς ἀσελγῆ καὶ βδελυρὰ, καὶ τούτων οὐδὲν ἧττον ἡ κόπρος, ἣν διαχριομένην τε τοῖς κατὰ τὸ στόμα καὶ τὴν φάρυγγα μορίοις εἴς τε τὴν γαστέρα καταπινομένην ἔγραψεν ὁ Ξενοκράτης ὅ τί ποτε ποιεῖν δύναται· γέγραφε δὲ καὶ περὶ τοῦ κατὰ τὰ ὦτα ῥύπου καταπινομένου. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδὲ τοῦτον ἂν ὑπέμεινα καταπιεῖν, ἐφ' ᾧ γε μηδέποτε νοσῆσαι. πολὺ δ' αὐτοῦ βδελυρώτερον ἡγοῦμαι τὴν κόπρον εἶναι. καὶ μεῖζόν γε ὄνειδός ἐστιν ἀνθρώπῳ σωφρονοῦντι κοπροφάγον ἀκούειν ἢ αἰσχρουργὸν ἢ κίναιδον, ἀλλὰ καὶ τῶν αἰσχρουργῶν μᾶλλον βδελυττόμεθα τοὺς φοινικίζοντας τῶν λεσβιαζόντων, ᾧ φαίνεταί μοι παραπλήσιόν τι πάσχειν ὁ καὶ καταμηνίου πίνων. οὔτ' οὖν τούτων ὑπομεῖναι τις ἂν εἰς πεῖραν ἐλθεῖν ἄνθρωπος κατὰ φύσιν ἔχων οὔθ' ὅσα μετριώτερα μὲν τούτων, ἔτι δ' ἀσελγῆ, κόπρῳ καταχρίεσθαί τι τοῦ σώματος μέρος, ἕνεκα τοῦ κατ' αὐτὸ πάθους, ἢ ἀνθρώπου σπέρματος. γόνον δὲ αὐτὰ καλεῖν

tra leges funt, non tamen funt foeda atque abominanda. At potio fudoris aut urinae aut menfium mulieris abominanda deteftandaque eft, atque horum in primis ftercus, quod tamen fcribit Xenocrates, fi oris ac gutturis partibus inungatur et in ventrem devoretur, quid praeftare valeat. Scripfit etiam de aurium fordibus devorandis. At ego ne has quidem unquam devorare fuftineam, ne fi in totum quidem morbo deinceps liber degerem. Atque his etiam magis abominandum puto ftercus. Eftque probrum gravius homini modefto audire ftercorivorum quam fellatorem aut cinaedum. Et inter fellatores magis execramur qui phoenicillant quam qui lesbiantur. Cui non diffimile mihi videtur perpeti qui menfes bibere fuftinet. Itaque horum nemo periculum facere non averfabitur hominum certe fecundum naturam habentium, neque infuper eorum, quae tametfi modeftiora videantur, tamen etiam foeda funt, nempe partem aliquam corporis ftercore inungi perpeti ob affectum fcilicet, fi quem patiatur, aut humano femine, id

εἴωθεν ὁ Ξενοκράτης, [275] καὶ διορίζεταί γε μετὰ πάσης ἐπιμελείας τίνα μὲν αὐτὸς ὁ γόνος μόνος ὠφελεῖν πέφυκε καταχριόμενος, τίνα δὲ μετὰ τὴν ὁμιλίαν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ὅταν ἐκπέσῃ τοῦ γυναικείου κόλπου. μεγάλην γάρ τινα δεῖ γενέσθαι βοηθημάτων πενίαν, ἵνα τις χίμεθλα θεραπεύσῃ ὑπερχύσας ἀνδρὸς σπέρμα μὴ μεῖναν ἔνδον, ἀλλ' ἐκρυὲν τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῇ συνουσίᾳ. πολὺ μὲν δὴ καὶ τὸ τοιοῦτο τῆς ὕλης εἶδός ἐστιν ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων ὠφελείας ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένοις. οὐ γὰρ ἀνθρώπου δηλονότι, τίνα δύναμιν ἔχει πινόμενον οὖρον ἢ καταπινομένοις τε καὶ διαχριομένοις τοῖς ἐν τὸ στόματι μέρεσι κόπρος, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἑκάστου διηγεῖται, πολὺ δ' ἄλλο τῶν δυσπορίστων, οἷον ὅταν ἐλέφαντος ἢ ἵππου Νειλώου μνημονεύῃ. βασιλίσκον μὲν γὰρ τὸ θηρίον οὐδὲ εἶδον οὐδέποτε, καὶ εἰ ἀληθῆ τὰ λεγόμενα περὶ αὐτοῦ, κινδυνῶδές ἐστι καὶ τὸ πλησίον ἀφικέσθαι τῷ ζώῳ τούτῳ. παραπλήσια δὲ τῷ Ξενοκράτει καὶ ἄλλοι τινὲς ἔγραψαν περὶ ζώων, ἐξ ὧν καὶ

quod genituram appellare folet Xenocrates, fummaque diligentia diftinguit quaenam ipsa genitura fola illita juvare queat, quae vero ubi ex finu mulieris poft coitum viri effluxerit. Nam ingens fit medicamentorum penuria oportet, ubi quis, quo perniones curet, viri femen conqnirere cogitur quod in mulieris congreffu intus non remanfit, verum effluxit. Atque pleraqne fane ejufmodi materiae fpecies eft in iis quae de utilitate ab animalibus percipienda ab illo funt confcripta. Siquidem non quam vim habeat epota urina, aut devoratum illitumve oris partibus ftercus duntaxat hominis enarrat, verum etiam aliorum cuiufque animalium, atque alia etiam non pauca rarorum et paratu difficilium, puta quum elephanti, aut equi Niloi meminit. Nam beftiam feu feram regiam, quam vocant bafilifcon, ne videre quidem unquam contigit, et fi vera funt, quae de illa referuntur, periculofum etiam eft vel prope accedere ad hoc animal. Non diffimilia iis quae a Xenocrate fcripta funt et ab aliis prodita funt de animalibus, ex quibus et ipfe

αὐ(131)τὸς ὁ Ξενοκράτης ἐξεγράψατο τὰ πλεῖστα. πόθεν γὰρ ἂν ηὐπόρησε τοσούτων τε καὶ τοιούτων πραγμάτων αὐτὸς πειραθῆναι; ὁ γοῦν ἡμέτερος γενόμενός ποτε βασιλεὺς Ἄτταλος ἐλάττονα φαίνεται γράφων, καίτοι φιλοτιμότατα σχὼν περὶ τὴν τῶν τοιούτων πεῖραν. ἐπαινῶν δέ τις Ἀτευρίστου τὴν αὐτὴν πραγματείαν, ἔδωκέ μοι καὶ αὐτὴν διελθεῖν, ὥς γε ἐμοὶ δοκεῖ, χωρὶς αὐτοψίας ἰδίας τοῦ γράψαντος αὐτὴν γεγονυῖαν. ἐγὼ τοίνυν οὔτε βασιλίσκων οὔτε ἐλεφάντων οὔθ᾽ ἵππων Νειλώων οὔτ᾽ ἄλλου τινὸς οὗ μὴ πεῖραν αὐτὸς ἔχω μνημονεύσω, τῶν δὲ καλουμένων φίλτρων, ἀγωγίμων, ὀνειροπομπῶν τε καὶ μισήτρων, αὐτοῖς γὰρ τοῖς ἐκείνων ὀνόμασιν ἐξεπίτηδες χρῶμαι, τὴν ἀρχὴν ἄν, οὐδ᾽ εἰ πεῖραν ἱκανὴν εἶχον, ἐμνημόνευσα διὰ γραμμάτων, ὥσπερ οὐδὲ τῶν θανασίμων φαρμάκων ἢ τῶν ὡς αὐτοὶ καλοῦσι παθοποιῶν. ἐκεῖνα μὲν γὰρ αὐτῶν καὶ γελοῖα, καταδῆσαι τοὺς ἀντιδίκους, ὡς μηδὲν ἐπὶ τοῦ δικανικοῦ δυνηθῆναι φθέγξασθαι, ἢ ἐκτρῶσαι ποιῆσαι τὴν κύουσαν, ἢ μηδέποτε

Xenocrates pleraque exfcripfit. Nam unde illi tantarum taliumque rerum experiundarum fuiffet copia? Sane rex quondam nofter Attalus, quum ambitiofiffime talia ad experientiam conquireret, tamen pauciora fcribere confpicitur. Porro quidam Ateurifti eandem tractationem commendans, enarrandam mihi tradidit, caeterum judicio meo nec illa quidem etiam ita ab illo confcripta eft, ut omnia ipfe fuerit intuitus oculisque fuis praefens confpexerit. Proinde nec ego bafilifcorum aut elephantorum aut equorum Niloorum, neque alterius cuiusquam cujus ipfe periculum non fecerim meminero. Porro φίλτρων, ἀγωγίμων, ὀνειροπομπῶν et μισήτρων vocatorum, ex induftria enim ipfa illorum nomina recenfui, plane nec fi abunde illa forem expertus, mentionem facere in animum inducerem, ficuti nec lethalium medicamentorum, aut, ut ipfi vocant, παθοποιῶν. Nam illa fane ridicula funt, conftringere ac vincire adverfarios, ut in judicio nihil poffint eloqui, aut gravidae abortum afferre, aut ut ne unquam deinceps concipiat effi-

Ed. Chart. XIII. [275.] Ed. Baſ. II. (131.)

συλλαβεῖν, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα. τὰ μέν γε πλεῖστα εἶναι τούτων ἐστὶ καὶ πρὸς τῆς πείρας ἀδύνατα ὑπάρχειν, ἔνια δὲ εἰ καὶ δυνατὰ, βλαβερὰ γοῦν γ' ἐστὶ τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων, ὥστ' ἐγὼ νὴ τοὺς θεοὺς θαυμάζω κατὰ τίνα τὴν ἔννοιαν ἧκον ἐπὶ τὸ γράφειν αὐτά τινες. ἃ γὰρ καὶ τοῖς ζῶσιν ἀδοξίαν φέρει γνωσθέντα, πῶς ταῦτα μετὰ θάνατον εὐδοξίαν οἴσειν αὐτοῖς ἤλπισαν; εἰ μὲν οὖν βασιλεῖς ὄντες ἐν ἀνθρώποις ἐπὶ θανάτῳ κατακεκριμένοις ἐποιήσαντο τὴν πεῖραν αὐτῶν, οὐδὲν ἔπραξαν δεινόν. ἐπεὶ δ' ἰδιῶται τοιαύτης ἐξουσίας ἐν ὅλῳ τῷ βίῳ γεγονότες ἐπὶ τὸ γράφειν ἧκον αὐτά, δυοῖν θάτερον, ἢ μὴ πειραθέντες αὐτοὶ γράφουσιν ὑπὲρ ὧν οὐκ ἴσασιν, ἢ εἴπερ ἐπειράθησαν, ἀσεβέστατοι πάντων ἀνθρώπων εἰσὶν, ἕνεκα πείρας ὀλέθρια δόντες φάρμακα τοῖς οὐδὲν ἠδικηκόσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ καλοῖς τε καὶ ἀγαθοῖς ἀνδράσιν. ἰατροὺς γοῦν τις ἑστῶτας ἐπὶ ῥωποπώλαις θεασάμενος δύο, προσεκόμισεν αὐτοῖς μέλι πιπράσκων δῆθεν. οἱ δὲ ἐγεύσαντό τε καὶ περὶ τῆς τιμῆς διελέγοντο καὶ ὡς ὀλίγον αὐτῶν διδόντων, ὁ μὲν σπεύσας ἐχωρήθη, τῶν δ'

cere et quaecunque ejus ſunt generis. Sane horum pleraque vel antequam facias periculum, ſcire licet eſſe impoſſibilia, quaedam vero poſſibilia, caeterum vitae mortalium noxia. Itaque ego per deos, admiror qua cogitatione quove conſilio ad ea ſcribenda quidam acceſſerint. Nam quae viventibus dedecori atque ignominiae ſunt prodita, quo pacto ſibi poſt mortem gloriae fore ſperarunt? Itaque ſi regia poteſtate praediti in hominibus morti condemnatis illa experirentur, nihil grave committerent. At ubi totam vitam degunt privati atque ejusmodi poteſtatis expertes ad ea ſcribenda accedunt, duorum alterum neceſſe eſt aut enim ſi experti non ſunt: ea conſcribunt quae ipſi ignorant; at ſi experti ſunt, hominum omnium ſunt vel impiiſſimi, qui experiundi gratia hominibus innoxiis pernicioſa medicamenta exhibent, ac nonnunquam etiam honeſtis ac probis viris. Nam quidam medicis duobus ad unguentariorum officinam conſpectis attulit ad eos mel venditurus ſcilicet. Illi ubi guſtaſſent, de pretio diſceptant. At hic tanquam illi parum offerrent, propere ſubducit ſeſe, verum

Ed. Chart. XIII. [275. 276.] Ed. Baf. II. (131.)

ἰατρῶν οὐδέτερος ἐσώθη. [276] τὰ τοιαῦτ' οὖν ἅπαντα τῶν πραξάντων τοὺς γράψαντας οὐχ ἧττον, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἄξιον μισεῖν, ὅσῳ καὶ μεῖόν ἐστιν ἀδίκημα μόνον τι ποιῆσαι κακὸν ἢ μετὰ πολλῶν. καὶ τῷ μὲν πράξαντι συναπέθανεν ἡ τῶν κακῶν θεωρημάτων ἐμπειρία, τῶν δὲ γραψάντων πάντων ἀθάνατός ἐστιν τοῖς πονηροῖς ὅπλα τῆς κακουργίας παρασκευάζουσα. λέγωμεν οὖν ἡμεῖς ἤδη περὶ τῶν χρησίμων ἀνθρώποις πραγμάτων, ὅσων πεῖραν ἔχομεν.

Κεφ. β΄. Περὶ τῶν ἐν τοῖς ζώοις ὑγρῶν. [α. Περὶ αἵματος.] Αἷμα, προσυπακούειν δηλονότι χρὴ τοῦ κατὰ φύσιν ἔχοντος ζώου, τοῦτο γὰρ καὶ ὄντως ἐστὶν αἷμα. τὸ δὲ μελαγχολικὸν ἢ πικρόχολον ἢ φλεγματῶδες ἢ ὀῤῥῶδες ἢ σηπεδονῶδες αἷμα μικτόν ἐστιν ἔκ τε τοῦ κατ' ἀλήθειαν αἵματος καὶ τοῦ μεμιγμένου χυμοῦ τε καὶ ἰχῶρος αὐτῷ. καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ κατὰ φύσιν αἵματος ἐν ἑκάστῳ ζώῳ τὸ μὲν ὑγρότερόν ἐστι, τὸ δὲ ξηρότερον, καὶ τὸ μὲν μᾶλλον, τὸ δὲ ἧττον θερμὸν, ψυχρὸν γὰρ οὐδέν ἐστιν αἷμα.

medicorum neuter fervatus eft. Itaque non minus qui fcribunt quam qui talia perpetrant imo magis etiam, odio digni funt, quanto fcilicet minor injuria ac fcelus eft quod folus facias quam quod cum multis. Deinde cum eo, qui perpetravit, moritur et malorum theorematum experientia, at eorum qui fcriptis prodidere immortalis eft malitia, arma pravis hominibus fuppeditans. Jam igitur nos dicamus de iis rebus quae humano generi funt utiles, utique quarum fecimus periculum.

Cap. II. *De humoribus qui funt in animalibus.* [1. *De fanguine.*] Sanguis. Intelligendum videlicet eft animalis fecundum naturam habentis nam is re vera fanguis eft. At melancholicus aut biliofus, aut pituitofus aut ferofus aut putridus fanguis eft mixtus ex fanguine fcilicet vero et ichore fanieve illi permixta. Tam ipfius quoque fanguinis naturalis in quoque animali alius liquidior, alius ficcior, hic magis, ille minus calidus, nam frigidus fanguis nullus eft.

Ed. Chart. XIII. [276.] Ed. Bas. II. (131.)

[β΄. Περὶ ὑείου αἵματος.] Ὕειον μὲν οὖν ὑγρόν ἐστιν καὶ ἧττον θερμὸν, ἀνθρωπείῳ μάλιστα κατὰ τὴν κρᾶσιν ἐοικὸς, εἴπερ γε καὶ σάρκες τῶν ὑῶν ἐοίκασι ταῖς τῶν ἀνθρώπων. ἴσμεν γοῦν ἤδη πολλοὺς ἁλόντας πανδοκέας τε καὶ μαγείρους ἐν τῷ πιπράσκειν ὡς ὕεια τὰ τῶν ἀνθρώπων κρέα, καίτοι τῶν ἐσθιόντων αὐτὰ διαφορᾶς οὐδεμιᾶς οὐδεὶς ᾐσθάνετο. ἀλλὰ καὶ διηγουμένων τινῶν ἤκουσα πιστῶν ἀνθρώπων ἐδηδοκέναι μὲν ἔν τινι πανδοχείῳ ζωμὸν δαψιλῆ μετὰ κρεῶν ἡδίστων, ἤδη δὲ ἐμπεπλησμένων, εὑρεῖν ἐν αὐτῷ δακτύλου μέρος τὸ πρόσω κατ' αὐτὸν τὸν ὄνυχα, φοβηθέντες δὲ τοὺς ἐν τῷ πανδοχείῳ μὴ καὶ αὐτοὺς φάγωσιν ὡς εἰθισμένοι τοῦ πράγματος, αὐτίκα μὲν ἐξελθεῖν, ἐμέσαντες δὲ τὰ ἐδηδεσμένα τῆς ὁδοιπορίας ἔχεσθαι. καὶ μέντοι καὶ φωραθῆναι τοὺς κατὰ τὸ πανδοχεῖον οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ἔφασαν ἐφ' οἷς ἔσφαττον ἀνθρώπους, ὥστ' εἰκότως ἄν τις ὑπολάβοι καὶ τὸ αἷμα τῶν ὑῶν ὁμοιότατον εἶναι τῷ τῶν ἀνθρώπων. ἐκ γὰρ τοιούτου αἵματος ἥ τε πρώτη γένεσίς ἐστι καὶ ἡ μετὰ ταῦτα τροφὴ ταῖς σαρξὶν, ὥστε καὶ

[2. *De sanguine suillo.*] Sanguis suillus humidus est et minus calidus humano, maxime temperie similis, siquidem et carnes suum humanis sunt similes. Comperti enim sunt hospites et coqui complures, qui humanas carnes pro suillis venderent, tamesi qui eas edissent, nullum omnino discrimen percipere potuerint. Quin et ipse narrantes audivi viros fide dignos, sese in diversorio publico jus esitasse delicatum cum carnibus suavissimis, caeterum quum jam pene saturi essent, invenisse digiti partem anteriorem, quae videlicet ad unguem est, quo perculsi ac metuentes eos qui agebant in diversorio, ne scilicet se quoque vorarent ceu ei rei assueti, protinus quidem illinc exiere ac vomitu redditis quae ederant ita iter denuo ingressi sunt. Sed et in ipso facinore homines mactantes deprehensos non ita multo post referebant. Itaque jure quispiam existimet suillum sanguinem humano esse simillimum, ex tali enim sanguine tum prima constat generatio tum postea nutritio carnibus.

ὅστις ἀνθρώπειον αἷμά φησιν εἶναι πρός τι νόσημα χρήσιμον, ἐν ὑείῳ πρότερον ἐπιδειξάσθω, καὶ εἰ μὴ τὴν αὐτὴν, ἀλλ' ὁμοίαν ἐνέργειαν. εἰ γὰρ καὶ κατά τι τῆς δυνάμεως ἀπολείποιτο ἀνθρωπείου αἵματος, παραπλήσιον γοῦν τι δράσει, δι' οὗ γνωσθέντος ἐλπίσομεν ὑπ' ἀνθρωπείου τελεώτερον ἔσεσθαι τὴν ὠφέλειαν. ὡς ἐάν γε μηδὲ μικρόν τι φαίνηται τῆς ἐπαγγελίας διασώζον, οὐδ' ἐπ' ἀνθρωπείου λόγον ἔχει πειρᾶσθαι. τὰ μὲν γὰρ ὅμοια τῶν ὁμοίων εἶναι ποιητικὰ πεπειράμεθα. περιστερᾶς γοῦν αἷμα παρ' ἡμῖν ἐν Περγάμῳ, σχεδὸν δὲ καὶ καθ' ὅλην τὴν Ἀσίαν, εἰώθασιν οἱ ἀνατρήσαντες ὀστᾶ κεφαλῆς κατεαγότα καταχεῖν τῆς παχείας μήνιγγος. εἶτά τις ἔχων μὲν κατὰ τύχην φάτταν, οὐκ ἔχων δὲ περιστερὰν, ἐχρήσατο τῷ τῆς φάττης αἵματι καὶ ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἐσώθη. καὶ ἄλλος δὲ τρυγόνος ἐπ' ἄλλῳ χρησάμενος, οὐδὲν ἔβλαψε τὸν ἄνθρωπον. [277] τοῖς γὰρ ὁμοίοις ἐπὶ τῶν αὐτῶν χρῆσθαι παθῶν μὴ παρόντων τῶν προπεπειρασμένων ἕν τι τῶν ὁμολογουμένων ἐστὶ καὶ μαρτυρουμένων ὑπὸ τῆς ἐμπειρίας. καὶ τά γε πλεῖστα τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου κατὰ τοῦτον περαίνεται τὸν τρόπον.

Itaque quisquis sanguinem humanum morbo alicui utilem esse ait, in suillo primum id comprobet, ac si non eandem, saltem similem actionem ostendat. Nam etsi aliquatenus inferior sit humano sanguine, saltem assimile quippiam efficiet; quo cognito ab humano pleniorem fore utilitatem sperabimus. Nam si ne paulum quidem promissis respondeat, non erit cur in humano experiri oporteat, quippe similia efficere posse similia experti sumus. Nam columbae sanguinem Pergameni nostri, atque adeo per totam fere Asiam, qui capitis ossa confracta perforant, in crassum cerebri involucrum effundere assolent. Postea quidam quum haberet palumbum, nec esset ad manum columba, usus est palumbi sanguine, et tamen servatus est homo ille. Et alius turturem eundem ad usum applicans nihil hominem laesit. Siquidem similibus ad eosdem uti affectus, ubi quae antea expertus sis non adsunt, unum est ex confessis et experientia comprobatis. Et humanae vitae pleraque hunc in modum peraguntur.

Ed. Chart. XIII. [277.] Ed. Baf. II. (131.)

[γ'. Περὶ αἵματος περιστερᾶς.] Ἐπεὶ δ' ὡς παραδείγματος ἐμνημόνευσα τοῦ τῶν περιστερῶν αἵματος, οὐδὲν ἂν εἴη χεῖρον ἤδη καὶ τοῦτο προχειρίσασθαι τῷ λόγῳ. καὶ γὰρ καὶ πρὸς ὑποσφάγματα κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς γινόμενα χρῶνταί τινες αὐτῷ, παραχρῆμα δηλονότι λαμβάνοντες τὸ ἐκρέον τοῦ σφαττομένου ζώου. θερμὸν μὲν γὰρ κατὰ τῶν ὑποσφαγμάτων ἐγχέων αὐτὸ, τὰς κατὰ τὴν ἔκφυσιν τῶν πτερύγων διῄρει φλέβας, ὅπως ἐξαρκέσειεν αὐτὸ τὸ ζῶον εἰς πολλὰς χρήσεις. ἕτερος δὲ τῶν ἁπαλῶν νεοττῶν ἐξαίρων τὰ πτερὰ, μαλακὰ δ' ἐστὶ ταῦτα καὶ τὰς σύριγγας ὑγροῦ πλήρεις ἔχει, τοῦτ' αὐτὸ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίβων, ἐνέσταξε τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἑτέροις δὲ ἰατροῖς ἀμφισβήτησις ἐγένετο πότερον νεοττοῦ χρὴ τὸ αἷμα κατὰ τῆς μήνιγγος ἐπιστάζειν ἢ τελείας περιστερᾶς, καὶ πότερον ἄῤῥενος ἢ θήλεος. ἐγὼ δ' ἐν Ῥώμῃ μυρίους οἶδα τῶν ἀνατρηθέντων ὀστᾶ κεφαλῆς οὐδὲν βλαβέντας ἐπὶ τῇ τοῦ ῥοδίνου χρήσει, χωρὶς αἵματος περιστερᾶς, εἶναι δὲ αὐτὸ χρὴ θερμὸν οὕτως ὡς τὸ τῆς περιστερᾶς αἷμα. καὶ ἴσως γε τῷ συμμέτρῳ τῆς κατὰ τὴν θίξιν θερμασίας ὠφέλιμόν ἐστιν, οὐκ ἐξαιρέτῳ τινὶ καὶ ἀγνώστῳ δυνά-

[3. *De sanguine columbae.*] Porro quoniam exempli vice mentionem feci sanguinis columbini, nihilo deterius fuerit jam ipsum sermoni proponere. Siquidem eo ad suffusiones in oculis factas quidam utuntur, protinus videlicet sumentes qui ex animante mactata effluit. Nam calidum in suffusiones affundunt venis ad alarum exortus incisis, quo videlicet ad multos usus idem animal sufficiat. Alter pullorum tenerorum extractis pennis, sunt autem hae molles et fistulas humore plenas obtinent, eum ipsum humorem exprimebat oculis instillans. At aliis medicis controversia fuit, pulline sanguinem an columbae adultae meningi affundere oporteret, et an maris an foeminae. Ego vero sexcentos novi eorum, quibus Romae perforata fuere capitis ossa, nec quicquam ab usu rosacei citra columbae sanguinem offensos. Verum id calidum sit aeque atque columbae sanguis necesse est, ac fortassis ipsa tantum caliditatis in contactu moderatione est utilis, haudquaquam eximia et inco-

μει. συνυπάρχει δ' αὐτῷ καὶ ἡ κατὰ τὴν δύναμιν εὐκρασία, ἀλλὰ τί τοῦτο; καὶ γὰρ καὶ τὸ ῥόδινον ἔχει ταύτην μετὰ τοῦ καὶ στύψεως βραχείας μετέχειν, ὥστε οὐδὲν ἕξεις μεῖζον ἐπί γε κεφαλῆς ἀνατρηθείσης ῥοδίνῳ (132) καλῷ χρώμενος. ἐδήλωσα δ' ἔμπροσθεν ὅπως ἐσκευάσθαι χρὴ τὸ ἄμεμπτον ῥόδινον. ἔστι δὲ καὶ τῶν ὑποσφαγμάτων ἰατικὰ κολλύρια πάμπολλα καὶ μάλιστα τὴν σμύρναν ἔχοντα πολλὴν, ὁποῖον καὶ τὸ Δαμοκράτους ὀνομαζόμενον διάσμυρνον. ἑξῆς δὲ τούτων ἐστὶ τὰ διὰ λιβανωτοῦ πολλοῦ καὶ τούτων ἑξῆς τὰ διὰ κρόκου, καὶ χυλὸς δὲ τήλεως ἀμείνων ἐστὶν αἵματος περιστερᾶς εἰς τὰ τοιαῦτα. τί ἂν οὖν δέοι περιστερὰς ἢ φάττας ἢ τρυγόνας ἀναμένειν, εὐποριστότερον μὲν ἁπάντων ἔχοντας φάρμακον τῆλιν, ἕτοιμα δὲ τὰ εἰρημένα κολλύρια; κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδὲ γλαυκὸς αἵματος δεηθησόμεθα πρὸς τοὺς δυσπνοοῦντας. ἔνιοί γε μὴν οὐ τὸ αἷμα διδόασι πίνειν, ἀλλ' αὐτὴν ἑψήσαντες κελεύουσιν ἐσθίειν ἐν ἁπλῷ ζωμῷ. τὸ δ' οὖν αἷμά τινες μὲν ἐπιστάξαντες ὕδατι, τινὲς δὲ οἴνῳ

gnita facultate. Adeſt illi quoque bona facultatis temperies. Sed quid hoc? Nam et haec roſaceo ineſt, praeterquam quod leviter aſtringat. Itaque melius invenire nihil poſſis in capite perforato, quam ut roſaceo probo utare. Indicavi autem ſupra quo pacto oporteat roſaceum de quo queri non liceat praeparare. Sed et collyria ſunt plurima, quae medeantur ſuffuſionibus, et maxime quod plurimam recipit myrrham, quale eſt quod a Democrate compoſitum eſt, quod vocant diaſmyrnon. Secundo ſunt quae habent multum thuris. Poſt quae ſunt quae ex croco conſtant. Quin et foenigraeci ſuccus ſanguine columbino in hoc utique praeſtat. Quid ergo moramur aut columbos aut palumbos aut turtures, cum omnium medicamentorum paratu facillimum habeamus foenum Graecum, tum memorata collyria in promptu ſervemus? Ad eundem modum nec noctuae ſanguine ad difficulter ſpirantes egebimus, quanquam ſunt qui non ſanguinem bibendum exhibeant, ſed ipſam jubeant coctam edere ex ſimplici jure. Ac ſanguinem quidem alii aquae, alii vino inſtillantes exhibent. Et fuit etiam quidam

διδόασιν, καί τις ὑπερεπῄνει τὸ αἷμα τοῦτο παρὰ γυναικὶ συνεχῶς δυσπνοούσῃ, πυθομένου δέ μου ποίαν οἶδε δύσπνοιαν ὑπ' αὐτοῦ τεθεραπευμένην, οὐδ' ὅτι πλείους εἰσὶν ἠπίστατο. καὶ τοίνυν ἐχρήσατο μὲν ἐπὶ τῆς γυναικὸς, οὐδὲν δὲ ὤνησεν,

[δ'. Περὶ αἵματος νυκτερίδος τε καὶ λαγωοῦ καὶ ἀλεκτορίδων καὶ αἰγῶν καὶ ἀρνῶν καὶ ἐρίφων ἄρκτων τε καὶ ταύρων καὶ τράγων.] καθάπερ οὐδὲ τὸ τῆς νυκτερίδος, ὅ γεγράφασιν ἔνιοι, καταχριόμενον τοῖς τιτθοῖς τῶν παρθένων ἄχρι πλείστου προσεσταλμένους αὐτοὺς διαφυλάττει. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ψεῦδος, ὥσπερ γε καὶ τὸ μὴ φύεσθαι τρίχας ἐν ταῖς μασχάλαις, ὃ καλῶς ποιῶν ὁ Ξενοκράτης διέβαλεν ὡς οὐκ ἀληθές. αὐτὸς δ' ἀξιοῖ μετὰ τὴν ἐκείνου χρῆσιν ἢ χάλκανθον ἐπιπάττειν ἢ σπέρμα κωνείου. [278] καί φησιν οὕτω πραξάντων ἢ μηδ' ὅλως φύεσθαι τὰς τρίχας ἢ χνοώδεις φύεσθαι, ὥσπερ μικρόν τι φάρμακον προσφέρων τὸ σπέρμα τοῦ κωνείου καὶ οὐχ ἱκανὸν αὐτὸ καθ' αὐτὸ καταψῦξαι γενναίως οἷς ἂν ἐπιτεθῇ μορίοις. ἔνιοι δὲ καὶ τοῖς

qui immodice hunc ſanguinem apud mulierem aſſidue diſſiculter ſpirantem extolleret, et quum rogarem, qualem ab eo ſciret curatam ſpirandi diſſicultatem, ne id quidem noverat, quod plures eſſent. Et ſane in muliere quidem eſt uſus, verum profuit nihil,

[4. *De ſanguine veſpertilionis, leporis, gallinarum, caprarum, agnorum, hoedorum, urſorum, taurorum et hircorum.*] ſicut nec ſanguis veſpertilionis, quod ſcribunt quidam, ſi virginum uberibus illinatur, plurimo ea tempore ab extuberatione tueri. Eſt autem et ipſum falſum, veluti et quod enaſci ſub alis pilos prohibeat, id quod recte Xenocrates tanquam mendacium calumniatus eſt. Verum ipſe cenſet poſt illius uſum aut chalcanthon inſpergendum aut ſemen cicutae. Atque ubi hoc factum erit, aut prorſum pilos non prodituros, aut certe lanuginoſos, ceu leve atque exile medicamentum adderet cicutae ſemen, ac non per ſeſe ſufficiat ſtrenue refrigerare partes quibus fuerit impoſitum. Alii

αἰδοίοις τῶν παίδων ἐπαλείφουσι τὸ τῆς νυκτερίδος αἷμα, νομίζοντες ἐκ τούτου φυλάξειν ἄνηβα μέχρι πλείστου τὰ μόρια. καίτοι γ᾽ ἐχρῆν οὐδὲ μέχρι πλείστου νομίζειν, ἀλλὰ διὰ παντὸς ἔσεσθαι τοιαῦτα, καθάπερ οἴονται καὶ τὰς μασχάλας. ἐκ μὲν οὖν τοῦ ψυγῆναι σφοδρῶς τὸ μόριον εὔλογόν ἐστι γενέσθαι τι τοιοῦτον, οὐ μὴν τό γε τῆς νυκτερίδος αἷμα ψυχρὸν εἰς τοσοῦτόν ἐστι κατὰ δύναμιν, ὅλως γὰρ οὐδὲν αἷμα ψυχρόν ἐστιν. ὡς τροφῇ μέντοι πολλάκις αἵματι χρῶνται πολλοὶ τοῦ τε λαγωοῦ καὶ τῶν ἀλεκτορίδων καὶ τῶν αἰγῶν, ἀλλὰ τῷ μὲν τοῦ λαγωοῦ καὶ τῶν ἀλεκτορίδων οὐκ ὀλίγοι καὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι, τῷ δὲ τῶν αἰγῶν οἱ κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἐμπιπλάντες αὐτῶν τὰς γαστέρας ἅμα τῇ πιμελῇ, καθάπερ Ὅμηρος ἔφη τοὺς μνηστῆρας. ἀλλὰ νῦν ἡμῖν ὁ λόγος ἐστὶν οὐ περὶ τῶν ἐν τροφῆς χώρᾳ προσφερομένων, ἀλλὰ τῶν ὡς φαρμάκων. ἔνια δ᾽, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται, τροφαί τε ἅμα καὶ φάρμακά ἐστιν, ὧν ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ καθ᾽ ὅσον φάρμακά ἐστιν, οὐ καθ᾽ ὅσον τροφαί. καὶ γὰρ καὶ ὅσοι τὸ αἷμα τῆς αἰγὸς τοῖς ὑδεριῶσι

vero et puerorum pudendis ſanguinem veſpertilionis illinunt, credentes ita diutiſſime eas partes a pube ſervari poſſe immunes. Atqui non oportebat putare diutiſſime, verum perpetuo fore tales, velut exiſtimant et alas. Ergo ex refrigeratione partis vehementi ejuſmodi quippiam poſſe contingere non eſt a ratione alienum. Non tamen adeo frigidae facultatis eſt veſpertilionis ſanguis, nam in totum nullus ſanguis frigidus eſt. Sunt enim non pauci, qui pro alimento habent ſanguinem leporis, gallinarum et caprarum; verum leporis et gallinarum complures etiam eorum, qui urbes incolunt; at agreſtes ventres ſuos caprarum ſanguine una cum adipe implent, ut Homerus ait ſolitos ſponſos Penelopes. Sed nunc non eſt nobis ſermo de iis quae ciborum loco ſumuntur, ſed quae adhibentur ut medicamenta. Sed quaedam ſunt, uti ſupra poſui, alimenta ſimul et medicamenta, quorum hic facienda mentio eſt, quatenus medicamenta, non quatenus alimenta. Etenim qui aqua inter cutem laborantibus ſanguinem caprarum cum melle exhibue-

μετὰ μέλιτος ἔδοσαν ὡς φάρμακον, οὐχ ὡς τροφὴν αὐτὸ προσφέρουσιν, καὶ ὅσοι πρὸς δυσεντερίαν ὀπτήσαντες ἢ πρὸς ῥεῦμα γαστρὸς ἐχρήσαντο. καί μοι δοκεῖ τὸ παχυμερὲς αὐτοῦ καὶ γεῶδες ἅμα θερμότητι ξηραντικὸν ὑπολαβὼν εἶναι πρὸς ταύτην τὴν χρῆσιν ἀφικέσθαι τις. εἰς δὲ τὰς μηνίγγων αἱμοῤῥαγίας ἀλεκτρυόνός τε καὶ ἀλεκτορίδος αἷμα γεγραμμένον ὑπ αὐτῶν εὑρὼν, οὔτ᾽ ἤλπισα δρᾶσειν τι μέγα καὶ τῇ πείρᾳ κρίνειν ἅμα μὲν ἠδέσθην, ὡς μὴ περίεργος ἢ μωρὸς εἶναι δοκοίην, εἰ τοσαῦτά τε καὶ τοιαῦτα φάρμακα δόκιμα παρελθὼν ἐλπίζοιμι τὸ τῶν ὀρνίθων τούτων αἷμα μᾶλλον ἀνύσειν, ἅμα δ᾽ ἐπισφαλοῦς οὔσης τῆς τοιαύτης αἱμοῤῥαγίας οὐκ ἐδόκει μοι καλῶς ἔχειν ἐπί τι τῶν ἀπειράστων ἀφικνεῖσθαι. σφαλερὰ γὰρ οὕτως ἡ τοιαύτη πεῖρα καὶ μόνοις βασιλεῦσιν ἐπὶ πονηρῶν ἀνθρώπων εὐλόγως παραλαμβανομένη. προκατέγνων δὲ καὶ τοῦ τῶν ἀρνῶν αἵματος, ὃ θεραπεύειν ἐπιληψίαν ἔνιοί φασι πινόμενον, οὐκοῦν οὐδὲ τοῦτο τῇ πείρᾳ κρίνειν ἤμελλον. εἰ δέ τις βούλεται πειραθῆναι, σαφῶς οἶδα

runt, eum ut medicamentum, non ut alimentum obtulere, tum qui ad dyſenteriam toſto eo et ad ventris fluxum ſunt uſi. Videturque mihi quiſpiam craſſam ejus eſſentiam, et terream cum caliditate exiccatoriam eſſe ſuſpicatus ad hunc uſum perductus. Porro galli gallinaeque ſanguinem quum ab ipſis ad meningum haemorrhagiam ſcriptum inveniſſem, nec magnum quippiam effecturum ſperavi, nec auſus ſum experiri. Simul enim metuebam ne curioſus et ſtolidus viderer, ſi tantis tamque probatis remediis ſemel praeteritis, conſiderem ſanguinem gallinaceum illis plus poſſe praeſtare, ſimul vero quum ejusmodi ſangninis eruptio admodum ſit periculoſa, non eſt mihi viſum fore honeſtum, ſi ad ea quae inexplorata eſſent tranſiſſem, ſiquidem periculoſa eſt ejusmodi experientia, et quae ſolis regibus in homines noxios merito uſurpatur. Deſperabam vero etiam de ſanguine agnorum, quem quidam comitiali morbo mederi potum ſcripſerunt. Itaque nec hunc quidem etiam experimento judicare ſum auſus. Quod ſi quis experiri volet, certe ſcio da-

καταγινωσκόμενον αὐτῶν τῶν γραψάντων τὰ τοιαῦτα. πάντα γὰρ ὅσα πινόμενα φάρμακα τοὺς ἐπιληπτικοὺς ὀνίνησι, τῆς τεμνούσης ἐστὶ δυνάμεως, ἥκιστα δὲ τοιοῦτο τὸ τῶν ἀρνῶν αἷμα. τὸ δ' ἐπὶ τοῦ τῶν ἐρίφων αἵματος εἰρημένον ὑπὸ Ξενοκράτους, ἐνδεχόμενον εἶναι νομίσας ἀνύειν τι διὰ τὴν τοῦ ὄξους μίξιν ὑπερεθέμην τινὶ πρᾶξαι τῶν ἐν ἀγρῷ διαιτωμένων ἀνδρὶ φιλογεώργῳ μὲν, πεπαιδευμένῳ δὲ τὴν πρώτην παιδείαν, καί φησιν αὐτῷ κεχρημένος ἐπὶ δυοῖν αἷμα πτυσάντων ὠφέλειάν τινα πεπειρᾶσθαι. ἐδόκει δέ μοι μηδέτερος αὐτῶν ἐξ ὧν διηγεῖτο μήτ' ἐξ ἀρτηρίας αὐτὸ μήτε ἐκ λάρυγγος ἢ πνεύμονος ἐπτυκέναι. γράφει γοῦν ὁ Ξενοκράτης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων ὠφελείας, ἔνθα περὶ ἐρίφων διαλέγεται, κατὰ λέξιν ὧδε· πρὸς τοὺς αἱμοπτυϊκοὺς πάνυ ὠφέλιμον. χρὴ δὲ μήπω πεπηγότι ὅσον ἡμικοτυλίῳ παραμῖξαι ὄξους δριμέος ἴσον, ἔπειτ' ἀναζέσαντα τριχῇ διανέμειν, διδόναι τε καταῤῥοφεῖν ἑκάστης ἡμέρας μέρος ἕν, ὥστ' ἔξεστί σοι κατ' ἀγρόν ποτε τῶν ἄλλων ἀποροῦντι καὶ τούτῳ χρήσασθαι τὴν πεῖραν ἀκίνδυνον ἔχοντι.

mnabit qui talia fcripferunt. Siquidem quaecunque potu juvant epilepticos, ea facultatis funt incidentis, at fanguis agninus omnium minime talis eft. Porro quod de hoedorum fanguine prodidit Xenocrates, quum exiftimaffem non effe impoffibile, ratus ob aceti mixtionem poffe aliquid efficere, perfuafi cuidam in agro degenti ac rei rufticae quidem ftudiofo, caeterum primis difciplinis erudito, retulitque fe eo in duobus fanguinem expuentibus ufum nonnullam utilitatem expertum. Caeterum illorum neuter ex iis quae mihi narrabat neque ex arteria neque ex larynge aut pulmone expuiffe vifus eft. Xenocrates igitur in primo libro de percipienda ab animantibus utilitate, ubi de hoedis differit, fcribit in haec verba: *Ad fanguinem fpuentes admodum utile. Oportet autem nondum concreto menfura femicotylae tantundem admifcere aceti acris, idque fervefactum trifariam partiri, et in fingulos dies fingulas partes exorbendas praebere.* Itaque liceat tibi forte fortuna in agro deprehenfo, ubi reliquorum fuerit inopia, hoc uti, quum citra periculum

τό γε μὴν τῆς ἄρκτου κατὰ τῶν ἀποστημάτων θερμὸν ἐπιτιθέμενον ἐγχωρεῖ πεπαίνειν αὐτά. [279] προσθήσω δὲ τῷ λόγῳ καὶ τὸ τῆς αἰγός τε καὶ τράγου καὶ ταύρου. καί σοι πάρεστιν, εἰ βούλει, παρελθόντι μυρία τῶν εὐπορίστων φαρμάκων οἷς ἀποστήματα πεπαίνομεν ἄρκτους καὶ ταύρους καὶ τράγους καταθύειν ἐφ' ἑκάστῃ δηλονότι χρήσει. οὐ γὰρ δὴ ἅπαξ γέ τις ἐπιθεὶς κατὰ τοῦ πεπονθότος μορίου τὴν ἐπαγγελίαν ἀπαιτήσει τοῦ φαρμάκου, οὐ μὴν οὐδὲ ψυχρὸν ἤδη γεγονὸς ὡς πεπηγέναι.

[έ. *Περὶ αἵματος τῶν χλωρῶν βατράχων.*] Τοῦ δὲ τῶν χλωρῶν βατράχων τῶν μικρῶν, οὓς βρέξαντάς τινες ὀνομάζουσι, τὸ αἷμα διαβεβαιουμένου τινὸς, ἐπειδὰν τῶν βλεφάρων ἐκτίλας τὰς τρίχας ἐπαλείψῃς, οὐκέτ' ἀναφύεσθαι, ψεῦδος εὗρον ὑποβαλὼν τῇ πείρᾳ. μετὰ ταῦτα δὲ καὶ γεγραμμένον ὑπό τινων εὗρον αὐτὸ, καθάπερ γε καὶ τὸ τῶν κροτώνων, οὓς κυνοραίστας μᾶλλον ὀνομάζουσιν οἱ παλαιοί. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο τὴν ἐπαγγελίαν ἔσωσεν εἰς πεῖραν ἀχθέν.

id experiri poffis. Urforum vero fanguis, fi abfceffibus calidus imponatur, fieri poteft ut concoquat. Adjiciam vero etiam caprinum, hircinum, taurinum. Licetque tibi, fi voles, praeteritis decem millibus medicamentorum paratu promptorum, quibus concoquuntur abfceffus, urfos, tauros ac hircos mactare, quolibet fcilicet ufu, nec enim quifpiam femel impofito in partem affectam medicamento promiffum ejus exiget, nec etiam fi refrixerit ut jam cogatur.

[5. *De fanguine viridium ranarum.*] Porro quum afferereret quidam fanguinem viridium ranarum parvarum, quas quidam brexantes nuncupant, fi evulfis ex palpebris pilis inungeretur, ut in pofterum ne recrefcerent prohibiturum, falfum id comperi facto periculo. Poftea vero fcriptum a quibufdam reperi illud ipfum, ficut etiam crotonum, quos potius veteres appellitant cynoraiftas. Verum nec hic facto periculo promiffa praeftitit.

Ed. Chart. XIII. [279.] Ed. Baf. II. (132. 133.)

[στ΄. Περὶ αἵματος κροκοδείλου καὶ τῶν λοιπῶν.] Εἰ δὲ τὸ τοῦ χερσαίου κροκοδείλου ποιητικὸν ὀξυδορκίας ἐστὶν, οὐδὲ πειράζειν ἔμελλον, ἔχων ὀξυδερκῆ φάρμακα δόκιμα, καθάπερ οὐδ᾽ εἰ τὸ τῶν ὀχευόντων ἵππων, ἐσχαρωτικόν τε καὶ σηπτικὸν, οὐδ᾽ εἰ τὸ τῶν κατοικιδίων μυῶν ἀποπίπτειν ποιεῖ ἀκροχορδόνας. ἕτερα γὰρ ἦν μοι πολλὰ καὶ πρὸς τοῦτό γε τὸ πάθημα, καθάπερ γε καὶ πρὸς τὸ δυσιατότερον αὐτοῦ τὴν μυρμηκίαν ὀνομαζομένην, ἐφυλαττόμην τε γοητείας δόξαν ἀπενέγκασθαι, φθανόντων ἤδη τῶν βασκάνων ἰατρῶν λέγειν ἐκ μαντικῆς τινὸς, οὐκ ἰατρικῆς θεωρίας τὰς προῤῥήσεις ἐπὶ τῶν νοσούντων με ποιεῖσθαι.

(133) [ζ΄. Περὶ γάλακτος.] Γάλα. διττὴν ἔχει τοῦτο χρείαν, τὴν μὲν ἑτέραν ὡς τροφὴν, τὴν δὲ ἑτέραν ὡς φάρμακον. ἀλλ᾽ ὡς μὲν τροφή τι δύναται διά τε τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου καὶ κατὰ τὰ ἄλλα δεδήλωται. τὴν δ᾽ ὡς φαρμάκου δύναμιν αὐτὴν νῦν ἐρῶ, πρότερόν γε ἀναμνήσας κἀπὶ τοῦδε, καθάπερ ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐπὶ τοῦ αἵματος, ὡς οὐ περὶ τοῦ νοσώδους γάλακτος, ἀλλὰ τοῦ κατὰ φύσιν ἐν ἑκά-

[6. *De ſanguine crocodili et reliquorum.*] Caeterum an crocodili terreſtris ſanguis viſum acuat, ne id quidem experiri volui, quum haberem probata aciei exacuendae medicamenta oxyderce. Neque an admiſſariorum equorum ſanguis cruſtam moliatur et ſepticus ſit, neque an murium domeſticorum ſanguis verrucas decidere faciat. Nam aliorum fuit mihi magna ſemper copia et ad hoc pathema et quod aegrius illo medicabile eſt, nempe ad vocatam myrmeciam. Et cavebam ne praeſtigiaturae opinionem merito referrem, quum jam etiam improbi quidam medici ex divinandi quapiam arte, non ex ſpeculatione medica me in morbis ſolere praedicere calumniarentur.

[7. *De lacte.*] Lac. Bifariam hoc utimur, partim ut cibo, partim ut medicamento. Sed quid valeat ut cibus, in curandi methodo alibique expoſitum eſt, at facultatem ejus ceu medicamenti, eam nunc explicamus. Ac primum illud commonebo, quod paulo ante de ſanguine, quod non de morbido lacte, ſed de naturali cujuſque animantis ea quae

ρέςω τῶν ζώων χρὴ ἀκούειν τῶν λεχθησομένων. τὸ τοίνυν ὑγιεινότατον γάλα, καθάπερ καὶ τὸ αἷμα, καθαρόν ἐστι καὶ εἰλικρινὲς, οὔτε πικρότητος οὔτ᾽ ὀξύτητος οὔτε δριμύτητος οὔθ᾽ ἁλυκότητος οὔτε δυσωδίας μετέχον, ἀλλ᾽ ὡς ἂν εἴποι τις εὐῶδες ἢ ἄνοσμον ἢ εἴπερ ἄρα σμικρᾶς τινος εὐωδίας μετέχον. εὔδηλον ὅτι καὶ γευόμενόν ἐστιν ἡδὺ, βραχεῖαν ἔχον γλυκύτητα, καθάπερ καὶ τὸ αἷμα τὸ ὑγιεινὸν, ἐξ οὗ καὶ ἡ τοῦ γάλακτός ἐστι γένεσις. τὸ δὲ τοιοῦτο γάλα πρὸς τὰ δριμέα καὶ δάκνοντα ῥεύματα συμφορώτατόν ἐστιν, οὐ μόνον ἀποπλῦνον αὐτὰ τῶν ἐνοχλουμένων μορίων, ἔστι γὰρ αὐτῷ τοῦτο καὶ πρὸς τὸ ὕδωρ κοινὸν, ἀλλὰ καὶ περιπλαττόμενον τοῖς σώμασιν, ὡς μὴ γυμνοῖς αὐτοῖς προσπίπτειν τὸ ἐπιῤῥέον. οὐ μόνον δὲ κατὰ τοῦτο πλεονεκτεῖ τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ καὶ τῷ περιπλύνειν αὐτὸ, διὰ τὸ περιέχειν ἐν ἑαυτῷ ῥυπτικὴν ὑγρότητα τὴν ὀνομαζομένην ὀῤῥὸν, ὃς προαποκλύζεται καὶ προσαποκλύζει τὰ σώματα. τῷ δὲ λοιπῷ παντὶ παχεῖ ὄντι καὶ λιπαρῷ περιπλάττεται καθ᾽ ὅνπερ τρόπον καὶ ἡ πιμελὴ καὶ τὸ στέαρ, ὠοῦ τε τὸ λευκὸν ἥ τ᾽ ἐκ τοῦ πεπλυσμένου κηροῦ καὶ ἐλαίου κηρωτή· [280] καὶ γὰρ καὶ

dicenda funt, intelligere oporteat. Igitur lac faniffimum, velut etiam fanguis, purum fincerumque eft, nec amaroris nec acrimoniae aut aciditatis aut falfedinis aut foetoris particeps, fed ut dixerit quifpiam, bono odore praeditum aut odoris expers, aut certe exiguum odorem bonum referens. Clarum etiam eft id effe debere guftu fuave, pauculam habens dulcedinem, ficut et fanguis integrae fanitatis ex quo et lactis conftat generatio. Tale lac ad acres et mordaces fluxiones eft utiliffimum, non abluens tantummodo eas a partibus afflictis, eft enim id illi cum aqua commune, fed et corpora illinens, ut non in nuda cadat quod defluit. Nec in hoc duntaxat aquae praeftat, verum etiam quia colluit, utpote extergentem in fefe humiditatem continens, quam vocant ferum, id quod colluit diluitque corpora, reliquo autem quod craffum pingueque eft, circumlinitur non aliter quam pinguedo, adeps atque ovi albumen et ceratum ex eloto oleo ceraque confectum, nam et haec ab scribus icho-

ταῦτα τὰς ἀπὸ τῶν δριμέων ἰχώρων πραΰνει δήξεις, ἐκ τοῦ περιπλάττεσθαι τοῖς σώμασιν ἄδηκτον ἔχοντα φύσιν. εὐτρεπτότατον δ' ὂν ἅπαν γάλα, καὶ μάλισθ' ὅταν ᾖ τὸ περιέχον θερμὸν, ἀποβάλλει πολὺ τῆς εἰρημένης δυνάμεως, εἰ μὴ παραχρῆμά τις αὐτῷ χρῷτο θερμῷ τῶν τιτθῶν ἐκχυθέντι. μάλιστα μὲν οὖν γυναικὸς εὐεκτούσης τε καὶ καλῶς διαιτωμένης γάλακτι χρηστέον ἐστὶν, οἰκειότατον γὰρ ἀνθρωπείῳ σώματι τοῦτο, δεύτερον δὲ τῶν ἄλλων ζώων, ὅσα μὴ πολὺ κεχώρισται τῆς ἀνθρώπου φύσεως. εἴσῃ δὲ τοῦτο ῥᾳδίως ἐκ τῆς τῶν σαρκῶν ὀσμῆς, ἀηδοῦς μὲν οὔσης τῶν πόῤῥω ταῖς κράσεσιν ἀφεστηκότων, οἷον κυνὸς, λύκου, λέοντος, παρδάλεως, ἀλώπεκος, ὑαίνης, ἄρκτου καὶ τῶν ὁμοίων, οὐκ ἀηδοῦς δὲ τῶν μὴ πόῤῥω, καθάπερ ὑὸς, αἰγὸς, ἵππου, βοὸς, ὄνου, προβάτου. καὶ τοίνυν καὶ χρῶνται πάντες οἱ ἄνθρωποι τῇ πείρᾳ διδαχθέντες αἰγείῳ τε καὶ προβατείῳ καὶ βοείῳ καὶ ὀνείῳ γάλακτι, καὶ τυροὺς δὲ ποιοῦσιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι μὴ τοῦ ὀνείου. λεπτὸν γὰρ πάνυ τοῦτο καὶ μεστὸν ὀῤῥώδους ὑγρότητος, ὥσπερ γε τὸ βόειον παχύ. μέσον δ' ἐστὶν

ribus seu sanie natas mordicationes mitigant, eo quod corporibus circumlinantur ipsa naturae minime mordacis. Porro quum lac omnium facillime alteretur, praesertim si ambiens fuerit calidum, multum a dicta facultate amittit, nisi protinus quis ab uberibus effuso calido etiamnum utatur. Maxime igitur mulieris bene habitae et bonam victus rationem servantis lacte utendum, nam id humano corpori est familiarissimum, deinde aliorum animalium, quae quidem ab humana natura non longissime absunt, id quod scies ex carnium odore; nam fastidiosus est et injucundus eorum quae multum diversam habent temperiem, ceu canis, lupi, leonis, pardalis, vulpis, hyaenae, ursi et similium, non injucundus autem est eorum quae non porro absunt, ut suis, caprae, equae, bovis, ovis, asini. Quocirca etiam cuncti homines docti experientia caprino, ovillo, bubulo asininoque utuntur lacte et caseos ex eis conficiunt, excepto asinino. Nam id plane tenue est et plenum humoris serosi, velut bubulum crassum,

τῇ συστάσει τὸ τῆς αἰγὸς, ἄπεπτον δὲ καὶ ὑδατῶδες ὗς ἔχει τὸ γάλα. σύγκειται δ' ἐκ τριῶν οὐσιῶν ἅπαν γάλα, τυρώδους, ὀῤῥώδους, λιπαρᾶς, ἣν πλείστην ἔχειν φαίνεται τὸ βόειον, ἐξ ἧς καὶ τὸ καλούμενον βούτυρον ποιοῦσι, πεπτικῆς τε καὶ χαλαστικῆς ὂν δυνάμεως, διὸ καὶ μάλιστα αὐτῷ χρῶνται ἐπί τε παρωτίδων καὶ βουβώνων.

[η'. Περὶ ὀῤῥοῦ γάλακτος.] Ὁ δὲ ὀῤῥὸς, ὡς εἴρηται, ῥυπτικὴν ἔχει δύναμιν, ὑπαγωγῆς τε γαστρὸς ἕνεκα λαμβάνεται καὶ διὰ κλυστήρων ἐνίεται, περιῤῥύπτων τε καὶ περιπλύνων ἀδήκτως τὰς ἐν τοῖς ἐντέροις δριμύτητας. ἕλκη τε τὰ δριμεῖς ἰχῶρας ἔχοντα κατακλύζων ἄν τις ἀνθ' ὕδατος ὀῤῥῷ κάλλιστα ποιήσειεν. ὅσα τε διαφορητικὰ φάρμακα τῶν ἐκχυμωμάτων γε καὶ μελασμάτων ἐστὶν καὶ ταῦτα δι' ὀῤῥοῦ περιπλύνειν ἄμεινον, οὐ δι' ὕδατος. οὕτως οὖν αὐτῷ καὶ πρὸς ὑπώπια καὶ ὑποσφάγματα χρώμεθα, μιγνύντες τοῖς οἰκείοις πρὸς ταῦτα φαρμάκοις. τὸ δὲ τυρῶδες καὶ παχὺ τοῦ γάλακτος ἐμπλάττεται μᾶλλον, καὶ κατὰ τοῦτο τὰς δριμύτητας ἀμβλύνει. ὅταν δὲ προσλάβῃ τινὰς ἑτέρας ξηραντι-

caeterum consistentia medium caprinum est, at sus crudum aqueumque lac obtinet. Porro lac omne ex tribus constat essentiis, caseosa, serosa, pingui; hanc plurimam habere conspicitur bubulum, ex quo conficitur et id quod butyrum nominant, concoquentis et laxantis facultatis, quamobrem maxime illo utuntur ad parotidas et bubones.

[8. *De sero lactis.*] At serum, ut dictum est, extergendi facultatem possidet, adhibeturque subducendi ventris gratia, ac per clysteres injicitur extergens et abluens sine mordacitate intestinorum acrimoniam. Praeterea si quis ulcera quae sanie infestantur acri vice aquae sero colluat, optime sane fecerit. Praeterea quaecunque medicamenta digerere solent sugillationes et livores, ea praestat sero quam aqua diluere. Sic etiam eo utimur ad sugillata et suffusiones, peculiaribus ad haec medicamentis commiscentes. At caseosum illud et crassum ipsius lactis magis illitum adhaeret et eo nomine acrimoniam retundit. Porro ubi aliam quam-

Ed. Chart. XIII. [280.] Ed. Baf. II. (133.)

κῆς δυνάμεως, ἄριστον γίγνεται φάρμακον ἐπί τε δυσεντερικῶν καὶ πάντων τῶν κατὰ γαστέρα δριμέων ῥευμάτων, προσλαμβάνει δὲ διὰ τῶν ἐμβαλλομένων αὐτῷ προαφεψημένων διαπύρων λίθων. εἶναι δὲ χρὴ τούτους οὓς ὀνομάζουσιν κάχληκας, ἑψῆσθαί τε τὸ γάλα, μέχρις ἂν ἐκδαπανηθῇ τὸ πλεῖστον ἐξ αὐτοῦ τῆς ὀῤῥώδους ὑγρότητος. ἡμεῖς δὲ καὶ διὰ σιδηρῶν κυλίνδρων διαπύρων ἐμβαλλομένων αὐτῷ τὴν αὐτὴν ἢ καὶ βελτίονα δύναμιν ἐργαζόμεθα. μετέχει γὰρ ὁ σίδηρος, ὡς εἴρηται, στυπτικῆς δυνάμεως, καὶ τούτου γε χάριν τοὺς κυλίνδρους αὐτὸς παρεσκευασάμην πλείονας ἐπὶ πέρασιν ὀβελῶν προσκειμένους, ἵνα τις ἐκ τῆς λαβῆς εὐκόλως ἐπαίρῃ πυρωθέντα τὸν σίδηρον. ὥσπερ δὲ τῶν καυστηρίων, οὕτω καὶ τούτων τὰς λαβὰς ἐνελίττω ῥάκεσιν. ὅλον δὲ τὸ γάλα πρός τε τὰ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς ῥεύματα δριμέα κατὰ μόνας τε καὶ μετὰ τῶν ἁπλῶν κολλυρίων ἐστὶ χρήσιμον, ἔτι τε πρὸς ὑποσφάγματα καὶ ὑπώπια, καὶ μέντοι καὶ κατὰ τῶν βλεφάρων ἔξωθεν, ὑπνοῦν μελλόντων τῶν ὀφθαλμιώντων ἐπιτιθέμενον ἅμα ῥοδίνῳ καὶ ᾠῷ, πέττει τὰς φλεγμονὰς

piam deficcantem facultatem habuerit adjunctam, optimum eft remedium dyfenteriae et omnium ventris acrium fluxionum. Eam accipit a lapidibus, qui praedecocto ipfi injiciuntur igniti. Porro eos effe oportet quos vocant filices. Et lac eousque decoqui debet, dum pleraque ferofi in eo humoris abfumpta pars fuerit. At nos injectis ferreis in ipfum cylindris candentibus, eandem aut etiam meliorem facultatem efficimus; nam ferrum aftringentis quoque, ut eft dictum, facultatis eft particeps. Ac proinde cylindros ego complures effeci hujus gratia, ad fines veruum propendentes, quo videlicet quis manubrio ignitum ferrum facile igni eximat, et ficut cauteriorum, ita horum manubria pannis involvo. Porro lac totum ad acres oculorum fluxiones tum per fe tum cum mollium collyriorum quopiam eft utile, praeterea ad fugillata et fuffufiones. Quin etiam palpebris extrinfecus ubi qui ophthalmia laborant, fomno fefe dabunt, impofitum fimul cum rofaceo et ovo phlegmonas eorum con-

αἰτῶν, γυναικὸς δ' ἔστω τὸ γάλα τοῦτο, πρόσφατον ἐκ τῶν τιτθῶν ἐπισταζόμενον. ἐνίεμεν δὲ αὐτὸ καὶ μήτραις ἡλκωμέναις καὶ κατὰ μόνας μὲν, [281] ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀδήκτως θεραπεύουσι φαρμάκοις μιγνύντες οἷς μίγνυται, κἀπειδὰν τὰ κατὰ τὴν ἕδραν ἕλκη παρηγορῶμεν, ὀδυνώμενα διὰ δριμεῖς ἰχῶρας ἢ φλεγμονὰς ἢ στολίδας ἀνεξαμένας. οὕτως δὲ καὶ πρὸς τὰ κατὰ τὰ αἰδοῖα χρώμεθα καὶ πάνθ' ἁπλῶς τὰ παρηγορίας δεόμενα διὰ φλεγμονὴν ἢ δῆξιν ἢ κακοήθειαν. διὰ τοῦτο οὖν καὶ τοῖς καρκινώδεσιν ἕλκεσιν προσφέρεται μιγνύμενον ἀνωδύνοις φαρμάκοις, οἷα μάλιστα τὰ διὰ πομφόλυγός ἐστι. καὶ τί δεῖ λέγειν ὅτι καὶ διάκλυσμα καὶ διακράτημα τῶν ἐν τῷ στόματι φλεγμαινόντων ἀνωδυνώτατόν ἐστιν ἀνακογχυλιζόμενον; καὶ φλεγμαίνοντα παρίσθμια κατὰ σταφυλὴν καὶ ἀντιάδας ἱκανῶς παρηγορεῖ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ συνάγχην, ἁπλῶς δ' εἰπεῖν, ὡς ἔφην, παρηγορικόν ἐστι φάρμακον, ἄδηκτον μὲν ἔχον καὶ τὴν ὅλην οὐσίαν, πολὺ δὲ μᾶλλον ὅταν ἐκδαπανήσωμεν αὐτῆς ἑψήσει μετρίᾳ τὸ πλέον τῆς ὀῤῥώδους ὑγρότητος. οὕτως γοῦν μοι δοκοῦσιν οἱ ἰα-

coquet, fed hoc efto lac mulieris recens ex mamillis expreffum. Infundimus ipfum et utero ulcerato tum per fefe tum iis medicamentis commifcentes, quibus mifceri poteft, utique citra morfum curantibus, et ubi in fede ulcera mitigamus prae faniei acrimonia dolentia, aut phlegmonas aut rugas perpetientia. Sic et ad ulcera pudendorum utimur, et ad omnia quae leniri poftulant five ob phlegmonen five ob morfum five ob malignitatem. Ea propter et cancrofis applicatur ulceribus medicamentis anodynis commixtum, qualia funt quae conftant ex pompholyge. Et quid attinet commemorare, quod ore contentum et collutum gargarizatumque, vel maxime phlegmonas ejus mitigat? Sed et tonfillas et columellam et antiadas phlegmone affectas admodum mitigat et proinde etiam anginam. Atque ut femel dicam, medicamentum eft leniens, totam quidem fubftantiam habens mordacitatis expertem, fed multo magis ubi concoctione moderata potiffima pars ferofi humoris abfumpta eft. Sic

τροὶ καὶ πρὸς τὰ κατὰ διάβρωσιν ἀναιροῦντα θανάσιμα φάρμακα, προτραπῆναι διδόναι τὸ γάλα, καθάπερ ὅ τε θαλάττιος λαγωὸς ἀναιρεῖ καὶ ἡ κανθαρίς. ἔνιοι δὲ καὶ τοῖς ἀκόνιτον ἢ θαψίαν εἰληφόσι διδόασιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εὐλόγως ἐπενόησαν, ἕτερα δ' ἐψεύσαντο φανερῶς, ὥσπερ καὶ τὸ περὶ τὸ τῆς κυνὸς γάλακτος ὡς κωλύοντος ἀνιέναι τρίχας ἐκ τῶν βλεφάρων, εἰ ἐξαιρεθεισῶν αὐτῶν ἐπιχρισθείη τῷ τόπῳ, ὅθεν αἱ ῥίζαι τῶν τριχῶν ἀνεσπάσθησαν. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον οἱ γράψαντες εἴργειν αὐτὸ τῆς ἐπὶ (134.) τῶν αἰδοίων ἐκφύσεως ταχείας τὰς τρίχας, εἰ περιχρισθείη πρὶν ἡβᾶν, ἐκβάλλειν τε τὰ νεκρὰ τῶν ἐμβρύων ποθὲν, οὐκ ἀληθεύουσιν. ἕτερα δέ τινα γοητείας ἐχόμενα γράφουσιν περί τε τούτων καὶ ἄλλων τινῶν ζώων γάλακτος, ἃ καταρχὰς εὐθέως ἠρνησάμην αὐτὸς ἐρεῖν, εἰ καὶ πεῖραν αὐτῶν εἶχον ὡς ἀληθῶς λεγομένων.

[θ'. Περὶ τυροῦ.] Τυρός. τῷ περὶ γάλακτος λόγῳ καὶ περὶ τυροῦ προσθεῖναι προσήκει, διότι γάλα πεπηγός ἐστιν. οὐ μὴν ἥ γε οὐσία πᾶσα τοῦ γάλακτος πήγνυται κατὰ τοὺς

mihi videntur etiam medici ad venena, quae erofione interimunt, lac dari fuadere, velut funt lepus marinus et cantharis. Sunt etiam qui exhibent iis, qui aconitum et thapfiam fumpferint, fed haec ex ratione fecerunt. Alia vero palam mentiti funt, ut de lacte canino, quod in palpebris pilos renafci prohibeat, fi prioribus evulfis ei loco foret illitum, unde pilorum radices exacte effent. Ad eundem modum qui fcripferunt quod celerem pilorum in pudendis exortum reprimat, fiquidem foret ante pubertatem illitum, quique quod foetus emortuos ejiceret potum, verum non protulere. Sed et alia quaedam praestigiis contaminata, tum de horum tum de aliorum quorundam animalium lacte confcribunt, quae me ab initio dicturum negavi, etiamfi experientia didiciffem vera dixiffe.

[9. *De cafeo.*] Cafeus. Sermoni qui habetur de lacte annectendum eft de cafeo, propterea quod fit lac coagulatum. Non tamen univerfa lactis effentia in cafeos cogitur,

τυρούς, ἀλλὰ τὸ παχὺ μόνον, ἀποκρινομένου τε καὶ χωριζομένου τοῦ λεπτοῦ καὶ ὀῤῥώδους. ἔχειν δ' ἐῤῥέθη τὸ γάλα καὶ λιπαράν τινα καὶ οἷον ἐλαιώδη φύσιν ἐν ἑαυτῷ, καὶ πλείστην ταύτην ἔφην ὑπάρχειν ἐν τῷ βοείῳ, κἄπειδὰν ἀποχωρισθῇ τοῦ λοιποῦ γάλακτος, αὐτὸ καθ' αὐτὸ γενόμενον τὸ λιπαρὸν τοῦτο βούτυρον ὀνομάζεσθαι, παγὲν δ' ἅμα τῷ παντὶ γάλακτι, χωρισθείσης κατὰ τὴν πῆξιν δηλονότι τῆς ὀῤῥώδους ὑγρότητος, λιπαρὸν ἐργάζονται τὸν τυρόν. καί τινες οὕτω γίνονται λιπαροὶ τῶν βοείων τυρῶν, ὡς ἐκρεῖν αὐτῶν ἐλαιῶδές τι. τῷ χρόνῳ δὲ καὶ οὗτοι καὶ οἱ ἄλλοι πάντες δριμύτεροί σοι φανοῦνται γευομένῳ τε καὶ ὀσμωμένῳ. καί ποτε τυρόν μοι κομισθέντα βόειον ἀπὸ τῆς ὀσμῆς δριμὺν εἶναι τεκμηράμενος ἀπέῤῥιψα, κἀγὼ μὲν ᾤμην ἀνηλῶσθαι πρὸς τῶν οἰκετῶν αὐτὸν, ὁ δὲ φυλάττειν εἰθισμένος τὰ τοιαῦτα μετὰ χρόνον συχνὸν ἐκ τοῦ ταμιείου προκομίσας ἠρώτα τί κελεύοιμι δὴ περὶ αὐτοῦ. καὶ φανέντος ἀβρώτου διὰ δριμύτητα, πρόβλημα μετὰ παιδιᾶς ἦν ὅπως ἂν τις αὐτὸν διάθοιτο χρησίμως. ἐν τούτῳ δή τινος ἀρθριτικοῦ κομισθέν-

ſed quod craſſum eſt duntaxat, ſcilicet tenui ſeroſo ſecreto ac ſeparato. Porro dictum eſt habere lac in ſe naturam quandam pinguem et veluti oleoſam, eamque plurimam eſſe poſui in bubulo, ac ubi a reliquo lacte ſejunctum fuerit, ſolumque per ſe conſtiterit, id pingue butyrum appellari, at ubi cum toto lacte coagulatum fuerit, ſeroſo duntaxat humore per coagulationem ſeparato, pinguem caſeum effici. Fiuntque hoc pacto caſei bubuli quidam adeo pingues, ut ex iis effluat quiddam ad ſpeciem olei. Porro tum hi tum reliqui omnes temporis ſpatio acriores tibi apparebunt, ſive guſtes ſive olfacias. Itaque quum mihi olim caſeus allatus eſſet bubulus, quem ex odore acrem eſſe conjiciebam, abjeci, et jam a famulis abſumptum putabam, caeterum illi talia ſervare ſoliti longo poſt tempore ex promptuario proferentes, quidnam de illo fieri juberem rogant. Quum igitur edendo non eſſet propter acrimoniam, ludicrum nobis problema extitit proponentibus, cui rei quis illum utiliter poſſet accommodare. Interea quum ad me arthriticus quispiam in curru

τος ἐπὶ δίφρου πρός με, πώρους ἐν τοῖς ἄρθροις ἔχοντος, ἐπῆλθέ μοι σκέλος ταριχηρὸν ὑὸς, ὃ ἦν ἔνδον, ἑψήσαντα δεῦσαι τῷ ἀφεψήματι τὸν τυρὸν, ἐν θυίᾳ τε καλῶς ἑνώσαντα κατὰ τῶν πώρων ἐπιτιθέναι. καὶ τοίνυν ὁ ἀρθριτικὸς ὑπὸ τοῦ φαρμάκου [282] τούτου μεγίστως ὤνητο. διαῤῥηγνυμένου γὰρ αὐτομάτως αὐτῷ τοῦ δέρματος ἄνευ τομῆς, ἀπέῤῥειν ἀλύπως ἑκάστης ἡμέρας μόρια τῶν πώρων. ἐπεὶ δ' ὅλως ὁ παρ' ἐμοὶ τυρὸς ἐξεδεδαπάνητο, τοιοῦτον ἕτερον ἑαυτῷ πορισάμενος ὁ ἀρθριτικὸς ἐφύλαττεν εἰσαῦθις, ὕστερον δὲ πάλιν ἐχρήσατο παλαιωθέντι, κἄπειδὴ καὶ τότε τῆς αὐτῆς ὠφελείας ἐπειράθην, πολλάκις τοῦ λοιποῦ διετέλεσε χρώμενος αὐτῷ, καί τινας ἄλλους τῶν ὁμοίως πασχόντων φίλων ἐδίδαξεν. τοῦτο μὲν οὖν ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐπινοίας τῇ πείρᾳ βεβαιωθὲν ἐγνώσθη, τὸν δὲ πρόσφατον τυρὸν ἐναντίας ὄντα τῷ παλαιῷ κράσεως, ἐπέθηκά ποτε τραῦμα μέτριον τῷ μεγέθει ἔχοντι κατ' ἀγρὸν ἀνθρώπῳ, προλειώσας δηλονότι. κατ' αὐτοῦ δ' ἔξωθεν ἐπέθηκα φύλλα λαπάθου. δύναιτο δ' ἄν, εἰ μὴ παρείη ταῦτα, καὶ ἀμπέλου καὶ πλα-

convectus effet, tophos in articulis habens, fubiit mihi crure fuillo falfo, quod erat intus, decocto cafeum eo decocto macerare, ac probe in mortario fubigendo unitum tophis imponere. Et fane arthriticus ab hoc medicamento magnifice adjutus eft, nam rupta fponte fua cute, abfque incifione videlicet, effluxere quotidie citra dolorem tophorum particulae. Ubi autem totus, qui apud me erat cafeus fuiffet abfumptus, talem fibi alium comparans arthriticus in pofterum fervavit, et poftea rurfum ufus eft inveterato, atque ubi tunc quoque idem percepit commodum, faepius deinceps uti perfeverabat, et quosdam amicorum fimiliter affectorum docuit. Atque id quidem nos excogitavimus, caeterum comprobavit atque confirmavit experientia. Porro recentem, qui inveterato contrarii eft temperamenti, quandoque homini in agro degenti moderatae magnitudinis vulnus habenti impofui, antea videlicet ad laevorem tritum. Extrinfecus autem illi imponebam folia lapathi. Poffint vero etiam, fi haec non adfint, folia fuperponi vitis aut platani aut betae aut la-

τάνου καὶ τεύτλου καὶ θριδακίνης ἐπιβάλλεσθαι. αὐτὸς μὲν οὖν ὁ τυρὸς ἐκόλλησε τὸ τραῦμα ἁπαλός τις ὤν. ἕτερος δὲ ὁ καλούμενος ἐν Περγάμῳ τε παρ' ἐμοὶ καὶ κατὰ τὴν ὑπερκειμένην Ἀσίαν ὀξυγαλάκτινος, ἀγροίκου μέγα τραῦμα σχόντος ἐκόλλησεν ὁμοίως ἐπιτεθείς. ἀποκρουστικὴν γὰρ ὁ μαλακός τε καὶ νεοπαγὴς τυρὸς ἔχει δύναμιν ἐμψύχων ἀτρέμα. ὁ δ' ὀξυγαλάκτινος καὶ πρὸς ταῦτα καὶ διαφορητικὴν ἐπικτᾶται βραχεῖαν.

[ι'. Περὶ βουτύρου.] Βούτυρος ἢ βούτυρον, ὅπως ἂν ἐθέλῃς ἀῤῥενικῶς τε καὶ οὐδετέρως ὀνομάζειν αὐτόν. γίνεται μὲν οὖν ἐκ τοῦ λιπαρωτάτου κατὰ τὸ γάλα, καθότι προείρηται. θαυμάζω δ' ὅπως ὁ Διοσκορίδης ἐκ προβατείου φησὶν αὐτὸν καὶ αἰγείου τὴν γένεσιν ἔχειν. ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ βοείου τὸ φάρμακον τοῦτο γιγνόμενον οἶδα, καὶ διὰ τοῦτο νομίζω καὶ βούτυρον καλεῖσθαι, πεπτικῆς τ' ἐστὶ δυνάμεως, ἔχον ὀλίγον τι τῆς διαφορητικῆς, ἐπί τε τῶν μέσων κατά τε τὴν μαλακότητα καὶ σκληρότητα σώματος. ἀεὶ γὰρ χρὴ μεμνῆσθαι τοῦ τὰς ἁπλᾶς καὶ ἄνευ προσθήκης καὶ διορισμοῦ τινος ἀποφάνσεις ἐπὶ τῶν μέσων τῇ κράσει λέγεσθαι

ctucae. At ipſe quidem caſeus vulnus glutinavit, eratque etiamnum mollis. Alius vero, qui vocatur et in patria mea Pergamo et per ſuperjacentem Aſiam oxygalactinus, magnum ruſtici vulnus conglutinavit impoſitus, nam recens coagulatus ac mollis repercutiendi vim obtinét, nimirum leviter refrigerans. At oxygalactinus praeter haec digerendi inſuper levem quandam vim poſſidet.

[10. *De butyro.*] Butyrus aut butyrum, utcunque nominare velis ſive maſculino ſive neutro genere, fit quidem, ut ſupra dictum eſt, ex eo quod in lacte pinguiſſimum eſt. Miror autem quo pacto Dioſcorides ex ovillo et caprino confici referat. Ego uamque ex bubulo hoc medicamentum fieri novi ac proinde nuncupatum eſſe butyrum exiſtimo. Facultatis eſt concoquentis, paulum habens etiam digerendi facultatis, in mediis nimirum corporibus ſecundum duritiem ac mollitiem. Nam id ſemper memoria tenere oportet, quicquid ſimpliciter ac ſine addito aut limitatione aliquâ

σωμάτων. τῶν μὲν γὰρ σκληρῶν τελέως σωμάτων τοὺς παρὰ φύσιν ὄγκους διαφορεῖν ἀδύνατόν ἐστι τὸ φάρμακον τοῦτο, τὰ δὲ μαλακὰ φλεγμαίνοντα καὶ πέττει καὶ διαφορεῖ ῥᾳδίως, ὥστε καὶ παρωτίδας καὶ βουβῶνας καὶ τὰς ἐν τῷ στόματι φλεγμονὰς καὶ ἄλλα δὲ μυρία πολλὰ τελέως αὐτῷ μόνῳ ἰασάμεθα παιδικῶν σωμάτων καὶ γυναικείων πασχόντων. ἀλλὰ κἀπὶ τῶν φυόντων ὀδόντας παιδίων διαχριόμενον συνεχῶς οὐδὲν ἧττον μέλιτος λεπτύνει τὰ οὖλα, δι' ὧν ἡ διέξοδος αὐτοῖς γίνεται. καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ κατὰ τὸ στόμα φλεγμονώδη πάθη μετὰ τὸ παύσασθαι τὸ ἐπιῤῥέον διαφορεῖ τε καὶ πέττει. διὸ καὶ τοῖς καταπλάσμασι μίγνυται τοῖς ἔξωθεν ἐπιτιθεμένοις, κατὰ παρωτίδων τε καὶ ὑποχονδρίων καὶ βουβώνων. καὶ μέντοι καὶ καταποθὲν εἰς τὴν γαστέρα καὶ δι' αὐτῆς ἀναδοθὲν συντελεῖ μεγάλα ταῖς ἐκ πνεύμονος ἀναπτύσεσιν ἐν πλευριτικοῖς τε καὶ περιπνευμονικοῖς πάθεσιν, μετὰ καὶ τοῦ πέττειν αὐτά. μόνον μὲν οὖν ἐκλειχόμενον πέπτει μὲν μᾶλλον, ἀνάγει δὲ ἧττον, ἅμα δὲ μέλιτι καὶ ἀμυγδάλοις πικροῖς ἀνάγει μὲν μᾶλλον, ἧττον δὲ πέττει.

profertur, de mediis temperie corporibus intelligi. Nam corporum plane durorum tumores praeter naturam hoc nequit medicamentum digerere, at quae in mollibus sunt phlegmonae, eas et concoquit et digerit perfacile, nam parotidas et bubonas et oris phlegmonas aliasque partes complures prorsum illo solo curavimus, nimirum puerilibus corporibus ac muliebribus perpetientibus. Sed et gingivis puerorum dentientium assidue illitum nihilo imbecillius melle gingivas extenuat, per quas exitus est dentibus. Et alios omnes in ore affectus phlegmonosos, postea quam fluxio restiterit, digerit pariter et concoquit. Proinde cataplasmatis inditur, quae extrinsecus imponuntur parotidibus, hypochondriis et bubonibus. Sed et in ventrem devoratum et ex eo distributum magnifice confert expuitionibus ex pulmone, idque in pleuriticis et peripneumonicis affectibus cum hoc, quod eos etiam concoquat. Atque si solum lingatur, magis quidem concoquit, verum minus educit; sin cum melle et amygdalis amaris, plus educit, sed minus concoquit.

[ια΄. Περὶ πιτύας.] Πιτύα πᾶσα δριμείας ἐστὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως καὶ δηλονότι ξηραντικῆς· ἕπεται γὰρ τοῖς εἰρημένοις [283] ἐξ ἀνάγκης τοῦτο. ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν λαγωῶν ἐπιλήπτους θεραπεύειν ἔγραψαν, εἰ μετ' ὄξους πίνοιτο, καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἰᾶσθαι καὶ γάλα τεθρομβωμένον ἐν κοιλίᾳ διαλύειν, οὗ καὶ ἡμεῖς ἐπειράθημεν οὐκ ἐπὶ λαγώας μόνης, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ζώων πιτύας. ἀμείνω δ' ἁπάντων αὐτῶν ἐστιν ἡ λαγώα. διαλύει δὲ καὶ τὸ θρομβούμενον αἷμα κατὰ κοιλίαν ὁμοίως ποθεῖσα, μᾶλλον μὲν ἴσως τῶν ἄλλων ἡ λαγώα, οὐ μὴν μόνη γε, ὥς τινες ἔγραψαν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο κοινὸν ἁπάσης ἐστὶ πιτύας, ἔνιοι δὲ τὰς ἐκ θώρακος πτύσεις αἵματος ἐπέχειν φασὶν πινομένην πιτύαν λαγώαν, ἀλλ' οὔτ' ἄλλον χρησάμενον εἶδον οὔτ' αὐτὸς ἐτόλμησα χρήσασθαι δριμεῖ φαρμάκῳ πρὸς πάθος δεόμενον στύψεως. ἱππείαν δὲ πιτύαν ἐπί τε δυσεντερικῶν καὶ κοιλιακῶν ἔγραψαν ἰδίως ἁρμόττειν.

[ιβ΄. Περὶ πιτύας τῆς φώκης.] Τὴν δὲ τῆς φώκης ἀρ-

[11. *De coagulo.*] Coagulum omne acris ac digerentis facultatis est ac nimirum etiam exiccatoriae, nam necessario id superiora comitatur. At leporis quidem coagulum comitialem morbum, si cum aceto bibatur, praeterea profluvium muliebre sanare proditum est, sed et lac in ventre coagulatum dissolvere, quod certe et nos experti sumus, non solum in leporino, sed etiam in aliorum animalium omnium coagulo, attamen leporinum omnium est praestantissimum. Sed et sanguinem in ventre concretum simili modo potum dissolvit, ac efficacius quidem caeteris, verum non solum, quod quibusdam scriptum legitur, sed et hoc commune est omni coagulo. Quidam autem sanguinis ex thorace rejectiones leporinum coagulum epotum supprimere prodiderunt, caeterum nec alium quenquam eo usum novi, nec ipse sum ausus acri uti remedio ad affectum astrictionem poscentem. Porro coagulum equinum ad dysentericos et coeliacos peculiariter accommodari scripserunt nonnulli.

[12. *De coagulo phocae.*] At phocae coagulum exi-

μόττειν ἐξαιρέτως ἐπαινοῦσιν ὡς καστορίου δύναμιν ἔχουσαν. ὅσα δὲ διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας ἐνεργεῖν ἔγραψαν ἑκάστην τῶν πιτυῶν, οὐ νῦν λέγειν καιρός.

(135) [ιγ'. Περὶ χολῆς.] Οὗτος ὁ χυμὸς ἀποδέδεικται θερμότατος εἶναι τῶν ἐν ἑκάστῳ ζώῳ χυμῶν. ὥσπερ οὖν τὸ αἷμα καὶ τὰς σάρκας ἀνομοίας ἔχει κεκραμένα τὰ ζῶα, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὴν χολήν. ἐν μὲν γὰρ τοῖς θερμοτάτοις ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ τὴν χολὴν ὑπὲρ τὰς τῶν ἄλλων ζώων χολὰς εἶναι, ἐν δὲ τοῖς ἧττον ἐκείνων θερμοῖς ἀνάλογον ἀπολείπεσθαι καὶ τὸν χυμὸν τοῦτον, ὅσον ἀπολείπεται κἀν τοῖς ἄλλοις. ἔμαθες γὰρ εἶναι τοὺς πάντας ἐν ἑκάστῳ τῶν ἐναίμων ζώων χυμοὺς τέσσαρας, αἷμα καὶ φλέγμα καὶ χολὴν ξανθήν τε καὶ μέλαιναν. ἔμαθες δὲ καὶ ὡς ἔθος ἐστὶν οὐ μόνον τοῖς ἰατροῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἅπασιν τὴν μὲν ξανθὴν χολὴν ἁπλῶς ὀνομάζειν χολὴν, ὡς ὑπακουσομένων τῶν ἀκουσάντων τὸ τῆς χρόας ὄνομα, τὴν μέλαιναν δ' οὐχ ἁπλῶς ὀνομάζειν χολὴν, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης ὅλου τούτου μέλαιναν χολήν. ἀλλὰ καὶ ὡς τὴν ξανθὴν

mie aptum esse quidam praedicant, tanquam vires obtineat castorei. Verum quaecunque proditum est quodque coagulum secundum essentiae suae praestare proprietatem, non est nunc tempus exponere.

[13. De felle.] Hic succus omnium, quae in quoque sunt animalium, calidissimus esse demonstratus est. Itaque sicuti sanguinem et carnes dissimiliter temperata obtinent animalia, eadem ratione et fel. Quocirca calidissimorum fel, aliorum quoque animalium fel excellere necesse est, et quae illis minus sunt calida, proportione et hunc humorem illis inesse calidum, quanto scilicet et in aliis sunt inferiora. Didicisti enim quatuor esse universos in unoquoque animali sanguineo humores, sanguinem, pituitam et bilem tum flavam tum atram. Didicisti porro ex more non tantum medicis, sed et Graecis omnibus bilem flavam absolute efferri bilem, tanquam subauditaris qui audiunt coloris cognominationem, atram vero non simpliciter nuncupari bilem, sed cum addito nempe hoc toto atram bilem. Sed et quod

χολὴν ἐνίοτε καλοῦσιν ὠχρὰν ἐπίστασαι καὶ ὡς κατὰ τὴν ἐπὶ τῷ ἥπατι κύστιν ἐνίοτε μὲν ὠχρὰν, ἐνίοτε δὲ ξανθὴν ἐν ταῖς τῶν ζώων ἀνατομαῖς ὁρῶμεν αὐτήν. ἤκουσας δὲ καὶ ὡς ἡ ξανθὴ θερμοτέρα τῆς ὠχρᾶς ἐστι τοσοῦτον ὅσον καὶ παχυτέρα. μιγνυμένης γὰρ ὀῤῥώδους ὑγρότητος τῇ ξανθῇ χολῇ τὴν ὠχρὰν συμβαίνει γίνεσθαι, καθάπερ καὶ τὴν ὠχρὰν θερμαινομένην ἐπὶ πλέον παχεῖαν μὲν ἀποτελεῖσθαι τῇ συστάσει, ξανθὴν δὲ τῇ χρόᾳ. καὶ γὰρ οὖν καὶ κατὰ τὰ ζῶα φαίνεται τοῖς μὲν μᾶλλον θερμοῖς ξανθὴ, τοῖς δ᾽ ἧττον ὠχρά. καὶ ὅταν γε τὰ θερμὰ ζῶα πεινήσαντα τύχῃ καὶ διψήσαντα, πρὸς τὸ μέλαν ἐκτρέπεται χρῶμα, ποτὲ μὲν ἰῶδες ἔχουσα τοῦτο, ποτὲ δὲ κυανοῦν, ἐνίοτε δὲ τὸ τῆς ἰσάτιδος, ὅπερ ἐστὶ φαιότερον τοῦ τῆς κράμβης. πρόσεχε τοίνυν καὶ σὺ τῷ χρώματι τῶν χολῶν, ὅταν σκευάζῃς φάρμακον ἐν ᾧ καὶ χολῆς τι περιέχεται. μιγνῦσι δὲ τοῖς μὲν ὀνομαζομένοις κυκλίσκοις τε καὶ τροχίσκοις, οἷος ὅ τε τοῦ Ἀνδρωνός ἐστι καὶ Πολυείδου καὶ Πασίωνος καὶ ὁ Βιτῖνος, τὴν τοῦ ταύρου χολήν. ὅταν μὲν γὰρ τῶν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς χρησίμων

flavam bilem nonnunquam pallidam cognominant nosti et quod in vesica jecoris interdum pallidam, interdum flavam in dissectionibus animalium ipsam conspicimus. Audisti porro flavam tanto esse pallida calidiorem, quanto et crassiorem, nam seroso recremento flavae bili commixto pallidam constitui contingit, sicut et flavam plusculum calefactam consistentia reddi crassam, colore autem flavam. Quin et in animalibus apparet flava quidem iis, quae magis sunt calida, quae vero minus, pallida. Et ubi calida animalia aut fame aut siti torquentur, ad atrum colorem vergit, interdum illum habens aeruginosum, interdum caeruleum, interim isatidis, qui quidem magis est colore brassicae fuscus. Itaque et tu bilis colori diligenter intendito, quum medicamentum praeparabis cui admiscenda est bilis. Miscent autem cycliscis vocatis et trochiscis, qualis est Andronis et Polyidae et Pasionis et Bitinis, qui tauri recipiunt bilem, nam ubi ea medicamenta praeparant,

φαρμάκων σκευάζουσιν, ὑαίνης καὶ ἀλεκτρυόνος καὶ πέρδικος καί τινων ἑτέρων ζώων. ἔστι δὲ ἡ τοῦ [284] ταύρου θερμοτέρα δηλονότι καὶ ξηραντικωτέρα τῆς τῶν εὐνουχισθέντων βοῶν. ὁμοιοῦται γὰρ ἀεὶ τὸ εὐνουχισθὲν ζῶον τῷ θήλει τε καὶ νέῳ. ὥσπερ οὖν ταῦτα πλεονεκτεῖ μὲν ὑγρότητι τῶν τελείων, ἀπολείπεται δὲ θερμότητι, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ εὐνουχισθεὶς βοῦς τῶν ταύρων. καί τινων ταύρων ἐθεασάμην χολὴν κυανὴν ὑπεροπτηθείσης τῆς ξανθῆς, ἣν οὐκ ἠξίωσα βαλεῖν εἰς τὸ σκευαζόμενον φάρμακον, ἀλλ' ἑτέρου ταύρου τὴν μετρίως ξανθὴν εἱλόμην. ὑπερπεπονήκει γὰρ ὁ ταῦρος ἐκεῖνος ἑλκόμενος βιαίοις δεσμοῖς, ὥστε εὔδηλον ὅτι καὶ θυμωθεὶς ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ θερμοτέραν ἔσχε τὴν κρᾶσιν. εἰκὸς δ' αὐτὸν ἦν καὶ διψῆσαι καὶ πεινῆσαι βιαίως συρόμενον, ἐν κεφαλαίῳ δ' εἰπεῖν, ὥσπερ τὸ οὖρον ἐπὶ μὲν τῷ συμμέτρῳ πόματι συμμέτρως ὠχρὸν φαίνεται, διψησάντων δὲ καὶ ἀσιτησάντων καὶ πολλὰ καμόντων ξανθὸν, ἐμπλησθέντων δὲ καὶ μεθυσθέντων λευκὸν, οὕτω καὶ ἡ χολὴ μεταβάλλει τὰς χρόας, ἐπὶ μὲν τὸ ξανθότερον ἐν γυμνασίοις

quae funt utilia ad oculos, hyaenae, galli, perdicis et aliorum quorundam animalium bilem adhibent. Porro taurorum bilis calidior eft et ficcior quam boum caftratorum; nam caftratum animal femper fimile redditur foeminae et iis quae funt aetatis minoris. Itaque ficut haec humore fuperant adulta et perfecta vincunturque ab iisdem caliditate, ad eundem modum bos caftratus a tauris. Et quorundam ego taurorum bilem vidi caeruleam, flava nimirum fuperaffata, quam fane in praeparandum injici medicamentum vetui, fumpto illius loco alterius tauri bile mediocriter flava, nam ille vinculis violenter tractus fupra modum fuerat defatigatus, itaque eo labore quum excanduiffet, clarum eft temperiem ejus fuiffe calidiorem, probabileque eft fic violenter pertractum tum fitiiffe tum etiam efuriviffe. Atque ut fummatim dicam, velut urina a modica potione modice pallere et fitim famemque et multum laborem perpeffis flava effe confpicitur, impletis vero atque inebriatis albida, ita et bilis colores variat, ad flavius qui-

καὶ ἀσιτίαις καὶ δίψεσι, ἐπὶ δὲ τὸ λευκότερον ἐν τοῖς ἐναντίοις. ἴσθι τοίνυν ἐὰν μὲν ξανθὴν ἱκανῶς ἐμβάλῃς χολὴν τῷ σκευαζομένῳ φαρμάκῳ, θερμότερον αὐτὸ ποιήσεις, ἐὰν δὲ ὠχρὰν, μετρίως θερμὸν, ἐὰν δὲ ἔκλυτόν τε καὶ ὑδατώδη, τοσούτῳ τῆς προσηκούσης κράσεως ἀπολειπόμενον, ὅσῳ καὶ ἡ χολὴ πρὸς τὸ λευκότερον ἐτράπετο. οὕτως οὖν καὶ τοῖς τὰς μεμυκυίας αἱμοῤῥοΐδας ἀναστομοῦσι διὰ ταύρου χολῆς ἐνίοτε μὲν ἀσθενὴς, ἐνίοτε δὲ περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ἐφάνη δριμεῖα. γίνεται μὲν οὖν καὶ παρὰ τὸ χρώμενον τῇ χολῇ σῶμα διαφορά τις, εὐαίσθητόν τε καὶ δυσαίσθητον ὑπάρχον εὐπαθές τε καὶ δυσπαθές. ἀλλὰ παρ᾽ αὐτὴν μὲν, ὡς ἔφην, τὴν χολὴν οὐ μικρά τίς ἐστιν ἡ παραλλαγή. ὁ γοῦν αὐτὸς ἄνθρωπος ὑπὸ μὲν τῆς ξανθῆς χολῆς μᾶλλον, ἧττον δὲ ὑπὸ τῆς ὠχρᾶς δάκνεται. εὔδηλον μὲν οὖν ἔνεστι κἀκ τοῦ τὰς αἱμοῤῥοΐδας ἀναστομοῦν, ὅπως ἐστὶ δριμὺς ὁ χυμὸς οὗτος, ἀλλὰ καὶ τοῖς χρωμένοις αὐτοῖς φαίνεται δάκνων, καὶ διὰ τοῦτο φυλαττόμεθα πρὸς ἄλλο τι νόσημά τε καὶ σύμπτωμα χρῆσθαι τῇ ξανθῇ χολῇ καθ᾽ ἑαυτὴν μόνῃ. καὶ γὰρ

dem per exercitia, inediam et fitim, ad candidius vero in contrariis. Scito ergo fi praeparando medicamento bilem impenfe flavam injicias, calidius te id effecturum, fi pallidam, mediocriter calidum, fin exolutam et aqueam, tanto imbecillius temperie convenienti, quanto et bilis ad candidius fuerit verfa. Sic qui occlufas haemorrhoidas taurino felle aperiunt, iis interdum imbecillum, interdum vero fupra quam conveniebat acre apparuit. Quamquam nonnulla quoque diverfitas exiftit pro corpore cui adhibetur, prout fcilicet promptiore fenfu aut hebetiore fuerit, tum perfacile patiens aut difficulter. Verum in ipfa bile non parva vifitur, ut dixi, varietas, nam idem homo a pallida minus, a flava bile plus mordicatur. Liquet itaque vel ex eo, quod haemorrhoidas aperit, quam fit hic humor acris, fed et illis ipfis qui utuntur mordicare percipitur. Ac proinde cavemus ne ad alium morbum aut fymptoma bilem flavam ufurpemus folam ac per fe, nam

οἱ εἰρημένοι κυκλίσκοι τῆς χολῆς ὀλίγον λαμβάνουσι καὶ τὰ πρὸς ὀξυδερκίαν συντιθέμενα φάρμακα τὰ μὲν ὑαίνης χολῆς, τὰ δὲ πέρδικος ἢ ἀλεκτρυόνος ἢ ἄλλου τινὸς λαμβάνονται, μέλι τε μιγνύμενον ἔχει καὶ μαράθρου χυλὸν ἢ ὀποβάλσαμον. ἐνίων δὲ ζώων ἐξαιρέτως ἐπῄνηται χολὴ παρὰ τοῖς ἰατροῖς, ὡς ὀξυδερκές τε ἅμα καὶ ὑποχυμάτων ἀρχὰς διαφοροῦσα, καθάπερ ἥ τε τοῦ ἰχθύος, ὀνομάζουσι δ' αὐτὸν καλλιώνυμον, ὑαίνης τε καὶ τοῦ θαλαττίου σκορπίου καὶ ἀλεκτορίδος καὶ πέρδικος. ἀσθενεστάτη δ' ἐστὶν ἡ τῶν ὑῶν εἰς τοσοῦτον, ὥστε μηδὲ τοῖς ἕλκεσιν ἀφόρητον εἶναι, φαίνεταί γε μάλιστα πασῶν χολῶν ὑδατωδεστάτη, πλὴν τῶν ἀγρίων καὶ κατ' ὄρη διαιτωμένων ὑῶν. ὥσπερ γὰρ ἡ σὰρξ ὅλη θερμοτέρα τε καὶ ξηροτέρα τούτων ἐστὶν, οὕτω καὶ ἡ χολή. τῇ δὲ τῶν ἡμέρων ὑῶν χολῇ χρῶνταί τινες ἐπὶ τῶν ἐν ὠσὶν ἑλκῶν, οὐκ ἀδοκίμῳ φαρμάκῳ, καὶ χρῶ καὶ σὺ μὴ παρόντος ἄλλου τινὸς τῶν συνθέτων, ἔστι γὰρ μυρία. κατὰ δὲ τὸ μέγεθος τῆς διαθέσεως καὶ ἄλλη τις ἄλλου ζώου χολὴ δύναιτ' ἂν ἁρμόττειν. ὅταν γὰρ ᾖ χρόνιόν τε τὸ ἕλκος ἰχῶρά

propofiti cyclisci pauculum bilis accipiunt. Ac quae ad oculorum aciem componuntur medicamenta, partim hyaenae partim perdicis partim galli partim alterius cujuspiam bilem accipientia, adnixtum habent tum mel tum foeniculi fuccum tum opobalfamum. Porro animalium quorundam fingulariter bilis a medicis extollitur, tanquam aciem exacuat oculorum et fuffufionum initia digerat, velut pifcis quem vocant callionymon, hyaenae et fcorpii marini tum galli et perdicis. At fuilla adeo omnum imbecillima eft, ut ne ulceribus quidem toleratu fit gravis, et apparet omnium bilium maxime aquea exceptis filveftrbus fuibus et iis qui degunt in montibus, nam ut horum caro et calidior et ficcior eft, ita et bilis. Porro domefticorum fuum bile utuntur quidam ad ulcera aurium, medicanento utique non afpernando, et tu quoque ubi compofitorun nihil affuerit, utitor, funt enim innumera. Sed et pro affectus magnitudine alia etiam atque alia alterius animalis bilis poteft congruere. Nam ubi ulcus diu-

τε καὶ πῦον ἔχον πολὺν, καὶ τῶν ξηραντικωτέρων ἀνέξεται χολῶν, οἷα τῶν τε προβάτων βραχὺ δριμυτέρα τῆς τῶν ὑῶν καὶ μᾶλλον ταύτης ἡ τῶν αἰγῶν, ᾗ παραπλησία πώς ἐστιν ἡ τῶν ἄρκτων τε καὶ βοῶν. ἡ δὲ τῶν ταύρων ἰσχυροτέρα μὲν τούτων, ἀπολειπομένη δὲ τῆς τῶν ὑαινῶν. αὕτη δ' αὖ πάλιν αὐτὴ τῇ τε τοῦ καλλιωνύ[285]μου καὶ σκορπίου θαλαττίου καὶ χελώνης θαλαττίας. τὴν δὲ τῆς ἀγρίας αἰγὸς χολὴν ἔγραψαν ἔνιοι τοὺς νυκταλωπιῶντας ὠφελεῖν. εἰσὶ δὲ καὶ αἱ τῶν πτηνῶν ζώων χολαὶ πᾶσαι δριμύτεραί τε καὶ ξηραντικώτεραι τῶν ἐν τοῖς τετράποσι, τῶν δὲ πτηνῶν αὐτῶν αἵ τε τῶν ἀλεκτορίδων τε καὶ περδίκων εἰσὶ μὲν ἀμείνους εἰς ἰατρικὴν χρείαν. αἱ δὲ τῶν ἱεράκων τε καὶ ἀετῶν δριμεῖαι ἱκανῶς, εἰσὶ δὲ καὶ διαβρωτικαὶ, διὸ καὶ ἰώδεις φαίνονται κατὰ τὴν χρόαν, ἐνίοτε δὲ καὶ μέλαιναι. ταύτας οὖν αὐτῶν ἐπιστάμενος τὰς διαφορὰς, ἐπιστάμενος δὲ καὶ τῶν παθῶν τίνα μὲν δεῖ μᾶλλον ξηραίνεσθαι, τίνα δ' ἧττον, ἐὰν μιᾶς ἡστινοσοῦν χολῆς ἀπὸ τῶν ἔργων πειραθείης, ἀπ' ἐκείνων ἐπὶ τὰς ἄλλας μεταβαίνειν δυνήσῃ κατὰ μέθοδον, ὥστ' ἀεὶ τὴν ἁρμόττουσαν τῷ πάθει παραλαμβάνειν. ἅτε γὰρ ἐν

turnum fuerit, multamque faniem pusque contineat, etiam ficciorem bilem perferet, puta ovium, quae paulo eft acrior fuilla, hac etiam magis caprarum, cui affimilis quodammodo eft urforum et boum. At taurorum his valentior eft, inferior tamen bile hyaenarum, et haec quoque inferior bile callionymi et fcorpii marini et marinae teftudinis. Porro hirci agreftis bilem fcripfere quidam prodeffe lufciofis. Caeterum volatilium animalium biles omne tum acriores funt tum ficciores quam quadrupedum, et inter ipfas quoque volucres gallinarum et perdicum biles ad medicinae ufum probatiores habentur. Accipitrum vero et aquilarum impendio acres funt, fed et erodunt, quamobrem colore vifuntur aerugineo ac nonnunquam atro. His itaque earum cognitis differentiis atque affectibus, qui plus, quique minus deficcari poftulant cognitis, fi unam modo quampiam opere fueris expertus, inde ad alias tranfire poteris per methodum, ut femper quae affectui commoda fit adhibeatur. Nam

στοχασμῷ κειμένης τῆς καθ' ἑκάστην δύναμιν σφοδρότητος, ἀπό τινος ὡρισμένης ἀρχῆς ἐπὶ τὴν ἀπείραστον ὕλην μεταβαίνειν σε χρὴ, παρὰ (136) τοῦ προπεπειραμένου μαθόντα τὰς ἐν αὐτοῖς ὑπεροχάς. ἐγὼ δὲ καὶ γνωρίσματά σοι σαφῆ δεῖλθον ἀπὸ τῆς χρόας τῶν χολῶν καὶ τῆς κράσεως τῶν ζώων.

[ιδ'. Περὶ ἱδρῶτος.] Ἱδρώς. ἕν τι καὶ τοῦτο τῶν ἐν σώματι τοῦ ζώου γεννωμένων ὑγρῶν, ὕλην τε τὴν αὐτὴν ἔχον καὶ τρόπον γενέσεως τὸν αὐτὸν τοῖς οὔροις. ἐκ γὰρ τῆς πινομένης ὑγρότητος ἡ γένεσις ἀμφοτέρων ἐστὶ, θερμαινομένης τε ἅμα κατὰ τὸ σῶμα καί τι χολώδους οὐσίας προσλαμβανούσης. ἐπὶ πλέον δ' ὁ ἱδρὼς κατείργασται, διεξεληλυθὼς ἄχρι τοῦ δέρματος ἅπαντα τὰ μεταξὺ μόρια. διαφέρειν γε μὴν ἀναγκαῖον ἀλλήλων ἐστὶ καὶ τοὺς ἱδρῶτας καὶ τὰ οὖρα παρά τε τὰς τῶν ζώων κράσεις, φύσει τε καὶ κατὰ τὰς ἡλικίας ὑπηλλαγμένας ἀλλήλων, οὐ σμικρὰ καὶ κατὰ τὴν προηγουμένην δίαιταν. εὔδηλον δὲ, κἂν παραλείπηταί ποτε τὸ κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους καὶ τὴν παροῦσαν κατάστασιν, ἔτι δὲ καὶ τὰς χώρας, διαφορὰν οὐ σμικρὰν ἐργάζεσθαι τοῖς

quum velut in conjectura fita fit cujusque facultatis vehementia, a definito quopiam principio ad materiam inexploratam tranfire oportet, ac a prius explorato exceffus qui in illis confiftunt difcere. Sed et notas quasdam luculentas ego expofui tum a bilis colore tum ab animalium temperie.

[14. *De fudore.*] Sudor. Unus et hic eft humorum in animantis corpore provenientium et eandem habens materiam quam urina et eundem generationis modum. Siquidem utrique a bibito humore generantur, calefacto fimul in corpore et biliofae nonnihil fubftantiae adepto, verum fudor plus eft elaboratus, utpote qui ad cutem usque permeatis omnibus quae interfunt partibus pervenit. Attamen fudores inter fefe et urinas differre neceffe eft, tum pro animalium temperamentis, quae et natura et per aetates non parum a fefe invicem funt diverfa, et pro praecedente victus ratione. Clarum autem eft, etiam fi aliquando in fermone omiffum fuerit, pro tempore anni et praesenti conftitutione, praeterea pro regionibus, diverfitatem

σώμασιν τῶν ζώων. ἀλλ' ἕνεκα τῆς κατὰ τὸν λόγον συντομίας ἑνὶ κεφαλαίῳ περιλαμβάνειν εἴωθα τὰ τοιαῦτα πάντα κατὰ τὴν περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος κρᾶσιν ὑπαλλάττεσθαι λέγων αὐτά. καὶ γὰρ καὶ τὰς ἐν ταῖς χώραις διαφορὰς κατὰ θερμασίαν καὶ ψύξιν οὗτος περιλαμβάνει, καθάπερ καὶ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους καὶ τὴν παροῦσαν ἢ τὴν προγεγονυῖαν κατάστασιν. ὅταν οὖν ὁ λόγος ἤτοι περὶ οὔρων ἢ ἱδρώτων ἢ αἵματος ἢ πιμελῆς ἢ στέατος ἤ τινος ἄλλου τῶν κατὰ τὸ σῶμα γίνηται, διαιρουμένων ἡμῶν τὰς ἐν τοῖς ζώοις διαφορὰς, ἐπὶ τῶν ὑγιαινόντων σωμάτων ἀκούειν χρὴ τοῦ λόγου τὴν μέσην τῆς ἑαυτῶν οἰκείας κράσεως ἐχόντων κατάστασιν· οὕτως καὶ ὁ ἱδρὼς, ὅτι μὲν οὖν τῆς ἁλυκῆς τε καὶ ἁλμυρᾶς ὀνομαζομένης μετέχει ποιότητος, ἡ γεῦσις μαρτυρεῖ. παραῤῥυεὶς γὰρ εἰς τὸ στόμα πολλάκις ἀκόντων ἱδρὼς ἐνδείκνυται τὴν εἰρημένην ποιότητα, πολλάκις δὲ αὐτὴ καὶ πικρότητα σαφῆ συνενδείκνυται. δηλοῖ γε μὴν καὶ ἡ χρόα αὐτοῦ τὴν φύσιν. ὥσπερ γὰρ τὸ κατὰ φύσιν οὖρον ὠχρὸν μετρίως ἐστὶν, οὕτω καὶ ὁ ἱδρώς. γνώσῃ δὲ τοῦτο ῥᾳδίως ἐπὶ

effici in animantium corporibus non parvam. Nam compendii gratia uno capite complecti ejusmodi omnia soleo, nempe pro ambientis nos aëris temperie ea mutari dicens; etenim diversitatem regionum, quae est in caliditate et frigiditate, hic comprehendit, ut tempus anni et praesentem praeteritamque constitutionem. Quum ergo sermo fuerit de urinis aut sudoribus aut bilibus aut sanguine aut pinguedine aut adipe aut quopiam in corpore nato, dividentibus videlicet nobis eas, quae in animalibus visuntur, differentias, de sanis corporibus sermo intelligendus est, mediam propriae ipsorum temperiei constitutionem habentibus. Sic ergo quod et sudor salsae et salsuginosae vocatae qualitatis est particeps, gustus testimonio probatur, nam saepenumero nolentibus in os defluens dictam qualitatem indicat. Saepe vero etiam non obscurum praefert amarorem. Attamen et color ejus naturam designat, nam sicut urina naturalis modice est pallida, sic et sudor. Verum id facile cognosces in

τῶν λουομένων, ὅταν ἐλαίου χωρὶς ἀποστλεγγίζωνται. κατὰ γὰρ τὸ κοῖλον τῆς στλεγγίδος ἀθροίζεται, τήν γε χρόαν ἐνδεικνύμενον οἵαν εἴρηκα καὶ τὴν γεῦσιν, τὸ μὲν ἁλυκὸν ἔχων ἐναργῶς, ἀμυδρὸν δὲ τὸ πικρόν. ἀλλὰ περὶ μὲν οὔρου καὶ πλείω τοῦ προσήκοντος ἔγραψαν οἱ ἰατροὶ, διὰ τὸ δαψιλὲς ἑκάστης ἡμέρας ἀθροίζεσθαι τοῦτο πᾶσιν ἀνθρώ[286]ποις ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ. περὶ δὲ τῶν ἱδρώτων ἢ οὐδὲν ἢ τῶν περιέργων τινὰ μᾶλλον, ἃ γοητείας ἔχεται. καὶ χωρὶς δὲ τῶν τοιούτων ἀναγεγράφασιν ἔνιοι περιττὰ δι' ἄλλης ὕλης ἰατρικῆς γίνεσθαι δυνάμενα. μίγνυται δ' ἱδρὼς ἐν ταῖς παλαίστραις ὁ τῶν γυμναζομένων τῷ πάτῳ, κονίσαλον δ' αὐτὸν ὀνομάζουσιν ἔνιοι τῶν περιέργως ἀττικιζόντων, συντελοῦν τι τῷ ψιλῷ πάτῳ πρὸς διαφόρησιν ὄγκων τῶν παρὰ φύσιν. ἐκεῖνος γὰρ τὸ μὲν ἀποκρουστικὸν πλέον ἔχει, διαφορητικὸν δ' ἀμυδρὸν πάνυ. μετὰ δὲ τὸ δέχεσθαι τὸν ἱδρῶτα τῶν γυμναζομένων ἐπικτᾶται πολὺ τῆς διαφορητικῆς δυνάμεως. ἐπὶ γοῦν τῶν φλεγμονῶν τῶν τιτθῶν δραστικώτερόν ἐστι βοήθημα μόνος ὁ τοιοῦτος πάτος ἐπιτιθέμενος. ἐὰν δὲ ξηρότε-

iis, qui lavantur, quum absque oleo ſtrigili raduntur; nam ſudor in cavo ſtrigilis colligitur, colorem quem dixi ſimul et guſtum praeferens, ac evidenter ſalſedinem habens, ſed obſcure amarorem. Verum de urina plus etiam quam conveniat medici ſcripſerunt, propterea nimirum quod large ea in omnibus hominibus tum privatim tum publice quotidie colligatur. At de ſudoribus aut nihil aut quae curioſa ſint potius et praeſtigiaturae obnoxia, et inſuper ſcripſerunt alii ſupervacanea, quae per aliam fieri poſſent materiam medicam. Porro ſudor etiam in palaeſtris exercentium miſcetur ſordibus, quem quidam curioſe Atticam ſectantes linguam coniſalon vocant: confertque nonnihil tenuibus ſordibus, ut tumores praeter naturam per halitum digerant. Nam illae plus repercutiunt, minus autem digerunt, at poſt adjunctum exercentium ſudorem acquirunt multum facultatis digerentis. Ergo ad phlegmonas uberum ſolae hae ſordes impoſitae efficaciori ſunt remedio. Sin ſicciores videbuntur,

ρόν σοι φάνηται, κύπρινον ἐπαλείφειν, κἂν πάνυ σφόδρα ξηρὸς ᾖ, καὶ ἀναμάλαττε τῷ κυπρίνῳ. κάλλιον δὲ μὴ τὸν ξηρὸν, ἀλλὰ τὸν μαλακὸν αἱρεῖσθαι. μὴ παρόντος δὲ τοῦ κυπρίνου ῥόδινον καλὸν ἀρκεῖ μιγνύειν. τοῦτο τὸ φάρμακον καὶ πρὸς τὰς ἐκ τόκων σβέσαι τὸ γάλα προαιρουμένας, ὅταν οἷον τυρωθῇ κατὰ τοὺς μαστοὺς, χρήσιμον ἱκανῶς ἐστιν. ἐξ αὐτοῦ δὲ ὁρμώμενος καὶ πρὸς ἄλλα παραπλήσια παθήματα χρῆσθαι δύνασαι. ἐγὼ γοῦν ποτε καὶ κατὰ βουβῶνος αὐτῷ χρησάμενος ἐν τάχει παυόμενον ἐθεασάμην τὸν ὄγκον.

[ιε΄. *Περὶ οὔρου.*] Οὖρον. εἴρηται μὲν οὖν ἤδη περὶ τῆς ὅλης φύσεως αὐτοῦ κατὰ τὸν περὶ τῶν ἱδρώτων λόγον. εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν ὅση ταῖς χολαῖς ἐστι διαφορὰ κατὰ τὰ ζῶα, τοσαύτην καὶ τοῖς οὔροις εἶναι. θερμὰ μὲν ἅπαντα ταῖς δυνάμεσίν ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον μὲν τὸ τῶν θερμοτέρων ζώων, ἧττον δὲ τὸ τῶν ψυχροτέρων. περὶ ἀνθρωπείου οὔρου. ἀνθρώπου δὲ οὖρον ἁπάντων τῶν ἄλλων οὔρων σχεδόν ἐστιν ἀσθενέστατον, ὅτι μὴ τῶν ἡμέρων ὑῶν, ὧν ἐκτέμνουσι τοὺς ὄρχεις. ἐκείνων γὰρ ἥ τε κρᾶσις ὅλου τοῦ σώματος ὁμοία τῇ τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν τό τ᾽ οὖρον ὡσαύτως ἀσθενές.

cyprinum fuperungito, et fi valde etiam ficcae, cyprino item fubigito. Praeftat autem non ficcas, fed molles accipere. Porro fi non adfit cyprinum, rofaceum bonum mifcuiffe fufficit. Hoc medicamentum admodum eft utile iis, quibus a partu reftringere lac confilium eft, eo nomine, quod in mammis coaguletur in morem cafei. Hinc orfo ad alios affectus fimiles uti licebit. Atque ego fane ad bubonem eo ufus celeriter difparuiffe tumorem confpexi.

[15. *De urina.*] Dictum quidem eft de tota ejus natura in fermone de fudore. Diceturque et nunc quod quanta eft in animalibus bilis diverfitas, tanta item fit in urinis. Atque omnes quidem facultate funt calidae, fed plus tamen animalium calidiorum: minus autem frigidiorum. De urina humana. At urina hominis omnium prope aliarum urinarum eft imbecillima, exceptis porcis domefticis, quibus exacti funt teftes. Nam illorum fimilis eft totius corporis temperies temperiei hominum et urina fimiliter

ἰσχυρὸν δὲ καὶ τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι κάπρων, ὡς καὶ διὰ τῆς ὀσμῆς φαίνεται δριμυτάτης οὔσης. κἀπὶ τῶν ἄλλων δὲ ζώων ἁπάντων ἔνεστί σοι διὰ τῆς ὀσμῆς γνωρίζειν τὴν δύναμιν αὐτοῦ. τὸ μὲν γὰρ γεύεσθαι τῶν οὔρων ἐκείνων βδελυρώτατον, ὅπου καὶ τὸ τῶν παίδων οὖρον οὐχ ὑπέμεινέ τις ἀνὴρ ἀξιόλογος ἤθει καὶ βίῳ πιεῖν, ὁπότε λοιμωδῶς ἐνόσησεν ἐν Συρίᾳ, καθ᾽ ἣν πολλοὶ πεπωκότες οὖρόν τινες καὶ παίδων καὶ ἀνδρῶν ἐδόκουν ἐκ τούτου διασεσῶσθαι. ῥυπτικῆς μὲν οὖν δυνάμεως εἴπερ τι καὶ ἄλλο τὸ τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν οὖρον, ὡς δηλοῦσι πολλοὶ καὶ οἱ γναφεῖς, τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἀμφιεσμάτων ἐκκαθαίροντές τε καὶ ἀποῤῥύπτοντες ἡμῖν αὐτῷ. ταύτην δὲ τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ οἱ ἰατροὶ θεασάμενοι ψώραν καὶ λέπραν ἀποσμήχουσί τε καὶ καταντλοῦσιν τῶν ἑλκῶν τὰ πολλῆς ὑγρότητος μεστὰ καὶ ῥύπου καὶ ἀκαθαρσίας, καὶ πολύ γε μᾶλλον ὅταν ἔχῃ τι σηπεδονῶδες. ἀλλὰ καὶ τοῖς αἰδοίοις, ὅταν οὕτω πάσχῃ, τὸ οὖρον ἐνίασιν καὶ τοῖς πυοῤῥοοῦσιν ὠσί. καὶ τοὺς ἀχῶρας δὲ καὶ πίτυρα δι᾽ αὐτοῦ θεραπεύουσι, καταντλοῦντες τὴν κεφαλήν. ἡμεῖς δὲ

debilis. Verum montanorum aprorum valida eſt, ut etiam ex odore apparet, qui utique acerrimus eſt. Sed et in aliis animalibus ex odore vim ejus conjicere liceat: nam urinas illas deguſtare plane eſt abominandum, quum ne pueri quidem urinam vir quidam honeſtus vita pariter ac moribus bibere ſuſtinuerit, quum peſtifere aegrotaret in Syria, ubi quum multi urinam puerorum ſimul et virorum hauſiſſent, ſeſe hinc ſervatos credebant. Caeterum urina hominum ut ſiquid aliud extergendi vim obtinet: quod quum alii multi ſatis indicant, tum maxime fullones, qui ſordida veſtium ea expurgant atque extergunt. Hanc ejus vim quum et medici conſpexiſſent, pſoras et lepras ea detergunt, perfunduntque ulcera tum multa humiditate tum ſordibus et impuritate ſcatentia, ac multo magis ubi putridum quiddam obtinent. Sed et pudendis, ubi ſic afficiuntur, urinam infundunt et auribus pure fluentibus. Quin et achoras et furfures ea curant, capiti identidem perfundentes. At nos haec

ταῦτα ἐμυσάχθημεν μᾶλλον ποιεῖν, ἑτέρων εὐποροῦντες εἰς αὐτὰ φαρμάκων. τὰ δ' ἐν τοῖς δακτύλοις τῶν ποδῶν ἕλκη καὶ μάλιστα ἐκ προπταισμάτων, ἐπειδὰν ἀφλέγμαντα γένηται, καὶ αὐτὸς ἰασάμην οὔρῳ πολλάκις ἐπί τε δούλων καὶ ἀγροίκων ἀνθρώπων, εἰς ὁδοιπορίαν ἀπιόντων χωρὶς ἰατροῦ. μοτὸν γὰρ αὐτοῖς ἐπιτιθεὶς κατὰ τοῦ ἕλκους, εἶτ' [287] ἔξωθεν καὶ ὀθονίῳ περιελίξας καὶ δήσας ὁσάκις οὐρεῖν προθυμηθῶσιν, κατὰ τοῦ δακτύλου φέρεσθαι τὸ οὖρον ἐπιτρέπειν ἐκέλευσα καὶ μὴ λύειν, ἄχρις ἂν ἀκριβῶς θεραπευθῇ. συνεχώρησα γὰρ καὶ εἴ τινα ἄλλον ἐπυθόμην ἐν ἀγρῷ χωρὶς ἰατροῦ καταντλοῦντα τῶν ἑλκῶν τὸ οὖρον, ὅταν ἐν (137) τοῖς κάτω μέρεσιν ᾖ τοῦ θώρακος ἄχρι τῶν ποδῶν ἄκρων, ὅσα δὲ περὶ κεφαλὴν ἢ κατὰ τὸ πρόσωπον ἕλκη γίγνεται, ταῦτ' ἐμυσάχθην οὔρῳ καταντλεῖν ἐᾶσαί τινα. τό γε μὴν δι' οὔρου παιδὸς σκευαζόμενον φάρμακον, ὃ καλοῦσιν ἔνιοι χρυσοκόλλαν, ἐπειδὴ πρὸς τὴν τοῦ χρυσοῦ κόλλησιν αὐτῷ χρῶνται, κάλλιστον εἶναί φημι πρὸς ἕλκη δυσίατα. γίνεται δὲ θυίας τῷ τῆς φιάλης σχήματι κατασκευασθείσης ἐξ ἐρυθροῦ

facere odimus potius, quum ad manum fint quae illis conducant alia medicamenta, at ulcera digitorum pedis maxime quae ex illifione atque offenfione effent inflicta, faepenumero, ubi nimirum phlegmone carerent, et ipfe curavi, easque in fervis et hominibus rufticis, quos iter ingredi absque medicis erat neceffe, fiquidem linamento ulceri impofito ac infuper linteo circumvoluto ac ligato quoties mejendi inceffferet cupiditas, in digitum ferri urinam praecepi, nec ante folvere quam bene effet curatus. Nam et fi quem alium ruri fine medico agentem urinam ulceribus perfundentem audiffem, non vetui, ubi fcilicet in partibus thorace inferioribus usque ad imos pedes ulcus conftitiffet, fiquidem ulcera aut capitis aut faciei urina perfundi finere averfabar. Attamen medicamentum, quod ex urina pueri conficitur, quod quidam vocant chryfocollan, quia eo ad auri glutinationem utuntur, ad ulcera difficilia fanatu optimum effe affero. Fit autem id figura phialae confecto mor-

Ed. Chart. XIII. [287.] Ed. Baf. II. (137.)

χαλκοῦ; θοίδυκα δὲ τῆς αὐτῆς ὕλης ἐχούσης εἰς ἣν ἐνουροῦντος τοῦ παιδὸς ὁ θοίδυξ περιάγεται πολλάκις, ὡς ἀπορῖψαί τι μὴ μόνης τῆς θυίας, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῦ, καὶ γίνεται τοῦτο πλείοσιν ἡμέραις, ἄχρις ἂν μελιτώδη σύστασιν σχῇ τὸ οὖρον. ἐν ἡλίῳ δὲ χρὴ πράττεσθαι τοῦτο. ῥᾷον γὰρ ἀποτρίβεται τοῦ χαλκοῦ κατὰ τὸν τοιοῦτον ἀέρα ἢ εἰ μὴ ἥλιος εἴη, θερμὸν ἄλλως εἶναι τὸν οἶκον. τούτῳ τῷ φαρμάκῳ μιγνυμένῳ τοῖς ἐπιτηδείοις εἰς ἴασιν ἑλκῶν κακοήθων χρώμεθα, καθάπερ εἶπον, ὡς ἀρίστῳ. βδελυρίαν γὰρ οὐδεμίαν ἔχει, παραπλησίως τῷ οὔρῳ κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχεομένῳ καὶ περί τίνων ἄλλων μορίων. τὸ μὲν γὰρ καὶ πίνειν οὔρου, τί ἄν τις καὶ λέγοι; γεγράφασι μὴν ἔνιοι τῶν ἰατρῶν περὶ τοῦ κατὰ τὸ οὖρον ὑφισταμένου παχέος τε καὶ λευκοῦ, λέγοντες αὐτὸ θεραπεύειν ἐρυσιπέλατα. τὰ μὲν οὖν ἔτι πυρώδη καὶ ὄντως ἐρυσιπέλατα τῶν θερμῶν καὶ δριμέων φάρμακον οὐδὲν ὠφελῆσαι δύναται. τὰ δ' ἤδη διὰ τῶν ψυχόντων ἐκψυγμένα καὶ τοῦτο καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν διαφορητικῶν φαρμάκων ὀνινάναι δύνανται. τούτῳ μὲν οὖν ἐγχωρεῖ χρῆσθαι

tario ex aere rubro, habente piſtillum ejusdem materiae, in quod mejente puero piſtillum circumages identidem, ut non tantum a mortario quid deradat, ſed etiam a ſeſe nonnihil deterat: id quod pluribus deinceps diebus peragitur, donec urina craſſitiem aſſequatur mellis. Faciendum vero id in ſole, nam facilius in aëre ejusmodi ab aere quid deteritur, aut ſi ſol abſit, calidas eſſe aedes ſaltem convenit. Hoc medicamento mixto iis quae curandis ulceribus malignis ſunt idonea utimur, ut dixi, ceu optimo, nihil enim habet abominandum, perinde ut urina capiti alterive parti infuſa. Nam quid commemorem urinae potum? Scripſere tamen medicorum quidam de ſubſidente in urina craſſo illo videlicet et albo, dicentes id mederi eryſipelatis. Sane ea eryſipelata, quae ignea etiamnum ſunt et re vera eryſipelata, calidorum et acrium medicamentorum omnino nullum juvare poteſt, quae vero per refrigerantia refrixere, tum hoc tum alia multa medicamenta digerentia adjuvare valent.

μὴ περὶ πρόσωπον ἢ ἐγγὺς τούτου συστάντος ἐρυσιπέλατος, ἀλλ' ἤτοι κατά τι τῶν κώλων ἢ κατὰ τὸν νῶτον ἢ τὴν γαστέρα. πιεῖν δ' οὔρου παιδὸς ἕνεκα τῆς καλουμένης ὀρθοπνοίας οὐκ ἀναγκαῖον, ὄντων γε καὶ ἄλλων φαρμάκων ἃ βοηθεῖ τῷ πάθει τούτῳ. καὶ μέντοι καὶ πιών τις οὐκ ἀπηλλάγη τοῦ πάθους, ὥστ' οὐδ' ἐξαίρετον ἔχει τι παρὰ τἄλλα.

[ιστ'. Περὶ σιέλου.] Σίελον, εἴτε σίαλον, εἴτε πτύελον ὀνομάζειν θέλει τις, οὔ μοι διαφέρει. γινώσκειν δὲ αὐτοῦ χρὴ τὴν δύναμιν εἶναι διάφορον ἔν τε τοῖς ζώων εἴδεσι καὶ καθ' ἕκαστον αὐτῶν ὑγιαῖνον ἢ νοσοῦν, ἐδηδοκότος ἢ πεπωκότος ἢ ἀπότου τε καὶ νενηστευκότος. ὡς γὰρ τὰ οὖρα καὶ αἱ χολαὶ καὶ ὁ ἱδρὼς, οὕτως καὶ τὸ πτύελον ἀσθενὲς μὲν ἐδηδοκότων ἐστὶν, ἰσχυρὸν δὲ καὶ δριμὺ τὸ τῶν ὑπερδιψάντων καὶ ὑπερπεινησάντων. ἐν τῷ μέσῳ δ' ἀμφοῖν ἐστιν τὸ τῶν εὐπεπτηκότων μὲν, οὐδέπω δ' ἐδηδοκότων ἢ πεπωκότων. τούτῳ τοιγαροῦν τῷ σιέλῳ καὶ αἱ τροφαὶ τῶν παίδων τοὺς λειχῆνας ἰῶνται, βρέχουσαι τὸν μακρὸν δάκτυλον, εἶτα ἀνατρίβουσαι τὸ πεπονθὸς δέρμα. καὶ τοῦτο ποιοῦσι πολλάκις, ὡς διασώζεσθαι

Atque hoc quidem uti licebit, ubi non in facie aut prope eryfipelas conftiterit, verum in artuum quopiam aut dorfo aut ventre. At urinam pueri orthopnoeae gratia ebibere necellarium non eft, quum fint et alia medicamenta quae huic medeantur affectui. Quin quum bibiffet quidam, affectu liberatus non eft, ut non eximium quid praeter alia poffideat.

[16. *De fielo, faliva.*] Sielon five fialon, five ptyelon appellare libet, nihil intereft. Verum id fciendum eft, vim ejus elle differentem tum in animalium fpeciebus tum in eorum unoquoque fano et aegroto, jejuno et fitibundo, aut cibo potuque fumpto. Etenim ut urina et bilis, fic etiam faliva fumpto quidem cibo imbecilla eft, valida et acris eorum qui ingenti aut inedia aut fiti premuntur, in medio utriusque eft eorum, qui probe concoxere quidem, nondum tamen cibum potumve haufere. Hac ergo faliva nutrices puerorum lichenas curant, parvum videlicet digitum rigantes, ac deinde cutem affectam confricantes, idque

κατὰ τὸν μεταξὺ τῶν χρήσεων χρόνον ἐν τῷ λειχῆνι τὴν ἀπὸ τοῦ σιέλου δύναμιν. ἀλλὰ καὶ πυροὺς μασώμενοι πολλοὶ τῶν ἀγροίκων δοθιῆσιν ἐπιτιθέασιν. διαφορεῖ τε γὰρ αὐτοὺς καὶ πέττει ταχέως. καίτοι γε εἰ δι᾿ ὕδατος δευθεῖεν, οὐχ ὁμοίως ὠφελοῦσιν. εὔδηλον οὖν ὅτι τὸ σίαλον αὐτὸ τὴν ἰσχὺν τῆς ὠφελείας παρέχει. κατὰ δὲ τῶν μαλακῶν καὶ παιδικῶν σωμάτων ἄρτον, οὐ πυροὺς ἐπιτιθέασι μασωμένους. [288] διαφορεῖ δὲ πάντα τὰ οὕτω μασηθέντα καὶ ὑπώπια καὶ τὰ ἄλλα ἐκχυμώματα, καὶ μᾶλλον ὅταν ὁ ἄρτος ἅμα βραχείᾳ ῥαφανῖδι μασηθείη. καθ᾿ ὅλην δὲ τὴν οὐσίαν τὸ πτύελον ἐναντιώτατόν ἐστι τοῖς ἀναιροῦσιν ἀνθρώπους θηρίοις, ὥς που καὶ Νίκανδρος ὁ ποιητὴς λέγει. καί μοί τις ἐπαγγειλάμενος ἐπῳδὴν ἀναιροῦσαν σκορπίους ἐπιδείξειν, ἅπαξ εἰπὼν αὐτὴν ἐπέπτυσε τῷ σκορπίῳ, κἄπειθ᾿ ἑξῆς δεύτερον εἰπὼν αὖθις ἐπέπτυσεν, εἶτα καὶ τὸ τρίτον εἰπόντος τε καὶ καταπτύσαντος ἀπέθανεν ὁ σκορπίος. ὕστερον δ᾿ ἐγὼ χωρὶς τῆς ἐπῳδῆς ἐθεασάμην ἐπὶ τῷ σιάλῳ μόνῳ τὸν σκορπίον ἀποθανόντα καὶ τοῦτ᾿ αὐτὸ πάσχοντα ταχέως μὲν ἐπὶ τοῦ

faciunt fubinde tanto fcilicet intervallo, dum falivae vires in lichene perdurent ac nondum fint extinctae. Sed et triticum mandentes ruftici non pauci furunculis imponunt, nam celeriter eos et digerit et concoquit, quum fi macerarent aqua, non aeque prodeffet. Ex quo liquet falivam juvandi robur afferre. Atque corporibus mollibus aut puerorum panem, non triticum imponunt ore commanfum. Porro omnia fic commanfa digerunt et fugillata, caeteraque ecchymomata, maxime ubi panis fimul cum pauco radiculae fuerit commanfus. Porro tota fubftantia vel maxime adverfa eft faliva beftiis hominem interficientibus, ceu alicubi etiam Nicander poëta refert. Pollicitus autem mihi quidam incantationam fefe oftenfurum, quae fcorpios interficeret, ubi illam femel dixiffet, in fcorpium expuit, inde rurfum eam obmurmurans iterum fcorpium confpuit, ac ubi tertio dixiffet atque expuiffet, mortuus eft fcorpius. At poftea ego absque incantatione a fola faliva occifum vidi fcorpium, idque celeriter a faliva efurientium aut fitientium, tarde

τῶν πεινώντων τε καὶ διψώντων πτυέλου, βραδέως δὲ ἐπὶ τῶν ἐμπεπλησμένων ἐδεσμάτων τε καὶ πομάτων, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀνάλογον.

[ιζ΄. Περὶ τῶν ἐν τῷ σώματι γεννωμένων.] Γεννᾶται μὲν ἐν τῷ σώματι καὶ ἄλλα παρὰ φύσιν, ὧν οὐ καλὸν μεμνῆσθαι, γεννᾶται δὲ καὶ ὁ ἐν κύστει λίθος, ὑπὲρ οὗ τινες ἔγραψαν, ὡς εἰπεῖν ὅτι θρύπτει λίθους τοὺς ἐν κύστει. τοῦτο μὲν οὖν ψεῦδός ἐστι κεκριμένον τῇ πείρᾳ. εἰ δὲ καὶ τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρύπτει τὴν ἀρχὴν, οὐδ' ἐπειράθην μὲν, ἔχων ἕτερα δόκιμα φάρμακα πρὸς τὸ σύμπτωμα τοῦτο. περὶ δὲ τοῦ πύου καὶ ὅσα τοιαῦτα παρίημι λέγειν τοῖς τὰ τοιαῦτα δεινοῖς ἅμα γοητείαις τισίν. ἡ μέντοι κόπρος ἕν τι τῶν ἐν τῷ σώματι γεννωμένων ἐστὶ, κατὰ φύσιν ἐχόντων τῶν ζώων, ὥσπερ καὶ ὁ ἐν τοῖς ὠσὶ ῥύπος· ὑπὲρ ἑκατέρου τοίνυν ἐφεξῆς δίειμι.

[ιη΄. Περὶ κόπρου.] Κόπρος εἴτε κόπρον εἴτ' ἀποπάτημα καλεῖν ἐθέλοις οὐ διοίσει. γίγνωσκε δὲ τὴν οὐσίαν ταύτην διαφορητικωτάτην ἔχειν δύναμιν. ἔστι δ' ἡ τῶν ἀνθρώ-

autem ab illis qui cibo potuque fuerant impleti, in aliis autem proportione.

[17. *De iis quae in corpore proveniunt.*] Nafcuntur in corpore cum alia praeter naturam, quorum non eft fatis honeftum meminiffe, tum etiam lapis in vefica, de quo fcripfere quidam quod lapides veficae comminuat. Atque hoc quidem falfum eft experientia judicatum, caeterum an renum lapides frangat, omnino experti non fumus, quum fuppeterent alia ad hoc fymptoma probata medicamenta. De pure autem et id genus dicere fuperfedeo, id illis concedens, qui his in rebus mirifici funt, fcilicet quibusdam cum praeftigiis. Caeterum ftercus unum eft inter ea, quae in corpore proveniunt, fecundum naturam affecto animali, veluti et avium fordes. De utroque itaque deinceps differam.

[18. *De copro, ftercore.*] Copros five copron five apopatema appellari velis perinde eft. Scito autem hanc fubftantiam vim habere vel maxime digerentem. Verum

πων διὰ τὴν δυσωδίαν βδελυρά. βοῶν δὲ καὶ αἰγῶν καὶ χερσαίων κροκοδείλων καὶ κυνῶν, ὅταν ὀστᾶ φάγωσιν, οὔτε δυσώδης ἐστὶ καὶ πεῖραν ἱκανὴν οὐχ ἡμῖν μόνοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν ἔδωκεν. Ἀσκληπιάδης μέν γε ὁ ἐπικληθεὶς φαρμακείων καὶ τἄλλα μὲν ἅπαντα σύνθετα φάρμακα συνήθροισεν, ὡς πολλὰς βίβλους πληρῶσαι. καὶ κόπρῳ δὲ χρῆται πολλάκις ἐπὶ πολλῶν παθῶν ἀναμιγνὺς, οὐ μόνον τοῖς ἔξωθεν ἐπιτιθεμένοις φαρμάκοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς εἴσω τοῦ στόματος λαμβανομένοις.

[ιθ'. Περὶ κυνείας κόπρου.] Ἐγὼ γοῦν οἶδα καὶ αὐτὸς θαυμαστῆς δυνάμεως πειραθεὶς ἀνθρωπείας τε καὶ κυνὸς κόπρου. λέξω δέ σοι περὶ προτέρας τῆς κυνείας, ᾗ συνεχῶς ἐχρῆτό τις τῶν ἡμετέρων διδασκάλων, ὀστᾶ διδοὺς ἐσθίειν κυνὶ μόνα δυεῖν ἐφεξῆς ἡμερῶν, ἐξ ὧν σκληρὰ καὶ λευκὴ καὶ ἥκιστα δυσώδης ἡ κόπρος γίγνεται. ταύτην οὖν λαμβάνων ἐξήραινεν, ὡς ὕστερον ὁπότε βούληται χρῆσθαι λειοῦσθαι ῥᾳδίως. ἐχρῆτο δ' αὐτῇ πρός τε συνάγχας καὶ δυσεν-

ſtercus humanum ob foetorem abominandum eſt, at bubulum, caprinum, crocodilorum terreſtrium et canum, ubi oſſibus duntaxat veſcuntur, neque graviter olet et multa experientia non tantum nobis, ſed et aliis medicis me natu majoribus comprobatum eſt. Siquidem Aſclepiades, cui cognomentum erat pharmaceon, et alia omnia medicamenta collegit, ut multos impleret libros, et ſtercore ad multos ſaepe affectus utitur non modo medicamentis, quae foris imponuntur commiſcens, ſed iis quoque quae intro in os ſumuntur.

[19. *De ſtercore canino.*] Sane ego memini me admirandam tum humani tum canini ſtercoris expertum facultatem. Sed prius diſſeram de canino, qui uti aſſidue conſuevit praeceptorum noſtrorum quidam, ſola oſſa cani edenda exhibens duobus continuo diebus, ex quibus durum, candidum ac minime foetens ſtercus proveniebat. Hoc igitur acceptum deſiccabat, ut quum poſtea uſus eſſet facile ad laevorem poſſet redigi. Utebatur eo ad anginam et dyſ-

τερίας καὶ τὰ παλαιότατα τῶν ἑλκῶν. πρὸς μὲν οὖν συνάγχας, ἀναμιγνὺς τοῖς καὶ ἄλλως ἁρμόττουσιν πρὸς τὸ πάθος τοῦτο φαρμάκοις· ἐπὶ δὲ δυσεντερικῶν τῷ ἀφεψημένῳ γάλακτι, τῶν καλουμένων καχλήκων διαπύρων (138) ἐμβεβλημένων, ἢ ὡς ὕστερον ἐγὼ διὰ τὸ εὐπόριστον ἐπὶ τὸν σίδηρον ἧκον, ἐμβάλλων τοῦτον διάπυρον τῷ γάλακτι καλῶς προσαφε[289]ψημένῳ. καλοῦσι δ' ἔνιοι τῶν ἰατρῶν οὐκ οἶδ' ὅπως τὸ τοιοῦτον γάλα σχιστόν. ἐχρῆν γὰρ οὐ τοῦτο καλεῖν οὕτως, ἀλλ' ἐφ' ὧν χωρίζομέν τε καὶ σχίζομεν ἀπὸ τοῦ τυρώδους τὸν ὀῤῥόν. ἀλλὰ τῆς κυνείας κόπρου ξηρᾶς λειώσας ὁ ἰατρὸς ἐνέβαλλε τῷ τοὺς κάχληκας ἐναπεσβεσμένους ἔχοντι γάλακτι λανθανόντως καὶ μόνους τοὺς γνησιωτάτους μαθητὰς ἐδίδαξε τοῦτο. τούτων μὲν οὖν τῶν δύο χρήσεων τῆς κυνείας κόπρου πάνυ πολλὴν ἔχω πεῖραν ὡς θαυμαστοῦ φαρμάκου, καθάπερ καὶ τῆς ἐπὶ τῶν κακοηθεστάτων ἑλκῶν. ἐμίγνυε γὰρ οὖν κἀπ' ἐκείνων τοῖς δοκίμοις φαρμάκοις τῆς κυνείας κόπρου βραχὺ, καὶ σαφῶς ἰσχυρότερον ἑαυτοῦ τὸ φάρμακον ἐγίγνετο, καὶ εἴ που διαφορῆσαί τι καὶ ξηρᾶναι, κἀκείνοις τοῖς φαρμάκοις ἐμίγνυεν.

enteriam et ſumme inveterata ulcera, ad anginam quidem iis admiſcens, quae alioqui huic affectui congruebant, ad dyſenteriam lacti illi immiſcens, cui decocto calculos vocatos ſilices ignitos injici ante poſuimus, aut ut ego poſtea ob parandi facilitatem ad ferrum confugi, id candens lacti probe decocto injiciens. Vocant autem medici nonnulli lac ejusmodi neſcio quo pacto ſchiſtum, verum oportebat non hoc ſic appellare, ſed in quo ſegregamus ac ſcindimus ſerum a caſeo. Caeterum medicus ille ſtercus caninum aridum tritum lacti, in quo extincti erant calculi marini, clam injiciebat, et id ſolum generoſiſſimos quosque diſcipulos docebat. In his ergo duobus multum expertus ſum ſtercus caninum ceu medicamentum mirabile, ſicut et in ulceribus extreme malignis. Miſcui ergo et ad illa paulum quiddam ſtercoris canini medicamentis probatis, et manifeſto ſe ipſo valentius redditum eſt medicamentum, et ſi quando digerere aut deſiccare quid opus eſſet, illis etiam medicamentis admiſcui.

[κ'. Περὶ ἀνθρωπείας κόπρου.] Τῆς ἀνθρωπείας κόπρου τοιάνδε τινὰ πεῖραν ἔχω. συνεχῶς τις ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν φάρυγγα φλεγμονῶν ἠνωχλεῖτο σφοδρῶς, ὡς κινδυνεύειν ἀποπνιγῆναι, καὶ δὴ φλεβοτομεῖσθαι διὰ τὸν κίνδυνον τοῦτον ἠναγκάζετο. τούτῳ τις ἐντυχὼν ἐπηγγείλατο πεῖραν δώσειν φαρμάκου καὶ καλεῖν ἑαυτὸν ἠξίου πρὸ τῆς φλεβοτομίας, ὅταν αὖθίς ποτε φλεγμήνῃ τι τῶν κατὰ τὴν φάρυγγα μορίων αὐτοῦ. καὶ τοίνυν κληθεὶς, εἶτα διαχρίσας φαρμάκῳ ταχέως ἐθεράπευσε τὸν ἄνθρωπον. ὡς δὲ καὶ αὖθις ἤδη ἐνήργησεν, οὐκ ἐπὶ αὐτοῦ μόνου, ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἄλλων τῶν ὁμοίως πασχόντων ἠξίου δοὺς μισθὸν ὁ συνεχῶς κινδυνεύων πνιγῆναι μαθεῖν τὸ φάρμακον. ἦν δ' ἅμα τε πλούσιος καὶ περὶ χρημάτων δαπάνην ἐλευθέριος. ὡς δὲ περὶ τοῦ μισθοῦ συνέβησαν, ὁ πιπράσκων τὴν γραφὴν ἀντιπαθείᾳ τινὶ τὴν ὠφέλειαν ἔφη τὸ φάρμακον ἔχειν. εἶναι δὲ τὴν ἀντιπάθειαν τὸ μὴ γνῶναι τὸν θεραπευόμενον ἐξ ὧν σύγκειται. ἐκέλευσεν οὖν ἄλλον ἀνθ' ἑαυτοῦ μαθησόμενον, ὅστις ἂν αὐτῷ πιστότατος εἶναι δοκῇ, καὶ τοῦτο αὐτὸν ὀμόσαι βουλόμενον

[20. *De stercore humano.*] Caeterum humani stercoris hoc habeo experimentum. Assidue quidam a phlegmonis ad guttur existentibus vexabatur adeo vehementer, ut suffocationis subiret periculum, et sane ob hoc periculum sanguinem mittere cogebatur. In hunc quum forte quis incidisset, pollicitus est se praebiturum medicamenti experimentum, et se vocari, si quando rursus aliqua in parte gutturis emicuisset phlegmone, ante sanguinis missionem praecepit. Itaque vocatus medicamento illito statim hominem curavit. Ut autem iterum profecit, non in ipso tantum, sed et in aliis qui similiter erant affecti rogabat is, qui assiduo suffocari periclitabatur, data mercede ut sese medicamentum illud doceret, erat enim ille et locuples et in pecuniae sumptu liberalis; porro ubi conventum esset de pretio, is qui vendebat hoc medicamentum, inquit, per antipathiam quandam utilitatem obtinet, esse autem eam antipathiam ut qui curatur nesciat unde conficiatur. Jussit itaque alium daret qui pro ipso disceret, qui sibi fidelissimus esse videretur qui-

μηδενὶ δοῦναι τὴν γραφὴν τοῦ φαρμάκου, μέχρις ἂν αὐτὸς ὁ ἀποδιδόμενος ζῇ. κατὰ τοῦτον μὲν δὴ μετὰ τὸν τοῦ δείξαντος θάνατον ὁ μαθὼν οὐ μόνον τὸν ἴδιον ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἰᾶται, κἀμοῦ μηδ᾽ αἰτήσαντος τοῦ φαρμάκου τὴν γραφὴν οὕτως ἔδωκεν ἑκών· ἦν δὲ κόπρος παιδίου ξηρὰ μετὰ μέλιτος Ἀττικοῦ λελειωμένη. διῃτᾶτο δὲ τὸ παιδίον, οὗ τὴν κόπρον ἔμελλον λήψεσθαι, καθάπερ αὐτὸς ὁ δοὺς τὸ φάρμακον ἔδειξεν, ἐπὶ θέρμων ἐδωδῇ. τούτων δὴ τῶν συνήθως ἐσθιομένων μετ᾽ ἄρτου καλῶς ὠπτημένου κλιβανίτου συμμέτρων ἁλῶν τε καὶ ζύμης ἔχοντος. ἐδίδου δὲ καὶ οἶνον παλαιὸν πίνειν. ἅπαντα ταῦτα σύμμετρα κατὰ τὸν ὄγκον, ὡς ἀκριβῶς εὐπεπτῆσαι τὸ παιδίον. ἐπὶ μὲν δὴ τῆς πρώτης ἡμέρας τοιαύτῃ διαίτῃ χρώμενος οὐδέπω κατὰ τὴν ὑστεραίαν ἀνῃρεῖτο τὴν κόπρον· ἐν ἐκείνῃ δ᾽ αὖ πάλιν ὁμοίως διαιτήσας τὸ κατὰ τὴν τρίτην ἐκκριθὲν ἐλάμβανεν καὶ ξηραίνων ἐχρῆτο παραπλησίως τῇ κυνείᾳ κόπρῳ, καθότι προείρηται. ἔλεγε δὲ τὸν διδάξαντα διὰ τὴν δυσωδίαν τῶν ἄλλων ἐδεσμάτων φεύγοντα τοὺς θέρμους

que jurejurando reciperet fefe nulli ejus facturum copiam, priusquam ipfe qui dediffet foret defunctus, itaque a morte ejus qui indicarat non tantum ille fuum hominem, fed et alios fanabat, et mihi ne petenti quidem medicamenti exemplum volens ac lubens obtulit. Erat autem ftercus pueri ficcum cum melle Attico ad laevorem tritum. Victitabat autem puer, cujus ftercus accepturus erat, uti ipfe qui medicamentum dederat oftendit, lupinis illis videlicet qui ex more edi folent, cum pane bene cocto in clibano modicum falem et fermentum habente. Praebebat autem bibendum vinum vetus, atque haec omnia mediocri in quantitate, ut perfecte ea puer poffet concoquere. Itaque quum primo die eo victu effet ufus, poftero tamen die nondum ftercus capiebat, fed in eo quoque die rurfum eodem alebat victu, ac tertio demum fumebat, ac poftea arefacto utebatur fimiliter ut ftercore canino, ut ante dictum eft. Dicebat autem illum qui docuerat fugitantem alios cibos ob foetorem prae-

αἱρεῖσθαι, ἑαυτὸν δὲ ἕνεκα πείρας ὀρνιθείου κρέως καὶ περδικείου δι' ὕδατος ἢ λιτοῦ ζωμοῦ καλῶς ἑψημένου ἐδηδοκέναι πολλάκις, ἐνηργηκέναι δὲ τὸ φάρμακον οὐδὲν ἧττον. ἐγὼ μὲν δή σοι ταῦτα λέγειν ἔχω περὶ κυνείας τε καὶ ἀνθρωπείας κόπρου.

[290] [κα'. Περὶ λυκείας κόπρου.] Τὴν δὲ τῶν λύκων ἐπότιζέ τις κωλικοὺς οὐ μόνον ἐν τοῖς παροξυσμοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς διαλείμμασιν, ὅσοι γε χωρὶς φλεγμονῆς ἔπασχον. εἶδον δέ τινας αὐτῶν οὐκέθ' ἁλόντας τῷ παθήματι καὶ τοὺς ἁλόντας οὐκέτ' οὐδέποτ' αὖθις ἰσχυρῶς παθόντας, ἀλλ' οὐδὲ μετ' ὀλίγον χρόνον. ἐλάμβανε δὲ κἀκεῖνος τὴν λευκοτέραν κόπρον τῶν λύκων μᾶλλον, ἥτις ὀστᾶ φαγόντων αὐτῶν ἀποκρίνεται. ἐθαύμασα δ' ἐπ' αὐτῷ, ὅτι καὶ περιαπτόμενον πολλάκις ἐναργῶς ὠφέλησεν. ἐλάμβανεν οὖν οὗτος τὴν κόπρον οὐδὲ πεπτωκυῖαν ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ χαλεπῶς δὲ γίνεται τοῦτο. φύσιν γὰρ ἔχει ἐκεῖνο τὸ ζῶον, καθάπερ ὁ κύων, ἐπαίρων τὸ ἕτερον τῶν ὀπισθίων σκελῶν ἐνουρεῖν καὶ ἀποπατεῖν πρός τι τῶν ἐξεχόντων τῆς γῆς. ἐπ' ἀκάνθαις τε οὖν

tulisse lupinos, sese vero experimenti gratia carnes gallinaceas aut perdicum ex aqua aut tenui jure bene coctas persaepe exhibuisse et medicamentum nihilominus operatum. Atque ego sane haec tibi de canino humanoque stercore narrare possum.

[21. *De stercore lupino.*] At lupinum stercus quidam colicis potandum dabat, non tantum in ipsis paroxysmis, sed etiam in intervallis, siquidem phlegmone vacarent. Quorum ego quosdam vidi non amplius invadi, et qui erant invasi non amplius id graviter passos, sed nec post paucum temporis. Accipiebat autem ille albidius potius stercus quale ubi ossa ederint solent excernere. Verum illud etiam in eo mirabar, quod vel suspensum evidenter aliquoties juvisset. Itaque hic stercus capiebat quod non decidisset in terram, id quod non erat inventu difficile: ea enim est luporum natura quae canum, ut suspenso altero posteriorum crurum et mejant et cacent in eminenti quopiam ex terra.

πολλάκις εὑρίσκεται θέρους ἐν ὥρᾳ λυκεία κόπρος ἐπί τε θάμνοις τισὶ καὶ κλείθροις καὶ βοτάναις εὐαυξέσιν. εὑρίσκεται δὲ ἐν ταῖς κόπροις αὐτῶν καὶ αὐτῶν τῶν ὀστῶν τι τοῦ καταβεβρωμένου ζώου διαπεφευγότος, ὥσπερ τὴν μάσησιν, οὕτω καὶ τὴν πέψιν, ὃ καὶ αὐτὸ κόπτων καὶ λειῶν ἐδίδου πίνειν τοῖς κωλικοῖς. καὶ εἰ καθαρότητος ἄνθρωπος εἴη καὶ ἁλῶν καὶ πεπέρεως ἤ τινος τῶν τοιούτων, ἐμίγνυεν. ἐδίδου δὲ τοὐπίπαν μὲν δι' οἴνου λεπτοῦ κατὰ τὴν σύστασιν, ἔστι δ' ὅτε καὶ δι' ὕδατος. τὸ δ' οὖν περιαπτόμενον τῆς κόπρου ταῖς λαγόσι τοῦ πάσχοντος ἐκέλευσεν ἔχειν ἄρτημα, μάλιστα μὲν ἐξ ἐρίου γεγονὸς οὐ τοῦ τυχόντος προβάτου. πολὺ γὰρ εἶναι βέλτιον ὑπὸ τοῦ λύκου διεσπασμένου ἐπὶ τὸ πρὸς τὴν τοιαύτην χρείαν ἐπιτήδειον ἐσόμενον. εἰ δὲ μὴ παρείη τὸ τοιοῦτον ἔριον, ἐκ δέρματος ἐλαφείου τὸν ἱμάντα τὸν περιελιττόμενον ταῖς λαγόσι καὶ αὐτὸ τὸ περιέξον τὴν κόπρον ἐκέλευσεν εἶναι. ἡμεῖς δὲ καὶ εἰς χυτρίδιον τηλικοῦτον, ἡλίκος ἐστὶν ὁ μέγιστος κύαμος, ἐμβάλλοντες τῆς κόπρου περιήψαμεν ἐνίοις ἕνεκα πείρας, ἐθαυμάσα-

Itaque in ſpinis ſaepe aeſtate ſtercus lupinum reperitur et fruticibus, vepribus herbisque procerioribus. Invenitur porro in ſtercore illorum et nonnihil oſſium devorati animalis, quod ut effugit commanſionem, ita et concoctionem, quod et ipſum contundens ac conterens bibendum praebuit colicis, ac ſi homo eſſet puritatis amans, miſcebat et ſalis quippiam aut piperis aut quippiam ejusmodi. Ut plurimum autem ex vino albo conſiſtentiae tenuis bibendum praebebat, interim vero etiam ex aqua. Hoc ergo ſtercoris quod patientis ilibus applicandum eſſet praecepit ſuſpendi ex vinculo confecto ex lana, ſed non qualibet, verum multo praeſtabat eam eſſe ovis a lupo laniatae, unde quod ad hunc uſum accommodaretur eſſet conficiendum. Quod ſi talis non adeſſet lana, ex pelle cervina et lorum quod cingeret ilia, et in quo ſtercus contineretur parari praecipiebat. At nos ollulam ad magnitudinem maximae fabae confecimus, quam experiundi gratia indito ſtercore quibusdam ſuſpendimus, nec potuimus non mirari quum

Ed. Chart. XIII. [290.] Ed. Baf. II. (138. 139.)

μέν τε φανερῶς ὠφεληθέντας ἰδόντες τοὺς πλείστους αὐτῶν. ἐποιοῦμεν δὲ τῷ χυτριδίῳ δύο τινὰ καθάπερ ὦτα, δι' ὧν ὁ ἱμὰς διεβάλετο. τοῦτο μὲν δὴ κατὰ τὸ πάρεργον, εἰ μέλλει τις καὶ τοῖς οὕτω περιαπτομένοις πιστεύειν. λέγω δ' οὕτως, ὥστ' οὐσίαν εἶναι τὴν περιαπτομένην, οὐκ ὀνόματα βάρβαρα, καθάπερ εἰώθασιν ἔνιοι τῶν γοήτων, ἐπείτοι καὶ ἄλλων οὐσιῶν ἐπειράθην ὁμοίως ἐνεργουσῶν ἐπ' ἄλλων παθῶν. ἀλλ' οὐ νῦν καιρὸς ὑπὲρ αὐτῶν λέγειν, ἴωμεν οὖν αὖθις ἐπὶ τὸ προκείμενον.

[κβ΄. Περὶ αἰγείας κόπρου.] Ἀνθρωπείας μὲν γὰρ καὶ κυνείας καὶ λυκείας ἐμνημόνευσα κόπρου, τῶν δ' ἄλλων οὐδέπω, καίτοι πλείους ἔτι τῶν εἰρημένων ὑπολείπονται, τινὲς μὲν καὶ πάνυ συνεχῆ τὴν χρείαν παρέχουσαι, τινὲς δὲ σπανιωτέραν. συνεχέστατα μὲν οὖν χρώμεθα ταῖς τῶν αἰγῶν κόπροις, σπύραθοι δ' ἰδίως ὀνομάζονται δριμείας καὶ διαφορητικῆς οὔσαι δυνάμεως, ὡς καὶ τοῖς σκιῤῥουμένοις ὄγκοις ἁρμόττειν οὐ σπληνὸς μόνον, ἐφ' ὧν συνεχέστατα χρῶνται πολλοὶ τῶν ἰατρῶν ταῖς (139) τοιαύταις κόπροις,

plurimos ipsorum videremus adjutos. Caeterum ad ollulam duas seu aures affiximus, per quas lorum transmitti posset. Sed hoc quidem obiter dictum esto, siquis invenietur qui sic suspensis fidem habere dignabitur. Dico autem sic, nam substantia est quae suspenditur, non voces barbarae, ut quidam facere praestigiatorum assolent, quando et alias expertus sum substantias quae in aliis affectibus similiter operarentur. Sed de his non est nunc dicendi tempus. Ad propositum itaque revertamur.

[22. De stercore caprino.] Nam humanum, caninum lupinumque stercus recensui, alia vero nondum; quorum etiam major est quam dictorum numerus, et quaedam assiduo habentur in usu, quaedam rariore. Omnium creberrime utimur caprino stercore digerentis et acris facultatis, adeo ut et induratis scirrhorum in modum tumoribus congruat, nec tantum lienis, ad quos creberrime medici non pauci hujusmodi stercora applicant, sed etiam

ἀλλὰ καὶ ἄλλων μερῶν. ἔγωγ᾽ οὖν ἐπὶ γόνατος ἔχοντος ὄγκον χρόνιον δύσλυτον ἐχρησάμην αὐτῇ δι᾽ ὀξυκράτου καταπλάττεσθαι κελεύσας ἄλευρον κρίθινον ἐπιβαλλομένης τῆς κόπρου, καὶ θαυμαστῶς ὁ ἄνθρωπος ὤνητο. τῶν δ᾽ ἀγροίκων τις ἦν, ἐφ᾽ ᾧ τοῦτο [291] ἐπράχθη. καὶ οὕτως ἤδη καὶ ἄλλος ἀγροῖκος ἐφ᾽ ὁμοίων ὄγκων οὐ κατὰ γόνατος μόνον, ἀλλὰ καὶ κατ᾽ ἄλλων μορίων ὁμοίως χρησάμενος ὠφελήθη. δριμύτερον γάρ ἐστι τὸ φάρμακον ἢ ὥστε γυναῖκας ἀστικὰς ἢ παιδία θεραπεύειν, ἢ ὅλως τοὺς μαλακοσάρκους. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς κατὰ μέρος χρήσεως ἁπάντων φαρμάκων ἐν τῷ περὶ συνθέσεως αὐτῶν εἰρήσεται. καὶ ἐπὶ τῶν ὑδερικῶν τε καὶ σπληνικῶν τῇ αἰγείᾳ κόπρῳ πολυειδῶς χρώμεθα. καὶ μέντοι καὶ καυθεῖσα λεπτομερεστέρα μὲν, οὐ μὴν δριμυτέρα γε σαφῶς γίνεται. διὸ καὶ πρὸς ἀλωπεκίας ἁρμόττει καὶ πάνθ᾽ ὅσα τῶν ῥυπτόντων δεῖται φαρμάκων, οἷον λέπρας τε καὶ ψώρας καὶ λειχῆνας, ὅσα τ᾽ ἄλλα τοιαῦτα. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς διαφορητικοῖς καταπλάσμασιν, οἷα τὰ τῶν παρωτίδων

aliarum partium. Siquidem ego eo usus sum ad genu tumorem habens inveteratum et aegre solubilem, justo fieri cataplasmate ex farina hordeacea per oxyeratum, indito videlicet hoc stercore, et mirum est quam homo ille fuerit adjutus. Erat autem rusticus in quo id factum est. Et jam etiam alius rusticus, quum sic usus esset non tantum in genu, sed etiam aliis in partibus ad tumores similes perinde adjutus est. Nam acrius est medicamentum quam ut mulieres urbanas aut pueros aut omnino qui tenera sunt carne sanare possit. Sed de particulari omnium medicamentorum usu in opere de componendis illis tractabitur. Quin et ad aquam inter cutem et ad splenicos varie caprino stercore utimur. Sed et ustum tenuioris quidem essentiae, verum haud manifesto redditur acrius. Quamobrem sane ad alopecias congruit, et omnia adeo quae extergentia medicamenta desiderant, ut lepras, psoras, lichenas et hoc genus alia. Miscetur digerentibus cataplasmatis, qualia sunt quae accommodantur ad paroti-

Ed. Chart. XIII. [291.] Ed. Baf. II. (139.)

ἐστὶ καὶ τῶν βουβώνων κεχρονικότων. ἔστι γὰρ ἡ δύναμις αὐτῆς ἀκαύστου καὶ κικαυμένης ῥυπτική τε καὶ διαφορητικὴ, καὶ οὐ βραχύ γε τὸ διαφορητικὸν ἔχει. πρός γοῦν τὰ τῶν ἐχιδνῶν δήγματα καὶ πολὺ δὴ μᾶλλον ἔτι τὰ τῶν ἄλλων θηρίων ἰατρός τις τῶν ἐν ἀγροῖς τε καὶ κώμαις ἰατρευόντων ἐχρῆτο δι' ὄξους αὐτῇ καὶ διέσωσε πάνυ πολλούς. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ἰατρὸς καὶ τοῖς ἰκτερικοῖς ἐδίδου τὰς σπυράθους δι' οἴνου πίνειν καὶ πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον ἐχρῆτο, σὺν λιβανωτῷ προστιθείς. καὶ χρὴ γινώσκειν μὲν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τὸν ἄριστον ἰατρὸν, ἐκλέγεσθαι δὲ τὰ βελτίω, καὶ μάλιστ' ἐπὶ τῶν ἀστυκῶν τε καὶ ἀξιολόγων ἀνδρῶν, ἐφ' ὧν οὐκ ἄν ποτ' ἐχρησάμην ἐγὼ τοιούτῳ φαρμάκῳ παμπόλλων ἀμεινόνων εὐπορῶν. ὅμως δ' οὖν γίγνεταί ποτε καὶ τῶν τοιούτων ἡ χρεία κατὰ τὰς ὁδοιπορίας καὶ τὰ κυνηγέσια καὶ τὴν ἐν ἀγρῷ διατριβὴν, ὅταν τι μὴ παρῇ τῶν βελτιόνων, ἢ καὶ σκληρόσαρκος ὁ ἀγροῖκος ἄνθρωπος ᾖ, παραπλήσιος ὄνῳ. πολλοὶ γὰρ τῶν τοιούτων κατὰ τοὺς ἀγροὺς εἰσὶν ἄξιοι τοῦ πίνειν σπύραθα. ὅπερ δὲ κἀν τοῖς ἔμπροσθεν ἐπ'

das et bubonas diuturniores, eft enim via ejus tum ufti tum non ufti abfterforia et digerens, nec etiam parvam habet digerendi potentiam. Nam medicus quispiam ex iis, qui in agris et vicis medicinam exercent, utebatur eo ex aceto ad viperarum morfus et multo fane etiam magis aliarum beftiarum, ac profecto ex iis complures fervavit. Et hic ipfe quoque medicus ad auriginem potanda ipfa ftercora caprina ex vino praebuit, et ad profluvium muliebre cum thure appofuit. Quae omnia fane optimus medicus ignorare non debet, caeterum potiora eligere potiffimum ad urbanos et honoratos alicujusque exiftimationis viros, in quibus equidem ego tali nunquam fum ufus medicamento, quum multo meliorum fuppeteret copia. Attamen exiftit nonnunquam talium ufus aut in itinere aut in venatione aut rufticatione, quum fcilicet meliorum nihil affuerit, aut homo rufticus perinde fuerit carnis durae ac afino fimilis. Nam ejusmodi multos in agris reperias dignos, qui bibant ftercora caprina. Porro quod et fupra

οὔρων τε καὶ χολῶν καὶ σιάλων ἐῤῥέθη, τοῦτο καὶ νῦν μέμνησο, τὴν μὲν καθόλου καὶ κοινὴν δύναμιν ἁπάσαις εἶναι τὴν αὐτὴν, ἐξηλλάχθαι δὲ κατὰ τὰς τῶν ζώων κράσεις. τῶν μὲν γὰρ ξηροτέρων τῇ κράσει ζώων καὶ ἡ κόπρος ἐστὶ ξηραντικωτέρα, καθάπερ γε καὶ τῶν θερμοτέρων θερμαντικωτέρα, ψύχει δ' οὐδεμία, καθάπερ οὐδ' ὑγραίνει. πολλὰ δ' ἂν εἴη καὶ παρὰ τὴν φύσιν τῶν ἐδηδεσμένων αὐτῶν ἡ διαφορὰ, καὶ διὰ τοῦτ' ἐπ' ἀνθρώπων μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων ζώων μείζων ἐστὶν, ὅτι ποικιλωτάτης τῆς τροφῆς χρῆται τὸ ζῶον τοῦτο. τί γὰρ ὅμοιον ἔχει σκόροδά τε καὶ κρόμμυα φαγόντες ἢ κολοκύνθην, εἰ οὕτως ἔτυχεν; αἰγὸς δὲ σπύραθοι βραχὺ μὲν ἄν τι διαφέροιεν ἀλλήλων παρὰ τὰς νομὰς, οὐ μὴν τοσοῦτόν γε ὅσον αἱ τῶν ἀνθρώπων.

[κγ'. *Περὶ βοείας κόπρου.*] Ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν βοῶν αἱ κόπροι βραχεῖαν ἔχουσι διαφορὰν, οὖσαί γε καὶ αὗται ξηραντικῆς δυνάμεως. ἔχουσι δὲ καὶ τὴν ἑλκτικὴν, ὡς δηλοῦσιν, ὠφελοῦσαι τὰ τῶν μελιττῶν τε καὶ σφηκῶν δήγματα.

monui de urinis et bile et saliva, id nunc memoria repete, nempe universalem et communem facultatem eandem omnibus inesse, verum pro animalium temperamentis variam. Nam eorum quae ficciore sunt temperie et stercus exiccantius est; sicut et calidiorum magis etiam calefactorium. Verum nullum omnino stercus refrigerat, sicut nec ullum humectat. Sed et pro natura eorum quae edunt, multa item fuerit diversitas. Proinde in hominibus potius quam aliis animalibus major est, quandoquidem hoc animal diversissimis maximeque variis cibis utitur. Nam quid simile habent qui allium ac caepas comedunt et qui cucurbitam verbi causa? at caprarum stercora pro pasto vario nonnihil item habuerint differentiae, non tamen tantum quantum stercus humanum.

[23. *De stercore bubulo.*] Similiter stercus bubulum exiguam habet differentiam, estque et ipsum facultatis exiccatoriae, verum attractoriam etiam obtinet, ut monstrat, dum apum vesparumque morsus juvat. Atque haec ut a

ταῦτα μὲν οὖν ἐνδέχεται καὶ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας ὠφελεῖσθαι. τοὺς ὑδερικοὺς δέ τις ἐν Μυσίᾳ τῇ ἐν Ἑλλησπόντῳ βολβίτῳ καταχρίων ἐν ἡλίῳ κατέκλινε φαρμάκων ἔμπειρος ἰατρός. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ἐπετίθει καὶ τοῖς φλεγμαίνουσι μέρεσι τῶν ἀγροίκων ὑγρὰν λαμβάνων ἦρος, ὅτε νέμονται τὴν πόαν οἱ βόες. εὔδηλον δ' ὅτι τῆς ἄλλης ἤδε πολλῷ μετριωτέρα τὴν δύναμίν ἐστιν. ἄλλην δὲ λέγω τὴν ἐπὶ τῇ τῶν ἀχύρων ἐδωδῇ. μέση γὰρ αὕτη τῆς τε εἰρημένης ἐστὶ καὶ τῆς ἐπὶ τῇ τῶν ὀρόβων προσφορᾷ. [292] πρόδηλον οὖν ὅτι καθάπερ ἡ ἐκ τῆς βοτανώδους νομῆς ἐπὶ τῶν φλεγμονῶν, οὕτως ἤδε τοῖς ὑδερικοῖς ἐστιν ἐπιτήδειος. εἰδέναι μέντοι χρὴ πάντα τὰ τοιαῦτα φάρμακα σκληροῖς σώμασιν ἀγροίκων ἀνθρώπων ἁρμόττειν, σκαπανέων τε καὶ θεριστῶν καὶ τῶν ἰσχυρὸν οὕτως ἔργον διαπραττομένων, ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς χοιράδας ὁ κατὰ τὴν Μυσίαν ἰατρὸς ἐχρῆτο καὶ τῶν σκιῤῥωδῶν ὄγκων ἁπάντων σὺν ὄξει καταπλάττων.

[κδ'. *Περὶ προβατείου κόπρου.*] Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος καὶ τῇ

proprietate substantiae totius juventur fieri potest. Caeterum medicus quidam medicamentorum peritus in Mysia, quae in Hellesponto est, aqua inter cutem laborantes bubulo stercore oblinens in solem exponebat. Atque hic ipse imposuit et partibus rusticorum phlegmone obsessis humidum illud vere collectum quum herbam boves pascuntur. Manifestum autem est hoc esse alio moderatioribus multo viribus, dico autem aliud, quum paleis vescuntur; nam hoc medium est inter id quod modo diximus et quod provenit ab ervi pastu. Liquet ergo quemadmodum id quod pascuo herbaceo provenit, ad phlegmonas accommodatur, sic istud aqua infestatis esse idoneum. Scire tamen oportet, omnia id genus medicamenta duris agrestium hominum corporibus aptari, nempe fossoribus et messoribus et qui opus obeunt tam validum; in quibus utique Mysius ille medicus et ad strumas adhibebat et ad tumores omnes scirrhosos ex aceto in cataplasmatis formam compositum illinens.

[24. *De stercore ovillo.*] Sed et hic ipse medicus

τῶν προβάτων κόπρῳ πρὸς ἀκροχορδόνας ἐχρῆτο καὶ μυρμηκίας καὶ θύμους καὶ δοθιῆνας σκληροὺς τοὺς καλουμένους ἥλους, ὄξει δεύων αὐτήν. ἀλλὰ καὶ τὰ πυρίκαυτα τῶν ἑλκῶν εἰς οὐλὴν ἦγε, μιγνὺς τῆς κόπρου ταύτης κηρωτῇ ῥοδίνῳ. καὶ μέντοι καὶ διὰ τῶν αἰγῶν κεκαυμένους ὁμοίως ἐθεράπευε, μιγνὺς καὶ ταῦτα ὀλίγον τι πάνυ πολλαπλασίῳ τῆς κηρωτῆς ὄγκῳ. καὶ ὅλως ἦν αὐτῷ σπούδασμα διὰ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς εὐποριστων ἅπαντα θεραπεύειν, ἐν οἷσι δηλονότι καὶ αἱ βοτάναι καὶ οἱ θάμνοι καὶ τῶν δένδρων εἰσὶν οἱ ἀκρέμονες καὶ τὰ βλαστήματα καὶ τὰ μαλακὰ φύλλα καὶ οἱ καρποὶ καὶ οἱ φλοιοὶ, περὶ ὧν ἐν τοῖς εὐπορίστοις ἐπιπλέον εἰρήσεται.

[κέ. Περὶ κόπρου περιστερᾶς.] Τῇ γοῦν κόπρῳ τῶν νομάδων περιστερῶν, οὕτως γὰρ αὐτὰς ἔνιοι καλοῦσι διαστέλλοντες ἀπὸ τῶν κατοικιδίων, ὡς θερμαίνοντι φαρμάκῳ καὶ αὐτὸς ἐγὼ πάνυ συνεχῶς εἰς πολλὰ χρῶμαι, μετὰ μὲν καρδάμου σπέρματος κεκομμένην τε καὶ διηθημένην ξηρὰν ἀντὶ νάπυος ἐπὶ τῶν φοινιγμοῦ δεομένων προσφέρων. εὔδη-

ovium utebatur ftercore ad acrochordonas et myrmecias et thymos et furunculos duros, quos clavos nominant, aceto videlicet diluens. Quin et ulcerum ambufta ad cicatricem illo ducebat, nempe ftercus hoc cerato rofaceo commifcens. Sed et per ftercus caprinum combuftum fimiliter curabat, caeterum pauculum ejus multis numeris majori cerati moli admifcebat. Et in totum ftudium id illi erat unicum omnia curare per ea, quae ex agris facillime parantur: inter quae funt et herbae et frutices et arborum flagra et germina et folia mollia et fructus et cortices, fuper quibus copiofius dicetur in facile parabilibus.

[25. *De ftercore columbino.*] Porro ftercore columbarum nomadum, nam fic eas quidam cognominant a domefticis videlicet diftinguentes, tanquam medicamento calefaciente et ipfe ad multa frequenter admodum utor, nempe cum femine nafturtii contufum cribratumque ficcum vice napyos ad ea quae rubrificari debent adhibens. Manifeftum

λον δ' ὅτι τοὺς κεχρονικότας ἅπαντας ἐν τοῖς τοιοῖσδε λέγω πάθεσιν ὁποῖόν ἐστιν ἰσχιάς, ἡμικρανία, σκοτώματά τε καὶ σκοτόδινοι καὶ κεφαλαῖαι καὶ τὰ κατὰ πλευρὰς ἢ ὠμοπλάτας ἢ τένοντα ἢ ψόας ἀλγήματα χρόνια, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι νεφρίτιδές τε καὶ κοιλιακαὶ διαθέσεις καὶ ποδαγρικαὶ ἀρθρίτιδες, ὅταν γε μηδέπω σύστασις ᾗ πώρων ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτῶν. αὕτη μὲν οὖν ἡ κόπρος οὐδὲν ἔχει δυσῶδες καὶ μάλιστα ξηρανθεῖσα. διὸ καὶ κατὰ πόλεις αὐτῇ χρώμεθα πολυειδῶς, ἀναμιγνύντες ἄλλοτε ἄλλῳ φαρμάκῳ.

[κστ'. Περὶ ἀλεκτορίδος κόπρου.] Τῇ δὲ τῶν ἀλεκτορίδων ἑωρακὼς τὸν ἐν τῇ Μυσίᾳ χρώμενον ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς μυκήτων ἐδωδῆς πνιγομένων ἐχρησάμην καὶ αὐτὸς ἐπί τινων ἐν τῇ πόλει προσενηνεγμένων αὐτὴν, ἐπὶ πάντων λειουμένην κυάθοις τρισὶν ἢ τέτρασιν ὀξυκράτου τε καὶ ὀξυμέλιτος, καὶ προφανῶς ὠφέλησεν διὰ ταχέων. ἤμεσαν γὰρ ὀλίγον ὕστερον οἱ πνιγόμενοι φλεγματώδη παχύτατον χυμὸν, ἐφ' ᾧ τελέως ἐπαύσαντο τοῦ συμπτώματος. ἔστι δὲ τῆς τῶν περιστερῶν ἧττον ἡ κόπρος αὕτη θερμή. ὁ δ' ἐπὶ τῆς Μυ-

autem eſt quod inveterata omnia dico in talibus affectibus, quales ſunt coxendix, hemicrania, ſcotomata, vertigines et cephalaea, et in lateribus, ſcapulis, cervice, lumbis, dolores inveterati, et ad haec nephritides et affectus coeliaci et podagricae arthritides, quando videlicet in articulis eorum nondum conſtiterint tophi. Atque hoc ſtercus plane foetidum non eſt maxime areſactum. Quocirca et in urbibus eo varie utimur, alias aliis miſcentes medicamentis.

[26. *De ſtercore gallinaco.*] Porro quum conſpexiſſem illum in Myſia medicum gallinaceo utentem ſtercore in eis, qui ab eſu fungorum ſuffocabantur, et ipſe quoque ſum uſus in quibusdam urbem inhabitantibus, qui et ipſi fungos eſitarant, ipſum videlicet ad laevorem contritum tribus quatuorve oxycrati aut oxymelitis inſpergens cyathis; et palam adjuti ſunt idque celeriter. Nam qui praefocabantur, paulo poſt vomebant pituitoſum humorem omnino craſſiſſimum, et exinde plane liberati ſunt ſymptomate. Eſt autem hoc ſtercus columbino minus calidum. Caeterum My-

σίας ἰατρὸς καὶ τοῖς χρονίοις κωλικοῖς ἐδίδου πίνειν τῆς τῶν ἀλεκτορί(140)δων κόπρου δι' οἰνομέλιτος· εἰ δὲ μὴ παρείη τοῦτο, δι' ὄξους ἢ οἴνου κεκραμένου ὕδατι. μεμνῆσθαι δέ σε χρὴ τοῦ κοινοῦ περὶ πάντων ζώων λόγου, κατά τε τὰ περιεχόμενα κατὰ τὰ σώματα αὐτῶν, ὑγρά τε καὶ στερεὰ, καὶ κατὰ τὰ μόρια παμπόλλην εἶναι τὴν διαφορὰν τῶν ὀρείων καλουμένων, παρά τε τὰ κατὰ πεδία καὶ ἕλη καὶ λίμνας καὶ κατὰ τὴν [293] οἰκίαν. ἀεὶ γὰρ τὰ γυμναζόμενα τῶν ἀγυμνάστων ἐστὶ ξηρότερα καὶ τὰ τροφαῖς χρώμενα ξηροτέραις τε καὶ θερμοτέραις τῶν ὑγροτέραις τε καὶ ψυχροτέραις χρωμένων. ἐπὶ γοῦν τῶν περιστερῶν διὰ τὸ συνεχῶς χρῆσθαι τῇ κόπρῳ πάμπολυ λειπομένην εὗρον ἀεὶ τῶν ἐπὶ ταῖς οἰκίαις τρεφομένων τῆς τῶν ὀρείων νομάδων. εὗρον δὲ καὶ τὴν τῶν ἀλεκτορίδων ἀσθενεστέραν πολὺ τῶν ἐγκεκλεισμένων τε καὶ πιτύροις τρεφομένων, ἰσχυρότερον δ' οὐκ ὀλίγῳ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς κατὰ τὰς αὐλάς τε καὶ τούτων ἔξωθεν νεμομένων.

ſius ille medicus dabat etiam bibendum ſtercus gallinaceum iis qui diutino coli dolore fuiſſent vexati ex oenomelite, quod ſi hoc non aderat, ex aceto aut vino aqua diluto. Porro memoria tenere oportet communem de omnibus animantibus rationem, nempe in iis quae in corporibus ipſorum continentur, tam humida quam ſolida, tum in ipſis partibus plurimam eſſe diverſitatem montanorum quae vocant et eorum quae in pratis, paludibus, lacubus et aedibus verſantur. Semper enim quae exercentur iis quae non exercentur ſunt ſicciora, et quae cibis utuntur calidioribus ſiccioribusque iis quae humidis frigidisque. Nam in columbis, quandoquidem creber nobis earum ſtercoris eſt uſus, multo ſemper inferius ac imbecillius expertus ſum earum ſtercus quae in domibus degebant quam earum quae in montibus, quas nomadas nuncupant. Tum gallinarum quoque inveni multo etiam imbecillius earum quae concluſae ſervantur et furfuribus aluntur, non paulo autem valentius earum quae in agris, atriis aut foris paſcuntur.

Ed. Chart. XIII. [293.] Ed. Bas. II. (140.)

[κζ. Περὶ κόπρου χηνῶν τε καὶ πελαργῶν.] Ἡ δὲ τῶν χηνῶν κόπρος ἄχρηστός ἐστι διὰ πολλὴν δριμύτητα. λογίζομαι δὲ καὶ τὴν ἱεράκων τε καὶ ἀετῶν. ἀλλὰ καὶ τὸ δυσπόριστον ἁπάσης τῆς τοιαύτης ὕλης φευκτέον. ἐξ οὗ καὶ μᾶλλον ὁρμώμενοί τινες ἰσχυρὰς δυνάμεις μαρτυροῦσι ταῖς τοιαύταις ὕλαις, ὡς οὐ ῥᾳδίως ἐλεγχθησόμενοι, καθάπερ οἱ τὴν τῶν πελαργῶν κόπρον ἐπιλήπτους ἰᾶσθαι γράψαντες. ἀλλ' αὕτη μέντοι πολλῶν ὄντων ἄλλων ὧν γράφουσιν εὐποριστωτέρα κατὰ πολὺ τυγχάνουσα περίεργον ὅμως τ' ἐστὶ πρὸς τῷ μηδ' ἀληθὲς εἶναι τὸ γεγραμμένον ὑπ' αὐτῆς. πεισθεὶς γοῦν τις ὑπὸ τῶν γραφόντων τὰ τοιαῦτα καὶ πιὼν τῆς κόπρου ταύτης οὐδὲν ὤνηται. δηλοῦσι γοῦν καὶ πρὸ τῆς πείρας οἱ γράφοντες αὐτὰ τὸ μοχθηρὸν ὧν ἐπαγγέλλονται. κατὰ πολλοὺς γὰρ τρόπους δυσπνοούντων ἀνθρώπων οὔθ' ὅ τι πᾶσιν ἁρμόττει προστιθέασι κατὰ τὸν λόγον οὔθ' ὅ τι τοῖσδέ τισιν ἢ τῷδε. τινές γε μὴν τῶν γραψάντων οὐ δυσπνοίας ἁπλῶς, ἀλλ' ὀρθοπνοίας λέγουσιν ἰάματα εἶναι τὰ τοιαῦτα, κόπρον πελαργοῦ καὶ γλαυκὸς αἷμα καὶ οὖρον

[27. *De stercore anserum et ciconiarum.*] Caeterum stercus anserinum prae nimia acrimonia inutile est. Colligo enim ita esse et accipitrum et aquilarum. Verum fugienda est materia omnis ejusmodi, quae difficulter comparari potest. Qua occasione complures validissimas vires talibus materiis testimonio ascribunt suo, ceu non facile redarguendi, velut qui ciconiarum stercus comitiali morbo mederi scriptitant. Verum quamquam hoc multis aliis quae scribunt longe sit parabilius, curiosum tamen est, ut taceam falsum esse, quod de illo est proditum; nam quidam iis qui talia memorant credulus epoto hoc stercore nihil adjutus est. Nam et antequam experiare, promissorum pravitatem ac falsitatem ipsi qui talia scribunt detegunt, nam quum multis modis difficulter homines spirent, neque quod omnibus conferant ascribunt neque quod his aut huic. Tametsi sunt inter eos qui talia scriptitant qui non simpliciter dyspnoeae, difficilis spirationis, sed orthopnoeae talia esse remedia dicunt, nempe ciconiae stercus, noctuae san-

ἀνθρώπου καὶ ἄλλα τούτων ἀτοπώτερα μὴ γινώσκοντες, ὅτι φλεγματώδης καὶ γλίσχρος χυμὸς ἐμφράττων τὰ βρογχία τοῦ πνεύμονος αἴτιος γίνεται τοῦ πάθους τούτου καὶ ὡς ἴασις ἐν τῷ κενῶσαι τοῦτό ἐστιν, καὶ ὡς ἡ κένωσις αὐτοῦ καὶ μετὰ βηχὸς ἀναπτυομένου γίγνεται, καὶ ὡς οὐκ ἐνδέχεται τοῦτο γίνεσθαι μὴ πολλάκις ποθέντος δριμυτέρου φαρμάκου. οἱ δέ γε οὕτως εἰσὶ ληρώδεις ἢ γόητες ἢ οὐκ οἶδ' ὅ τι φῶ, ὡς τῶν ἀτόπων ἕκαστον τούτων πομάτων ποθὲν ἀπαλλάττειν τῆς δυσπνοίας φασὶ τοὺς κάμνοντας, ὅπερ οὐδ' εἰ μήλην τις καθεὶς εἰς τὸν πνεύμονα δι' ἐκείνης ἀφαιρεῖν ἐδύνατο τὸν ἐμπεπλασμένον χυμὸν, ἐκ μιᾶς ἂν ἐπιβολῆς ἐπράχθη. κάλλιον οὖν ἦν αὐτοῖς, οὐκ εἰ ποθείη τόδε τι τὸ αἷμα ἢ τὸ οὖρον τὴν δύσπνοιαν ἰᾶσθαι λέγειν, ἀλλ' εἰ πίνοιτο. κάλλιον δὲ ὅτι μὴ πάντη τε καὶ πάντως ἰάσεται, μηδ' εἰ πίνοιτο συνεχῶς, ἀλλ' ὅτι πολλοὺς μὲν ἰάσατο, πολλοὺς δὲ ὠφέλησεν μὲν, οὐ τελέως δ' ἀπήλλαξε τοῦ νοσήματος. ἀλλὰ τούτους μὲν ἤδη καταλίπωμεν, ἐπὶ δὲ τὸ συνεχὲς ἴωμεν τοῦ λόγου. πάσης γάρ τοι κόπρου τὸ δριμὺ καὶ

guinem, urinam humanam et alia his absurdiora, haud scientes quod pituitosus viscosusque succus bronchia obstruens pulmonis, hujus affectus sit causa et quod in eo evacuando consistat medela, quod evacuatur dum per tussim exscreatur, et quod id fieri nequeat absque crebro epoto medicamento acriore. At hi adeo sunt nugaces, aut praestigiatores, aut quo illos digno appellem nomine nescio, ut dicant absurdorum istorum poculorum unumquodque epotum a dyspnoea liberare, quod fieri non posset, ne si vel specillum fas esset alicui in pulmonem demittere, quo infixum humorem tolleret semel duntaxat demisso. Praestabat itaque illis dixisse, non si epotus sit hic sanguis aut urina, sanare dyspnoeam, sed si potetur, rectiusque etiam quod non semper et omnino sanabit, ne si vel assiduo potetur, sed quod multos sanavit, multos vero adjuvit quidem, sed morbo prorsum non liberavit. Sed hos jam mittamus et quod deinceps est, ad id pergamus. Cujusque enim stercoris acrimoniam et digerendi vim possidentis,

διαφορητικὸν ἐχούσης παρὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἑτέραν ἑτέρας τὴν τοιαύτην ἔχειν δύναμιν, αἳ κατὰ μέρος ἐν αὐταῖς γίνονται διαφοραὶ, καὶ διὰ τοῦτο τινὰς μὲν τόδε τι τὸ πάθημα, τινὰς δὲ τόδε τι θεραπεύειν μᾶλλον.

[κη'. Περὶ μυῶν κόπρου.] Οὕτω γοῦν καὶ τὰ τῶν μυῶν ἀποπατήματα γεγράφασιν ἀλωπεκίας θεραπεύειν, καὶ ἦν τις ἰατρὸς ὃς [294] ἐχρῆτο τῷ συνθέτῳ φαρμάκῳ διὰ μυῶν κόπρου κατεσκευασμένῳ πρὸς τὸ πάθημα τοῦτο. καί τις ἄλλος βαλάνιον προσθεῖναι παιδίῳ δεομένῳ τῶν οἰκείων ἐκέλευσεν παρασκευασθῆναι μυῶν κόπρῳ, ἐφ' ὧν πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐγέλασαν, εἰ τοσούτων ὄντων, ἃ προστιθέμενα τῇ ἕδρᾳ πρὸς ἔκκρισιν ἐπεγείρει τὸ ἔντερον, ἅπανθ' ὑπερβὰς ἐκεῖνος ἐπὶ τὴν τῶν μυῶν ἧκε κόπρον. ἔστι γὰρ ὄντως αἰδεσθῆναι τὰ τοιαῦτα καὶ εἰς πεῖραν ἄγειν ἁπάντων καταγινωσκόντων ὡς περιέργου τε καὶ γόητος ὃς ἂν ταῦτα πράττῃ τε καὶ λέγῃ. περὶ μὲν οὖν τῆς τῶν μυῶν κόπρου καὶ ταῦθ' ἱκανά.

[κθ'. Περὶ κόπρου τῶν χερσαίων κροκοδείλων καὶ

prout aliud alio plus minusve ejus sortitum est facultatis, ita particulares in ipsis proveniunt differentiae, ac proinde aliud hoc pathema potius, aliud illud magis curare valet.

[28. *De stercore murium.*] Sic enim murium stercus alopecias curare proditum est, et inventus est quidam medicus, qui ad hoc pathema utebatur composito medicamento ex murium stercore confecto. Et alius quidam glandem puero familiaribus rogantibus ut apponeret praecepit ut ex stercore conficeretur murium. Quo dicto omnes qui audierant in risum soluti sunt, quod quum tot essent quae apposita sedi ad excretionem excitarent intestinum, ille omnibus praeteritis ad murium consugisset stercus. Nam re vera pudendum est alia etiam experiri velle, quum omnes ceu curiosum et praestigiatorem condemnent eum qui talia aut faciat aut dicat. Itaque de murium stercore haec quoque sufficiunt.

[29. *De stercore crocodilorum terrestrium et flur-*

ψάρων.] Τὴν δὲ τῶν χερσαίων κροκοδείλων τούτων τῶν μικρῶν τε καὶ χαμαιρεπῶν κόπρον ἔντιμον αἱ τρυφῶσαι πεποιήκασι γυναῖκες, αἷς οὐκ ἀρκέσει τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις τοσούτοις οὖσιν λαμπρόν τε καὶ τετανὸν ἐργάσασθαι τὸ περὶ τὸ πρόσωπον δέρμα, προστιθέασι δ' αὐτοῖς καὶ τὴν τῶν κροκοδείλων κόπρον. ὁμοία δ' αὐτῇ γίνεται καὶ ἡ τῶν ψάρων, ὅταν ὄρυζαν μόνην ἐσθίωσιν. εὔδηλον οὖν ὅτι ῥυπτικήν τε καὶ ξηραντικὴν δύναμιν ἔχουσιν αἱ τοιαῦται κόπροι μετρίαν ἑκατέραν καὶ πολὺ μετριώτεραί τε καὶ ἀμυδρότεραι αἱ τῶν ψάρων. ἡ δέ γε τῶν κροκοδείλων κόπρος ὥσπερ τῶν προσώπων τὴν ἔφηλιν ἀφαιρεῖν πέφυκεν, οὕτω καὶ ἐλεῖν ἀλφοὺς καὶ λειχῆνας.

[λ'. Περὶ ῥύπου τῶν ἀνθρώπων.] Ῥύπος γεννᾶται μὲν οὐ μόνον ἐπὶ παντὸς τοῦ κατὰ τὸ σῶμα δέρματος, ἀλλὰ κἀν τοῖς ὠσὶ, διὰ δὲ βραχύτητα δυσπόριστός ἐστι καὶ κατὰ τοῦτο περὶ αὐτοῦ γεγράφασιν οὐδὲν, ὅτι μὴ παρωνυχίαις ἁρμόττειν τὸν ἐκ τοῦ ὠτὸς ῥύπον, ὅνπερ δὴ καὶ μόνον οἷόν τε λαβεῖν ἐστι καθ' ἑαυτόν. ὁ γὰρ ἐπιτρεφόμενος ἅπαντι τῷ δέρματι κατά τε τὰ βαλανεῖα καὶ τὰς παλαίστρας ἀποῤῥύ-

norum.] Caeterum terrestrium crocodilorum, horum inquam exiguorum et humi serpentium, stercus pretiosum effecere mulieres deliciosae, quibus non est satis, quod alia sint medicamenta tam multa, quibus faciei cutis et tensa et splendens efficitur, quin etiam adjungant stercus crocodilorum. Simile illi fit et sturnorum stercus, quum solam oryzam ederint. Clarum itaque est quod abstergendi desiccandique facultatem utramque moderatam habent stercora ejusmodi et multo moderatiorem et hebetiorem stercus sturnorum. At stercus crocodilorum sicut a facie ephelen tollit, ita et vitiliginem et lichenas.

[30. *De sordibus hominum.*] Sordes nascitur non tantum per totam corporis cutem, sed et in auribus, sed ob paucitatem paratu difficilis est. Proinde de illa nihil scribunt, nisi quod paronychiis congruat sordes aurium, quam sane etiam solam per se licet accipere. Nam quae in tota cute provenit et balneis et in palaestris deraditur,

πτεται, συντελῶν τι καὶ αὐτὸς τῷ καλουμένῳ πάτῳ, περὶ οὗ προείρηται. δηλοῖ δ' αὐτοῦ καὶ ἡ γένεσις τὴν φύσιν. εἰ γὰρ τοῦ κατὰ τὴν ἄδηλον διαπνοὴν ἐκκενουμένου τὸ παχυμερὲς καὶ γεῶδες ὑπόλειμμα ῥύπος γίγνεται, ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, ἔχον τι καὶ θερμότητος. ὅ γε μὴν ἐπιτρεφόμενος τοῖς τῶν προβάτων ἐρίοις ῥύπος, ἐξ οὗ τὸν καλούμενον οἴσυπον ποιοῦσιν, πεπτικῆς ἐστι δυνάμεως παραπλησίως τῷ βουτύρῳ, βραχύ τι δὲ καὶ διαφορητικὸν ἔχει.

conferens nonnihil et ipsa pato quem vocant, de quo supra disserui. Sed et generatio ejus naturam indicat. Nam si sordes est crassum illud ac terrestre quod reliquum est eorum quae per latentem transpirationem evacuantur, sequitur ut desiccandi vim habeat cum nonnulla caliditate junctam. Ea tamen sordes, quae lanis ovium inhaeret et adnascitur, ex qua oesypon quod vocant conficitur, concoquendi vim habet similem butyro, paulum vero etiam digerentis facultatis obtinens.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Λ.

Ed. Chart. XIII. [295.] Ed. Baf. II. (141.)

Προοίμιον. Τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τοῖς ζώοις μορίων κοινὰ πᾶσιν αὐτοῖς ἐστιν, οὐδὲν μὴν οὕτω κοινὸν ὡς ἡ σάρξ. πᾶν γὰρ ζῶον ἔχει ταύτην. ἔναιμον μὲν ἄνθρωπός τε καὶ τετράποδα πάντα καὶ ὄρνιθες, ὄφεις τε καὶ σαῦροι καὶ χελῶναι καὶ ἄλλα τοιαῦτα· χωρὶς δ' αἵματος τά τ' ὄστρεα πάντα καὶ τῶν ἐνύδρων οὐκ ὀλίγα, καθάπερ καὶ τῶν

GALENI DE SIMPLICIVM MEDICAMENTORVM TEMPERAMENTIS AC FACVLTATIBVS LIBER XI.

Prooemium. Pleraeque animantium partes communes inter se omnium sunt, nulla tamen est aeque communis ut caro. Hanc enim habet omne animal sanguine quidem praeditum, ut homo et omnes quadrupedes, tum aves, serpentes, lacerti quos sauros vocant, testudines et quae sunt ejus generis: sanguine carentia tum ostrea omnia tum non pauca eorum quae in aquis degunt, sicut et non-

ἐν αὐτῇ τῇ γῇ· καὶ τὸ ἐσθιόμενον τῶν ζώων ἡ σάρξ ἐστι μάλιστα. καὶ γὰρ καὶ τῶν σπλάγχνων ὁ πλεῖστος ὄγκος ἐκ τῶν κατ᾽ αὐτὰς γίνεται σαρκῶν. ἔνιοι δὲ τῶν ἰατρῶν τὴν μὲν ἐν τούτοις σάρκα παρέγχυμα καλοῦσιν, διότι τῶν φλεβῶν ἐκχεόμενον τὸ αἷμα περιπήγνυται πᾶσι τοῖς ἀγγείοις, ὡς ἐκεῖνοι νομίζουσιν, τὴν δ᾽ ἐν τοῖς μυσὶ μόνην ὀνομάζουσι σάρκα. περὶ μὲν δὴ τῶν ὀνομάτων, ὡς ἀεί φαμεν, ἐρίζειν οὐ χρὴ, τὴν δὲ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἐπιστήμην ἀσκητέον, ἧς καὶ ἡμεῖς ἀντιποιούμενοι διὰ παντὸς, ὅσα περὶ τῶν καθ᾽ ἕκαστον ζῶον μορίων ἰδίων καὶ κοινῶν ἐπιστάμεθα, τὰ μὲν ἐκ τῆς πείρας, τὰ δ᾽ ἐκ τοῦ λόγου διδαχθέντες, ἐφεξῆς ἐροῦμεν ἅπαντα τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς ἰδίως ὀνομαζομένης σαρκὸς ποιησάμενοι.

[296] Κεφ. α΄. [α΄. Περὶ σαρκὸς ἐχίδνης.] Οὐχ ἅπασαι τῶν ζώων αἱ σάρκες ἄνθρωπον τρέφουσιν, ἀλλ᾽ ἐνίων εἰσὶ καὶ θανάσιμοι τῶν φαρμακωδῶν οὐδὲν ἧττον, ἃ καλοῦσι δηλητήρια, καὶ τῶν τρεφουσῶν δὲ ἡμᾶς σαρκῶν ἔνιαι μὲν αὐτὸ τοῦτο μόνον εἰσὶ τροφαί, τινὲς δὲ πρὸς τῷ τρέφειν

nulla quae in terris. Et quod ex animantibus maxime editur, caro est, nam et viscerum plurima moles ex carnibus ipsis inhaerentibus constat. Verum nonnulli medicorum carnem viscerum parenchyma vocandam censent, propterea quod ex venis effusus sanguis circum vasa omnia concrescat, ut ipsi arbitrantur, sed eam quae visitur in musculis solam carnis appellatione dignantur. Verum de nominibus, ut semper monemus, contendendum non est, sed exercenda potius rerum scientia, cujus nos quoque studio usque dediti quaecunque tum de propriis cujusque animantis partibus tum de communibus cognovimus, eaque partim experientia partim ratione docti, omnia deinceps exponemus orsi a carne proprie dicta.

Cap. I. [1. *De carne viperae.*] Non omnes animalium carnes hominem nutriunt, sed quorundam etiam lethales sunt non secus atque venena quae vocant deleteria. Tum inter eas carnes quae hominem nutriunt, quaedam hoc ipsum tantum, sunt nempe nutrimentum, quaedam vero

ἔχουσι καὶ τὴν ὡς φαρμάκου δύναμιν, ἐπειδὴ κατὰ τὸ ξηραίνειν ἢ ὑγραίνειν καὶ θερμαίνειν ἢ ψύχειν, ἀλλοιοῦσι τὸ σῶμα. τὰς γοῦν τῶν ἐχιδνῶν θερμαινούσας τε καὶ ξηραινούσας ἐναργῶς ἔστιν ἰδεῖν ἀρτυομένας, ὥσπερ αἱ ἐγχέλεις ἐλαίῳ καὶ ἁλσὶ καὶ ἀνήθῳ καὶ πράσῳ καὶ ὕδατι δηλονότι μετὰ τοῦ συμμέτρου. ὅτι δὲ καθαίρουσιν διὰ τοῦ δέρματος ἅπαν τὸ σῶμα γνῶναί σοι πάρεστι κἀξ ὧν ἐπειράθην ἐγὼ ἔτι νέος γενόμενος ἐπὶ τῆς ἡμετέρας Ἀσίας, ὧν ἕκαστον ἐφεξῆς ἤδη δίειμι. ἄνθρωπος νοσῶν τὸ καλούμενον πάθος ἐλέφαντα μέχρι μέν τινος ὁμοδίαιτος ἦν τοῖς συνήθεσιν, ἐπεὶ δ' ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινωνίας τε καὶ ὁμιλίας ἐκοινώνησαν μὲν ἔνιοι τοῦ πάθους, αὐτὸς δὲ δυσώδης ἦν ἤδη καὶ εἰδεχθὴς, καλύβην αὐτῷ πηξάμενοι πλησίον τῆς κώμης ἐπὶ χθαμαλοῦ τοῦ λόφου παρά τινι πηγῇ ἱδρύουσιν ἐν αὐτῇ τὸν ἄνθρωπον φέροντες τροφὰς αὐτῷ ἐφ' ἡμέρας τοσαύτας ὅσον ἀποζῇν ἱκανῶς. περὶ δὲ κυνὸς ἐπιτολὴν θερισταῖς πλησίον αὐτοῦ θερίζουσιν ἐκομίσθη τις οἶνος ἐν κεραμίῳ μάλ'

fupra quam quod nutriunt habent et facultatem ceu medicamenti, quandoquidem deficcando, humectando, calefaciendo ac refrigerando corpus alterant. Nam viperarum carnes palam videre eft calefacientes et deficcantes ubi condiuntur ceu anguillae, nempe oleo, fale, anetho, porro et aqua, servato nimirum modo. Quod autem totum corpus per cutim evacuent, difcere tibi liceat vel ex iis quae ego juvenis etiamnum in Afia noftra fum expertus, quae figillatim deinceps narrabo; homo quidam morbo quem elephanta cognominant laborans aliquo usque cum fodalibus converfabatur, donec ex ipfius confuetudine converfationeque quidam noftrum morbi inficerentur contagione, et ille jam odoratu gravis ac foedus redderetur afpectu. Conftructo igitur illi tugurio proxime vicum in jugo collis propter fontem, illic hominem collocant, tantum illi quotidie ciborum ferentes quod vitae fuftinendae fatis foret. Caeterum ad canis exortum quum forte mefforibus haud procul inde metentibus vinum effet allatum in fictili fane quam fragrans, is qui-

εὐώδης. ὁ μὲν κομίσας ἐγγὺς τῶν θεριζόντων καταθεὶς ἐχωρίσθη· τοῖς δ᾽ ὡς ἧκεν ὁ καιρὸς τοῦ πίνειν, ἔθος μὲν ἦν αὐτοῖς ἐκχέουσι κρατῆρα μεθ᾽ ὕδατος συμμέτρου κεραννύναι τὸν οἶνον, ὡς δὲ ἀνελκομένου νεανίσκου τὸ κεράμιον, ἐξαιροῦντά τε τὸν οἶνον εἰς τὸν κρατῆρα, συνεξέπεσεν ἔχιδνα νεκρά. δείσαντες οὖν οἱ θερισταὶ μή τι πάθοιεν ἐκ τοῦ πόματος, αὐτοὶ μὲν ὕδατος ἔπιον, ὡς δ᾽ ἀπηλλάττοντο, χαρίζονται δῆθεν ὑπὸ φιλανθρωπίας τῷ τὸν ἐλέφαντα νοσοῦντι τὸν ὅλον οἶνον, ἄμεινον αὐτῷ κρίναντες εἶναι τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν τοιούτῳ. ὁ δ᾽ ἐκ τούτου πίνων ὑγιὴς ἐγένετο θαυμαστόν τινα τρόπον. ὅλον γὰρ αὐτοῦ τὸ τοῦ δέρματος ὀχθῶδες ἀπέπεσεν ὡς τῶν μαλακοστράκων ζώων τὸ σκέπασμα. ὅσον δ᾽ ὑπόλοιπον ἦν ἔτι μαλακὸν ἱκανῶς ἐφαίνετο καθάπερ τὸ τῶν καράβων τε καὶ καρκίνων, ὅταν ἀποπέσῃ τὸ πέριξ ὄστρακον. ἕτερον τοιοῦτον ἐξ ὁμοίας περιπτώσεως ἐγίνετο κατὰ τὴν ἐν Ἀσίᾳ Μυσίαν, οὐ πόῤῥω τῆς ἡμετέρας πόλεως. ἄνθρωπος ἐλέφαντι κάμνων ἐπὶ χρῆσιν ὥρμησεν ὑδάτων θερμῶν αὐτοφυῶν ὠφελείας ἐλπίδι. πολλακὶς δ᾽

dem qui attulerat depofito illo prope meffores abiit. Verum ubi ejus bibendi advenisset tempus, fublato fictili adolefcens, ut pro more impleto cratere competente aqua vinum temperaret, in cratera vinum effundit et una excidit vipera mortua. Quare attoniti meffores veriti ne quod, fi bibiffent, inde fibi malum eveniret, fuam quidem fitim aquae potione fedare maluerunt. Caeterum quum illinc difcederent, prae humanitate videlicet ac mifericordia homini illi elephanti obnoxio vinum largiuntur, rati expedire illi potius mori quam vivere in ea miferia. At ille ubi bibiffet, admirandum in modum fanitati reftitutus eft. Nam tuberofum illud omne cutis totius non aliter quam animalium a testis mollitie nuncupatorum malacoftracon tegmen decidit, quod autem reliquum erat molle admodum apparuit, inftar cutis cancrorum et locuftarum, ubi extima tefta fuerit detracta. Alterum quoque ejusmodi non diffimili cafu in Myfia Afiae non procul ab urbe noftra accidit. Vir quidam elephanto laborans profectus eft ad aquarum calidarum fponte nafcen-

ἦν αὐτῷ δούλη νέα τε καὶ καλὴ πολλοὺς ἐραστὰς ἔχουσα, ταύτῃ καὶ ἄλλα μέν τινα τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν, ἀτὰρ οὖν καὶ τὰ κατὰ τὸ ταμεῖον ἐπίστευεν ὁ κάμνων. ὡς δὲ καταχθέντων αὐτῶν, ἡνίκ᾽ ἐχρῆτο τοῖς ὕδασιν, ἐν οἰκίᾳ παρακείμενον ἐχούσῃ χωρίον αὐχμηρὸν ἐχιδνῶν μεστὸν, ἐμπεσοῦσά τις αὐτῶν εἰς οἴνου κεράμιον ἀμελῶς κείμενον ἐναπέθανεν, ἕρμαιον ἡγησαμένη τὸ κατὰ τύχην ἐκβὰν ἡ παλλακὴ τῷ δεσπότῃ τὸν ποτὸν ἐκ τούτου προσέφερεν. ὁ δὲ πίνων αὐτὸ τῷ κατὰ τὴν καλύβην ὡσαύτως ὑγιάσθη. δύο μὲν ἤδη σοι ταῦτα διδάγματα τῆς κατὰ τὴν περίπτωσιν πείρας, ἕτερον δ᾽ ἐπ᾽ αὐτοῖς τρίτον ἐξ ἡμετέρας μιμήσεως. ἐπειδὴ γάρ τις νοσῶν τοῦτο τὸ νόσημα φιλοσοφώτερος ἢ κατὰ τοὺς πολλοὺς ἐδυσχέραινέ τε δεινῶς καὶ τεθνάναι βέλτιον ἢ ζῇν ἔφασκεν εἶναι, διακειμένῳ οὕτως ἀθλίως ἐδήλωσα τὰς προειρημένας δύο [297] περιπτώσεις αὐτῶν. ὁ δ᾽, αὐτός τε γὰρ ἦν ἔμπειρος οἰωνῶν ἐχρήσατό τε φίλῳ θαυμαστῶς κατορθοῦντι τὸ μάθημα, καθίσας ἐπ᾽ ὄρνισιν ἅμ᾽ ἐκείνῳ προὐ-

tium usum, sperans inde nonnihil se commodi adepturum. Erat illi scortum mancipium juvencula sane formosa compluribus amatoribus ambita. Ille istius fidei tum nonnulla alia ad rem domesticam spectantia tum penu ipsum crediderat. Profectis igitur illis, in aedibus, quibus vicinus erat locus squallidus et viperarum plenus, forte fortuna ex illis una in urceum vini incidit negligentius positum extinctaque est. Ac scortum quidem in lucro id reputans quod forte evenisset, hero id vini propinat atque ille ebibit. Caeterum exinde ad eum modum quo ille qui degebat in tugurio persanatus est. Porro tertium quoque annectam quod ex nostra profectum est imitatione. Quum quidam hoc morbo aegrotaret, animo magis quam vulgus philosophico et contemptore mortis oppido quam graviter ferebat, satiusque dicebat mortem semel perpeti quam vitam vivere tam miserabilem. Itaque illi quae superioribus duobus accidissent indico. Erat autem ipse auguriorum peritus et amico utebatur mirifice hanc disciplinam tractante. Itaque ubi ad augurium cum illo consedisset, persuasus est ut quae per ex-

τράπη τε μιμήσασθαι τὰ διὰ τῆς πείρας ἐγνωσμένα καὶ πίνων οἶνον οὕτω φαρμαχθέντα λεπρώδης ἐγένετο. χρόνῳ δ' ὕστερον ἰασάμεθα καὶ τὴν λέπραν αὐτοῦ τοῖς συνήθεσι φαρμάκοις. τέταρτος ἐπὶ τούτῳ τέχνην πεποιημένος ἐχίδνας ζώσας συλλαμβάνειν ἐν ἀρχῇ μὲν ἦν τοῦ πάθους ἐκείνου, προὔκειτο δ' ἡμῖν ὅπως ἰαθῇ τάχιστα. φλέβα τε οὖν αὐτοῦ τεμόντες καὶ καθήραντες φαρμάκῳ μέλαιναν κενοῦντι, χρήσασθαι ταῖς ἀγρευομέναις ἐχίδναις συνεβουλεύσαμεν, ἐν λοπάδι σκευάζοντι, καθάπερ τὰς ἐγχέλεις. οὗτος μὲν οὖν οὕτως ἐθεραπεύθη, διαπνεύσαντος αὐτῷ τοῦ πάθους. ἄλλος δέ τις ἀνὴρ πλούσιος οὐχ ἡμεδαπὸς οὗτός γε, ἀλλ' ἐκ μέσης Θρᾴκης ἧκεν, ὀνείρατος προτρέψαντος αὐτὸν εἰς τὸ Πέργαμον, εἶτα τοῦ θεοῦ προστάξαντος ὄναρ αὐτῷ πίνειν τε τοῦ διὰ τῶν ἐχιδνῶν φαρμάκου καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ χρίειν ἔξωθεν τὸ σῶμα, μετέπεσεν τὸ πάθος οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας εἰς λέπραν, ἐθεραπεύθη τε πάλιν οἷς ὁ θεὸς ἐκέλευεν φαρμάκοις καὶ τοῦτο τὸ νόσημα. ἡ μὲν δὴ τῶν ἐχιδνῶν σὰρξ εἰς τοσοῦτον ἥκει τῆς ξηραντικῆς δυνάμεως·

perientiam essent cognita ipse imitaretur, atque epoto vino quod sic erat veneno infectum leprosus factus est, ac postea lepram ejus nos consuetis remediis sanavimus; quartus praeterea vivas capere viperas arte instituit. Sed illius morbi tantum erant in illo principia. Itaque cura studiumque nobis fuit ut illum quam celerrime sanitati redderemus. Quocirca misso sanguine atraque bile medicamento detracta viperis quas capiebat uti jussimus praeparatis in olla anguillarum in modum. Atque hic ita sanatus est, evaporato per cutem affectu. Postremo et alius vir quidam opulentus, non nostras ille quidem, sed ex media Thracia, Pergamum advenit admonitus somnio. Ubi jubente deo per insomnium ut quotidie medicamentum biberet, quod confectum est ex viperis, forisque corpus inungeret, non multos post dies morbus in lepram abiit, rursumque et haec affectio quibus deus praecipiebat medicamentis curata est. Sane viperarum caro adeo ingentem obtinet desiccandi facultatem, ut qui-

ἐπεὶ δ' ἔνιοι τῶν φαγόντων αὐτὴν ἑάλωσαν δίψει σφοδροτάτῳ καὶ διὰ τοῦτο προσαγορεύουσι τὰς ἐχίδνας διψάδας. εἰσὶ δ' οἳ καὶ τοὺς δηχθέντας ὑπ' αὐτῶν φασιν οὐκ ἐμπίπλασθαι πίνοντας, ἀλλὰ διαῤῥήγνυσθαι πρότερον ἢ παύσασθαι διψῶντας. διὰ τοῦτο τῶν ἐν Ῥώμῃ τὰς ἐχίδνας θηρευόντων, οὓς ὀνομάζουσι Μαρσοὺς, ἐπυθόμην εἴ τι σημεῖον ἔχοιέν με διδάξαι διακριτικὸν ἑκατέρου τοῦ γένους τῶν ἐχιδνῶν· οἱ δ' οὐδὲν ὅλως ἔφασαν εἶναι γένος ἐχιδνῶν διψάδων, ἀλλὰ τὰς παρὰ θαλάττῃ καὶ τόποις ἁλμυρίδα πολλὴν ἔχουσι διαιτωμένας ἁλμυρὰν ἴσχειν τὴν σάρκα, διὸ καὶ κατὰ Λιβύην πολλὰς γίγνεσθαι τοιαύτας, ἐν Ἰταλίᾳ δ' οὐκ εἶναι διὰ τὴν ὑγρότητα τῆς χώρας. ταῦτα μὲν οὖν ἤκουσα τῶν Μαρσῶν λεγόντων, οὐ μὴν ἔχω βεβαίως εἰπεῖν εἴτ' ἀληθεύουσι τὸ σύμπαν εἴτε καὶ ψεύδονταί κατά τι. τὸ μὲν γὰρ ἐν οἷς εἰρήκασι χωρίοις γίνεσθαί τινας ἐχίδνας (142) ἁλμυρὴν ἐχούσας τὴν σάρκα πιθανώτατον εἶναί μοι δοκεῖ. συμμεταβαλλούσας γὰρ οἶδα ταῖς τροφαῖς τὰς τῶν ζώων σάρκας, οὐ μὴν ὡς οὐδέν ἐστι γένος ἐχιδνῶν διψάδων ἀποφήνα-

dam qui eam edere vehementissima cruciati sint siti, ac proinde illas dipsadas cognominant. Sunt autem qui dicant demorsos a viperis satiari non posse potando, sed disrumpi citius quam siti liberari. Quocirca eos qui Romae viperas venantur, quos Marsos nuncupant, percontatus sum ecquid haberent signi, quo genus utrumque viperarum discernerent. At illi prorsum negabant ullum esse genus viperarum dipsadum, verum eas quae juxta mare atque in locis degunt salsedinem multam habentibus, carnem obtinere salsam, ac proinde in Libya talium ingentem esse proventum, in Italia vero propter regionis humiditatem non inveniri. Atque haec quidem narrantes audivi Marsos, non tamen certo dicere queam an in totum verum dixerint, an partim etiam falsum. Nam quasdam esse viperas in iis quas memorabant regionibus, quibus salsa sit caro, vel maxime mihi videtur esse probabile; scio enim cum cibis animalium mutari carnes, non tamen nullum esse genus viperarum dipsadum pronunciare valeam.

σθαι δύναμαι. τὸ δ' οὖν ἀσφαλέστατόν ἐστι φυλάττεσθαι τὰς ἐν τοῖς τοιούτοις χωρίοις ἐχίδνας θηρεύειν εἰς ἐδωδὴν ἢ φαρμάκου κατασκευὴν, ὁποῖόν ἐστι καὶ τουτὶ τὸ ἔνδοξον, ὃ καλοῦσιν ἅπαντες σχεδὸν ἰατροὶ θηριακήν. ἐπεὶ δ' ἔθος ἡμῖν ἐστιν, ὅταν τοὺς καλουμένους ἀρτίσκους θηριακοὺς σκευάζωμεν, ἀφαιρεῖν οὐ μόνον τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐρὰν, ἐνενόησα πολλάκις εὐλόγως ἴσως μὲν τὴν κεφαλὴν ὅλην, διὰ τὸν ἐν τῷ στόματι περιεχόμενον ἰὸν, ἀλόγως δὲ τὴν οὐρὰν ἀφαιρεῖσθαι. οὐδὲ γὰρ τοῦτ' ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι διὰ τὰ περιττώματα τῆς τροφῆς τά θ' ὑγρὰ καὶ τὰ ξηρὰ πρακτέον οὕτως ἐστίν. ἀποκτείναντες γὰρ αὐτὰς, εἶτ' ἐκδείραντές τε καὶ ἀναπτύξαντες, ἐξαιροῦμέν τε καὶ ἀποῤῥίπτομεν ἅπαντα τὰ ἔνδον, ὡς μόνην καταλείπεσθαι τὴν τῶν σαρκῶν οὐσίαν ἅμα ταῖς διαπεφυκυίαις αὐτῶν ἀρτηρίαις τε καὶ φλεψὶν, ἐλάχιστον ἐχούσαις ὄγκον ὡς πρὸς τὴν ὅλην σάρκα, καὶ μηδὲ φαινόμενον, ἐὰν μὴ πάνυ τις ἐπιμελῶς κατασκέψηται. τοὺς μὲν οὖν ἀρτίσκους, οὓς δὴ καὶ θηριακοὺς ὀνομάζουσι, σκευάζομεν οὕτως. κεκαθαρμένας αὐτὰς λαβόντες, εἶθ' ἕψοντες ἐν ὕδατι, μέχρις ἂν ἀκριβῶς ἡμῖν εἶναι δό-

Caeterum tutiſſimum eſt cavere ne in ejusmodi regionibus viperas venemur, ſeu ad eſum, ſeu ad medicamenti praeparationem, quale eſt et hoc praeclarum quod medici prope omnes theriacam appellitant. Porro quoniam ex more, quum paſtillos theriacos quos vocant praeparamus, non tantum caput, ſed et caudam eorum abjicimus, ſubiit mihi frequenter rationabile fortaſſis eſſe caput quidem totum abjici ob venenum quod ore continent, verum a ratione alienum eſſe adimere et caudam. Nec enim dicere liceat quod id faciendum ſit ob recrementa nutrimenti tum liquida tum ſicca. Nam interfectis atque excoriatis apertisque exempta interanea omnia abjicimus, ut ſola ſit carnium ſubſtantia, reliqua una cum arteriis venisque per ipſas innatis, quarum minima moles eſt ut ad totam carnem, ac ne apparens quidem, niſi quis multum diligenter intentis oculis conſideret. Atque paſtillos, quos et theriacos vocant, hunc in modum praeparamus. Purgatas illas in aqua elixamus quoad exacte nobis

ξωσιν ἕφθαί. [298] συνεμβάλλομεν δ' εὐθέως ἐξ ἀρχῆς ἀνήθου τῷ ὕδατι καὶ μετὰ τὴν ἕψησιν ἀπὸ τῶν σαρκῶν διακρίνομεν τὰς ἀκάνθας, εἶτα μίγνυμεν ἄρτῳ λελειωμένῳ τὴν σάρκα. τὸν δ' ἄρτον τοῦτον οὐ τὸν ἐπιτυχόντα λαμβάνομεν, ἀλλ' ὡς ἔνι μάλιστα καθαρώτατόν τε καὶ καλῶς ὠπτημένον ἐν κλιβάνῳ, συμμέτρων ἁλῶν ἔχοντα καὶ ζύμης. προαναξηραίνομεν δὲ αὐτὸν ἐν οἴκῳ ξηρῷ καὶ ἀνίκμῳ, μέχρις ἂν οὕτω γένηται ξηρὸς ὡς ἐν ὅλμῳ κοπῆναι δύνασθαι. οὐ μὴν κόπτοντές γε μίγνυμεν, ἀλλὰ διαβρέχοντες τῷ ὕδατι, καθὸ τὰς ἐχίδνας ἑψήσαμεν. αὐτὴν δὲ τὴν σάρκα πρὶν μιγνύναι τῷ ἄρτῳ, τρίβομεν ἐν θυίᾳ τῶν μαγείρων, ἄχρις ἂν ἀκριβῶς γένηται λεία. καὶ μετὰ ταῦτα μικροὺς ἀρτίσκους λεπτοὺς πλάσαντες, εἶτα ξηράναντες ἐν οἴκῳ θερμῷ καὶ ξηρῷ φυλάττομεν ἀποτιθέμενοι πάλιν ἐν οἴκῳ τοιούτῳ. τούτους μὲν οὖν εἰσβάλλοντος τοῦ θέρους σκευάζομεν, ἡνίκα μάλιστα βελτίστη τῶν ἐχιδνῶν ἐστιν ἡ σάρξ. χρώμεθα δ' ὕστερον κόπτοντές τε καὶ διάττοντες, εἶτ' αὖθις λειοῦντες ἀναμιγνύντες τε τοῖς ἐσκευασμένοις εἰς ἡδονὴν ἁλσὶν, ἐμβάλ-

videantur coctae. Indimus autem ab initio ſtatim aquae anethum et poſt coctionem ſpinas a carne ſeparamus, mox pani ad laevorem trito carnem commiſcemus. Verum non quemlibet panem citra delectum accipimus, ſed quam fieri poſſit puriſſimum ſimul et probe in clibano coctum et ſalis ſimulque fermenti quod ſatis ſit habentem. Eum autem antea deſiccamus in aedibus ſiccis minimeque humectis, donec adeo ſiccus efficiatur ut in mortario contundi poſſit. Non tamen tundentes miſcemus, verum aqua in qua decoctae fuerant viperae maceramus, et carnem ipſam priusquam commiſceatur pani, in mortario coquorum eatenus conterimus, donec exacte reddatur laevis. Poſtea parvos paſtillos fingentes atque in aedibus calidis ſiccisque deſiccantes, deinde quoque in talibus repoſitos ſervamus. Hos ergo ineunte aeſtate conficimus, quo potiſſimum tempore optima eſt viperarum caro. Porro utimur eis poſtea contuſis denuo et cribratis et rurſus ad laevorem redactis, ſalis nonnihil adjicientes ad

λομεν δ' αὐτῶν καὶ τῇ θηριακῇ. γίγνονται δὲ καὶ οἱ διὰ τῶν ὀπτηθεισῶν ἐχιδνῶν ἅλες ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν εἰς χύτραν καινὴν ἐμβαλλόντων ἡμῶν τὰς ἐχίδνας ζώσας, ἅμα τοῖς ὑποστορεσμένοις τε καὶ περικειμένοις αὐταῖς φαρμάκοις, ἃ λέγειν ἅπαντα νῦν οὐκ ἔστι τῆς ἐνεστώσης πραγματείας. ἴσως γάρ τις ἡμῖν εὐλόγως ἐγκαλέσει καὶ περὶ τῶν ἀρτίσκων τῆς κατασκευῆς ὡς οὐκ ἐν καιρῷ διελθοῦσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπειδὴ φθάνει λελέχθαι, φυλαττέσθω, κἂν δοκῇ μὴ πάνυ τι τῆς προκειμένης εἶναι πραγματείας ἴδια. τὰ δ' ἑξῆς κατὰ τὸ προσῆκον μέτρον λεγέσθω. προσῆκον δ' ἐστὶ περὶ τῆς καθόλου δυνάμεως ἀναμνῆσαι τὴν σάρκα τῶν ἐχιδνῶν, εἰπόντα εἶναι ξηραντικήν τε καὶ διαφορητικὴν ἰσχυρῶς, ἅμα τῷ θερμαίνειν μετρίως. ἐπείγεται δ', ὡς ἔοικεν, ἡ δύναμις αὐτῆς ἐπὶ τὸ δέρμα, διὰ τούτου κινοῦσα τὰ κατὰ τὸ σῶμα περιττώματα. φθειρῶν τε οὖν πλῆθος οὐκ ὀλίγον γεννᾶται τοῖς ἔχουσι κακοχυμίαν ἐν τοῖς σώμασι δαψιλῆ, καὶ τοῦ δέρματος ἀφίσταταί τε καὶ ἀποπίπτει καθάπερ τι λέπος ἡ ἐπιδερμὶς ὀνομαζομένη, καθ' ἣν ἴσχονται μᾶλλον τῶν

suavitatem praeparati, cujus etiam aliquid ipsi theriacae injicimus. Caeterum eodem quoque tempore ex viperis assatis salem conficimus, vivis illis in ollam novam injectis, una cum iis medicamentis quae illis et substerni et apponi assolent, quae omnia commemorare non est praesentis negocii. Nam invenientur fortassis etiam qui me non injuria reprehendent ob monstratam hoc in loco pastillorum praeparationem tanquam alieno tempore expositam. Verum haec posteaquam dicta nunc sunt, serventur tamen ac maneant, etiamsi non admodum videantur huic instituto propria. At quae sequuntur convenienti dicantur modo, conveniens autem est generalis facultatis meminisse carnem viperinam dicendo exiccatoriam et valenter digerentem, mediocriter vero calefacientem. Properat autem ut videtur vis ejus ad cutem, per eam videlicet quae in corpore sunt recrementa exigens. Quibus ergo affatim est malus succus in corpore, iis ingens provenit pediculorum numerus: et a cute seu squama abscedit ac decidit extima cutis, ad quam sistuntur ac retinentur crassi terreni-

εἰς τὸ δέρμα φερομένων χυμῶν οἱ παχεῖς καὶ γεώδεις, ὑφ' ὧν αἵ τε ψῶραι καὶ αἱ λέπραι καὶ οἱ ἐλέφαντες γίνονται. ταῦτα μὲν οὖν εἶχόν σοι λέγειν περὶ τῶν τῆς ἐχίδνης σαρκῶν, ἐφεξῆς δὲ πάλιν ἀναλήψομαι τὸν λόγον. αἱ μὲν τῶν θερμοτέρων φύσει ζώων σάρκες οὐ μόνον τρέφουσιν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ θερμαίνουσιν, αἱ δὲ τῶν ψυχροτέρων ψύχουσιν. οὕτως δὲ καὶ αἱ μὲν τῶν ξηροτέρων ξηραίνουσιν, αἱ δὲ τῶν ὑγροτέρων ὑγραίνουσιν. μεμνημένος οὖν ὧν ἔμαθες ἐν τοῖς περὶ κράσεων, ὅταν γνωρίσῃς τι τῶν ζώων εἶναι τῇ κράσει ξηρότερον, ὥσπερ εἰ τύχοι τὸν ἄγριον ὗν τοῦ ἡμέρου, γίνωσκε τούτου καὶ τὴν σάρκα ξηραντικωτέραν εἶναι, καὶ κατὰ τὰς ἄλλας διαφορὰς τῶν κράσεων ὡσαύτως, οἷον ὅτι συὸς μὲν πρόβατον ξηρότερον, τούτου δ' αἶξ, τούτου δὲ βοῦς, καὶ τούτου λέων. οὕτω δὲ καὶ κατὰ θερμότητα λέων μὲν κυνὸς θερμότερος, κύων δὲ ταύρου, ταῦρος δὲ τοῦ τοὺς ὄρχεις ἐκτετμημένου βοός. ἀνάλογον οὖν τῇ κατὰ τὴν κρᾶσιν ὑπεροχῇ τῶν ἄλλων ζώων καὶ αἱ σάρκες αὐτῶν διοίσουσιν. καὶ διὰ τοῦτο ξηραίνειν μὲν ἐθέλων τὸ σῶμα τῶν ξηροτέρων τῇ κράσει ζώων δώσεις τὴν σάρκα, θερμαίνειν δὲ βου-

que humores ad cutem protrusi, a quibus quidem psorae, leprae et elephantes nascuntur. Et haec quidem habui quae de viperarum carne dicenda putarem. Rursum ergo sermonem repetam. Calidiorum natura animalium carnes non solum nos alunt, sed etiam calefaciunt, frigidiorum autem refrigerant: sic etiam ficciorum carnes deficcant, humidiorum humectant. Memoria itaque repete, quemadmodum didicisti in libris de temperamentis, quod ubi conjeceris animal quodvis temperie esse siccius, velut exempli gratia suem sylvestrem domestico, hujus et carnem cognoscas esse magis exiccatoriam et secundum alias temperamentorum differentias similiter, puta sue ficciorem ovem, et hac capram, qua bovem, quo denique leonem, sic in caliditate leo calidior est cane, canis tauro, taurus bove execto. Itaque proportione qua caetera animalia in temperie excedunt, et carnes quoque eorum differunt atque exuperant. Proinde ubi consilium fuerit corpus exiccare, ficciorum temperie animalium car-

λόμενος τῶν θερμοτέρων, καὶ ψυχρότερον μὲν ἐπιχειρῶν ἐργάζεσθαι τῶν ψυχροτέρων, ὑγρότερον δὲ τῶν ὑγροτέρων. οὐ σμικρὰ δὲ διαφορὰ τῶν σαρκῶν ἐστι κἂν τῷ τεταριχεῦσθαί τινας αὐτῶν. ὅλῳ γὰρ παντὶ διαλλάττουσιν, ὡς πολλάκις ὑγροτάτου τῇ κράσει ζώου ταριχευθεῖσαν σάρκα ξηραντικωτέραν εἶναι μακρῷ τῆς φύσεως ξηρᾶς. [299] ἀταριχεύτου καὶ ἡ ὀπτηθεῖσα δὲ ξηροτέρα τῆς ἑψηθείσης ἐστὶν ἐν ὕδατι. ἔγραψαν δὲ καὶ ἄλλων ζώων ἔνιοι σάρκας ὠφελεῖν ἐσθιομένας τε καὶ κατὰ πεπονθότων μερῶν ἐπιτιθεμένας, οἷον τὴν τοῦ χερσαίου ἐχίνου σκελετευθεῖσαν, εἰ ποθείη ἐλεφαντιῶσιν καὶ καχέκταις καὶ σπασμώδεσιν καὶ νεφριτικοῖς, ἔτι τε τοῖς τὸν ἀνασάρκα προσαγορευόμενον ὕδερον ἔχουσιν. εἰ δὲ ταῦτα ποιεῖν πέφυκεν, εἴη ἂν ἡ δύναμις αὐτῆς ἰσχυρῶς διαφορητική τε καὶ ξηραντική, ὥσπερ καὶ ἡ τῆς σκελετευθείσης γαλῆς, ἥπερ οὖν ὀνίνησι τοὺς ἐπιληπτικοὺς πινομένη. τῶν δὲ ταριχευθέντων αἰλούρων τὴν σάρκα λειωθεῖσαν ἐπιτιθεμένην ἐξάγειν σκόλοπάς φασιν, ὡς ἑλκτικὴν ἔχουσαν

nem exhibeto, calefacere autem volens, calidiorum, et frigidiorum si coneris refrigerare, denique si humidius reddere, humidiorum. Nec parva exiftit carnium differentia quum quasdam fale condimus. Nam prorfum diverfae atque aliae evadunt, adeo ut faepenumero animalis temperie humidiffimi caro falita longe evaferit exiccantior quam ea quae natura fuerat ficca. Porro inter eas quae falitae non funt ficcior eft quae affa eft quam quae in aqua elixa. Scripferunt autem et aliorum animalium carnes quidam prodeffe tum comefas tum in partes affectas impofitas, ut erinaci terreftris deficcatam, fi bibenda praebeatur elephanto obnoxiis, ejus qui mali funt habitus tum convulfionem faepenumero patientibus nephriticisque et iis qui laborant aqua inter cutem, quam anafarca vocant. Ac fi ea efficere poteft, facultatem habuerit valenter fimul digerentem deficcantemque. Sicut et caro muftelae arefacta, quae utique comitiali morbo afflictos juvat epota. Sed et falitorum haelurorum carnem ad laevorem contritam palos et fpicula educere ajunt impofitam, videlicet tanquam trahendi vim habeat.

Ed. Chart. XIII. [299.] Ed. Bas. II. (142.)

σαν δύναμιν δηλονότι, τῶν δὲ μυάκων ἁρμόττειν ἕλκεσιν ὑπὸ κυνὸς δάκνοντος γεγονόσιν. ἐγὼ δ᾽ οὐδεμίαν ἐξαίρετον εὑρίσκω δύναμιν, ἧς δεῖται τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν, ὥσπερ τὰ ὑπὸ τοῦ λυττῶντος κυνὸς δακόντος γενόμενα. καὶ ἡ τῶν κοχλιῶν δὲ σὰρξ κοπεῖσα πρότερον ἐν ὅλμῳ καὶ μετὰ ταῦτα λειωθεῖσα ξηραντικωτάτη γίνεται πάντων τῶν ὑγρότητα περιττὴν ἐχόντων μορίων, ὥστε καὶ τοῖς ὑδερικοῖς ἁρμόττειν. ἡ δὲ ἐξ αὐτῶν ὑγρότης, μόνη καθ᾽ ἑαυτὴν ἄνευ τῆς σαρκὸς λαμβανομένη, καλεῖται ὑπὸ τῶν πολλῶν μύξα κοχλίου, μιγνυμένη δὲ λιβανωτῷ ἢ ἀλόῃ ἢ σμύρνῃ ἤ τισι τούτων ἢ πᾶσιν ἄχρι τοῦ κηρωτῆς πάχος ἔχειν, ἐγκολλόν τε γίνεται φάρμακον καὶ ξηραίνει καλῶς τοὺς ὑποπύους μύξους τῶν ὤτων. ἔστι δὲ καὶ ἀνακόλλημα ξηραντικὸν τῶν εἰς ὀφθαλμοὺς ῥευμάτων, ἐπιτιθεμένη κατὰ τὸ μέτωπον. ἔνιοι δὲ καὶ πρὸς σκόλοπας χρῶνται, λειοῦντες ὅλους μετὰ τῶν ὀστράκων, εἰσὶ δ᾽ οἳ καὶ πρὸς καταμηνίων ἐπίσχεσιν. αὐτὰς δὲ τὰς σάρκας μόνας κἀγώ ποτε κατ᾽ ἀγρὸν ἐπὶ τραύματος ἅμα νεύρου τρώσει τε καὶ θλάσει γεγονότος ἐπέ-

Porro mytulorum carnem ulceribus a mordente cane inflictis competere, ego vero nullam insignem invenio facultatem quam requirant id genus ulcera, tanquam ea quae a rabido cane mordente sunt illata. At cochlearum caro prius in mortario contusa ac postea ad laevorem redacta omnium valentissime desiccat partes superfluo humore gravatas, adeo ut et hydericis conveniat. Ipse autem humor solus per se citra carnem, vocatur autem is a vulgo mucus limacis, thuri mixtus aut aloae aut myrrhae aut horum quibusdam aut omnibus, quoad accipiat cerati crassitiem, medicamentum fit tenax desiccatque purulentos mucores aurium. Sed et fronti impositum agglutinamentum oculorum fluxiones resiccant. Quidam etiam ad palos eximendos utuntur totis una cum testis ad laevorem tritis, sed et quidam ad sistendos menses. Equidem ego aliquando in agro carnes ipsas solas in vulnus cum nervi vulneratione et contusione factum tritas imposui ipsum-

Ed. Chart. XIII. [299.] Ed. Bas. II. (142. 143.)

θηκα λειώσας, καὶ τό τε τραῦμα καλῶς ἐκολλήθη καὶ τὸ νεῦρον οὐκ ἐφλέγμηνε. ἦν δὲ σκληρὸς καὶ ἀγροῖκος ἄνθρωπος, ἔμιξά γε μὴν λειουμέναις αὐταῖς ἄχνην ἀλεύ(143)ρου, λαβὼν ἀπὸ τοῦ πλησιάζοντος τῇ μύλῃ τοίχου. γεγράφασι δέ τινες τῶν πρὸ ἡμῶν ἰατρῶν σμύρναν ἢ λιβανωτὸν μιγνύειν αὐτοῖς δεῖν ἐπὶ τῆς τοιαύτης χρήσεως, ἀλλ' οὐδετέραν εἶχον τούτων ἔξωθεν τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς ἀγροικίας. δύναιτο δ' ἄν τις καὶ ῥητίνης φρικτῆς λείας μιγνύειν εἰ παρείη. ὁπόταν μέντοι πολὺ τῆς μύξης τῶν κοχλιῶν ἐθέλεις λαβεῖν μόνης, κατακέντησον αὐτῶν τὴν σάρκα γραφείῳ. χρὴ δὲ μὴ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν αὐτοὺς θηρεῦσαι, καταξηραίνονται γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ. πρόσφατοι δ' ὄντες πολὺ τῆς γλίσχρας ὑγρότητος ἔχουσιν, ἣν κατακεντούμενοι τῷ γραφείῳ προϊᾶσιν. ἡ δ' ὑγρότης αὕτη καὶ τῶν ἐν τοῖς βλεφάροις τριχῶν παρὰ φύσιν ἀνακόλλημα γίνεται.

[β'. Περὶ πιμελῆς καὶ στέατος.] Πιμελὴ καὶ στέαρ. κοινότατα καὶ ταῦτα τῶν ἐν τοῖς ζώοις μορίων ἐστί. τὰ γὰρ εὐτροφοῦντα πάντα πιμελὴν ἢ στέαρ ἴσχει, τὰ δὲ

que vulnus pulchre glutinatum est, et nervus phlegmonem haud perpessus, erat autem homo durus et agrestis, miscui illis contritis pollinem farinae acceptum a pariete molae proximo. Scripsere autem majores me nonnulli medici ad ejusmodi usum miscendum thus aut myrrham vel utraque. Verum horum habebam tum neutrum, ut qui tunc ab urbe abessem in agro. Possis autem et resinae frictae contritae admiscere, si adsit, quippiam. Porro ubi multum muci cochlearum accipere voles, seorsum stilo carnem earum pungito. Sed non ante multos dies venatas esse expedit, alioqui enim tempore desiccantur; nam recentes plurimum habent viscosae illius humiditatis, quam stilo compunctae effundunt. Humiditas haec pilorum in palpebris praeter naturam gluten est.

[2. De adipe et sevo.] Adeps et sevus et haec quoque communissimae sunt inter animalium partes. Nam quaecunque bene nutriuntur, ea omnia aut adipem aut

ἰσχνὰ καὶ ἄτροφα πολλάκις μὲν οὐδ' ὅλως ἔχειν φαίνεται, πολλάκις δ' οὕτως ὀλίγην τε καὶ ξηρὰν, ὡς δύσχρηστον εἶναι. διαφέρει δὲ πιμελῆς στέαρ τῷ πάχει, διὸ καὶ τοῖς γεωδεστέραν ἔχουσιν τὴν ὅλην φύσιν ζώοις τὸ στέαρ γίνεται καθάπερ τοῖς ὑγροτέραν ἡ πιμελή. διὰ τοῦτο τοιγαροῦν ἡ μὲν πιμελὴ τήκεται ῥᾳδίως ὑπὸ τοῦ πυρὸς, οὐ ῥᾳδίως δὲ πήγνυται τακεῖσα. τὸ δὲ στέαρ οὔτε τήκεται ῥᾳδίως, κᾂν τακῇ, πήγνυται τάχιστα καὶ φαίνεται πολὺ σκληρότερον τῆς πιμελῆς. ὗς μὲν οὖν εὐτροφῶν πιμελὴν πλείστην ἔχει διὰ τὴν φυσικὴν τῆς κράσεως ὑγρότητα, [300] βόες δὲ καὶ αἶγες ὅσα τε ἄλλα κερασφόρα διὰ τὴν ξηρότητα τὸ στέαρ πλεῖστον γεννᾷ. σὺ δ' εἰ βούλει τὴν ἐλαιώδη καὶ λιπαρὰν οὐσίαν ἅπασαν ἐν τοῖς ζώοις κάλει στέαρ, ὥσπερ οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν. ἔξεστι δέ σοι καὶ πιμελὴν ὀνομάζειν ἅπαν τοῦτο τὸ γένος. οὐ μὴν ἔξεστί γέ σοι βουλομένῳ μὴ ψεύδεσθαι τὸ στέαρ τῶν αἰγῶν ὑγρότερον εἶναι φάναι τοῦ τῶν ὑῶν. ὑγρότατον γὰρ τοῦτο σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἄλλων ἐστὶ, καὶ

fevum obtinent, quae vero macilenta funt maleque nutriuntur, faepe omnino ne habere quidem, faepe vero pauculum idque ficcum, ut aegre uti poffis, apparet. Porro differt ab adipe fevus quod craffior fit ac propterea animantibus totam naturam terrenam magis habentibus fevus provenit, velut humidioribus adeps. Proinde adeps celeriter in ignem pofita liquefcit, nec facile, ubi liquata fuerit, rurfum concrefcit ac cogitur, at fevus nec facile funditur liquefcitve et fufus celerrime coit ac conglaciatur, multoque apparet adipe durior. Sus enim bene habitus paftusque multam habet adipem, ob naturalem temperamenti humiditatem. At boves et caprae et quaecunque id genus cornigera ob ficcitatem plurimum fevum generant. At tu, fi voles, oleofam et pinguem in animalibus fubftantiam omnem adipem appellato, ut plerique medici; fed et pinguedinem appellare totum hoc genus licet, non tamen licet citra mendacium fevum caprinum humidius effe dicere quam fuum; nam hoc omnium ferme

διὰ τοῦτο κατὰ τὴν ἐνέργειαν ἐγγὺς ἐλαίου τὴν δύναμιν, μαλακτικώτερόν γε μὴν ἐλαίου καὶ πεπτικώτερόν ἐστι. καὶ διὰ τοῦτο τοῖς πρὸς φλεγμονὰς ἁρμόττουσιν καταπλάσμασι μίγνυται. τοῖς δὲ δακνομένοις τὰ κατὰ τὸ ἀπευθυσμένον ἢ τὸ κῶλον ἐνίεμεν αἴγειον μᾶλλον ἢ ὕειον στέαρ, οὐχ ὅτι μᾶλλον ἀμβλυτικόν ἐστι δριμύτητος, ὅσον γὰρ ἐπὶ τῇ φύσει μᾶλλον ἀμβλύνει τὸ ὕειον καὶ διὰ τοῦτο μίγνυται καὶ τοῖς ἕλκη θεραπεύουσι φαρμάκοις, οἷόν πέρ ἐστι καὶ τὸ καλούμενον πάρυγρον. ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν αἴγειον πήγνυται ῥᾳδίως διὰ πάχος, ἀποῤῥεῖ δὲ τὸ ὕειον ὁμοίως τῷ ἐλαίῳ διὰ τοῦτ' ἐνίεμεν αὐτὸ μᾶλλον ἐπὶ τῶν δυσεντερικῶν τε καὶ τεινεσμωδῶν, ὅταν παρηγορῆσαι τὴν δῆξιν αὐτῶν βουλήθωμεν. καὶ διὰ λεπτομέρειαν δ' ἔνια μᾶλλον ἀμβλύνει δριμύτητας, ὅταν ἐν τῷ βάθει τῶν δακνομένων σωμάτων τὸ λυποῦν ᾖ. ἧττον μὲν γὰρ τὸ παχυμερὲς, μᾶλλον δὲ τὸ λεπτομερὲς ὅλα διεξέρχεται τὰ σώματα καὶ πᾶσι κεράννυται τοῖς δάκνουσιν ἰχῶρσιν αὐτό. κατὰ τοῦτο γοῦν καὶ τὸ χήνειον

aliorum eft humidiffimum, ac proinde actione fua vicinam oleo vim poffidens, quanquam oleo magis tum emolliat tum concoquat, ac proinde cataplasmatis quae ad phlegmonas accommodantur commifceri folet. Qui vero mordicationes perpetiuntur aut in recto inteftino aut in colo, iis potius caprinum fevum quam fuillum injicimus, non quod acrimonias plus obtundat, nam ex natura fua fuillum obtundit magis, ac proinde mifcetur medicamentis ulcera curantibus, cujusmodi eft quod vocant parygrum, fed quod caprinum ob craffitiem citius concrefcat, fuillus autem inftar olei defluat, proinde ipfum potius dyfentericis et tenesmis injicimus, quando morfum eorum mitigare confilium eft. Porro ob tenuitatem effentiae nonnulla acrimonias magis retundunt, ubi nimirum in alto mordicatorum corporum quod moleftum eft haeferit. Nam quod craffiorum eft partium minus, magis autem quod fubtilium tota corpora penetrat, et omni ipfum faniei mordicanti permifcetur. Hac ratione adeps anferinus quae

Ed. Chart. XIII. [300.] Ed. Baf. II. (143.)

στέαρ τὰ κατὰ βάθος τῶν σωμάτων δάκνοντα μᾶλλον ἀμβλύνει. ἔστι δὲ καὶ θερμότερον τοῦ ὑείου. μεταξὺ γε μὴν αὐτῶν ἐστι τὸ τῶν ἀλεκτρυόνων, θερμότερον δ' ἀεὶ καὶ ξηρότερον τὸ τῶν ἀῤῥένων ζώων ἐστίν. αὐτῶν δὲ τούτων τὸ τῶν ἐκτεμνομένων τοὺς ὄρχεις ἧττον θερμόν τε καὶ ξηρόν. ὁμοιοῦται γὰρ ἀεὶ τὸ εὐνουχισθὲν ἄῤῥεν τοῖς ὁμογενέσι θήλεσι. κεφάλαιον δ' ἐστὶ τοῦ λόγου τόδε κοινὸν, οὗ μεμνῆσθαι χρὴ, τὸ κατὰ τὴν τῶν ζώων κρᾶσιν ἀεὶ τὰς διαφορὰς γίνεσθαι τῆς ἐν αὐτοῖς πιμελῆς ἢ στέατος ἢ ὅπως ἂν ὀνομάζειν ἐθέλῃς ὅλον τὸ γένος τοῦτο τοῦ κατὰ τὰ ζῶα σώματος ἐλαιώδους τε καὶ λιπαροῦ. ἐπεὶ τοίνυν ὗς ἀπολείπεται κατὰ θερμότητά τε καὶ ξηρότητα σχεδὸν ἁπάντων τῶν τετραπόδων ζώων, διὰ τοῦτο καὶ πιμελὴν ἧττόν τε θερμὴν ἔχει καὶ μᾶλλον ὑγράν. ἁπάσης μὲν οὖν πιμελῆς δύναμίς ἐστιν ὑγραντική τε καὶ θερμαντικὴ τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων, τούτου γὰρ μεμνῆσθαι χρὴ διὰ παντὸς, εἰρημένου κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆσδε τῆς πραγματείας· αἱ δὲ καθ' ἕκαστον αὐτῶν διαφοραὶ κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττόν εἰσιν.

in alto corpore mordicant magis obtundit; fed et fuillo calidior eft. Horum tamen in medio eft gallinaceorum adeps ac gallinarum. Porro calidior femper ac ficcior eft mafculorum animalium, et horum ipforum exectorum minus tum calidus tum ficcus, quippe mas caftratus ejusdem femper generis foeminae affimilatur. Hoc autem fermonis caput commune eft, cujus meminiffe oportet, pro animalium temperie femper exiftere differentias ejus quae in illis eft pinguedinis aut adipis aut quocunque modo appellare libebit totum hoc genus corporibus in animantibus oleofi et pinguis. Igitur quum fus omnibus prope quadrupedibus animalibus in caliditate ac ficcitate inferior fit, proinde pinguedinem quoque minus habet calidam magisque humidam. Omnis igitur pinguedinis facultas eft humectatoria et calefactoria humanorum corporum, hujus enim meminiffe perpetuo oportet in principiis hujus operis dicti, at differentiae quae funt cujusque figillatim in majoris minorisque ratione funt. Nam pinguedo fuis ut ad nos quidem largius

τοῦ μὲν γὰρ ὑὸς ὡς πρὸς ἡμᾶς ἡ πιμελὴ τὸ μὲν ὑγραίνειν ἔχει δαψιλῶς, τὸ θερμαίνειν δ' οὐχ ὁμοίως ὥσπερ τοὔλαιον, ἀλλ' ἔστι κατὰ τὴν ἐν ἡμῖν θερμότητα καὶ ἡ τοῦ λίπους τῶν ὑῶν. ἡ δὲ τῶν ταύρων πολὺ θερμοτέρα καὶ ξηροτέρα τῆς τῶν ὑῶν, μεμνημένων ἡμῶν πάλιν κἀνταῦθα τὸ μὲν ἄῤῥεν τοῦ θήλεος ἀεὶ ξηρότερον εἶναι καὶ θερμότερον, τὸ δ' εὐνουχισθὲν ἄῤῥεν ὁμοιοῦσθαι τῷ θήλει, καθάπερ γε καὶ τὸ νέον ἅπαν. αὐτῶν δὲ τῶν νέων τὸ θῆλυ τοῦ ἄῤῥενος ὑγρότερόν τε εἶναι καὶ ἧττον θερμόν. οὕτως οὖν καὶ τὸ μόσχειον στέαρ ἀπολείπεται τοῦ τῶν ταύρων θερμότητί τε καὶ ξηρότητι καὶ τὸ τῶν ἐρίφων τοῦ τῶν αἰγῶν, ἀπολείπεται δὲ καὶ τὸ τῶν αἰγῶν τοῦ τῶν τράγων, αὐτῶν δὴ πάλιν τὸ τῶν ταύρων τοῦ τῶν λεόντων· διαφορητικώτατον γὰρ ἐκεῖνο σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἐν τοῖς τετράποσι. καὶ γὰρ καὶ θερμότατον αὐτῶν ἐστι καὶ λεπτομερέστατον, ὥστε εἰ μίξαις αὐτὸ τοῖς πρὸς ἕλκη καὶ φλεγμονὰς ἁρμόττουσι φαρμάκοις, οὐ μόνον οὐδὲν ὀνήσεις, ἀλλὰ καὶ βλάψεις δριμύτερον τοῦ προσήκοντος ἐργασάμενος. ὄγκοις δὲ χρονίοις ἐσκληρυσμένοις

humectare poteft, fed non aeque calefacere, ficuti neque oleum, verum pinguedinis fuum talis eft caliditas qualis fpectatur in nobis. Porro taurorum adeps fuillo multo calidior eft et ficcior, rurfum in memoria repetentibus nobis marem foemina effe tum calidiorem tum ficciorem, marem autem caftratum affimilari foeminae, velut quicquid juvenilis eft aetatis. Et inter juvenilia foemina mare humidior eft et minus calida. Sic et adeps vitulinus taurino minus tum calidus eft tum ficcus, et hoedorum quam caprarum, fed et caprarum minus quam hircorum, et rurfum taurorum minus quam leonum, nam horum adeps omnium prope quadrupedum adipe potentius digerit, nam et caliditate exuperat et partium tenuitate. Itaque fi ipfum medicamentis ad ulcera et phlegmonas convenientibus commifceas, non modo nihil adjuveris, verum etiam laeferis, nimirum addita majori quam conveniat acrimonia. Inveteratis tamen tumoribus atque fcirrhi in morem induratis tum nervorum curva-

[301] καὶ νεύρων ἀγκύλαις καὶ ἁπλῶς ὅσα σκιῤῥώδη, προσφορώτατόν ἐστιν ἐφ' ὧν ἀπρακτότατον φαίνεται τὸ τῶν ὑῶν. τὸ δὲ τῶν ταύρων ἴσόν πως ἑκατέρου διέστηκεν, ὅσῳ θερμότερόν τέ ἐστι καὶ ξηρότερον τοῦ τῶν ὑῶν, τοσούτῳ καὶ τοῦ τῶν λεόντων ἀπολειπόμενον. ὡς ἂν οὖν ἐν τῷ μέσῳ τεταγμένον, εἰκότως ἑκατέρῳ τῷ γένει μίγνυται τῶν φαρμάκων, τοῖς τε τὰ σκιῤῥώδη θεραπεύουσι καὶ τοῖς τὰ φλεγμαίνοντα πέπτουσιν, ὁποῖόν ἐστιν τὸ τετραφάρμακον ὀνομαζόμενον ἐκ κηροῦ καὶ ῥητίνης καὶ πίττης καὶ στέατος συγκείμενον. εἰς γάρ τοι τοῦτο, κᾂν ταύρειον βάλῃς κᾂν μόσχειον κᾂν τράγειον κᾂν αἴγειον κᾂν ὕειον, ἐκπυητικόν τε καὶ πεπτικὸν ἐργάσῃ φάρμακον. ἀλλὰ τὸ μὲν ὕειον ἐμβληθὲν ἐπὶ παίδων ἁρμόζει καὶ γυναικῶν καὶ συνελόντι φάναι τῶν ἁπαλοσάρκων, τὸ δὲ τοῦ ταύρου σκαπανεῦσι καὶ θερισταῖς καὶ πᾶσι τοῖς σκληρὰς ἔχουσι σάρκας ἢ διὰ τὴν φυσικὴν κρᾶσιν ἢ διὰ τὴν ἰδέαν τοῦ βίου χρήσιμον ὑπάρχει. χρονίζον δ' ἅπαν στέαρ ἑαυτοῦ γίνεται θερμότερόν τε καὶ λεπτομερέστερον, ὥστε καὶ διαφορητικώτερον. ὑπάρχει δὲ

turis, et in fumma qnaecunque fcirrhofa funt, iis aptiffimus eft in quibus fane minime apparet efficax fuillus. Taurinus autem ab utroque ex aequo diftat, ut quanto calidior ficciorque fuillo eft, tanto fuperetur a leonino. Itaque tanquam in medio confiftens merito utrique medicamentorum mifcetur generi, et ei fcilicet quod fcirrhofis medetur et ei quod phlegmonias concoquit, cujusmodi eft tetrapharmacum quod vocant, ex cera, refina, pice et adipe conftans. Nam five in hoc taurinum five vitulinum five hircinum five caprinum five fuillum indideris, femper puri movendo aptum et concoctorium medicamentum effeceris. Sed fuillus fi addatur, in pueris et foeminis et ut breviter dicam omnibus quibus caro eft mollior competit. Sin taurinum adjeceris, fofforibus et mefforibus et omnibus carnem duram habentibus five ob naturalem temperiem five ex ratione ac forma vitae conveniens effeceris. Caeterum adeps omnis, dum inveterafcit, fe ipfa et calidior et tenuiorum partium efficitur, ac proinde quoque valentius digerens. Verum id omnibus in-

τοῦτο σχεδὸν ἅπασι τοῖς χρονίζουσιν, ὅσα γε μὴ φθάνει σαπῆναι. καὶ γὰρ οἶνος καὶ μέλι καὶ ὄξος καὶ τυρὸς καὶ βούτυρον καὶ οἴσυπος ἔλαιόν τε πᾶν, εἴτε σχίνινον εἴτε κίκινον εἴτε ῥαφάνινον εἴτ' αὐτὸ τὸ ἐκ τῶν ἐλαιῶν εἴη, χρονίζοντα λεπτότερά τε καὶ λεπτομερέστερα γίνεται καὶ διὰ τοῦτο δριμύτερά τε γευομένοις φαίνεται διαφορητικώτερόν τε χρωμένοις, ἐπὶ τῶν σκληρυνομένων τε καὶ δυσλύτων ἁπάντων παθῶν. ἐγὼ μὲν οὖν εἴρηκα δριμύτερον γευομένοις φαίνεσθαι. τινὲς δὲ τῶν διαφθειρόντων τὰ σημαινόμενα τῶν ὀνομάτων οὐ δριμέα καλοῦσιν, ἀλλὰ στύφοντα τὰ τοιαῦτα πάντα, μέχρι τοῦ πεπέρεως, ὡς οὐδὲν διαφέρον ἢ στῦφον εἰπεῖν ἢ δριμύ. καὶ (144) εἰ αὖθις αὐτοὺς ἔροιο περί τε κηκίδων καὶ μύρτων καὶ μεσπίλων καὶ σιδίων ῥοιᾶς, ὀμφακίου τε καὶ ῥοῦ, καὶ ταῦτα στύφειν φασὶ, καίτοι γε ἐναντιωτάτην αἴσθησιν ἔχομεν ἐπ' αὐτῶν τῆς γινομένης ἡμῖν ἀπὸ πεπέρεως καὶ πυρέθρου καὶ νάπυος, εὐφορβίου τε καὶ κρομμύου καὶ σκορόδου καὶ ἀδάρκης. εἰ μὲν οὖν ὡς τὸ τῆς στύψεως ὄνομα κοινὸν ἐπιφέρουσιν, κατ' ἀμφοτέρων τῶν γιγνομένων ἡμῖν ἐν τῇ γεύσει παθῶν, οὕτω καὶ αὐτὰ τὰ

veterafcentibus accidit, quae quidem non putrefcere anticipent. Nam vinum, mel, acetum, cafeus, butyrum, oefypus, oleum omne five lentifcinum five cicinum five raphaninum five ipfum quod ex olivis conficitur, vetuftate et calidiora et tenuioris effentiae efficiuntur, ac proinde guftantibus apparent acriora et ad induratos aegreque folubiles affectus adhibentibus potentius digerentia. Atque ego fane guftantibus acriora videri dixi, at quidam, quibus ftudium eft nominum fignificatus corrumpere, non acria, fed aftringentia vocant id genus omnia ad usque piper, tanquam interfit nihil aftrigens an acre dixeris. Et fi denuo illos roges de galla, myrto, mefpilis, mali punici putaminibus, rhoo et omphacio, et haec dicunt aftringere, tametfi adverfiffimum ex illis fenfum percipiamus ei qui a pipere, pyrethro, napy, euphorbio, caepa, allio, adarce percipitur. Igitur fi quemadmodum aftrictionis vocabulum de utroque affectu quem guftu percipimus communiter efferunt, fic ipfos quoque

πάθη μίαν ἔχειν οἴονται φύσιν, ἀλλ' ὅτι μᾶλλον ἢ ἀνθρώπους αὐτοὺς εἶναι νομιστέον ἰδίας αἰσθήσεις ἔχοντας μόνους. εἰ δ' ὄμφακα μὲν καὶ ῥοῦν καὶ κηκίδα βαλαύστιόν τε καὶ ὑποκυστίδα, συνάγειν τε καὶ σφίγγειν ἡμῶν ὁμολογοῦσι τὴν οὐσίαν, διακρίνειν τε καὶ δάκνειν καὶ διεξέρχεσθαι τὸ πέπερι καὶ νᾶπυ καὶ πύρεθρον, ἀκύρως μὲν ὀνομάζουσι στύφοντα τὰ δάκνοντα καὶ θερμαίνοντα, τῆς γνώσεως μέντοι τῶν φαρμάκων αὐτῶν οὐχ ἡμαρτήκασιν. εἰ δὲ δεῖ στοχασάμενον εἰπεῖν πότερον ἐν τοῖς ὀνόμασιν ἢ ἐν τοῖς πράγμασι σφάλλονται, φαίην ἂν ἔγωγε μᾶλλον ἐν τοῖς ὀνόμασιν ἐσφάλθαι τοὺς ἄνδρας, καὶ μάλιστα τοὺς ἀήθεις Ἑλλάδος φωνῆς, οἷός ἐστιν ὁ Ἀναζαρβεὺς Διοσκορίδης, πολλὰ μὲν καλῶς εἴρηκε τῶν περὶ τῆς ἰατρικῆς ὕλης ἱστορουμένων, ἀγνοῶν δὲ τὰ σημαινόμενα τῶν Ἑλληνικῶν ὀνομάτων. οὗτος οὖν, ὅταν λέγει στυπτικώτερον στέαρ εἶναι τὸ τῶν αἰγῶν τοῦ τῶν ὑῶν, εἰ μὲν οὖν τὸ δριμύτερον διὰ τοῦ στυπτικωτέρου βούλεται δηλῶσαι, ἐκδεξόμεθα τὸν λόγον ὡς ἀληθῆ· εἰ δὲ τὸ τοιαύτην ἔχον ποιότητά τε καὶ δύναμιν, οἷον ῥοῦς καὶ ῥῆον ὑπό-

affectus unam habere naturam exiftimant, quidvis aliud potius habendi quam homines, ut qui foli proprios fenfus obtineant. At fi omphaca, rhoon, gallam, balauftium, hypocyftida contrahere conftringereque noftram fateantur fubftantiam, fecernere vero mordicare ac penetrare, piper, napy, pyrethrum, improprie aftringentia nuncupant, quae mordicant et calefaciunt, caeterum in cognofcendis ipfis medicamentis non peccant. Verum fi oportet conjectantem dicere in vocabulis an in rebus hallucinentur, equidem in vocabulis potius falfos viros illos dixerim et maxime quibus Graeca lingua infueta eft, qualis eft Diofcorides Anazarbenfis, qui profecto multa bene dixit eorum quae de materia medica memoriae prodidit, caeterum fignificata Graecarum vocum non fatis pernovit. Hic ergo quum ait magis effe aftrictorium adipem caprinum fuillo, fiquidem acriorem fignificare velit per magis aftrictorium, accipimus fermonem ceu verum, at fi illud, talem habentem qualitatem et facultatem qualem

κυστίς τε καὶ βαλαύστιον, οὐκ ἀληθῆ φήσομεν εἶναι τὸν λόγον. ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ τῶν ἐχιδνῶν στέαρ, ὅταν ἐκ ῥιζῶν τις ἀνασπάσας τὰς ἐν ταῖς μασχάλαις τρίχας ἐπαλείφῃ, φασὶ μὴ καὶ ταύτας φύεσθαι, κάλλιον ἔδοξέ μοι καὶ τούτου πειραθῆναι, καὶ πράξας ὡς ἐκέλευσαν εὗρον ψευδομένους αὐτούς, ὥσπερ καὶ ὅτι [302] τὰς ἀρχὰς τῶν ὑποχύσεων ἰᾶται. τὸ δὲ τῶν ἄρκτων στέαρ ἀλωπεκίαις ἁρμόττειν ἀληθῶς ἔγραψαν, ἔχομεν δ' αὐτοῦ δοκιμώτερα φάρμακα πρὸς τὸ πάθος. ἀλλὰ τό γε μὴν τῶν ἀλωπέκων ὅταν ὠταλγίας φῶσι θεραπεύειν, ἄνευ τοῦ διορίσασθαι ποίας λέγουσιν ὠταλγίας, ὡς οὐδὲ γινώσκουσιν διηρθρωμένως αὐτοῖς ἃ λέγουσιν, οὐδ' ὅλως χρὴ προσέχειν τὸν νοῦν. ἄλλοι δὲ ἰχθύων ἐπαινοῦσι στέαρ, ὡς πρὸς τὰς ὑποχύσεις ἢ ὅπερ ἂν ἐθέλωσι πάθος ὀνομάζειν. ἕτεροι δ' οὐχ ἁπλῶς ἰχθύων, ἀλλὰ ποταμίων γράφουσιν, ἄλλοι δὲ μᾶλλον θαλαττίων, ἵνα δοκῶσί τι πλέον ἐπίστασθαι τῶν πολλῶν.

[γ'. Περὶ μυελοῦ.] Μυελὸς μαλακτικῆς τῶν σκληρυνομένων τε καὶ σκιῤῥουμένων σωμάτων ἐστὶ δυνάμεως, εἴτε

rhus, rheon, hypocyflis, balauftium, haud verum effe fermonem dicemus. Porro quoniam viperarum adipem, ubi radici tus pilos fub alis evulferis, prohibere illos ne nafcantur illitum referunt, vifum eft mihi ejus facere periculum effe fatius, at ubi prout jubent feciffem, mentitos comperi, ficut etiam quod initia fuffufionum fanet. Verum urforum adipem alopecias curare vere eft proditum, quum tamen probatiora habeamus ad eum affectum remedia. Porro quum dicant tamen vulpinum adipem dolores aurium fanare, neque dicant quos aurium dolores, ceu non nofcentibus ipfos diftinguere, attendendum non eft. Alii pifcium adipem laudant, tanquam ad fuffufiones aut quemcunque alium affectum nominare velint congruat. Alii non fimpliciter pifcium dicunt, fed addunt fluviatilium, alii vero potius marinorum, quo videlicet aliquid plus fcire videantur quam vulgus.

[3. *De medulla.*] Medulla vim habet indurata et fcirrhofa corpora emolliendi, five mufculis five tendonibus

μύες εἴτε τένοντες εἴτε σύνδεσμοι τοῦτο πάσχοιεν εἴτε καὶ σπλάγχνα. καλλίστου δ' ἐπειράθην ἀεὶ τοῦ τῶν ἐλάφων, ἐφεξῆς δ' αὐτῶν τοῦ τῶν νέων βοῶν, οὓς δὴ καὶ μόσχους καλοῦσι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸν μυελὸν αὐτῶν ὀνομάζουσι μόσχειον. ὁ δὲ τῶν τράγων καὶ τῶν ταύρων δριμύτερος αὐτῶν ἐστι καὶ ξηραντικώτερος, ὥστ' οὐ δύναται διαλύειν σκληρότητας σκιῤῥώδεις, εἴ τι μεμνήμεθα τῶν ἐν τῷ πέμπτῳ γράμματι περὶ τούτων εἰρημένων. ἐκ δ' οὖν τοῦ μοσχείου γε καὶ ἐλαφείου μυελοῦ καὶ πεσσοὶ μαλακτικοὶ τῶν κατὰ τὰς μήτρας συντίθενται καὶ κατ' αὐτῆς ἔξωθεν τῆς μήτρας ἐπιτίθεται φάρμακα διὰ μυελοῦ σκευαζόμενα, δύναμιν ἔχοντα μαλακτικήν. λαμβάνεται δ' αὖ μόνος ὁ ἐκ τῶν ὀστῶν μυελὸς, ὅσπερ δὴ καὶ ὄντως ἐστὶ μυελὸς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ῥάχεως, ὃν καὶ αὐτὸν ὀνομάζουσι μυελὸν νωτιαῖον, ὄντα σκληρότερόν τε καὶ αὐχμηρότερον τοῦ λοιποῦ. μαλακώτερος γάρ ἐστιν ἐκεῖνος καὶ λιπαρώτερος, καὶ διὰ τοῦτ' ἐγὼ τὸν ἐκ τῆς ῥάχεως ἰδίᾳ καθ' ἑαυτὸν ἄνευ τούτου κατατίθεμαι. φροντίζω δὲ τοῦ μήτε σαπῆναι μήτ' εὐρῶτα σχεῖν ἑκάτερον τῶν μυελῶν. ἐν χειμῶνί τε οὖν πρῶτον αὐτοὺς λαμβάνω, καθάπερ

ſive ligamentis id accidat, ſive etiam viſceribus. Optimam ſemper expertus ſum cervinam, deinde juniorum boum quos vitulos etiam nominant, ac proinde medullam eorum vitulinam appellitant. At hircorum et taurorum tum acrior eſt tum ſiccior. Itaque durities ſcirrhoſas diſſolvere nequit, ſiqua etiam memoria manet eorum quae in quinto libro de his ſunt prodita. Ex vitulina igitur et cervina medulla peſſi componuntur uteros emollientes. Et extrinſecus uteris medicamenta imponuntur, quae ex medulla praeparantur, vim habentia emolliendi. Accipitur autem non ſolum medulla ex oſſibus, quae ſane re vera eſt medulla, ſed et ex ſpina, quam et ipſam medullam nominant, ſpinalem videlicet, quae tum durior tum ſiccior eſt quam alia, illa enim mollior eſt et pinguior, ac proinde ego ſpinalem ſeorſum per ſeſe absque illa repono. Sed ea mihi utriusque cura eſt, ne aut putreſcant aut ſitum colligant. Itaque in hieme primum eas capio, velut et adipem: deinde in aedibus ſiccis

καὶ τὸ στέαρ, εἶτ' ἐν οἴκῳ ξηραίνων ὑπερώῳ τε καὶ ἀνίκμῳ μετὰ φύλλων δάφνης ξηρῶν ἀποτίθεμαι. τὰ γὰρ ὑγρὰ καὶ πρόσφατα φύλλα πολὺ τῆς ἑαυτῶν μεταδίδωσι ποιότητος, ὥστε δριμυτέρους γενέσθαι τοὺς μυελούς. εἰ δέ ποτε καὶ θερμοῦ καὶ νοτίου τοῦ περιέχοντος ὄντος ἀποθέσθαι βουληθείης μυελοὺς ἢ στέαρ, ἔστω σοι παρεσκευασμένος οἶκος μήτε θερμὸς, οἷοι μάλιστά εἰσιν οἱ πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένοι, σήπεται γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις μήτε κατάγειὸς ὑγρὸς, εὐρωτιᾷ γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις, ἀλλ' ὑπερῷός τε καὶ πρὸς ἄρκτον ἐστραμμένος, ἀναπεπταμένας ἔχων μικρὰς θυρίδας ὡς δέχεσθαι τοὺς ἀρκτικοὺς ἀνέμους δι' ἡμέρας τε καὶ νυκτός.

[δ'. *Περὶ κεφαλῶν μαινίδων.*] Κεφαλῶν μαινίδων ταριχηρῶν καίων τις ἐχρῆτο πρὸς τὰς ἐν ἕδρᾳ ῥαγάδας, ὁ δ' αὐτὸς οὗτος καὶ πρὸς γαργαρεῶνα χρονίως ἐσκιῤῥωμένον. ἔοικεν οὖν ἡ δύναμις αὐτῶν ξηραντική τις εἶναι, μὴ πάνυ δριμεῖα. τοῦτο γὰρ ἐνίοις ὑπάρχει τῶν κεκαυμένων, ὡς τό γε ξηραίνειν κοινὸν ἅπασιν.

atque editis plane humoris expertibus cum foliis lauri ficcis repono: nam quae recentia funt et humida multum etiam qualitatis fuae illis impertiunt, ut acriores fiant medullae. At fi quando ambiente calido et auftrino medullas aut adipem voles reponere, paratum fit in hoc cubiculum neque calidum, qualia fere funt quae meridiem fpectant, putrescunt enim in talibus, nec humo proximum atque humidum, nam in talibus fitum contrahunt, fed fuperuum atque excelfum et ad aquilonem obverfum parvas habens apertas feneftras, ut tam noctu quam interdiu ab arcto fpirantes ventos accipiat.

[4. *De capite maenidum.*] Capitibus maenidum fale conditarum uftis ad fedis fiffuras utebatur quidam, et is ipfe ad columellam diu induratam. Videtur ergo vis illarum effe deficcatoria non admodum acris, nam id aduftorum quaepiam obtinent, ficut omnia communiter deficcationem.

[ε΄. Περὶ κεφαλῆς λαγωῶν.] Ἕτερος δὲ κεφαλὴν ὅλην λαγωοῦ καίων ἐχρῆτο πρὸς ἀλωπεκίας μετὰ στέατος ἀρκτείου.

[303] [στ΄. Περὶ κεφαλῆς σαύρων.] Τὴν δὲ τῆς σαύρας κεφαλὴν λειωθεῖσαν ἔνιοι γράφουσι σκόλοπας ἐξάγειν καὶ μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας καὶ ἥλους.

[ζ΄. Περὶ ἐγκεφάλου λαγωοῦ.] Ἐγκέφαλον λαγωοῦ παρατριβόμενόν τε καὶ ἐσθιόμενον. ἐπὶ τῶν ὀδοντιώντων παίδων ἐμάθομεν ὠφέλιμον ὑπάρχειν, ἡψημένης δηλονότι τῆς κεφαλῆς ὅλης ὥσπερ εἴωθα, οὐ μὴν ἐξαίρετός γε ἡ δύναμις αὐτοῦ, ἀλλὰ παραπλησία μέλιτι καὶ βουτύρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα πρὸς ὀδόντας φυομένων παιδίων ἁρμόττει. τινὲς δὲ καὶ φόβοις βοηθεῖν ἐσθιόμενον τὸν ἐγκέφαλον τοῦτον ἔγραψαν.

[η΄. Περὶ κεράτων ἐλάφου καὶ αἰγῶν.] Κέρασιν ἐλάφου καὶ αἰγὸς κεκαυμένοις μάλιστα χρῶνται, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἐχρησάμεθα πολλάκις εἴς τε τὸ λαμπρύνειν τοὺς ὀδόντας καὶ προστέλλειν τὰ οὖλα τὰ πλαδαρά. τὸ δὲ τῆς ἐλάφου τινὲς τῶν γραψάντων τὰ τοιαῦτα μάλιστ᾽ ἐπαινοῦσιν, ὡς εἰ μετὰ τὸ καυθῆναι πλυθείη καὶ δυσεντερίαν καὶ πτύσιν

[5. *De capite leporum.*] Alius caput totum leporis comburens utebatur ad alopecias cum adipe urfino.

[6. *De capite lacertarum.*] Porro lacertae caput contritum quidam palos et fpicula extrahere memoriae reliquerunt tum myrmecias, acrochordonas et clavos.

[7. *De cerebro leporis.*] Cerebrum leporis attritum et esum utile esse didicimus pueris dentientibus, capite videlicet toto elixo, ut fieri folet. Non tamen eximia vis ejus est; fed fimilis melli et butyro et aliis quae ad dentientes pueros conveniunt. Quidam etiam adverfus metum utiliter edi cerebrum hoc prodidere.

[8. *De cornibus cervi et caprae.*] Cornibus cervi et caprae uftis maxime utuntur, ut et nos faepe ufi fumus tum ad candorem dentium tum ad contrahendas mollitie fluidas gingivas. Caeterum cervinum maxime laudatur ac commendatur ab iis qui talia fcribunt. Quod fi ab uftione lavetur, dyfenteriam et fanguinis excreationem, praeterea

αἵματος, ἔτι τε τὰς καλουμένας κοιλιακὰς διαθέσεις ἐκθεραπεύειν, ἰκτερικοῖς τε διδόμενον ὠφέλιμον, ἐπὶ πάντων δὲ τούτων κελεύουσι διδόναι κοχλιάρια δύο, μεμίχασι δὲ αὐτό τινες, ὡς εἴρηται, κεκαυμένον τε καὶ πεπλυμένον καὶ τοῖς ξηραίνουσι κολλυρίοις τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς ῥεύματα. ἔστι γὰρ δηλονότι πάντων τῶν τοιούτων ἡ δύναμις ξηραντική, καθάπερ καὶ εἴρηται.

(145) [θ'. Περὶ πνεύμονος ἀρνείου καὶ χοιρείου καὶ ἀλώπεκος.] Πνεύμων ἄρνειός τε καὶ χοίρειος τὰ ἐξ ὑποδημάτων παρατρίμματα θεραπεύειν πεπίστευται. ὁ δὲ τῆς ἀλώπεκος σκελετευθεὶς εἰ πίνοιτο, τοὺς ἀσθματικοὺς ὠφελεῖ.

[ι'. Περὶ ἥπατος κυνὸς λυττῶντος.] Ἧπαρ τὸ μὲν λυττῶντος κυνὸς ἔγραψάν τινες, εἰ ὀπτηθὲν βρωθείη, τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ δεδηγμένοις γίγνεσθαι βοήθημα, καί τινας μὲν οἶδα τῶν προσενεγκαμένων αὐτὸ ζῆν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκείνῳ μόνῳ, χρησαμένους δ᾽ ἐφεξῆς καὶ τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις, ὧν πεῖραν ἔχομεν ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων. ἤκουσα δέ τινας αὐτῷ μόνῳ πιστεύσαντας ὕστερον ἀποθανόντας.

coeliacos affectus fanat et aurigini utile effe dicunt. Porro duo exhiberi cochlearia ad omnia ista praecipiunt. Miscuerunt autem ipfum nonnulli, ut dictum eft, uftum et elotum, collyriis etiam deficcantibus oculorum fluxiones. Eft enim fcilicet omnium talium vis exiccatoria, velut et ante dictum eft.

[9. *De pulmone agnino et porcino et vulpino.*] Pulmo agninus pariter et porcinus intertrigines a calceamantis curare creditur. At vulpinus, fi bibatur reficcatus, afthmaticos juvat.

[10. *De jecore canis rabidi.*] Jecur canis rabientis, fi affum edatur, remedium exiftere iis qui ab ipfo fuerint morfi quibusdam eft proditum, ac fcio certe quosdam qui fumpfere manfiffe fuperftites, verum non illo duntaxat ufos, fiquidem alia praeterea remedia, quorum fecimus periculum in rabientibus, tunc adhibuimus. Audivi vero quosdam, quum illi foli fidem habuiffent, poftea mortuos.

[ια'. *Περὶ ἥπατος αἰγὸς καὶ τράγου.*] Τὸ δὲ τῆς αἰγὸς ἧπαρ ὀπτῶντές τινες, εἶτα λαμβάνοντες τὸν ἀποῤῥέοντα ἰχῶρα πρὸς νυκτάλωπας χρῶνται, καὶ τὸν ἀτμὸν δ' αὐτοῦ δέχεσθαι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀνεῳγόσι κελεύουσιν ἑψομένου. καὶ μέντοι καὶ ὀπτὸν ἐσθιόμενον πρὸς ταῦτα τὰ παθήματά φασιν ἁρμόττειν, ἐλέγχειν τε τοὺς ἐπιλήπτους, εἰ βρωθείη. ταὐτὸ δὲ δύνασθαι καὶ τὸ τράγειον ἧπαρ.

[ιβ'. *Περὶ ἥπατος σαύρας.*] Ἧπαρ σαύρας ἐντεθὲν ὀδοῦσι βεβρωμένοις ἔγραψάν τινες ἀνωδυνίαν ἐργάζεσθαι.

[304] [ιγ'. *Περὶ κοιλίας αἰθυίας.*] Κοιλίαν αἰθυίας ἐπαινοῦσί τινες ὡς πεπτικὸν φάρμακον, εἴ τις ἢ παραχρῆμα λαμβάνων ἑφθὴν ἢ σκελετεύων προσφέροιτο. πειραθέντες δ' ἡμεῖς αὐτοῦ ματαίαν εὕρομεν τὴν ὑπόσχεσιν, ὥσπερ καὶ τοῦ τῶν ἀλεκτορίδων ἔνδον χιτῶνος, ὃν καὶ αὐτὸν ἔνιοι σκελετεύοντες ὠφελεῖν φασιν, εἰ ποθείη τοὺς στομαχικούς.

[ιδ'. *Περὶ ἥπατος λύκου.*] Τὸ δὲ ἧπαρ τοῦ λύκου πολλάκις μὲν ἔβαλλον εἰς τὸ δι' εὐπατορίου φάρμακον ἡπατικὸν,

[11. *De jecore caprino et hircino.*] Porro caprinum jecur quidam assantes saniemque effluentem excipientes inungunt nyctalopa affectos. Vaporem etiam ejus, dum elixatur, oculis apertis excipiendum praecipiunt. Quin et assum si edatur, et ad eosdem affectus accommodari ajunt: et eos, qui comitiali morbo sunt obnoxii, arguere convulsionemque illis accersere. Idem potest hircinum.

[12. *De jecore lacertae.*] Jecur autem lacertae erosis impositum dentibus eos dolore liberare nonnulli scriptum reliquere.

[13. *De ventre mergi.*] Ventrem mergi quidam commendant tanquam medicamentum concoquens, idque sive protinus elixum sive arefactum comedas. At nos id experti vanam esse promissionem comperimus, sicut sane etiam quod de interna tunica gallinarum memoriae est proditum. Ajunt enim quidam, si ea arefacta bibatur, juvare stomachicos.

[14. *De jecore lupino.*] Jecur lupinum saepenumero in medicamentum indidi hepaticum, quod ex eupa-

οὐ μὴν ὑπεροχῆς τινος ἐπειράθην ἀξιολόγου, παραβάλλων αὐτῷ τὸ χωρὶς τούτου σκευαζόμενον.

[ιε'. Περὶ καστορίου.] Ὄρχεις κάστορος ὀνομάζουσι καστόριον. ἔνδοξον δὲ καὶ πολύχρηστον φάρμακον, ὡς καὶ βιβλίον ὅλον Ἀρχιγένει γεγράφθαι περὶ καστορίου χρήσεως. ἐκεῖνος μὲν οὖν τὰς κατὰ μέρος αὐτοῦ δυνάμεις διῆλθεν, ἐγὼ δ' ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων φαρμάκων, οὕτω κἀπὶ τούτου τὴν καθόλου δύναμιν ἐρῶ, πρὸς ἣν ἀποβλέπων τις εὑρίσκειν ἑαυτῷ δυνήσεται τὰς κατὰ μέρος. ὅτι μὲν δὴ θερμαίνει πρόδηλον. εἰ γὰρ ἐθελήσαις λεῖον ἀκριβῶς ἐργασάμενος αὐτὸ, δεύσας ἐλαίῳ, χρῖσαί τε καὶ ἀνατρῖψαι τι αὐτῷ μόριον, ἐναργῶς αἰσθήσῃ θερμαινόμενον αὐτό. τὰ δὲ θερμαίνοντα πάντα διαφοροῦντά τι τῆς πλησιαζούσης οὐσίας εὐθέως αὐτὴν καὶ ξηραίνει, πλὴν εἰ μή τι φύσει ὑγρὸν εἴη, καθάπερ ἔλαιόν τε καὶ ὕδωρ, ἐπίκτητόν τε ποιότητα θερμὴν, οὐ δύναμιν, προσλάβοι, καθάπερ αὐτὰ ταῦτα πυρὶ πλησιάσαντα καὶ ἡλίῳ θερινῷ. τοῦ τοίνυν καστορίου καὶ ἡ

torio conficitur, nec tamen quod mentione dignum fit amplius praestare comperi, ad illud videlicet comparans quod fine ipfo componitur.

[15. De caftorio.] Testiculos caftoris nuncupant castorium medicamentum et celebre et multi ufus, adeo ut Archigenes de caftorii ufu totum confcripferit librum. Atque ille fane particulares ejus facultates expofuit, nos vero velut in aliis medicamentis fecimus, ita et in hoc quoque generalem modo facultatem dicemus. Quam fi prae oculis habeas, ipfe per te particulares invenire poffis. Itaque quod calefaciat manifeftum eft. Nam fi voles ipfum ad unguem laevigatum oleo maceratum parti cuipiam infricare, evidenter illam incalefcere percipies. Porro calefacientia omnia ubi contracta fubftantiae quippiam digerunt, continuo etiam illam deficcant, nifi fiquid natura fuerit humidum ceu oleum et aqua, atque adventitiam qualitatem calidam, non facultatem, affumpferit, ficut certe haec ipfa igni folive aeftivo admota. Itaque quum caftorii confiftentia quoque

Ed. Chart. XIII. [304.] Ed. Baf. II. (145.)

σύστασις οὖσα ξηρὰ προσειληφυῖά τε τὸ θερμαίνειν εἰκότως ξηραίνει. τοῦτο μὲν οὖν κοινὸν αὐτῷ καὶ ἄλλοις φαρμάκοις παμπόλλοις ἐστί· λεπτομερὲς δ᾽ ἱκανῶς ὑπάρχει καὶ κατὰ τοῦτο πλέον ἑτέρων δύναται, θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων ὁμοίως αὐτῷ. τὰ γάρ τοι λεπτομερῆ φάρμακα δραστικώτερα τῶν παχυμερῶν ἐστι, κἂν ἴσην ἔχῃ τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ διεξέρχεσθαι καὶ κατὰ βάθους ἰέναι τῶν ὁμιλούντων σωμάτων, καὶ μάλισθ᾽ ὅταν ᾖ ταῦτα πυκνὰ, καθάπερ τὰ νευρώδη. φανερῶς γοῦν ὑπὸ τοῦ καστορίου τὰ τοιαῦτα μεγάλως ὠφελεῖται διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. ἀγνοοῦσι δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν, ἐν τῇ τοῦ καστορίου χρήσει προσέχοντες τὸν νοῦν αὐτῷ μόνῳ τῷ τρέμειν ἢ σπᾶσθαί τι μόριον, ἢ ἀναίσθητον ἢ ἀκίνητον εἶναι, ἢ δυσαίσθητον ἢ δυσκίνητον, μὴ γινώσκοντες ἑπόμενα τοιαῦτα συμπτώματα διαθέσεσι σώματος ἀνομοίαις. ἀλλὰ σύ γε παρ᾽ Ἱπποκράτους μαθὼν ἐπὶ πληρώσει τε καὶ κενώσει γίγνεσθαι σπασμὸν, ἔνθα μὲν χρὴ κενῶσαι τὰ παρὰ φύσιν ἐν τοῖς νεύροις περιεχόμενα, καὶ πίνειν δίδου καὶ κατὰ τοῦ δέρματος ἔξωθεν ἐπιτίθει

fit ficca et calefaciendi potentiam habeat adjunctam, merito deficcat, atque hoc illi cum multis aliis medicamentis commune exiftit. Porro quoniam impenfe tenuium eft partium, ob id plus valet quam alia quae fimiliter ut ipfum calefaciunt et deficcant. Nam quae tenuium funt partium medicamenta iis quae funt craffarum funt efficaciora, etiam fi parem fortita fuerint facultatem, nimirum quia penetrent et in altum fubeant admotorum corporum, potiffimum fi ea denfa fuerint velut nervofa. Palam igitur talia ob caufam pofitam magnifice juvantur a caftorio. Caeterum falluntur medicorum plerique in ufu caftorii, quum id modo confiderant partem quampiam aut tremere aut convelli, aut fenfu motuve privatam effe, aut aegre fentire moverive, haud fcientes id genus fymptomata ad diffimiles feqni corporis affectus. At tu ab Hippocrate doctus ex plenitudine pariter et inanitione convulfionem confequi, ubi quidem quae in nervis continentur praeter naturam evacuare confilium eft, ibi et bibendum exhibe et foris cuti caftorium impone, ubi

Ed. Chart. XIII. [304. 305.] Ed. Bas. II. (145.)

καστόριον. ἔνθα δὲ δι' ὑπερβάλλουσαν ξηρότητα γίγνεται σπασμὸς, ἐναντιώτατον εἶναι γίγνωσκε τὸ φάρμακον τοῦτο. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τοῖς τρέμουσι διὰ πλῆθους ὠφελιμώτατόν ἐστιν, ἐναντιώτατον δὲ τοῖς διὰ κένωσιν εἰς τὸ τοιοῦτον πάθος ἐμπίπτουσιν. ἀνάλογον δὲ τοῖς εἰρημένοις πάθεσι καὶ τοῦ λύζειν ἐν τῷ στομάχῳ γιγνομένου τὴν διάθεσιν εὗρον καὶ διορισάμενος. εἰ μὲν ὑπὸ πλήθους τοῦτο πάσχοιεν οἱ κάμνοντες, ἐπὶ τὴν τοῦ καστορίου χρῆσιν ἧκε, διὰ ξηρότητα δὲ καὶ κένωσιν ἢ δι' ὑγρῶν [305] δριμέων δῆξιν εἰ συσταίη, φεῦγε τὸ φάρμακον. ὑπονοήσειε μὲν οὖν τις αὐτὸ τῇ τε ὀσμῇ καὶ τῇ γεύσει προσέχων ἀλλοτριωτάτην ἔχειν ἀνθρώπου σώματι τὴν οὐσίαν. ἐν μέντοι τῇ χρήσει φαίνεται μηδὲν ἐργαζόμενον ὧν τὰ τοιαῦτα ποιεῖ, τὰ μὲν στόμαχον κακοῦντα, τὰ δὲ γαστέρα, τὰ δὲ κεφαλὴν, τὰ δὲ ἄλλο τι. τουτὶ δὲ τὸ φάρμακον εἴθ' ὑγρῷ σώματι προσφέροις δεομένῳ ξηρότητος εἴτε ψυχρῷ θερμότητος, εἴθ' ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ θερμότητος καὶ ξηρότητος χρήζοντι, μεγάλην μὲν ὠφέλειαν ἐπιδείκνυται, βλάβην δ' οὐδεμίαν οὐδενὶ

vero ex ſiccitate nimia obvenerit convulſio, ſcito hoc medicamentum illic eſſe adverſiſſimum. Ad eundem modum iis qui prae plenitudine tremunt utiliſſimum, adverſiſſimum vero iis quibus id accidit ab inanitione. Ad portionem modo dictorum affectuum, ubi ſingultus evenerit ſtomachi, perſcrutato prius inventoque illius affectu ac diſcreto, ſiquidem a plenitudine ipſum aegroti perpetiantur, ad caſtorei uſum accedito, ſin autem a ſiccitate et evacuatione aut acrium humorum morſu provenerit, medicamentum hoc fugito. Sane ſi odori guſtuique advertas animum, ſuſpicaberis humano corpori adverſiſſimam habere ſubſtantiam, tametſi in uſu nihil efficere comperiatur eorum quae talia facere aſſolent. Siquidem alia ſtomachum vitiant, alia ventrem, alia caput, alia aliam quamvis partem laedunt, at hoc medicamentum ſive corpori humido applices reſiccationem poſcenti, ſive frigido calefactionem, ſive humido ſimul frigidoque calefactionem pariter et reſiccationem requirenti, magnam utique experiere commoditatem, nec ullam parti cuiquam noxam afferet, po-

προστρίβεται μορίῳ, καὶ μάλισθ' ὅταν ἀπύρετος ὁ ἄνθρωπος ᾖ, καὶ τῶν πυρεσσόντων δὲ μὴ πάνυ θερμῶς, ἀλλ' ὡς ἂν εἴποι τις χλιαρὸν πυρετὸν, οἷος ἐν καταφοραῖς μάλιστα καὶ ληθάργοις γίγνεται. πολλοῖς μὲν πάνυ τὸ καστόριον ἐδώκαμεν, ἅμα μὲν πέπερι λευκῷ κοχλιαρίου πλῆθος ἑκατέρου διὰ μελικράτου ποτίζοντες, ἐβλάβη δ' οὐδεὶς οὐδὲν, ἀλλὰ καταμηνίων ἐπεχομένων προκενώσας ἀπὸ σφυροῦ μετρίως, εἶτα διδοὺς καστόριον μετὰ γλήχωνος ἢ καλαμίνθης, ἐπειράθην ἀεὶ τοῦ φαρμάκου κινοῦντος κάθαρσιν, ἄνευ τοῦ βλαβῆναί τι τὴν ἄνθρωπον. ἐκβάλλει δὲ καὶ χόρια κατεσχημένα. ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα διὰ μελικράτου πινόμενον ἐργάζεται. τοὺς δὲ ἐμπνευματουμένους τὴν γαστέρα δυσιάτως ἢ στροφουμένους ἢ λύζοντας, ἐπὶ ψυχροῖς καὶ γλίσχροις χυμοῖς ἢ παχεῖ καὶ φυσώδει πνεύματι, δι' ὀξυκράτου πινόμενον ὀνίνησιν· ὅσα δὲ εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον ὠφελεῖ, ταῦτα καὶ κατὰ τοῦ δέρματος ἐπιτιθέμενον ἅμα σικυωνίῳ ἢ παλαιῷ ἐλαίῳ. τὰ δὲ πλείονος θερμότητος δεόμενα καὶ ἀνατρίβειν προσήκει δι' ἑαυτοῦ. ὠφελεῖ δὲ καὶ εἴ τις

tiffimum fi febri vacet aut non admodum calidam perpetiatur homo febrim, fed ut fic dicam tepidam, qualis accidit in cataphoris maxime et lethargis. Ac multis fane caftorium exhibuimus una cum pipere albo, utrumque menfura cochlearii ex melicrato bibendum praebentes, nec quisquam ullam fenfit noxam. Sed et menfibus retentis, ubi per venam quae in talo eft modice evacuaffem oblato caftorio una cum pulegio aut calamintha, femper medicamentum hoc expertus fum purgationem ciere absque foeminae laefione. Praeterea fecundas morantes ejicit, eaque omnia ex melicrato potum efficit. At quibus ita venter ftatu distenditur, ut aegre curationem admittat, itaque torminibus vexatur, atque fingultu idque ob frigidos craffosque humores aut craffos flatulentosque fpiritus, eos ex oxycrato potum adjuvat. Quae porro juvat in corpus intro fumptum, iis prodeft quoque cuti impofitum cum ficyonio aut veteri oleo, quae vero ampliori caliditate indigent, iis etiam per fefe infricari debet. Juvat etiam fi quis fuffitum ejus in

ἐπ' ἄνθραξιν αὐτὸ θυμιῶν ἀρύῃ διὰ τῆς εἰσπνοῆς, καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὸν πνεύμονα καὶ ἐγκέφαλον ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ πάθη. τά γε μὴν ληθαργικὰ καὶ καταφορικὰ πάντα πάθη μετὰ πυρετῶν ἄμεινον οὐ τῶν εἰρημένων ἐλαίων τινὶ δεύοντας θεραπεύειν, ἀλλὰ διὰ ῥοδίνου μᾶλλον ἐπιτιθέναι τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ αὐχένι.

(146) [ιστ'. Περὶ νεφρῶν σκίγκων.] Τὰ περὶ τοὺς νεφροὺς τῶν σκίγκων ὡς ἐντατικὰ αἰδοίων πίνεται καὶ ἀντιπεπονθέναι γε αὐτοῖς δοκεῖ, μάλιστα θρίδακος σπέρμα μεθ' ὕδατος πινόμενον. ἔνιοι δὲ καὶ τὸ τῶν φακῶν ἀφέψημα μετὰ μέλιτος πινόμενον παύειν φασὶ τὰς ἐντάσεις.

[ιζ'. Περὶ ὀνύχων αἰγείων καὶ ὀνείων.] Ὄνυχας αἰγῶν ἔνιοι καυθέντας, εἶτα τὴν τέφραν ὄξει δεύοντες ἀλωπεκίας καταχρίουσιν, ὥστ' εἴη ἂν καὶ ἡ τοιαύτη τέφρα λεπτυντικῆς δυνάμεως. ἔνιοι τοὺς τῶν ὄνων ὄνυχας καυθέντας ἐπιλήπτους φασὶ θεραπεύειν, εἰ πίνοιντο συνεχῶς, ἐλαίῳ δὲ φυραθέντας χοιράδας διαφορεῖν· ἐπιπαττομένην δὲ τὴν αὐτὴν τέφραν ξηρὰν ἰᾶσθαι τὰ χίμεθλα.

prunis impofiti infpiratione hauriat, maxime affectus humidos et frigidos in pulmone aut capite confiftentes. Attamen lethargicos et cataphoricos affectus omnes, qui quidem adjunctam habent febrem, praeftat non dictorum oleorum quopiam macerantes curare, fed potius ex rofaceo capiti colloque imponere.

[16. *De renibus fcincorum.*] Renes fcincorum bibunt quidam tanquam pudenda intendentes, quorum contrarium accidere videtur maxime femine lactucae poto ex aqua. Sed et quidam lenticularum decoctum cum melle bibitum intenfiones fedare referunt.

[17. *De unguibus caprarum et afinorum.*] Quidam ungues caprarum deuftos moxque aceto perfufos alopeciis illinunt. Itaque fuerit et talis cinis facultatis extenuatoriae. Sunt autem qui combuftos afinorum ungues comitialem morbum curare dicant, fi fcilicet affiduo bibantur, fi vero oleo macerentur, ftrumas digerere, fed et ipfum cinerem, fi ficco infperfus fuerit, fanare perniones.

[ιη'. Περὶ ὀστῶν κεκαυμένων.] Ὀστᾶ κεκαυμένα διαφορητικῆς καὶ ξηραντικῆς ἱκανῶς ἐστι δυνάμεως, μάλιστα δέ φασιν ἔνιοι τὰ τῶν ἀνθρώπων δύνασθαι τοῦτο. τόν γε μὴν ὕειον ἀστράγαλον κεκαυμένον, εἶτα πινόμενον, ἐμπνευματώσεις καὶ στρόφους ἔφασαν θεραπεύειν. ἔγνων δέ τινας τῶν καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπων ὀστᾶ κεκαυμένα ποτίζοντας, μὴ γινωσκόντων τῶν πινόντων ὅ τι πίνοιεν, ὅπως μὴ μυσάττοιντο, πολλῶν ἐπιληψίαν τε καὶ ἀρθρῖτιν ἐκτεθεραπευκέναι.

[306] [ιθ'. Περὶ γήρως ὄφεως.] Γῆρας ὄφεως ἔγραψάν τινες ἀναζεσθὲν ἐν ὄξει θεραπεύειν ὀδονταλγίας.

[κ'. Περὶ δέρματος προβάτου.] Δέρμα προβάτου νεωστὶ ἐκδεδαρμένου περιτεθὲν τοῖς μεμαστιγωμένοις ὁπωσοῦν ἐναργῶς ὠφελεῖ πάντων ἑτέρων μᾶλλον, ὡς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ καὶ νυκτὶ θεραπεύειν αὐτούς· συμπέπτει τε γὰρ καὶ διαφορεῖ τὰ ὕφαιμα.

[κα'. Περὶ ἵππων λειχήνων.] Λειχῆνας ἵππων λειωθέντας σὺν ὄξει γεγράφασί τινες ἐπιληψίας θεραπεύειν, ἔνιοι δὲ καὶ πρὸς παντὸς θηρίου δῆγμα συμβουλεύουσι χρῆσθαι.

[18. *De offibus uftis.*] Offa combufta admodum digerentem exiccantemque vim obtinent, et id maxime, ut quidam afferunt, humana. Certe talum fuillum combuftum ac deinde bibitum inflationes et tormina fanare dixerunt. Novi autem noftratium quosdam offa combufta potui exhibuiffe, haud fcientibus qui biberent quidnam bibiffent, ne fcilicet averfarentur, ac multorum tum epilepfiam tum arthritim curaffe.

[19. *De fenecta ferpentis.*] Senectam ferpentis fcripfere quidam in aceto bullitam dentium mederi doloribus.

[20. *De pelle ovina.*] Pellis ovina recens detracta circumpofita iis, qui quocunque modo fuerint verberati, omnium luculentiffime adjuvat, adeo ut die ac nocte una illos curet; concoquit enim et digerit quae fub cute fanguinem habent.

[21. *De equorum lichenibus.*] Equorum lichenàs cum aceto tritas comitiales curare fcriptum quibusdam eft, alii vero et ad cujusvis ferae morfum adhiberi confulunt.

Ed. Chart. XIII. [306.] Ed. Baf. II. (146.)

[κβ'. Περὶ ἀράχνης ὑφάσματος.] Ἀράχνης ὕφασμα γράφουσί τινες ἀφλέγμαντα φυλάττειν τὰ ἐπιπολῆς ἕλκη.

[κγ'. Περὶ δερμάτων παλαιῶν.] Δέρματα παλαιὰ τὰ ἀπὸ τῶν καττυμάτων καυθέντα πρὸς τὰ ἐκ τῶν ὑποδημάτων ἐκθλίμματα γεγράφασιν ἁρμόττειν, ὡς δῆθεν ἀντιπαθείᾳ τινὶ τοῦτο ποιοῦντα. φλεγμαίνοντα μὲν οὖν οὐκ ὠφελεῖται, παυσαμένης δὲ τῆς φλεγμονῆς εἰκότως ὠφελεῖται ξηραινόμενα· ξηραντικὴ γὰρ ἡ τοιαύτη τέφρα. καὶ ἡμεῖς ἐχρησάμεθά ποτε κατὰ ἀγρὸν αὐτῇ πρός τι τοιοῦτον ἐκ παρατρίμματος ἕλκος. θεραπεύει δ' εἰκότως ἡ τοιαύτη τέφρα καὶ τὰ πυρίκαυτα τῶν ἑλκῶν καὶ τὰ καλούμενα παρατρίμματα κατὰ τοὺς μηροὺς γινόμενα.

[κδ'. Περὶ ὀστρείων.] Ὄστρεια καλοῦσιν ἔνιοι πάντα τὰ ὀστρακόδερμα πρὸς Ἀριστοτέλους ὀνομασθέντα. τὸ δ' ὑπὸ τῶν πολλῶν ὄστρεον ὀνομαζόμενον, ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ χωρὶς τοῦ ι λεγόμενον, εἶδος ἕν τι τῶν ὀστρείων τίθενται, περιλαμβάνοντες ἐν τῷ παντὶ γένει καὶ κήρυκας καὶ

[22.* *De tela aranei.*] Aranei telam fcribunt quidam a phlegmone tueri fummae cutis ulcera.

[23. *De coriis veteribus.*] Coria vetera quae videlicet veteramentorum funt ufta, ad attritiones commodari calceamentorum fcriptum a quibusdam eft, tanquam fcilicet hoc faciant ex antipatheia quadam. Certe quae phlegmone obfidentur, haudquaquam juvantur, verum ubi fedata fuit phlegmone, non injuria juvantur, nempe quia reficcantur, eft enim talis cinis reficcatorius. Ac nos fane quandoque in agro ad ulcus ejusmodi ex attritione fumus ufi. Curat autem talis cinis non abs re ulcerum ambufta et quae vocantur intertrigines in feminibus exiftentes.

[24. *De oftreiis.*] Oftreia quidam nuncupant omnia teftacea ab Ariftotele appellata. At quod a plerisque vocatur oftreon, fecunda fyllaba absque i fcripta, unam effe oftreiorum fpeciem conftituunt, in toto genere comprehen-

πορφύρας καὶ χήμας καὶ πίνας ἅπαντά τε τὰ παραπλήσια, ἐφ' ὧν ἐφεξῆς ἐρῶ.

[κε'. Περὶ κηρύκων καὶ πορφυρῶν.] Κηρύκων καὶ πορφυρῶν τὸ ὄστρακον, ἐπειδὴ σκληρότατόν ἐστιν, οὐδέποτ' αὐτῷ χωρὶς καύσεως κέχρημαι. καυθὲν μέντοι ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, ἀκριβῶς δ' αὐτὸ χρὴ λειοῦν, ὡς χνοῶδες γίνεσθαι, κόψαντα δηλονότι τι καὶ σήσαντα πρότερον. ἔστω δέ σοι τοῦτο κοινὸν ἐπὶ πάντων τῶν λιθώδη καὶ ὀστρακώδη τὴν οὐσίαν ἐχόντων. εἰ μὴ γὰρ ἀκριβῶς λειωθείη, παραπλήσια ταῖς ψάμμοις ἐστί. καὶ αὐτὸ δὲ καθ' αὑτὸ λειωθέντων αὐτῶν τὸ γινόμενον ἄλευρον ἕλκεσι κακοήθεσιν ἁρμόττει. κοινὸν δὲ καὶ τοῦτ' αὐτὸ πάντων ἐστὶ τῶν ξηραινόντων ἰσχυρῶς, ἄνευ τοῦ δάκνειν ἐπιφανῶς· ἐρεθίζοντα γὰρ ἐκεῖνα ῥευμάτων αἴτια γίνεται. καὶ ἄλλο δέ τι κοινὸν ὑπάρχει τοῖς τοιούτοις ἅπασι, μετ' ὀξυκράτου γὰρ ἢ ὄξους ἢ οἰνομέλιτος ἢ ὀξυμέλιτος ἐπιτήδεια τοῖς σηπεδονώδεσιν ἕλκεσι γίγνεται. διὰ τοῦτο καὶ οἱ λίθοι πάντες εἰς τοιαύτην ἀγόμενοι χρείαν οἱ μὲν μᾶλλον, οἱ δ' ἧττον, ἅπαντες δ' αὖ ὠφελοῦσι.

dentes et buccina et purpuras et chamas et pinas et fimilia omnia, de quibus deinceps dicam.

[25. *De buccinis et purpuris.*] Buccinorum purpurarumque tefta, quandoquidem duriffima eft, nunquam absque uftione utor, atque ufta quidem deficcandi vim admodum poffidet. Caeterum ad unguem eam laevigare planeque pollinis in modum neceffe eft, tundendo fcilicet et cribrando prius. Quod tibi commune fit in omnibus lapidofis teftaceisque fubftantiis praeceptum; nam nifi exacte laevia fint reddita, arenis fimilia funt. Per fe autem illarum tritarum farina ulceribus malignis competit. Id quod ipfum quoque commune eft omnium quae citra infignem morfum deficcant vehementer, quippe quum alioqui fluxionum caufa exiftant. Sed et aliud eft omnium id genus commune, nempe ut cum aceto aut oxycrato aut oenomelite aut oxymelite idonea fit ulceribus putrefcentibus. Idcirco lapides omnes ubi ad eum ufum applicantur, aliis magis, aliis minus, certe omnes conferunt.

[307] [κστ΄. Περὶ ὀστρέων.] Ὀστρέων τὸ ὄστρακον καυθὲν ὁμοίας ἐστὶ δυνάμεως τῷ τῶν κηρύκων ὀστράκῳ, καὶ μᾶλλον ἔτι λεπτομερεστέρας, ἀσφαλέστερον δ' εἰπεῖν, ἧττον παχυμεροῦς. ἅπαντα γὰρ γεώδη καὶ σκληρὰν τὴν τοῦ σώματος ἔχοντα σύστασίν τε καὶ πῆξιν ἱκανῶς ἐστι παχυμερῆ, διὸ καὶ λειοῦν ἐπιμελῶς αὐτὰ προσήκει. ὅταν οὖν ποτ' εἴπωμεν ἕτερον ἑτέρου τούτων εἶναι λεπτομερέστερον, οὕτως ἀκούειν χρὴ τῆς λέξεως, ὡς εἰ καὶ τὸν Ὀδυσσέα φαίημεν εἶναι τοῦ Θερσίτου μείζονα, μικρῶν ἀμφοτέρων ὄντων, ἢ τὸν Αἴαντα τοῦ Ἀχιλλέως μικρότερον, ἀμφοῖν καὶ τούτων μεγάλων ὄντων. ἔχει δ', ὡς εἴρηται καὶ πρόσθεν, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τῆς συνακτικῆς τι δυνάμεως ἐν ἑαυτοῖς, δι' ἣν καὶ πιληθείσης αὐτῶν τῆς οὐσίας σκληρὰ καὶ γεώδη γέγονεν, ὃ διὰ τῆς καύσεως ἀποβαλόντα τὴν ἐναντίαν ἐπικτᾶται δύναμιν, ἣν διαφορητικὴν ὀνομάζομεν. εἰ δὲ πλύναις αὐτὰ καὶ καύσαις, τὸ μὲν οἷον ἐμπύρευμα πᾶν ἐναποτίθεται τῷ ὕδατι, καὶ τοῦτό γ' ἐργάζεται θερμαῖνον λεπτομερῶς, ὡς καὶ σήπειν ἐνίοτε. τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἄδηκτον γίγνεται γεῶδες, ὃ

[26. *De oftreis.*] Oftreorum tefta ufta fimilis eft facultatis buccinorum teftis, tametfi etiam tenuioris, imo ut certius veriusque dicam, minus craffae. Nam terreftrem duramque corporis fortita confiftentiam concretionemque, impendio omnia craffarum funt partium. Itaque accurate ea laevigare neceffe eft. Quamobrem quum dicimus horum aliud alio effe tenuius, ita inaudienda dictio eft, tanquam fi Ulyffem Therfite dicamus majorem, quum uterque tamen fuerit parvus, aut Ajacem Achille minorem, quum ambo itidem fuerint magni. Caeterum omnia id genus, ut antea eft dictum, cogendi quandam in fe facultatem obtinent, per quam condenfata eorum effentia dura terreftriaque funt reddita, quam ubi per uftionem depofuerint, contrariam afcifcunt facultatem, quam vocant digerentem; porro fi ufferis ea laverisque, ignea tota natura in aquam depofita, ipfam efficiunt cum tenuitate calefacientem, adeo ut et interdum putrefaciat, reliquum vero terreum morfus fit ex-

μάλιστά ἐστιν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἑλκῶν χρήσιμον, εἰς πλήρωσίν τε καὶ συνούλωσιν. τῷ δ' οὖν ὀστράκῳ τῶν ὀνομαζομένων ἰδίως ὀστρέων κεκαυμένῳ χρῶμαι πρὸς τὰς ἐκ ῥευμάτων χρονίας καὶ δυσσαρκώτους κοιλότητας, ὅσαι συραγγώδεις εἰσὶ καὶ βαθεῖαι, περιτεθεὶς ἔξωθεν αὐτὸ μετὰ παλαιοῦ στέατος ὑείου. καλεῖται δ' ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀξούγγιον τοῦτο. καὶ εἴς γε τὸν κόλπον αὐτὸν ἐμβάλλω τι τῶν τὰ τοιαῦτα σαρκούντων, οἷόν ἐστι καὶ τὸ κεκαυμένον διφρυγὲς, ὃ καλοῦσι σπεκάριον. ὁμοίας δὲ κατὰ γένος ἐστὶ δυνάμεως καὶ τὰ τῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων ὄστρακα καυθέντα, μάλιστα δ', ὡς ἔφην, τὸ τῶν ὀστρέων, εἶτα τῶν κηρύκων τε καὶ πορφυρῶν. μίγνυταί τε οὖν ἐμπλαστικαῖς δυνάμεσι διαφορητικαῖς ἡ τοιαύτη τέφρα καὶ μετὰ στέατος ἅπαντος διαφορεῖ. τῷ δ' εἶναι διαφορητικώτερον τὸ παλαιὸν ἐκείνῳ μᾶλλον μίγνυται. δριμύτερον δὲ τοῦ προσή(147)κοντος γίνεται τὸ φάρμακον, εἰ τῶν δριμέων τι μίξειας αὐτῷ στεάτων, ὑπὲρ ὧν ἔμπροσθεν διωρισάμην. ἀλλὰ καὶ λαμπρύνει τοὺς ὀδόντας ἡ τῶν τοιούτων ἁπάντων τέφρα, οὐ

pers, id quod maxime implendis cicatriceque claudendis ulceribus humidis eſt utile. Igitur teſta eorum quae peculiariter vocantur oſtrea, combuſta utor ad diuturnas ex fluxione aegreque carne implebiles cavitates, nempe quae fiſtuloſae ſunt atque profundae, eam foris cum ſuillo adipe veterato circumponens, id vulgo axungiam nuncupant. At in ſinum ipſum aliquid eorum quae talia carne implent immitto, quale aes uſtum diphryges, quod ſpecarium nominant. Parem in genere facultatem habent et caeterorum oſtracodermorum teſtae deuſtae, maxime vero, ut dixi, oſtreorum, deinde buccinorum et purpurarum. Itaque cinis ejus generi emplaſticis miſcetur facultatibus digerentibus et cum quovis adipe digerit. Verum quoniam inveteratus efficacius digerit, illi magis miſceri ſolet. Porro potentius hoc medicamentum digeret, ſi acrem illi adipem quempiam miſcueris, de quibus ſuperius determinatum eſt. Quin et dentes ſplendidiores talium omnium cinis efficit, non tan-

μόνῳ τῷ ῥυπτικῷ τῆς δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ τῷ τῆς οὐσίας τραχεῖ, καθάπερ ἡ κίσσηρίς τε καὶ τὸ τῶν κλιβάνων ὄστρακον. ἐν μὲν οὖν τῇ τοιαύτῃ χρήσει πάνυ σφόδρα λειοῦν οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστι τὰ οὕτω καυθέντα, τοῖς δὲ κακοήθεσιν ἕλκεσιν ἐπὶ πάντων ἀκριβῶς προλειώσεις. καὶ τὰ ὑπερσαρκοῦντα δὲ μετρίως καθαιρεῖ καὶ προστέλλει. μετά γε μὴν ἁλῶν πάντα τὰ τοιαῦτα καυθέντα ποιεῖ μὲν καὶ τὸ τῶν ὀδόντων σμῆγμα δραστικώτερον, ὡς τὰ πλαδαρὰ τῶν οὔλων ξηραίνειν, ἀλλὰ καὶ τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ὠφελεῖ.

[κζ΄. Περὶ σηπίας.] Ἱκανῶς τὸ σηπίας ὄστρακον χαῦνόν ἐστιν, οὐχ ὥσπερ τὰ τῶν ὀστρείων λιθώδη. τὸ μὲν οὖν ῥύπτειν, ὥσπερ καὶ τἄλλα τῶν ὀστρακοδέρμων ὄστρακα, κοινὸν αὐτῷ πρὸς ἐκεῖνα, καθάπερ γε καὶ τὸ ξηραίνειν. τὸ δὲ τῆς οὐσίας λεπτομερὲς ἐξαίρετον αὐτῷ παρὰ τἄλλα ὑπάρχει, διὸ καὶ καυθέντι χρώμεθα πρὸς ἀλφοὺς ἔφηλίν τε καὶ φακοὺς καὶ ψώρας. ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀρυκτοῖς ἁλσὶ μιχθὲν ἀποτήκει τὰ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς γινόμενα πτερύγια. καὶ πρὶν καυθῆναι δὲ ὀπτώμενόν τε καὶ λειούμενον ὀδόντας τε λαμπρύ-

tum extergendi potentia, fed et afperitate fubftantiae, velut et pumex et tefta clibani. Verum in ufu ejusmodi non eft necesse, quae fic ufta funt admodum laevigare, at in ulceribus rebellibus prae omnibus diligenter funt laeviganda ac infpergenda. Porro excrefcentiam carnis mediocriter exterunt comprimuntque. Ad haec cum fale omnia id genus ufta dentium fmegma reddunt efficacius, adeo, ut non modo laxitatem mollitiemque gingivarum deficcet, verum etiam ulcera putrefcentia adjuvet.

[27. *De fepia.*] Sepiarum tefta admodum laxa eft, non ut oftreorum lapidofa. Itaque absterfio quidem illi cum aliis oftracodermorum teftis communis eft, velut etiam deficcatio, caeterum partium tenuitas eximia illi prae caeteris ineft. Quocirca ufta ea utimur ad vitiligines, ephelin, lentes, pforas. Quin et foffili fali mixta, in oculis exiftentes ungues eliquat. Et antequam uratur, contrita et laevigata dentibus fplendorem affert, ulceraque deficcat. Porro

νει καὶ ξηραίνει τὰ [308] ἕλκη. τῷ συμμέτρῳ αὐτοῦ τῆς τραχύτητος καὶ πρὸς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς μεγάλας τραχύτητας, ἃς καλοῦσιν συκώσεις, εἰώθαμεν χρῆσθαι, διαγλύφοντες ἐξ αὐτοῦ παραπλήσιόν τι κολλυρίῳ κατὰ τὸ σχῆμα καὶ ἀνατρίβοντες αὐτὰς ὡς αἱμάξαι. τούτου γὰρ γενομένου καὶ τὰ καθαιρετικὰ τῶν κολλυρίων ἄμεινον ἐπ' αὐτῶν ἐνεργεῖ.

[κη'. Περὶ πωμάτων πορφυρῶν.] Πώματα πορφυρῶν δι' ὄξους ποθέντα σπλῆνας οἰδαλέους ἔγραψάν τινες ἰᾶσθαι, θυμιώμενα δὲ τὰς πνιγομένας ὑστερικῶς ὠφελεῖν ἐκβάλλειν τε τὰ κατεχόμενα χόρια.

[κθ'. Περὶ ἐρίων οἰσυπηρῶν.] Ἔρια τὰ μὲν ἔτι ῥυπαρὰ, καὶ διὰ τοῦτο καλούμενα πρός τινων οἰσυπηρὰ, χρησίμως δέχεται τὰς κατὰ τῶν τεθλασμένων ἢ ὁπωσοῦν πεπληγότων μορίων ἐπιβροχὰς, συνεργαζόμενα πρὸς τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν διὰ τὸν οἴσυπον. τὰ δὲ πεπλυμένα καὶ μηκέτι ἔχοντα τὸν οἴσυπον ὕλη τις ἐπιτήδειος γίνεται πρὸς τὸ δέξασθαι τὰς ἐπιβρεχομένας ὑγρότητας. καυθέντα δὲ δύναμιν

hoc nomine, quod mediocrem obtinet afperitatem adhibemus eam et ad ingentes oculorum afperitates, quas fycofeis appellare confuevimus. Nam exculpentes ex ea quiddam ipfa figura fimile collyrio, eo illas confricamus, donec fanguinem reddere incipiant, quo facto collyria cathaeretica five detrahentia praeftantius affectum fuum in illas exerunt.

[28. *De operculis purpurarum,*] Opercula purpurarum quidam memoriae prodiderunt ex aceto bibita lienes turgidos fanare et fuffitu eas, quae uteri fuffocatione periclitantur, juvare, praeterea retentas ejicere fecundas.

[29. *De lana fuccida.*] Lana fordida, ac proinde a quibusdam appellata fuccida, idonee excipit irrigationes, quae adhibentur contufis aut quomodocunque percuffis particulis, ut quae utilitatem ex illis proficifcentem promoveat, idque propter oefypon. Lota vero nec amplius oefypon habens, apta quaedam materia fit humoribus qui irrigantur excipiendis. Porro ufta vim habet acrem pariter et

ἔχει δριμεῖάν τε καὶ θερμὴν ἅμα λεπτομερείᾳ, ὥστε καὶ τὰς πλαδαρὰς σάρκας ἐπὶ τῶν ἑλκῶν ἀποτήκειν τάχιστα. βάλλεται δὲ καὶ εἰς φάρμακον ξηραντικὸν, καῖε δ' αὐτὰ καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων τὰ πλεῖστα, χύτραν καινὴν πληρῶν, εἶτα πωμάζων ὀπὰς πλέονας ἔχοντι πώματι.

[λ'. Περὶ τριχῶν κεκαυμένων.] Τρίχες κεκαυμέναι παραπλησίως τοῖς κεκαυμένοις ἐρίοις θερμαντικῆς τε καὶ ξηραντικῆς ἱκανῶς εἰσι δυνάμεως.

[λα'. Περὶ τῆς τῶν ὠῶν δυνάμεως.] Ἀκόλουθον ἂν εἴη τῇ περὶ τῶν μορίων διδασκαλίᾳ καὶ περὶ τῶν ὠῶν εἰπεῖν, ἀλλαχόθι γὰρ αὐτῶν οὐκ ἔχω μνημονεῦσαι. μέρη μὲν οὖν τῶν ζώων οὐκ ἔστι τὰ ὠὰ, καθάπερ οὐδὲ τῶν δένδρων ὁ καρπὸς, οὐδὲ τῶν κυουσῶν τὰ ἔμβρυα, τοῖς δ' ἐπιφυομένοις ἀνάλογον ἔχει. φαίνεται δὲ τῶν ἐπιφυομένων τὰ μὲν οἰκεῖα πάντῃ ταῖς φύσεσιν τῶν φυτῶν ἢ ζώων εἶναι, τὰ δ' οὐ πάντῃ τοιαῦτα, καθάπερ ὁ ἰξὸς ὁ ἐπιφυόμενος ταῖς δρυσὶν, οὐδ' ἁπλῶς εἴ τι τοῖς δένδροις ἑτερογενὲς ἐπιφύεται δένδρον ἢ θάμνος ἢ καρπὸς ἢ πόα ἢ ὅλως ἐκβλάστημά τι,

calidam una cum partium tenuitate. Itaque molles nimiumque humidas ulcerum carnes celerrime eliquat. Inditur et in medicamenta deficcatoria. Urito eam tanquam alia plurima, ollam implens novam, quam tegat operculum multis foraminibus pertufum.

[30. *De pilis uftis.*] Pili ufti fimiliter ut ufta lana calefacientis deficcantisque admodum funt facultatis.

[31. *De ovorum facultate.*] Confequens fuerit ad partium doctrinam de ovis differere, nam alibi eorum meminiffe non licet. Sane ova partes non funt animalium, ceu nec arborum fructus, nec gravidarum foetus, verum proportione refpondet iis quae agnafcuntur. Itaque eorum quae agnafcuntur quaedam plane familiaria propriaque confpiciuntur tum plantarum tum animalium naturis, quaedam non omnino talia, ut vifcum, quod agnafcitur quercubus, et ut femel dicam fi qua arboribus alterius generis arbor, frutex, fructus, herba, aut omnino germen quod-

καθάπερ οἱ μύκητες. ἐκ δ' οὖν τῶν οἰκείων ἐστὶ καὶ τὸ ἔριον ἐπὶ τῶν προβάτων καὶ αἱ τρίχες ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων, καὶ τὰ κέρατα δὲ τὰ ἀποπίπτοντα καὶ πάλιν φυόμενα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀῤῥένων ἐλάφων, ἐκ τούτου τοῦ γένους ἐστί. τὰ δὲ κυούμενα τοῖς καρποῖς ἀνάλογον ἔχει, διαδοχῆς ἕνεκα τοῦ γένους ὑπὸ τῆς φύσεως γινόμενα. τούτων ἕν τι καὶ τὸ ᾠόν ἐστιν, ἕνεκα τῆς τοῦ γένους διαμονῆς γεγονός. ἔστι δὲ καὶ ὡς τροφὴ χρήσιμον, ἀλλὰ νῦν οὐ πρόκειται περὶ τροφῆς λέγειν. ὅσα τοίνυν ὡς φάρμακα ἐνεργεῖ, ταῦτ' εἰρήσεται κατὰ τόνδε τὸν λόγον, ἐξ ὀλίγων τῶν κατὰ μέρος χρήσεων εὑρισκόντων ἡμῶν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, κατά τε τὰ μόρια καὶ τὴν ὅλην οὐσίαν, ἐμάθομεν γὰρ ὅπως εὑρεθείσης τῆς καθόλου δυνάμεως ἑκάστου τῶν ὄντων ἐπὶ πολλὰς κατὰ μέρος χρήσεις ἄγειν αὐτὴν δυνάμεθα. προεμεμαθήκαμεν δὲ καὶ ὅπως ἐκ μιᾶς [309] ἢ δευτέρας πείρας ἐστὶ περὶ τῆς καθόλου δυνάμεως συλλογίσασθαι. τὸ μὲν οὖν λευκὸν καὶ λεπτὸν τῶν ᾠῶν, ᾧ καὶ πρὸς τὰς ὀφθαλμίας χρώμεθα, τῶν ἀδηκτοτάτων ἐστὶ φαρμάκων, οὐδ' ἀποτυχίαν εἶχον ἐκ δυσ-

piam, ut fungi, agnafcantur. Ex familiaribus autem eft et ovium lana et aliorum animalium pili, et cornua quae decidentia denuo recrefcunt, ut in mafculis cervis, ex hoc funt genere. Conceptus autem five foetus fructibus proportione refpondent, nimirum ad generis propagationem a natura creati. Ex his unum eft et ovum factum ad generis fucceffionem perpetuitatemque. Caeterum utile eft et tanquam nutrimentum, verum de nutrimento non eft nunc inftitutum differere. Proinde quae tanquam medicamentum efficere poteft, ea hoc loco recenfebo, ex pauculis ufibus particularibus vim ejus exquirens tum in partibus, tum in tota fubftantia. Siquidem quo pacto inventa rerum cujusque generali facultate ad multos eam ufus particulares ducere poffimus didicimus. Infuper docti jam fumus, quomodo ex uno alterove experimento de generali facultate liceat colligere. Igitur ovorum album et tenue illud, quo item ad ophthalmias utimur, ex numero eft medicamentorum minime mordicantium, nec unquam effectu fruftratus

κρασίας τοιαύτης, οἵαν ἔχει τὸ γάλα πολλάκις, ὡς ἔμπροσθεν ἐδείκνυμεν ἐπὶ τῶν ἠπεπτηκότων ζώων ἢ ὑπερπεπεινηκότων ἢ ὑπερδεδιψηκότων ἢ μοχθηροῖς ἐδέσμασι κεχρημένων, ἃ δὴ καὶ μᾶλλον ἐπὶ γυναικῶν εἴωθε γίνεσθαι διὰ τὴν τῆς διαίτης πλημμέλειαν. τὰ δ' ὠὰ μίαν μόνην ἐπιδέχεται μοχθηρίαν τὴν ἐκ τῆς παλαιότητος, ἣν ῥᾷστον φυλάττεσθαι τοῖς προσφάτοις χρώμενον. ἔστι δὲ συνηθέστατον ἡμῖν εὐποριστότατόν τε τὸ τῶν ἀλεκτορίδων, καὶ διὰ τοῦτο αὐτῷ χρώμεθα, μὴ δεόμενοι τῶν ἄλλων, καίτοι τὴν αὐτὴν ἐχόντων φύσιν. τῇ κράσει δ' ἐστὶ ψυχρότερον τοῦ συμμέτρου. χρηστέον οὖν τῷ λευκῷ τῶν ὠῶν οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὅσα τῶν ἀδηκτοτάτων δεῖται φαρμάκων, ὡς τὰ καθ' ἕδραν τε καὶ αἰδοῖον ἕλκη κακοήθη πάντα. μίγνυται δὲ χρησίμως καὶ τοῖς τὰς ἐκ μηνίγγων αἱμοῤῥαγίας ἐπέχουσι φαρμάκοις, ὅπερ ἐστὶν ἀδήκτως ἐμπλαττόμενά τε καὶ στύφοντα. καὶ πρὸς τὰ κακοήθη δὲ τῶν ἑλκῶν μίγνυται τοῖς ξηραίνειν ἀδήκτως ταῦτα πεφυκόσιν, ὁποῖόν ἐστι

fum ex ulla tali intemperie qualem habet faepe lac, uti ante oftendimus, in animalibus cruditatem perpetientibus; aut nimiam famem fitimve, aut quae cibis pafta funt pravis, quae fane frequentius evenire folent mulieribus, ob victus videlicet vitaeque errorem. At ova unam modo pravitatem patiuntur, quam fcilicet affert vetuftas, eamque facillime effugias fi utaris recentibus. Porro ufitatiffimum nobis eft maximeque parabile gallinarum ovum; eapropter illo utimur aliorum ova nihil curantes, tametfi eandem cum illis habeant naturam. Temperie porro moderato frigidius eft. Itaque utendum eft ovi albumine non tantum ad oculos verum etiam ad alia omnia, quae medicamenta requirunt fuaviffima minimeque mordacia, ut funt univerfa fedis ac pudendorum ulcera contumacia. Mifcetur quoque idonee medicamentis profluvium fanguinis ex cerebri involucris fupprimentibus, quae nimirum citra morfum illinuntur atque aftringunt. Sed et ad ulcera maligna mifcetur iis, quae absque morfu ea poffunt deficcare, cujusmodi eft medica-

φάρμακον ὅ τε πεπλυμένος πομφόλυξ καὶ τῶν μεταλλικῶν ἔνια πλυθέντα, περὶ ὧν προείρηται κατὰ τὸν ἴδιον λόγον. ἔστι δὲ καὶ ἡ λέκιθος τῶν ὠῶν ὁμοίας φύσεως, καὶ διὰ τοῦτο μίγνυται κηρωταῖς ἀδήκτοις ἑψηθέντων ἢ ὀπτηθέντων τῶν ὠῶν. εὔδηλον δ' ὅτι διοίσουσιν ἀλλήλων αὗται βραχεῖαν διαφορὰν διὰ τὸ ξηραντικώτερα μὲν ἠρέμα γίγνεσθαι τὴν ὄπτησιν, ὅσον δὲ προσείλαβε τῆς δυνάμεως ταύτης τοσοῦτον ἀπολλύναι τοῦ παρηγορικοῦ. μίγνυται δὲ καὶ καταπλάσμασιν ἀφλεγμάντοις, ὥσπερ ἐν ἕδρᾳ τοῖς διὰ μελιλώτου. ὠμῷ δ' ὅλῳ ᾠῷ χρώμεθα, μιγνύντες ῥόδινον ἐπὶ τῶν κατὰ βλέφαρα καὶ ὦτα καὶ τιτθοὺς φλεγμονῶν, ὅσαι τε πληγέντων αὐτῶν ἢ καὶ ἄλλως γίγνονται καὶ κατὰ τῶν νευρωδῶν δὲ σωμάτων, οἷον ἀγκῶνός τε καὶ τῶν κατὰ τοὺς δακτύλους τενόντων ἢ ἄρθρων ἐν ποσί τε καὶ χερσίν. ἐν ὄξει δ' ἑψηθὲν ᾠὸν βρωθείη, ξηραίνει τὰ κα(148)τὰ γαστέρα ῥεύματα. καὶ εἰ μίξειας δ' αὐτῷ τι τῶν πρὸς δυσεντερίαν ἢ κοιλιακὴν διάθεσιν ἁρμοττόντων, εἶτ' ἐπ' ἀκάπνου τε καὶ μετρίου πυρὸς, ὁποῖόν ἐστι τὸ ἐκ τῶν ἀνθράκων, ταγηνίσας

mentum pompholyx elota et metallicorum quaedam elota, de quibus privatim fupra differuimus. Porro et ipfe vitellus affimilis eft naturae, ac proinde mifcetur ceratis morfus expertibus, ovis videlicet, aut elixis aut affis. Verum id tamen manifeftum eft, hic levem exiftere differentiam, quod paulo plus deficcent quae funt affa, ac quantum hujus accipiunt facultatis, tantum deperdant de mitigandi potentia. Mifcetur et cataplafmatis phlegmonem extinguentibus, ut iis quae ex meliloto conftant, fedi applicandis. Crudo vero ovo toto utimur admixto rofaceo ad palpebrarum, aurium mammarumque phlegmonas quae fcilicet aut ictis illis aut alio quovis modo evenerint, aut extiterint in nervofis corporibus, puta cubito et digitorum tendonibus aut articulis, idque in pedibus pariter et manibus. Porro in aceto coctum ovum fi edatur, fluxiones ventris deficcat. At fi etiam quippiam eorum, quae ad dyfenteriam aut coeliacum affectum conveniunt, adjunxeris, atque in igne modico fumique experte, qualis eft qui ex prunis conftat, frixeris eden-

δοίης φαγεῖν, οὐ σμικρότατα τοὺς κάμνοντας ὠφελήσεις. ἐπιτηδειότατα δὲ πρὸς τὴν τοιαύτην μίξιν ἐστὶν ὀμφάκιόν τε καὶ ῥοῦς ὅ τε τοῖς ὄψοις ἐπιπαττόμενος, ἐρυθρὸς ὀνομαζόμενος, ὅ τε χυλὸς αὐτοῦ κηκίς τε καὶ σίδια καὶ τέφρα τῶν ὀπτηθέντων ὅλων κοχλιῶν. ἐπιτήδεια δὲ καὶ γίγαρτα σταφυλῶν καὶ μύρτα καὶ μέσπιλα καὶ κράνα. φαρμακωδέστερα δὲ τούτων βαλαύστιόν τε καὶ ὑποκυστὶς καὶ κύτινοι. καὶ πρὸς κατακαύματα δὲ παραχρῆμα ὠμὸν ἐπιτιθέμενον ὠφέλιμόν ἐστιν, εἴτε τις ἀναλαβὼν ἐρίῳ μαλακῷ τὸ λευκὸν αὐτοῦ μόνον, εἴτε καὶ σὺν λεκίθῳ πᾶν ἀναδεύσας ἐπιθείη. καὶ γὰρ ἐμψύχει μετρίως καὶ ἀδήκτως ξηραίνει. τοιούτῳ δ' ὄντι χρώμεθα αὐτῷ καὶ πρὸς τὰ κατὰ τοῦ μετώπου τῶν καλουμένων ἀνακολλημάτων ἐπιτιθέμενα καὶ τὰς ἐκ τῶν βλεφάρων δὲ τρίχας ἀνακολλῶμεν, ἐπιμιγνύντες τι τῶν ἐπιτηδείων, οἷός πέρ ἐστι καὶ ὁ λιβανωτὸς, καὶ μάλισθ' ὅταν ἢ λιπαρὸς καὶ μὴ παλαιὸς καὶ ξηρός. ἀλλ' ἔν γε τοῖς τοιούτοις ἡ γλισχρότης τοῦ λευκοῦ τῶν ὠῶν ἐστι χρήσιμος, οὐχ ἡ κρᾶσις, εἰ μὴ καθ' ὅσον οὐδὲν ἐναντιοῦται τῷ προσφε-

dumque ita praebeas, non minime fane laborantes adjuveris. Aptiffima talem ad ufum funt omphacium, rhus tum ipfe qui cibis adfpergitur, erythros nuncupatus, tum fuccus ipfius, galla, mali granati putamina, cinis cochlearum integrarum uftarum. Apta quoque et uvarum acini et myrta et mefpila et corna. Magis iftis medicamentofa funt balauftium, hypocyftis, cytini five mali punici flores. Sed et ad ambuftiones protinus impofitum eft utile, five quis feorfum albumen duntaxat ipfum molli lana excipiat, five etiam cum vitello commifcens confundensque applicet, etenim mediocriter refrigerat et citra morfum deficcat. Tale quum fit et ad anacollemata vocata, quae fronti videlicet imponuntur, utimur, et pilos palpebrarum agglutinamus, nimirum admixto idoneorum quopiam, cujus generis eft thus, potiffimum pingue fi fuerit, ac non inveteratum et ficcum. Verum in illiusmodi, ipfius albuminis commoda eft vifcofitas, non autem temperies, nifi quis quatenus nequaquam adverfatur illi, quod adhibetur medicamento, eo

ρομένῳ φαρμάκῳ, χρήσιμον εἶναί τις αὐτὴν λέγοι. [310] τινὰ γὰρ τῶν γλίσχρων ἐναντιοῦται, καθάπερ ὁ ἰξὸς δριμὺς καὶ θερμὸς ὢν εἰς τὰ μὴ δεόμενα θερμαίνεσθαι. καὶ λέλεκταί γε πολλάκις ὡς τὰ μηδεμίαν ἰσχυρὰν ἔχοντα δύναμιν φάρμακα μίγνυται τοῖς τὰς τοιαύτας ἔχουσιν δυνάμεις ὡς ὕλη καὶ διὰ τοῦτ᾽ ἔστι πολύχρηστα τοῖς ἰσχυρῶς ἐνεργοῦσιν ὑπηρετοῦντα. τοιοῦτον ὑπάρχον καὶ τὸ ᾠὸν, ἅμα δὲ καὶ κατὰ τὴν τῆς ἑψήσεως ἢ ὀπτήσεως ποσότητα προσεπικτώμενον οὐ σμικρὰν διαφορὰν, πολύχρηστον γίνεται. τοῖς μὲν γὰρ ξηραίνουσι τὰς ὑγρότητας φαρμάκοις ἑψηθέν τε καὶ ὀπτηθὲν καὶ ταγηνισθὲν μίγνυται, τοῖς δὲ τὰ κατὰ θώρακα καὶ πνεύμονα τέμνουσιν τὸ καλούμενον ῥοφητὸν, ὃ μέχρι τοσούτου προσήκει δι᾽ ὕδατος ἕψειν, ὡς γενέσθαι θερμόν. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν φύσιν ἐπὶ τῶν τετραχυσμένων τὴν φάρυγγα διὰ κραυγὴν ἢ χυμοῦ δριμύτητα παραλαμβάνεται, περιπλαττόμενον μὲν τοῖς πεπονθόσι μέρεσι καὶ προσμένον ὥσπερ τι κατάπλασμα, τῷ δὲ τῆς οὐσίας ἀδήκτῳ παρηγοροῦν τε ἅμα καὶ ἐκθεραπεῦον αὐτά. τῷ δ᾽ αὐτῷ λόγῳ καὶ τὰς

nomine utile commodumque dixerit. Nam vifcoforum quaedam funt quae adverfantur, velut vifcum nimirum acre et calidum ad ea, quae calefieri non debent, dictumque frequenter fuperius eft ea quae validam vim nullam obtineant medicamenta, ceu materiam iis quae tales vires obtinent mifceri, proinde quoque creberrimi funt ufus, utpote iis quae valenter agunt infervientia. Ejusmodi quum fit ovum, fimulque non parvam adipifcatur in elixationis affationisque quantitate differentiam, fit fane multo utiliffimum. Nam medicamentis, quae humiditates deficcant aut elixum aut affum aut frictum mifcetur, iis vero quae incidunt ea quae in thorace pulmoneque funt forbile quod vocant, id quod in aqua eousque elixari debet dum incaluerit. Ejusdem hujus naturae nomine et ad eos, quibus gutturis fupremum aut ex vociferatione aut ex humorum acrimonia, exafperatum eft, affumitur, tum fcilicet quod affectis partibus illinitur, atque cataplafmatis modo inhaeret, tum quod fubftantia fua mordacitatis experte eas mitigat fanatque.

Ed. Chart. XIII. [310.] Ed. Baf. II. (148.)

κατὰ τὸν στόμαχον καὶ γαστέρα καὶ ἔντερα καὶ κύστιν ἰᾶται τραχύτητας.

[λβ΄. Περὶ ἐχίνων κεκαυμένων.] Ἐχίνων ἀμφοτέρων, τοῦ τε θαλαττίου καὶ τοῦ χερσαίου, τὸ σῶμα πᾶν καιόμενον ἐργάζεται τέφραν, ῥυπτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς καὶ καθαιρετικῆς δυνάμεως. ἔνιοι γοῦν αὐτῷ πρός τε τὰ ὑπερσαρκήσαντα καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν ἐχρήσαντο.

[λγ΄. Περὶ κοχλιῶν.] Κοχλίαι δὲ ὅλοι, μετὰ τῶν ὀστράκων καιόμενοι μιγνυμένης αὐτοῖς κηκίδος ὀμφακίτιδος καὶ πεπέρεως λευκοῦ, μεγάλα ὠφελοῦσι δυσεντερίας, ἐφ' ὧν οὐδέπω σηπεδονώδη τὰ ἕλκη. προσήκει δ' εἶναι τοῦ μὲν πεπέρεως ἓν μέρος, τῆς δὲ κηκίδος δύο, τέσσαρα δὲ τῆς τέφρας τῶν κοχλιῶν. ἀκριβῶς λεῖα ποιήσας ταῦτα, τοῖς τ' ὄψοις ἐπίπαττε καὶ δίδου πίνειν δι' ὕδατος ἢ οἴνου λευκοῦ τε καὶ αὐστηροῦ. χωρὶς δὲ τοῦ μιχθῆναι κηκίδι, κοχλιῶν ἡ τέφρα ξηραντικῆς ἱκανῶς ἐστι δυνάμεως, ἐχούσης τι διὰ τὴν καῦσιν καὶ θερμοῦ. ἄκαυστοι δ' οἱ κοχλίαι λειωθέντες ἅμα τοῖς ὀστράκοις ἐπιτίθενται κατά τε τῆς γαστρὸς ὅλης ἐπὶ τῶν

Eadem ratione ftomachi, ventris, inteftinorum ac veficae medetur afperitatibus.

[32. *De erinaceis combuftis.*] Erinacei utriusque, tum marini tum terreftris, corpus totum uftum cinerem efficit facultatis tum extergentis tum digerentis tum detrahentis. Itaque eo quidam et ad excrefcentia et ad fordida ufi funt ulcera.

[33. *De limacibus.*] Cochleae fi totae cum teftis urantur admixta galla omphacitide fimulque pipere albo, mirifice profunt dyfenteriis, in quibus ulcera nondum computrefcere coeperunt. Convenit autem ut piperis fit pars una, gallae vero duae, quatuor cineris cochlearum. Hoc ubi ad unguem laevigaris, cibis infpergito, bibendumque aut ex aqua aut ex vino albo et auftero praebeto. Caeterum absque gallae mixtione cinis cochlearum admodum reficcantis eft facultatis, obtinens item nonnihil ex uftione calidum. Porro cochleae quae uftionem non funt expertae, fi tritae una cum teftis imponantur et toti ventri aqua inter cutem

ὑδερικῶν, κατά τε τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις ὄγκων ἐπὶ τῶν ἀρθριτικῶν. καὶ γίνεται μὲν ἡ πρόθεσις αὐτῶν δυσαφαίρετος, ἱκανῶς δὲ ξηραίνει. καὶ μέντοι καὶ προσκεῖσθαι διὰ παντὸς ἐᾷν αὐτοὺς προσήκειν, ἄχρις ἂν ἀποπέσωσιν αὐτόματα. τοῦτο δὲ ποιητέον κἀπὶ τῶν δυσλύτων ἐκ πληγῆς ὄγκων καὶ περὶ θλάσεως γενομένης ἐν ὠσί. ξηραίνουσι γὰρ ἱκανῶς ἅπαντας αὐτοὺς, κἂν γλίσχρον καὶ παχὺ κατὰ βάθους ὑγρὸν περιέχηται.

[λδ'. Περὶ καρκίνων κεκαυμένων.] Ἡ γε μὴν τῶν ποταμίων καρκίνων τέφρα ξηραντικὴ μέν ἐστιν ὁμοίως τοῖς προειρημένοις, ἰδιότητι δὲ τῆς ὅλης οὐσίας θαυμαστῶς ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων ἐνεργεῖ, καὶ μόνη μὲν, ἀλλὰ καὶ μετὰ γεντιανῆς τε καὶ λιβανωτοῦ πολὺ μᾶλλον. εἶναι δὲ χρὴ τοῦ μὲν λιβανωτοῦ μοῖραν μίαν, πέντε δὲ τῆς γεντιανῆς καὶ τῶν καρκίνων δέκα. καὶ ἄλλως μὲν οὖν καυθεῖσιν αὐτοῖς ἐχρησάμεθά ποτε σπανίως, ὡς τὸ πολὺ δὲ καθ' ὃν Αἰσχρίων ὁ ἐμπειρικὸς ἐχρήσατο φαρμάκων ἐμπειρικώτατος γέρων, πολίτης τε καὶ διδάσκαλος ἡμέ[311]τερος. ἦν δὲ λοπὰς ἐρυ-

laborantium et in arthriticis articulorum tumoribus, aegre quidem divelli poterunt, caeterum impenſe deſiccant. Et ſane inhaerere ſinere oportet, quoad ſponte decidant. Idemque faciendum in tumoribus ex ictu natis difficile ſolubilibus et ex contuſione facta in auribus, deſiccant enim illos magnopere univerſos, etiamſi viſcoſus craſſusque in alto humor contineatur.

[24. *De cancris uſtis.*] At fluviatilium cancrorum cinis, quamquam ſimiliter praedictis exiccatorius eſt, ſubſtantiae tamen proprietate mirabilis eſt ejus in iis, qui a rabiente cane ſunt morſi, effectus, isque tum ſolus tum cum gentiana et thure multo praeſtantior. Thuris ſane partem eſſe unam oportet, quinque autem gentianae, porro cancrorum decem. Et raro equidem aliter illis uſiis nos ſumus uſi, caeterum ad eum modum plerumque, quo Aeſchrion empiricus ille medicamentorum peritiſſimus ſenex, concivis ac praeceptor meus. Patella erat aeris

θρυῦ χαλκοῦ, καθ᾿ ἧς ἐπιτιθεὶς ζῶντας τοὺς καρκίνους ἔκαε ἄχρις οὗ τεφρωθῶσιν, ὡς εὐκόλως λειοῦσθαι. οὗτος ὁ Αἰσχρίων εἶχεν ἀεὶ παρεσκευασμένον ἕτοιμον ἐπὶ τῆς οἰκίας τὸ φάρμακον, ὥρᾳ θέρους κάων τοὺς καρκίνους, μετὰ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν, ἡνίκα λέοντι ἥλιος ἦν, ἡ σελήνη δὲ ὀκτωκαιδεκαταία. πίνειν τε καθ᾿ ἑκάστην ἡμέραν ἐδίδου τὸ φάρμακον τοῦτο τοῖς λυσσοδήκτοις, ἄχρι τῆς τεσσαρακοστῆς ἐπιπάσσων ὕδατι κοχλιάριον εὐμεγεθες. εἰ δ᾿ οὐκ ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ μεθ᾿ ἡμέρας τινὰς τοῦ δηχθῆναι προὐνοεῖτο τοῦ δεδηγμένου, δύο κοχλιάρια καθ᾿ ἑκάστην ἡμέραν ἐπέπαττεν. ἐχρῆτο δὲ καὶ κατ᾿ αὐτοῦ τραύματος τῷ διὰ τῆς Βρυτίας πίττης, ὀποπάνακός τε καὶ ὄξους, ἐμπλαστικῷ φαρμάκῳ, μίαν λαμβάνοντι πίττης λίτραν, ἕνα δὲ ὄξους δριμυτάτου ξέστην Ἰταλικὸν, ὀποπάνακος δὲ τρεῖς οὐγγίας. ταῦτα καίτοι τῆς προκειμένης οὐκ ὄντα πραγματείας, ἔγραψα διὰ τὸ θαῤῥεῖν τῷ φαρμάκῳ, μηδενὸς μηδέποτε ἀποθανόντος τῶν ὡς εἴρηται χρησαμένων αὐτῷ. ποιήσομαι δὲ καὶ κατὰ μόνας ἑτέραν

rubri, in quam impofitos cancros viventes hactenus uffit, ut in cinerem redacti facile ad laevorem redigi poffent. Hic Aefchrion paratum femper in aedibus hoc habebat medicamentum tempore aeftivo, urens eos poft ortum canis, quando fol in leonem tranfiffet, non nifi luna decimaoctava. Porro bibendum hoc medicamentum iis, qui a cane rabido fuiffent morfi praebebat quotidie diebus quadraginta, menfura cochlearii magni aquae infperfum. At fi non protinus ab initio, verum aliquot poft dies curam cepiffet demorfi, tunc quotidie duo cochlearia aquae infpergebat. Ad ipfum vero vulnus emplafticum applicabat medicamentum, quod ex pice Brutia et opopanace acetoque conficitur, habens picis libram unam, unum aceti acerrimi fextarium Italicum, opopanacis vero uncias tres. Haec tametfi a praefenti inftituto effent aliena, fcribenda tamen cenfui, quia magnopere medicamento huic ipfe confiderem, nimirum cum nullus unquam eorum, qui illo fuerint ufi, fit mortuus. Caeterum feorfum etiam librum confcriban-

πραγματείαν περὶ τῶν ἰδιότητι τῆς ὅλης οὐσίας ἐνεργούντων, ἐν οἷς ἐστι καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα. συγγινώσκειν οὖν χρὴ τῷ τῆς γραφῆς ἀκαίρῳ καὶ νῦν καὶ κατ' ἄλλα χωρία τῆσδε τῆς πραγματείας ἐνίοτε γεγονότι, διὰ τὴν ἐκ τῶν λεγομένων ὠφέλειαν μεγίστην οὖσαν, ἣν διασώζεσθαι βούλομαι τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἀνθρώποις, εἰ καὶ μεταξὺ θάνατος γενόμενος ἀποκωλύσει με γράψαι τὰς ἐφεξῆς τῆσδε τῆς πραγματείας. ἁπάντων δὲ τῶν τοιούτων τὰς αἰτίας λέγειν βουλόμενος ὁ διδάσκαλος ἡμῶν Πέλοψ εἰκότως ἔφη τὸν καρκίνον, ἔνυδρον ζῶον ὑπάρχοντα, ὠφελεῖν τοὺς λυσσοδήκτους, οἷς φόβος ἐστὶν ἁλῶναι πάθει ξηροτάτῳ τῇ λύττῃ, διὸ καὶ τὸ ὕδωρ φοβοῦνται. ποταμίους δὲ τοὺς καρκίνους, οὐ θαλαττίους, ἔφασκεν ἁρμόττειν, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῶν ἁλῶν, ξηραντικωτάτων ὄντων, τὰ θαλάττια ζῶα τὴν πρὸς τὴν λύτταν ἐναντιότητα μὴ διαφυλάξειεν ἀκριβῆ. καί τινος εἰπόντος αὐτῷ, διὰ τί οὖν οὐχὶ καὶ πάντα τὰ ἐν ὕδατι ποτίμῳ ζῶα παραπλησίως τοῖς καρκίνοις ὠφελεῖ; ὅτι, (149) ἔφη, τὴν ὁμοίαν σκευασίαν

aliquando de iis quae proprietate fubftantiae totius quid agunt, e quorum numero funt id genus omnia. Ignofcendum itaque tum hoc in loco fcribendi importunitati tum ficubi praeterea id mihi hoc in opere contigit, nempe quia ex iis fumma proveniret utilitas, quam fane pofteris impertire volebam, fi forfan me prius quam quae poft haec deinceps funt opera perfeciffem, mors occupaffet propofitum impediens. Caeterum Pelops doctor meus et ipfe omnium ejusmodi caufas reddere volens non abs re, inquit, cancer, quum animal fit aquaticum, prodeft e cane rabido morfis, quibus videlicet metus eft ne corripiantur affectu ficciffimo, nempe rabie, quamobrem fane etiam aquam metuunt. Ac fluviatiles, non marinos, convenire cancros dictitabat, quod animalia marina ob admixtionem falis natura ficciffimi, haud aeque exactam tuerentur eam, quae eft adverfus rabiem, contrarietatem. Ac quum quidam fubjeciffet, cur non omnia quae in potabili aqua degunt animalia, perinde ut cancri, juvari affolent? quia, inquit, fimilem cancris praeparatio-

τοῖς καρκίνοις οὐ δύναται δέξασθαι. τούτων γὰρ καυθέντων τὴν τέφραν, ξηραντικὴν γινομένην, ἐκδαπανᾷν τε ἅμα καὶ διαφορεῖν τὸν ἰὸν τῶν δακνόντων κυνῶν. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Πέλοψ ἔλεγεν, ἐπαγγελλόμενός τε καὶ φιλοτιμούμενος ἐπίστασθαι τὰς αἰτίας αὐτῶν ἁπάντων. ἐγὼ δὲ ἐὰν μὴ πρότερον ἐμαυτὸν πείσω γινώσκειν ἀκριβῶς τι, τοὺς πέλας οὐκ ἐπιχειρῶ πείθειν. οὐκοῦν οὐδὲ τὸν τοῦ Πέλοπος λόγον ὡς ἀληθῆ προσηκάμην, ἀντιλογίας ἔχοντα συχνὰς, ἀλλὰ καὶ τοὺς καρκίνους ἡγοῦμαι κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας ὠφελεῖν. διὰ δὲ τὸ μηδένα τεθνάναι τῶν χρησαμένων αὐτοῖς, τοῖς γε μὴν σώμασιν ὅλοις ἐβουλήθην ἤδη δεδηλῶσθαί μοι τοῦτο, κᾂν μὴ τῆς ἐνεστώσης πραγματείας οἰκεῖον ᾖ. τοῦτο γὰρ οὐκ ἦν τὸ προκείμενον.

[λέ. Περὶ χελιδόνων κεκαυμένων.] Οὐδ' ἐφ' ὧν εἶπον μόνων ζώων, ἀλλὰ καὶ τῶν χελιδόνων ἐχρήσαντο πολλοὶ καίοντες καὶ τῇ τέφρᾳ μέλι μιγνύντες, εἶτα διαχρίοντες τοὺς συναγχικούς. καὶ ὅλως ὅσα κατὰ φάρυγγα καὶ γαργαρεῶνα σὺν ὄγκοις γίγνεται πάθη. χρῶνται δ' ἔνιοι καὶ πρὸς ὀξυ-

nem non admittunt, nam horum uftorum cinerem, exiccatorius quum fit, canum rabientium venenum abfumere fimulque digerere. Haec igitur fane Pelops dicebat, profitens ambitioneque magna jactitans omnium fe talium noviffe caufas. At ego nifi plane me fcire quippiam perfuafum habeam, aliis perfuadere non tento. Itaque nec Pelopis rationem ut veram accepi, ut quae crebras habeat contradictiones, verum cancros opinor ex proprietate totius fubftantiae prodeffe. Quoniam autem nullum eorum qui fuerant illis ufi mortuum fciveram, haec aperienda recenfendaque a me exiftimavi, tametfi non effet hujus inftituti proprium.

[35. *De hirundinibus uftis.*] Sane corporibus totis, nam id erat propofitum, non eorum tantum animalium, quae dixi, fed et hirundinum ufi funt multi, comburentes videlicet et cinerem melli mifcentes, ac deinde fynanchicos inungentes, et in totum quicunque in gutture ac columella confiftunt cum tumoribus affectus. Utuntur et ad acuen-

δερκίαν τῇ τέφρᾳ ταύτῃ. σκελετεύοντες δὲ αὐτὰς ἄλλοι διδόασι πίνειν δραχμῆς πλῆθος.

[312] [λστ΄. Περὶ τεττίγων.] Καὶ τοῖς τέττιξι δὲ ξηροῖς χρῶνταί τινες ἐπὶ τῶν κωλικῶν διαθέσεων, μετὰ πεπέρεως ἴσων τὸν ἀριθμὸν κόκκων, καὶ διδόασιν ἢ τρεῖς ἢ πέντε ἢ ἑπτὰ, κατά τε τὰ διαλείμματα καὶ τοὺς παροξυσμούς. ὀπτῶντες δ᾽ αὐτοὺς ἄλλοι διδόασιν ἐσθίειν τοῖς πεπονθόσι κύστιν.

[λζ΄. Περὶ κορύδων.] Ὅ γε μὴν κόρυδος τὸ πτηνὸν ζῶον τουτὶ τὸ μικρὸν, ὃ καὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς πολλάκις ὁρῶμεν, ἑψόμενον ἐν τῷ ζωμῷ τοὺς κωλικοὺς ὠφελεῖ. χρὴ δὲ συνεχῶς καὶ πολλάκις ἐσθίειν αὐτὸ μετὰ τοῦ ζωμοῦ. ἔχει δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦτο τὸ ζῶον ὥσπερ τινὰ λόφον ἐκ τῶν τριχῶν αὐτοφυῆ, δι᾽ ὃν καὶ ὁ μῦθος ὃν Ἀριστοφάνης ὁ κωμικὸς ἔγραψεν ἐπλάσθη. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ τόνδε τὸν τρόπον· ἀμαθὴς γὰρ ἔφυς καὶ πολυπράγμων, οὐδ᾽ Αἴσωπον μεμάθηκας, ὃς ἔφασκε λέγων κόρυδον πρώτην πάντων ὀρνίθων γενέσθαι, πρότερον τῆς γῆς, κἄπειτα νόσῳ τὸν πατέρα αὐτῆς ἀποθνήσκειν, γῆν δ᾽ | οὐκ εἶναι, αὐτὸν δὲ προκεῖσθαι

dum visum hoc cinere nonnulli. At aliis eas arefactas drachmae pondere bibendas exhibent.

[36. *De cicadis.*] Sed et cicadis siccis quidam utuntur ad colicos affectus cum paribus numero piperis granis, dantque aut tres aut quinque aut septem, per intermissionem videlicet et per ipsos etiam paroxysmos. Porro alii assas edendas offerunt, quibus affecta vesica est.

[37. *De galeritis, alaudis.*] Galerita tamen avis illa pusilla obiter nobis plerumque obvia, in jure elixa colicos adjuvat. Verum assidue eam edere simul cum jure necesse est. Habet vero hoc animal in capite velut galerum ex pilis sponte enatum, cujus occasione efficta est quae apud Aristophanem comicum legitur fabula. Is enim inquit hunc in modum: imperitus es nec curiosus et nec Aesopum quidem didicisti, qui ait galeritam primam volucrum fuisse, etiam ante terram, inde patrem morbo defunctum, quum humus nondum esset enata, dies quidem quinque jacuisse, at hanc

Ed. Chart. XIII. [312.] Ed. Baf. II. (149.)

πεμπταῖον, τὴν δ' ἀποροῦσαν ὑπ' ἀμηχανίας τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν τῇ κεφαλῇ κατορύξαι. τοῦτο δέ φασι καὶ τὸν Θεόκριτον αἰνίττεσθαι λέγοντα,

Οὐδ' ἐπιτυμβίδιαι κορυδαλλίδες ἠλαίνοντι.

δηλοῦν γὰρ αὐτὸν τὰς τὸν τύμβον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐχούσας. προσέθηκα δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ, διὰ τὸ βούλεσθαι σαφῶς δηλῶσαι τὸ ζῶον τὸν κόρυδον, ὁποίαν τινὰ τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀνάστασιν ἔχει τῶν τριχῶν, ἐπειδὴ τῆς ὠφελείας αὐτοῦ πρὸς τοὺς κωλικοὺς ἐπειράθην, καὶ βούλομαι καλῶς γνωρίσαι τοῖς οὐκ εἰδόσιν αὐτὸ, ἐπειδὴ τοῖς πυργήτοις ὀνομαζομένοις ἔοικεν, ἀλλὰ τῷ τε λόφῳ διακρίνεται καὶ βραχύ τι μείζων ἐστὶν αὐτοῦ. καὶ γάρ τοι καὶ ἡ κορυδαλὶς καλουμένη βοτάνη καὶ αὐτοῖς κωλικοῖς ἁρμόττει. καί σοι καὶ τοῦτο κατὰ τὸ πάρεργον ἐγνώσθω.

[λη'. *Περὶ ἀλεκτορίδων.*] Ὅ γε μὴν τῶν ἀλεκτορίδων ἁπλοῦς ζωμὸς ἐπικεραστικῆς ἐστι δυνάμεως, ὥσπερ ὁ τῶν παλαιῶν ἀλεκτρυόνων ὑπακτικῆς. ἕψειν δὲ αὐτοὺς χρὴ μεθ' ἁλῶν ἐπὶ πλεῖσταν. ἀλλὰ τούτων μὲν αὐτοὶ πεῖραν ἔχομεν.

prae inopia melioris confilii in capite tandem patrem fuum defodiffe. Hoc quoque ajunt obfcure licet defignaffe tamen Theocritum,

Nec galeritae fepulchrum in capite ferentes, vagantur.

nempe indicare illum eas, quae in capite fepulchrum gerant. Annexui autem huic ifta fermoni, quo plane et clare hoc animal, nempe galeritam fignificare quos ferat in capite pilos erectos, quandoquidem expertus fum ejus adverfus colicos utilitatem, velimque qui ipfum non norunt, iis bene aperteque monftratum. Etenim aviculis pyrgitis ac troglytis appellatis affimilis eft. Difcernitur autem tum quia galeram habet tum quia paulo major exiftit. Nam et ipfa corydalis appellata herba colicis convenit. Et hoc quoque tibi obiter fit notatum.

[38. *De gallinis.*] At gallinarum jus fimplex retinendi vim poffidet, uti gallorum fubducendi. Coquendi autem funt cum fale prolixiffime. Sed horum ipfi fecimus periculum

[λθ'. Περὶ γαλῆς.] Γαλῆν δὲ οὐδέποτε ἐκαύσαμεν, ἐφ' ἧς γεγράφασι τὴν τέφραν καταχριομένην μετ' ὄξους ὠφελεῖν ποδαγρικούς τε καὶ ἀρθριτικούς, ὡς ἱκανῶς διαφορεῖν πεφυκυῖαν, σκελετευθεῖσαν δὲ πινομένην ἐπιλήπτους, κατὰ τὴν αὐτὴν δηλονότι δύναμιν. ἔνιοι δὲ καὶ πάντως ἀλεξιφάρμακον εἶναι θηρίου, καὶ μάλιστα τὴν κοιλίαν αὐτῆς.

[μ'. Περὶ κεκαυμένων βατράχων.] Τῶν γε μὴν κεκαυμένων βατράχων τὴν τέφραν αἱμοῤῥαγίας ἰαμά φασιν ὑπάρχειν ἐπιπαττομένην, ἀλωπεκίας δὲ ἰᾶσθαι μετὰ πίττης ὑγρᾶς.

[μα'. Περὶ ἱπποκάμπου.] Καὶ τὸν ἱππόκαμπον δὲ τὸ θαλάττιον ζῶον ὅλον καυθὲν ἔγραψάν τινες ἀλωπεκίας ὠφελεῖν, καὶ αὐτὸ δηλονότι ξηραντικῆς τε καὶ λεπτομεροῦς δυνάμεως ὑπάρχειν ἢ τὴν τέφραν αὐτοῦ. μιγνύουσι δ' αὐτὴν τινὲς μὲν ἀμαρακίνῳ μύρῳ, τινὲς δ' ὑγρᾷ πίττῃ, τινὲς δὲ παλαιῷ στέατι ὑός.

[313] [μβ'. Περὶ ταριχηρῶν τελλινῶν.] Καὶ τὰς ταριχηρὰς δὲ τελλίνας καυθείσας καυστικὴν ἐργάζεσθαι τέφραν εἰς τοσοῦτόν φασιν, ὥστε μετὰ κεδρίας μιγνυμένην αὐτὴν,

[39. *De muftela.*] Muftelam nunquam combuffimus. De qua fcriptum legitur, cinerem quidem ejus cum aceto illitum podagricos arthriticosque juvare, tanquam vehementer valeat digerere, ipfam vero arefactam ac potam prodeffe comitialibus, eadem nimirum illa facultate. Porro quidam etiam plane omnis ferae alaxipharmacum eam affe referunt, et maxime eius ventrem.

[40. *De ranis uftis.*] At ranarnm uftarum cinerem fanguinis eruptioni mederi referunt inſperſum: ceterum cum liquida pice fanare alopecias.

[41. *De hippocampo.*] Et hippocampum, animal illud marinum, fi totum ufferis, alopeciis prodeffe proditum a quibusdam eft, ipfumque videlicet deficcantis effe facultatis extenuantisque, aut certe ejus cinerem, quem quidam unguento amaracino commifcent, quidam pici liquidae, alii veteri adipi fuillo.

[42. *De tellinis falfis.*] Et falfas tellinas uftas adeo urentem efficere cinerem ajunt, ut is cum cedria evulfos

ὅταν ἐκ τῶν ῥιζῶν ἐξέλωμεν τὰς τρίχας τῶν βλεφάρων, ἐνσταζομένην τῷ χωρίῳ κωλύειν αὖθις αὐτὰς ἀναφύεσθαι. *Περὶ γῆς ἐντέρων.* Χωρὶς δὲ καύσεως ἢ ἑψήσεως ὅλων τῶν ζώων ἐπιτιθεμένων τοῖς πεπονθόσι μορίοις ἢ εἴσω τοῦ σώματος λαμβανομένων ἐπειράθησαν, ἢ ὡς πεπειραμένοι γεγράφασιν ἔνιοι τῶν ἰατρῶν γῆς μὲν ἔντερα λειωθέντα, νεύροις διῃρημένοις ἐπιτιθέμενα, παραχρῆμα θαυμαστῶς ὀνινάναι, τὰ δ᾽ αὐτὰ ταῦτα πάντα σὺν γλυκεῖ πινόμενα φάρμακον οὐρητικὸν εἶναι.

[μγ΄. *Περὶ κόρεων.*] Γεγράφασι δὲ καὶ περὶ κόρεων, ὡς εἰ μετ᾽ ὄξους ποθεῖεν, ἐκβαλλόντων βδέλλας καταπεπομένας. ἀλλ᾽ ἡμεῖς γε διὰ σκορόδων ἐδωδῆς ἐκβάλλοντες αὐτὰς ἀεὶ κόρεων οὐκ ἐδεήθημεν.

[μδ΄. *Περὶ κανθαρίδων.*] Κανθαρίδων γε μὴν ἱκανὴν πεῖραν ἔχομεν ἐπὶ τῶν ψωρωδῶν ὀνύχων, οἷς ἐπιτιθέμεναι μετὰ τῶν ἐπιτηδείων κηρωτῶν ἢ ἐμπλαστῶν φαρμάκων ἐξάγουσιν αὐτοὺς, ὡς ἐκπίπτειν ὅλους. ἐμίξαμεν δὲ καὶ ταῖς πρὸς ψώρας καὶ λέπρας ἁρμοζούσαις δυνάμεσι καί τισι τῶν

radicitus ex palpebris pilos inſtillatus in locum renaſci prohibeat. *De lumbricis terrae.* Porro citra uſtionem aut lixationem totorum animalium in partes affectas impoſitorum aut intro in corpus ſumptorum, quidam medicorum fecere periculum aut ceu fecerint periculum ita ſcribunt, terrae quidem inteſtina contrita nervisque diviſis impoſita protinus mirum in modum prodeſſe, atque haec ipſa quoque cum mulſa pota medicamentum eſſe movendae urinae idoneum.

[43. *De cimicibus.*] Sed et de cimicibus quibusdam traditum eſt, quod ſi cum aceto bibantur hirudines abſorptas ejiciant; at nobis, quum eas perpetuo alliorum eſu ejecerimus, haud opus fuit cimicibus.

[44. *De cantharidibus.*] Veruntamen ſufficientem habemus de cantharidibus experientiam, quod in ungues pſorodeis idoneis ceratis, aut emplaſtris impoſitae ſic illos educunt ut toti cadant. Miſcuimus eas etiam facultatibus pſoris et lepris congruentibus nec non quibusdam putrefactis,

Ed. Chart. XIII. [513.] Ed. Baſ. II. (149. 150.)

σηπτῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν τοὺς καλουμένους ἥλους ἐκβαλλόντων. εἷς δέ τις τῶν ἡμετέρων διδασκάλων ἐνέβαλλεν αὐτῶν ὀλίγον εἰς οὐρητικὸν φάρμακον. ἔνιοι δὲ μόνα τὰ πτερὰ καὶ τοὺς (150) πόδας ἐμβάλλουσιν, ἃ δὴ καὶ ἀλεξητήριά φασιν εἶναι τοῖς τὰ σώματα πιοῦσιν αὐτῶν. ἔνιοι δὲ ἔμπαλιν, ἡμεῖς δὲ ὅλας ἐμβάλλομεν. ἐπιτηδειότεραι δ' εἰσὶ πρὸς ἅπερ ἔφην λέγων πεπειρᾶσθαι τῶν κανθαρίδων ἐκ τῶν πυρῶν ὅσαι μηλίνας ἐγκαρσίας ζώνας ἔχουσιν ἐν τοῖς πτεροῖς, καὶ μᾶλλον, ἐὰν ἐμβαλὼν αὐτὰς εἰς ἀγγεῖον καινὸν κεράμιον, εἶτα περιτιθεὶς τῷ στόματι τοῦ ἀγγείου τῶν ἀραιῶν ὀθονίων τι κρατῇς οὕτω τὸ ἀγγεῖον, ὡς ἐστράφθαι τὴν ὀθόνην κάτω, δεχομένην τὸν ἀναφερόμενον ἀτμὸν τοῦ ὄξους ἄχρις ἂν ἀποθάνωσιν αἱ κανθαρίδες.

[με'. Περὶ βουπρήστεως.] Οὕτω δὲ καὶ τὰς βουπρήστεις ἀποτίθεσθαι προσῆκεν. εἰσὶ δὲ καὶ αὗται γένος τι ζώου, παραπλήσιον κανθαρίσι κατὰ τὴν ἰδέαν καὶ τὴν δύναμιν.

[μστ'. Περὶ πιτυοκάμπης.] Καὶ μὴν καὶ ἐπὶ ταῖς πίτυσι κάμπαι, καλούμεναι δὲ εἰκότως πιτυοκάμπαι, τοιαύτης εἰσὶ δυνάμεως.

atque interim etiam iis quae clavos quos vocant ejiciunt. Porro praeceptorum meorum quidam earum paulum quiddam in medicamenta urinam moventia ſolebat injicere. At quidam ſolas alas et pedes injiciunt, quae ajunt eſſe alexeteria iis qui corpora ipſorum bibiſſent, alii contra, at nos totas indimus. Caeterum aptiores ſunt ad ea quae expertum me dixi eae cantharides, quae inventae in frumento lutea transverſim in alis cingula obtinent, potiſſimum ſi injiciantur in vas novum fictile, cujus ori linteum obductum ſit rarum, itaque illud invertas ut linteum halitum ab aceto ſubtus poſito excipiat, donec emoriantur ipſae cantharides.

[45. *De bupreſtidibus.*] Sic bupreſteis quoque reponere expedit. Sunt autem et ipſae animalis quoddam genus cantharidibus tum ſpecie tum viribus aſſimile.

[46. *De pityocampe.*] Quin et erucae quae in piceis naſcuntur merito ſane nuncupatae pityocampae hujus ſunt facultatis.

[μζ'. Περὶ σαλαμάνδρας.] Καὶ τῆς σαλαμάνδρας δὲ καυθείσης τὴν τέφραν ἔνιοι μιγνύουσι σηπταῖς τε καὶ λεπρικαῖς καὶ ψωρικαῖς δυνάμεσι.

[314] [μη'. Περὶ νάρκης.] Καὶ τὴν νάρκην δ' ὅλην, λέγω δὲ δηλονότι τὸ θαλάττιον ζῶον, ἔγραψαν ἔνιοι κεφαλαλγίας ἰᾶσθαι προσφερομένην τῇ κεφαλῇ καὶ τὴν ἐξεστραμμένην ἕδραν ἐντρέπειν. ἀλλ' ἐγὼ πειραθεὶς ἀμφοῖν οὐδέτερον ἐργαζομένην εὗρον. ἐννοήσας οὖν αὐτὴν ἔτι ζῶσαν προστιθέναι τινὶ κεφαλὴν ὀδυνωμένῳ, δύνασθαι γὰρ ἀνώδυνον εἶναι φάρμακον, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις, ὅσα ναρκοῖ τὴν αἴσθησιν εὗρον οὕτως ἔχειν. οἴομαι δὲ καὶ τὸν πρῶτον χρησάμενον ἔκ τινος τοιαύτης ἐπινοίας ὁρμηθέντα χρῆσθαι.

[μθ'. Περὶ δράκοντος θαλαττίου καὶ τρίγλης.] Ζῶντα δ' ἀναπτυχθέντα καὶ παραχρῆμα προσενεχθέντα τοῖς πεπονθόσι μορίοις ὠφελεῖν ἔγραψαν ζῶα ταυτὶ, δράκοντα μὲν θαλάττιον ἐπὶ τῆς ἰδίας πληγῆς ἐπιτιθέμενον, ὡσαύτως δὲ καὶ τρίγλην ἐπὶ τὴν τοῦ δράκοντος, μῦς δὲ τοὺς κατ' οἶκον ἐπὶ τὴν τοῦ σκορπίου, καθάπερ καὶ τὴν σαῦραν, μυγαλῆν δ' ἐπὶ

[47. *De salamandra.*] Et salamandrae combuftae cinerem quidam fepticis et lepricis pforicisque mifcent facultatibus.

[48. *De torpedine.*] Sed et torpedinem totam, dico autem animal marinum, capitis dolores fanare capiti admotam fedemque everfam coërcere a quibusdam eft proditum. Verum ego quum utrumque effem expertus, neutrum verum comperi. Eam igitur cum cogitaffem vivam effe applicandam, cui caput doleret, poffe enim fieri ut hoc medicamentum anodynon effet, ac dolore liberaret fimiliter ut alia quae fenfum obftupefaciunt, ita habere comperi. Putoque eum, qui primus eft ufus tali quapiam motum ratione experiri aggreffum.

[49. *De dracone marino et trigle.*] Vivas etiamnum hafce animantes apertas et protinus partibus affectis appofitas prodeffe fcripferunt, nempe draconem marinum in fuum ipfius ictum impofitum, fimiliter et triglam in draconis, mures domefticos in ictum fcorpii, velut et fauram.

τὴν ἑαυτῆς καὶ σαῦραν τὴν Χαλκιδικὴν, ἣν καὶ δι᾽ οἴνου ποτίζουσιν, ὡς θεραπεύουσαν τὸ ἑαυτῆς δῆγμα. καὶ σκορπίον δὲ τὴν ἑαυτοῦ πληγὴν ἐκθεραπεύειν ἐπιτιθέμενον λεῖον· ὡσαύτως δὲ καὶ ὀπτὸν ἐσθιόμενον. ἁρμόττειν δ᾽ αὐτόν φασι καὶ τοῖς ὑπ᾽ ἐχίδνης δηχθεῖσιν, ἀσκαλαβώτην δὲ τοῖς ὑπὸ σκορπίου. λέγουσι δὲ κἀν τοῖς κατ᾽ Αἴγυπτον χωρίοις σκελετευθέντα τὸν καλούμενον ἀσίρακον τοῖς ὑπὸ σκορπίου πληγεῖσι δίδοσθαι καὶ τὸ καλούμενον κύβιον ἐπὶ κυνὸς δήγματος ὠφελίμως παραλαμβάνεσθαι κατὰ τοῦ τραύματος ἐπιτιθέμενον, ἄλλα τε πολλὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν ἐπιπλέον ἐροῦμεν ἐν τοῖς κατὰ ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας ἐνεργοῦσιν. ἐν ἐλαίῳ δ᾽ ἑψηθέντων ὅλων ζώων ἐχρήσαντο τῷ ἐλαίῳ τινὲς τῶν καθ᾽ ἡμᾶς ἰατρῶν. ἔνιοι δὲ τῶν ἔμπροσθεν, ἕνεκα μὲν ψιλώσεως τριχῶν πιτυοκάμπαις τε καὶ ταῖς θαλαττίαις ἀκαλήφαις καὶ λαγωῷ τῷ θαλαττίῳ καὶ σκολοπένδρᾳ τῇ θαλαττίᾳ· πρὸς ὠταλγίαν δὲ σίλφαις ἐνεψηθείσαις τῷ ἐλαίῳ καὶ τοῖς καλουμένοις ὀνίσκοις. ἔστι δὲ ζῶα σφαιρούμενα κατὰ τὴν εἰς ἑαυτὸν σύνοδον, ἅπερ ὀνομάζουσί τινες τῶν παρ᾽ ἡμῖν

Mygalen in fuum ipfius et fauram Chalcidicam, quam et ex vino bibendam praebent, tanquam fuum ipfius morfum fanet. Porro fcorpium ipfius ictum curare, fi tritus imponatur, fimiliter fi affus edatur. Congruere autem ajunt et iis, qui a vipera funt morfi, afcalabota vero iis qui a fcorpio. Referunt autem et in Aegypti regionibus arefactum afiracum quem vocant exhiberi iis, qui a fcorpio percuffi funt, et vocatum cybium utiliter vulneri a cane inflicto imponi multaque ejusmodi, de quibus copiofius differemus, ubi tractabitur de iis quae proprietate fubftantiae quid agunt. Caeterum in oleo lixis totis animalibus ipfo oleo utebantur noftratium medicorum quidam, fed et fuperiorum nonnulli ad depilationem nempe pityocampis et urticis marinis, lepore marino, fcolopendro marino; ad aurium vero dolorem filphis in oleo coctis et iis quos vocant multipedas. Ea enim animalia in globum fefe contrahunt, vocantque ea apud nos quidam fabas, quandoqui-

κυάμους, ἐπειδὴ παραπλήσιοι τοῖς ἐδωδίμοις κυάμοις εἰσὶν, ὅταν ἑαυτοὺς σφαιρώσωσι φαιοὶ κατὰ τὴν χρόαν ὄντες. ἐπὶ δὲ τῆς ἀγροικίας ἔστιν ἰδεῖν πλείστους τούτους γεννωμένους ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις, αἷς ἀπὸ τῶν κρηνῶν κομίζουσι τὸ ὕδωρ οἱ ἀγροῖκοι, κατατίθενται δ' αὐτὰς πλησίον τῆς ἑστίας, καί τινας τῶν κατὰ ἀγρὸν ἰατρευόντων εἶδον ἀεὶ χρωμένους τῷ ἐξ αὐτῶν ἐλαίῳ πρὸς τὰ τῶν ὤτων ἀλγήματα πάντα, μὴ διοριζομένους κατὰ τίνα γέγονε διάθεσιν· ὅθεν εἰκότως ἐνίοτε μὲν ἐπιτυγχάνουσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ βλάπτουσι. καὶ τί θαυμαστὸν, ὅπου καὶ τῶν ἐνδόξων ἰατρῶν ἔνιοι χωρὶς διορισμοῦ περὶ τῶν τοιούτων ἔγραψαν; τοιαῦτα γοῦν ἐστι καὶ τὰ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων Ἀπολλωνίου βιβλία. οὗτος τοίνυν καὶ τὰ τῆς γῆς ἔντερα γέγραφεν ἐν ἐλαίῳ καθεψηθέντα τῶν ὤτων ἀλγήματα πραΰνειν, ἔνιοι δὲ στέατι χηνὸς ἀξιοῦσι μίξαντας οὕτω χρῆσθαι.

[315] [ν'. Περὶ ἀλωπέκων καὶ ὑαινῶν.] Περὶ δὲ τῶν ὅλων ἐν ἐλαίῳ καθεψομένων ἀλωπέκων, οὕτως γάρ τινες ἀρθριτικοὺς θεραπεύουσιν, οἱ μὲν ζώσας ἐμβάλλοντες μεγίστῳ λέβητι τὰς ἀλώπεκας, οἱ δὲ καὶ τεθνεώσας, ἀναγκαῖον εἰπεῖν

dem esculentis fabis sunt persimilia, ubi sese videlicet in globum convolverint colore fusco. Porro in agro complures videre est natos sub situlis, quibus a fontibus rustici aquam comportant, deponuntque eas juxta focum. Vidique quosdam ex eis qui medicinam in agro exercebant assidue oleo ex illis composito ad universos aurium dolores uti, non discernentes affectum unde oriretur. Itaque non abs re evenit ut interim effectum consequerentur, interim laederent. Et quid mirum, quando et insignes quidam medici de iis citra distinctionem scripsere? tales sunt Apollonii libri de facile parabilibus. Atque hic sane etiam scripsit vermes terrae in oleo coctos aurium dolores mitigare, sed alii censent admixto adipe anserino sic demum utendum.

[50. *De vulpe et hyena.*] Caeterum de vulpibus, quae totae oleo coquuntur, nam sic quidam curant arthriticos, partim vivas vulpes in lebetem ingentem injicientes partim etiam mortuas, fusius dicere mihi necesse est,

ζον, ἐπειδὴ πολλοὺς ἔδοξαν κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπηλλαχέναι τοῦ πάθους, οὐ μετὰ πολὺν δὲ χρόνον ὠφεληκέναι μόνον. ἐπανῆλθε γὰρ αὐτοῖς τὸ πάθος, οὐ μὴν οὕτω γε σφοδρὸν ὡς ἔμπροσθεν ἦν. ἔστι δὴ τὸ κατὰ τὰς ἀλώπεκας οὐδέν τι διαφορητικώτερον τοῦ κατὰ τὴν ὕαιναν, ἧς ὁμοίως ἑψομένης ἐν ἐλαίῳ διαφορητικώτατον γίνεται τοὔλαιον. εἴρηται δὲ πολλάκις ὡς τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις ὑπάρχει τὰ διὰ βάθους ἐν τῷ σώματι περιεχόμενα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἕλκειν καὶ κατὰ τοῦτο τὰς ὀδύνας ἐνίοτε παύειν. οὐ γὰρ δὴ διὰ παντός γε τοῦτ' αὐτοῖς ἕπεται μόνον, ἐκείνων τῶν ὀδυνῶν παυομένων ὑπὸ τῶν τοιούτων φαρμάκων, ἐφ' ὧν ἐν τῷ βάθει περιέχεται χυμὸς ὀδύνης ποιητικὸς, ἢ διὰ τὸ πάχος τῆς οὐσίας ἢ διὰ ψύξιν ἢ δριμύτητα σφόδραν ἢ καὶ πνεῦμα φυσῶδες, οὐκ ἔχον διέξοδον. οἱ τοίνυν ταῖς ἀλώπεξι χρώμενοι καὶ αὐτοὶ διαφορητικὸν εἰργάζοντο τοὔλαιον, εἶτα πυέλους αὐτῷ πληροῦντες ἐνεβίβαζον αὐταῖς ὅλους τοὺς ἀρθριτικοὺς, ἐνδιατρίβειν χρόνῳ συχνῷ κελεύοντες, ἐκ τούτου

quandoquidem plerosque visae sunt principio plane morbo hoc liberasse, verum post multum temporis non ita profuisse: siquidem illos malum repetiit, quamquam non ita vehemens quam antea. Sane oleum in quo cocta vulpes est non est potentioris in digerendo facultatis quam in quo hyaena, quae si similiter in oleo lixetur, redditur oleum longe potentissimae in digerendo facultatis. Porro frequenter dictum est talibus medicamentis inesse potentiam eorum, quae in alto continentur corpore, in extimam cutem extrahendi, ac eo nomine quandoque sedandi dolores, non enim perpetuo hoc ad ea sequitur, quum ii duntaxat dolores ab ejusmodi medicamentis sedentur, quorum causa est humor in alto contentus, dolorem ciens aut substantiae crassitie aut refrigeratione aut vehementi acrimonia, aut etiam spiritus flatuosus exitum non habens. Itaque qui utuntur vulpibus et ipsi oleum digestivum efficiunt, atque inde impletis eo alveolis totos arthriticos in eos imponunt multo ibi tempore immorari praecipientes. Verum ex hoc

Ed. Chart. XIII. [315.] Ed. Lind. II. (150. 151.)

τε συνέβαινεν οὐ μόνον τοὺς περὶ τοῖς ἄρθροις ὄγκους αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ σύμπαν σῶμα κενοῦσθαι. πληθωρικῶς οὖν ὅλου τοῦ σώματος αὐτοῖς προδιακειμένου θαυμαστὸν οὐδὲν ἦν ὠφέλειαν τῇ κενώσει γενέσθαι, μηδενὸς μὴν ἐπιῤῥέοντος τοῖς πεπονθόσι μέρεσι διὰ τὸ κενοῦσθαι τὸ σύμπαν σῶμα, τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων χυμῶν διαφορουμένων. ὥσπερ δ' ἔμπροσθεν ἀπαθοῦς ὄντος αὐτοῖς τοῦ σώματος ἡ μοχθηρὰ δίαιτα τὸ πάθος εἰργάσατο, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἢ καὶ μᾶλλον ἔτι διὰ τῆς ὁμοίας διαίτης εἰκὸς ἦν αὖθις αὐτοὺς ὡσαύτως διατεθήσεσθαι τοῖς πεπονηκόσιν ἄρθροις.

Κεφ. β'. [α'. Περὶ τῶν ἐν θαλάττῃ καὶ ἁλμυροῖς ὕδασι γεννωμένων.] Μόνα ταῦτα ἔτι λείποντα τῇ συμπάσῃ πραγματείᾳ καιρὸν ἐπιτήδειον ἔχει τόνδε. τὰ μὲν γὰρ ἐν θαλάττῃ (151) τε καὶ ὕδατι γεννώμενα ζῶα κατὰ τὸν ἔμπροσθεν εἴρηται λόγον περὶ τῶν ζώων. ὅσα δὲ γεννᾶται μὲν ἐν ὕδασιν ἢ ἐξ ὑδάτων, οὐκ ἔστι δὲ ταῦτα ζῶα, νῦν εἰρήσεται.

ſit ut non tantum qui circa articulos ſunt tumores evacuentur, ſed etiam univerſum corpus. Itaque ubi corpus illis antea plenitudine affectum fuerit, mirum non eſt per evacuationem conſecutum commodum, nempe quum nihil etiam in affectas partes influat, quia corpus univerſum jam evacuatum eſt et qui continebantur humores exhalarunt. Caeterum quemadmodum antea, quum corpus noxa vacaret, prava victus ratio morbum invexit, eundem in modum aut etiam amplius a ſimili diaeta par eſt rurſum illos ſimiliter afficiendos in articulis quibus jam laboraverunt.

Cap. II. [1. *De iis quae mari et aquis ſalſis proveniunt.*] Sola haec in toto opere reliqua hoc habent nunc tempus opportunum. Nam quae in mari et aqua naſcuntur animalia ſuperiori ſermone expoſita ſunt, ubi videlicet agebatur de animalibus, at quae in aquis quidem aut ex aquis naſcuntur, nec ſunt animalia, ea nunc exponentur.

[β. Περὶ ἀδαρκίου.] Ἀδάρκιον, ἔνιοι δὲ ἀῤῥενικῶς ἄδαρκον, ἄλλοι δὲ θηλυκῶς ἀδάρκην καλοῦσι κατὰ μὲν τὴν οὐσίαν οἷος ἀφρός τίς ἐστι πεπηγὼς, ὕδατος ἁλμυροῦ περιπηγνύμενος φορυτῷ τε καὶ καλάμοις. δριμύτατον δ' ἐστὶ καὶ θερμαντικώτατον τοῦτο, διὸ καὶ καθ' αὐτὸ μὲν ἄχρηστόν ἐστι, μίγνυται δὲ τοῖς ἀμβλύνουσι τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ οὕτω γίγνεται πολύχρηστον ἐπὶ τῶν θερμανθῆναι δεομένων διαθέσεων ἔξωθεν προσαγόμενον. εἴσω γὰρ τοῦ σώματος οὐχ οἷόν τε λαβεῖν αὐτὸ διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως.

[γ'. Περὶ ἀλκυονίων.] Ἀλκυόνια ῥύπτει μὲν ἅπαντα καὶ διαφορεῖ, δριμεῖαν ἔχοντα ποιότητα καὶ θερμὴν δύναμιν, ἀλλὰ τὸ μᾶλλόν τε [316] καὶ ἧττον ἐν αὐτοῖς ἐστιν οὐκ ὀλίγον, ἔν τε τούτοις αὐτοῖς οἷς εἴρηκα καὶ προσέτι κατὰ τὸ λεπτομερὲς τῆς ὅλης οὐσίας. ἔστι δ' αὐτῶν ἓν μὲν πυκνὸν καὶ βαρὺ καὶ μοχθηρὸν κατὰ τὴν ὀσμὴν, ὄζει γὰρ ἰχθύων σαπρῶν, ἐοικὸς κατὰ σχῆμα σπόγγῳ. δεύτερον δ' ἄλλο προμηκέστερον τῷ σχήματι κοῦφον καὶ ἀραιὸν, ὀσμὴν φυκίοις ὁμοίαν ἔχον. ἄλλο δὲ τρίτον σκώληκι μέν ἐστι τὸ

[2. *De adarcio.*] Adarcion, quidam vero mafculine efferunt adarcon, alii foeminine adarcen appellitant, effentia quidem fua velut fpuma eft aquae falfae concreta, circum arundines et farragines concrefcens. Acerrimum hoc eft medicamentum fimulque calidiffimum, proinde et per fe inutile eft, verum commifceri folet iis quae vim ejus retundunt, ficque fit multo utiliffimum in iis affectibus qui calefieri poftulant, idque foris impofitum, nam intro in corpus ipfum fumere eft impoffibile, nimirum ob virium vehementiam.

[3. *De alcyoniis.*] Alcyonia omnia detergunt ac digerunt, qualitatem habentia acrem et calidam facultatem, verum magis et minus in ipfis non parum eft, in his ipfis quae diximus fecundum partium effentiae totius tenuitatem. Eft autem eorum unum denfum et grave odoris pravi, olet enim pifces putridos, fpongiae figura fimile. Alterum vero figura longiufcula, leve et rarum, odorem habens fimilem phyciis. Aliud tertium vermi fimile eft figura, colore pur-

σχῆμα παραπλήσιον, πορφυρίζει δὲ τῇ χρόᾳ καὶ τῇ συστάσει μαλακόν ἐστιν. ὀνομάζουσι δ' αὐτὸ Μιλήσιον. ἐφ' οἷς ἄλλο τέταρτον, ὁμοίως μὲν τῷ δευτέρῳ λελεγμένῳ κοῦφόν τε καὶ ἀραιὸν, ἐοικὸς δὲ ἐρίοις οἰσυπηροῖς. τὸ δὲ πέμπτον ἔξωθεν μὲν ἐπιφανείᾳ λείᾳ περιγράφεται, τὴν δ' ἐντὸς οὐσίαν ἔχει τραχεῖαν, οὐδεμίαν μὲν ἔχον ὀσμὴν, ἐν τῇ γεύσει δὲ δριμὺ φαινόμενον· ἔστι γὰρ δήπου καὶ θερμότατον ἁπάντων τῶν ἀλκυονίων, ὡς τρίχας ἀποκάειν δύνασθαι. διὸ τῶν μὲν πρώτων δύο λειχῆνας καὶ ἀλφοὺς καὶ μέντοι καὶ ψώρας καὶ λέπρας ὠφελούντων, ἔτι τε λαμπρυνόντων τὸ δέρμα διὰ τὸ σύμμετρον τῆς δυνάμεως, δύναται ταὐτὸ ποιεῖν τουτὶ τὸ ἔσχατον εἰρημένον. οὐ γὰρ ἀποῤῥύπτει μόνον ἐκεῖνα, ὥσπερ τὴν ἔξωθεν ἐπιφάνειαν, ἀλλ' ἀποδέρει τε καὶ ἐκδέρει προσερχόμενον εἰς τὸ βάθος τοῦ δέρματος ὡς ἕλκη ποιεῖν. τὸ δὲ τρίτον εἰρημένον ἁπάντων ἐστὶ λεπτομερέστατον, διὸ καὶ καυθὲν ἀλωπεκίας ἰᾶται μετ' οἴνου καταχριόμενον πυῤῥοῦ μὲν τὴν χρόαν, λεπτοῦ δὲ τῇ συστάσει. τὸ τέταρτον δὲ τούτων ἐστὶν ὁμοειδὲς κατὰ τὴν δύναμιν, ἀσθενέστερον δ' οὐκ ὀλίγον.

pureo, confiftentia molli, vocant id Milefium. Poft quae quartum fecundo quidem jam pofito fimiliter et leve et rarum, verum lanis fuccidis fimile. Denique quintum extima fuperficie laevi circumfcribitur, caeterum interna fubftantia afperum, nullius odoris, guftu tamen apparens acre, et fane omnium alcyoniorum eft calidiffimum, adeo ut et pilos urere poffit. Itaque quum duo prima lichenas, alphos, pforas leprasque adjuvent, praeterea cutem fplendidiorem competentia virium efficiant, idem praestare non poteft hoc ultimo loco pofitum. Nec enim perinde ut illa cutem duntaxat fummam extergit, fed etiam excoriat, usque in profundum cutis penetrans ut etiam ulcera moliatur. Porro quod tertio ordine recenfuimus omnium eft tenuiffimum. Itaque uftum alopecias curat illitum cum vino, colore quidem fulvo, tenui tamen effentia. Quartum autem ejusdem cum hoc fpeciei vires obtinet, verum haud parum imbecilliores.

[δ'. Περὶ ἁλῶν.] Ἅλες τῆς αὐτῆς κατὰ γένος δυνάμεως οἵ τ' ὀρυκτοὶ καὶ οἱ θαλάττιοι. διαφέρουσι δὲ τῷ μᾶλλον πεπιλῆσθαι τὴν οὐσίαν τῶν ἐκ τῆς γῆς ἁλῶν, διὸ καὶ τὸ παχυμερές τε καὶ στῦφον ἐν τούτοις μᾶλλόν ἐστιν. οἱ μὲν οὖν θαλάττιοι τήκονται παραχρῆμα περιχυθέντος ὕδατος αὐτοῖς, οἱ δ' ἐκ τῆς γῆς οὐ πάσχουσι τοῦτο. τοῖς θαλαττίοις δ' ὁμοειδεῖς εἰσι καὶ οἱ κατὰ λίμνας τινὰς, ἐχούσας ἁλμυρίδα, γεννώμενοι τοῦ θέρους, ἐξοπτωμένου τοῦ ὕδατος ἐξ αὐτῶν, ὥσπερ καὶ οἱ Τραγάσιοι πλησίον Σμινθίου. συνίσταται γὰρ ἐνταῦθα πρὸς τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων θερμῶν ἱκανῶς ὄντων ὕδωρ δαψιλὲς λιμνάζον οὐκ ἐν πολλῷ χωρίῳ, καὶ τοῦτο τοῦ θέρους ὅλον ἐκδαπανᾶται ξηραινόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τοῦ τόπου δ' ἁλμυρίδα σύμφυτον ἔχοντος, τὸ ὑπολειπόμενον αὐτοῦ πᾶν ἅλες γίνονται, τὴν ἐπωνυμίαν ἀπό τε τοῦ χωρίου καὶ τῶν ὑδάτων λαμβάνοντες. καὶ γὰρ αὐτὰ τὰ αὐτοφυῆ κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον ὕδατα Τραγάσια καλεῖται, ξηραντικωτάτης ὄντα δυνάμεως, καὶ χρῶνταί γε πρὸς τοῦτ' αὐτοῖς οἱ κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον ἰατροί.

[5. *De sale.*] Sal ejusdem genere facultatis est, sive fossilis sit sive marinus, verum hoc differunt, quod salis ex terra effossi substantia magis sit compacta, ac proinde in hoc major est partium crassities et astringendi potentia. Itaque marinus affusa aqua protinus liquescit, at fossili hoc non evenit. Porro ejusdem speciei cum marino est qui in stagnis quibusdam salsedinem habentibus nascitur aestate videlicet, aquis aestu ex iis assumptis, cujusmodi est Tragasius, non procul a Sminthio. Confluit enim illuc ante aquas spontaneas, quae admodum sunt calidae, copiosa aqua stagnans non amplo in loco, et ea aestate omnis absumitur a sole videlicet arefacta. Porro quoniam locus ipse salsedinem connatam continet, quod reliquum est omne, sal est cognominationem a loco pariter et aquis sortitus. Nam spontaneae et ipsae illis in locis aquae Tragasiae nuncupantur facultate summe exiccatoria, et sane qui in ea regione sunt medici ad hoc illas accommodant. Porro dictum est et de Sodo-

λέλεκται δὲ καὶ περὶ τῶν Σοδομηνῶν τῶν ἐν τῇ νεκρᾷ θαλάσσῃ καλουμένῃ γεννωμένων ἐν τῷ τετάρτῳ γράμματι, καὶ εἴ τις ἐκεῖνο τὸ βιβλίον ἀνέγνωκεν ἐπιμελῶς, ἀναμνήσεως αὐτῷ μόνον δεήσει νῦν, ὥστε ῥηθείσης τῆς γευστῆς ποιότητος αὐτὸν ἐπίστασθαι τὴν δύναμιν τοῦ φαρμάκου. τῆς οὖν ἁλυκῆς ποιότητος διαφορούσης τε ἅμα καὶ συναγούσης τὴν πλησιάζουσαν οὐσίαν, τὸ καλούμενον ἀφρόνιτρον ἐν τούτῳ τὴν διαφορὰν ἔχει, καθόσον ἕνα μόνον ἐν τούτῳ τὸν ἐπικρατοῦντα χυμὸν ἐναργῶς ἔστιν ἰδεῖν, ὃν ὀνομάζουσι πικρὸν, διαφορητικὴν ἔχοντα δύναμιν, συναπτικὴν δ᾽ οὐκ ἔχοντα, καθάπερ οἱ ἅλες. οὗτοι γὰρ ὅσον μὲν ὑγρόν ἐστιν ἐν τοῖς σώμασι, τοῦτο πᾶν ἐκβόσκονται· τὸ δ᾽ ὑπόλοιπον τῆς στερεᾶς οὐσίας συνάγουσι τῇ στύψει, διὸ καὶ ταριχεύουσι [317] καὶ ἄσηπτα φυλάσσουσι τὰ σώματα τῶν σηπομένων, ὑγρότητα περιττωματικὴν ἐχόντων ἀδιάλυτόν τε καὶ ἄσφιγκτον τὴν οὐσίαν. οἷς τοίνυν σώμασι μηδ᾽ ὅλως ἐστὶν ὑγρότης περιττὴ, καθάπερ τῷ καλλίστῳ μέλιτι, καὶ πεπίληται τὸ στερεὸν σῶμα, καθάπερ τοῖς λίθοις, ἀδύνατον τούτοις σαπῆ-

menis in mari mortuo provenientibus in quarto libro, quem si quis librum diligenter perlegerit, illi tantum refricare memoriam nunc opus est, ut exposita gustus qualitate ipse medicamenti facultatem cognoscat. Igitur quum qualitas salsa digerat simul et contrahat contactam ab ipsa substantiam, aphrolitron in hoc differt, quod in ipso unum modo saporem exuperantem evidenter sit videre, quem vocant amarum, vim habentem digerendi, haud etiam contrahendi, uti sal. Nam hic quicquid in corporibus humidum inest, id totum absumit, et quod reliquum est substantiae solidae astrictione contrahit, ac proinde etiam conditura sua carnes servat et a putredine tuetur, quippe quae putrescunt, excrementitium continent humorem substantiamque tum dissolubilem tum minime compactam. Quibus ergo corporibus nulla prorsum est humiditas superflua, ceu melli optimo, et corpus solidum et compactum est, ceu lapidibus, ea ut putrescant

ναι, διόπερ καὶ ἡ τῶν ἁλῶν χρῆσις οὐκ ἐπὶ τούτων εὐδόκιμος, ἀλλ' ὑφ' ὧν ὕποπτος ἡ σῆψις.

[ε'. Περὶ ἁλῶν κεκαυμένων.] Ἅλες κεκαυμένοι τὸ μὲν διαφορητικὸν μᾶλλον ἔχουσι τῶν ἀκαύστων, εἰς ὅσον αὐτῶν λεπτομερέστερον γίγνεται τὸ σῶμα, τὴν ἀπὸ τοῦ πυρὸς λαμβάνον δύναμιν, ὡς κἀπὶ τῶν ἄλλων ἐδείχθη τῶν κεκαυμένων συμβαίνειν, οὐ μὴν ὁμοίως γε τοῖς ἀκαύστοις συνάγειν καὶ πιλοῦν τὴν στερεὰν οὐσίαν ἔτι δύνανται.

[στ'. Περὶ νίτρου.] Νίτρον. ἐδείχθη καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐν τῷ μεταξὺ δύναμιν ἔχον ἁλῶν τε καὶ ἀφρονίτρου.

[ζ'. Περὶ ἁλὸς ἄνθους.] Ἁλὸς ἄνθος, ἔνιοι μὲν ὡς ἓν ὄνομα τὸ ἁλόσανθον, ἔνιοι δὲ καὶ διαιροῦντες ἁλὸς ἄνθος ὀνομάζουσιν. ἔστι δ' ὑγρὸν τοῦτο τὸ φάρμακον λεπτομερέστερον καὶ τῶν κεκαυμένων ἁλῶν, δριμύ τε τῇ ποιότητι καὶ διαφορητικὸν ἱκανῶς τῇ δυνάμει.

[η'. Περὶ ἁλὸς ἄχνης.] Ἁλὸς ἄχνη, ἀφρῶδές ἐστιν ἐπάνθισμα τῶν ἁλῶν λεπτομερεστέρας πολὺ φύσεως ὑπάρ-

est impossibile. Ac proinde in his salis non probatur usus, verum in iis in quibus suspecta putredo.

[5. *De sale usto.*] Sal ustus digerit quidem potentius quam ustionis expers, quanto scilicet subtilius ipsius corpus accepta ab igne facultate redditur, velut et in aliis quae combusta sunt evenire diximus, verum non sicut ille qui non est ustionem expertus, solidam ipsam substantiam contrahere constringereque potest.

[6. *De nitro.*] Litrum. Ostensum est et hoc medicamentum in medio salis et aphrolitri vires habere.

[7. *De salis flore.*] Halos anthos. Quidam ut unum nomen halosanthos, quidam dividentes hales anthos nominant. Est autem hoc medicamentum liquidum, tenuiorum etiam partium quam sal ustus, tum acris qualitatis et admodum digerentis facultatis.

[8. *De spuma salis.*] Halos achne spumosa est salis efflorescentia multo tenuioris naturae quam sal ipse; quare

χον αὐτῶν τῶν ἁλῶν, ὥστε καὶ λεπτύνειν καὶ διαφορεῖν πολὺ μᾶλλον αὐτῶν δύναται, τὸ δ' ὑπόλοιπον τῆς οὐσίας συνάγειν καθάπερ οἱ ἅλες οὐ δύναται.

[θ'. Περὶ ἀσφάλτου.] Ἄσφαλτον. ἕν τι καὶ τοῦτο τῶν ἐν ὕδατι θαλαττίῳ γεννωμένων καὶ ἄλλῳ τινὶ τῶν ὁμοίων θαλάττῃ, καθάπερ ἐν Ἀπολλωνίᾳ τε τῇ κατ' Ἤπειρον καὶ τἄλλα χωρία τοιαῦτα, πολλοῖς ὕδασιν αὐτοφυέσιν οἷον ἀφρὸς, ἐποχούμενον (152) εὑρίσκεται τὸ φάρμακον τοῦτο μαλακὸν μὲν ὂν, ὁπότ' ἐπινήχεται, μετὰ δὲ ταῦτα ξηραινόμενον, ὡς σκληρὸν γίνεσθαι μᾶλλον τῆς ξηρᾶς πίττης.

[ι'. Περὶ ἀσφάλτου γεννωμένου ἐν τῇ νεκρᾷ θαλάσσῃ.] Καλλίστη δ' ἄσφαλτος γεννᾶται κατὰ τὴν νεκρὰν ὀνομαζομένην θάλασσαν. ἔστι δ' αὐτὴ λίμνη τις ἁλμυρὰ κατὰ τὴν κοίλην Συρίαν. ἡ δὲ δύναμις τοῦ φαρμάκου ξηραντική τ' ἐστὶ καὶ θερμαντικὴ κατὰ τὴν δευτέραν που τάξιν. εἰκότως οὖν αὐτῷ χρῶνται πρός γε [318] τὰς κολλήσεις τῶν ἐναίμων τραυμάτων πρὸς τἄλλα, ὅσα ξηραίνειν δεόμενα μετὰ τοῦ θερμῆναι μετρίως.

et extenuare et digerere multo plus ipfo poteft, verum quod fubftantiae eft reliquum contrahere ut fal nequit.

[9. *De bitumine.*] Bitumen unum et ipfum eft ex iis quae in aqua marina proveniunt, et in alia quapiam quae non eft marinae diffimilis, ut in Apollonio Epiri. Et per alia id genus loca multa, aquis fponte nafcentibus ceu fpuma quaedam innatans hoc medicamentum reperitur. Et molle quidem eft dum innatat, poftea vero reficcatum pice ficca durius efficitur.

[10. *De bitumine provenienle in mari mortuo.*] Optimum vero bitumen in mari quod mortuum vocant provenit. Eft autem id ftagnum falfum in cava Syria. Caeterum medicamenti ipfius vis eft tum reficcatoria tum calefactoria in fecundo ordine. Merito itaque eo utuntur et ad glutinationes vulnerum cruentorum et ad alia omnia quae exiccari debent cum modica calefactione.

[ια'. Περὶ σπόγγου.] Σπόγγος ὁ μὲν κεκαυμένος δριμείας ἐστὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως. ἐχρῆτο δ' αὐτῷ τις τῶν ἡμετέρων διδασκάλων καὶ πρὸς τὰς ἐν ταῖς χειρουργίαις αἱμοῤῥαγίας, ἕτοιμον ἔχων ξηρὸν μὲν καὶ ἄνικμον, δεδευμένον δὲ μάλιστα μὲν ἀσφάλτῳ, μὴ παρούσης δὲ ταύτης πίττῃ, προσετίθει δ' αὐτὸν τοῖς αἱμοῤῥαγοῦσι χωρίοις, ἔτι καιόμενον, ὡς ἐσχαροῦσθαί τε ἅμα τὸ μόριον καὶ οἷον πῶμά τι λαμβάνειν αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ καυθέντος σπόγγου. καινὸς δ' ὁ σπόγγος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν οὐχ ὡς ἔριον ἢ μοτὸς τιλτὸς, ὕλη μόνον ἐστὶ τῶν ἐπιβρεχομένων ὑγρῶν, ἀλλὰ καὶ ξηραίνει σαφῶς. εἴσῃ δὲ χρησάμενος ἐπὶ τραύματος αὐτῷ μόνῳ μεθ' ὕδατος ἢ ὀξυκράτου ἢ οἴνου κατὰ τὰς τῶν σωμάτων διαφορὰς, ὡς προείρηται, κολλήσει γὰρ αὐτὰ παραπλησίως τοῖς ἐναίμοις ὀνομαζομένοις φαρμάκοις. εἰ δὲ μὴ καινὸς, ἀλλ' ἀπὸ χρήσεως εἴη, γνώσῃ σαφῶς ὅσον ἀπολείπεται τοῦ καινοῦ κατὰ τραυμάτων ἐπιτιθέμενος εἴτ' οὖν ὕδατι βεβρεγμένος εἴτ' οἴνῳ εἴτ' ὀξυκράτῳ. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν ἐπὶ τοῦ καινοῦ σπόγγου, διασωζομένης ἔτι τῆς δυνά-

[11. *De spongia.*] Spongia usta acris est et digerentis facultatis. Utebatur ea praeceptorum meorum quidam ad sanguinis eruptiones, quae manuali opera indigent, in quem usum semper eam paratam habebat siccam et exarefactam; quum vero res postularet, bitumine in primis imbuebat, sin eo careret, pice. Porro admovebat eam partibus sanguine profluentibus etiamnum ardentem, ut et crusta parti induceretur, et ipsum spongiae ustae corpus ceu operculum acciperet. Caeterum spongia nova non sicut lana aut linamentum materia duntaxat est, quae humores irrigando excipiat, sed etiam manifeste deficcat. Id quod scies, si ea sola utaris in vulnere cum aqua aut oxycrato aut vino pro diversitate videlicet corporum, uti est ante dictum. Glutinabit siquidem ea, similiter atque medicamenta quae vocant enaema. At si non nova sit, sed usui accommodata, palam cognosces quantum a nova superetur, si vulneribus eam imponas sive cum aqua sive cum oxycrato sive cum vino. Nec mirum est, cum in spongia nova servetur etiam-

μεως ἣν ἐκ τῆς θαλάττης εἶχε, ξηραίνεσθαι μετρίως τὰ σώματα. ταῦτα δὲ δύναται ποιεῖν, ὅταν ἔτι διασώζῃ τὴν ἀπὸ τῆς θαλάττης ὀσμὴν, ὡς ἔν γε τῷ χρόνῳ, κἂν μηδέπω πρὸς χρῆσιν ἡγμένος ᾖ, τήν τ' ὀσμὴν ἀπόλλυσι καὶ ξηραίνειν ὁμοίως οὐ δύναται.

[ιβ΄. Περὶ γάρου.] Γάρος δυνάμεώς ἐστι θερμῆς ἱκανῶς καὶ ξηρᾶς, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἐχρήσαντό τινες αὐτῷ τῶν ἰατρῶν, ἐνιᾶσί τε τοῖς δυσεντερικοῖς τε καὶ ἰσχιαδικοῖς.

[ιγ΄. Περὶ ἅλμης.] Ἅλμη τῶν ταριχηρῶν ἰχθύων ὁμοίως τῷ γάρῳ πρός τε τὰς σηπεδόνας ἁρμόζει καὶ πρὸς ἰσχιάδας καὶ δυσεντερίαν ἐνιεμένη, τῇ δὲ δριμύτητι τοὺς μὲν τὸ ἰσχίον ἐνοχλοῦντας χυμοὺς ἐπισπᾶται καὶ διὰ τῶν ἐντέρων ἐκκενοῖ, τὰ δὲ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἐν τῇ δυσεντερίᾳ περικλύζει τε καὶ ξηραίνει. μάλιστα δὲ τῇ τῶν ταριχηρῶν σιλούρων καὶ τῇ τῶν μαινίδων ἅλμῃ πρὸς τὰ τοιαῦτα κέχρηνταί τινες ἰατροὶ, καὶ ἡμεῖς δ' ἐπὶ τῶν ἐν στόματι σηπεδονωδῶν ἑλκῶν ἐχρησάμεθα.

num ea quam a mari accepit facultas modice corpora exiccandi. Atque haec quidem praeftare poteft, quum etiamnum fervat maris odorem. Nam temporis fpatio, etiam fi nunquam ufui accommodata fit, tamen et odorem maris amittit nec aeque deficcare poteft.

[12. *De garo.*] Garus facultatem habet multum et calidam et ficcam, ac proinde ex eo medici quidam ad ulcera ufi funt putrefcentia, tum dyfentericis ifchiadicisque injiciunt.

[13. *De muria.*] Salfugo pifcium falforum fimiliter garo et ad putredines accommodatur, et ad ifchiadas dyfenteriasque infunditur. Et acrimonia quidem humores coxam infeftantes attrahit, ac proinde inteftina evacuat. Putrefcentia vero ulcera in dyfenteria colluit atque deficcat. Maxime vero falfugine falforum filurorum et maenidum ad talia uti medici quidam affolent. Et nos fane ad ulcera in ore putrida accommodavimus.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Α.

Ed. Chart. XIII. [319.] Ed. Bas. II. (152.)

Κεφ. α'. Ὅτι μὲν οὐ μόνον τὸ θεραπευόμενον πάθος ἐνδείκνυται τὴν θεραπείαν, ἀλλ' ἥ τε τοῦ κάμνοντος κρᾶσις ἥ τε τοῦ πάσχοντος μορίου φύσις οὐ μικρὸν συνενδείκνυται, δέδεικται πρόσθεν ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν, ὥσπερ γε καὶ ὅπως ἄν τις ἐκ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων σύνθετον αὐτὸς ποιοῖ διὰ συντόμου μὲν ἐν ἐκείνοις, πλατύτερον δ' ἐν τοῖς πρὸ τούτου βιβλίοις ἑπτὰ τὴν μεθό-

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM SECUNDVM LOCOS LIBER I.

Cap. I. Quod non solum is qui curatur affectus curationem ipsam indicet, sed quod tum ipsius aegri temperamentum tum affectae partis natura non parum indicent, antea in commentariis de medendi methodo est monstratum, quemadmodum etiam quomodo quis ex simplicibus medicamentis per se compositum aliquod faciat compendio quidem in illis, fusius in vero in septem libris ante hunc

δον ἅπασαν ἐδήλωσα. νυνὶ δὲ τὰς καθ᾽ ἕκαστον μέρος τοῦ σώματος ἁρμοττούσας δυνάμεις φαρμάκων, ὅπως ἄν τις αὐτός τε κατασκευάζοι μεθόδῳ καὶ ταῖς ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν εὑρημέναις ὀρθῶς χρῷτο, πρόκειται διελθεῖν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀρξαμένοις, ὡς καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν ἅπασιν ἔδοξεν. συμβαίνει δ᾽ αὐτῇ τὰ μὲν πλεῖστα τῶν παθῶν κοινὰ τοῖς ἄλλοις πᾶσι μέρεσιν, τὸ δὲ τῶν τριχῶν πάθος ὀλίγοις κεκοινώνηται, διότι καὶ τὸ τετριχῶσθαι κατὰ πρῶτον λόγον οὐ πολλοῖς ὑπάρχει. γένεσις μὲν γὰρ ταῖς θριξὶν, οἵαπερ ἡ τῶν ἐκ τῆς γῆς φυομένων, ὡς ἐν τοῖς περὶ κράσεων ὑπομνήμασιν ἐδείχθη. καθάπερ δὲ ἐν τούτοις τὰ μὲν κατὰ τέχνην καὶ προαίρεσιν τοῦ γεωργοῦ, τὰ δὲ κατὰ τὰς φυσικὰς αἰτίας γεννᾶται, τὸν αὐτὸν τρόπον κἀν τοῖς τῶν ζώων σώμασιν [320] ἀρούρᾳ μέν τινι πυροὺς ἢ κριθὰς ἤ τι τῶν ἄλλων δημητρίων σπερμάτων ἐν αὐτῇ φυομένων ἐχούσῃ τῆς κεφαλῆς ἐοικυίας, ταῖς δ᾽ ἄλλαις πόαις ὅσαι κατὰ τἀνώτερα χωρία φύονται τῶν ἐν ὅλῳ τῷ σώματι τριχῶν ὁμοίαν

item editis univerfalem methodum oftendimus. Nunc vero quomodo quis per fe methodo medicamentorum facultates dirigat ad fingulas corporis partes congruentes atque iis quae a prioribus medicis inventae funt recte utatur, percurrere propofitum eft, a capite initio facto, ficuti omnibus, qui nos praeceflerunt eft vifum. Accidunt autem ipfi capiti plurimae affectiones cum reliquis omnibus partibus communes, verum capillorum affectionem cum paucis communem habet; propterea quod etiam pilofum effe ex primaria ratione haud multis ineft. Generatio enim pilorum eadem eft quae terrae nafcentium, quemadmodum in libris de temperamentis eft demonftratum. Quemadmodum autem in iis quaedam arte et arbitrio agricolae, quaedam vero naturalibus caufis proveniunt, eodem modo et in animalium corporibus. Arvo enim cuipiam triticum aut hordeum aut quidpiam caeterorum cerealium feminum in fe orientium habenti caput affimilatur, aliis vero herbis pili, qui in fuperiori parte nafcuntur, qui his qui funt in toto corpore pilis fimilem

ἐχουσῶν τὴν γένεσιν. οὐ γὰρ κατὰ πρῶτον λόγον ἡ φύσις αὐτὰς εἴωθε γεννᾷν, ἀλλὰ κατά τι συμβεβηκός. αἵ γε μὴν κατά τε βλέφαρα καὶ τὰς ὀφρῦς ἐδείκνυντο χρείαν οὐ μικρὰν παρέχουσαι τοῖς ζώοις. αἱ δ' ἐπὶ τῶν γενείων τε καὶ τῶν αἰδοίων ἕνεκα μικροτέρων χρειῶν γεγονέναι δοκοῦσι, διὸ καὶ τὰ πάθη μάλιστα μὲν τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς τε καὶ ταῖς ὀφρύσιν ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν θεραπείαν ἡμᾶς προτρέπει, δεύτερα δ' ἐπ' αὐτοῖς τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν, εἶτα γενείων τε καὶ αἰδοίων. ἔστι δὲ τὰ πάθη τῶν τριχῶν ἥ τε παντελὴς ἀπώλεια καὶ ἡ κατὰ χρόαν ὑπαλλαγὴ, καθάπερ ἐν ταῖς καλουμέναις λεύκαις γίνεται, καὶ πρὸς τούτοις ἐν ἀλωπεκίαις τε καὶ ὀφιάσεσιν οὐ μικρὰ καὶ ἀπρεπὴς ἅμα βλάβη γίγνεται τῶν τριχῶν. ἔνιοι μὲν οὖν ὑπέσχοντο καθάπερ ταύτας, οὕτω καὶ τὰς ἀρχομένας φαλακρώσεις κωλύειν αὐξηθῆναι. εἰσὶ δ' οἳ τοῦτο μὲν ἀδύνατον εἶναί φασιν, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν ἀλωπεκιῶν τε καὶ ὀφιάσεων ἀφικόμενοι θεραπείαν ἔγραψαν φάρμακα δι' ὧν ἐπαγγέλλονται τελέως αὐτὰς ἰάσασθαι. καὶ δὴ καὶ χρώμενοι τοῖς γεγραμμένοις ὑπ' αὐτῶν

habent generationem, non enim fecundum primam rationem, fed per accidens quoddam natura eos generare folet. At pili cum palpebrarum tum fuperciliorum non parvum ufum animalibus exhibere oftendebantur, menti vero et pudendorum pili minoris utilitatis gratia producti videntur. Quapropter etiam affectiones pilorum in oculis et fuperciliis in primis nos ad fui curationem adhortantur; fecundum vero locum capitis capillorum affectiones habent, deinde menti et pudendorum. Sunt autem pilorum affectiones perfecta perditio et coloris ipforum alteratio, velut in vitiligine alba leuce appellata fieri confuevit. At haec etiam in alopeciis et ophiafi non modicum atque indecorum detrimentum fimul capillis accedit. Quidam igitur promiferunt veluti has, fic etiam incipientem calviciem fe ne augefcant prohibituros: funt autem qui hoc impoffibile effe dicant. Ad alopeciarum autem et ophiafis curationem accedentes pharmaca fcripferunt, per quae perfectam ipfarum fanationem pollicentur. At vero plerique medici ex ipforum ufu

φαρμάκοις οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν οὐ μόνον ἀποτυγχάνουσιν ἐνίοτε μεγάλως, ἀλλὰ καὶ βλάπτουσιν ἰσχυρῶς, ὡς ἀνίατον ἐργάζεσθαι τὴν διάθεσιν, ὅπερ αὐτοῖς συμβαίνει καὶ κατ' ἄλλα φάρμακα πολλὰ, χωρὶς μεθόδου χρωμένοις. ἐγὼ δ' ὅπερ Ἱπποκράτης ἐκέλευσεν, ἀεὶ πεπείραμαι πράττειν ἐπὶ τῶν τῆς τέχνης ἔργων, ὡς τὸ προσφερόμενον βοήθημα, καθάπερ ἐκεῖνος ἔγρα(153)ψεν, ὠφελέειν ἢ μὴ βλάπτειν. ὅτι δ' ἡ χωρὶς μεθόδου τῶν φαρμάκων χρῆσις οὐ μόνον οὐδὲν ὀνίνησιν, ἀλλὰ καὶ βλάπτει πολλάκις, ἔνεστί σοι μαθεῖν ἐντεῦθεν· ἤδη γὰρ αὐτοῦ τοῦ προκειμένου καιρὸς ἄρξασθαι.

Κεφ. β'. [Περὶ ἀλωπεκίας καὶ φαλακρώσεως καὶ ὀφιάσεως.] Καθάπερ τῶν φυτῶν ἔνια μὲν ὑγρότητος ἐνδείᾳ διαφθείρεται ξηραινόμενα, τινὰ δ' ὑγροῖς ἀλλοτρίοις τῆς ἑαυτῶν φύσεως ὁμιλοῦντα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ταῖς θριξὶν ἤτοι δι' ἔνδειαν ὑγρῶν, ὑφ' ὧν τρέφεσθαι πεφύκασιν, ἢ διὰ φαυλότητα φθείρεσθαι συμβαίνει. δι' ἔνδειαν μὲν ὑγρῶν ἡ φαλάκρωσις γίγνεται, διὰ μοχθηρίαν δὲ χυμῶν ἀλωπεκία τε καὶ ὀφίασις, ἓν μέν γε ἄμφω κατά γε τὴν νοσώδη διάθεσιν

aliquando non folum fucceffu longe fruftrantur, fed etiam vehementer nocent, ut affectio ipfa incurabilis reddatur, quod fane ipfis etiam circa alia pharmaca contingit, quibus citra methodi rationem utuntur. Ego vero id quod Hippocrates praecepit in artis operibus facere femper annitor: nimirum ut quod auxilii loco adhibetur, velut ille fcripfit, juvet vel certe non noceat. Quod vero pharmacorum citra methodum ufus non folum non profit, fed frequenter etiam obfit, hinc fane difcere licet. Jam vero ordiendi quod propofuimus tempus adeft.

Cap. II. [*De alopecia, calvitie et ophiafi.*] Quemadmodum plantae aliquae ob humoris inopiam reficcatae corrumpuntur, aliquae vero ob humoris alieni ab ipfarum natura commercium, eodem modo et capilli aut propter humorum ex quibus nutriri confueverunt inopiam aut propter eorundem vitiationem accidit ut corrumpantur. Et propter inopiam fane humorum calvicies contingit, propter vitiatos vero humores alopecia et ophiafis, unum quidem

οὖσαι πάθος, ὀνόματα δ' ἐσχηκυῖαι διαφέροντα παρὰ τὸ σχῆμα. παραπλήσιον γὰρ ὄφει τὸ βεβλαμμένον μέρος τῆς κεφαλῆς φαίνεται κατὰ τὰς ὀφιάσεις· αἱ δ' ἀλωπεκίαι διὰ τοῦτο, ὥς φασιν, οὕτως ὠνομάσθησαν, ὅτι συνεχῶς γίγνονται ταῖς ἀλώπεξιν. ἡμεῖς δὲ διὰ τί μὲν ὠνομάσθησαν οὕτως οὐ ζητοῦμεν, ὅπως δὲ γίγνονται ζητήσαντες ὑγρῶν μοχθηρῶν περιουσίαν αἰτίαν εὕρομεν. ὁποῖα δέ ἐστι ταῦτα, διὰ τῆς χροιᾶς τοῦ τῆς κεφαλῆς δέρματος διαγνώσῃ. φαίνεται γὰρ ἐνίων μὲν ἐπὶ τὸ λευκότερον ἐκτρεπόμενον, ἐνίων δ' ἐπὶ τὸ μελάντερον ἢ ὠχρότερον, ὥστε καὶ κάθαρσιν πρῶτον ἐπ' αὐτῶν ἐργάσῃ τοῦ παντὸς σώματος, ἤτοι φλέγματος ἀγωγὸν δοὺς φάρμακον ἢ χολῆς ὠχρᾶς ἢ μελαίνης, [321] ἐκ τῆς χροιᾶς τεκμαιρόμενος τὸν πλεονάζοντα χυμόν. ἐγὼ δ' ἀεὶ διὰ τῆς ἱερᾶς ἐκάθηρα, προσβαλὼν ἐνίοτε μὲν ἐλλεβόρου μέλανος, εἰ μελαγχολικώτερον ἐβουλόμην ἐκκαθᾶραι χυμὸν, ἐνίοτε δὲ σκαμμωνίας εἰ πικρόχολον. εἰ δὲ φλεγματικώτερον ἐπικρατεῖν ὑπέλαβον, οὐδὲν ἔμιξα. τοὺς γὰρ τοιούτους, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς κεφαλῆς, ἡ διὰ τῆς κολοκυνθίδος ἱερὰ καθαί-

ambae fecundum morbofam affectionem malum, nomina autem juxta figuram habentes diverfa; ferpenti enim fimilis laefa capitis pars in ophiafi apparet, alopecias autem ob id appellatas ferunt, quod vulpibus frequenter accidant. Nos autem propter quid fic appellari contigit non quaerimus, unde vero oriantur caufam quaerentes, eam ipfam humorum vitiatorum redundantiam comperimus. Quales autem tandem fint corrupti humores ex colore cutis capitis cognofces: aliquibus enim mutata albidior apparet, aliquibus nigrior aut pallidior. Quare in iftis primum totius corporis purgationem adhibebis aut pharmaco pituitam ducente exhibito aut quod bilem pallidam aut nigram trahit, conjectura redundantis humoris ex colore cutis facta. Ego vero femper hieram purgavi, aliquando veratro nigro adjecto, ubi atrae bilis expurgare volui humorem, aliquando fcammonia, fi amara bilis purganda effet: fi vero pituitofum exuperare conjeciffem humorem, nihil admifcui. Tales enim, praefertim ex capite, hiera ex colocynthide purgare confuevit fimul-

Ed. Chart. XIII. [321.] Ed. Bas. II. (153.)

ρειν πέφυκεν ἅμα τῷ καὶ ἄλλους τινὰς χυμοὺς δηλονότι, κἂν μὴ προσλάβῃ σκαμμωνίας ἢ ἐλλεβόρου μέλανος ἢ ἐπιθύμου, καὶ τὰ διὰ τῆς ἀλόης δὲ καταπότια τὰ καὶ τῆς σκαμμωνίας καὶ τῆς κολοκυνθίδος ἔχοντα, χρησιμώτερα καθαίρειν πέφυκε τοὺς οὕτω διακειμένους. μετὰ δὲ τὴν τοῦ ὅλου σώματος κάθαρσιν ἀποφλεγματίζειν ἄμεινον, εἶθ' οὕτως χρῆσθαι τοῖς τοπικοῖς βοηθήμασιν, ὑπὲρ ὧν τῆς συνθέσεως ἐρῶν ἔρχομαι. χρὴ γὰρ ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων παθῶν, οὕτω καὶ ἐπὶ τούτων ἰᾶσθαι τὴν διάθεσιν, ἧς σύμπτωμά ἐστι κάκωσις τῶν τριχῶν. εἴπερ οὖν ἔστι τις κακοχυμία καθ' ἕνα τόπον ἠθροισμένη, σκοπὸς ἔσται τῆς ἰάσεως ἡ κένωσις ταύτης ὅτι τάχιστα, πρὶν εἴς τινα καχεξίαν ὑπ' αὐτῆς ἀχθῆναι τὸ δέρμα τηλικαύτην, ὥστε κἂν ἐκκενώσῃ τις αὐτοῦ τὴν κακοχυμίαν, ἐπιῤῥεῖν τε παρασκευάσῃ χρηστὸν αἷμα καὶ διαφθείρεσθαι τοῦθ' ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ κατασκευασθείσης καχεξίας. εἴπερ οὖν ἐκκενῶσαι πρόκειται τὴν ἐν τῷ δέρματι κακοχυμίαν, διαφορητικῶν φαρμάκων ἐστὶ χρεία, καίτοι τάχ' ἄν τις ἀντερεῖ, τὸν κοινὸν σκοπὸν ἐπὶ πάντων παθῶν ὅσα δι'

que cum his etiam alios quosdam humores etiam si scammonia aut veratrum nigrum aut epithymum non assumpserit. Quin et ex aloë catapotia quae tum scammoniam tum colocynthidem admixtam habent, utiliter ita affectos purgare solent. Caeterum post totius corporis purgationem pituitam per os ducere praestat, deinde usque adeo affecto loco remedia admovenda, de quorum compositione dicere aggredior. Oportet enim velut in aliis, sic et in his affectioni mederi cujus symptoma est vitium capillorum. Si quidem igitur vitiatus humor circa unum locum fuerit collectus, scopus medendi erit ut his quam celerrime evacuetur, priusquam ab ipso cutis in quendam malum habitum deducatur, tantum ut etiam, si quis vitiatum ipsius humorem evacuet et boni sanguinis influxum praeparet, is adeo etiam a malo in ipsa habitu prius inducto corrumpatur. Si itaque vitiatum humorem in cute evacuare volueris, discussoriis pharmacis opus habebis. Atqui contradicet forsan aliquis communem scopum in omnibus affectionibus quae ex influxu humorum

ἐπιῤῥοὴν ὑγρῶν γίγνεται καταφρονεῖσθαί τε καὶ ἀνατρέπεσθαι νομίζων. ἀποκρούεσθαι γὰρ αὐτὰ προσήκειν φαμὲν ἐμψύχοντάς τε καὶ στύφοντας τὸ μέρος, οὐχ ἕλκειν θερμαίνοντας, εἶναι δὲ τὰ διαφορητικὰ πάντα θερμὰ ταῖς δυνάμεσι. καὶ ἀληθῶς γε φήσομεν εἰρῆσθαι ταῦτα. τὰς γὰρ ἀρχομένας ὀφιάσεις ἢ ἀλωπεκίας κωλύειν αὐξάνεσθαι χρὴ τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις, οὐ μὴν ἤδη γέ πω καλεῖσθαι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἀλωπεκίαν ἢ ὀφίασιν, ὥσπερ οὐδὲ ψώραν ἢ λέπραν ἤδη τὴν ἐκ λειχῆνος ἀρχομένην. ἐγὼ γοῦν, ὡς ἴστε, καὶ τὰς ἤδη γεγονυίας ἀλωπεκίας ἰασάμην ἐνίοτε καθάρσει μόνῃ μηδὲν ἔτι φάρμακον μετ' αὐτὴν προσαγαγὼν τῷ πεπονθότι τόπῳ, προὐτράπην δ' ἐπὶ τῷ καὶ τούτου πλείονα πεῖραν ἔχειν ἔκ τινος τοιαύτης συντυχίας. νεανίσκος τις εὐέκτης τε καὶ γυμναστικὸς ἔσχεν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ πάθος τοῦτο. συνήθης δ' ἦν ἡμῖν ἱκανῶς, ὥστε καὶ τὴν δίαιταν αὐτοῦ γινώσκειν, ᾗ μηνῶν ἤδη τριῶν ἢ τεττάρων ἐκέχρητο, καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἡμέραν ἐμπιπλάμενος μυκήτων. τοῦτον ἐκάθηρα μόνῃ τῇ διὰ τῆς κολοκυνθίδος ἱερᾷ, δὶς ἐν ἡμέραις πέντε,

fiunt, contemni ac ſubverti ratus repelli ipſos debere afferens, partem refrigerando ac aſtringendo non attrahi calefaciendo, eſſe autem discutientia medicamenta omnia facultate calida. Et certe affirmamus nos quoque vere haec dicta eſſe. Incipientes enim ophiaſes alopecias per hujusmodi pharmaca prohibere oportet ne augeſcant, non tamen jam principium ipſorum alopeciam aut ophiaſin appellari, ſicut neque ſcabiem, neque lepram jam appellamus quae ex impetigine orditur. Ego itaque, quemadmodum noſtis, etiam jam factas alopecias aliquando purgatione ſanavi, nullo amplius medicamento poſt ipſam ad locum affectum admoto. Ut autem ampliorem ejus rei experientiam facerem ex ejusmodi quopiam ſucceſſu ſum impulſus. Adoleſcens quispiam bonae habitudinis et exercitiis aſſuetus hanc affectionem in capite habebat, erat autem ſatis familiaris mihi, ut victus rationem etiam ipſius qua jam per tres aut quatuor menſes uſus erat, probe noſſem, explebat enim ſe quotidie ferme fungis. Hunc itaque ſola hiera ex colocynthide purgavi his

τὴν μὲν πρώτην κάθαρσιν ἐπὶ τέσσαρσι δραχμαῖς, τὴν δὲ δευτέραν ἐπὶ πέντε. πρὶν δὲ ἐπὶ τὰς καθάρσεις ταύτας ἐλθεῖν, ἔδωκα τῶν διὰ τῆς ἀλόης αὐτῷ καταποτίων ἕνδεκα, παραπλήσιά πως ἐρεβίνθοις τὸ μέγεθος. ἔχει δὲ ταῦτα τῆς μὲν κολοκυνθίδος ἓν μέρος, ἀλόης δὲ καὶ σκαμμωνίας ἑκατέρου δύο, τούτοις ἓν μέρος ἐγὼ μιγνύω χυλοῦ ἀψινθίου, πρότερον δὲ καὶ μαστίχης χίας ἔβαλον καὶ βδελλίου, οὕτω γὰρ ἐχρῆτο Κόϊντος. ἀλλὰ διὰ τί περιεῖλον ὕστερον αὐτὰ λόγος ἕτερος, ὃν ἐν τοῖς περὶ τῶν καθαιρόντων φαρμάκων συνθέσεως ἐρεῖν ἀναβάλλομαι. μέλλοντος οὖν μου μετὰ τρεῖς ταύτας καθάρσεις ἀποφλεγματίζειν τὸν ἄνθρωπον, εἶτα χρήσασθαί τινι φαρμάκῳ κατὰ τοῦ πεπονθότος μορίου, συνέβη στεῖλασθαι αὐτόν τινα ἀποδημίαν ἐξαιφνίδιον, ἐν ᾗ διαιτώμενος εὐχύμοις [322] ἐδέσμασιν, οἷς ἠκηκόει παρ᾽ ἐμοῦ μεθ᾽ ἡμέρας ὡς εἴκοσιν ὑπέστρεψεν ἐκτεθεραπευμένος τὸ περὶ τὰς τρίχας πάθος. ἐντεῦθεν οὖν ὁρμηθεὶς ἐγὼ τὴν αὐτὴν θεραπείαν ἐφ᾽ ἑτέρων ποιησάμενος ἀνέμεινα θεάσασθαι χωρὶς τῶν ἐπιτιθεμένων τῇ κεφαλῇ φαρμάκων

in quinque diebus, in prima fane purgatione quatuor ex ea drachmis, in fecunda quinque exhibitis. Priusquam vero ad has purgationes pervenire, catapotia ex aloë undecim ei praebui, ciceribus fere magnitudinem parem habentia. Habent autem catapotia haec colocynthidis partem, id eft aloës et fcammoniae utriusque partes ii, his ego unam partem fucci abfinthii mifceo. Antea vero etiam mafticheh Chiam et bdellium adjeci, hoc enim modo Quintus utebatur. Verum propter quid ea rejecerim poftea alio fermone explicabitur, quem in compofitionis purgantium pharmacorum libros refervo. Quum igitur poft has tres purgationes homini pituitam e capite deducere per apophlegmatismos vellem, atque deinde pharmacum quoddam ad affectam partem adhibere, contigit ipfum derepente in profectionem quandam ablegari, in qua cum boni fucci cibis de quibus a me audierat uteretur, poft dies forte viginti rediit, ab affectione circa capillos penitus curatus. Ex hoc fane fucceffu incitatus ego, quum in aliis eandem curationem feciffem expectavi ut viderem quid citra pharmacorum ad caput adhibitionem

τὸ γενησόμενον. ἐθεραπεύθησαν οὖν πάντες οὕτως, οὐ μὴν ἐπί γε τῶν ἤδη κεχρονισμένων ἐπεχείρησα τῇ τοιαύτῃ πείρᾳ, δυσέκνιπτοι γὰρ ἐπὶ τούτων εἰσὶν οἱ ἐνιζηκότες ἰχῶρες τῷ δέρματι. πολὺ δὲ μᾶλλον ἐφ' ὧν ἤδη καὶ αὐτὸ τὸ δέρμα καχεξίαν τινὰ ἔσχεν, οὐ χρὴ θαῤῥεῖν μόναις ταῖς καθάρσεσιν. ταυτὶ μὲν οὖν ἀναγκαίως μοι προείρηται· περὶ δὲ τῶν ὠφελούντων τὸ πάθος φαρμάκων ἄρξομαι λέγειν ἤδη. κενωτικὰ μὲν οὖν εἶναι χρὴ πάντως αὐτὰ τοῦ λυποῦντος χυμοῦ, κενοῦν δ' οὐδὲν δύναται χωρὶς τοῦ διαφορητικὴν ἔχειν δύναμιν, ἔχειν δὲ αὐτὴν οὐ δύναται χωρὶς τοῦ θερμαίνειν, ἀλλ' ἐὰν μὲν τῶν πάνυ θερμαινόντων ᾖ, καύσει τὸ δέρμα, καὶ χωρὶς δὲ τοῦ καίειν ἐν ἀρχῇ μὲν ὀνήσει γενναίως, ὑπερξηρανθὲν δὲ τῷ χρόνῳ τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς ἔσται τοιοῦτον ὁποῖον οἱ φαλακρωθέντες ἔχουσιν. οὐ μὴν οὐδ' ἁπλῶς χρὴ μετρίως εἶναι τὸ φάρμακον θερμὸν, ἐντὸς τῶν ὅρων ἧκον τοῦ προκειμένου σκοποῦ. καὶ γὰρ καὶ λεπτομερὲς εἶναι προσήκει αὐτὸ, μέχρι γε τοῦ βάθους καταδύεσθαι μέλλον, ἐξ οὗ ταῖς τῶν τριχῶν ῥίζαις ἡ τῆς γενέσεως ἀρχὴ, καὶ τὴ

esset secuturum. Curati sunt itaque omnes hoc modo, tamen in jam inveteratis hujusmodi experientiae periculum feci. Difficulter enim eluuntur in his cuti admodum insidentes serosi humores, multo vero magis in iis quibus jam ipsa cutis ad malum habitum pervenit non est fidendum solis purgationibus. Atque haec quidam necessario praefatus sum. Caeterum de pharmacis affectioni huic commodis jam dicere incipiam. Evacuativa igitur omnino esse oportet ipsa affligentis humoris, verum evacuare nihil potest, quod non discutiendi vi sit praeditum, eam vero facultatem citra calefactionem habere non potest, sed si quidem ex vehementer calefacientium numero fuerit, cutem exuret, quod si vero non urat, in principio quidem praeclare juvabit, progressu vero temporis cuticula capitis super reficcata talis evadet, qualem in calvis videmus. Non tamen simpliciter moderate calidum esse pharmacum oportet, sed intra videlicet fines scopi propositi accedens. Nam et tenuium partium ipsum esse convenit, quod sane in altum sit progressurum, unde radices

Ed. Chart. XIII. [322.] Ed. Baf. II. (153. 154.)

δυνάμει τοιοῦτον οἷον προείρηται πρὸς τὸ παχύτερον καὶ σκληρότερον εἶναι τὸ τῆς κεφαλῆς δέρμα καὶ διὰ τοῦτο φαρμάκου δεῖσθαι δραστικωτέρου. εἴγε μὴν πρὸς τῷ διαφορεῖν τοὺς μοχθηροὺς χυμοὺς ἐπιτήδειον εἴη τὸ φάρμακον ἕλκειν αἷμα χρηστὸν, ὥσπερ ἡ θαψία, κάλλιστον ἂν εἴη τοῦτο. πολλῷ δ᾽ οὔσης θερμοτέρας τῆς θαψίας ἢ κατὰ τὴν τοῦ πάθους χρείαν, εἰκότως (154) ἄν τις αὐτὴν φυλαξάτω μόνην προσφέρειν. ἑλκώσεις τε γὰρ εἴωθεν ποιεῖν ἐν τῷ δέρματι καὶ πάντως γε φλεγμονώδη τινὰ οἰδήματα. διὰ τοῦτο οὖν ἐπὶ τὸ μιγνύειν αὐτῇ τινα παραγιγνόμεθα τῶν πραϋνόντων τὴν σφοδρότητα. δύναται δὲ τοῦτο ποιῆσαι κηρωτὴ δι᾽ ἐλαίου σκευασθεῖσα. λεπτομερὲς δ᾽ ἔστω τὸ ἔλαιον ὁποῖον τὸ Σαβῖνόν ἐστιν, ἄμεινον δ᾽ εἰ καὶ συμμέτρως εἴη παλαιόν. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ κίκινον ἔλαιον εἰς τοῦτο, φύσιν ἐξ ἀρχῆς ἔχον τοιαύτην ὁποίαν ἴσχει τὸ Σαβῖνον παλαιούμενον. εἰ δὲ μηδ᾽ ἑτέρου τούτων εὐποροίης, τῶν γοῦν ἄλλων τῶν Ἑλληνικῶν ἐλαίων ὁτιοῦν, ἄνευ θαλλῶν ἐλαίας ἐσκευασμένον μιγνύναι καὶ μᾶλλον ἐὰν ᾖ παλαιόν. εὔδηλον οὖν ὅτι τό

capillorum generationis suae principium habent, et facultate qualem diximus praeditum, propter id quod crassior sit et durior capitis cutis et ob id medicamento opus habeat efficaciore. Itaque si supra hoc quod vitiatos humores discutiat, etiam idoneum sit ad bonum sanguinem attrahendum, velut est thapsia, optimum sane pharmacum est censendum. At vero quum thapsia longe calidior sit quam affectioni sit ex usu, merito ejus adhibitionem per se vitamus, exulcerationes enim in cute excitare consuevit, et omnino phlegmonosa oedemata, quapropter necessario quaedam quae ejus vehementiam mitigent admiscemus. Id ipsum vero ceratum ex oleo apparatum praestare potest: sit autem tenuium partium oleum, quale est Sabinum, praestat item moderate esse vetustum. Ad hanc rem confert item oleum cicinum, quod mox ab initio ejusmodi naturam habet, quale praedictum est Sabinum inveteratum. Quod si neutrum horum ad manum sit, ex reliquis Graecis oleis citra olearum germina apparatis, quodcunque tandem admiscemus, praesertim si sit vetu-

γε ἀπὸ τῆς Ἰβηρίας ἢ Ἱσπανίας, ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάζειν ἐθέλοι, φευκτέον τό τε ἐκ μηδέπω πεπείρων ἀκριβῶς τῶν ἐλαιῶν, ὃ καλοῦσιν ὠμοτριβές τε καὶ ὀμφάκινον. ἐχρησάμην δὲ καὶ μόνῃ θαψίᾳ μίξει δαψιλοῦς ὕδατος, ἐκλύσας αὐτῆς τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως. ἐπίστασθαι δὲ χρὴ περὶ θαψίας τὸν χρησόμενον αὐτῇ μεγίστην εἶναι διαφορὰν τῆς προσφάτου πρὸς τὴν παλαιοτέραν. ἐκλύεται γὰρ ἡ δύναμις ἱκανῶς τοῦ φαρμάκου μετ' ἐνιαυτὸν, ἔτι δὲ μᾶλλον εἰ δυοῖν ἐτῶν γένοιτο· τολμήσειε δ' ἄν τις εἰπεῖν ἄχρηστον αὐτὴν γίγνεσθαι παντάπασιν εἰς τριετίαν ἐκταθεῖσαν. ἐπιστάμενος οὖν ταῦτα, τὴν μίξιν τοῦ ὕδατος ἄνισον ἐργάζου, τῇ μὲν προσφάτῳ μιγνὺς πάμπολυ καὶ διὰ τοῦτο πλεονάκις ἐπιχρίων ἑκάστης ἡμέρας, τῇ δ' ἀσθενεστέρᾳ διὰ τὸν χρόνον ἔλαττον, ὡς καὶ προσμένειν ἐπιπλεῖον δύνασθαι διὰ τὸ πάχος καὶ μὴ ἀποῤῥεῖν αὐτίκα δι' ὑγρότητα. καὶ μέντοι κἂν σύνθετον φάρμακον ποιῇς, ἔχον καὶ τῆς θαψίας, ὁποῖόν ἐστιν ᾧ συνεχῶς ἐγὼ [323] χρῶμαι, μίξεις οὐκ ἴσον ἀεὶ στα-

ftum. Perfpicuum itaque effe opinor oleum ex Iberia aut Hifpania, aut quo modo cunque quis eam appellare velit, fugiendum effe, itemque quod ex olivis nondum plene maturis apparatur, omotribes et omphacinum Graecis appellatum. Ufus fum autem et fola thapfia vehementi ejus facultate larga aquae admixtione exoluta. Verum de thapfia qui ipfa utitur fciat opus eft maximam differentiam effe recentis ad vetuftiorem: vis enim hujus pharmaci poft annum multum exolvitur, atque amplius adhuc poft duos annos, auderet autem quispiam dicere, inutilem penitus ejus ufum triennium progreffae. Haec igitur haud ignorans imparem aquae modum admifcebis. Ad recentem enim plurimum aquae addes eamque faepe fingulis diebus illines, ad eam vero quae per tempus imbecillior reddita eft minus affundes, quo et ob craffitiem diutius adhaerere et propter liquiditatem non ftatim defluere contingat. Quin et quum compofitum pharmacum paras, quod thapfiae admixtionem requirit, quale eft quo ego affidue utor, non aequale femper pondus thapfiae

Ed. Chart. XIII. [323.] Ed. Bas. II. (154.)

θμὸν τῆς θαψίας, ἀλλ' ὅσον τῷ χρόνῳ τῆς ἡλικίας προσήκει τοσοῦτον αὐξήσεις. διορισθήσεται δ' ἀκριβέστερον ἔτι περὶ τοῦδε μικρὸν ὕστερον, ὅταν ἐπὶ τὰ σύνθετα παραγένωμαι, διελθὼν πρότερον ὅσα τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐστὶν οἰκεῖα τῷ πάθει τούτῳ. τῶν μὲν γὰρ ἰσχυρῶς θερμαινόντων ἐστὶν εὐφόρβιον, τῶν δ' αὐτάρκως τὸ δάφνινον εἴτ' οὖν ἔλαιόν ἐστιν εἴτε μύρον εἴθ' ὅ τι βούλει καλεῖν αὐτὸ, καὶ γὰρ καὶ τούτοις ὑπάρχει μετὰ τοῦ θερμαίνειν]τε καὶ διαφορεῖν ἐπισπᾶσθαί τι τοῦ αἵματος εἰς τὸν ὑπ' αὐτῶν θερμαινόμενον τόπον. ἔνεστι γοῦν αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ καταμόνας, τὸ μὲν εὐφόρβιον ἐν ἐλαίῳ λειοῦντα, τῷ δαφνίνῳ δ' ἐπαλείφοντα μόνῳ χωρὶς ἑτέρου μίξεως. εἰ δ' εἰαπόῤῥυτον φαίνοιτο, βραχὺ κηροῦ μιγνύσθω. παμπόλλῳ δ' ὄντος θερμοτέρου τοῦ νέου εὐφορβίου, τῷ μὲν ἤδη δυοῖν ἢ τριῶν ἐτῶν ὄντι χρώμενος ἐμβαλεῖς ἐλαίου λίτρᾳ μιᾷ Ῥωμαϊκῇ οὐγγίαν μίαν εὐφορβίου, ὅπερ ἐστὶ δωδέκατον μέρος τοῦ ἐλαίου, τῷ δὲ νέῳ πεφεισμένως χρήσῃ βραχύτατον μιγνὺς τὴν πρώτην ἢ καὶ κηροῦ προσεπεμβάλ-

admiſcebis, ſed quantum pro tempore aetatis ejus convenit, tantum ipſum pondus augebis. Caeterum de hac tota re paulo poſt diligentius, quum ad compoſita pervenero, differetur, ubi prius omnia ſimplicia pharmaca affectioni huic familiaria recenſuero. Etenim ex his quae fortiter calefaciunt eſt euphorbium, quae autem ſufficienter, laurinum ſive oleum ſive unguentum aut quocunque tandem nomine id appellare velis, nam et his una cum calefaciendi ac diſcutiendi facultate ineſt et facultas attrahendi ſanguinem in locum ab ipſis calefactum. Licet igitur ipſis et per ſe uti, euphorbium quidem in oleo laevigando ſolvendove, laurino vero ſolo citra alterius admixtionem illinendo, ſi tamen minus ſluidum appareat, parum cerae addatur. Quum vero multo calidius ſit recens euphorbium, ſi quidem eo quod duorum aut trium annorum eſt, uteris, ad libram unam Romanam olei euphorbii unciam unam injicies quae ſane duodecima olei pars exiſtit. Recenti vero euphorbio parce utaris quam minima ejus parte primum admixta, aut etiam cerae uncia

Ed. Chart. XIII. [323.] Ed. Baf. II. (154.)

λων οὐγγίαν μίαν, ὡς θεάσασθαι πῶς ἐκθερμαίνει τὸν ἄνθρωπον. ἐξέσται γάρ σοι κατὰ τὴν δευτέραν χρῆσιν αὖθις ἐπεμβάλλειν, εἴτ' ἐλαίου βουληθείης εἴτε κηροῦ. παραπλησίως δὲ καὶ τῇ θαψίᾳ χρηστέον ἅπασί τε τοῖς ἰσχυροῖς φαρμάκοις. ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ τοὔλαττον ἁμαρτία βλάβην οὐδεμίαν ἔχει, τὸ δὲ πλέον ἐνίοτε τραχύνει καὶ ἑλκοῖ τὸ δέρμα καὶ φλεγμονὴν ἐργάζεται, καὶ μέντοι κἂν ἐπὶ τῶν ἐφεξῆς, κατὰ τὰ σύνθετα φάρμακα γράφηταί ποτε εὐφόρβιον ἢ θαψία, τὸν σταθμὸν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀκμαίων φαρμάκων, οὐ τῶν παλαιῶν ἀκούειν σε χρή. τὰ μὲν οὖν λίαν παλαιὰ φεύγειν προσήκει παντάπασιν οὐ μόνον ἐπὶ τούτων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων φαρμάκων ὅσα χυλοὶ καὶ ὀποὶ καὶ ἄνθη καὶ φύλλα καὶ καρποὶ καὶ ῥίζαι καὶ σπέρματά ἐστιν, ὁπότε γε καὶ τὰ μεταλλιστὰ πολυχρόνια γενόμενα καταλύεται καὶ αὐτὰ ταῖς δυνάμεσιν. χρώμεθα δ' ἐνίοις φαρμάκοις ἐτῶν εἴκοσιν οὖσιν ἢ τριάκοντα, διὰ τὸ μηδέπω παντελῆ τὴν παρακμὴν ἔχειν. ἄλλη γὰρ ἄλλου παρακμή τ' ἐστὶ καὶ ἀκμὴ καὶ ὡς ἂν εἴποι τις καὶ γῆρας. ἐνδείκνυται δὲ τὴν ἰδίαν

una insuper addita, quo videas quantum hominem calefaciat, licebit enim tibi, ubi rursus uti voles, denuo addere sive oleum sive ceram malis. Eodem modo etiam thapsia utendum est omnibusque fortibus medicamentis. Peccatum enim infra modum nullum detrimentum affert, supra vero aliquando exasperat, et exulcerat cutem inflammationemque suscitat. Et sane ubi in sequentibus compositis pharmacis quandoque euphorbium aut thapsia scribatur, pondus ipsorum in vigore existentium, non veterum intelligere oportet. Valde enim vetusta omnino fugere oportet, non solum in his pharmacis, sed omnibus etiam aliis quae videlicet succi et liquores et flores et folia et fructus et radices et semina existunt, quando sane etiam metallica per longioris temporis situm et ipsa viribus infirmantur. Utimur tamen quibusdam pharmacis viginti aut etiam triginta annorum propterea quod nondum vergentem omnino habeant aetatem: alia enim aliam tum vigentem tum inclinatam aetatem habent, atque etiam, si ita dicere libeat, senectam. Unum-

ἀκμὴν ἕκαστον τοῖς πολλάκις ἑωρακόσιν ἐξ ὀσμῆς καὶ γεύσεως, ἐνίοτε δὲ καὶ χρόας καὶ συστάσεως τῆς κατὰ πάχος. ὥσπερ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων φαρμάκων ἠξίωσα μὴ μόνον ὅτι θερμαίνει γιγνώσκειν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πόσην ἀπόστασιν, οὕτω κἀπὶ τῶν πρὸς τὰς ἀλωπεκίας ἁρμοζόντων ἀξιῶ σε γινώσκειν ὅτι θερμότατον μέν ἐστι τὸ εὐφόρβιον, ἧττον δ' αὐτοῦ θερμὸν ἡ θαψία, μετὰ θαψίαν δὲ νᾶπύ τε καὶ κάρδαμόν ἐστιν, καθ' ἕτερον δὲ τόπον ἡ λιμνῆτις, οὐδετὸς τούτων δεύτερον. ὀνομάζεται δ' οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ διτταῖς ἄλλαις προσηγορίαις ἀδάρκιόν τε καὶ ἀδάρκη. τούτων δ' ἐφεξῆς ἐστι θεῖόν τε καὶ ὁ τοῦ νίτρου ἀφρὸς, αὐτό τε τὸ μαλακὸν νίτρον καυθέν. ὀνομάζουσι δ' αὐτὸ καὶ βερενικάριον, ὥσπερ γε καὶ τὸ λευκὸν ἀφρόνιτρον κοῦφόν τε καὶ χαῦνον ὑπάρχον, οὐδεμίαν ἔχον ἐν ἑαυτῷ γεώδη τραχύτητα, οἵ τ' ἐλλέβοροι ἀμφότεροι καὶ τὸ τοῦ εὐζώμου σπέρμα καὶ τὸ δάφνινον εἴτε μύρον ἐθέλοις ὀνομάζειν εἴτ' ἔλαιον αὐτὸ, καὶ πρὸς τούτοις ἀλκυόνια τὰ ἀμφότερα, κεκαυ-

quodque autem proprium vigorem iis qui ea faepe viderunt indicat, tum ex odore tum ex guftu, aliquando etiam ex colore et fecundum craffitiem compage. Quemadmodum in aliis omnibus pharmacis non folum quod calefaciant operae pretium eft cognofcere, fed et quanta diftantia quantoque ordine id faciant. Sic item in iis quae alopeciis conferunt pharmacis noffe oportet, quod calidiffimum quidem ex eis eft euphorbium. Eo autem minus calidum eft thapfia, poft thapfiam autem finapi et nafturtium. Juxta alium autem modum limnitis nulli horum fecundum eft: habet autem praeter hanc duas alias appellationes, nam et adarcium et adarce vocatur. Poft haec fuccedunt fulphur et nitri fpuma ipfumque nitrum molle uftum et quod berenicarium appellatur, quemadmodum et aphronitrum album leve ac laxum, quod nullam in fe terream afperitatem habet. Deinde veratrum utrumque et erucae femen et laurinum five oleum five unguentum velis appellare, ad haec alcyonium utrumque uftum et non

μένα τε καὶ ἄκαυστα, βελτίω δὲ τὰ κεκαυμένα. καὶ αἱ ῥίζαι δὲ τοῦ καλάμου καὶ ὁ φλοιὸς, ἄμφω καὶ ταῦτα καυθέντα. ἀλλὰ καὶ ὑγρὰ πίττα καὶ τὸ κέδρινον, ὅπερ ἔνιοι κεδρίαν ὀνομάζουσιν, ἥ τε τῶν μυῶν κόπρος ἄρκτου τε τὸ στέαρ, ἄμεινον δ' [324] εἰ παλαιότερον εἴη. καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ τῆς ὑαίνης, λέοντός τε καὶ παρδάλεως καὶ χηνὸς ἐπιτήδεια, καὶ πάνθ' ὅσα λεπτομερῆ ταῖς οὐσίαις ἐστὶν, ὡς ἑτοίμως εἰς τὸ βάθος καταδύεσθαι τοῦ δέρματος, ἄχρι τῶν κατὰ τὰς τρίχας ῥιζῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ πικρὰ τῶν ἀμυγδάλων, ὅλα κεκαυμένα, χρήσιμα καὶ λιβανωτὸς ἐν ὄξει δριμυτάτῳ κατειργασμένος. ἄκουε δέ μου τὸ κατειργάσθαι ῥῆμα λεγόμενον, ὅταν ἡμέραις πλείοσιν καὶ μάλιστ' ἐπὶ πλέον ἐν ἡλίῳ τρίβηταί τι σὺν ὄξει δριμεῖ. τούτοις ἅπασιν τοῖς φαρμάκοις ἔνεστι χρῆσθαι, τοῖς μὲν ἰσχυροῖς κηρωτὴν ὑγρὰν μιγνύντα, τὰ δ' ἀσθενῆ δεύοντα ἐλαίῳ δαφνίνῳ, καὶ τὰς μὲν κεχρονισμένας καὶ δυσιάτους τοῖς ἰσχυροῖς ἐξιώμενον, τὰς δ' ἀρχομένας καὶ μικρὰς τοῖς ἀσθενέσιν.

[Πρὸς ἀλωπεκίας σύνθετα.] Σύνθετα δὲ φάρμακα τὰ

ustum, praestat tamen ustum, et arundinis radices itemque cortex ambo usta. Quin et pix liquida et cedrinum, quod aliqui cedriam appellant, et murium stercus ursaeque adeps, praestat autem si vetustior extet. Quanquam etiam hyaenae leonisque ac pardalis ac anseris adipes conveniunt, et quicunque tenuium partium substantiam habent, quo prompte in cutis profundum penetrare queant, atque ad radices usque capillorum pertingant. Sed et amygdalae amarae integrae ustae commode sunt, et thus aceto acerrimo confectum. Confectum autem intellige quum pluribus diebus et maxime ad solem diutius cum acri aceto sit contritum His itaque omnibus pharmacis licet utaris ad fortia quidem cerato liquido addito, debilibus vero oleo laurino imbutis. Et inveteratas quidem ac difficile curabiles cum fortibus persanare conaberis, incipientes autem etparvas cum debilibus.

[*Ad alopecias composita medicamenta.*] Caeterum

μὲν ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν, ὅσοι γε ἀξιόλογοι, μεγάλως ἐπῃνημένα, τὰ δ' ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν διὰ μακρᾶς πείρας βεβασανισμένα τὰ τοιαῦτά ἐστιν. ♃ εὐφορβίου καὶ θαψίας καὶ δαφνίνου, ἑκάστου < β'. θείου ἀπύρου καὶ ἐλλεβόρου ἀνὰ < μίαν, ἄν τε μέλανος εὐπορῇς ἄν τε λευκοῦ. τούτοις δὲ μίγνυε κηροῦ < στ', δαφνίνῳ τήξας ἢ κικίνῳ ἢ ἐλαίῳ παλαιῷ, καὶ χρῶ τούτῳ ὡς ἰσχυροτάτῳ φαρμάκῳ ἐπὶ τῶν κεχρονισμένων καὶ δυσθεραπεύτων, τούτοις ἔμιξά ποτε καὶ καρδάμου δραχμὴν μίαν ἢ ἀλκυονίου κεκαυμένου < α'. ἄμεινον δ' εἰς ταῦτα τὸ σκληρότερον καὶ τραχύτερον. θαψίας δὲ μὴ παρούσης, ἀντ' αὐτῆς τοσοῦτον σταθμὸν ἤτοι καρδάμου σπέρματος ἢ εὐζώμου μικτέον ἐστὶν ἢ τὸ κάρδαμον. εἰ δὲ δάφνινον οὐκ ἔχεις καλὸν, ὑγρὰν πίσσαν μίγνυε. τῷ μὲν οὖν δαφνίνῳ πρὸς τὴν (155) ὑγρὰν πίτταν οὐ μεγάλη ἡ ὑπεροχὴ, τῇ θαψίᾳ δὲ πρὸς τἄλλα μεγίστη. τὸ γὰρ ἰσχυρότατον τῶν πρὸς τὸ πάθος ἐνεργῶς ποιούντων τοῦτο τὸ φάρμακόν ἐστιν, ὅταν γε, ὡς ἔφην, δυσθεράπευτον ᾖ. τὰ

pharmaca composita quae partim a prioribus medicis qui alicujus aestimationis fuerunt magnopere sunt laudata, partim vero a nobis ipsis per longam experientiam sunt examinata ac probata, ejusmodi existunt. ♃. Euphorbii thapsiae, laurini, singulorum ʒ ij. sulphuris vivi, veratri utriusque ʒ j. neque refert albo, an nigro veratro quod ad manum sit utaris. His admisce cerae ʒ vj. laurino aut cicino aut veteri oleo praeeliquans, utereque hoc ut fortissimo pharmaco ad inveteratas et aegre curabiles alopecias. His etiam aliquando nasturtii ʒ j. aut alcyonii usti ʒ j. admiscui. Praestat autem in hunc usum alcyonium quod durius est et magis asperum. Quod si thapsia non adsit, pro ipsa tantum pondus seminis nasturtii aut erucae addes aut ipsum adeo nasturtium. Si vero laurinum non habeas bonum, picem liquidam adde: laurinum namque picem liquidam non multum excellit, thapsia vero reliquorum respectu maximum excessum habet. Hoc sane pharmacum omnium quae ad hanc affectionem efficaciter faciunt fortissimum et valentissimum est, quando videli-

γὰρ μικρὰ καὶ ἀρχόμενα καὶ κάθαρσις ἴαται μόνη καὶ τῶν ἁπλῶν ὧν εἶπον ἕκαστον κεκαυμένον, ἀναλαμβανόμενον ἤτοι δαφνίνῳ ἢ κεδρίνῳ ἢ πίττῃ ὑγρᾷ ἢ κικίνῳ, ἐλαίῳ παλαιῷ. ἔμιξα δέ ποτε καὶ μέλιτος ἀντὶ τῆς κηρωτῆς ἐλάττονος ὄγκῳ τε καὶ σταθμῷ, καὶ οὐδενὶ χεῖρον ἐγένετο τὸ φάρμακον. καὶ τὰ διὰ τῶν στεάτων δὲ συντιθέμενα, προσλαβόντα θαψίας ὀλίγον, ὀνίνησιν καὶ μᾶλλον ὅταν αὐτοῖς μίξῃς ἀδάρκιόν τε καὶ εὐφόρβιον. ἔστω δὲ τῶν μὲν στεάτων ἑκάστου μέρος ἓν, ὄντων τριῶν, λεοντείου, παρδαλείου καὶ ὑαίνης. εἰ δὲ μὴ παρείη τὸ τῆς ὑαίνης, ἀρκεῖ τοῖς παροῦσι δυο χρῆσθαι μίξαντα τὸ χήνειον. εἰ δὲ καὶ πάντ' ἔχοις τὰ τέτταρα, μιγνύναι πάντα, καὶ σὺν αὐτοῖς γε τὸ ἄρκτειον, εἰ ἔχοις καὶ τοῦτο. τῷ δ' ἐξ αὐτῶν ἠθροισμένῳ δωδέκατον ἀρκεῖ μῖξαι μέρος θαψίας ἢ εὐφορβίου· εἰ δ' ἰσχυρότερον ἐθέλοις ποιῆσαι, ἀμφοτέρων ἅμα, τῇ πείρᾳ γὰρ καὶ ταῦτα κριθέντα τὰ φάρμακα τῶν ἐνεργῶν εὑρέθη· χάριν γὰρ τοῦ πλειόνων πεῖραν ἔχειν ἑκάστῳ τῶν αἰτούντων ἰατρῶν φί-

cet affectio, ut dicebam, aegre recipit curationem. Quae enim parva est et incipiens etiamnum, sola purgatione sanatur, et per singula quae recensui simplicia usta laurino aut cedrino aut liquida pice aut cicino vel veteri oleo excepta. Admiscui etiam aliquando mel pro cerato, minori tamen copia et pondere, neque ulla ex parte pejus evasit pharmacum. Quae vero etiam ex adipibus componuntur thapsiae pausillum assumentia prosunt, praesertim si euphorbium et adarcium addatur. Sit autem adipis cujusque pars una; sunt enim tres, leonis, pardalii et hyaenae. Si vero hyaenae adeps non adsit, sufficit praesentibus reliquis duobus uti anserino admixto. Si vero omnes quatuor habeas, simul omnes miscebis addito insuper, si adsit, ursino. Ad totam vero eorum molem duodecimam thapsiae aut euphorbii partem addere satis est, aut, si omnino fortius facere velis, amborum simul addes, nam et per experientiam haec ipsa pharmaca efficacia sunt judicata. Plurimum enim experientiae habendae gratia petentibus subinde medicis a me amicis singulis aliud

λων ἄλλο τι καὶ ἄλλο σχεδιάζων ἐδίδουν τῶν τῇ πείρᾳ κριθέντων καὶ εὑρέθη τὰ πλεῖστα βέλτιστα. πρὸ πάντων δὲ ἡμᾶς χρὴ μεμνῆσθαι τῆς κατὰ τὴν χρῆσιν αὐτῶν μεθόδου, κοινῆς οὔσης ἐπὶ πάντων καὶ μάλιστα τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων, καὶ διὰ τοῦτό γε πολλάκις αὐτῆς ἀναμιμνήσκω, διότι μεγάλην ἔχει [325] δύναμιν. ὁ γὰρ ἑκάστῳ τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων χρώμενος ἐν ἀρχῇ μὲν αὐτὸ μαλακώτερον προσφερέτω, μίξει δηλονότι τῶν ἐκλυόντων τὴν δύναμιν, οἷά πέρ ἐστιν ἔλαιόν τε καὶ κηρὸς καὶ τῶν ἁπλῶν ὅσα προείπομεν ἀσθενῆ λιβανωτός τε καὶ καλάμου φλοιὸς καὶ ῥίζαι κεκαυμέναι καὶ ἀμύγδαλα πικρὰ καὶ ὅσα τοιαῦτα. μετὰ δὲ τὴν πρώτην χρῆσιν ὅταν ἐπὶ τὴν δευτέραν παραγίνηται, σκοπεῖσθαι χρὴ τίνα παραλλαγὴν ἐν τῷ πεπονθότι μορίῳ τὸ προσαχθὲν φάρμακον εἰργάσατο καὶ πρὸς ἐκείνην ἀποβλέποντας ἤτοι πραΰνειν αὐτοῦ τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως ἢ αὐξάνειν. οἷον ἐπ' αὐτοῖ τοῦ νῦν προκειμένου πάθους ἀφελεῖν μὲν χρὴ ξυρῷ τὰς τρίχας, ἀνατρίβειν δὲ τὸ πεπονθὸς δέρμα δι'

atque alind eorum quae experientia cognita habui, ex tempore digeftum exhibui, et reperta funt fane plurima ex eis optime conducentia. Verum ante omnia vos methodi meminiffe oportet circa eorum ufum quae communis in omnibus praefertim fortibus pharmacis exiftit, quare etiam faepe ejus mentionem facio, utpote in qua magna omnino vis fita eft. Qui enim fingulis fortibus pharmacis utitur, in principio quidem ipfa molliora adhibebit, admixtione videlicet eorum quae vires ipforum exolvunt, qualia funt oleum et cera et ex fimplicibus quae diximus debilia, velut eft thus et arundinis cortex, ac radices exuftae et amygdalae amarae et quaecunque illius generis exiftunt. At vero poft primum ufum cum jam fecundo adhibere voles, intueri oportet qualem alterationem in affecta particula prius admotum pharmacum fecit, atque illius refpectu aut vehementiam facultatis ejus lenire aut augere. Velut in hac quam jam tractamus affectione primum quidem capillos novacula tollere oportet, deinde affectam cutem per linteolum neque afpe-

ὀθόνης μήτε πάνυ τραχείας μήτε μαλακῆς, ὁρῶντα πόσον ἐρεύθους τούτῳ προσέρχεται μετὰ τοιᾶσδε κινήσεως καὶ ἀνατρίψεως. ἔσται γάρ σοι τοῦτο πρὸς τὴν τῆς ἰάσεως ἐλπίδα χρήσιμον, εἰ μὲν ἐπ' ὀλίγαις ἀνατρίψεσιν ἐρυθραίνοιτο, μετρίαν ἡγούμενος τὴν διάθεσιν, εἰ δ' ἐπὶ πολλαῖς, χαλεπωτέραν, ὡς ἔνιά γε δέρματα, κἂν ἐπὶ πολὺ τρίβῃς, οὐκ ἐρυθραίνεται. πρόδηλον οὖν ὅτι ταῦτα μέν ἐστι χαλεπώτατα, καθάπερ τὰ ῥᾳδίως ἐρυθραινόμενα πρᾳότατα, τὰ δ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτων ἅπαντα κατὰ τοσοῦτον ἀλλήλων διαφέροντα καθ' ὅσον ἤτοι τοῖς χειρίστοις ἢ τοῖς μετριωτάτοις πλησιάζει. ταῦτα μὲν οὖν κατὰ τὸ πάρεργον εἰρήσθω καίτοι γε οὐκ ὄντα πάρεργα. πάλιν δὲ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀνελθὼν ἀναμνήσω σε τῆς ἐν τῇ χρήσει μεθόδου. μετὰ γὰρ τὴν πρώτην προσφορὰν τοῦ δοκιμασθέντος φαρμάκου σκέπτεσθαι προσήκει πρῶτον μὲν εἰ καὶ πρὸ τῆς ἀνατρίψεως εὐχρούστερον φανείη τὸ δέρμα, δεύτερον δὲ εἰ μετ' ὀλιγωτέρας ἀνατρίψεως ἢ πρόσθεν ἢ εἰ μετὰ τῆς ἴσης μὲν, ἀλλὰ μᾶλλον ἢ πρόσθεν ἐρυθρὸν γένοιτο. σκοπεῖσθαι δὲ πρὸ πάντων,

rum, neque molle nimis confricare, ac videre ad quantum ruborem per hujusmodi motionem ac confrictionem pervenit. Hoc enim tibi ex usu ad spem curationis est futurum. Namque si per exiguas defrictiones rubefiat, moderatam affectionem opinaris; si vero per multas, graviorem, praesertim cum quaedam cuticulae, etiam si multum confrices, non rubefiant. Manifestum igitur est has omnium difficillime curari, sicut contra facillime quae facile rubescunt, quae vero inter has medio modo habent, tantum inter se differunt, quantum vel ad pessimas vel moderatissimas accedunt. Atque haec quidem accessionis loco sint dicta, quanquam neque neglectui habenda. Rursus itaque ad id quod propositum erat reversus methodi te commonefaciam quam usus pharmacorum requirit. Post primam igitur pharmaci cujus usum elegeris adhibitionem intueri convenit primum quidem, an etiam ante confrictionem cutis coloratior appareat, deinde autem an cum pauciore quam prius frictione, aut cum aequali quidem, magis tamen quam prius rubicunda fiat. Prae om-

ὅταν ἰσχυρὰ προσενέγκῃς φάρμακα, μή τι περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ἐκθερμαίνοιτο τὸ δέρμα, φανεῖται δὲ τοῦτο θεωμένῳ τέ σοι τὴν χρόαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δακτύλους ἐπιβάλλοντι· τῇ χροιᾷ μὲν γὰρ ἔσται ξανθότερον, ἐπιβάλλοντι δὲ τοὺς δακτύλους θερμὸν ἱκανῶς φανεῖται. προσέχειν οὖν ἐπὶ τοιούτων χρὴ, κίνδυνος γὰρ ἐπικαυθῆναι τὸ δέρμα, δεύτερον ἢ τρίτον αὐτοῖς χρησαμένῳ. μεταβαίνειν οὖν ἐπί τι τῶν μαλακωτέρων, ἢ τῷ μὲν αὐτῷ χρηστέον, ἀλλ' ἐκλύσαντα τὴν δύναμιν αὐτοῦ μίξει κηρωτῆς ἢ στέατος ἢ ὑγρότητός τινος ἐλαιώδους. χρῆσθαι δὲ καταβροχῇ δι' ἐλαίου γλυκέος θερμοῦ καὶ ἄρτῳ ἐν καταπλάσματι, πυρίαις τε καὶ κατασχασμοῖς καὶ σικύαις καὶ κηρωτῆς ἐπαλείψεσιν. χρονίσαντος δὲ τοῦ πάθους καὶ συνεχέσι ξυρήσεσιν καὶ φοινιγμῷ διὰ νάπυος, ὡς προείρηται, καὶ ἀνατρίψεσιν ταῖς γεγραμμέναις ταῖς ἑξῆς, ἐπιχριομένης πίσσης ἢ κεδρίνου ἐλαίου καὶ μετὰ τὴν ἀνάτριψιν κατασχασμοῖς. ἔνιοι δὲ βελόνας συνδήσαντες, ὥστε τὰς ἀκμὰς ἔχειν ἐπὶ τὸ δέρμα, κατεκέντησαν ταύταις

nibus vero animadvertere oportet, ne in fortium pharmacorum admotione cutis ultra quam convenit concalefcat, id quod tum ex colore ipfius tum digitorum tactu deprehendes, colore namque flavior apparebit, et digitorum contactu abunde calidam cognofces. Horum itaque animadverfionem habere oportet: periculum enim eft iterum atque iterum repetito eorum ufu cutem exuri. Quare ad molliora transeundum eft, aut eodem utendum quidem, fed cerati aut adipis aut liquoris cujusdem oleofi admixtione vi ipfius exoluta. Utendum eft et olei calidi dulcis irrigatione et cataplasmate ex pane fomentisque et fcarificationibus ac cucurbitis et cerati illitione, *virium item refectrice dicta.* Caeterum perfeverante affectione utendum eft affidua rafura et rubificatorio ex finapi, velut eft praedictum itemque frictionibus praefcriptis, et fequentibus diebus illita pice aut oleo cedrino et poft confrictionem fcarificationibus. Quidam vero aciculas colligantes hoc modo, ut aciem ad cutem vergentem habeant, per ipfas cutem compungunt. Verum poft

αὐτὸ, μετὰ δὲ τὸν διὰ τῆς ἀνατρίψεως φοινιγμὸν καὶ τὸν κατασχασμὸν φαρμάκοις χρῆσθαι μετασυγκριτικοῖς· ἐπὶ πάντων δὲ κοινὸς σκοπὸς ἐν τῷ ἀέρι θερμῷ τὴν προσφορὰν ποιεῖσθαι τοῦ φαρμάκου, καὶ εἴ γε ἡλιού[326]μενον ἔχοις τι χωρίον, ἐν ἐκείνῳ μάλιστα χωρὶς αὔρας καταπνεούσης αὐτὸ, χειμῶνος δὲ κάλλιον ἐπὶ λουτρῷ χρῆσθαι τοῖς φαρμάκοις.

[*Περὶ τῶν γεγραμμένων φαρμάκων συνθέτων ἐπὶ τοῦ τῆς ἀλωπεκίας πάθους τοῖς ἐμοῦ πρεσβυτέροις ἰατροῖς.*] Ἥρας μὲν οὖν ἐν τῷ νάρθηκι κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν· πρὸς ἀλωπεκίας. ἀλκυόνιον τὸ τραχύτερον, καύσας καὶ λειοτριβήσας σὺν ἐλαίῳ κατάχριε τὸν τόπον, μάλιστα ἐν λύχνῳ λαμβάνων τὸ ἔλαιον. αὕτη μὲν ἡ τοῦ Ἥρα γραφή. καὶ χρὴ γινώσκειν ἡμᾶς τὸ φάρμακον τοῦτο μέσον εἶναι τῇ δυνάμει καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς μέσας κατὰ μέγεθος ἀλωπεκίας ἰάσασθαι ἱκανόν. μέτριον μὲν γάρ ἐστι φάρμακον, εἰ καλάμου ῥίζαν ἢ φλοιὸν ἢ ἀμύγδαλα πικρὰ ἤ τι τῶν τοιούτων καύσας ἐλαίῳ μίξαις, ἰσχυρὰ δὲ τὰ δι' εὐφορβίου καὶ θαψίας

rubificationem per defrictionem inductam et poſt ſcarificationem pharmacis metaſyncriticis ex alto evocantibus utemur. In omnibus autem communis ſcopus hic ſit, ut in aëre calido pharmacum ipſum adhibeamus et maxime ſi fieri poſſit in loco inſolato, qui non habeat auram ipſum perflantem: hiemis autem tempore praeſtiterit in balneo his pharmacis uti.

[*De pharmacis compoſitis ad alopeciae affectionem a ſenioribus medicis conſcriptis.*] Heras quidem igitur in ferula juxta dictionis ſeriem ſic ſcripſit ad alopecias. Alcyonium quod aſperius eſt uſtum ac cum oleo tritum ac laevigatum loco illinito. Sit autem oleum maxime ex lucernis acceptum. Haec quidem ſunt Herae verba: verum noſſe oportet medium eſſe viribus hoc pharmacum, et propterea ad medias magnitudine alopecias curandas ſufficiens. Infirmum equidem pharmacum eſt, ſi calami radicem aut corticem aut amygdalas amaras aut ejus generis quippiam uſtum cum oleo commiſceas. Fortia vero ſunt quae ex euphorbio

καὶ ἀδάρκης. ἐν τῷ μεταξὺ δ' αὐτῶν ἐστι τὸ κεκαυμένον ἀλκυόνιον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο μετριώτερον μὲν ἐστιν ἐλαίῳ μιχθὲν, ἰσχυρότερον δ' ὑγρᾷ πίσσῃ καὶ δαφνίνῳ. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς εἰρημένοις στέασι. καὶ χρωμένῳ γέ τινι πρὸς τὸ πάθος ἀρκτείῳ στέατι μηδὲν ἀνύοντος αὐτοῦ συνεβούλευσα μῖξαι τὸ κεκαυμένον ἀλκυόνιον, ὑφ' οὗ διὰ ταχέων ἐθεραπεύθη. τὸ δὲ τοῦ λύχνου ἔλαιον οὐ κατ' ἄλλον τινὰ λόγον ἐπιτήδειόν ἐστιν ἢ τῷ λεπτομερέστερον εἶναι τοῦ λοιποῦ. προσέρχεται δὲ τοῦτο αὐτῷ κατὰ τὴν οἷον ἕψησιν τὴν ἐν τῷ λύχνῳ καὶ γίγνεται τῷ τε παλαιῷ καὶ τῷ κικίνῳ παραπλήσιον, ὡς εἰ καὶ ἄλλως ἐπὶ πυρὸς ἐθέλοις ἔλαιον θερμῆναι. καὶ γὰρ οὖν καὶ ὁ ῥύπος ὁ ἐπὶ ταῖς λυχνίαις γιγνόμενος ἐοικὼς ὑγρῷ πηλῷ τοῖς ἐπὶ τῆς ἀγροικίας παρ' ἡμῖν, ἔγνωσται θεραπεύων τὰ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐν τοῖς ποσὶ δακτύλων ἕλκη, συνεχῶς αὐτοῖς γιγνόμενα δι' ἀλουσίαν τε καὶ ἀμέλειαν τοῦ διανίζειν αὐτὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν. τούτῳ τοίνυν αὐτῷ τῷ ῥύπῳ πηλώδει συνεβούλευσά τινι τῶν ἀγροίκων ξύσαντι τὴν ἀλωπεκίαν, ἣν (156) ἔδειξέ μοι, κατα-

et thapfia et adarce apparantur. In medio vero iftorum eft alcyonium uftum, fed et ipfum moderatius redditur oleo admixto, fortius vero liquida pice aut laurino affufo. Mifcetur item praedictis adipibus. Et fane ego cuidam, qui ad hanc affectionem urfino adipe ufus erat, nec quicquam profecerat, alcyonium admifcere confului, a quo poftea brevi fanus evafit. Caeterum oleum lucernarum non ob aliam rationem aptum eft, quam quod magis tenuium partium exiftit, id quod ipfi ex lucerna, in qua veluti coquitur, accedit fitque tum veteri tum cicino adfimile, veluti fi etiam alias ad ignem oleum velis calefacere. Itaque et fordes, quae in lucernis liquido luto fimiles gignuntur, iis qui apud nos ruri degunt cognitae funt, ad ulcera in medio digitorum pedum curanda efficaces: quae ulcera frequenter illis oboriuntur propter illuviem et negligentiam perluendi eos fingulis diebus. His itaque fordibus lutofis confului cuidam agrefti alopeciam, ubi prius rafiffet, quam mihi oftenderat, illinire fimulque frequenti abrafione uti: qui

ASHMOLEAN OXFORD MUSEUM

χρίεσθαι μετὰ τοῦ ξυρᾷν τὸν τόπον συνεχῶς, ἐκθεραπευθεὶς δὲ ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἄλλους ἐπεχείρησεν οὕτως ἰᾶσθαι, νομίσας ἅπασαν ἀλωπεκίαν ὑπὸ τοῦ φαρμάκου τούτου δύνασθαι θεραπεύεσθαι. ἐγὼ δὲ μετρίαν αὐτοῦ τὴν διάθεσιν θεασάμενος, ἤλπισα διὰ τοῦ ῥύπου θεραπευθήσεσθαι.

[Ἕτερον τοῦ Ἥρα ἐπὶ παίδων ἁρμόττον.] Ἕτερον δ' ἑξῆς τῷ προγεγραμμένῳ φαρμάκῳ ὁ Ἥρας ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως. ♃ εὐζώμου σπέρματος μέρος ἕν, καρδάμου μέρος α'. νίτρου μέρος α'. ἐν ἐνίοις δὲ ἀντιγράφοις ἁπλῶς γέγραπται ♃ εὐζώμου μέρος ἕν, καρδάμου μέρος ἕν, νίτρου μέρος ἕν, λεάνας πίσσαν ὑγρὰν παράχει καὶ προανατρίβων τὸν τόπον ἐπίπλασσε. καὶ ὅταν ἄρῃς τὸ φάρμακον ἀπόμασσε τὸν τόπον σπόγγῳ ἐκ θερμοῦ, ἆραι δὲ δὶς τῆς ἡμέρας. [327] ἐνεργεῖ δὲ μάλιστα ἐπὶ τῶν παιδίων τοῦτο τὸ φάρμακον, ἰσχυρότερον μὲν γάρ ἐστι τοῦ προτέρου, κεχρονισμένην δὲ καὶ δυσθεράπευτον ἀλωπεκίαν οὐκ ἂν ἰάσαιτο· δηλοῖ δὲ τοῦτο καὶ ὁ Ἥρας αὐτὸς προσγράψας ἐνεργεῖν ἐπὶ παίδων αὐτὸ μάλιστα, τουτέστιν ἐπὶ σωμάτων μαλακὸν

fane ab ipfis perfanatus etiam alios tentavit hoc modo curare, utpote qui putaret omnem alopeciam ab hoc pharmaco poffe curari. Verum ego quum moderatam ejus affectionem effem intuitus, fperavi ipfum quidem per illas fordes fanitatem confecuturum.

[*Aliud compofitum pharmacum Herae pueris aptum.*] Aliud etiam deinceps pharmacum Heras poft praefcriptum, juxta feriem dictionis hoc modo fcripfit. ♃ feminis erucae partem j, nafturtii partem j, nitri partem j. In aliquibus autem exemplaribus fimpliciter fcriptum eft ♃ erucae partem j, nafturtii partem j, nitri partem j. contritis picem liquidam affunde et loco prius confricato impone: atque ubi abftuleris pharmacum, locum fpongia calida imbuta extere. Auferes autem bis per diem et in pueris maxime efficax confpicitur hoc pharmacum: fortius enim eft priore, verum inveteratam et aegre cedentem alopeciam non curaverit: quod ipfum etiam Heras indicat, qui in pueris ipfum maxime efficax adfcripfit, hoc eft in corporibus molli cute

Ed. Chart. XIII. [327.] Ed. Bas. II. (156.)

ἐχόντων τὸ δέρμα. ῥᾳδίως γὰρ ἐκ τῶν τοιούτων οἱ μοχθηροὶ διαφοροῦνται χυμοὶ, παραπλήσιον δὲ δηλονότι οἱ εὐνοῦχοι καὶ αἱ γυναῖκες ἔχουσι τὸ δέρμα τοῖς παιδίοις.

[Περὶ τῶν ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένων πρὸς ἀλωπεκίας.] Κρίτων δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῶν κοσμητικῶν οὕτως ἔγραψεν. πρὸς δὲ τὰς λεγομένας ἀλωπεκίας, πάθος τριχῶν λυμαντικὸν καὶ κοινῶς δυσμορφίας ποιητικὸν, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις, ὡς Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος. ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν τοῖς λεπύροις κατακαύσας καὶ τρίψας μετ' ὄξους ἀναλάμβανε μικρὸν μέλιτος ἐπιβαλὼν, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως προανατρίβων τὸν πεπονθότα τόπον ὀθονίῳ καθαρῷ ἐπίχριε συνεχῶς. ὠφελεῖ δὲ μάλιστα καὶ ἡ συνεχὴς ξύρησις, πρὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου. ἄλλο ᾧ Μόσχος ἐχρῆτο. ἐχίνων θαλασσίων τὰ ὄστρακα κατακαύσας καὶ ὕδατι ἀναλαβὼν ἐπιτίθει προανατρίβων τοὺς τόπους. ἐν τισιν ἀντιγράφοις εὗρον οὐχ ὕδατι ἀλλὰ στέατι ἀρκτείῳ, ἀναλαμβανομένης τῆς τῶν ἐχίνων σποδιᾶς, καὶ μᾶλλον οὕτως ἐμοὶ ἤρεσεν· ἔστι γὰρ ἐνεργέστερον. ἄλλο. καλάμου ῥίζας κατα-

praeditis. Ex hujuscemodi enim vitiati humores facile discutiuntur. Habent autem consimilem pueris cuticulam eunuchi et mulieres.

[*De iis quae Crito ad alopecias conscripsit.*] Crito vero in tertio libro eorum quae ad corporis ornatum pertinent sic scripsit. *Ad affectionem alopeciam appellatam, quae capillos devastat et cutis deformitatem inducit, subscriptis compositionibus utendum est, ut Heraclides Tarentinus tradit.* Amygdalas amaras cum corticibus ustas, ac tritas aceto excipe modico item affuso melle. Usu vero expetente, loco per mundum linteolum praefricato assidue illine. Prodest autem maxime etiam assidua rasura, antequam pharmacum imponatur. *Aliud quo Moschus usus est.* Erinaceorum marinorum testas exustas et aqua subactas locis praefrictis impone. In quibusdam exemplaribus non aqua, sed adipe ursino excipi debere erinaceorum cinerem reperi, quod mihi magis placuit: hoc enim modo efficacius redditur. *Aliud.* Calami radices ustas adipe ursino excipe

καύσας, ἀναλαβὼν στέατι ἀρκτείῳ, οὕτως ἐπιτίθει. ἄλλο. θαψίας φλοιὸν τρίψας μετ᾽ ὄξους ἐπιτίθει. ἄλλο. χαμαιλέοντος ῥίζαν τρίψας ἐπιμελῶς μετὰ ὄξους ἐπιτίθει. ταῦτα προειπὼν ὁ Κρίτων ἐφεξῆς τάδε γράφει. χρονιζούσης δὲ τῆς διαθέσεως χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις· ἐνδεικνύμενος ἐκ τούτων τὰ προγεγραμμένα φάρμακα μετρίων εἶναι διαθέσεων ἰατικά. γράφει τοίνυν ἐφεξῆς καὶ τὰ πρὸς τὰς ἰσχυροτέρας διαθέσεις ἁρμόττοντα κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν οὕτως ἔχοντα.

[Περὶ τῶν ὑπὸ Ἡρακλείδου γεγραμμένων πρὸς ἀλωπεκίας χρονίας.] Πρὸς ἀλωπεκίας ὡς Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος. Ὀρεστίνου πρὸς τὰς κεχρονισμένας ἀλωπεκίας ℞ μυοχόδων ∠ β΄. λιβανωτοῦ ∠ β΄. ὄξει δριμυτάτῳ διαλύσας ἐπίχριε, προξυρήσας τοὺς τόπους. ἄλλο. ℞ ἐχίνων θαλασσίων σὺν τοῖς ὀστράκοις κεκαυμένων ∠ β΄. κηκίδων ὀμφακιτίδων τὸ ἴσον, ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαυμένων τὸ ἴσον. μυοχόδων ∠ α΄. ὄξει διαλύσας καὶ τρίψας ἐπιμελῶς ἐπιτίθει. ἄλλο ὡς Ὀρεστῖνος. ℞ ἀρκτείων τριχῶν κεκαυμένων, ἀδιάντου κεκαυμένου, καλάμου ῥιζῶν κεκαυμένων, συκῆς φύλ-

atque impone. *Aliud.* Thapsiae corticem tritum cum aceto imponito. *Aliud.* Chamaeleontis radicem cum aceto diligenter tritam imponito. Haec praefatus Criton deinceps ita scribit. Quod si vero perseveret affectio, subscriptis compositionibus utendum est. Quibus verbis plane indicat per praescripta medicamenta moderatas affectiones sanari. Itaque deinceps quae ad fortiores affectiones conducunt scribit, quae juxta seriem dictionis ipsius hoc modo habent.

[*De scriptis ab Heraclide ad alopecias inveteratas.*] Ad alopecias velut Heraclides Tarentinus tradit. Orestini ad alopecias inveteratas. ℞ Muscerdae ʒ ij, thuris ʒ ij, aceto acerrimo dissoluta praerasis locis illine. *Aliud.* ℞ Erinaceorum marinorum una cum testis exustorum ʒ ij, gallarum acerbarum tantundem, amygdalarum amararum ustarum tantundem, muscerdae ʒ j. aceto dissoluta et probe trita imponito. *Aliud. Orestini.* ℞ Pilorum ursi ustorum, adianti usti, radicum calami ustarum, foliorum fici ustorum, pauci-

λων κεκαυμένων, κιλικίου ῥάκους κεκαυμένου ἑκάστου τὸ ἴσον ἀναλάμβανε στέατι ἀρκτείῳ καὶ κεδρίᾳ. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως πυρία, ἀνατρίβων τὸν τόπον συκῆς φύλλοις καὶ νίτρῳ ἀποσμήχων, κατάχριε τῷ φαρμάκῳ καθ' ἡμέραν, ἑλκωθείσης δὲ τῆς ἐπιφανείας ἐπιτίθει κηρωτὴν διὰ λεκίθου καὶ πυρίνων καὶ κριθίνων ἀλεύρων, χυλῷ προσφάτῳ ἐπίχριε. ἄλλο Ὄθωνος Σικελοῦ ἐπιτετευγμένον. ♃ βατράχων τῶν σμικροτάτων κεκαυμένων ἐν χυτριδίῳ, τῆς σποδοῦ μέρος α΄. μυοχόδων, ἐλλεβόρου λευκοῦ, καλάμου ῥίζης κεκαυμένης, πεπέρεως λευκοῦ, ἑκάστου τὸ ἴσον, ὄξει προσαναλαβε καὶ χρῶ προανατρίβων καὶ ἀποξυρῶν τὸν τόπον. ἄλλο. ♃ ὀνύχων αἰγείων κεκαυμένων τῆς σποδοῦ, θαψίας χυλοῦ, ἀλκυονίου, μυοχόδων, ἀφρονίτρου, σμύρνης, πεπέρεως λευκοῦ, ζιγγιβέρεως, ἑκάστου τὸ ἴσον τρίψας ἐπιμελῶς ἀναλάμβανε αἰγείᾳ χολῇ.

[328] [Περὶ τῶν ὑπὸ Κλεοπάτρας γεγραμμένων ἐν τῷ κοσμητικῷ.] Ἐν τῷ Κλεοπάτρας κοσμητικῷ πρὸς ἀλωπεκίας γέγραπται φάρμακα κατὰ τὴν αὐτῆς ἐκείνης λέξιν, ᾧδέ πως ἔχουσαν. πρὸς ἀλωπεκίας. σανδαράχην λειώσας ἀναλάμβανε

culi cilicii usti, singulorum aequales partes, adipe ursino et cedria excipe. Usus vero tempore loco foto et per fici folia confricto ac per nitrum exterso pharmacum quotidie illine. Cutis vero superficie exulcerata, ceratum ex ovi luteo impone et farinarum tritici, ac hordei succum recentem superline. *Aliud Othonis Siculi accommodatum.* ♃. Cineris ranarum minimarum in ollula ustarum partem unam; muscerdae veratri albi, radicis calami ustae, piperis albi, singulorum aequales portiones aceto excipe et ad praefrictum ac praerasum locum utere. *Aliud.* ♃ Cineris ungularum caprinarum ustarum, succi thapsiae, alcyonii, muscerdae, spumae nitri, myrrhae, piperis albi, zingiberis, singulorum aequas partes probe tritas felle caprino excipe.

[*De iis quae Cleopatra in libro eorum, quae ad corporis ornatum pertinent, scripsit.*] In libro Cleopatrae de ornatu corporis ad alopecias descripta sunt pharmaca, quae juxta illius dictionis seriem hoc modo habent. *Ad Alopecias.* Sandaracham tritam largoque visco quercino

ἰξῷ δρυΐνῳ, ὡς ὅτι πλείστῳ καὶ προεκνιτρώσας, ἔμπλασσε εἰς ὀθόνιον καὶ ἐπιτίθει. ἐγὼ δὲ καὶ νίτρου ἀφρῷ προσέμιξα τὰ προειρημένα καὶ ἐνήργησεν καλῶς. ἄλλο. ℞ σκίλλης < α΄. ἐλλεβόρου λευκοῦ < α΄. λεῖα ποιήσας σὺν ὄξει καὶ ξυρήσας καὶ προεκνιτρώσας κατάχριε. ἄλλο. ℞ νάπυος < α΄. καρδάμου < α΄. λεῖα μετ᾽ ὄξους ἐπιτίθει, προξυρήσας καὶ ἐκνιτρώσας τὸν τόπον, βέλτιον δὲ κατασχάζειν. ἄλλο. ℞ φλοιοῦ καλάμου < δ΄. ἀφρονίτρου < δ΄. πίσσῃ ὑγρᾷ ἀναλαβὼν χρῶ. συνεχῶς δὲ ἐπιξύρα τὸν τόπον καὶ τάχιστα τριχοφυήσει, ἔτι δὲ καὶ προσανάτριβε ὀθονίῳ. ἄλλο. μυῶν κεφαλὰς συναπόθλα ἀνατρίβων. ἄλλο. μυόχοδα λεῖα κατάχριε, ὀθονίῳ ἐφαιμάξας τὸν τόπον. ἄλλο. ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν τοῖς λεπύροις καύσας, τρῖψον μετ᾽ ὄξους καὶ μέλιτος καὶ τὸν τόπον ἐφαιμάσσων τῇ ἀνατρίψει κατάχριε. ποίει δὲ τοῦτο συνεχῶς καὶ ἀναξύρα τὸν τόπον, καὶ ταχέως τρίχες ἀναβήσονται. ἄλλο. αὕτη ἡ δύναμις πασῶν ἐστι βελτίων, ποιοῦσα καὶ πρὸς ῥεούσας τρίχας, σὺν ἐλαίῳ ἢ μύρῳ ἐνι-

exceptam et in linteolum inditam, loco per nitrum prius praeparato imposito. Ego vero etiam nitri spumam ad praedicta admiscui et egregie efficax pharmacum fuit. *Aliud.* ℞ Scillae ʒ j, veratri albi ʒ j, ex aceto trita praerasis et nitro confrictis illinito. *Aliud.* ℞ Sinapis ʒ j, nasturtii ʒ j, trita ex aceto praerasis et nitro extersis locis imponito. Praestat autem locum scarificare. *Aliud.* ℞ Corticis calami ʒ iiij, spumae nitri ʒ, iiij, pice liquida exceptis utere. Caeterum locum assidue radere oportet et cum linteolo confricare, sic enim quam celerrime pilos producet. *Aliud.* Muscarum capita contrita affrica. *Aliud.* Muscerdas tritas illine, loco prius per linteoli affrictum subcruento reddito. *Aliud.* Amygdalas amaras una cum corticibus exustas cum aceto et melle contere et loco per defrictionem subcruento reddito illine, idque ipsum assidue facere perge: et locum novacula rade, sic enim capilli cito prodibunt. *Aliud.* Caeterum ea quae sequitur compositio omnes vi sua praecellit, faciens item ad profluvium capillorum cum aleo aut unguento dissoluta: facit et ad deci-

μένη καὶ τοῖς ἐν ἀρχῇ μαδαριῶσιν ἢ εἰς φαλακρότητα ἐμπίπτουσιν, ἔστι δὲ θαυμάσιος. ♃ μυῶν τῶν κατοικιδίων κεκαυμένων, μέρος α΄. ἀμπελίνου ῥάκους κεκαυμένου μέρος ἕν, ἱππείων ὀδόντων κεκαυμένων μέρος ἕν, στέατος ἀρκτείου μέρος ἕν, μυελοῦ ἐλαφείου μέρος α΄. καλάμου φλοιοῦ μέρος ἕν, ταῦτα ξηρὰ λειούσθω καὶ προσμισγομένου μέλιτος ἱκανοῦ, ἕως ἂν σχῇ μέλιτος πάχος, τριβέσθω καὶ μιγνυέσθω τὸ στέαρ καὶ ὁ μυελὸς τακέντα, καὶ ἀποτιθέσθω εἰς πυξίδα χαλκῆν τὸ φάρμακον καὶ ἀνατριβέσθω ἡ ἀλωπεκία, μέχρις οὗ ἀνατριχοφυήσῃ. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ῥέουσαι τρίχες καθ' ἡμέραν ὑποχριέσθωσαν. καὶ τούτων τῶν φαρμάκων καὶ τῶν ἐφεξῆς γραφησομένων οὐ χαλεπὸν διακρῖναι τά τε δριμύτερα καὶ ἰσχυρότερα καὶ τὰ μαλακώτερα καὶ ἀσθενέστερα, μεμνημένους ὧν κατ' ἀρχὰς εἶπον. οὕτω γὰρ ὑπάρχει καὶ τὸ κεχρῆσθαι (157) καλῶς αὐτοῖς, ἐπὶ μὲν τῶν μετριωτέρων ἀλωπεκιῶν τοῖς μετριωτέροις, ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχυροτέρων τοῖς ἰσχυροτέροις, ὥσπερ γε κἀπὶ τῶν ἰσχυροτάτων τοῖς ἰσχυροτάτοις.

duos in principio palpebrarum pilos et in calviciem prolabentes; eſtque omnino admirabilis. ♃ Murium domeſticorum uſtorum partem unam, panniculi ampelini uſti partem unam, dentium equinorum uſtorum partem unam, adipis urſini partem unam, medullae cervinae partem unam, corticis calami partem unam. Haec omnia arida laevigentur et ſufficienti melle admixto ad craſſitudinem mellis redigantur, indeque adeps et medulla liquefacta addantur: et pharmacum ipſum in aeream pyxidem reponatur, ex eoque alopecia donec capillos producat defricetur. Similiter autem et proflui capilli quotidie ex eo illinantur. Porro inter haec ipſa pharmaca itemque ea, quae deinceps deſcribentur, non difficile eſt dijudicare quae acriora ac fortiora rurſusque quae molliora et imbecilliora exiſtant, modo quis ea, quae in principio dixi in memoriam revocet. Ita enim et rectus eorum uſus continget, nimirum ad mediocres alopecias mediocribus adhibitis ad fortiores fortioribus: velut etiam ad eas quae fortiſſimae ſunt fortiſſima remedia admoventur.

[*Περὶ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων ταῖς ἀλωπεκίαις χρησίμων.*] Ἔγραψε καὶ Ἀρχιγένης ταῦτα τὰ φάρμακα πρὸς ἀλωπεκίας διὰ τῆσδε τῆς λέξεως. τὰς ἐπιπολαίους ἀλωπεκίας ἐκνιτρώσας καὶ ὀθονίῳ ἐκμάξας περιστερεῶνι ἐν ἡλίῳ τριβέντι καὶ ὄξει διέντι, κατάχριε ἱκανῶς ἢ ὁμοίως σμήξας σεύτλου φύλλα ἐπίθες, ἐπάνω δὲ ὑγρὸν ὀθόνιον, ἀφαίρει δὲ βρέχων τὸν τόπον. τὰς δὲ βαθείας ἀνάτριβε σὺν ὄξει, νίτρου βώλῳ ἢ σηπίας ὀστράκῳ ἢ ἰχθύᾳ ἢ συκῆς φύλλοις, μέχρις ἀναξασμοῦ, εἶτα ἀπομάξας τὸ αἷμα σεῦτλον ἐν οἴνῳ ἑφθὸν ἐπίθες, [329] ἢ ἰσχάδας κεκαυμένας ἐν οἴνῳ ἢ φακοῦ ἄλευρον σὺν οἴνῳ κατάπλασσε ἢ φλυκταινώσας τὴν ἀλωπεκίαν βουπρήστει μετ' ὄξους ἢ βατραχίῳ ἢ ἄρου ῥίζῃ σύν τινι τούτων κηρωτοειδὲς ποιήσας καὶ ἐπιθεὶς εἰς νύκτα, πρωὶ δ' ἀποσχάσας τὰς φλυκταίνας κατάπλασσε σκορόδῳ ἢ βουσελίνῳ ἢ ἀνεμώνης φύλλοις, καλῶς ποιοῦσι μετὰ τὰς φλυκταινώσεις καὶ ἱππόκαμποι θαλάσσιοι καέντες καὶ ἐπιπασσόμενοι μετ' ὀλίγου χαλκάνθου, ὠμοῦ λείου ἢ ὑείων σιαγόνων

[*De iis quae Archigenes ad alopecias commoda medicamenta conscripsit.*] Archigenes item haec pharmaca ad alopecias hac verborum serie descripsit. Alopecias laeves et in superficie haerentes, nitro confricatas ac linteolo extersas, verbenaca in sole trita acetoque diluta largiter illine. Aut eodem modo extersis betae folia impone, insuperque linteolo humecto contege, aufer autem ea per loci humectationem. Caeterum in altum progressas cum aceto, nitri gleba aut sepiae piscis testa aut aspera squatinae cute aut fici foliis, usque ad dilaniationem defrica, deinde deterso sanguine, betam ex vino coctam impone aut caricas ustas cum vino, aut lentis farinam cum vino pro cataplasmate adhibe. Aut bupresti cum aceto aut ranunculo aut ari radice aut tali quopiam, in cerati formam redactis et per noctem impositis, bullas ex alopecia excita: mane vero bullas compunctas, allio aut buselino aut anemones foliis intege. Probe faciunt etiam post excitatas bullas hippocampi marini usti et cum modico atramento sutorio crudo trito inspersi: itemque ossa maxillarum suillarum usta

ὀστᾶ κεκαυμένα. ἄλλο. ἢ ξυρήσας καὶ σμήξας ἀφρονίτρῳ καὶ ἀλκυονίῳ μετὰ δριμέος ὄξους ἀνάτριβε, μέχρις ἂν αἱμάξῃ, εἶτα κατάχριε καρύων Ποντικῶν κελύφεσιν κεκαυμένοις λεάνας μετὰ μέλιτος, θεράπευε δὶς τῆς ἡμέρας. τὸ πολὺ καθίστησιν ἐν ἡμέραις δέκα. ἢ μύας κατοικιδίους ἐν χύτρᾳ καύσας, λείους ἀναλάμβανε ἀξουγγίῳ καὶ προανατρίβων σκορόδῳ τὰς ἀλωπεκίας ἐν σπληνίῳ ἐπιτίθει, καὶ τοῦτο καθ' ἡμέραν ποίει, μέχρις ἂν ἐκφυῶσιν τρίχες. ἢ βατράχια τὰ μικτὰ ὁμοίως κατακαύσας τὴν τέφραν μετὰ πίσσης πολλάκις ἀνεξεσμένης, μέχρις ἂν παχεῖα γένηται, ἐπίχριε μήτε προξυρῶν μήτε προσμήχων. ἢ μυόχοδα καὶ λίβανον ἴσα σὺν ὄξει μέλιτος πάχος κατάχριε προφοινίσσων, ἢ σῦκα ξηρὰ κεκαυμένα κατάχριε μετ' ἐλαίου ὁμοίως λειώσας. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν, πέπερι, μυόχοδα προσμήξας καὶ καταξύσας, σὺν ὄξει κατάχριε. ἢ ῥαφάνῳ καὶ κρομμύῳ, ἐπικαρσίως τμηθέντι ἀνατρίψας εὖ μάλα κατάχριε. ἢ ἀλκυονίῳ πεφοσμένῳ καὶ βάπτων τὸν δάκτυλον ἐν ἐλαίῳ τρῖβε ἐπιμελῶς, μέχρις ἂν δηχθῇ, καὶ κατορθώσεις. ἢ ἀλκυό-

Aliud. ubi deraferis et cum nitri fpuma deterferis alcyonio, ex acri aceto confrica, donec fanguis emanet, dehinc ubi nucum avellanarum putamina ufta ex melle laevigaveris, inunge, atque id bis in die facito. Sedat ac fiftit eas ut plurimum in diebus decem. Aut mures domefticos in olla exuftos tritosque axungia excipe et praefrictis cum allio alopeciis in fplenio impone, idque donec capilli enafcantur quotidie repete. Aut ranunculos parvos fimiliter exure, eorumque cinerem cum pice faepe fervefacta usquequo craffa facta fit, illine, loco neque rafo neque prius confricto. Aut mufcerdas et thus aequali portione cum aceto ad mellis craffitudinem redacta, loco prius rubificato illine. Aut ficus aridas uftas cum oleo fimiliter illine, ubi prius laevigaveris. Aut veratrum album, *aut* piper, *aut* mufcerdas praedeterfis, ac praerafis ex aceto illine. Aut raphano et caepis oblique concifis probe confricans illine. Aut alcyonium torrefactum cum digito oleo madefacto diligenter affrica, donec morfum percipiat, et correctam alopeciam emendabis. Aut alcyonium ad lucernam torrefactum, adi-

νιον πρὸς λύχνον φώξας καὶ στέαρ ἄρκτειον ὁμοίως τήξας, μῖξον καὶ κατάχριε προσμήχων ἐν ἡλίῳ. ἢ προκεντήσας ὡς ἔθος, κατάπλασσε κρομμύῳ λείῳ μετὰ μέλιτος. ἢ ῥαφάνου φλοιῷ ὁμοίως. ἢ κατασχάσας καλάμου ἐπιφάνειαν, ἣν Αἰγύπτιοι σιφθείριον καλοῦσι, κεκαυμένην πίσσῃ ὑγρᾷ πρόσμιγε καὶ σπλήνιον ἐπιτιθεὶς λῦε τετράκις ἢ πεντάκις, εἶτα ἀποσμήξας ἄλλο σπλήνιον ἐπιτίθει. ἔνιοι νίτρον πρὸς τὸ δέκατον τῆς τέφρας μίσγουσι καὶ λίαν ὠφελοῦσιν. ἢ λεπίδι στομώματος μετ᾽ ὄξους καὶ ἐλαίου κατάχριε ὁμοίως. ἢ αἰλούρου ἢ κροκοδείλου κόπρου ∠ ϛʹ. νάπυος ∠ δʹ. μετ᾽ ὄξους δριμέος κατάχριε. ἢ κανθαρίδας κεκαυμένας πίσσῃ ὑγρᾷ ἀναλαβὼν ὡς κηρωτὴν ὑγρὰν γενέσθαι, προαποσμήξας νίτρῳ ὀπτῷ καὶ ἐκμάξας ἐν σπληνίῳ, ἐπίθες καὶ ἔα διανυκτερεῦσαι, πρωὶ δὲ ἄρας ἔα ξηρανθῆναι τὸν τόπον, μέχρις ἂν περιῤῥαγῇ. ὅταν δὲ ἀναστείλωσιν αἱ τρίχες, ξύρα συνεχῶς. ἢ κάρδαμον, οἱ δὲ πέπερι, μυόχοδα, ἐλλέβορον λευκὸν, ἴσα μετ᾽ ὄξους κατάχριε ἢ αἱμάξας ἐπιπολῆς ἰχθύα ἢ συ-

pemque urſinum ſimiliter liquefactum, miſce et praefrictis ad ſolem illine. Aut praepunctis pro more caepas tritas cum melle cataplaſmatis modo impone. Aut raphani corticem eodem modo. Aut facta ſcarificatione, arundinis corticem ſuperiorem, quem Aegyptii ſiphtherium appellant, uſtum cum pice liquida committe, ſpleniumque impone et quater aut quinquies ſolve: deinde exterge, ac aliud ſplenium impone. Quidam nitrum ad decimam cineris ipſius partem admiſcent, valdeque ei confert. Aut ſquamam ſtomomatis cum aceto et oleo illine eodem modo. Aut felis, ſive crocodili ſtercoris ʒ vj, ſinapis ʒ iiij, cum acri aceto illine. Aut cantharidas uſtas pice liquida exceptas ad cerati liquidi formam redige, praefrictisque ex nitro aſſo locis et exterſis, in ſplenio impone et per noctem ſine, mane vero tolle, locumque exiccari permitte usquequo circumcirca rumpatur: ubi vero eruperint capilli, eos aſſidue rade. Aut naſturtium, vel ut alii piper, muſcerdas, veratrum album, aequalibus portionibus ex aceto illine. Aut cum piſcis corio, quale eſt ſquatinae, aut folio ſiculneo, aut pumice

κίνῳ φύλλῳ ἢ κισσήρει λείᾳ, ἀμύγδαλα πικρὰ καύσας μετ' ὀξυμέλιτος κατάχριε. συνεχῶς δὲ τοῦτο ποίει καὶ ξύρα, αὐξήσουσι γὰρ ταχέως. ἢ χελώνης θαλασσίας αἵματι κατάχριε, ἐπαινεῖται. ἢ ἱπποποτάμου δέρμα καύσας κατάχριε. ἢ καρύοις Ποντικοῖς κεκαυμένοις καὶ σταφίσιν ἀγρίαις σὺν δαφνίνῳ μύρῳ, τοῦτο γὰρ Ἀρχιγένης ἐπαινεῖ. ἢ μυόχοδα καὶ ἐλλέβορον κατάχριε λευκόν. ἢ καλάμου φλοιοῦ κεκαυμένου καὶ νίτρου ἑκάστου ἴσον, πίσσῃ ὑγρᾷ μαλαγματῶδες ποίει. ἢ κάρυα πικρὰ σὺν τοῖς λεπύροις καύσας μετ' ὄξους ἢ μέλιτος, πυκνῶς κατάχριε προεκμάξας ὀθονίῳ καὶ ξύρα τὸν τόπον πυκνῶς. ἢ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος μετ' ὀποῦ τιθυμάλλου ἀνάτριβε. [330] ἢ αἰλούρου ἀφοδεύματι ξηρῷ μετ' ὄξους ἢ ῥοὸς ∠ δ' ἢ β'. σινήπεως ∠ β' σὺν ὄξει δριμεῖ κατάχριε. ἢ ἀμυγδάλοις πικροῖς καὶ κισσήρει ἐπίχριε. Διονυσόδωρος δὲ ὁ ἰατρὸς, κάσσυμα καινὸν καίων μετ' ὄξους δριμέος κατάχριε. ἄκρως δὲ ποιεῖ ἐπὶ τῶν χρονίων, εἰ θαψίας χυλὸν ἢ ῥίζαν ἀναλαβὼν κηρωτῇ ἐπιθείης τῷ τόπῳ μετὰ

laevi, superne alopecias cruentas facito, deinde amygdalas amaras ustas cum aceto mulso illinito, idque assidue facito ac radito, augescent enim statim capilli. Aut testudinis marinae sanguinem illine, ex laudatissimis enim hic est. Aut hippopotami corium ustum illine. Aut nuces ponticas ustas et staphidas silvestres cum unguento laurino. Hoc enim ab Archigene laudatur. Aut muscerdas et veratrum album illinito. Aut corticis arundinis ustae et nitri aequas partes, cum pice liquida ad malagmatis formam redige. Aut nuces amaras una cum corticibus ustas ex aceto, aut melle frequenter illine, idque loco prius per linteolum extersio: post vero assidue radito. Aut ammoniacum thymiama cum succo tithymali affricato, aut felis stercus aridum ex aceto, aut rhois ʒ iiij. vel ij. sinapis. ʒ ij. cum acri aceto illine. Aut amygdalas amaras et pumicem illine. Dionysodorus autem medicus, corium, inquit, novum ustum cum acri aceto illine. Egregie autem facit ad inveteratas alopecias, si thapsiae succum, aut radicem cerato exceptum loco im-

τοῦ μηδὲν ἄλλο προσαπεργάσασθαι. ἀφίσταται γὰρ ἡ ἄνωθεν ἐπιφάνεια καὶ ἰχωῤῥοεῖ, ὑποφύονταί τε αἱ τρίχες αὐτόματοι. ὁρᾷς ὅπως καὶ ὁ Ἀρχιγένης ἐπαινεῖ τὸ διὰ τῆς θαψίας, οὐ γὰρ ἂν εὕροις ἄμεινον αὐτοῦ φάρμακον. αὐξάνεται δ' ἡ πίστις τῶν ὠφελούντων κἀκ τῆς συμφώνου ἱστορίας, καὶ διὰ τοῦτο κἀγὼ τὰ παρὰ τοῖς ἐμπείροις ἰατροῖς φάρμακα γράφω πάντα.

[Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ἐν τῷ περὶ ἀλωπεκίας βιβλίῳ.] Οὐ τοῦ νεωτέρου δηλονότι μέμνημαι νῦν Ἀσκληπιάδου, τοῦ συνθέσεις φαρμάκων ἀξιολόγους ἐν πολλοῖς γράψαντος βιβλίοις, ἀλλὰ τοῦ παλαιοτέρου τοῦ Βιθυνοῦ. οὗτος τοίνυν ὁ Ἀσκληπιάδης σεμνύνεται θεραπείας ἀγωγὴν εὑρηκέναι δι' ἧς ἰᾶσθαί φησιν πολλοὺς, ἀλωπεκίας δυσθεραπεύτους ἔχοντας, πλέον δέ φησιν εἰς τὴν θεραπείαν δύνασθαι τὴν ὅλην δίαιταν ἢ τὰ φάρμακα· περὶ μὲν οὖν τῆς διαίτης τάδε γράφει. ἀφεκτέον οὖν παντὸς οἴνου εἰς τέλος, διὰ ταύτας τὰς αἰτίας. εὔδηλον δ' ὅτι προείρηκεν αὐτὸς τὰς αἰτίας, ἃς ἔξεστι βουλομένῳ μαθεῖν, ἀναγνόντι

posueris, etiam si nihil praeterea aliud facias: decedit enim superna cutis et sanie serosa madet, capillique sua sponte subnascuntur. Vides itaque quomodo Archigenes ex thapsia pharmacum collaudet, neque enim aliud eo praestantius reperias. Auget autem fidem commoditatis ejus consona historia, quapropter et ego omnia, quae apud medicos expertos sunt medicamenta scribo.

[*De iis quae Asclepiades in libro de Alopecia scripsit.*] Non recentioris nunc mentionem facio Asclepiadae, qui memorabiles sane pharmacorum compositiones in multis libris conscripsit, sed vetustioris, Bithyni videlicet. Hic itaque Asclepiades curandi viam se reperisse gloriatur, per quam multos curatu difficiles alopecias habentes sanatos dicit. Verum plus ad curationem totam vivendi rationem valere quam pharmaca ipsa tradit. De vivendi ratione itaque haec scribit. Abstinendum itaque ab omni vino in totum, propter has ipsas causas. Manifestum vero est inde, ipsum antea retulisse causas, quas si quis discere velit, ex libri ipsius

Ed. Chart. XIII. [330.] Ed. Baf. II. (157.)

τὸ βιβλίον. εἶτ' ἐφεξῆς φησιν· ἀφεκτέον δὲ καὶ τοῦ λίαν ὑπερεμπίπλασθαι, κωλύει δὲ καὶ κρεῶν ἐσθίειν καὶ τυροῦ καὶ γάλακτος καὶ ὀσπρίων καὶ πάντων ἁπλῶς ὅσα δυνάμεις ἐν μικροῖς ὄγκοις ἔχει πολυτρόφους τε καὶ πνευματούσας, ἀλλὰ καὶ τὰ πολλὰ τῶν γυμνασίων κελεύει φεύγειν, ὥσπερ γε καὶ τὰ συνεχῆ λουτρὰ καὶ τοὺς πολλοὺς ἱδρῶτας. περὶ δὲ τῶν φαρμάκων τάδε γράφει κατὰ λέξιν. ἔστι δὲ τὸ μὲν πρῶτον σύγχρισμα τοιοῦτον. ♃ ἀφρονίτρου μέρη δύο, ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ μέρος ἕν, κεκαυμένα λεάναντες, ὄξει διέντες ὡς δριμυτάτῳ μέχρι τοῦ λαβεῖν γλοιοῦ πάχος, προκαταξυσθείσης τῆς ἀλωπεκίας κούφως, ὥστε δασυνθῆναι καὶ ἔναιμον γενέσθαι τὸν τόπον, μετρίως καταχρίοντες τὴν κεφαλὴν καὶ τρίψαντες μέχρι τοῦ συλλαβεῖν καὶ εἰς βάθος παρενεχθῆναι τὸ φάρμακον, καλῶς προκαταχρίσαντες ἡσυχάζειν ἐῶμεν ἕως δείλης. ἔπειτα τὸ αὐτὸ ποιήσαντες τῇ ἑσπέρᾳ καὶ τῇ ἑξῆς καὶ τῇ τρίτῃ παραπλησίως, μεγάλην παραλλαγὴν εὑρίσκομεν. ἵσταται γὰρ ἡ νομὴ καὶ αἱ τρίχες καταψώμεναι καὶ μὴ διελκόμεναι μετὰ βίας ἀντείχοντο καὶ οὐκ ἀνεσπῶντο. ἔπειτα

lectione requirat. Deinde fubjungit: Abftinendum etiam nimia repletione. Prohibet autem et carnium efum et cafei et lactis et leguminum omniumque fimpliciter quae etiam exigua copia accepta vim habent, qua multum et nutriant et inflent. Quin et exercitia plurima fugere jubet, velut etiam affidue balnea et multas exudationes. Caeterum de pharmacis juxta feriem dictionis fic fcribit. Eft autem primum unguentum tale. ♃ Spumae nitri partes duas, falis ammoniaci partem unam, ufta trita acerrimoque aceto diluta, donec ftrigmentorum craffitudinem accipiant, praefcalptae leviter alopeciae, quo denfetur et cruentus reddatur locus, moderate illinimus, defricamusque donec caput ea concipiat et pharmacum in altum probe deferatur, atque ita quiefcere usque ad crepufculum finimus, poftea ad vefperam idem repetentes fimiliterque fequenti ac tertia die magnam permutationem reperimus. Siftitur enim depaftio et capilli dum raduntur, neque vi trahuntur, refiftunt et non evelluntur. Deinde fequenti die ex aceto praefrictis

τῇ ἑξῆς ἐπανατρίψαντες ἐν ὄξει (158) καταπλάττομεν, μέχρι τοῦ φλυκταίνας ἐπαναστῆναι καὶ ἕλκωσιν ἐπιπόλαιον λαβεῖν τὸ δέρμα. παρασχάσαντες δὲ τὰς φλυκταίνας καὶ ἄχρι δυεῖν ἡμερῶν ὑποδεξάμενοι τὸ ὑδατῶδες, τὸ ἀπὸ τῶν ἑλκῶν ῥέον, ἐχρώμεθα πάλιν τῷ αὐτῷ συγχρίσματι, φειδόμενοι τῶν ἑλκωδῶν τόπων καὶ ὑπερβαίνοντες, αὐτοὺς δὲ τοὺς ὑγιεῖς λαμβάνοντες καὶ τούτους καταψῶντες ἡσυχάζειν ἐῶμεν ἕως δείλης. ἔπειτα τὸ αὐτὸ ποιήσαντες καὶ ἀνατρίβοντες ἐπὶ βραχὺ, μέχρις ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ ποιοῦντες ἡμερῶν, ἤδη που συνθεωροῦμεν ἀπὸ τῶν περάτων τῆς ἀλωπεκίας, οὐκ ἔτι λεπτὰς καὶ χνοώδεις τρίχας ὡς ἔμπροσθεν, ἀλλ᾽ ἐμβριθεστέρας, ἔπειτα κατὰ μικρὸν ἀεὶ ταύτας ἐπιβαινούσας τοῖς ἐψιλωμένοις, συνεκλειπούσας δὲ πάλιν τὰς λεπτὰς καὶ ἀσθενεῖς ὁμοίου τινὸς συμβαίνοντος τοῖς ἡλκωμένοις. [331] καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἑλκῶν ἀπὸ τοῦ πέρατος ἡ οὐλὴ τὴν ἀρχὴν λαμβάνουσα τὸ ἔσχατον εἰς τὰ μέσα τοῦ ἕλκους ἀποτελευτᾷ, ἐπί τε τῆς ἀλωπεκίας τὰ πρὸς τῷ τετριχωμένῳ πρῶτα ἐξισχύει καὶ δασύνεται, τὰ δ᾽ ἐν τοῖς μέσοις ὕστατα πάντων τριχο-

cataplafma apponimus, quoad bullae affurgant et cutis in fuperficie exulceretur. Bullas autem ubi diviferimus, atque ad duos dies aquofitatem exceperimus, quae ab ipfis ulceribus prodit, inde rurfus eodem unguento utimur, ulceratis tantum locis parcentes, eosque transgredientes. Sanos vero apprehendentes, eosque deradentes, usque ad crepufculum quiefcere finimus, quo idem repetentes multumque confricantes, usque ad feptimum aut octavum id facere pergimus diem, quo fane tempore videmus jam ab extremis alopeciae non amplius tenues, ut ante, et lanuginofos prodire pilos, fed robuftiores, poftea paulatim etiam in partibus denudatis excrefcente, viciffimque tenues et imbecilles deficientes. Contingitque fimile quiddam quale in ulceratis videmus. In ulceribus enim cicatrix ab extremo initium faciens poftremum in medio ulcere definit ac coit. Ita in alopecia partes pilofis vicinae primum convalefcunt et denfae pilis redduntur, quae vero in medio fitae funt, omnium

φυεῖ. προκοπτούσης μὲν οὖν τῆς θεραπείας οὕτως, οὐδὲν προσδεόμεθα φαρμάκων ἑτέρων, ἀλλ' ἑνὶ τούτῳ διὰ πλείονος ἀεὶ χρόνου χρώμεθα καὶ ὑπήκουεν ἐπιεικῶς τὸ πάθος, εἰ μὴ παντελῶς εὐμεγέθης ἡ ψιλότης εἴη. τὸν δὲ μέσον χρόνον τῷ τε καταξυσμῷ τῷ διὰ τοῦ σμιλίου συνεχῶς ἐνηργοῦμεν, καὶ ἔστιν ὅτε τῇ ἀκμῇ τοῦ ὀξυβελοῦς ἐπικρούοντες τὸν χρῶτα διὰ τῶν νυγμάτων αἱμάτιον ἐκομισάμεθα σύμμετρον. ταῦτα προειπὼν ὁ Ἀσκληπιάδης αὐτοῖς ὀνόμασιν ἐφεξῆς ἀπεφήνατο περὶ ξυρήσεως ἐναντίως τοῖς ἄλλοις. οὐ γὰρ συνεχῶς, ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων κελεύει ξυρᾶσθαι τὸ πεπονθὸς μόριον, ὅταν ἤδη μετρίως παχεῖαι τρίχες ἐν αὐτῷ φύωνται. τὰς δ' ἀρχομένας ἔτι καὶ λεπτὰς οὐκ ἀξιοῖ ξυρᾷν. μετὰ δὲ τὸν περὶ τῆς ξυρήσεως λόγον ἐφεξῆς γράφει κατὰ λέξιν οὕτως. εἰ δὲ καταβραδύνοιτο τῆς τριχώσεως, ἐπὶ τὰς ὑπογεγραμμένας δυνάμεις καταφεύγομεν, εἰσὶ δὲ τοιαῦταί τινες. ἐχίνου χερσαίου τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ δέρμα κατακαύσας καὶ τρίψας λεῖον μέλιτι δεύσας ἐπίχριε. ἄλλο. ἱπποκάμπον θαλάσσιον καὶ νίτρου μικρὸν συγκατακαύσας καὶ στέαρ χήνειον

poſtremo pilos producunt. Si itaque curatio hoc modo proceſſerit, reliquis medicamentis nihil opus habebimus, ſed uno hoc per multum tempus ſemper utimur, ceditque benigniter affectio, niſi omnino magna nuditas exiſtat. Medio autem tempore ſcalpturam per acutum caelum aſſidue facimus. Aliquando etiam cuspide acuti ſpiculi cute pertuſa, per ſiſſuras ipſas ſanguinem moderate elicimus. Haec his verbis praefatus Aſclepiades deinceps de raſura contra quam alii tradit: neque enim aſſidue, ſed per intervalla affectam partem radere jubet, ubi jam mediocriter denſi capilli in ea fuerint exorti, prodeuntes autem jam et adhuc tenues raſura non dignatur. Caeterum poſt raſurae factam mentionem deinceps haec verba ſcribit. Quod ſi vero remoretur capillorum exortus, ad ſubſcriptas compoſitiones confugimus. Sunt autem tales. Erinacii terreſtris caput, aut corium uſtum tritum ac melle ſubactum illinito. *Aliud.* Hippocampum marinum et nitri parum ſimul exure

μίξας, κατάχριε προεκνιτρώσας τὸν τόπον. ἄλλο. θαψίαν ἐν ὕδατι δεύσας κατάχριε. ἄλλο. μυῶν τὰ διαχωρήματα μετ' ὄξους λειώσας κατάχριε. ἄλλο. καλάμου κυπρίου λαβὼν τὰ φύλλα καὶ κατακαύσας ἐπὶ κεραμίδος, ἔπειτα ῥητίνῃ πιτυΐνῃ ὡς πλεῖστον τῆς τέφρας ἀναλαβὼν, ἔμπλασσε καὶ προκατασχάσας τὴν ἀλωπεκίαν ἐπίθες καὶ ἐπίδησον. ἢ τὸν φλοιὸν ἢ τὴν κόμην τῶν καλάμων ὡσαύτως σκεύασον, ἔτι δὲ καὶ νίτρου τῆς τέφρας τὸ ἴσον μίξας καὶ πίττῃ ἀναλαβὼν χρῶ. ἔστι δὲ οὐκ ἄπρακτον, ἀλλ' ἱκανῶς ἐνεργοῦν. ἐπὶ τούτοις ὁ Ἀσκληπιάδης μνημονεύει καὶ τῶν μυιῶν, ἃς κελεύει θηρεύσαντας ὡς πλείστας εὐθέως ἐνθλίβειν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν εἰς τὰ ἐψιλωμένα τῆς ἀλωπεκίας, καὶ μάλιστα, φησὶν, ἐπειδὰν ἑλκώσωμεν αὐτήν. καὶ γὰρ καὶ συμφέρει, φησὶ, τὸ ἀπὸ τῶν μυιῶν αἷμα παροξυνομένῃ τηνικαῦτα τοῖς διὰ τοῦ νίτρου καὶ τῶν ἁλῶν συντιθεμένοις φαρμάκοις, ὑφ' ὧν οὐ μόνον δάκνεσθαί φησιν αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ φλυκταινοῦσθαι.

[Περὶ τῶν ὑπὸ Σωρανοῦ γεγραμμένων πρὸς ἀλωπεκίας.] Προειπὼν τινα κατὰ τὴν ἰδίαν ἀγωγὴν μνημονεύσας τε καὶ

adipeque anferino admixto, loco nitro praeparato illine. *Aliud.* Thapfiam aqua maceratam illine. *Aliud.* Murium ftercora cum aceto trita illine. *Aliud.* Calami Cyprii folia in olla exurito, deinde refina pinus cineris plurimum excipito et praefcarificatae alopeciae imponito ac obligato. Aut corticem five comam arundinum eodem modo praeparato, ampliusque nitri parem cineris modum admifceto et pice exceptis utitor. Eft autem non invalidum, fed plurimum efficax. Poft haec vero etiam mufcarum Afclepiades meminit, jubens quam plurima ipfarum capita, mox ubi captae funt, nudis alopeciae partibus affricari, atque id maxime, ubi alopecia fuerit exulcerata. Etenim confert, inquit, mufcarum fanguinem irritata tunc per medicamenta, quae ex nitro atque fale componuntur, nimirum, inquit, cum non mordeant haec ipfa tantum, fed bullas etiam in eis excitent.

[*De iis quae Soranus ad alopecias confcripfit.*] Soranus autem cum praedixiffet quaedam, quae juxta propriae

τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων, ἐφεξῆς γράφει κατὰ λέξιν οὕτως. διὸ καὶ προσφάτου τυγχάνοντος αὐτοῦ συστολὴ τὸ πρῶτον ἁρμόσει, καὶ μετὰ ταῦτα ἁπλοῦν τροφίον εὔχυλον καὶ καταβροχὴ δι' ἐλαίου γλυκέος θερμοῦ, καὶ ἄρτος ἐν καταπλάσμασι, πυρίαι τε καὶ καταξυσμοὶ καὶ σικύαι καὶ κηρωτὴ καὶ ἀνάληψις. χρονίσαντος δὲ συνεχὴς ξύρησις καὶ φοινιγμὸς διὰ νάπυος, καὶ ἀνατρίψεις αἱ γεγραμμέναι, ταῖς ἑξῆς ἐπιχριομένης πίσσης ἢ κεδρίνου ἐλαίου, καὶ δι' ἀνατρίψεως τῆς διὰ φύλλων συκῆς ἢ κρομμύων ἢ ὀθονίου περιειλημμένου τῷ λιχανῷ δακτύλῳ ἢ τῷ ἀντίχειρι καὶ μετὰ τὴν ἀνάτριψιν κατασχασμοί. ἔνιοι δὲ βελόνας συνδήσαντες, ὥστε τὰς ἀκμὰς ὑφ' ἓν ἔχειν, κατεκέντησαν δι' αὐτῶν τὸ δέρμα, μετὰ δὲ τὸν διὰ τῆς ἀνατρίψεως φοινιγμὸν καὶ τὸν κατασχασμὸν φάρμακα μετασυγκριτικὰ ἐπίχριστα ἢ ἐπίπλαστα. [332] τοιαῦτα δὲ πολλὰ κατὰ μέρος ἐστί. καὶ γὰρ καὶ κρόμμυον λεῖον ἢ ῥαφάνου φλοιὸς ἑκάτερον μετὰ μέλιτος ἐπιπλασσόμενον ἢ ἀφρονίτρου μέρος ἕν, ῥοῦ μέρη β'. καὶ ἁλὸς

fectae ductum digeffit meminiffetque eorum, quae Afclepiades fcripfit, deinde fic hac verborum ferie fubtexit. Quapropter ubi recens malum eft, primum abftinentia proderit, deinde fimplex exiguus cibus boni fucci et irrigatio ex oleo dulci calido et panis in cataplafmate, fomentaque et fcalpturae et cucurbitae ac cerata. Vires item reparentur. Inveterata autem jam affectione affidua rafura et rubificatio ex finapi et frictiones praefcriptae, ita ut in fequentibus diebus picem fuperlinas, aut oleum cedrinum. Proderit item rubificatio ex affrictu foliorum fici, aut caeparum aut linteoli Indici, aut pollici obvoluti et poft frictionem, fcarificationes. Quidam vero acus colligantes ita, ut cufpides ipfarum in eundem locum porrigantur, per ipfas et cutem compungunt. Caeterum poft rubificationem per defrictionem inductam poftque fcarificationem pharmaca conveniunt metafyncritica, tum illita tum emplaftri modo impofita. Ejusmodi autem multa particulatim exiftunt. Nam et caepe tritum et raphani cortex, utrumque cum melle emplaftri more appofitum valet. Aut fpumae nitri pars una, rhois partes duae, falis

ἀμμωνιακοῦ μέρος ἕν, κεκαυμένα καὶ λελειωμένα μετ' ὄξους δριμέος, ἄχρι τοῦ λαβεῖν γλοιοῦ πάχος. γέγραπται δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ, φησὶν, παρά τε Ἀσκληπιάδῃ καὶ Ἡρακλείδῃ τῷ Ταραντίνῳ καὶ Ἐλεφαντίδῃ καὶ Μοσχίωνι διὰ τοῦ κοσμητικοῦ, ἐξ ὧν ἔγραψε καὶ αὐτὸς τά θ' ὑπ' Ἀσκληπιάδου προγεγραμμένα καὶ ἄλλα τινὰ ὧν ἐφεξῆς μνημονεύσω. ℞ ἀρκτείου στέατος μέρος ἕν, καλάμου φύλλων κεκαυμένων τέφρας μέρος ἕν, σιδήρου στομώματος λεπίδα, ὄξει καὶ ἐλαίῳ μίξας παλαιῷ κατάχριε. ἄλλο. ℞ αἰλούρου ἢ κροκοδείλου κόπρου < η'. νάπυος < δ'. μετ' ὄξους δριμέος. ἄλλο. ℞ κριθῶν κεκαυμένων καὶ μυοχόδων ἴσον, μετ' ὄξους δριμέος. ἄλλο. ℞ κάρδαμον καὶ μυόχοδα καὶ ἐλλέβορον λευκὸν καὶ πέπερι, ἴσα μετ' ὄξους δριμυτάτου. ἄλλο. νᾶπυ καὶ κάρδαμον ἢ σφονδύλιον καύσας καὶ λειώσας, ὄξει κατάχριε. ἄλλο. ℞ βατράχων κεκαυμένων < ιη'. κισσήρεως κεκαυμένης < ιβ'. ἐν ἄλλῳ ιε'. νάπυος < η'. νίτρου < δ'. καρύων κεκαυμένων < κδ'. ἄλλο. καὶ κηρωτὴ διὰ πεπέρεως καὶ πυρέθρου καὶ ἀσβέστου καὶ μυρσίνου ἐλαίου. δεῖ δὲ καὶ

ammoniaci pars una, usta et cum acri aceto trita ad strigmentorum crassitudinem redigantur. Scripta sunt et alia multa, inquit, apud Asclepiadem et Heraclidem Tarentinum, Elephantidemque ac Moschionem in libro de ornatu. Ex quibus sane et ipse ea, quae ex Asclepiade praescripta vidisti, exscripsi et alia item quaedam, quorum deinceps mentionem faciam. ℞ Adipis ursini partem unam, cineris foliorum calami ustorum partem unam, squamae stomomatis ferri partem unam, aceto et oleo veteri subacta illine. *Aliud.* ℞ Stercoris felis aut crocodili ʒ viij, sinapis ʒ iiij, ex acri aceto. *Aliud.* ℞ Hordei usti et muscerdae par pondus ex acri aceto. *Aliud.* ℞. Nasturtium et muscerdas, veratrum album, piper, aequali mensura ex acerrimo aceto. *Aliud.* Sinapi et nasturtium aut spondylium, usta ac trita ex aceto illine. *Aliud.* ℞ Ranarum ustarum ʒ xviij. pumicis usti ʒ xij, alii xv. habent, sinapis ʒ viij. nitri ʒ iiij, nucum ustarum ʒ xxiiij. *Aliud.* Praestat et ceratum ex pipere, pyrethro, calce viva et oleo myrteo.

προανατρίβειν τὸ πεπονθὸς, ἤτοι δι' ἀλκυονίου κεκαυμένου ἄχρις ὅτου δηχθῇ, ἢ ἐχίνου θαλασσίου κεκαυμένου τῆς σποδοῦ ὀθονίῳ ἐνηλειμμένης, μέχρις ἂν ἔρευθος γένηται. ἄλλα φάρμακα ἐν χρήσει γεγονότα τὰ μὲν ἐμοὶ, τὰ δὲ τοῖς διδασκάλοις μου, τὰ δὲ φίλοις ἰατροῖς. προσμίξας φοινίξουσι κίσσηριν, προπυριάσας καὶ χρίσας θαψίας χυλῷ ἄχρις ἂν ἐπαρθῇ, εἶτα πυριάσας κηρωτῇ ῥοδίνῃ χρῶ. ἄλλο. ℞ καλάμου φύλλων καὶ ῥίζης αὐτῶν κεκαυμένων καὶ ἄρκτου τριχῶν καὶ ἀδιάντου καὶ στέατος ἀρκτείου καὶ πίσσης ὑγρᾶς καὶ τριχῶν αἰγείων κεκαυμένων καὶ κεδρίας, ἁπάντων ἴσων ὄντων ὀκτὼ καὶ οὕτως ἔγχει τὰ τηκτὰ μετὰ τῶν ξηρῶν προαποσμήχων. ἄλλο. συκῆς φύλλοις μετὰ ὄξους ἄχρι χνοώδεις ἀναβῶσιν καὶ τότε βοτάνης τῆς λεγομένης στοιβῆς, χυλῷ κατάχριε. ἄλλο. βατράχους λεπτοὺς καύσας ἐπίπασσον μετὰ πίσσης ὑγρᾶς χλιαρᾶς, εἶτα ἐπίχριε μήτε προξυρῶν μήτε προσμήχων. ἄλλο. ℞. ἀφρονίτρου ∠ δ', μυῶν ἀφοδεύματος ∠ β', καλάμου φλοιοῦ κεκαυμένου ∠ β', πίσσῃ ὑγρᾷ ἀναλαμβάνων, ποίει σπλήνιον καὶ προξυρῶν τὸν τόπον καὶ

Oportet autem et partem affectam praefricare, vel per alcyonium uftum, donec morfum perfentifcat, vel per erinacii marini ufti cinerem linteolo involutum, donec locus rubefiat. Alia pharmaca, quae partim mihi, partim praeceptoribus meis, partim amicis medicis in ufu fuerunt. Pumice rubificatorio praefricato, praefomentatoque et thapfiae fuccum donec cutis elevetur, illinito, deindeque fomento adhibito cerato rofaceo utitor. *Aliud.* ℞ Foliorum ac radicis calami uftorum, pilorum urfi, adianti, adipis urfini, picis liquidae, pilorum caprarum uftorum, cedriae, omnium octo par pondus accipe, liquidaque cum aridis commifce et praefrictis adhibe. *Aliud.* Fici folia cum aceto donec lanugo prodierit affrica, deinde vero herbae, quae ftoebe appellatur, fuccum illine. *Aliud.* Ranas parvas uftas pici liquidae tepidae infperge, deinde neque praerafis neque praefrictis illine. *Aliud.* ℞ Spumae nitri ʒ iiij. ftercoris muris ʒ ij. corticis calami ufti ʒ ij, pice liquida excipito et fplenium formato, idque praerafo ac cum nitro prae-

προεκνιτρῶν, ἐπιτίθει καὶ μὴ ἀφαίρει πρὸ δυεῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν. ἄλλο. ♃ νάπυος καὶ κόπρου αἰλούρου τὸ ἴσον ἑκατέρου προσμήξας, τὸν τόπον κατάχριε. ἄλλο. κατασχάσας κατάχριε σηπίας τῷ μέλανι ἢ πράσιον χλωρὸν τρίψας κατάχριε. (159) ἄλλο. σφαιρίτιδος φύλλα πεφρυγμένα λειοτρίβει μετ' ὄξους καὶ ἐπιτίθει. καλεῖται δὲ σφαιρῖτις ἡ τὰ σφαιρία φέρουσα κυπάρισσος. ἄλλο. κάρυα πικρὰ σὺν τοῖς λέμμασιν κατακαύσας μετὰ μέλιτος καὶ ὄξους κατάχριε προξυρήσας. ἄλλο. ἐχίνων θαλασσίων τὰ ὄστρακα κατακαύσας μετὰ μέλιτος καὶ ὄξους προξυρήσας κατάχριε. ἄλλο. ἀλκυονίου κεκαυμένου καὶ μυῶν ἀφοδεύματα μετὰ πράσου χυλοῦ κατάχριε. ἄλλο. ♃ θαψίας ῥίζης < δ'. χαμαιλέοντος ῥίζης < β'. ἀναλάμβανε ἰξῷ εἰργασμένῳ καὶ ἀναπλάσας ἐπιτίθει καὶ ὅταν προερεθισθῇ, ἐξάρπαζε. ἄλλο. ♃ καλάμου Ἑλληνικοῦ φύλλων κεκαυμένων < δ'. μυοχόδων < β'. ἐχίνων κεκαυμένων < α'. μετὰ ὄξους λεάνας κατάχριε. ἄλλο. ♃ ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ < α'. νίτρου < α'. φώξας ἀμφότερα καὶ δεύσας ὄξει, κατάχριε τρὶς τῆς ἡμέρας προεκνιτρώσας τὸν τόπον.

parato loco imponito et ante biduum vel triduum non auferto. *Aliud.* ♃ Sinapis et ſtercoris felis aequas utriusque partes loco praefricto illinito. *Aliud.* Scarificato ac ſepiae atramentum illinito, aut marrubium viride tritum illinito *Aliud.* Sphaeritidis folia torrefacta et cum aceto laevigata imponito. Appellatur autem ſphaeritis, cupreſſus, quae ſphaeria producit. *Aliud.* Nuces amaras una cum putamine uſtas praeraſis ex aceto et melle illine. *Aliud.* Erinaceorum marinorum teſtas uſtas ex melle et aceto praeraſis illine. *Aliud.* Alcyonium uſtum et murium ſtercora cum porri ſucco illine. *Aliud.* ♃. Radicis thapſiae ℥ iiij, radicis chamaeleontis ℥ ij, viſco probe ſubacto excipe, et cataplaſmatis modo impone, quumque exacerbatus aeger fuerit, adime. *Aliud.* ♃ Foliorum calami graeci uſtorum ℥ iiij, muſcerdae ℥ ij, erinaceorum uſtorum ℥j, cum aceto trita illine. *Aliud.* ♃ Salis ammoniaci ℥j, nitri ℥j, utrumque torrefacito, acetoque rigata ter in die illinito, loco prius cum nitro praeparato. *Aliud.* ♃ Amy-

ἄλλο. ℞ ἀμυγδάλων πικρῶν ὀπτῶν τριόβολον, κισσήρεως ὀβολοὺς [333] δύο, ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ τριόβολον, ὁμοίως κατάχριε δι᾽ ὄξους. ἄλλο. πέπερι, μυόχοδα, ἐλλέβορος λευκὸς ἴσα μετ᾽ ὄξους καὶ ὀλίγου ἐλαίου κατάχριε. ἄλλο. στομώματος λεπίδα μετ᾽ ὄξους καὶ ὀλίγου ἐλαίου κατάχριε. ἄλλο. προσερεθίσας τὸν τόπον διὰ κισσήρεως κατάχριε, μίξας θείου καὶ νίτρου ἀφροῦ καὶ ἀμμωνιακοῦ τὸ ἴσον ἑκάστου μετ᾽ ὄξους. ἄλλο. ℞ ἀλκυονίου δραχμὴν μίαν, θείου ἀπύρου < στ΄. μυιῶν πεφωσμένων ὥστε ἀναξηρανθῆναι κύαθον ἕνα, τὰς μυίας λέαινε ἰδίᾳ καὶ τὸ θεῖον, τὸ δὲ ἀλκυόνιον ἑψήσας ἐν ὕδατι συλλέαινε τοῖς ξηροῖς, παραχέον ἀνὰ μέρος χολῆς ὑείας καὶ ὄξους, ἕως γλοιῶδες γένηται, εἶτα ἀξουγγίαν τὴν ἀπὸ τῶν τροχῶν ξύσας καὶ ἐπὶ τῆς χειρὸς ἀναμαλάξας μίξον, ὡς ἐμπλαστρῶδες γενέσθαι καὶ προξυρήσας τὴν ἀλωπεκίαν καὶ προφοινίξας, ἐπίχριε τῷ φαρμάκῳ θαῤῥῶν ὡς ἀρίστῳ. ἄλλο. προαποσμήξας τὸν τόπον, ὄξει διαβεβρεγμένον χόνδρον λειώσας καὶ προσβαλὼν ὀποῦ Κυρηναϊκοῦ βραχὺ, κατάχριε. ἄλλο. προαποσμήξας τὸν τόπον καὶ κατασχάσας ἰσχάδας

gdalarum amararum tostarum obolos tres, pumicis obolos ij, salis ammoniaci obolos tres, similiter illine ex aceto. *Aliud.* Piper, muscerdas, veratrum album, aequali pondere cum aceto et exiguo oleo illine. *Aliud.* Squamam stomomatis cum aceto et modico oleo illine. *Aliud.* Locum per pumicem proritato, et sulfuris, spumae nitri, ammoniaci, singulorum aequas partes mixtas cum aceto illinito. *Aliud.* ℞ Alcyonii ℨj, sulfuris vivi ℨ vj, muscarum ad ariditatem torrefactarum cyathum unum, muscas per se terito, itemque sulfur, alcyonium vero aqua coctum una cum siccis laevigato, felle suillo ac aceto vicissim affusis usquequo strigmentosum reddatur. Deinde axungiam a rotis derasam et manu emollitam, ut emplastri forma fiat misceto et praerasa alopecia ac rubificata, pharmacum ut optimum confidenter illinito. *Aliud.* Locum ubi deterseris, alicamque aceto irrigatam laevigaveris, addiderisque exiguum cyrenaicum liquorem, inunge. *Aliud.* Loco praefricto ac scarificato caricas assatas cum passo cataplasmatis modo im-

ὀπτὰς, μετὰ γλυκέος κατάπλασσε. ἄλλο. κατάχριε γλυκεῖ, εἶτα νάρθηκα κεκαυμένον κατάπλασσε. τὰ ἐφεξῆς γεγραμμένα δύο φάρμακα θαυμάσιά ἐστιν, τὴν λέξιν ἔχοντα τοῦ δόντος αὐτὰ πρὸς ἀλωπεκίας φαλακρώσεις, ἀραιότητας τριχῶν δυσαλθεῖς, ἐπὶ κεφαλῆς, ἐπὶ γενείων, ἐπὶ ὀφρύων. ℞ προβάτου τῶν τριχῶν γο α'. καλάμου ῥίζης γο στ'. πτέρεως σὺν τῇ ῥίζῃ γο γ'. S''. λοπίμου τῶν πωγώνων γο γ', ἐρίων οἰσυπηρῶν ὡς ὅτι λιπαρωτάτων γο στ'. κεφαλὰς μυιῶν ἀριθμῷ λστ'. μυίας ε' χωρὶς κεφαλῶν. πάντα εἰς καινὴν χύτραν ἐμβαλὼν ἔνθες ἐν ἰπνῷ, εἶτα τὴν τέφραν αὐτῶν λέαινε. προτετρίφθω δέ σοι ἐν οἴνῳ Ἀμιναίῳ λαδάνου γο α'. σμύρνης γο α'. καὶ προσεμβεβλήσθωσαν ἐλαίου παλαιοῦ γο β'. κεδρίνου γο α'. μαλαβάθρου γο β'. εἶτα περιπάσας τὰ ξηρὰ ἀνελοῦ, προανατρίψας δὲ ὀθονίῳ τὴν ἀλωπεκίαν, εἶτα κούφως κατακνίσας ἢ κρομμύῳ ἢ σκίλλῃ ἢ συκῆς φύλλῳ ἀναξύσας σχολαίως, ἐπίχριε ἀνατρίβων τὸ φάρμακον καὶ λουσάμενος ἐντόπῳ

ponito. *Aliud.* Paſſum illinito ac deinde ferulam uſtam inſpergito. Quae deinceps ſequuntur duo pharmaca admiranda ſunt, et verbis ejus qui ea prodidit inſcripta ad alopecias, calviciem, raritatem capillorum aegre curabilem in capite, in mento ac ſuperciliis. ℞ Pilorum ovis unciam unam, radicis calami uncias vj, filicis cum radice quadrantem ac unciae dimidium, caſtanearum hiſpidi corticis quadrantem, lanarum ſuccidarum quam pinguiſſimarum, ſexuncem, capita muſcarum numero xxxvj, muſcas v capitibus rejectis. Omnia in novam ollam indita in furnum mittito, deinde cinerem ipſorum terito. Sunto autem tibi, in vino Aminaeo prius trita ladani ℥ j, myrrhae ℥ j, adjicianturque olei veteris ℥ ij, et cedrini ℥ j, malabathrini ℥ ij. deinde iuſperſis aridis tritis medicamentum ſume, atque ubi linteolo alopeciam praeſricueris, deindeque aut caepa aut ſcilla vellicaveris, aut fici foliis lente excalpſeris, pharmacum ipſum illitu affrica. Lotoque homini in ſequentibus diebus locum intento linteolo valide conſricato, contentus illitione usque ad menſes duos. Quod ſi

ὀθονίῳ ξέων, ταῖς ἐχομέναις ἀρχοῦ ἐπιχρίων ἕως διμήνου, ἐπιμένων δὲ καὶ φαλάκρωσιν ἰάσῃ.

[Πρὸς τοὺς παρ' ἡλικίαν φαλακρουμένους βοήθεια.] ℞ Στέατος ταυρείου ἡλιωμένου λίτραν μίαν, ἀδάρκης γο α'. θαψίας χυλοῦ γο α'. S''. οἱ δὲ γο S''. σμύρνης καλῆς γο α'. πολυτρίχου λίτρας S''. καλλιτρίχου λίτρας S''. ὄνου μορίου λίτραν μίαν, σπληνὸς ὄνου λίτραν α'. λαδάνου τὸ ἴσον. τὸ λάδανον ἐγὼ βρέξας ἐν οἴνῳ βραχεῖ ἐλείωσα τὸ στέαρ, τήξας ἐφ' ὕδατος ἀτμῷ, εἶτα τοῦ ὄνου τὸ μόριον ὀπτὸν ξύε, ἕως οὗ δαπανηθῇ. τὸν δὲ σπλῆνα φρύγε σὺν τῷ καλλιτρίχῳ καὶ πολυτρίχῳ ἐν χύτρᾳ καινῇ καὶ κόψας τὰ κοπτὰ καὶ κοσκινήσας ἀναλάμβανε ἐν γλευκίνῳ ἢ Σαβίνῳ ἐλαίῳ χρῶ πρὸ βαλανείου προκτενίζων τὴν κεφαλήν. εὔδηλον δ' ὅτι τὰ αὐτὰ φάρμακα καὶ πρὸς τὰς τῶν γενείων τρίχας μὴ φυομένας ἁρμόττει. ἄλλο. ℞ τήλεως ξέστας δ'. λινοσπέρμου ξέστας β'. λαδάνου γο η'. ἀκακίας χυλοῦ γο στ'. φύλλου μαλαβάθρου γο στ'. κηκίδας ἀριθμῷ κ'. ὄνυχος ἀρωματικοῦ γο β'. καλάμου Συριακῆς γο β'. S''. οἱ δὲ γο α'. βδελλίου

amplius in hac curatione perseveraveris; etiam calviciem ea persanabis.

[*Ad calvescentes praeter aetatem remedium.*] ℞ Adipis taurini insolati ℔ j, adarces ℥ j, succi thapsiae ℥ j ß, alii ℥ ß, habent, myrrhae bonae ℥ j, polytrichi ℔ ß, callitrichi ℔ ß, membri asinini ℔ j, splenis asinini ℔ j, ladani tantundem. Ego ladanum in vino pauxillo maceratum contrivi, adipem vero aquae vapore liquefeci, deinde asini membrum assatum donec insumatur radito, splenem vero cum callitricho et polytricho in nova olla torrefacito, contusisque quae contundi possunt ac cribratis omnia gleucino aut sabino excipito et ante balneum utitor, capite prius pectinato. Manifestum vero est quod eadem pharmaca etiam ad menti pilos non enascentes conducunt. *Aliud.* ℞ Foenigraeci sextarios iiij, seminis lini sextarios ij, ladani bessem, succi acaciae sexuncem, folii malabatri sexuncem, gallas numero xx, onychis aromatici sextantem, calami Syriaci ℥ ij ß, alii ℥ j, habent, bdellii sextantem,

γο β΄. μυρσίνης κεκαυμένης ξέστην μίαν, βρύου, οἱ δὲ σπλάγνου, οἱ δὲ ἀρωματικοῦ γο γ΄. ἴρεως ἀστραγαλίτιδος, οἱ δὲ Ἰλλυρικῆς γο β΄. κόψας καθ' ἓν ἕκαστον καὶ σήσας λεπτῷ κοσκίνῳ, μίξεις κατὰ τὸ ἑξῆς ὡς προγέγραπται. ἐπὶ [334] δὲ τῆς χρείας, βάλης τοῦ φαρμάκου ὡς τὸ τρίτον ἢ τὸ ἀρκοῦν εἰς χαλκοῦν ἢ ὀστράκινον ἀγγεῖον, ἔπειτα προσμίξας οἴνου ἰταλικοῦ εὐώδους, ἵνα ἔξυγρον γένηται, εἶτα ἐπ' ἄνθρακας ἐπιθεὶς κίνει ξυλαρίῳ, ἄχρις οὗ ζέσῃ ἅπαξ, προσέχων μήπως καυθῇ, εἶτα καταχρίσεις κελεύων ἐνιδροῦν τῷ φαρμάκῳ, ἔπειτα ἡσυχῇ ἀνατρίψεις ἐν τῇ ἐμβάσει καὶ ὡς ἔθος ἔχει. καταντλῶν τὴν κεφαλὴν ἀπόπλυνε, ἑξῆς δὲ σταφίδα ἀγρίαν κεκομμένην κατ' ἰδίαν καὶ σεσημμένην παρ' ἡμέρας τέσσαρας τῆς χρήσεως προσμίξεις τῷ φαρμάκῳ καὶ ὁμοίως ἑψήσεις καὶ ὡσαύτως καταχρίσεις, φειδόμενος μὴ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καταῤῥεύσῃ. ἀλείμματι δὲ χρήσῃ μετὰ βαλανεῖον, ἐλαίου μυρσίνου λίτραν μίαν τετριμμένου μετὰ λαδάνου γο δ΄. ἀμετάπτωτος ἡ δύναμις. ἄλλο πρὸς τὰ αὐτά. ♃ περικα-

myrti uftae fextarium unum, mufci, quem alii fplanchnon, alii bryon aromaticum vocant, quadrantem, iridis aftragalitidis, alii Illyricae, fextantem. Singula per fe contundito ac per cribrum arctius excutito et deinceps ut praefcriptum eft mifceto. Ufu vero expetente pharmaci tertiam partem aut quantum fufficit in aereum aut teftaceum vas conjicito, deinde vini Italici odorati tantum ut liquidum reddatur admifceto, atque ita prunis impofitum, donec femel ebulliat, cum lignea virga agitato, animadverfione habita ne comburatur. Poft vero illines, aegro cum medicamento in aquam defidere juffo, fenfimque in folio fedenti affricabis, ac pro more capite ex aqua perfufo pharmacum ablues. Deinde autem ftaphidem filveftrem per fe tufam ac cribratam, quatuor diebus illitionis pharmaco admifcebis fimiliterque coques, eodemque modo illines, parce tamen ac caute ne in oculos deftillet. Unguento autem a balneo uteris olei myrtei libra una, cum ladani triente contrita. Conftans et certa eft pharmaci hujus facultas, neque citra effectum dilabitur. *Aliud ad eadem.* ♃ Pericalamitidis ℥ j.

λαμίτιδος γο α'. μυροπισσοκήρου, ἀποτραγοπώγωνος γλοιοῦ τοῦ ἐκ τῶν τριχῶν ἀνὰ γο ἥμισυ, βρέφους ἀμόρφου στέατος λίτραν μίαν, διονυσιακοῦ φύλλων ἁπαλῶν τοῦ χυλοῦ λαδώνιδος φύλλων ἁπαλῶν χυλοῦ, καλλικέρεως χυλοῦ, περιστερεῶνος βοτάνης χυλοῦ; καλάμου φύλλων χυλοῦ ἑκάστου ἀνὰ κυάθους γ'. καὶ ἥμισυ, κυνομόρου, ἐχίνων θαλασσίων κεκαυμένων ἑκάστου ἀνὰ γο β'. κἂν πλέον δὲ, ἄμεινον ποιήσεις, ἀκανθίωνος ἐπιγείου τὸ δέρμα κεκαυμένον, πάντα λειοτριβεῖν δεῖ ἐν θυίᾳ μολυβδίνῃ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, ἕως πάντα λειωθέντα καλῶς ἑνωθῇ. καὶ ἀπὸ τῆς θυίας τι παρὸν ἀποσμηχθῇ, χρῶ προανατρίψας τὸν τόπον εὐτόνως ὠμολίνῳ, εἶτα προαποσμήξας τῇ τῆς ἀλθαίας σὺν ἐφήβου ῥίζῃ κατάχριε. τοῦτο τὸ φάρμακον οὕτω γεγραμμένον εὗρε Κλαυδιανὸς ὁ ἑταῖρος ἡμῶν ἐκ πυκτίδι διφθέρᾳ, τοῦ χρωμένου αὐτῷ ἀποθανόντος, περὶ πολλοῦ ποιησάμενος κτήσασθαι διὰ τὸ θεάσασθαι δύο τινὰς ἀρχομένους φαλακροῦσθαι θεραπευθέντας ὑπ' αὐτοῦ, ὡς μήτε προβῆναι τὴν φαλάκρωσιν

myropiffoceri, fordis barbae hircinae ejus videlicet quae a pilis, utriusque ℥ ß, adipis infantis informis ℔ j, fucci foliorum dionyfiaci tenerorum, fucci foliorum ladonidis tenerorum, fucci callicereos, fucci herbae verbenacae, fucci foliorum calami, fingulorum cyathos iij ß, cynomori, erinaceorum marinorum uftorum, utriusque fextantem aut amplius, fi melius reddere pharmacum velis, acanthionis terrestris corium uftum. Haec omnia ad plures dies in pila plumbea terere oportet, donec omnia prope laevigata uniantur, atque etiam donec a pila quippiam detritum eis accedat. Utere loco acriter ex crudo linteolo ex lino praefricto, ac deinde cum althaeae radice deterfo illinito. Hoc pharmacum eo modo fcriptum reperit Claudianus amicus nofter in libello ex membranis contexto, eo qui pharmaco ufus fuerat vita defuncto. Multi autem faciebat ejus posfeffionem, propterea quod duos quosdam calvefcere jam incipienes ex eo curatos confpexiffet ita ut neque ulterius calvicies progrederetur, et quod denudatus locus pilis

αὐτό τε τὸ ἐψιλωμένον δασυνθῆναι, καὶ συμβολικῶς δὲ γεγραμμένον. τοῦτο λαβόντες ἡμεῖς ἐσκοπούμεθα καθ' ἕκαστον, ὁποῖόν τι τὸ δηλούμενόν ἐστιν. ἐπινοοῦντες οὖν ἄλλοτ' ἄλλο, διὰ μακρᾶς πείρας εὑρήσειν τὸ ἀληθὲς ἠλπίζομεν. ἀλλ' ἔν γε τῷ παρόντι γεγράφθω τοῖς ἔπειτα, γραψόντων καὶ ἡμῶν ὕστερον ἐὰν εὕρωμέν τι μεταξὺ τῇ πείρᾳ κρίναντες. ἐν δὲ τῷ παρόντι τὸ μὲν περικαλαμίτιδος φλοιὸν καλάμου νομίζομεν εἰρῆσθαι· καὶ γὰρ καὶ ἄλλως ἴσμεν αὐτῶν ἁρμόττοντα ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν, ἐπειδὰν καυθῇ, καὶ γεγραφότας ἑτέρους δι' αὐτοῦ φάρμακα τοιαῦτα. πιθανὸν οὖν ἐστιν, ἐπειδὴ περίκειται τῷ καλάμῳ ὁ φλοιός, περικαλαμίτιν αὐτὸν εἰρῆσθαι. δύναται δὲ καὶ τὸ καλούμενον ὑπὸ τινῶν μὲν λιμνῆστρον, ὑπὸ τινῶν δὲ ἀδάρκη τε καὶ ἀδάρκιον (160) οὕτως εἰρῆσθαι διὰ τὸ περιφύεσθαι τοῖς καλάμοις. τὸ δὲ μυροπισσοκήρου νομίζομεν εἰρῆσθαι πίσσης καὶ κηροῦ τετηκότων μύρῳ τινὶ τῶν πρὸς τὰ τοιαῦτα δοκούντων ἁρμόττειν, ὁποῖόν ἐστιν γλεύκινον καὶ δάφνινον καὶ νάρδινον καὶ σχίνινον καὶ σησάμινον καὶ κέδρινον. τὸ δὲ

denfus evaferat, ad haec quod fymbolice fcriptus erat. Nos hoc nacti fingillatim confiderabamus quid tandem fingulis fignificaretur, cumque jam hoc, jam aliud mente conciperemus, per magnam experientiam tandem nos veritatem reperturos fperabamus. Verum in praefens quidem fit posteris fcriptum, fcripturi etiam in pofterum fi quid experientia cognitum repererimus. In praefens autem pericalamitidem calami corticem dici putamus. Nam et alias ipfum ejusmodi affectionibus convenire fcimus, maxime uftum, novimus item alios fcriptores ex ejusmodi pharmaca compofuiffe, quapropter credibile eft, quoniam cortex calamo circum adhaeret, pericalamitin ipfum appellari. Poteft autem etiam id, quod ab aliquibus limneftrum, ab aliis adarce et adarcium dicitur pericalamitis appellari, propterea quod calamis adnafcatur. At vero myropiffocerum, picem et ceram dici aeftimamus unguento quopiam ad hujusmodi affectiones congruenti eliquata, veluti eft gleucinum et laurinum, nardinum, lentifcinum, fefaminum et cedrinum.

ἀποτραγοπώγωνος, ἄντικρυς ἡμῖν ἐδόκει περὶ τοῦ λαδάνου λελέχθαι. καὶ γὰρ σύμπεφώνηται πρὸς τὰς τοιαύτας διαθέσεις ἁρμόττειν. καὶ ἡ γένεσις αὐτοῦ κατὰ τὰ γένεια τῶν τράγων ἔν τισι χωρίοις ἐπιγίγνεται. δηλοῖ δὲ τοῦτο καὶ Ῥοῦφος ὁ Ἐφέσιος διὰ τῶνδε τῶν ἐπῶν·

Ἄλλο δὲ που κατὰ γαῖαν Ἐρέμβων λήδανον εὕροις
Αἰγῶν ἀμφὶ γένεια. τὸ γὰρ καταθύμιον αἶξὶ,
Κίστου ἀνθήεντος ἐπέδμεναι ἄκρα πέτηλα.
[335] *Τοῦ δ' ἀπὸ λαχνήεντος, ἀνεπλήσθησαν ἀλοιφῆς*
Αἶγες ὑπαὶ λασίῃσι γενειάσι, πλευρά τε πάντα.
Οὐ μὲν δὴ νούσοις τόδε κάλλιον, ἀλλ' ἄρα πνοιὴ,
Ἔξοχον, οὕνεκα πολλὰ μεμιγμένα φάρμακ' ἔχουσιν
Ἀμβρόσι', οἷά τε γαῖα φύει πεδίοισιν Ἐρέμβων.

εἰ μὲν οὖν τοῦτο μόνον τὸ λάδανον ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον ἐμβάλλεσθαι κελεύει, τῶν ἀδήλων ἐστίν. ἐγχωρεῖ δὲ καὶ ἀφ' ἑνὸς εἴδους τὸ πᾶν εἰρῆσθαι γένος αὐτῷ. βρέφους δ' ἀμόρφου δοκεῖ μοι λέγειν τῆς ἄρκτου. ταύτην γάρ φασιν ἀποκυΐσκεσθαι μὲν ἄμορφον, ὡσανεὶ σαρκῶδές τι μέρος.

Caeterum barbae hircinae fordes ftatim nobis vifae funt de ladano dictae effe, nam ad has affectiones convenire in confeffo eft. Et fane generatio ejus circa mentum hircorum in quibusdam locis contingit, quod ipfum et Rufus Ephefius per hos verfus indicat:

Ladanum Eremborum reperitur et alterum in arvis,
Caprarum circum barbas. Nam pabula capris
Florentis cifti fummae gratiffima frondes.
Iftius vero lanuginis unguem inhaeret
Caprarum hirfutisque genis, atque undique coftis.
Non adeo id morbis prodeft, fed fpirat odorem
Eximium, quare praeftantia pharmaca mifcent
Plurima, Eremborum et tellus fert qualia campis.

An quidem igitur hoc folum ladanum is, qui pharmacum compofuit, injicere jubet non fatis manifeftum eft, poffibile eft autem per unam fpeciem totum genus ab eo defignari. Porro infantem informem videtur mihi urfae dixiffe. Urfam enim parere ajunt informem quendam velut

ἐκλειχούσης δὲ τοῦτο τῆς μητρὸς διαμορφοῦσθαι τὸ ζῶον. διονυσιακοῦ δὲ δοκεῖ μοι λέγειν τῆς ἀμπέλου, τάχα δ' ἄν τις φαίη καὶ κιττοῦ λέγεσθαι δύνασθαι. λαδώνιδος δὲ, ὅτι τῆς δάφνης λέγει, οὐκ ἄν οἶμαί τινα διαπορῆσαι, καλλικέρως δὲ τῆς τήλεως δοκεῖ μοι λέγειν. ὀνομάζεται δὲ παρ' ἡμῖν ἐν Ἀσίᾳ τοῦτο τὸ φυτὸν αἰγόκερως. κυνόμορον δὲ τὴν κυνόσβατον εἰκὸς λέγεσθαι. ἀκανθίωνα δὲ ἐπίγειον ἡγοῦμαι τὸν ἐπίγειον ἐχῖνον λελέχθαι.

Κεφ. β'. [Περὶ ῥεουσῶν τριχῶν.] Πάθος ἕτερον τριχῶν ἐστιν, ἀραιότητι μὲν τοῦ δέρματος, ἐνδείᾳ δὲ τῆς γεννώσης αὐτὰς οὐσίας ἑπόμενον, διὸ καὶ ἡ θεραπεία τῶν οὕτως βεβλαμμένων οὐ τὸν αὐτὸν ἔχει σκοπὸν ταῖς ἀλωπεκίαις. ἐπ' ἐκείνων μὲν γὰρ ἐκδαπανῆσαι τὴν κακοχυμίαν ὁ σκοπὸς, ἐπὶ τούτων δὲ ῥῶσαί τε τὴν ἕξιν τῆς κεφαλῆς καὶ χρηστοῦ παρουσίαν ἐργάσασθαι χυμοῦ καὶ τοῦ δέρματος τὴν κατὰ πυκνότητα καὶ ἀραιότητα συμμετρίαν ἀνακαλέσασθαι. διὸ καὶ τοῖς ὑγραίνουσι φαρμάκοις μεμίχθαι χρή τι

carnis molem, verum poſt per linctum matris animal formari ac effigiari. Dionyſiacum autem vitem mihi dicere videtur, quamquam et de hedera dici poſſe aliquis opinari queat. At vero quod ladonidem laurum appellet, nemini puto dubium eſſe. Calliceros autem foenum graecum appellare videtur, nominatur autem haec planta apud nos in Aſia aegoceros. Cynomorum deinde rubum canis veriſimile eſt dici. Acanthiona autem poſtremum terreſtrem erinacium terreſtrem appellatum ab eo exiſtimo.

Cap. II. [*De deſluvio capillorum.*] Eſt et alia pilorum affectio, quae ad raritatem cutis inopiamque ſubſtantiae pilos generantis conſequitur. Quapropter etiam curatio hoc modo laeſorum non eundem ſcopum quem alopeciae habet. In alopeciis enim ut vitiatus humor conſumatur intentionem ſummam ac primarium ſcopum habemus, in his vero, ut capitis habitum roboremus et boni ſucci allationem procuremus, cutemqae ad denſitatem ac raritatem moderatam revocemus. Quamobrem ſane ad pharmaca hume-

μετρίως στῦφον, ὁποῖόν ἐστι τὸ λάδανον, ἔχον ἐν ἑαυτῷ συμμέτρως ἀμφότερα τὰ πρὸς τὸ σύμπτωμα τοῦτο ἐπιτήδεια, θερμότητά τε μετρίαν καὶ στύψιν ἀνάλογον αὐτῇ. διὰ τοῦτο τοιγαροῦν ἐλαίῳ μιγνύμενον ὡς ἐγχρίεσθαι καθίστησι τὸ σύμπτωμα τῶν ῥεουσῶν τριχῶν. εὔδηλον δ' ὅτι προηγεῖσθαι χρὴ τῆς τοῦ φαρμάκου χρήσεως, τρίψιν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν πολλῶν τριχῶν ἀφαίρεσιν, εἰ δ' ἡ ὥρα τοῦ ἔτους ἐπιτρέπει, καὶ τελείαν ἄρσιν. οὕτω γὰρ ἐπὶ ταῖς τρίψεσί τε καὶ χρίσεσι ῥωμαλέον τε καὶ θερμὸν ἔσται τὸ δέρμα καὶ τὴν συμμετρίαν τῆς πυκνώσεως ἕξει τὴν κατὰ φύσιν. εἴωθε δὲ τὸ πάθημα τοῦτο περὶ τὰς τρίχας γίγνεσθαι, πλειστάκις μὲν τοῖς νοσήσασιν, σπανιάκις δὲ καὶ χωρὶς νόσου, καὶ μᾶλλον αὐτῷ διαίτης ἀναληπτικῆς τε καὶ ὑγιεινῆς ἐστι χρεία. καὶ πολλοὶ χωρὶς φαρμάκου τελείως ἐξυγιάσθησαν ἐν τάχει. συνέθεσαν δ' οὖν ὅμως ἕνεκεν αὐτοῦ φάρμακα, σύμμετρον πύκνωσιν ἐργαζόμενα τοῦ δέρματος, ἅμα τῷ μὴ ψύχειν αὐτό. τὰ γάρ τοι σφοδρῶς στύφοντα πάντως μὲν καὶ ψύχει καὶ

ctantia aliquid moderate adftringens admifcere oportet, quale eft ladanum, quod utraque in fe moderate complectitur, quae ad hoc fymptoma conveniunt, caliditatem videlicet mediocrem et aftringendi vim juxta eandem proportionem: propter hoc itaque oleo mixtum, quo illiniri poffit, fymptoma defluvii capillorum fiftit. At vero manifeftum eft capitis frictionem neceffario hujus pharmaci ufui praemitti et multorum pilorum ablationem, aut fi anni tempus id fieri permittit, perfectam ablationem. Ita enim in affrictu et illitu robufta et calida reddetur cutis et moderatam denfitatem acquiret, eam videlicet quae fecundum naturam eft. Confuevit autem hic circa pilos affectus faepe iis qui aegrotarunt accidere, raro autem citra morbum: Et magis fane victu vires reficiente atque falubri opus habet, multique citra medicamentum perfecte fanati funt, atque id brevi. Compofuerunt tamen medici ejus gratia pharmaca moderatam denfitatem cuti inducentia, ita tamen ut ne fimul eam refrigerent; quae enim vehementer aftrin-

τὴν ἐπιῤῥοὴν δὲ τῆς τροφῆς ἀναστέλλει, δι' ἣν ἐνδεῶς γιγνομένην αἱ τρίχες ἐκρέουσιν. σκοπὸς οὖν ἐστι τοῖς φαρμάκοις τὸ μὲν ἐπιῤῥέον αἷμα μὴ ὅτι κωλύειν, ἀλλὰ καὶ προτρέπειν, συνάγειν δ' ἀτρέμα καὶ σφίγγειν τὸ κεχαυνωμένον δέρμα. τοιοῦτον δ' αὐτοφυές ἐστι τὸ λάδανον, ὃ διὰ τὸ σύστασιν ἔχειν ὁμοίως κηρῷ δεῖταί τινος ὑγρότητος ἐπιτηδείου δαψιλοῦς, ὅπως ἐναλείφοιτο τῇ κεφαλῇ. βέλτιον οὖν ἐστι τὴν ὑγρότητα ταύτην ὁμοίαν εἶναι τῷ λαδάνῳ. τουτέστι μικτὴν ἐξ ἐναντίων δυνάμεων, ἑλκτικῆς τε καὶ συνακτικῆς. [336] οὔκουν οὔτε τὸ Σαβῖνον οὔτε τὸ παλαιὸν ἔλαιον οὔτε τὸ κίκινον ἐπιτήδειον, ἀλλὰ τὸ κατὰ τὴν Ἰβηρίαν ἢ Ἱσπανίαν ἢ ὅπως ἂν ἐθέλῃς ὀνομάζειν αὐτὴν γιγνόμενον, ἔχει γάρ τι καὶ στύψεως, ἔτι δὲ τοῦδε μᾶλλον τὸ σχίνινον αὐτοφυῶς ὑπάρχον τοιοῦτον, οἷόν περ καὶ τὸ λάδανον. ὥστε οὔτε ἐπειράθην οὔτε ἐπινοῶ κρεῖττον ἔσεσθαι φάρμακον ἐπὶ τῶν ῥεουσῶν τριχῶν τοῦ μιχθέντος ἔκ τε τοῦ λαδάνου καὶ τοῦ σχινίνου. πρόδηλον δ' ὅτι ξυρηθέντι

gunt, omnia etiam refrigerant et alimenti influxum reprimunt, propter cujus inopiam capilli defluunt. Intentio itaque medicamentorum eſt ſanguinem affluentem non ſolum non praepedire, ſed etiam prolectare, cogere autem ſenſim et aſtringere rarefactam cutem. Tale autem ſponte naturae eſt ipſum ladanum, quod quia cerae ſimilem compagem habet largo aliquo convenienti liquore indiget, quo capiti illini poſſit. Praeſtat igitur hujusmodi liquorem ſimilem ladano eſſe, hoc eſt ex contrariis facultatibus mixtum, attractoria nimirum et coactoria. Nequaquam ergo oleum Sabinum aut vetus aut cicinum ad hanc rem aptum fuerit, ſed in Iberia aut Hiſpania aut quomodocunque tandem appellare velis natum, habet enim et adſtrictorium quippiam, atque amplius adhuc eo lentiſcinum ſponte naturae tale exiſtens, quale eſt ipſum ladanum. Quare neque expertus ſum neque mente concipere poſſum ullum praeſtantius pharmacum fore ad defluos capillos quam eſt quod ex ladano et lentiſcino oleo permixtum conſtat. Manifeſtum

Ed. Chart. XIII. [336.] Ed. Baf. II. (160.)

μέν τινι παχύτερον χρὴ προσφέρεσθαι τὸ φάρμακον, ἐν χρῷ δὲ κειρομένοις ὑγρότερον. ὅτι γὰρ οὐ χρὴ κομᾷν, πρὶν ἂν οὕτω τις θεραπεύηται, ἐστὶ πρόδηλον. εἰ δὲ πολλὴ ῥύσις εἴη καὶ τεκμαίροιο τοῦ τῆς κεφαλῆς δέρματος ἀραιότητα γεγονέναι πολλὴν, οὐκ ἀνεπιτήδειον εἰς τὰ παρόντα καὶ τὸ μύρσινον ἀντὶ τοῦ σχινίνου μίγνυσθαι τῷ λαδάνῳ. μίξαις δ' ἄν ποτε καὶ τὸ νάρδινον μύρον ἐν ἡλικίᾳ ψυχρᾷ καὶ ὥρᾳ χειμερινῇ· ἀγαθὸν δὲ φάρμακον εἰς πάντα καὶ τὸ τῶν πλουσίων γυναικῶν μύρον, ὃ καλοῦσιν ἐν Ῥώμῃ φουλίατον. οὐχ ἧττον δὲ τοῦτο χρηστὸν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, ὃ προσαγορεύουσι σπικάτον, ὥστε τούτοις μὲν καταμόνας χρίεσθαι κέλευε τὰς πλουσίας καὶ μετὰ νάρδου τῆς ἀρίστης. τὸ λάδανον δὲ τῆκε κατὰ διπλοῦν ἀγγεῖον δηλονότι καὶ τηχθέντος μετὰ νάρδου πρόσμιγε τῶν εἰρημένων πολυτελῶν μύρων, ὅτουπερ ἂν εὐποροίης. ἐμοὶ μὲν οὖν ἤρκεσε ταῦτα μετὰ τῆς ἀναληπτικῆς τε καὶ ὑγιεινῆς διαίτης, ἥτις ἐπὶ τῶν πλείστων ἐστὶν αὐτάρκης μόνη. συνέθηκαν δὲ, ὡς ἔφην, ἔνιοι τῶν

autem eſt quod raſo quidem cnipiam craſſius admovere medicamentum oportet, ad ipſam vero cutem praeſectos liquidius, quod. enim comam alere non oporteat, priusquam quis curetur, evidens puto. Quod ſi vero large defluant capilli et conjectare poſſis multam raritatem cutis capitis factam, non ineptum fuerit in praeſens myrtéum oleum pro lentiſcino ad ladanum admiſcere. Licebit etiam aliquando unguentum nardinum adhibere in aetate frigida et tempore hiemali. Bonum autem pharmacum ad haec eſt divitum foeminarum unguentum, quod Romae vocant foliatum. Non minus autem eo commodum eſt, imo magis, quod appellant ſpicatum. Quare cum his vel ſoli divites ungi jubeto et cum optimo nardino. Ladanum vero in duplo vaſe liquefacito et liquefacto una cum nardino ex praedictis pretioſis unguentis quodcunque ad manum fuerit admiſceto. Atque haec quidem medicamenta mihi ſuffecerunt una cum refectoria ac ſalubri diaeta, quae in plerisque etiam ſola ſuffecit. Compoſuerunt autem, ut dixi, quidam

ἔμπροσθεν ἰατρῶν φάρμακα πρὸς ῥεούσας τρίχας, ὧν ἐγὼ μνημονεύσας, ὅπῃ διενήνοχεν ἀλλήλων διηγήσομαι. πρώτας δὲ ἐρῶ τὰς ὑφ' Ἥρα γεγραμμένας συνθέσεις φαρμάκων, ὧν τὴν μὲν προτέραν ἐπαινῶ, τὴν δὲ δευτέραν περίεργον ἡγοῦμαι. γράφει δὲ περὶ τῆς προτέρας ὡδί.

[Αἱ ὑφ' Ἥρα γεγραμμέναι συνθέσεις φαρμάκων πρὸς ῥεούσας τρίχας.] Ἥρας ἔγραψεν ἐν τῷ νάρθηκι δύο φάρμακα τὰ ὑπογεγραμμένα κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν αὐτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀποῤῥεῖν τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας. λάδανον ἀποβρέχων ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ λέαινε, ἐπαλλὰξ παρεπιχέων μύρσινον ἔλαιον καὶ οἶνον, ὡς μέλιτος σχεῖν πάχος καὶ χρῖε τὴν κεφαλὴν πρὸ βαλανείου καὶ μετὰ βαλανεῖον. βέλτιον δέ ἐστιν καὶ πολυτρίχου ὅ τινες καὶ ἀδίαντον καλοῦσιν καὶ τὸ ἥμισυ μέρος τοῦ λαδάνου προσβάλλειν καὶ χρῆσθαι μετὰ μυρσίνου ἢ μετὰ ναρδίνου. ταῦτα περὶ τῆς προτέρας συνθέσεως εἰπὼν ὁ Ἥρας ἐφεξῆς γράφει ταῦτα.

[Σύνθεσις ἐλαίου πρὸς ῥεούσας τρίχας, ἣ δ' αὐτὴ καὶ μελαίνει.] Μεταξὺ καλανδῶν Ἰουλίων καὶ ἰδῶν κάρυα χλωρὰ

ex prioribus medicis pharmaca ad defluos capillos, in quorum relatione ubi invicem diſſentiant exponam. Primum autem referam compoſitiones ab Hera ſcriptas, quarum priorem quidem laudo, poſteriorem vero curioſam praeter rem auctam exiſtimo. De priore vero ita ſcribit.

[*Compoſitiones pharmacorum ad defluos capillos ab Hera ſcriptae.*] Heras in ferula duo ſubſcripta pharmaca habet, juxta hanc ipſam dictionis ipſius ſeriem, ad hoc ut capilli in capite ne defluant. Ladanum in vino auſtero rigatum terito et oleo myrteo ac vino viciſſim affuſo ad mellis craſſitudinem redigito, ex eoque ante et poſt balneum caput illinito. Praeſtat autem et polytrichon, quod quidam adiantum vocant, dimidia ladani portione adjicere et cum myrteo aut nardino uti. Haec de priore compoſitione locutus Heras deinceps haec ſcribit.

[*Compoſitio olei ad defluos capillos, quae et nigros eos facit.*] Intra calendas et idus Julias nuces virides cen-

ἑκατὸν θλάσας καὶ μίξας ἐλαίου πρωτείου ξε α'. καὶ στυπτηρίας ὑγρᾶς λίτρας γ'. βάλε εἰς σκεῦος καινὸν ὀστράκινον προβρέξας τὸ σκεῦος καὶ ἐπιμελέστατα περιχρίσας, κατάθου αὐτὸ ἐν τόπῳ μήτε λίαν νοτερῷ μήτε θερμῷ καὶ ἔα ὑπὸ τὴν γῆν μῆνας τρεῖς, εἶτα ἀνελόμενος χρῶ τῷ ἐλαίῳ. αὕτη σοι καὶ ἡ τοῦ δευτέρου φαρμάκου γραφὴ, πλέον ἢ δεῖ στυπτικὸν ἐργαζομένη τὸ φάρμακον. καὶ διὰ τοῦτο ἐπανορθούμενος αὐτοῦ τὸ σφοδρὸν τῆς στύψεως ὁ πρῶτος συνθεὶς ἐκ τοῦ κατορύξαι τε καὶ οἷον σῆψαι τὰ μιχθέντα λεπτομερεστέραν αὐτῶν τὴν οὐσίαν ἐπειράθη ποιῆσαι. τὸ δὲ τοιοῦτον φάρμακον ἐν ὥρᾳ καὶ χώρᾳ καὶ φύσει σώματος [337] θερμῇ χρήσιμον, ὡς ἐπί γε τῶν ἐναντίων οὐκ ἀσφαλὲς χρῆσθαι. καὶ γὰρ οὖν καὶ ψυχθείσας ὑπ' αὐτοῦ γυναῖκας εἶδον, ὡς κορύζῃ τε καὶ βράγχῳ καὶ κατάῤῥῳ περιπεσεῖν ἐξ αὐτοῦ.

[*Περὶ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων πρὸς ῥεούσας τρίχας.*] Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων Ἀρχιγένης ἔγραψεν πρὸς ῥεούσας τρίχας ὧδί πως κατὰ λέξιν·

tum tundito, eisque olei primarii sextarium j affundito et aluminis liquidi lib. iij. Haec simul in vas novum testaceum praemadefactum indito, id ipsumque quam diligentissime oblitum in loco neque humecto nimium neque calido reponito et per menses tres sub terra situm sinito: deinde auferto oleoque utitor. Haec ipsa secundi pharmaci est descriptio, quae plus quam convenit ipsum pharmacum astringens reddit. Quapropter ut vehementem astringendi vim ipsius corrigeret is qui primus hoc pharmacum composuit desodere ac velut putrefacere ipsum jussit, inde nimirum magis tenuium partium reddere in eo commixta conatus. At vero tale pharmacum in tempore regioneque ac natura corporis calidis commodum fuerit, adeo ut in contrariis non tutum sit tali uti. Etenim perfrigeratas ejus usu mulieres vidi, ut inde in gravedinem ac raucedinem defluxumque a capite ad pulmonem delaberentur.

[*De iis quae Archigenes ad defluos capillos conscripsit.*] Archigenes in primo libro pharmacorum secundum genus ad defluos capillos in haec verba scripsit.

♃ λαδάνου καὶ ἀψινθίου ἴσα καὶ ἀρκευθίδας δέκα λείας, ὀθονίῳ ἐνδήσας καὶ βρέξας ἐλαίῳ ἐφ' ἡμέρας ε'. ἐκ τούτου ἀλείφου τὴν κεφαλὴν καὶ οὔτε ῥέουσιν αἱ τρίχες οὔτε πίτυρα ἕξει. ἢ κτενιζόμενος ἀδιάντῳ μετὰ μυρσίνου ἢ ῥοδίνου ἐλαίου, ἢ ἀδιάντῳ, μυρσίνης μελαίνης ἴσα, κηκίδος διπλοῦν σὺν ἐλαίῳ παλαιῷ ἢ σχινίνῳ ἢ μυρσίνῳ μέλιτος πάχος ποιῶν χρῶ. ἢ λίβανον ἢ μίσυ ἢ κηκίδα ἢ ἀδίαντον ἴσα σὺν οἴνῳ ἀθαλάσσῳ μέλιτος πάχος ποιῶν τρῖβε ἐν ἡλίῳ. ἢ ἕψε μαλακῶς, ἕως ἂν μελανθῇ, εἶτα σὺν ἐλαίῳ παλαιῷ ἢ σχινίνῳ ἢ μυρσίνῳ μίξας χρῶ. ἢ κράμβην ξηρὰν κόψας μεθ' ὕδατος κατάπλασσε, ἢ λωτοῦ ῥίζαν ὁμοίως.

[Περὶ τῶν ἐν τῷ Κλεοπάτρας κοσμητικῷ γεγραμμένων.] Καὶ τὰ γεγραμμένα κατὰ τὸ Κλεοπάτρας κοσμητικὸν αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως ἔχει· πρὸς τὸ τρίχας γεννῆσαι ἐν τῇ κεφαλῇ· καλάμων ἁπαλῶν τὰς ῥίζας κόψας χύλισον καὶ μυίας ἐν πολταρίῳ φρύξας μίξον, καὶ στέαρ ἄρκτειον καὶ ἔλαιον

Ladani et abfinthii aequales partes et juniperi baccas x, tritas in linteolum illigato et in oleo per dies v macerato, ex eoque caput illinito, et neque capilli defluent neque furfures habebunt. Aut dum capillos pectis, adiantum cum myrteo aut rofaceo oleo adhibeto. Aut adianti, myrti nigrae, aequales partes, gallae duplum, cum oleo veteri aut lentifcino aut myrteo ad mellis craffitudinem redige ac utere. Aut thus et mify et gallam et adiantum, aequis partibus cum vino maris experte ad mellis fpiffitudinem in fole terendo redige. Aut molliter cocta donec nigrefcat, deindeque cum oleo veteri aut lentifcino aut myrteo mixta in ufum adhibe. Aut braffıcam aridam tufam cum aqua impone. Aut loti radicem eodem modo.

[*De iis quae Cleopatra in libro de ornatu fcripfit.*] Quae a Cleopatra in libro de ornatu fcripta funt illius ipfius verbis fic habent. *Ad capillorum in capite generationem.* ♃ Calamorum tenellorum radices ubi contuderis, fuccum exprimito, mufcasque ubi ficcaveris, in pulticula mifceto, fimulque urfinum adipem atque oleum cedrinum,

κέδρινον καθ' ἓν τρίψας καὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ μίξας δὸς καταχρίεσθαι. ἵνα δὲ τὴν ὀσμὴν ἀπαμβλύνῃς, μῖξον οἶνον ἢ γλυκύ. ἄλλο γεγραμμένον οὐ μετὰ πολλὰ τοῦ πρόσθεν ὧδέ πως κατὰ λέξιν πρὸς τριχοφυΐαν. λινόσπερμα ξηρὸν κατάκαυσον, σὺν τῇ λινοκαλάμῃ καὶ τρίψας σὺν ἐλαίῳ σησαμίνῳ κατάχριε. ἄλλο κατωτέρω γεγραμμένον ὧδί πως πρὸς τρίχας ῥεούσας. γῆν κιμωλίαν ἁδροτάτην βρέξον οἴνῳ αὐστηρῷ καὶ μόρων χυλῷ τοσούτῳ ὅσον συμπιεῖν μόνον, καὶ πρόσβαλε ὡς λειοτάτου ὑοσκυάμου ὀξύβαφον, εἶτα ἀναπλάσας τροχίσκους καὶ ξηράνας ἐν σκιᾷ ἀπόθου εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν καινόν. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως διεὶς ὕδατι καταχρίεσθαι κέλευε. εἶτα ὅταν ξηρανθῇ, ἐκκλυζέσθω δι' ἡμερῶν ε'. τὸ αὐτὸ ποιεῖ. ἔτι δὲ ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ ἐν τῷ προσώπῳ καὶ τραχήλῳ λειχηνώδη. ἄλλη αὔξουσα ταχέως καὶ δασύνουσα καὶ μελαίνουσα. λάδανον λέανον μετ' ἐλαίου καὶ γλυκέος οἴνου καὶ ποιήσας πάχος τοῦτο κατάχριε προσμηξάμενος. καὶ μετ' ὀλίγα πάλιν ἕτερον γέγραπται φάρμακον κατὰ λέξιν οὕτως. πρὸς ῥύσιν

ubi in unum triveris, atque una miscueris, ad illinendum exhibeto. Quo vero odorem obtundas, vinum aut passum affundito. *Aliud non longe praecedens, his verbis conscriptum.* Quod capilli enascantur, lini semen succum una cum lini stipula exurito, tritumque cum oleo sesamino illinito. *Aliud paulo inferius scriptum hoc modo.* Ad defluos capillos, terram cimoliam solidissimam vino austero et mororum succo tanto, quantum combibere potest, rigato, eique hyoscyami tenuissime triti acetabulum adjicito, indeque pastillos formato, quos in umbra siccatos in vas figulinum novum reponito. Usu vero postulante, aqua dissolutos illinere jubeto. Deinde cum locus exaruerit, abluatur, quinto die id ipsum facito. Facit item ad faciei et colli impetigines. *Aliud capillos augens cito, densansque ac denigrans.* Ladanum cum oleo et vino dulci laevigatum, ac ad mellis crassitiem redactum praefrictis illinito. Non longe quoque postea aliud pharmacum scriptum est his verbis. *Ad deflu-*

τριχῶν τὴν χωρὶς νόσου γιγνομένην. κράμβην ξηρὰν λείαν μεθ' ὕδατος κατάπλασσε ἢ λωτοῦ ῥίζαν ὁμοίως.

[*Τίνι διαφέρει τοῦ κομμωτικοῦ τὸ κοσμητικὸν τῆς ἰατρικῆς μέρος.*] Τῷ μὲν κομμωτικῷ σκοπός ἐστι κάλλος ἐπίκτητον ἐργάσασθαι, τῷ δὲ τῆς ἰατρικῆς μέρει τῷ κοσμητικῷ τὸ κατὰ φύσιν ἅπαν ἐν τῷ σώματι φυλάττειν, ᾧ καὶ τὸ κατὰ φύσιν ἕπεται κάλλος. ἀπρεπὴς γὰρ ὀφθῆναι κεφαλὴ πάθος ἀλωπεκίας ἔχουσα, καθάπερ γε κἂν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αἱ βλεφαρίδες ἐκπέσωσι καὶ τῶν ὀφρύων αἱ τρίχες. οὐ μόνον δ' εἰς κάλλος, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρότερον εἰς αὐτὴν τὴν ὑγείαν τῶν μορίων αἱ τρίχες αὗται συντελοῦσιν, ὡς ἐν τοῖς περὶ χρείας μορίων ἐδείχθη. τί δεῖ λέγειν περὶ λειχήνων ἢ ψώρας ἢ [338] λέπρας, ὡς παρὰ φύσιν ταῦτα; τὸ μέντοι λευκότερον τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου ποιεῖν ἐκ φαρμάκων ἢ ἐρυθρότερον ἢ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς οὔλας ἢ πυῤῥὰς ἢ μελαίνας ἢ καθάπερ αἱ γυναῖκες ἐπὶ μήκιστον αὐξανομένας, ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τῆς κομμωτικῆς κακίας ἐστὶν, οὐ τῆς

vium capillorum citra morbum accidens. Braſſicam aridam tritam ex aqua impone, aut loti radicem eodem modo.

[*Quomodo comptoria ab exornatoria medicinae parte differat.*] Comptoriae quidem ſcopus eſt, ut pulchritudinem acquiſititiam inducat. Exornatoriae vero medicinae partis, ut quicquid ſecundum naturam eſt, id omne in corpore cuſtodiat, ad quod conſequitur etiam naturalis pulchritudo. Indecoro enim aſpectu eſt caput alopecia vitiatum, velut etiam oculi pilis palpebrarum denudati, ſimiliterque ſuperciliorum pilorum defluvium. Non ſolum vero ad pulchritudinem, ſed multo prius ad ipſam partium ſanitatem hujuscemodi pili conducunt, quemadmodum in libris de uſu partium eſt demonſtratum. Quid attinet autem dicere de lichenis aut pſora aut lepra, quum praeter naturam talia exiſtant? At vero faciei colorem per pharmaca nitidiorem, aut rubicundiorem facere aut pilos capitis criſpos aut fulvos aut nigros aut quemadmodum mulieres ſolent in longitudinem auctos, haec ipſa et quae hujusmodi ſunt

Ed. Chart. XIII. [338.] Ed. Baf. II. (161.)
ἰατρικῆς τέχνης ἔργα. διὰ δὲ τὴν κοινωνίαν τούτων ἐνίοτε καὶ βασιλικαὶ γυναῖκες ἢ οἱ βασιλεῖς αὐτοὶ προστάττουσιν ἡμῖν καὶ τὰ τῆς κομμωτικῆς, οἷς οὐκ ἔνεστιν ἀρνεῖσθαι διδάσκοντας διαφέρειν τὴν κομμωτικὴν τοῦ κοσμητικοῦ μέρους τῆς ἰατρικῆς. διὰ τοῦτο οὖν ἔδοξέ μοι καὶ τὰ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένα φάρμακα διαφυλακτικὰ τριχῶν καὶ αὐξητικὰ κατὰ τὸ πρῶτον τῶν κοσμητικῶν ἐφεξῆς ὑπογράψαι.

[Τὰ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένα φάρμακα διαφυλακτικὰ τριχῶν καὶ αὐξητικὰ καὶ προφυλακτικὰ τῆς ῥύσεως αὐτῶν.] Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κοσμητικῶν ὁ Κρίτων εὐθέως ἐν ἀρχῇ μετὰ τὸ προοίμιον οὑτωσί πως ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασιν. πρὸς μὲν οὖν διατήρησιν τῶν τριχῶν χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. Ἡρακλείδου Ταραντίνου διαφυλακτικὰ τριχῶν. ἀνεμώνης τὸ ἄνθος τρίψας μετ' ἐλαίου κατάχριε. τὸ δ' αὐτὸ καὶ μελαίνει. ἄλλο. λάδανον πρόβρεχε οἴνῳ αὐστηρῷ καὶ τρίψας ἀναλάμβανε μυρσίνῳ ἐλαίῳ καὶ ὑπόχριε τὰς τρίχας πρὸ βαλανείου. ἄλλο. περιστερεῶνα τὸν ὀρθὸν

comptorii maleficii éxiftunt, non medicae artis opera. Verum propter focietatem quandam, quam cum illis habent, quandoque ad regiarum foeminarum, atque adeo ipforum regum imperium, etiam comptoria adjungimus, utpote cum his negare non liceat, docendo tamen comptoriam ab exornatoria medicinae parte differre. Quapropter vifum eft mihi ea, quae Crito fcripfit pharmaca capillos confervantia, eosdemque augentia, ex primo illius de ornatu libro fubfcribere.

[*Quae Crito ad confervandos ac augendos capillos fcripfit: itemque quae a defluvio ipfos praefervent.*] In primo libro exornatoriorum ftatim in principio poft praefationem Crito haec verba fcripfit. Ad confervandos itaque capillos fubfcriptis compofitionibus utendum eft. *Heraclidae Tarentini confervativa capillorum.* Anemones florem cum oleo tritum illine, idem etiam eos denigrat. *Aliud.* Ladanum vino auftero maceratum, ac tritum oleo myrteo excipe, eoque pilos ante balneum fubline. *Aliud.* Verbena-

λεγόμενον σὺν ταῖς ῥίζαις ξηρᾶναι καὶ κόψας σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, εἶτα μίξας ἐλαίῳ, ὥστε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος εἰς ἀγγεῖον χαλκοῦν ἀπόθου, καὶ ὅταν σαπῇ, χρῶ ἀντ' ἐλαίου ὁμοίως. ἄλλο. ℞ λαδάνου μέρη δύο, πολυτρίχου ὃ τινες ἀδίαντον καλοῦσι μέρος α'. οἴνου καὶ μυρσίνου ἐλαίου μέρος ἕν, ἡμεῖς δὲ ἀντὶ τοῦ μυρσίνου ἐλαίου ἐχρησάμεθα ναρδίνῳ. ἄλλο. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑπομελαίνει. ℞ μύρτων μελάνων γο γ'. λαδάνου τὸ ἴσον τρῖβε διαλύων ἀκακίας καρποῦ τῷ ἀφεψήματι, τουτέστι τῶν λεγομένων ἀκάνθης κερατίων. ὅταν δὲ σχῇ γλοιοῦ τὸ πάχος, ἀναλάμβανε, ναρδίνῳ ἢ μυρσίνῳ ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν ἡδυσμάτων. ἄλλο ἄλειμμα διαφυλακτικὸν τριχῶν, τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑπομελαίνει. ℞ μύρτων μελάνων ξε α'. σελίνου σπέρματος ξε α'. σεύτλου σπέρματος ξε α'. μυρσίνης ἀκρεμόνων ξε α'. ἀδιάντου ξε τὸ S''. λαδάνου τὸ ἴσον, οἴνου μέλανος ξε στ'. ἕψε μέχρι παντελοῦς διαλύσεως, καὶ ὅταν τὸ τρίτον ἀπολειφθῇ, ἐπί-

cam rectam appellatam una cum radicibus arefactam contundito et per anguftiffimum cribrum concernito, deinde oleo admixto, ut ftrigmenti craffitudinem accipiat, in vas aereum reponito, atque ubi computruerit, pro oleo fimiliter utitor. *Aliud.* ℞ Ladani partes duas, polytrichi quod quidam adiantum appellant partem j, vini et olei myrtini partem unam. Nos autem pro myrteo nardino ufi fumus. *Aliud quod ipfum et fubnigros reddit.* ℞ Baccarum myrti nigrarum quadrantem, ladani tantundem, diffoluta cum acaciae fructus, hoc eft filiquarum ipfius fpinae appellatarum, decocto, contere, atque ubi limi craffitiem acceperint, nardino aut myrteo, aut aliquo alio odorato unguento excipe. *Aliud unguentum confervans pilos, quod ipfum etiam fubnigros reddit.* ℞ Baccarum myrti nigrarum fextarium unum, feminis apii fextarium unum, feminis betae fextarium unum, virgultorum myrti fextarium unum, adianti fextarii dimidium, ladani tantundem, vini nigri fextarios vj, usquequo penitus diffolvantur, coquito, atque ubi tertia pars

βαλλον ἐλαίου ἢ τινος ἡδύσματος ξε β' ἢ τρεῖς, καὶ πάλιν ἕψε. ὅταν δὲ δὶς ἢ τρὶς ἀναβράσῃ, ἐκθλίψας τὸ ὑγρὸν καὶ σακκίσας ἐπιμελῶς ἀπόθου εἰς ὑδρίαν, ἐπὶ τῆς χρήσεως κείρων παντελῶς χρῶ, περιαλείφων δὶς τῆς ἡμέρας τὰς τρίχας. ἄλλο. ℞ γλυκέος Κρητικοῦ ξε α'. λαδάνου γο α'. φλοιοῦ στροβίλων κεκαυμένων γο β'. πολυτρίχου κεκαυμένου γο α'. στέατος ἀρκτείου λίτραν α'. σεύτλου χυλοῦ Κυ γ'. ἕψε τὸ λάδανον καὶ τὸ γλυκὺ μέχρι συστάσεως, εἶτα ἐπέμβαλε τὰ λοιπὰ καὶ ἀνελόμενος εἰς ἀγγεῖον μολυβδοῦν φύλαττε. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἀνιεὶς ὅσον ἐξαρκεῖ, ἐν ᾧ θέλεις ἡδύσματι ἡ χρῆσις καθ' ἡμέραν. ἔνιοι δὲ ξυρήσαντες τὴν κεφαλὴν ἐπέχρισάν τῷ φαρμάκῳ, μηδέ τινι διαλύσαντες. ἄλλο. ℞ λαδάνου γο α'. γλυκέος ξε α'. φλοιοῦ στροβίλων κεκαυμένων < β'. ἐν ἄλλῳ < α'. S''. σφαῖραν θαλασσίαν κεκαυμένην καὶ τετριμμένην α'. Κιλικίου μέλανος κεκαυμένου καὶ τετριμμένου Κυ γ'. πολυτρίχου κεκαυμένου καὶ τετριμμένου Κυ β'. στέατος ἀρκτείου λίτραν α'. ἕψε καὶ σκεύαζε καθὰ προεί-

superfuerit, olei cujusdam aut odoriferi unguenti sextarios ij, aut iij, addito rursumque coquito. Ubi vero bis aut ter ebullierit, liquorem exprimito, ac diligenter per saccum excolatum in hydriam recondito. Usu vero expetente in praerasis penitus utitor, illitis ex eo bis per diem capillis. *Aliud.* ℞ Passi Cretici sextarium j, ladani ℥ j, corticis nucum pinearum usti sextantem, polytrichi usti ℥ j, adipis ursini libram j, succi betae cyathos iii. Ladanum et passum donec cogantur in unam compagem coquito, deinde reliqua injicito et sublato in vas plumbeum servato. Usus autem tempore, quantum sufficit in quocunque velis suaveolente unguento diluito. Usus ejus debet esse quotidianus. Quidam vero raso capiti pharmacum illinerunt nulla re dilutum. *Aliud.* ℞ Ladani ℥ j, passi sextarium j, corticis nucum pinearum usti ʒ ij, alii sesquidrachmam habent, spongiam marinam ustam tritam unam, panniculi Cilicii usti triti cyathos tres, polytrichi usti triti cyathos duos, adipis ursini libram unam, coquito et apparato ut

ρηται. [339] ἄλλο διαφυλακτι(162)κὸν τριχῶν καὶ ταῖς ῥεούσαις θριξὶν βοηθοῦν. ♃ σελίνου σπέρματος γο β΄. καλλιτρίχου οὐγγίας β΄. λιβάνου γο β΄. κάρυα βασιλικὰ ἀριθμῷ ιε΄. λαδάνου γο β΄. στροβίλου φλοιοῦ λίτραν α΄. πάντα βαλὼν εἰς χύτραν καινὴν καὶ στόμα ἀργίλῃ περιπλάσας, ὄπτα ἐν καμίνῳ βαλανείου, εἶτα ἐξελὼν τρῖψον τὰ ἐγκείμενα καὶ τούτοις ἐπιβαλὼν στέατος ἀρκτείου λίτραν καὶ μίξας ἀνελοῦ εἰς πυξίδα πρινίνην. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως αἰρῶν τοῦ φαρμάκου ὅσον ἐξαρκεῖ, ἀνάκοπτε ᾧ θέλεις ἡδύσματι καὶ χρῖε τὴν κεφαλὴν δὶς τῆς ἡμέρας. ἔνιοι δὲ καὶ ξυρῶντες τὴν κεφαλὴν ἐπιχρίουσι τῷ φαρμάκῳ ἀνειλημμένῳ στέατι ἀρκτείῳ. ἄλλο πρὸς φαλάκρωσιν, ᾧ ἐχρήσατο Ἀνδρόμαχος ὁ νεώτερος. λαγωῶν κοιλίας ἓξ ἐκλαβὼν καὶ ξηράνας ἐπιμελῶς φρῦγε ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ. πρὸς τούτοις λάμβανε μύρτων γο γ΄. καὶ τῶν ἀκρεμόνων τὸ ἴσον, ἀδιάντου γο γ΄. ταῦτα πάντα προσεχῶς φρύξας κόπτε καὶ σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ, εἶτα ἐπιβαλὼν στέατος ἀρκτείου καὶ φώκης τὸ ἴσον ἀνάκοπτε

dictum eft. *Aliud quod pilos confervat et defluentibus quoque auxiliatur.* ♃ Seminis apii fextantem, callitrichi fextantem, thuris fextantem, nuces juglandes numero xv, ladani fextantem, corticis nucis pineae libram j. Omnia in novam ollam conjecta et cum argilla probe obturata, in balnei fornace affato: deinde extracta terito et adjecta adipis urfini libra una fubigito, et in pyxide ilicea reponito. Ufu vero expetente, quantum fatis videbitur ex pharmaco accipito ac quocunque velis odorato unguento conquaffato, ex eoque caput bis in die illinito. Quidam vero ubi caput etiam abraferint, medicamento excepto adipe urfino illinunt. *Aliud ad calviciem, quo ufus eft Andromachus junior.* Leporum ventres fex accipito, probeque ficcatos in teftaceo vafe torrefacito, ad eosque baccarum myrti quadrantem et virgultorum ejusdem tantundem conjicito, indeque adianti quadrantem addito, omniaque fimul attente torrefacta tundito, ac per anguftum cribellum excernito, deinde adipis urfi ac phocae aequis partibus adjectis fubi-

καὶ ἀνελόμενος εἰς πυξίδα μολυβδίνην φύλαττε, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἄνιε ᾧ βούλει ἡδύσματι. περὶ μὲν οὖν το'των ἐπὶ τοσοῦτον.

Κεφ. γ'. [Περὶ βαμμάτων τῶν τριχῶν.] Μετὰ τὰ γεγραμμένα φάρμακα γράφοντος ἄλλα τοῦ Κρίτωνος, ἃ καὶ τὰς τρίχας μὲν ἐπαγγέλλεται διαφυλάττειν, τὸ πρῶτον δ' αὐτῶν ἔργον ἐστὶ βάπτειν αὐτὰς, ὡς ἤτοι μελαίνας ἢ ξανθὰς γίγνεσθαι, παραλιπεῖν ἔδοξέ μοι τό γε κατ' ἀρχὰς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα προφανῶς ὄντα κομμωτικὰ, ἐπεὶ οὐκ οἶδ' ὅπως ἤδη δόγμα κοινὸν γέγονε τὰς γυναῖκας γηρώσας μελαίνειν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, ὡς αἰσχρὸν ὂν ἔχειν πολιὰς, καὶ τοῦτο καὶ αὐτοῖς τοῖς ἄῤῥεσι δοκεῖ καί φασιν ἐπαχθὲς εἶναι γραῦν γυναῖκα πολιὰν ἔχειν τὴν κεφαλήν. ὅσαι μὲν τρυφῶσαι κοσμοῦσιν ἑαυτὰς, οὐδεμιᾷ τούτων ἀξιούσῃ τι τοιοῦτον ὑπ' ἐμοῦ δοθῆναι παρέσχον, ὅσαι δὲ σεμνότεραι τό τε παράσημον φεύγουσαι καὶ τὰς ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀῤῥένων ἐνοχλήσεις ἐξιστάμεναι μελαίνειν ἠβουλήθησάν πως τὰς τρίχας

gito, fublatumque pharmacum in pyxidem plumbeam recondito. At vero ubi ufus tempus infliterit, quocunque velis hedyfmate, ipfum diluito ac utitor. Atque de his quidem hactenus.

Cap. III. [*De tincturis capillorum.*] Quum vero poft praefcripta pharmaca Crito alia quaedam fcribat, quae quidem confervationem capillorum promittunt, verum primum ipfo opus eft ut tingant ipfos, quo five nigri five flavi reddantur, vifum fane eft mihi in principio ea relinquere, cum omnia talia manifefte comptorii generis exiftant. Quandoquidem autem haud fcio quomodo dogma commune inoluerit, ut vetulae foeminae capitis capillos denigrent, tanquam turpe fit canos habere, atque hoc ipfum etiam mafculis eft vifum, qui moleftum effe ajunt aniculam uxorem cano capite habere, quaecunque quidem prae deliciis fe ipfas ornant, harum nulli tale quippiam a me petenti exhibui. Quaecunque vero magis venerandae, ut notam effugerent, tum maritorum fuorum importunitatem vitarent,

ἄνευ τῆς ἐκ τοῦ μελασμοῦ τῶν στυφόντων βλάβης, ἐκείναις συνεβούλευσα χρῆσθαι τῇ καλουμένῃ κεδρίᾳ, χριομέναις μὲν αὐτῇ πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ὡρῶν τοῦ λουτροῦ, σμωμέναις δὲ μετὰ ταῦτα, καὶ τοῦτο ποιεῖν δι᾽ ἡμερῶν τεσσάρων ἢ πέντε. πρὸς γὰρ τῷ μηδὲν βλάπτειν ἔτι καὶ προσωφελεῖ τὰς ἑτοίμως ὑπὸ ψύξεως βλαπτομένας, ἱκανῶς θερμαῖνον φάρμακον οὖσα ἡ κεδρία. χρὴ δ᾽ αὐτὴν ἄμικτον ἐλαίου παραλαμβάνειν ἐπὶ τῶν ξηρανθῆναί τε καὶ θερμανθῆναι σφοδρῶς δεομένων κεφαλῶν, αἷς ὑγρὰ δηλονότι καὶ ψυχρὰ δυσκρασία κατ᾽ αὐτάς ἐστιν. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ἐλαίῳ μιγνύντας τοῦτο τὸ φάρμακον καὶ τὰς ῥεούσας τρίχας ἐπανορθοῦται καὶ τὰς μὴ ῥεούσας εὐαυξεστέρας ἐργάζεται. τὴν δ᾽ ὀσμὴν αὐτοῦ φεύγουσιν αἱ τρυφῶσαι γυναῖκες, οὖσαν οὐκ ἀηδῆ ταῖς εἰς ἔθος ἀφικέσθαι τῆς χρήσεως ὑπομεινάσαις. ἐν Ἀσίᾳ δὲ παρ᾽ ἡμῖν αἱ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἄγροικοι γυναῖκες οὐ μόνον κεδρίᾳ χρίονται μετ᾽ ἐλαίου μιγνύουσαι τό τε σύμπαν σῶμα καὶ τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ καὶ πίττῃ τῇ ὑγρᾷ μετ᾽ ἐλαίου κατὰ τὸν

pilos fuos nigros aliquo modo reddere cupierunt, neque ex aftrictoria vi nigrorem inducentium oblaedi, illis confului cedriae ufum, ita ut tribus aut quatuor horis ante balneum illinirent et poftea detergerent, idque per quatuor aut quinque dies facere pergerent. Ad hoc enim quod nihil laedit, amplius etiam commoda eft eis, quae facile a frigore offenduntur, nimirum pharmacum exiftens cedria quod abunde calefaciat. Oportet autem ipfam citra olei admixtionem adhibere capitibus vehementi reficcatione et calefactione indigentibus, quibus fcilicet humida et frigida intemperies per fe ineft, aliis vero oleo mixtum adhibere pharmacum oportet. Quin et defluentes capillos corrigit et non defluentes auctiores reddit. Caeterum odorem ejus vitent delicatae mulierculae, qui fane injucundus eft iis, quae fuftinent ad confuetudinem ufus pervenire. Porro in Afia apud nos agreftes mulierculae montana incolentes, non cedria folum illinuntur oleo permixta, verum tum corpus univerfum tum caput inungunt. Quin etiam picem liqui-

αὐτὸν τρόπον μεμιγμένῃ καταχρίουσι τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ ῥίζας τῶν τριχῶν καὶ καλοῦσι τὸ σύνθετον τοῦτο φάρμακον πισσέλαιον, ἕτε[340]ρον ὂν τοῦ πισσάνθου καλουμένου, ὃ ταῖς ὑγραῖς ἐφίσταται πίτταις, λεπτομερέστερον ὑπάρχον αὐτῶν καὶ τῇ συστάσει καὶ τῇ δυνάμει. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα φάρμακα βραδέως ποιεῖ πολιοῦσθαι, μηδὲν βλάπτοντα τοὺς χρωμένους, τὰ δὲ διὰ τῶν αὐστηρῶν τε καὶ στρυφνῶν συγκείμενα βλάπτει μεγάλως. τὴν δ' ὕλην ἐξ ὧν σύγκειται ταῦτα, τῆς στυπτικῆς ὀνομαζομένης ποιότητός τε καὶ δυνάμεως οὖσαν, ἔχειν τι χρὴ καὶ λεπτομερὲς, ὡς μὴ μόνον ἐπιπολῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ βάθους ἀλλοιοῦν τὸ δέρμα, μέχρι τοῦ κατὰ τὰς ῥίζας τῶν τριχῶν τόπου. αὕτη μὲν οὖν ἡ τῆς συνθέσεως αὐτῶν ἐστι μέθοδος. ἔχεις δὲ ἐν τῇ περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ τὰς κατὰ μέρος αὐτῶν ὕλας, ἐν αἷς αὐτῶν αἱ δυνάμεις τε καὶ ποιότητες εἴρηνται. δυνήσῃ τοιγαροῦν ἐξ ἐκείνων τά τ' ἤδη συγκείμενα τοῖς ἔμπροσθεν ὁποίας ἐστὶ δυνάμεως εὑρίσκειν αὐτός τε συντιθέναι. χρή-

dam cum oleo eodem modo permixtam, ad radices capillorum capitis illinunt, vocantque hoc compositum pharmacum oleum picatum, quod omnino aliud est ab eo quod flos picis appellatur, quod ipsum liquidae pici incumbit et superstat, tenuium magis partium quam ipsa pix existens tum consistentia tum etiam facultate. Hujusmodi itaque pharmaca tarde canescere faciunt, nulla utentium oblaesione; at vero quae ex austeris et acerbis composita sunt magnopere laedunt. Caeterum materiam ex qua componuntur haec astringentis qualitatis ac facultatis existentem, etiam quippiam tenuium partium habere oportet, quo non in superficie tantum, sed et in profundo cutem alterent, usque ad locum radicum capillorum progrediendo. Atque haec quidem est methodus componendi ea. Habes autem in simplicium pharmacorum tractatu particulatim materias ipsorum, in quibus facultates et qualitates earum dictae sunt. Quapropter ex illis tum ea, quae jam a prioribus composita sunt judicare, ac qualinam vi praedita sint in-

Ed. Chart. XIII. [340.] Ed. Baf. II. (162.)

σιμον δὲ τοῦτο καὶ πρὸς διάγνωσίν ἐστι τῶν γιγνομένων παθῶν ἐνίοτε ταῖς βλαπτομέναις γυναιξὶν καὶ πρὸς τὴν τῶν ἀποβησομένων πρόγνωσιν, ἴασίν τε τῶν παρόντων. οὐ μόνον γὰρ ἐν κινδύνῳ γενομένας οἶδα πολλάκις γυναῖκας, ἀλλὰ καὶ ἀποθανούσας ἐκ τοῦ καταψυχθῆναι τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἡ βλάβη δ' αὐταῖς μάλιστα γίγνεται ποτὲ μὲν εἰς ἀποπληξίαν ἢ ἐπιληψίαν ἢ καταφορὰν ἢ κάρον ἢ τὴν καλουμένην κατάληψιν ἐμπιπτούσαις. ἔστι δ' ὅτε καταῤῥοις ἁλισκομέναις δυσλύτοις, ὡς φθάσαι τὸν πνεύμονα παθεῖν καὶ φθόην ἐξ αὐτῶν ἀκολουθῆσαι. βλάπτονται δὲ θᾶττον μὲν αἱ ψυχροτέραν τὴν κρᾶσιν τῆς κεφαλῆς ἔχουσαι, βραδύτερον δὲ αἱ θερμοτέραν. τὰ μὲν γὰρ ψυχρὰ μόρια τοῖς ψυχροῖς πάθεσι, τὰ δὲ θερμὰ τοῖς θερμοῖς ἁλίσκεται ῥᾷον. ὅ γε μὴν κίνδυνος ἥττων, ὡς ἂν ἐπὶ μικροτέροις αἰτίοις βλαπτομένων τῶν ψυχροτέραν ἐχουσῶν τὴν κρᾶσιν. αἱ δὲ θερμαὶ διότι δυσπαθεῖς εἰσιν τοῖς ψύχουσιν αἰτίοις, ὅταν ὑπὸ μεγάλων νικηθῶσι, μείζονα φέρουσι τὴν βλάβην ὑπο-

venire potes, tum etiam per te ipfum de integro nova componere. Utile autem hoc eft et ad cognitionem affectionum, quas jam incurrerunt aliquae mulieres et ad futurarum praenotionem praefentiumque fanationem. Non folum enim in periculo verfatas faepe fcio foeminas, fed et mortuas, ex perfrigeratione capitis per hujusmodi pharmaca inducta. Laefio autem eis maxime accidit, aliquando quidem in ftuporem attonitum aut comitialem aut veternum aut foporem profundiorem aut catochen delabentibus, aliquando vero deftillationibus folutu difficilibus capiuntur, ut antequam folvantur pulmones male habere incipiant, exindeque tabes confequatur. Offenduntur autem citius quae frigidius temperamentum capitis habent, tardius vero quae calidius, frigidae enim particulae frigidis affectionibus, calidae calidis facilius corripiuntur. Atqui periculum minus fubeunt, utpote cum a minore caufa laedantur quae frigidius temperamentum habent, at vero calidae propterea quod aegre et vix tandem a frigidis caufis laedi poffunt, cum fane a magnis caufis fuerint exuperatae, majorem lae-

πεπτωκυῖαν τῷ κοινῷ καὶ καθόλου λόγῳ, τῷ κατὰ τοὺς ἀφορισμοὺς εἰρημένῳ. ἐν τῇσι νούσοισιν ἧσσον κινδυνεύουσιν οἷς ἂν οἰκείη τῆς φύσιος καὶ τῆς ἡλικίης καὶ τῆς ἕξιος καὶ τῆς ὥρης ἡ νοῦσος μᾶλλον ἢ οἷς ἂν μὴ οἰκείη κατά τι τουτέων.

[Περὶ τῶν μελαινόντων τὰς τρίχας φαρμάκων Ἀρχιγένους.] Εἶπον ὀλίγον ἔμπροσθεν, ὡς οὐ κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ἰατρὸς ἂν τὰ τοιαῦτα μεταχειρίζοιτο, προστάττουσι δ' ἐνίοτε βασιλικαὶ γυναῖκες, αἷς οὐκ ἔστιν ἀρνήσασθαι, μελανθῆναι βουλόμεναι τὰς τρίχας ἢ ξανθισθῆναι, διὸ καὶ τὸν Ἀρχιγένη νομίζω καίτοι σεμνότατον ὄντα, γεγραφέναι περὶ αὐτῶν ὧδέ πως αὐτοῖς ὀνόμασιν. μελαίνει τρίχας ταῦτα. καππάρεως ῥίζα λεία σὺν γάλακτι γυναικείῳ, ἔνιοι δὲ ὀνείῳ μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ, ἑψήσας, κατάπλασσον εἰς νύκτα. ἢ οὔρῳ κυνείῳ τηρηθέντι ἐπὶ ἡμέρας πέντε ἢ ἓξ σμῆχον. ἢ πρίνου ῥίζης φλοιὸν ἑψήσας μέχρις ἁπαλὸς γένηται, τούτῳ μὲν κατάπλασσε, τῷ δὲ ὕδατι σμῆχον. ἢ ἀνεμώνης τὸ ἐντὸς

fionem incurrunt, quae communi et univerfali rationi fubjacent, in aphorismis ab Hippocrate relatae. *In morbis minus periculum fubeunt aegrotantes, quibus congruus naturae, aetati, habitui ac tempori adfuerit morbus quam quibus nihil fecundum haec ipfa congruerit.*

[*De pharmacis capillos denigrantibus Archigenis.*] Paulo ante dixi, quod non ex mea fententia medicus ejusmodi pharmaca contrectat, verum cum regiae aliquando foeminae, quibus minime negare licet, nigros aut flavos capillos reddere expetant, eam fane ob rem etiam Archigenem puto, quamquam honeftiffimum virum, de illis fcripfiffe in haec fere verba. *Denigrant capillos haec.* Radix capparis trita cum muliebri lacte aut ut aliis placet afinino ad tertias coquito et ad noctem pro cataplafmate imponito. Aut urina canis in quinque aut fex dies afferyata lavato. Aut corticem radicis ilicis donec mollis fiat coquito, eumque cataplafmatis modo imponito, cum aqua vero decocto lavato. Aut quod in anemone intrinfecus nigrum

μέλαν, τριβὲν σὺν ἐλαίῳ μυρσίνῳ καταψῶ. ἢ λιθάργυρον, κιμωλίαν, στυπτηρίαν ὑγρὰν ἴσα προσμηξάμενος καὶ τὰς τρίχας ξηράνας εἰς νύκτα κατάχριε καὶ φύλλοις τεύτλου ἐπάνω ἐπίδει. ἢ γῆν Σελινουσίαν, λιθάργυρον, ἄσβεστον, ὕδατι μέλιτος πάχος, κονίᾳ ὑγρᾷ προσμήξας κατάχριε ἀνὰ τρίχα καὶ ὁμοίως φύλλα τεύτλου ἐπιθεὶς κατάδει, πρωΐας δὲ ἀποτινάξας τὰς τρίχας κατάψησον. ἢ ἀψινθίου, ὀστῶν φοινικίων Συριακῶν, κυάμων Αἰγυπτίων πάντων κεκαυμένων ἰδίᾳ τῆς [341] σποδοῦ ἴσα οἴνῳ Μενδησίῳ γλοιῶδες ποιήσας, κηρωτὴν μυρσίνην ὑγρὰν μῖξον καὶ καταψῶ. ἢ ἰτέας (163) φλοιοῦ χυλὸν μετ' ἐλαίου τρῖβε, ἄκρως μελαίνει. ἢ ἀπὸ καρύας τὰ ὡσανεὶ βοτρύδια ἐλαίῳ ἑψήσας ὑγρὰν ἄσφαλτον μῖξον καὶ χρῶ. ἐφεξῆς τοῖς προειρημένοις καὶ ταῦτα ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης. μελαίνει πώγωνα φελλὸς ἄβροχος καὶ μόλυβδος κεκαυμένος, σὺν τεύτλου ὠμοῦ χυλῷ μέλιτος πάχος χρίσας, ἔασον ἕως ἀρίστου, εἶτα κλύζον. ἢ σκωρίαν σιδήρου καὶ μόλυβδον ἐν ὄξει ἑψήσας μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ, ἐπιχρίου

eft, cum oleo myrteo tritum affricato. Aut fpumam argenti cimoliam, alumen liquidum pari menfura praelotis et ficcatis capillis in noctem illinito et betae foliis fuperne obligato. Aut Selinufiam terram argenti fpumam, calcem, cum aqua ad mellis craffitudinem redige, et ubi liquido lixivio praelaveris, capillum viciffim inunge fimiliterque betae foliis impofitis obligato, mane vero excuffos capillos applanato. Aut abfinthii, offium palmarum Syriacarum, fabarum Aegyptiarum, omnium uftorum cinerem pari menfura cum vino Mendefio ad ftrigmenti craffitudinem redigito et cerato myrteo liquido admixto affricato. Aut corticis falicis fuccum cum oleo affricato, fumme denigrat. Aut nodos ad racemorum fimilitudinem ex arbore nuce enatos ex oleo coquito et bitumine liquido admixto utitor. Poft praedicta etiam haec Archigenes afcripfit, denigrant barbam. Super aridum et plumbum uftum, cum betae crudae fucco mellis fpiffitudine illita, finito usque ad prandium, deinde abluito. Aut ferri fcoriam ac plumbum in aceto cocta ad

ἐλαίου ἀπεχόμενος. τούτοις ἐφεξῆς ὁ Ἀρχιγένης ἐκ τῆς κομμωτικῆς κακοτεχνίας ὄντα καὶ ταῦτα ἔγραψε· πυῤῥὰς δὲ ποιοῦσιν θέρμοι ὠμοὶ σὺν ὕδατι καὶ νίτρῳ καταχριόμενοι. καὶ ταῦτα δὲ περὶ ξανθισμοῦ. περὶ δὲ τῆς οὐλοποιήσεως τριχῶν ὧδε. οὔλας δὲ ποιήσεις τρίχας, ἐὰν ἀφρῷ ἁλὸς μετὰ σμύρνης σμήχῃς. ἢ ὀπῷ καρπάσου χρῖε καὶ μένουσιν οὖλαι καὶ μέλαιναι. ἢ μύρτοις καὶ τεύτλου σπέρματι ἴσοις, λείοις σὺν ἐλαίῳ χρῶ. ἢ ἀσφοδέλου ῥίζῃ μετὰ ἀκράτου συγχρίου ἢ λεπύχανα θέρμων καὶ ὀλίγον νίτρον ἐν ὕδατι βρέξον ἐφ' ἡμέρας τέσσαρας καὶ χρῶ. τούτων τῶν φαρμάκων ἐμνημόνευσα, δηλῶσαι βουλόμενος ἀναγκάζεσθαί τινας καὶ τῶν σεμνοτάτων ἀνδρῶν, ἐμπειρίαν κτᾶσθαι καὶ τῶν κομμωτικῶν φαρμάκων. ὅπου γὰρ Ἀρχιγένης οὐκ ᾐδέσθη γράφων αὐτὰ, πολὺ μᾶλλον ἄν τις Κρίτωνι συγγνώῃ κατὰ τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκίαν ἰατρεύσαντι. φαίνεται δὲ καὶ ὁ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης πολλὰ καὶ δόκιμα φάρμακα τῆς κομμωτικῆς θεωρίας γεγραφὼς, καίτοι μήπω τοσαύτης τρυφῆς κατεχούσης τὰς γυναῖκας ὅση νῦν ἐστιν. ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ Ἡρα-

tertias, illinc citra oleum. Poft haec Archigenes ex comptoria damnata arte accepta haec fcripfit: fulvos autem reddunt capillos lupini crudi cum aqua et nitro illiti. Haec de flavefcentia. De crifpantibus autem capillos dicit: crifpos autem reddes capillos, fi fpuma falis cum myrrha confricaveris. Aut fucco carpafi illine, et manebunt crifpi ac nigri. Aut myrti baccis, ac betae femine aequali pondere cum oleo tritis utitor. Aut afphodeli radicem mero illine. Aut lupinorum cortices, ac parum nitri in aqua ad quatriduum macerato ac utitor. Horum pharmacorum mentionem ob id feci, ut oftenderem neceffario quosdam etiam honeftiffimos viros talium fibi comptoriorum experientiam parare. Quando enim Archigenes haec fcribere non eft veritus, multo amplior venia Critoni danda eft, qui in Imperatoriis aedibus eft medicus. Apparet autem et Heraclidem Tarentinum multa et probata pharmaca comptoriae fpeculationis fcripfiffe, quamquam nondum tantae deliciae foeminas occuparant, quantae nunc funt. Verum Heraclidae

κλείδου καὶ Κλεοπάτρας, ὅσοι τ' ἄλλοι μετ' αὐτοὺς ἐν τῷ μεταξὺ γεγόνασιν ἰατροὶ φάρμακα πάντα συνήθροισεν ὁ Κρίτων. πρὸς ἐκεῖνον οὖν ἀναπέμπω τοὺς βουλομένους μελασμούς τε καὶ ξανθίσεις τριχῶν ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα μανθάνειν. ἔγραψε γὰρ τέτταρα βιβλία κοσμητικῶν, ἃ πάντες ἔχουσιν. τί ἂν οὖν ἔγωγε μεταγράφοιμι νῦν αὐτὰ, δυναμένων τῶν βουλομένων παρ' ἐκείνου μανθάνειν; ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τὰ περὶ τῶν τριχῶν πάντα καταρχὰς εὐθὺς γεγραμμένα, τῶν δ' ἄλλων τῶν ἐφεξῆς κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν. ὅπως οὖν ῥᾳδίως εὑρίσκοιεν οἱ ζητοῦντες, ἕκαστα τῶν τοιούτων φαρμάκων ἔδοξέ μοι δηλῶσαι τὰ κεφάλαια τῶν καθ' ἕκαστον βιβλίων. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ ταῦτά ἐστιν.

Τοῦ πρώτου τῶν Κρίτωνος κοσμητικῶν κεφάλαια. διαφυλακτικὰ τριχῶν. αὐξητικὰ τριχῶν. προφυλακτικὰ τριχῶν. βάμματα πολιῶν. βάμματα ὥστε ξανθὰς καὶ χρυσιζούσας ποιεῖν. σμήξεις τριχῶν. ἐπίχριστα προφυλακτικά. προσώπου τετανώματα. προσώπου ἐπίχριστα λαμπρυντικά. προσώ-

et Cleopatrae et aliorum quicunque post ipsos interjecto tempore medici fuerunt, pharmaca omnia Crito coacervavit, ad quem sane remitto eos qui quomodo capilli nigrescant aut flavescant et alia hujusmodi discere volunt. Scripsit enim quatuor de ornatu libros, qui in omnium manibus versantur. Quid igitur ego nunc ipsa frustra transcriberem, cum possint ex illo discere, qui adeo ea cognoscere velint? In primo quidem libro omnia, quae ad capillos pertinent, statim in principio scripta sunt, reliqua vero deinceps juxta proprium quodque ordinem. Quo itaque facile invenire queant singula talium pharmacorum absque longa investigatione, visum mihi est capita singulorum librorum indicare. In primo itaque libro capita haec sunt.

PRIMI libri Critonis de ornatu capita. Conservantia capillos. Augentia capillos. Praeservantia capillos. Tincturae canorum. Tincturae flavos et auricolores capillos reddentes. Smegmata capillorum. Illitiones praeservantes. Faciem erugantia. Illitiones faciem nitidam reddentes. Cata-

..ων καταπλάσματα λαμπρυντικά. ὀφρύων ἐπίχριστα. ὀφρύων ..λάσματα. ὀφθαλμῶν ἐπίχριστα. στιμμίσματα ἔγχριστα. πρὸς δυσωδίαν μυκτήρων, ὀδόντων ἀποτρίμματα. διαμασήματα πρὸς μασχαλῶν δυσωδίαν. περιτρίμματα. διαμασήματα πρὸς δυσωδίαν στόματος.

Τοῦ δευτέρου κεφάλαια. ῥύμματα πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ τρ..λου μελανίας. ἐπίχριστα πρὸς τὰς τῶν μασχαλῶν συνιδρώσεις. ἐπίχριστα μαστῶν διαφυλακτικά. κοιλίας καθαρτικά. σμήγματα χειρῶν λαμπρυντικά. πρὸς τὰς ἐκ τόκου μελανίας. πρὸς τὰς ἐκ τόκου ῥυτίδας. πρὸς τὰς ἐκ τόκου ῥαγάδας. ἐπιχρίσματα πρὸς τὰς τῶν ὀμφαλῶν ἐξοχάς. ἀνήβων παιδίων διαφυλακτικά. παρθενίας διαφυλακτικά. πρὸς τὰς καθύγρους καὶ καταψύχρους γυναῖκας. [342] πρὸς οὐλὰς μελαίνας. ψίλωθρα τριχῶν. σμήγματα λεπτυντικὰ παντοῖα. ἐπίχριστα ἀφανιστικὰ τριχῶν. σμήγματα ὅλου τοῦ σώματος. καθαρτικὰ λαμπρυντικὰ παντοῖα. καταπλάσματα ἀρωματικὰ τοῖς ἱματίοις. εὐώδεις βαφαὶ ἱματίων. ῥάσματα θαλάμων καὶ περιπάτων. θυμιαμάτων παντοίων σκευασία. χρισμάτων καὶ

plasmata faciem nitidam reddentia. Superciliorum illitiones. Supercilia denigrantia. Oculorum illitiones. Illitiones ex stibio. Ad graveolentiam narium. Dentifricia. Manducationes. Ad foetorem sub alis affrictiones. Manducationes ad foetorem oris.

SECUNDI libri capita. Quae nigredines colli repurgent. Illitiones ad exudationes sub alis. Illitiones mammillas conservantes. Ventrem purgantia. Smegmata manus nitidas reddentia. Ad nigredines a partu. Ad rugas a partu. Ad fissuras a partu. Illitiones ad eminentes umbilicos. Quae pueros impuberes conservant. Quae virginitatem conservant. Ad humectas et frigidas mulierculas. Ad cicatrices nigras. Depilatoria pilorum. Smegmata attenuantia omnis generis. Illitiones capillos abolentes. Smegmata totius corporis. Repurgatoria nitorem inducentia omnigena. Conspersiones aromaticae vestium. Odoratae tincturae vestium. Aspersiones thalamorum et ambulacrorum. Suffimentorum omnigenorum compositiones. Illitionum et unguentorum

μύρων παντοίων σκευασίαι. ἀμυγδαλίνου, βαλανίνου, καρυΐνου, σησαμίνου, μυρσίνου, σχινίνου, δαφνίνου, ῥοδίνου, γλευκίνου, μηλίνου, οἰνανθίνου, σαμψυχίνου, τηλίνου, σουσίνου, ὃ ἔνιοι κρίνινον καλοῦσι, κικίνου, ἰρίνου, ναρκισσίνου, φοινικίνου, κυπρίνου, κροκίνου, ναρδίνου, ἀμαρακίνου, ἡδυχρόου, μενδησίου, μαλαβαθρίνου.

Τοῦ τρίτου κεφάλαια. πρὸς πίτυρα παντοῖα. πρὸς τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ ἐκβράσματα. πρὸς ἀχῶρας. πρὸς φθεῖρας καὶ κονίδας. πρὸς ἀλωπεκίας. πρὸς τὰς ἐν τῷ προσώπῳ ψωρώδεις διαθέσεις. πρὸς φακούς. πρὸς ἐφήλεις. νίμματα προσώπου. πρὸς στίγματα. πρὸς πελιώματα. πρὸς ὑπώπια. πρὸς ἰόνθους. πρὸς ἐπινυκτίδας. πρὸς τὰ ἐπὶ τῶν γενείων ὀχθώδη. πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν γενείων λειχῆνας. λειχήνων ἐπιχρίσματα. ἐπιθέματα ἐκδόρεια. χλωραὶ μετὰ τὰς ἐκδορὰς ἐπιτιθέμεναι. λευκαὶ πρὸς ἀπούλωσιν. φάρμακα μαλακτικὰ ἐπιτριβέντα λειχῆνων.

Τοῦ τετάρτου κεφάλαια. πρὸς ἀλφοὺς μέλανας καὶ λευκούς. πρὸς οὐλὰς μελαίνας. πρὸς λεύκας. πρὸς λέπρας.

omnis generis compofitiones, videlicet amygdalini, balanini, nucum, fefamini, myrtei, lentifcini, laurini, rofacei, gleucini, melini, oenanthini, fampfuchini, telini, fufini quod aliqui liliaceum appellant, cicini, irini, narciffini, phoenici, cyprini, crocini, nardini, amaracini, hedychroi, mendefii, malabathrini.

TERTII libri Critonis capita. Ad furfures omnigenos. Ad capitis eruptiones. Ad ulcera manantia. Ad pediculos et lendes. Ad alopecias. Ad fcabiofas faciei affectiones. Ad lentigines. Ad maculas a fole provocatas. Lotiones faciei. Ad ftigmata. Ad liventia. Ad fugillata. Ad varos. Ad puftulas nocte erumpentes. Ad menti tubercula. Ad menti impetigines, impetiginum illitiones. Epithemata excoriatoria. Emplaftra viridia, quae ab excoriatione imponuntur. Emplaftra alba ad cicatricem inducendam. Pharmaca emollientia, quae impetiginibus affricantur.

QUARTI libri capita. Ad alphos nigros et albos. Ad cicatrices nigras. Ad leucas. Ad lepras. Ad ungues fcabio-

Ed. Chart. XIII. [342.] Ed. Baf. II. (163.)

πρὸς ὄνυχας ψωριῶντας. πρὸς κνησμώδεις διαθέσεις. πρὸς ψύδρακας καὶ ἐκδάρματα. πρὸς τὰς ἑρπυστικὰς διαθέσεις. πρὸς ψωριάσεις. πρὸς θύμους. πρὸς ἀκροχορδόνας. πρὸς μυρμηκίας. πρὸς ὀμφαλοῦ ἐμπνευμάτωσιν. πρὸς ἐντέρων κατολίσθησιν. πρὸς ὑδροκήλας. πρὸς λειποδέρμους. πρὸς τοὺς προσπίπτοντας ἀρχούς. πρὸς χίμεθλα. πρὸς τὰς ἐν ποσὶ ῥωγμάς. ἐν τούτοις τοῖς τέσσαρσι βιβλίοις ὁ Κρίτων ἐπιμελέστατα σχεδὸν ἅπαντα ἔγραψε τὰ δόκιμα κοσμητικὰ φάρμακα, προσθεὶς αὐτοῖς καὶ τὰ κομμωτικὰ, νόθον κάλλος, οὐκ ἀληθινὸν ἐκπορίζοντα, διὸ κἀγὼ παραλείψω μὲν αὐτὰ, μόνον δὲ μνημονεύσω τῶν τὸ κατὰ φύσιν κάλλος φυλαττόντων. εἰ γὰρ καὶ ὅτι μάλιστα γιγνώσκω τὰ λαμπρυντικὰ τοῦ σώματος σμήγματα καὶ τὰ τῶν τιτθῶν διαφυλακτικὰ ταῖς παρθένοις ἐπὶ πλεῖστον, ἀνήβων τε παιδίων ὄρχεις μικροὺς διαφυλάττοντα μέχρι πλείστου καὶ τὴν τῶν τριχῶν γένεσιν ἐπέχοντα, γράφειν αἰδοῦμαι τὰ τοιαῦτα καὶ πολὺ μᾶλλον ἃ Κρίτων ἔγραψε καταπλάσματα τῶν ἀρωμάτων ἐν ἱματίοις, εὐώδεις τε βαφὰς ἱματίων καὶ ῥάσματα θαλάμων

fos. Ad pruriginofas affectiones. Ad pfydracas et ad excoriata. Ad ferpiginofas affectiones. Ad fcabidos. Ad thymos. Ad acrochordonas et myrmecias. Ad umbilici inflationem. Ad inteftinorum delapfionem. Ad hydrocelas. Ad apellas. Ad procidentes anos. Ad chimethla. Ad rimas pedum. In his quatuor libris Crito diligentiffime omnia ferme exorriatoria pharmaca fcripfit, appofitis etiam comptoriis, quae fpuriam pulchritudinem, non veram inducunt, quapropter etiam ego ea relinquam, folumque mentionem eorum faciam, quae pulchritudinem fecundum naturam confervant. Quamquam enim vel maxime cognita habeam fmegmata corpori nitorem inducentia, itemque quae in virginibus mamillas confervant et quae impuberum puerorum tefticulos ad multum tempus parvos confervant, fimiliter et quae pilorum exortum cohibent, pudet me tamen ejusmodi fcribere, atque multo magis eas, quas Crito tradidit confperfiones veftium aromaticas, odoratasque veftium infectiones et afperfiones thalamorum ac ambulacrorum, fuf-

καὶ περιπάτων, θυμιαμάτων τε παντοίων ποικιλίας καὶ χρισμάτων καὶ μύρων, ἔξω γὰρ ταῦτα τῆς ἰατρικῆς. ὅταν δὲ τοῦ κατὰ φύσιν φυλακτικὰ γέγραφεν, ὅταν που δεήσῃ, μνημονεύσω, καὶ πρῶτόν γε τῶν κατὰ τὰς τρίχας, ὅσα μοι δοκεῖ χρήσιμα τοῖς ἰατροῖς ἔσεσθαι διδάξω.

Κεφ. δ'. [Περὶ τῶν φθειρόντων τὰς τρίχας φαρμάκων.] Ὡς τῶν αὐξανόντων τὰς τρίχας φαρμάκων ἑτέρα μέν ἐστιν ἰατρικὴ χρῆσις, ἑτέρα δὲ κομμωτικὴ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῶν φθειρόντων αὐτάς. γίγνεται γάρ ποτε καὶ τοῖς ἰατροῖς ἀνάγκη χρήσασθαι τοιούτοις φαρμάκοις κατὰ τὰς τρεῖς αὐτῶν διαφοράς. λέγω δὲ τρεῖς, ἐπειδὴ τὰ μὲν ἰδίως καλεῖται ψίλωθρα, τὰ δὲ λεπτυντικὰ τριχῶν, τὰ δὲ εἰς τὸ παντελὲς ἀναι[343]ρετικά. ταῦτα μὲν οὖν τὰ ὕστατα ῥηθέντα σφαλερὰν ἔχει τὴν χρῆσιν. ἐνίοτε γὰρ οὐ μόνον (164) τὰ χρισθέντα μόρια τοῦ σώματος ἄτριχα τοῦ λοιποῦ πάντα γίγνεται διὰ παντὸς, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γενείων καὶ τῶν ὀφρύων καὶ τῶν βλεφαρί-

-fimentorum item omnis generis varietates, illitionumque et unguentorum. Extra enim medicinae documenta talia existunt. At vero ubi decoris secundum naturam conservativa scripsit, si quando locus ita tulerit, ea referam, ac primum quidem quae circa capillos medicis utilia mihi videntur docebo.

Cap. IV. [*De pharmacis pilos corrumpentibus.*] Quemadmodum ex pharmacis, quae pilos augent, alia medici usus, alia comptorii existunt, eodem modo et quae ipsos corrumpunt. Aliquando enim et his medici necessario utuntur juxta triplicem eorum differentiam, nempe cum quaedam ex eis proprie psilothra appellantur, alia attenuatoria capillorum, alia vero ipsos penitus exstirpantia. Haec itaque postremo loco nominata periculosi sunt usus. Ex eis enim illitae corporis partes non solum in posterum depiles omnes penitus redduntur, sed et usque ad caput et mentum superciliaque et palpebrarum pilos, nuditas ipsa procedit. Reliquae vero duae differentiae usum minime periculosum ha-

Ed. Chart. XIII. [543.] Ed. Baf. II. (164.)

δων ἡ ψίλωσις τῶν τριχῶν ἐξικνεῖται. τὰ δὲ ἕτερα δύο τὴν χρῆσιν ἀκίνδυνον ἔχει· τὰ μὲν ψιλωτικὰ τῶν τριχῶν, ἅπερ ἔφην ἰδίως καλεῖσθαι ψίλωθρα, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν χρήσει γιγνόμενα ταῖς γυναιξὶν ἁπάσαις σχεδὸν καί τισι τῶν ἀνδρῶν, ἕτερα δὲ τὰς λεπτοτέρας τὰς τρίχας ἐργαζόμενα καὶ μικροτέρας, ἐπιτήδεια τοῖς σκληρὰς καὶ μεγάλας καὶ πολλὰς καὶ παχείας ἔχουσιν καὶ διὰ τοῦτο φαινομένοις ὑώδεσιν. ἀλλήλων δὲ διαφέρει ταῦτα τῷ μᾶλλόν τε καὶ τῷ ἧττον, ἐπεὶ τὸ γένος αὐτῶν ἕν, ἐξ ἐκείνων συγκείμενον τῶν φαρμάκων, ὅσα σηπτικὴν ἔχει ἢ καυστικὴν δύναμιν. ἀμείνω δὲ δηλονότι τὰ σηπτικὴν ἔχοντα, τὴν γὰρ χρῆσιν ἀκινδυνοτέραν ἴσχει. κινδυνωδεστέρα δέ πώς ἐστιν ἡ τῶν καυστικῶν, ἐάν τις ἀμελήσῃ βραχὺ, φλυκταινούντων ἢ ἑλκούντων ἢ ὁπωσοῦν ἐπικαιόντων τὸ δέρμα. τὴν δὲ κατὰ μέρος ὕλην αὐτῶν ἐν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ὑπομνήμασιν ἅπασαν ἔγραψα. παραδείγματος δ' ἕνεκεν οἷς συνεχῶς χρώμεθα καὶ δὴ φράσω. τῶν μὲν οὖν ὑγρῶν ἡ στακτὴ καλουμένη κονία τοιαύτην ἔχει δύναμιν· τῶν δὲ ξηρῶν καὶ μεταλ-

bent. Et quae quidem pilorum denudatoria funt et proprie, ut dixi, psilothra vocantur, tantum non quotidie in omnium muliercularum, ferme etiam quorundam virorum ufu habentur. Altera vero, quae tenuiores pilos reddunt et minores, eis conveniunt qui duros et magnos multosque et craffos pilos habent et ob id fuillis non abfimiles exiftunt. Caeterum haec ipfa fecundum exceffum et defectum inter fe differunt, cum unum genus fit pharmacorum quod in hunc ufum compofitum eft, nimirum eorum quae corrumpentem et uftoriam habent facultatem. Praeftant autem corrumpentem facultatem habentia, quod minori periculo admoventur. Periculofiora autem quodammodo funt uftoria, quae fi quis paulo negligentius adhibeat, bullas excitant et exulcerant et aliquantulum cutem exurunt. At vero particularem eorum fylvam omnem in commentariis de fimplicium pharmacorum facultate tradidi, fed tamen exempli gratia ea quibus affidue utor recenfebo. Ex liquidis igitur eft lixivium tali vi praeditum: ex aridis autem

λικῶν, ἀρσενικόν τε καὶ σανδαράχη καὶ τίτανος ἡ ἀκατάσβεστος, ἣν οἱ πολλοὶ καλοῦσιν αὐτὸ δὴ τοῦτο μόνον ἄσβεστον. εὔδηλον οὖν ὅτι τῶν σφοδρῶν ἐν αὐτοῖς ἡ δύναμις θραύεται μίξει τῶν ἀσθενεστέρων φαρμάκων ὑγρῶν τε καὶ ξηρῶν, ὧν τὴν συμμετρίαν στοχαστικῶς μὲν πρῶτον ὁ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἔμπειρος ποιεῖται, διὰ δὲ τῆς ἐμπειρίας ἐπανορθοῦται τὸ ἐλλεῖπον ἢ προστίθησιν. ὅπως δὲ καὶ τούτων ὅσαι διὰ τῆς πείρας ἐκρίθησαν ἔχητε, παραγράψω τὰς ὑπὸ Κρίτωνος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κοσμητικῶν εἰρημένας ἐπιδείξας πρότερον, ὅτι καὶ τοῖς ἰατροῖς ἀναγκαία πολλάκις ἡ χρῆσις αὐτῶν γίγνεται. ὥσπερ τὰ βάμματα δυνατὸν ἡμῖν ἀρνεῖσθαι τῆς κομμωτικῆς ὄντα κακίας, οὕτως ἀδύνατον ἀρνεῖσθαι τὰ ψιλωτικὰ τῶν τριχῶν. ἐὰν μὲν γάρ ἔχῃ συμμέτρους τις τρίχας, οὐχ ὑπηρετήσομεν αὐτῷ τρυφῶντι περιττῶς. ἐὰν δὲ πάνυ πολλὰς καὶ μακρὰς καὶ σκληράς, εὔλογον εἶναι δοκεῖ ταύτας ἐλάττους τε καὶ λεπτοτέρας καὶ μαλακωτέρας καὶ ἀραιοτέρας ἐργάζεσθαι. γίγνεται δέ ποτε

et metallicis arfenicum et fandaracha et calx non extincta quam plerique vivam, Graeci vero etiam folius non extinctae nomine appellant. Manifeftum itaque eft, vehementem ipforum vim per admixtionem imbecilliorum pharmacorum tum liquidorum tum aridorum frangi. Quorum congruentem mixturae modum conjecturaliter primum faciet virium eorum expertus, deinde vero per experientiam defectum corriget aut etiam addet. Quo vero etiam eorum quae per experientiam judicata funt notitiam habeatis, afcribam ea quae in primo libro de ornatu a Critone funt relata, ubi prius oftendero etiam medicis faepiuscule ipforum ufum neceffarium effe. Quemadmodum tincturas expetentibus honefte negare poffumus, ut quae comptoriae fint malitiei, fic depilatoria negare minime licet. Si enim moderatos quispiam habeat capillos, non fubferviemus ipfi ad fuperfluas delicias. Si vero admodum multos et longos durosque habeat, honeftum effe videtur et rationabile ipfos pauciores et tenuiores molliores que ac rariores facere. Contingit autem aliquando neceffitas ut eis, qui multos et

Ed. Chart. XIII. [343.] Ed. Baf. II. (164.)

χρεία καὶ τοῖς πολλὰς ἔχουσι καὶ βαθείας, οὐ μὴν σκληρὰς γε παντελοῦς αὐτῶν ἀφαιρέσεως, ὅτε ἤτοι πιττώσεως δέηται τὸ πᾶν σῶμα, χρώμεθα γὰρ ἐνίοτε τῷ βοηθήματι τούτῳ κατὰ τὸν τῆς ἰατρικῆς λόγον, ἢ καί τι φάρμακον ἐμπλαστὸν ἐπιτεθέντων ἡμῶν, ἀναγκαῖον ἦν πάσας τοῦ μέρους προαφελεῖν τὰς τρίχας, ὅπερ ἔνεστι μὲν καὶ διὰ ξυροῦ ποιεῖν, ἔνιοι δὲ εἴτε κατ' ἀλήθειαν ἢ καὶ πλαττόμενοι δεδιέναι φασὶ τὸ ξυρόν. ἐνδέχεται γὰρ ὑπ' αὐτοῦ τρωθῆναι τὸ δέρμα. τινὲς δὲ ἴσως καὶ δεδίασιν εὐλόγως καὶ μάλισθ' ὅταν δεήσῃ ξυρᾶσθαι τὰ κατὰ τὸν λάρυγγα χωρία. διὰ ταῦτα ὁμοῦ ἀναγκαῖόν ἐστι τῷ ἰατρῷ καὶ τῶν τοιούτων φαρμάκων ἐμπειρίας ἔχειν τῆς τε συνθέσεως καὶ τῆς χρήσεως.

[Ψίλωθρα τὰ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένα κατὰ λέξιν οὕτως.] Ψίλωθρα τριχῶν. ℞ ἀρσενικοῦ χρυσίζοντος ♀' ζ', ἢ ι', ἀσβέστου τὸ ἴσον, ἀμύλου γο β', γῆς τῆς λεγομένης Ῥωμαϊστὶ Σελινουσίας γο α'. ἅπαντα τρίψας σήσας λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ ἀπόθου. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, αἴρων τοῦ φαρ-

alte fixos, non tamen duros habent, in totum pilos tollamus, quando aut picatione opus habet totum corpus, quandoque enim hoc praesidio juxta medicinae rationem utimur, aut quando pharmacum quod meatus obducat imponere velimus, tunc enim necessario a parte pilos prius tollimus, quod quidem etiam per novaculam facere licet. Quidam vero sive re vera sive ficte novaculae timorem confitentur, quoniam periculum sit ex ea cutem sauciari. Quidam autem non citra rationem fortasse metuunt, maxime quum partes gutturis radi oportet. Quapropter necessarium est, medicum etiam hujusmodi pharmacorum experientiam habere, tum quod ad compositionem tum quod ad usum attinet.

[*Psilothra a Critone hac verborum serie conscripta.*] *Psilothra capillorum.* ℞ Auripigmenti auri coloris ℨ vij, aut x, calcis vivae tantundem, amyli sextantem, terrae quae Romanis Selinusia appellatur ℥ j. Omnia trita et per angustissimum cribrum excussa reponito. Usus vero tempore

μάκου ὅσον ἐξαρκεῖ ἀνάκοπτε ὕδατι, εἶτα ἐπι[344]χρίεσθαι παραίνει καὶ προσέχειν ὅπως μὴ ἐπικαῇ. ἄλλο παραχρῆμα λεῖον ποιεῖ. ℞ ἀσβέστου μέρη δύο, ἀρσενικοῦ μέρος α΄. ταῦτα βαλὼν εἰς θυίαν μολυβδίνην καὶ ὕδωρ ἐπιχέας ἢ πτισάνης χυλὸν τρῖβε, καὶ ὅταν μέλαν γένηται, θερμαίνοντας κέλευε καταχρίεσθαι καὶ τοῦτο ποιεῖν ἐν βαλανείῳ, λεῖον γὰρ ποιεῖ τὸ σῶμα. εἰ δὲ φυομένη λεπτὴ ἀναβαίνει, ἕψε τὴν κονίαν καὶ τὸ ἀρσενικὸν τρῖβε μεθ' ὕδατος καὶ εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἀκόνιτον βαλὼν ἕψε, καὶ ὅτε συστραφῇ καὶ μέλαν γένηται, ἐπιχριέσθω. Πάριδος τοῦ ὀρχηστοῦ παραχρῆμα τὰς τρίχας αἴρει. ℞ σανδαράχης γο α΄. ἀσβέστου ξε α΄. ἕψε μεθ' ὕδατος ἐπιμελῶς καὶ ὅταν ἄρξηται ἀναζεῖν, ἀνελόμενος χρῶ. τοῦτο δὲ ἔσται φανερὸν εἰ πτερὸν καθιέντι σοι εἰς τὸ ψίλωθρον ἀπομαδίσει συντόμως. ἄλλο. ℞ ἀμύλου γο α΄. ἀσβέστου γο α΄. ἀρσενικοῦ γο α΄. κόψας καὶ σήσας ἀπόθου καὶ χρῶ καθάπερ εἴρηται. Ἡρακλείδου Ταραντίνου παραχρῆμα αἴρει τὰς τρίχας. ℞ ἀσβέστου ξε α΄. κιμωλίας ξε α΄. κισση-

ex pharmaco, quod sufficit acceptum aqua conquassato, deinde illinire jubeto, ac animadvertere ne exurat. *Aliud e vestigio laevem reddit.* ℞ Calcis vivae partes duas, auripigmenti partem j. Haec in mortarium plumbeum conjecta aqua aut ptisanae succo affuso terito, atque ubi nigra reddentur, calefacta illiniri maxime in balneo jubeto, laeve enim corpus reddunt. Quod si vero tenuis capillus enascens subeat, calcem coquito et auripigmentum cum aqua terito et ubi in vas fictile non picatum conjeceris, coquito, atque ubi coacta fuerint nigraque reddita illinito. *Paridis saltatoris psilothrum statim pilos aufert.* ℞ Sandarachae ℥ j, calcis vivae sextarium j. Trita cum aqua diligenter coquito, atque ubi ebullire coeperint ablatis utitor. Experimentum hujus facies, si pinnulam in ipsum psilothrum immergas, brevi enim glabra fiet. *Aliud.* ℞ Amyli ℥ j, calcis vivae ℥ j, auripigmenti ℥ j, contusa et cribrata repone utereque ut dictum est. *Heraclidae Tarantini psilothrum e vestigio pilos tollit.* ℞ Calcis vivae sextarium j,

ρεως κεκαυμένης ξ α΄. ἀρσενικοῦ μέρη δ΄, λεῖα ποιήσας ἀπόθου, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἄνιε ὕδατι καὶ χρῶ καθάπερ προείρηται. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Κρίτων ἔγραψε, χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς ἄμεινον, ὡς καὶ νῦν αἱ γυναῖκες χρῶνται καταχρίουσαι τὸ σῶμα, κἄπειτα εἰς χλιαρὸν οἶκον εἰσιοῦσαι βαλανείου, κἀπειδὰν ἱδροῦν ἄρξωνται, στλεγγίδι τὸ φάρμακον ἀφαιροῦσι κατά τι μέρος τοῦ σώματος, εἶτα ἂν αἴσθωνται τὰς τρίχας συναφαιρουμένας αὐτῷ, τὸ λοιπὸν ἅπαν ἀποπλύνουσι σῶμα.

[Ἀφανιστικὰ τριχῶν.] Γέγραπται καὶ περὶ τούτων ἐν τοῖς κομμωτικοῖς βιβλίοις, ἐκπεπτωκότων ἤδη τῆς ἰατρικῆς ὕλης, διὸ κἀγὼ μόνον τῶν ἁπλῶν ἐν αὐτοῖς ἀναμνήσω, λεγομένων κἀν τῇ περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ. συντιθέασι γὰρ τὰ προκείμενα κατὰ τὸν λόγον φάρμακα, διά τε τοῦ λαγωοῦ θαλαττίου καὶ ἥπατος θύννου σεσηπότος καὶ κεδρίας καὶ βατράχου τῶν ἐν τοῖς χλωροῖς καλάμοις νεμομένων τῶν ἰχώρων καὶ χελώνης θαλαττίας τοῦ αἵματος, ἀμπέλου τε λευκῆς τοῦ δακρύου κισσοῦ τοῦ δακρύου

cimoliae fextarium j, pumicis ufti fextarium j, auripigmenti partes quatuor, trita ac laevigata reponito. Ufus vero tempore aqua dilutis, ut dictum eft, utitor. Haec quidem igitur Crito fcripfit. Caeterum eorum ufus melior eft, quemadmodum nunc mulieres utuntur, poft corporis videlicet illitionem, in tepidam balnei domum ingredientes, atque ubi exudare coeperint, ftrigili pharmacum ex aliqua corporis parte detrahentes, deinde quum fimul auferri pilos fenferint, reliquum corpus omne abluentes.

[*Quae pilos difperdant.*] Scriptum quoque de iis eft quae pilos difperdant in comptoriis libris quae fane jam ex medica materia exciderunt. Quapropter et ego fimplicium tantum ex eis faciam mentionem, in fimplicium item pharmacorum tractatu a me relatorum. Juxta rationem enim propofita pharmaca componunt, ex lepore marino hepate thunni putrefacto, cedria, ranarum in viridibus arundinetis degentium cruore five muco, marinae teftudinis fanguine, lachryma vitis albae, lachryma hederae fimiliter-

καὶ βρυωνίας ὁμοίως, ἐλαίου τε τοῦ ἀνάλου καλουμένου καὶ διὰ τῶν θαλασσίων σκολοπένδρων καὶ κνίδης τῆς θαλασσίας ἀστέρων τε τῶν θαλασσίων, νίτρον τούτοις καὶ ἀμόργην μιγνύντες. ἄλλα δὲ ἰσχυρότερα δι᾽ ἐχίνων τε καὶ σαλαμάνδρας συντιθέασιν, ἕψοντες ἐν ἐλαίῳ, μιγνύουσι δ᾽ αὐτοῖς καὶ τὰ ἀλκυόνια καὶ τὴν σανδαράχην καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα.

Κεφ. ε΄. [Λεπτυντικὰ τριχῶν.] Τοῖς λεπτυντικοῖς τῶν τριχῶν χρήσαιτο ἄν ποτε καὶ ἰατρὸς, ὡς ἔφην, οὐ τῆς αὐτῆς δυνάμεως οὖσι τοῖς ψιλωτικοῖς. ἣν γὰρ ἐκαλέσαμεν ἐν τοῖς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ὑπομνήμασι δύναμιν ῥυπτικὴν, ταύτης ἐστὶ τὰ λεπτυντικὰ τῶν τριχῶν. ὥσπερ δὲ ἐν ἅπασι τοῖς ὁμογενέσι φαρμάκοις ἡ διαφορὰ κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ῥυπτικοῖς. τὸ μὲν οὖν τῶν κριθῶν καὶ τὸ τῶν κυάμων, ἔτι τε πρὸς τούτοις ὀρόβων, ἀφρονίτρου τε καὶ νίτρου συνήθη πᾶσίν εἰσιν εἰς ἀφαίρεσιν ῥύπου χρωμένοις αὐτοῖς. ἡ δὲ συνεχὴς χρῆσις καὶ λεπτύνει τὰς τρίχας. ὅσα δὲ ἰσχυροτέραν ἔχει τὴν ῥυπτικὴν [345] δύναμιν, ἐπὶ τῶν πάνυ σκληρὰς καὶ μεγάλας ἐχόντων

que bryoniae ac oleo, quod infulfum appellatur. Ex marinis item fcolopendris, urticaque marina et ftellis marinis nitro ac amurca ad haec admixtis. Quin et fortiora his ex erinaceis et falamandra componunt in oleo coctis. Admifcent autem ipfis et alcyonia et fandarachen et quaecunque alia ejus generis exiftunt.

Cap. V. [*Quae pilos attenuant.*] Utetur etiam aliquando medicus, velut dixi, iis quae pilos attenuant, quae non eandem cum depilatoriis facultatem habent. Quam enim in fimplicium pharmacorum commentariis exterforiam facultatem appellavimus, ejusdem funt etiam ea quae pilos attenuant. Quemadmodum autem in omnibus ejusdem generis pharmacis differentia fecundum exceffum et defectum exiftit, fic etiam in exterforiis habet. Hordei itaque farina et fabarum ampliusque ervi, fpuma nitri ac ipfum nitrum familiaria pharmaca funt omnibus ad tollendas fordes ufurpata. Affiduus autem eorum ufus etiam pilos attenuat. Quaecunque vero fortiori exterforia facultate praedita funt,

Ed. Chart. XIII. [345.] Ed. Baf. II. (164. 165.)
τὰς τρίχας ἁρμόττει παραλαμβανόμενα. τῶν τοιούτων μὲν οὖν ἤδη φαρμάκων ἐστὶ καὶ τὸ κεκαυμένον νίτρον καὶ ὁ ἀφρὸς τοῦ νίτρου τό τε ἀφρῶδες ἀφρόνιτρον. ἐν δὲ τῇ συνεχεῖ χρήσει καὶ τὰ μέλαινα καλούμενα σκεύη τὰ Ἀλεξανδρωτικὰ κοπτόμενα δηλονότι καὶ διαττάμενα λεπτῷ κοσκίνῳ. τοῖς πέ(165)νησι δ' ἐγὼ καὶ τὰ τῶν κεραμίδων ὄστρακα καὶ τὰ τοῦ κλιβάνου καὶ τὴν κίσσηριν ἄκαυστόν τε καὶ κεκαυμένην ἐδήλωσα: προῖκα δ' ἂν ἔχοι τις ἐπὶ θαλάττῃ διατρίβων ἢ πόλει μὴ πόῤῥω θαλάττης, ὄστρακα κεκαυμένα κηρύκων τε καὶ πορφυρῶν καὶ τῶν ἄλλων ὀστρέων. τὸ δὲ τῆς σηπίας ὄστρακον καὶ χωρὶς τοῦ καυθῆναι. ταῦτα μὲν τοῖς πάνυ πένησιν, τοῖς δ' ἄλλοις ἀλκυόνιόν τε καὶ στρούθιον οἵ τε ἐλλέβοροι καὶ ἡ τῆς βρυωνίας ῥίζα καὶ ἡ τοῦ δρακοντίου καὶ ἀριστολοχίαι καὶ κάγχρου καὶ πάνακος ῥίζα καὶ τἄλλα ὅσα τοιαῦτα. λελέκται γὰρ, ὡς ἔφην, πολλὰ διὰ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείας. ταῦτα δ' εὐώδη ποιῆσαι βουλόμενος μίξεις κυπέρου καὶ μελιλώτου καὶ ῥόδων

in iis qui valde duros et magnos pilos habent aſſumpta congruunt. Ejus itaque generis pharmacorum eſt nitrum uſtum et nitri ſpuma et aphronitrum ſpumoſum. In aſſiduo autem uſu faciunt item purpurea appellata vaſa fictilia Alexandriotica, contuſa videlicet et tenui cribro excreta. Caeterum pauperibus ego etiam fictilium et clibanorum in quibus aliquid ſub textu coquitur, teſtas, itemque pumicem uſtum ac non uſtum indicavi. Vili autem et gratis habuerit quis circa mare degens, aut urbe quapiam non longe a mari ſita, teſtas uſtas tum buccinorum tum purpurarum aliorumque oſtreorum, ſepiae vero teſtam etiam citra uſtionem. Atque haec quidem pro valde egenis indico, pro aliis vero alcyonium et herbam lanariam utrumque veratrum, bryoniae item et dracunculi radicem, ariſtolochias, canchry et panacis radicem et quaecunque ejus generis exiſtunt, plura enim ut dixi, relata ſunt in ſimplicium pharmacorum tractatu. At vero ſi haec ipſa odorata facere volueris, cyperum et melilotum roſasque ſiccas et junci odorati flo-

ξηρῶν καὶ σχίνου ἄνθους ἴρεώς τε τῆς Ἰλλυρίδος μελισσοφύλλου τε καὶ τῆς κυδωνίας πόας. καὶ εἰ πλουσίοις σκευάζοις, ἐμβαλεῖς στάχυος νάρδου τῆς τε Ἰνδικῆς καὶ τῆς Κελτικῆς καὶ τῆς ὀρείας καὶ γῆς Ἐρετριάδος, ἐμβαλεῖς δὲ καὶ μαλαβάθρου καὶ φύλλου μαλαβάθρου καὶ ἀμώμου καὶ σμύρνης καὶ κρόκου καὶ κόστου καὶ ἡδυχρόου. τῷ δὲ ἀπορουντι πολυτελοῦς ὕλης καὶ δι᾽ εὐτελεστέρας οἱ τὰ κοσμητικὰ συνθέντες ἐπενόησαν, ὧν καὶ Κρίτων μέμνηται ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κοσμητικῶν γράφων ὧδε. λαβὼν χύτραν ὀστρακίνην καινὴν, πῶμα ἔχουσαν μεγάλην, ἔμβαλλε εἰς αὐτὴν κατὰ θέσιν βώλους κιμωλίας. συγκείσθωσαν δὲ οὗτοι κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον θεατροειδῶς, ὥστε τὸ μέσον αὐτῶν εἶναι κενόν. μεταξὺ δὲ τῶν βώλων τεθέσθω παραλλήλως μῆλα κυδώνια πρόσφατα εἴκοσι, ταῦτα ἐκ διαλειμμάτων ἀλλάσσειν παραίνει, εἶτα πωμάσας ἔα μαραίνεσθαι τὰ μῆλα. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως αἱρῶν ὅσον ἐξαρκεῖ καὶ λεαίνων χρῆσθαι παραίνει. μετὰ δὲ τὴν τῶν ψιλώθρων ἐπίθεσιν, ἔχει ἡδεῖάν τινα ὀσμήν. ἄλλο. ῥόδα

rem, iridem Illyricam, meliffophyllumque et cydoniam herbam eis admifcebis. Et fi pro divitibus paraveris fpicam nardi Indicam Celticamque et montanam injicies, et terram Eretriada. Addes etiam folium malabathri, amomum, myrrham, crocum, coftum et hedychroum. Qui vero preciofiori materiae parandae non fufficit, ei viliores ii qui exornatoria compofuerunt excogitaverunt. Quorum etiam Crito meminit in primo de ornatu fic fcribens: Ollam novam figulinam magnam, operculum habentem accipito in eamque cimoliae glebas pro fitus ratione conjicito. Componantur autem hae quantum fieri poteft ad theatri formam, ut in medio ipfarum locus vacuus relinquatur. Inter glebas autem viciffim mala cotonea recentia viginti locentur, haec autem per intervalla variare jubeto, deinde operculo impofito marcefcere ipfa mala finito. Ufu autem expetente, quantum fatis videbitur accipito, terito ac uti jubeto. Poft pfilothrorum vero impofitionem fuavem quendam odorem habet. *Aliud.* Rofas quam odoratiffimas per

μάλιστα εὐωδέστατα ψύξας ἐν σκιᾷ, ἐπὶ μίαν ἡμέραν ὥστε αὐτὰ μόνα ἰκμάδα μὴ ἔχειν, συντίθει εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον καὶ βώλους κιμωλίας καθὰ προείρηται, ὥστε ὑπεστρῶσθαι τὰ ῥόδα καὶ πάλιν μεταξὺ τῶν βώλων ἐντίθεσθαι, εἶτα πωμάσας ἔα συμπίνειν. ἡ χρῆσις δεδήλωται.

Κεφ. στ'. [Περὶ πιτυριάσεως.] Πιτύροις ὅμοια ἀπὸ τοῦ τῆς κεφαλῆς δέρματος ἀποπίπτει πολλάκις ἐνίοις κνωμένοις καὶ διὰ τοῦτο πιτυριάσιν ὀνομάζουσιν οἱ ἰατροὶ τὸ σύμπτωμα τοῦτο, γιγνόμενον ὑπὸ μοχθηρῶν ἰχώρων οὓς ἐκδαπανῆσαι σκοπός ἐστι τοῖς ἰωμένοις αὐτό. πρόδηλον οὖν ὅτι διαφορητικὰ καὶ ῥυπτικὰ προσακτέον ἐστὶ φάρμακα, προπαρασκευάσαντας τὸ σύμπαν σῶμα εἰ φαίνοιτο κακοχυμίας μεστόν. ἐπὶ πάντων γὰρ ἠξίωσα τούτου μεμνῆσθαι, κἂν παραλείπηταί που κατὰ τὸν λόγον. ἔμιξαν δέ τινες τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις καὶ τῶν στυφόντων ἔνια, ῥωννύναι βουλόμενοι τὸ πεπονθὸς μόριον, ὡς μὴ ῥᾳδίως εἰς ἑαυτὸ καταδέχοιτο τοὺς ἐπιῤῥέοντας ἰχῶρας, ἀλλ' ἀντιβαίνοιτο καὶ

diem unam in umbra refrigeratas, quo humor faltem ab eis deficcetur, in vas figulinum componito, eodemque modo, ut dictum eft glebas cimoliae indito, ita rofae fubfternantur rurfusque inter glebas eaedem imponantur, deinde operculo addito combibere finito. Ufus jam demonftratus eft.

Cap. VI. [*De furfuratione.*] Quibusdam fe fcalpentibus, furfuribus fimilia ex capitis cute decidunt et propterea furfurationem medici hoc fymptoma appellant a vitiatis ichoribus provenientem, quas confumere fcopus eft eis, qui malum hoc fanare volunt. Manifeftum igitur eft difcufforia et exterforia pharmaca adhibenda effe, praeparato prius univerfo corpore, fi vitiatis humoribus repletum videatur, in omnibus enim hujus rei meminiffe oportebit, etiam fi aliquando in fermone relinquatur. Admifcuerunt autem quidam praedictis pharmacis quaedem aftringentia, quo per ea affecta pars corroboretur, ut ne facile in fe ipfam fufcipiat influentes humores ferofos, fed refiftat eos-

ἀποκρούοιτο, καὶ διὰ τοῦτο καὶ Ἀρχιγένης ἐπὶ τοῦ διὰ χαλκάνθου συντιθεμένου φαρμάκου προσέγραψε [346] κατὰ λέξιν οὕτως. τοῦτ' ἐνεργεῖ ὡς μηδὲν τὸ λοιπὸν γενέσθαι. Κρίτων μὲν οὖν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν κοσμητικῶν τὴν τῶν τοιούτων φαρμάκων ὕλην ἔγραψεν, εὐθέως κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου, καὶ διὰ τοῦτο, καθάπερ ἀρτίως εἶπον, οὐκ ἀναγκαῖον ἐμὲ γράφειν αὐτὰ πάντων ἐχόντων τὰ βιβλία. τῶν δ' ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων μνημονεύσω μάλιστα, ἐπειδὴ καὶ προσέγραψεν αὐτῶν ἐνίοις τὸ μὴ αὖθις ἐᾷν γενέσθαι τὸ σύμπτωμα, γράφει δὲ οὕτω πως αὐτοῖς ὀνόμασιν. δίαιτα δὲ ἔστω τούτοις ἄφυσος μηδὲν τῶν παχυχύμων ἔχουσα, οἷά ἐστιν ὕδνα, μύκητες, βολβὸς, ὄσπριον καὶ κρέα μάλιστα βόειον καὶ τὰ ὅμοια. ἔστω δὲ τὰ προσφερόμενα εὔχυλα, εὔπεπτα καὶ προσπλεκέσθω μέλι ταῖς τροφαῖς. ἔμβαμμα, ὄξος μετὰ ἑψήματος, ἄρτυμα, κύμινον, μάραθρα. τῶν δὲ ἄλλων πεφεισμένη ἡ χρῆσις ἔστω καὶ μάλιστα τραγήματος παντὸς φείδεσθαι καὶ οἶνος λευκὸς καὶ λεπτὸς χρήσιμος εἰς ἡδονὴν

que repellat, et ob hoc ſane Archigenes in pharmaco ex atramento ſutorio compoſito haec verba adjecit. Hoc inquit adeo efficax eſt, ut neque ſinat in poſterum fieri. Crito quidem in tertio libro de ornatu ejusmodi pharmacorum ſilvam ſcripſit in principio ſtatim ipſius libri. Quare, velut paulo ante dixi, minime neceſſarium eſt me ipſa hic rurſus deſcribere, cum omnes illius habeant libros. Caeterum quae Archigenes ſcripſit, indicabo ob id maxime, quod quibusdam ex eis aſcripſerit, quod non permittant ſymptoma hoc rurſus fieri. Scribit autem hoc modo ſuis ipſius verbis. Victus ratio conſtituatur flatus expers, nihil ex craſſi ſucci cibis habens, quales ſunt tubera, fungi, bulbi, legumina, carnesque maxime bubulae, ac quae ſimilia exiſtunt. Sint autem cibi, quibus veſcuntur, boni ſucci, faciles concoctu et mel iisdem addatur. Intinctus conferunt acetum cum ſapa. Condimenta cuminum et foeniculum, aliis parce utantur et a bellariis omnibus maxime abſtineant. Vinum conducit eis album et tenue, voluptatis vero

δὲ ὁ γλυκὺς καὶ τὸ οἰνόμελι. ὀπώρας ἄριστον σταφυλὴ μαρανθεῖσα, εἶτα σῦκα πρὸ τροφῆς σιτεῖσθαι ἄμεινον. εὐπεψίας δὲ παντὸς μᾶλλον φροντιστέον, περίπατοι πρᾳεῖς πλεῖστοι καὶ ἕωθεν καὶ δείλης ἄριστοι. ψυχρολουσία βαλανείων κρείττων. θερμολουτοῦντι δὲ ἀνοίκειον ἡ πολλὴ διατριβὴ ἐν τῷ ἀέρι καὶ ἡ κατὰ κεφαλῆς περίχυσις μᾶλλον τῆς ἐμβάσεως ἀμείνων καὶ μετὰ ταῦτα δαψιλῶς τῷ ψυχρῷ ἀνάψυχε. ὑπνοῦν εἰς κόρον χρήσιμον. ὀργῆς καὶ θυμοῦ καὶ ἡλιώσεως καὶ σφοδρᾶς ψύξεως ἀπέχεσθαι καὶ πάντων τῶν τὴν κεφαλὴν πληρούντων. Ἀρχιγένους πρὸς πιτυρίασιν. ἐφ' ὧν δὲ πίτυρα ἐν τῇ κεφαλῇ ἐστιν, προσμίξας τήλει μετὰ τεύτλου χυλοῦ καὶ νίτρου, κιμωλίαν χολῇ βοείᾳ ἢ ὑείᾳ καὶ ὄξει φυρῶν κατάχριε, εἶτά μεθ' ὥραν ἀποκλύσας ἐπίχριε χαλκάνθῳ καὶ νίτρῳ μετ' ἐλαίου λείοις ἢ μυροβάλανον καὶ κυάμινον ἄλευρον, ἴσα λεάνας ἐν ὕδατι ἕψε καὶ σμῶ. ἄλλο. ἀμυγδάλοις πικροῖς λελεπισμένοις μεθ' ὕδατος ἢ ὄξους σμῶ. ὅταν δὲ ξηρανθῶσιν αἱ τρίχες, ἀπόπλυνε θερμῷ. ἢ μαλάχην ἀγρίαν

gratia dulce et vinum mulſum. Ex fructibus optima eſt uva arefacta, deinde ficus, quibus ante cibum reliquum veſci praeſtat. Verum ante omnia bonae concoctionis cura habenda eſt. Deambulationes lenes plurimae et mane et veſperi optimae ſunt. Lavatio ex frigida balneis praeſtat. Si vero quis calida lavit, incongrua ei eſt longior in aëre mora, et perfuſio capitis prae ſolio eſt eligenda, poſtea vero larga frigidae affuſione refrigerato. Dormire ad ſatietatem usque utile eſt. Ira, indignatio, verſatio in ſole et vehemens refrigeratio vitanda omnia item quae caput replent. *Archigenis ad furfurationem capitis.* Quibus furfures caput occuparunt, his cum foenugraeco, betae ſucco ac nitro praefrictis et exterſis cimoliam felle bubulo aut ſuillo acetoque ſubactam illine. Deinde poſt horam ablue atramentumque ſutorium ac nitrum cum oleo trita illine. Aut myrobalanum et fabaceam farinam aequali pondere trita in aqua coque et affrica. *Aliud.* Amygdalas amaras decorticatas cum aqua aut aceto affrica, cumque exaruerint capilli, calida ablue. Aut malvam ſilveſtrem aqua marina ad decimae

ἐν θαλάσσῃ ἑψήσας μέχρι τὸ δέκατον λειφθῇ λέαινε καὶ σμῶ. ἢ νίτρου ἀφρὸν καὶ χάλκανθον, ἴσα μετ᾽ οἴνου χρῶ τρὶς ἢ τετράκις τοῦ μηνός. τοῦτο ἐνεργεῖ ὡς μὴ τὸ λοιπὸν γενέσθαι. ἢ τρυγὶ οἴνου Ῥοδίου ἢ κισσήρει καὶ νίτρῳ, ἴσοις μετὰ θέρμων σμῆχε. ἢ κιμωλίᾳ μετὰ τήλεως ἀποβρέγματος ἢ νίτρῳ ὀπτῷ καὶ βολβῷ, τούτοις ἅμα ὅλοις ἴσοις σμῶ. ἢ πίσσης ὑγρᾶς ὀῤῥὸν καταχρίσας στυπτηρίαν ἐπίπασσε.

Κεφ. ζ, [Περὶ φθειριάσεως.] Φθειρῶν γένεσις ἐν τῇ κεφαλῇ συμβαίνει τισὶν ἀθρόως. παμπόλλων ἐξ ὑγρῶν δηλονότι θερμῶν μὲν, οὐ μὴν εἰς τοσοῦτον ἡκόντων θερμότητος εἰς ὅσον ἥκουσιν οἱ δριμεῖς ἰχῶρες, ὥστε δῆλόν ἐστιν ἐν τῷ βάθει τοῦ δέρματος γίγνεσθαι τὴν διάθεσιν τῆς φθειριάσεως, ἔνθα καὶ γεννᾶσθαι τὰ ζῶα ταῦτα δυνατόν ἐστιν, οὐκ ἐπιπολῆς τοῦ δέρματος, ἐν ᾧ τὴν πιτυρίασιν ἐλέγομεν συνίστασθαι. φάρμακα τοίνυν αὐτῶν ἀναγκαῖον εἶναι ξηραντικὰ καὶ μᾶλλον ἐκ τοῦ βάθους ἕλκειν τε καὶ κενοῦν δυνάμενα τῶν πρὸς τὰς πιτυριάσεις ἁρμοττόντων. αὕτη μὲν ἡ μέθο-

partis refiduum coctam terito et affricato. Aut nitri fpumam et atramentum futorium, aequis partibus cum vino ter aut quater in menfe affricato, hoc adeo efficax eft, ut neque in pofterum fiant. Aut vini Rhodii faecem et pumicem et nitrum, pari pondere cum lupinis affrica. Aut cimoliam cum foenigraeci cremore adhibe. Aut nitrum affatum et bulbum. Aut haec omnia fimul pari pondere laevigata affrica. Aut ubi picis liquidae ferum illeveris, alumen infperge.

Cap. VII. [*De morbo pediculari.*] Pediculorum generatio quibusdam in capite contingit acervatim, ex multis videlicet humoribus calidis quidem, fed non ad tantam caliditatem progreffis, ad quantam perveniunt acres ichores. Quare manifeftum eft in profundo cutis pedicularis morbi affectionem fieri, ubi etiam animalia haec generari poffibile eft non in fuperficie cutis, in qua furfures confiftere diximus. Pharmaca itaque ipforum neceffario exiccantia funt et quae ex alto trahere ac evacuare poffunt magis utique quam ea quae furfuribus conveniunt. Atque haec quidem

δος αὐτῶν τῆς συνθέσεως. τὸ δὲ τῆς πεπειραμένης ὕλης, δεῖ γὰρ ἐν ἅπασιν, ὡς ἔφην, μάλιστα προσέχειν καὶ θαῤῥεῖν τοῖς ὑπὸ τῆς πείρας μαρτυρηθεῖσιν, ἐν μὲν τῷ τρίτῳ τῶν Κρίτωνος κοσμητικῶν γέγραπται. παραθήσομαι δὲ καὶ νῦν ἐγὼ τὰ τοῦ Ἀρχιγένους ὡδί πως ἔχοντα κατὰ λέξιν. [347] βοηθήματα φθειριάσεως. ἐπὶ δὲ φθειριώντων ♃ σταφίδος ἀγρίας μέρη δύο, σανδαράχης καὶ νίτρου ἀνὰ μέρος α΄. σὺν ὄξει καὶ ἐλαίῳ ἄλειφε τὴν κεφαλήν. ἢ ῥοῦν τὸν ἐπὶ τὰ ὄψα, σὺν ἐλαίῳ λεάνας ἄλειφε ὁμοίως. ἢ ὀξυλαπάθου ῥίζαν μετ᾽ ἐλαίου ὁμοίως, ἢ ἐλλέβορον λευκὸν καὶ (166) σταφίδα ἀγρίαν καὶ νίτρον, ἴσα μετ᾽ ἐλαίου ἐν βαλανείῳ χρῶ. ἢ ἐν θαλάσσῃ ἢ ἐν ἅλμῃ ἀκράτῳ μετ᾽ ὄξους κατάντλει. εἰ δὲ ἐψίλωται, τῇ ἀγρίᾳ σταφίδι μετ᾽ ὀξελαίου κατάπλασσε. ἢ στυπτηρίαν λείαν μετ᾽ ἐλαίου κατάχριε.

Κεφ. η΄. [Περὶ ἀχώρων.] Ἕν τι τῶν ἐν τῷ δέρματι τῆς κεφαλῆς γιγνομένων παθῶν ἐστιν ὁ καλούμενος ἀχώρ, ἐκ μὲν τοῦ γένους τῶν παρὰ φύσιν ὄγκων ὑπάρχων, ἰδίας

methodus est ea componendi. Verum silva eorum, quae experientia constant, oportet enim, ut dixi, in omnibus maxime attendere, ac confidere his quibus experimentum testimonium praebet, in tertio libro Critonis de ornatu scripta est. Apponam autem etiam nunc ego ab Archigene scripta hac serie verborum. *Remedia morbi pedicularis.* Morbo pediculari affectis haec conferunt. ♃ Staphidis silvestris partes ij, sandarachae et nitri utriusque partem j, cum aceto et oleo capiti illine. Aut Rheon qui in obsonia additur, cum oleo tritum similiter illinito. Aut oxylapathi radicem cum oleo eodem modo. Aut veratrum album et staphidem silvestrem et nitrum, pari pondere cum oleo in balneo adhibe. Aut aqua marina aut muria meraca cum aceto perfundito. Quod si nuditas pilorum adsit, silvestrem staphidem emplastri more cum oleo et aceto imponito. Aut alumen tritum cum oleo illinito

Cap. VIII. [*De achoribus.*] Inter affectiones cutis capitis connumeratur quoque ea quae achor appellatur, ex genere tumorum praeter naturam existens, propriam

δὲ ἐξαιρέτου προσηγορίας τυχὼν, ἐπὶ τῇ τῶν συμπτωμάτων ἰδιότητι. λεπτοῖς γὰρ πάνυ τρήμασι κατατιτρᾶται, νοτίδα λεπτὴν ἔχουσιν ὑγρότητος ἀτρέμα γλίσχρου. πλησιάζει δὲ αὐτῷ κατὰ τὴν ἰδέαν ἕτερον πάθος τοῦ δέρματος ὃ καλοῦσι κηρίον, ἐπειδὴ τὰς κατατρήσεις ἔχει μείζονας, ὑγρότητά τε περιεχούσας ὑμηττίῳ μέλιτι παραπλησίαν. ἡ γένεσις δ' αὐτοῖς ἐξ ὑγρότητός ἐστι μικτῆς, τὸ μέν τι λεπτὸν ἰχῶρα δακνώδη, τὸ δέ τι παχὺν ἐχούσης χυμόν. ὁ μὲν οὖν λεπτὸς, ἅτε δακνώδης ὢν, τὰ μὲν πρῶτα κνησσᾷν αὐτὰς ἀναγκάζει, τῷ χρόνῳ δ' ἐπὶ ταῖς κνήσεσιν, ὅ τ' ὄγκος αὐξάνεται τά τε τρήματα κατ' αὐτῶν συνίσταται. δῆλον οὖν ὅτι κενῶσαι χρὴ τοὺς ἐργαζομένους τὸ πάθημα χυμούς. εἰ δὲ ἐπιῤῥέουν ἔτι, κωλῦσαι πρότερον τὴν ἐπιῤῥοὴν τῇ τε τῆς κεφαλῆς κενώσει καὶ πρὸς αὐτοῖς ὅλου τοῦ σώματος ὡς ἐπὶ τῶν ἀλωπεκιῶν προείρηται. μικροῦ δὲ τοῦ παθήματος ὄντος ἀρκεῖ πολλάκις μόνα τὰ τοπικά τε καὶ μερικὰ προσαγορευόμενα, χωρὶς τῆς τοῦ παντὸς σώματος κενώσεως. ἁρμόσει δ'

autem et fingularem appellationem nacta ob fymptomatum quae ad eam confequuntur proprietatem, valde enim tenuibus foraminibus eroditur, quae tenuem in fe humorem modice vifcofum complectuntur. Ad fimilitudinem vero ejus proxime accedit alia cutis affectio, quae favus vocatur, majora tantum foramina habens, in quibus humor melli quod eft in favis fimilis continetur. Generatio ipfis ex humore mixto eft, qui partim tenuem ferofumque ac mordacem, partim vero craffum fuccum in fe habet. Tenuis itaque humor, utpote mordax, primum quidem ad fcalpendum ipfos impellit, progreffu vero temporis ad fcalpturam tum tumor augefcit tum foramina in ipfo erumpunt. Manifeftum igitur eft evacuare oportere humores affectionem ipfam efficientes. Qui fi etiam influant amplius, prohibendus primum eft ipforum influxus per capitis evacuationem atque totius corporis purgationem, velut in alopeciis eft proditum. At vero fi parva affectio exiftat, fola topica et localia appellata remedia, quae fcilicet locis affectis adhibentur, citra totius corporis evacuationem fuffecerint. Con-

Ed. Chart. XIII. [347.] Ed. Baf. II. (166)

αὐτοῖς διὰ μὲν τὸ πάχος καὶ τὸ γλίσχρον τοῦ γεννῶντος αὐτοὺς χυμοῦ τὰ τέμνοντα τοῦτο φάρμακα, τῇ δυνάμει δὲ αὐτῶν ὑπάρχοντα ἐξ ἀνάγκης τοῦ διαφορεῖν καὶ ἀναστέλλειν. καὶ τῷ ὄξει δὲ ἐξαίρετόν τι πρόσεστιν ἐκ τῶν τεμνόντων ὄντι, πρὸς τῷ διαφορεῖν ἀναστέλλειν τε καὶ ἀποκρούεσθαι τὸ ἐπιῤῥέον, ὡς ἂν ἔχοντι μὲν κατὰ τὴν οὐσίαν ὀλίγον θερμὸν, ἔχοντι δὲ τὸ πλεῖστον αὐτῆς ψυχρὸν λεπτομερές. ἐδείχθη γὰρ ὂν τοιοῦτον ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως. ἔστω τοιγαροῦν ὀξὺ τὸ ὄξος ἀκριβῶς, οὐδὲν ὅλως ἐμφαῖνον οἴνου ποιότητος, καὶ τοῦτο δεύων ἄλλοτε ἄλλῳ τῶν μεταλλικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων ἰάσῃ τοὺς ἀχῶρας. ἄρξαι δὲ ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων καὶ μάλιστ' ἂν ὀδύνη τις αὐτοῖς συνῇ. κιμωλία τε οὖν ἐπιτήδειος εἰς τοῦτο καὶ ἡ Κρητικὴ καὶ ἡ Λημνία γῆ, πομφόλυξ τε καὶ σπόδιον καὶ λιθάργυρος, ἢ θ' ἁπαλὴ καδμεία. μὴ παυομένου δ' ἐπὶ τούτοις, τὸ διὰ τοῦ χάρτου φάρμακον ξηρὸν ὄξει δεύσας ἐπίχριε. δῆλον δ' ὅτι προαφελὼν τὰς τρίχας ταῦτα

venient autem ipfis ob craffitiem videlicet et vifcofitatem humoris eas generantis pharmaca quae ipfum incidant quaeque facultate fua neceffario difcutiant et repellant. Atqui acetum ex incidentium ordine exiftens ultra hoc, quod difcutit, praecipuum quiddam in fe habet quo reprimit ac quod influit depellit, utpote quod fubftantia fua parum calidum eft, plurimum vero frigidum et partium tenuium: tali namque facultate praeditum effe in primo de fimplicium medicamentorum facultate demonftratum eft. Sit itaque acetum exquifite acidum, in quo nulla penitus vini qualitas appareat, hoc ipfo fane pharmaca metallica appellata modo hoc modo aliud imbues achoribusque ex eis medeberis. Incipere autem ab imbecillioribus praeftat, praefertim fi dolor fimul ipfis adfit. Cimolia igitur ad hanc rem apta eft et Cretica Lemniaque terra et Samia, pompholyxque et fpodium, fpuma argenti et cadmia tenella. Quod fi neque ex his quiefcat malum, pharmacum ex charta ficcum aceto dilutum illinito. Neque obfcurum eft

πράξεις. ἐὰν δὲ δριμύτερόν σοι φαίνοιτο τὸ διὰ χάρτου, μίξεις αὐτῷ λιθάργυρον. εἰ μὲν αὐτάρκως ἐκλῦσαι βούλοιο τὴν δῆξιν αὐτοῦ, τὴν ἴσην ἐν ὄγκῳ μίξεις· εἰ δ' ἐπιτεῖναι βούλοιο, βραχέως ἐλάττονα, καθάπερ εἰ καὶ πλεῖστον ἐκλῦσαι βουληθείης, πλέονα. μὴ παρόντος δέ μοι τοῦ διὰ χάρτου ποτὲ κατ' ἀγρὸν, ἐπὶ τῆς τοῦ πάσχοντος οἰκήσεως θεασάμενος χαρτίον ἄχρηστον, αἰτήσας ἐλλύχνιον, εἶτα καύσας τὸ χαρτίον [348] καὶ δεύσας ὄξει κατέχρισα τὸν πεπονθότα τόπον, ἀξιώσας τὸν ἄνθρωπον ἥκειν εἰς ἐμὲ κατὰ τὴν ὑστεραίαν. ᾔδειν γὰρ ὅτι σκληρόσαρκος ὢν οἴσει τὸ φάρμακον. ὡς δὲ ἀφικόμενος ὀλίγου δεῖν τεθεράπευτο, μεταβῆναι μὲν ἐφ' ἕτερον οὐκετ' ἐδικαίωσα, τῷ δ' αὐτῷ χρῆσθαι συμβουλεύσας ὑγιῆ τελέως ἐθεασάμην γεγονότα κατὰ τὴν ὑστεραίαν. συνετοῦ οὖν ἀνδρός ἐστι χρεία, καθάπερ εἴρηται πολλάκις, ἐπιστήμονός τε τῆς τε τῶν θεραπευομένων παθῶν οὐσίας καὶ τῆς τοῦ κάμνοντος φύσεως, ὥσπερ γε καὶ τῆς δυνάμεως τῶν φαρμάκων, οὐ κατὰ τὸ γένος μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ποσότητα γιγνώσκειν, ὡς στοχάζεσθαι καθ'

tollendos prius capillos antequam talia admoveas. Si vero acrius tibi ex charta pharmacum appareat, miſcebis ipſi argenti ſpumam, ſiquidem abunde mordacitatem ejus exolvere velis pari copia, ſi vero pauxillum mitigare velis, minori, quemadmodum etiam ſi plurimum ejus vim exolvere placeat, majorem ejus copiam addes. Porro quum aliquando ruri degenti mihi pharmacum ex charta ad manum non eſſet, conſpecta in aegri domo inutili alias chartaſ faculam poſtulavi, exuſtaque charta ac aceto diluta partem affectam illevi hominemque ad me poſtridie venire juſſi; ſciebam enim, quod quum durae carnis eſſet, pharmacum ferre poſſet, qui ubi veniſſet parum aberat quin curatus eſſet, quare ad aliud pharmacum non tranſivi, ſed eodem, uti juſſum, poſtera die perfecte ſanitati reſtitutum conſpexi. Prudenti igitur viro, quod ſaepe jam dixi, opus eſt et qui tum curandorum morborum ſubſtantiam tum aegri naturum probe norit. Inſuperque pharmacorum facultatem non juxta genus tantum, ſed et juxta quantitatem cognoſcat,

ἡμέραν ἑκάστην, ὁποίου δεῖται βοηθήματος. ἐν γὰρ τῷ τὸ προσενηνεγμένον ἐπὶ τῆς προτεραίας φάρμακον ἐπιτείνειν ἢ ἐκλύειν εἰς ὅσον ὑπαγορεύει τὸ πάθος ἡ προσήκουσα θεραπεία γίγνεται. πρὸς ἀχῶρας φλεγμαίνοντας. ἐὰν δέ ποτε περιπέσῃς ἀχῶρι φλεγμονώδει τε καὶ ὀδυνώδει, παρηγορήσεις δηλονότι τὴν ὀδύνην αὐτοῦ πρότερον ὑγρῷ φαρμάκῳ, πεπτικῷ τε καὶ μαλακτικῷ καὶ ἀδήκτῳ, ὁποῖόν ἐστι τὸ πάρυγρον ὑπό τε Ἥρα καὶ ἄλλων πολλῶν γεγραμμένον. εὔδηλον δ' ὅτι τοῦτο αὐτὸ μαλάξας ἐπὶ τῆς χειρὸς διὰ σπαθομήλης ἅμα ῥοδίνῳ καὶ ποιήσας ἐπίχριστον οὐκ ἔμπλαστον οἷον ἐξ ἀρχῆς ἦν ἐπιθήσεις. ἐπιτήδεια δὲ ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ καὶ τὰ πρὸς τὰς ὀδυνωμένας ἐφ' ἕλκεσιν ἢ ῥήξεσιν ἕδρας ἁρμόττοντα. περὶ ὧν εἰρήσεται κατὰ τὸν οἰκεῖον λόγον ἢ καιρὸν, ὥσπερ γε καὶ τὰ τοὺς καρκίνους παρηγοροῦντα. ταῦτα οὖν ἅπαντα προεσκεμμένῳ σοι καὶ ἡ τῶν κατὰ μέρος φαρμάκων ποικιλία γνωσθήσεται χρησίμως. ἧς ἄρξομαι

quo fingulis diebus quali praefidio opus fit conjectet. In extendenda enim aut exolvenda pharmaci quod prioribus diebus admotum fuit facultate, in quantum fane affectio ipfa indicat, congrua curatio confiftit. *Ad achoras inflammatos.* Quod fi quando in ulcus manans inflammatum fimul et dolorofum incidas, lenies primum per humidum concoctoriumque, ac emolliens et acrimoniam arcens pharmacum dolorem. Tale autem eft parygrum appellatum, ab Hera aliisque plurimis defcriptum. Satis manifeftum autem eft, quod ipfum in manu per fpecillum latum cum rofaceo emollitum et ad unguenti formam redactum, non emplaftri forma, qualem a principio habebat, adhibere oportet. Conveniunt etiam hoc tempore ea, quae ad fedem ex ulceribus aut rupturis dolentem faciunt, de quibus privatim deftinato fermone ac tempore dicetur. Sicut etiam conveniunt ea, quae cancros mitigant. Haec igitur omnia ubi prius confideraveris, etiam particularem pharmacorum varietatem utiliter cognofces. De qua ego quoque dicere ag-

κἀγὼ, τὰ παρὰ τοῖς ἀρίστοις ἰατροῖς ἐπῃνημένα φάρμακα γράψας ἐφεξῆς.

[Περὶ ἀχώρων Ἀρχιγένους.] Ἃ ἔγραψεν Ἀρχιγένης περὶ ἀχώρων ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων. ἐφ' ὧν δὲ ἀχῶρες ἢ ἐκζέσματα ἢ ἐξανθήσεις τινές εἰσι περὶ τὴν κεφαλὴν μεθ' ἑλκώσεως, ἀπεχέσθωσαν μὲν παντὸς δριμέος τε καὶ ἁλμυροῦ, ἔτι δὲ ὀξέος. εἶτα ξυρήσας τὰς τρίχας ἢ τρὶς ἢ πλεονάκις ἑκάστης ἡμέρας πλύνας θερμῷ, ἐναφεψημένης μυρσίνης ἢ σχίνου ἢ βάτου ἢ βρυωνίας ἢ συκαμίνου ἢ θέρμων ἢ φακῶν ἢ ἀσπαράγου ῥίζης, καὶ μάλιστα ὅταν ἰχῶρες πλείονες ἐκρέωσιν, κατάπλασσε ἰτέας φύλλοις μεθ' ὕδατος ἢ φακῷ μετὰ μέλιτος ἢ ἀσπαράγου ῥίζῃ ἑφθῇ ὁμοίως ἢ μίξας τῆλιν ἐν τεύτλου χυλῷ βεβρεγμένην, χρῶ ταῖς πεπειραμέναις λιπαραῖς. ἄλλο ἄκρως ποιοῦν. πίτυος φλοιὸς μετὰ κηρωτῆς ἢ καδμία μετ' ἐλαίου παλαιοῦ καταχριομένη ἢ κινναβάρει ὁμοίως κατάπλασσε λείῳ μίξας αὐτῷ μύρτα ἢ κόγχας ὀστρέων κεκαυμένας, ἕκαστον αὐτῶν μετὰ

grediar, medicamenta apud praeftantiffimum quemque medicum laudata ordine fcripturus.

[*De achoribus Archigenis.*] Archigenes in primo de medicamentis fecundum genus ad achoras fic fcripfit. In quibus achores aut papulae fervidae aut eruptiones circa caput ulcerofae funt ab omni acri et falfo abftineant itemque aceto. Deinde derafis capillis aut ter aut faepius quotidie ex calida, in qua myrtus aut lentifcus aut rubus aut bryonia aut fycomorus aut lupini aut lentes aut afparagi radix incocta fint lotis, et maxime ubi multa fanies effluxerit, falicis folia ex aqua emplaftri more apponito, aut lentem cum melle aut afparagi radicem coctam eodem modo. Aut foenumgraecum betae fucco maceratum pinguibus emplaftris ufu cognitis admifceto ac utitor. *Aliud praeclare faciens.* Pinus corticem cum aceto. Aut cadmiam cum oleo veteri illinito. Aut cinnabari fimiliter emplaftri more utere laevigato. Licebit et myrti baccas aut hordeum uftum aut argenti fpumam aut cerusfam aut oftreorum teftas uftas admifcere, fingula etiam cum oleo veteri illinire. Aut

παλαιοῦ ἐλαίου κατάχριε, ἢ σπόδιον καὶ μάνναν ἐν οἴνῳ. εὐτόνως ποιεῖ καὶ χαλκῖτις μετ᾽ ὄξους καὶ ἐλαίου παλαιοῦ καταχριομένη. ἢ τεύτλου ἀφεψήματι μετ᾽ ὀλίγης κιμωλίας, ἐν βαλανείῳ μίξας ἅλας καὶ οἶνον. ἢ ὑοσκύαμον καὶ ἀείζωον μικρὸν, λεῖα σὺν ῥοδίνῳ μελιτῶδες ποιῶν κατάχριε. ἢ καθάρας τὰ ἕλκη τινὶ τῶν σμηγμάτων, οἷον κιμωλίᾳ πεφρυγμένῃ σὺν οἴνῳ, ἢ τρυγὶ οἴνου ῥοδίου κεκαυμένῃ σὺν ὄξει παλαιῷ καλῶς ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζης ἀφεψήματι κατάντλει. ἢ τραγάκανθαν ἢ λιθάργυρον ἢ σανδαράχης τὸ διπλοῦν σὺν οἴνῳ ἢ καὶ μυρσίνῳ ὡς λιπαρῷ κατάχριε. ἢ λιθαργύρῳ καὶ ἀσβέστῳ, ἴσοις μετ᾽ ὄξους καὶ ἐλαίου κατάχριε. ἢ χαλκίτει μετὰ μυρσίνου [349] ἢ χολῇ ὑείᾳ ὑγρᾷ κατάχριε. ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν, οὐ μόνον ἐμπειρικὴν ποιησάμενος διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ ἀδιόριστον. εὑρεῖν γοῦν ἔστι παρὰ τοῖς ἐμπειρικοῖς, ὅσοι γε αὐτῶν οὐκ ἐν λόγοις ἐριστικοῖς κατέτριψαν τὸν βίον, ἀλλ᾽ ἐν τοῖς τῆς ἰατρικῆς τέχνης ἔργοις φιλοπόνως ἐγυμνάσθησαν, ἐπί τισι φαινομένοις γνωρίσμασιν ἐναργεῖς διορισμοὺς εἰρημένους, (167) ὁποίους κἀγὼ

cinerulam et mannam ex vino. Egregie conftanter facit et chalcitis cum aceto et oleo veteri illita. Aut betae decoctum cum exigua cimolia fale et vino admixtis in balneo affrica. Aut hyofcyamum et fempervivum minus, trita cum rofaceo mellis fpiffitudine illine. Aut ulceribus ex fmegmate quopiam repurgatis, terram cimoliam torrefactam cum vino aut faecem vini Rhodii uftam cum aceto veteri, aut radicis cucumeris filveftris decoctum adfundito, ac proluito aut tragacantham aut argenti fpumam aut fandarachae duplum, cum vino aut etiam cum oleo myrteo aut pingui quopiam illinito. Aut argenti fpumam et calcem pari pondere cum aceto et oleo illine. Aut chalcitidem cum myrteo oleo, vel fuillo felle liquido illine. Haec quidem Archigenes fcripfit, doctrinam tradens non modo empiricam, fed etiam indefinitam. Invenire itaque eft apud empiricos, qui fane non in contentiofis fermonibus vitam contriverunt, fed in medicae artis operibus diligenter verfati funt, quod in quibusdam apparentibus cognitionibus evidentia difcrimina re-

Ed. Chart. XIII. [349.] Ed. Bas. II. (167.)

μικρὸν ἔμπροσθεν ἐπὶ τῆς ἀλωπεκίας ἐποιησάμην, ἐρῶ δὲ καὶ νῦν ἐπ' αὐτῶν ὧν Ἀρχιγένης ἔγραψεν φαρμάκων. ἔνια μὲν γὰρ αὐτῶν ἀχῶρας ἀρχομένους ἄνευ τῆς ἐν ὅλῳ τῷ σώματι κακοχυμίας ἢ πλήθους ἰᾶται, στυπτικήν τε καὶ ἀποκρουστικὴν ἔχοντα δύναμιν, ἔνια δὲ ἀπειλὴν μεγάλην ἐχόντων τῶν ἀχώρων, ἐνίσταται ταῖς αὐξήσεσιν, ἅμα μὲν ἀποκρουόμενα τὸ ἐπιῤῥέον, ἅμα δὲ καὶ συμπέπτοντα καὶ διαφοροῦντα τὸ περιεχόμενον, εὔδηλον δ' ὅτι μικτῆς εἶναι χρὴ δυνάμεως. ἔνια δὲ τοῖς ἐπιπολῆς καὶ μικροῖς ἀρήγει μόνοις, ἃ χρὴ μέτρια ταῖς δυνάμεσιν εἶναι καὶ μηδὲν ἐρεθιστικὸν ἔχοντα ἐκ τῆς διαφορητικῆς ὄντα δυνάμεως. ἄλλα δὲ ἰσχυρότατα ταῖς δυνάμεσίν ἐστιν, ὡς καὶ τοὺς ὑπὸ παχέων πάνυ καὶ γλίσχρων ὑγρῶν γεγονότας ἀχῶρας ἐμπεπλασμένους τε δυσεκνίπτως τῷ δέρματι δύνασθαι κενοῦν, ὥστε κἂν ἤδη σκιῤῥῶδές ἔχωσί τι, καὶ τοῦτο ἐκμοχλεύειν, κἂν αὐτὴν τὴν ἕξιν τοῦ δέρματος εἰς καχεξίαν τοιαύτην ἄγῃ, ὡς διαφθείρειν τὸ ἐπιῤῥέον, εἰ καὶ χρηστὸν εἴη. ταῦτα δέ ἐστι τὰ ἐκ

tulerunt, qualia et ego paulo ante in alopecia feci. Dico autem et nunc in his quae Archigenes fcripfit medicamentis. Quaedam enim ex eis incipientes achoras, citra cacochymiam in univerfo corpore aut plethoram, fanant, aftringentem nimirum et repellentem facultatem habentia. Quaedam vero ubi magnum quoddam malum minantur achores, eos augeri prohibent, fimul et quod influit repellentia, fimulque quod jam in eis continetur concoquentia et difcutientia, quae evidens eft mixtae facultatis effe oportere. Quaedam autem eis, quae in fuperficie haerent parvisque tantum auxiliantur, quae moderatis viribus praedita effe oportet et nihil quod irritet habere ex difcufforia nimirum facultate. Alia autem viribus omnino robuftiffima funt, adeo ut etiam achoras ex craffis ac vifcofis humoribus obortos ineluibiliterque cuti infartos evacuare poffint atque id adeo valide, ut etiam fi obduratum quid habeant, id ipfum deturbare valeant, quamvis morbus ipfum cutis habitum adeo vitiet, ut quod influit corrumpatur, etiam

τῶν δραστικωτάτων συγκείμενα φαρμάκων, ὁποίων ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀρχιγένης, ἀναμίξας τοὺς ἅλας τοῖς ἄλλοις διαφορητικοῖς. ἅλες γὰρ καὶ χαλκῖτις καὶ ἡ κεκαυμένη τρὺξ οἴνου καὶ ἡ σανδαράχη καὶ ἡ ἀκατάσβεστος τίτανος ἰσχυρότατα ταῖς δυνάμεσι φάρμακα θερμαίνοντά τε καὶ δάκνοντα καὶ διαφοροῦντα. τούτου δὲ τοῦ γένους εἰσὶ καὶ αἱ χολαὶ τῶν θερμῶν καὶ ξηρῶν ζώων, ὧν οὐκ ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀρχιγένης, ἀλλὰ τῆς ὑείας μόνης ἁπασῶν οὔσης μετριωτάτης, ἧς κατὰ τὴν δύναμίν ἐστι καὶ τὸ κιννάβαρι. πλησίον δὲ αὐτοῦ αἵ τε κεκαυμέναι κόγχαι καὶ αἱ κριθαὶ καὶ μετὰ ταῦτα τὸ παλαιὸν ἔλαιον. ὥσπερ δὲ ταῦτα μοχλεύει καὶ τέμνει καὶ διαφορεῖ τὸ βιαίως ἐσφηνωμένον, οὕτως ἀποκρούεται τὰ στύφοντα, τὰ μὲν ἁπλῶς ὄντα ἄμικτα ταῖς ἐναντίαις δυνάμεσι, τὰ δὲ ἐπικρατείᾳ τῆς στυφούσης. μυρσίναι μὲν γὰρ καὶ μύρτα καὶ ὁ τῆς πίτυος φλοιὸς τῶν ἀμίκτων ἐστὶν ἐναντίαις δυνάμεσιν, ὥσπερ καὶ ἡ βάτος καὶ ἡ συκάμινος, εἰ καὶ μετριωτέρας στύψεως ἢ κατὰ τὰ μύρτα

si utile id existat. Haec autem sunt ex efficacissimis medicamentis composita, quale retulit Archigenes, ubi salem ad reliqua discussoria admiscet. Sal enim et chalcitis et vini faex usta et sandaracha et calx viva fortissima viribus medicamenta sunt calefacientia mordentia et discutientia. Ejus generis est etiam fel calidorum et siccorum animalium, quorum non meminit Archigenes, sed unius suilli tantum, quod omnium moderatissimum existit, ad cujus facultatem etiam proxime cinnabri accedit. Propinquum deinde locum habent conchae ustae et hordeum et post haec oleum vetustum. Quemadmodum autem haec emovent, secant et discutiunt violenter impactum, sic repellunt astringentia aliqua quidem simpliciter citra contrariae facultatis admixtionem, aliqua vero per dominium astringentis in eis facultatis. Myrti quidem earumque baccae et pinus cortex ex eorum numero sunt, quae non habent contrariae facultatis admixtionem, velut etiam rubus et sycomorus, quamvis moderatius astringant quam myrti earumque baccae, sed tamen astringendi

καὶ μυρσίνας, ἀλλὰ μετέχει γε ταύτης αἰσθητῶς. μικτῆς δὲ δυνάμεως τὸ μύρσινόν ἐστιν ἐξ ἐλαίου τε καὶ τοῦ τῶν μύρτων ἢ τῆς μυρσίνης χυλοῦ συγκείμενον, ὧν τὸ μὲν ἔλαιον μαλακτικῆς ἐστι δυνάμεως. ἡ μυρσίνη δὲ καὶ τὰ μύρτα τῆς στυπτικῆς οὐ μαλάττειν, ἀλλὰ συνάγειν καὶ σφίγγειν πεφυκυίας. ἔστι δὲ τὸ ῥόδινον ἀσθενεστέραν μὲν ἔχον τὴν στύψιν ἢ κατὰ τὸ μύρσινον, ὅμως γοῦν καὶ αὐτὸ μικτῆς δυνάμεώς ἐστιν. ὥσπερ δὲ ταῦτα ταῖς σκευασίαις ἔσχε μικτὰς δυνάμεις, οὕτως αὐτοφυῶς ἕτερα, καθάπερ ἡ σχῖνός τε καὶ ἡ κύπερος καὶ οἱ φακοὶ, δέδεικται γὰρ ἐν τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ τοῦτο. διαφορητικῆς δὲ καὶ ῥυπτικῆς ἄνευ θερμασίας αἰσθητῆς ἐστὶ δυνάμεως ὧν ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀρχιγένης ἄρτι, τὸ τεῦτλόν τε καὶ ἡ κεκαυμένη κιμωλία· πρὶν δὲ καυθῆναι ἀσθενεστέρα τῆς τοῦ τεύτλου δυνάμεως, ἀλλ' ἰσχυροτέρα ἐστὶν ἡ τοῦ σικύου καὶ ἡ τῆς βρυωνίας καὶ ἡ τοῦ ἀσπαράγου. λιθάργυρος δὲ κιμωλίας μὲν ἀκαύστου γενναιότερον φάρμακον, ἀσθενέστερον δὲ πολλῷ τῆς τοῦ προκειμένου πάθους ἰάσεως. [350] ἡ καδμεία δὲ σύμμετρος ἐπὶ τῶν μέσων

vim fenfibiliter in fe habent. Mixtae autem facultatis eft oleum myrteum, nam et ex oleo et ex baccarum myrti, aut ipfius etiam myrti fucco eft compofitum. Oleum autem ipfum, emollientem habet facultatem. Myrtus autem ejusque baccae aftringentem non mollire, fed cogere et ftringere natam. Rofaceum item quamquam minus quam myrteum aftringat, tamen et ipfum mixtae facultatis exiftit. Quemadmodum autem haec per praeparationem mixtas vires habent, fic alia fponte naturae talia funt, velut lentifcus cyperus et lentes, quod ipfum in fermone de his eft demonftratum. Caeterum difcufforia et repurgatoria citra fenfibilem caliditatem facultate praeftant ex eis, quae jam Archigenes retulit, beta ipfa et cimolia ufta, priusquam vero uratur, imbecillior viribus quam beta eft. Sed fortior his eft cucumeris et bryoniae ac afparagi facultas. Spuma vero argenti praeftantius quidem quam cimolia ufta pharmacum eft, multum vero debilius quam ad propofitae affectionis fufficiat medelam. Cadmia autem moderate habet

κατὰ μέγεθος ἀχώρων. ἀδήκτως δὲ ξηραίνει τὸ σπόδιον, ἡ δὲ μάννα καὶ πέττει. τὸ ἔλαιον δὲ, ὡς εἶπον ἄρτι, χαλαστικῆς μέν ἐστι δυνάμεως, ἀλλ' οὐκ ἰσχυρᾶς γε ταύτης, καὶ διὰ τοῦτο εὐνίκητον γίγνεται κατὰ τὴν μῖξιν, ὡς μετὰ μὲν τῶν ἐμπλαστικῶν καὶ ψυκτικῶν, οἷόν ἐστι τὸ ψιμμύθιον, ἐκεῖνο μᾶλλον ἐγχωρεῖ ἐπιδείκνυσθαι τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ὡς συνάγειν τε καὶ πιλοῦν καὶ σφίγγειν τὴν οὐσίαν ὧν ψαύει σωμάτων. ἀναμέμικται δὲ ταῦτα πάντα κατὰ τὸν Ἀρχιγένειον λόγον, οὔτε ἐπὶ ποίων ἀχώρων οὔτε πότε χρηστέον ἑκάστῳ διορίσαντος αὐτοῦ. χρῆται δὲ καὶ οἴνῳ κατὰ τὸν λόγον, οὐ προσθεὶς ὁποίῳ, καίτοι παμπόλλη διαφορὰ καὶ κατὰ τοὺς οἴνους ἐστί· ὁ μὲν γάρ τις αὐστηρὸς, ὁ δὲ στρυφνὸς, ὁ δὲ γλυκὺς, ὁ δὲ δριμὺς ὑπάρχει σαφῶς. ἔνιοι δὲ καὶ πλείους ἅμα ποιότητας ἐμφαίνουσιν, ἔχοντές τέ τι καὶ γλυκὺ καὶ στῦφον καὶ δριμύ. ὅταν οὖν ἁπλῶς τις γράφῃ δεύειν οἴνῳ τόδε τι, στοχάζεσθαι χρὴ τὸν ἀναγιγνώσκοντα τίνα σκοπὸν ἡ σύνθεσις ἔχει τοῦ φαρμάκου, καὶ πρὸς τοῦτον ἀποβλέποντα

ad mediae magnitudinis achoras. Citra mordacitatem vero reficcat cinerula. Manna autem etiam concoquit. Oleum vero, ut jam dixi, laxantem quidem habet vim, fed eam non adeo fortem, atque ob id per mixtionem facile exuperatur. Itaque ubi fuerit cum obducentibus meatus et refrigerantibus permixtum velut eft ceruffa, poffibile eft hoc magis vim fuam demonftrare, quae eft cogere, obftruere et aftringere fubftantiam corporum quae contingit. Porro haec omnia in Archigenis fermone confufa funt, neque in quibus achoribus, neque quando eis utendum fit ipfo demonftrante. Utitur autem et vino in eodem fermone, neque apponit quale probet. Atqui multiplex circa vinum differentia exiftit. Aliud enim aufterum, aliud acerbum, aliud dulce, aliud acre manifefte eft, aliqua etiam plures qualitates fimul ex fe oftendunt, nimirum et dulce quippiam et aftringens et acre complectentia. Quando igitur fimpliciter quis fcribat, dilui debere quippiam vino, lectorem conjectare oportet, quem fcopum pharmaci compofitio

τὸν ἐπιτήδειον αἱρεῖσθαι, στύφοντα μὲν ἐφ᾽ ὧν ἀποκρούσασθαι βούλει, δριμὺν δὲ ἐφ᾽ ὧν διαφορῆσαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς ἑκάστου τὴν δύναμιν ἐδηλώσαμεν ἔνθα περὶ διαφορᾶς τῶν οἴνων ἐδιδάσκομεν. ὄξος δὲ ἐπιτηδειότατόν ἐστιν ἐν παντὶ καιρῷ πρὸς ἀχῶρας, ὡς ἂν καὶ τέμνον τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς καὶ διαφοροῦν, ἀποκρουόμενόν τε τὸ ἐπιῤῥέον. οὐκ αὐτῷ δὲ δηλονότι μόνῳ καθ᾽ ἑαυτὸ χρήσαιτ᾽ ἄν τις, εἴ γε μὴ κατανίψαι τε καὶ καταπλῦναι βουλόμενος ἀχῶρας, ἀλλὰ δεύων αὐτῷ φάρμακα, μέτρια μὲν ἐφ᾽ ὧν ἄρχεταί τε καὶ μικρόν ἐστι τὸ πάθος, ἰσχυρὰ δὲ ἐπὶ τῶν μειζόνων τε καὶ χρονιωτέρων, ἰσχυρότερα δὲ ἐπὶ τῶν χρονιωτάτων τε καὶ δυσιατοτάτων. ἡ διαφορὰ δὲ ἡ κατὰ τὴν ἰσχὺν τῶν φαρμάκων ἄρτι μοι προείρηται. τῶν δὲ εἰρημένων ὑπὸ Ἀρχιγένους φαρμάκων οὐδ᾽ ὅλως ἂν χρησαίμην ἀειζώῳ τε καὶ ψιμμυθίῳ· τὸ μὲν γὰρ ἐμψύχει γενναιότερον ἢ προσήκει ψύχεσθαι τοὺς ἀρχομένους ἀχῶρας, τὸ δὲ ψιμμύθιον ὀλίγην μὲν ἔχει τὴν ψύξιν, ἀλλ᾽ ἔστι τῶν ἐμπλα-

habeat, et ad illum respiciendo, id quod aptum fuerit vinum eligere, astringens quidem ubi repellere velit, acre vero in quibus discutere. Reliquis item utetur, quemadmodum uniuscujusque vim demonstravimus in loco, ubi de vinorum differentiis docuimus. Acetum vero in omni occasione ad achoras aptissimum est, utpote crassos et viscosos humores secans, atque id quod influit discutiens et repellens. Verum ipso non utique per se quispiam utetur, si quidem non proluere aut expurgare achoras velit, sed eo medicamenta diluet, moderata quidem in quibus incipit et adhuc parva est affectio, fortia vero in majoribus et diuturnioribus, fortiora autem adhuc in inveteratis jam et aegerrime curabilibus. Verum differentia medicamentorum juxta robur jam ante a me relata est. Caeterum ex relatis ab Archigene medicamentis in totum non uti exoptem et sempervivo et cerussa; illud enim strenuius refrigerat quam convenit incipientes achoras refrigerari, cerussa vero exiguam quidem habet frigiditatem et ex medicamentis est

Ed. Chart. XIII. [350.] Ed. Bas. II. (167.)

στικῶν φαρμάκων, ἀντὶ αὐτοῦ δὲ χρῆσθαι πάρεστι σποδίῳ τε καὶ πομφόλυγι.

[Περὶ τῶν ὑπὸ Ἀπολλωνίου γεγραμμένων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων πρὸς ἀχῶρας.] Ἔγραψεν ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων πρὸς ἀχῶρας πρῶτον μὲν ὧδέ πως κατὰ λέξιν· ῥοδίνῳ ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν ἔγχριε. δεύτερον δ' ἐπ' αὐτῷ τεύτλου χυλῷ παραπλησίως. καὶ τρίτον ἐπ' αὐτοῖς χελώνης αἵματι χρῶ τὸν αὐτὸν τρόπον. τέταρτον δὲ δαφνίνῳ ἐλαίῳ χρῖε τὴν κεφαλήν. καὶ πέμπτον κροκίνῳ μύρῳ χρῖε παραπλησίως. τούτων δὲ τὸ πρῶτον γεγραμμένον ἀσθενέστατόν ἐστιν ἐπὶ παιδίων καὶ γυναικῶν ἁπαλοσάρκων, ἀρχομένῳ τῷ παθήματι χρήσιμον ὄν· καὶ γὰρ πέττει καὶ διαφορεῖ καὶ ἀποκρούεται, πάντα μετρίως ποιοῦν. τὸ δὲ δεύτερον, ἔνθα τὸ τοῦ τεύτλου χυλῷ χρῆσθαι συμβουλεύειν δραστικώτερον μέν ἐστι τοῦ ῥοδίνου, διαφορητικῆς ὑπάρχον δυνάμεως, οὐ μὴν πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς κατεσκευασμένους ἀχῶρας ἁρμόττειν δυνάμενον. τὸ δὲ τῆς χελώνης αἷμα περίεργόν ἐστι καὶ οὐδ' ἐπεχείρησά ποτε πειραθῆναι αὐτοῦ. τὸ δ'

emplasticis, pro ea autem uti possumus cinerula et pompholyge.

[*De iis quae Apollonius in primo de facile parabilibus ad achoras scripsit.*] Apollonius in primo de facile parabilibus ad achoras primum quidem sic scripsit. Rosaceo oleo caput illine. Deinde post hoc betae succum similiter illine. Tertium deinceps testudinis sanguinem eodem modo adhibe. Quartum laurino oleo caput illine. Et quintum crocinum unguentum inunge eodem modo. Ex his sane primum imbecillimum est, pueris et mulierculis tenerae carnis in principio affectionis utile existens, concoquit enim et discutit ac repellit, eaque omnia moderate facit. Secundum vero, ubi betae succo uti consuluit, efficacius quidem est rosaceo discussoriam vim habens, non tamen ad fortes ac jam obfirmatos achoras sufficit. At vero testudinis sanguis curiosum et supervacaneum est medicamentum, neque unquam tentavi ejus periculum facere. Quod vero deinceps

ἐφεξῆς γεγραμμένον τὸ δάφνινον ἰσχυρῶς θερμαίνει καὶ διαφορεῖ. κεκενωμένου δὲ δεῖται τοῦ τε σώματος ὅλου καὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς διαφορῆσαι τοὺς ἐργαζομένους τὸν ἀχῶρα χυμούς. τὸ δὲ κρόκινον μύρον ἔχει τι καὶ διαφορητικὸν καὶ στυπτικὸν καὶ πεπτικόν. [351] ἰσχυρότερα δὲ τὰ τρία τῆς ῥοδίνου φύσεώς ἐστιν. ἐκ τῶν οὖν ἐπ' ἐκείνῳ λεγομένων καὶ περὶ τούτων ἔνεστι λογίζεσθαι. ἐπὶ τούτοις ἑξῆς γέγραπται κατὰ λέξιν οὕτως. ταύρου οὔρῳ ἀπόσμα, εἶτ' ἐφεξῆς τόδε, (168) ποιεῖ καὶ καμήλου οὖρον τούτῳ παραπλήσιον. χρηστέον δ' ἂν εἴη τούτοις, φησὶν, ἐφ' ἡμέρας πλείους. ἀλλ' ἔγωγε φαίην ἂν πρὸς αὐτὸν οὐχ ὅπως ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἀλλ' οὐδεμιᾷ μόνῃ δύναιτο ἂν ἀνασχέσθαι καθάριος ἄνθρωπος ἐπιχεομένου αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς οὔρου οὐδενὸς ζώου τοιούτου, καὶ ταῦτα ἐπὶ παθήματος οὕτω μικροῦ καὶ ῥᾳδίως ἰαθῆναι δυναμένου. δὶς γάρ τοι κᾂν διὰ πασῶν ἐστι, τὸ δὴ λεγόμενον τοῦτο, ῥοδίνῳ τε χρῆσθαι, βραχυτάτην ἔχοντι δύναμιν, ὡς πρὸς τὸ προκείμενον σύμπτωμα, καὶ ταύρου καὶ καμήλου τῷ οὔρῳ, δριμυτάτοις τε καὶ χαλεπωτάτοις καὶ ἀηδεστάτοις οὖσιν. ἐφεξῆς δὲ τούτοις γέγρα-

fcriptum eft, laurinum, fortiter calefacit et difcutit, opusque habet corporis totius et capitis evacuatione, quo difcutiat humores achoras facientes. Crocinum deinde unguentum difcufforium quiddam habet et aftringens et concoctorium, atque ea tria fortiora in ipfo funt quam in rofacei natura; ex eis igitur quae de illo dicta funt etiam de hoc ratiocinari licet. Poft haec autem ipfius verbis ita fcriptum eft. Tauri urinam affrica, deinde fequitur, facit et cameli urina eodem modo, utendum autem eis, inquit, ad plures dies. Verum ego utique dixerim ad ipfum non effe quod ad multos dies, fed ne ad unum quidem purus homo tolerare queat ut illius alicujus ejusmodi animalis urina capiti affundatur, praefertim in affectione adeo parva et quae facile curari poteft. Bis enim per omnia, quod dicitur, diftans eft rofaceo videlicet uti, quod penitus exiguam habet ad propofitum fymptoma facultatem, et tauri ac cameli urina, quae acerrimae graviffimaeque et penitus injucundae exi-

πται τοιοῦτόν τι φάρμακον αὐτοῖς ὀνόμασι, πιτύρων χοίνικος τὸ S''. βρέξας ἐν ὕδατος κοτύλαις δύο, μετὰ δὲ ταῦτα τρίψας καὶ διηθήσας τὸν χυλὸν ἕψησον μετὰ ὄξους ἡμικοτυλίου, μέχρις οὗ γλοιοῦ πάχος λάβῃ, καὶ τούτῳ τὴν κεφαλὴν ἀπόσμα, εἶτα κλύζε ὕδατι ἢ τεύτλου ἐναφεψημένου ἢ τήλεως ἢ θέρμων, χρίσματι δὲ χρῶ ἰρίνου μύρου ὑποστάθμῃ. τοῦτο τὸ φάρμακον διαφορητικόν ἐστιν ἀδήκτως, ἐκ τῶν καλουμένων ῥυπτικῶν συγκείμενον. τοιαύτης γάρ ἐστι δυνάμεως τό τε πίτυρον καὶ τὸ τεῦτλον καὶ οἱ θέρμοι. διαφορητικὸν δὲ μετὰ τοῦ θερμαίνειν μὴ σφοδρῶς ἡ τῆλις. ἐκ τούτου δὲ τοῦ γένους ἐστὶ καὶ ἡ τοῦ ἰρίνου μύρου ὑποστάθμη. περὶ δὲ τῆς τοῦ ὄξους δυνάμεως εἴρηται καὶ πρόσθεν, ὡς ἐπιτήδειόν ἐστιν εἰς τὸ τῶν ἀχώρων πάθος. χρηστέον οὖν ὡς ἐπιτηδειοτάτῳ καὶ δραστικωτάτῳ φαρμάκῳ. ἄλλο μετὰ τοῦτο φάρμακον γέγραπται ὑπὸ Ἀπολλωνίου κατὰ λέξιν οὕτως. σικύου ἀγρίου ῥίζας ἀφεψήσας τῷ χυλῷ ἀπόσμα. ἐμάθομεν δὲ ὅτι διαφορητικῆς ἱκανῶς ἐστι δυνάμεως ἡ τοῦ σικύου ῥίζα καὶ μετὰ τοῦτο γέγραπται τόδε τὸ

fiunt. Deinceps vero tale quoddam medicamentum his verbis fcriptum eft.. Furfurum choenicem medium in aquae heminis duabus madefacito, pofteaque terito ac fuccum excolato, cumque media aceti hemina ad limi fpiffitudinem coquito, et ex eo caput fricato, deinde aqua in qua beta aut foenumgraecum aut lupini cocti fint abluito. Unguento autem utitor faece irini. Hoc medicamentum difcufforium eft citra mordacitatem, ex repurgantibus atque extergentibus appellatis compofitum. Ejusmodi enim facultatis funt furfur, beta et lupini, difcutit autem fimulque calefacit non vehementer foenumgraecum, ex eo autem genere eft et irini unguenti faex. De aceti vero facultate antea quoque dictum eft quod aptum fit ad achorum affectionem, quare hoc ut convenientiffimo et efficaciffimo medicamento utendum eft. Aliud deinde poft hoc medicamentum fcriptum eft ab Apollonio his verbis. Cucumeris filveftris radices decoquito et fuccum affricato. Didicimus autem cucumeris radicem plurimum difcutientis facultatis effe. Et poftea hoc medicamen-

φάρμακον. γῆς κιμωλίας θείου ἀπύρου ἴσον τρίψας μετὰ ὄξους ἐν βαλανείῳ ἀπόσμα καὶ θερμῷ ὕδατι ἔκπλυνε. τούτῳ καὶ καταχρίειν δεῖ τῷ φαρμάκῳ, οὐ μόνον, ὡς εἶπεν, ἐν βαλανείῳ χρῆσθαι, πάσας γὰρ ἔχει τὰς δυνάμεις ὧν δεῖται τὸ πάθος, τοῦ μὲν ὄξους ἔχοντος αὐτὰς ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται, μόνου δὲ τοῦ θείου περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ἐκθερμαίνειν τε καὶ διαφορεῖν δυναμένου, διὸ καλῶς αὐτῷ τὴν κιμωλίαν ἔμιξεν, εἰς συμμετρίαν κράσεως ἄγων τὸ ἐξ ἀμφοῖν συγκείμενον. τὸ δὲ μετὰ τοῦτο φάρμακον, ἔνθα φησὶ, μαλάχην ξηράνας καὶ κόψας εἰς οὖρον κατάπασον καὶ ἀπόσμα, μέμφομαι καθόσον ἐμεμψάμην καὶ πρόσθεν τὴν τοῦ οὔρου χρῆσιν, εἰ καὶ τήν γε δύναμιν αὐτοῦ κἀγὼ φαίην ἂν ἁρμόττειν τῷ πάθει. τὸ δὲ ἐφεξῆς γεγραμμένον, ἐν ᾧ φησιν, συκῆς φύλλα ἑψήσας ἐν ὕδατι καὶ ἐξαιθριάσας τὸ ὕδωρ καὶ τρύγα ὀπτὴν ἐμβαλὼν εἰς αὐτὸ ἀπόσμα, μετὰ δὲ ταῦτα ἔκκλυζε ῥύμμασι τὴν τρίχα, δριμὺ ποιεῖ τὸ ῥύμμα, μέχρι μὲν τῆς ἐν βαλανείῳ χρίσεως οὐ δυνάμενον ἐρεθίσαι σφοδρῶς τὸν ἀχῶρα, καὶ μάλιστα ἂν κατακλύζῃ τις ἐφεξῆς ὡς ἐκ-

tum fcriptum eft. Terrae cimoliae, fulphuris vivi par pondus cum aceto terito et in balneo affricato calidaque abluito. Hoc illinire etiam convenit medicamentum non folum, ut dixit in balneo adhibere, omnes enim habet facultates, quibus affectio indiget, aceto quidem ipfas habente, velut antea eft dictum. Solum vero fulfur ulterius quam convenit calefacere et difcutere poteft, quapropter cimoliam ei admifcuit, quae compofitionem ex utroque ad moderatam temperiem reducit. Caeterum quod fequitur medicamentum, ubi inquit malvam exiccatam et tufam in urinam infpergito ac affricato, reprehendo in quantum etiam fuperius urinae ufum deteftatus fum, etiam fi facultatem ejus affectioni convenire non negaverim. At quod deinceps fcriptum eft, in quo ait, fici folia in aqua coquito et aquam infolato, injectaque in ipfam faece ufta affricato, poft haec vero repurgantibus pilos eluito, acre valde hoc exterforium medicamentum eft, quod fi in balneo tantum adhibeatur, non vehementer valet achoras irritare, praefertim fi quis

λευσε, τουτέστιν ὕδατι γλυκεῖ καταντλήσει τὴν κεφαλὴν, ἐπιχρίστῳ δὲ χρῆσθαι τοιούτῳ φαρμάκῳ σφαλερόν. ἔστι γὰρ ἱκανῶς δριμὺ φάρμακον ἡ κεκαυμένη τρὺξ, ὡς ἐδείχθη ἐν τῷ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως. τὸ δ' ἐφεξῆς φάρμακον ἀσφαλῆ τε τὴν χρῆσιν ἔχει καὶ χρῷτο ἄν τις αὐτῷ θαῤῥῶν ἐκ λιθαργύρου καὶ δαφνίνου συγκειμένῳ. θαυμάζω δέ πως, ὡς ὅμοιον τῷ δαφνίνῳ μίγνυσι τὸ ἔλαιον ὡδί πως γράφων. [352] λιθαργύρῳ λείῳ μετ' ἐλαίου λευκοῦ ἢ δαφνίνου προλούσας θερμῷ περίχριε. πάμπολυ γὰρ ἀπολείπεται τῆς τοῦ δαφνίνου δυνάμεως τὸ κοινὸν τοῦτο ἔλαιον, ὃ κέκληκε λευκὸν, ἀντιδιορίζων αὐτὸ τοῦ δαφνίνου. καὶ τὸ μετ' αὐτὸ δὲ γεγραμμένον ὁμοίαν ἔχει τὴν ἀτοπίαν· ἀντὶ μὲν γὰρ τῆς λιθαργύρου ψιμμυθίῳ χρῆται, δεύει δ' αὐτὸ μυρσίνῳ ἢ δαφνίνῳ, παμπόλλην ἔχουσι διαφορὰν φαρμάκοις. τὸ μὲν γὰρ ἀποκρουστικόν ἐστι, τὸ δὲ ἱκανῶς θερμαίνει καὶ διαφορεῖ. καὶ χρεία δηλονότι τοῦ μὲν ἀποκρουστικοῦ καταρχάς ἐστι, τοῦ δὲ διαφορητικοῦ στηριχθέντος ἤδη τοῦ τὸν

ut ipse deinceps jubet proluat, hoc eft ex aqua dulci caput perfundat. Ad illitum vero ejusmodi medicamento uti periculosum eft, eft enim plurimum acre medicamentum faex usta, quemadmodum in libris de simplicium medicamentorum facultate commonstratum eft. Quod vero sequitur medicamentum securum usum habet, eoque confidenter quis utetur ex spuma argenti laurinoque composito. Miror autem quomodo ut laurino simile, oleum simplex admiscet, sic quodammodo scribens. Argenti spumam cum oleo albo aut laurino tritam, ubi calida praelaveris, circumlinito, longe enim deficit a laurini facultate oleum commune, quod album appellavit e regione ipsum a laurino distinguens. Quin et quod post hoc scriptum eft consimilem habet absurditatem. Pro spuma enim argenti cerussa utitur, diluit autem ipsam myrteo aut laurino, quum multam omnino differentiam haec medicamenta habeant, alterum enim repulsorium eft, alterum vero plurimum calefacit et discutit. Usus que eorum eft, repulsorii quidem in principio, discussorii vero ubi humor, qui achoras generat, jam eft

ἀχῶρα γεννῶντος χυμοῦ. καὶ τὰ τοῦ κυνοσβάτου δὲ φύλλα, ὧν ἐφεξῆς μέμνηται κόπτειν καὶ χυλίζειν κελεύων, εἶτα ἐλαίῳ μιγνύειν, ἀσθενές ἐστι φάρμακον. ἀρχομένῳ δὲ τῷ πάθει μόνον ἐπιτήδειον, ὡς ἂν τοῦ κυνοσβάτου στύφοντος. τοιοῦτον δ' ἐστὶ φάρμακον καὶ ἡ μολύβδαινα μετὰ ψιμμυθίου φυραθεῖσα οἴνῳ, μέχρι συστάσεως ὡς καταχριστον γίγνεσθαι φάρμακον. ἐναντίας δὲ τοῖς εἰρημένοις δυνάμεώς ἐστιν, ὧν ὁμοτίμως μέμνηται, μηδένα προσθεὶς διορισμὸν, τό τε διὰ τοῦ καρδάμου καὶ τὸ διὰ τῆς σκίλλης. γράφει δὲ περὶ μὲν τοῦ προτέρου κατὰ λέξιν οὕτως. καρδάμου καὶ ἁλὸς ἴσον στέατι χηνείῳ μίξας καὶ λεάνας χρῶ. περὶ δὲ τοῦ δευτέρου κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. σκίλλαν εἰς κάμινον ἐγκρύψας, ὥσπερ κολοκύνθην, ὅταν μαλακὴ γένηται, ἐξίπωσον, εἶτα μίξας τῷ χυλῷ ἔλαιον μὴ πολὺ χρῖε. εὔδηλον δ' ὅτι πολὺ τούτου σφοδρότερόν ἐστι τὸ διὰ τοῦ καρδάμου σκευαζόμενον. ὃ δὲ ἐφεξῆς γράφει τῶν παρηγορικωτέρων ἐστὶ φαρμάκων, εἰ μὲν ὀδύνη τις εἴη σφοδρὰ περὶ τὸν ἀχῶρα, μέχρι τοῦ παρηγορῆσαι προσηκόντως παραλαμβανόμενον. εἰ δὲ διαφορῆσαι

firmatus. Amplius autem deinceps, quum rubi canini folia contundere et exuccare jubet, deindeque oleo miſcere, imbecille eſt medicamentum et incipienti affectioni ſolummodo aptum, utpote quum rubus caninus aſtringat. Tale medicamentum eſt etiam plumbago cum ceruſſa vino ſubacta, usquequo ad compagem quae illini queat redigantur. Porro contrariae praedictis facultatis ſunt, quorum aequaliter nulla diſtinctione appoſita meminit, id videlicet quod ex naſturtio et quod ex ſcilla conſtat: de priore quidem haec verba tradens, Naſturtii et ſalis parem modum adipi anſerino admiſceto, terito ac utitor: de altero vero ſic ſcribens, Scillam in fornace velut cucurbitam cinere obruito, quumque mollis fiet, exprimito, deinde ad ſuccum oleo non multo admixto illinito. Manifeſtum vero eſt, multo vehementius eſſe quam hoc quod ex naſturtio apparatur. Quod vero deinceps tradit, ex mitigatoriorum medicamentorum genere eſt, quod ubi dolor quispiam vehemens circa achoras exiſtit, donec eum leniat, convenienter adhibetur, ſi vero

σκληρὸν καὶ κεχρονισμένον ἀχῶρα βουλόμεθα, παντάπασιν ἀσθενές. ἔγραψε δὲ ὁ Ἀπολλώνιος ὡδί πως περὶ αὐτοῦ. κοτύλην ἐλαίου χαριεστάτου ἐγχέας εἰς μολυβδίνην θυίαν καὶ δοίδυκα λαβὼν μολύβδινον τρῖβε μέχρις οὗ παχὺ ποιήσεις καὶ ὑπομελαῖνον, εἶτα χωρὶς τρίψας λιθαργύρου λίτραν μίαν καὶ ψιμμυθίου τὸ ἴσον μῖξον εἰς τὸ ἔλαιον, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν κεφαλὴν ἐκκλύσας καὶ ξηράνας ἔγχρισον τὸ φάρμακον οὐ δι' ἐλαίου ψιλοῦ, ἀλλὰ ποτὲ μὲν διὰ ῥοδίνου, ποτὲ δὲ διὰ μυρσίνου κατασκευάσας, ἐπί τε τῶν ἐν ἕδρᾳ στολίδων καὶ ῥήξεων καὶ τῶν ἑλκῶν τῶν ὀδυνωμένων ἕξεις ἄριστον, ὅσα τ' ἄλλα παροξύνονται, τῶν ἰσχυροτέρων φαρμάκων προσφερομένων. ἄκρως γὰρ ταῦτα παρηγορεῖ, κᾂν φαγεδαινικὰ κᾂν καρκινώδη κᾂν ὁπωσοῦν ἔχοντά τι κακόηθες ὑπάρχῃ. οὔκουν ἐχρῆν αὐτοῦ τὴν σκευασίαν γεγραφέναι νῦν, ἀλλ' ὡς ἐγὼ πρόσθεν εἶπον, αὔταρκες ἦν φάναι παρηγορεῖσθαι τοὺς ὀδυνώδεις ἀχῶρας τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις. κοινὸν γὰρ τοῦτο ἐπὶ πάντων ἐστὶ τῶν ὀδυνωμένων, ἰδίως δὲ ποι-

duros et inveteratos achoras difcutere velimus, omnino imbecille eft. Scripfit autem in hunc modum de eo Apollonius. Olei quam optimi heminam in pilam plumbeam infundito et plumbeo piftillo terito, donec craffum et fubnigrum reddatur, deinde feorfum fpumae argenti lib. unam et ceruffae tantundem terito, oleoque admifceto. Poftea vero eloto et ficcato capite, medicamentum illinito. Neque vero ex fimplici tantum oleo, fed quandoque rofaceo, quandoque myrteo apparabis et ad rugas ani intumefcentes rimasque ac fiffuras fedis, ad ulceraque dolentia omniaque alia, quae ex fortiorum medicamentorum ufu exacerbata funt, optimum medicamentum habebis. Egregie enim ea lenit, etiam fi ferpendo exedentia, aut etiam cancrofa aut quomodocunque maligna exiftant. Nequaquam igitur ejus compofitionem nunc fcribere oportuit, fed quemadmodum ego antea dixi, fufficiebat illud dicere, quod dolorifici achores ejusmodi medicamentis mitigantur, commune enim hoc eft in omnibus dolore affectis, proprie autem faciens ad acho-

οὖν ἐπὶ τῶν ἀχώρων. ἔγραψε δὲ ἐφεξῆς φάρμακον τοιοῦτον. ♃ λιθαργύρου < η'. πηγάνου τῶν ἁπαλῶν φύλλων < ε'. ἐλαίου δραχμὰς η'. ὄξους κοτύλης τέταρτον, τρίψας ἐν τῷ αὐτῷ τὴν κεφαλὴν κατάχριε. τοῦτο τὸ φάρμακον ἱκανὴν ἡμῖν δέδωκε πεῖραν. παραπλήσιον δὲ αὐτῷ τὴν δύναμίν ἐστι καὶ τὸ γεγραμμένον ὑπ' αὐτοῦ ἐφεξῆς κατὰ τήνδε τὴν συμμετρίαν. ♃ ψιμμυθίου δραχμὰς στ'. λιθαργύρου δραχμὰς δ'. κηροῦ τὸ ἴσον, θείου δραχμὰς στ'. ἐλαίου ῥοδίνου ἢ μυρσίνου τὸ ἱκανὸν, ὥστε κηρωτὴν ὑγροτέραν ποιῆσαι. τὰ ξηρὰ τῇ κηρωτῇ μῖξον καὶ τὴν κεφαλὴν ἔγχριε. τοῦτο δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι ἐξανθήματα σφόδρα χρήσιμόν ἐστιν, ὥστε ἀληθῶς καὶ τοῦτο γέγραπται τῷ Ἀπολλωνίῳ. [353] καὶ τὸ μετ' αὐτὸ δὲ διαφορητικὸν ἱκανῶς ἐστιν, ὡς ἂν ἀφρὸν ἔχων τοῦ (169) νίτρου πολλὸν, ὡς εἴ γε μὴ τῷ πλήθει τοῦ ἐλαίου ἐκεκόλαστο, δριμύτερον ἂν ἦν ἢ προσήκει. βούλεται γὰρ ἑνὶ μέρει τῆς λιθαργύρου πενταπλάσιον ἀφροῦ νίτρου μιχθῆναι καὶ τούτοις τριβομένοις παραχεῖσθαι κατ' ὀλίγον ἔλαιον, ἄχρι συστάσεως εἰς ἔγχρισιν ἐπιτήδειον.

ras. Deinceps autem tale medicamentum fcripfit. ♃ Spumae argenti ℨ octo, foliorum rutae tenerorum ℨ v, olei ℨ octo, aceti heminae quartam partem, fimul trita capiti illinito. Hoc fane medicamentum multo ufu habemus exploratum. Propinquum autem ipfi facultate eft id, quod confequenter ab eo eft confcriptum juxta hanc commenfurationem. ♃ Ceruffae ℨ vj, fpumae argenti ℨ iiij, cerae tantundem, fulphuris ℨ vj, olei rofacei aut myrtei, quod fatis eft, ut ceratum liquidum fiat, arida cum cerato committito, caputque inde illinito. Hoc autem et ad omnes in toto corpore eruptiones vehementer commodum eft, ut rite fit ab Apollonio confcriptum. Quin et quod poftea fequitur plurimum difcufforium eft, ut quod fpumam nitri habeat multam, adeo ut, nifi olei multitudine caftigetur, acrius fit quam convenit. Jubet autem ad unam fpumae argenti partem quintuplum fpumae nitri admifceri, hisque dum teruntur paulatim oleum affundi, donec ad confiftentiam illitioni aptam redigantur.

[Περὶ τῶν ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένων φαρμάκων πρὸς ἀχῶρας.] Ἐν μὲν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασι τὰς καθόλου δυνάμεις τῶν ὠφελούντων ἕκαστον πάθος εἰπὼν ὀλίγων ἐμνημόνευσα παραδειγμάτων ἀφωρισμένης ὕλης, ἀναβαλλόμενος ἐνταῦθα τὸ πλῆθος ἁπάντων αὐτῶν διελθεῖν. ἐν δὲ τῷ νῦν ἐνεστῶτι λόγῳ πάντα μὲν ὅσα πᾶσι γέγραπται φάρμακα μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. ὅσα δὲ τοῖς ἐνδόξοις περὶ τὴν ἐμπειρίαν αὐτῶν ἄμεινον ἐφάνη σοι πάντ᾽ ἐπελθεῖν, ἵνα καὶ τὰ πλησίον ἀλλήλων πάντῃ μὲν δοκοῦντα εἶναι τὰ αὐτὰ, βραχὺ δέ τι παραλλάττοντα κατὰ τὴν συσταθμίαν ἢ τὴν σκευασίαν ἱστορήσαντες οἱ τοῖσδε τοῖς γράμμασιν ὁμιλοῦντες ἐκεῖνα μάλιστα σκευάζωσιν ὧν τῆς ὕλης εὐποροῦσιν. ἐνίοτε γὰρ ἢ οὐδ᾽ ὅλως εὑρίσκομέν τινα τῶν μιγνυμένων ἢ τοιαῦτα εὑρίσκομεν, ὡς μὴ θαῤῥεῖν ἐμβαλεῖν αὐτά. τούτου δὲ χρὴ μάλιστα πεφροντικέναι κατὰ πάσας τὰς σκευασίας τῶν φαρμάκων, ὡς ἀκμαῖα καὶ δόκιμα πάντα εἶναι τὰ μιγνύμενα. διὰ τοῦτο οὖν ἤδη καὶ τῶν Κρίτωνος μνη-

[*De iis quae Crito ad achoras medicamentis scripsit.*] In methodo de curandis morbis universales facultates medicamentorum ad singulos morbos recensui, verum paucorum definitae materiae exemplorum mentionem feci, rejecta illic multitudinis ipsorum commemoratione. At vero in praesenti, quam nunc in manibus habemus tractatione omnia quidem, quae omnes medicamenta scripserunt, longum fuerit recensere. Quae vero a probatis medicis per experientiam tradita sunt, ea omnia visum est mihi conducibilius enumerare, quo etiam inter se propinqua et quae omnino eadem apparent, paululum vero juxta quantitatem aut praeparationem evariant ij, qui in his scriptis versantur, cognoscant, eaque maxime praeparent quorum materiae in promptu habentur. Contingit enim aliquando ut aut in totum ea, quae in compositionem miscentur non reperiamus, aut talia reperiamus, ut ipsa injicere non audeamus. Caeterum ejus maxime in componendis pharmacis cura habenda est, ut bona intergraque et in vigore sint omnia quae admiscentur. Ob id igitur etiam jam omnium, quae Crito

μονεύσω πάντων, ἐπιμελέστερόν μοι δοκοῦντος πεπραγματεῦσθαι τὴν τῶν ἀχώρων θεραπείαν. εἰς πέντε γοῦν ἔτεμε λόγους τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν, ὧν τοῦ πρώτου κἀγὼ μνημονεύσω.

Ὁ ΠΡΩΤΟΣ λόγος τοῦ Κρίτωνος ἐπὶ τῇ τῶν ἀχώρων θεραπείᾳ. γράφει τοίνυν αὐτοῖς ὀνόμασιν ὁ Κρίτων οὕτως. πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς συμβαίνοντας ἄχωρας. γίγνονται δὲ οὗτοι τὰ πολλὰ πιτυριάσεως προηγησαμένης καὶ σχεδὸν ψωριάσεως, ἐς τὴν ἀρχὴν χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. πρὸς ἄχωρας προσφάτους. κόλλῃ τεκτονικῇ σὺν ὕδατι ἑψηθείσῃ κατάχριε. ἄλλο. μήκωνος ἀγρίας καὶ ὑοσκυάμου φύλλα μετ' ἐλαίου κατάπλασσε. ἄλλο. συκῆς ἀκρέμονας ἢ τῶν φύλλων τὰ ἁπαλὰ τρίψας μεθ' ὕδατος κατάπλαττε, χρονίων δὲ ὄντων τρῖβε μετ' ὄξους. ἄλλο. καρύων πικρῶν τὰ ἐντὸς εἰς ὕδωρ χλιαρὸν ἐμβαλὼν καὶ ἐκλεπίσας, τρῖβε μετ' ὕδατος, καὶ ποιήσας κηρωτῆς τὸ πάχος ἐπιτίθει προξυρήσας. ἐπὶ δὲ τῶν κεχρονισμένων ἄνιε μετ' ὄξους. ἄλλο. σκωρίας σιδήρου καὶ ῥόδων τὸ ἴσον τρίψας μετ' οἴνου ἐπιτίθει. ἔνιοι δὲ τρίψαντες ἀναλαμβάνουσι κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου.

tradidit mentionem faciam, nam is fane diligentius achorum curam tractaffe mihi videtur. In quinque itaque fermones doctrinam de ipfis diftinxit, quorum primum et ipfe recenfebo.

PRIMVS Critonis fermo de achorum curatione. Scribit itaque Crito haec verba: Ad achoras in capite contingentes, qui plerumque furfuribus praecedentibus fiunt et ferme etiam fcabie, in principio fubfcriptis compofitionibus utemur. *Ad achoras recentes.* Gluten fabrile aqua coctum obline. *Aliud.* Papaveris filveftris et hyofcyami folia cum oleo emplaftri more appone. *Aliud.* Fici fylveftris virgulta aut folia tenera trita cum aqua imponito. In inveteratis vero cum aceto terito. *Aliud.* Nucum amararum nucleos in aquam tepidam injectos et decorticatos cum aqua terito et cerati craffitudine praerafis imponito. In inveteratis cum aceto diluito. *Aliud.* Recrementi ferri et rofarum par pondus cum vino terito et imponito. Quidam vero trita cerato rofaceo excepta adhibent.

ΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ λόγον ἐπὶ τῷ τῶν ἀχώρων πάθει κατὰ τήνδε τὴν λέξιν ἔγραψε. περιτεινομένης δὲ τῆς ἐπιφανείας καὶ διὰ τοῦτο παρενοχλούσης χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. λιπαρὰ πρὸς ἀχῶρας, ψύδρακας, ἐκζέσματα, παρατρίμματα. ἔστι δὲ καὶ ἑδρικὴ ἀγαθή. ℞ λιθαργύρου < ν'. πηγάνου τῶν ἁπαλῶν φύλλων < κε'. ὄξει διαλύσας καὶ ῥοδίνῳ ἀναλαβὼν ἢ μυρσίνῳ ἐπίχριε πτερῷ. ἄλλη. ℞ λιθαργύρου < σ'. ψιμμυθίου < ρν'. πηγάνου < ρ'. σταφίδος ἀγρίας < κε'. ὄξους ξε γ'. μυρσίνου λίτρας γ'. τρῖβε κατὰ μέρος ἐπιβάλλων τὸ ὑγρὸν καὶ συντίθει, καθάπερ προείρηται. ἄλλη. ℞ ψιμμυθίου < ρν'. λιθαργύρου < ρ'. πηγάνου < ρ'. μυρσίνου ξε γ'. τρῖβε, κατὰ μέρος ἐπιβάλλων τὸ ὑγρόν. ἄλλη. ℞ ψιμμυθίου κεκαυμένου < ρ'. πηγάνου < ρ'. μάννης λιβάνου ἴσα, πίτυος φλοιοῦ < ν'. ἐλαίου μυρσίνου ξε β'. ὄξους τὸ ἴσον, συντίθει ὁμοίως. [354] ἄλλη. ℞ σκωρίας μολύβδου < ρ'. ἑλίκων ἀμπέλου < ρ'. λιβάνου < ρ'. σμύρνης καὶ ἀφρονίτρου τὸ ἴσον, ὄξους καὶ μυρσίνου ὅσον ἐξαρκεῖ.

SECUNDVM fermonem ad achorum affectionem his verbis confcripfit. Circumtenfa autem cute et ob id moleftiam inferente, fubjectis compofitionibus utendum eft. *Pinguis compofitio ad achoras, pfydracas, papulas fervidas, intertrigines; eft commoda quoque vitiis fedis.* ℞ Spumae argenti ʒ l. foliorum rutae tenerorum ʒ xxv, aceto diluito, et rofaceo aut myrteo excepta, cum penna illinito. *Alia.* ℞ Spumae argenti ʒ cc. cerufTae ʒ cl. rutae ʒ c. ftaphidis filveftris ʒ xxv, aceti fextarios iij, myrtei libras tres, particulatim fingula terito et affufo liquore, ut dictum eft, componito. *Alia.* ℞ CerufTae ʒ cl. fpumae argenti ʒ c. rutae ʒ c. myrtei fextarios tres, particulatim tritis aquam affundito. *Alia.* ℞ CerufTae uftae ʒ, centum, rutae ʒ c. mannae, thuris tantundem, corticis pinus ʒ l. olei myrtei fextarios ij, aceti tantundem, fimiliter componito. *Aliud* ℞ Recrementi plumbi ʒ c. pampinorum vitis ʒ c. thuris ʒ c. myrrhae et fpumae nitri tantundem, aceti et myrtei quantum fufficit.

ΕΝ ΔΕ ΤΩΙ ΤΡΙΤΩΙ τοιαῦτά φησιν. χρονιζούσης δὲ τῆς διαθέσεως χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις, εἶθ' ἑξῆς γράφει. Δαμοκράτειος πρὸς ἀχῶρας καθύγρους καὶ χρονίους. ℞ λαδάνου ∠ η'. ψιμμυθίου τὸ ἴσον, θείου ἀπύρου ∠ δ'. οἴνῳ καὶ μυρσίνῳ ἐλαίῳ χρῶ. ἄλλη. ℞ λιθαργύρου ∠ η'. ἑλίκων ἀμπέλου ∠ η'. ὑποκυστίδος χυλοῦ ∠ δ'. ἀφρονίτρου ∠ β'. κηκίδων ∠ γ'. ἢ β'. ὄξει καὶ μυρσίνῳ χρῶ. ἄλλη. ℞ σιδίων καὶ κηκίδων ἀκακίας κιῤῥᾶς, οἴνῳ τὰ σίδια καὶ τὰς κηκίδας ἐμβρέξας ἕψε, τὴν δ' ἀκακίαν οἴνῳ διαλύσας ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς λειωθεῖσιν ἐπιμελῶς, καὶ ὅτε εὖ ἔχῃ, ἀναλάμβανε μυρσίνῳ. ἄλλη. ℞ λιθαργύρου, ψιμμυθίου, ὑοσκυάμου, μίσυος, κωνείου ἀκρεμόνων ἴσον κεκαυμένου λιβάνου, ἀκρεμόνων ἐλαίας ἴσον ἀναλάμβανε ὄξει καὶ σχινίνῳ ἐλαίῳ καὶ χρῶ. ἄλλη σφόδρα καλή. ℞ ψιμμυθίου κεκαυμένου ∠ η'. λιθαργύρου ∠ η'. χαλκάνθου ∠ δ'. ῥοῦ ἐρυθροῦ ∠ δ'. θείου ἀπύρου ∠ β'. ὀπίου ∠ β'. σμύρνης ∠ β'. ὄξει καὶ σχινίνῳ ἐλαίῳ.

IN TERTIO autem haec tradit. At ubi affectio inveterata fuerit, fubfcriptis compofitionibus utendum eft. Et deinceps ita fcribit. *Damocratica compofitio ad achoras humidos et inveteratos.* ℞ Ladani ʒ octo, ceruffae tantundem, fulfuris vivi ʒ quatuor, vino et myrteo oleo fubactis utitor. *Alia.* ℞ Spumae argenti ʒ octo, pampinorum vitis ʒ octo, fucci hypocyftidis ʒ quatuor, fpumae nitri ʒ ij, gallarum ʒ tres aut ij, ex aceto et myrteo adhibe. *Alia.* ℞ Malicorii, gallarum, acaciae fulvae tantundem, malicorium et gallas vino macerata coquito, acaciam vero vino dilutam reliquis probe tritis adjicito, cumque recte omnia comparata fuerint, myrteo excipito. *Alia.* ℞ Spumae argenti, ceruffae, hyofcyami, mifyos ufti, ramulorum cicutae aequales portiones, thuris ufti, ramulorum oleae tantundem, aceto et oleo lentifcino exceptis utere. *Alia valde commoda.* ℞ Ceruffae uftae ʒ octo, fpumae argenti ʒ octo, atramenti futorii ʒ quatuor, rhois rubri ʒ quatuor, fulfuris vivi ʒ ij, opii ʒ ij, myrrhae ʒ ij, aceto et lentifcino oleo excipe.

Ed. Chart. XIII. [354.] Ed. Baf. II. (169.)

ΤΟΝ ΔΕ ΤΕΤΑΡΤΟΝ λόγον ἐπὶ τῇ τῶν ἀχώρων θεραπείᾳ κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν. ἐπεὶ δὲ τῶν ἀναγεγραμμένων πρὸς ἀχῶρας τὰ πολλὰ ξηραίνει τε καὶ μᾶλλον ὀδύνην ἐπιφέρει, ἅτε δὴ περιτεινομένης τῆς ἐπιφανείας, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις, δι᾽ ὧν ἔνεστι χωρὶς ὀδύνης κατορθοῦν. λευκὴ ἀνίκητος ποιοῦσα πρὸς ἀχῶρας καθύγρους καὶ δυσαπαλλάκτους, ποιεῖ καὶ πρὸς ἐκζέσματα καὶ παρατρίμματα. ℞ λιθαργύρου ∠ ρ΄. κηροῦ ∠ ρ΄. οἱ δὲ πεντήκοντα. ψιμμυθίου ∠ ρ΄. λιβάνου ∠ κε΄. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ ιστ΄. τερμινθίνης ∠ κε΄. πεπέρεως λευκοῦ ∠ γ΄. ἐλαίου ξε α΄. τὰ ξηρὰ κόπτε, ἔλαιον δὲ καὶ λιθάργυρον καὶ ψιμμύθιον εἰς καινὴν χύτραν ἐπ᾽ ἀνθράκων ἕψε. ὅταν δὲ μεταβάλλῃ, ἐπίβαλε κηρὸν καὶ ῥητίνην καὶ κίνει ἄχρις ἀμολύντου, εἶτα ἐπάρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ποσῶς ἐάσας ψυγῆναι ἐπίβαλε τὰ ξηρὰ καὶ εἰς θυίαν μετεράσας καὶ μαλάξας ἐπιμελῶς χρῶ ἐμπλάσσων εἰς ὀθόνιον καὶ λύων διὰ τρίτης. μᾶλλον δὲ ὠφελεῖ τὸ φάρμακον μιγνύμενον τῇ

QUARTUM vero fermonem de achoribus curandis hac verborum ferie confcripfit. Quando vero ex his, quae ad achoras fcripta funt, pleraque reficcant magisque dolorem inferunt, utpote cute in ipfis affectis circumtenfa, fubfcriptis compofitionibus utendum eft, per quas citra dolorem emendare licet. *Leuce emplaftrum album inexuperabile, faciens ad humidos achoras et qui aegre tolli poffunt, facit et ad papulas fervidas et intertrigines.* ℞ Spumae argenti ℥ c. cerae ℥ c. alii quinquaginta habent, ceruffae ℥ c, thuris ℥ xxv, aluminis fciffi ℥ xvj, terebinthinae ℥ xxv, piperis albi ℥ tres, olei fextarium unum, arida tundito. Oleum vero et argenti fpumam ac ceruffam in ollam novam conjecta ad prunas coquito, atque ubi mutationem acceperint, ceram et refinam addito, donec non inquinet amplius manus agitato, deinde ab igne ablatis et quodammodo refrigeratis, arida adjicito et in pilam translata diligenter emollito. Utitor autem in linteolum impactis, folvitoque tertia die. Magis autem contulerit medicamentum

λεγομένῃ Πασίωνος μηλίνῃ, ὥστε δύο μὲν εἶναι μέρη τῆς ἀνικήτου, ἓν δὲ τῆς εἰρημένης Πασίωνος μηλίνης. ἄλλο. ℞ ψιμμυθίου < ρκ'. λιθαργύρου < π'. κηροῦ < κδ'. τερμινθίνης < ιβ'. μάννης < ιστ'. στυπτηρίας σχιστῆς < η'. ἐλαίου κοτύλας β'. συντίθει καθὼς προείρηται. μηλίνη Λευκίου ἀναξηραντικὴ παντὸς ῥεύματος, ποιοῦσα πρὸς ἀχῶρας χρονίους καὶ καθύγρους. ℞ κηροῦ δραχμὰς η'. σανδαράχης δραχμὰς δ'. στέατος μοσχείου δραχμὰς δ', τερμινθίνης δραχμὰς β'. λιβάνου < α'. σμύρνης δραχμὴν μίαν, στυπτηρίας σχιστῆς κεκαυμένης < α'. πίτυος φλοιοῦ δραχμὴν μίαν, ἐλαίου μυρσίνου τὸ ἀρκοῦν. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. ἄλλη μηλίνη Ὑγιεινοῦ ἀναξηραντικὴ παντὸς ῥεύματος. ℞ λιθαργύρου λίτραν μίαν, ψιμμυθίου λίτραν μίαν. ἁλὸς ὀρυκτοῦ λ' α'. στυπτηρίας σχιστῆς λίτρας S''. χαλκάνθου γο στ'. ἐλαίου ξε β'. ὄξους ξε α'. ἕψε ἔλαιον, ἅλας, ψιμμύθιον, λιθάργυρον, μέχρις ἀμολύντου. τὰ δὲ ξηρὰ κόψας, σήσας, ὄξει διαλύσας, ἐπίβαλε ψυχομένῳ τῷ φαρμάκῳ κατὰ μικρὸν ἐπιῤῥαίνων καὶ κινῶν συνεχῶς, εἶτα εἰς θυίαν μετε-

hoc, si cum melino emplastro Pasionis fuerit permixtum, ita ut *emplastri leuces* inexuperabilis partes duae, melini autem Pasionis una pars committantur. *Alia.* ℞ Cerussae ʒ cxx, spumae argenti ʒ lxxx, cerae ʒ xxiiij, terebinthinae ʒ xij, mannae ʒ xvj, aluminis scissilis ʒ viij, olei heminas ij, committe ut dictum est. *Melinum Leuci emplastrum, quod omnem fluxum resiccat faciens ad achoras inveteratos et humectos.* ℞ Cerae ʒ octo, sandarachae ʒ iiij, adipis vitulini ʒ iiij, terebinthinae ʒ ij, thuris ʒ j, myrrhae ʒ j, aluminis scissi usti ʒ j, corticis pinus ʒ j, olei myrtei, quod satis est, liquefacta cum aridis committito. *Aliud melinum Hygieni, resiccans omnem fluxum.* Spumae argenti libram j, cerussae lib. j, salis fossilis lib. j, aluminis scissi librae dimidium, atramenti sutorii sexuncem, olei sextarios ij, aceti sextarium j. Oleum, salem, cerussam, spumam argenti, donec non inquinent manus coquito, arida vero tusa, cribrata, acetoque diluta ad refrigeratum medicamentum addito paulatim adstillando ac assidue agitando,

ράσας καὶ μαλάξας ἐπιμελῶς, ἀνε(170)λόμενος χρῶ. ἡ τοῦ Θηβαίου πρὸς ἀχῶρας καθύγρους. ♃ λιθαργύρου ∠ μη'. ψιμμυθίου ∠ κδ'. [355] φλοιοῦ λιβάνου δραχμὰς ιβ'. κηκίδος ὀμφακίτιδος ∠ ιβ'. κηροῦ δραχμὰς η'. ῥητίνης τερμινθίνης δραχμὰς ιστ'. ἐλαίου κοτύλην α'. S''. συντίθει καθὰ προείρηται.

Ἄρχεται δὲ τοῦ πέμπτου λόγου περὶ τῶν ἀχώρων ὁ Κρίτων οὕτως. παρακμαζούσης δὲ τῆς διαθέσεως καὶ παντελῶς οὐλῆς γενομένης εἰς μετάθεσιν τῆς ὅλης διαθέσεως χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. εἶθ' ἑξῆς γράφει σμήγματα πλείω κατὰ τήνδε τὴν σύνθεσιν ἕκαστον. σμῆγμα πρὸς ἀχῶρας, πιτυριάσεις, τραχύτητας, ψωριάσεις. ♃ γῆς κιμωλίας λίτραν μίαν, νίτρου ἐρυθροῦ λίτραν α'. μυρυβαλάνου πιέσματος γο στ'. οἱ δὲ /Χ'. S''. σμύρνης δραχμὰς η'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς η'. νάρδου Κελτικῆς δραχμὰς δ'. κασίας δραχμὰς δ'. κόστου δραχμὰς δ'. κόψας σήσας ἀπόθου. ἡ χρῆσις ἐν βαλανείῳ. ἄλλο. ♃ νίτρου ἐρυθροῦ λίτρας δ'. κιμωλίας γῆς τὸ ἴσον, μυροβαλάνου πιέσματος λίτρας β'.

deinde in pilam translata, ac probe emollita tollito ac utitor. *Thebaei emplastrum ad achoras humidos.* ♃ Spumae argenti ʒ xlviij, cerussae ʒ xxiiij, corticis thuris ʒ xij, gallae omphacitidis ʒ xij, cerae ʒ octo, resinae terebinthinae ʒ xvj, olei sesquihemĭnam, componito, ut dictum est.

QUINTVM sermonem de achoribus Crito ita orditur. Caeterum in declinatione affectus et cicatrice persecte obducta, ad totius mali translationem subsequentibus compositionibus utendum est. Deinde smegmata plura scribit, unumquodque juxta hanc compositionis formam. *Smegma ad achoras, furfures, asperitates et scabies.* ♃ Terrae cimoliae lib. j, nitri rubri lib. j, expressionis nucis unguentariae sexuncem, alii lib. ß habent, myrrhae ʒ octo, piperis albi ʒ octo, nardi Celticae ʒ quatuor, casiae ʒ iiij, costi ʒ iiij, contusa et cribrata repone, ac utere in balneo. *Aliud.* ♃ Nitri rubri lib. iiij, terrae cimoliae tantundem,

κυπέρου λίτραν α΄. οἱ δὲ δ΄. δαφνίδων λίτραν α΄. ἴρεως ξηρᾶς λίτραν α΄. βρυωνίας ῥίζης, ἀλκυονίου, ἀμυγδάλων κεκαθαρμένων, κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου ἑκάστου λίτραν μίαν, συντίθει καθὰ προείρηται. ἄλλο. ℞ τρυγὸς οἴνου κεκαυμένης, ἣν Ῥωμαῖοι φέκλην καλοῦσιν λίτρας κδ΄. ὕδατος ὀμβρίου ξε κη΄. λιβανωτοῦ λίτρας β΄. γῆς Σαμίας λίτρας β΄. ἐλαίου Σαβίνου λίτρας δ΄. οἱ δὲ ξε δ΄. κηροῦ λίτρας γ΄. S΄΄. τὴν τρύγα καὶ τὸ ὕδωρ βαλὼν εἰς πίθον κεραμεοῦν ἀκόνιτον, ἔα βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας ζ΄. καὶ ἐπικίνει νάρθηκι τρὶς τῆς ἡμέρας, τῇ δὲ ἐπιούσῃ διαλύσας καὶ σακκίσας τὸ ὑγρὸν μετεράσας εἰς ἀγγεῖον χαλκοῦν γεγανωμένον καὶ θεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ, ἕψε λαμπροτέρῳ τῷ πυρὶ χρώμενος, καὶ ὅταν τὸ τρίτον ὑπολειφθῇ, ἐπίβαλε ἔλαιον καὶ κηρὸν καὶ πάλιν ἕψε πυρὶ χρώμενος μαλθακῷ. ὅταν δὲ τὰ ἐμβληθέντα τακῇ, ἐπίβαλε λειωθέντα λιβανωτὸν καὶ γῆν Σαμίαν καὶ ἀνακόψας μεταίρα εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον εὔτονον. τὰ γὰρ λεπτὰ ῥήγνυνται. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, περιαλείφων τοὺς πεπονθότας τό-

expressionis nucis unguentariae lib. ij, cyperi lib. j, alii iiij, baccarum lauri lib. j, iridis aridae lib. j, radicis bryoniae, alcyonii, amygdalarum repurgatarum, cornu cervini usti, singulorum libram unam, componito ut dictum est. *Aliud.* ℞ Faecis vini ustae, quam Romani faeculam appellant ℔ xxiiij, aquae pluvialis sextarios xlviij, thuris lib. ij, terrae Samiae lib. ij, olei Sabini lib. iij, alii sextarios iiij, cerae lib. iij, et dimidiam. Faecem et aquam in dolium figulinum non picatum conjecta ad dies vij, madescere sinito et ter in die cum ferula agitato. Sequenti deinde die dissolutum et sacco excolatum liquorem in vas aereum splendidum transferto et igni impositum coquito, luculentiore autem igne utaris: atque ubi tertia pars reliqua sit, oleum et ceram injice, rursusque ad lentum ignem decoque, postquam vero injecta fuerint liquefacta, thus et terram samiam trita addito, conquassato et in vitreum vas robustum transferto, tenuia enim rumpuntur. Usus autem tempore affectos locos

Ed. Chart. XIII. [355.] Ed. Baf. II. (170.)

πους καὶ ἀνατρίβων ἐπιμελῶς, ἀπονίπτεσθαι παραίνει. καλὸν μὲν ἐν βαλανείῳ· εἰ δὲ μὴ, κατ᾽ οἶκον. καὶ γὰρ χρήσιμόν ἐστι τὸ φάρμακον πρὸς πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ τραχύτητα καὶ ψωριάσεις καὶ λειχῆνας. ἄλλο. ℞ φέκλης λίτραν μίαν, ὕδατος ὀμβρίου ξε στ΄. λιβανωτοῦ λευκοῦ λίτρας β΄. μαστίχης λίτρας β΄. ἀλκυονίου λίτραν α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας β΄. γῆς Σαμίας λίτρας β΄. ἐλαίου ῥοδίνου λίτρας β΄. κηροῦ Τυῤῥηνικοῦ λευκοῦ λίτρας β΄. βρέχε τὴν τρύγα εἰς τὸ ὕδωρ, καθὰ προείρηται, κινῶν τρὶς τῆς ἡμέρας νάρθηκι εὐτόνως, ἔπειτα σακκίσας τὸ ὑγρὸν μετεράσας εἰς ἀγγεῖον γεγανωμένον καὶ θεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ, ἕψε εἰς ἡμίσειαν, εἶτα ἐπίβαλε τὰ τηκτὰ, καὶ ὅταν διαλυθῇ, κατάπλασσε λειότατον τὸ ἀλκυόνιον. ἔστω δέ σοι ἐν ἑτοίμῳ διαλυθέντα τῷ τῆς τρυγὸς ὕδατι καὶ λεανθέντα καλῶς, λιβανωτὸς, ἀμμωνιακὸν, μαστίχη, γῆ Σαμία, ὥστε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος, ταῦτα ἐπίπασσε, ἐπιβαλὼν καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς καὶ ἀνελόμενος χρῶ. ἄλλο διάσμυρνον ἐπικαλούμενον. τρυγὸς κεκαυμένης

circumlinens et diligenter confricans, abluere jube. Praeftaret quidem in balneo id facere, quod fi fieri nequeat, in domo abluatur. Commodum eft medicamentum ad omnes fordes, afperitatemque ac fcabiem cutis itemque ad impetigines. *Aliud.* ℞ Faecis vini uftae lib. j, aquae pluviae fextarios vj, thuris albi lib. ij, mafliches lib. ij, alcyonii lib. j, ammoniaci thymiamatis lib. ij, terrae Samiae lib. ij, olei rofacei lib. ij, cerae Tyrrhenicae albae lib. ij. Faecem in aqua, ut dictum eft, macerato ter fingulis diebus eum ferula ftrenue agitando. Deinde excolatum per faccum liquorem in vas fplendidum transferto, pofitumque ad ignem ad dimidiam partem coquito, deinde liquabilia adjicito, atque ubi diffoluta fuerint, alcyonium tenuiffime tritum infpergito. Habeas autem ad manum prompta in faecis aqua diffoluta, probeque trita, thus, ammoniacum, mafliches, terram Samiam, eaque ftrigmentitia praedicta craffitie, haec ubi adjeceris ac diligenter fubegeris, infperge et ablatis utitor. *Aliud diafmyrnum appellatum.* ℞ Faecis uftae

λίτρας κδ'. ὕδατος ὀμβρίου ξε μη'. ἐλαίου Σαβίνου λίτρας δ'. κηροῦ λίτρας δ'. γῆς Σαμίας λίτρας β'. λιβάνου λίτρας β'. μαστίχης λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν α'. ἀλκυονίου λίτραν α'. σμύρνης δραχμὰς η'. συντίθει καθὰ προείρηται.

[356] [*Περὶ τῶν ὑπὸ Κλεοπάτρας γεγραμμένων πρὸς ἀχῶρας ἐν τῷ κοσμητικῷ.*] Καὶ τὰ τῇ Κλεοπάτρᾳ πρὸς ἀχῶρας γεγραμμένα ἐφεξῆς εἰρήσεται κατὰ τὴν ἐκείνης αὐτῆς λέξιν. πρὸς ἀχῶρας. τήλει λεπτῇ ἐφθῇ, μέλανος τεύτλου χυλῷ βεβρεγμένῃ, ἐκκλυζέσθω ἡ κεφαλὴ ἢ τεύτλου ἀφεψήματι ἢ γῇ κιμωλίᾳ βεβρεγμένῃ τούτοις ἐκκλυσαμένῃ, καταχριέσθω μυρσίνῃ λείᾳ μετ' οἰνελαίου, ἄνωθεν δὲ ἐπιτιθέσθω φύλλα τεύτλου. ἄλλο πρὸς τοὺς λίαν ἑλκώδεις. ℞ ψιμμυθίου πεφρυγμένου ∠ β'. λιβάνου ∠ β'. θείου ∠ α'. λεῖα ποιήσας μετ' ἐλαίου κατάχριε. ἄλλο καὶ πρὸς πίτυρα ποιοῦν. ℞ νίτρου, χαλκάνθου ἀνὰ ∠ α'. λειώσας ἔλαιον κατάχριε καὶ ἔγχριε. ἄλλο πρὸς ἀχῶρας. σμύρναν καὶ μυρσίνης λευκῆς χλωρὰ φύλλα λεῖα, ἐν οἴνῳ λειώσας κατάχριε.

lib. xxiiij, aquae pluvialis fextarios xlviij, olei Sabini lib. quatuor, cerae lib. quatuor, terrae Samiae lib. ij, thuris lib. ij, mastiches libram j, ammoniaci thymiamatis lib. j, alcyonii lib. j, myrrhae ʒ octo. Componito ac utitor ut dictum est.

[*De iis quae Cleopatra in libro de ornatu ad achoras scripsit.*] Porro quae Cleopatra ad achoras scripserit, ea deinceps referentur illius ipsius verbis. Foenugraeco tenui cocto et in betae nigrae succo macerato caput eluatur, aut betae decocto, aut terra cimolia in his macerata atque exoluta inungatur, aut myrto laevigata ex vino et oleo, superneque betae folia imponantur. *Aliud ad valde ulceratos.* ℞ Cerussae frictae ʒ ij, thuris ʒ ij, sulfuris ʒ j, trita ex oleo illinito. *Aliud quod et ad furfures facit.* ℞ Nitri, atramenti sutorii, utriusque ʒ j, tritis oleum affundito et illinito. *Aliud ad achoras.* Myrrham et myrti albae folia viridia vino trita illinito. Aut terram cimoliam tor-

ἢ γῇ κιμωλίᾳ φωσθείσῃ σὺν οἴνῳ μέλανι κατάχριε. ἢ ψιμμυθίου καὶ μολυβδαίνης ἴσον ἑκάστου, σὺν μυρσίνῳ λειώσας κατάχριε. ἢ θείου ἀπύρου ∠ στ'. λιβάνου ἄῤῥενος ∠ α'. στυπτηρίας σχιστῆς, σταφίδος ἀγρίας, εὐζώμου, νίτρου ἀφροῦ ἀνὰ ∠ α'. χαλκάνθους ∠ α'. πηγάνου κλωνία τρία, λειώσας, ὄξος βάλε σύμμετρον καὶ δάφνινον ἔλαιον ἢ μύρσινον ἢ κρόκινον ἢ παλαιὸν ἔλαιον καὶ ποιήσας λιπαρὰν κατάχριε, προαποσμήξας τῷ σμήγματι τούτῳ. σμῆγμα. ℞ ὑσσώπου χοίνικα α'. θέρμων χοίνικας β'. πτισάνης χοίνικα α'. ἐρεγμοῦ χοίνικα α'. σικύου ἀγρίου ῥίζης δραχμὰς δ'. ταῦτα λειώσας μῖξον καὶ δίδου σμήχεσθαι. τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖ καὶ πρὸς λέπραν καὶ πρὸς ἴονθους.

[Περὶ τῶν ὑπὸ Σωρανοῦ γεγραμμένων φαρμάκων πρὸς ἀχῶρας.] Ἐπειδὴ καὶ ὁ Σωρανὸς ἔγραψε περί γε τῶν ἀχώρων ἔν τε τῷ τετάρτῳ περὶ φαρμακείας καὶ ἐν τῷ μονοβίβλῳ φαρμακευτικῷ φάρμακά τινα καὶ ἡμῖν διὰ τῆς πείρας ἐγνωσμένα, τὰ μὲν αὐτοῖς χρησαμένοις, τὰ δὲ παρὰ τοῖς

refactam cum vino nigro illinito. Aut cerussae et plumbaginis aequales partes cum myrteo tritas illinito. Aut sulfuris vivi ʒ vj, thuris masculi ʒ j, aluminis scissi, staphidis silvestris, erucae, spumae nitri, singulorum ʒ j, atramenti sutorii ʒ j, rutae ramulos tres. Terito aceto moderate effuso, item laurino aut myrteo aut crocino aut oleo veteri adstillato, quo pinguis composito fiat eamque, ubi prius hoc smegma affricueris illinito. *Smegma* ℞ Hyssopi choenicem j, lupinorum choenices ij, ptissanae choenicem j, fabae fresae choenicem i, radicis cucumeris silvestris ʒ iij. Haec trita misceto et affricanda praebeto. Idem et ad lepram et ad varos facit.

[*De iis medicamentis quae Soranus ad achoras scripsit.*] Quandoquidem vero et Soranus de achoribus tum in quarto de medicina, tum in unico medendi libro, quem monobiblum inscripsit, pharmaca quaedam tradidit, quae etiam nobis per experientiam constant, partim quidem pro-

διδασκάλοις ἑωρακόσιν ἢ φίλοις ἰατροῖς καὶ ταῦτα προσθήσομεν, κατὰ λέξιν οὕτω γεγραμμένα. πολλῆς δὲ τῆς τῶν ἰχώρων ἀποκρίσεως ὑπαρχούσης, τῆς δὲ περιωδυνίας σφοδρῶς ἐγκειμένης, καταπλάττειν ἑφθῷ φακῷ λείῳ μετ' ὀλίγου μέλιτος, ἢ ἄρτῳ μετὰ κοριάννου ἢ ἀρνογλώσσου ἢ στρύχνου ἢ στέρεως ἢ πολυγόνου ἢ περδικίου βοτάνης. ὁ μὲν οὖν Σωρανὸς, ὡς ἐπὶ πεπληγμένῳ τῷ πάθει τούτῳ τὰ τοιαῦτα βοηθήματα προσφέρει κατὰ τὴν ἰδίαν αἵρεσιν αἰτιολογῶν, φαίνεται δὲ ὄντως ὠφελοῦντα κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς γενέσεις, τῷ κοινῷ λόγῳ τῆς ἀποκρούσεως. ἐφεξῆς δέ φησι, τῶν δὲ παροξυσμῶν παρενδιδόντων, ξυρᾷν τοὺς τόπους καὶ σμήχειν τῷ τῆς τήλεως ἀφεψήματι καὶ τῷ τοῦ τεύτλου καὶ τῶν ὁμοίων δι' ὕδατος, οὐ δι' οὔρου, ὡς καὶ ἡμεῖς ἔμπροσθεν ἐμεμψάμεθα τοὺς δι' οὔρου τὰς μίξεις ποιουμένους. εἶθ' ἑξῆς γράφει φάρμακα καὶ ἡμῖν, ὡς ἔφην, ἐγνωσμένα. ♃ μολυβδαίνης, θείου ἀπύρου τὸ ἴσον, λειώσας δὲ παράχει ῥόδινον ἢ μύρσινον ἢ σχίνινον, ἄχρι τοῦ γλοιῶδες ποιήσαντα

prio, partim vero praeceptorum aut medicorum amicorum usu cognita. Quare etiam ea ipsa hic apponemus juxta ipsius dictionem hoc modo tradita. Ubi multus saniei fluor existit et vexatio doloris vehementer incumbit, lenticulam coctam tritam cum exiguo melle cataplasmatis modo imponito. Aut panem cum coriandro aut plantagine aut solano aut seride aut polygono aut perdicio herba. Soranus quidem igitur velut in implicata affectione ejusmodi remedia adhibet, juxta propriam sectam ratiocinatus. Apparent autem re vera commoda in principiis et circa generationes communi repellendi ratione. Deinceps vero inquit: Ubi autem exacerbationes remiserint, radendi sunt loci et foenigraeci decocto aut betae et similium ex aqua, non urina confricandi, quemadmodum etiam nos prius reprehendimus eos, qui per urinam ejusmodi frictiones faciunt. Postea vero medicamenta scribit etiam nobis, ut dixi, cognita. Plumbaginis, sulfuris vivi aequales partes terito, et affuso rosaceo aut myrteo aut lentiscino, donec strigmentosum red-

κατάχριε. ἄλλο. Θείου ἀπύρου, λιθαργύρου, ψιμμυθίου, ἑκάστου τὸ ἴσον, κρόκου τὸ ἥμισυ λειώσας μετὰ γλυκέος Κρητικοῦ κατάχριε. ἄλλο. ℞ πηγάνου λείου δραχμὰς δ'. λιθαργύρου < η'. ὄξος καὶ ἔλαιον ῥόδινον μίξας κατάχριε. ἄλλο. ℞ λιθαργύρου < κ'. ἀσβέστου < κ'. ὄξους καὶ ἐλαίου ἀνὰ κοτύλην μίαν λεάνας ὡς τὴν λιπαρὰν κατάχριε. [357] ἄλλο. ℞ χαλκίτεως δραχμὰς β'. σαν(171)δαράχης < δ'. λιθαργύρου δραχμὴν α'. οἴνῳ αὐστηρῷ, καὶ μυρσίνῳ συλλεάνας ἐπίχριε. ἐφεξῆς δὲ τούτῳ ὁ Σωρανὸς ἔγραψεν ἄλλο φάρμακον ἰσχυρὸν, ὃ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τῆς αἱρέσεως ἀγωγὴν ὀνόμασε μετασυγκριτικόν.' ἔστί δὲ ἐπὶ τῶν χρονίων καὶ δυσλύτων ἁρμόζον, ᾧ καὶ χρώμενός τις τῶν φίλων ἰατρῶν εὐδοκίμει. ℞ ἐλαίου κεδρίνου ξε α'. ὄξους δριμέος ξε γ'. ἕψε ἄχρις ἂν ἐξατμισθῇ τὸ ὄξος, εἶτα ἐπίβαλε στέατος χοιρείου τεταριχευμένου παλαιοῦ λίτρας β'. τακέντος δὲ τούτου βαστάσας ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν χύτραν, προσεπίπλασσε νίτρου λείου γο η'. θείου ἀπύρου γο στ'. σανδαράχης γο α'.

datur, illinito. *Aliud.* ℞ Sulfuris vivi, fpumae argenti, cerusſae omnium aequales partes, croci dimidiam trita cum paſſo Cretico illinito. *Aliud.* ℞ Rutae laevigatae ʒ iiij, fpumae argenti ʒ viij, aceto et oleo rofaceo admixto illine. *Aliud.* ℞ Spumae argenti ʒ xx, calcis vivae ʒ xx, aceti ac olei heminam unam terito, ac velut pinguem compofitionem illinito. *Aliud.* ℞ Chalcitidis ʒ ij, fandaraches ʒ quatuor, fpumae argenti ʒ j, vino auftero et myrteo oleo fimul trita illinito. Huic vero deinceps Soranus aliud forte medicamentum fcripfit, quod pro fuae fectae inftituto metafyncriticum appellavit. Convenit autem in inveteratis et aegre cedentibus achoribus, ex ejusque ufu quidam medicus nobis amicus magnum nomen adeptus eft. ℞ Olei cedrini fextarium j, aceti acris fextarios iij, coquito donec exhalet acetum, deinde adjice adipis fuilli veteris fale fervati lib. ii, eoque liquefacto ollam ab igne auferto et nitri triti beffem, fulfuris vivi fexuncem, fandaraches ℥ i, infar-

μετὰ δὲ τὸ ξηρανθῆναι τὸ καταχρισθὲν φάρμακον κέλευε σμήχεσθαι κατὰ τὸ βαλανεῖον, διά τε τῶν εἰρημένων καὶ δι' οἴνου καὶ δι' ᾠῶν καὶ διὰ νίτρου καὶ δι' ἀφεψήματος τῶν τοῦ ἀγρίου σικύου ῥιζῶν ἢ τρυγὶ ῥοδίᾳ καὶ κισσήρει μετὰ θερμοῦ ὕδατος.

Κεφ. θ'. [Πρὸς ψυδράκια καὶ ἀχῶρας καὶ ἑλκύδρια καὶ ἐξανθήματα ἐν τῇ κεφαλῇ.] Πρὸς τὰ εἰρημένα πάθη δεῖ προσφέρεσθαι ἐπιτήδειον δίαιταν καὶ καθάρσει χρῆσθαι τοῦ σώματος καὶ τοῦ κρανίου, τοῖς δι' ἀλόης κοκκίοις καὶ κολοκυνθίδος καὶ σκαμμωνίας, ἀναληφθέντων χυλῷ κράμβης τῶν διδομένων κοκκίων, εἶτ' αὖθις τῇ τοπικῇ θεραπείᾳ χρῆσθαι, οἷόν ἐστι τὸ ἀδίαντον μετὰ ῥοδίνου ἐπιχριόμενον. ἢ τήλεως ἀφέψημα σμώμενον. ἢ μαλάχη μετὰ κριθίνου ἀλεύρου καταπλασσομένη. ἢ μελίλωτον σὺν τηλίνῳ ἀλεύρῳ, μετ' οἴνου καταπλασσόμενον καὶ ἐρεβίνθων ἀφεψήματος καὶ αὐτοὶ ἑφθοὶ καταπλασσόμενοι, κάρυα πικρὰ μασηθέντα καὶ ἐπιχριόμενα. διαφορεῖ δὲ καὶ μάλιστα καὶ κρίνου ῥίζα σμωμένη καὶ λιβανωτὸς σὺν οἴνῳ καὶ ὕδατι καὶ θέρμων πι-

cito. Poſtquam vero illitum medicamentum exaruerit, in balneo per praedicta ſmegmata confricari jube, perque vinum et ova ac nitrum et per radicum cucumeris ſilveſtris decoctum, aut faece rhodia et pumice cum aqua calida.

Cap. IX. [*Ad pſydracia et achoras, puſtulasque ulceroſas et exanthemata in capite.*] Ad praeſcriptas affectiones convenienti victus ratione uti oportet, corporisque ac capitis purgationem adhibere, per pilulas ex aloë colocynthide et ſcammonia, ita ut braſſicae ſucco coactae ex his pilulae exhibeantur. Deinde ipſa locali curatione utendum eſt, cujus generis eſt adiantum cum roſaceo illitum. Aut foenigraeci decoctum affrictum. Aut malva cum farina hordeacea pro cataplaſmate impoſita. Aut melilotum cum farina foenigraeci ex vino impoſitum et cicerum decocto, ipſumque cicer coctum impoſitum, nuces amarae commanſae et illitae. Diſcutit autem maxime et lilii radix affricta et thus cum vino et aqua et lupinorum amarorum

κρῶν ἀφέψημα σμώμενον, βολβοὶ σὺν νίτρῳ σμώμενοι, λίβανον μετ' ὄξους καταχριόμενον, σίδια ῥόας μετὰ δαφνίνου ἐλαίου καταχριόμενα. καὶ ἀγχούσης ῥίζας καύσας καὶ λεάνας μετ' ἐλαίου, ἕως σχῇ γλοιοῦ πάχος, ἐπίχριε τῷ πτερῷ καὶ ὠφελήσεις.

decoctum affrictum, bulbi cum nitro affricti thus ex aceto illitum, putamen mali punici cum laurino illitum. Aut anchusae radicem uftam et tritam cum oleo, donec ftrigmentitiam craffitiem accipiat, cum penna illinito et aegrum juvabis.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Β.

Ed. Chart. XIII. [558.] Ed. Baf. II. (171.)

Κεφ. α'. Ὅσοι μὲν ἔγραψαν ἄνευ διορισμοῦ κεφαλαλγίας βοηθήματα, πλείονα βλάβην ἢ ὠφέλειαν εἰργάσαντο τοῖς πιστεύσασιν. οὐ γὰρ ἐπὶ μιᾷ διαθέσει πάντες ἀλγοῦσι κεφαλὴν, ἀλλ' αὐταί τε πλείους εἰσὶν αἱ διαθέσεις, ἥ τε ἴασις ἑκάστης αὐτῶν ἰδία. μία μὲν γὰρ διάθεσίς ἐστι κατὰ δυσκρασίαν ἁπλῆν ἄνευ χυμῶν, ἑτέρα δὲ ἐπὶ τῇ τούτων ποιότητι, καθάπερ γε καὶ τρίτη τις ἄλλη διὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM SECVNDVM LOCOS LIBER II.

Cap. I. Quicunque citra diſtinctionem doloris capitis auxilia ſcripſerunt, majus detrimentum quam emolumentum iis qui eis fidem habuerunt attulere. Neque enim omnes ob unum affectum caput dolent, ſed tum ipſi affectus plures ſunt, tum curatio ipſorum ſingulorum propria exiſtit. Unus etenim affectus juxta intemperiem ſimplicem citra humorum complexum, alius juxta humorum

μόνον γιγνομένη καὶ πρὸς αὐταῖς, ὅταν ἐμφράξωσιν οὗτοι τὰς διεξόδους τῶν ὑγρῶν τε καὶ τῶν ἀτμῶν καὶ πρὸς ταύταις ἄλλη. ὅταν δι᾽ ἀσθένειαν ἔν τισι τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν μορίων πνεῦμα φυσῶδες ἐγγεννηθῇ, ἔσθ᾽ ὅτε καὶ διὰ προκαταρκτικήν τινα αἰτίαν, οἷον ἔγκαυσιν ἔξωθεν ἢ ψύξιν ἢ μέθην ἢ πληγήν. σφοδρόταται μὲν οὖν κεφαλαλγίαι γίγνονται κατὰ θερμότητα καὶ ψυχρότητα καὶ μάλισθ᾽ ὅταν ἀνώμαλοι τύχωσιν, μέτριαι δὲ αἱ κατὰ ξηρότητα. ταῖς δὲ ὑγρότησιν οὐδεὶς ἕπεται πόνος. ὡσαύτως δὲ κἂν ἐπὶ χυμοῖς πλεονάσασιν, ἤτοι κατὰ πάντα τὰ μόρια τῆς κεφαλῆς ἢ καθ᾽ ἓν ὁτιοῦν ἢ δύο συμβαίνει τὸ ἄλγημα. σφοδρότερον μὲν ἐγγίνεται διὰ τοὺς θερμούς τε καὶ ψυχρούς, μέτριον δὲ ἐπὶ τοῖς ξηραίνουσιν ἄνευ θερμότητος ἢ ψύξεως ἐπιφανοῦς. οἱ δὲ ὑγραίνοντες ἀνώδυνοι τελέως εἰσὶν, ὅσον ἐπὶ τῇ ποιότητι· διὰ [359] γάρ τοι τὸ πλῆθος ὀργανικὰ νοσήματα ποιοῦσιν, οὔτι τῶν ὁμοιομερῶν, ἐφ᾽ ὧν μόνων αἱ κατὰ δυσκρασίαν

qualitatem, velut etiam tertius quispiam alius juxta multitudinem tantum ipforum humorum contingit. Quibus accedit is qui fit, quum humorum aut vaporum viae intercipiuntur. Et ad haec alius eft, quum in quibusdam capitis partibus, propter imbecillitatem flatuofus fpiritus innafcitur. Quandoque etiam ob caufam aliquam externam, velut eft ardor externus, frigiditas, ebrietas, plaga capitis, dolor contingit. Vehementiffimi igitur capitis dolores fiunt juxta caliditatem et frigiditatem, maxime quum inaequales exiftant, moderati vero juxta ficcitatem, ad humiditates vero nullus confequitur dolor. Eodem modo quum ob redundantes humores, five juxta omnes capitis partes, five juxta unam quamcunque tandem, five duas, dolor contingit vehementior quidem ob calidos et frigidos, moderatior autem ob reficcantes citra caliditatem, aut frigiditatem manifeftam oboritur. Humectantes vero penitus nullum dolorem inducunt, quantum ad qualitatem ipforum attinet: ob multitudinem fane inftrumentalium partium morbos faciunt, non tamen fimilarium partium ullum aliquem, in quibus folum affectus juxta intemperiem fimplicem fiunt. At vero affe-

ASHMOLEAN
OXFORD
MUSEUM

ἁπλῆν γίγνονται διαθέσεις. αἱ δὲ διὰ πλῆθος ἄνευ μὲν ἐμφράξεως βαρύνουσι τὴν κεφαλὴν, σὺν ἐμφράξει δὲ μετρίως μὲν ὀδυνώδεις ἐπὶ ταῖς μετρίαις ἐμφράξεσιν, ἰσχυρῶς δὲ ἐπὶ ταῖς ἰσχυραῖς συμβαίνουσιν. ἐὰν δὲ καὶ δακνώδη ποιότητα τὸ πλῆθος ἔχει τοῦ χυμοῦ, καὶ κατὰ τοῦτο τὴν ὀδύνην αὐξήσει. αὗται μὲν αἱ διαφοραὶ τῶν διαθέσεων, ὅσον ἐπὶ τοῖς ποιοῦσιν αἰτίοις, ἕτεραι δὲ παρὰ τὴν τῶν πασχόντων μορίων φύσιν. ἐνίοτε μὲν γὰρ ἔξωθεν τοῦ κρανίου τὸ πάθος ἐστὶν, ἐνίοτε δὲ ἐντὸς, καὶ ποτὲ μὲν ἁπάντων τῶν ἐκτὸς ἢ τῶν ἐντός ἐστιν, ἐνίοτε δὲ οὐ πάντων, ἀλλ' ἑνὸς γένους σωμάτων ἀρτηριώδους ἢ φλεβώδους ἢ νευρώδους ἢ ὑμενώδους ἢ τοῦ δέρματος ἢ αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου. δυσχολώτατον οὖν ἐστι τὸ διαγνῶναι τὸν πεπονθότα τόπον, εἴτε εἷς ἐστιν εἴτε πλείους ὑπάρχουσιν ἑνὸς, ἢ τινες οὗτοι τυγχάνουσιν ὄντες, οὐ μὴν οὐδὲ τὴν διάθεσιν εὑρεῖν ἕτοιμον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο γεγυμνασμένου δεῖται, κατά γε τὴν διὰ τοῦ λόγου γυμνασίαν, ἱστορίαν τε πολλὴν καὶ συνεχῆ τῆς τῶν καμνόντων διαθέσεως. ἰδιότητες γὰρ ἔνιαι μὲν ἄῤῥητοι παν-

ctus ob humorum multitudinem citra quidem obstructionem caput gravant, cum obstructione vero, siquidem ea moderata fuerit, moderatae dolorosi, sin fortis, fortiter contingunt. Quod si etiam mordacem qualitatem humorum multitudo complectatur, etiam juxta hanc dolorem augebit. Atque hae quidem differentiae sunt affectuum, quantum ad causas attinet eos producentes. Aliae vero sunt juxta affectarum partium naturam. Aliquando enim extra calvariam affectio est, aliquando intra. Et quandoque quidem omnium exteriorum aut interiorum est, quandoque non omnium, sed unius tantum corporum generis, arteriarum videlicet aut venarum aut nervorum aut membranarum aut cutis aut ipsius adeo cerebri. Itaque difficillimum est affectum cognoscere locum, sive unus sive plures uno existant, aut qui tandem hi ipsi extent. Nec vero affectum invenire promptum est, sed et hoc exercitato homine indiget, qui tum per rationis exercitium, tum per multam et assiduam affectus aegrorum inspectionem, eum cognoscat. Proprietates

τάπασιν, ἔνιαι δὲ δύσρητοι γίγνονται περὶ τὰ κάμνοντα σώματα, μόνοις τοῖς πολλάκις ἑωρακόσι γνώριμοι. συνενδείκνυνται δὲ τὴν διάθεσιν οὐ μικρῶς ἔνια τῶν προκαταρξάντων αἰτίων, ἃ καλεῖν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς ἰδίως προκαταρκτικὰ, καθάπερ ὅταν ἐναργὴς αἴσθησίς τε καὶ βλάβη τοῖς κάμνουσιν αὐτοῖς ἐγκαύσεως ἢ ψύξεως γένηται. καὶ ῥᾷστόν γε τὰς διαθέσεις ταύτας ἰᾶσθαι προσφάτους, καὶ καλῶς ἀπ᾿ αὐτῶν ἤρξαντο τῶν ἰατρῶν ὅσοι μετὰ διορισμῶν ἔγραψαν τὰ βοηθήματα. πολλὰ μὲν οὖν τοῖς ἀρχαιοτέροις ἁπλᾶ τε καὶ σύνθετα φάρμακα γέγραπται τῶν τοιούτων διαθέσεων, ἐμοὶ δὲ κἀνταῦθα τὰ τῶν νεωτέρων εἰπεῖν ἀρκέσει, τά τε τοῖς πρεσβυτέροις εὑρημένα γεγραφότων, αὐτῶν τε προστεθεικότων ἕτερα. τὸν μὲν γὰρ καθόλου τῆς ἰάσεως σκοπὸν ἑκάστου τῶν παθῶν ὁ λόγος ἡμᾶς διδάσκει, τὰς δὲ τῆς ὕλης δυνάμεις ἡ πεῖρα. διὰ ταύτην οὖν αὐξάνεται τὸ πλῆθος τῶν βοηθημάτων ἐπὶ προήκοντι τῷ χρόνῳ καὶ ἤδη καιρὸς ἥκει τῷ λόγῳ τὰ καθ᾿ ἑκάστην διάθεσιν οἰκεῖα βοη-

enim aliquae quidem omnino dici non possunt, quaedam vero aegre circa aegrotantia corpora ostendi possunt, utpote quae tantum iis qui eas saepe viderunt cognitae existant. Non parum vero ad affectus cognitionem faciunt quaedam ex caussis antegressis, quae privatim evidentes medicis vocantur, velut quum manifestus sensus et offensa ardoris aut frigoris aegris contigit, et facile sane ejusmodi affectus recentes sanantur, probeque et rite ab eis initium sumpserunt medici, qui praesidia ac auxilia morborum cum distinctionibus descripserunt. Multa quidem igitur a vetustioribus pharmaca simplicia et composita ad hujusmodi affectiones descripta sunt. Mihi vero etiam hic satis erit ex recentioribus apponere, qui sane tum ea quae veteres invenere conscripserunt, tum ipsi etiam alia quaedam addiderunt. Equidem universum curationis scopum singulorum affectuum ratio nos docet, at vero materiae facultatas experientia ipsa demonstrat. Per hanc igitur auxiliorum copia progressu temporis augetur. Atque adeo nunc tempus adest

θήματα γράφειν, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν κατὰ μόνος τὰς ποιότητας ἐξισταμένων τοῦ κατὰ φύσιν ἑκάστου μορίου ποιησαμένῳ.

[Τὰ ὑπ' Ἀπολλωνίου γεγραμμένα περὶ κεφαλαλγίας τῆς δι' ἔγκαυσιν.] Ἀπολλώνιος μὲν οὖν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων οὕτως ἔγραψε πρὸς κεφαλαλγίαν τὴν δι' ἔγκαυσιν. ῥοδίνῳ διάβρεχε συνεχῶς τὴν κεφαλὴν ἢ καὶ ἔριον ἢ καὶ ῥάκος εἰς ῥόδινον ἀποβάπτων ἐπιτίθει. ἄλλο. ναρκισσίνῳ μύρῳ ὡσαύτως χρῶ. ἄλλο. μηλίνῳ μύρῳ χρῶ παραπλησίως. ἄλλο. συκαμίνου χυλῷ δι' ὀθονίου ἐκτεθλιμμένῳ (172) καὶ ῥοδίνῳ ἴσῳ χρῶ. ἄλλο. ἀνδράχνης φύλλα κόψας καὶ καθ' αὐτὰ καὶ μετὰ παιπάλης ἀλφίτων κατάπλασσε. ἄλλο. κυπάρισσον ἁπαλὴν λείαν καὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ μετὰ παιπάλης ἀλφίτων κατάπλασσε. ἄλλο. στρύχνον καὶ καθ' ἑαυτὸ καὶ μετὰ παιπάλης ἀλφίτων κατάπλασσε. ἄλλο. σήσαμον τρίψας καὶ ῥόδινον παραστάξας ἐπιτίθει. ἄλλο. ἀμπέλου φύλλα ἑψήσας λεῖα ἐν μελικράτῳ λεάνας ἐπιτίθει. ἄλλο. φύλλα κίκεως [360] συγκόψας καὶ ἐμβαλὼν εἰς ὕδατος ὅσον

sermoni, propria auxilia juxta singulos affectus describendi initium ab iis, quae secundum qualitates solas a naturali cujusque partis statu discesserunt facturo.

[*Quae Apollonius scripsit ad dolorem capitis qui ab ardore provenit.*] Apollonius igitur in primo de facile parabilibus ad capitis dolorem ab ardore provenientem sic scripsit: rosaceo assidue caput irrigato, aut lanam, sive linteolum rosaceo tingito et imponito. *Aliud.* Narcissino unguento similiter utitor. *Aliud.* Melino unguento eodem modo utitor. *Aliud.* Aut mori succo per linteolum expresso cum pari rosaceo utitor. *Aliud.* Portulacae folia tusa per se et cum polentae flore imponito. *Aliud.* Cupressum teneram tritam per se et cum polentae flore imponito. *Aliud.* Solanum per se et cum polentae flore imponito. *Aliud.* Sesamum terito et rosaceo adstillato, imponito. *Aliud.* Vitis folia cocta trita cum mulsa aqua imponito. *Aliud.* Folia ricini contusa et in octo aquae hemi-

Ed. Chart. XIII. [360.] Ed. Baf. II. (172.)

ὀκτὼ κοτύλας καὶ ἐξαιθριάσας, τούτῳ τὴν κεφαλὴν κατάντλει καὶ μετὰ ταῦτα κατάπλασσε τοῖς πρὸς ταῦτα ἀναγεγραμμένοις. ἄλλο. κονύζης εὐώδους ἐμβαλὼν ὅσον δεσμὸν ἑκκαίδεκα δακτύλων εἰς ὕδατος ὅσον κοτύλας η'. ἐξαιθριάσας κατάντλει πρᾳέως. χρηστέον δ' ὑποστολῇ τροφῆς καὶ κοιλίας κενώσει καὶ ὕπνῳ καὶ ἡσυχίᾳ, φυλακτέον δὲ μάλιστα προσφορὰν οἴνου καὶ ἥλιον καὶ λουτρόν. ἔτι δὲ πυρίαν καὶ κραυγὴν καὶ διάτασιν καὶ πᾶσαν ταραχὴν διανοίας καὶ ἔκστασιν καὶ ἐν εὐπνοίᾳ διατριπτέον.

[Πρὸς κεφαλαλγίαν τὴν διὰ κατάψυξιν.] Ἰρίνῳ μύρῳ θερμῷ τὴν κεφαλὴν κατάβρεχε, χρῶ δὲ καὶ ἐρίοις καὶ ῥάκεσιν εἰς αὐτὸ ἀποβεβρεγμένοις. ἄλλο. δαφνίνῳ μύρῳ ὡσαύτως. ἄλλο. ἀλεύρῳ ἑφθῷ μετὰ μελικράτου χρῶ. ἄλλο. δάφνης φύλλα ἁπαλὰ μετὰ ἰρίνου μύρου τετριμμένα εἰς τὴν κεφαλὴν ἔγχει. ἄλλο. σαμψύχῳ λείᾳ μετ' οἴνου ἢ ῥοδίνου παραπλησίως χρῶ. ἄλλο. κύπερον κόψας καὶ χηνείῳ μίξας στέατι τὴν κεφαλὴν κατάχριε. ἄλλο. ἐλάφειον κέρας κατακαύσας καὶ λαβὼν ὅσον ὀξύβαφον, οἶνον εὐώδη μίξας διπλα-

nas conjecta fub dio per noctem exponito et cum aqua caput perfundito, et poft haec, quae ad hujuscemodi affectum fcripta funt, emplaftri more apponito. *Aliud.* Conyzae odorae fafciculum decem et fex digitorum in aquae heminas octo conjectum fub dio per noctem exponito et leniter aquam effundito. Utendum et cibi fubtractione et ventris evacuatione fomnoque et quiete. Vitanda autem maxime vinum, fol et balneum, amplius autem et fomenta, clamor, contentio, omnisque mentis perturbatio et percuffio. Atque in loco bene perfpirabili degendum.

[*Ad capitis dolorem ex frigore.*] Irino unguento calido caput irrigato, utere etiam lanis ac linteolis in eo madefactis. *Aliud.* Laurino unguento fimiliter utere. *Aliud.* Farina cocta cum aqua mulfa utitor. *Aliud.* Lauri folia tenera cum irino unguento trita capiti infunde. *Aliud.* Sampfucho cum vino trito aut rofaceo fimiliter utitor. *Aliud.* Cyperum tufum adipe anferino admixto capiti illinito. *Aliud.* Cornu cervi exurito, ejusque acetabulo vinum odo-

θήματα γράφειν, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν κατὰ μόνος τὰς ποιότητας ἐξισταμένων τοῦ κατὰ φύσιν ἑκάστου μορίου ποιησαμένῳ.

[Τὰ ὑπ' Ἀπολλωνίου γεγραμμένα περὶ κεφαλαλγίας τῆς δι' ἔγκαυσιν.] Ἀπολλώνιος μὲν οὖν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων οὕτως ἔγραψε πρὸς κεφαλαλγίαν τὴν δι' ἔγκαυσιν. ῥοδίνῳ διάβρεχε συνεχῶς τὴν κεφαλὴν ἢ καὶ ἔριον ἢ καὶ ῥάκος εἰς ῥόδινον ἀποβάπτων ἐπιτίθει. ἄλλο. ναρκισσίνῳ μύρῳ ὡσαύτως χρῶ. ἄλλο. μηλίνῳ μύρῳ χρῶ παραπλησίως. ἄλλο. συκαμίνου χυλῷ δι' ὀθονίου ἐκτεθλιμμένῳ (172) καὶ ῥοδίνῳ ἴσῳ χρῶ. ἄλλο. ἀνδράχνης φύλλα κόψας καὶ καθ' αὐτὰ καὶ μετὰ παιπάλης ἀλφίτων κατάπλασσε. ἄλλο. κυπάρισσον ἁπαλὴν λείαν καὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ μετὰ παιπάλης ἀλφίτων κατάπλασσε. ἄλλο. στρύχνον καὶ καθ' ἑαυτὸ καὶ μετὰ παιπάλης ἀλφίτων κατάπλασσε. ἄλλο. σήσαμον τρίψας καὶ ῥοδίνον παραστάξας ἐπιτίθει. ἄλλο. ἀμπέλου φύλλα ἑψήσας λεῖα ἐν μελικράτῳ λεάνας ἐπιτίθει. ἄλλο. φύλλα κίκεως [360] συγκόψας καὶ ἐμβαλὼν εἰς ὕδατος ὅσον

sermoni, propria auxilia juxta singulos affectus describendi initium ab iis, quae secundum qualitates solas a naturali cujusque partis statu discesserunt facturo.

[*Quae Apollonius scripsit ad dolorem capitis qui ab ardore provenit.*] Apollonius igitur in primo de facile parabilibus ad capitis dolorem ab ardore provenientem sic scripsit: rosaceo assidue caput irrigato, aut lanam, sive linteolum rosaceo tingito et imponito. *Aliud.* Narcissino unguento similiter utitor. *Aliud.* Melino unguento eodem modo utitor. *Aliud.* Aut mori succo per linteolum expresso cum pari rosaceo utitor. *Aliud.* Portulacae folia tusa per se et cum polentae flore imponito. *Aliud.* Cupressum teneram tritam per se et cum polentae flore imponito. *Aliud.* Solanum per se et cum polentae flore imponito. *Aliud.* Sesamum terito et rosaceo adstillato, imponito. *Aliud.* Vitis folia cocta trita cum mulsa aqua imponito. *Aliud.* Folia ricini contusa et in octo aquae hemi-

ὀκτὼ κοτύλας καὶ ἐξαιθριάσας, τούτῳ τὴν κεφαλὴν κατάντλει καὶ μετὰ ταῦτα κατάπλασσε τοῖς πρὸς ταῦτα ἀναγεγραμμένοις. ἄλλο. κονύζης εὐώδους ἐμβαλὼν ὅσον δεσμὸν ἑκκαίδεκα δακτύλων εἰς ὕδατος ὅσον κοτύλας η΄. ἐξαιθριάσας κατάντλει πρᾴως. χρηστέον δ' ὑποστολῇ τροφῆς καὶ κοιλίας κενώσει καὶ ὕπνῳ καὶ ἡσυχίᾳ, φυλακτέον δὲ μάλιστα προσφορὰν οἴνου καὶ ἥλιον καὶ λουτρόν. ἔτι δὲ πυρίαν καὶ κραυγὴν καὶ διάτασιν καὶ πᾶσαν ταραχὴν διανοίας καὶ ἔκστασιν καὶ ἐν εὐπνοίᾳ διατριπτέον.

[Πρὸς κεφαλαλγίαν τὴν διὰ κατάψυξιν.] Ἰρίνῳ μύρῳ θερμῷ τὴν κεφαλὴν κατάβρεχε, χρῶ δὲ καὶ ἐρίοις καὶ ῥάκεσιν εἰς αὐτὸ ἀποβεβρεγμένοις. ἄλλο. δαφνίνῳ μύρῳ ὡσαύτως. ἄλλο. ἀλεύρῳ ἑφθῷ μετὰ μελικράτου χρῶ. ἄλλο. δάφνης φύλλα ἁπαλὰ μετὰ ἰρίνου μύρου τετριμμένα εἰς τὴν κεφαλὴν ἔγχει. ἄλλο. σαμψύχῳ λείᾳ μετ' οἴνου ἢ ῥοδίνου παραπλησίως χρῶ. ἄλλο. κύπειρον κόψας καὶ χηνείῳ μίξας στέατι τὴν κεφαλὴν κατάχριε. ἄλλο. ἐλάφειον κέρας κατακαύσας καὶ λαβὼν ὅσον ὀξύβαφον, οἶνον εὐώδη μίξας διπλα-

nas conjecta fub dio per noctem exponito et cum aqua caput perfundito, et poft haec, quae ad hujuscemodi affectum fcripta funt, emplaftri more apponito. *Aliud.* Conyzae odorae fafciculum decem et fex digitorum in aquae heminas octo conjectum fub dio per noctem exponito et leniter aquam effundito. Utendum et cibi fubtractione et ventris evacuatione fomnoque et quiete. Vitanda autem maxime vinum, fol et balneum, amplius autem et fomenta, clamor, contentio, omnisque mentis perturbatio et percuffio. Atque in loco bene perfpirabili degendum.

[*Ad capitis dolorem ex frigore.*] Irino unguento calido caput irrigato, utere etiam lanis ac linteolis in eo madefactis. *Aliud.* Laurino unguento fimiliter utere. *Aliud.* Farina cocta cum aqua mulfa utitor. *Aliud.* Lauri folia tenera cum irino unguento trita capiti infunde. *Aliud.* Sampfucho cum vino trito aut rofaceo fimiliter utitor. *Aliud.* Cyperum tufum adipe anferino admixto capiti illinito. *Aliud.* Cornu cervi exurito, ejusque acetabulo vinum odo-

σίονα καὶ τρίψας κατάχριε. ἄλλο. ἁρμόσει δὲ καὶ πυρία διὰ σπόγγων εἰς θερμὸν ὕδωρ ἀποβεβρεγμένων καὶ ἐκπεπιεσμένων, καὶ μάλιστα δάφνης φύλλων ἁπαλῶν ἐναφεψημένων ἢ σαμψύχου ἢ κυπέρου, καὶ πιλήματα μαλακῶν ἐρίων, μύρῳ ἰρίνῳ καὶ οἴνῳ καταρεραμένα, περὶ τὴν κεφαλὴν τιθέμενα, καὶ σκέπη καὶ ἀλέα καὶ ὑποστολὴ σιτίων καὶ κοιλίας κένωσις, ἔτι δὲ ὕπνος καὶ ἡσυχία, σώματος ἀνάπαυσις, εὐθυμία. φυλακτέον δὲ ὁμοίως καὶ κραυγὴν καὶ διάτασιν καὶ οἴνου προσφορὰν καὶ κατάψυξιν. ταῦτα μὲν ὁ Ἀπολλώνιος ἔγραψε βοηθήματα δι' ἔγκαυσιν κεφαλαλγίας. ὀνομάζουσι δ' ἔγκαυσιν τὴν ἐξ ἡλίου θερινοῦ κατὰ τὴν κεφαλὴν γινομένην θερμότητα μόνιμον. ἅπαντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι θερμαίνονται τὴν κεφαλὴν ἐν ἡλίῳ θερινῷ διατρίψαντες ἐπὶ πλέον, οὐ μὴν παραμένει γε πᾶσιν ὁμοίως ἡ θερμότης, ἀλλ' εὐθὺς παύεται. τισὶ μὲν γὰρ καὶ πρὸ τοῦ λουτροῦ, τοῖς πλείστοις δὲ λουσαμένοις. ὅσοις δ' ἂν παραμείνῃ, διάθεσιν τῆς κεφαλῆς ἤδη κατὰ ἕξιν, οὐ κατὰ σχέσιν ἡγούμενοι γεγονέναι καλοῦσιν ἔγκαυσιν. ἐνίοτε μὲν οὖν μόνη συνίσταται δυσκρασία

ratum dupla menfura admifceto, terito ac illinito. *Aliud.* Convenient et fomenta per fpongias calida imbutas et expreffas, maxime fi lauri folia tenera in aqua fuerint incocta, aut fampfuchi aut cyperi, et lanarum mollium pilei unguento irino et vino rigati, capitique circumpofiti. Item tegmina et tepor et ciborum fubtractio ac ventris evacuatio. Amplius autem et fomnus et quies et corporis tranquillitas ac laetitia. Vitanda vero fimiliter clamor, contentio, vini potus et frigiditas. Haec quidem auxilia adverfus capitis dolorem ex ardore oborto Apollonius fcripfit. Appellant autem ardorem ex fole aeftivo circa caput factam perfeverantem caliditatem. Omnes enim homines in fole aeftivo diutius verfantes capite incalefcunt, non tamen omnibus aequaliter caliditas permanet, fed ftatim quiefcit, quibusdam etiam ante balneum, plerisque vero poft lotionem, quibuscunque autem permanferit, affectum capitis jam folutu difficilem, non vero folutu facilem factum fuiffe exiftimantes ardorem appellant. Aliquando igitur fola intem-

Ed. Chart. XIII. [360.] Ed. Baf. II. (172.)

τῆς ἐπὶ τὸ θερμότερον ἐν τῇ κεφαλῇ γινομένης διαθέσεως, ἐνίοτε δὲ καὶ πλῆθος χυμῶν ἢ ἀτμῶν ἐπ' αὐτὴν ἀναθεῖ, καὶ μάλιστα ὅταν ἀνατρέφηταί τις ἐν ὅλῳ τῷ σώματι πλεονεξία χυμῶν, ἣν ὀνομάζουσιν οἱ περὶ τὸν Ἐρασίστρατον πληθώραν. γίνεται δὲ αὕτη τῶν τεττάρων χυμῶν ἀνάλογον αὐξηθέντων ἢ τοῦ αἵματος μόνου, ὡς ὅταν γέ τις τῶν ἄλλων αὐξηθείη χυμῶν, οἵπερ εἰσὶ φλέγμα καὶ χολὴ ξανθὴ καὶ μέλαινα, τὴν τοιαύτην αὔξησιν οὔτε πληθώραν οὔτε ἁπλῶς πλῆθος, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης ὀνομάζουσι πλῆθος φλέγματος ἢ χολῆς ξανθῆς ἢ μελαίνης ὑπάρχειν ἐν τῷ σώματι φάσκοντες. τοῖς δ' ἐξ ἐγκαύσεως ἀλγοῦσι τὴν κεφαλὴν τὸ δέρμα ξηρότερον τῇ ἁφῇ κατὰ τὴν πρώτην ἐπιβολὴν φαίνεται, τούς τε ὀφθαλμοὺς ἐρυθροὺς ἔχουσι. χαίρουσι δὲ καὶ τοῖς ψυχροῖς προσαντλήμασί τε καὶ ἀλείμμασι. καταρχὰς μὲν οὖν ἀποκρουστικῇ θεραπείᾳ χρηστέον, ἐκ τῆς τῶν ψυχόντων καὶ στυφόντων γινομένῃ. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν παρηγορικῶν καὶ πεπτικῶν φαρμάκων τι μιγνύναι χρὴ τοῖς ἀποκρουστικοῖς, εἶτά τι καὶ τῶν διαφορητικῶν προσθετέον, ἀφαι-[361]

peries confiftit, affectu circa caput calidiore facto, aliquandò vero etiam humorum aut vaporum multitudo ad ipfum caput effertur, et maxime quum redundantia quaedam humorum, quam Erafiftrati fectatores plethoram vocant, in toto corpore fubalitur. Fit autem haec quatuor humoribus ex aequo auctis, aut etiam fanguine folo. Nam quum alius quispiam humor redundarit, velut eft pituita et flava bilis itemque nigra, ejusmodi redundantiam non plenitudinem neque fimpliciter plenitudinem, fed cum appofitione pituitae aut bilis flavae aut nigrae, in corpore factam plenitudinem dicunt. Caeterum eis, qui ex ardore caput dolent, cutis tactui aridior ad primum contactum apparet, oculosque rubros habent, frigidisque tum perfufionibus tum illitionibus gaudent. Principio igitur repulforia curatione utendum eft, ex refrigerantibus et aftringentibus conftante. Poftea vero mitigatoria et concoctoria medicamenta repellentibus admifcere oportet, deinde etiam ex difcufforiis quip-

ἥκιστα δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ οἴκου καθ' ὃν ὁ κάμνων κατάκειται. ψύξεις δὲ ὅσα προσφέρεις ἐνιστὰς ὕδατι πάνυ ψυχρῷ. μὴ παρόντος δὲ τούτου χιόνι περιπλάσσεις τὸ ἀγγεῖον· ἡ τοιαύτη βοήθεια κἂν χυμῶν ἢ ἀτμῶν πλῆθος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὁρμήσῃ, βοηθεῖ γενναίως. ἀποκρούεται γὰρ ταῦτα καὶ ὠθεῖ κάτω τοῦ σώματος, ὥστε ἐγὼ ἐπὶ μυρίων τούτῳ τῆς ἰάσεως τῷ τρόπῳ χρησάμενος οὐκ ἐδεήθην ἑτέρου. καὶ γὰρ εὐπορία ψυχρῶν πηγῶν ἐν Ῥώμῃ πολλὴ καὶ χιόνος, ὥσπερ γε καὶ παρ' ἡμῖν ἐν Περγάμῳ καὶ κατὰ τὰς πλείστας τῶν ἐν Ἀσίᾳ τε καὶ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων. ἐν (173) δὲ ταῖς θερμαῖς χώραις, οἵα καὶ ἡ τῶν Αἰγυπτίων ἐστὶν, ἐν ᾗ καὶ πηγῶν ψυχρῶν ἀπορία καὶ χιόνος, ἀναγκαῖόν ἐστι προψύξαντα τὸ ῥόδινον ἐκ τοῦ δι' ὅλης νυκτὸς ὑπαίθριον θεῖναι, πρὸς αὔραν τινὰ μετεστραμμένον οὕτως ἐπεμβάλλειν αὐτῷ χυλὸν ἀειζώου ἢ ἀνδράχνης ἢ θριδακίνης ἢ ψυλλίου ἢ πολυγόνου καί τι καὶ στρύχνου ποτὲ βραχὺ καὶ ἑλίκων ἀμπέλου καὶ ὀμφάκων, ἔτι γὰρ ὄμφακές εἰσι θέρους ὥρᾳ. μήκωνος δὲ καὶ μανδραγόρου φυλάττεσθαι χυλὸν, οὐκ ἀβλα-

decumbit. Refrigerabis autem quaecunque adhibere voles in aqua vehementer frigida collocata, quae si non adsit, nivem vasculo circumpones; hoc auxilium, sive humorum sive vaporum multitudo in caput impetum faciat, praeclare auxiliatur, repellit enim eos infraque in corpus detrudit adeo, ut ego in sexcentis hoc medendi modo usus nullo alio habuerim opus. Nam et frigidorum fontium multa Romae ubertas est et nivis, quemadmodum apud nos in Pergamo et in plurimis Asiae Graeciaeque civitatibus. At vero in calidis regionibus, qualis est Aegyptus, in qua et fontium frigidorum et nivis penuria est, necessarium est praefrigerato rosaceo per expositionem sub dio per integram noctem et per obversionem ad aurae alicujus afflatum, ita demum addere ei sempervivi succum aut portulacae aut lactucae aut psyllii aut polygoni, quin et solani aliquando paululum et pampinorum vitis et uvarum immaturarum, tales enim sunt adhuc tempore aestatis. At papaveris et mandragorae succo abstinendum, non enim citra damnum

βῶς γὰρ ἐμψύχει. φυλάττεσθαι καὶ τὰ μετὰ τοῦ ψύχειν στύφοντα σαφῶς, ὥστε ἀνάγκης ποτὲ καταλαβούσης ὀλίγον αὐτῶν μιγνύναι χρὴ τοῖς ψύχουσι. διὰ τοῦτο καὶ στρύχνου χυλὸν ἢ οὐδ' ὅλως μίγνυμεν ἢ βραχὺν παντάπασιν. οὕτω δὲ καὶ ῥοιᾶς καὶ μήλου καὶ μεσπίλου. [362] καλλίων δὲ ὁ χυλὸς τῶν ὀξειῶν ῥοιῶν εἰς τοῦτο, μᾶλλον γὰρ ἐμψύχει. μηδενὸς δὲ τοιούτου παρόντος, ἐν ἀγρῷ ποτε κολοκύνθης ξύσμα χυλίσας ἔμιξα χυλῷ σταφυλῆς ἀώρου· χρήσαιτο δ' ἄν τις ἐν τοιούτῳ χωρίῳ καὶ στέρεως χυλῷ καὶ θριδακίνης τῆς ἀκηπεύτου τε καὶ ἀγρίας, ἣν ἰδίως ὀνομάζουσιν θριδακίνην, τὴν γὰρ κηπευομένην ὀνομάζουσι θρίδακα. καὶ ὁ τῶν συκαμίνων δὲ χυλὸς ἐπιτήδειος εἰς ἔμψυξιν, ἔστω δὲ μὴ λίαν πέπειρα. φαλακροῦ δὲ τοῦ κάμνοντος ὄντος ἢ βραχείας παντελῶς ἔχοντος τὰς τρίχας, ἡ εὐπορία πλείστη τῶν ἐμψυχόντων ἐστίν. ὅσα γὰρ ἐρυσιπελάτων ἐπιστάμεθα βοηθήματα διὰ καταπλασμάτων τε καὶ κηρωμάτων ὑγρῶν, ταῦτα πάντα τοῖς ἐγκεκαυμένοις ἁρμόττει. Ἀπολλώνιος δὲ καὶ τὰ τοῦ

refrigerat. Vitanda etiam quae cum refrigeratione manifeste astringunt, quare si quando necessitas postulet, parum quiddam ex eis ad refrigerantia admiscere oportet. Propterea sane et solani succum aut nunquam penitus aut omnino parce admiscemus, sic etiam mali punici et mali et mespili. Ad hanc tamen rem malorum punicorum acidorum succus praestantior est, magis enim refrigerat. Porro quum aliquando ruri degerem, nihilque horum ad manum esset, cucurbitae ramenta exuccata ad uvae immaturae succum admiscui. Poterit autem quispiam in tali loco etiam seridis succo uti lactucaeque tum hortensis tum silvestris, quam proprie thridacinen appellant, hortensem enim thridaca vocant, et mororum succus aptus ad refrigerandum, sint autem non valde matura. Quod si calvus sit aeger aut omnino breves habeat pilos, maxima ubertas refrigerantium existit. Quaecunque enim ad erysipelata auxilia scimus ex cataplasmatis et ceromatis humidis, ea omnia ab ardore exustis conveniunt. Caeterum Apollonius ricini folia tenera tusa in

κίκεως ἁπαλὰ φύλλα κοπέντα βαλεῖν εἰς ὕδωρ ἀξιοῖ, κἄπειτα τῆς νυκτὸς ὅλης ὑπαίθριον θέντας ὅλον τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ταῦτα περιέχεται, κατὰ τὴν ὑστεραίαν χρήσασθαι. ἐγὼ μὲν οὖν οὐ πάνυ τι πεπείραμαι τῆς τοῦ κίκεως δυνάμεως, εἰκὸς δὲ τὸν Ἀπολλώνιον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διατρίψαντα χρόνῳ πολλῷ κεκρικέναι διὰ μακρᾶς ἐμπειρίας τὴν δύναμιν αὐτοῦ· τὸ μέντοι γε γενόμενον ἔλαιον ἐκ τοῦ κίκεως οἶδα σαφῶς θερμότερον ὑπάρχον τῇ δυνάμει τοῦ παρ' ἡμῖν ἐλαίου, διὸ καὶ μὴ παρόντος αὐτοῦ τῷ παλαιῷ χρώμεθα. νομίζω δὲ καὶ ποταμογείτονα καὶ τὸν Νειλῶον στρατιώτην ἔχειν τι ψυκτικὸν, καὶ θαυμάζω πῶς οὐκ ἐμνημόνευσεν αὐτῶν ὁ Ἀπολλώνιος, ἀλλὰ καὶ ὁ παρ' ἡμῖν τρίβολος, ὥσπερ καὶ τὸ πολύγονον, ἔχει τι καὶ αὐτὰ ψυκτικὸν, ἁπαλὰ δηλονότι καὶ οὐδέπω σκληρὰ καὶ ξηρὰ γεγονότα. τὴν δὲ κόνυζαν οὐ μόνον ἀδύνατον ψύχειν, ἀλλὰ καὶ θερμαίνειν μετρίως δυναμένην οἶδα, καὶ θαυμάζω πῶς αὐτὴν ἔγραψεν ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τοῖς ψύχουσιν. εἴπερ δὲ καὶ ἀπὸ δένδρων ἢ θάμνων ἐπικουρίαν δέοι πορίζεσθαι κεφαλῇ θερμοτέρᾳ τοῦ κατὰ φύσιν,

aquam conjicere jubet, et deinde per totam noctem vaſculum, in quo continentur, ſub dio exponere et poſtera die uti. Ego quidem igitur non valde expertus ſum ricini facultatem, veriſimile eſt autem Apollonium, qui longo tempore in Alexandria vixit, per magnam experientiam vim ejus cognoviſſe. Atqui oleum ex ricino factum manifeſte cognovi calidius eſſe facultate oleo, quod apud nos eſt, quare etiam ſi non praeſens ſit, veteri utimur. Puto autem et potamogetonem et niliacum ſtratioten quiddam refrigerativum habere, mirorque eorum Apollonium nullam mentionem feciſſe. Quin et tribulus apud nos, velut etiam polygonum, quiddam refrigerans habent, tenera videlicet et nondum dura ac ſicca facta. Conyzam autem non ſolum refrigerare impoſſibile eſt, verum et moderate calefacere potentem novi, et miror ſane cur Apollonius eam inter refrigerantia retulerit. Quod ſi et ab arboribus et fruticibus auxilia ad caput praeter naturam calidius petere oporteat,

Ed. Chart. XIII. [362.] Ed. Baf. II. (173.)

ἄγνος ἐπιτηδειοτέρα πρὸς τοῦτο καὶ ἄμπελος καὶ σχῖνος καὶ πλάτανος, εἴ τις λαβὼν αὐτῶν ἁπαλὰς τὰς βλάστας, εἶτα τρίψας ἐκθλίψειεν αὐτῶν τὸν χυλόν. Ἐρασίστρατος δέ φησι μέγιστον εἶναι προφυλακτικὸν ἐπὶ τῶν θερμαινόντων ἕξεων, ὅταν ἡλιοῦσθαι μέλλωσιν, εἰ σπόγγον πλατὺν καὶ πυκνὸν καὶ κοῖλον βρέξας εἰς ὕδωρ καὶ ἐκπιέσας σφόδρα ἐπιθήσεις τῇ κεφαλῇ. τοῖς ἐπ' ἐγκαύσει κεφαλαλγοῦσιν ὑπεναντίως ἔχει τὰ σημεῖα τῶν ἐπὶ ψύξει· καὶ γὰρ καὶ ἀσύμπτωτον καὶ ἄχρουν ἐστὶν αὐτῶν τὸ πρόσωπον καὶ τοῖς ψυχροῖς οὔτε χαίρουσιν οὔτε πρὸς αὐτῶν ὠφελοῦνται. καθάπερ δ' ἡ ἔγκαυσις οὐκ ἔστι δύσλυτος διάθεσις, οὕτως οὐδὲ ὅτε ψύξις ἐκ τοῦ περιέχοντος γένηται, δυσκόλως θεραπεύεται πρόσφατος, ἀλλ' ἀρκεῖ πηγάνειον ἔλαιον θερμὸν καταντλήσαντα κατὰ τοῦ βρέγματος, ὡς εἴρηται, τελέως ἀπαλλάξαι τὸν ἄνθρωπον. εἰ δὲ καὶ σφοδροτέρας δεήσοι θερμασίας, ἐπεμβάλλειν εὐφόρβιον τῷ ἐλαίῳ καὶ ὅσα διὰ πεπέρεως σκευάζεται. ἀλείφειν δὲ μύροις τοῖσδε χρὴ τὸ μέτωπον καὶ ῥινῶν τοὺς πόρους, μάλιστα μὲν ἰρίνῳ καὶ ἀμαρακίνῳ καὶ ναρδίνῳ. καὶ

vitex convenientior ad hoc exiftit et vitis et lentifcus et platanus, fi quis eorum teneris germinibus acceptis deinde tritis ab ipfis fuccum exprimat. Eraliftratus vero magnum quoddam praefervativum in calidioribus habitibus tradit, quum videlicet eos folem perferre oportet, fi fpongiam latam et denfam ac cavam in aqua madefactam et probe expreffam capiti imponas. Porro figna dolentium caput ob frigiditatem contraria funt eis, quae ex ardore oboriuntur. Nam et fubtumida et decolor ipforum facies exiftit, et frigidis neque gaudent, neque ab eis juvantur. Quemadmodum autem ardor non aegre folubilis affectio eft, ita neque frigiditas ex ambiente nos aëre contracta difficulter curatur, fi recens eft, fed fufficit oleum rutaceum calidum fincipiti, ut dictum eft, affufum perfecte hominem liberare. Si vero vehementiori calefactione opus fit, euphorbium in oleum conjiciatur et quaecunque ex pipere medicamenta conftant. Inungenda autem eft frons aurium et narium meatus hifce unguentis, maxime quidem irino et amaracino et nardino.

κομμωτικὰ δὲ τῶν θερμαινόντων ἐστὶ καὶ ταῦτα δὴ τὰ πολυτελῆ τῶν πλουσίων γυναικῶν ἀλείμματα. καλοῦσι δὲ αὐτὰ κατὰ τὴν τῶν Ῥωμαίων φωνὴν φουλιάτα τε καὶ σπικάτα. τοῦ δὲ ὀποβαλσάμου πολλάκις ἐπειράθημεν οὐδὲν σαφῶς ὀνήσαντος οὐδεμίαν διάθεσιν θερμαίνεσθαι δεομένην. ὥσπερ δὲ τὸ πηγάνειον ἁρμόττειν ἔφην, οὕτω καὶ τὸ σαμψύχινον καὶ τὸ δάφνινον ἐπαινῶ καὶ τὸ ἑρπύλλινον, πολλάκις καὶ ἐπὶ πολλῶν αὐτοῖς χρησάμενος· διδόναι δὲ καὶ οἶνον λεπτομερῆ καὶ κινήσει κεχρῆσθαι κελεύειν καὶ λουτροῖς θερμοῖς καί ποτε ἀπὸ ῥαφανίδων ἐμέτῳ.

[363] [Περὶ τῶν χρονιζουσῶν ἐν τῇ κεφαλῇ διαθέσεων θερμῶν τε καὶ ψυχρῶν.] Ἐπὶ τῶν χρονιζουσῶν κεφαλαλγικῶν διαθέσεων ἀναγκαῖον γίνεσθαι ξυρὰν τὴν κεφαλὴν, ἢ ἐν χρῷ πάνυ κείραντα φάρμακα προσφέρειν ἐμπλαστρώδη τε καὶ κηρωτοειδῆ καὶ ὑγρά. τὰ μὲν οὖν ἐμπλαστρώδη τε καὶ κηρωτοειδῆ τῇ ξυρηθείσῃ κεφαλῇ, τὰ δὲ ὑγρὰ τῇ βραχυτάτας ἐχούσῃ τρίχας. ἔστι δὲ καὶ ἡ τούτων ὕλη πολυειδὴς, τῶν μὲν

Quin et comptoria unguenta ex calefacientium numero existunt, atque adeo ipsa opulentarum foeminarum pretiosa unguenta, quae foliata et spicata Romae appellant. Opobalsamum vero saepe experti sumus, nullum manifestum commodum ad ullam aliquam affectionem calefactione indigentem conferre. Quemadmodum autem rutaceum oleum convenire dixi, sic etiam sampsuchinum et laurinum laudo itemque serpyllinum, saepe et in plerisque ipsis usus. Dandum etiam vinum tenuium partium et motus corporis praecipiendus lavacraque calida et quandoque a raphano vomitus.

[*De inveteratis capitis affectibus calidis et frigidis.*] In inveteratis capitis doloribus ac affectibus necessario pilos radimus, aut valde ad ipsam usque cutem praesecamus, et medicamenta tum emplastrorum ac ceratorum forma tum etiam liquida adhibemus. Atque ea quidem quae emplastrorum ac ceratorum formam habent rasis penitus adhibemus, liquida vero his, qui brevissime praesectos pilos habent. Est

μᾶλλον, τῶν δὲ ἧττον ψυχόντων τε καὶ θερμαινόντων. τὰ μὲν οὖν ψύχοντα μεταφέρειν ἀπὸ τῶν θεραπευόντων τὰ ἐρυσιπέλατα, τὰ δὲ θερμαίνοντα διὰ τῶν θερμαινόντων φαρμάκων συνθετέον, ὧν ἁπλούστατον μέν ἐστι τὸ δι᾽ εὐφορβίου σκευαζόμενον, ἀρκεῖ δὲ μίαν γο ἐμβάλλειν εὐφορβίου τρισὶ κηροῦ τετηκυίαις ἐν ἐλαίου λίτρᾳ μιᾷ. χρῆσθαι δὲ ἐλαίῳ πρὸς πάντα τὰ θερμαίνεσθαι πάθη δεόμενα μήτε ὀμφακίνῳ μήτε τῷ συνήθως ὑπὸ πάντων ὀνημαζομένῳ Ἱσπανῷ μήθ᾽ ὅλως ἐσκευασμένῳ μετὰ θαλλῶν, ἀλλ᾽ οἷόν ἐστι τὸ ἐκ πεπείρων ἐλαιῶν γινόμενον, ἐν πολλοῖς ἔθνεσιν ἄνευ θαλλῶν ἐμβλήσεως. ἄριστον δὲ ὧν οἶδα τὸ Σαβῖνόν ἐστιν, οὐ πόῤῥω Ῥώμης ἐν τῇ Σαβίνων χώρᾳ γεννώμενον. ὅσα δὲ οἱ νεώτεροι τῶν ἰατρῶν, οἱ καλοῦντες ἑαυτοὺς μεθοδικοὺς, ὀνομάζουσι μετασυγκριτικὰ φάρμακα, ταῦτα πάντα χρήσιμα ταῖς τοιαύταις διαθέσεσίν ἐστιν, ὧν τὰ κάλλιστα ἐν τῷ τῆς πραγματείας τῆς πρὸ ταύτης ἑβδόμῳ εἴρηταί μοι. μεταβαί-

autem et horum materia multiformis, quod partim quidem magis, partim vero minus refrigerent et calefaciant. Ea igitur quae frigefaciunt, ex iis quae eryfipelata curant, transferenda funt, calefacientia vero ex medicamentis calefactoriis componenda, quorum fimpliciffimum eft ex euphorbio praeparatum. Sufficit autem unciam euphorbii unam ad tres cerae liquefactae in olei lib. una conjicere. Utendum autem oleo ad omnes affectus calefactione opus habentes, neque omphacino neque eo quod vulgo ab omnibus Hifpanum appellatur neque omnino eo, quod cum olearum germinibus praeparatur, fed eo quod ex maturis olivis conficitur apud plerasque gentes citra germinum injectionem. Optimum autem ex eis quae ego novi eft Sabinum non procul ab urbe Roma in Sabinorum regione prognatum. Caeterum medicamenta, quae recentiores medici fe ipfos methodicos appellantes, metafyncritica appellant, ea omnia ad hujusmodi affectus commoda exiftunt, ex quibus optima etiam in feptimo libro hujuscemodi tractationis, quae ante hanc a me edita eft, relata funt. Tempus igitur

νειν οὖν ἤδη καιρὸς ἐπ᾿ ἄλλην διάθεσιν κεφαλῆς, παραγράψαντα πρῶτα τὰ ὑπὸ Ἀπολλωνίου γεγραμμένα κατὰ λέξιν οὕτως ἔχοντα.

[*Τὰ ὑπὸ Ἀπολλωνίου γραφέντα πρὸς κεφαλαλγίαν τὴν διὰ μέθην καὶ ἀκρατοποσίαν.*] Χρηστέον δὲ πᾶσι τοῖς ἀναγεγραμμένοις βοηθήμασι πρὸς τὰς γινομένας δι᾿ ἔγκαυσιν κεφαλαλγίας, ἐπιπλεῖστον δὲ τῶν ἀλγημάτων ἰσχυόντων πηγάνου φύλλοις τετριμμένοις μετὰ ὄξους καὶ ῥοδίνου, ὡς γλοιοῦ πάχος τὴν κεφαλὴν ἐγχριστέον. ἄλλο. καρύοις πικροῖς μετ᾿ ὄξους καὶ ῥοδίνου τετριμμένοις, ὡς γλοιοῦ πάχος τὴν κεφαλὴν ἐγχριστέον. ἄλλο. ἴριδι ξηρᾷ καὶ ἄγνῳ ξηρῷ μετ᾿ ὄξους τετριμμένοις καὶ ῥοδίνου παραπλησίως χρῶ. ἄλλο. δάφνιδι καὶ πηγάνου φύλλοις μετ᾿ ὄξους καὶ ῥοδίνου τετριμμένοις χρῶ. συνοίσει δὲ ὕπνος, ἔνδεια, ἡσυχία, σώματος ἀκινησία, πόμα ὕδωρ θερμὸν, μελίκρατον, κένωσις. ταῦτα μὲν Ἀπολλώνιος ἔγραψε, καὶ τούτου γε αὐτοῦ χάριν ἐπαινεῖν χρὴ (174) τὸν ἄνδρα, τοῦ μετὰ διορισμῶν ὑπὲρ ἑκάστου τῶν βοηθημάτων γράψαι, μηδὲ Ἀρχιγένους αὐτὸ πεποιηκό-

jam eft me ad alium capitis tranfire affectum, afcripturum primo quae ab Apollonio confcripta funt, quae juxta illius dictionem hoc modo habent.

[*Quae Apollonius ad capitis dolorem ex ebrietate et meri potu fcripferit.*] Utendum eft omnibus defcriptis auxiliis ad dolorem capitis ab ardore obortum. Quod fi dolores amplius invalefcant, rutae folia cum aceto et rofaceo trita ftrigmenti craffitie capiti illinenda. *Aliud.* Nuces amaras cum aceto et rofaceo ad ftrigmentitiam fpiffitudinem tritas capiti illinito. *Aliud.* Iridem ficcam ac viticem aridum cum aceto et rofaceo eodem adhibe modo. *Aliud.* Lauri baccam et rutae folia cum aceto et rofaceo trita adhibeto. Conveniet autem fomnus, inedia, quies, corporis tranquillitas. In potu aqua calida, aqua mulfa et evacuatio. Haec quidem Apollonius fcripfit. Atque hujus rei gratia laudare virum decet, quod cum difcrimine de unoquoque auxilio fcripfit, quum neque Archigenes id ipfum fecerit,

τος, ὃν ἐχρῆν ὕστερον Ἀπολλωνίου γεγονότα προστεθεικέναι τι τῇ τῶν ὁρισμῶν ἀκριβείᾳ. ἀλλὰ τὰ μὲν ὑπ᾽ ἐκείνου κατὰ τὸ πρότερον τῶν φαρμάκων γεγραμμένα μικρὸν ὕστερον εἰρήσεται· τὰ δέ μοι διὰ μακρᾶς πείρας κριθέντα περὶ τῆς ἐξ οἴνου πόσεως κεφαλαλγίας ἤδη διηγήσομαι, τὴν μὲν ἐλπίδα τῆς ἐξ αὐτῶν ὠφελείας ἐκ τῆς διαθέσεως εὑρόντι, τὴν δὲ ἀκριβῆ βάσανον αὐτῶν διὰ πολλῆς πείρας ποιησαμένῳ. τὴν γάρ τοι κεφαλαλγίαν οἱ θερμότεροι τῶν οἴνων ταῖς κράσεσι γεννῶντες ἐνδείκνυνται πληροῦσθαι πάντως μὲν ἀτμῶν τὴν κεφαλὴν, ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ χυμῶν, ὅσοι θερμοὶ ταῖς κράσεσιν. καὶ γὰρ καὶ χωρὶς οἴνου πόσεως οἱ τοιοῦτοι πρὸς τὴν κεφαλὴν ἑτοίμως ἀναφέρονται. χρεία τοίνυν ἐστὶν ἰάσεως ἐχούσης σκοπὸν τὸν μὲν καθόλου πρῶτον ἁπάντων κοινὸν τὸν κενώσεως δεόμενον. ἐπεὶ δὲ θερμοὶ τυγχάνουσιν ὄντες οἱ πεπληρωκότες τὴν κεφαλὴν ἀτμοὶ, [364] καὶ τῆς ἐμψυχούσης αὐτοὺς βοηθείας ἐστὶ χρεία. κελεύειν οὖν πρότερον, εἰ ἄπεπτος ὁ οἶνος μένει, ἐμεῖν τοὺς κεφαλαλγοῦντας, ὕδωρ πεπωκότας χλιαρόν. εἰ δὲ καὶ μετὰ πέψιν

quem, quum posterior Apollonio natu sit, apponere quidpiam ad discriminum certitudinem oportebat, verum quae ipse in priore de medicamentis libro conscripsit, paulo post referentur. At vero quae ego per longam experientiam de capitis dolore ex vini potu cognovi jam exponam, utpote qui spem quidem utilitatis ipsorum ex affectu inveni, diligentem autem comprobationem per multam experientiam feci. Capitis itaque dolorem ex vinorum temperie calidorum productum indicat, quod ipsum caput omnino vaporibus repletur, quandoque etiam humoribus calida temperie praeditis, nam et citra vini potum ejusmodi ad caput prompte deferuntur. Curatione itaque opus est, quae scopum primum universalem et communem omnibus habeat, nimirum evacuatione indigentem. Quum vero calidi sint qui caput repleverunt humores, etiam refrigerante eos medela opus erit; jubendi igitur sunt, si crudum adhuc in eis vinum permaneat, ut tepida aqua hausta vomant, sin autem

κεφαλαλγοῖεν, τοῖς ἐμψύχουσι κεχρῆσθαι καὶ ἀποκρουστικοῖς, οἷόν ἐστι τὸ ῥόδινον, καθ' ἑαυτό τε καὶ σὺν ὄξει ἢ μετὰ χυλοῦ κισσοῦ ἢ κράμβης. καὶ αὐτὰ δὲ τὰ φύλλα τῆς κράμβης ἀποβρεχθέντα θερμῷ καὶ περιτεθέντα τῇ κεφαλῇ καὶ δεθέντα φυσικῶς ἀντιπαθεῖ τῇ μέθῃ. φροντιστέον δὲ ὕπνου τε καὶ ἡσυχίας, κἀπειδὰν ταῦτα πραχθῇ, δι' ὅλης ἡμέρας εἰς ἑσπέραν χρὴ λούσαντα θρέψαι τροφαῖς εὐχύμοις μὲν, οὐ μέντοι θερμαινούσαις. εἰσὶ δὲ τοιαῦται πτισάνης χυλὸς καὶ ῥόφημα ἐκ χόνδρου καὶ ἄρτος μεθ' ὕδατος καὶ τὰ ῥοφούμενα τῶν ᾠῶν ἄνευ γάρου. μιγνύσθω δὲ αὐτοῖς μέλιτος ὅσον αὔταρκες ἡδῦναι· εἰ δὲ πρὸς τοῦτο ἀνεπιτηδείως ἔχουσιν οἱ λαμβάνοντες, ἁλῶν τῶν ἡδυσμένων, τῶν δὲ λαχάνων θριδακίνη μὲν, ὡς εὔχυλός τε καὶ ψυκτικὴ, κράμβη δὲ ὡς ἀτμῶν ξηραντική. οὕτω δὲ καὶ ὀσπρίων ἡ φακή. ποτῷ δὲ πάντως μὲν ὕδατι χρηστέον. ἀλλ' ἐπεί τινων ὁ στόμαχος ἐπὶ ταῖς ὑδροποσίαις ἀνατρέπεται, ῥοιάν. αὐτοῖς ἐπιδοτέον ἢ μόνην καθ' ἑαυτὴν ἢ μετὰ χόνδρου τακεροῦ, καλῶς ἑψημένου θερμοῦ. καὶ τὰ κεστιανὰ δὲ καλούμενα μῆλα κατὰ

et post concoctionem caput doleant, refrigerantibus utendum est ac repellentibus, quale est rosaceum per se et cum aceto aut hederae aut brassicae succo. Quin et ipsa brassicae folia calida irrigata capitique circumposita ac obligata naturaliter ebrietati resistunt. Caeterum somni ac quietis cura in primis habenda est, quod ubi factum fuerit per totum diem ad vesperam lotum, boni succi cibis, non tamen calefacientibus nutrire oportet. Sunt autem tales ptisanae succus et sorbitio ex alica et panis ex aqua et ova sorbilia absque garo, admisceatur autem eis ex melle quantum ad condimentum satis fuerit, si vero ad mel accipiendum non fuerint appositi, sales conditorii misceantur. Ex oleribus est lactuca, utpote boni succi et refrigeratoria, et brassica, ut quae vapores reficcet. Sic et ex leguminibus lens est. Potu vero omnino aqua utendum est. At vero cum stomachus in quibusdam propter aquae potum subvertatur, malum punicum eis insuper exhibendum est, aut solum per se aut cum alica flaccida calida probe cocta. Quin et mala

τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἄνευ μὲν ἑψήσεώς ἐστιν αὐστηρὰ, μετὰ δὲ τὴν ἕψησιν εὐστόμαχα γίνεται. χρὴ δὲ ἕψειν αὐτὰ κατὰ χύτραν καινὴν, ὕδωρ ἐπιχέοντα θερμὸν, εἶτα κρεμάσαντας ἐν τῷ ἀγγείῳ τὸ μῆλον ὑποκαίοντάς τε τὴν χύτραν, ὅπως ἐκ τοῦ ὕδατος ἀναφερόμενος ἀτμὸς θερμὸς τὴν ἕψησιν αὐτοῦ παρασχῇ. καὶ σταφίδες δὲ καὶ ἄπιοι τινὲς μὲν ὠμαὶ, τινὲς δὲ ὡς τὸ μῆλον ἑψημέναι ῥωννύουσι τὸν στόμαχον. ἀπέχεσθαι δὲ βαλάνων φοινίκων, ἔχουσι γὰρ ἰδιότητά τινα κεφαλαλγίας ποιητικήν. εἰ δὲ ἐπὶ τούτοις ὑπνῶσαι καλῶς οὐ δυνηθεῖεν, ἐπὶ λουτρὸν ἄγειν αὐτοὺς κατὰ τὴν ὑστεραίαν ὅτι τάχιστα, καταχέοντας ἐν τῷ βαλανείῳ θερμὸν ὕδωρ πολλάκις, εἶθ᾽ ὑπνώσαντας ἢ πάντως ἡσυχάσαντας ἐν τῷ μεταξὺ, πάλιν ἐπὶ τὸ λουτρὸν ἄγειν τὸ δεύτερον, εἶθ᾽ οὕτως τρέφειν, ὡς κατὰ τὴν προτεραίαν· εἰ δὲ μετρίως ἔχοιεν, ὑδροποτεῖν τε μὴ δύνηνται, συγχωρεῖν ὑδαρὲς πόμα προσφέρεσθαι τῶν ὑδατωδῶν οἴνων, ὁποῖός ἐστι κατὰ μὲν τὴν Ἰταλίαν ὁ Σαβῖνος, ἐν Ἀσίᾳ δὲ Τιτακαζηνὸς καὶ Ἀρσυήνιος καὶ Ἀριούσιος. αἱ δὲ τροφαὶ μετρίως ἔχουσιν αὐτοῖς

ceftiana appellata in urbe Romana citra coctionem quidem funt auftera, poft coctionem vero ftomacho fatis commoda fiunt. Coquenda autem funt ipfa in ollam novam aqua modica infufa, deinde malo in olla fufpenfo, igneque fub ollam conjecto, quo vapor ex aqua calidus fublatus coctionem ipfi malo praebeat. Uvae paffae etiam et pyra, aliqua quidem cruda, aliqua vero ut malum ipfum cocta ftomachum corroborant. Abftinendum vero a glandibus palmarum, proprietatem enim quandam habent capitis dolorem inducendi. Quod fi vero poft haec probe dormire non poffint, ad balneum poftridie quam celerrime deducantur, calidaque aqua eis in balneo faepe affundatur, deinde ubi dormierint aut omnino interpofito tempore quieverint, rurfum ad balneum ducendi funt, deinde velut pridie connutriendi. Si vero moderate habeant et aquam bibere non poffint, permittendus eft eis potus aquofus ex aquofis vinis, quale eft in Italia Sabinum, in Afia Titacazenum et Arfyenium et Ariufium. Quin et moderate ha-

καὶ ὄρχεις ἀλεκτρυόνων καὶ τὰ πτερὰ καὶ τῶν ἰχθύων οἱ πετραῖοι καὶ ἁπαλόσαρκοι δοθήσονται καὶ περιστερᾶς που νεογνός. ἑψήσθω δὲ πάντα ταῦτα χωρὶς γάρου καὶ οἴνου κατὰ τοὺς λευκοὺς καὶ ἁπλοῦς ζωμοὺς, ἐν οἷς ὕδωρ ἐστὶ μόνον μετ᾿ ἐλαίου καὶ ἀνήθου καὶ βραχέος πράσου, τὴν ἕψησιν παρεσχημένον, ἐπεμβαλλομένων ἁλῶν ὀλίγων, οὐκ εὐθὺς τοῦ ἑψήματος ἐν ἀρχῇ, ἀλλ᾿ ὅταν ἤδη πως γένωνται τακεραί. εὔδηλον δ᾿ ὅτι καὶ αὐτοὺς καὶ πάντας τοὺς τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦντας αὐξανομένης μὲν ἔτι καὶ ἀκμαζούσης τῆς ὀδύνης ἡσυχάζειν ἄμεινον, ἐνδιδούσης δὲ καὶ παρακμαζούσης, ἐν ἐπιτηδείοις χωρίοις περιπατεῖν. ἐπιτήδεια δὲ τοῖς μὲν θερμαίνεσθαι δεομένοις τὰ θερμότερα τοῖς δὲ ψύχεσθαι τὰ ψυχρότερα, καὶ πρὸ μὲν τῆς τροφῆς πλείοσι περιπάτοις χρηστέον, ἐπὶ δὲ τῇ τροφῇ βραχέσι τε καὶ νωθροῖς. χρὴ δὲ μήτε ἐδηδοκέναι πολλὰ μήτε εὐθέως περιπατεῖν, ἀλλὰ μετὰ δύο που καὶ τρεῖς ὥρας ἢ καὶ πλείονας. ἐὰν δέ ποτε τῶν ἀνελθόντων ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀτμῶν τε καὶ χυμῶν ὑπολειφθῇ τι λείψανον ἐσφηνωμένον πόροις λεπτοῖς καὶ διὰ τοῦτο

bentibus gallorum testiculi et alae et ex piscibus petrosi et teneris carnibus praediti exhibebuntur et columbarum pulli. Haec vero omnia citra garum et vinum in albis ac simplicibus jusculis coquantur, in quibus aqua sola cum oleo et anetho ac exiguo porro coctionem perficiat, exiguo adjecto sale, non statim in principio coctionis, sed quum jam aliquo modo flaccida facta fuerint ac victa. Manifestum vero, quod tum hos tum omnes qui caput dolent augescente adhuc et vigente dolore quiescere melius est, remittente vero ac decrescente in locis aptis deambulare. Apti sunt autem iis, qui calefieri opus habent, loci calidiores, qui frigefieri, frigidiores. Et ante cibum quidem pluribus deambulationibus utendum, post acceptum vero cibum brevibus et lentis. Oportet autem neque multa comedere neque statim deambulare, sed post duas aut tres aut etiam plures horas. Quod si quando ex vaporibus et humoribus in caput sublatis reliquiae quaedam relinquantur tenuibus poris ac meatibus impactae et ob id etiam capi-

παραμένῃ τι τῆς κεφαλαλγίας, ἀφίστασθαι μὲν προσήκει τοῦ ῥοδίνου, χρῆσθαι δὲ πρῶτον μὲν τῷ χαμαιμηλίνῳ συμμέτρως θερμῷ, μετὰ τοῦτο δὲ τῷ ἰρίνῳ, μεγάλως γὰρ ὀνίνησι τὰς τοιαύτας διαθέσεις, [365] ἐν δὲ τῷ βαλανείῳ τὴν κεφαλὴν ὕδατι θερμῷ καταντλητέον, οὐ μόνον ἕνεκα τοῦ διαφορῆσαί τι τῶν κατ' αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὕπνων ἕνεκα. διόπερ καὶ τὸ δεύτερον ἢ τρίτον λουτρὸν ἑσπέρας ποιητέον, ἐσθίοντας ἐπ' αὐτῷ θριδακίνας δι' ὄξους, ἐλάχιστον μὲν ἴσχοντος ἢ μηδ' ὅλως γάρου, πλεῖον δ' ὕδατος, ὡς ἴσον εἶναι τῷ ὄξει, πλὴν εἰ μὴ παντάπασιν ὑδαρὲς ὑπάρχοι. καὶ γὰρ καὶ δέονται τοιούτου μᾶλλον ἢ τοῦ δριμυτάτου, θερμότητός γάρ ἔχει τι τὸ τοιοῦτον ὄξος. ἐπὶ δὲ τούτοις κατὰ τὴν ὑστεραίαν τὰ μᾶλλον θερμαίνοντα τὴν κεφαλὴν παραληπτέον, μιγνύντα τῷ ἰρίνῳ ποτὲ μὲν ἀμαρακίνου μύρου, ποτὲ δὲ ναρδίνου, ποτὲ δὲ τῶν πολυτελῶν, οἷς αἱ πλούσιαι γυναῖκες, κἂν μηδὲν ἔχωσι κακὸν, εἰώθασι κεχρῆσθαι. διὰ ταύτης ἐγὼ τῆς ἀγωγῆς τὰς ἐξ οἴνου κεφαλαλγίαις ἰασάμην

tis dolor perfeveret, a rofaceo quidem abftinere expedit, utendum eft autem primum quidem chamaemelino moderate calido, poftea vero irino, maximopere enim hujusmodi affectiones juvant. In balneo vero caput calida perfundatur, non folum ob id, ut quippiam circa ipfum difcutiatur, fed et fomni conciliandi gratia, quapropter etiam fecundum aut tertium etiam ad vefperam balneum apparandum eft, acceptis ab eo lactucis ex aceto, exiguo aut omnino nullo addito garo, verum aqua affufa multa, ut acetum plane exaequet, nifi omnino aquofum fit acetum; nam et hujusmodi magis quam acerrimo opus habent, caliditatem enim in fe aliquam tale acetum complectitur. Poft haec vero poftera die quae magis caput calefaciant adhibenda, ita ut ad irinum aliquando amaracinum unguentum addamus, aliquando vero nardinum, quandoque etiam pretiofa, quibus opulentae foeminae, etiam fi nihil habeant mali, uti confueverunt. Per hujusmodi fane medicationis ductum capitis dolores ex vini potu obortos in totum perfanavi,

διὰ παντὸς, οὐδενὶ τῶν γεγραμμένων Ἀπολλωνίῳ χρησάμενος. ὅπου γὰρ δι' ὧν εἶπον ἐτύγχανον τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν Ἀπολλωνίῳ γεγραμμένων οὐδὲν ἐπέβαλλεν ἐλπίδα μοι καλῶς εἰρῆσθαι, περιττὸν ἦν εἰς πεῖραν ἄγειν ταῦτα. μετὰ δὲ τὰς προγεγραμμένας τρεῖς διαθέσεις κεφαλαλγικὰς ὁ Ἀπολλώνιος ἔγραψε ταύτην τήνδε τετάρτην.

[Πρὸς κεφαλαλγίαν διὰ πληγὴν ἢ πτῶμα Ἀπολλωνίου.] Ῥοδίνῳ καὶ ὄξει κεχλιασμένοις τὴν κεφαλὴν κατάβρεχε. ἄλλο. ῥόδοις ξηροῖς μάλιστα μὲν ἑφθοῖς, εἰ δὲ καὶ βεβρεγμένοις ἐν γλυκεῖ ἢ μελικράτῳ, λείοις κατάπλασσε. ἄλλο. μελιλώτῳ παραπλησίως ἐσκευασμένῳ χρῶ. ἄλλο. μυρσίνης λευκῆς φύλλοις ἁπαλοῖς μετ' οἴνου καὶ σμύρνης τετριμμένοις κατάπλασσε. ἄλλο. ἰρίνῳ μύρῳ καὶ ὄξει κατάχριε. ἄλλο. ἀψινθίῳ λείῳ μετ' οἴνου καὶ σμύρνης τετριμμένης κατάπλασσε. ἄλλο. γλήχωνι λείᾳ μετ' οἴνου παραπλησίως χρῶ. ἄλλο. γλήχωνι καὶ σμύρνῃ τετριμμένοις ὁμοίως χρῶ. ἄλλο. σελίνου κόμαις ἑφθαῖς μετ' οἴνου λείαις κατάπλασσε. ἄλλο. μήλοις κυδωνίοις ἑφθοῖς δι' οἴνου κατάπλασσε. ἁρμόσει δὲ καὶ πυ-

nullo ab Apollonio praefcripto pharmaco ufus. Quum enim et per ea quae jam dixi fcopum contingerem eorum quae fcripfit Apollonius nullum recte dictum fuiffe mihi perfuafi et fupervacaneum amplius erat eorum experimentum facere. Caeterum poft praedictos tres affectus capitis dolorem inducentes, Apollonius quartam hanc infuper addidit.

[*Ad dolorem capitis ex plaga aut cafu Apollonii.*] Rofaceo et aceto tepefactis caput rigato. *Aliud.* Rofis ficcis maxime coctis aut certe in paffo maceratis aut aqua mulfa tritis pro cataplafmate utitor. *Aliud.* Meliloto fimiliter apparato utitor. *Aliud.* Myrti albae folia tenera cum vino et myrrha trita emplaftri more imponito. *Aliud.* Irino unguento et aceto illinito. *Aliud.* Abfinthium tritum cum vino et myrrha itidem trita imponito. *Aliud.* Pulegio trito ex vino fimiliter utitor. *Aliud.* Pulegium et myrrham trita fimiliter adhibeto. *Aliud.* Apii comas cum vino coctas ac tritas imponito. *Aliud.* Mala cotonea cocta ex vino

ρία διὰ σπόγγων εἰς ὕδωρ θερμὸν ἀποβεβρεγμένων καὶ πιλήματα μαλακῶν ἐρίων, ὄξει καὶ ῥοδίνῳ καταρερασμένα, πρὸς δὲ τούτοις ἡσυχία, σώματος ἀνάπαυσις, ὑποστολὴ τροφῆς, κένωσις, ἀποχὴ τῶν λυπούντων. (175) ταῦτα δέ ἐστιν ἥλιος, λουτρὸν, οἰνοποσία, κραυγὴ, διάτασις καὶ τῶν ἐν τροφῇ προσφερομένων τά τε ὀξέα καὶ δριμέα καὶ ἁλυκά. ταῦτα μὲν ὁ Ἀπολλώνιος ἔγραψε περὶ τῶν ἐπὶ πληγαῖς προφανέσι κεφαλαλγιῶν. εἰδέναι δὲ καὶ ἡμᾶς χρὴ τὴν τοιαύτην διάθεσιν οὐκ ἄλλην οὖσαν ἢ φλεγμονὴν, ἥτις οὐ μόνον ἐκ πληγῆς ἢ καταπτώσεως, ἀλλὰ καὶ χωρὶς φανερᾶς αἰτίας εἴωθε γίνεσθαι κατὰ πάντα τοῦ σώματος τὰ μόρια δι᾽ ἐπιῤῥοὴν χυμῶν. ἐὰν μὲν οὖν ἡ πληγὴ τραύματος ἢ θλάσματος αἰτία γένηται, σκοποὶ πλείονες ἔσονται τῆς τῶν ἰαμάτων εὑρέσεως, εἷς μὲν ὁ ἐπὶ τραύματι, ἐφ᾽ ᾧ δεῖ χρῆσθαι τοῖς κολλητικοῖς καὶ ἀφλεγμάντοις φαρμάκοις, προαγκτηριάσαντας τὰ χείλη τοῦ ἕλκους, δεύτερος δὲ ὁ ἐπὶ τῷ θλάσματι, καὶ τρίτος ὁ ἐπὶ τοῖς ἀλγήμασιν, ἐνίοτε μὲν ἐν αὐτοῖς μόνοις τοῖς πλη-

imponito. Convenient et fomenta per ſpongias aqua calida imbutas et mollium lanarum faſciculi aceto et roſaceo conſperſi. Ad haec et quies et corporis tranquillitas, ſubtractio cibi, evacuatio, fuga eorum quae offendere poſſunt, qualia ſunt ſol, balneum, vini potus, clamor, contentio, et ex iis quae alimenti loco exhibentur acida et acria ac ſalſa. Haec quidem Apollonius ſcripſit de capitis doloribus ex conſpicua plaga abortis. Verum operae pretium eſt noſſe nos ejusmodi affectum nullum alium praeter inflammationem eſſe, quae non ex plaga ſolum aut caſu, ſed citra etiam manifeſtam cauſam, in omnibus corporis partibus propter humorum confluxum fieri conſuevit. Siquidem igitur plaga vulneris aut contuſionis cauſa exiſtat, plures ſcopi erunt ad remediorum inventionem. Unus quidem in vulnere ad quod conglutinantibus et inflammationem arcentibus medicamentis uti oportet, poſtquam ulceris labia fibulis impoſitis conſtrinxerimus. Alter vero in contuſione, et tertius in doloribus, qui quandoque in ipſis ſolis percuſſis parti-

γείτοσι μορίοις γινομένοις, ὡς τὸ πολὺ δὲ καὶ τοῖς συνεχέσιν ἐπεκτεινομένοις. ὅ τε γὰρ περικράνιος ὑμὴν καὶ τὸ τούτῳ περιτεταμένον ἔξωθεν δέρμα συνεχῆ τὴν οἰκείαν οὐσίαν ἑκάτερον ἔχον, ἐπὶ πᾶσαν ἐκτέταται τὴν κεφαλὴν καὶ κατὰ τοῦτο συμβαίνει πολλάκις αὐτὴν ὀδυνᾶσθαι, μάλιστα εἰ μέχρι τοῦ περιοστίου συγκαταβαίνοι ἡ πληγὴ, ἣν χρὴ ἐπιδιελόντας τὸν περικράνιον ὑμένα καὶ ξύσαντας θεραπεύειν κατὰ συσσάρκωσιν. [366] εἰ δὲ καὶ διὰ τῆς κατὰ τὰς ῥαφὰς κοινωνίας τοῦ περικρανίου πρὸς τὴν σκληρὰν μήνιγγα διαδοθείη τι καὶ εἴσω τοῦ κρανίου τῆς φλεγμονῆς, οὐκ ἀκίνδυνος ἡ τοιαύτη κεφαλαλγία ἐστί. συμβαίνει δὲ οὐκ ὀλιγάκις ἐν ταῖς ἐξ ὑψηλοῦ καταπτώσεσιν ἀποῤῥήγνυσθαί τι τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλόν ἢ τὰς μήνιγγας μορίων, οὗ συμβάντος ἔτι μᾶλλον ἡ κεφαλαλγία σφοδροτέρα γίνεται καὶ ἡ διάθεσις ὅλη δυσιατοτέρα καὶ ὁ κίνδυνος ὀξύτερός τε καὶ σφοδρότερος. ἄριστον οὖν ἐπὶ τούτων, εἰ μή τι τὰ τῆς ἡλικίας κωλύει, μήτε ἡ ζωτικὴ δύναμις ἄῤῥωστος φαίνοιτο, τὴν ἀρχὴν τῆς ἰάσεως

bus fiunt, plerumque vero etiam ad vicinas partes extenduntur. Etenim membrana, quae calvariam ambit et cutis quae forinsecus circumtenditur, utraque propriam substantiam continuam habet per omne caput extensam, et ob id sane saepe ipsum universum dolore contingit, praesertim si usque ad membranam os calvae ambientem plaga penetret, quam deducta membrana calvariam ambiente osseque conscalpto obrasove carne generanda curare oportet. Quod si per communionem membranae calvam ambientis, quam ad duram cerebri membranam circa suturas habet, etiam intra calvariam inflammatio ipsa distribuatur, non absque periculo ejusmodi capitis dolor existit. Contingit autem non parum saepe in casu, praesertim ex sublimi facto, ut quaedam circa cerebrum aut membranas ejus partes abrumpantur, quod ubi contigit, etiam amplius capitis dolor invalescit ipsaque affectio tota aegre curabilis redditur et periculum ingens ac praeceps imminet. Optimum itaque fuerit in his, nisi aetas prohibeat, et nisi vitalis facultas debilis

Ed. Chart. XIII. [366.] Ed. Bas. II. (175.)

ἀπὸ φλεβοτομίας ποιεῖσθαι καὶ ταῖς καταλλήλαις ἐμβροχαῖς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς χρῆσθαι, ἐλαίῳ γλυκεῖ διαβρέχοντας ἔρια καὶ περισκέποντας αὐτήν. κωλυόμενοι δὲ διά τι τούτων, ἢ ἡλικίαν ἢ ἀδυναμίαν ἢ καὶ δι᾽ ἄμφω τὴν τοῦ αἵματος ἀφαίρεσιν ποιήσασθαι, διὰ κλυστῆρος ἐκκενώσομεν τὴν γαστέρα, καὶ αὐτοῦ μὲν ἕνεκα τοῦ κενωθῆναι τὰ κατὰ ταύτην, ἔτι δὲ μᾶλλον ἀντισπάσεως χάριν τῶν εἰωθότων ἐπὶ τὰ πεπονθότα μέρη φέρεσθαι χυμῶν. ἔπειτα τοῖς πρὸς τὰς φλεγμονὰς χρησόμεθα βοηθήμασιν. εἰ δὲ μῆνιγξ εἴη τετρωμένη, καλῶς ταύτην κολλᾷ, ὥς φησιν Ἀρχιγένης, καλαμίνθης χύλισμα ἐγχεόμενον καὶ ἄλευρον κέγχρινον ξηρὸν ἐπιπασσόμενον, εἶτα βούτυρον καὶ ῥόδινον καὶ στέαρ ὕειον ἄναλον παλαιὸν μιγνύμενα καὶ κεχλιασμένα ἐπιχεόμενα. ἀπέχεσθαι δὲ χρὴ τοὺς τοιούτους οἴνου καὶ σιτίων ἁδροτέρων, καὶ μάλιστα εἰ πυρέττοιεν. τὴν μέντοι εἰρημένην κένωσιν συμβουλεύει μὲν καὶ Ἀπολλώνιος, ὁποίαν δέ τινα χρὴ γίνεσθαι ταύτην, οὐκ ἐδήλωσεν. ὄξος γε μὴν μιγνύναι τῷ ῥοδίνῳ κελεύει, καθάπερ ἐπὶ τῶν φρενιτικῶν καὶ ληθαργικῶν, ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν

appareat, a venae sectione curationis initium facere, et convenientibus capitis irrigationibus uti, ex lana nimirum oleo dulci imbuta capiteque ex ea contecto. Quod si quippiam horum sive aetas sive virium imbecillitas aut etiam ambo simul sanguinis detractionem fieri praepediant, alvum per clysterem evacuabimus, tum ut superflua in ipso recrementa extrahamus tum ut humores, qui ad affectas partes inde ferri consueverunt, revellamus, atque inde auxiliis ad inflammationes commodis utemur. Si vero membrana cerebri fuerit vulnerata, egregie ipsam conglutinat, inquit Archigenes, calaminthae succus infusus et farina milii arida inspersa. Deinde butyrum et rosaceum ac adeps suillus insulsus vetus tepefacta ac mixtim infusa. Caeterum hoc modo affectos a vino et cibis crassioribus abstinere oportet, maxime si febri sint correpti. Atqui praedictam evacuationem consulit etiam Apollonius, qualem autem fieri oporteat non ostendit. At vero acetum rosaceo admisceri jubet, quemadmodum in phreneticis et lethargicis in principio

παθῶν εἰώθασιν οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν χρῆσθαι. παρέλιπε δὲ οὐκ ὀρθῶς καὶ τὸ μέτρον ἑκατέρου δηλῶσαι, τῇ τῶν ἐμπειρικῶν ὁμοίᾳ μεταβάσει χρησάμενος, οὐ τῇ τῶν δογματικῶν ἐνδείξει. ἡ μὲν γὰρ διάθεσις ἡμῖν ὑπαγορεύει τὰ βοηθήματα, τὸ δὲ ποσὸν ἑκάστου καὶ τὴν κατὰ μέρος ἐν ταῖς ὕλαις διαφορὰν συνενδείκνυται τὸ πεπονθὸς μόριον ἥ τε κρᾶσις τοῦ κάμνοντος ἀνθρώπου, καὶ πρὸς τούτοις ἡ ζωτικὴ δύναμις, εἶθ' ἡ ἡλικία καὶ ἡ τοῦ περιέχοντος ἀέρος κρᾶσις, ἄλλοτε ἄλλη γινομένη παρά τε τὰς χώρας καὶ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, τήν τε κρατοῦσαν τοῦ ἔτους κατάστασιν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν φρενιτικῶν, ἀπαθῶν ὑπαρχόντων ἁπάντων τῶν ἐκτὸς τοῦ κρανίου, κατά τε τὸ δέρμα καὶ τὸν περικράνιον ὑμένα, προσηκόντως ἔμιξαν ὄξος οἱ πρώτως μίξαντες, ἐκείνῳ τῷ λογισμῷ πεισθέντες, ὃν ἐν τοῖς περὶ συνθέσεως φαρμάκων ὑπομνήμασιν ἐπιπλέον διῆλθον, ἡνίκα ταῖς ἐν τῷ βάθει τοῦ σώματος γινομέναις διαθέσεσιν ἔφασκον χρῆναι προσφέρεσθαι φάρμακα τῶν ἐπιπολῆς γινομένων διαθέσεων διαφέροντα. ἐκλύεται γὰρ ἁπάντων αὐτῶν ἡ δύναμις ἐν τῇ

plurimi medici facere consueverunt, verum non recte mensuram utriusque dicere reliquit, empiricorum simul transitione usus, non indicatione dogmaticorum. Affectus enim ipse nobis indicat auxilia, quantitatem autem singulorum et particularem materiarum differentiam simul tum affecta particula tum aegri temperamentum indicat, et ad haec vitalis facultas, deinde aetas et ambientes nos aëris temperies, juxta regiones annique tempora et praedominantem anni constitutionem alia atque alia. In phreniticis quidem igitur quum omnia, quae extra calvariam circaque cutem et pelliculam calvariam ambientem ab affectu immunia sint, veteres convenienter acetum admiscuerunt, ea ratione persuasi, quam in commentariis de medicamentorum compositione per longum recensui, quando videlicet ad affectus in profundo corporis obortos medicamenta diversa ab iis, quae ad affectus in superficie haerentes destinata sunt, adhiberi oportere dixi. Exolvitur enim omnium ipsorum

πρὸς τὸ βάθος ὁδῷ καὶ διὰ τοῦτο ἐνίοτε τοῖς οἰκείοις τοῦ πάθους βοηθήμασιν μίγνυμεν ἐναντίας τε καὶ βλαβερᾶς δυνάμεως φάρμακα. φλεγμονῆς γὰρ ὀδυνώσης ἐναντιώτατόν ἐστι τοῖς ὠφελοῦσιν ὄξος μιγνύειν, ὡς ἂν μήτε παρηγορικὸν ἔχοντι μήτε χαλαστικόν. ἀλλ' ὅταν διὰ τοῦ βρέγματος ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέρους τῆς κεφαλῆς εἴσω διϊκνεῖσθαι τὴν τοῦ φαρμάκου δύναμιν ἐθελήσωμεν, ἐπιμιγνύναι τι τῶν διὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν βοηθούντων τε καὶ ποδηγησόντων ἐς τὸ βάθος τοῦτο παραγινόμεθα, λεπτομερῆ τινα οὐσίαν εὑρίσκοντες, ἐνίοτε μὲν ψυχρὰν ὡς ὄξος, ἔστι δ' ὅτε μὲν θερμὴν ὡς εὐφόρβιον, ἐπισκοπούμενοι τὴν θεραπευομένην διάθεσιν, [367] εἴτε τῶν θερμαινόντων δεῖται εἴτε τῶν ψυχόντων. κατὰ τοῦτον οὖν τὸν λογισμὸν, ἐὰν μὲν αὐτῇ παχείᾳ μήνιγγι γυμνῇ προσφέρηται τὸ ῥόδινον, ὡς ἐπὶ τῶν ἐκκοπτομένων τι τοῦ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦ γίνεται, μόνον αὐτὸ προσφέρομεν ἀτρέμα χλιαίνοντες. ὅταν δὲ χωρὶς τοῦ γεγυμνῶσθαι διὰ τοῦ κατὰ

vis in tranfitione per profundum et ob id ad propria affectus auxilia aliquando contrariae et nocentis facultatis medicamenta admifcemus. Quum namque inflammatio dolorem inducat, maxime contrarium eft acetum reliquis auxiliis admifcere, utpote quod neque mitigandi neque laxandi vim aliquam in fe complectatur. Sed quum per finciput, neque enim per aliam quampiam capitis partem tranfitus patet, medicamenti facultatem intra penetrare velimus, tunc fane ad admixtionem alicujus eorum, quae propria natura auxiliantur ac in profundum ducunt, devenimus, tenuium partium fubftantiam quandam invenientes, quandoque quidem frigidam velut acetum, quandoque vero calidam velut euphorbium affectu, qui curatione fubjacet perfpecto num calefacientibus opus habeat an refrigerantibus. Juxta hanc igitur ratiocinationem, fi quidem craffae cerebri membranae nudae rofaceum offeratur, quemadmodum in illis, quibus capitis officulum aliquod excifum eft, fieri confuevit, folum ipfum leniter tepefactum adhibemus. Quum vero citra denudationem per capitis juxta finciput

τὸ βρέγμα τῆς κεφαλῆς μέρους, ὑγιοῦς ὑπάρχοντος τοῦ κρανίου, βουλώμεθα τὸ ῥόδινον ὁδοιπορῆσαι πρὸς τὴν μήνιγγα, μίγνυμεν ὄξος αὐτῷ τὸ ποδηγῆσον, οὗ πάλιν αὐτοῦ τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως ἐκλύεται, κατά τε τὴν ὁδοιπορίαν καὶ τὴν τοῦ ῥοδίνου μίξιν. ἀδιορίστως οὖν ὁ Ἀπολλώνιος ὄξος μιγνύναι τῷ ῥοδίνῳ κελεύσας ἥμαρτε· αἱ γὰρ τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ μετ᾽ αὐτὸ περικρανίου φλεγμοναὶ χωρὶς μὲν ὀδύνης ἰσχυρᾶς γινόμεναι δύναιντο ἂν ὠφελεῖσθαι μιχθέντος ὄξους ὀλίγου τῷ ῥοδίνῳ, βλαβήσονται δὲ, ὅταν αὗται μεγάλαι τύχωσιν οὖσαι, τό τε ἄλγημα σφοδρὸν ἐπιφέρωσιν. ἥμαρτε δὲ Ἀπολλώνιος κἂν τῷ μὴ προσθεῖναι τὸν καιρὸν τῆς χρήσεως, ἑκάστῳ τῶν ὑφ᾽ ἑαυτοῦ γεγραμμένων βοηθημάτων. ἔνια μὲν γὰρ ἀρχομένων τε καὶ γεννωμένων ἔτι τῶν φλεγμονῶν ἐστι βοηθήματα, τινὰ δὲ καὶ ἀκμαζουσῶν ἢ παρακμαζουσῶν ἢ σκιῤῥουμένων. ῥόδινον μὲν οὖν σὺν ὄξει τῶν ἀρχομένων, ἀκμαζουσῶν δὲ μόνον τὸ ῥόδινον, ὥσπερ γε τῶν σκιῤῥουμένων, ἐν οἷς ἀψίνθιόν τε καὶ γλή-

partem, fana et integra exiftente calvaria, rofaceum ad cerebri membranam pervenire velimus, acetum ei, ut eo perducat, admifcemus, cujus item rurfus vehemens facultas tum per viarum tranfitionem tum per rofacei mixturam exolvitur. Quapropter Apollonius in eo quod acetum rofaceo indefinite admifcere juffit peccavit. Cutis enim capitis aut quae poft eam eft membranae calvariam ambientis inflammationes, citra quidem vehementem dolorem obortae per exigui fane aceti ad rofaceum admixtionem juvari poffunt, laedentur autem ubi magnae fuerint, doloremque vehementem induxerint. Deliquit amplius Apollonius, quod neque tempus ufus fingulorum ab eo defcriptorum auxiliorum appofuit. Quaedam enim incipientibus et nafcentibus adhuc inflammationibus auxiliantur, quaedam etiam in vigore confiftentibus aut decrefcentibus aut etiam induratis opem ferunt. Rofaceum itaque cum aceto incipientibus, in vigore vero confiftentibus rofaceum folum adhibemus, quemadmodum etiam in induratis abfinthium ac pulegium ei admi-

χωνα μίγνυμεν, ὡς αἵ γε χωρὶς τοῦ σκιῤῥοῦσθαι παρακμάζουσαι τῶν καλουμένων χαλαστικῶν δέονται φαρμάκων. εἴρηται δὲ αὐτῶν ἥ τε ὕλη καὶ ἡ σύνθεσις ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑπομνήμασιν, πρὶν ἐπὶ ταύτην ἀφικέσθαι, δι᾽ ἣν οἱ πεπονθότες τόποι πολὺ τοῖς πάθεσιν συνενδείκνυνται τῆς τῶν βοηθημάτων εὑρέσεως. τέτταρας οὖν διαθέσεις γράψαντος τοῦ Ἀπολλωνίου ποιητικὰς ἀλγημάτων κεφαλῆς, ἐπὶ προδήλοις αἰτίοις γινομένας, εἶθ᾽ ἑξῆς μεταβάντος ἐπὶ τὰς ὑπὸ τῶν ἀδήλων ἀποτελουμένας, μέμψαιτ᾽ ἄν τις εὐλόγως αὐτῷ μὴ ὅτι δογματικῆς ἀποστάντι διδασκαλίας, ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐμπειρικῇ χρησαμένῳ. διορίζονται γὰρ κἀκεῖνοι τὰ πάθη ταῖς καλουμέναις ὑπ᾽ αὐτῶν συνδρομαῖς, αἵτινες ἀθροίσματα συμπτωμάτων εἰσὶν φαινο(176)μένων ἐναργῶς ἅπασιν, ἐν αἷς συνδρομαῖς καὶ τὰ προκαταρκτικὰ τῶν αἰτίων αὐτοὶ περιλαμβάνουσιν, ὡς μόρια τῆς ὅλης συνδρομῆς. ἀλλ᾽ οὐδὲν τοιοῦτον ἄθρισμα συμπτωμάτων τε καὶ σημείων ὁ Ἀπολ-

ſcemus, ac vero quae citra indurationem decreſcunt inflammationes, medicamentis laxantibus appellatis ſolum opus habent. Relata eſt autem tum materia tum compoſitio ipſorum in prioribus hujus tractationis commentariis, quos edidi antequam opus aggrederer, in quo affecti loci multam indicationem faciunt ſimul cum ipſis affectibus ad inventionem remediorum. Quum igitur affectus ab Apollonio deſcripti quatuor ſint, qui capitis dolorem faciunt, ob manifeſtas cauſas oborti, deinde vero ex ordine tranſierit ad eos, qui ex obſcuris cauſis producuntur, merito ſane quis ipſum reprehenderit, non ſolum quod a dogmatica deſciverit doctrina, ſed quod neque empirica ſit uſus. Diſtinguunt enim etiam hi affectus per ſymptomatum concurſus ab ipſis appellatos, qui ſane ſymptomatum quidam congeſtus ſunt, quae omnibus evidenter apparent, in quibus concurſibus etiam externas cauſas ipſi comprehendunt, tanquam partes totius concurſus exiſtant. Verum nullum talem congeſtum ſymptomatum vel ſignorum Apol-

λώνιος ἔγραψεν, ὡς μαθησόμεθα προσέχοντες οὐχ ἥκιστα καὶ τῇδε τῇ ῥήσει τοῦ ἀνδρός.

[Ἡ συνεχὴς ῥῆσις Ἀπολλωνίου τῇ προγεγραμμένῃ, πρὸς τὰς τῶν κροτάφων ἀλγηδόνας καὶ τὰς ὅλης τῆς κεφαλῆς τὰς χωρὶς φανερᾶς αἰτίας γεγενημένας.] Μενδησίῳ μύρῳ τὴν κεφαλὴν κατάχριε. ἄλλο. στέαρ χήνειον διεὶς Μενδησίῳ μύρῳ κατάχριε. ἄλλο. σμύρναν τρίψας οἴνῳ ὡς βελτίστῳ, πάχος ποιῶν χυλοῦ πτισάνης κατάχριε. ἄλλο. σμύρναν τρίψας μύρῳ πολυτελεστάτῳ παραπλησίως χρῶ. ἐπὶ δὲ τῶν παιδίων τῶν τὰ βρέγματα πονούντων σμύρνῃ μετ᾽ ἐλαίου τετριμμένῃ χρῶ. ἄλλο. ἄγνου σπέρμα τρίψας, καὶ ἐν ὕδατι διεὶς κατάπλασσε ἢ εἰς ὀθόνιον ἀναλείψας ἐπιτίθει. ἄλλο. αἰρῶν ἄλευρον, μετὰ στέατος χηνείου συνεκλειώσας κατάπλασσε, προτήξας τὸ στέαρ. ἄλλο. ἀνδράχνην καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ μετὰ λινοσπέρματος τρίψας ἐπιτίθει. ἄλλο. ἐλαίας φύλλα τὰ ἁπαλώτατα τρίψας παράχει ἐλαίου καὶ οἴνου μέλανος καὶ κατάπλασσε. ἄλλο. τέφραν ἣν ἔχεις ὄξει διεὶς ἢ ὕδατι,

lonius fcripfit, quemadmodum difcemus ubi et ad fequentem viri doctrinam non minus quam ad priorem animum adhibebimus.

[*Continua ex praecedenti Apollonii doctrina ad temporum ac totius capitis dolores citra manifeftas caufas obortos.*] Unguento Mendefio caput illine. *Aliud.* Adipem anferinum Mendefio unguento dilutum illine. *Aliud.* Myrrham vino quam optimo tritam et ad fucci ptifanae craffitudinem redactam illine. *Aliud.* Myrrham unguento pretiofiffimo tritam fimiliter adhibe. In pueris autem finciput dolentibus, myrrha cum oleo trita utitor. *Aliud.* Viticis femen tritum et aqua dilutum imponito, aut linteolo illitum fimiliter imponito. *Aliud.* Lolii farinam cum adipe anferino contritam pro cataplafmate imponito, adipe prius liquefacto. *Aliud.* Portulacam per fe et cum lini femine tritam imponito. *Aliud.* Oleae folia tenerrima oleo ac vino nigro affufo terito ac imponito. *Aliud.* Cinerem quemcunque haces aceto aut aqua diluito, eoque caput rigato.

καταβρεχε τὴν κεφαλήν. ἄλλο. στρύχνον καὶ γῆν κεραμικὴν τρίψας λείαν κατάπλασσε. ἄλλο. ἁλικακάβου καρπὸν τρίψας μετὰ στέατος χηνείου ἢ μύρου βαλανίνου χρῶ. ἄλλο. φύλλα σχίνου τρίψας ἐν ὕδατι κατάπλασσε. ἄλλο. βλίτον τρίψας σὺν ἐλαίῳ διεὶς χρῶ. ἄλλο. κίκεως καρπὸν τρίψας ἐν ὕδατι κατάπλασσε. ἄλλο. κορίου σπέρμα καὶ ἀνήθου λεάνας καὶ μέλιτι μίξας κατάπλασσε. ἄλλο. μελάνθιον τρίψας καὶ ἐλαίῳ διεὶς κατάπλασσε. ἄλλο. κύμινον καὶ στέαρ χήνειον λεάνας ἐπιτίθει. ἄλλο. μηκωνείου ὅσον κύαμον Αἰγύπτιον καὶ ἁλὸς μέρη δύο καὶ γλήχωνος μέρος α΄. τρίψας μετ᾽ ὄξους καὶ μύρου ὡς βελτίστου κατάχριε. ἐπιτήδειον δ᾽ ἂν καὶ τροφῆς ἀφαιρεῖν καὶ τὴν κοιλίαν κενοῦν καὶ τὴν κεφαλὴν σκεπάζειν, ἔτι δ᾽ ἡσυχίαν ἄγειν καὶ πᾶσαν κίνησιν φυλάττεσθαι. ὅτι μὲν οὖν ἀδιορίστως, ὡς ἔφην, γράψας ὁ Ἀπολλώνιος ἐπὶ τῶν χωρὶς αἰτίας φανερᾶς γενομένων κεφαλαλγιῶν ἔγραψε τὰ βοηθήματα διττῶς ἥμαρτε, μήτε ὡς δογματικὸς ἀνὴρ τὰς διαθέσεις εἰπὼν μήτε ὡς ἐμπειρικὸς τὰς συνδρομάς, ἐξ αὐτῆς αὐτοῦ τῆς ῥήσεως ἐμάθομεν. ὅτι δὲ καὶ τῶν φαρ-

Aliud. Solanum et terram figulinam trita ac laevigata imponito. *Aliud.* Halicacabi fructum cum adipe anferino aut unguento balanino tritum adhibeto. *Aliud.* Lentifci folia trita ex aqua imponito. *Aliud.* Blitum tritum ac oleo dilutum adhibeto. *Aliud.* Ricini femen aqua tritum imponito. *Aliud.* Coriandri femen et anethi trita ac melle mixta imponito. *Aliud.* Melanthium tritum ac oleo dilutum imponito. *Aliud.* Cuminum et adipem anferinum trita imponito. *Aliud.* Succum papaveris fabae Aegyptiacae quantitate et falis partes duas et pulegii partem unam cum aceto et unguento optimo trita illinito. Convenit item cibum fubtrahere et alvum evacuare, caputque contegere, amplius vero et quietem agere, omnemque motum vitare. Quod igitur Apollonius, quemadmodum dixi, indefinite tradendo haec remedia ad capitis dolores absque manifefta caufa factos dupliciter peccarit, neque ut dogmaticus vir affectus explicans, neque ut empiricus eorum concurfus, id ipfum ex illius ipfius dictione didicimus. Quod vero et

Ed. Chart. XIII. [368.] Ed. Baf. II. (176.)

μάκων αἱ δυνάμεις ἀλλήλων διαφέρουσιν οὐκ ὀλίγον ἔστι μαθεῖν ἀναγνόντας τὰς ὅλας δυνάμεις αὐτῶν. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων ἁπλῆς ἐστι δυνάμεως χαλαστικῆς. τοιαύτη γὰρ ἡ τοῦ Μενδησίου μύρου δύναμις. ἔχεται δὲ τῆς δυνάμεως ἐπιτεταμένης τὸ δεύτερον, ἐν ᾧ μίγνυται τῷ Μενδησίῳ μύρῳ τὸ τοῦ χηνὸς στέαρ. τὸ δὲ τρίτον διὰ μὲν τὴν σμύρνην ξηραντικόν ἐστι μετὰ τοῦ θερμαίνειν, διὰ δὲ τὸν οἶνον στυπτικόν ἐστιν, ἐφ' ὧν ὑγρότητα πλεονάζουσαν ἀποκρούεσθαί τε ἅμα καὶ διαφορεῖν ἡμῖν πρόκειται χρήσιμον ὑπάρχον. ἴσμεν δὲ δή που τὴν ὀσμὴν τῆς σμύρνης τοὺς πλείστους τῶν ὑγιαινόντων κεφαλαλγεῖν ἐργαζομένην, ὥστε τοὺς αὐτοὺς τούτους ὀδυνωμένους τὴν κεφαλὴν οὐ σμικρὰ βλάψει. τῆς δ' αὐτῆς δυνάμεως τούτῳ τῷ βοηθήματι καὶ τὸ τρίτον ἐστὶ καὶ τὸ τέταρτον. τὸ δὲ πέμπτον οὐκ ἐγγὺς ἥκει τῇ τούτων δυνάμει κατάπλασμα, συντιθέντος αὐτοῦ δι' ὕδατός τε καὶ ἄγνου σπέρματος, οὐ μόνον ἀπολειπόμενον πολὺ τῶν διὰ τῆς σμύρνης συντιθεμένων κατ' ἀμφοτέρας τὰς δυνάμεις, τήν τε τοῦ θερμαίνειν καὶ τὴν τοῦ

medicamentorum facultates inter fe non parum differant, ex tota virium ipforum perpenfione difcere licet. Etenim primum ab eo defcriptum fimplicis eft facultatis laxantis, talis enim eft Mendefii unguenti facultas. Secundum vero eandem vim intenfe poffidet, in quo ad Mendefium unguentum anferinus adeps admifcetur. Tertium autem propter myrrham quidem reficcatorium eft, unaque calefacit, propter vinum vero aftringit, utile iis exiftens, in quibus redundantem humiditatem fimul repellere ac difcutere propofuimus. Scimus porro myrrhae odorem plurimis etiam fanis dolorem capitis inducere, quare fane eos ipfos qui jam caput dolent non parum offendet. Ejusdem autem facultatis eft et quod fequitur quartum. Quintum vero non prope ad horum vim accedit, ubi fcilicet cataplafma ex aqua et viticis femine componit, quod non folum ab utraque facultate, tum calefaciendi tum reficcandi, quibus ea praeftant quae ex myrrha compofita funt, multum deficit, fed et con-

Ed. Chart. XIII. [368.] Ed. Baf. II. (176.)

ξηραίνειν, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἐργάζεσθαι δυνάμενον ἐπὶ τῶν διὰ ψύξιν ἀλγούντων τὴν κεφαλήν. τὸ δ' ἐπὶ τῷδε γεγραμμένον, ὃ διὰ τοῦ τῶν αἰρῶν ἀλεύρου καὶ ἐπὶ τοῦ χηνείου στέατος συντίθησιν, ἐφ' ὧν ξηρᾶναι βουλόμεθα χρήσιμόν ἐστιν, οὐκ ἐπὶ μόνης κεφαλῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μορίων εὐλόγως παραληφθησόμενον. εἴη δ' ἂν τοῦτο διὰ τὸ τοῦ χηνὸς στέαρ ἀλύπως ξηραῖνον. ἔστι γὰρ περιττῶς ἀνώδυνόν τε καὶ παρηγορικὸν τὸ φάρμακον τοῦτο. ἀλλὰ τό γ' ἐφεξῆς αὐτῷ, περὶ οὗ κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν· ἀνδράχνην καθ' ἑαυτὴν καὶ μετὰ λινοσπέρματος τρίψας ἐπιτίθει. ψυκτικόν ἐστι φάρμακον, οὐκ ἀγεννῶς ἁρμόζον διαθέσεσι θερμαῖς. τὸ δὲ μετὰ τοῦτο γεγραμμένον ὧδέ πως· ἐλαίας φύλλα τὰ ἁπαλώτατα τρίψας παράχει ἐλαίου καὶ οἴνου μέλανος καὶ κατάπλασσε, παρηγορικὸν μὲν ὀδύνης οὐκ ἔστι, κενωτικὸν δὲ ὑγρότητος χυμῶν ὑπάρχει. ἰσχυρὸν δὲ τῇ δυνάμει τὸ ἐφεξῆς αὐτῷ γεγραμμένον ἐστὶν, ἐν ᾧ κελεύει τέφραν ὄξει διέντας ἢ ὕδατι καταβρέχειν τὴν κεφαλήν. ἐὰν μὲν δι' ὄξους σκευασθῇ, χρονίας διαθέσεις σκιῤῥουμένας ἰᾶσθαι δυνά-

trarium facere poteft in iis qui caput ob frigiditatem dolent. Quod vero deinde fequitur ex lolii farina et anferino adipe compofitum, in quibus reficcare intendimus, utile eft neque in capite folum, fed et in aliis partibus rationabiliter adhibetur, id ipfum vero ob anferinum adipem citra moleftiam reficcantem contingit, abunde enim medicamentum hoc et mitigat et fedat dolorem. Verum quod deinceps fequitur, de quo haec verba fcripfit: Portulacam per fe et cum lini femine tritam imponito, refrigeratorium eft medicamentum, praeclare faciens ad affectiones calidas. Quod vero poft hoc fcriptum eft hoc modo, oleae folia tenerrima oleo ac vino nigro affufo terito et imponito, dolorem quidem non mitigat, verum humiditates fuccorum evacuat. At vero quod deinceps fcriptum eft, forti facultate praeftat, in quo videlicet jubet cinerem aceto aut aqua dilui eoque caput rigari. Siquidem enim ex aceto praeparetur, inveteratos affectus et in fcirrhum induratos fanare poteft,

μενον, οὐ μὴν ὀδύνης γε παρηγορικὸν ὑπάρχον. εἰ δὲ δι᾽ ὕδατος ἡ τέφρα διηθῇ, τῇ μὲν ἰσχύϊ πάμπολυ τοῦ δι᾽ ὄξους ἀπολειφθήσεται, πραϋντικὸν δ᾽ ὀδύνης οὐδ᾽ οὕτως ἔσται, καθάπερ οὐδὲ τὸ μετ᾽ αὐτὸ γεγραμμένον, ὃ διὰ τῆς κεραμικῆς γῆς καὶ στρύχνου συντίθησι. [369] περίεργον δὲ ἐπιδείκνυται τὴν σκευασίαν ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ διὰ ἁλικακάβου καρποῦ συντιθεμένῳ μηδὲν ἔχοντι μήτε τῶν προειρημένων μήτε τῶν ἐφεξῆς μελλόντων λεχθήσεσθαι πλέον, ὥσπερ γε καὶ τῶν ἐφεξῆς ἕκαστον, ἄλλης δ᾽ ἄλλο δυνάμεως ὑπάρχον, οὐκ ὀρθῶς δὲ ἐποίησεν ἀδιορίστως γράψας. τί γὰρ ὅμοιον ἔχει τὸ διὰ βλίτου σὺν ἐλαίῳ λελειωμένου κατάπλασμα τῷ διὰ κίκεως σπέρματος ἢ κορίου ἢ μελανθίου συγκειμένῳ; θερμαίνει μὲν γὰρ ταῦτα καὶ ξηραίνει, τὸ δὲ βλίτον ἀσθενῶς ὑγραίνει τε καὶ ψύχει. τὸ δ᾽ ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ λόγου γεγραμμένον τὴν ἀρχὴν οὐδ᾽ ἐφ᾽ ἑνὸς χρήσασθαί ποτε πείρας ἕνεκα συμβουλεύσω, μήτοι γε πολλάκις· ὀλιγάκις μὲν ἀναγκαζόμεθα χρήσασθαι τοῖς δι᾽ ὀπίου φαρμακοις,

non tamen doloris mitigativum exiftit. Si vero cum aqua cinis diluatur ac percoletur, fortitudine quidem plurimum ab eo deficiet, quod ex aceto conftat, neque tamen fic doloris mitigativum erit. Quemadmodum neque id quod poftea defcriptum eft, ex terra figulina et folano compofitum. Superfluam autem compofitionem Apollonius in eo, quod ex halicacabi fructu conftat, oftentat, utpote quod neque praedictis neque poftea dicendis quicquam amplius habeat. Quemadmodum fane ea quae deinceps fequuntur fingula alia facultate praedita funt. Non rite autem facit haec omnia indefinite trahendo. Quid enim fimile habeat cataplafma ex blito cum oleo trito, ad illud quod ex ricini femine aut coriandri aut cumini aut melanthii componitur? Calefaciunt enim haec et reficcant, blitum vero debiliter humectat et frigefacit. Porro quod in fine fermonis ipfius fcriptum eft, primum neque ab ullo in ufum affumi experiundi gratia confuluerim, nedum faepe. Raro enim cogimur medicamentis ex opio uti, quum videlicet prae do-

Ed. Chart. XIII. [369.] Ed. Baf. II. (176. 177.)

ὅταν ὑπὸ σφοδρότητος ὀδύνης ὁ ἄνθρωπος ἀποθανεῖν κινδυνεύῃ. βλάβη δέ τις καὶ τότε τοῖς στερεοῖς μορίοις γίνεται, δεομένη τῆς μετὰ ταῦτα γενησομένης ἐπανορθώσεως. οὕτω καὶ τὰ δι' ὀπίου κολλύρια πολλοὺς ἔβλαψ ν, ὡς ἀσθενῆ τε τὸν ὀφθαλμὸν ἀποδεῖξαι καὶ τὴν καλουμένην ἀμβλυωπίαν ἐργάσασθαι, καθάπερ γε καὶ βαρυηκοΐαν, ὅσα πρὸς ὠταλγίαν σφοδρὰν συντίθεται δι' ὀποῦ μήκωνος. ἀλλὰ διὰ κεφαλαλγίαν σφοδρὰν οὔτε τις συγκοπεὶς ἀπέθανεν οὔθ' ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν, ὡς ἔνιοι τῶν κωλικῶν. ὅπως ἂν γὰρ ἀλγῶσιν, ἀπολείπονται τῶν τὸ κῶλον ἀλγούντων ἢ οὖς ἢ ὀφθαλμὸν ἢ ὀδόντα. παρηγοροῦνται δὲ διὰ καταντλημάτων καὶ καταπλασμάτων.

[Περὶ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων βοηθημάτων πρὸς κεφαλαλγίαν.] Καταλιπόντες οὖν ἤδη τὸν Ἀπολλώνιον ἐπὶ τὸν Ἀρχιγένη μεταβῶμεν, ἐν τῷ προτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων αὐτῷ περὶ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων, ὧδέ πως γράψαντα. Ἀρχιγένους πρὸς τὰς γινομένας κεφαλαλγίας χωρὶς (177) πυρετοῦ. κοινῶς ἐν ἀρχῇ ποιεῖ ὑδροποσία, ὀλι-

loris vehementia homo de vita periclitatur, quamquam et tunc solidae partes ex ejus usu offendantur, adeo ut post haec correctione opus habeant. Sic et ex opio collyria detrimento fuerunt, adeo ut debilem oculum reddiderint et visus hebetudinem induxerint, velut etiam auditus gravitatem inducunt, quaecunque ad vehementem aurium dolorem ex papaveris succo composita sunt. At vero ob capitis dolorem vehementem nemo unquam animi deliquio comprehensus mortuus est, neque se ipsum occidit, quemadmodum quidam coli dolore vexati fecerunt. Utcunque enim doleant, longe minor ipsorum dolor est quam eorum qui coli aut auris aut oculi aut dentis dolore vexantur. Mitigantur illi ipsi perfusionibus et cataplasmatum impositione.

[*Quae Archigenes ad capitis dolorem remedia conscripserit.*] Relicto igitur jam Apollonio ad Archigenem transeamus, qui in priore libro de medicamentis secundum genus ei inscripto, hoc modo scripsit: *Archigenis ad capitis dolores citra febrem obortos.* Communiter in principio

γοσιτία, κοιλίας ἔκλυσις. ταῦτα προειπὼν ἐφεξῆς γράφει φάρμακα πολυειδῆ. βέλτιον οὖν μοι δοκεῖ κατὰ μόνας ἑκάστην τῶν ῥήσεων αὐτοῦ προχειριζομένῳ σκοπῆσαι, καὶ πρῶτόν γε τὴν ἀρχὴν ἐπαινέσαι, σαφῶς εἰπόντος αὐτοῦ τὸν ἀπὸ τοῦ πυρέττειν διορισμόν. ἐγένετο μὲν οὖν καὶ ὁ Ἀρχιγένης οὐ τῶν τυχόντων ἰατρῶν, ὥσπερ γε καὶ Μαντίας καὶ Ἡρακλείδης ὁ ἐμπειρικός, ἀλλὰ τῇ περὶ τὴν τέχνην Ἀρχιγένους ἐπιμελείᾳ πρόσκειται καὶ τὸ μετ' ἐκείνου γεγονέναι. μέγιστον δὲ τοῦτό ἐστι τοῖς ἐκμαθεῖν ἀληθῶς βουλομένοις ἥντιναοῦν τέχνην λογικήν, ὅταν γε καὶ πεφυκότες ὦσιν ἀγχίνοοί τε καὶ γεγυμνασμένοι κατὰ τὴν τῶν παίδων ἡλικίαν ἐν τοῖς πρώτοις μαθήμασιν. οἱ πολλοὶ δὲ τῶν τὰς τοιαύτας τέχνας μεταχειριζομένων οὐ γενέσθαι σοφοὶ κατ' αὐτάς, ἀλλὰ τοῖς πολλοῖς φαίνεσθαι τοιοῦτοι σπουδάζουσιν. ἀλλ' ὅ γε Ἀρχιγένης εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἐκμαθεῖν οὕτω τὰ κατὰ τὴν ἰατρικὴν θεωρίαν σπουδάσας εἰκότως ἀξιόλογα συγγράμματα πάμπολλα κατέλιπεν, οὐ μὴν ἐν ἅπασί γε οἷς εἶπεν ἀμεμ-

auxiliatur eis aquae potus, parcitas cibi, folutio alvi. Haec praefatus deinceps medicamenta multiformia confcribit. Praeftabilius igitur mihi videtur fingillatim unamquamque ipfius dictionem in manus fumptam confiderare, et primum fane principium ejus collaudare, in quo manifefte difcrimen ab eo, quod quis non febriat, inductum diftinxit. Fuit itaque Archigenes non quidem vulgaris medicus, velut et Mantias et Heraclides empiricus, verum ad diligentiam, quam circa artem fecit, etiam hoc Archigeni acceffit, quod pofterior natu illis ipfis fuit. Caeterum maximum hoc cenferi debet iis, qui artem quamcunque tandem rationalem edifcere rite volunt, quum natura apti ad eam fuerint ingeniofique et a pueris in primis difciplinis eruditi. Plerique autem ex iis qui ejusmodi artes tractant, non ut ipfi fapientes in iis evadant, fed ut vulgo tales videantur ftudio habent. At vero Archigenes, ut fi quis alius, quae ad medicam fpeculationem attinent, diligenter re vera edifcere ftuduit, atque ob id merito fcripta quam plurima memorabilia reliquit. Non tamen in omnibus fane quae tradidit

πτος εἶναί μοι φαίνεται, ἀλλ' ὥσπερ αὐτὸς ὑφ' ὧν ἀνδρῶν ὠφεληθεὶς ἄριστος ἐγένετο, τούτων ἐλέγχει πολλὰ, οὕτω καὶ αὐτὸν εἰκός ἐστιν ἁμαρτάνοντα πρὸς ἡμῶν τῶν μετ' αὐτὸν γεγονότων ἐξελέγχεσθαι. χαλεπὸν γὰρ ἄνθρωπον ὄντα μὴ διαμαρτάνειν ἐν πολλοῖς, τὰ μὲν ὅλως ἀγνοήσαντα, τὰ δὲ κακῶς κρίναντα, τὰ δὲ ἀμελέστερον γράψαντα, καθάπερ καὶ νῦν μοι δοκεῖ σφαλῆναι τῷ τῶν ἀπυρέτων ἀπὸ τῶν πυρεττόντων διορισμῷ μὴ προσθεὶς τοὺς τῶν ἀπυρέτων ἅπαντας διορισμούς.

[370] [Περὶ τῶν ἀπὸ στομάχου κεφαλαλγούντων.] Εὐθέως οὖν ὁ πρῶτος ἐν αὐτοῖς ἐστιν τῆς ἀπὸ στομάχου κεφαλαλγίας. ἔνιοι γὰρ εἰ καὶ βραχύς τίς ἐστιν ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ μάλιστα κατὰ τὸ στόμα χυμὸς αὐτοῖς ἀθροισθείη δριμὺς, αὐτίκα κεφαλαλγοῦσιν καὶ διὰ τοῦτο βλάπτονται μέχρι πλείονος ἀσιτοῦντες. αὐξάνεται γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ ταῖς ἀσιτίαις ἡ τῶν τοιούτων χυμῶν μοχθηρία. χρὴ τοίνυν τοὺς οὕτως ἐνοχλουμένους ἰᾶσθαι μηδὲν μὲν τῇ κεφαλῇ προσφέροντας,

irreprehenfibilis mihi videtur, verum veluti ipfe pleraque eorum virorum, a quibus adiutus optimus evafit, reprehendit, fic par eft ipfum delinquentem a nobis pofteris examinari. Difficile enim eft ut qui homo fit non in multis peccet, quaedam videlicet penitus ignorando, quaedam vero male judicando et quaedam tandem negligentius fcriptis tradendo. Quemadmodum fane et nunc mihi in diftinguendo non febrientes a febricitantibus peccaffe videtur, quum non omnes eorum qui non febriunt diftinctiones et difcrimina appofuerit.

[*De iis qui ex ftomacho caput dolent.*] Statim igitur primum in his difcrimen eft doloris capitis ex ftomacho producti. Quidam enim etiam fi pauxillus quispiam humor acris in ventre et praefertim circa os ejus congregetur, ftatim caput dolent, atque ob id, fi diutius famem tolerent, offenduntur, augetur enim ipfis inediam ferentibus ejusmodi humorum malitia. Eos igitur qui hoc modo affliguntur fanare oportet, ita ut nihil remediorum capiti adhi-

εἴ γε οὐδὲ πέπονθεν οὐδὲν ἴδιον πάθος, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀνόδου τῶν ἐν τῇ γαστρὶ χυμῶν ἀτμοὺς ἐγειρόντων μοχθηροὺς λυπεῖται, καθάπερ ἄλλοι τοῖς τῶν ὑποχεομένων συπτώμασι περιπίπτουσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις χυμοῖς. τίς οὖν ἡ θεραπεία; κενῶσαι τῆς γαστρὸς ὅτι τάχιστα τοὺς λυποῦντας χυμούς. ἐκκενοῦνται δὲ εὐεμέσι ῥᾳδίως ὕδωρ πίνουσι, τοῖς δυσεμέσι δυσχερέστερον. ὡς ἔνιοί γε, κᾂν διὰ τῆς τῶν δακτύλων ἢ πτερῶν καθέσεως εἰς ἔμετον παροξύνωσι τὴν γαστέρα, πλέον αὐτοῖς οὐδὲν γίνεται. τοὺς τοιούτους οὖν ὅτι τάχιστα πειρᾶσθαι τροφὴν εὔχυμόν τε καὶ εὐστόμαχον προσφέρεσθαι, εἰ μὲν ἐγχωροίη, λουσαμένους, εἰ δὲ μὴ, πρὸ τοῦ λουτροῦ τοσοῦτον προσαραμένους τροφῆς ὡς μὴ βλαβῆναι λουομένους. δειπνήσαντες δὲ ὀλίγου πιεῖν ἀψινθίου κατὰ τὴν ὑστεραίαν, οὕτω τε πειρᾶσθαι διαιτᾶσθαι τὸ λοιπὸν, ὡς ἄγαν αὐτοὺς εὐπεπτήσαντας ἄρτου προσφέρεσθαι βραχὺ κατὰ τρίτην ὥραν ἢ τετάρτην ἢ βραχὺ πρωϊαίτερον ἢ ὀψιαίτερον, ὡς διάστημα σχεῖν ἱκανὸν ἐπὶ τὴν εἰθισμένην ὥραν τοῦ λου-

beamus, quandoquidem neque proprius eft hic capiti affectus, fed ab humorum in ventre malignos vapores excitantium in ipfo afcenfu affligitur, quemadmodum alii in fuffuforum fymptomata ob hujusmodi humores incidunt. Quae igitur horum erit cura? ut videlicet affligentes in ventre humores quam celerrime evacuemus. Evacuantur autem ad vomitum proclives facile ab aquae potu, aegre vomentibus vero difficilius, adeo ut etiam digitorum five pinnularum immiffione venter ad vomitum irritatus quibusdam nihil amplius effuderit. His igitur conabimur quamprimum cibum boni fucci ac ftomacho commodum exhibere, fi res ita ferat, a balneo, fi non, ante balneum tantum cibi offeremus, ut ne laedantur inde poftea lavantes. A coena autem modicum abfinthium in potu dabimus, atque ita et poftridie faciemus, eoque modo in pofterum diaetam ipfis conftituemus, donec valde bene concoquentes ipfos videamus, atque tum fane panis pauxillum eis praebebimus circa tertiam aut quartam horam aut paulo prius, vel etiam ferius, ut fatis amplum fpatium ad confuetam balnei horam

τροῦ. ὅσοι δὲ οὐ δύνανται τὸν ἄρτον ἐσθίειν χωρὶς ὄψου, τούτοις ἢ ἐλαιῶν ἢ φοινίκων ἢ σταφυλῆς ἤ τινος τοιούτου διδόναι, τῇ πείρᾳ τὸ βέλτιστον αὐτῶν εὑρίσκοντας. ἄλλο γὰρ ἄλλῳ βέλτιόν ἐστιν, κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς φύσεως. εἰς δὲ τὴν τῶν μοχθηρῶν χυμῶν ἐν τῇ γαστρὶ πλεονεξίαν ἥ τε τῆς πεττικῆς δυνάμεως ἀσθένεια καὶ ἡ τοῦ στόματος τῆς κοιλίας ἀτονία τὰ μέγιστα συντελεῖ, καθάπερ γε καὶ ἡ εὐαισθησία καὶ πρὸς τούτοις ἡ κεφαλὴ δέχεσθαι τοὺς ἀτμοὺς τῶν τοιούτων χυμῶν ἐπιτηδείως ἔχουσα, καθάπερ ἐνίοις οἱ ὀφθαλμοί. ἐγὼ μὲν οὖν πολλάκις ἐπὶ πολλῶν ἐπειράθην ἧς διῆλθον ἀγωγῆς, ὠνησάσης τὴν ἀπὸ τῆς κοιλίας γινομένην κεφαλαλγίαν. ὁ δὲ Ἀρχιγένης, ἁπλῶς γράψας ἁπάσης κεφαλαλγίας τῆς ἄνευ πυρετοῦ βοήθημα τὴν ὀλιγοσιτίαν, εὔδηλός ἐστιν οὐδὲν εἰδὼς περὶ τῆς ἐπὶ χολώδει χυμῷ γινομένης. ἔτι δὲ μᾶλλον ἄν τις τούτῳ πεισθείη, τὴν τελευταίαν αὐτοῦ λέξιν ἀναγνοὺς, ἔχουσαν οὕτω· Ἀρχιγένης. ἐπὶ δὲ τῶν ἀπὸ στομάχου κεφαλαλγούντων πνευματικῶς τε καὶ διατεινο-

interfit. Quicunque vero panem citra obfonium edere non poffunt, iis olivas aut palmulas aut uvas aut tale quiddam addemus, per experientiam cognofcendo quid ex eis praeftet, quum aliud alio melius fit juxta naturae proprietatem. Caeterum ad vitioforum in ventre humorum redundantiam tum facultatis concoctricis debilitas tum oris ventris infirmitas plurimum conferunt. Quemadmodum etiam fenfus exquifitus et ad haec caput ad ejusmodi humorum vapores fufcipiendos aptum, quemadmodum et in quibusdam oculi. Ego quidem igitur faepe et in multis expertus fum hanc quam narravi curandi viam, ad capitis ex ftomacho dolorem commodam. Archigenes vero quum fimpliciter ad omnem capitis dolorem citra febrem cibi parcitatem auxiliarem fcribat, palam facit fe nihil de eo, qui ex biliofo humore oboritur fcire. Quod fane etiam amplius quis crediderit, qui poftremam ejus dictionem legerit, quae hoc modo habet. *Archigenes.* In his vero, qui ex ftomacho caput dolent flatuofeque diftenduntur, acetum in quo papave-

μένων, ὄξει κωδείας ἀναφεψημένας ἔχοντι κατάντλει ἢ τοὺς σπόγγους βρέχων ἐπιτίθει, εἶτα κατάπλασσε τὸ μέτωπον ἀλφίτῳ μετὰ ἡδυόσμου καὶ ὄξους ἢ γλήχωνα μετὰ τῶν αὐτῶν ἢ στρύχνου χυλῷ μετὰ ῥοδίνου χρῖε. στόμαχον μὲν γὰρ ὀνομάζει, δηλονότι τῆς κοιλίας τὸ στόμα εἰθικότων οὕτω τῶν ἰατρῶν καλεῖν· τὸ μόριον τοῦτο, οἵ γε καὶ στομαχικὰς συγκοπὰς ὀνομάζουσι καὶ στομαχικούς τινας εἶναί φασιν ἀπό τινος τῶν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ γιγνομένων πάθους οὕτως ὀνομάζοντες, ὡς ἡπατικοὺς τοὺς ἀφ᾽ ἥπατος καὶ κωλικοὺς τοὺς ἀπὸ κώλου καὶ νεφριτικοὺς τοὺς ἀπὸ νεφρῶν καὶ σπληνικοὺς τοὺς ἀπὸ σπληνὸς πάσχοντας. ἓν δὲ ἀπὸ τοῦ στομάχου τούτου πάθος ὀδυνηρὸν ἔγραψε, καταλαμβάνον τὴν κεφαλὴν τῶν, ὡς αὐτὸς ὠνόμασεν, πνευματικῶς διατεινομένων, ὅπερ ἐξ οἴνου πόσεως πολλῆς οἶδα μᾶλλον γινόμενον. [371] οἱ δὲ διὰ χυμοὺς ἀλγοῦντες τὴν κεφαλὴν δακνώδους ἀλγήματος οὐ διατείνοντος αἰσθάνονται. ἔνδεια μὲν οὖν τροφῆς χρήσιμος ἐπὶ τῶν διατάσεων, οὐ μὴν τοῖς γε δακνώδεις χυμοὺς ἔχουσιν ἐν τῷ στόματι τῆς κοιλίας. ὅταν μὲν οὖν ὁ δακνώδης χυμὸς οὕτως ᾖ πικρὸς, ὠχρά τε καὶ ξανθὴ κα-

ris capita incocta fint affundito, aut fpongias eo imbutas imponito, deinde polentam cum mentha et aceto fronti pro cataplafmate imponito. Aut pulegium cum iisdem. Aut folani fuccum cum rofaceo illinito. Stomachum quidem os ventris appellat, quum et medici hanc partem ita appellare fint affueti, qui etiam ftomachica animi deliquia appellant, et quosdam ftomachicos effe dicunt, a quopiam videlicet in eo loco oborto affectu ita appellantes, velut etiam hepaticos ab hepate et colicos a colo et nephriticos a renibus et fplenicos a fplene affectos. Unam autem ex ftomacho affectionem dolorofam fcripfit, quae caput occupet, eorum quos ipfe flatuofe diftentos vocavit, quam ex vini largi potu magis oboriri fcio. Qui enim propter humores acres caput dolent, mordacem dolorem non diftendentem percipiunt. Fames igitur in diftenfionibus commoda eft, at non iis qui mordaces humores in ore ventris habent. Quum itaque hic mordax humor fuerit amarus, pallida et flava

λεῖται χολὴ, φύσιν ἔχουσα διὰ κουφότητα πρὸς τὸ στόμα τῆς γαστρὸς ἀναφέρεσθαι. ὅταν δὲ φλεγματώδης ἢ ὀξὺς ἢ ἁλμυρὸς ᾖ, ἐν τῷ κύτει μᾶλλον ὅλης τῆς γαστρὸς ἤπερ ἐν τῷ στόματι στηρίζεται. κάλλιστον δὲ ὡς ἐν τοιούτοις ἐστὶν ἐν τῷ πυθμένι τῆς κοιλίας αὐτὸν περιέχεσθαι. ῥᾳδίως γὰρ εἰς τὸ ἔντερον ἀφικνεῖται καταλιπὼν τὴν γαστέρα. χειρίστη δὲ γίνεται διάθεσις ἐπὶ μοχθηροῖς χυμοῖς ἀναποθεῖσι δυσεκνίπτως εἰς τοὺς χιτῶνας τῆς γαστρὸς, ὧν ἄριστον βοήθημα τὸ δι᾽ ἀλόης ἐστὶ φάρμακον, ὃ καλοῦσιν ἔνιοι μὲν πικρὰν, ἔνιοι δὲ αὐτὸ τὴν διὰ τῆς ἀλόης ἱεράν. καὶ βάλλουσιν ἑκατὸν μὲν τῆς ἀλόης δραχμὰς, ἓξ δὲ τῶν ἄλλων ἑκάστου, ὄντων καὶ αὐτῶν τῷ ἀριθμῷ ἓξ, κινναμώμου, ναρδοστάχυος, ξυλοβαλσάμου, μαστίχης Χίας, ἀσάρου, κρόκου. κάλλιον δὲ γίνεται τὸ φάρμακον, ἀλόης ἔλαττον λαβών. ἔδοξε γάρ μοι πολὺ τὸ πλῆθος αὐτῆς ἑκατὸν εἶναι δραχμὰς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀναλογίαν παραβαλλόμενον, καὶ διὰ τοῦτο καὶ δι᾽ ἐνενήκοντα δραχμῶν αὐτὸ συνέθηκα, καὶ δι᾽ ὀγδοήκοντα, καὶ

bilis appellatur, quae ob naturalem levitatem ad ventris os furfum fertur, quum vero pituitofus aut acidus aut falfus fuerit, magis in totius ventris fpatio continetur, quam quod in ore ipfius firmetur. Optimum autem fuerit, quantum fane nunc in his dicere licet, in fundo ventris ipfum contineri, facile enim relicto ventre in inteftinum delabitur, peffima autem fit affectio, ubi vitiofi humores in ventris tunicas ineluibiliter fuerint imbibiti, quorum optimum remedium eft ex aloë medicamentum, quod aliqui picram, id eft amarum, aliqui hieram, id eft facrum, ex aloë appellant, inque ejus compofitionem aloës drachmas centum conjiciunt et fex uniuscujusque reliquorum, quae etiam fex numero exiftunt, cinnamomum, fpica nardi, xylobalfamum, mafticbe Chia, afarum, crocus. Praeftantius autem fit medicamentum, ubi minus de aloë additur. Vifa namque mihi eft, nimia ejus copia centum drachmae effe, ad proportionem reliquorum, quibus hae adduntur, quapropter etiam per xc drachmas ipfum compofui et per lxxx. Quin et

μέντοι καὶ δι' ἐλάττονας ἐνίοτε τοῦ κρόκου, διὰ τό τινας τῶν προσφερομένων αὐτὸ πλήττεσθαι τὴν κεφαλὴν, ὅπερ καὶ διὰ τῆς ὀσμῆς μόνης τοῦ κρόκου πάσχομεν πολλάκις, ὥστε ἀρίστην αὐτοῦ σύνθεσιν κρίνας τὴν διὰ τῶν ἐνενήκοντα δραχμῶν τῆς ἀλόης καὶ τοῦ κρόκου πέντε ταύτῃ χρῶμαι. τοῖς δὲ μηδὲν τὴν ὀσμὴν ἀλύπως τοῦ κρόκου φέρουσιν, ἀλλ' εὐθέως πληρουμένοις τὴν κεφαλὴν, συντίθημι τὸ φάρμακον, τέτταρας ἐμ(178)βαλὼν τοῦ κρόκου δραχμάς. συνεχῶς δὲ ἀναγκάζομεν σκευάζειν αὐτὸ, διὰ τὸ μὴ μόνοις οἷς διῆλθον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πάσχουσι τὰ τῶν ὑποχεομένων φαντάσματα ἢ συμπτώματα διὰ πάθος στομάχου διδόναι. καὶ πρὸς τούτοις γε τοῖς ἐπεχομένοις τὴν γαστέρα καὶ γυναιξὶ μὴ καθαιρομέναις καλῶς ἐφ' ὧν ἐνεργεῖ κάλλιον, ὅταν ὀγδοήκοντα μὲν ἀλόης δραχμὰς, ἓξ δὲ τοῦ κρόκου λάβῃ. καὶ κάλλιον δέ ἐστι τοῦ καρπησίου λαβεῖν ἀντὶ τοῦ ἀσάρου, συνέθηκα δὲ αὐτό ποτε καὶ ἀμφοῖν ἐμβαλών. ἔστι δὲ ἡ μὲν τελεία δόσις τοῦ φαρμάκου δραχμὴν μίαν, μεθ' ὕδατος κυάθων οὐ πλέονος τριῶν, ἡ δὲ ἐλλιπεστάτη κατὰ τὸ ἥμισυ.

per pauciorem aliquando crocum, propterea quod quidam ex ejus ufu capite laedantur, quod ipfum faepe ex folo croci odore perpetimur. Quare optimam ejus effe compofitionem judicans, quae ex aloës drachmis xc et croci drachmis v conftat, hac ego utor. His vero qui neque croci odorem citra moleftiam ferunt, fed ftatim capite replentur, ex quatuor croci drachmis medicamentum compono. Cogor autem affidue hoc medicamentum praeparare, propterea quod non folum his de quibus jam dixi, fed et fuffuforum fpeciem patientibus, aut etiam alia fymptomata ex ftomachi affectione habentibus, id ipfum exhibeam et praeterea iis, qui alvo aftricta laborant, et mulieribus, quae non probe purgantur. In quibus majorem efficaciam habent, ubi aloës drachmae lxxx et croci vj fuerint commixtae. Praeftat autem et carpefium pro afaro conjicere, quamquam etiam utrisque conjectis aliquando compofuerim. Datur ad fummum ex medicamento hoc drachma una cum aquae calidae cyathis non pluribus quam tribus, minimum vero di-

μεταξὺ δὲ ἀμφοῖν αἱ ἄλλαι, καθ' ἡλικίαν καὶ μέγεθος σώματος καὶ ἔθος ὑπαλλαττομένης τῆς ποσότητος.

[*Ἀρχιγένους τὰ ἐφεξῆς τῇ πρώτῃ ῥήσει γραφέντα, ἐν οἷς καὶ Γαληνοῦ διορισμός.*] Περὶ μὲν οὖν τῶν ἀπὸ στομάχου κεφαλαλγούντων ἱκανὰ ταῦτα. καιρὸς δὲ μεταβαίνειν ἤδη πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγένους γεγραμμένας ῥήσεις ἐφεξῆς τῇ πρώτῃ. ποιήσομαι δὲ καθ' ἑκάστην αὐτῶν ὁμοίαν ἐξέτασιν ᾗ κατὰ τὴν πρώτην ἔπραξα, συνάψας αὐτῇ διὰ τῶν πραγμάτων ἀκολουθίαν καὶ τὴν ὑστάτην. ἀλλὰ νῦν γε ἀπὸ τῆς δευτέρας ἄρξομαι. ἐμβρέγματα δὲ ἐὰν μὲν ἀπὸ χειμῶνος ἢ ἀπὸ περιψύξεως πάσχωσιν, ἔλαιον χλιαρὸν καὶ διάχρισμα ῥινῶν, δαφνίδων ἐκπίεσμα ἢ δάφνινον ἔλαιον ἢ συριακὸν μύρον ἢ κίκινον ἢ στυράκινον ἢ γλεύκινον, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον θερμαντικόν. ἵνα δ' ἀπὸ τοῦ τελευταίου τὴν ἀρχὴν ποιήσωμαι, λέγειν αὐτὸν ἡγοῦμαι τήν τε καλουμένην αὐτόῤῥυτον ῥητίνην, [372] ἐν Λακεδαίμονι πλείστην γιγνομένην καὶ τὸ καπνέλαιον ἐν Κιλικίᾳ, τό τε ἀμαράκινον καὶ τὸ

midium ejus praebetur. Datur et intra hos modos quantitate juxta aetatem, corporis magnitudinem consuetudinemque permutata.

[*Quae Archigenes consequenter ad primam dictionem scripsit, in quibus est etiam Galeni censura.*] De iis quidem igitur qui caput ex stomacho dolent haec sufficerint. Transeundem itaque jam ad ea quae Archigenes post primam dictionem deinceps scripsit. Faciam autem juxta singula ipsorum consimilem expensionem, qualem circa primam feci, connectendo ad ipsa propter rerum consequentiam etiam ultimam ipsius dictionem. Sed nunc a secunda initium faciam. Irrigationes autem si quidem a frigore aut hieme patiantur, conveniunt oleum tepidum et illitio narium, succus e baccis lauri expressus, aut oleum laurinum aut unguentum Syriacum aut cicinum aut styracinum aut gleucinum aut tale aliquod aliud calefactorium. Ut igitur a postremo exordiar, opinor ipsum resinam, quae sua sponte emanat, dicere, quae plurima in Lacedaemone provenit, et capnelaeon Ciliciae, et amaracinum ac styracinum in

στυράκινον ἐν Κυζίκῳ, τό τε ἐν Πέργῃ σκευαζόμενον ἴρινον, ἀξιοῖ διαχρίειν τοῖς τοιούτοις μύροις τὰς ῥῖνας, ὡς διὰ τῆς ὀσμῆς αὐτῶν θερμαινομένης τῆς κεφαλῆς. καὶ γὰρ καὶ φαίνεται σαφῶς τοῦτο γινόμενον, ὡς καὶ τοὺς ἰδιώτας αὐτοῖς χρῆσθαι, καὶ μάλιστα τοῖς εὐπορίστοις. εὐπόριστα δέ ἐστιν ἄλλοις ἄλλα τὰ παρ' ἑκάστοις πλεονάζοντα, καὶ παρ' ἡμῖν γε κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἀγροίκοις τῷ καλουμένῳ κεδρίνῳ χρῆσθαι, κἂν ἀπορῶσι δέ ποτε αὐτοῦ, πισσελαίῳ. καλοῦσι δὲ οὕτω τὸ συγκείμενον ἐξ ἐλαίου τε καὶ πίττης ὑγρᾶς. μιγνύουσι δὲ καὶ τούτῳ καὶ τῷ κεδρίνῳ τὸ ἔλαιον οἱ μὲν πλέον, οἱ δὲ ἔλαττον, εἰς ὅσον ἂν ἐκλῦσαι τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως αὐτῶν βουληθῶσιν. ἅπασι δ' οἷς εἶπον εἰώθασι καὶ τὰ τῆς κεφαλῆς χρῆσθαι καὶ μάλιστα, ὡς εἴρηται, κατὰ τὸ βρέγμα. διαχρίουσι δὲ καὶ τὸ μέτωπον αὐτοῖς καὶ τῶν ὤτων τοὺς πόρους, ἔνιοι δὲ καὶ τὰ τῶν ποδῶν ἴχνη καὶ τὴν ἕδραν. ὅταν δὲ ὁ Ἀρχιγένης εἴπῃ δαφνίδων ἐκπίεσμα τὸ καλούμενον ἁπλῶς δάφνινον, ἡγητέον οὕτως ὀνομάζειν αὐτὸν, ὡς τό τε προσλαβὸν ἐλαίου δάφνινον ἔλαιον

Cyzico et quod in Perga apparatur irinum. His vero unguentis nares oblinere operae pretium ducit, quo per odorem ipforum caput calefiat, quod ipfum inde evenire manifefte apparet adeo, ut et idiotae vulgo his utantur et maxime eis, quae facile parari poffunt. Parabilia autem funt aliis alia, quae videlicet apud fingulos redundant. Et apud nos fane in Afia agreftibus et ruri degentibus hominibus cedrino appellato uti mos eft, et fi quando ejus inopia fit, piffelaeo, quo nomine id appellant quod ex oleo et liquida pice conftat. Admifcent autem tum huic tum cedrino oleum aliqui plus, aliqui minus, in quantum virium ipforum vehementiam exolvere velint. Utuntur autem omnibus quae dixi et circa caput et praefertim circa fincipat, veluti dixi. Illinunt et frontem ex eis et aurium meatus, quidam etiam veftigia pedum ac fedem. Caeterum quum Archigenes fuccum e baccis lauri expreffum dicit, quod fimpliciter laurinum dicitur, ipfum nominare putandum eft, velut id quod oleum admixtum habet, laurinum oleum appellatur.

ὀνομάζεται. Συριακὸν δὲ μύρον ἡγοῦμαι λέγειν αὐτὸν τὸν Κομμαγηνὸν, ἐπειδὴ κομίζουσιν ἐκ Συρίας ἡμῖν αὐτό. Ἀρχιγένους. Θέρους δὲ ἢ καυσωδῶς διατεινομένων δι᾽ ὄξους καὶ ἐλαίου ἢ ὕδατος καὶ ῥοδίνου, ἔτι δὲ χυλοῦ πολυγόνου ἢ ἀνδράχνης ἢ στρύχνου, ἤ τινος τῶν ψυχόντων, σπόγγους τε ἐξ ὀξυκράτου τίθει τῇ κεφαλῇ. ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ δόξει μὲν ἴσως τισὶν ἀμελέστερον ἀναγινώσκουσιν μίαν ἁπλῆν θεραπεύειν διάθεσιν ὁ Ἀρχιγένης. ἔχει δὲ οὐχ οὕτως. ἐκ μὲν τοῦ φάναι καυσωδῶς τὴν θερμὴν ἐνδείκνυται διάθεσιν, ἐκ δὲ τοῦ διατεινομένων τὴν ὑπὸ πνεύματος φυσώδους τοῦτο πάσχουσαν, ὡς μὴ μόνον ἠλλοιῶσθαι κατὰ τὴν δυσκρασίαν, ἀλλὰ πλεονεξίαν ὑπάρχειν ἀτμώδους πνεύματος. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν ἐπὶ τῶν τοιούτων διαθέσεων ἀμφοτέρων ἡ τῶν ψυχόντων βοηθημάτων δύναμίς ἐστιν ἐπιτήδειος, ἐμψύχουσα μὲν τὴν κατὰ θερμότητα δυσκρασίαν, ἀνακρουομένη δὲ καὶ ἀναστέλλουσα τὴν ἀναφορὰν τοῦ φυσώδους πνεύματος. ἄμεινον δ᾽ ἂν εἴη κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν ἀκριβέστερον ἐκζητῆσαι πότε

Syriacum vero unguentum eum dicere Comagenum existimo, quandoquidem id ipsum nobis ex Syria asportatur. *Archigenes.* Aestate vero aut ubi alias aestuose distenduntur per acetum et oleum aut aquam et rosaceum. Amplius vero et per polygoni succum aut portulacae aut solani aut aliquo alio ex refrigerantibus irrigato, spongiasque posca imbutas capiti imponito. In hoc sane sermone videbitur forte quibusdam negligentius legentibus, unum simplicem affectum Archigenes curare, verum non ita habet. Ex eo enim quod *aestuose* dicit, calidum affectum indicat, ex eo vero quod addit *distenduntur*, affectionem quae hoc modo a flatu ventoso affligitur ostendit, ut non solum secundum intemperiem mutata sit, sed etiam vaporosi flatus redundantia adsit. In principio itaque in ejusmodi utrisque affectibus, refrigerantium auxiliorum facultas apta est, quae intemperiem calidam refrigeret et flatulenti spiritus proventum repellat et retundat. Atque mea quidem opinione praestiterit diligentiorem rei inquisitionem facere. Aliquando

μὲν ἐκ τοῦ σώματος ἀναφέρεται τὸ φυσῶδες πνεῦμα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ στομάχου κεφαλαλγικῶν ἐλέχθη, πότε δὲ ἐν τῇ κεφαλῇ γεννᾶται· καὶ γὰρ ἡ γαστὴρ ἐκφυσᾶται ἐνίοτε δυσλύτως. ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν μετ᾽ αὐτὴν ἐντέρων ποτὲ μὲν ἡ νῆστις ἢ τὸ λεπτὸν ἔντερον, ἔστι δ᾽ ὅτε τὸ κῶλον. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν οὐδὲ ἀδύνατόν ἐστι τὴν αὐτὴν διάθεσιν ἔν τισι τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν μορίων γινομένην τὸ φυσῶδες πνεῦμα γεννᾷν, οὗ τῆς γενέσεως ἐν τοῖς κατὰ τὴν γαστέρα τόποις τὴν αἰτίαν εὕρομεν, ἔνδειαν θερμασίας τοσαύτης ὡς γεννᾷν ἐκ τῶν σιτίων τε καὶ ποτῶν ἀτμῶδές τε καὶ φυσῶδες πνεῦμα. δι᾽ ἀῤῥωστίαν δὲ τῆς περισταλτικῆς δυνάμεως ἐκφυσᾶσθαί τε καὶ πληροῦσθαι τὴν ἐντὸς εὐρυχωρίαν τῶν οὕτω παθόντων μορίων, ὥστε διατείνεσθαι μὲν διὰ τὴν πλήρωσιν, ὀδυνᾶσθαι δὲ διὰ τὴν τάσιν. εὑρέθη γὰρ οὖν καὶ τοῦθ᾽ ἡμῖν, ἐν οἷς περὶ τῶν ἀλγημάτων τὰς κοινὰς καὶ γενικὰς ἐσκοποῦμεν, ὡς ἐν τῷ διαλύεσθαι τὸ συνεχὲς τῶν ὁμοιομερῶν σωμάτων ἡ ὀδύνη γίνοιτο. διαλύει δ᾽ αὐτὴν τὰ διαβιβρώσκοντα καὶ τὰ τέμνοντα καὶ τὰ διατείνοντα καὶ τὰ

etenim ex corpore flatulentus fpiritus affertur, quemadmodum in doloribus capitis ex ftomacho relatum eft, aliquando vero in ipfo capite generatur. Venter namque interdum aegre folubili modo inflatur, interdum vero etiam poft ipfum fita inteftina, quandoque quidem jejunum aut tenue inteftinum, quandoque etiam colum. Nihil igitur mirum eft neque impoffibile eundem affectum in quibusdam juxta caput partibus obortum flatulentum fpiritum generare, cujus generationis in locis circa ventrem caufam invenimus, tanti caloris inopiam, ut ex cibis ac potibus vaporofum et flatulentum fpiritum generet, propter infirmitatem vero comprehenfivae facultatis interna ita affectarum partium capacitas infletur et expleatur, ut propter expletionem quidem diftendatur, propter tenfionem vero dolore afficiatur. Inventum equidem et hoc nobis in commentariis eft, in quibus communes et generales dolorum caufas confiderabamus, quod ob diffolutionem continuitatis fimilarium partium dolor oboriatur. Diffolvunt autem ipfam erodentia, incidentia,

σφοδρῶς θερμαίνοντα καὶ ψύχοντα. διὸ κἀπὶ τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἀλγημάτων εἴωθα πυνθάνεσθαι τῶν πασχόντων, ὁποία τίς ἐστιν ἡ ποιότης αὐτῶν. [373] ἔνιοι μὲν γὰρ ὡς διαβιβρωσκομένων τῶν σωμάτων αἰσθάνεσθαί φασι τῆς ὀδύνης, ἔνιοι δὲ ὡς διατεινομένων ἢ βαρυνομένων ἢ θλωμένων ἢ μόνης ἐπικρατούσης σφοδρᾶς θερμότητος ἢ ψύξεως. εἰ μὲν γὰρ ὡς διαβιβρωσκομένων καὶ κεντουμένων, ἤτοι διὰ δριμύτητα χυμῶν ἢ τοιούτου πνεύματος αἰτιατέον· εἰ δὲ διατείνοιντο χωρὶς τοῦ δάκνεσθαι, πλήρωσιν τῶν διατεινομένων μορίων, ἤτοι διὰ πνεῦμα φυσῶδες ἢ χυμὸν ἐπιῤῥυέντα πολὺν, ἐν ᾧ γένει καὶ φλεγμονὴ καὶ τὸ ἐρυσίπελάς ἐστιν· ἡ μὲν φλεγμονὴ θερμὸν αἷμα πολὺ τοῦ φλεγμαίνοντος σώματος ἐν αὐτῷ περιέχοντος, τὸ δὲ ἐρυσίπελας χολώδη χυμόν. εἰ δὲ ἐξ ἀμφοῖν πλεονεκτούντων πληρωθείη τι μόριον, ἤτοι τὴν ἐρυσιπελατώδη φλεγμονὴν ἢ τὸ φλεγμονῶδες ἐρυσίπελας γίνεσθαι. καὶ μή τις δοκείτω μακρὸν ἡμᾶς λόγον ἐφ᾽ ἑνὶ μορίῳ καθ᾽ ἓν σύμπτωμα πάσχοντι ποιεῖσθαι. κοινὸς γὰρ

distendentia et vehementer calefacientia ac refrigerantia. Quapropter in doloribus circa caput aegros interrogare consuevi, qualisnam eorum qualitas sit. Quidam enim velut erodantur corpora doloris sensum perceptant, quidam vero velut distendantur aut graventur aut tundantur aut solius vehementer invalescentis caliditatis aut frigiditatis. Siquidem enim velut erodantur aut pungantur senserint, vel humorum vel ejusmodi flatus acrimonia causa putanda est, si vero citra morsum distendantur, repletionem distensarum partium vel per flatulentum spiritum vel per multi humoris influxum causam putabimus, in quo genere et inflammatio et erysipelas existit, inflammatio quidem, ubi inflammata corporis pars multum sanguinem in se continuerit, erysipelas vero, ubi biliosum continuerit humorem, quod si ex utrisque redundantibus pars aliqua expleatur, aut inflammatio erysipelacea aut erysipelas inflammatum orietur. Et ne existimet quis longum nos sermonem de una parte juxta unum symptoma affecta facere; communis enim

ἁπάντων τῶν ὀδυνωμένων ὁ λόγος ἐστὶν καὶ διαρθρώσας τις αὐτὸν ἀκριβῶς, εὐπορώτερος εἰς τὴν τῶν ἰαμάτων εὕρεσιν ἐπὶ παντὸς μορίου πάσχοντος ἔσται. τὸ γάρ τοι τῆς τέχνης στοχαστικὸν ἐν τῷ τῶν διαθέσεων διαγνωστικῷ μάλιστά ἐστιν. εὑρισκόμεναι γὰρ αὗται τὴν θεραπείαν οὐ στοχαστικῶς, ἀλλ' ἐπιστημονικῶς ἐνδείκνυνται μετὰ τοῦ καὶ γινώσκεσθαι τὸ δύσλυτον ἐνίων διαθέσεων, ἐφ' ὧν εὔλογον χρῆσθαι τοῖς κατὰ τὴν ἔνδειξιν, εἰ καὶ μηδὲν ἀνύειν φαίνοιτο κατὰ τὰς ἀρχάς. καὶ τοῦτ' ἔστι τὸ κατὰ τὸν ἀφορισμὸν εἰρημένον, ἐν ᾧ φησι, πάντα κατὰ λόγον ποιέοντι, μὴ γινομένων δὲ τῶν κατὰ λόγον μὴ μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερα, μένοντος τοῦ δόξαντος ἐξ ἀρχῆς. ἔσθ' ὅτε γὰρ οὕτω σφοδρῶς ἐν τοῖς στενοῖς πόροις σφηνοῦ(179)ται τὸ ἀτμῶδες πνεῦμα, καὶ πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ ὁ γλίσχρος χυμὸς ἢ παχὺς, ὡς χρόνου δεῖσθαι πλείονος εἰς τὴν ἴασιν. λεπτῦναί τε γὰρ τὰ οὕτως ἐσφηνωμένα καὶ τοὺς πόρους εὐρῦναι χρὴ, δι' ὧν ἐκκριθήσεται μετὰ τοῦ προνοεῖσθαι μηκέτι ἐπιῤῥεῖν ἕτερον, ἤτοι χυμὸν ἢ πνεῦμα

omnium dolore affectarum ratio eft, et fi quis diligenter in articulos digefferit, promptior ac expeditior ad auxiliorum inventionem in omni affecta parte fuerit. Quod enim artis conjecturale eft, id maxime in affectuum cognitione confiftit. Quae ubi inventae fuerint, curationem non conjecturaliter, fed fcientifice indicant, cum hoc, quod et agnofcere datur, quam aegre aliqui affectus medelis cedant, in quibus rationabiliter juxta indicationem remediis utimur, etiam fi nihil efficere in principio appareant. Atque hoc eft, quod in aphorifmo dictum eft, in quo ait, *omnia fecundum rationem facienti, fi juxta rationem non fuccedat, ad alia tranfeundum non eft manente eo, quod vifum eft a principio.* Aliquando enim adeo vehementer in anguftis meatibus flatus vapidus infarcitur, atque eo adhuc magis lentus aut craffus humor, ut multo tempore opus fit ad curationem. Etenim quae fic infarcta funt, attenuare oportet, meatusque dilatare per quos excernantur, habita fimul providentia ne quid aliud, puta humor aut ejusmodi flatus

τοιοῦτον, καὶ πρὸς τούτοις τονῶσαι τὸ πεπονθὸς, ὡς μηδὲ αὐτὸ τὴν τοῦ φυσώδους πνεύματος ἐργάσασθαι γένεσιν. οἱ μὲν οὖν πρῶτοι συνθέντες οἰκεῖα ταῖς τοιαύταις διαθέσεσι φάρμακα ποικίλης ἐδεήθησαν ὕλης εἰκότως· εἴ γε ἀποκρούεσθαι τὴν ἐπιῤῥέουσαν οὐσίαν, εἴτε ἐν χυμοῖς εἴτε ἐν ἀτμοῖς εἴη, τῶν ἀναγκαίων ἐστὶ πέττειν τε καὶ λεπτύνειν τὴν ἐσφηνωμένην, διαφορεῖν τε ταύτην αὐτὴν καὶ τούτων ἁπάντων οὐδενὸς ἧττον, ἀλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον εὐτονίαν ἐργάζεσθαι περὶ τὸ πεπονθὸς μόριον, ὡς μὴ παραδέχοιτο μὲν τὸ ἐπιῤῥέον, ἀποκρίνοι δὲ τὸ λεπτυνθὲν, πέττοι δὲ καὶ λεπτύνοι τὸ ἐσφηνωμένον. ἀλλ' ἐν τῇ μίξει τῶν τοῦτο δυναμένων ἐργάζεσθαι φαρμάκων ἄλλος ἄλλου στοχαστικώτερος γενόμενος ὁ μὲν ἧττον ὠφελοῦσαν, ὁ δὲ μᾶλλον εἰργάσατο τὴν σύνθεσιν. ὅθεν, ὡς ἴστε, πρὸς γὰρ ὑμᾶς ἐρῶ τοὺς ἑταίρους, οἷς μάλιστα γράφεται ταῦτα, δύο πάντως ὁρᾶτέ μοι παρεσκευασμένα φάρμακα τῶν τὴν αὐτὴν ἐπαγγελίαν ἐχόντων, ἔσθ' ὅτε καὶ τρία καὶ τέτταρα, κἀκ τῆς τούτων μίξεως πολλάκις ἐργαζομένῳ τὸ δέον ἐπὶ τῶν δυσιάτων διαθέσεων.

amplius influat, et ad haec corroborandum est affectum membrum, ut neque ipsum flatulentum spiritum gignat. Qui igitur primi ad ejusmodi affectiones medicamenta composuerunt, merito varia materia opus habuerunt. Siquidem influentem substantiam, sive humor sive vapor fuerit, repellere necessarium existit, impactam vero concoquere et attenuare eandemque ipsam discutere, atque nihilominus, imo magis, circa affectam partem firmitatem inducere, ne videlicet quod influit suscipiat, attenuatum vero excernat, impactumque concoquat et attenuet. Verum in mixtione medicamentorum hac facultate praeditorum alius alio feliciore conjectura usus, alius minus, alius magis commodam fecit compositionem. Quapropter velut nostris, ad vos enim sodales loquar, quibus maxime haec scribuntur, duo omnino vidistis mihi praeparata medicamenta eundem effectum promittentia, quandoque etiam tria et quatuor et ex horum mixtura in aegre curabilibus affectibus a me saepe quod

ἐπισκοποῦμαι γὰρ αὐτῶν ἐν τίνι μὲν πλέον ἐστὶ τὸ θερμαῖνον ἁπλοῦν φάρμακον, ἐν τίνι δὲ τὸ ψῦχον, ὥσπερ καὶ τὸ ξηραῖνον ἢ ὑγραῖνον ἢ λεπτομερὲς ἢ παχυμερὲς, εἶθ' ὁρῶν ὅπως ἐνήργησε τὸ προσενεχθὲν τῷ πάσχοντι τὴν δευτέραν χρῆσιν ἤτοι δι' ἄλλου τινὸς ἢ δι' αὐτοῦ τούτου ποιοῦμαι, πολλάκις μὲν ἐφ' ἕτερόν τι τῶν τὴν αὐτὴν ἐπαγγελίαν ἐχόντων ἀφικνούμενος, ἐνίοτε δὲ μιγνὺς ἀμφότερα, κἀξ αὐτῶν ἐργαζόμενός τι μέσον. εἴρηται δὲ ἐπὶ πλέον οὐ καθόλου μόνον, [374] ἀλλὰ καὶ κατὰ μέρος, ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα. καὶ χρὴ γινώσκειν, ὅπερ ἤδη καὶ πρόσθεν εἶπον, ἐκείνῃ ταύτην ἑπομένην. ὅμως δὲ ἀναγκάζομαι καὶ νῦν ἀναμιμνήσκειν αὐτῆς, ἕνεκα τοῦ μᾶλλον ἡμᾶς ἀκολουθῆσαι τοῖς ἐνταῦθα λεγομένοις. ἐπὶ γοῦν τῆς προκειμένης διαθέσεως, ὀδυνώδους ἐπικρατούσης θερμότητος, ἅμα φυσώδει πνεύματι κατ' ἀρχὰς μὲν ἀποκρουστικῇ θεραπείᾳ χρηστέον, ἐκ τῆς τῶν ψυχόντων δυνάμεως γινομένῃ. συμμέτρως δὲ τούτου πραχθέντος ἐκ τῶν παρηγορικῶν τε καὶ πεττικῶν μιγνύναι χρὴ τοῖς ἀποκρου-

oportuit factum esse. Considero namque in quonam eorum copia simplex medicamentum calefaciens superet aut frigefaciens, velut etiam reficcans aut humectans aut tenuium partium aut crassarum, deinde contemplans quid effecerit, quod aegro jam fuit admotum, secundum usum aut per aliud quoddam aut per hoc ipsum facio, saepe quidem ad aliud quod idem promittit transeo, aliquando vero utraque committo, ac medium quiddam ex eis conficio. Talia autem omnia abunde a me non universim tantum, sed et particulatim in medendi methodo relata sunt, nosseque oportet, quod et jam ante dixi, hanc tractationem illam sequi, et cogor tamen etiam nunc rursus meminisse, quo magis ea quae istic tradidi assequamini. In praedicto itaque affectu, calore doloroso praedominante una cum flatu ventoso, in principio quidem repulsoria curatione utendum est, quae ex refrigerantium facultate constat, quod ubi moderate factum est, ex mitigatoriis ac concoctoriis medicamentis

στικοῖς, εἶτα καὶ τῶν διαφορητικῶν τι προσθετέον ἀφαιροῦντα κατὰ βραχὺ τῶν ἀποκρουστικῶν φαρμάκων, ἄχρις ἂν εἰς τὴν ἐναντίαν μῖξιν ἀφίκηται τὸ φάρμακον ἣν ἐξ ἀρχῆς ἔσχε, τουτέστιν ἵνα πλεῖστον μὲν ᾖ τὸ λεπτυντικόν τε καὶ διαφορητικὸν, ἔλαττον δὲ τὸ πεττικόν τε καὶ παρηγορικὸν, ἐλάχιστον δὲ τὸ ἀποκρουστικόν. ἀνδράχνην μὲν οὖν ἐμάθετε ψυκτικῆς καὶ ὑδατώδους οὖσαν οὐσίας, ἧττον δὲ αὐτῆς τὸ πολύγονον. ἐπὶ δὲ τοῦ στρύχνου τοσοῦτον μεμίχθαι παχυμεροῦς τε καὶ γεώδους, ὅσον καὶ τῆς στύψεως. τὸ δὲ ὄξος ἀποκρουστικήν τε ἅμα καὶ λεπτυντικὴν, ἀλλὰ καὶ διαφορητικὴν ἔχει δύναμιν, ὡς ἂν ἐπικρατούμενον ἐν τῇ κράσει λεπτομερεῖ ψυχρότητι, καθάπερ ὁ ἀκριβῶς αἴθριος ἀὴρ βόρειος. ἐμάθετε δὲ καὶ τὴν τοῦ ῥοδίνου δύναμιν, ὡς ἔχει μέν τι καὶ ἀποκρουστικὸν, ἔχει δὲ καὶ πεττικὸν καὶ παρηγορικὸν, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ διαφορητικόν. εἰκότως οὖν ὁ Ἀρχιγένης ἐν ἀρχῇ τῆς εἰρημένης διαθέσεως τοῖς τοιούτοις χρῆται φαρμάκοις, αὐτὸ μὲν καθ᾽ ἑαυτὸ μόνον ὄξος οὔτ᾽ ἄλλοθι προσφέρων οὔτε ἐνταῦθα διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς

quippiam admifcere ad repulforia oportet. Deinde etiam difcufforia addenda, ita ut paulatim repulforia medicamenta detrahamus, donec ad contrariam mixtionem perveniat medicamentum ei, quam a principio habuit, hoc eft ut plurimum quidem difcufforium fit et attenuatorium, minus vero concoctorium et mitigatorium, minimum autem repulforium. Portulacam quidem igitur refrigerantis et aquofae fubftantiae effe didiciftis, minus ea polygonum, in folano autem tantum admixtum effe craffae et terreae, quantum aftrictionis. Acetum vero repulforiam fimul et attenuatoriam et difcufforiam habet facultatem, tanquam quod temperamento tenui frigiditate praepolleat, quemadmodum exacte ferenus aquilonaris aër. Didiciftis etiam rofacei facultatem, quod videlicet et repulforium quiddam habeat, habet autem et concoctorium et mitigatorium et ad haec etiam difcufforium. Merito igitur Archigenes in praedicto affectu ejusmodi medicamentis utitur, ipfum quidem per fe folum acetum neque alibi exhibens neque hic ob facultatis ipfius

δυνάμεως, μιγνὺς δὲ ἤτοι ῥόδινον ἢ ὕδωρ αὐτῷ. μεταβῶμεν οὖν ἤδη πρὸς τὰς ἐφεξῆς τοῦ Ἀρχιγένους ῥήσεις. ἐὰν δὲ ἐπιτείνοιτο, τελεία τροφῆς ἀποχὴ ἁρμόδιος, εἶτα φλεβοτομία ἀπ' ἀγκῶνος κένωσίς τε τῆς κοιλίας διὰ κλυστῆρος εὐτόνου. περὶ τούτων τῶν βοηθημάτων εἴρηταί μοι πρότερον, ἡνίκα τὰς Ἀπολλωνίου ῥήσεις ἐσκοπούμην, ἀσιτίαν μὲν ἐπὶ τοῖς χολώδεσιν αἰτίοις ἀπαγορεύοντός μου, φλεβοτομίαν δὲ ἐπὶ παίδων καὶ γερόντων καὶ δυνάμεως ἀσθενοῦς, ἐπαινοῦντος δὲ τὴν διὰ κλυστῆρος κένωσιν, οὐ μόνον τῆς κενώσεως ἕνεκα τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς ἐντέροις, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀντισπάσεως τῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀναφερομένων. καὶ διὰ τοῦτο καλῶς ἐν οἷς ἔγραψε περὶ αὐτῆς ὁ Ἀρχιγένης, οὐχ ἁπλῶς εἶπεν κένωσίς τε κοιλίας διὰ κλυστῆρος, ἀλλὰ προσέθηκεν εὐτόνου. πολὺ γὰρ ἐν τῷ τοιούτῳ κλυστῆρι τὸ τῆς ἀντισπάσεώς ἐστι, πρὸς τῷ μὴ μόνα τὰ κατὰ τὴν γαστέρα καὶ τὸ μεσάραιον ἐκκενοῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ σιμὰ τοῦ ἥπατος. Ἀρχιγένους. ἐμβρέγματα δὲ πήγανον μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου λεαι-

vehementiam; admifcet autem ei vel rofaceum vel aquam. Tranfeamus autem jam ad fequentem Archigenis dictionem. *Si vero augefcat affectus, perfecta cibi abftinentia congrua eft. Deinde venae fectio e cubito et alvi evacuatio per validum clyfterem.* De his auxiliis dictum a me prius eft, quando Apollonii dicta confiderabam. Ubi fane in biliofis caufis fami renunciavi, velut etiam venae fectionem in pueris et fenibus ac viribus debilitatis fieri prohibui, laudavi autem evacuationem per clyfterem, non folum propter evacuationem eorum, quae in inteftinis continentur, fed etiam ob revulfionem eorum quae ad caput feruntur. Atque ob id probe in his quae fcripfit Archigenes non fimpliciter dixit Evacuatio alvi per clyfterem, fed addidit validum; multum enim in hujusmodi clyftere fitum eft, quantum ad revulfionem attinet ultra hoc, quod non folum ea, quae circa ventrem et mefaraeum funt, evacuat, fed etiam quae circa hepatis fima haerent. *Archigenis.* Irrigationes autem ruta cum aceto et oleo trita. Me-

νόμενον. ἀναμνησθέντες ἧς ὑπέθετο διαθέσεως βοηθήματα γράφειν, οὕτω κρίνομεν ἕκαστον ὧν καταλέγειν ἤρξατο. τὴν μὲν οὖν διάθεσιν αὐτὸς οὕτως ἔγραψεν, θέρους δὲ ἢ καυσωδῶς διατεινομένων. ἐφεξῆς δὲ ψυκτικῆς δυνάμεως ὑπέταξε βοηθήματα καὶ μετὰ ταῦτα ἔφη. ἐὰν δὲ ἐπιτείνηται, τελεία τροφῆς ἀποχὴ καὶ φλεβοτομία καὶ κλυστὴρ εὔτονος προσφερέσθω. καὶ τούτων ἐφεξῆς τὰ κατὰ τὴν προκειμένην ἐγράφη ῥῆσιν, ἐν ᾗ μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου λεανθὲν τὸ πήγανον προσφέρειν ἐκέλευσεν, οὐ προσθεὶς πότερον χλωρὸν ἢ ξηρόν. ἔστι γὰρ οὐ μικρὰ διαφορὰ, παμπόλλῳ δριμυτέρου τε καὶ θερμοτέρου τοῦ ξηροῦ παρὰ τὸ χλωρὸν ὑπάρχοντος. ἐμοὶ μὲν δὴ δοκεῖ τὸ χλωρὸν συμβουλεύειν· οὐ γὰρ ἂν ἀθρόως ἀπὸ τῶν ψυχόντων ἐπὶ τἀναντία μετέβη. τὸ δ' ὄξος ὅτι πρὸς τῷ [375] ψύχειν καὶ ἀποκρούεσθαι διαφορητικὸν ἔχει τι πρόσθεν εἴρηται, παρηγορικῆς δὲ καὶ χαλαστικῆς δυνάμεως ὑπάρχον τὸ ἔλαιον εἰκότως ἔμιξεν αὐτοῖς. ἄλλο. δαφνίδων ἐκπίεσμα μετ' ὄξους καὶ πηγάνου. πολὺ τοῦτο τοῦ πρόσθεν ὑπάρχει δραστικώτερον. ἰσχυρῶς γὰρ θερμαίνοντι τῷ τῶν

mores affectus ad quem auxilia fcribere propofuit, fic judicamus unumquodque eorum, quae recenfere coepit. Affectum itaque fic fcripfit: aeftate vero aut ubi alias aeftuofe diftenduntur. Deinceps vero refrigerantis facultatis auxilia fubjecit. Et poftea inquit. *Si vero augefcat affectus, perfecta cibi abftinentia et venae fectio et clyfter validus adhibeatur.* Et poft haec propofitam confcripfit dictionem, in qua cum aceto et oleo tritam rutam adhibere juffit, non apponens an viridem an aridam velit, eft enim non parva differentia, quum arida multo acrior et calidior quam viridis exiftat. Mihi fane viridem confulere videtur; neque enim acervatim fubitove a refrigerantibus ad contraria transgreffus eft. Acetum vero ad hoc quod refrigerat et repellit difcufforium quid habere antea dictum eft. Mitigatoriae autem et laxatoriae facultatis exiftens oleum merito ipfis admifcuit. *Alia.* Succus e lauri baccis expreffus cum aceto et ruta. Haec priore longe efficacior exiftit, ad fuccum namque e lauri baccis expreffum fortiter calefacien-

δαφνίδων ἐκπιέσματι τὸ πήγανον ἔμιξε μετ᾽ ὄξους, ἐλαίου χωρίς. ἄλλο. χύλισμα τῶν τῆς ἴρεως ῥιζῶν μετ᾽ ὄξους. τοῦτο βοήθημα θερμαντικὸν οὐδὲν ἔχει. βέλτιον οὖν ἦν ἐν τῇ πρὸς τὰ γενναιότερα βοηθήματα μεταβάσει πρῶτον αὐτὸ τετάχθαι, εἶτ᾽ ἰτέας φύλλα λεῖα μεθ᾽ ὕδατος. τοῦτο τοῦ προγεγραμμένου τοῦ διὰ τῆς ἴρεως ἀσθενέστερόν ἐστι καὶ τοῖς ἁπάντων πρώτοις γεγραμμένοις ὅμοιον, ὥστε οὐκ ἐν καιρῷ νῦν εἴρηται. ἕρπυλλος τετριμμένος μετ᾽ ὄξους καὶ ἐλαίου. περὶ μὲν ἐλαίου καὶ ὄξους ἔμπροσθεν εἴρηται· προσέθηκε δ᾽ αὐτοῖς νῦν ἕρπυλλον, δριμείας ποιότητος φάρμακον, διὰ τοῦτο καὶ θερμαινούσης δυνάμεως. ἀμελῶς δὲ κἀνταῦθα παρέλιπε μὴ δηλώσας πότερον χλωρὸν ἢ ξηρὸν αὐτὸν εἶναι βούλεται. βέλτιον δ᾽ ἴσως τὸν χλωρὸν ἀκούειν. ἄλλο. πολύγονον μετὰ πηγάνου διειμένον ἐλαίῳ καὶ ὄξει. τῷ τοῦ πολυγόνου χυλῷ κατὰ τὸν πρῶτον λόγον ὡς ψύχοντι κέχρηται. καὶ γὰρ καὶ ἔστιν ὄντως τοιοῦτος, ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν χρονιζόντων ἀλγημάτων, κατὰ τὴν πρώτην μετάβασιν, εὐλόγως ἄν τις αὐτῷ χρήσεται μίξας τὸ πήγανον. ἐπινοεῖν δ᾽ ἡμᾶς χρὴ καθ᾽ ἑκάστην τῶν ἐναντίων ταῖς δυ-

tem rutam admifcuit cum aceto, relicto oleo. *Alia.* Succus radicum iridis cum aceto. Hoc remedium nihil calefactorium habet, melius itaque fuerat ipfum primum in tranfitu ad praeclariora auxilia pofitum effe. *Alia.* Salicis folia trita cum aqua. Hoc praefcripto ex iride imbecillius eft, atque iis quae omnium primum fcripta funt fimile, ut intempeftive nunc ab eo fit relatum. *Alia.* Serpyllum cum aceto et oleo tritum. De aceto et oleo prius dictum eft, adjecit autem nunc eis ferpyllum acris qualitatis medicamentum et ob id etiam calefactoriae facultatis. Negligenter vero etiam hic reliquit, an viride aut aridum velit; praeftiterit autem fortaffis viride intelligere. *Alia.* Polygonum cum ruta, oleo et aceto dilutum. Polygoni fucco primo fermone ut refrigerante ufus eft, nam et re vera talis exiftit. Quare etiam ad inveteratos dolores juxta primum tranfitum rationabiliter quis eo utetur ruta admixta. Animadverfione autem dignum eft in fingulis contrariae facultatis medicamentorum

(180)νάμεσι φαρμάκων μίξιν, ἐν ἀρχῇ μὲν ὀλίγον μιγνύναι τοῦ γενναίου, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην χρῆσιν αὐξάνειν αὐτοῦ τὸν ὄγκον. ἄλλο. ἀμύγδαλα πικρὰ λεπιζόμενα, λεῖα μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου ἐμβρεχόμενα εἰς κηρωτῆς πάχος δι' ὀθονίου μετώπῳ ἐπιτιθέμενα. καὶ τοῦτο τῆς πρώτης μεταβάσεώς ἐστιν οἰκεῖον. ἐμάθομεν γὰρ διαφορητικὴν ἀδήκτως δύναμιν ἔχειν τὰ πικρὰ ἀμύγδαλα. ἄλλο. πήγανον ἄγριον μετ' ἐλαίας καὶ ὄξους ὁμοίως· ἀτάκτως καὶ πάλιν τοῦτο παρενέθηκεν, ἰσχυρὸν πάνυ φάρμακον, ἐπὶ τῶν ἱκανῶς χρονιζόντων ἀλγημάτων εἰκότως παραληφθησόμενον. ἄλλο. λεύκης καρπὸς μετ' ὄξους τριβόμενος. διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως καὶ ὁ τῆς λεύκης καρπός. ἐν τισι δὲ τῶν ἀντιγράφων οὐ μετ' ὄξους, ἀλλὰ μετ' ὀξυκράτου γέγραπται. ἄλλο. ὠκίμου σπέρμα σὺν ὕδατι. τὸ μὲν τοῦ ὠκίμου σπέρμα θερμαντικῆς τε καὶ λεπτυντικῆς ἐστι δυνάμεως, οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε, δι' ὕδατος δὲ μόνου, χρονιζούσης τῆς διαθέσεως, οὐκ ἄν τις εὐλόγως αὐτῷ χρῷτο, βέλτιον γὰρ ἦν ἔλαιόν τε καὶ ὄξος ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἶπε, μιγνύναι καὶ τούτῳ. ἄλλο. ποιεῖ καὶ βάλ-

mixtionibus, ut in principio parum ex praeftantiore admifceamus, juxta fecundum vero et tertium ufum copiam augeamus. *Alia.* Amygdalae amarae delibratae tritae cum aceto et oleo irrigationis modo adhibitae, aut cerati craffitudine in linteolo fronti impofitae. Et hoc ad primum tranaitum pertinet, didicimus enim difcufforiam citra mordacitatem facultatem amygdalas amaras habere. *Alia.* Ruta filveftris cum oleo et aceto eodem modo. Inordinate rurfus hoc valde forte medicamentum interpofuit, in doloribus multum inveteratis merito adhibendum. *Alia.* Populi albae fructus cum aceto tritus. Difcufforiae facultatis eft albae populi fructus. In quibusdam autem exemplaribus non cum aceto, fed cum pofca fcriptum reperitur. *Alia.* Ocimi femen cum aqua. Ocimi femen calefactoriae et attenuatoriae eft facultatis, non tamen vehementer, cum aqua autem fola in inveterato affectu minime rationabiliter quis eo utatur, melius enim erat oleum et acetum, velut in aliis dixit, etiam huic admifcere. *Alia.* Facit et balfamum, peucedanum,

σαμον, πευκέδανον, καστόριον καὶ ὁμοῦ καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον σὺν ἐλαίῳ καὶ ὄξει. τοῦτο πάλιν τὸ φάρμακον ἰσχυρόν ἐστι, καὶ μάλιστα ὅταν αὐτὸ μόνον τὸ πευκέδανον προσφέρηται, χωρὶς τοῦ μιχθῆναι τῷ καστορίῳ. βάλσαμον δὲ τί καλεῖ νῦν οὐκ ἔχω φάναι, πότερον τοῦ φυτοῦ τὸν καρπὸν ἢ τὸν ὀπὸν, ὃν ὀποβάλσαμον ὀνομάζουσιν, ἢ τοὺς κλῶνας αὐτοῦ, τοὺς καλουμένους ξυλοβάλσαμον. ἄμεινον δέ μοι δοκεῖ τὸ ὀποβάλσαμον ἀκούειν, λεπτομεροῦς τε καὶ διαφορητικῆς οὐσίας ὑπάρχον, οὐ μὴν ἐπιφανῶς γε θερμῆς. ἄλλο. φύλλα δάφνης καὶ λεύκης καὶ ἄγνου μετ' ἐλαίου καὶ ὄξους. μικτὸν καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐκ διαφερόντων ταῖς δυνάμεσι τῶν ἁπλῶν συνέθηκε, τὰ μὲν φύλλα τῆς δάφνης θερμότατα, τὰ δὲ τῆς ἄγνου μετρίως ψύχοντα. μέσα δὲ ἀμφοῖν ἐστι τὰ τῆς λεύκης. ἄλλο. πάνακα μετὰ ἐλαίου ἄλειφε. οὐδὲν ἐνταῦθα τῶν ψυχόντων μέμικται καὶ διὰ τοῦτο ταῖς πάνυ κεχρονισμέναις διαθέσεσι καὶ μηδὲν ἔτι θερμότητος ἐχούσαις χρήσιμον ὑπάρχει. διὸ καὶ μέμψαιτο ἄν τις αὐτῷ χωρὶς διορισμῶν τὰ βοηθήματα γράψαντι. [376] πάνακα δὲ ἡγοῦμαι

caftorium, fimul et figillatim unumquodque cum oleo et aceto. Hoc medicamentum rurfus vehemens eft, maxime quum ipfum peucedanum folum adhibeatur citra caftorii admixtionem. Quid vero balfamum nunc vocet, non habeo dicere, num videlicet plantae fructum aut fuccum, quem opobalfamum vocant, aut ramulos ipfius xylobalfamum appellatos? Melius tamen mihi videtur opobalfamum accipere, quod tenuium partium et difcufforiae fubftantiae exiftit, non tamen manifefte calentis. *Alia.* Lauri folia et populi albae et viticis cum oleo et aceto. Et hoc medicamentum ex fimplicibus facultatibus differentibus compofuit, lauri enim folia calidiffima, viticis vero moderatè refrigerantia funt, in medio utrorumque populi folia exiftunt. *Alia.* Panacem cum oleo illinito. Nihil hic refrigerantium admixtum eft, et ob id valde inveteratis affectibus et nihil amplius caliditatis habentibus utile exiftit. Quapropter merito quis ipfum reprehenderit, citra diftinctionem medicamenta confcribentem.

νῦν λέγειν αὐτὸν ἀμελῶς ἀντὶ τοῦ φάναι πάνακος ῥίζαν. οὐ γὰρ δὴ τὸν ὀποπάνακα νομιστέον ὑπ᾽ αὐτοῦ λελέχθαι πάνακα. διαφέρει δὲ τῆς ῥίζης οὗτος οὐ μικράν τινα θερμότητος ὑπεροχήν. ἄλλο. ἄγνον ἢ ἡδύοσμον, ἀμύγδαλα πικρὰ, ἶριν, ἴσα μίξας σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ ἔμβρεχε. τῶν μὲν ἄλλων ἡ δύναμις εἴρηται πρόσθεν. ἡδυόσμου δὲ νῦν πρῶτον ἐμνημόνευσε θερμαντικῆς δυνάμεως φαρμάκου. ἄλλο. συκαμίνου χυλῷ προσμίξας ὄξος κατάβρεχε. προφανῶς τοῦτο τοῦ γένους ἐστὶ τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ γεγραμμένων ἀρχομένης τῆς διαθέσεως ἐμψυκτικῶν ἰαμάτων, οὐκ ὀρθῶς νῦν ἀναμεμιγμένον τοῖς πρὸς τὰς αὐξομένας διαθέσεις ἁρμόττουσι φαρμάκοις. χρονιζόντων δὲ ψιλώσας καταχρίσμασι μὲν τοῖς εἰρημένοις ἐμβρέγμασί τε παχύτερα ποιῶν αὐτὰ χρῶ. ἄλλο. ῥητίνην μετὰ μέλιτος κατάχριε κροτάφους καὶ μέτωπον. ἢ μυόχοδα μετ᾽ ὄξους καὶ ῥοδίνου. τρίτος οὗτος αὐτῷ καιρὸς καὶ χρόνος ἐστὶν ἐπὶ τῶν τῆς κεφαλῆς βοηθημάτων. ὁ μὲν γὰρ πρῶτος ἦν ἀρχομένου τοῦ πάθους, ὁ δὲ δεύτερος, ὡς αὐτὸς ἔγραψεν,

Panacem vero negligenter nunc ipfum dicere puto panacis radicem; neque enim opopanaca putandum eft ab ipfo panacem dictum effe, differt autem a radice hic non parvo caliditatis exceffu. *Alia.* Viticem aut mentham, amygdalas amaras, iridem, aequali menfura cum aceto et rofaceo mixta adhibeto. Aliorum vires fupra relatae funt, menthae autem nunc primum mentionem fecit, medicamenti calefactoriae facultatis. *Alia.* Aut mororum fucco cum aceto admixto rigato. Hoc medicamentum evidenter apparet refrigerantium medicamentorum generis ab ipfo confcriptorum effe, quae incipiente affectu conveniunt minimeque recte nunc ad medicamenta auctis affectibus commoda admifcetur. *Alia.* Inveterato autem affectu pilis denudato illitionibusque et rigationibus praedictis, craffius tamen apparatis utitor. *Alia.* Refinam cum melle temporibus et fronti illine. Aut muscerdas cum aceto et rofaceo. Tertium hoc tempus eft et opportunitas in capitis remediis adhibendis. Primum namque erat incipiente affectu, fecundum vero, ut ipfe fcri-

ἐπιτεινομένου. τρίτος δὲ οὗτος, ἐν ᾧ φησιν χρονιζόντων ὅστις δεῖται σφοδροτέρων βοηθημάτων, ὧν ἔνια τοῖς πρόσθεν ἀνέμιξεν οὐκ ὀρθῶς.

[Τὰ ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γραφέντα ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς πρὸς τὰς προσφάτους κεφαλαλγίας.] Ἐμβροχὴ ᾗ ἐχρήσατο Νικομήδης. Πηγάνου φύλλα < β΄. ἡδυόσμου < β΄. πευκεδάνου < β΄. ἴρεως < β΄. ὠκίμου σπέρματος < η΄. μήκωνος μελαίνης σπέρματος < δ΄. ὀξυκράτου ξ α΄. ἕψε εἰς τὸ ἥμισυ, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἀνάκοπτε ῥοδίνῳ καὶ συνεχῶς ἔμβρεχε τὴν κεφαλήν.

[Ἄλλο ᾧ ἐχρήσατο Χαρικλῆς.] Ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων < β΄. λύγου ἄνθους < β΄. πευκεδάνου ῥίζης < β΄. ἡδυόσμου χλωροῦ ἢ ξηροῦ < β΄. πηγάνου ἀκρεμόνων < β΄. δαφνίδων κεκαθαρμένων < β΄. σπονδύλου < β΄. ἑρπύλλου < β΄. καστορίου < β΄. ῥόδων χλωρῶν ἢ ξηρῶν < δ΄. ὄξει διαλύσας ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου, ἔπειτα εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσας, καὶ ξυρήσας τὰς τρίχας, ἐπιτίθει καθ' ὅλης τῆς κεφαλῆς, καὶ ταινιδίῳ καταδή-

psit, augescente. Tertium autem hic, quum ait inveterato quod ipsum vehementioribus auxiliis opus habet, quorum aliqua non recte prioribus admiscuit.

[*Quae Asclepiades ad capitis dolorem in primo externorum scripsit.*] Ad recentes capitis dolores irrigatio, qua usus est Nicomedes. Foliorum rutae drachmas duas, menthae drachmas duas, peucedani drachmas quatuor, iridis drachmas duas, seminis ocimi drachmas octo, seminis papaveris nigri drachmas quatuor, poscae heminas duas. Ad dimidium coquito, et expressum succum cum rosaceo conquassato, et caput assidue ex eo irrigato.

[*Aliud, quo usus est Charicles.*] Amygdalarum amararum depuratarum drachmas duas, seminis viticis drachmas duas, peucedani radicis drachmas duas, menthae viridis sive aridae drachmas duas, ramulorum rutae drachmas duas, baccarum lauri depuratarum drachmas duas, serpylli drachmas duas, sphondylii drachmas duas, castorii drachmas duas, rosarum viridium aut siccarum drachmas quatuor,

σας φύλαττε μέχρι τῆς ἐπιούσης ἡμέρας, καὶ πάλιν λύσας, καὶ ἀνανεώσας ἐπιτίθει.

[Τροχίσκος πρὸς κεφαλαλγίαν Ἀντωνίου ῥιζοτόμου.] Ὀποῦ πευκεδάνου ∠ ιστ΄. ὀποῦ μήκωνος ∠ α΄. ἀνίσου ∠ δ΄. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠ δ΄. κρόκου, σμύρνης ἀνὰ δραχμὰς δ΄. σκαμμωνίας ∠ δ΄. πάντα λεάνας μετ᾽ ὄξους, ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ, ἐν δὲ τῇ χρήσει ἀνιεὶς μετ᾽ ὄξους, ἐπίχριε τὸ μέτωπον, ἀπὸ κροτάφου ἀρξάμενος, καὶ ἐπὶ τὸν ἕτερον κρόταφον καταλήγων. ἐπὶ δὲ τῶν πυρεσσόντων ὕδατι χρώμενος κατάχριε.

[Ὡς δὲ Ἀλέξανδρος ἔχει οὕτως.] Πευκεδάνου ῥίζης ∠ δ΄. ἢ τοῦ ὀποῦ ∠ β΄. κρόκου ∠ α΄. σμύρνης ∠ α΄. ὀπίου ∠ α΄. ὄξει ἀναλάμβανε καὶ ποίει τροχίσκους. ἐν δὲ τῇ χρήσει ὄξει διαλύων κατάχριε τοὺς ἐν αἰσθήσει τόπους, τοῦτο παραχρῆμα λύει τοὺς πόνους.

[Ἄλλο Ἀντιγόνου ἐν στρατοπέδῳ ἐπισήμως ἰατρεύσαντος.] Δαφνίδων ξηρῶν, λείων, κεκαθαρμένων ∠ δ΄. σκαμμω-

aceti heminas duas, rosacei quod satis est apparato ac utere, ut dictum est.

[*Pastillus ad capitis dolorem, quo usus est Antonius herbarius.*] Succi peucedani drachmas sex, succi papaveris drachmas quatuor, croci drachmas quatuor, myrrhae drachmas quatuor, scammoniae drachmas quatuor, omnia trita cum aceto in pastillos redigito, eosque in umbra reficcato. Usus autem tempore aceto dilutos fronti illinito, a tempore altero initio sumto et usque ad alterum tempus progrediendo. In febricitantibus ex aqua illinito.

[*Quo Alexander usus est, sic habet.*] Peucedani radicis aut succi drachmam unam, croci drachmam unam, myrrhae drachmam unam, opii drachmam unam, aceto excipe ac redige in pastillos: usu vero exigente aceto dissolutos locis sensum doloris perceptantibus illinito.

[*Aliud Antigoni, qui in castris exercitus insignis medicus fuit.*] Baccarum lauri siccarum, purgatarum, tritarum, drachmas quatuor, scammoniae drachmas quatuor,

νίας ⊲ δ΄. σελίνου σπέρματος ⊲ η΄. ὀποῦ μήκωνος ⊲ δ΄. κρόκου ⊲ η΄. σμύρνης ⊲ δ΄. ὀμφάκου ⊲ δ΄. ἑρπύλλου ⊲ η΄. ὄξους τὸ αὔταρκες σκεύαζε καθὰ προείρηται.

[Χρονίως κεφαλαλγούντων ἐπιθήματα ὡς ἐχρήσατο Χαρικλῆς.] Ἰρίνου μύρου πιέσματα, πευκεδάνου, καστορίου, ἀνὰ μέρος α΄. δαφνιδίων μέρη δύο, ἄγνου σπέρματος μέρη δύο, ῥόδων ξηρῶν μέρη δύο, ὄξει διαλύσας, ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου, ἔπειτα εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσας ἐπιτίθει καθ᾽ ὅλης τῆς κεφαλῆς, προξυρήσας τὰς τρίχας καὶ ταινιδίῳ καταδήσας φύλαττε μέχρι τῆς ἐπιούσης, καὶ πάλιν ἐπιτίθει.

(181) [Περὶ τῶν ἐπὶ χολώδει χυμῷ κεφαλαλγούντων.] Τὰ μὲν σημεῖα παραπλήσια τοῖς ἐπ᾽ ἐγκαύσει, προσέρχεται δὲ αὐτοῖς δῆξίς τε πλείων καὶ ὠχρότης προσώπου, καί ποτε καὶ τοῦ στόματος ἐκπίκρωσις. ἡλικίαις δὲ μᾶλλον ἀκμαστικαῖς καὶ κράσεσι θερμοτέραις καὶ βίῳ φροντιστικῷ καὶ τοῖς χολὴν συνάγουσι ξανθὴν, τοῦτο τὸ πάθος εἴωθε συμβαί-

ſucci papaveris drachmas quatuor, ſeminis apii drachmas octo, croci drachmas octo, myrrhae drachmas quatuor, omphacii drachmas quatuor, ſerpylli drachmas octo, aceti quod ſatis eſt, praepara et utere, ut dictum eſt.

[*Ad inveteratum capitis dolorem epithema, quo Charicles uſus eſt.*] Retrimentorum, quae ab expreſſo irino unguento ſuperſunt, peucedani, caſtorii, ſingulorum partem unam, baccarum lauri partes II. ſeminis viticis partes II. roſarum ſiccarum partes II. ramulorum rutae partes IV. aceto diſſoluta cerato ex roſaceo apparato excipito, deinde linteolo impacta praeraſis capillis per omne caput imponito, et faſciola obligato atque usque in ſequentem diem obligata cuſtodito, rurſusque imponito.

[*De iis qui ob bilioſum humorem caput dolent.*] Signa in his ſimilia ſunt eis, quae ex ardore oboriuntur, accedit his major morſus et faciei pallor et aliquando oris amaror. Aetati autem vigoris et temperamentis calidioribus et vitae ſolicitae et iis qui flavam bilem congregant haec affectio

νειν. λουτροῖς τε οὖν εὐκράτοις ἐπὶ τούτων καὶ ἀλείμμασι καὶ ὑδαρεῖ πόματι χρηστέον καὶ ἡ σύμπασα δίαιτα ὑγροτέρα τε καὶ εὔχυμος παραλαμβανέσθω. κενωτέον δὲ τὸν χολώδη χυμὸν ἀψινθίου ἀποβρέγματι ἢ διὰ τῆς ἀλόης καὶ αὐτῆς τῆς πικρᾶς ἀντιδότου καθ᾽ ἑαυτὴν ἢ καὶ σὺν ὀλίγῃ σκαμμωνίᾳ, ἢ διὰ τῶν τῆς ἀλόης καταποτίων. ἐπιχριστέον δὲ τὸ μέτωπον ἢ τῷ κροκώδει τροχίσκῳ ἢ τῷ τριγώνῳ ἤ τινι τῶν παραπλησίων.

[Περὶ τῆς κατὰ τὴν συμπάθειαν κεφαλαλγίας.] Εἰ μὲν ὅλῳ τῷ σώματι συμπάσχει ἡ κεφαλὴ, τούτου προνοητέον πρός τε τὴν δυσκρασίαν καὶ πρὸς τὴν κρατοῦσαν ὕλην ἐπισταμένως. καὶ εἰ μὲν εἴη πλῆθος καὶ μάλιστα κατὰ τὰς φλέβας, φλεβοτομήσομεν· εἰ δὲ μᾶλλον ποιότης, καθαρτικῷ χρησόμεθα φαρμάκῳ. εἰ δὲ μορίῳ συμπάσχει, οἷον ἥπατι ἢ γαστρὶ ἢ στομάχῳ, τούτοις βοηθητέον. θερμῆς μὲν ἐν αὐτοῖς ὑποκειμένης δυσκρασίας, ἄρτον ἐξ ὑδαροῦς οἴνου παρασχόντας καὶ τὰ διὰ χόνδρου ῥοφήματα καὶ τὰς ἔξωθεν μετρίως ἐμψυχούσας τε καὶ τονούσας ἐπιβροχὰς, ὡς ἔμπροσθεν

praecipue contingere folet. Itaque balnea temperata et unctiones et potus dilutus eis exhibenda funt, omnisque victus ratio liquidior et boni fucci conftituenda. Evacuandus item biliofus humor per abfinthii cremorem aut per aloën et per ipfam picram antidotum per fe datam aut modica addita fcammonia, vel per catapotia ex aloë confecta. Illinenda frons paftillo croceo aut trigono appellato aut aliquo alio his confimili.

[*De dolore capitis per confenfum.*] Siquidem univerfo corpori caput per confenfum coafficitur, illi cum adverfus intemperiem tum adverfus exuperantem materiam inftandum. Et fi quidem humorum multitudo et maxime in venis fuerit, venam fecabimus. Si vero qualitas magis invaluerit, purgante medicamento utemur. Si vero uni alicui parti condoleat, velut hepati aut ventri aut ftomacho, his ipfis auxiliabimur: calida quidem in ipfis exiftente intemperie, panem ex vino diluto exhibendo et forbitiones ex alica, et foris irrigationes moderate refrigerantes et robur adden-

εἴρηται. εἰ δὲ διὰ γλίσχρους τε καὶ παχεῖς χυμοὺς ἐν τῷ στομάχῳ περιεχομένους κεφαλαλγοῖεν, καὶ τούτους ἐκμοχλεύσομεν, ὀξύμελι πίνειν παρέχοντες τό τε ἁπλοῦν καὶ τὸ Ἰουλιάνειον καὶ τοῖς δι᾽ ὑσσώπου τε καὶ ὀριγάνου. καὶ τοῖς τούτων ἔτι θερμοτέροις τε καὶ τμητικωτέροις καὶ τῷ ἀπὸ ῥαφανίδων ἐμέτῳ χρηστέον, ἐπιβροχαῖς τε θερμοτέραις καὶ καταπλάσμασι.

[Περὶ τῆς ἐν πυρετοῖς κεφαλαλγίας.] Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν πυρετοῖς συνεισβαλλουσῶν ἐξ ἀρχῆς κεφαλαλγιῶν, φλεβοτομεῖν τῇ πρώτῃ ἢ τῇ δευτέρᾳ ἀνέσει, εἰ μή τι κωλύει, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν εὐεκτῶν καὶ πολυαίμων. [377] προσέχειν δὲ μὴ διὰ τὰς ἀπὸ τῆς γαστρὸς ἀναθυμιάσεις γινομένας ἢ δι᾽ ἐποχὴν κοιλίας συμβαίνει τὰ τῆς κεφαλαλγίας. εἰ δὲ ὕστερον μετὰ τὴν ἑβδόμην εἰσβάλλοι, προκενώσαντες τὴν κοιλίαν διὰ κλυστῆρος ἀξιολόγως, σικναστέον ἀπὸ ἰνίου ἢ αὐχένος καὶ παρηγορητέον τὴν κεφαλὴν ταῖς δι᾽ ἐλαίου ἐμβροχαῖς, ῥοδίνῳ μὲν ἐπὶ τῶν θερμοτέρων καὶ ὥρᾳ θερινῇ καὶ μετὰ βραχέος

tes, velut antea dictum eft. Si vero propter vifcofos et craffos in ftomacho contentos humores caput doleant, etiam hos exturbabimus, acetum mulfum in potu praebendo, oxymeli dicunt tum fimplex tum Julianium appellatum. Ex hyffopo etiam ac origano potionibus et quae his adhuc fortiores funt, magisque incidendi vi praeditae, utemur et vomitu a raphanis irrigationibusque ac cataplafmatis calidioribus.

[*De capitis in febribus dolore.*] In doloribus capitis, qui in principio cum febribus irruunt, vena fecanda eft poft primam aut fecundam remiffionem, nifi quid impediat, et praefertim in corporibus boni habitus et multo fanguine redundantibus. Animadvertendum autem num ob vapores a ventre fublatos aut ob alvi fuppreffionem capitis dolor contingat. Quod fi ferius poft feptimum tandem irruat diem, alvo per clyfterem, qui aliquid operae pretii faciat, praeevacuata cucurbitae ad occiput, five cervicem affigantur caputque rigationibus ex oleo mitigetur, rofaceo quidem in calidioribus ac hora aeftiva et cum exiguo aceto, chamaeme-

Ed. Chart. XIII. [377.] Ed. Bas. II. (181.)

ὄξους, χαμαιμηλίνῳ δὲ ἐπὶ τῶν ψυχροτέρων ἕξεων καὶ ἐν χειμῶνι πέμπτον μέρος ὄξους προσειληφότι. ἐπιχρίειν δὲ τὸ μέτωπον κύφει μὲν ἐπὶ τῶν ψυχροτέρων, κροκομάγματι δὲ ἐπὶ τῶν θερμοτέρων. ἐπὶ μεγέθει δὲ πυρετοῦ γενομένης κεφαλαλγίας ἰάματα προγέγραπται ἐν τῷ περὶ πυρετῶν λόγῳ. δεῖ δὲ παραφυλάττεσθαι ταῦτα, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν κατὰ συμπάθειαν τοῦ στομάχου κεφαλαλγούντων, ἀλλὰ καὶ κατὰ πάντων τῶν περὶ κεφαλὴν γενομένων παθῶν. ἔστι δὲ ταῦτα ἄγνου σπέρμα, ἀψινθίου χυλὸς, γάλα πινόμενον, βάλανοι δρύϊνοι ἐσθιόμενα, ἐλαῖαι μέλαιναι μεμαίκυλα, ὄροβοι. οὗτοι δὲ καὶ τὰ ἄρθρα παραλύουσιν, ἐπιπλέον δὲ ἅπτεται σμύρνα, λίβανος, κισσοῦ κόρυμβοι, καὶ ταράττουσι τὴν διάνοιαν σχοίνου καρπὸς, κρόκος, πευκέδανον, κυκλάμινος ξηρὰ σὺν οἴνῳ ποθεῖσα. στύραξ ὀλίγος μὲν ποθεὶς λύει σκυθρωπότητα, πολὺς δὲ κατασκευάζει ταραχώδεις ὕπνους.

Κεφ. β'. [Περὶ κεφαλαίας.] Ἡ λεγομένη κεφαλαία χρόνιός τε καὶ δύσλυτός ἐστι κεφαλαλγία, ἐπὶ μικραῖς προφάσεσι μεγίστους ἔχουσα παροξυσμοὺς, ὥστε μήτε ψόφων ἀνέ-

lino vero in frigidioribus habitudinibus ac hieme, quinta aceti parte adjecta. Illinenda frons ex cyphi in frigidioribus, ex crocomagmate in calidioribus. Caeterum ad capitis dolores ob febris magnitudinem obortos medelae praescriptae sunt in febrium tractatu. Porro vitare oportet haec, non solum in dolore capitis per consensum stomachi oborto, sed omnibus etiam aliis circa caput obortis affectibus, sunt autem ea quae sequuntur, viticis semen, absinthii succus, lac in potu, glandes quercinae in cibo, olivae nigrae, arbuti fructus, ervum, quod ipsum etiam articulos dissolvit. Amplius autem offendunt myrrha, thus, hederae cacumina. Mentem etiam perturbant lentisci fructus, crocus, peucedanum, cyclaminus sicca cum vino potata. Styrax paucus quidem potatus tristitiam vultus discutit, multus vero somnos multum turbulentos inducit.

Cap. II. [*De cephalaea.*] Cephalaea inveteratus et aegre cedens capitis dolor appellatur, qui ex facili occasione maximas exacerbationes habet adeo, ut neque stre-

χεσθαι μήτε φωνῆς σφοδροτέρας μήτε λαμπροῦ φωτὸς μήτε οἰνοποσίας μήτε τῶν τὴν κεφαλὴν πληρούντων ὀσφραντῶν μήτε κινήσεως, ἀλλ' ἐν ἡσυχίᾳ καὶ σκότῳ κατακεῖσθαι βούλεσθαι διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀλγημάτων· ὡς ὑπὸ σφυρᾶς γὰρ πλήττεσθαι δοκοῦσιν. ἔνιοι γὰρ ὡς θλωμένων ἢ διατεινομένων αἰσθάνονται τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν, οὐκ ὀλίγοις δὲ εἰς τὰς ῥίζας τῶν ὀφθαλμῶν διήκει τὸ ἄλγημα. φέρει δὲ τὸ πάθος ποτὲ μὲν διηνεκῆ ἀλγήματα, ποτὲ δὲ παροξυσμοὺς καὶ διαλείμματα ἤτοι τεταγμένα ἢ ἄτακτα. διαλείπουσι γὰρ ἐνίοτε οἱ τοιοῦτοι παροξυσμοὶ, καθάπερ τοῖς ἐπιληπτικοῖς, καί τις χρόνος ἐπιγίνεται μεταξὺ τελέως ἄμεμπτος. εὔδηλοι οὖν ὅτι τὸ πάθος τοῦτο τὴν εὐπάθειαν μὲν ἔχει τῆς κεφαλῆς ὁμογενῆ τοῖς κεφαλαλγικοῖς, ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἐκείνων ἀσθενείας ἥκει τὰ κατὰ τὴν κεφαλὴν πάσχοντα μόρια, καί τινες αὐτῶν τὰς περὶ τὸν ἐγκέφαλον ὀδυνῶνται μήνιγγας, ἔνιοι δὲ καὶ τὸν περικράνιον ὑμένα μόνον. τὰ μὲν οὖν μετὰ βάρους ἀλγήματα πλῆθος δηλοῖ, τὰ δὲ μετὰ δήξεως ἢ χυμῶν ἢ

pitus neque vocem vehementiorem neque lumen ſplendidum neque vini potum, neque odoramenta caput replentia tolerare poſſint, neque item motum, ſed in quiete et tenebris ob dolorum magnitudinem decumbere velint, tanquam a malleo enim pertundi ſibi videntur. Quidam enim velut contundantur aut diſtendantur ea, quae circa caput ſunt, ſentiunt, non paucis vero usque ad oculorum radices dolor progreditur. Habet autem haec affectio aliquando quidem continuos dolores, aliquando vero exacerbationes et intervalla ſive ordinata ſive inordinata. Intermittunt enim quandoque ejusmodi exacerbationes, velut in comitiali morbo apprehenſis, interceditque tempus aliquod, quod omnino accuſari non poteſt. Manifeſtum igitur eſt, hunc affectum conſimilem aptitudinem capitis, ut facile laedatur, velut in cephalalgicis habere, verum ad majorem debilitatem deveniunt in hoc affectae capitis partes. Et quidam ex eis cerebri involucra dolitant, quidam vero membranam tantum calvariam ambientem. Dolores igitur cum gravitate humorum multitudinem ſignificant, cum mordacitate vero aut

ἀτμῶν δριμύτητα, τὰ δὲ μετὰ σφυγμοῦ φλεγμονὴν, τὰ δὲ μετὰ τάσεων, εἰ μὲν ἄνευ βάρους καὶ σφυγμοῦ γένοιτο, πνεύματος λεπτοῦ καὶ φυσώδους πλῆθος δηλοῖ, εἰ δὲ μετὰ σφυγμοῦ, φλεγμονὴν ὑμενώδους σώματος. εἰ δὲ μετὰ βάρους γένοιτο ἡ διάτασις, πλῆθος ἐντὸς τῶν ὑμένων ἰσχόμενον καὶ τὰ μὲν ἐπιπολῆς ἀλγήματα τοῦ περιοστίου ὑμένος τὸ πάθος δηλοῖ, τὰ δὲ ἐν βάθει τῶν μηνίγγων. οἷς γὰρ ἡ διάθεσις ἔνδον τοῦ κρανίου ἐστὶν, τούτοις εἰς τὰς ῥίζας τῶν ὀφθαλμῶν ἀφικνοῦνται οἱ πόνοι, διὰ τὸ τοὺς χιτῶνας τῶν ὀφθαλμῶν ἀπὸ τῶν μηνίγγων ἔχειν τὴν γένεσιν. εἰ δὲ καὶ σαπεὶς ὁ χυμὸς θερμότερος γένηται, σὺν πυρετῷ κεφαλαλγοῦσι. πυρέττουσι δὲ τοὐπίπαν καὶ οἱ διὰ φλεγμονὴν ὀδυνώμενοι. [378] εἰ μὲν οὖν πλῆθος χυμῶν ἢ ἀτμῶν εὕροις αἴτιον, εἰ μὲν διὰ τὴν τοῦ παντὸς σώματος πλησμονὴν ἐγένετο, τὸ πᾶν σῶμα κενώσας ἰάσῃ τὴν κεφαλαλγίαν. εἰ δ᾽ ὡς ἀσθενὴς ὑπάρχουσα ἡ κεφαλὴ δέχεται τὰ ἀναφερόμενα, ἀντισπᾷν δεῖ τὴν ὕλην εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ οὕτως ἰᾶσθαι τὸ μό-

humorum aut vaporum acredinem, cum pulfu autem inflammationem, cum tenfione vero, fi quidem citra gravitatem et pulfum fiat, fpiritus tenuis et flatulenti multitudinem demonftrant, cum pulfu vero membranofi corporis inflammationem. Si vero cum gravitate diftentio fiat humorum multitudinem intra membranulas contentam et dolores quidem in fuperficie haerentes, membranae os calvae ambientis affectionem fignificant, qui vero in profundo funt cerebri involucrorum; quibuscunque enim affectus intra calvariam eft, his usque ad oculorum radices dolores procedunt, propterea quod oculorum tunicae ex cerebri involucris habeant ortum. Si vero humor putrefactus calidior fiat, cum febre caput dolitant. Febricitant autem omnino et qui ex phlegmone dolent. Si quidem igitur humorum aut vaporum multitudinem repereris caufam, fi quidem propter totius corporis repletionem facta eft, univerfo corpore evacuato, capitis dolorem fanabis. Si vero velut debile exiftens caput ad fe fublatos humores ac vapores fusceptet, materiam revellere oportet in totum corpus atque

ριον. κλυστῆρσι μὲν οὖν ἡ ἀντίσπασις γίνεται καὶ διαδέσεσι τῶν ἄκρων καὶ τρίψεσι πλείοσι τῶν κάτω μερῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ αἵματος κενώσει ἀπ᾽ ἀγκῶνος. εἰ δὲ πλεονάζον ἔτι τὸ αἷμα φαίνοιτο, καὶ διὰ ῥινῶν ἀναστομώσαντας φλέβα καὶ κενοῦντας ὅσον αὔταρκες εἶναι δόξει, εἶτα τὴν ἱερὰν ὀξύναντας, δοτέον, κἄπειτα τοῖς ἀποφλεγματισμοῖς χρηστέον καὶ τοῖς ἐῤῥίνοις, οἷά ἐστι τὰ διὰ τοῦ ἐλατηρίου καὶ τῆς κυκλαμίνου μετὰ γάλακτος καὶ πράσου σκευαζόμενα. τὴν δὲ κεφαλὴν θεραπεύσεις, ἡνίκα μὲν δεῖ κεχρῆσθαι ἀντισπαστικοῖς, διὰ τῶν ἀποκρουστικῶν ἐμβροχῶν, μετὰ δὲ τὴν τοῦ παντὸς σώματος κένωσιν ἤδη τοῖς κενοῦσι τὴν κεφαλὴν κεχρῆσθαι, εἶτα τοῖς ῥωννύναι δυναμένοις. ἀποκρούεται μὲν οὖν τὸ ὀμφάκινον ἔλαιον καὶ τὸ ῥόδινον καθ᾽ ἑαυτὸ καὶ σὺν ὄξει (182) καὶ τὸ διὰ τῶν κωδειῶν καὶ θαλλῶν ἁπαλῶν ἐλαίας καὶ κισσοῦ κορύμβων, καὶ ἡδυόσμου χλωροῦ σκευαζόμενον. προσάγει δὲ καὶ τὰ βοηθήματα, χλιαρὰ μὲν ψυχροτέρου καὶ ὠμοτέρου τοῦ πλήθους ὄντος, ψυχρὰ δὲ θερμοτέρου καὶ χολωδεστέρου. διαφορεῖ δὲ τὸ γλυκύτατον

ita parti mederi. Per clyfteres itaque revulfio fit et ligaturis extremitatum et pluribus infernarum partium confrictionibus, interdum etiam fanguinis ex cubito detractione, quod fi amplius fanguis redundare videatur, etiam ex naribus aperta vena et quantum fufficere videtur, fanguine evacuato. Deinde hieram dabimus exacutam. Et poftea apophlegmatismis pituitam detrahentibus et medicamentis, quae naribus induntur, utendum eft, qualia funt quae ex elaterio et cyclamino cum lacte et porro apparantur. Caput autem curabis, quandoquidem revulforiis uti oportet per repulforias irrigationes. Caeterum poft totius corporis evacuationem jam caput evacuantibus uteris, deinde iis quae firmitatem addere poffunt admotis. Repellit igitur oleum omphacinum et rofaceum per fe et cum aceto, et quod ex papaveris capitibus et oleae teneris germinibus et hederae cacuminibus ac menta viridi apparatur. Afferantur autem remedia tepida quidem, ubi frigidior et crudior fuerit humorum multitudo, frigida vero ubi calidior et biliofior ex-

ἔλαιον θερμὸν καὶ μᾶλλον παλαιούμενον τοῦτο καὶ τὸ σικυώνιον. εἰ δὲ παχύτερον εἴη τὸ πλῆθος τῶν χυμῶν, σπονδύλιον ἢ ἕρπυλλον ἐνεψῶν τῷ ἐλαίῳ ἢ γλήχωνος κόμην ἢ καλαμίνθην ἢ ἡδύοσμον κενώσεις τὸ πλῆθος. αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ τόνον ἐντίθησι τῷ μορίῳ, διὸ καὶ μέχρι παντελοῦς ἰάσεως χρῆσθαι αὐτοῖς προσήκει. πλέον δὲ πάντων διαφορεῖ καὶ ῥωννύουσι παντελῶς περιστερεὼν ὁ ὀρθὸς, μάλιστα μὲν χλωρὸς, ἤδη δὲ καὶ ξηρὸς, σὺν ταῖς ῥίζαις ἅμα ἑρπύλλῳ ἑψόμενα τῷ ἐλαίῳ. συνεμβλητέον δὲ αὐτοῖς καὶ ῥίζαν τῆς παρὰ τὰ ὕδατα φυομένης κροκοδειλιάδος τῆς μεγίστης. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν περιστερεῶνα καθ' ἑαυτὸν, εἰ ἀφεψήσας τῷ ἐλαίῳ ἐμβρέχοις τὴν κεφαλὴν, ἰάσῃ πᾶσαν κεφαλαλγίαν χρονίαν ἐπὶ ψύξει γινομένην ἢ ὑπὸ παχέων χυμῶν. τὰ μέγιστα δὲ ὠφελοῦσι καὶ οἱ ὑπὸ τὰς ὑδρίας ὄνοι σὺν τῷ ἐλαίῳ ἑψόμενοι.

['Αρχιγένους περὶ ἀποφλεγματισμῶν.] Μετὰ ταῦτα δὲ ἀποφλεγματισμοὶ διὰ νάπυος ἢ ὑσσώπου μετὰ γλυκέος καθεψημένου ἢ σταφίδος ἀγρίας μετὰ πεπέρεως τετριμμένης

titerit. Difcutit autem oleum dulciffimum calidum et magis inveteratum itemque ficyonium. Si vero craffior fit humorum multitudo, fpondylium aut ferpillum aut pulegii comam aut calaminthen aut mentam oleo incoquendo, multitudinem evacuabis. Eadem haec etiam firmitatem parti addunt, quapropter usque ad perfectam curationom eis uti convenit. Omnium porro longe maxime difcutit et perfecte corroborat verbenaca recta, maxime viridis, imo et arida cum radicibus et fimul cum ferpillo oleo incocta. Conjicienda etiam ad ea crocodiliadis maximae, juxta aquas nafcentis radix. Quin et ipfam per fe verbenacam fi oleo incoxeris, caputque inde rigaveris, omni capitis dolori antiquo ex frigiditate, aut ex craffis humoribus oborto mederis. Maxime etiam profunt fub aquario vafe nafcentes afelli, *millepedae appellati*, fi oleo incoquantur.

[*Archigenis de apophlegmatifmis.*] Poft haec vero apophlegmatismi, quibus pituita a capite detrahitur ex finapi aut hyffopo cum paffo cocto, aut ex ftaphide filveftri cum

καὶ μετὰ μέλιτος ἢ ἐλαίου μεμιγμένου μέλιτι ἢ σταφίδος ἀγρίας καὶ κατ' ἰδίαν καὶ μετὰ μέλιτος τριβομένης. τὴν μὲν τῶν ὀνομαζομένων συνήθως τοῖς ἰατροῖς ἀποφλεγματιζόντων φαρμάκων ὕλην ὕστερον ἐρῶ, νυνὶ δὲ τοσοῦτον ἐπισημήνασθαι χρήσιμον, ὡς τὸ βοήθημα τοῦτο φλέγματος ἐνοχλοῦντός ἐστιν ἴαμα, καθάπερ δὴ καὶ αὐτὸ τοὔνομα αὐτοῦ δηλοῖ: ὁ δὲ Ἀρχιγένης θερμὴν καὶ πνευματώδη διάθεσιν ὑπέσχετο θεραπεύειν, οὐ ψυχρὰν καὶ φλεγματώδη. ὠφελοῦνται δὲ ἱκανῶς καταντλούμενοι δάφνης ἀφεψήματι ἢ πηγάνου ἢ πάνακος ἢ κωδειῶν ἢ δαφνίδων. ἰσχυρῶς θερμαίνουσι φαρμάκοις οὐκ οἶδα πῶς κατέλεξε κωδείας ψυχούσας οὐκ ἀγεννῶς, ἐνδειξάμενος ἐν τῇ τοῦ λόγου λέξει τῶν εἰρημένων ἑκάστῳ δύνασθαί τινα χρῆσθαι καθ' ἑαυτὸ, τάχα δ' ἄν ποτε καὶ μιχθεῖσιν, οὐ μὴν δηλώσας, εἴπερ ἐμβαλεῖν αὐτοῖς τι κελεύει κωδειῶν, ἕνεκα τοῦ [379] μειῶσαί τε καὶ πραῦναι τὴν σφοδρότητα τῶν φαρμάκων ἢ καὶ μόναις ποτὲ χρῆσθαι, ὅπερ ἀρχομένης τε καὶ αὐξανομένης διαθέσεως εὐ-

pipere et melle trita, aut ex oleo admixto melle, aut ex ftaphide filveftri per fe, vel cum melle trita. Medicamentorum quippe, quae pituitam a capite evacuant et medicis pro more apophlegmatifmi appellantur, materiam poftea referam, nunc autem tantum oftendere commodum fuerit, quod hocce auxilium pituitae infeftantis eft medela, quemadmodum fane et ipfum nomen ejus oftendit. Archigenes autem calidum et flatuofum affectum fe curaturum pollicitus eft, non frigidum et pituitofum. Juvantur autem plurimum lauri aut rutae aut panacis aut papaveris capitum aut baccarum lauri decocto perfufi. Valide calefacientibus medicamentis, nefcio quomodo papaveris capita non infrenue refrigerantia annumeraverit, quum in fermonis contextu fingulis dictis aliquem per fe uti poffe oftenderit et fortaffe etiam aliquando fimul mixtis, non tamen manifeftum fecerit, num quippiam ex papaveris capitibus ipfis adjiciendum fit, quo videlicet aliorum medicamentorum vehementia minuatur et mitigetur, an et folis aliquando utendum fit, quod fane incipiente et augefcente affectu tempe-

Ed. Chart. XIII. [379.] Ed. Bas. II. (182)

καιρότερον ἂν ἐγένετο. χρονιζούσης δὲ οὐ μόνον οὐδὲν ὄφελος, ἀλλὰ καὶ βλαβερώτεραι αἱ κώδιαι τυγχάνουσιν οὖσαι. ἀγαθὴ δὲ καὶ ἡ διὰ τῶν ἁλῶν πυρία. συνέχεεν ἐνταῦθα πάντα τὸν λόγον ὁ Ἀρχιγένης πυρίας μνημονεύσας διὰ φαρμάκου ξηραίνοντος μὲν οὐ γενναίως, ἔχοντος δέ τι καὶ θερμαντικόν. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν ἐπιστάμενον ὅτι διάθεσιν θερμὴν ὑπετίθετο θεραπεύειν, ἤτοι φυλάττειν ἀεὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς ἔνδειξιν ἢ περὶ τῆς μεταπτώσεως εἰρηκέναι τι καθ' ἣν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς θερμότητος παυσαμένης ἔμφραξις ἢ ἔντασις ἤ τι τοιοῦτον ἐγένετο, τῆς ἐναντίας θεραπείας δεόμενον τῆς καταρχὰς ὁρισθείσης. μετὰ δὲ τὰς καταντλήσεις ἢ πυρίας ὠφελοῦνται, ἐὰν λίνου σπέρμα ῥοδίνῳ ἐπιπάσας ἔρια ῥυπαρὰ ἐξ ὀξυροδίνου θερμὰ περιθεὶς ἐπιδήσῃς. τοῦτο παρηγορικόν ἐστι τὸ βοήθημα, σφοδρῶς ἐνοχλούσης τῆς ὀδύνης μετὰ τοῦ καὶ τὴν ὑποκειμένην διάθεσιν ὠφελεῖν, ὥσθ' ὅπου βοηθήματα τῆς ἐπιτεταμένης κεφαλαλγίας ἔγραψεν, ἐκεῖ βέλτιον ἦν αὐτῷ καὶ περὶ τῆς πυρίας εἰρῆσθαι. κατὰ δὲ τὸν

ſtivius fieret, inveterato enim affectu non ſolum non proſunt, ſed etiam noxia capita papaveris exiſtunt. Commodum eſt et ex ſalibus fomentum. Omnem rationem Archigenes hic confudit, quum fomenti mentionem faciat per medicamentum reſiccans quidem non ſtrenue, verum et calefactorium quiddam in ſe habens. Meminiſſe enim eum oportebat, quod quum calidum affectum curare aſſumpſiſſet aut ſemper ab illo ipſo indicationem ſervaret, aut de transmutatione in diverſam ſpeciem quippiam diceret, juxta quam temporis progreſſu calore ſedato obduratio aut intenſio aut tale quiddam acceſſiſſet, quod contraria curatione indigeat et non ea quae in principio fuit determinata. Poſt perfuſiones vero aut fomenta juvantur, ſi lini ſemen roſaceo infartum adhibeas, et lanas ſordidas ex aceto roſaceo calidas circumponas ac obliges. Hoc mitigativum eſt auxilium, quum vehementer infeſtat dolor, una cum hoc quod et ſubjecto conferat affectui. Quare ubi ad intenſum capitis dolorem remedia ſcripſit, iſtic praeſtiterat etiam de hoc fomento mentionem facere. Verum pro praeſenti temporis

καιρὸν τοῦτον, ὑπὲρ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐνέστηκεν, εἰ πυρίαις ἢ καταπλάσμασι χρῆσθαι δόξειεν ἄν, αἱ μὲν πυρίαι διὰ τῶν κέγχρων ἀμείνους· ὡς γὰρ Ἱπποκράτης ἔφη, καὶ κοῦφος καὶ προσηνὴς ὁ κέγχρος ἐστίν· οἱ δ' ἅλες ἀνιαροὶ διὰ τὸ βάρος εἰσὶ καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

[*Περὶ καταπλασμάτων ἐν κεφαλαλγίᾳ.*] *Καταπλάσμασι* δὲ χρῶ κριθίνῃ ὠμῇ λύσει, ἐχούσῃ ἶριν κεκομμένην, ἢ πηγάνου σπέρματι ὁμοίως, ἢ μαράθρου ῥίζῃ ὁμοίως, ἢ τῇ ὠμηλύσει δι' ὀξυμέλιτος γενομένῃ, ἢ μιγέντος ἀλφίτου καὶ γλήχωνος. καὶ ταῦτα τὰ καταπλάσματα τοῦ δευτέρου καιροῦ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διωρισμένων ἐστὶν, ὃν ἐπιτεινομένης τῆς κεφαλαίας ἔθετο. παρηγορήσει τε γὰρ ἐκείνην καὶ τὴν διάθεσιν ὠφελήσει. ἢ τῷ Νειλέως προσμίξας, καστορίου καὶ ἴριδος δέκατον, σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ ἐπιτίθει. τὸ μὲν οὖν τοῦ Νειλέως φάρμακον ἐμπλαστῶδες ἔνδοξον ἱκανῶς ἐστιν ἐκ παλαιοῦ, καὶ διὰ τοῦτο πᾶσι γνώριμον. ἐπαγγέλλεται δὲ τὰ χρονίζοντα λείψανα τῶν ἐν ὑποχονδρίοις φλεγμονῶν ἐκ-

opportunitate, de qua nunc fermo inftat, fi quis fomentis aut cataplafmatis uti velit, fomenta ex milio meliora fuerint. Quemadmodum enim Hippocrates ait, *leve et lene milium exiftit*. Sales vero ob gravitatem molefti funt praefertim capiti admoti.

[*De cataplafmatis in capitis dolore.*] Cataplafmatis vero utere hordeacea cruda farina, quae iridem contufam habeat admixtam. Aut rutae femine eodem modo. Aut foeniculi radice fimiliter. Aut cruda hordeacea farina cum aceto mulfo apparata. Aut polenta et pulegio mixtis. Et haec cataplafmata ad fecundam temporis opportunitatem pertinent, quam fupra augefcente capitis dolore conftituit, nam et hunc mitigant et affectum juvant. Aut Nilei medicamentum, caftorii et iridis, decima parte admixta, cum aceto et rofaceo imponito. Nilei quidem igitur medicamentum quod ad emplaftri formam paratum eft, jam olim nobile et laudatum medicamentum eft et ob id omnibus notum, promittit autem reliquiarum inflammationum in praecordiis inveteratarum curationem, verum eorum quae ei ad-

Ed. Chart. XIII. [579.] Ed. Bas. II. (182.)

θεραπεύειν. ἀσαφῶς δὲ τὴν πρὸς αὐτῷ μίξιν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψε, τοῦ τε καστορίου καὶ τῆς ἴρεως. ἄδηλον γὰρ εἴτε καθ' ἕτερον αὐτῶν δέκατον μέρος εἶναι βούλεται τοῦ Νειλιακοῦ μαλάγματος εἴτε συναμφοτέρων. ἄμεινον δέ μοι δοκεῖ μιγνύνειν ἑκατέρου τὸ δέκατον. εἶναι δὲ χρὴ δηλονότι τὸ μὲν καστόριον καὶ τὴν ἴριν ἀκριβῶς λεῖα, μαλαχθέντι δὲ ἐπιμελῶς τοῦ Νειλέως φαρμάκῳ κατὰ βραχὺ μίγνυσθαι διὰ τῶν χειρῶν ταῦτα, μετὰ καὶ τοῦ βρέχειν ἐν μέρει τῷ ῥοδίνῳ καὶ τῷ ὄξει τὰς χεῖρας. ἢ κάρυα πικρὰ λελεπισμένα καὶ πήγανον, ἴριδός τε ὀλίγον μίξας σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ μαλαγματῶδες ἐπιτίθει. τὰ τοιαῦτα φάρμακα πολλὰ κατὰ τὸν δεύτερον καιρὸν τῆς προκειμένης διαθέσεως γεγραφότος αὐτοῦ τὴν τῆς δυνάμεως ἐξήγησιν ἐπ' ἐκείνων ἐποιησάμην. ἢ ἄγνου σπέρμα, Περσαίας χλωρὰ φύλλα καὶ σμύρνης ἴσα σὺν μύρῳ Αἰγυπτίῳ κατάπλασσε τὸ μέτωπον. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μόνῃ τὸ τῆς Περσαίας δένδρον εἶδον, οὐ μὴν ἐν ἄλλῳ γέ τινι τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐθνῶν. ἔνιοι δὲ Πέρσιον ὀνομάζουσιν αὐτὸ καί φασιν ἐν Πέρσαις ὀλέθριον εἶναι τὸν

miſcentur, caſtorii videlicet et iridis, Archigenes obſcure mixtionem conſcripſit, incertum enim num alterius ipſorum decimam Niliacei malagmatis partem eſſe velit an utriusque. Verum mihi praeſtabilius videtur utriusque decimam partem admiſcere. Opotet autem caſtorium atque iridem probe trita eſſe et Nilei medicamento diligenter emollito paulatim haec admiſceri, manibus partim roſaceo partim aceto madefactis. Aut nuces amaras decorticatas et rutam ac parum ex iride cum aceto et roſaceo committito, et malagmatis forma imponito. Quum ejusmodi multa medicamenta circa ſecundum propoſiti affectus tempus Archigenes conſcripſerit, facultatis ipſorum expoſitionem illis feci. Aut viticis ſeminis Perſaeae viridis foliorum et myrrhae aequales partes cum unguento Aegyptio fronti cataplaſmatis modo imponito. In ſola Alexandria Perſaeae arborem vidi, et in nulla alia Romanis ſubdita gente. Quidam Perſion ipſam appellant, ajuntque in Perſia lethalem

καρπὸν τοῦ δένδρου τούτου. κατὰ δὲ τὴν τῶν Αἰγυπτίων χώραν ἀβλαβὲς ὑπάρχον. τὸ δὲ Αἰγύπτιον [380] μύρον οὐχ οὕτω μόνον, ἀλλὰ καὶ Μενδήσιον ὀνομάζεται. τινὲς δὲ αὐτὸ καὶ μεγαλεῖον καλεῖσθαί φασιν, ἀπὸ τοῦ συντεθέντος αὐτὸ Μεγάλου τὴν ἐπωνυμίαν ἑκατέραν λαβὸν, ἀπὸ μὲν αὐτοῦ τοῦ κατ᾽ ἐκεῖνον ὀνόματος ἐν τῇ τῶν καλουμένων παρωνύμων ἰδέᾳ, ἀπὸ δὲ τῆς πατρίδος αὐτοῦ Μενδήσιον. ἔστι δὲ χαλαστικόν τε καὶ ἀνώδυνον. ἢ θεῖον, καστόριον, δάφνιδος ἴσα, μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης ἐμπλάσας ἐπιτίθει κροτάφοις καὶ μετώπῳ. θερμαντικὸν ἱκανῶς ἐστι τὸ φάρμακον τοῦτο ψυχρὰς διαθέσεις ἀνῆναι δυνάμενον. ἢ καστόριον καὶ πευκέδανον ἴσα. παραπλήσιός ἐστι καὶ ἡ τοῦδε τοῦ φαρμάκου δύναμις τῇ προγεγραμμένῃ. ἐπιμενόντων δὲ φλεβοτομίᾳ ἀπὸ ῥινὸς ἢ μετώπου ἢ σικύαις κατὰ τοῦ ἰνίου χρῶ. αἱ μὲν ἀπὸ τῶν πεπονθότων μορίων ἀφαιρέσεις τοῦ αἵματος ἐπὶ τῶν χρονιζόντων παθῶν ἁρμόττειν ὡμολόγηνται σχεδὸν ἅπασι τοῖς ἰατροῖς. αἱ δὲ (183) κατ᾽ ἰνίου σικύαι τῶν ἀντισπαστικῶν εἰσι βοηθημάτων, ἐφ᾽ ὧν ἀποτρέψαι τοὺς ἐπ᾽ ὀφθαλ-

ejus arboris fructum esse, quum qui in Aegyptiorum regione innocuus existat. At vero Aegyptium unguentum non solum sic, sed et Mendesium nominatur. Quidam etiam Megaleum vocari ajunt, utroque cognomine a Megalo, qui ipsum composuit, accepto, et ab illius quidem proprio nomine in denominativorum forma Megaleum, a patria vero ipsius Mendesium appellari. Est autem laxatorium et sedat dolores. Aut sulfur, castorium, baccas lauri, aequis portionibus cum cerato rosaceo infarta, temporibus et fronti imponito. Hoc medicamentum multum calefacit et frigidos affectus relaxare potest. Aut castorium et peucedanum pari mensura. Consimilis est et hujus medicamenti facultas cum praescripta. Quod si affectus perseveret, venae sectione a naso aut fronte aut cucurbitis ad occiput affixis utitor. Sanguinis a locis affectis detractiones in affectionibus inveteratis convenire omnes fere medici consitentur. Verum cucurbitae ad occiput affixae ex revulsoriis auxiliis sunt,

μοὺς ἢ ἐπὶ τὰ πρόσω τῆς κεφαλῆς εἰθισμένους χυμοὺς φέρεσθαι ἐγχειροῦμεν. ἢ πταρμικῷ τινι διάσεισον, στραγγάλην περιθεὶς καὶ τὸ πνεῦμα κελεύσας κατασχεῖν. τὴν ἐκ τοῦδε τοῦ βοηθήματος ὠφέλειαν ἐδήλωσε προσθεὶς τῷ λόγῳ τὸ διάσεισον. ἐκ δὲ τοῦ βρόχου περιθεῖναι τῷ τραχήλῳ νομίζει σφοδροτέραν ἔσεσθαι τὴν διάθεσιν. ἢ διὰ ῥινὸς κάθηρον. τοῦτο προειπὼν ἐφεξῆς καταλέγει τὰ διὰ ῥινῶν καθαίροντα, περὶ ὧν ἐγὼ ποιήσομαι τὸν λόγον, ὥσπερ καὶ περὶ τῶν ἀποφλεγματιζόντων, ὅταν ὁ τῶν τῇ κεφαλῇ προσφερομένων φαρμάκων λόγος συμπληρωθῇ. σφόδρα δὲ χρονισάντων σινάπιζε τὴν κεφαλὴν, ὡς ἔθος, καὶ διάκαιε πάντων τῶν ἐπιπλεῖστον χρονιζόντων παθῶν, ὅταν μηδὲν ἀνύῃ τὰ βοηθήματα, τὴν μετασυγκριτικὴν ὑπὸ τῶν μεθοδικῶν ὀνομαζομένην θεραπείαν ἅπαντες σχεδὸν εἰώθασι ποιεῖσθαι, τῶν μὲν πρώτων ἐπ' αὐτὴν ἀφικομένων ἰατρῶν οὐκ οἶδα τίνι λογισμῷ χρησαμένων. ἐγὼ δὲ ἐφ' ὧν ἤτοι δυσκρασία τις ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ τοῖς πάσχουσι μορίοις ἐστὶν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν

quum humores ad oculos aut ad anteriorem capitis partem ferri consuetos avertere conamur. Aut sternutatorio quopiam concutito, fasciolaque collo circumposita spiritum cohibere jubeto. Utilitatem ex hoc auxilio indicavit per verbi concutito adjectionem. Quod vero fasciolam collo circumdare jubet, ad vehementiorem affectum pertinet. Aut per nares purgato. Hoc praefatus deinceps ea, quae per nares purgant, recenset, de quibus ego sermonem deinceps faciam, velut etiam de apophlegmatismis, ubi medicamentorum, quae capiti adhibentur tractationem absolvero. At vero in vehementer inveteratis sinapi, ut moris est, capiti adhibe, et perure. In omnibus plurimum inveteratis affectionibus, quum nihil profecerint reliqua auxilia, curationem metasyncriticam a methodicis appellatam omnes fere adhibere consueverunt, prioribus medicis haud scio qua ratiocinatione primum ad ejus usum progressis. Ego vero quum intemperies quaepiam humida et frigida aut per se ipsam in partibus affectis adest, aut propter ejusmodi hu-

ἢ διὰ ψυχρότητα χυμῶν τοιούτων γεγενημένη, τὰ διὰ νάπυος καὶ θαψίας καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς προσφέρω φάρμακα. ταῖς δὲ θερμαῖς καὶ ξηραῖς οὐ προσφέρω. τοῖς μέντοι μὴ δυναμένοις γνωρίζειν τὰς διαθέσεις ἡ καταφυγὴ, καθάπερ ἐπὶ τὴν καλουμένην ἱερὰν ἄγκυραν, εἰς τὰ τοιαῦτα γίνεται φάρμακα καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἀνύουσι τὸ δέον, ὅτι τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων αἱ τοιαῦται διαθέσεις ἐνοχλοῦσι μοχθηρῶς διαιτωμένοις.

[Ἀρχιγένους περὶ τῶν διὰ μέθην κεφαλαλγούντων.] Ἐπὶ δὲ τῶν διὰ μέθην κεφαλαλγούντων ἴριδι ξηρᾷ καὶ ἄγνου φύλλοις, ἐν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ χρῶ. ἢ σελίνου κόμαις ἑφθαῖς ἐν οἴνῳ κατάπλασσε· ἢ γλήχωνι μετ' οἴνου ὁμοίως· ἢ Μενδησίῳ μύρῳ κατάβρεχε ἰδίᾳ ἢ μετὰ χηνείου στέατος· ἢ σμύρνῃ μετὰ οἴνου Μενδησίου ἔμπλασσε· ἢ πηγάνου φύλλα, δαφνίδας, ἄγνον, λεύκης καρπὸν, ἴσα λεῖα μετ' ὀξελαίου χλιάνας ἔμβρεχε. τὰ δὲ ἀμέθυστα τοιαῦτα ἂν εἴη, ἀψίνθιον πρωΐ νῆστιν πότιζε. ἢ μυρσίνης ἄνθος καὶ σμύρναν καὶ πήγανον λεῖα μεθ' ὕδατος. ἐπὶ δὲ τῶν διὰ μέθην κεφαλαλ-

morum frigiditatem fuerit oborta, ex finapi et thapfia ac fimilibus adhibeo medicamenta, calidis vero et ficcis non adhibeo. Caeterum hi qui affectus cognofcere non poffunt, ad ejusmodi medicamenta velut ad facram appellatam anchoram confugiunt et ob id faepe quod convenit perficitur, quod plerosque hominum ejusmodi affectus propter pravam diaetam infeftent.

[*Archigenis de iis qui ex ebrietate caput dolent.*] In iis qui ex ebrietate caput dolent iridem ficcam et viticis folia ex aceto et rofaceo adhibe, aut apii comas coctas in vino impone, aut pulegium ex vino eodem modo, aut Mendefium unguentum per fe vel cum anferino adipe irrora, aut myrrham cum vino Mendefio impone, aut rutae folia, baccas lauri, viticem, populi albae fructum aequali menfura trita, cum aceto et oleo tepefacta irrora. Caeterum ab ebrietate praefervantia hujusmodi utique effent. Abfinthium mane jejunis bibendum praebe, aut myrti florem et myrrham ac rutam trita ex aqua. De iis qui ex

γούντων αὐτάρκως εἴρηταί μοι τὰ ὑπὸ Ἀπολλωνίου γεγραμμένα σκοπουμένῳ. μετὰ δὲ τὴν προγεγραμμένην ῥῆσιν ἄλλη ῥῆσίς ἐστι τῶν ἀπὸ στομάχου κεφαλαλγούντων, ὑπὲρ ἧς ἤδη λέλεκται.

[381] [Τοῦ αὐτοῦ Ἀρχιγένους περίαπτα πρὸς κεφαλαλγίαν.] Ἐπειδὴ δὲ καὶ περίαπτα τοῖς κεφαλαλγοῦσιν ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης, ὅσα μὲν οὐδένα λόγον ἰατρικὸν ἔχει τοῖς πείρᾳ κεκρικόσι, ταῦτα παραλείψω, κατά τινα θαυμαστὴν ἀντιπάθειαν ἄγνωστον ἀνθρώπῳ φάσκουσιν ἐνεργεῖν, ὅσα δὲ λόγον ἰατρικὸν ἔχει τῶν ὑπ᾽ Ἀρχιγένους γεγραμμένων ἐκλέξας ἐρῶ μόνα, κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν αὐτοῦ, καθάπερ ἄχρι δεῦρο περὶ τῶν φαρμάκων ἔπραξα. πολυγόνου πλέξας δύο κλωνία στεφάνωσον. ὅτι τὸ πολύγονον ἁρμόττει ταῖς θερμαῖς καὶ πνευματώδεσι κεφαλαλγίαις αὐτὸς ἔμπροσθεν εἶπεν. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν ἐπὶ τοιούτων αὐτὸ πολλάκις ὠφεληκέναι. καὶ γὰρ συνεχῶς αὗται συμβαίνουσι δι᾽ ἔγκαυσίν τε καὶ μέθην. τὸ δὲ δύο δεῖν εἶναι πάντως τὰ κλωνία

ebrietate caput dolent fatis dictum a me eft, quum ea quae Apollonius ad hanc rem tradidit expenderem. At vero póft hanc praefcriptam Archigenis dictionem alia fequitur de iis, qui caput ex ftomacho dolent, de qua jam dictum eft.

[*Ejusdem Archigenis amuleta ad dolorem capitis.*] Quandoquidem vero et amuleta ad dolorem capitis Archigenes fcripfit, quae quidem nullam medicam rationem habent, ea his qui talia per experientiam cognoverunt et fecundum mirabilem quandam antipatheiam homini incognitam efficacia effe dicunt relinquam, quae vero ab eo juxta medicam rationem tradita funt, felecta referam tantum, juxta illius ipfius dictionem, quemadmodum hactenus de medicamentis facere confuevi. Polygoni duos ramulos coronae modo imponito. Quod polygonum calidis et flatuofis capitis doloribus conveniat ipfe prius dixi. Nihil itaque miri eft in talibus faepe ipfum juviffe, nam propter ardorem et ebrietatem dolores capitis affidue contingunt. At vero quod duos omnino ramulos effe oporteat,

προσέῤῥιπται τοῖς βουλομένοις τὴν ὠφέλειαν ἀπὸ τοῦ πολυγόνου κατὰ ἀντιπάθειαν ἄγνωστον, οὐ κατὰ τὴν κρᾶσιν αὐτοῦ γίνεσθαι. ἢ κιχώριον, τὸ Ῥωμαϊστὶ καλούμενον ἴντυβον λάχανον, ἐπιτίθει τῇ τοῦ πάσχοντος κεφαλῇ, καὶ μάλιστα ἐὰν ἀπὸ ἐγκαύσεως ἀλγῇ. ἐγὼ δὲ καὶ προσθήσω, κᾂν ἀπὸ μέθης. οὕτω γὰρ ὠφελοῦσι καὶ οἱ ῥόδινοι στέφανοι. καὶ τούτους οὖν ἔξεστι γράφειν τῷ βουληθέντι καὶ προστιθέντι τὸν ἀριθμὸν οὗ ἂν βουληθῇ καὶ φάσκοντι τὸν ἐκ τοσῶνδε ῥόδων πεπλεγμένον στέφανον ἰᾶσθαι τὴν κεφαλήν. ἐφεξῆς καλλιτρίχῳ στέφειν ἀξιοῖ τὴν κεφαλὴν, ὅ τινες ὀνομάζουσι, φησὶ, τριχομανές. ἐγὼ δὲ οἶδα τοὺς περὶ βοτανῶν γράψαντας ἀδίαντον μᾶλλον ὀνομάζοντας τὸ καλλίτριχον τοῦ τριχομανοῦς. εἶτα μετ' ὀλίγον τῇ φιλανθρωπείῳ βοτάνῃ στέφεσθαι κελεύει καὶ φοίνικος ἄῤῥενος σεβενίῳ. καὶ μετὰ ταῦτα κατὰ λέξιν οὕτω γράφει· ἢ ἀντικρὺς τοῦ ἡλίου στήσας τὸν κεφαλαλγοῦντα ἔα μέχρι παύσεται τοῦ πόνου. ἐν τῷ τῶν περιάπτων καταλόγῳ καὶ τοῦτο ὑπ' αὐτοῦ γέγραπται, τὴν μὲν ἐκ καταψύξεως ἀλγοῦσαν κεφαλὴν ὠφελῆσαι δυνάμενον,

ab illis adjectum eſt, qui polygoni utilitatem ex incognita antipathia et non ex ipſius temperamento procedere volunt. Aut cichorium, quod Romani intybum olus appellant, aegri capiti imponito, et maxime ſi ex ardore doleat. Rectiſſime appoſuit, ſi ex ardore, ego vero etiam apponam, ſi ex ebrietate, ſic enim et roſaceae coronae juvant. Eas igitur volenti itidem licebit aſcribere, numerumque quemcunque tandem velit addere et ex totidem roſis nexam coronam capiti mederi aſſeverare. Deinceps callitricho coronare caput operae pretium ducit, quod trichomanes, inquit, quidam appellant. Ego vero eos, qui de herbis ſcripſerunt, adiantum magis appellare callitrichum ſcio quam trichomanes, Deinde paulo poſt philanthropio herba coronari jubet, et palmulae maſculae cortice ſummo. Et poſt haec in haec verba ſcribit; aut adverſus ſolem aegrum expoſitum, donec dolor quieſcat, ſinito. In amuletorum ſermone et hoc ab eo relatum eſt, quod quidem ex frigiditate dolens caput juvare poteſt, ſi neque humoribus omni-

ἐὰν μήτε πληθωρικὸς εἴη ὁ ἄνθρωπος μήτε ἠπεπτηκὼς ἤ τινα χυμὸν μοχθηρὸν ἐν τῇ γαστρὶ καὶ μάλιστα κατὰ τὸ κύτος αὐτῆς ἔχοι. τὰς δὲ θερμὰς κεφαλαλγίας, ὧν εἰσι καὶ αἱ δι᾽ ἔγκαυσιν καὶ μέθην, οὐ μικρὰ βλάψει. παραπλήσια τούτοις ἐφεξῆς γράψας ἐπὶ χαμαίμηλον ἧκεν, οὗ πεῖραν ἔχομεν ὠφελοῦντος κεφαλαλγίαν, ἐάν αὐτῷ τις, ὡς ἔμπροσθεν ἐῤῥέθη, δύναιτο χρῆσθαι. καλεῖ δὲ ὁ Ἀρχιγένης ἀνθεμίδα τὴν πόαν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι πολλοὶ, καί φησι τὸ μὲν ἄνθος αὐτῆς τριβόμενον καὶ ὀσφραινόμενον ὠφελεῖν, τὰ δὲ φύλλα βλάπτειν ἄκρως. ἀπαλλάσσει κεφαλαλγίαν περιστερεὼν βοτάνη, ἣν τινες ἱερὰν καλοῦσι, καὶ στεφομένη καὶ καταχριομένη μετ᾽ ὄξους καὶ ῥοδίνου. τοῦτο ἐχρῆν αὐτὸν βοήθημα μὴ νῦν ἐν τοῖς περιάπτοις, ἀλλ᾽ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς φαρμακευτικοῖς, εἴπερ οὕτως αὐτὸ θαῤῥεῖ διὰ μακρᾶς πείρας ἐξητακὼς γεγραφέναι. ἢ χελώνης λιμναίας, ἣν τινες ἀμύδα καλοῦσιν, αἷμα ἐπίσταζε ἐπὶ τὸ βρέγμα. καὶ τοῦτο εἴπερ ἀληθές ἐστιν, ἐχρῆν ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτὸ μετὰ διορισμοῦ

bus aequaliter redundet homo, neque ex cruditate laboret aut aliquem vitiatum humorem in ventre, maxime circa cavitatem ejus, habeat, verum calidos capitis dolores, ex quorum numero funt et ex ardore ac ebrietate oborti, non parum laedet. Confimilia his deinceps fcribens ad chamaemelum pervenit, cujus experientiam habemus, quod capitis dolorem juvet fiquis eo velut ante dictum queat uti. Appellat autem Archigenes anthemidem hanc herbam, quemadmodum alii multi, et ait florem quidem ipfius tritum olfactum prodeffe, folia vero olfactu fumme nocere. Liberat a capitis dolore verbenaca herba, quam aliqui facram vocant tum coronae modo circumpofita tum illita ex rofaceo et aceto. Hoc auxilium oportebat eum non nunc inter amuleta, fed prius inter medicamenta referre, fi quidem re vera ei confidit, per longam experientiam cognito et probato. Aut teftudinis paluftris, quam quidem lutariam vocant, fanguinem fincipiti inftilla. Et hoc fi quidem verum eft, inter medicamenta et cum difcrimine referri convenie-

γεγράφθαι, πλὴν εἰ μὴ τοῦτό φησιν, ὡς ἅπασαν ὀνίνησι κεφαλαλγίαν κατὰ πάντα καιρόν. οὕτω γὰρ αὐτῷ καὶ ἡμεῖς ἀντιπάθειαν αὐτῷ μαρτυρήσομεν, οὐκ ἐνέργειαν ἧς ἔχει κράσεως. ὁπότε οὖν ἐπλήρωσε τὸν περὶ τῶν περιάπτων λόγον, ἐφεξῆς ἔγραψε ταῦτα.

[382] [Ἀρχιγένους περὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ γινομένων διαιρέσεων καὶ θλάσεων.] Περὶ δὲ τῶν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ γινομένων τραυμάτων ἐφεξῆς ῥηθήσεται. μικρᾶς δὲ διαιρέσεως γινομένης, ἔνιοι σμύρναν ὄξει τρίψαντες ἢ ἀλόην μετὰ μοτῶν ἐπιτιθέασι, καὶ κολλᾷ καὶ ἀφλέγμαντα τηρεῖ θαυμαστῶς. ἐπὶ δὲ τῶν δίχα διαιρέσεως γινομένων περὶ τὴν κεφαλὴν θλασμάτων, ποιεῖ καὶ ἄλφιτα ἐπιτιθέμενα. ἔτι δὲ οἴσυπος καὶ τὰ οἰσυπηρὰ ἔρια ὁμοίως. ἄλλο. ἰδιαίτερον δὲ σεμίδαλιν μεθ' ὕδατος κατάπλασσε. ἄλλο. ἢ ὀρίγανον μετὰ ἀλφίτου. ταῦτα δὲ ὅτι μέν ἐστι χρήσιμα ἐγνῶσθαι τί δεῖ καὶ λέγειν. ἑτέρας δὲ πραγματείας ἐστὶν οἰκεῖα, πλὴν ἢ τοῖς διὰ τοιαύτην αἰτίαν κεφαλαλγοῦσιν ἐπιτήδεια νομίζων ὑπάρ-

bat. Nifi fane hoc vult, quod omnem capitis dolorem juvet, idque omni temporis occafione. Ita enim et nos antipathiae teftimonium ei praebebimus, non efficaciae, quam ex temperamento habet. Abfoluto igitur de amuletis fermone deinceps haec fcribit.

[*Archigenis de fiffuris et contufionibus in capite factis.*] De vulneribus autem in capite factis deinceps dicetur. Parva autem fiffura facta, aliqui myrrham aceto tritam, aut aloën cum linamentis indunt, glutinaturque ita et absque inflammatione mirabiliter afferyatur. Caeterum in contufionibus citra difparationem ac fiffuram circa caput factis, polenta impofita commoda eft. Amplius vero et oefypum, atque ipfae adeo lanae fordibus fudoris fuccidae eodem modo. Magis autem proprie fimilaginem ex aqua pro cataplasmate impones. Aut origanum cum polenta. Haec utilia judicata effe quid attinet referre? verum alterius negocii atque operis funt, quam ut ob hujusmodi caufam caput dolentibus apta effe judicans, ea afcripfiffe putandus

χειν αὐτὰ γέγραφεν, ἢ ὡς θεραπεῦσαι τὰς ἐπιγινομένας φλεγμονὰς ἢ ὡς κωλῦσαι δυνάμενα. καὶ μέντοι καὶ κατὰ ἔνια τῶν ἀντιγράφων (184) οὐδ' ὅλως φέρεται ταῦτα, καθάπερ ἐν ἄλλοις, ἔτι καὶ πλείω τούτων ὡδί πως ἔχοντα. ἐπὶ δὲ τῶν γενομένων περὶ τὴν κεφαλὴν τραυμάτων ἐπί τε τῶν συμμέτρων ἢ μὴ πάντως ἰατροῦ νομίμου δεομένων, ἐφ' ὧν μὲν οὐκ ἔστι ψίλωσις αὐτόθεν, ξυρήσαντες καὶ ἀγκτηριάσαντες, κολλητικαῖς ταῖς διὰ πείρας χρησόμεθα. καλῶς κολλᾷ μήνιγγα τετρωμένην καλαμίνθης χύλισμα ἐγχεόμενον καὶ ἄλευρον κέγχρινον ξηρὸν ἐπιπασσόμενον. ἔπειτα βούτυρον καὶ ῥόδινον καὶ στέαρ ὕειον παλαιὸν μίξαντα καὶ χλιάναντα ἐπιχεῖν αὐτό. ἐφ' ὧν δὲ γύμνωσίς ἐστιν ὀστέου, ἐπιδιελόντες τὸ περικράνιον ξύσομεν τὸ ὀστέον καὶ κατὰ θῆξιν, ὡς εἰ μηδὲ ἐψίλωτο θεραπεύσομεν. εἰ δὲ μὴ κρατήσαιεν αἱ ῥαφαὶ τό τε κατὰ συσσάρκωσιν, ὥσπερ καὶ τῶν λοιπῶν τραυμάτων ἐπιμελησόμεθα. τεθήσεται δὲ ἡ ἀγωγὴ ἐν ἰδίῳ τόπῳ. ἐφ' ὧν δὲ τραυμάτων ἢ διὰ μικρότητα ἢ ἄλλως οὐκ ἔνεστι ῥαφαῖς

fit, fed ut quae obortas inflammationes curare aut easdem prohibere poffint. Atqui in aliquibus exemplaribus haec in totum non habentur, velut in aliis etiam plura his in hunc modum. In mediocribus capitis vulneribus, aut quae omnino legitimo medico non habent opus, in quibus quidem nuditas per fe non adeft pilos rademus, fibulisque impofitis conftringemus ac glutinantibus experimento cognitis utemur. Egregie glutinat vulneratam cerebri membranam calaminthae fuccus infufus et farina milii arida infperfa, deinde butyro et rofaceo ac adipe fuillo veteri mixtis ac tepefactis infufis. In quibus vero os denudatum eft, divifa membrana calvariam ambiente, os ipfum fcalpemus et per futurae adductionem, tanquam non fit denudatum, curabimus. Si vero non permaneant futurae, juxta fyffarcofim velut etiam aliorum vulnerum curam faciemus. Referetur autem hujusmodi curationis ductus in proprio loco. Caeterum in quibus vulneribus aut propter parvitatem aut alias futuris uti non licet, linamentum convulfum cum aceto et oleo

χρῆσθαι, τιλμάτιον μετ' ὀξελαίου ἐπιτίθει ἢ μετὰ χυλοῦ μυρσίνης ἢ σχίνου ἢ βάτου ἢ κονύζης τῆς λεπτοφύλλου, μίσγων τινὶ αὐτῶν μέλιτος ὀλίγον, βρέχων τὸ τίλμα ἐπιτίθει. κατάπλασσε δὲ τῶν εἰρημένων τινὰ φύλλοις, ἢ σπόγγον καινὸν ἐν ὀξελαίῳ δεύσας ἐπίθες, ἢ ῥυπαρὸν ἔριον ὁμοίως. προστίθει δὲ ἐπ' αὐτὸ τὸ τραῦμα κράμβης φύλλα. ἢ ἄλφιτα ὄξει πεφυρημένα ἰδίᾳ κατάπλασσε ἢ μετὰ κράμβης φύλλων τετριμμένων. ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψε περὶ κεφαλαλγίας ἅμα διορισμοῖς τισιν, ὡς καὶ ὁ Ἀπολλώνιος. Ἀσκληπιάδης δὲ ποικίλα μὲν ἔγραψε φάρμακα, διορισμοὺς δὲ αὐτοῖς οὐ πάνυ τι προσέθηκεν ἀπὸ τῶν διαθέσεων ἀλλ' ἢ μόνον ἐπὶ τῶν ἀρχομένων τε καὶ χρονίων καὶ τοῦτ' ἐποίησεν, οὐκ ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ἐπί τε τοῦ πρώτου καὶ τῶν τελευταίων δυοῖν. τὰ μὲν οὖν τελευταῖα πιστεύσειεν ἄν τις ἐπὶ τῶν χρονίων ἐνεργεῖν, ἐξ ἰσχυρῶν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων συγκείμενα. τὸ δὲ πρῶτον ἴσως διὰ τοῦτο μόνον ἄν τις εἰς χρείαν ἀγάγοι τοιαύτην, ὅτι τὸν τῆς μήκωνος ὀπὸν οὐκ ὀλίγον ἔχει. τὰ δὲ

imponito, aut cum myrti fucco aut lentifci aut rubi aut conyzae tenuia folia habentis, ad aliquem eorum exiguo admixto melle, ita ut linamentum ex his imbutum impones. Et foliis alicujus ex praedictis pro cataplafmate utitor. Aut fpongiam novam aceto et oleo imbutam imponito. Aut lanam fordidam eodem modo. At vero ad ipfum vulnus brafficae folia apponito, aut polentam aceto fubactam per fe imponito, aut cum brafficae foliis tritis. Haec quidem Archigenes fcripfit ad capitis dolorem, difcriminibus fimul quibusdam additis, quemadmodum etiam Apollonius fecit. Afclepiades vero varia quidem medicamenta fcripfit, fed eorum difcrimina juxta affectus non ita multum appofuit, fed faltem in incipientibus et inveteratis, quamquam neque hoc in multis fecerit, fed in primo folum et poftremis duobus. Poftrema igitur credere quis poffit inveteratis efficacia effe, utpote ex fortibus fimplicibus medicamentis compofita. Primum vero ob id fortaffis folum quis in ufum talem affumpferit, quod papaveris fuccum non paucum ad-

τοιαῦτα μεμαθήκαμεν οὐ τῷ τὰς διαθέσεις ὠφελεῖν, ἀλλὰ τῷ τὴν αἰσθητικὴν δύναμιν ναρκοῦν, τὰς ὀδύνας εἰωθότα πραΰνειν. ἐφεξῆς οὖν καὶ ταῦτα πάντα γραφήσεται.

[583] [Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γραφέντα πρὸς κεφαλαλγίαν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτός.] Πρὸς τὰς προσφάτους κεφαλαλγίας ἐμβροχὴ, ᾗ ἐχρήσατο Νικομήδης. ℞ πηγάνου τῶν φύλλων ⊲ β'. ἡδυόσμου ⊲ β'. πευκεδάνου ⊲ δ'. ἴρεως ⊲ β'. ὠκίμου σπέρματος ⊲ η'. μήκωνος μελαίνης σπέρματος ⊲ α', οἱ δὲ ⊲ η'. ὀξυκράτου Κº β'. ἕψε εἰς τὸ ἥμισυ καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἀνάκοπτε ῥοδίνῳ καὶ συνεχῶς ἔμβρεχε τὴν κεφαλήν. ἄλλο ᾧ ἐχρήσατο Χαρικλῆς. ℞ ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων ⊲ β'. λύγου ἄνθους ⊲ β'. πευκεδάνου ῥίζης ⊲ β'. ἡδυόσμου χλωρᾶς ἢ ξηρᾶς ⊲ β'. πηγάνου ἀκρεμόνων ⊲ β'. δαφνίδων κεκαθαρμένων ⊲ β'. ἑρπύλλου ⊲ β'. σφονδυλίου ⊲ β'. καστορίου δραχμὰς β'. ῥόδων χλωρῶν ἢ ξηρῶν δραχμὰς δ'. ὄξους Κº β'. ῥοδίνου τὸ ἀρκοῦν, σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

mixtum habet: hujusmodi autem didicimus non propterea quod affectibus prosint, sed quod sensilem facultatem stupefaciant, dolores mitigare solere. Quare etiam ea omnia deinceps a me conscribentur.

[*Quae Asclepiades ad capitis dolorem in primo externorum scripsit.*] *Ad recentes capitis dolores irrigatio qua usus est Nicomedes.* ℞ Foliorum rutae ʒ ij, menthae ʒ ij, peucedani ʒ iiij, iridis ʒ ij, seminis ocimi ʒ viij, seminis papaveris nigri ʒ iiij, alii ʒ viij, poscae heminas ij. Ad dimidium coquito et expressum succum cum rosaceo conquassato, et caput assidue ex eo irrigato. *Aliud quo usus est Charicles.* ℞ Amygdalarum amararum depuratarum drach. ij, floris viticis ʒ duas, radicis peucedani ʒ ij, menthae viridis sive aridae ʒ ij, ramulorum rutae ʒ ij, baccarum lauri depuratarum ʒ ij, serpilli ʒ ij, spondylii ʒ ij, castorii ʒ ij, rosarum viridium aut siccarum ʒ iiij, aceti heminas duas, rosacei quod satis est. Apparato ac utere ut dictum est.

[Τροχίσκος πρὸς κεφαλαλγίαν, ᾧ ἐχρήσατο Ἀντώνιος ὁ ῥιζοτόμος, πολλὴν ἔχων ἐμπειρίαν φαρμακείας.] ℞. Ὀποῦ πευκεδάνου < στ΄. ὀποῦ μήκωνος < δ΄. κρόκου < δ΄. σμύρνης < δ΄. σκαμμωνίας < δ΄. ἅπαντα λειάνας μετ᾽ ὄξους ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ ξήρανον ἐν σκιᾷ. ἐν δὲ τῇ χρήσει ἀνιὼν μετ᾽ ὄξους ἐπίχριε τὸ μέτωπον, ἀπὸ κροτάφου ἀρξάμενος καὶ ἐπὶ τὸν ἕτερον καταλήγων. ἐπὶ δὲ τῶν πυρεσσόντων ὕδατι χρώμενος κατάχριε. ὡς δὲ Ἀλέξανδρος ἐχρήσατο, ἔχει οὕτως. ℞. πευκεδάνου ῥίζης ἢ τοῦ ὀποῦ < α΄. κρόκου < α΄. σμύρνης < α΄. ὀπίου < α΄. ὄξει ἀναλάμβανε καὶ ποίει τροχίσκους, ἐν δὲ τῇ χρήσει ὄξει διαλύων κατάχριε τοὺς ἐν αἰσθήσει τόπους. ἄλλο. Ἀντιγόνου ἐν στρατοπέδῳ ἐπισήμως ἰατρεύσαντος. ℞. δαφνίδων ξηρῶν, λείων, κεκαθαρμένων < δ΄. σκαμμωνίας < δ΄. ὀποῦ μήκωνος < δ΄. σελίνου σπέρματος < η΄. κρόκου < η΄. σμύρνης < δ΄. ὀμφακίνου < δ΄. ἑρπύλλου < η΄. ὄξους τὸ αὔταρκες. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

[*Paſtillus ad capitis dolorem, quo uſus eſt Antonius herbarius, qui multa artis experientia clarus fuit.*] ℞ Succi peucedani ʒ ſex, ſucci papaveris ʒ quatuor, croci ʒ quatuor, myrrhae ʒ quatuor, ſcammoniae ʒ iiij. Omnia trita cum aceto in paſtillos redigito, eosque in umbra reſiccato. Uſus autem tempore aceto dilutos fronti illinito, a tempore altero initio ſumpto et usque ad alterum tempus progrediendo, in febricitantibus ex aqua illinito. *Quo Alexander uſus eſt, ſic habet.* ℞ Peucedani radicis aut ſucci ʒ j, croci ʒ j, myrrhae ʒ j, opii ʒ j. Aceto excipe ac redige in paſtillos, uſu vero exigente aceto diſſolutos locis dolorem ſentientibus illinito. *Aliud Antigoni, qui in caſtris exercitus inſignis medicus fuit.* ℞ Baccarum lauri ſiccarum purgatarum tritarum ʒ quatuor, ſcammoniae ʒ quatuor, ſucci papaveris ʒ quatuor, ſeminis apii ʒ octo, croci ʒ octo, myrrhae drach. quatuor, omphacii ʒ quatuor, ſerpylli drach. octo, aceti quod ſatis eſt. Praepara ac utere ut dictum eſt.

[Χρονίως κεφαλαλγούντων ἐπίθεμα ᾧ ἐχρήσατο Χαρικλῆς.] ℞ Ἰρίνου μύρου πιέσματος, πευκεδάνου, καστορίου ἀνὰ μέρος α΄. δαφνίδων μέρη β΄. ἄγνου σπέρματος μέρη β΄. ῥόδων ξηρῶν μέρη β΄. πηγάνου ἀκρεμόνων μέρη δ΄. ὄξει ἀναλύσας, ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου. ἔπειτα εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσας καὶ ξυρήσας τὰς τρίχας ἐπιτίθει καθ' ὅλης τῆς κεφαλῆς, καὶ ταινιδίῳ καταδήσας φύλαττε μέχρι τῆς ἐπιούσης ἡμέρας καὶ πάλιν ἐπιτίθει. ἄλλο σφόδρα καλόν. ℞ ἀμυγδάλων πικρῶν, λύγου ἄνθους, πευκεδάνου ῥίζης, ἡδυόσμου χλωροῦ, πηγάνου ἀκρεμόνων, δαφνίδων, ἑρπύλλου, σφονδυλίου, καστορίου, ἀνὰ μέρος α΄. ῥόδων μέρη δύο, σκεύαζε καὶ χρῶ, καθάπερ εἴρηται. ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης καὶ ὁ Ἀπολλώνιος καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης φάρμακα τὰ μὲν διὰ στόματος, τὰ δὲ διὰ ῥινὸς καθαίροντα τὴν κεφαλήν. ἔστι δὲ τὰ μὲν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένα κατ' αὐτὴν τὴν ἐκείνου λέξιν τάδε.

[*Ad inveteratum capitis dolorem epithema, quo Charicles usus est.*] ℞ Retrimentorum, quae ab expresso irino unguento supersunt, peucedani, castorii, singulorum partem unam, baccarum lauri partes duas, seminis viticis partes duas, rosarum siccarum partes duas, ramulorum rutae partes quatuor. Aceto dissoluta cerato ex rosaceo apparato excipito, deinde linteolo impacta praerasis capillis per omne caput imponito et fasciola obligato, atque usque in sequentem diem obligata custodito rursusque imponito. *Aliud valde bonum.* ℞ Amygdalarum amararum, floris viticis, peucedani radicis, menthae viridis, ramulorum rutae, baccarum lauri, serpylli, spondylii, castorii, singulorum partem unam, rosarum partes duas. Appara et utere ut dictum est. Post haec praescripta medicamenta Archigenes et Apollonius, itemque Asclepiades, medicamenta conscripserunt quorum aliqua per os, aliqua per nares caput purgant. Caeterum quae Archigenes tradidit haec sunt juxta illius ipsius dictionem.

[384] [Ἀρχιγένους περὶ ἀποφλεγματισμῶν καὶ ῥινεγχύτων.] Μετὰ ταῦτα δὲ ἀποφλεγματισμοὶ διὰ νάπυος ἢ ὑσσώπου, μετὰ γλυκέος καθεψημένου, ἢ σταφίδος μετὰ πεπέρεως τετριμμένης, ἢ μέλιτος ἐλαίῳ μεμιγμένου, ἢ σταφίδος ἀγρίας κατ' ἰδίαν ἢ μετὰ μέλιτος τετριμμένης. ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν ἐν ταῖς τῶν κεφαλαλγικῶν ἰάμασιν· ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἐν τοῖς πρὸς τὰ τῶν ὀδόντων ἀλγήματα κατὰ τὸ πρῶτον τῶν εὐπορίστων ὡδί πως ἔγραψεν αὐτῇ λέξει. πρὸς ὀδονταλγίαν ἔγχυτα εἰς τὴν ῥῖνα. τεύτλου ῥίζης τὸν χυλὸν αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν ἐγχυμάτιζε εἰς τὴν ῥῖνα καὶ λύει τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων. ἄλλο. ♃ κυμίνου ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις καὶ σμύρνης ὅσον κύαμον καὶ σικύου ἀγρίου τὸ ἐντὸς ὅσον διπλάσιον τρίψας καὶ γάλακτι γυναικείῳ μίξας ἀνάπλασον κολλύρια καὶ ἔνθες εἰς ἑκάτερον τῶν μυκτήρων, εἶθ' οὕτω κέλευσον ἀνασπᾷν, ἐφ' ὅσον ἂν τις διέλθοι στάδια ε'. εἶτα ἐκμύξασθαι. τὸ φάρμακον τοῦτο καὶ πρὸς ὠταλγίαν ποιεῖ. ὁ δ' Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς οὕτως ἔγραψε κατὰ λέξιν· Ἀσκληπιάδης περὶ ἐῤῥίνων

[*Archigenis de apophlegmatismis et quae naribus infunduntur.*] Post haec vero apophlegmatismi ex sinapi, aut hyssopo cum passo cocto, aut ex staphide silvestri cum pipere trita, aut ex melle oleo admixto aut ex staphide silvestri per se et cum melle trita. Haec quidem Archigenes inter remedia doloris capitis scripsit. Apollonius vero de iis, quae ad dentium dolores, in primo parabilium tradidit, haec verba scripsit: *Quae naribus infundantur in dentium dolore.* Radicis betae succum per se in nasum infundito et dolores dentium solvet. *Aliud.* ♃ Cumini quantum tribus digitis apprehendi potest et myrrhae ad magnitudinem fabae, medullae cucumeris silvestris duplum, trita et lacte muliebri subacta in collyria redigito, eaque in utramque narem indito, deinde quamdiu quis quinque stadia percurrere possit, attrahere et postea emungere jubeto. Hoc medicamentum et ad aurium dolores facit. Asclepiades autem in primo exteriorum ita scripsit: *Asclepiades de iis,*

καὶ πταρμικῶν καὶ ἀποφλεγματισμῶν. κεφαλῆς καθαρτικὰ ἔῤῥινα. ποιεῖ δὲ καὶ τοῖς ὑπὸ χρονίου ὀφθαλμίας ἐνοχλουμένοις, ποιεῖ καὶ τοῖς ἐπιληπτικοῖς καὶ ἄγει πολλὴν ὑγρασίαν. ♃ μελανθίου ∠ η΄. (185) ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠ α΄. ἐλατηρίου ∠ α΄. τρίψας καὶ λειότατα ποιήσας ἀναλάμβανε σικυωνίῳ ἐλαίῳ ἢ μύρῳ ἰρίνῳ ἢ κυπρίνῳ, ὥστε κηρωτῆς ὑγρᾶς ἔχειν τὸ πάχος καὶ ἀνελόμενος εἰς πυξίδα κερατίνην χρῶ, ὑποχρίων τοὺς μυκτῆρας καὶ κέλευε ἀνασπᾷν. ἄλλο ὥστε ἀλύπως καθαίρειν ἄπονον ποιεῖ παραχρῆμα. ♃ κυκλαμίνου ξηρᾶς δραχμὰς η΄. ἴρεως ξηρᾶς ∠ β΄. νίτρου ἐρυθροῦ δραχμὴν μίαν, αὐτὸς ἐλατηρίῳ ἐχρησάμην, τρίψας ἐπιμελῶς, ἐμφύσας διὰ καλαμίδος παραινῶν ἄνω ἀνασπᾷν, ἔπειτα δὲ κάτω νεύειν, ὥστε τὸ συναγόμενον ὑγρὸν ἀποῤῥεῖν. τούτων ἐφεξῆς ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασι τάδε. περὶ πταρμικῶν. πταρμικὰ κεφαλὴν καθαίροντα Ἡρακλείδου Ταραντίνου. ♃ κυμίνου Αἰθιοπικοῦ, πεπέρεως λευκοῦ, στρουθίου, καστορίου, ἑκάστου τὸ ἴσον κόψας καὶ σήσας ἀπό-

quae naribus induntur et de sternutatoriis et apophlegmatismis. Errhina quae naribus indita caput purgant. Conferunt etiam veteri lippitudine oculorum infestatis, faciunt et ad comitiali morbo apprehensos, ducuntque multam humiditatem. ♃ Melanthii ʒ viij, salis ammoniaci drach. j, elaterii drach. j. trita et quam tenuissime laevigata sicyonio oleo, aut irino unguento aut cyprino excipe, quo ad cerati liquidi crassitudinem perducantur, et reconditis in cornea pyxide utitor, sublitis inde naribus atque aegris attrahere jussis. *Aliud citra molestiam purgans doloremque e vestigio sedans.* ♃ Cyclamini siccae ʒ viij, iridis siccae drach. ij, nitri rubri drach. j. Ego elaterio usus sum diligenter trito et per arundinem insufflato, aegro ipsum attrahere jusso, atque deinde deorsum inclinari, quo videlicet coactus liquor destillet. Post haec vero Asclepiades in haec verba scripsit. *De sternutatoriis. Sternutatoria caput purgantia Heraclidae Tarantini.* ♃ Cumini Aethiopici, piperis albi, struthii, castorii, singulorum aequales partes contusas et cribratas in

θου εἰς πυξίδα χαλκῆν, ἐν δὲ τῇ χρήσει σαλεύων τὴν πυξίδα, ἀναπωμάσας πρόσφερε τῇ ῥινὶ καὶ ἢ τῷ δακτύλῳ παράπτου ἢ διὰ καλαμίδος ἐμφύσα. ἄλλο. ℞ ζιγγιβέρεως δραχμὰς β'. στρουθίου ∠ β'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὴν μίαν, κασσίας δραχμὴν μίαν, χρῶ καθὰ προείρηται. χρονικῆς κεφαλαλγίας πταρμικὰ Πτολεμαίου ποιεῖ σκοτωματικοῖς, ἐπιληπτικοῖς. ℞ ἐλλεβόρου λευκοῦ δραχμὰς δ'. ἐν ἄλλῳ α'. σικύου ἀγρίου ῥίζης δραχμὴν μίαν, στρουθίου ∠ α'. νίτρου ἐρυθροῦ δραχμὴν μίαν, καστορίου ∠ α'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ α'. χρῶ καθὰ προείρηται. ἄλλο. ℞ ἐλλεβόρου λευκοῦ, σικύου ἀγρίου ῥίζης, στρουθίου ἀνὰ μέρη β'. καστορίου, ἀκόρου, νίτρου ἐρυθροῦ, κυμίνου Αἰθιοπικοῦ, ἀνὰ μέρος α'. εὐφορβίου μέρος α'. λείοις χρῶ καθὰ προείρηται. μετὰ τὴν τῶν πταρμικῶν γραφὴν προγεγραμμένων ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν ὡδί πως. διαμασήματα κεφαλῆς καθαρτικὰ ἄγει πολλὴν ὑγρασίαν. ℞ πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς β'. σταφίδος ἀγρίας δραχμὰς β'. κασσίας ∠ β'. ἀναλάμβανε σταφίδι χωρὶς τῶν γιγάρτων ἢ σύκων λιπαρῶν τῇ σαρκὶ καὶ δίδου δια-

aerea pyxide reponito. Usu vero exigente, pyxidem concutito et apertam naribus admoveto, aut cum digito adhibeto, aut etiam per arundinem insufflato. *Aliud.* ℞ Zingiberis drach. ij, struthii drach. ij, piperis albi drach. j, casiae drach. j, utere ut dictum est. *Ad veterem capitis dolorem sternutatoria Ptolemaei. Facit ad vertiginem et comitiali affectos.* ℞ Veratri albi drach. iiij, alii unam habent, radicis cucumeris silvestris drach. j, struthii drach. j, nitri rubri drach. j, castorii drach. j, piperis albi drach. j. Utere ut dictum est. *Aliud.* ℞ Veratri albi, radicis cucumeris silvestris, struthii, singulorum partes duas, castorii, acori, nitri rubri, cumini Aethiopici, singulorum partem unam, euphorbii partem unam. Tritis ut dictum est utere. At vero post dictorum sternutatoriorum descriptionem Asclepiades in hunc modum scripsit. *Quae mansa caput purgent et multam humiditatem ducant.* ℞ Piperis albi ʒ ij, staphidis silvestris drach. ij, origani ʒ ii, casiae ʒ ii. Excipe uvarum passarum exacinatarum aut ficuum pinguium carne

μασᾶσθαι. δεῖ δὲ διαμασώμενον κάτω νεύειν καὶ κεχηνέναι ἐκ διαλειμμάτων, ὥστε τὸ συλλεγόμενον ὑγρὸν ἀποῤῥεῖν. [385] δεῖ δὲ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι ὕδωρ θερμὸν διακρατεῖν. δήξεως δὲ πολλῆς γενομένης δοτέον διακατέχειν. ἄλλο. ♃ σταφίδος ἀγρίας, πυρέθρου, πεπέρεως λευκοῦ, ὑσσώπου, καρδαμώμου, ἑκάστου τὸ ἴσον, ἀλφίτων τὸ διπλοῦν, ὕδατι φυράσας, χρῶ καθὰ προείρηται. τῶν ἐφεξῆς γεγραμμένων φαρμάκων ἐνίοις μὲν εἶδον τοὺς διδασκάλους χρωμένους, ἐνίοις δὲ φίλους, ἔνια δὲ καὶ αὐτὸς εἰς χρῆσιν ἤγαγον, ὡς διὰ πείρας πολλῆς βασανίσαι τὴν ἐπαγγελίαν αὐτῶν. ἔστι δὲ τὰ ὑπογεγραμμένα. σικύων ἀγρίων φύλλων χυλὸς ἐγχεῖται ταῖς ῥισὶν, αὐτός τε καθ' ἑαυτὸν καὶ μετὰ τεύτλων ἀφεψήματος ἢ χυλοῦ. ἄλλο. σμύρναν μέλιτι ἑψήσας ἔγχει ταῖς ῥισίν. ἄλλο. ♃ ἀλόης, νίτρου, μελανθίου ἴσα μετ' ἐλαίου παλαιοῦ, ὥστε γενέσθαι γλοιῶδες. ἄλλο διαμασώμενον. ♃ νίτρου γο ϛ'. ἀνίσου γο δ'. σταφίδος ἀγρίας γο γ'. δάφνης φύλλα χλωρὰ καὶ σταφίδος ἡμέρου ἐκγιγαρτισμένης ἴσα ἀνα-

et mandenda praebe. Mandentes vero deorſum inclinari oportet et per intervalla hiare, quo collectus humor deſtillet. Poſt vero etiam aqua calida in ore continenda, quae etiam, ubi multam perceperint mordacitatem, eis etiam frigida exhibenda eſt. *Aliud.* ♃ Staphidis ſilveſtris, pyrethri, piperis albi, hyſſopi, cardamomi, ſingulorum aequales partes, polentae duplum. Aqua ſubigito ac utitor ut dictum eſt. Porro ex ſubſcriptis medicamentis quibusdam praeceptores meos uſos ſcio, quibusdam amicos, aliqua etiam ipſe in uſum aſſumpſi, ut ex multo uſu fidem ſuam mihi probaverint. Sunt autem haec. Foliorum cucumeris ſilveſtris ſuccus naribus infunditur tum per ſe ſolus, tum betae addito decocto aut ſucco. *Aliud.* Myrrham melle coctam naribus infundito. *Aliud.* ♃ Aloës, nitri, melanthii, *nigellae*, parem menſuram, cum oleo veteri ad ſtrigmentorum craſſitudinem redacta. *Aliud quod manditur.* ♃ Nitri ſexuncem, aniſi trientem, ſtaphidis ſilveſtris quadrantem, foliorum lauri viridium et uvae paſſae exacinatae parem men-

λάμβανε, ἐκ τούτου τοῦ μίγματος ποίει τροχίσκους ἐκ τριῶν δραχμῶν, ὡς ἕκαστον αὐτῶν μασᾶσθαι τῆς χρείας καλούσης. ἄλλο ἔῤῥινον. ♃ εὐφορβίου < S″. θαψίας < α′. ἴρεως < α′. μέλιτος ἑφθοῦ < α′ S″. τεύτλου ῥίζης χυλοῦ τὸ ἀρκοῦν. ἐκ τούτου λαμβάνων κέγχρου μέγεθος ἀνιεὶς ὕδατι, μήλῃ ἀναλαμβάνων ἔγχει τοῖς μυκτῆρσιν. ἄλλο ἔῤῥινον. κυκλαμίνου χυλοῦ κύαθοι β′. κισσοῦ φύλλων χυλοῦ κύαθος εἷς, πευκεδάνου ὀβολὸς α′. ἐλατηρίου ὀβολὸς α′. ἐν ὑελίνῳ ἀγγείῳ ἀποτίθενται, ἀναλυομένων ἐπὶ τῆς χρείας γάλακτι γυναικείῳ, ἔγχει ταῖς ῥισίν. ἄλλο. ♃ σμύρνης γο δ′. εὐφορβίου γο δ′. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους κε′. προδιαλύσας ὕδατι τὴν σμύρναν καὶ τὸ εὐφόρβιον μῖξον λεῖον τὸ πέπερι καὶ πρόσβαλλε ἐλαίῳ γλευκίνῳ γο στ′. καὶ οὕτω χρῶ. ἄλλο ἔῤῥινον ἀποφλεγματίζον διὰ στόματος ἱκανῶς. ♃ ἐλαίου κοινοῦ ξε β′. σάπωνος λίτραν α′. φρυκτῆς λίτραν α′ S″. ὀποπάνακος γο α′. ἀγχούσῃ χρῶσον, καὶ χρῶ προπληρώσας ὕδατι τὸ στόμα. ἄλλο διάχριστον στόματος. σάπωνα δειὶς τεύτλου

fuccum, excipe et ex hac mixtura paftillos trium drachmarum coge et fingulos ufu expetente mandendos praebe. *Aliud quod naribus inditur.* ♃ Euphorbii ʒ ß, thapfiae ʒ j, iridis ʒ j, mellis cocti fesquidrachmam, fucci radicis betae quantum fufficit. Ex hoc ad milii magnitudinem accipe et aqua dilutum, fpecilloque exceptum naribus infunde. *Aliud quod naribus infunditur.* ♃ Succi cyclamini cyathos ij, fucci foliorum hederae cyathum unum, peucedani obolum unum, elaterii obolum unum. In vitreo vafe recondito, ufu vero expoftulante lacte muliebri diffoluta naribus infundito. *Aliud.* ♃ Myrrhae trientem, euphorbii trientem, piperis albi grana xxv. Myrrham aqua prius diffolvito, unaque ipfum euphorbium, deinde piper tritum addito et adjecto olei gleucini fexunce utitor. *Aliud, quod naribus infufum multam pituitam per os detrahit.* ♃ Olei communis fextarios duos, faponis libram unam, refinae frictae fesquilibram, opopanacis ℥ j. Per anchufam colorato ac utitor ore prius aqua expleto. *Aliud quo os illinitur.* Saponem

χυλῷ, χρῖσον τὰ κατὰ τὸν οὐρανίσκον καὶ τὸν κίονα τοῦ στόματος. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐῤῥινόν ἐστι.

[Τὰ ὑπὸ Κρίτωνος γραφέντα ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ περὶ φαρμάκων αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως.] ἀποφλεγματισμοί. Σταφὶς ἀγρία διαμασωμένη καὶ ἰδίᾳ καὶ μετὰ γλήχωνος. ἄλλο. ℞ σταφίδος ἀγρίας καὶ ὀριγάνου ἀνὰ ὀξύβαφον, νίτρου ʒ β'. λεῖα δίδου κοχλιαρίου πλῆθος διαμασᾶσθαι ἕως ἂν πληρωθῇ τὸ στόμα, εἶτα χανὼν κάτω ῥεῖν. ἄλλο. ℞ ὀριγάνου γο δ', ὑσσώπου ʒ δ'. σταφίδος ἀγρίας ʒ δ', ἀφρονίτρου ʒ β', σινήπεως ʒ β'. πυρέθρου ʒ γ'. λεάνας χρῶ. ἄλλο. ℞ σινήπεως μέρος α'. σταφίδος ἀγρίας μέρος α'. κόψας χρῶ. τούτῳ οἱ φαρμακοπῶλαι χρῶνται. ἄλλο. ℞ ὑσσώπου, θύμου, ὀριγάνου καὶ ἰδίᾳ καὶ ὁμοῦ χρῶ. ἄλλο. κολοκυνθίδος τὸ ἐντὸς ἐν ὄξει ἑψημένον πλείονα χρόνον ἐν τῷ στόματι κρατουμένου τοῦ ὑγροῦ ἢ ἐν οἴνῳ ἀποβραχείσης κολοκυνθίδος πλείονα χρόνον. ἄλλο. σκόροδα μετ' εὐζώμου σπέρματος καὶ νίτρου. ἄλλο. ℞ σταφίδος ἀγρίας ʒ ζ'. πυρέ-

betae fucco dilutum juxta palatum illinito, atque itidem juxta oris columellam. Idem etiam naribus infundi poteft.

[*Quae Crito in primo de medicamentis fcripfit his verbis.*] *Apophlegmatismi.* Staphis filveftris per fe et cum pulegio manfa. *Aliud.* ℞ Staphidis filveftris et origani, utriusque acetabulum, nitri ʒ ij, trita cochlearii menfura manducanda praebeto, donec os pituita repleatur, deinde aperto ore effluere finito. *Aliud.* ℞ Origani ℥ iiij, hyffopi ʒ iiij, ftaphidis filveftris ʒ iiij, fpumae nitri ʒ ij, finapis ʒ ij, pyrethri drach. iij. tritis utere. *Aliud.* ℞ Sinapis partem unam, ftaphidis filveftris partem unam, contufis utere. Hoc pharmacopolae utuntur. *Aliud.* Hyffopo, thymo, origano tum per fe tum fimul mixtis utere. *Aliud.* Medullae colocynthidis in aceto ad multum tempus coctae, aut etiam per longum tempus in vino maceratae, liquorem in ore contineto. *Aliud.* Allia cum erucae femine et nitro. *Aliud.* ℞ Staphidis filveftris drach. vij, pyrethri drach. iiij,

θρου < δ'. ὑσσώπου < α'. κόψας, ἀνάπλασσε κυκλίσκους ἀνὰ < α'. καὶ δίδου διαμασᾶσθαι.

[386] [Τὰ ὑπὸ Κρίτωνος ἐπὶ τῶν ἰκτεριώντων ἔῤῥινα φάρμακα γεγραμμένα.] Ἔῤῥινον ἐκκρίνει διὰ ῥινῶν καὶ στόματος. μὴ ξενισθῇς δὲ ἐὰν ἀναθερμάνῃ ἢ τραχύνῃ τὴν ὑπερώαν· μετασυγκρίνει γάρ. ℞ σταφίδος ἀγρίας < α'. μελανθίου < γ'. λεάνας μετ' ὄξους, ὡς γλοιοῦ ὑγρότερον εἶναι, ἐγχυμάτιζε τὰς ῥῖνας ἐπὶ ἡμέρας ε', ἕως ἐκκαθαρθῇ. ποίει δὲ παρ' ἡμέραν. ἄλλο. ℞ κισσοῦ φύλλα δέκα, δάφνης φύλλα δέκα, τρῖβε μετ' ἐλαίου ἕως γλοιώδες γένηται καὶ παράσταζε ταῖς ῥισὶν ὁμοίως. ἄλλο. ἄκρως δὲ ποιεῖ ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸ ἐλατήριον ἐμφυσώμενον εἰς τὰς ῥῖνας. δεῖ μέντοι ἀβλαβῶς αὐτὸ βουλόμενον ποιεῖν ἐμβιβάζειν εἰς ἔμβασιν θερμοῦ καὶ οὕτως ὅλου βαπτιζομένου τοῦ σώματος, πλὴν τοῦ προσώπου, ἐμφυσᾷν τὸ ἐλατήριον. ἄγει γὰρ χολὴν δαψιλῆ διὰ μυξωτήρων. ἄλλο. ἐλατηρίου ἡλίκον ὄροβον διεὶς γυναικείῳ γάλακτι, ἔγχεον εἰς τοὺς μυκτῆρας, καὶ ἐπὰν γένηται ἡ κά-

hyssopi ʒ j, contusa in orbiculares pastillos cogito, eosque drachmae pondere formatos manducandos exhibeto.

[*Quae medicamenta naribus indenda Crito ictericis conscripsit.*] *Medicamentum quod naribus infunditur et tum per nares tum per os excernit. Ob id ipsum vero ne consternaris, si palatum calefaciat aut exasperet, ex alto enim avocat ac transfert humores.* ℞ Staphidis silvestris ʒ j, melanthii ʒ iij, cum aceto trita, ad formam strigmento liquidiorem redigito et per dies quinque in nares infundito, donec expurgetur aeger, id autem alternis diebus facito. *Aliud.* ℞ Hederae folia decem, lauri folia decem cum oleo terendo ad strigmenti crassitudinem redigito et naribus similiter instillato. *Aliud.* Egregie facit et elaterium insufflatum in ipsorum nares. Caeterum siquis hoc citra detrimentum facere velit, in calidae solium aegrum immittet, atque ita toto corpore praeter faciem in eo immerso elaterium insufflabit, large enim bilem per nares educit. *Aliud.* Elaterium ad magnitudinem ervi in lacte muliebri dilutum naribus infundito, atque ubi purgatio

θαρσις, κάθιζε εἰς μακρὰν, καὶ ἀπόνιπτε καὶ διαίτῃ ἀναλάμβανε.

[Τὰ ὑπ' Αἰνείου παραδοθέντα ἐκ πείρας πρὸς ἀποφλεγματισμόν.] Ὧν πεῖραν ἔχον Αἰνείου χρωμένου, παρ' οὗ καὶ τὰς γραφὰς ἔλαβον. ἔῤῥινον ἀποφλεγματίζον. ♃ σάπωνος λίτρας στ'. στέατος αἰγείου λίτραν α'. κηροῦ λίτρας γ'. πίσσης ξηρᾶς γο δ'. οἱ δὲ γο γ'. νίτρου τὸ ἴσον. κονίας στακτῆς δριμείας κύαθοι δύο, (186) ἄνιε ὕδατι καὶ χρῶ μήλῃ ἐγχέων καὶ κέλευε ἀνασπᾷν. προσέμβρεχε τὴν κεφαλὴν ἰρίνῳ καὶ μετὰ τὴν χρῆσιν μελικράτῳ πολλάκις ἀνακογχυλιζέσθω. ἄλλο. ♃ εὐφορβίου ∠ στ'. λυκίου Ἰνδικοῦ ∠ δ'. ἀναλάμβανε τεύτλου χυλῷ καὶ μέλιτι καὶ ἄνιε ὕδατι ἢ γάλακτι. ἄλλο. κυκλαμίνου χυλοῦ κύαθοι δύο, κισσοῦ κορύμβων χυλοῦ κύαθος εἷς, πευκεδάνου ὀποῦ ὀβολὸς εἷς, ἐλατηρίου ὀβολὸς εἷς, χρῶ ἐν βαλανείῳ μετὰ γάλακτος γυναικείου. ἄλλο. ♃ πυρέθρου, πεπέρεως, ὑσσώπου, σταφίδος ἀγρίας ἴσον ποίει τροχίσκους δραχμιαίους, ὧν ἕνεκα διαμασάσθω καὶ

prodierit, in calidae labrum demittito ac lavato et per diaetam reficito.

[*Quae Aeneas per experientiam pituitam detrahentia tradidit.*] Quorum experientiam per Aeneae ufum habeo, a quo etiam defcriptiones accepi. *Medicamentum quod naribus inditur atque pituitam detrahit.* ♃ Saponis ℔ vj, adipis caprini ℔ j, cerae ℔ iij, picis aridae trientem, quidam vero quadrantem habent, nitri tantundem, lixivii acris cyathos ij, aqua diluito et dum uteris per fpecillum infundito attrahereque jubeto. Caput vero irino praerigato et poft ufum aquam mulfam faepe gargarizandam praebeto. *Aliud.* ♃ Euphorbii ʒ vj, lycii Indici ʒ iiij, fucco betae excipe, ac melle addito coge. Ufus tempore aqua aut lacte dilue. *Aliud.* ♃ Succi cyclamini cyath. ij, fucci cacuminum hederae cyath. j, fucci peucedani obolum unum, elaterii obolum unum. Utere in balneo cum lacte muliebri. *Aliud.* ♃ Pyrethri, piperis, hyffopi, ftaphidis filveftris parem menfuram in paftillos drachmae pondere cogito, quorum unum manducandum praebeto et poft factam ab ipfo

μετὰ τὴν ὑπ᾽ αὐτοῦ κάθαρσιν ἁλσὶ καὶ μέλιτι ἀποθεραπευέσθω. πταρμικά. ♃ πεπέρεως λευκοῦ, ἐλλεβόρου λευκοῦ, καστορίου, εὐφορβίου, στρουθίου, κυκλαμίνου χυλοῦ ξηροῦ ἴσα προερεθίσας πτερῷ ἐμφύσα.

[Περὶ τῆς χρήσεως ἁπάντων τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων.] Ὃν ἂν περὶ τῶν προειρημένων φαρμάκων εἴπω λόγον τῆς χρήσεως, τοῦτον ἐπὶ πάντα τὰ ἄλλα ὅσα δύναμιν ἰσχυρὰν ἔχει μεταλαβεῖν χρή. προσήκει γὰρ οὐκ εὐθέως ἐξ ἀρχῆς τὰ δραστικώτατα προσφέρειν, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων ἄρχεσθαι, καὶ μέντοι καὶ αὐτὰ τὰ ἰσχυρὰ φάρμακα πραϋνόμενα τῇ μίξει τῶν παρηγορικῶν γίνεται μέτρια. καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ γάλακτι γυναικείῳ προσφάτῳ λειῶν αὐτῶν ἔνια καὶ ὕδατι καὶ μετὰ ταῦτα ἐλαίῳ γλυκεῖ, κἄπειτα χυλοῦ τεύτλου καὶ ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυανοῦν ἄνθος ἐχούσης, οὕτως ἐκ προσαγωγῆς χρῶμαι, καὶ τὸ τελευταῖόν γε καὶ δι᾽ ὀποβαλσάμου λειῶν ταῦτα προσφέρω· τὴν μὲν πρώτην γάλα μιγνὺς, ἐπειδὰν δὲ ῥᾳδίως φέρῃ τοῦτο καὶ χωρὶς τοῦ γάλακτος. εὐπορίστῳ δὲ πολλάκις ἐχρησάμην φαρμάκῳ ἐγχεομένῳ

purgationem, fale et melle curato. *Sternutatorium.* ♃ Piperis albi, veratri albi, caftorii, euphorbii, ftruthii, fucci cyclamini aridi, aequali menfura penna praeirritatis infufflato.

[*De ufu omnium vehementium medicamentorum.*] Quam utendi rationem de praedictis medicamentis dixero, eam ad omnia alia, quaecunque validam vim habent, transferre oportet. Non enim ftatim a principio efficaciffima adhibere convenit, fed a debilioribus aufpicari. Quin et ipfa valida medicamenta mitigatoriorum admixtione lenita moderata fiunt. Et ob id ego quaedam ex eis muliebri lacte recenti et aqua diluo et poft hoc oleo dulci, deinde betae fucco et anagallidis, quae coeruleum florem habet, itidem fucco, atque ita fenfim in ufu eorum progredior, donec poftremum etiam per opobalfamum talia diffolvo. Ac primum quidem lacte admixto adhibeo: quod ubi leviter ferunt aegri, etiam citra lactis adjectionem admoveo. Porro parabili faepe medicamento ufus fum, quod naribus infun-

[387.] τῇ ῥινὶ μελανθίῳ, ποτὲ μὲν ὄξει δριμεῖ διαβρέχων πρὸ μιᾶς ἡμέρας, εἶτα τῇ ὑστεραίᾳ σὺν ὄξει πάλιν λειῶν καὶ ἐγχέων εἰς τὴν ῥῖνα διὰ τῶν μυκτήρων ἢ τὸν κάμνοντα κελεύων ἀναῤῥοφεῖν αὐτό. ἐνίοτε δὲ ἐλαίῳ παλαιῷ τὸ αὐτὸ μελάνθιον λειῶν καὶ ὁμοίως χρώμενος. οὕτω μὲν οὖν αὐτῷ χρῆται καὶ ὁ Ἀρχιγένης ἐπὶ ἐμφράξεως μυκτήρων. τῷ δὲ πρώτῳ μετὰ ὄξους ὁ Κρίτων ἐπὶ τῶν ἰκτεριώντων.

Κεφ. γ'. [Περὶ ἡμικρανίας.] Πάθος ὀδυνηρὸν γίνεται κατὰ τὸ ἥμισυ μέρος τῆς κεφαλῆς ἐνίοτε μὲν τὸ δεξιὸν, ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ κατὰ θάτερον, ὁριζόμενον τῇ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς ἐκτεταμένῃ ῥαφῇ. καὶ τὰ πολλά γε κατὰ περίοδον παροξύνεται τῆς ὀδύνης αἰτίαν ἐχούσης, ἐπιῤῥοὴν ἀτμῶν ἢ χυμῶν ἤτοι πολλῶν ἢ θερμῶν ἢ ψυχρῶν. ἔνιοι μὲν οὖν αὐτῶν κατὰ τοὺς κροταφίτας μῦς ἀλγοῦσι σφοδρῶς καὶ πλείους γέ εἰσιν οἱ οὕτως ἀλγοῦντες. ἔνιοι δὲ καὶ μέχρι πλείστου τὴν ὀδύνην ἐπαναβαίνουσαν ἔχουσι, καί τινές γε οὕτω σφοδρῶς ἀλγοῦσιν, ὡς μηδὲ τὰς ἐπιβολὰς τῶν χειρῶν εὐκόλως φέρειν.

ditur, melanthio aliquando quidem aceto acri rigato ac pridie macerato, deinde fequenti rurfus cum aceto trito et naribus infufo, aut aegro ipfum abforbere in nares juffo. Aliquando vero oleo veteri idem melanthium contrivi, atque ita intro inftillans ufus fum, quo modo etiam Archigenes eo utitur in narium obturatione. Priore vero, quod cum aceto infunditur, Crito utitur in ictericis.

Cap. III. [*De Hemicrania.*] Hemicrania affectio dolorifica circa dimidiam capitis partem aliquando dexteram, aliquando alteram contingit, quae juxta futuram fecundum longitudinem ejus extenfam terminatur et ut plurimum per circuitum exacerbatur, influxu vaporum aut humorum five multorum five calidorum five frigidorum caufam dolori fuggerente. Quidam igitur ipforum circa temporum mufculos vehementer dolitant et pleraque fane ipforum pars hoc modo affligitur. Quidam vero dolorem ad fublimiora afcendentem habent. Et quidam adeo vehementer dolent, ut neque manuum contactum facile ferant, in quibus palam

ἐφ᾽ ὧν εὔδηλός ἐστιν ὁ περικράνιος ὑμὴν πάσχων, οὐκ ἀπαθοῦς τὸ πάμπαν οὐδὲ τοῦ δέρματος ὑπάρχοντος. εὔδηλον οὖν ἐστι τὴν ἐπιῤῥοὴν τῶν λυπούντων ἀτμῶν ἢ χυμῶν ἢ ἀμφοτέρων ἤτοι διὰ τῶν φλεβῶν ἢ ἀρτηριῶν ἢ δι᾽ ἀμφοῖν γίνεσθαι, ποτὲ μὲν αὐτῶν μόνων τῶν ἔνδον τοῦ κρανίου, τουτέστιν ἐγκεφάλου τε καὶ μηνίγγων τὸ περιττεῦον ἐν αὐτοῖς ἀπωθουμένων ἐκτὸς, ποτὲ δὲ τοῦ κάτω τῆς κεφαλῆς σώματος ἀναπέμποντος ἀτμοὺς ἢ χυμοὺς μοχθηρούς. διὸ καὶ θεραπεύειν τις ἐγχειρῶν ἡμικρανίαν ἐπισκεψάσθω πρότερον ὁποίας δεῖται καθάρσεως ἢ φλεβοτομίας ὁ κάμνων, εἶθ᾽ οὕτως ἐπὶ τὰ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἀφικνούμενος βοηθήματα διά τε τῶν δακτύλων τῆς ἑαυτοῦ χειρὸς καὶ διὰ σινδόνος ἀνατρίβων τὸ ἥμισυ μέρος τοῦ μετώπου, καὶ μάλιστα τὸ κατὰ τὸν κροταφίτην μῦν, ἐκθερμαινέτω, πρὸ τῶν παροξυντικῶν ὡρῶν πράττων τοῦτο. μετὰ δὲ τὸν παροξυσμὸν τοῖς καλουμένοις ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἡμικρανικοῖς φαρμάκοις χρήσθω. θερμασίας μὲν πολλῆς ἐν ταῖς ὀδύναις αἰσθανομένης τοῖς ἔχουσί τι ψυκτικὸν, ἄνευ δὲ ταύτης τοῖς ἱκανῶς

eſt, pelliculam calvam ambientem eſſe affectam et neque cutem ipſam omnino ab affectione immunem exiſtere. Rationabile igitur eſt vaporum aut humorum aut utrorumque influxum ſive per venas ſive per arterias ſive per utrasque contingere, quum interdum ea ſola, quae intra calvam continentur, hoc eſt cerebrum ejusque membranae, quod in ipſis redundat foras protrudant, interdum vero corpus infra caput poſitum vitiatos vapores aut humores ſurſum mittat. Quapropter ubi quis hemicraniam curare aggreditur, prius quali purgatione aut venae ſectione aeger opus habeat conſideret, atque ita deinde ad capitis auxilia progrediendo tum per digitos ſuae manus tum per linteum dimidiam frontis partem, et eam maxime quae circa temporum muſculum eſt, confricando excalefaciat, atque id ante irritationis tempus faciendum eſt. Poſt exacerbationem vero medicamentis hemicranicis a medicis appellatis utendum, ſi quidem multa caliditas in doloribus percipiatur, iis quae refrigerans quippiam habent, citra vero hanc iis quae

Ed. Chart. XIII. [387. 388.] Ed. Bas. II. (186)

θερμαίνουσι. μεμίχθω δὲ ἑκατέροις τῶν τονούντων τι στυπτικὴν ἔχον τὴν δύναμιν δηλονότι. θαυμάζω δὲ ὅπως οὔθ' ὁ Ἀπολλώνιος οὔθ' ὁ Ἀρχιγένης οὔτ' Ἀσκληπιάδης ἐφεξῆς τοῖς πρὸς τὰς κεφαλαλγίας φαρμάκοις ἔγραψάν τι καὶ περὶ τῶν ἡμικρανικῶν ὀνομαζομένων. ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς, εἰ καὶ μηδὲν ἴδιον ἐπ' αὐτῶν ἐστι, διὰ τὸ περιέχεσθαι κατὰ τὸ τῆς κεφαλαλγίας, αὐτό τε τοῦτο ἐπισημαίνεσθαι. παραπλησίως δὲ καὶ τῷ Ἥρᾳ καὶ τῷ Κρίτωνι τὸ περὶ τοῦ πάθους τούτου διελθεῖν ἐπὶ πλέον ἠμέλουν. δι' ὧν δὲ τοῖς κεχρονισμένοις ἀλγοῦσι τὴν κεφαλὴν βοηθοῦσι φαρμάκων, ἐνδείκνυται καὶ τοῖς ἡμικρανικοῖς τὴν αὐτὴν εἶναι βοήθειαν. ὁ μὲν οὖν Ἥρας ἐν τῇ φαρμακίτιδι βίβλῳ κατ' ἀρχὴν εὐθέως ὧδέ πως ἔγραψε πρὸς κεφαλαλγίαν.

[388] [*Ἐκ τῶν τοῦ Ἥρα πρὸς κεφαλαλγίαν.*] ℞ Κροκομάγματος μέρος α'. κηκίδος μέρος α'. λεάνας μετ' οἴνου κατάχριε τὸ μέτωπον καὶ τοὺς κροτάφους. τροχίσκος πρὸς κεφαλαλγίαν ἄκρως ποιῶν, δὶς ἢ τρὶς ἐπιχριόμενος ἀπὸ κρο-

multum excalefaciant. Utriusque vero aliquid ex iis, quae robur addunt misceatur, quod astringentem videlicet habeat facultatem. Demiror autem quod neque Apollonius neque Archigenes neque Asclepiades quicquam de hemicranicis medicamentis, quae merito post doloris capitis totius medicamenta subjicienda erant, conscripserunt. Decebat enim ipsos, tametsi nihil privatim in se habeant, propterea quod inter ea quae totius capitis dolori destinata sunt contineantur, id ipsum saltem annotare. Similiter autem et ab Hera et a Critone uberior de hac affectione tractatio neglecta est. Caeterum per quae medicamenta inveterato capitis dolori medentur, per eadem constat eos etiam hemicranicis affectibus auxiliari. Heras itaque in medicamentario libro statim a principio in haec verba ad capitis dolorem medicamenta conscripsit.

[*Medicamenta ex libris Herae ad capitis dolorem.*] ℞ Crocomagmatis partem j, gallae partem j, trita ex vino fronti ac temporibus illinito. *Pastillus ad capitis dolorem egregie faciens, a tempore ad tempus bis aut ter illitus.*

τάφου ἕως κροτάφου. ℞ κρόκου < ιε΄. χαλκάνθου < ι΄. στυπτηρίας σχιστῆς < ιγ΄. σμύρνης < γ΄. ὀπίου < γ΄. ὀμφακίου < γ΄. χαλκίτεως < γ΄. κόμμεως δραχμὰς ιε΄. λεάνας ταῦτα πρόσβαλλε οἴνου αὐστηροῦ φαλερίνου τὸ αὔταρκες καὶ τρῖβε ὡς κολλύριον, εἶτα ποιήσας τροχίσκους, ἐπὶ τῆς χρείας ἀνιεὶς ὀξυκράτῳ ἢ ὄξει χρῶ. μάλαγμα πρὸς κεφαλαλγίαν. ℞ ἰοῦ ξυστοῦ < δ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου < β΄. λεπίδος στομώματος δραχμὰς β΄. κιμωλίας δραχμὰς δ΄. χαλκίτεως δραχμὰς δ΄. κισσήρεως ὠμῆς δραχμὰς δ΄. τερμινθίνης γο α΄. κηροῦ < λζ S΄΄. ἐλαίου παλαιοῦ κυάθους β΄. τοῖς ξηροῖς λειοτάτοις τὰ τηκτὰ ἐπικαταχέων μάλασσε καὶ χρῶ. ἐὰν δὲ σκληρότερον δοκῇ εἶναι τὸ φάρμακον, ἐλαίῳ ἀμυγδαλίνῳ ἀναμάλασσε. ταῦτα μὲν ὁ Ἥρας πρὸς κεφαλαλγίαν ἔγραψε. χρῶνται δὲ αὐτοῖς ἔνιοι καὶ κατὰ τῶν ἡμικρανικῶν ἀλγημάτων, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις, ὅσα γέγραπται τοῖς προγεγραμμένοις ἀνδράσι πρὸς τὰς χρονιζούσας κεφαλαλγίας. οὐ μέντοι κατὰ παντὸς ἐκτείνουσι τοῦ μετώπου τὸ φάρμακον, ἀλλὰ κατὰ τοῦ πεπονθότος μορίου μόνον.

℞ Croci ʒ xv, atramenti futorii ʒ x, aluminis fciffi ʒ xiij, myrrhae ʒ iij, opii ʒ iij, omphacii ʒ iij, chalcitidis ʒ iij, gummi ʒ xv. Tritis omnibus vini Falerni aufteri quod fatis eft affunde et ut collyrium tere, indeque in paftillos omnia redige. Ufu vero expetente pofca aut aceto dilutis utere. *Malagma ad capitis dolorem.* ℞ Aeruginis rafilis ʒ iiij, aeris ufti ʒ ij, fquamae ftomomatis ʒ ij, cimoliae ʒ iiij, chalcitidis ʒ iiij, pumicis crudi ʒ iiij, terebinthinae ℥ j, cerae ʒ xxxvij, et dimidiam, olei veteris cyathos ij. Aridis tenuiffime tritis, liquabilia liquefacta affunde, emolli ac utere. Quod fi durius videatur medicamentum, oleo amygdalino emollito. Haec quidem medicamenta Heras ad capitis dolorem fcripfit. Utuntur autem eis quidam etiam ad hemicranicos dolores, quemadmodum etiam aliis medicamentis, quae praedicti viri ad inveteratos capitis dolores deftinaverunt. Non tamen per omnem frontem medicamentum extendunt, fed per affectam folum partem. Caeterum

ἐνὶ δὲ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων ἔθος ἦν χρήσασθαι πρὸς τὰς κεχρονισμένας ἡμικρανίας τῷδε τῷ φαρμάκῳ. ℞ πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς β'. κροκομάγματος δραχμὰς β'. εὐφορβίου < S''. χρῶ. λέλεκται δὲ περὶ τῆς εὐφορβίου δυνάμεως ἤδη μοι, διότι ταχέως ἐκλύεται. χρὴ τοίνυν ἐμβάλλειν εἰς τὰ τοιαῦτα φάρμακα τοῦ μὴ παλαιοῦ. λέλεκται δὲ καὶ ὡς τὸ μὲν πρόσφατον λευκότερόν ἐστιν, ἐπὶ δὲ τὸ ξανθότερον ἢ ὠχρότερον χρῶμα τρέπεται παλαιούμενον. ἐὰν δὲ μὴ πάνυ παλαιὸν ᾖ τὸ εὐφόρβιον, ἀλλὰ δυοῖν ἢ τριῶν ἐτῶν, διπλάσιον αὐτοῦ βάλλοις, τουτέστιν δραχμὴν μίαν. ὥσπερ δὲ τὸ εὐφόρβιον πρόσφατον χρὴ βάλλειν, οὕτω καὶ κόπρου περιστερᾶς < S'' τῶν ὀρεινῶν περιστερῶν, ἃς ἐν πύργοις τρέφουσιν ἑαυταῖς τὴν τροφὴν (187) πορίζούσας, οὐχ ὡς ἐν ταῖς πόλεσιν αἱ κατὰ τὴν οἰκίαν τρεφόμεναι. καὶ μέντοι καὶ τοῦ μέλανος τοῦ γραφικοῦ τὸ ἴσον ἐμβάλλεται τῇ τῶν περιστερῶν κόπρῳ, τουτέστιν < S'' τοῦ μέλανος, κἀνταῦθα τοῦ ἡμετέρου τοῦ Περγαμηνοῦ βαλλομένου, τούτῳ γὰρ ἐχρήσατο διὰ παντὸς ὁ διδάσκαλος. ἢ οὖν αὐτὸ ἐκεῖνο χρὴ βάλλειν

ex praeceptoribus noftris quispiam hoc medicamentum ad inveteratas hemicranias in ufu habebat. ℞ Piperis albi ʒ ij, crocomagmatis ʒ ij, euphorbii ʒ ß utere. Porro de euphorbii facultate jam mihi relatum eft, quod cito exolvatur, quare in ejusmodi medicamenta non vetus conjicere oportet. Dictum etiam recens albidius effe, quod vero inveteratum eft, flavioris aut pallidioris coloris reddi. Verum fi non valde vetus fit euphorbium, fed duorum aut trium annorum, duplum ejus adjicies, hoc eft ʒ i. Quemadmodum autem euphorbium recens conjiciendum eft, fic itidem ftercoris columbini drachmae dimidium, ex columbis montanis quas in turribus nutriunt fibi ipfis victum quaerentes, non velut quae in urbibus intra domos nutriuntur. At vero et atramenti fcriptorii aequa portio, hoc eft drachmae dimidium ad columbinum ftercus injicitur, atque ad hanc rem noftrum Pergamenum praeftat, eo enim femper praeceptor nofter utebatur. Aut igitur illud ipfum ex Pergamo atra-

τὸ ἐκ Περγάμου μέλαν, ἤ τι τῶν ἄριστα κατεσκευασμένων, καὶ μίξαντας ταῦτα πάντα φυρᾷν καὶ ἀναδεύειν ὄξει δριμυτάτῳ καὶ λειώσαντας ἐπαλείφειν τὸν κροταφίτην μῦν καὶ ὅλον τὸ ἥμισυ τοῦ μετώπου καὶ τὸ πεπονθὸς μέρος τῆς κεφαλῆς. ἕτερον φάρμακον οὐ μόνον ἡμικρανίας, ἀλλὰ καὶ πάσης κεφαλαλγίας κεχρονισμένης ἐπιχριόμενον, ἐκ μὲν ταῖς κεφαλαλγίαις κατὰ τοῦ μετώπου παντὸς, ἐν δὲ ταῖς ἡμικρανίαις κατὰ τοῦ ἡμίσεως μέρους τῆς κεφαλῆς τοῦ πεπονθότος. ♃ κρόκου δραχμὰς ε'. χαλκάνθους ∠ ι'. στυπτηρίας σχιστῆς δραχμὰς γ'. σμύρνης δραχμὰς γ'. ὀπίου δραχμὰς γ'. ὀμφακίου δραχμὰς γ'. κόμμεως δραχμὰς ιε'. λειώσας πάντα πρόσβαλλε οἴνου φαλερίνου καὶ λείου πάλιν ὡς κολλύριον, εἶτα ἀναπλάσας τροχίσκους ἐπὶ τῆς χρείας ἀνιεὶς ὀξυκράτῳ ἢ ὄξει καταχρίε. ἕτερον πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. ♃ σκαμμωνίας ∠ στ'. κρόκου δραχμὰς β'. κισσοῦ κόμης δραχμὰς στ'. θείου ἀπύρου δραχμὰς δ'. ἀνίσου σπέρματος δραχμὰς η'. σελίνου σπέρματος δραχμὰς η'. λειώσας ἐπιμελῶς ὠκίμου χυλῷ ἀνάπλασον. τοῦτο πλείονι [389] ῥοδίνῳ λυθὲν ἐπιβροχῇ

mentum injicere oportet, aut aliquod aliud optime praeparatum. Atque ita omnibus his mixtis et probe fubactis acetoque acerrimo imbutis ac dilutis temporis mufculus et dimidium frontis et affecta capitis pars illinenda eft. *Aliud medicamentum, quod non folum in hemicrania, fed et in omni inveterato capitis affectu illinitur, in cephalalgiis per omnem frontem, in hemicrania vero per mediam capitis partem affecta.* ♃ Croci ʒ v, atramenti futorii drach. decem, aluminis fciffi drach. iij, myrrhae drachmas tres, opii drachmas tres, chalciteos drachmas tres, omphacii drachmas tres, gummi drach. xv. Omnibus tritis vinum Falernum adjice et rurfus ut collyrium tere, deindeque in paftillos redige. Ufus vero tempore pofca dilutos aut aceto illine. *Aliud ad eosdem affectus.* ♃ Scammoniae drachmas fex, croci drachmas duas, comae hederae drachmas fex, fulfuris vivi drachmas quatuor, feminis anifi drachmas octo, feminis apii drachmas octo, diligenter trita cum ocimi fucco in paftillos cogito. Hoc medicamentum multo rofaceo

τῆς κεφαλῆς γίνεται τοὺς ληθαργικοὺς ὠφελοῦσα. ἕτερον φάρμακον οὐ μόνον ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἁρμόττον, ἀλλὰ καὶ τοὺς σκοτωματικοὺς ὠφελοῦν. ℞ πευκεδάνου ῥίζης ∠ δ΄. ἴρεως Ἰλλυρικῆς ∠ β΄. ἰοῦ ∠ α΄. ἀκόρου ∠ α΄. σφονδυλίου δραχμὰς δ΄. πεπέρεως μέλανος ∠ β΄ S″. καστορίου ∠ β΄ S″. ἑρπύλλου ∠ δ΄ S″. σμύρνης δραχμὰς β΄. δαφνίδων ἀριθμὸν λε΄. πηγάνου χλωροῦ ∠ η΄. ἡδυόσμου χλωροῦ δραχμὰς δ΄. ὀπίου ∠ α΄. ὄξει ἀναλαβὼν ποίει τροχίσκους. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ὄξει καὶ ῥοδίνῳ διεὶς κατάχριε, ἀναληφθὲν δὲ κηρωτῇ διὰ ῥοδίνου ὡς μάλαγμα ἐπιτίθεται. τροχίσκος οὐ μόνον τοὺς ἡμικρανίᾳ κάμνοντας ὠφελῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἰσχιαδικούς. ℞ θαψίας ∠ γ΄. εὐφορβίου ∠ δ΄. ὀποῦ Μηδικοῦ ∠ γ΄. σμύρνης ∠ α΄. ὀποπάνακος ∠ α΄. ὁμοῦ κόψας ἐπίπλασον, εἶτα ἐπὶ τῆς χρείας ὄξει ἀποτρίβων κατάχριε. ταῦτα μὲν σύνθετα φάρμακα. πολλάκις δὲ ἐχρησάμην αὐτοῖς, σχεδιάσας ἁπλῶς δι᾽ εὐφορβίου χρίσμα τι προσλαβὸν ὀλίγου κηροῦ, συστάσεως ἕνεκα. ἀρκεῖ δὲ εἰς λίτραν ἐλαίου ἤτοι Σαβίνου ἢ τινος αὐτῷ παραπλησίου γο γ΄. ἐμβάλλειν κηροῦ

diffolutum capitibus lethargicorum rigandis fit commodum. *Aliud medicamentum non iisdem conveniens, fed et vertiginofis auxiliare.* ℞ Radicis peucedani ʒ iiij, iridis Illyricae ʒ ij, aeruginis ʒ j, acori ʒ j, fpondylii ʒ iiij, piperis nigri ʒ ij ß, caftorii ʒ ij ß, ferpilli ʒ iiij ß, myrrhae ʒ ij, baccarum lauri numero xxxv, rutae viridis ʒ viij, menthae viridis ʒ iiij, opii ʒ j, aceto excipe et in paftillos redige. Ufu exigente aceto et rofaceo dilutos illine. Verum cerato rofaceo exceptum hoc pharmacum ut malagma imponitur. *Paftillus non folum hemicrania laborantibus commodus, fed et ifchiadicis auxiliaris.* ℞ Thapfiae ʒ iij, euphorbii ʒ iiij, laferis five fucci medici ʒ iij, myrrhae ʒ j, opopanacis ʒ j. Simul contufa in paftillos cogito, quos deinde ufus tempore aceto tritos illinito. Haec quidem compofita funt medicamenta. Saepe vero et ipfis ac fimpliciter euphorbii illitione ufus fum, exigua cera ad confiftentiam adjecta. Sufficit autem in libram olei, five Sabini five alterius ei propinqui, cerae quadrantem injicere et euphorbii ℥ j,

καὶ μίαν τοῦ εὐφορβίου καὶ τούτῳ καταχρίειν τὸ ἥμισυ μέρος τοῦ μετώπου, μετὰ τοῦ κροταφίτου δηλονότι μυός. ἐφ᾽ ὧν δ᾽ ἂν ὑπονοήσῃς ὑπὸ θερμῶν ἀτμῶν ἢ χυμῶν γίνεσθαι τὸ κατὰ τὴν ἡμικρανίαν ἄλγημα, μὴ πρόσφερε τὸ φάρμακον τοῦτο. τοῖς δὲ ὑπὸ ψυχρῶν αἰτίων ἐνοχλουμένοις ὠφελιμώτατόν ἐστιν, ὥσπερ πολλάκις ἅπαξ καταχρισθὲν πρὸ τοῦ βαλανείου ταχέως ἐξιᾶσθαι τὸ πάθος, ὡς μετὰ λουτρὸν ὑγιεῖς γίνεσθαι παντελῶς τοὺς κάμνοντας. ὀνίνησι δὲ τούτους καὶ εἰς τὸ οὖς ἐγχεόμενον ἔλαιον χλιαρὸν, ἐμβεβλημένου βραχέος εὐφορβίου εἰς λίτραν μίαν. τὸ βραχὺ τοῦτο ἥμισύ ἐστι γο, ὅταν εὔτονον τὸ εὐφόρβιον ᾖ. εἰ δὲ μὴ καὶ πλέον ἐμβάλλειν προσήκει. ἐπὶ δὲ τῶν εὐαισθήτων σωμάτων, κἂν ἔλασσον ἡμίσεως γο. βάλῃς ἄμεινον ποιήσεις.

atque ex hoc dimidiam frontis partem illinere una cum temporis videlicet mufculo. Caeterum in quibus fufpicionem habueris a calidis vaporibus aut humoribus hemicraniam fieri, in his ne admoveris hoc medicamentum, iis vero qui ob frigidas caufas infeftantur commodiffimum adeo eft, ut faepe femel ante balneum illitum quam citiffime affectionem perfanet, ut a balneo omnino fani aegri evadant. Juvat etiam hos, fi oleum tepidum in aurem infiilletur, modico euphorbio ad oleum injecto, nimirum ad libram olei unam, euphorbii uncia dimidia, fi validum euphorbium exiftat, fi vero non, etiam amplius injicere convenit. Verum in corporibus molli ac tenero fenfu praeditis, etiam fi minus quam dimidiam unciam injeceris melius res procedet.

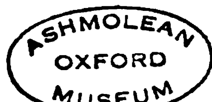
ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Γ.

Ed. Chart. XIII. [390] Ed. Bas. II. (187.)

Κεφ. α'. Ὤτων πόνοι γίνονται τινὲς μὲν διὰ ψύξιν, οὓς ἐν ὁδοιπορίαις καταπνευσθέντες ὑπὸ ἀνέμων ψυχρῶν ἴσχουσιν, ἔνιοι δὲ καὶ διὰ λουτρὰ ψυχρὰ καὶ διά τινα τῶν φαρμακωδῶν ὑδάτων, ἐν οἷς λούονται πολλάκις ἔνιοι τρυφῶντες, εἰσὶ δ' οἳ καὶ δι' ὠφέλειαν. γίνονται δὲ ὠτὸς ὀδύναι καὶ διὰ φλεγμονὴν, ποτὲ μὲν αὐτοῦ μόνου τοῦ κατὰ τὸν πόρον δέρματος, ποτὲ δὲ καὶ διὰ βάθους, ἡνίκα τὸ

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM SECVNDVM LOCOS LIBER III.

Cap. I. Aurium dolores aliqui ex frigiditate fiunt, quos sane in peregrinationibus a frigidis ventis perflati patiuntur, aliqui vero ex balneis frigidis et quibusdam medicatis aquis oboriuntur, in quibus quidam ob delicias lavant, quamquam sint qui et ob corporis commoditatem id faciant. Fiunt et auris dolores ex inflammatione, interdum quidem solius circa meatum cutis, interdum vero in

νεῦρον τὸ ἀκουστικὸν εἰς φλεγμονώδη διάθεσιν ἀφίκηται. καθ' ὃν δὲ λόγον ἡ φλεγμονὴ τείνουσα τὰ φλεγμαίνοντα μόρια τὴν ὀδύνην ἐργάζεται, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ πνεῦμα φυσῶδες οὐκ ἔχον διέξοδον ὀδυνηρὸν γίνεται. τῇ δὲ ἐκ τῶν ἔξωθεν ὑγρῶν δακνωδῶν ἐκπτώσει παραπλησίως ὀδυνῶσιν οἱ ἐν αὐτῷ τῷ σώματι γεννηθέντες ἰχῶρες.

[Περὶ τῶν ἀπὸ ψύξεως ὠταλγιῶν.] Τὰς μὲν οὖν ὑπὸ ψύξεως μόνης γινομένας ὀδύνας τὰ θερμαίνοντα θεραπεύει τάχιστα. καί τινας τῶν ἀγροίκων οἶδα διαγλύφοντάς τι τῶν μεγάλων κρομμύων, εἶτα πληροῦντας ἐλαίου καὶ θερμαίνοντας ἐν σποδιᾷ συμμέτρως, ἐγχέοντας τοῖς ὠσί. τινὰς δὲ ἐν ἐλαίῳ ζέοντας οὐ κρόμμυον μόνον, ἀλλὰ σκόροδον, εἶθ' οὕτως ἐγχέοντας. ἐγὼ δὲ εὐφορβίου παντελῶς [391] ὀλίγον ἐλαίῳ παλαιῷ πολλῷ μιγνὺς χρῶμαι, καθάπερ γε καὶ πεπέρεως ἀκριβέστατα λελειωμένου. τὰς γὰρ κατὰ ψύξιν ὠταλγίας τὰ οὕτω θερμαίνοντα μεγάλως ὀνίνησιν. ὠφελεῖ δὲ

profundum progreffa, quando videlicet nervus auditorius ad inflammatam affectionem pervenit. Qua vero ratione inflammatio partes inflammatas diftendens dolorem producit, juxta eundem modum etiam flatulentus fpiritus tranfitum non habens dolorem excitat. At vero confimilis dolor eft ex ferofis et faniofis humoribus in corpore aurium generatis ei, qui ex mordacium humorum illapfu forinfecus facto contingit.

[*De dolore auris ex frigidate.*] Dolores quidem igitur a fola frigiditate obortos calefacientia quam celerrime curant. Atque in hunc ufum quosdam rurales homines magnas caepas exculpere vidi, deinde oleo eas explere et in fervente cinere moderate calefacere, atque ita auribus infundere. Quosdam vero non caepas tantum, fed et allium in oleo contundere vel fervefacere, atque ita infundere vidi. Ego vero euphorbio omnino exiguo ad multum vetus oleum admixto utor, velut etiam pipere exquifitiffime trito, aurium enim dolores a frigiditate inductos ejusmodi calefacientia magnopere juvant. Prodeft etiam amaracinum oleum

αὐτοὺς καὶ τὸ ἀμαράκινον ἔλαιον ἐγχεόμενον καὶ ἡ ἀρίστη νάρδος καὶ τὸ καλούμενον Ῥωμαϊστὶ φουλίατόν τε καὶ σπικάτον. ὠφελεῖ δὲ καὶ τὸ Κομμαγηνόν. εἰ δὲ καὶ πήγανον ἑψήσεις ἐλαίῳ μὴ στύφοντι καὶ προσέτι λεπτομερεῖ, καθάπερ ἐστὶ τὸ Σαβῖνον, ὀνήσεις μεγάλως.

[Περὶ τῶν ἐξ ὕδατος φαρμακώδους ὠταλγιῶν.] Ὅταν δὲ ἐξ ὕδατος φαρμακώδους περιέχηταί τι κατὰ τὸν ἀκουστικὸν πόρον, συνεχῶς ἐγχεῖν ἔλαιον προσήκει, ἐκκλύζοντας αὐτὸ καὶ δι' ἐρίου μαλακοῦ σπογγίζοντας καὶ αὖθις ἐγχέοντας. παρηγορεῖ δὲ αὐτοὺς μεγάλως καὶ ὠοῦ τὸ λευκὸν, ᾧ καὶ πρὸς τὰς ὀφθαλμίας χρώμεθα, καὶ γάλα γυναικεῖον. εὔδηλον δὲ ὅτι πᾶν ὅ τι ἂν προσφέρηται θερμὸν εἶναι χρὴ μετρίως. ὠφελεῖ δὲ αὐτοὺς καὶ τὸ χήνειον στέαρ ἱκανῶς· ὠφελεῖ δὲ καὶ τὸ τῶν ἀλωπέκων.

[Περὶ τῆς διὰ φλεγμονὴν γινομένης ὠταλγίας.] Εἰ δὲ φλεγμονή τις εἴη, κάλλιστον πρὸς αὐτὴν φάρμακον ἐγχεόμενον νάρδινον μύρον μετὰ βραχυτάτου βασιλικοῦ καλουμένου φαρμάκου. προσαγορεύεται δὲ τοῦτο καὶ τετραφάρ-

eis infundi et optimam nardum et quod apud Romanos foliatum, itemque quod fpicatum appellatur, prodeft eis et Commagenum. Atque fi rutam quoque oleo non aftringenti ampliusque tenuium partium incoxeris, velut eft Sabinum, magnopere juveris.

[*De dolore auris ex aqua medicata.*] Quum vero ex aqua medicata quippiam circa auditorium meatum contineatur, oleum affidue infundere convenit, quo ipfum eluamus, deinde lana molli extergere rurfusque infundere. Magnifice autem eos mitigat ovi candidum, quo etiam ad lippitudines utimur, itemque lac muliebre. Manifeftum vero eft, quicquid adhibetur mediocriter calidum effe oportere. Plurimum juvantur quoque ex adipe anferino, atque item vulpino.

[*De dolore auris ex inflammatione oborto.*] Quod fi inflammatio adfit, optimum ad eam medicamentum unguentum nardinum cum exiguo bafilico appellato medicamento infunditur, idem etiam tetrapharmacum appellatur, et Com-

μακον· καὶ τὸ Κομμαγηνὸν δὲ ἐπιτήδειόν ἐστι. καὶ τὸ διὰ τῶν στεάτων φάρμακον, οὗ τὴν σύνθεσιν ὀλίγον ὕστερον γράψω. βιαζομένης δὲ τῆς ὀδύνης ἀναγκαῖόν ἐστι χρῆσθαι καὶ τοῖς ναρκῶσι μὲν αἴσθησιν, ὥσπερ καὶ τοῖς ἐπὶ κώλῳ καὶ νεφροῖς καὶ ὅλως ἅπαντα πάσχοντι μορίῳ σφοδρῶς ἀλγοῦσι. μίγνυται δὲ τοῦτο τῷ γυναικείῳ γάλακτι καὶ τῷ λευκῷ τοῦ ᾠοῦ, ἃ καὶ καθ' ἑαυτὰ πολ(188)λάκις ἥρμοσεν ὤτων φλεγμοναῖς. μίγνυται δὲ καὶ καστορίῳ τὸ ὄπιον καὶ χρὴ παρεσκευάσθαι τοῦτο πρὸ πολλοῦ μεμιγμένον, ἤτοι γε ἴσῳ κατὰ τὸν σταθμὸν ἢ διπλασίῳ τῷ καστορίῳ, πρὸς μὲν τὰς σφοδροτάτας ὀδύνας ἴσῳ, πρὸς δὲ τὰς ἐλάττονας διπλασίῳ. τὸ δὲ ὑγρὸν ἔστω τὸ ἐκ τοῦ γλεύκους ἕψημα, πολὺ γὰρ ἀνωδυνώτερον τοῦτο τῶν γλυκέων ἐστὶν οἴνων. εὐθέως οὖν ἀπ' ἀρχῆς ἀκριβῶς λεῖα τὰ εἰρημένα φάρμακα τούτῳ μιγνύσθω, τὸ μὲν καστόριον προλελειωμένον ἀκριβῶς, ὁ δὲ τῆς μήκωνος ὀπὸς ἐν αὐτῷ τῷ ἑψήματι λελυμένος, καὶ οὕτω μιχθέντα τὰ τρία λειούσθω καλῶς. εἶτα ἐπὶ τῆς χρήσεως ἀνιέσθω πάλιν ἑψήματι μέχρι τοσαύτης συστάσεως, ὡς ἐγ-

magenum quoque aptum eſt, et ex adipibus medicamentum, cujus compoſitionem paulo poſt deſcribam. Cogente vero dolore neceſſarium eſt etiam iis quae ſenſum ſtupefaciunt uti, quemadmodum etiam in iis, qui colum aut renes aut quamcunque tandem partem affecti vehementi dolore affliguntur, facere conſuevimus. Miſcetur autem opium muliebri lacti et ovi candido, quae ipſa et per ſe ſaepe aurium inflammationibus profuere, miſcetur et caſtorio opium. Verum multo ante uſum tempore, ſive pari pondere ſive duplo, caſtorio admiſceatur, praeparatum id eſſe convenit et miſcetur quidem in vehementiſſimis doloribus pari, in minoribus vero duplo. Liquor vero, quo haec diluuntur, ex muſto ſapa ſit: multo enim magis quam dulcia vina dolorem haec ſedat. Statim itaque in principio praedicta medicamenta diligenter trita cum ſapa miſceantur, caſtorium quidem diligenter prius tritum et laevigatum, papaveris vero ſuccus ipſa ſapa diſſolutus, atque ita haec tria mixta probe laevigantur. Deinde vero uſu poſtulante rurſus ſapa

Ed. Chart. XIII. [391. 392] Ed. Bas. II. (188)

χεῖσθαι δύνασθαι διὰ τῶν καλουμένων ὠτεγχύτων, ἐπὶ λύχνῳ χλιανθέντων. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγχέω τοῖς περιωδυνοῦσιν οὐδὲν φάρμακον, οὐδ' ἐκμάττω δι' ἐρίου, τῇ πείρᾳ τοῦτο διδαχθεὶς, ὡς ἄμεινόν ἐστι μηδ' ὅλως ψαύειν τοῦ πόρου τοῦ ἀκουστικοῦ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ὀδύνης. ἀλλὰ διὰ μηλωτίδος ἀμφιεσθείσης ἐρίῳ μαλακωτάτῳ πυριῶ τε τοὺς περιωδυνῶντας, ἐμβάλλω τε τὸ φάρμακον ὡδί πως ἑτοιμασθὲν, κεχλιασμένον ἐν ὠτεγχύτῃ μετρίως οὕτως, ὡς πυνθανομένων ἡμῶν τοῦ κάμνοντος, εἰ χλιαρὸν αὐτῷ φαίνοιτο καὶ εἰ ἔτι δύναται φέρειν αὐτὸ, θερμότερον γενόμενον μέχρι τοσούτου προσάγειν τὴν θερμασίαν, ὡς μηδέπω λυπεῖν. βάπτων οὖν εἰς τὸ οὕτω παρεσκευασμένον φάρμακον τὴν μηλωτίδα κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πόρου μετρίως ἐπιτιθεὶς, ἀποῤῥεῖν εἰς τὸ βάθος ἐπίτρεπε καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν αὖθις καὶ αὖθις καὶ πολλάκις βάπτων τὸ αὐτὸ τοῦτο ποίει, μηδένα διαλείπων χρόνον. εὔδηλον δ' ὅτι τούτου γινομένου πάντως τι καὶ ἀποῤῥυήσεται πρὸς τοὐκτὸς πληρωθέντος ὅλου [392] τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου. τοῦτο τοίνυν δέχου μετρίως, καθ' ὅσον

diluantur in ejusmodi consistantiam, ut per aurifusoria specilla ad lucernam tepefacta infundi possint. Verum ego nullum medicamentum dolore vexatis infundo, neque etiam per lanam instillo, utpote qui experientia edoctus sim quod praestat neque omnino contingere doloris tempore auditorium meatum, sed per auriculare specillum lana mollissima obvolutum dolore vexatos foveo, et medicamentum ita moderato tempore in aurifusorio specillo praeparatum injicio, ut interrogato per nos aegro, num tepidum ei videatur et num calidius ipsum ferre possit, ad tantam caliditatem procedam, ut nihil amplius offendat. Tinctum itaque in hoc modo praeparato medicamento specillum ad principium meatus moderate imponito et in altum defluere ex eo medicamentum permittito, et postea iterum iterumque et saepius tingito, idemque facito nullo tempore intermisso. Palam est autem quum hoc fit, etiam foris omnino aliquid effluxurum esse, expleto nimirum toto auditorio meatu; hoc igitur quantum possibile est moderate excipe, nec aurem

οἷόν τε μὴ ψαύων τοῦ ὠτός. ἐπειδὰν δὲ καλῶς πυριάσῃς, ἐάσας τὸν πόρον, ὃς ἐπληρώθη τοῦ φαρμάκου, μαλακὸν ἐπίθες ἔξωθεν ἔριον αὐτῷ τε τῷ στόματι τοῦ πόρου καὶ μετὰ τοῦτο παντὶ τῷ ὠτί. καὶ ἐὰν δεήσῃ πυριάσαι πάλιν, ἀτρέμα βαστάξας τὸ ἀντεπικείμενον ἔξωθεν ἔριον αὖθις ὁμοίως πυρία φυλαττόμενος ὡς οἷόν τε μηδ' ἄλλου τινὸς μέρους τοῦ ὠτὸς ἅψασθαι. καὶ τούτῳ γε πρόσεχε τὸν νοῦν ὡς μεγίστῳ παραγγέλματι τῆς τῶν ὤτων ἐπιμελείας. ἡ πυρία δέ σοι γινέσθω, καθὰ προείρηται, διὰ τῶν ἀνωδύνων, ἅπερ ἐστὶ τό τε κάλλιστον νάρδινον μύρον, ἔχον ὀλίγιστον ἐν αὐτῷ τοῦ τετραφαρμάκου, καὶ μετὰ τοῦτο τὸ Κομμαγηνόν τε καὶ Σούσινον καὶ τὰ πολυτελῆ μύρα τῶν πλουσίων γυναικῶν, ἃ καλοῦσιν αὗται σπικάτα καὶ φουλιάτα. ἔστι δὲ παχύτερα ἢ ὥστε ἐγχεῖσθαι. λύειν οὖν αὐτὰ διά τε τοῦ ναρδίνου μύρου καί, εἰ θέρος εἴη καὶ θερμασίας αἴσθησις τῷ κάμνοντι, κατὰ τὸ φλεγμαῖνον οὖς διὰ ῥοδίνου καλοῦ, μὴ παρόντος δὲ τούτου, δι' ἀμυγδαλίνου. μέμνησο δ' ὅτι καλὸν ἀεὶ λέγω

contingas. Poſtquam vero probe ſoveris, meatum medicamento expletum ſinito et mollem lanam forinſecus tum meatus oſculo tum univerſae auri imponito, atque ubi rurſus fomenta adhibere oportebit, incumbentem foris lanam leniter tollito, rurſusque ſimiliter foveto quantum poſſibile fuerit, diligenter cavens ne vel auditorium meatum vel aliam quampiam auris partem attingas. Ad hoc vero praeceptum maxime animum advertas, utpote quod omnium potiſſimum ſit in aurium curatione. Fomenta vero fiant per ea quae, velut dictum eſt, dolorem ſedant, quale eſt optimum nardinum unguentum pauciſſimo in eo tetrapharmaco diſſoluto. Deinde etiam Commagenum et Suſinum et pretioſa divitum muliercularum unguenta, quae ipſae ſpicata et foliata appellant. Sunt autem ſpiſſiora quam ut infundi queant, quapropter per nardinum unguentum ea diſſolvere oportet, et aeſtatis tempore et ſi coloris ſenſus aegrum circa inflammatam aurem infeſtet, per roſaceum bonum: aut ſi hoc non adſit, amygdalinum. Memineris autem quod bonum ſemper

ῥόδινον, ἐν ᾧ πλεῖστα μὲν ἀποβέβρεκται ῥόδα, τὰ δὲ ἔλαιον, ἐν ᾧ ταῦτα ἀποβέβρεκται τῶν ὠμοτριβῶν καλουμένων ἔστω, εἰ οἷόν τε, χωρὶς ἁλῶν ἐσκευασμένον, οὐδενὸς ἄλλου προσεμβεβλημένου τοῖς ῥόδοις, καθάπερ οἱ τὰ στύμματα προσεμβάλλοντες ποιοῦσιν, ἕνεκα τοῦ πολλῷ χρόνῳ διαμεῖναι τὸ ῥόδινον εὐῶδες.

[Περὶ τῶν ἐπὶ πνεύματι φυσώδει ἢ παχέσι καὶ γλίσχροις χυμοῖς ὠταλγιῶν.] Εἰ δὲ καὶ πνεῦμα φυσῶδες ἤ τινα παχὺν ἢ γλίσχρον χυμὸν, οὐκ ἔχοντα διέξοδον, ἐγκατακεκλεῖσθαι στοχάσαιο καὶ τῶν ἐκφραττόντων τι φαρμάκων μίγνυε. τεχνικὸς γὰρ στοχασμός σοι γένοιτο τῶν τοιούτων αἰτίων τοῦ πόνου τά τε προηγησάμενα καὶ τὰ παρόντα πυθομένῳ. ψύξεως μὲν γὰρ προηγησαμένης τὸ φυσῶδες ἀθροίζεται πνεῦμα, βάρους δὲ κεφαλῆς ἐδεσμάτων τε φλεγματωδῶν καὶ κακοχύμων οἱ ψυχροὶ καὶ παχεῖς χυμοί. τούτοις γὰρ ἐπιγενομένης ψύξεως αἱ ὀδύναι συμβαίνουσι τῶν πρότερον διαπνεομένων ἐπισχεθέντων διὰ τὴν πύκνωσιν. ἐπὶ τούτων οὖν

rofaceum dico, in quo plurimae rofae maceratae funt, verum oleum, in quo hae macerantur, omphacinum fit ex crudis olivis et nec dum penitus maturis expreffum, citra falis additionem praeparatum. Imo neque etiam aliud quicquam ad rofas conjiciatur, quemadmodum illi faciunt, qui fpiffamenta addunt, quo videlicet per multum tempus ipfum rofaceum odoratum permaneat.

[*De dolore auris ex flatulento fpiritu aut craffis et vifcofis humoribus.*] Si vero flatum ventofum ac craffum aliquem et vifcofum humorem, qui tranfitum non habeat, inclufum effe conjeceris, etiam medicamentis ab obftructione liberantibus quippiam admifce. Artificiofa enim conjectura caufarum dolorem efficientium tibi continget, fi tum praegreffa tum praefentia percunctatus fueris. Frigiditate enim antegreffa flatus ventofus congeritur, gravitate vero capitis cibisque pituitofis et mali fucci frigidi et craffi humores. His enim fi frigiditas accedat, dolores contingunt, eis nimirum, quae prius diffiabantur, propter denfitatem in-

ὁ ἀφρὸς τοῦ νίτρου καὶ τὸ νίτρον αὐτὸ τὸ μαλακὸν, ἀφρόνιτρόν τε τὸ τοιοῦτον καὶ τὸ καλούμενον ἀμυγδάλινον ἔλαιον εὐλόγως μίγνυται τοῖς ὠτικοῖς φαρμάκοις. ἐκ τούτου τοῦ γένους ἐστὶν ὅ τε λευκὸς καὶ ὁ μέλας ἐλλέβορος καὶ τὸ στρουθίον, ἀμύγδαλά τε τὰ πικρὰ καὶ τῶν τριῶν ἀριστολοχιῶν ἣν ἂν ἔχοις, ἥ τε Ἰλλυρικὴ ἶρις. εἰ δὲ καὶ τὸ κιννάμωμον ἔχοις, ἐμβαλεῖς καὶ τούτου, μὴ παρόντος δὲ αὐτοῦ, κασσίαν τήν τε ζίγιρ καλουμένην καὶ τὴν μοτώδη καὶ τὸ καρπήσιον, ὃ πλεῖστον μέν ἐστιν ἐν Σίδῃ τῆς Παμφυλίας καὶ διὰ τοῦτο εὐωνότατον πιπράσκεται. Κόϊντος δὲ ὁπότε ἀποροίη κινναμώμου, τοῦτο ἐπέβαλλεν ἀντ᾽ αὐτοῦ διπλάσιον, ὥσπερ ἔνιοι τὴν κασσίαν. ἐκφρακτικὰ δὲ τῶν ἐν τοῖς ὠσὶ πόρων εἰσὶ καὶ τὰ τοὺς ἐν τοῖς νεφροῖς λίθους θρύπτοντα καὶ πᾶν εἴ τι λεπτομερὲς ἄνευ δήξεως, ὅπως μὴ παροξύνῃ τὴν ὀδύνην. ἐν οἷς ἐστι καὶ σικύου τοῦ ἀγρίου ἡ ῥίζα καὶ βρυωνίας καὶ ἄρου καὶ δρακοντίου καὶ κενταυρίου καὶ πολίου καὶ ὅλως τῶν πικρῶν ἁπάντων. ἀδήκτως γὰρ καὶ ἀλύπως ἐκκαθαίρει ταῦτα τοὺς πόρους, διαῤῥύπτει τε

clufis et retentis. In his igitur fpuma nitri et nitrum ipfum molle ejusmodíque aphronitrum et oleum amygdalinum appellatum rationabiliter in auricularia medicamenta mifcentur. Ex hoc genere album item ac nigrum veratrum eft et ftruthium ac amygdalae amarae et ex tribus ariftolochiis quaecunque fuerit ad manum et iris Illyrica. Injicies autem et cinnamomum, fi habueris, aut cafiam, illo non praefente, tum eam quae zigir, tum quae motodes appellatur, item carpefium, quod plurimum in Sida Pamphyliae nafcitur et ob id viliffimo pretio venditur. Quintus fane, quum cinnamomi inopia effet, carpefium pro ipfo injecit duplo pondere, velut aliqui ejus loco cafiam. Caeterum aurium meatus ab obftructione liberant etiam quae lapides in renibus atterunt, omniaque infuper tenuium partium citra mordacitatem, ut ne dolorem exacerbent. Ex quorum numero eft etiam cucumeris filveftris radix, itemque bryoniae et ari et dracunculi ac centaureae et polii et omnino omnium amarorum citra mordacitatem, namque et absque moleftia

καὶ διατέμνει τὰ ἐμπεφραγμένα. διὰ τοῦτο δὲ γράφω πολλὰ παραδείγματα τῶν τοιούτων, καίτοι γε ἐν τοῖς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τῆς δυνάμεως εἰρηκὼς πάντα, διότι βούλομαι κατὰ πάντα τόπον τῆς γῆς εὐπορεῖν ἡμᾶς βοηθη-[393]μάτων, ἔχοντας πρόχειρον αὐτῶν τὴν μνήμην. ἄλλα γὰρ ἐν ἄλλοις χωρίοις πλεονάζει τε καὶ βελτίω τῶν ἐν ἑτέροις γινομένων ἐστίν. ἐπεί τοι τό γε διὰ τῶν στεάτων ἀρκέσει σοι σύνθετον φάρμακον ἔκ τε τῶν ἁπλῶν, ὅσα μικρῷ πρόσθεν διῆλθον ὀδύνης πραϋντικά. θαυμάσαι δέ ἐστι τῶν ἰατρῶν, ὅσοι χωρὶς διορισμοῦ πρὸς ὀδύνας ὤτων ἔγραψάν τινα φάρμακα. τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ ψύξεως ὀδυνώμενα τάχιστα θεραπεύεται διὰ τῶν θερμαινόντων. ἐὰν δὲ ὑπὸ δριμύτητος δακνώδους ἢ φλεγμονῆς σφυγματώδους ἡ ὀδύνη γίνηται, μεγίστη βλάβη συμπίπτει τοιούτων προσαχθέντων φαρμάκων. αἱ μέντοι μέτριαι φλεγμοναὶ καὶ μὴ σφυγματώδεις καὶ διὰ τῶν τοιούτων θεραπεύονται φαρμάκων, ὁποῖόν ἐστιν ὄξος μετὰ ῥοδίνου χλιανθὲν, ἀναμιχθέντων ἀμφοῖν ἀκριβῶς. οὕτω δὲ καὶ γλαύκιον, ἐπ᾽ ἀκόνης ἰατρικῆς ἀποτριβόμενον μετ᾽

expurgant haec meatus, disjiciuntque et incidunt obturata. Verum ob id multa hujusmodi exempla fcribo, quamvis fane omnia in libris de fimplicium medicamentorum facultatibus retulerim, quod videlicet omnibus terrae locis remediis vos abundare volo, ut ipforum memoriam in promptu habeatis. Alia enim in aliis regionibus abundant et meliora iis quae alibi nafcuntur exiftunt. Alioqui fane ex adipibus compofitum medicamentum tibi fufficiet et ex fimplicibus quaecunque paulo ante recenfui doloris mitigativa. Mirari porro fubit medicos, qui citra diftinctionem ad aurium dolores medicamenta quaedam confcripferunt. Quae etenim a frigiditate dolent per calefacientia celerrime curantur, fi vero a mordaci acredine aut a pulfatili inflammatione dolor fiat, maximum detrimentum continget, fi ejusmodi medicamenta adhibeantur. Atqui moderatae inflammationes et non pulfatiles etiam per ejusmodi medicamenta curantur, quale eft acetum cum rofaceo tepefactum, utrisque diligenter fimul commixtis. Sic etiam glaucium in cote

ὄξους ὀνίνησι τὰς ἐπὶ φλεγμονῆς βραχείας ὀδύνας. ἄμεινον δὲ τὸν ἐκ τοῦ γλαυκίου προκατεσκευασμένον τροχίσκον ἔχειν, πολυχρηστότατον φάρμακον, ὅστις γίνεται λειωθέντος ἀκριβῶς τοῦ γλαυκίου δι' ὕδατος ὀμβρίου, κἄπειτα ξηρανθέντος τε καὶ ἀναπλασθέντος. ἐὰν δὲ ψαθυρώτερον ᾖ, ὡς ἀναπλάττεσθαι φαίνηται, μίξεις αὐτῇ κόμμεως ὀλίγον. ἀρκεῖ δὲ δωδέκατον ἢ πεντεκαιδέκατον εἶναι μέρος αὐτοῦ τοῦ γλαυκίου. καὶ τὰ διὰ γλαυκίου δὲ κολλύρια κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀποτριβόμενα δι' ὄξους ὀνίνησιν ἐνσταζόμενα τοῖς ὠσὶ, καὶ τούτων οὐδὲν ἧττον τὰ διὰ κρόκου. ταῦτα μὲν οὖν εἰσιν ὀδύνης τε καὶ φλεγμονῆς ἰάματα· περὶ δὲ τῶν ἄλλων διαθέσεων τῶν ἐν τοῖς ὠσὶν γινομένων ἃ διὰ τῆς ἐμῆς ἐμπειρίας ἔκρινα διελθὼν, οὕτως ἐπὶ τὰ τοῖς πρὸ ἐμοῦ γεγραμμένα καταβήσομαι.

(189) [*Περὶ τῶν ἐν τοῖς ὠσὶν ἑλκῶν.*] Ὅσα μὲν πρόσφατα τό τε γλαύκιον ἀποθεραπεύει, μόνον ἀποτριβόμενον μετ' ὄξους, ὡς ἀρτίως εἴρηται, καὶ τὰ δι' αὐτοῦ κολλύρια πάντα καὶ τὰ διάκροκά τε καὶ τὰ διάῤῥοδα καλούμενα

medica cum aceto tritum moderatis inflammationis doloribus prodest. Praestet autem pastillum ex glaucio multae sane utilitatis medicamentum prius praeparatum habere, qui fit ex glaucio probe cum aqua pluviali trito, deinde in pastillum redacto et exiccato. Si vero fragilius videatur glaucium quam ut in pastillos formari possit, parum gummi ei addes, sufficit autem id duodecimam aut quintam et decimam glaucii partem esse. Quin et collyria ex glaucio eodem modo cum aceto trita eis prosunt auribus instillata, atque his nihilominus collyria ex croco. Haec quidem igitur sunt doloris et inflammationis remedia. Caeterum de aliis affectibus, qui in auribus oboriuntur, ubi medicamenta quae per experientiam cognovi recensuero, ita deinde ad ea quae a prioribus medicis scripta sunt transibo.

[*De ulceribus aurium.*] Ulcera aurium recentia tum glaucium solum cum aceto tritum, ut jam dictum est, curat tum collyria ex eo omnia et collyria ex croco et ex rosis

παρὰ τῶν ἰατρῶν, ὥσπερ καὶ τὸ τοῦ Νείλου, θεραπεύει δὲ καὶ τὸ τοῦ Δαμοκράτους διάσμυρνον. τὰ δὲ πυοῤῥοοῦντα χωρὶς ὀδύνης, ὅσα μὲν μετρίως τοῦτο πάσχει, διὰ τῶν αὐτῶν θεραπεύεται, τὰ δὲ ἰσχυρῶς διὰ τῶν τοιούτων, ὁποῖός ἐστιν ὁ Ἀνδρώνειος τροχίσκος καὶ ὁ τοῦ Μούσα, μεθ' ἑψήματος καὶ ὀλίγου ὄξους ἀνιέμενος, ὧν ἡ ποικιλία τῆς συνθέσεως αὖθις εἰρήσεται. νικωμένων δὲ καὶ τούτων σκωρίαν σιδήρου μετ' ὄξους δριμυτάτου λειώσας ἐπιπλεῖστον πολλαῖς ἡμέραις ἐν ἡλίῳ θαῤῥῶν χρῶ, εἰ καὶ παράλογον εἶναι δοκεῖ τῶν δριμυτάτων φαρμάκων ἀνέχεσθαι τὸ οὖς, ὃ μικρὸν ἔμπροσθεν εἶπον, οὐδὲν δὲ τῶν μαλακωτάτων ἐγχεομένων ἀλύπως ὑπομένειν τὴν πρόπτωσιν, ἀλλὰ καὶ ταῦτα φαίνεσθαι πλήττοντα.

[Περὶ δυσηκοΐων καὶ ἤχων.] Λείποιτ' ἂν οὖν ἔτι περὶ δυσηκοΐας τε καὶ ἤχων διελθεῖν, οὐδὲν κοινωνούντων ἀλγήμασί τε καὶ ἑλκώσεσι, περὶ ὧν ἑξῆς ἐρῶ τὰς ἐπαινουμένας μεγάλας ὑπὸ τῶν ἐνδόξων ἰατρῶν πρότερον διελθὼν ὠτι-

medicis appellata, velut etiam quod Nilo infcribitur. Curat item ea Damocratis collyrium ex myrrha. Quae vero pure manant citra dolorem atque id moderate patiuntur, per eadem curantur. Verum quae fortiter affliguntur per ejusmodi qualis eft paftillus Andronius et paftillus Mufae, cum fapa et exiguo aceto dilutus. In quibus componendis varietas rurfus dicetur. Ubi vero et haec a malo vincantur, recrementa ferri ad plurimos dies in fole cum acerrimo aceto trita et laevigata confidenter utere, etiam fi praeter rationem videatur aurem acerrima medicamenta fuftinere poffe, quam paulo ante dixi neque molliffimorum infuforum admotionem et allapfum citra moleftiam fuftinere, fed et haec ipfa offendere ipfam videri.

[*De audiendi difficultate et de fonitu aurium.*] Reftat itaque adhuc de audiendi difficultate et de fono aurium differere, quae nihil cum doloribus et ulceribus commune habent. De quibus deinceps dicam, ubi prius compofitiones auriculares a celeberrimis medicis magnifice laudatas re-

-κὰς δυνάμεις, καθ' ὅντινα λόγον συνετέθησαν. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῆς ὑφ' Ἡρα γεγραμμένης.

[394] [Ὠτικὴ, ὡς Ἡρας.] Ἡρας μὲν οὖν οὕτως ἔγραψεν. ὠτικὴ πρὸς πᾶν ἄλγημα καὶ πᾶν ἕλκος. ταύτῃ ἐχρησάμην ἐπί τινος πυρέσσοντος καὶ παρακόπτοντος διὰ τὰ ἀλγήματα καὶ ἐποίησε δαιμονίως. ♃ σμύρνης < α΄. λιβάνου < γ΄. οἱ δὲ < ζ΄. ἀφρονίτρου < γ΄. κρόκου δραχμὰς δ΄. οἱ δὲ < α΄. μηκωνείου < γ΄. χαλβάνης < β΄. ἀμύγδαλα πικρὰ λελεπισμένα κ΄. ἀναλάμβανε ὄξει, ἐπὶ δὲ τῆς χρείας περιωδυνίας μὴ οὔσης, ῥοδίνῳ διεὶς ἔνσταζε, δυσηκοΐας δὲ οὔσης, ὄξει διεὶς. Ἡρας μὲν οὖν ἓν τοῦτο ἠρκέσθη γράψαι φάρμακον ἀλγήματός τε παντὸς ἴαμα καὶ ἕλκους ὤτων· ἐγὼ δὲ τὰς μὲν ὀδύνας τῇ τε διὰ τῶν στεάτων, ὡς εἴρηκα, γινομένῃ θάλψει καὶ τῷ ναρδίνῳ μύρῳ μετὰ τοῦ τετραφαρμάκου πραΰνεσθαί φημι, σὺν τῷ καὶ τὰς διαθέσεις αὐτὰς ὠφελεῖσθαι, καθάπερ γε καὶ ᾠοῦ τῷ λευκῷ καὶ γάλακτι γυναικείῳ. πραΰνεσθαι δὲ μόνον ἄνευ τοῦ τὰς διαθέσεις ὠφελεῖσθαι διὰ τοῦ μηκωνείου, κατὰ δέ τι συμβεβηκὸς οὐ πρώτως

cenfuero, juxta quam rationem eas compofuerint tandem illi, initio ab ea quam Heras fcripfit fumpto.

[*Compofitio auricularis Herae.*] Heras quidem igitur ita fcripfit. *Compofitio auricularis ad omnem dolorem omneque ulcus, hac in febriente quodam ufus fum et ob dolores delirante, et feliciter fucceffit.* ♃ Myrrhae ʒ j, thuris ʒ iij, alii vij, fpumae nitri ʒ iii, croci ʒ iv, alii i, fucci papaveris ʒ iii. Galbani ʒ ii, amygdalas amaras delibratas xx, aceto excipito. Ufus vero tempore, fi quidem dolor adfit, rofaceo diluta inftillato, fi vero audiendi difficultas adfit, aceto. Heras itaque unum hoc medicamentum fcribere contentus fuit, ad omnem dolorem ac aurium exulcerationem remedium. Ego vero dolores per medicamentum ex adipibus conftans et per nardinum unguentum tetrapharmaco admixto leniri dico, unaque et affectus ipfos juvari, velut etiam ovi candido et lacte muliebri, per papaveris vero fuccum mitigari folum dolores, nihilque juvari affectus. Verum per accidens non primario etiam affectus

εἴποι τις ἂν καὶ τὰς διαθέσεις ὀνίνασθαι. παυσαμένης γὰρ τῆς ὀδύνης καὶ ὕπνων γινομένων ἡ φύσις πέττει τὰς τὴν ὀδύνην ἐργαζομένας διαθέσεις. τὰ δὲ ἕλκη τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν ἐθεράπευσα διὰ παντὸς τῷ γλαυκίῳ δι' ὄξους, ὥσπερ γε μετὰ ῥεύματος ἢ πύου τοῖς τροχίσκοις, ἀπὸ τῶν πρᾳοτέρων ἀρχόμενος, ὁποῖός ἐστιν ὁ Πολυείδου καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Ἀνδρώνειος καὶ μετ' ἐκεῖνον ὁ καλούμενος Βιθυνὸς, ᾧ παραπλήσιός ἐστιν ὁ ἐμὸς, τουτέστιν ὁ διὰ χάρτου κεκαυμένης, ὡς δὲ ἐγὼ νομίζω, καὶ βελτίων. γίνεται δὲ οὐκ ἀεὶ χρεία πάντων, ἀλλ' ἀρκεῖ τοὐπίπαν εἷς, ἐὰν ἐπίστηταί τις αὐτῷ χρῆσθαι, ποτὲ μὲν διὰ σιραίου λύων, ὁπόταν βούληται πρᾳότερον ἐργάσασθαι τὸ φάρμακον, αὖθις δὲ δι' οἴνου γλυκέος, εἶτα δι' ὄξους μὴ δριμέος, εἶτα διὰ τοῦ δριμέος, ἐπὶ τέλει δὲ διὰ τοῦ δριμυτάτου. διὸ καὶ διὰ τῆς τοιαύτης μίξεως ἄλλοτε ἄλλης γινομένης ἐκλύειν δυνάμενος τὸ σφοδρὸν τοῦ φαρμάκου τὸ ἰσχυρότατον σκευάσας μόνον, ἔχειν δυνήσῃ. θαυμάσαι δὲ ἔστιν, ὡς ἔφην, τῶν πλείστων ἰατρῶν

inde opem fentire quis dicere poffit, fedato enim dolore et fomno confequente natura affectus dolorem efficientes concoquit. Caeterum ulcera in auribus omnino cum glaucino ex aceto curavi, quemadmodum etiam quae cum fluxione aut purulentia confiftunt, per paftillos a mitioribus aufpicatus, qualis eft Polyidae et poft eum Andronius et ab illo Bithynus appellatus, cui fimilis eft meus, hoc eft ex charta ufta conftans et, velut ego judico, eo etiam praeftantior. Minime vero femper omnium ufu opus habemus, fed fufficit omnino unus, fi quis uti norit, aliquando quidem per fapam diluto, fiquidem mitius reddere medicamentum velit, et rurfus per vinum dulce, deinde per acetum non acre, deinde etiam per acre, ac poftremo per longe acerrimum. Quapropter quum per ejusmodi mixturam alias aliter parabilem hujuscemodi medicamenti vehementiam exolvere poffis, fortiffimum tantum praeparatum habere poteris. Verum mirari rite, velut dixi, licet plerosque medicos, qui citra difcrimen omnigena aurium doloris medi-

ὠταλγίας φάρμακα γραψάντων πάμπολλα χωρὶς διορισμῶν, ἐφεξῆς ἀλλήλων ἐναντιωτάτας ἔχοντα δυνάμεις· οἷον εὐθέως, ἀπὸ γάρ τοι τῶν παλαιοτέρων ἄρξασθαι κάλλιον, Ἀπολλώνιος ὁ Ἡροφίλειος ἐν τῇ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων γραφῇ κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου κεφαλαλγίας ἰάματα γράφων, πρῶτα μὲν πάντων ἔταξε τὰ δι᾽ ἔγκαυσιν, εἶτ᾽ ἐφεξῆς δεύτερα τὰ διὰ ψύξιν, εἶτ᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ τὰ διὰ μέθης τε καὶ ἀκρατοποσίης· αὐτὸς γὰρ οὕτως ὠνόμασε· τέταρτα δὲ τὰ διὰ πληγὴν ἢ πτῶμα, τελευταῖα δ᾽, ὡς αὐτὸς προὔγραψε, πρὸς τὰς τῶν κροτάφων ἀλγηδόνας καὶ τοὺς πόνους ὅλους τῆς κεφαλῆς τοὺς χωρὶς φανερᾶς αἰτίας γινομένους. ἐπὶ δὲ τῆς τῶν ὤτων ὀδύνης οὐδένα προσέθηκε διορισμὸν, ἀλλ᾽ ἁπλῶς προγράψας πρὸς ὠταλγίαν ἑξῆς καταλέγει φάρμακα τὰ μὲν θερμαίνοντα, τὰ δὲ ψύχοντα, καὶ τὰ μὲν ὑγραίνοντα, τὰ δὲ ξηραίνοντα, καὶ κατὰ τὰς δευτέρας δυνάμεις τε καὶ ποιότητας τὰ μὲν αὐξηρὰ, τὰ δὲ στρυφνὰ, τὰ δὲ πικρὰ, τὰ δὲ δριμέα, τὰ δ᾽ ὀξέα, τὰ δ᾽ ἁλυκὰ, καὶ πρὸς

camenta confcripferunt eaque commifcuerunt, in unum ordinem redacta quae vel maxime contrarias habent vires. Quemadmodum ftatim, a veteribus enim aufpicari praeftat, Apollonius Herophili fectator in parabilium medicamentorum defcriptione in principio quidem libri capitis doloris remedia fcribens primum omnium ea, quae ex ardore oborto conveniunt locavit, deinde confequenter ea quae dolori congruunt ex frigiditate, deinde ea quae ex ebrietate et meri potu oborto medentur, fic enim ipfe appellavit. Quarto loco ea quae plagae aut cafui dolores capitis inducentibus adhibenda funt fubjecit. Et poftremum juxta illius praefcriptum ea, quae ad temporum et totius capitis dolores citra manifeftam caufam obortos conducunt. Verum in aurium dolore nullam omnino appofuit diftinctionem, fed fimpliciter ad aurium dolores titulo praefcripto, deinceps medicamenta recenfet, aliqua calefacientia, aliqua refrigerantia, quaedam humectantia, quaedam reficcantia, et juxta fecundas facultates ac qualitates, auftera, amara, acria, acida, falfa, et ad haec infuper alia difcutientia, alia aftrin-

τούτοις ἔτι τὰ μὲν διαφοροῦντα, τὰ δὲ σφίγγοντά τε καὶ συνάγοντα καὶ ἀποκρουόμενα τὰς ἐπιῤῥοάς· τὰ δ' ἑλκτικὰ τῶν ἐν βάθει, καὶ τὰ μὲν ἐκφρακτικὰ, τὰ δὲ ῥυπτικὰ, τὰ δὲ τῆς αἰσθήσεως ναρκωτικά. εἰ μὲν οὖν μία διάθεσίς ἐστιν ἀλγημάτων αἰτία, μίαν εὔλογον εἶναι καὶ τὴν τῶν ἰωμένων αὐτὴν δύναμιν· [395] εἰ δὲ πολλαὶ, τοσοῦτον εἶναι χρὴ καὶ τὸν τῶν ἰωμένων ἀριθμὸν, ὅσος ὁ τῶν ἐργαζομένων αἰτίων ἐστίν. Ἡροφίλου τοίνυν οὕτως ἐπαινοῦντος τοὺς διορισμοὺς ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος, αὐτοῦ τε τοῦ Ἀπολλωνίου τὰ τῆς κεφαλαλγίας φάρμακα μετὰ διορισμῶν γράψαντος, ἔτι μᾶλλον θαυμάζω τὸ κατὰ τὰς ὠταλγίας ἀδιόριστον αὐτοῦ. κατέλιπε μὲν οὖν καὶ τὸ πέμπτον γένος τῶν φαρμάκων ἀδιόριστον, ὃ κατὰ τὴν τελευτὴν ἔγραψα πρὸς τὰς χωρὶς φανερᾶς αἰτίας κεφαλαλγίας, καίτοι καὶ τὰς τοιαύτας κεφαλαλγίας ἀναγκαῖόν ἐστι πρῶτον μὲν τοῖς κοινοῖς γένεσι τῶν τὰς ὀδύνας ἐργαζομένων αἰτίων ὑποπεπτωκέναι συνεχείας λύσει ἢ δυσκρασίᾳ, ὡς ἐδείξαμεν· εἶτα δηλονότι καὶ τοῖς τὰς αὐτὰς ἐργαζομένοις, ἃ διώρισται μὲν ὑπ' ἐμοῦ

gentia et cogentia ac repellentia influxiones, alia extrahentia e profundo corporis, alia ab obftructionibus liberantia, alia repurgantia et extergentia, alia fenfum ftupefacientia. Siquidem igitur una affectio dolorum eft caufa, rationabile eft etiam unam effe remediorum ipfius facultatem, fi vero multae, tantum remediorum numerum effe oportet, quantus eft efficientium caufarum. Quum itaque Herophilus diftinctiones in tantum, ut haud fciam fi quis alius, laudet, ipfeque Apollonius capitis doloris medicamenta diftincte fcripferit, magis utique miror quod circa aurium dolores ita indifcriminatim omnia tractavit. Et quintum infuper medicamentorum genus penitus indiftinctum reliquit, illud fcilicet quod poftremum ad capitis dolores citra manifeftam caufam obortos defcripfit. Quamquam et hujusmodi capitis dolores neceffe fit primum communibus generibus caufarum dolores efficientium fubjectos effe, folutioni videlicet continuitatis aut intemperiei, quemadmodum a nobis eft demonftratum, deinde etiam iis quae has ipfas

πάντα κατὰ τὰς οἰκείας πραγματείας. νυνὶ δὲ τῶν ἐν ταῖς ὠταλγίαις μνημονεύσω μόνον, ὑστάτης ἁπασῶν τῆς πραγματείας οὔσης ταύτης, ὡς πολλάκις εἴρηται, κατὰ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου βιβλία. τὰς γὰρ μεθόδους τῆς θεραπείας ἐν ἐκείνῃ γράφων, ἓν ἢ δύο που παραδείγματα τῶν κατὰ μέρος προσέθηκα, τὸ πλῆθος τῶν φαρμάκων ὅσα συντίθεμαι ἐκ πολλῶν, εἰς τὴν ἐνεστῶσαν ἀναβαλλόμενος πραγματείαν· ὡς ἡγεῖσθαι μὲν τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου τὰ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, ἕνδεκα τὸν ἀριθμὸν ὄντα. μετὰ ταῦτα δὲ τὰ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου τεσσαρασκαίδεκα, μεθ' ἃ τὰ τῆς νῦν προκειμένης γράφεσθαι τὰ περὶ τῆς συνθέσεως τῶν φαρμάκων.

[*Περὶ τῶν ὑπὸ Ἀπολλωνίου γεγραμμένων πρὸς ὠταλγίαν.*] Ὅτι δὲ λέγων τὸν Ἀπολλώνιον ἡμαρτηκέναι μὴ διορισάμενον ἐπὶ ποίας ὠταλγίας ἕκαστον ὧν γράφει φαρμάκων ὑπάρχει χρήσιμον, οὐ καταψεύδομαι τἀνδρὸς, ἐξ ὀλίγων ἀποδείξω παραδειγμάτων. προσγράψας γὰρ, ὡς ἔφην, πρὸς

operantur. Quae omnia a me proprio huic rei et tractationi loco funt determinata. Nunc autem eorum, quae ad aurium dolores pertinent folum mentionem faciam, quum omnium poftrema, velut faepe in methodi medendi libris dictum eft, haec tractatio exiftat. Etenim curandi methodos illic tradens unum atque alterum particulare exemplum appofui multitudine medicamentorum, quae ex multis compono, in praefentem tractationem rejecta. Quare medendi methodum de fimplicium medicamentorum facultate libri xi, merito praecedunt, poft hos vero xiv de medendi methodo rite confequuntur, his demum de compofitione medicamentorum libri, quos nunc in manibus habemus, fuccedunt.

[*Quae Apollonius ad aurium dolores fcripferit.*] Quod vero Apollonium deliquiffe dixi in eo, quod non diftinxerit, in quali aurium dolore unumquodque eorum quae defcribit medicamentorum utile exiftat, ne falfo virum reprehendiffe coarguar, ex paucis exemplis demonftrabo. Quum enim praefcripfiffet, ut dixi, ad aurium dolorem in-

Ed. Chart. XIII. [395.] Ed. Bas. II. (189. 190.)

ὠταλγίαν ἔγχυτα καὶ γράψας ἐν αὐτοῖς, χήνειον ἢ ὀρνίθειον στέαρ ἡσυχῇ τήξας ἔνσταζε· πάλιν ἐφεξῆς (190) γράφει, χολὴν ταυρείαν ἢ αἰγείαν μετὰ χυλοῦ πράσου ἔνσταζε. τὸ μὲν οὖν στέαρ ὧν εἶπε ζώων παρηγορικώτατόν ἐστιν ἁπασῶν τῶν τὰς ὀδύνας ἐργαζομένων διαθέσεων, μετὰ τοῦ καὶ μεγάλως αὐτῶν ὠφελεῖν ἐνίας. αἱ χολαὶ δὲ αἱ μετὰ πράσου τάς τε διὰ φλεγμονὴν ὀδύνας αὐξήσουσι καὶ τὰς ἐπὶ δριμέσι καὶ δάκνουσιν ὑγροῖς, μόνας δὲ ὠφελήσουσι τὰς δι' ἔμφραξιν ἢ ψύξιν γεννωμένας ἤτοι κατὰ ψιλὴν δυσκρασίαν τῆς ψύξεως τῶν στερεῶν μορίων ὀδυνηρᾶς γενομένης ἢ διὰ τὸ γεννᾶσθαι μὲν ἐν ταῖς τοιαύταις διαθέσεσι φυσώδη πνεύματα καὶ χυμοὺς ψυχρούς, κωλύεσθαι δὲ ἐκκρίνεσθαι διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος πύκνωσιν ἄνευ φλεγμονῆς γενομένην. ἐκκριθέντων γὰρ ὑπὸ τῶν οὕτω δριμέων καὶ θερμῶν φαρμάκων τῶν ἀλγημάτων αἰτίων, θεραπεία τε ἅμα καὶ ἀνωδυνία γίνεται. τὸ μὲν οὖν ὀρνίθειόν τε καὶ τὸ χήνειον στέαρ, ἐὰν μὲν εὕρῃ κεκενωμένον τὸ σῶμα καὶ μηκέτι ἐπιῤῥέοντα τὸν τὴν φλεγμονώδη διάθεσιν ἐργαζόμενον χυμὸν, κατὰ τοὺς

fundenda inter eaque fcripfiffet, anferinum aut gallinaceum adipem liquefactum fenfim inftilla, rurfus deinceps fcribit, fel taurinum aut caprinum cum porri fucco inftilla. Adeps quidem igitur horum quae dixi animalium maxime mitigat omnes affectus dolores inducentes, fimulque ipfarum aliquibus magnifice auxiliatur. Fel vero ipfum cum porro tum ex inflammatione tum ex acribus et mordacibus humoribus obortos dolores augent, folos autem juvant ob obftructionem aut frigiditatem inductos, five ob nudam intemperiem frigiditatis folidae partes dolore vexentur, five propterea quod in ejusmodi affectibus ventofi flatus et frigidi humores generentur, excerni autem prohibeantur propter continentis corporis condenfationem, citra inflammationem factam. Ubi enim ab hujusmodi acribus et calidis medicamentis dolorum caufae fuerint exclufae, curatio fimul et doloris fedatio contingit. Gallinaceus itaque et anferinus adeps, fiquidem evacuatum corpus invenerint et humorem, qui inflammatum affectum excitat, non amplius influentem,

δύο λόγους ὀνήσει, τόν τε παρηγορικὸν καὶ τὸν θεραπευτικόν. ἐὰν δὲ ἐπιῤῥέοντος ἔτι τοῦ αἰτίου προσενεχθῇ, τὴν διάθεσιν μὲν οὐδὲν ὀνίνησι, παρηγορεῖ δὲ τὸ τῆς ὀδύνης σύμπτωμα, καθάπερ γε κἂν ἐπὶ χυμῶν δριμύτητι ἡ δῆξις γίνηται. χολὴ δὲ οὐδέποτε μετὰ πράσου χυλοῦ δύναταί τι χρηστὸν ἐπὶ τῶν εἰρημένων διαθέσεων ἐργάζεσθαι, καθάπερ οὐδὲ πέπερι, καίτοι τοῦτό γε οἶδα τῶν ἰατρῶν τινα πράξαντα γυναικὸς ἀλγησάσης οὖς, ἐν χρήσει θερμῶν ὑδάτων αὐτοφυῶν. [396] εἰωθὼς γὰρ πάντα πιστεύειν τοῖς τῶν εὐπορίστων φαρμάκων Ἀπολλωνίου βιβλίοις, κεχρημένος τε κατὰ τύχην πολλάκις ἤδη τῷ διὰ τοῦ πεπέρεως βοηθήματι, καὶ τότε ἤλπισεν ὠφελήσειν τι τὴν ὠταλγίαν· ἀλλ' οὕτω γε ὑπ' αὐτοῦ παρωξύνθη τὸ γύναιον, ὡς ὀλίγου δεῖν ἀπάγξασθαι. γράφει οὖν ὁ Ἀπολλώνιος ὡδί. πεπέρεως ἐν οἴνῳ ἀπεζεσμένου λεάνας καὶ σύμμετρον τῷ πάχει ποιήσας ἔνσταζε. γράφει δὲ ἐν αὐτοῖς τούτοις ἐφεξῆς τὰ διὰ πεπέρεως καὶ ταῦτα. λύκιόν τε καὶ μηκώνειον ἴσα, γάλακτι γυναικείῳ διεὶς χρῶ, καὶ τούτῳ γε ἐφεξῆς ἕτερον τουτί· καστορίου καὶ

duabus rationibus tum mitigandi tum curandi profuerint. Si vero influente adhuc caufa adhibeantur, affectui quidem nihil auxiliantur, leniunt tamen doloris acceffionem five fymptoma, quemadmodum etiam fi ob humorum acredinem mordacitas contingat. Verum fel cum porri fucco nunquam in ejusmodi affectibus quicquam commodum efficere poteft, quemadmodum neque piper, et tamen eo etiam medicum quendam ufum fcio in muliercula, ex calidarum naturae fponte aquarum ufu aurem dolente. Quum enim per omnia parabilium medicamentorum Apollonii libris fidem haberet et jam ante feliciter faepe ex pipere remedio ufus effet, etiam tunc fperavit fe in auris dolore opitulaturum, verum adeo ab ipfo exacerbata eft muliercula, ut parum abeffet quin fe ipfam ftrangularet. Scribit itaque Apollonius in hunc modum: Piper in vino fervefactum terito et mediocri craffitudine inftillato. Scribit autem confequenter poft hoc etiam haec: Lycio et papaveris fucco pari pondere lacte muliebri dilutis utere. Et poft hoc rurfum aliud, hoc fci-

μηκωνείου ἴσον, φώξας ἐπ' ὀστράκου μάλιστα μὲν Ἀττικοῦ, εἰ δὲ μὴ, Ῥωμαϊκοῦ, καὶ λεάνας διεὶς γλυκεῖ ἔνσταζε. τὰ μὲν οὖν διὰ τοῦ μηκωνείου πάντα φάρμακα, ναρκωτικὰ τῆς αἰσθήσεως ὄντα, κατὰ τοῦθ' ἡμᾶς ἀναγκάζει ποτὲ αὐτοῖς ἐπὶ τῶν ὑπὸ μηδενὸς τῶν παρηγορικῶν ὠφελουμένων χρῆσθαι, τὸ δὲ διὰ τοῦ πεπέρεως φάρμακον ἐξ ἑτέρου γένους ἐστὶν, ὥσπερ γε καὶ τὸ διὰ τῶν στεάτων ἐξ ἄλλου, καθάπερ γε καὶ τὸ μετὰ ταῦτα γεγραμμένον ἐφεξῆς φάρμακον ὧδί πως. χαλβάνην Σουσίνῳ μύρῳ διεὶς πρόσμιξον μέλι καὶ ῥόδινον καὶ οἰσυπηρὸν ἔριον περὶ μηλωτίδα συστρέψας, κίνει καὶ χλιαίνων ἔνσταζε. διαφορητικὸν γὰρ ἀλύπως ἐστὶ τοῦτο, δυνάμενον ἁρμόττειν φλεγμοναῖς ἐν αἷς οὐκέτι οὐδὲν ἐπιῤῥεῖ. καλῶς δὲ ποιήσει κἀπὶ τῶν διὰ ψύξιν ἀλγούντων. ἴσως δέ τις ἐπιζητήσει διὰ τίνα τὴν αἰτίαν οὐ μόνον τοῦ Ἀπολλωνίου, ἀλλὰ καὶ ἄλλων τινῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν φῶξαι κελευόντων τὸ μηκώνειόν τε καὶ τὸ καστόριον, ὅπως αὐτῶν τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως μειωθείη, παρέλιπον ἐγὼ

licet, castorii et papaveris succi par pondus in testa, praecipue quidem Attica, sin minus, Romana, torrefacito, et trita passo diluta instillato. Medicamenta igitur ex papaveris succo omnia sensum stupefaciunt, et ob id sane necessario cogimur ipsis uti, ubi nullum aliud mitigativum opem tulit. At vero ex pipere medicamentum alterius generis est, quemadmodum etiam quod ex adipibus constat, et velut id quod deinceps scriptum est hoc modo. Galbanum Susino unguento diluito et mel ac rosaceum admisceto, atque lanam sordidam auriculario spicillo obvolutam in eis agitando imbuito et tepefacta instillato: Discussorium est citra molestiam hoc medicamentum, inflammationibus conducens, in quas nihil amplius influit. Probe etiam fecerit in iis, qui ex frigiditate dolore vexantur. Caeterum quaeret fortassis aliquis, quam ob causam, quum non solum Apollonius, sed alii etiam quidam celebres viri papaveris succum et castorium torrefacere jusserint, quo videlicet vehementia virium ipsorum minueretur, ego ad priorem meum

ὀλίγα καὶ αὐτοῦ γράφοντος ἔν τε ταῖς ἄλλαις θεραπείαις καὶ ταῖς τῶν ὠταλγιῶν. ἕνα γὰρ ἔγραψεν αὐτὸς ἐπ' αὐτῶν μόνον διορισμὸν, τὸν ἀπὸ τοῦ μετρίου τε καὶ σφοδροῦ τῆς ὀδύνης, καί σοι παραγράψω τὴν λέξιν ὅλην αὐτοῦ.

[Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένα φάρμακα πρὸς ὤτων ἀλγήματα.] Ἐν τῷ προτέρῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων ὁ Ἀρχιγένης ὧδέ πως ἔγραψε κατὰ λέξιν. ἐπὶ δὲ ὠταλγίας τῆς ἄλλης προηγουμένης διαίτης, ἥνπερ καὶ ἐπὶ κεφαλαλγίας ἐτάττομεν. ἐπὶ μὲν τῶν μετρίων τῶν ἁπλῶν μύρων χλιαρῶν ἐνέσταξεν, οἷον κρόκινον ἢ ἴρινον ἢ ῥόδινον ἢ καρύων πικρῶν ἀπόθλιμμα, ἢ τῆς κασσίας τὸ μύρον, ἢ νάρδον ἁπλῆν ἢ Σούσινον ἢ ἀμυγδάλινον, ἢ ῥόδων ἢ ῥοιᾶς ἢ μήκωνος χύλισμα μετ' ἐλαίου θερμοῦ ἢ πράσου σπέρμα λεῖον ἢ ἐλλέβορον λευκὸν λεῖον μετὰ ῥοδίνου χλιαρὸν ἔγχει ἐν ξύστρᾳ. ἢ μηκωνείου ὀλίγον σὺν γάλακτι γυναικείῳ, ἢ μηκωνίου χύλισμα σὺν γάλακτι ὁμοίως. σφοδρυνομένης δὲ ἥ τε κοιλία διὰ κλυστῆρος εὐτόνως ὑπαγέσθω καὶ ἀπ' ἀγκῶνος αἷμα

pſit cum in aliis curationibus tum in eis praeſertim, quae ad aurium dolores deſtinavit. Una enim tantum in ipſis diſtinctione uſus eſt, a vehementia nimirum et mediocritate doloris. Atqui et ipſius totam tibi aſcribam dictionem.

[*Quae medicamenta Archigenes ad aurium dolores conſcripſit.*] In priore de medicamenti ſecundum genus libro Archigenes in hunc modum haec verba ſcripſit. In aurium dolore, praecedente alia victus ratione, quam ad capitis dolorem ordinavimus, ſi quidem moderatus fuerit, ſimplicia unguenta tepida inſtilla, velut crocinum aut irinum aut roſaceum aut nucum amararum ſuccum aut caſiae unguentum aut ſimplicem nardum aut ſuſinum aut amygdalinum aut roſarum aut mali punici aut papaveris ſuccum cum oleo calido aut porri ſemen tritum. Aut veratrum album cum roſaceo tritum, tepidum per ſtrigilem infunde. Aut opii parum cum lacte muliebri. Aut opii ſuccum eliquatum cum lacte eodem modo. At vero ubi vehemens ſit dolor, alvus per clyſterem valide ſubducatur et ſanguis a

Ed. Chart. XIII. [397.] Ed. Baf. II. (190. 191.)

ἀφαιρείσθω καὶ ὅσα τοιαῦτα. τοὐντεῦθεν πυριάσθωσαν ἀφεψήματι δάφνης ἢ τοιούτου τινὸς ἢ θείου ἀπύρου ἐμπασσομένῳ τῷ ὕδατι. σφόδρα δὲ ἀποθλιβέσθωσαν οἱ σπόγγοι καὶ τῷ ὠτὶ προστιθέσθωσαν. καὶ γὰρ τὸ ὑγρὸν ῥᾷστα αὐτοὺς περιψύχει, παρ᾽ ὃ καὶ μακρῷς αἱ πυρίαι αὐτοῖς αἱ ξηραὶ ὠφελιμώτεραί εἰσιν, αἵ τε δι᾽ ἁλῶν ἢ κέγχρου ἢ δι᾽ ἁπαλῶν πιλημάτων ἢ διὰ λιπαρῶν ἐκμαγείων. ἢ ἀποζέσας πήγανον βάλε εἰς στενόστομον ἀγγεῖον τὸ ὕδωρ, ἐρίῳ τε ἔμφραξον τὸ στόμα καὶ τῷ ὠτίῳ πρόσφερε, ὥστε διικνεῖσθαι εἰς τὸ οὖς διὰ τοῦ ἐρίου τὴν ἀτμίδα. ἔνιοι δὲ ἐν ὀξυκράτῳ καὶ ὀλίγῳ ἐλαίῳ τὸ πήγανον ἑψήσαντες οὕτως ἐγχέουσι τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ ἀγγεῖον (191) καὶ πυριῶσι. μετὰ δὲ τὰς πυρίας διαψήσας τὸ οὖς καὶ ἐγχυματίσας ἢ βαλσάμῳ σὺν ῥοδίνῳ λεανθέντι, ἢ τινι τῶν προειρημένων μύρων χλιαρῷ ἢ ἄλλῳ τινὶ συμφώνῳ πρὸς ὠταλγίαν τῶν αὐτίκα ἀναγραφησομένων κατάπλασσε. ἢ κωδίαν λεπτὴν, ἀλεύρῳ μεμιγμένην καὶ ἐν μελικράτῳ ἑψημένην ἢ αὐτῇ τῇ κωδίᾳ λεπτῇ μετὰ

cubito detrahatur et quaecunque fimilia adhibeantur. Indeque fomentum ex decocto lauri aut fimili quopiam fiat aut ex fulfure vivo in aquam infperfo. Exprimantur autem vehementer fpongiae auribusque apponantur, facillime enim ab humore folvuntur ac laxantur. Quapropter fomenta ficcca longe commodiora eis exiftunt, ex fale videlicet aut milio aut delicatis pileis molliterve effigiatis. Aut rutam fervefacito, ejusque decoctum in angufti oris vafculum transfundito, lanaque os ejus obturato et auriculae admoveto, quo vapor inde per lanam ad aurem penetrare poffit. Quidam in oxycrato et exiguo oleo rutam coquunt, atque ita liquorem in vafculum iufundunt, ex eoque fomentum parant. Poft fomenta vero aurem concutito et balfamum cum rofaceo dilutum infundito, aut aliquod ex praedictis unguentis tepidum. Aut aliquod aliud conveniens ad auris dolorem ex iis quae mox defcribentur imponito. Aut papaveris calicem tenuem farina admixta et in aqua mulfa coctum. Aut papaveris calicem cum hordeacea farina in

κριθίνου ἀλεύρου ἐν οἴνῳ ἑψημένη. ἢ βουκέρατι ἐν μελικράτῳ ἑφθῷ ἢ λινοσπέρμῳ ὁμοίως. ἄκρως ποιεῖ σπόγγος ὀφθαλμικὸς μέλιτι ἑφθῷ καὶ ἔτι θερμῷ βρεχόμενος καὶ ἐπιτιθέμενος, ἢ κηρωτὴ ἰρίνου, μιγέντος αὐτῇ στύρακος. ἄκρως ποιεῖ πρὸς ὠταλγίαν ἀλόη μεμιγμένη μετὰ ῥοδίνου καὶ μέλιτος τὸ πάχος ἐγχεομένη, ἢ χαλκῖτις ἐν οἴνῳ διειμένη, ἢ περδικίου χυλὸς χλιαρὸς ἐνσταζόμενος ἰδίᾳ ἢ μετὰ μέλιτος, ἢ νίτρον διεὶς ὀλίγῳ ὕδατι, μίσγε ἔλαιον καὶ χλιαίνων ἔνσταζε. ἢ ἀριστολόχου ῥίζαν μετ' ἐλαίου. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν λεάνας σὺν ῥοδίνῳ, χλιαρὸν διὰ ξύστρας ἔνσταζε. καλῶς ποιεῖ ὄπιον ἐπ' ὀστράκου ὀπτηθέν. καὶ καστόριον ὁμοίως, ἴσα λεανθέντα μετὰ ῥοδίνου καὶ γλυκέος, μέχρι μέλιτος σχῇ πάχος, εἶτα μετὰ τὴν πυρίαν περὶ τὴν ὀξεῖαν ἔριον περιειλιχθὲν ἐμβάπτεται καὶ ἐπιτίθεται. ἢ μαράθρου χυλὸν μετά τινος τῶν εἰρημένων μύρων ἐν ἀρχῇ ἔνσταζε. ἢ μετὰ κωδυῶν μήκωνος ἀφέψει καὶ ἔγχει τὸ τοῦ ὄφεως γῆρας, ἢ μετά τινος τῶν εἰρημένων μύρων, [398] ἢ τὸ Σπανὸν γάρος θερμαίνων διὰ ξύστρας. ποιεῖ καὶ τὸ δυσῶδες ἄκοπον ἐγχεό-

vino coctum. Aut foenumgraecum aqua mulsa coctum. Aut semen lini eodem modo. Summe auxiliatur spongia ocularis melle cocto atque adhuc calido imbuta et imposita. Aut ceratum ex irino, styrace ad ipsum admixto. Egregie facit ad aurium dolorem aloë rosaceo permixta et mellis crassitudine infusa. Aut chalcitis vino diluta. Aut perdicii succus tepidus instillatus per se et cum melle. Aut nitrum exigua aqua diluito admixtoque oleo tepidum instillato. Aut aristolochiae radicem cum oleo. Aut veratrum album cum rosaceo tritum tepidum per strigilem instillato. Probe facit opium in testa torrefactum, similiterque castorium pari pondere cum rosaceo et passo ad mellis spissitudinem redacta, in quibus deinde post fomentum specillum lana obvolutum intingitur et imponitur. Aut succum faeniculi cum aliquo ex praedictis unguentis in principio instilla. Aut anguis senectam cum calicibus papaveris coquito et infundito, aut cum quopiam ex praedictis unguentis. Aut garum Hispanum calefactum per strigilem instillato. Facit et acopon foetidum

μενον χλιαρόν. ἢ μηκώνειον διεθὲν ῥοδίνῳ καὶ ὀλίγον κρόκιον. καὶ παντὸς μᾶλλον ἡ ἱερὰ ἀρωματικὴ μετά τινος τῶν μύρων. ποιεῖ δὲ ἄκρως λευκὸς ἐλλέβορος λεανθεὶς μετὰ μέλιτος καὶ ῥοδίνου ἐγχεόμενος, ἐμφρασσομένου τοῦ πόρου πορφύρας μαλλῷ. καλῶς ποιεῖ καὶ ὁ ἐλλέβορος μετὰ ἰρίνου μύρου. ποιεῖ δὲ καὶ κεδρία σὺν ναρδίνῳ μύρῳ ἐγχεομένη. Σεβῆρος δὲ τοὺς ἐπὶ ταῖς ὑδρίαις ὄνους λείους μετὰ μύρων εἰς τὰ ἡλκωμένα ἐνέχει, ἔνιοι δὲ ψυχρὸν ὕδωρ εἰς τὸ ἀλγοῦν ἐγχέουσιν οὖς, καὶ παραχρῆμα μὲν ὑπεραλγοῦσι, μετὰ βραχὺ δὲ τελέως παύονται. ἄλλοι δὲ κάλλιον ποιοῦντες εἰς τὸ ἕτερον τοῦ ἀλγοῦντος ψυχρὸν ἐγχέουσιν, ὥσπερ Λεύκιος. ποιεῖ καλῶς ἀλόη καὶ κρόκινον μετὰ ἀμυγδαλίνου μύρου ἐγχεόμενα. ἢ χαλκὸς λεῖος μετ᾽ ὄξους καί τινος μύρου. ἄκρως ποιεῖ σίλφιον μετὰ ῥοδίνου ἐὰν ἕλκωσις ᾖ. θαυμαστῶς ὠφελεῖ τὰς ὑπερβαλλούσας ὠταλγίας, πράσου χυλὸς καὶ οὖρον αἴγειον καὶ ῥόδινον μετ᾽ ὀλίγης σμύρνης ἐγχεόμενα. ἢ σκιούρου στέαρ, ἐν ξύστρᾳ χλιαίνων ἔνσταζε. ἢ σχιστὴν καὶ

tepidum infufum. Aut papaveris fuccus rofaceo et exiguo crocino dilutus. Omnino tamen praeftat Hiera aromatica cum quopiam ex unguentis. Egregie facit et veratrum album tritum, cum melle et rofaceo infufum meatu per purpurae lanam obturato. Praeclare facit et veratrum cum irino oleo vel unguento. Facit et cedria cum nardino unguento infufa. Severus autem afellos in aquariis vafis nafcentes, millepedas Latini vocant, cum unguentis tritos ulceratis infundebat. Quidam vero frigidam aquam dolenti auriculae infundunt, et confeftim quidem longe magis dolitant, paulo poft vero perfecte a dolore liberantur. Alii melius faciunt et in alteram non dolentem aurem frigidam infundunt, quemadmodum Lucius. Praeclare faciunt et aloë et crocinum cum unguento amygdalino inftillata. Aut aes tritum cum aceto et aliquo unguento. Summe prodeft et filphium cum rofaceo, fi exulceratio adfit. Mirabiliter confert in excellenti aurium dolore porri fuccus et caprina urina et rofaceum, cum exigua myrrha infufa. Aut fciuri adeps in ftrigili tepefactus inftillatus. Aut alumen fciffam

ἡδυόσμου χυλὸν μετὰ γλυκέος. ἢ πέπερι λευκὸν καὶ ἅλας ἴσα μεθ' ἑψήματος, ἔγχει ἀριστερᾷ χειρὶ πεντάκις ἢ ἑπτάκις. ἢ κοχλίαν σεσηπότα Ἀφρικανὸν παρακεντήσας, ῥοδίνου πληρώσας καὶ ζέσας, διὰ ξύστρας ἐγχυμάτιζε θερμοτέρῳ. ἐὰν δὲ ἐκ πληγῆς ἀλγῇ τὸ ἐκτὸς τοῦ ὠτὸς, λιβάνου χόνδρῳ γάλα ἐπιχέας δὶς καὶ ἀποχέας τὸ τρίτον, ἔασον βραχῆναι καὶ κινήσας ἔγχει, εὐθὺς γὰρ παύει. ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν ἀδιορίστως πάνυ. δύναιτο δ' ἄν τις νοῦν ἔχων ἀναμνησκόμενος ὧν ἔμπροσθεν εἶπον ἐννοεῖν ὁποῖόν τι τῶν εἰρημένων φαρμάκων ἑκάστῃ τῶν εἰρημένων ὠταλγιῶν ἁρμόττει, μεμνημένος τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐξ ὧν ἔμαθεν ἐν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ὑπομνήμασιν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὰς ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένας ὠτικὰς δυνάμεις ἤδη μεταβήσομαι.

[Ὠτικαὶ Ἀνδρομάχου τὸν ἀριθμὸν κδ'.] Τέσσαρας ἐπὶ τὰς εἴκοσι δυνάμεις ὠτικὰς, ἐφεξῆς ἀλλήλων ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἐνίαις μὲν προσθείς τινα διορισμὸν, ἐνίαις δὲ

et mentae fuccum cum paffo inftilla. Aut piper album et falem pari pondere cum fapa finiftra manu ter aut quinquies aut fepties infunde. Aut cochleam five limacem Africanam putridam compungito et rofaceo impleto et fervefactum calidius per ftrigilem infundito. Quod fi ex plaga externa pars auriculae doleat, ad micam thuris lac affundito, femelque atque iterum diffundito ac tertio macerari in eo finito et agitatum infundito, ftatim enim dolorem fedat. Haec quidem Archigenes valde indiftincte fcripfit, poffit autem quispiam mente praeditus, revocatis in memoriam iis quae prius dixi, facile animo concipere quale tandem ex praedictis medicamentis fingulis relatis aurium doloribus conveniat, nimirum fi memor fit facultatis eorum, de qua fimplicium medicamentorum libris mentionem feci. Verum ego jam ad auriculares compofitiones ab Andromacho fcriptas tranfibo.

[*Auriculares compofitiones Andromachi nu. xxiiii.*] Quatuor et viginti compofitiones auriculares ex ordine Andromachus confcripfit, quarum aliquibus diftinctionem

Ed. Chart. XIII. [398.] Ed. Bas. II. (191.)

οὐδένα. καὶ πρώτη γε αὐτῶν ἐστιν οὕτω γεγραμμένη. ὠτικὴ ἐκ τῶν Γάλλου ἣ χρῶμαι. ℞ σμύρνης < α'. ἁλὸς < δ'. λιβάνου < γ'. ἀφρονίτρου < γ'. κρόκου < δ'. μηκωνείου < γ'. ἀμύγδαλα πικρὰ κ'. χαλβάνης < β'. ὄξους καλοῦ τὸ ἱκανόν. ἀναφέρεται ἡ γραφὴ εἰς Μενέμαχον. πολύχρηστόν τινα ταύτην ὠτικὴν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν, ἐστοχασμένην πολλῶν ἅμα διαθέσεων ἐν ὠσὶ γινομένων. εἴρηται δέ μοι καὶ πρόσθεν ὡς αἱ τοιαῦται δυνάμεις οὔτε κατορθώματα μεγάλα ποιοῦσιν, οὔτε σφάλματα, διὰ παντὸς αὐταῖς χρωμένων ἡμῶν. ὅσαι δὲ πρὸς μίαν διάθεσιν ἁρμόττουσιν, ἐκείνην μὲν ἄριστα θεραπεύουσιν, τὰς δὲ ἄλλας ἐνίοτε πρὸς τῷ μηδὲν ὠφελεῖν ἔτι καὶ παροξύνουσι. δευτέραν ὁ Ἀνδρόμαχος δύναμιν ἔγραψεν ἐφεξῆς τῇ προειρημένῃ τήνδε. ὠτικὴ Αἰλίου Γάλλου πρὸς φλεγμονὴν καὶ ἐπιτεταμένας ἀλγηδόνας. ℞ χαλβάνης < η'. κινναμώμου < β'. σμύρνης < η'. κρόκου < η'. λιβάνου < γ'. ἀφρονίτρου < γ'. ὀποῦ μήκωνος < γ'. ὀξυμέλιτος ὡς μέλιτος ἔχειν πάχος. δεῖ δὲ προεκνιτροῦν, [illegible]

quandam, aliquibus nullam appofuit. Et prima quidem ex eis hoc modo scripta est. *Compositio Auricularis ex libris Galli, quo utor.* ℞ Myrrhae ʒ j, salis ʒ iiij, thuris ʒ iij, spumae nitri ʒ iij, croci ʒ iiij, succi papaveris ʒ iij, amygdalas amaras xx, galbani ʒ ij, aceti boni quantum satis est. Descriptio haec ad Menemachum refertur. Multi usus hanc compositionem auricularem Andromachus scripsit multis simul affectibus aurium destinatam. Verum antea a me dictum, quod hujusmodi compositiones nihil magnopere corrigunt, neque etiam error ex earum usu nobis contingit. Quae vero uni affectioni congruunt, illam ipsam optime curant, alias vero aliquando ultra hoc quod nihil juvant, amplius etiam exacerbant. Secundam deinceps compositionem post praedictam scripsit hanc. *Compositio auricularis Aelii Galli ad inflammationem et intensos dolores.* ℞ Galbani ʒ viij, cinnamomi ʒ ij, myrrhae ʒ viij, croci ʒ viij, thuris ʒ iij, spumae nitri ʒ iij, succi papaveris ʒ iij, aceti, ut mellis accipiat spissitudinem. Oportet autem nitro prius

ἵνα μὴ λίπος ἔχῃ, εἶθ' οὕτως ἐγχεῖν τὸ φάρμακον. [399] κἀνταῦθα πάλιν ἐκφρακτικά τε καὶ πεπτικὰ καὶ χαλαστικὰ καὶ διαφορητικὰ μέμικται φάρμακα, μὴ δυνάμενα σφοδρὰς ὀδύνας ἰᾶσθαι. διὰ τοῦτο οὖν αὐτοῖς ὁ τοῦ μήκωνος ὀπὸς ἐμίχθη. τρίτην ὠτικὴν ἔγραψε τοιάνδε κατὰ λέξιν. ὠτικὴ Λαοδίκου βασιλέως, ᾗ κέχρημαι συνεχῶς. ♃ καστορίου <| β΄. ὀποῦ μήκωνος <| δ΄. ὀποπάνακος <| β΄. λυκίου ἀφροῦ <| α΄. γλυκεῖ ἀναλάμβανε καὶ χρῶ χλιαίνων. αὕτη μὲν προφανῶς ἁρμόττει ταῖς ἐπιτεταμέναις ὀδύναις, οὐ μὴν ταῖς γε ἄλλαις διαθέσεσιν. ἐγὼ δὲ, ὡς ἔφην, ἐφ' ἑκάστῃ τῶν διαθέσεων οἰκείῳ χρῶμαι φαρμάκῳ, φεύγων ἀεὶ τὸν ὀπὸν τοῦ μήκωνος, ἔνθα μή τις ἀνάγκη μεγάλη πρὸς αὐτὸν ἡμᾶς ἔρχεσθαι βιάζεται. τετάρτην ἔγραψε δύναμιν ὠτικὴν ὧδί πως. ἄλλη πρὸς φλεγμονὴν καὶ πυοῤῥοῦν καὶ παλαιὰς διαθέσεις. ♃ κυάμων Αἰγυπτίων τοῦ ἐντὸς πικροῦ, στυπτηρίας σχιστῆς, πεπέρεως λευκοῦ, ἀφρονίτρου, κρόκου, ὀπίου, σιδίων, σμύρνης, λιβάνου, νάρδου ἀνὰ <| β΄. καστορίου <| α΄. μέλιτος καὶ ὄξους τὸ ἱκανόν. οἱ δὲ μέλιτος <| στ΄. ἐν ταύτῃ τὰ

praeparare, ne pingue quicquam adsit, deinde medicamentum ipsum infundere. Et hic rursus ab obstructione liberantia et concoctoria et laxatoria et discussoria medicamenta mixta sunt, quae vehementes dolores sanare non possunt et ob hoc ipsis papaveris succus admixtus est. Tertiam auricularem hujusmodi conscripsit. *Auricularis compositio Laodici regis, qua assidue utor.* ♃ castorii ʒ ij, succi papaveris ʒ iiij, opopanacis ʒ ij, spumae lycii ʒ j, passo excipe et tepefactis utere. Haec evidenter intensis doloribus convenit, non tamen aliis affectibus. Ego vero quemadmodum dixi, in unoquoque affectu proprio medicamento utor, semperque papaveris succum fugio, neque nisi urgente necessitate ad ejus usum pervenio. Quartam deinceps auricularem sic scripsit. *Alia ad inflammationem et purulentos ac veteres affectus.* ♃ Fabae Aegyptiae internae amarae, aluminis scissi, piperis albi, spumae nitri, croci, opii, malicorii, myrrhae, thuris, nardi, singulorum ʒ ij, castorii ʒ j, aceti et mellis quantum sufficit, alii mellis ʒ vj, conjiciunt

Ed. Chart. XIII. [399.] Ed. Baf. II. (191.)

ἄλλα φάρμακα διαφορητικὰ καὶ ξηραντικὰ καὶ τῶν ἐμφράξεων ἐκφρακτικά καί τινα καὶ τῶν πεπτικῶν, οἷον ἥ τε σμύρνα καὶ ὁ λιβανωτὸς ἔγκειται. στυπτηρία δὲ σχιστὴ στυπτικὸν ἰσχυρῶς φάρμακον ὑπὲρ τοῦ ξηραίνεσθαι τὰ πυοῤῥοοῦντα μέμικται. πρόσκειται δὲ καὶ τὸ ὄπιον, ἀνωδυνίας ἕνεκεν. ἀντιτέτακται δὲ αὐτῷ τὸ καστόριον, ὡς ἔμπροσθεν ἔφην. ἀλλ' ἐπὶ τῶν τοιούτων διαθέσεων οὐ μόνον ὡς ἀντιτεταγμένον, ἀλλὰ καὶ ὡς πέττον αὐτὰς καὶ ὡς ξηραῖνον εἰκότως ἐμβάλλεται. πέμπτην ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ὠτικὴν τήνδε κατὰ λέξιν. ἄλλη ἀπὸ Ξενοκράτους, ᾗ κέχρημαι πολλάκις. ℞ ἀφροῦ λυκίου ∠ β'. σμύρνης ∠ α'. λιβάνου ∠ α'. σχιστῆς τριώβολον, κρόκου τριώβολον, ἀφρονίτρου ὀβολοὺς δύο, λεῖα σὺν ὄξει ἀπόθου, χρῶ σὺν ὄξει. καὶ αὕτη πολύχρηστος μέν ἐστιν, οὐ μὴν ἔνθα πόνος ἰσχυρὸς ἁρμόττει, μήτε ὄπιον ἔχουσα μήτε καστόριον μήτε τῶν ἀνωδύνων τι στεάτων μήτε χαλβάνης. ἕκτη δύναμις ὠτικὴ κατὰ τήνδε τὴν λέξιν γέγραπται. ἄλλη ἀπὸ Πρυτάνιδος συμπεφώνηκε τῇ

In hac compositione medicamenta alia discussoria et reficcantia et obstructiones liberantia sunt, et quaedam etiam concoctoria, velut myrrha et thus, existunt. Alumen autem scissile fortiter astringens medicamentum, quum sit, ad reficcandum purulenta admixtum est. Adjectum est et opium doloris sedandi gratia, oppositumque est ei castorium, velut antea dixi, sed in ejusmodi affectibus non solum ut oppositum, sed et ut concoctorium earum et tanquam reficcativum merito injicitur. Quintam deinde auricularem Andromachus scripsit his verbis. *Alia Xenocratis, qua saepe usus sum.* ℞ Spumae lycii ʒ ij, myrrhae ʒ j, croci obolos tres, thuris ʒ j, aluminis scissi obolos iij, spumae nitri obolos ij. Trita cum aceto reponito. Utere eum aceto. Et haec multi usus est, non tamen in dolore forti convenit, ut quae neque opium neque castorium habeat neque quippiam ex adipibus sedantibus dolorem neque galbanum. Sexta compositio auricularis consequenter hac verborum serie scripta est. *Alia Prytanidis concordat cum Harpali compositione.*

Ἁρπάλου. ℞ σμύρνης τριώβολον, νάρδου τριώβολον, κρόκου τριώβολον, χαλκῆς κεκαυμένης ὀβολοὺς ε΄. ὀπίου ὀβολοὺς δύο, καστορίου τετρώβολον, σχιστῆς ∠ α΄. καὶ στρογγύλου ∠ α΄. σὺν γλυκεῖ, ὅταν ῥεῦμα, ὅταν δὲ ὀδύνη, σὺν ῥοδίνῳ· ὅταν δὲ σκώληκες γεννῶνται, ἐλλεβόρου μέλανος μίσγε ∠ β΄. καλῶς ἐποίησεν ἐπὶ τῇ τελευτῇ τὴν χρῆσιν αὐτῆς εἰπών, ἣν ἡμεῖς ἂν εἰρήκειμεν, εἴπερ αὐτὸς αὐτὴν ὤκνησε προσγράψαι. ἑβδόμη παραπλησία τῇ προγεγραμμένῃ γέγραπται κατὰ τόνδε τὸν τρόπον· ἄλλη Γαΐου, σύμφωνος· ℞ ἐλλεβόρου μέλανος ὀβολοὺς β΄. σμύρνης ὀβολὸν α΄ S΄. ὀπίου τριώβολον, χαλκοῦ κεκαυμένου τετρώβολον, στυπτηρίας σχιστῆς ὀβολοὺς β΄. καστορίου ὀβολὸν α΄. κρόκου τετρώβολον, νάρδου τετρώβολον, γλυκεῖ χρῶ. ἔστι δὲ ἡ ὀγδόη παραπλησία ταῖς προγεγραμμέναις. περὶ δὲ τῆς ἐνάτης οὕτως αὐτὸς ἔγραψεν. ἄλλη ᾗ χρῶμαι πρὸς περιωδυνίας καὶ ἤχους. ℞ νίτρου ∠ α΄. σμύρνης ∠ α΄. ῥοδίνου κύαθος α΄. ὄξους κύαθος εἷς, ὁμοῦ λεάνας χρῶ. οὐ πρὸς τὰς ἐν φλεγμονῇ περιωδυνίας ἁρμόττει τοῦτο τὸ φάρμακον, ἀλλὰ τὰς ἐπ' ἐμφράξει καὶ πνεύματι ψυχρῷ καὶ ἀτμώδει καὶ χυμῷ

℞ Myrrhae obolos iij, nardi obolos iij, croci obolos iij, aeris usti obolos v, opii obolos ij, castorii obolos iiij, aluminis scissi ʒ j, rotundi ʒ j. Excipe passo ubi fluxus fuerit, quum dolor, rosaceo, ubi vero vermiculi generentur, veratri nigri ʒ duas admisceto. Probe sane in fine usum ejus adjecit, quem nos sane dixissemus, si ipse ascribere neglexisset. Septima similis praescriptae in hunc modum descripta est. *Alia alia Caji compositioni consona.* ℞ Veratri nigri obolos ij, myrrhae obolum j et dimidium, opii obolos iij, aeris usti obolos iiij, aluminis scissi obolos ij, castorii obolum j, croci obolos iiij, nardi obolos iiij, cum passo utere. Octava praescriptis omnino similis est. De nona vero hoc modo ipse scripsit. *Alia qua utor in doloris vexatione et sonitu.* ℞ Nitri ʒ j, myrrhae ʒ j, rosacei cyathum j, aceti cyathum j, simul tritis utere. Hoc medicamentum non ad dolorem in inflammationibus convenit, sed ad eos dolores, qui ex obstructione et flatu frigido ac ve-

παραπλησίως. δεκάτην ἄλλην ἔγραψεν ὧδέ πως. πρὸς ὦτα πυοῤῥοοῦντα παρὰ Ἀρποκρατίωνος. ℞. κυτίνων, σιδίων, ἀριστολοχίας, χαλκίτεως, μίσυος κυπρίου, κηκίδος, λεπίδος χαλκοῦ, ἀνὰ ∠ α΄. σμύρνης, λιβάνου ἀνὰ τριώβολον, [400] χαλκάνθης ὀπτῆς, στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ τριώβολον, σὺν γλυκεῖ τροχίσκους ποιῶν, χρῶ., εἰ δὲ καὶ μὴ προσέγραψεν αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ φαρμάκου, προχειρότατον ἦν ἡμῖν νοῆσαι μεμνημένοις ὧν ἐν ἀρχῇ προεῖπον, ὅτι ξηραντικόν ἐστι τὸ φάρμακον ὤτων πυοῤῥοούντων. ὅπερ γίνεται καταφερομένου τινὸς ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥεύματος, ἐφ᾽ ᾧ καὶ τὰς ἑλκώσεις χρονίζοντι συμβαινούσας ὁρῶμεν. ἑνδεκάτην ὠτικὴν ἔγραψεν. οὕτως. ὠτικὴ ἐν πολλοῖς σύμφωνος. ℞. κρόκου ∠ α΄. σμύρνης ∠ α΄. καστορίου ∠ β΄. σχιστῆς ∠ δ΄. λιβάνου ∠ α΄. σὺν γλυκεῖ μέλιτος πάχος ποιῶν, εἶθ᾽ οὕτως ἀνεὶς χρῶ. καὶ αὕτη τῶν μετρίων διαθέσεών ἐστιν ἰατικὴ, καθάπερ καὶ ἡ ἐφεξῆς αὐτῇ γεγραμμένη, τὰς δὲ ἐφεξῆς ταύτῃ προγεγραμμένας δυνάμεις ὠτικὰς ὑπὸ τοῦ Ἀν-

purofa, fimiliterque ex humore oboriuntur. Decimam deinde hoc modo fcripfit. *Ad aures purulentas Harpocrationis.* ℞. Florum mali punici, malicorii, ariftolochiae, chalcitidis, mifyos cyprii, gallae, fquamae aeris, fingulorum drachmam j, myrrhae, thuris, utriusque obolos iij, atramenti futorii affati, aluminis fciffilis, utriusque obolos iij, cum paffo paftillos formato ac utitor. Quod fi etiam ipfe medicamenti promiffionem non praefcripfiffet, facillimum tamen erat nobis eam animo affequi, memoria repetentibus ea quae in principio praefatus fum. Eft enim aurium purulentarum reficcativum hoc medicamentum, quod ipfum malum ex fluxione quapiam ex capite delabente contingit, ob quam fi diu perfeveret, etiam exulcerationes accidere videmus. Undecimam auricularem fic fcripfit. *Auricularis compofitio in multis confona.* ℞ Croci ʒ j, myrrhae ʒ j, caftorii ʒ ij, aluminis fciffi ʒ iiij, thuris ʒ j, cum paffo ad mellis craffitudinem redigito, deinde etiam fic dilutis utitor. Et haec moderatos affectus fanat, quemadmodum etiam ea quae hanc fequitur. Caeterum quae deinceps poft hanc ab

δρομάχου χωρὶς τῆς ἐμῆς ἐξηγήσεως παραγράψω, γνωρίζειν αὐτὰς ἤδη δυναμένων ὅσοι μέμνηνται τῶν προειρημένων. ἐφ᾽ ὧν δὲ καὶ αὐτὸς πεποίηται μετὰ διορισμοῦ τὴν γραφὴν, οὐδὲν ἔτι τούτων οὐδεμία τῆς ἡμετέρας ἐξηγήσεως χρήζει. ἐφεξῆς οὖν ἅπασαι γεγράψονται, χάριν τοῦ μηκέτι μνημονεύειν ἡμᾶς ἄλλης ὠτικῆς δυνάμεως ὑφ᾽ ἑτέρου τῶν ἰατρῶν γεγραμμένης, ἐνταῦθα γὰρ ἡ ποικιλία πασῶν αὐτῶν περιέχεται. ὠτικὴ ὡς Σόλων διαιτητής. ℞ σμύρνης ∠ δ'. σχιστῆς ∠ δ'. καστορίου ∠ β'. λιβάνου ∠ α'. κρόκου ∠ α'. ὀπίου ∠ α'. Κρητικῷ ἢ οἰνομέλιτι πάχος μέλιτος. ὠτικὴ Ἀντιπάτρου πρὸς περιωδυνίας. ℞ κρόκου γο β'. οἱ δὲ γο α'. σμύρνης γο α'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ γο α'. σχιστῆς, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ γο S''. μύρου ἰρίνου ἢ Συριακοῦ ὑποστάθμης γο β'. σὺν οἰνομέλιτι ἢ Κρητικῷ ποιῶν μέλιτος πάχος λεπτοῦ χρῶ. ὠτικὴ ἄλλη λίαν καλή. ℞ ὀποπάνακος ∠ β'. ὀποῦ μήκωνος ∠ δ'. ἀφροῦ λυκίου ∠ δ'. καστορίου

Andromacho afcriptae funt auriculares compofitiones, eas citra meam expofitionem afcribam, quum ipfas per fe dijudicare poffint, qui praedicta memoria tenent. Verum quarum ipfe cum diftinctione fecit defcriptionem, earum nulla amplius noftra interpretatione opus habet. Deinceps igitur omnes defcribentur, ne videlicet amplius alicujus alterius auricularis compofitionis, ab aliquo alio medico confcriptae mentionem facere opus habeam. In his enim varietas omnium ipfarum comprehenfa eft. *Auricularis ut Solon diaetarius.* ℞ Myrrhae ʒ iiij, aluminis fciffi ʒ iiij, caftorii ʒ ij, thuris ʒ j, croci ʒ j, opii ʒ j, cum Cretico aut vino mulfo ad mellis craffitudinem redige. *Auricularis compofitio Antipatri ad doloris vexationes.* ℞ Croci fextantem, alii unc. j, myrrhae unc. j, falis ammoniaci unc. j. aluminis fciffi, ammoniaci thymiamatis utriusque unc. dimidium faecis unguenti irini aut Syriaci fextantem. Cum vino mulfo aut Cretico ad mellis tenuis fpiffitudinem redige ac utere. *Auricularis alia valde commoda.* ℞ Opopanacis ʒ ij, fucci papaveris ʒ iiij, fpumae lycii ʒ iiij, caftorii ʒ ij, aluminis

< β΄. σχιστῆς τριώβολον, κρόκου τριώβολον, σμύρνης < α΄. ἡ χρῆσις σὺν γάλακτι γυναικείῳ. πρὸς ὦτα πυοῤῥοοῦντα παρὰ Σπενδούσης. ℞ χοίρου ἐκτομίου χολῆς μέρη β΄. μέλιτος Ἀττικοῦ μέρος α΄. ὁμοῦ ἐν ὑελίνῳ ἀγγείῳ ἐπὶ θερμοσποδιᾶς θέρμαινε ἄχρι τοῦ ἡμίσεως καὶ οὕτω χρῶ. ὠτικὴ παρὰ Ἁρποκράτους πρὸς διαθέσεις καὶ ὀδύνας. ℞ ναρδοστάχυος < στ΄. σμύρνης < στ΄. πεπέρεως < στ΄. ἀφρονίτρου < στ΄. ἁλὸς ἄνθους < στ΄. κρόκου < ζ΄. κάρυα πικρὰ ι΄. ὀποῦ μήκωνος < ιβ΄. οἴνου παλαιοῦ τὸ ἱκανὸν, ἔγχει κασσιτερίνῳ ἀγγείῳ τὸ φάρμακον. πρὸς δυσηκοΐαν καὶ ἤχους. ℞ ἐλλεβόρου λευκοῦ < α΄. καστορίου ὀβολὸν α΄. ἀφρονίτρου ὀβολὸν α΄ S″. χρῶ μετ᾽ ὄξους ὡς καλλίστῳ. στρουθίου < α΄. κρόκου Κιλικίου < α΄. καστορίου < α΄. ἐλλεβόρου λευκοῦ < δ΄. νίτρου < α΄. τροχίσκους ποιῶν ἐπὶ τῆς χρήσεως ἀνιεὶς οἴνῳ χρῶ. πρὸς ὦτα πυοῤῥοοῦντα. στυπτηρίαν ἐκκεκαυμένην καὶ σμύρναν μετὰ μέλιτος λεάνας, προεκκλύσας τὸ ὠτίον ἐρίῳ τὸ φάρμακον ἐπιτίθει. ὠτικὴ παρὰ Χρυσάνθου Γρατιανοῦ πρὸς φλεγμονὰς καὶ ἑλκώσεις.

fcissi obolos iij, croci obolos iij, myrrhae ʒ j. Usus ejus est cum lacte muliebri. *Ad aures purulentas compositio Spendusae.* ℞ Fellis porci castrati partes ij, mellis Attici partem j. Vase vitreo simul indita in fervido cinere, usque ad dimidium calefacito atque ita utitor. *Auricularis Harpocratis ad affectus et dolores.* ℞ Spicae nardi ʒ vj, myrrhae ʒ vj, piperis ʒ vj, spumae nitri ʒ vj, floris salis ʒ vj, croci ʒ vij, nuces amaras x, fucci paparis ʒ xij, vini veteris quantum sufficit. Stanneo vasi medicamentum infundito. *Ad gravitatem auditus et sonitus.* ℞ Veratri albi ʒ j, castorii obolum j, spumae nitri sesquiobolum, cum aceto optimo utere. *Alia ad sonitus pulchra.* ℞ Struthii ʒ j, croci Cilicii ʒ j, castorii ʒ j, veratri albi ʒ iiij, nitri ʒ j, Redigito in pastillos et usu expetente, vino dilutis utere. *Ad aures purulentas.* Alumen scissum ustum et myrrham cum melle terito et praeelota auricula pharmacum lana exceptum imponito. *Auricularis Chrysanti Gratiani ad in-*

♃ σίλφας χωρὶς πτερῶν δεκαδύο, οἴνου παλαιοῦ καὶ μέλιτος γο στ΄. ῥοιᾶς κέλυφον α΄. πράσου χυλοῦ κύαθον α΄ S″. ἐν χύτρᾳ καινῇ ἕψε, ἕως ταπεινωθῇ ἡ ῥοιὰ, εἶτα λέαινε καὶ πρόσβαλε μύρου Συριακοῦ γο α΄. πίσσης ὑγρᾶς γο α΄ S″. κρομμύων δ΄. τὸν χυλὸν ἐκθλίψας καὶ συλλεάνας ἀπόθου, ἐπὶ δὲ τῆς χρείας χλιάνας σὺν ἐρίῳ ἐπιτίθει. ὠτικὴ πρὸς φλεγμονὰς καὶ πυῤῥοοῦντας. [401] ♃ νάρδου Ἰνδικῆς ∠ α΄. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ β΄. ὀπίου ∠ δ΄. σιδίων ∠ δ΄. κρόκου ∠ γ΄. σμύρνης ∠ δ΄. λιβάνου ∠ δ΄. μέλιτος Ἀττικοῦ ∠ δ΄. ἀφρονίτρου ∠ δ΄. καστορίου ∠ β΄. ἀμυγδάλων πικρῶν ∠ η΄. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους λ΄. ὄξους κύαθον α΄. οὔρου συάγρου τὸ ἴσον, κυάμων Αἰγυπτίων χλωρῶν τοῦ ἐντὸς ∠ δ΄. λεάνας ὁμοῦ ἀπόθου εἰς κασσιτέρινον ἀγγεῖον, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως μετὰ ῥοδίνου ἔνσταζε καὶ κροκίδα ἐντίθει πορφυρᾶν. ὠτικὴ πρὸς τὰ ἀπεγνωσμένα, ὡς Ζωΐλος ὁ ὀφθαλμικός. ♃ ὑοσκυάμου σπέρματος τριώβολον, στυπτηρίας σχιστῆς ὀβολοῦ τὸ S″. σμύρνης ∠ α΄. καστορίου τριώβολον,

flammationes et exulcerationes. ♃ Blattas detractis pennis xij, vini veteris et mellis utriusque fexuncem, mali punici putamen unum, fucci porri fefquicyathum. In olla nova, donec mali punici putamen flaccidum fiat, coquito, deinde terito et unguenti Syriaci unciam unam adjicito, picis liquidae fefquiunciam caeparum quatuor fuccum expreffum et contrita fimul reponito. Ufu vero expetente tepefacta lana excepta indito. *Auricularis compofitio ad phlegmonas et purulenta.* ♃ Nardi Indicae ʒ j, aluminis fciffi ʒ ij, opii ʒ iiij, malicorii ʒ iiij, croci ʒ iij, myrrhae ʒ iiij, thuris ʒ iiij, mellis Attici ʒ iiij, fpumae nitri ʒ iiij, caftorii ʒ ij, amygdalarum amararum ʒ viij, piperis albi grana xxx, aceti cyathum j, urinae fuis filveftris tantundem, fabae Aegyptiae viridis internae amarae ʒ iiij. Trita fimul in ftanneo vafe reponito. Ufus tempore cum rofaceo inftillato et lanae purpura infectae tomentum indito. *Auricularis ad defperata, velut Zoilus ophthalmicus tradidit.* ♃ Seminis hyofcyami obolos iij, aluminis fciffi oboli dimidium, myrrhae ʒ j, caftorii obolos iij, fucci papaveris

μηκωνείου τριώβολον, κηκῖδος τριώβολον, κρόκου τετρώβολον, κινναμώμου τετρώβολον, λιβάνου ὀβολοὺς β΄. ἀφρονίτρου ὀβολοὺς δύο, σανδαράχης ὀβολοὺς β΄. ὀπίου προσφάτου κοχλιάρια τρία, οὔρου συάγρου ἄῤῥενος κοχλιάρια τρία, κογχυλίου αἵματος τριώβολον, μανδραγόρου χυλοῦ ὀβολὸν α΄. μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ ἱκανὸν, κοχχυλίῳ ἔμφρασσε τὸ οὖς. ὠτικὴ ἄλλη πρὸς φλεγμονὰς καὶ πυοῤῥοοῦντα θαυμαστή. ℞ πηγάνου τριώβολον, σμύρνης τριώβολον, δαφνίδων ἀπολελεπισμένων τριώβολον, ὑοσκυάμου χυλοῦ < α΄. ὀπίου < α΄. κρόκου < α΄. σὺν γάλακτι γυναικείῳ χρῶ, ἐγχυματίζων χλιαρόν. ὠτικὴ λίαν καλὴ καὶ δεδοκιμασμένη ἐκ τῶν Ἀπολλωνίου. ℞ σμύρνης < β΄. λιβανωτοῦ < β΄. καρύων πικρῶν < α΄. ἀφρονίτρου < β΄. σχιστῆς < α΄. σιδίων < α΄. ναρδοστάχυος < β΄. ἀλόης < γ΄. οἰνομέλιτος παλαιοῦ κυάθους γ΄. τὰ ξηρὰ λεῖα μίσγε τῷ οἰνομέλιτι καὶ ἑψήσας, ἀπόθου εἰς ἀγγεῖον κασσιτέρινον, ἐπὶ δὲ τῆς χρείας χλιαρῷ χρῶ.

(193) [Αἱ ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι δυνάμεις ὠτικαὶ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτός.] Ὠτικὴ πρὸς τὰς προσφάτους περιω-

obolos iij, gallae obolos iij, croci obolos iiij, cinnamomi obolos iiij, thuris obolos ij, ſpumae nitri obolos ij, ſandarachae obolos ij, opii recentis cochlearia iij, urinae ſuis ferae maſculae cochlearia tria, ſanguinis conchylii obolos iij, ſucci mandragorae obolum j, mellis Attici quantum ſufficit, conchylio aurem obturato. *Auricularis alia ad phlegmonas et purulenta mirabilis.* ℞ Rutae obolos iij, myrrhae obolos iij, baccarum lauri amotis corticibus obolos iij, ſucci hyoſcyami ʒ j, opii ʒ j, croci ʒ j, cum lacte muliebri utere et tepidum infunde. *Auricularis compoſitio valde bona et probata, ex Apollonii libris.* ℞ Myrrhae ʒ ij, thuris ℥ j, nucum amararum ʒ j, ſpumae nitri ʒ j, aluminis ſciſſilis ʒ j, malicorii ʒ j, ſpicae nardi ℥ j, aloës ʒ iij, vini mulſi veteris cyathos iij. Arida trita vino mulſo admiſce et cocta in ſtanneo vaſe repone, uſu vero exigente tepido utere.

[*Compoſitiones auriculares ab Aſclepiade in primo externorum ſcriptae.*] *Auriculares compoſitiones ad dolores*

ὄντες, αἷς ἐχρήσατο Νικήρατος, κάλλιστον τοῦτό ἐστιν. ὀνίσκον τῶν κατοικιδίων. ζῶον δέ ἐστιν πολύπουν ἐν τοῖς ὑδρηροῖς ἀγγείοις καὶ ἐν ταῖς κοπρίαις γεννώμενον, κατὰ δὲ τὰς τῶν δακτύλων ἐπαιρήσεις σφαιρούμενον. τούτων λαβὼν τρεῖς ἢ τέτταρας καὶ σὺν ἐλαίῳ ἀποζέσας καὶ τὸ ἔλαιον ἀποθλίψας ἐγχυμάτιζε. ποιεῖ δὲ καὶ ὁ κολοκύνθης χυλὸς, μετὰ ῥοδίνου ἢ ναρδίνου μιγνύμενος καὶ χλιαινόμενος. καὶ περδικίου βοτάνης χυλὸς μετὰ ἐλαίου ἑψόμενος. καὶ κενταυρίου χυλὸς μελικράτῳ διαλυθεὶς, καὶ ὑοσκυάμου χυλὸς ῥοδίνῳ μιγνύμενος. ποιεῖ καὶ ὀποῦ μήκωνος ὀλίγον, γάλακτι γυναικείῳ διαλυθέν. καὶ βοείων κρεῶν οἱ ἀποῤῥέοντες ἰχῶρες ὅτε ὀπτᾶται, ταῦτα δεῖ ὠμὰ πρόσφατα ἐπιτιθέναι ἀνθρακιαῖς καὶ ἔνωμα ὄντα ἐκθλίβειν καὶ τῷ ἐκθλιβομένῳ θερμῷ ὑγρῷ ἐγχυματίζειν. ποιεῖ δὲ καὶ καρύων σεσηπότων τοῦ ἐντὸς τὸ ὑγρὸν, ὄξει διαλυθὲν καὶ ῥοδίνῳ. ποιεῖ δὲ καὶ ὁ Λιβυκὸς κοχλίας, ἀποσβεννύμενος ἐν τῷ οἰκείῳ ὀστράκῳ μετὰ ἐλαίου ναρδίνου ἢ ῥοδίνου. ποιεῖ δὲ καὶ ὑὸς ἀτόκου χολὴ, ἰσοστάθμῳ μέλιτι Ἀττικῷ μιγνυμένη. ἄλλο. ℞ ὀποῦ

aurium recentes, quibus Niceratus usus est. Inter eas optima haec est. Asellorum domesticorum, est autem animal multipes in aquariis vasis et sterquiliniis enascens, quod ad digitorum contactum in orbem se contrahit, horum tres aut quatuor in oleo fervefacito et expressum oleum auribus infundito. Facit et cucurbitae succus cum rosaceo aut nardino mixtus et tepefactus. Et perdicii herbae succus cum oleo coctus. Et centaureae succus aqua mulsa dilutus. Et hyoscyami succus rosaceo mixtus. Facit et papaveris succi parum lacte muliebri dissolutum. Et serosus cruor qui a carnibus bubulis dum torrentur destillat. Has itaque crudas recentes prunis imponere oportet et crudas adhuc exprimere et expressum liquorem calidum infundere. Facit etiam nucum putrefactarum internarum liquor aceto dilutus addito rosaceo. Facit et Africana limaca in propria testa, cum oleo nardino aut rosaceo fervefacta. Facit et suis quae non peperit fel pari melle Attico admixtum. *Aliud.* ℞ Succi

μήκωνος, καστορίου, ἀνὰ ὀβολοὺς β'. γλυκεῖ διαλύσας καὶ ὀλίγον ῥοδίνου ἐπιβαλὼν χλιαίνων ἐγχυμάτιζε. ἄλλο. ℞ ὀποῦ μήκωνος καὶ ὀποῦ πευκεδάνου τὸ ἴσον, διαλύων ἐγχυμάτιζε.

[*Πρὸς τὰς μεθ' ἑλκώσεως φλεγμονὰς Χαριξένου.*] ℞ σμύρνης, ὀπίου, καστορίου τὸ ἴσον γλυκεῖ διαλύσας, χλιαίνων ἐγχυμάτιζε. ἄλλο. ℞ ὑοσκυάμου χυλοῦ, ὀποῦ μήκωνος, σμύρνης, καστορίου, ἀνὰ < δ'. πεπέρεως < α'. προτρόπου τὸ ἱκανόν. πρὸς ξηρὰς καὶ ἀνίκμους ἑλκώσεις. ἔστι δὲ καὶ πεσσὸς ἀγαθός. ℞ οἰσύπου < δ'. μυελοῦ ἐλαφείου < δ'. βουτύρου < δ'. στέατος χηνείου < δ'. κηροῦ Τυῤῥηνικοῦ [402] < δ'. τερμινθίνης < α'. ἐλαίου κικίνου κυάθους β'. ἐλαίου ἀμυγδαλίνου κυάθους β'. ἐλαίου κυπρίνου κυάθους δύο, πισσελαίου κύαθον α'. συντίθει καὶ χρῶ ἐξαρκεῖς ὅσον ἐξαρκεῖ ἐλαίῳ ναρδίνῳ μίσγε, ὥστε μέλιτος ἔχειν πάχος. σφόδρα καλὸν καὶ πρὸς τὰς τῶν νεύρων διαθέσεις. ℞ ἐλαίου κυπρίνου κυάθους β'. ἰρίνου, ῥοδίνου, ἀμυγδαλίνου, ἐλαίου παλαιοῦ ἀνὰ κυάθους β'. πισσελαίου κύαθον α'. κηροῦ γο β'. τερ-

papaveris, castorii, utriusque obolos ij, passo diluito, et pauco rosaceo adjecto tepida infundito. *Aliud.* ℞ Succi papaveris et succi peucedani aequales partes dissolutas infundito.

[*Ad inflammationes cum exulceratione Charixeni.*] ℞ Myrrhae, opii, castorii, singulorum aequales partes passo dilutas tepidas infunde. *Aliud.* ℞ Hyoscyami succi, succi papaveris, myrrhae, castorii, singulorum ʒ iiij, piperis ʒ j, passi protropi quantum satis est. *Ad siccas et non humentes ulcerationes. Optime convenit et in pesso oppositum.* ℞ Oesypi ʒ iiij, medullae cervinae ʒ iiij, butyri ʒ iiij, adipis anserini ʒ iiij, cerae Tyrrhenicae ʒ iiij, terebinthinae ʒ iiij, olei cicini cyath. ij, olei amygdalini cyath. ij, olei cyprini cyath. ij, olei picini cyath. j. Componito et utitor quantum sufficit oleo nardino diluto et ad mellis crassitudinem redacto. *Aliud valde commodum. Facit et ad nervorum affectus.* ℞ Olei cyprini cyath. ij, rosacei, amygdalini, olei veteris, sing. cyath. ij, pisselaei cyath. ij, cerae sextantem,

Ed. Chart. XIII. [402.] Ed. Baf. II. (193.)

μινθίνης γο. α΄. στέατος χηνείου γο. α΄. συντίθει καὶ χρῶ. ἄλλο πρὸς τὰς ἐν βάθει ἀποστάσεις, Ἀντωνίου Μούσα. ♃ κρόκου < β΄. σμύρνης < β΄. βδελλίου < δ΄. καρύων πικρῶν < η΄. πρασίου χυλοῦ κοτύλης τὸ ἥμισυ, προτρόπου κοτύλης τὸ ἥμισυ, ἕψε τὰ ὑγρὰ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπιβαλὼν ἀναλάμβανε, χρῶ γλυκεῖ διαλύων ὅσον ἐξαρκεῖ. ἄλλο. ♃ κρόκου, σμύρνης, καστορίου, κενταυρίου ἀνὰ < β΄. ἀφρονίτρου < α΄. ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων < η΄. ἐλξίνης χυλοῦ ξε α΄ S''. προτρόπου ξε α΄ S''. συντίθει καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. πρὸς τὰς σὺν ῥεύματι φλεγμονὰς, ᾧ ἐχρήσατο Κλέων. ♃ σμύρνης, ἀλόης, λιβάνου, ὀποῦ μήκωνος ἀνὰ < β΄. μίσυος ὠμοῦ < α΄. ὄξει ἀναλάμβανε, ἐν δὲ τῇ χρήσει γλυκεῖ διαλύων ἐγχυμάτιζε. ἄλλο. Ἀρείου Ταρσέως. ♃ σμύρνης < δ΄. λιβάνου < δ΄. μίσυος ὠμοῦ < β΄. λυκίου Ἰνδικοῦ < δ΄. ἀναλάμβανε ὄξει. ἡ χρῆσις ὡς δεδήλωται. πολλοῦ δὲ ῥεύματος ἐπιγινομένου, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. ♃ κρόκου, λιβάνου, σμύρνης, ὀπίου, λύγου σπέρματος ἀνὰ < α΄. λυκίου Ἰνδικοῦ, κυτίνων ῥοιᾶς, ῥόδων ἄνθους

terebinthinae ℥ j, adipis anserini ℥ j, componito et utitor. *Aliud ad abscessus in profundo. Ant. Musae.* ♃ Croci ʒ ij, myrrhae ʒ ij, bdellii ʒ iiij, nucum amararum ʒ viij, fucci marrubii heminae dimidium, paſſi protropi heminae dimidium. Liquores coquito et admixtis reliquis excipito. Utere in paſſo diſſolvens quantum ſufficit. *Aliud.* ♃ Croci, myrrhae, caſtorii, centaureae, ſingul. ʒ ij, ſpumae nitri ʒ j, amygdalarum amararum depuratarum ʒ viij, ſucci helxines ſeſquiſext. paſſi protropi ſeſquiſext. componito ac utitor ut dictum eſt. *Ad inflammationes cum fluxu, quo uſus eſt Cleon.* ♃ Myrrhae, aloës, thuris, ſucci papaveris, ſingul. ʒ ij, miſyos crudi ʒ j, aceto excipe et uſu expetente paſſo diluta infunde. *Aliud Arii Tarſenſis.* ♃ Myrrhae ʒ iiij, thuris ʒ iiij, miſyos crudi ʒ ij, lycii Indici ʒ iiij, aceto excipe. Uſus jam indicatus eſt. Quod ſi multus fluxus oboriatur, ſubſcriptis compoſitionibus utendum eſt. ♃ Croci, thuris, myrrhae, opii, ſeminis viticis, ſinguli ʒ j, lycii Indici, florum mali punici, florum roſarum, ſingul. ʒ iij, aceti

Ed. Chart. XIII. [402.] [Ed. Bas. II. (193.)]

ἀνὰ ∠ β΄. ὄξους κοτύλην α΄. ἕψε λύγου σπέρμα, κυτίνους, ῥόδων ἄνθη εἰς τὸ ὄξος ἐμβαλὼν καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς καὶ ἀνελόμενος ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει γλυκεῖ διαλύσας ἐγχυμάτιζε. πρὸς τὰ πυοῤῥοοῦντα ὦτα μετ' ὀδύνης ᾧ ἐχρήσατο Κίμων. ♃ καστορίου ∠ β΄. στυπτηρίας σχιστῆς, κρόκου, σμύρνης, λιβανωτοῦ, ἀνὰ ∠ α΄. οἴνῳ μυρσινίτῃ ἀναλάμβανε ἢ μυρτίνῃ ἀνέχρισεν, ἐπὶ μὲν τῶν προσφάτων μετὰ οἰνομέλιτος, ἐπὶ δὲ κεχρονισμένων μετ' ὄξους. Κλαυδίου Δαμωνικοῦ πρὸς πυοῤῥοοῦντα καὶ χρονίας διαθέσεις. ♃ κρόκου ∠ γ΄. σμύρνης ∠ ια΄. κάρυα πικρὰ κεκαθαρμένα ἀριθμῷ λ΄. νίτρου ἀφροῦ, νάρδου Συριακῆς, στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ ∠ [illegible] λιβάνου [illegible] ὄξει δριμυτάτῳ ἀναλαμβάνεται καὶ δι' ὄξους ἀνίενται. ὡς δὲ Ἀπολλώνιος [illegible] ἢ τῶν Ἰσπανῶν λεγομένη. ♃ γάρου μέλανος ῥωμαϊκοῦ λεγομένου ὀξυμάρου [illegible] [illegible] Ἀττικοῦ [illegible] ἄχρι μέχρι συστάσεως, καὶ ἀνελόμενος εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον χρῶ. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει οὕτως· κολοκυνθίδος χυλοῦ [illegible]

Hemiinam unam. Viticis femen, mali punici flores, rosarum flores in aceto coquito, et ubi dissoluta fuerint, reliquis adjicito et excepta reponito. Usus tempore passo diluta infundito. Aliud ad purulentas aures cum dolore quo usus est Cimon. ♃ Castorii ʒ ij, aluminis scissi, croci, myrrhae, thuris, singul. ʒ j. Passo aut vino myrtitae excipe ac atere, ad recens malum cum vino mulso, ad inveteratum cum aceto. Aliud Claudii Damonici ad purulenta et inveterata affectus. ♃ Croci ʒ iij, myrrhae ʒ xj, nuces amaras purgatas numero xxx, spumae nitri, nardi Syriacae, aluminis scissi, singul. ʒ [illegible], thuris [illegible]. Aceto acerrimo excipiuntur et per acetum diluuntur. Ad foetorem et nomen compositio Hispanorum appellata. ♃ Gari nigri quod Romani sociorum appellant, sextarium unum, aceti scillitici sextarium unum, mellis Attici sesquisextarium, ad consistentiam coquito et in vitreo vase repositis utitor. In aliis descriptionibus sic legere est, Succi cucurbitae sextarium unum

Ed. Chart. XIII. [402. 403.] Ed. Baſ. II. (195.)

τίθει, ποιεῖ πρὸς τὰς μετὰ φλεγμονῆς δυσωδίας. *Χαριξένου πρὸς φθορὰς καὶ δυσωδίας.* ℞ στυπτηρίας Μιλησίας λίτραν α΄. χαλκάνθου λίτρας η΄. ἀλόης < η΄. κροκομάγματος < η΄. σμύρνης < η΄. οἴνου μυρτίνου ξε. γ΄. ἕψε στυπτηρίαν καὶ τὸν γλυκὺν, καὶ ὅταν συστῇ ἐπίβαλε τὰ λοιπὰ ὄξει διαλύσας καὶ ἀπελόμενος χρῶ. πρὸς τὰς τῶν σαρκῶν ἐπαναστάσεις, ᾧ ἐχρήσατο Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος. ℞ ἰοῦ ξυστοῦ < η΄. λεπίδος χαλκοῦ < η΄. ἐν ἄλλῳ < δ΄. μέλιτος κοτύλης S″. τὰ ξηρὰ τρίψας καὶ μέλιτι ἀναλαβὼν ἕως ἐρυθρὸν γενέσθαι καὶ ἀπελόμενος χρῶ. ἄλλο. ℞ ἰοῦ < δ΄. χαλκάνθου < δ΄. σμύρνης < δ΄. πρασίου χυλοῦ κυάθους γ΄. μέλιτος τὸ ἱκανὸν, σκεύαζε καθὰ προείρηται. *Χαλκηδονία πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις.* ℞ ἐλλεβόρου λευκοῦ < δ΄. κρόκου < δ΄. σμύρνης < δ΄. καστορίου < δ΄. λιβανωτοῦ < δ΄. ὀπίου < δ΄. χαλκάνθου < ιστ΄. πεπέρεως < β΄. σμύρναν, ὄπιον λιβανωτὸν, καστόριον, ἔμβρεχε ὄξει ἀφεψημένων σιδίων μέχρι διαλύσεως, [403] εἶτα ἔμβαλε κεκομμένα, ἐλλέβορον, κρόκον, πέπερι, χάλκανθον, εἶτα τρῖβε ὁμοῦ

componito, facit ad foetorem cum inflammatione. *Charixeni ad corruptiones et foetores.* ℞ Aluminis Mileſii libram unam, atramenti ſutorii ℔ viij, aloës ʒ viij, crocomagmatis ʒ viij, myrrhae ʒ viij, vini myrtitae ſextarium dimidium. Alumen et vinum ipſum coquito, atque ubi in conſiſtentiam coierint, reliqua aceto diſſoluta injicito, et repoſitis utitor. *Ad carnium incrementum, quo uſus eſt Heraclides Tarentinus.* ℞ Aeruginis raſae ʒ viij, ſquamae aeris ʒ viij, in alio exemplari ʒ iiij, mellis heminae dimidium. Arida trita ac melle excepta, donec rubeſcant, coquito et ablatis utitor. *Aliud.* ℞ Aeruginis ʒ iiij, atramenti ſutorii ʒ iiij, myrrhae ʒ iiij, ſucci marrubii cyath. tres, mellis quantum ſufficit, praepara ut dictum eſt. *Chalcedonia ad inveteratos affectus.* ℞ Veratri albi ʒ iiij, croci ʒ iiij, myrrhae ʒ iiij, caſtorii ʒ iiij, thuris ʒ iiij, opii ʒ iiij, atramenti ſutorii ʒ xvj, piperis ʒ i. Myrrham, opium, thus, caſtorium, in aceto, cui malicorium incoctum eſt, usque ad diſſolutionem macerato, deinde veratrum, crocum, piper, atramentum ſutorium

πάντα ἐπιμελῶς, καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ, ἐπίβαλε οἰνομέλιτος, τὸ αὔταρκες, ὥστε τὸ πάχος ἔχειν μέλιτος ἀνειμένου. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως χλιαίνων ἐγχυμάτιζε. τούτῳ τῷ φαρμάκῳ χρώμενος πολλάκις κατώρθωσα. καὶ προκόπτοντος τοῦ χρόνου προσέθηκα τῇ γραφῇ ὀμφακίου ∠ α'. (194) Αἰγυπτία πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις, κἂν ὦσι συγγεγενημέναι. ♃ ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων ∠ β'. κυάμων Αἰγυπτίων τοῦ ἐν τοῖς πεπέρεως λευκοῦ, κρόκου, σμύρνης, ὀπίου ἀνὰ ∠ β'. λιβανωτοῦ ∠ β'. ὀμφακίου ∠ δ'. σχιστῆς ∠ δ'. καστορίου ∠ β'. χαλκάνθου ∠ δ'. ἀφρονίτρου ∠ β'. ἀναλάμβανε ὄξει ἐναφεψημένων σιδίων, ὡς γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, αὔταρκες λαβὼν τοῦ φαρμάκου καὶ μύρῳ ναρδίνῳ διαλύσας ἐγχυμάτιζε. πρὸς τὰς ἐκ τῶν ὤτων αἱμοῤῥαγίας Ἡρακλείδου Ταραντίνου, ὥστε μὴ θρομβοῦσθαι. πρασίου τὸν χυλὸν ἑψήσας καὶ ὄξος μίξας ἐγχυμάτιζε. ἢ ῥοιᾶς ἐν ὄξει ἑψημένης τὸν χυλὸν ἐκθλίψας ἐγχυμάτιζε. ἢ πολυγόνου χυλὸν ἐν ὄξει βραχεῖ ἢ ἀκακίαν ἢ ἀμόργην ἢ

contufa injicito, atque omnia fimul diligenter terito, quod ubi probe factum fuerit, vini mulfi quantum fatis eft affundito, ut ad diluti mellis craffitudinem redigantur. Ufu vero expetente tepefacta infundito. Ex hujus medicamenti ufu faepe egregie mihi fucceffit, verum temporis progreffu omphacii ʒ j ad hanc defcriptionem adjeci. *Aegyptia ad eosdem affectus, etiam fi fint connati.* ♃ Amygdalarum amararum depuratarum ʒ ij. fabarum Aegyptiarum interioris partis amarae, piperis albi, croci, myrrhae, opii, fingulorum ʒ ij. thuris ʒ ij. omphacii ʒ iiij. aluminis fciffi ʒ iiij. caftorii ʒ ij. atramenti futorii ʒ iiij. fpumae nitri ʒ ij. aceto, in quo malicorium incoctum eft excepta, ad limi craffitudinem redigito. Ufus vero tempore quantum fuffecerit ex medicamento acceptum ac nardino unguento diffolutum infundito. *Ad fanguinis ex auribus eruptiones Heraclidae Tarantini. Facit ut ne in grumos coeat.* Marrubii fuccum coquito et admixto aceto infundito. Aut mali punici in aceto cocto fuccum exprimito et infundito. Aut polygonii fuccum cum exiguo aceto. Aut acaciam aut amurcam aut

λύκιον μετ' ὄξους. ἄλλο. Βότρυος αἱμοῤῥαγικοῦ? ... χυλὸν καὶ κηκίδων ἐν ὄξει ἑψημένων τὸν χυλὸν ὁμοῦ μίξας ἐγχυμάτιζε.

[Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένα φάρμακα τῶν προγεγραμμένων ἐφεξῆς.] Ὅσα μὲν πρὸς τὰς ὠταλγίας ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης φάρμακα, πρόσθεν εἴρηται, κἀγὼ νῦν δὲ προσθήσω καὶ τὰ πρὸς τὰς ἄλλας διαθέσεις ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα. ἐπὶ δὲ τῶν ὑγραινομένων πολυγόνου χυλὸν μετὰ ἴσου ῥοδίνου χυλοῦ ἐγχυμάτιζε. ἢ κρόκον καὶ σμύρναν μετὰ γλυκέος καὶ ῥοδίνου χλιάνας ἔγχει. ἐπὶ δὲ τῶν πυοῤῥοούντων ποιεῖ μὲν καὶ πολύγονον σὺν ῥοδίνῳ ἐγχεόμενον, συμφέρει δὲ ἄκρως οἶνος ἐνσταζόμενος, ἐναφεψημένων αὐτῷ κονύζης τῆς λεπτοφύλλου φύλλων. ἔνιοι δὲ καὶ λιβανωτὸν προσμίσγουσι τῷ οἴνῳ. ἢ λύκιον ῥοδίνῳ διεὶς ἔνσταζε. ἢ πρασίου ἀγρίου σπέρμα σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ ὁμοίως. ἢ κυμίνου καὶ κρόκου ἴσον σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ. ἢ κρόκου καὶ σμύρνης ἀνὰ < β΄. κάρυα λεπτὰ λελεπισμένα λεάνας μίξον μετὰ μέλιτος κο. δ΄.

lycium cum aceto. Aliud. Botryos sanguinis eruptiones. Succum ... et succum gallarum in aceto coctarum simul mixtos infundito.

[Quae medicamenta Archigenes post prius scripta subjecerit.] Medicamenta ad aurium dolores ab Archigene scripta supra relata sunt. Nunc vero etiam ea quae ad alios affectus conscripsit apponam. Humectatis vero polygoni succum cum pari rosaceo succo infundito. Aut crocum et myrrham cum passo et rosaceo tepefacta infundito. Purulentis autem prodest quidem polygonum cum rosaceo infusum. Verum egregie convenit vinum, in quo conyzae tenuia folia incocta sint, instillatum. Quidam vero thus ad vinum admiscent. Aut lycium rosaceo dilutum instillato. Aut marrubii silvestris semen cum aceto et rosaceo eodem modo. Aut cumini et croci, aequale pondus cum vino austero. Aut croci et myrrhae utriusque ʒ ij, nuces amaras excorticatas numero xxxv. Nuces tritas cum mellis hemina dimidia et porri succi hemina

Ed. Chart. XIII. [403.] Ed. Baf. II. (194)
καὶ πράσου χυλοῦ Ko S″. λεάνας τὰ ξηρὰ εὖ μάλα καὶ διεὶς τοῖς ὑγροῖς συλλεαίνων ἔνσταζε.

[Περὶ ἡλκωμένων ὤτων.] Ἐπὶ δὲ τῶν ἡλκωμένων ὤτων καὶ αἱμασσομένων καὶ ἀλγούντων χαλβάνην καὶ ὄπιον μετὰ γλυκέος καὶ ῥοδίνου μέλιτος πάχος ἔνσταζε. ἢ ἀντὶ τῆς χαλβάνης ὀπὸν πευκεδάνου μίσγε, καὶ μᾶλλον ποιεῖ. ἢ σπόδιον ὀπτηθὲν λεῖον μετὰ ῥοδίνου ἔγχει. ἢ λύκιον μετὰ γυναικείου γάλακτος μεγάλως ἐνεργεῖ. καὶ τὸ μέλι καθ' ἑαυτὸ χλιαρὸν ἐγχεόμενον, μάλιστα δὲ ἐφ' ὧν καὶ δυσωδίαι εἰσίν. ἔνιοι δὲ τοὺς ἐπὶ ταῖς ὑδρίαις ὄνους μετά τινος μύρου ἐνστάζουσι, καὶ ἄκρως ὠφελεῖ. ἢ τὰς κατοικιδίους σίλφας μετὰ ῥοδίνου ἔνσταζε. καλῶς ποιεῖ πρὸς πᾶσαν ὠτὸς διάθεσιν ἀλώπεκος στέαρ τεταριχευμένον, τηκόμενον καὶ ἐνσταζόμενον. ἢ σπονδυλίου τὸ ἐντὸς σὺν μέλιτι καὶ ῥοδίνῳ ἔγχει, ἢ κλύσας καὶ διαψήσας τὸ οὖς, πράσου ἢ πρασίου χυλὸν μετὰ μέλιτος ἔγχει. ἢ κονίαν τὴν τῶν πηλοποιῶν μετὰ μέλιτος ἀνεζεσμένην, ἢ λίβανον μετὰ ὄξους ἐν ῥοιᾶς κελύ-

dimidia commifceto et reliqua item probe trita iisdem liquoribus diluito, ac fimul deinde tepefacta inftillato.

[De auribus exulceratis.] Caeterum exulceratis auribus et cruentis ac dolentibus galbanum et opium cum paffo et rofaceo mellis craffitudine inftilla. Aut pro galbano peucedani fuccum admifce, et magis fuccedet. Aut cinerulam affatam cum rofaceo tritam infundito. Aut lycium cum lacte muliebri. Magnifice opitulatur etiam ipfum mel per fe tepidum infufum, praefertim fi foetores fimul adfint. Quidam afellos, qui in aquariis vafis reperiuntur, cum unguento quopiam inftillant et eximie opem fentiunt. Aut blattas domefticas cum rofaceo inftillato. Probe facit ad omnem auris affectum adeps vulpinus inveteratus, liquatus et inftillatus. Aut fpondylii interiorem velut medullam cum melle et rofaceo infunde. Aut elota et confcalpta auricula porri aut marrubii fuccum cum melle infunde. Aut lixivium figularium cum melle fervefactum. Aut thus cum aceto in mali punici putamine fervefactum infunde. Aut crocum

φει· ζέσας ἔγχει. ἢ κρόκον καὶ σχιστὴν μετ' οἰνομέλιτος ὁμοίως ἐν τῷ κελύφει ζέσας ἔγχει. ἢ κηκῖδα λείαν ὀθονίῳ ἐνδήσας ἕψε ἐν οἴνῳ καὶ ἐκ τούτου ἐνστάζε, εὐθέως ἀπόνους ποιεῖ.

[404] [Περὶ σκωλήκων ἐν ὠσίν.] Ἐφ' ὧν δὲ σκώληκές εἰσιν, ἐλλέβορον λευκὸν μετὰ μέλιτος κάθιε ἢ ξηρὸν ἐμφύσα ἢ χυλὸν βάτου ἔγχει. εἰ δὲ λελεπισμένον τὸ τοῦ ὠτὸς ὀστέον τύχῃ, διελὼν ὄπισθεν τοῦ ὠτὸς ξύσον, ἔπειτα καύσας ἀπούλου ἀλύπως.

[Περὶ τῶν ἐν τοῖς ὠσὶν ἤχων.] Ἔνιοι μὲν αὐτῶν φυσώδους πνεύματός εἰσιν ἔκγονοι, τινὲς δὲ διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀκουστικῆς αἰσθήσεως γίνονται, καθάπερ ἐν ὀφθαλμοῖς τὰ τῶν ὑποχεομένων φαντάσματα διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ τῆς γαστρὸς στόματος ἀναθυμιάσεις, ἀκριβὲς δὲ οὐδετέρας τῶν διαθέσεων γνώρισμα δυνατὸν ἐν ἀρχῇ σχεῖν, οὐ μὴν οὐδὲ ἀτέχνως προσήκει ἄρχεσθαι τῆς τε διαγνώσεως αὐτῶν καὶ τῆς ἰάσεως. εἴρηται γὰρ καὶ δέδεικται πολλάκις οὐχ ἕν τι γένος ὂν ἐλπίδος στοχαστικῆς. εἶναι γὰρ τεχνικὸν στο-

et alumen scissile cum vino mulso in mali punici putamine eodem modo fervefactum infunde. Aut gallam tritam linteolo illigatam in vino coquito et ex hoc instillato, statim a dolore liberat.

[*De vermibus aurium.*] Porro in quibus vermes sunt, veratrum album cum melle immitte aut aridum insuffla. Aut rubi succum infunde. Quod si vero auriculae os corrosum fissura retro aurem impacta ipsum scalpito, deinde urito ac citra molestiam cicatricem inducito.

[*De sonitu in auribus.*] Sonitus quidam ex flatuoso spiritu generantur. Quidam ob exquisitam sensus audiendi subtilitatem fiunt, quemadmodum in oculis imaginariae suffusiones propter vapores ex ore ventris exhalantes. Caeterum neutrius affectus certa cognitio in principio haberi potest. Non convenit tamen citra artem aut cognitionem aut curationem auspicari. Dictum enim jam saepe est, atque etiam demonstratum, non omni conjecturalis spei genus

Ed. Chart. XIII. [404.] Ed. Baf. II. (194.)

χασμόν τινα ἐκ τῶν προκαταρκτικῶν ὀνομαζομένων αἰτίων, ὅταν ἐπίστηταί τις αὐτῶν τὰς δυνάμεις, ἄλλης μὲν ἐπὶ ψύξει διαθέσεως γινομένης, ἄλλης δὲ ἐπ᾽ ἐγκαύσει, καθάπερ γε καὶ πληγῆς προηγησαμένης ἢ νόσου τοίας ἢ τοίας, ὥσπερ γε καὶ ἀπεψίας ἢ οἰνοποσίας δαψιλοῦς ἢ ἐμέτων βιαίων τε καὶ πολλῶν. ἔσθ᾽ ὅτε καὶ ἐπὶ φαρμάκων ὠτικῶν χρήσει γίνονταί τινες ἦχοι. καὶ τὸ κατὰ βραχὺ δὲ συστῆναι τὸν ἦχον ἢ ἀθρόως γενέσθαι συντελεῖται πρὸς τὴν τῆς διαθέσεως εὕρεσιν. ἔτι τε τὸ διαλείμματα ποιεῖν ἢ παραμένειν τὸ σύμπτωμα διηνεκῶς. ἀκριβὴς δὲ διάγνωσις ἐν τῷ χρόνῳ γίγνεται μετὰ τὴν τῶν τεχνικῶς στοχασθέντων χρῆσιν φαρμάκων. εἰ μὲν οὖν ἐπὶ πυρετοῖς ἦχοι γίνονται, μὴ παρενοχλεῖν, παύονται γὰρ παραυτίκα ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ἐὰν δὲ ὑπονοήσας τις ἐπὶ πνεύματι φυσώδει διέξοδον οὐκ ἔχοντι γίνεσθαι τοὺς ἤχους τὰ τέμνοντα καὶ λεπτύνοντα καὶ διαφοροῦντα φάρμακα προσφέρων ἀνύῃ μηθὲν, ἅμα τῷ δηλονότι καὶ ὑποφλεγματισμοῖς χρῆσθαι καὶ τῇ τῆς ὅλης κεφαλῆς προ-

esse, atque artificialem quandam conjecturam ex caufis procatarcticis appellatis facere licet, fi quis ipfarum vires norit, quum alius affectus ex frigiditate, alius ex ardore fiat. Quemadmodum etiam ex praegreffa plaga aut tali vel tali morbo, velut et ex cruditate aut largo vini potu aut violento et multo vomitu, aliquando et ob medicamentorum auricularium ufum fonitus quidam fiunt. Quin et fi vel paulatim congregetur vel coacervatim irruat fonitus, id ipfum quoque ad inventionem affectus conducit. Infuperque fi per intervalla repetat, vel continenter hoc fymptoma perfeveret. Verum certa cognitio tempore contingit, poft ufum medicamentorum artificiali conjectura exhibitorum. Siquidem igitur in febribus fonitus fiant, minime interturbandi funt, ut plurimum enim ftatim fedantur. Si vero ob flatum ventofum, cui tranfitus interclufus fit, fonitus fieri fufpicatus quispiam fuerit, et ob hanc rem diffecantibus et attenuatoriis ac difcufforiis medicamentis admotis nihil profecerit, fimulque apophlegmatismis ufus fit et toto capiti

νοίᾳ, πολλὴν ἕξει ῥοπὴν εἰς ὑπόνοιαν εὐαισθησίας ἀκριβοῦς, καὶ μάλιστα ἐὰν ὀξυήκους ὁ πάσχων φαίνηται. τοιούτῳ γοῦν τινι περιπεσὼν ἐγὼ, κεχρημένῳ φαρμάκοις οἷς εἶπον, οὐδὲν δὲ ὠφελουμένῳ, προσέμιξά τι τῶν ναρκούντων τὴν αἴσθησιν, ὁποῖόν ἐστιν ὅ τε τοῦ μανδραγόρου χυλὸς καὶ ὁ τοῦ μήκωνος ὀπός· ὅπερ ἀπήλλαξε τοῦ συμπτώματος αὐτόν. αἱ δὴ οὖν ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν ὠτικαὶ δυνάμεις, πρὸς τὰ τοιαῦτα συμπτώματα γεγραμμέναι, διαφορητικῶν καὶ τμητικῶν φαρμάκων εἰσίν. ἔμπροσθεν μὲν οὖν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ὠτικῶν δυνάμεων, ἃς ἔγραψεν Ἀνδρόμαχος, ἦσαν ὑπ' αὐτοῦ τινες λεγόμεναι πρὸς ἤχους ἁρμόττειν ἐκ τῆς τοιαύτης ὕλης συγκείμεναι. νυνὶ δὲ προσθήσω τὰς ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένας.

[Αἱ ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμέναι δυνάμεις πρὸς ἤχους.] Ἐπὶ δὲ τῶν ἐξαίφνης ἤχων ὄξος μετὰ ῥοδίνου ἔγχει, ἢ κύμινον καὶ ἔλαιον, μέλιτος πάχος ποιῶν, ἢ σικύου ἀγρίου ῥί-

prospexerit, huic merito in hanc suspicionem inclinatus animus erit, sensus audiendi videlicet subtilitatem sonitus caussam esse, praesertim si acuto audiendi sensu aeger praeditus appareat. In ejusmodi itaque quendam, qui praedictis medicamentis usus erat, neque quicquam opis senserat, quum ego forte incidissem, ex stupefacientibus sensum quippiam admiscui, velut est mandragorae succus et papaveris succus, ex eisque a sonitus symptomate liber evasit. Quae igitur a prioribus medicis ad hujusmodi symptomata et accessoria mala conscriptae sunt auriculares compositiones, ex discussoriis et incidentibus medicamentis constant. Supra itaque in catalogo et enumeratione compositionum auricularium ab Andromacho descriptarum, ex ejusmodi materia compositae, quaedam recensebantur, quas ipse ad sonitus convenire scripsit. Nunc vero eas, quas Archigenes ad hanc rem conscripsit recensebo.

[*Compositiones ab Archigene ad sonitus conscriptae.*] In sonitibus repentinis acetum cum rosaceo instilla. Aut cuminum et oleum crassitudine mellis. Aut radicis cucu-

ζης χυλὸν, ἢ αὐτὴν ἕψε τὴν ῥίζαν τῷ ἐλαίῳ. εἰ δὲ ἐπιμένοι πλείονα χρόνον, πᾶσι τοῖς πικροῖς καὶ δριμέσι καὶ λεπτυντικοῖς καὶ διαφορητικοῖς, τοῖς ἀναγραφεῖσιν ἐπὶ τῶν διὰ πάχος χυμῶν ὀδυνωμένων, ἕκαστον ἕψων σὺν ὄξει καὶ μέλιτι, προσπλέκων ἢ κατακλίνας τὸν πάσχοντα καὶ νίτρον ὠμὸν λεῖον ἐμπάσας εἰς τὸ οὖς, ὄξος δριμὺ χλιαρὸν ἔγχει. εἶτα ἐπειδὰν παύσηται ζέον, ἐρίῳ ἐψήσας καρύων [405] πικρῶν χυλὸν ἔγχει καὶ ἀπόφραττε ἐρίῳ. ἢ νίτρον καὶ σμύρναν εὖ ἑνώσας μετὰ ῥοδίνου καὶ ὄξους καὶ μέλανος γραφικοῦ παχέος ἔνσταζε. ἢ πτερῷ βάπτων δὶς τῆς ἡμέ(195)ρας ἐπιτίθει, ἢ καστορίῳ καὶ ναρδίνῳ ἴσοις μετ' ὄξους καὶ ῥοδίνου χρῶ, ἢ ὄξει καὶ νίτρῳ καὶ μέλιτι κλύζε. ἐφ' ὧν δὲ διὰ πολλὴν αἴσθησιν ἐγγίνεται ἦχος, καστόριον καὶ κωνείου σπέρμα λειώσας σὺν ὄξει ἐπίσταζε. ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ νόσου ἤχων ἀψινθίου ἀφεψήματος πυριάσας, τὸ ὄξος καὶ τὸ ῥόδινον ἔγχει, ἢ ῥαφάνου χυλὸν μετὰ ῥοδίνου, ἢ ἀλόην καλλίστην μετ' οἰνομέλιτος ἀνεθεῖσαν. εἰ δ' ἐπιμένοι, ἐλλέβορον μέλανα ἑψήσας

meris filvestris fuccum. Aut ipfam radicem oleo incoctam. Si vero ad multum tempus perfeverent, omnibus amaris et acribus attenuatoriisque et difcufforiis, quae ad dolorem ex craffis humoribus obortum defcripta funt, utaris fingulis in aceto coctis et admixto melle. Aut reclinato aegro et nitro crudo trito in aurem infperfo, acre acetum tepidum infunde, ac poftquam fervere defierit, lana fcalpendo exterge et nucum amararum fuccum infunde et lana obtura. Aut nitrum et myrrham probe unita, cum rofaceo et aceto ac atramento fcriptorio craffo inftilla, aut penna in eis immerfa bis in die inde. Aut caftorio ac nardino pari menfura cum aceto et rofaceo utere. Aut aceto ac nitro melleque mixtis collue. Caeterum quibus ob multam fenfus fubtilitatem fonitus oboriuntur, caftorium et cicutae femen cum aceto trito inftilla. Ex morbo vero obortis fonitibus, ubi fomentum ex decoctione abfinthii adhibueris, acetum et rofaceum inftilla. Aut raphani fuccum cum rofaceo, aut aloën optimam cum vino mulfo dilutam. Si vero perdurent, ve-

μετ' ὄξους χρῶ. τοιαῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ὠσὶν ἤχους, ὁ δ' Ἀπολλώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων τὰ ὑπογεγραμμένα.

[Τὰ ὑπ' Ἀπολλωνίου πρὸς ἤχους καὶ βόμβους καὶ συριγμοὺς καὶ ἐμπνευματώσεις.] Ὄξος δριμὺ χλιαίνων ἔνσταζε. ἔλαιον καὶ ὄξος χλιαίνων ἔνσταζε. μέλι Ἀττικὸν θερμὸν ἔνσταζε. δάφνινον ἔλαιον ὡσαύτως. πράσου χυλὸν μετὰ γάλακτος γυναικείου ἢ ῥοδίνου ἐγχυμάτιζε. σικύου ἀγρίου τὸν καρπὸν χυλίσας ἢ φύλλα δι' ὀθονίου ἔνσταζε. κολοκύνθης ἀγρίας ἐντεριώνην ἐλαίῳ διεὶς ἔγχει, κύμινον λεῖον καὶ μυελὸν μόσχειον ἔνσταζε. σικύου ἀγρίου ἐντεριώνην ἐλαίῳ διεὶς ἔγχει, βάλανον μυρεψικὴν τρίψας καὶ στέαρ χήνειον καὶ ῥητίνην, ἴσα μίξας ἔνσταζε. λινόσπερμα τρίψας καὶ διεὶς μύρῳ Ἀραβικῷ ἔνσταζε. μίσυ λεάνας καὶ διεὶς μύρῳ ῥοδίνῳ χρῶ. πήγανον καὶ κύμινον ἴσα τρίψας καὶ διεὶς καὶ εἰς μέλι μίξας ἔγχει. ὕσσωπον τρίψας καὶ κεδρίνῳ διεὶς ἐλαίῳ ἔνσταζε, ἀμυγδάλων πικρῶν ἔλαιον μέλιτι μίξας. ἐὰν δὲ ἐνεργεστέρῳ

ratrum nigrum aceto decoctum adhibe. Huiusmodi quidem Archigenes ad fonitus aurium confcripfit, verum Apollonius in primo parabilium fubfcripta habet.

[*Quae Apollonius ad fonitus et fufurros, fibilosque ac inflationes aurium confcripfit.*] Acetum acre tepidum inftilla. Oleum et acetum tepidum inftilla. Mel Atticum calidum inftilla. Laurinum oleum eodem modo. Porri fuccum cum lacte muliebri aut rofaceo infunde. Cucumeris filveftris foliorum aut fructus fuccum per linteolum inftilla. Cucurbitae filveftris medullam oleo dilutam infunde. Cuminum tritum cum medulla vitulina inftilla. Cucumeris filveftris medullam oleo dilutam infunde. Glandem unguentariam terito et adipe anferino ac refina pari menfura admixtis inftillato. Semen lini tritum et unguento Arabico dilutum inftilla. Mify terito et unguento rofaceo dilutum inftillato. Rutam et cuminum pari menfura trita et aceto diluta, admixto melle infunde. Hyffopum tritam et cedrino oleo dilutam inftilla. Amygdalarum amararum oleum melle

βούλη χρῆσθαι, σύμπλεξον τοῦτο τῷ προτέρῳ, ἄγνου καὶ ἀσκαλαβώτου κεφαλὴν τρίψας ἐξ ἴσου καὶ μίξας ἔλαιον ἔνσταζε. νίτρον καὶ ῥητίνην καὶ στέαρ χήνειον, ἴσα μετ' ἐλαίου μίξας καὶ διαλύσας χρῶ. κρόμμυον καὶ σκόροδον καὶ στέαρ χήνειον ἴσα τρίψας καὶ διηθήσας ἔγχει καὶ προεκκλύσας ὕδατι θερμῷ νίτρον λεῖον ἐμφύσα.

[Πρὸς ὦτα ἡλκωμένα καὶ ἰχωῤῥοοῦντα τοῦ αὐτοῦ.] Πρώτους μὲν ἔγραψε κλυσμοὺς Ἀπολλώνιος, δεύτερα δὲ τὰ ἔγχυτα φάρμακα καὶ τρίτα τὰ ξηραντικὰ καὶ τέταρτα τὰ ἐμφυσώμενα κατὰ τὴν ὑπογεγραμμένην λέξιν ἑρμηνεύων ταῦτα. κλυσμοί. ὕδατι θερμῷ συνεχέστερον ἔκκλυζε. φακοῦ ἀφεψήματι ὡσαύτως. ὑδρομέλιτι θερμῷ παραπλησίως ἔκκλυζε. κισσοῦ ἀποβρέγματι ἢ ἀφεψήματι μετ' οἴνου χρῶ. σιδίων ἀποβρέγματι ἢ ἀφεψήματι μετ' οἴνου παραπλησίως. κηκῖδος ὀλόρας ἀφεψήματι μετ' οἴνου μυρσίνην ἀφεψημένην ἐν οἴνῳ κλύζε. οἴνῳ μετ' ὀλίγης στυπτηρίας τετριμμένης χρῶ. στοιβῆς καρπὸν ἐν οἴνῳ ἑψήσας κλύζε. οὖρον καὶ οἶνον μίξας καὶ θερμάνας ἔκκλυζε. πίσσης ὀῤῥῷ ἐγχυμάτιζε. ἐλαίας φύλλα

mixtum eodem modo. Quod fi efficacius reddere velis, hoc cum priore committito. Viticem et ftellionis caput pari pondere trita admixto oleo inftilla. Nitrum et refinam et adipem anferinum aequis partibus cum oleo admixto diffoluta inftilla. Caepas et allium et adipem anferinum pari menfura trita et excolata infunde, et aqua collutis prius calida, nitrum tritum infuffla.

[*Ad aures exulceratas et purulentas ejusdem.*] Primum quidem collutiones Apollonius fcripfit. Secundum deinde locum infufilia habent. Tertium reficcatoria et quartum quae infufflantur, juxta fubfcriptam ipfius dictionem. *Collutiones.* Aqua calida affidue collue. Lenticulae decocto eodem modo. Aqua mulfa calida fimiliter. Hederae cremore aut decocto cum vino utitor. Malicorii cremore aut decocto fimiliter cum vino. Gallae plenae decocto cum vino. Myrto in vino decocto elue. Vino cum exiguo alumine trito utere. Stoebes femine in vino cocto elue. Urina et vino mixtis ac calefactis elue. Picis ferum infunde. Oleae folia

χυλίσας καὶ μέλιτι μίξας, συνέψησον καὶ τούτῳ χρῶ. μηκώνιον διεὶς γλυκεῖ ἔνσταζε. κρομμύου χυλίσματι μετὰ μέλιτος χρῶ. πηγάνου ἀγρίου χυλὸν μετ᾽ οἴνου καὶ ῥοδίνου ἐλαίου, ἐν ῥοιᾶς σιδίῳ τεθερμασμένον ἔνσταζε. χολὴν βοὸς ἢ συὸς ἐν σιδίῳ ῥοιᾶς χλιαρὰν ἔνσταζε. χολὴν αἰγὸς ἢ προβάτου. ἢ χελώνης θαλασσίας μετὰ γάλακτος γυναικείου χλιαρὰν ἔνσταζε. καρδάμωμον τρίψας μετὰ μέλιτος ἔνσταζε. πευκεδάνου ὀπὸν ῥοδίνῳ διεὶς χρῶ. ἀλόην καὶ κροκόμαγμα διεὶς ἔνσταζε. [406] ἀψινθίῳ λείῳ μετὰ μέλιτος χρῶ. σμύρνην καὶ ῥητίνην καὶ στέαρ χήνειον μετ᾽ ἐλαίου τρίψας ἐγχυμάτιζε. τὸ λίπος τὸ ἐπιγινόμενον ἐπὶ τοῦ τυροῦ ἐν τοῖς κεραμείοις συγκειμένου χλιάνας ἔνσταζε. διφρυγὲς λεάνας μετὰ μέλιτος ἔνσταζε. στυπτηρίαν σχιστὴν λεάνας μετὰ γλυκέος καὶ ὄξους ἕψησον, ἕως ἂν μέλιτος σχῇ πάχος καὶ χρῶ. ξηραντικά. κεδρίαν μέλιτι μίξας ἔνσταζε. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους τρεῖς διεὶς μύρῳ Αἰγυπτίῳ, κόγχῃ μικρᾷ λεάνας ἔνσταζε. κρόκου καὶ ψιμμυθίου ἴσα τρίψας καὶ διεὶς ῥοδίνῳ ἔγχει. μελάνθιον καὶ θεῖον ἴσα τρίψας καὶ διεὶς ῥοδίνῳ καὶ μίξας

exuccato et admixto melle coquito ac utitor. Papaveris fuccum paffo dilutum inftilla. Caeparum fucco cum melle utere. Rutae filveftris fuccum cum vino et oleo rofaceo in mali punici putamine calefactis inftilla. Fel bovis vel fuis in putamine mali punici tepefactum infunde. Fel caprae vel ovis vel marinae teftudinis cum muliebri lacte tepefactum infunde. Cardamomum tritum cum melle inftilla. Peucedani fuccum rofaceo dilutum inftilla. Aloën et crocomagma diluta inftilla. Abfinthio cum melle trito utere. Myrrham et refinam ac anferinum adipem cum oleo trita infunde. Pinguedinem cafeo in figulinum vas recens coacto fuperftantem tepefactam inftillato. Diphryges tritum cum melle inftillato. Alumen fciffum tritum cum paffo et aceto ad mellis craffitiem coquito ac utitor. *Reficcatoria.* Cedriam melle mixtam inftilla. Piperis albi grana tria unguento Aegyptio diluta, et in parva concha trita inftilla. Crocum et ceruffam pari menfura trita et rofaceo diluta infunde. Melanthium et fulfur pari pondere terito et rofaceo diluito et

μύρον ἴρινον καὶ στέαρ αἴγειον, ἴσα καὶ αὖθις τρίψας χρῶ. σμύρναν καὶ θεῖον ἴσα τρίψας καὶ ἐλαίῳ μίξας ἔνσταζε. σμύρναν καὶ σίδιον ῥοιᾶς γλυκείας ἴσα τρίψας καὶ μέλιτι διεὶς ἔγχει. θηρία τὰ ἀπὸ τῶν δένδρων, ὥσπερ σκώληκας ἐρυθροὺς, τρίψας καὶ διεὶς ἐλαίῳ χρῶ. θηρίον ὃ γῆς ἔντερον καλεῖται, ἑψήσας καὶ διασήσας ἔνσταζε. ῥητίνην καὶ μέλι καὶ ἔλαιον ἴσα μίξας καὶ διαλύσας ἔνσταζε. ῥοιὰν λαβὼν γλυκεῖαν καὶ περιτεμὼν τὸν ὀμφαλὸν ἐκκόκκισον, εἶτα ἐγχέας γλυκέος κύαθον καὶ προσεμπάσας χαλκάνθου λείου ὀβολοὺς δύο, συνέψησον μέχρις ἂν σύμμετρον πάχος σχῇ καὶ χλιαρῷ χρῶ.

[Ἐμφυσητικά.] Κηκίδα λείαν ἐμφύσα. πέπερι στογγύλον μετ' οἴνου συντρίψας ἔμπασον. τῷ δ' αὐτῷ χρηστέον καὶ ἐγχύματι μᾶλλον διειμένῳ. ὀμφάκιον καὶ κηκίδα πεφωγμένην, ἴσην λεάνας ἐμφύσα. χρηστέον δὲ καὶ περιπάτοις καὶ κοιλίας κενώσεσι καὶ σιτίων ὑποστολῇ καὶ διακαθάρσει τῶν ὤτων ἐπιμελέστερον. πρὸς τὰ κάθυγρα ὦτα. πρὸς δὲ τὰ κάθυγρα τῶν ὤτων, οὕτω γὰρ αὐτὸς ὀνομάζει, φάρμακα

unguento irino adipeque anserino pari mensura additis rursus terito ac utitor. Myrrham et sulfur aequis partibus trita et oleo mixta instillato. Myrrham et putamen mali punici dulcis aequis partibus trita ac melle diluta infundito. Animalcula ex arboribus, velut rubri vermes, trita et oleo diluta instilla. Animalculum, quod intestinum terrae appellatur, coctum et excolatum instilla. Resinam et mel ac oleum pari mensura mixta ac dissoluta instilla. Malum punicum dulce accipito et execto ejus umbilico acinos ejicito, deinde passi cyathum unum infundito et atramenti sutorii triti obelos duos infarcito et ad mediocrem crassitudinem coquendo redigito ac tepido utitor.

[*Quae insufflantur.*] Gallam tritam insuffla. Piper rotundum cum vino contritum insperge. Eodem etiam magis diluto pro infusili utendum est. Omphacium et gallam torrefactam aequis partibus trita insuffla. Cinerulam Cypriam laevigatam insuffla. Utendum etiam deambulationibus et ventris evacuationibus et ciborum subtractione et purgatione aurium diligentiore. *Ad aures humidas.* Caeterum

χρήσιμά φησιν ὁ Ἀπολλώνιος τὰ ὑπογεγραμμένα. μίσυ καύσας ἐν ὀθονίῳ καὶ σὺν αὐτῷ λεάνας ἐμφύσα. κηκίδα καύσας καὶ τρίψας παραπλησίως χρῶ. σποδὸν λείαν ὡσαύτως, συνπτηρίαν ὀπτήσας ἐπ' ὀστράκῳ καὶ λεάνας, ἔλαιον προσεγχέας ἐμφύσα. τῷ δ' αὐτῷ τῆς ἐπιμελείας τρόπῳ χρῶ.

[Πρὸς δυσηκοΐας.] Πρὸς δὲ τοὺς ὑποκώφους, εἴτε δυσκώφους εἴτε δυσηκόους ἐθέλοι τις ὀνομάζειν, τῶν μὲν μικρῶν φωνῶν μηδ' ὅλως ἀκούοντας, τῶν δὲ μεγάλων μόγις, ὑποπτευτέον τὸ σύμπτωμα, κατὰ βραχὺ γὰρ αὐξανόμενον ἐν τῷ χρόνῳ κωφότητα τελείαν ἀπεργάζεται. καθαρτέον τοίνυν ἐστὶ τῇ ἱερᾷ καὶ τοῖς διὰ τῆς κολοκυνθίδος καταποτίοις, ἀποφλεγματιστέον τε καὶ κεφαλὴν ξηραντέον, ἅπαντί τε τρόπῳ ῥωστέον, ὡς ἐπιδέδεικται πολλάκις. ἔστι δὲ καὶ διαίτῃ λεπτυνούσῃ χρηστέον, εἰς αὐτὸ δὲ τὸ οὖς ἐμβλητέον φάρμακα διαιρετικά τε καὶ τμητικὰ καὶ λεπτυντικὰ γλίσχρων τε καὶ παχέων χυμῶν, ὧν ἡ ὕλη τοιάδε τίς ἐστιν.

ad aures humore madidas, ita enim Apollonius appellat, subscripta medicamenta commoda esse ait. Misy in linteolo ustum et cum ipso laevigatum insufflato. Galla usta ac trita similiter utitor. Spodio trito eodem modo, attamen in testa torrefactum et affuso oleo tritum insufflato. Caeterum eadem diligentia circa diaetam utitor.

[*Ad auditus gravitatem.*] Porro in subsurdis, sive graviter et difficulter audientibus, aut etiam surdastris appellatis, utpote qui exiguas voces penitus non audiunt, magnas autem vix percipiunt, hoc ipsum symptoma valde suspectum habere oportet, paulatim enim augescens temporis progressu perfectam surditatem inducit. Quapropter per hieram purgandi sunt et per catapotia ex colocynthide, pituitaque eis per apophlegmatismos detrahenda, ac caput resiccandum est, omnique modo curandum ut robur ei addatur, quemadmodum jam saepe est demonstratum. Utendum etiam attenuatoria victus ratione. Atque in ipsam auriculam medicamenta conjicienda sunt, quae crassos et viscosos humores findant ac incidant attenuentque, quorum silva ejusmodi est.

[Τὰ ὑπ' Ἀπολλωνίου γεγραμμένα κατὰ τὸ πρῶτον τῶν εὐπορίστων, πρὸς δυσηκοΐαν φάρμακα κατὰ λέξιν οὕτως.] Πρὸς τὰς δυσηκοΐας τὰς ἐξαπίνης καὶ τὰς ἐκ τῶν κεφαλαλγιῶν ἀψίνθιον μεθ' ὕδατος ἑψήσας, πυρία διὰ καλάμης κατὰ τὸν ὑποδεδειγμένον διὰ καλάμου τρόπον. δάφνίδας ἢ φύλλα δάφνης ἑψήσας ἐν ὕδατι παραπλησίως χρῶ. ὀρίγανον ὁμοίως, ὕσσωπον ὁμοίως, θάλασσαν καὶ ὄξος ὁμοίως. τοῖς δ' αὐτοῖς τούτοις χρηστέον καὶ ἐν χυτρίδι ἑψημένοις, [407] καὶ τῇ διὰ τῆς χυτρίδος δεδηλωμένῃ πυρίᾳ. κλυσμοί. ὄξει λευκῷ καὶ ὕδατι ἴσοις καὶ νίτρῳ λείῳ ὁμοῦ ἐξεσμένοις κλύζε ἐφ' ἡμέρας πλείους, καὶ μετὰ ταῦτα κλύζε ὕδατι θερμῷ δαψιλεῖ. ἐνστάξεις. καὶ οὕτως ἐγχυμάτιζε τοῖς πρὸς ταῦτα ἀναγεγραμμένοις. πράσου χυλὸν καὶ ἴρινον μύρον μίξας ἔνσταζε. χολὴν βοείαν καὶ αἰγείαν καὶ μύρον ῥόδινον μίξας ἔνσταζε. κρομμύων χύλισμα καὶ ῥητίνην ἐλαίῳ δεὶς ἐξ ἴσου χρῶ. καρύων ἔλαιον καὶ ῥητίνην μίξας, ἐξ ἴσου χρῶ. στυπτηρίαν ὄξει δεὶς ἔνσταζε. σμύρναν καὶ στυπτηρίαν ἴσην

[*Quae Apollonius in primo parabilium ad auditus gravitatem medicamenta conscripsit in haec verba.*] *Ad auditus gravitatem repentinam et ex dolore capitis obortam. Fomenta.* Absinthium cum aqua decoquito et per stipulam fomentum inde facito, quomodo alias per arundinem id fieri demonstravimus. Baccis lauri aut foliis ejusdem in aqua decoctis similiter utitor. Similiter etiam origano atque item hyssopo. Aqua quoque marina et aceto eodem modo. Eisdem autem et in olla coctis utendum est. Fomentum vero per ollam quomodo fiat jam demonstratum est. *Collutiones.* Aceto albo et aqua pari mensura cum nitro trito fervefactis ad plures dies eluito, atque inde aqua simplici calida eluito. Infusiones. Et sic ea, quae ad hanc rem descripta sunt infundito. Marrubii succum et irinum unguentum mixta infundito. Fel tauri et caprae ac unguentum rosaceum mixta instillato. Caeparum succo et resina oleo dilutis aequaliter utitor. Oleo nucum et resina mixtis pariter utitor. Alumen aceto dilutum instillato. Myrrham et

λεάνας καὶ διεὶς ὄξει ἐγχυμάτιζε. στέαρ χήνειον καὶ χο-(196) λὴν βοὸς καὶ δάφνινον ἴσα μίξας ἔνσταζε. κισσοῦ ἀγρίου τὸν καρπὸν χυλίσας δι' ὀθονίου ἔνσταζε. ἐλλέβορον μέλανα σὺν ὄξει λεάνας καὶ μέλιτι ἐπὶ πολὺ ἑψημένῳ ἀναλαβὼν ποίει κολλύρια βαλανοειδῆ μικρὰ καὶ ἐντίθει τῷ πόρῳ καὶ ἔα ἐπὶ ἡμέρας ε'. γῆρας ὄφεως τρίψας μετ' ὄξους ἔνσταζε. τῷ δ' αὐτῷ καὶ μετὰ χολῆς βοείας ἢ αἰγείας ἢ χελώνης θαλασσίας ἢ τοῦ καλλιωνύμου διειμένου χρῶ. καρδάμου τὸ ἱκανὸν καὶ νίτρου βραχὺ, σύκου σαρκὶ χωρὶς τῶν κεγχραμίδων ἀναλαβὼν ποίησον κολλύριον ἁρμόττον τῷ πόρῳ τῆς ἀκοῆς καὶ ἔνθες, κομίζου δὲ αὐτὸ τριταῖον. τοῦτο ἄγει ῥύπον ἱκανὸν καὶ παραχρῆμα κουφίζει. ἐπιμελητέον δὲ καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος, περιπάτοις τε πρὸς δύναμιν ἱκανῶς καὶ τρίψει τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ἄλλων μερῶν, ἔτι δὲ ἀποφλεγματισμοῖς καὶ διακλύσμασιν ἀποκρίνειν δυναμένοις, τροφαῖς τε χρηστέον πλήθει συμμέτροις καὶ κατὰ τὸ γένος εὐλύτοις τε καὶ εὐεκκρίτοις. βοηθεῖ δὲ ἱκανῶς τοῖς ἐν ταύτῃ τῇ διαθέ-

alumen pari pondere trita et aceto diluto infundito. Adipem anserinum et fel bovis ac laurinum pari menfura mixta inftillato. Hederae filveftris baccarum fuccum per linteolum expreffum inftillato. Veratrum nigrum aceto tritum, melleque multum cocto exceptum in parva collyria ad formam glandis redigito, eaque meatui indito, ac per dies quinque finito. Senectam anguium aceto tritam inftillato. Eadem et cum felle bubulo aut caprino aut teftudinis marinae aut callionymi pifcis diluta utitor. Nafturtii quantum fufficit et nitri parum, carne ficus rejectis granis excipito, indeque collyrium auditorio meatui congruum formato ac indito, per triduum autem ipfum eximito. Hoc multas fordes educit et confeftim levius malum reddit. Caeterum reliqui corporis quoque cura habenda eft. Deambulationibus itaque pro viribus multis utendum eft et capitis reliquorumque membrorum frictione. Infuper et apophlegmatismis et collutionibus, quae pituitam extrahere poffunt. Cibis utendum eft copia moderatis et ex genere eorum, quae facile exol-

σει καθιστῶσι καὶ σπογγίον εἰς λεπτὰ κατατετριμμένον καὶ συνεστραμμένον καὶ μέλιτι καταβεβρεγμένον καὶ εἰς τὴν ἀκοὴν ἐπιτιθέμεναν, τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο χρήσιμόν ἐστι καὶ πρὸς τὴν σάρκα, τὴν φυομένην ἐν τῷ πόρῳ τῆς ἀκοῆς. ἐπὶ δὲ τούτοις ἔφησε χρηστέον εἶναι τῇ διὰ τῆς χυτρίδος δεδηλωμένῃ πυρίᾳ, ἣν αὐτὸς δηλονότι πρόσθεν ἐγγράφει κατὰ τὰ τῆς ἀκοῆς βοηθήματα. παραλέλοιπα δὲ αὐτὴν ἐγὼ, κατεγνωκὼς διὰ τὸ κλυσμὸν μέν τινα ποιεῖν τοῖς ὀδυνωμένοις, ὠφέλειαν δὲ οὐδεμίαν. διὰ τοῦτο νῦν αὐτὴν προσθήσω. τοὺς γὰρ δυσκωφοῦντας εἰκός ἐστιν ὑπ' αὐτῆς ὠφεληθήσεσθαί τι τῶν ἐναντίων βοηθημάτων δεομένους τοῖς ὀδυνωμένοις. ἡσυχίας μὲν γὰρ ἀκριβοῦς ἐν ταῖς ὀδύναις χρήζει τὰ πεπονθότα μόρια, κινήσεως δὲ σφοδρᾶς καὶ ὡς ἂν εἴποι τις μεταποιήσεως εἰς ἐναντίαν διάθεσιν τῆς οὔσης, τὰ δυσκωφοῦντα.

[Πυρίαι πρὸς ὠταλγίαν αἱ ὑπὸ Ἀπολλωνίου γεγραμμέναι κατὰ λέξιν οὕτως.] Πυρίαις δὲ χρηστέον ταῖς διὰ τῶν

vuntur facileque excernuntur. Plurimum autem auxiliatur in hujusmodi affectu conftitutis fpongia tenuiffime contrita in orbemque convoluta melleque imbuta et auriculae indita. Idem remedium commodum eft et ad carnem in auditorio meatu enafcentem. Poft haec vero inquit utendum effe ollae fomento jam ante a fe indicato. Indicavit autem hoc ipfe inter reliqua auditus praefidia, verum ego ipfum velut a me condemnatum reliqui, propterea quod ad elotionem quidem praeftet in aurium dolore, utilitatem autem de fe omnino nullam praebeat. Quapropter nunc ipfum apponam, verifimile eft enim furdaftros inde juvari, utpote qui contrariis praefidiis opus habeant his, qui aurium doloribus vexantur. In doloribus enim affectae partes exquifita quiete opus habent. Surdaftri vero vehementi motu, et fere dixerim transmutatione in contrarium ei, qui jam adeft, affectui indigent.

[*Fomenta ad aurium dolorem ab Apollonio his verbis confcripta.*] Fomentis porro utendum eft per fpongias

σπόγγων, εἰς θερμὸν ὕδωρ ἀποβεβρεγμένων τούτων, ἱκανῶς τε ἐκτεθλιμμένων καὶ ταῖς διὰ τῆς σικύας, ἔτι τε ταῖς διὰ τοῦ ἀτμοῦ τῶν τετρημένων καλάμων. χρὴ δὲ τὸ μὲν ἕτερον τοῦ καλάμου πέρας ἡρμόσθαι τῇ κοιλότητι τοῦ ὠτίου, τὸ δὲ ἕτερον ἐν χύτρᾳ πῶμα τετρημένον ἐχούσῃ καὶ πάντοθεν ἐπιτεγνωμένῃ ἐγκεῖσθαι. ἔστω δὲ ἀψίνθιον ἐν ὕδατι ἀπεζεσμένον ἐχούσῃ ἐν αὐτῇ, ὥστε τὸν ἀναφερόμενον χυμὸν προσπίπτειν τῷ τῆς ἀκοῆς πόρῳ, ὡσαύτως δὲ πυριατέον καὶ στέατι περὶ ὀβελίσκον ὠπτημένῳ. σφόδρα δὲ ἁρμόζει καὶ ὁ ὑπογεγραμμένος τῆς πυρίας τρόπος. οὖρον μάλιστα μὲν ταύρου, εἰ δὲ μὴ, βοὸς, ὡς παλαιότατον εἰς χύτραν ἐγχέοντα καινὴν στενόστομον καὶ ὄξος τὸ τρίτον μέρος, τοῦ οὔρου μίξαντα καὶ μυρσίνην κεκομμένην, [408] ὄστρακα πίθου τοῖς μεγέθεσιν ἱκανὰ διάπυρα ποιήσαντα, ἐμβάλλειν εἰς τὴν χύτραν, εἶτα κλίναντα τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ οὖς προσθεῖναι τὴν χυτρίδα καὶ οὕτω πυριᾷν. περὶ δὲ τὸ οὖς σπεῖραν χρὴ ποιεῖν ἐξ ἐρίου, πρὸς τὸ μὴ κατακαίεσθαι τοὺς ἐν κύκλῳ τόπους. χρηστέον δὲ καὶ ἀλεύρῳ κριθίνῳ τε καὶ πυρίνῳ μετ'

aqua calida imbutas ac sufficienter expressas, itemque per cucurbitas affixas. Amplius vero et per vaporem ex arundinibus perforatis allatum. Oportet autem alterum arundinis extremum cavitati auriculae congruens esse, alterum vero in ollam perforatum operculum habentem et undique obturatum incumbere. Sit autem in olla absinthium in aqua fervefactum, quo vapor inde sublatus ad auditorium meatum perferatur. Similiter et per adipem in veru assatum fomentum adhibendum est. Vehementer etiam subscriptus fomenti modus convenit. Urinam tauri maxime, aut certe bovis vetustissimam, in ollam novam angusti oris infundito, et aceti tertiam urinae partem ac myrtum contusam admisceto, deinde testas pro ollae magnitudine satis multas, igni candefactas in ollam conjicito, posteaque hominem inclinatum apposita ad aurem olla fomentum admittere jubeto. Circum aurem vero fasciculum ex lana in orbem circumponito, ne videlicet circumsitae partes exurantur. Utendum et farina hordeacea ac triticea in vino cocta, itemque un-

οἴνου ἑψημένῳ καὶ ἰρίνῳ μύρῳ θερμῷ πυρίας χάριν. ἐπὶ δὲ τὸ οὖς ἄνωθεν ἐπιθετέον ἔρια μαλακὰ καὶ καθαρὰ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ κατειργασμένα καὶ ἄλευρον κρίθινον ἢ πύρινον, ποτὲ μὲν αὐτὸ καθ᾽ αὐτὸ ἑψημένον μετ᾽ οἴνου καὶ ἰρίνου μύρου, ποτὲ δὲ καὶ μίγμα ἔχον περιστερᾶς ἀφόδου καὶ ἀριστολοχίας λεπτῆς ἴσον. συνοίσει δὲ καὶ τροφῆς ἔνδεια καὶ λεπτὴ δίαιτα καὶ κοιλίας κένωσις ἀξιόλογος, ἔτι δὲ ἀνάπαυσις, ἡσυχία, σκέπη τῆς κεφαλῆς, πόμα θερμὸν ὕδωρ, μελίκρατον, πτισάνης χυλὸς μετὰ μέλιτος ἄχρις ἂν ἐνδῶσιν οἱ πόνοι.

[Ἀρχιγένους τὰ πρὸς δυσηκοΐας καὶ κωφώσεις αὐτοῖς ὀνόμασι γεγραμμένα.] Ἐπὶ δὲ δυσηκοΐας τοῦ φλοιοῦ τῆς ῥαφάνου τὸν χυλὸν σὺν ῥοδίνῳ ἢ κυπρίνῳ χλιάνας ἔνσταζε. ἢ χαλβάνην σὺν ὄξει καὶ μέλιτι ζέσας. ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιγινομένων κωφώσεων ἐλλεβόρου μέλανος ὅσον ὄροβον, ἐν μέλιτι ἑφθῷ τίθει καὶ ἔα ἕως ἂν τὸ ἐμποδίζον διαφοράγῃ. ἢ ἀψινθίου ἐκπλύσας ἀφεψήματι μέλι καὶ ἔλαιον ἔνσταζε. ἢ τὸν κολλύριον καθέντες διὰ νίτρου καὶ σύκου καὶ νάπυος, οὐκ ἐξαίρουμεν ἡμέρας τρεῖς. μετὰ τοῦτο δὲ ὀξείαις φωναῖς ἐμβοῶ-

guento irino calido gratia fomenti. Superne vero auriculae imponendae funt lanae molles ac purae, vino et oleo imbutae. Hordeacea itidem et triticea farina; aliquando quidem per fe cocta, cum vino et unguento irino, aliquando vero columbino ftercore et ariftolochia tenui aequis partibus admixtis. Confert autem cibi abftinentia et diaeta tenuis et alvi evacuatio larga et memorabilis. Infuper et quies, ocium, capitis velamen. In potu aqua calida, aqua mulfa ptifanae fuccus cum melle donec remiferint dolores.

[Quae Archigenes ad auditus gravitatem ac furditatem his verbis confcripfit.] In auditus gravitate. Succum corticis raphani cum rofaceo aut cyprino tepefactum inftilla. Aut galbanum cum aceto et melle fervefactum. Quod fi furditas fuccedat, veratrum nigrum ervi magnitudine in cocto melle indito, ac donec quod impedit erodat finito. Aut ubi abfinthii decocto elueris, mel et oleum inftillato. Aut collyrio ex nitro, ficu et finapi immiffo per triduum id non extrahimus. Poftea vero acutis vocibus affiduis et

Ed. Chart. XIII. [408.] Ed. Baf. II. (196.)

μεν συνεχέσι καὶ αὖθις βαρείαις, ἀνεαλπίσαντες δὲ αὐτοῖς ὕστερον ἀποκαθιστῶμεν, μεθ' ἃ ἐγχέομεν ὠφελίμως ἀσφοδέλου ῥίζας ἐλαίῳ παλαιῷ ἀφεψήσαντες, αἰγείῳ τε οὔρῳ ἐκκλύζομεν συνεχῶς. πρὸς δὲ τὰς ἐκ κεφαλαλγιῶν κωφώσεις ῥαφάνου χυλὸν μετὰ ῥοδίνου ἔγχεον. ἢ σικύου ἀγρίου χυλὸν τῶν φύλλων. ἢ καστορίου μετὰ δαφνίδων καὶ ὄξους ἢ ἐλλεβόρου μέλανος λευκῷ ὄξει πεφυραμένου ὅσον ὄροβον, μέλιτι μίξας ἑφθῷ. βαλάνια ποιῶν ἐντίθει. τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν ἐμπιπτομένων τοῖς ὠσὶ σωμάτων. εἰ δὲ ὕδωρ εἰς τὸ οὖς ἐμπέσοι, βοηθεῖ μὲν τὸ ὄξος καὶ ἐφ' ἑνὶ ποδὶ τῷ κατὰ τὸ πάσχον οὖς ἅλλεσθαι, παρεκκλίναντά πως ἑαυτὸν, ἐκκρίνεται γὰρ αὐτόθι εὐχερῶς. καὶ ὁ ἐκμυξησμὸς δὲ ἄκρως ἐπισπᾶται διὰ ψιλοῦ τοῦ στόματος, ἢ καὶ διὰ καλαμίδος, εἶτα δι' ἐρίου διαψήσας τῶν προειρημένων τι μύρων ἔνσταζε. ψηφῖδος δὲ ἐμπεσούσης τῷ πόρῳ τοῦ ὠτὸς ἢ κυάμου ἤ τινος παραπλησίου ἔκκλυζε. ἢ μηλωτρίδι περιελίξας ἔριον καὶ ἐμβάψας ῥητίνῃ ἀνάσπα, ἢ διά τινος τῶν ἐγκολλων φάρ-

vicissim gravibus inclamamus et per tubam sonitu immisso malum depellere conamur. Post haec et asphodeli radices oleo veteri incoctas utiliter infundimus, caprinaque urina assidue eluimus. Caeterum surditate ex capitis dolore oborta, raphani succum cum rosaceo infunde, aut foliorum cucumeris silvestris succum. Aut castorium cum baccis lauri et aceto, aut nigrum veratrum albo aceto irrigatum, sub orobi quantitate, cocto melli miscens; glandulasque componens impone. *Ejusdem de corpusculis, quae auribus illabuntur.* Quod si aqua in aurem illabatur, auxiliatur acetum et altero pede affectae auriculae propinquo exilire, aliqualiter se ipsum reclinando, hoc enim modo facile excernitur. Quin et exuctio simplex per os, aut etiam per stipulam egregie aquam extrahit, quod ubi factum fuerit, conscalpta per lanam auricula, ex praedictis unguentis aliquod instilla. Si vero calculus aut faba aut consimile quippiam in auditorium meatum illapsum fuerit, eluito aut lana circa auricularium specillum obvoluta et resina tincta extrahito. Item et per

μάκων. εἰ δὲ μὴ ὑπακούοι, πταρμικὸν εἰς τὰς ῥῖνας ἐνιεὶς ἔμφραττε τὸ στόμα καὶ τοὺς ῥώθωνας. κατὰ γὰρ τὴν γεγενημένην ἔντασιν τοῦ πνεύματος ἐκφυσᾶται τὸ ἐμπεσόν. ποίει δὲ συνεχῶς ἄχρις ἂν ἐκπέσῃ. εἰ γὰρ ἐμμείνῃ ἐπιφλεγμαῖνον τὸ οὖς, σπασμοὺς ἐπιφέρει. κάλλιστα δὲ συνεργεῖ εἰς τὴν τῶν ἐμπεσόντων ἀποβολὴν καὶ ὁ κατασεισμὸς, εἰ μὲν παιδίον ᾖ, τῷ ποδὶ κατεχόμενον καὶ ἐπὶ κεφαλῇ αἰωρούμενον μετὰ κατασεισμοῦ, εἰ δὲ τέλειος εἴη ὁ πάσχων, κατακλίνας αὐτὸν ἐπὶ σανίδα κατὰ τὸ πάσχον οὖς, καὶ κελεύων τὴν κεφαλὴν ἐρείδειν τῇ σανίδι, ἔπειτα κουφίζων τὸ πρὸς τὴν κεφαλὴν μέρος τῆς σανίδος, ἔα καταφέρεσθαι καὶ τοῦτο ποίει πλειστάκις. κινηθήσεται γὰρ τὸ ἐμπεσὸν καὶ προβιβασθήσεται περὶ τὰ προχειρότερα μέρη τοῦ πόρου, μετὰ δὲ ταῦτα κυαθίσκῳ στενῷ μικρῷ μηλωτρίδος ἀνάσπα εὐφυῶς. [409] εἰ δὲ κύαμος ἐμπεσὼν ἤ τι ἕτερον παραπλήσιον καὶ ἐμμεῖναν, διάβροχόν τε γενόμενον καὶ ἐξοιδῆσαν, ὀδύνας ἐπιφέροι, ὁλόκληρον μὲν αὐτὸ ἐξελεῖν ἀδύνατον, χρὴ δὲ τῷ κυαθίσκῳ

glutinofum aliquod medicamentum fieri poteft. Quod fi neque fic fequatur, fternutatorio in nares injecto, os ac nares obturato, facta enim fpiritus conclufi extenfione, id quod incidit efflatur, idque affidue donec excidat facito; fi enim intus manferit, aure inflammata convulfiones inducet. Optime etiam confert ad eorum quae illapfa funt ejectionem concuffio. Si itaque puer fuerit, pede comprehenfum et in caput elevatum cum concuffione vibrabis. Si vero perfectae aetatis quispiam ita fuerit affectus, ipfum in tabulam fecundum affectam aurem reclinatum caput ad tabulam firmare jubeto, deinde levata tabulae circa caput parte, deferri finito idque faepe repetito. Movebitur enim quod incidit et ad expeditiores meatus partes progredietur, atque ita angufta et concava fpecilli parte immiffa fcite extrahito. Si vero faba aut confimile quippiam in aurem illapfum in ea maneat madefactumque et tumefactum dolores inducat, impoffibile quidem eft ipfum integrum eximere. Quare per fpecilli concavum induftrie partiri ac dividere

Ed. Chart. XIII. [409.] Ed. Bas. II. (196. 197.)

τῆς μηλωτρίδος εὐφυῶς αὐτὸ διαμερίζειν καὶ οὕτω κατὰ βραχὺ ἐκφέρειν, ἔπειτα ἕψημα ἢ γλυκὺν οἶνον θερμὸν ἐγχεῖν καὶ παρηγορεῖν τὸν πόρον διὰ τὸν γινόμενον σπαραγμόν. ζώου δέ τινος ἐμπεσόντος, σκαμμωνίαν διεὶς ὄξει ἢ ἀψινθίου χυλὸν ἢ πευκεδάνου χυλὸν, καὶ νίτρου καὶ θείου μετὰ χυλοῦ ῥαφάνου ἔνσταζε.

[*Ἀπολλωνίου περὶ τῶν αὐτῶν.*] *Ἀπολλώνιος* δὲ περὶ τῶν αὐτῶν οὕτως ἔγραψε. πρὸς ψύλλας καὶ σκώληκας ἐν ὠσὶ καὶ τὰ λοιπὰ τὰ εἰς τὸν πόρον τῆς ἀκοῆς εἰσδυόμενα. ὄξος καὶ ἔλαιον ἔνσταζε. ἢ καππάρεως χυλὸν ἔνσταζε. ἢ ἀμύγδαλα πικρὰ τρίψας καὶ τὸ ἐλαιῶδες αὐτῶν ἐκθλίψας ἔνσταζε. ἄλλο. ἐλλέβορον λευκὸν λεῖον ἔμπασσε. ἢ ἀριστολοχίαν λείαν ἔμπασον. ἢ καλαμίνθης χυλὸν ἔγχει. ἢ κινναβάρεως χλωρᾶς ἔνσταζε. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν μετ' οἴνου ἐγχυμάτιζε. ἢ στυπτηρίας καὶ (197) κολοκύνθης τῆς ἀγρίας τοῦ σπέρματος ἢ τῆς ἐντεριώνης ἴσον τρίψας μετὰ κεδρίνου ἐλαίου ἔνσταζε. ἢ κρόμμυον τρίψας καὶ ὑσσώπου τὸ ἴσον οὔρῳ παλαιῷ διεὶς ἐγχυμάτιζε. ἢ σμύρναν τρίψας ὄξει τε καὶ

ipſum oportet atque ita particulatim extrahere, deinde ſapam aut vinum dulce calidum infundere ac lenire meatum ex lancinatione offenſum. At vero ſi animal aliquod illapſum ſit, ſcammoniam aceto dilutam aut abſinthii ſuccum aut peucedani ſuccum nitrumque ac ſulfur cum raphani ſucco inſtillato.

[*Apollonii de iisdem.*] Apollonius autem de iisdem ſic ſcripſit. *Ad pulices et vermiculos in aures reliquaque earum poros illapſa.* Acetum et oleum inſtilla. Aut capparis ſuccum inſtilla. Aut amygdalas amaras terito et oleoſum ab ipſis expreſſum inſtillato. Veratrum album tritum inſpergito. Aut ariſtolochiam tritam inſpergito. Aut calaminthae ſuccum infundito. Aut cinnabarim viridem inſtillato. Aut veratrum album cum vino infundito. Aut aluminis et ſeminis cucurbitae ſilveſtris, ſive medullae ejus aequas partes tritas cum oleo cedrino inſtilla. Aut caepam tritam et hyſſopum aequis partibus in vino diluito ac infundito. Aut myrrham tritam, acetoque ac melle pariter

μέλιτι διεὶς ἴσοις χρῶ. ἢ χαλκῖτιν ὠμὴν τρίψας καὶ μέλιτι διεὶς ἐγχυμάτιζε. καθόλου δὲ ἐξαιρετέον τὰ εἰς τὸν πόρον ἐμπίπτοντα τοῦτον τὸν τρόπον. ὠτογλυφίδι ἢ λαβίδι ἢ ἐρίῳ μαλακῷ περὶ μηλωτρίδα περιειλημένῳ καὶ περιεῤῥητινωμένῳ ἢ ἄγκιστρον ἔχοντι λεπτόν. πρὸς ῥύπον τὸν ἐν ὠσί. νίτρον ὀπτὸν λεάνας ἔμπλασον εἰς τὸ οὖς καὶ ἐπίσταξον ὄξος καὶ ἔριον προσθεὶς, ἔασον διὰ νυκτὸς, τῇ δ' ὑστεραίᾳ κλύσον ὕδατι καὶ ἐλαίῳ θερμῷ. πρὸς δὲ τὸ ἐναπολαμβανόμενον ὕδωρ κρομμύου χυλὸν καὶ στέαρ χήνειον χλιάνας ἔνσταζε. ἢ ῥοιᾶς ἀπυρήνου γλυκείας καὶ ὀξείας χυλὸν ἑψήσας ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ, ἕως λειφθῇ τὰ δύο μέρη, χρῶ, ὅσον δύο σταλαγμοὶ ἐνστάζων. ἢ σμύρναν τρίψας ὄξει καὶ μέλιτι ἐγχυμάτιζε.

['Εκ τῶν Κρίτωνος ὠτικῶν φαρμάκων γεγραμμένων αὐτοῖς ὀνόμασι.] Ὠτικαὶ πρὸς τοὺς ἀπὸ νόσων ἤχους. ἀψίνθιον ἑψήσας ἐν ὕδατι πυρία καὶ ῥόδινον μετ' ὄξους ἔνσταζε. ἢ ῥαφάνου χυλὸν τοῦ φλοιοῦ μετὰ ῥοδίνου ἔνσταζε. ἢ ἀλόην μετ' οἴνου καὶ μέλιτος. ἢ λίβανον μετ' ὄξους καὶ ῥοδίνου,

dilutam adhibe. Aut chalcitidem crudam tritam ac melle dilutam infunde. In universum vero eximendum est quicquid in meatum incidit hoc modo. Per auriscalpium nimirum aut volsellam aut lanam mollem specillo obvolutam et resinam, aut etiam, quae uncinum habeat tenuem appensem. *Ad aurium sordem.* Nitrum assatum tritum auriculae inspergito et acetum instillato, ac lana apposita per noctem sinito, sequenti vero die aqua et oleo calido eluito. Caeterum ad aquam in aurem acceptam caepae succum et adipem anserinum tepefactum instilla. Aut mali punici nucleo carentis dulcis et acidi succum in aereo vase, donec duae partes supersint, coquito, indeque duas guttas instillato. Aut myrrham ex aceto et melle tritam infundito.

[*Auricularia medicamenta a Critone conscripta his verbis.*] *Ad sonitus aurium a morbis.* Absinthium in aqua decoctum pro fomento adhibe et rosaceum cum melle instilla. Aut raphani corticis succum cum rosaceo instilla. Aut aloën cum vino et melle. Aut thus cum aceto et ro-

ἐν κελύφῳ ῥοιᾶς ἑψηθέντα, ὥς γενέσθαι μελιτῶδες. ἢ ὑοσκυάμου χυλὸν σὺν ῥοδίνῳ χλιαρόν. ἢ καλάμου χλωροῦ χυλὸν τῶν ῥιζῶν σὺν γάλακτι. ἢ ῥάμνου χυλὸν σὺν νάρδῳ Κελτικῇ. ἢ κηκίδα μέλαιναν μετὰ σμύρνης ἴσης σὺν μέλιτι. ἢ λύκιον μετ' οἰνομέλιτος ἔνσταζε. ἢ ἀλώπεκος στέαρ. πρὸς τὰς χωρὶς ὑγρότητος περιωδυνίας τὰς ἐν ὠσὶ καὶ πυοῤῥοίας. ♃ οἴνου παλαιοῦ γο α' S''. μέλιτος Κορσικοῦ γο α'. νίτρου ἐρυθροῦ γο τὸ S''. λυκίου Ἰνδικοῦ γο α'. λειοτρίβει τὸ λύκιον μετὰ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ νίτρου καὶ ἐπίμιξον τὸ μέλι καὶ εἰς ὑέλινον ἀγγεῖον ἀπόθου καὶ ἐγχυμάτιζε χειμῶνος μὲν δὶς τῆς ἡμέρας, θέρους δὲ πλεονάκις, καὶ ἐντίθει κροκύδα κογχυλίου. πρὸς ὦτα πυοῤῥοοῦντα. στυπτηρίαν σχιστὴν λειώσας παρέγχει ὄξος καὶ τρίψας ὡς γλοιοῦ ὑγροτέραν σχεῖν σύστασιν, ἀναλάμβανε πλακὶ ἐρίου καὶ ξηράνας τὸ ἔριον. ἐκ τούτου ἐντίθει εἰς τὸ οὖς. ἢ αὐτὸ τὸ φάρμακον ὑγρὸν δι' ἐρίου περὶ μηλωτίδα καθιεὶς εἰς τὴν ἀκοὴν, διάχριε αὐτὴν καθ' ἡμέραν. πρόσβαλλε δὲ καὶ γλυκέος ὀλίγου, ἵνα μὴ ξηραίνηται.

ſaceo in malicorio ad mellis ſpiſſitudinem coquendo redactum. Aut hyoſcyami ſuccum cum roſaceo tepidum. Aut radicum calami viridis ſuccum cum lacte. Aut rhamni ſuccum cum Celtica nardo. Aut gallam nigram cum pari myrrha ex melle. Aut lycium cum vino mulſo inſtilla. Aut vulpis adipem. *Ad dolores aurium absque humiditate et purulentia.* ♃ Vini veteris ℥ j ſs, mellis Corſici ℥ j, nitri rubri ℥ ſs, lycii ℥ j. Lycium cum vino et nitro tritum laevigato ac mel admiſceto, et in vitreo vaſe repoſita infundito, hieme quidem bis in die, aeſtate vero ſaepius, et tomentum lanae conchylio inſectae indito. *Ad aures purulentas.* Alumen ſciſſile terito et affuſo aceto ad liquidiorem ſtrigmento conſiſtentiam redactum lana convoluta excipito et reſiccata lana ex ipſa in aurem indito, aut hoc ipſum medicamentum liquidum per lanam ſpecillo obvolutam in aurem demittito, eamque ex eo quotidie illinito. Expedit et paululum paſſi affundere, ne medicamentum exareſcat.

Ed. Chart. XIII. [410.] Ed. Baf. II. (197.)

[410] [Ἀρχιγένους πρὸς τὰ ἔξωθεν τοῦ πόρου τῶν ὤτων πάθη.] Πρὸς δὲ τὰ τῶν ὤτων ἔξωθεν τοῦ πόρου πάθη Ἀρχιγένης μὲν οὕτως ἔγραψεν. ἐπὶ δὲ τῶν τεθλασμένων ὤτων, σμύρναν, λίβανον, γῆν μέλαιναν ᾗ τινες σμῶνται σὺν ὄξει δριμεῖ, εὖ ἑνώσας κηρωτῆς πάχος κατάπλασσε καὶ μὴ ἐρέθιζε μηδαμῶς. ἢ ψιμμυθίου καὶ σελίνου σπέρμα ἴσα μετὰ μέλιτος κατάχριε, τινὲς ἀψίνθιον ἀντὶ ψιμμυθίου γράφουσιν. ἢ θεῖον ἄπυρον, σμύρναν καὶ λίβανον μετὰ πίσσης ὑγρᾶς σπλήνιον ἐπιτίθει. ἢ κόλλαν τεκτονικὴν καὶ ἄσφαλτον ὁμοίως, ἔνιοι καὶ μάνναν μίσγουσιν. ἢ τῇ Ἀσκληπιαδείῳ χρῶ κεφαλικῇ. ἢ τοῖς πρὸς τὰ αἰδοῖα τροχίσκοις κατάχριε. ἐφ᾽ ὧν δὲ τέθλασται τὰ ὦτα, πληρώσας ἔσωθεν τὴν κοιλότητα τὴν προχειροτέραν τοῦ χόνδρου, γῆς κεραμικῆς τῇ ἑξῆς, ὅταν ξηρανθῇ, στρύχνον μετὰ ψιμμυθίου ἐπάλειφε μέχρι καταστῇ. ἐπὶ δὲ τῶν περὶ τὰ ὦτα τραυμάτων καὶ διαιρέσεων ἐγχονδρίσας ἐπιμελῶς ἀγκτηρίασον, εἶτα τοῖς ἀφλεγμάντοις καὶ τῇ λοιπῇ κολλητικῇ ἀγωγῇ χρῶ. τὰ δὲ φλε-

[*Archigenes ad aurium affectus extra meatum.*] Caeterum ad affectus aurium extra meatum auditorium Archigenes haec conſcripſit. *Ad aures contuſas.* Myrrham, libanum, terram nigram, qua aliqui ſe tanquam ſmegmate confricant, cum acri aceto probe unita, cerati craſſitudine imponito et nequaquam amplius irritato. Aut ceruſſam et apii ſemen pariter accepta cum melle obline, quidam abſinthium pro ceruſſa ſcribunt, aut ſulfur vivum, myrrham et thus, cum pice liquida in ſplenio imponito, aut glutinum fabrile et aſphaltum ſive bitumen eodem modo, quidam etiam mannam admiſcent. Aut cephalico Aſclepiadeo emplaſtro utere, aut paſtillis pudendis deſtinatis illine. Porro in quibus contuſae ſunt aures, intrinſecam expeditiorem cavitatem cartilaginum figulina terra expleto, et ſequenti die ubi exaruerit, ſolanum cum ceruſſa illinito usquequo in integrum reſtituantur. Verum in aurium vulneribus et fiſſuris cartilagine probe coaptata fibulas imponito: deinde inflammationem arcentibus et reliquo glutinatorio ductu utitor. At vero inflammata in aurium puerorum pulpis

γμαίνοντα τρήματα τῶν λοβῶν ἐπὶ παίδων, ἐλαίῳ ἐν χαλκῷ λύχνῳ ἰωθέντι καταχρίων ὑγιάσεις. Ἀσκληπιάδης δὲ τούτῳ πρὸς ὦτα τεθλασμένα ἐχρήσατο. κοχλίας τοὺς μικροὺς σὺν τοῖς ὀστράκοις τρίψας καὶ μίλτῳ χρώσας ἐπιτίθει. ἄλλο. ℞ ἀλόης μέρος α΄. κόλλης τεκτονικῆς ἑψημένης μετ᾽ ὄξους μέρος α΄. μίξας ἐπιτίθει, ἔνιοι καὶ μάνναν μίσγουσιν.

[Ἐπιθέματα πρὸς τεθλασμένα ὦτα.] ℞ Κοτυληδόνος βοτάνης ∠ η΄. ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων ∠ β΄. τραγακάνθου ∠ β΄. ὄξει διαλύσας ἀναλάμβανε ἰξῷ δρυΐνῳ, ἔπειτα ἐμπλάσας ἐπιτίθει. ἢ κηροῦ ∠ η΄. χαλβάνης ∠ η΄. κάρυος ∠ η΄. ἰξοῦ δρυΐνου ∠ ιστ΄. λιβανωτοῦ ∠ η΄. μίσυος ὀπτοῦ ∠ η΄. συντίθει καὶ χρῶ. Ἀπολλώνιος δὲ οὕτω πρὸς τὰς τῶν ὤτων φλεγμονὰς τὰς ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ γινομένας ἐξ ἐπιφορᾶς ἢ πληγῆς, καὶ τὰ οἰδήματα καὶ τὰ ἐρυθήματα ἐθεράπευε. βούτυρον πρόσφατον διηθήσας ἔνσταζε. ἢ στέαρ χήνειον διηθήσας ἐγχυμάτιζε. ἢ στέαρ χήνειον καὶ γάλα γυναικεῖον μίξας ἔνσταζε. ἢ βαλάνου πίεσμα καὶ ῥητί-

foramina oleum, quod in aerea lucerna aeruginem contraxerit, illinendo perſanabis. Caeterum Aſclepiades hujuscemodi ad contuſas et fractas aures compoſitione uſus eſt. Parvas cochleas ubi cum teſtis contriveris et rubrica tinxeris appone. *Aliud.* ℞ Aloës partem unam, glutinis fabrilis cum aceto cocti partem unam mixta imponito, aliqui mannam admiſcent.

[*Epithemata ad contuſas aures.*] ℞ Cotyledonis herbae ℨ viij, amygdalarum amararum depuratarum ℨ ij, tragacanthi ℨ ij, aceto dilue et viſco quercino excepta et linteolo infarta impone. Aut cerae ℨ viij, galbani ℨ viij, nucum amararum ℨ viij, viſci quercini ℨ xvj, thuris ℨ viij, miſyos aſſati ℨ viij, componito ac utitor. Apollonius autem hōc modo tum aurium inflammationes in ſuperficie cutis ex humorum impreſſione aut plaga obortas, tum tumores ac rubores curavit. Butyrum recens excolatum inſtilla, aut adipem anſerinum percolatum inſtilla, aut adipem anſerinum et lac muliebre mixta inſtilla aut glandis unguenta-

νην ὑγρὰν χλιαρὰν ἔγχει. ἢ στέαρ βόειον καὶ χήνειον ἴσα λεάνας ἔνσταζε. ἢ ὠκίμου χυλὸν καὶ στέαρ χήνειον ἴσα μίξας ἔνσταζε. ἄλλο ἐπίχριστον. μηκώνειον ὕδατι διεὶς πτερῷ ἔγχριε. ἢ κρόκον τρίψας καὶ γάλακτι γυναικείῳ διεὶς κατάχριε. ἢ λιθάργυρον τρίψας μεθ᾽ ὕδατος καὶ νάρδου λεπτῆς ἐπίχριε. ἢ ψιμμύθιον, κορίου χυλῷ ἢ πολυγόνου ἢ στρύχνου, διεὶς κατάχριε. καταπλάσματα. ἀψίνθιον τρίψας μεθ᾽ ὕδατος κατάπλασσε. ἢ σήσαμον τρίψας ἐν ὕδατι κατάπλασσε. φακὸν ἑψήσας ἐν ὕδατι καὶ τρίψας μετὰ μέλιτος κατάπλασσε. ἢ ῥοιᾶς γλυκείας σίδια ἑψήσας ἐν οἴνῳ καὶ τρίψας κατάπλασσε, ἀγαθὸν πάνυ τὸ φάρμακον. σμύρναν καὶ στέαρ χήνειον ἢ βούτυρον ἢ ῥητίνην καὶ κογχυλίου τὸ ἐντὸς ἴσα τρίψας, ἐπιτίθει ἐπὶ τὸ οὖς καὶ τὸν κατ᾽ αὐτῷ κρόταφον. ἐνδεια δὲ σιτίων ἁρμόζει καὶ κοιλίας κένωσις. ἔτι δὲ ἡσυχία καὶ σκέπη κεφαλῆς καὶ σώματος ἀνάπαυσις. ἀλλότρια δέ ἐστιν ἔγκαυσις, κατάψυξις, λουτρὸν, ἔμετος, κραυγὴ καὶ πᾶσα διάστασις.

riae succum et resinam liquidam tepidam affunde aut adipem bubulum ac anserinum aequis partibus liquefactos instilla, aut ocimi succum ac adipem anserinum aequis portionibus misce et instilla. *Aliud, quod illini potest.* Papaveris succum aqua dilutum penna illinito, aut crocum tritum et muliebri lacte dilutum illinito, aut argenti spumam, cum aqua et nardo tenui tritam illinito, aut cerussam coriandri aut polygoni aut solani succo dilutam illine. *Cataplasmata.* Absinthium tritum ex aqua pro cataplasmate impone, aut sesamum aqua tritum impone. Lentem in aqua coctam ac tritam cum melle impone, aut mali punici dulcis putamina cocta et trita in vino; hoc valde commodum medicamentum exiftit, aut myrrham, adipem anserinum vel butyrum vel resinam et conchylii partem internam, aequis partibus trita, super aurem et propinqua tempora impone. Convenit autem ad haec ciborum abstinentia, alvi evacuatio, insuper quies et velamen capitis et corporis requies Longe vero remota esse debent ardor, frigiditas, balneum, vomitus, clamor et omnis distentio.

[*Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὰ ἐκ πληγῆς εἱλκωμένα καὶ τὰ καταγνύμενα τῶν ὤτων.*] *Ἄρτου θερμοῦ τὸ ἐντὸς τρίψας μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει.* [411] *σμύρναν μετ' οἴνου τρίψας παλαιοῦ ἐπίχριε. κοχλιῶν τοὺς τραχήλους τρίψας σὺν τοῖς ὀστράκοις καὶ σμύρνης μίξας τὸ ἥμισυ μέρος ἐπιτίθει. ἀψινθίου καὶ σελίνου σπέρματος τὸ ἴσον λεάνας μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει. πίσσῃ περιχρίσας θεῖον λεῖον ἢ μάνναν ἐπίπασσε, μὴ ἐπίδει δὲ ταῦτα, μηδὲ πυκνὰς ποίει τὰς τῶν ἐπιθεμάτων ἀφαιρέσεις.*

Κεφ. β'. [*Περὶ παρωτίδων.*] *Αἱ παρωτίδες ἐν τῷ γένει μὲν εἰσι τῶν φλεγμονῶν. γίνονται δὲ τῶν παρὰ τοῖς ὠσὶν ἀδένων πασχόντων, οὐ μὴν χρώμεθά γε ἐπ' αὐτῶν τῷ πρώτῳ μέρει τῆς τῶν φλεγμαινόντων μορίων θεραπείας. ἐπ' ἐκείνων μὲν γὰρ ὡς τὸ πολὺ τῇ καλουμένῃ πρὸς τῶν ἰατρῶν ἀποκρουστικῇ καὶ ἀνασταλτικῇ θεραπείᾳ προσήκει χρῆσθαι, καὶ μάλισθ' ὅταν μήτε κακόηθες ᾖ τὸ ἐπιῤῥέον μήτε πολὺ μήτε πληθωρικοῦ τοῦ σώματος ὑπάρχοντος. οὕτω γοῦν καὶ σπόγγος μόνος ἐπιτιθεὶς ἐξ ὀξυκράτου κατέστειλεν ἀρχομένας φλεγμονὰς, οὐδὲν ἐκ τούτου παθόντος τοῦ παντὸς*

[*Ejusdem ad exulceratas ex plaga et fractas aures.*] Panem calidum internum cum melle tritum impone. Myrrham cum vino veteri tritam illine. Cochlearum colla una cum testis terito, et dimidiam myrrhae partem addito ac imponito. Absinthii et apii seminis aequales partes tritas cum melle imponito. Picem circumline et sulfur tritum aut thuris micas insperge. Verum ne obliges ista, neque frequenter repetito epithematum detractiones.

Cap. II. [*De parotidibus.*] Parotides e genere quidem sunt inflammationum, fiunt autem glandulis circa aures affectis, non tamen in ipsis utimur prima parte curationis partium inflammatarum. In illis enim, ut plurimum curatione reprimente ac repulsoria a medicis appellata uti convenit, atque id maxime, quum neque malignum sit neque multum quod influit neque corpus humoribus ex aequo redundet. Sic namque spongia sola ex posca imposita incipientes inflammationes repressit, neque quicquam ex eo

σώματος· ἐπὶ δὲ τῶν παρωτίδων αὐτὸ τοὐναντίον ἐργαζόμεθα φαρμάκοις ἑλκτικοῖς χρώμενοι, κἂν μηδὲν ἀξιόλογον ἀνύη ταῦτα, καὶ σικύαν προσφέροντες ἢ πυρίαις χρώμενοι συχναῖς. βουλόμεθα γὰρ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὸ δέρμα τὸν λυποῦντα χυμὸν ἐπισπάσασθαι, καὶ μάλισθ᾽ ὅταν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ πάθος ἐστηριγμένον ὑπάρχῃ ἐστηριγμένων ἐν αὐτῇ χυμῶν, καὶ μέντοι κἀπειδὰν ἄνευ τοῦ (198) πεπονθέναι τὴν κεφαλὴν ἐν πυρετοῖς ὀξέσιν ἡ φύσις ἀποτίθεται τοὺς περισσοὺς χυμοὺς ἐκ τῶν ἀγγείων ἐκχέουσα πρὸς τὴν μεταξὺ χώραν τοῦ δέρματός τε καὶ τῶν ὑποκειμένων σωμάτων, ἡνίκα καὶ οἱ ἀδένες ἀπολαύσουσι τῶν ἐκπιπτόντων χυμῶν, ἄμεινον εἶναι καὶ τότε δοκεῖ συνεργῆσαι τῇ φύσει, δι᾽ ἀποσκήμματος ἰωμένῃ τοὺς πυρετούς. ὅταν μέντοι σφοδρὰν ὁρμὴν ἔχῃ τὸ ἐπιῤῥέον, οὐδὲν ἡμεῖς προσπεριεργαζόμεθα τῇ φύσει τὸ πᾶν ἐπιτρέποντες. ἐὰν γὰρ ἤτοι σικύαν ἤτοι φάρμακον ἕλκον ἐκ τοῦ βάθους ἐπὶ τὸ δέρμα τοὺς χυμοὺς ἐπενέγκωμεν, ὀδύνη σφοδρὰ καταλαμβάνει τὸν ἄνθρωπον, ὡς δι᾽ αὐτὴν ἀγρυπνίας τε γίνεσθαι καὶ τοὺς πυρετοὺς ἐπιγί-

totam corpus fuit offenfum. Verum in parotidibus ipfum contrarium facimus, medicamenta attractoria adhibentes, atque fi haec nihil memorabile efficiant, etiam cucurbitam affigentes aut fomenta affidua adhibentes. Annitimur enim ut affligens humor ex profundo ad cutem attrahatur, praefertim fi in capite affectio fit firmata, humoribus videlicet in ipfo obfirmatis. Quin et quum citra capitis affectionem in febribus acutis natura fuperfluos humores ex vafis effundens, ad regionem inter cutem et fubjecta corpora deponit, quando fane et glandulae ex effufis humoribus participant, melius utique etiam tunc videtur naturam adjuvare per humorem ex loco in locum impetuofum illapfum febres curantem. At vero quum vehementi impetu fluxus illabitur, nihil nos curiofius agentes omnia naturae permittimus. Si enim five cucurbitam, five aliud medicamentum humores ex alto ad cutem attrahens admoverimus, vehemens dolor hominem apprehendit, unde et vigiliae

γνεσθαι καὶ τὴν δύναμιν καταλύεσθαι. παρηγορεῖν οὖν τηνικαῦτα μᾶλλον, οὐ συμπράττειν τῇ ῥοπῇ τῶν χυμῶν προσήκει, καταπλάσμασι χρωμένους παρηγορικωτάτοις· οἷόν ἐστι τὸ διὰ σιτίνου ἢ κριθίνου ἢ λινοσπέρματος ἀλεύρου σὺν μελικράτῳ ἢ τήλεως ἢ ἀλθαίας ἢ χαμαιμήλων ἀποζέματι ἑψόμενον καὶ ὅσα πρὸς τῷ συμμέτρῳ τῆς ὑγρᾶς θερμότητος, ἐξ ἧς τὸ παρηγορεῖν ἔχει τὰς ὀδύνας, ἔτι καὶ πέττειν δύναται τοὺς ἐπιῤῥέοντας χυμοὺς καὶ διαπυΐσκειν, ὡς ἐν τῇ περὶ τῶν καταπλασμάτων διδασκαλίᾳ τὸν λόγον ἐποιούμεθα. εἰ δὲ καὶ πλεονάζον αἷμα φανείη σοι, προσκενωτέον αὐτὸ διὰ φλεβοτομίας ἐπιτρεπούσης μάλιστα τῆς δυνάμεως. νυνὶ δ' ἐπὶ τὴν τῶν φαρμάκων σύνθεσιν, ἥτις ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν πρόκειται μεταβάντες εἴπωμεν ᾧτινι λόγῳ τήν τε σύνθεσιν αὐτῶν καὶ τὴν χρῆσίν ἐστι ποιητέον. μὴ διαφορουμένου μὲν τοῦ ὄγκου τοῖς διαπυΐσκουσι χρηστέον φαρμάκοις, οἷόν ἐστι τὸ σίτινον ἄλευρον μετὰ ἰσχάδος ἀφεψήματος καὶ ἐλαίου τό τε διὰ γύρεως καὶ τὸ διὰ ζύμης φάρμακον. ἐὰν δὲ ἐκπυΐ-

fiunt et febres ſuccedunt, ac vires exolvuntur. Mitigare itaque tunc et non humorum influxui opitulari convenit per cataplasmatum maxime lenientium uſum. Velut eſt quod ex frumenti aut hordei aut ſeminis lini farina, cum aqua mulſa aut foenigraeci aut altheae aut chamaemelorum decocto coquitur et quaecunque ad hoc quod moderate humectam habent caliditatem, per quam mitigare dolores valent, etiam influentes humores concoquere poſſunt ac ſuppurare, quemadmodum de his in cataplasmatum tractatu ſermonem fecimus. Quod ſi etiam ſanguis redundare videatur, per venae ſectionem, ipſum evacuabimus, praeſertim ſi id vires permittant. Nunc vero ad medicamentorum compoſitionem progredientes, quam etiam a principio nos tractaturos recepimus, qua ratione tum compoſitio ipſorum tum uſus conſtet docebimus. Si itaque tumor non diſcutiatur, ſuppurantibus medicamentis utendum eſt, velut eſt frumenti farina cum caricarum decocto et oleo. Item quod ex polline et quod ex fermento conſtat medicamentum. Si

σκωσιν αἱ παρωτίδες, ἤτοι διὰ τομῆς ἐκκρῖναι δεῖ τὸ πῦον, ἐξιᾶσθαί τε χρὴ τὸ ἕλκος, ὡς ἐπὶ τῶν τοιούτων ὡμολόγηται πᾶσιν, ἢ δριμεῖ διαῤῥήξειν φαρμάκῳ, οἷόν ἐστι τὸ σμίλιον [412] καὶ τὸ διὰ σκορόδων, ἢ πειρᾶσθαι διαφορεῖν αὐτὸ φαρμάκοις, ἑλκτικήν τε ἅμα καὶ λεπτομερῆ δύναμιν ἔχουσιν, ἀφαιροῦντας δὶς τῆς ἡμέρας αὐτὰ καὶ πυριῶντας μέχρις ἂν ἐνδῶσί τι καὶ χαλάσωσιν αἱ ὀδύναι, διαφορηθέντος τοῦ πλείονος πύου. τηνικαῦτα γὰρ ἤδη πρῶτον μὲν ἅπαξ λύειν καὶ πυριᾷν, εἶτα δὲ οὐδὲ τοῦτο συμφέρει πράττειν, ἀλλ' ἐπιτρέπειν τοῖς φαρμάκοις, εἴ τι λείψανον ἐν βάθει περιέχεται, δυσφορεῖν τοῦτο, κἂν σκληρότης εἴη, μαλάττειν καὶ αὐτήν, ὥστε κατὰ μὲν τὸν καιρὸν τοῦτον ἐκ μικτῆς δυνάμεως φαρμάκων ἡ σύνθεσις ἔσται τοῦ κατασκευαζομένου φαρμάκου τοῖς ἑλκτικοῖς τῶν μαλακτικῶν μιγνυμένων. ἐπειδὰν δὲ πᾶν μὲν ᾖ κεκενωμένον τὸ πῦον, ὑπολείπηται δέ τις σκληρότης, τοῖς καλουμένοις μαλακτικοῖς φαρμάκοις χρηστέον, ὧν τὴν ποικιλίαν τῆς ὕλης τε καὶ τῆς συν-

vero fuppuratae fuerint parotides, tunc aut per fectionem pus elicere oportet, ulcusque velut in ejusmodi fieri moris eft ac omnibus notum, curare, aut fane per medicamentum acre abfceffum rumpere, quale eft milium appellatum, et quod ex alliis conftat. Aut tentare ut ipfum per medicamenta attractoria et tenuium partium vim habentia difcutiamus, bis per diem iisdem ablatis et fomentis admotis, donec remiferint et laxati fuerint dolores. Quando vero jam plurimum puris fuerit difcuffum, tunc jam primum femel folvere ea medicamenta et fomenta adhibere oportet, deinde vero neque ex re eft id facere, fed ipfis medicamentis permittere, ut fi quid reliquum in profundo haereat, id ipfum difcutiat. Quod fi durities adfit, ea ipfa quoque molienda eft, quare hoc tempore ex mixta medicamentorum facultate compofitio parabitur, emollientibus videlicet ad attractoria admixtis. Poftquam vero omnis purulentia fuerit evacuata et adhuc durities aliqua relinquatur, emollientibus medicamentis utendum eft, quorum materiae

θέσεως ἐν τῷ περὶ μαλαγμάτων ἐδήλωσα λόγῳ. πρόδηλον δ' ὅτι τὰς μετρίας παρωτίδας, ἐφ' ὧν οὔτε πλῆθός ἐστι τὸ κατασκῆψαν εἰς τὰ μόρια τοσοῦτον ὡς ὀδύνας σφοδρὰς ἐργάζεσθαι οὔτε θερμότης σύνεστι τῷ χυμῷ, ῥαδίως ἰᾶσθαι ταῦτα δυνατόν. οὔτε γὰρ σπεύδουσι πρὸς τὴν ἐκπύησιν, οὔτε ὀδύνην ἐπάγουσι σφοδρὰν, ἀλλ' ἔξεστι τηνικαῦτα καὶ ταῖς πυρίαις χρῆσθαι δι' ἅλμης καὶ καταπλάσματα θερμαντικώτερά τε καὶ διαφορητικώτερα προσφέρειν καὶ φάρμακα τῆς αὐτῆς ἐχόμενα δυνάμεως· ἀδιορίστως δὲ καὶ τὰ τῶν παρωτίδων φάρμακα γεγραφότων τῶν πλείστων ἰατρῶν, ἐάν τις τῶν νῦν εἰρημένων μεμνημένος ἐπὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν ἀφίκηται, συνήσει τίσιν ἐπὶ τίνων παρωτίδων χρηστέον. προγυμνάσω δὲ ὑμᾶς κἀγὼ διὰ παραδειγμάτων ὧν Ἀρχιγένης ἔγραψεν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων αὐτοῖς ὀνόμασιν ὡδί.

[*Ἀρχιγένους πρὸς παρωτίδας.*] Παρωτίδας διαλύεσθαι θέλοντες καταπλάσσομεν συνεχῶς ἀρνογλώσσῳ λείῳ μετὰ

itemque compofitionis varietatem, in malagmatum fermone demonftravi. Manifeftum autem eft, quod moderatas parotidas, in quibus neque humorum multitudo redundans in particulas irruit, in tantum ut vehementes dolores excitet, neque caliditas cum humore adeft, facile per haec fanare poffimus, neque enim ad fuppurationem feftinant neque vehementem dolorem inducunt. Verum licet etiam fomentis ex muria uti et cataplasmata magis calefacientia et difcutientia adhibere et medicamenta eandem facultatem prope attingentia. Quum vero plerique medici et parotidum medicamenta indiftincte confcripferint, fiquis praedictis in memoriam revocatis ad eorum ufum accefferit, facile intelliget quibus tandem ad fingulas parotidas utendum fit. Verum praeexercitabo etiam ego vos ad hanc rem per exempla, quae Archigenes in primo medicamentorum fecundum genus his verbis fcripfit.

[*Archigenis ad parotidas.*] Parotidas diffolvere volentes plantaginem cum fale tritam affidue pro cataplasmate

ἁλῶν. ἢ αἰγείῳ κόπρῳ μετ' ὄξους. ἢ λαπάθου ἀγρίου ῥίζαις ἑψημέναις ἐν οἴνῳ. ἢ σύκῳ λείῳ μετὰ χαλκάνθης. ἢ σύκῳ ἑφθῷ μετὰ ἀψινθίου καὶ οἴνου λελειωμένοις. ἢ κήρυκας καύσας θαλασσίους. ἢ πορφύρας ἀναλαβὼν μέλιτι ἢ ἀξουγγείῳ ἐπιτίθει καὶ εὐθέως διαφοροῦνται. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ποιεῖ καὶ ὀστρέου ὄστρακον καὲν καὶ μετὰ μέλιτος ἐπιτιθέμενον. ἢ κηρωτὴ ῥοδίνη ἢ κυπρίνη, πηγάνῳ ἀναληφθεῖσα. ἢ θείῳ ἀπύρῳ συμμαλαχθεῖσα. ἢ κιμωλίαν μετ' ὄξους. διαφορεῖ δὲ μάλιστα τὸ σῦκον ἐν θαλάσσῃ ἑψημένον. ἢ ἅλμῃ ἐπιτιθέμενον λεῖον. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ποιεῖ καὶ πράσιον λεῖον μεθ' ἁλῶν καὶ ἔριον βουτύρῳ βαπτισθὲν καὶ ἐπιτεθὲν τὰς ἀρχομένας παρωτίδας ὠφελεῖ. ὥσπερ τούτῳ τῷ τελευταίῳ ῥηθέντι καλῶς προσέθηκεν ὁ Ἀρχιγένης τὸν διορισμὸν, εἰπὼν τὰς ἀρχομένας παρωτίδας ὠφελεῖσθαι ὑπὸ τοῦ βουτύρου, οὕτως ἐχρῆν αὐτὸν καὶ περὶ τῶν ἄλλων εἰρηκέναι τὸν καιρὸν, ὥσπερ ἐγὼ μικρὸν ἔμπροσθεν ἔπραξα καὶ κατ' αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ βούτυρον οὐκ αὐτάρκης ὁ ἀπὸ μόνης διορισμὸς τῆς ἀρχῆς, εἰ μὴ προστιθείη πότερον σφοδρῶς ἢ μαλακῶς

imponimus. Aut caprinum ſtercus ex aceto. Aut rumicis ſilveſtris radices coctas in vino. Aut ficum tritam cum atramento ſutorio. Aut ficum coctam cum abſinthio et vino tritis. Aut buccina marina aut purpuras uſtas, melle aut axungia exceptas imponito et confeſtim diſcutientur. Idem etiam oſtreorum teſta uſta et cum melle impoſita facit. Aut ceratum roſaceum ſive cyprinum ruta admixta, aut ſulfure vivo addito emollitum aut cimolia cum aceto, diſcutit maxime ficus aqua marina aut muria cocta ac trita impoſita. Idem facit et marrubium tritum cum ſale. Et lana butyro imbuta ac impoſita inchoantibus parotidibus opitulatur. Quemadmodum huic poſtremo loco ab eo relato recte Archigenes diſcrimen appoſuit, incipientes parotidas e butyro opem ſentire teſtatus, ſic conveniebat ipſum etiam circa alia medicamenta utendi tempus adjicere, velut ego paulo ante feci. Quin et circa hoc ipſum butyrum, non ſatis eſt ex ſolo parotidum principio facere diſcrimen, niſi appona-

ἐξορμᾶται. καὶ πότερον ὀδυνηρῶς, ὡς μετὰ σφυγμῶν καὶ ἀγρυπνιῶν ἐνοχλεῖν ἢ μετὰ μετρίας ὀδύνης, ἥτις τε τοῦ νοσήματός ἐστιν ἡ κατάστασις, ἆρά γε μεγάλης ἀποστάσεως δεομένη πάντως ἢ διὰ μικροτέρας κριθῆναι δυναμένη. τῇ τοιαύτῃ γὰρ ἀρκεῖ τὸ βούτυρον καὶ μάλιστα ἐπὶ μαλακῶν σωμάτων, εὐνούχων τε καὶ παίδων καὶ γυναικῶν καὶ τῶν ἁπαλοσάρκων. εἰ δὲ σὺν ὀδύνῃ σφοδρᾷ γένοιτο, καταπλάσματος ἀνωδύνου δεῖται μετὰ συνεχοῦς πυρίας ἤτοι δι' ὕδατος μόνου γινομένης ἢ καὶ βραχυτάτων ἁλῶν ἐμβεβλημένων. [413] ἐπεὶ δὲ πρῶτον πάντων ἔγραψε φάρμακον ἀρνόγλωσσον μεθ' ἁλῶν, ἀπ' ἐκείνου καὶ ἡμεῖς αὖθις ἀρξόμεθα τῆς ἀρνογλώσσου φύσεως ἀναμνησθέντες ἐκ μικτῶν δυνάμεων συγκειμένου, διαφορητικῆς τε καὶ ἀποκρουστικῆς. ἐγὼ δὲ οὐδέποτε ἀξιῶ τὰ ἀποκρουστικὰ μεμίχθαι τοῖς ὠφελοῦσι τὰς παρωτίδας φαρμάκοις, πλὴν εἴποτε ἂν σπανίως μικρὸν παμπόλλῳ τῷ διαφορητικῷ καὶ τούτῳ δηλονότι, χωρὶς ὀδύνης σφοδρᾶς ἐξορμώσης τῆς παρωτίδος. ὃ δ' ἐφεξῆς τούτῳ γέγραπται

tur num vehementer aut molliter concitetur et num dolenter, velut cum pulfationibus et vigiliis infeftet, an cum moderato dolore. Deinde qui fit morbi ftatus. Num magna omnino laxitate opus habeat, an per minorem judicari ac finiri poffit, tali namque fuffecerit butyrum, in corporibus praefertim mollibus eunuchorum, puerorum et mulierum et eorum qui teneram habent carnem. Si vero cum vehementi dolore fiat, cataplasmate dolorem fedante opus habet fimulque affiduo fomento vel per folam aquam vel etiam cum exiguo injecto ad eam fale. Quandoquidem vero primum omnium medicamentum confcripfit plantaginem cum fale, ab illo fane etiam nos rurfus initium faciemus plantaginis naturam recordantes ex mixtis facultatibus, difcufforiaque et repulforia compofitam effe. Ego vero nunquam medicamentis ad parotidas deftinatis repulforia admifceri operae pretium exiftimo, praeterquam fi aliquando, raro tamen, ad multam difcufforiorum copiam parum quiddam ex eis addatur, atque id tum demum ubi citra vehementem dolorem parotides irruant. Quod vero deinceps fcriptum eft, ftercus

κόπρος αἰγεία μετ᾽ ὄξους κεχρονισμένης καὶ σκιῤῥουμένης καὶ μηκέτι μηδὲ ἀξιόλογον ὀδύνην ἐχούσης παρωτίδος εἴη ἂν φάρμακον, ὥσπερ γε καὶ σπληνὸς σκιῤῥουμένου. ὃ δὲ τρίτον ἐπ᾽ αὐτοῖς ἔγραψε· ῥίζας ἀγρίας λαπάθου μετ᾽ οἴνου ἑψημένας. εἰ καὶ τὴν ποιότητα καὶ τὸν χρόνον προσέθηκε τοῦ οἴνου τάχ᾽ ἂν ἐπεχείρησα καὶ αὐτὸ κρίνειν. ἐπεὶ δὲ οὐ προσέθηκε, παμπόλλῳ δὲ διαφέρει στρυφνὸν ἢ αὐστηρὸν ἢ δριμὺν ἢ γλυκὺν ἢ νέον ἢ παλαιὸν ἢ παχὺν ἢ λεπτὸν ἢ κιῤῥὸν ἢ λευκὸν ἢ μέλανα τὸν οἶνον εἶναι, διὰ τοῦτο κἀγὼ λέγειν οὐδὲν ἔχω περὶ τοῦ γεγραμμένου φαρμάκου. γινώσκοντες δὲ ὑμεῖς ὅτι διαφορητικώτερος μέν ἐστιν ὁ παλαιὸς, καὶ μάλιστα ἐὰν ᾖ τῶν φύσει θερμοτέρων, οἷοίπερ εἰσὶν οἱ κιῤῥοὶ τοὔμπαν. ἐναντίοι δὲ τούτῳ κατὰ δύναμιν ὅ τε αὐστηρὸς καὶ ὁ στρυφνός. δεῖ μὲν φυλάξασθαι τὸν τοιοῦτον οἶνον. ἐν δὲ κιῤῥῷ καὶ συμμέτρως παλαιῷ καὶ λεπτομερεῖ τὰς τοῦ λαπάθου ῥίζας ἑψήσαντες, ἐπὶ παρωτίδων χωρὶς ὀδύνης (199) σφοδρᾶς γινομένων χρῆσθαι δυνήσεσθε. γράφει δ᾽ ἐφεξῆς τῷδε· σῦκον λεῖον μετὰ χαλκάνθου. διαφορητικῆς

caprinum ex aceto inveteratae ac induratae, nullumque amplius memorabilem dolorem habentis parotidis medicamentum esse possit, velut etiam lienis in scirrhum indurati. Tertio deinde loco consequenter radices rumicis silvestris in vino coctas tradidit. Si sane et qualitatem et aetatem vini apposuisset, fortassis et ego tentassem de eo judicium ferre, quum vero non adjecerit multumque differat acerbum aut austerum aut acre aut dulce aut recens aut vetus aut crassum aut tenue aut fulvum aut album aut nigrum vinum esse, ob id etiam ego nihil habeo, quod de hoc medicamento dicam. At quum vobis hoc cognitum sit, quod majori discutiendi vi praeditum sit vetus, praesertim si ex genere natura calidiorum sit, velut sunt in totum fulva, contraria vero huic secundum vires tum austerum tum acerbum, hujusmodi quidem vinum vitare oportet. In fulvo vero et mediocriter vetusto et tenuium partium rumicis radices coquentes, in parotidibus citra vehementem dolorem obortis iis uti poteritis. Scribit deinceps: Ficum tritam cum

μὲν οὖν καὶ πεπτικῆς δυνάμεώς ἐστι τὸ σῦκον, εἰ μὲν ξηρὸν εἴη μάλιστα, πρόσφατον δὲ ὂν ἔχει μὲν τὸ διαφορητικὸν, οὐ μὴν πέπτειν γε δύναται. χάλκανθον δὲ ὅτι σφοδρότατόν ἐστι φάρμακον, ἰσχυρὰς ἀμφοτέρας ἔχον τὰς δυνάμεις, τήν τε ἀποκρουστικὴν καὶ διαφορητικὴν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ, διὸ καὶ φυλακτέον αὐτοῦ τὴν σφοδρότητα. ἑφθῷ δὲ σύκῳ δηλονότι τῷ ξηρῷ, μετ᾽ ἀψινθίου καὶ οἴνου λελειασμένοις ἀξιοῖ χρῆσθαι καὶ ἐχρησάμεθά γε αὐτῷ καὶ ἡμεῖς ἐν καιρῷ κατὰ τὰς μέσας μεγέθει τε καὶ χρόνῳ φλεγμονὰς, ὥσπερ γε καὶ τοῖς κεκαυμένοις κήρυξι καὶ πορφύραις καὶ ὀστρέοις, ἐπὶ τῶν ἤδη σκιῤῥουμένων καὶ χρονιζουσῶν, ἔστι γὰρ ἄλυπόν τε καὶ ἄδηκτον φάρμακον, οὐ μόνον εἰ μέλιτι δεύσειέ τις αὐτῶν τὴν σποδιὰν, ἀλλὰ καὶ πολὺ μᾶλλον εἰ παλαιὸν στέαρ ὑὸς ἄναλον ἐξινίσας μίξειεν. ἀλυπότατα γὰρ τοῦτο διαφορεῖ τὰς κεχρονισμένας ἁπάσας φλεγμονὰς, κἂν ἐκ ῥευματικῆς διαθέσεως ὦσιν. ἐφεξῆς δὲ κηρωτῇ ῥοδίνῃ καὶ κυπρίνῃ μετὰ πηγάνου κελεύει χρῆσθαι, διαφορητικῷ μὲν φαρμάκῳ, σφο-

atramento futorio. Difcutientis quidem igitur et concoquentis facultatis eft ficus, praefertim arida, recens vero difcutiendi quidem facultatem habet, verum concoquere non poteft. Verum atramentum futorium, quod vehementiffimum fit medicamentum, nemo ignorat utrasque facultates fortes repellentem et difcutientem complecti, quapropter etiam vehementia ejus vitanda eft. Cocta deinde fico nimirum arida cum abfinthio et vino tritis uti jubet. His fane etiam vos utemini in tempore, ad medias magnitudine ac tempore inflammationes, quemadmodum etiam buccinis et purpuris et oftreis uftis indurefcentibus ac vetuftis, eft enim medicamentum, quod omnem afflictionem et acrimoniam mitigat et difcutit, non folum fi melle quis eorum cinerem imbuat, fed et multo magis fi adipem fuillum infulfum vetuftum et a fibris depuratum admifceat, citra omnem enim moleftiam omnes inveteratas inflammationes difcutit, etiam fi ex rheumatica affectione fint obortae. Deinceps cerato rofaceo et cyprino cum ruta uti jubet, quod difcufforium

Ed. Chart. XIII. [413. 414.] Ed. Baf. II. (199.)
δρὸν δ' οὐδὲν οὐδὲ βίαιον ἔχοντι. βραχὺ δ' αὐτοῦ σφοδρότερον γίνεται τὸ σύνθετον φάρμακον, εἰ θεῖον ἄπυρον ἀντὶ τοῦ πηγάνου μίξαιμεν. ἡ δὲ ἐφεξῆς γεγραμμένη κιμωλία μετ' ὄξους οὔτε ἰσχυρᾶς οὔτε ὀδυνώδους οὔτε μεγάλης παρωτίδος ἐστὶν ἴαμα. τὸ δ' ἐν τῇ θαλάσσῃ σῦκον ἑψημένον ἐπὶ τῶν ἤδη σκιῤῥουμένων χρήσιμον ἂν εἴη διαφορητικὸν ὑπάρχον. ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ τῆς θαλάσσης μὴ παρούσης ἅλμῃ τις χρήσαιτο. παραπλήσιον δὲ τούτῳ, καθάπερ καὶ ὁ Ἀρχιγένης ἔφη, καὶ τὸ πράσιόν ἐστι μεθ' ἁλῶν. ἐφεξῆς δὲ τούτων ἔγραψεν οὐ μικρὸν ἔμπροσθεν, ὑστάτου κατὰ τὴν ῥῆσιν οὕτως ἐμνημόνευσα, τοῦ βουτύρου καὶ μετ' αὐτὸ πάλιν ἐπὶ γενναῖον φάρμακον κατέβη. πύρεθρον λεῖον ἀναλαμβάνεσθαι σύκῳ κελεύων, εἶθ' ἑξῆς ἀσβέστῳ λείᾳ μετὰ μέλιτος χρῆσθαι προστάττει. καὶ μετὰ τοῦτο γαλῆς αἵματος καταχριομένου μέμνηται. περίεργα δ' ἡγούμενος εἶναι τὰ τοιαῦτα [414] καὶ πενιχρὰν ἀποφαίνοντα τὴν ἰατρικὴν, εἰ διὰ τῶν ἄλλων βοηθημάτων ἄνευ γαλῆς αἵματος ἀδυνατεῖ θεραπεῦσαι παρωτίδας, οὔτ' ἐχρησάμην αὐτοῖς οὔτε πεῖραν ἔσχον, ἀλλ' οὐδὲ

quidem medicamentum eft, verum nihil vehemens neque violentum in fe habet. Paulo vero efficacior fit compofitio, fi fulfur vivum pro ruta admifceamus. Quae fequitur deinde cimolia cum aceto, neque fortem neque dolorofam neque magnam parotidem curare poteft. Ficus vero aqua marina cocta in inveteratis jam commoda fuerit, utpote difcufforia vi praedita, velut etiam fi aquae marinae penuria muria quis utatur. Simile huic eft, quemadmodum etiam ipfe Archigenes dixit, marrubium cum fale. Poft haec vero de butyro fcripfit, cujus ut ultimi circa illius dictionis ordinem paulo ante mentionem feci. Poft quod rurfus ad generofum medicamentum tranfit, pyrethrum tritum fico excipi jubens. Deinde calce viva cum melle trita uti praecipit. Et poft hoc muftelae fanguinis illinendi meminit. At vero talia tanquam curiofa et fupervacanea et quae magnam rei medicamentariae egeftatem indicent, fi per alia auxilia citra fanguinis muftelae adhibitionem parotidas curare nequeat, neque in ufum affumpfi, neque eorum experimentum habeo;

ἄλλος τις τῶν φίλων ἐπεχείρησε χρῆσθαι. τῷ δ' ἐγκεφάλῳ καταχρίειν οἵῳ δήποτε μετρίων παρωτίδων ἐστὶν ἴαμα. τούτῳ δ' ἐφεξῆς γράφει κατὰ λέξιν οὕτως. ὄξει ζεστῷ καταντλήσας ἢ σπόγγον ὀξάλμῃ βρέχων ἐπιτίθει. σκαπανέων δ' ἂν εἴη τοῦτο καὶ θεριστῶν, οὐ πολιτικῶν σωμάτων βοήθημα. μετὰ τοῦτο δὲ δριμέος μέμνηται φαρμάκου τοῦ διὰ τῆς κεκαυμένης γαλῆς, ἧς τὴν σποδὸν ἐκέλευσεν ἀναλαμβάνεσθαι κηρωτῇ ἰρίνῃ. κατ' ἐκεῖνον δὲ δηλονότι τὸν καιρὸν, ἡνίκα χρονίζει τε καὶ σκιῤῥοῦται, τοῖς τοιούτοις δηλονότι φαρμάκοις χρηστέον. τὰ γάρ τοι πλεῖστα τῶν γεγραμμένων ὑπ' αὐτοῦ τῶν χρονιζουσῶν δυσλύτως παρωτίδων ἐστὶν ἰάματα. διὰ τοῦτο καὶ προσέθηκε τῷ φαρμάκῳ τούτῳ τὸ δύνασθαι καὶ χοιράδα καλῶς ἰᾶσθαι. παρέγκειται δ' ἀτάκτως μετὰ τοῦτο τοιάδε τις λέξις, ἥ τε συνεχὴς καταιόνησις τοῦ θερμοῦ καὶ ἡ συνεχὴς τῆς ὠμηλύσεως ἐπίθεσις, ὅπερ εἴτε καθ' αὐτό τις ἀναγινώσκοι εἴτε καὶ τὴν τελευτὴν τῆς προτέρας ῥήσεως ἀρχὴν ταύτης τῆς λέξεως ποιοῖτο, κατ' ἀμφότερα κακῶς εἴρηται. δῆλον δὲ ἔσται προταξάντων ἡμῶν τὴν

Sed neque ex amicis nostris quispiam alius uti tentavit. Verum cerebrum illinire quodcunque tandem, mediocrium parotidum medela existit. Post hoc vero haec verba scribit. Aceto fervente perfundito, aut spongiam in acida muria imbutam imponito. Fossorum ac messorum fortassis ea fuerit medela, non hominum urbanorum. Deinceps acris mentionem facit medicamenti ex mustela usta, cujus cinerem cerato irino excipi jussit. Verum ejusmodi medicamentis, quando diu durant et in scirrhum indurantur, utendum est, pleraque enim ab eo scripta veterascentium et aegre solubilium parotidum remedia existunt. Quapropter etiam ipse ad medicamentum hoc adjecit, quod etiam strumas probe sanare possit. Post hoc vero ejusmodi dictio inordinate inserta est, tum assidua calidae aspersio tum assidua crudae hordeaceae farinae impositio. Quod ipsum sive quis per se legat sive prioris dictionis finem hujus dictionis principium faciat, utrumque male dictum est. Manifestum

τελευτὴν τῆς πρὸ ταύτης ῥήσεως, ὥστε γενέσθαι τὸν ὅλον λόγον τοιοῦτον. θαυμαστῶς διαφορεῖ καὶ χοιράδας, πολλάκις καὶ παρωτίδας, ἥ τε συνεχὴς καταιόνησις τοῦ θερμοῦ καὶ ἡ συνεχὴς τῆς ὠμηλύσεως ἐπίθεσις. ψευδὲς γάρ ἐστι φανερῶς τὸ φάναι τὸ διαφορεῖσθαι θαυμαστῶς τὰς χοιράδας καὶ τὰς παρωτίδας ἐκ τῆς συνεχοῦς καταιονήσεως τοῦ θερμοῦ καὶ τῆς συνεχοῦς ἐπιθέσεως τῆς ὠμηλύσεως. εἰ δέ γε περὶ τῶν παρωτίδων μόνον λέγοιτο ὁ διορισμὸς, λείψει τῇ λέξει, διδάσκων ἡμᾶς ἐπὶ τίνων καὶ ὁποίων παρωτίδων καταιόνησις ὕδατος θερμοῦ καὶ συνεχὴς ὠμηλύσεως ἐπίθεσις ἁρμόττει. οὐ γὰρ ἐπὶ πάσης γε, ἀλλ' ἣν ἐθέλωμεν ἐκπυῆσαι τάχιστα, καθάπερ ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ διῆλθον. τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἔφην παράκειται μοχθηρῶς. ἐπὶ δὲ τὰ συνεχῆ μεταβὰς ὁ Ἀρχιγένης αὖθις γράφει φάρμακα, μὴ προσθεὶς μὲν ὅτι τῶν σκληρυνομένων καὶ χρονιζουσῶν παρωτίδων ἐστὶν ἀλεξητήρια, γινωσκόντων δὲ ἡμῶν ἐκ τῆς ὕλης ἐκείνων ὑπάρχειν αὐτά. παραγράψω δ' ὑμῖν ἤδη καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ Ἀρχιγένους λέξιν ἔχουσαν οὕτω. ἰδίως δὲ θέρμους πικροὺς

vero hoc erit, ubi praecedentis dictionis finem praeposuerimus, ut totus sermo ejusmodi fiat: mirabiliter discutit et strumas, saepe etiam parotidas, tum assidua calidae aspersio tum assidua crudae hordeaceae farinae impositio. Etenim apertum mendacium est dicere strumas atque parotidas mirabiliter ex assidua aquae calidae aspersione, assiduaque crudae hordeaceae farinae impositione discuti. Si vero de parotidibus solum dicatur, certa distinctio aberit quae doceat nos in quibus et qualibus parotidibus aquae calidae aspersio et assidua crudae hordeaceae farinae adhibitio conveniat. Non enim in omni, sed quam citissime velimus suppurari, haec facienda sunt, quemadmodum in superiori sermone est indicatum. Hoc itaque vitiose, ut dixi, interfertum est. Caeterum Archigenes ad consequentia transgressus rursus medicamenta scribit, non apponens quod induratis et inveteratis parotidibus salutaria existant, quum nos ex materia ipsorum ipsa talia esse cognoscamus. Ascribam autem jam vobis ipsius Archigenis dictionem, quae sic habet. Proprie vero

ἀληλεσμένους ἑψήσας μετὰ μέλιτος, ὀλίγην ἄσβεστον πρόσμιξον καὶ κατάπλασσε. διαφορεῖ δὲ καὶ τοῦτο ἄκρως. πίσσης βρυτίας, μάννης, λιβάνου ἴσον, τερμινθίνης, φοινίκων συριακῶν μὴ παλαιῶν, λιπαρῶν τῆς σαρκὸς καθαρᾶς, ἑκάστου τὸ διπλοῦν, χαλβάνης ὡς ἥμισυ τῆς μάννης ἑνώσας εὖ χρῶ. ἐὰν δὲ ᾖ σκληρὰ, ῥητίνην προσμίσγε. ἢ νίτρου καὶ σινωπίδος τὸ τρίτον μετὰ κυπρίνου γλοιῶδες ποιῶν ἔμπλασσε καὶ ἐπιτίθει. ἢ ἄσβεστον μετὰ γλοιοῦ ὁμοίως. ἢ ἰσχάδα, χαλβάνην, νίτρον ἴσα, θείου τὸ τρίτον, τερμινθίνης, ὀποπάνακος ἀνὰ ἐλάχιστον ἑνώσας χρῶ. ἢ ἄσβεστον μετ' ὄξους λείου καὶ ἐπιτίθει. εἰ δὲ μηδ' ἐπὶ τούτοις διαφοροῖντο, συνεργητέον τῇ μεταβολῇ εἰς πῦον, καταπλάσσοντας πυκνῶς θερμῇ τῇ ὠμηλύσει. εἶτα πάλιν διαφορητέον διά τε καταντλήσεως πολλῆς ἢ δάφνης ἢ δαφνίδος ἀφεψήματι καταντλοῦντας, ἢ θεῖον ἤ τι τοιοῦτον ἐμπάσσοντας εἰς τὸ ὕδωρ ἢ καὶ νίτρον ἢ περιστερᾶς κόπρον αὐτῇ μιγνύντας. ἢ καὶ σικύαν προσκολλητέον

lupinorum amarorum farinam cum melle coctam, exigua calce viva addita pro cataplasmate imponito. Egregie discutit et hoc. ℞ Picis bruttiae, mannae thuris aequales partes, terebinthinae, palmarum Syriacarum non vetustarum pinguium carnis purae, utriusque duplum, galbani dimidium mannae, probe unitis utitor; si vero dura sit, resinam misceto, aut nitrum et rubricae sinopidis tertiam partem cum unguento cyprino ad strigmentitiam crassitudinem redacta ac linteolo inserta imponito: aut calcem vivam cum strigmentis eodem modo, aut caricas, galbanum, nitrum, pari mensura, sulfuris tertiam partem, terebinthinae, opopanacis utriusque parum quiddam, unitis utere; aut calcem vivam cum aceto tritam impone. Quod si neque per haec discutiantur, adjuvabimus per mutationem in suppurationem per frequentia ex calida crudaque hordeacea farina cataplasmata. Dehinc rursus discutiendum per largam et frequentem decocti lauri aut baccarum ejus perfusionem, aut sulfure, vel consimili quopiam in aquam insperso, sive nitro sive columbino stercore in ea admixto, aut etiam cucurbita cum sca-

μετὰ ἀμύξεως. εἶτα ἐπὶ τὴν χειρουργίαν ἰτέον καὶ ἀποτομητέον. κράτιστον γὰρ ἐπὶ τούτων τὸ τάχιστα εἰς τὰ ἐκτὸς τὸν ῥευματισμὸν ἐπισπᾶσθαι. [415] ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν. εἰσὶ δὲ καὶ ἔμπλαστροι πολλαὶ, διαφοροῦσαι παρωτίδας, αἱ μέν τινες τὰς ἤδη σκιῤῥουμένας καὶ κεχρονισμένας, αἱ δὲ τὰς πεπαυμένας μὲν τῆς ὀδύνης, οὐδεμίαν δὲ ὑπόφασιν ἐχούσας πύου, καθάπερ γε καὶ τὰς ἤδη διαπυϊσκομένας ἐκθεραπεύουσαι. γεγραμμέναι δέ εἰσι μετὰ τῆς ἰδίας ἐπαγγελίας ἐν ταῖς ἐμπλάστροις ταῖς διαφορητικαῖς αἱ τοιαῦται· καθάπερ γε καὶ αἵδε τὰς ἁπλᾶς παρωτίδας ἐκθεραπεύουσαι χαλαστικαὶ καλούμεναι πᾶσίν εἰσι γνώριμοι. παραδείγματα αὐτῶν ἥ τε Μνασέου καὶ ἡ διὰ χυλῶν καὶ ἡ διὰ πτισάνης, καὶ τούτων ἔτι μαλακώτεραι αἱ κηρωτοειδεῖς, αἵ τε διὰ τοῦ βουτύρου καὶ αἱ διὰ τοῦ οἰσύπου προσλαμβάνουσαι ὀστρέων κεκαυμένων ἢ κηρύκων ἢ πορφυρῶν, οἵαπερ ἐστὶν αὕτη. ℞ στέατος χοιρείου παλαιοῦ ἀνάλου πάντων ἀνὰ γο γ'. βουτύρου γο α'. κηροῦ γο β' S''. ὀστρέων κεκαυμένων λειοτάτων γο β'. τὰ τηκτὰ τήξας,

rificatione affixa. Deinde ad chirurgiam perveniendum est et crudi abscessus sectionem, optimum enim in his ut quam celerrime fluxio foras evellatur. Haec quidem Archigenes scripsit. Sunt autem et multa emplastra, quae parotidas discutiunt, aliqua quidem jam inveteratas et induratas, aliqua vero eas, in quibus sedato dolore nulla amplius puris suspicio est, quemadmodum etiam aliqua quae jam suppuratas curare possunt. Talia vero inter discussoria emplastra singula cum virium suarum professione conscripta sunt, velut etiam ea quae simplices parotidas curant, laxatoria appellata, omnibus nota sunt. Exempla ipsorum sunt emplastrum Mnaseae et quod ex succis constat et quod ex ptisana. His etiam praestant quae molliora sunt et cerati forma constant, cum ex butyro tum ex oesypo conflata, ostreis aut buccinis aut purpuris ustis additis cujusmodi est haec. ℞ Adipis porcini veteris insulsi ℥ iij, butyri ℥ j, cerae ℥ ij ß, ostreorum ustorum quam tenuissime tritorum ℥ ij.

Ed. Chart. XIII. [415.] Ed. Baf. II. (199. 200.)

ἐπίπασσε τὰ ὄστρεα, καὶ ἑνώσας χρῶ. θαῤῥῶν ὡς ἐνεργέστατα πρὸς παρωτίδας.

Κεφ. γ΄. [Περὶ τῶν ἐν τῇ ῥινὶ παθῶν.] Ἐκ μὲν τοῦ γένους τῶν παρὰ φύσιν ὄγκων οἱ πολύποδες ἐν ταῖς ῥισὶ γεννῶνται· κατὰ δὲ τὸ τῶν ἑλκώσεων αἱ ὄζαιναι· κατὰ δὲ τὸ τῶν παρὰ φύσιν ἐκκρίσεων αἱ αἱμοῤῥαγίαι γινόμεναι τοῖς ὀξέως νοσοῦσι, κατὰ τὰς καλουμένας ἰδίως παρὰ τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς ὑπερεκκρίσεις, ἐν αἷς ἡ φύσις ἐπὶ κριτικὸν ὁρμήσασα βοήθημα τῆς συμμετρίας οὐκ ἐκράτησε. πρῶτον οὖν τῶν ὀζαινῶν ποιήσομαι τὸν λόγον, ἐξ ἐπιῤῥοῆς ὑγρῶν δριμέων καὶ σηπεδονωδῶν γινομένων, ὡς ἐάν γε μόνον ᾖ δρι(200)μέα, δυσίατα μὲν ἕλκη ποιεῖν πέφυκεν, οὐ μὴν ὄζοντα μοχθηρῶς. ἡ δὲ θεραπεία κοινὴ μὲν ἀμφοῖν τε τούτοιν καὶ τοῦ πολύπου ξηρᾶναι τὸ πρῶτον, καὶ ῥῶσαι τὴν κεφαλήν. εὔδηλον γὰρ ὅτι διὰ περιουσίαν ὑγρῶν μοχθηρῶν ἐπιῤῥεῖ τι ταῖς ῥισὶν ἐξ αὐτῆς. ὅπως δὲ χρὴ ῥωννύναι τὴν κεφαλὴν ὅλην, ὡς μηδὲν ἐξ αὐτῆς περίττωμα τοῖς κάτω μέ-

Liquabilia liquefacito oftreaque infarcito, ac unitis utitor confidenter, efficacissimum hoc ad parotidas exiftit.

Cap. III. [*De affectionibus narium.*] Ex genere tumorum praeter naturam polypodes in naribus generantur, ex genere vero ulcerum ozaenae. Secundum genus autem excretionum praeter naturam fanguinis eruptiones fiunt in morbis acutis juxta rationem earum, quas recentiores medici privatim fuperexcretiones appellant, nimirum in quibus natura ad judicatorium auxilium concitata modum excessit. Primum itaque de ozaenis fermonem faciam, quae ex humorum acrium et putridorum influxu generantur, ita ut si acres folum fint, aegre curabilia ulcera producere confueverint, non tamen graveolentia. Caeterum cura communis ambobus his est itemque polypi, ut videlicet primum caput ficcetur et firmetur, quum palam fit, ob vitiatorum humorum redundantiam defluxum ex eo in nares provenire. Quomodo vero caput in totum corroborare oporteat, quo nullum recrementum ex eo ad inferas partes de-

μεῖσιν ἐπιῤῥεῖν, εἴρηται πολλάκις. ὅταν οὖν δι' ἐκείνων παρασκευάσῃς τὴν κεφαλὴν ἐῤῥωμένην, ἐπὶ τὴν τῆς ῥινὸς ἀφίξῃ θεραπείαν, ἐν ταῖς ὀζαίναις σκοπὸν ἔχων ξηρᾶναι τὸ πεπονθὸς μόριον διὰ φαρμάκων μικτῆς δυνάμεως, ἀποκρουομένων τε καὶ διαφορούντων. ἀποκρούεται μὲν οὖν δηλονότι τά τε αὐστηρὰ καὶ στρυφνὰ κοινῇ προσηγορίᾳ κεχρημένα τῇ τῶν στυφόντων. διαφορεῖ δὲ τὰ θερμὰ καὶ ξηρὰ ταῖς δυνάμεσιν, ὧν ἡ ὕλη τοιάδε ἐστίν.

[Ἀρχιγένους φάρμακα πρὸς ὀζαίνας.] Ὀζαίνης δ' οὔσης ἐν ταῖς ῥισὶ, καλαμίνθης χυλὸν ἐγχυμάτιζε. ἢ αὐτὴν ξηρὰν τὴν καλαμίνθην ἐμφύσα διὰ σίφωνος. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν μετὰ σπέρματος καρδάμου χήμης ἔμφυσα καθ' ἡμέραν. μετὰ δὲ τοῦτο τὴν κεφαλὴν κατάντλει. διάχριε δ' αὐτοὺς ἢ χαλκίτιδι ἢ χαλκάνθῳ ἢ ψωρικῷ μετὰ μέλιτος ἢ μέλι ἐνστάξας τὴν εἰς ῥῖνα καὶ διασήσας πταρμικῷ τὰς ἐφελκίδας ἐκτίναξον, εἶτα τὸ προγεγραμμένον διὰ τοῦ καρδάμου καὶ τοῦ ἐλλεβόρου φάρμακον ἀνασπᾷν ποίει τῇ ῥινὶ ὡς πλεῖστον καὶ μετὰ τοῦτο διάχριε ἀμόργῃ μετὰ μέλιτος. ἢ σμύρ-

legetur, saepe jam dictum est. Quum igitur per illa caput validum reddideris, ad naris progredieris curationem, scopo in ozaenis proposito, ut affecta pars per mixtae facultatis medicamenta tum repellentia tum discutientia reficcetur. Repellunt itaque tum austera tum acerba, quae communem astringentium appellationem habent; discutiunt autem calida et sicca facultate praedita, quorum silva talis est.

[*Archigenis medicamenta ad ozaenas.*] Quum ozaena in naribus fuerit, calaminthae succum infunde. Aut ipsam calaminthan aridam per fistulam insuffla, aut veratrum album cum seminis nasturtii cheme quotidie insuffla, post hoc vero caput perfunde. Obline autem eos chalcitide aut atramento sutorio aut psorico cum melle, aut instillato in narem melle et per sternutatorium facta concussione tectoria nlceri obducta excutito, deinde praescriptum ex nasturtio et veratro medicamentum per narem attrahere quamplurimum jubeto, et postea amurcam cum melle illinito, aut

νην καὶ κάρδαμον μετὰ μέλιτος. ἢ βατραχίου χυλὸν μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς ἐγχυμάτιζε εἰς τὴν ῥῖνα, ὕπτιον κατακλίνας, καὶ κέλευε ἀνασπᾷν, μέχρις οὗ εἰς τὸ στόμα διέλθῃ, καὶ τοῦτο ποίει μέχρις ἂν ἀποθεραπεύσῃς. ἐὰν δὲ ᾖ παλαιὰ καὶ ὄξος παλαιὸν πρόσμισγε ἢ θεῖον λεῖον, [416] καὶ δριμὺ ὄξος εἰς στενόστομον ἀγγεῖον βαλὼν, προστίθει τῇ ἀναπνοῇ αὐτῶν ἐφ᾽ ἱκανὸν, εἶτα μίσυος κυπρίου καὶ νάρδου Ἰνδικῆς τὸ ἥμισυ μετὰ χίου οἴνου λεάνας, μέχρι μελιτῶδες γένηται, πτερῷ διάχριε τοὺς πόρους καὶ ἐρίῳ ἔμφρασσε.

[Πρὸς τὰ ἐν τοῖς μυκτῆρσιν ἕλκη.] Τὰ δὲ ἐν τοῖς μυκτῆρσιν ἕλκη, ῥοιῶν χυλὸν ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ ἑψήσας μέχρι ἡμίσους διάχριε. ἢ ῥόαν γλυκεῖαν ὅλην ἐν οἴνῳ ἑψήσας λέανον καὶ ἔξωθεν κατάπλασον. ἢ λευκοΐῳ μεθ᾽ ὕδατος διάψα. ἢ βάτου χυλὸν καὶ στυπτηρίαν, λεῖα διεὶς μεθ᾽ ὕδατος. ἐὰν δὲ ᾖ παλαιὸν, μετ᾽ ὄξους. ἢ ἴριδι καὶ σανδαράχῃ μετὰ μέλιτος. ἢ στέατι μοσχείῳ καὶ ῥητίνῃ διάχριε.

myrrham et nasturtium cum melle aut ranunculi succum cum alumine liquido in narem infunde aegrumque resupinatum, donec ad eos penetret, attrahere jube, atque id usquequo percuraveris identidem repete. Si vero vetera sint ulcera, etiam acetum vetus admisce aut sulfur tritum. Acre item acetum in vasculum angusti oris fusum ad multum tempus ad respirationem ipsorum appone, deinde misy cyprium et dimidium ejus nardi Indicae cum vino Chio ad mellis crassitudinem redige, ex eoque meatus penna obline et per lanam obtura.

[*Ad ulcera in naso.*] Ulcera in naso ex malorum punicorum succo in aereo vase ad medietatem cocto perline. Aut malum punicum dulce integrum in vino coctum terito et forinsecus imponito, aut aeris squamam et aeruginem cum alba viola ex aqua affricato, aut rubi succum et alumen Melium, cum aqua diluta eodem modo. Si vero vetus sit ulcus, cum aceto diluito, aut iridem et sandaracham cum melle oblinito, aut adipem vitulinum et resinam illinito.

[Περὶ τοῦ κατὰ τὰς ῥῖνας πολύποδος.] Ὄγκος ἐστὶ παρὰ φύσιν ἐν ταῖς ῥισὶ γεννώμενος, ἐοικὼς κατὰ τὴν τῆς οὐσίας ἰδιότητα τῇ τοῦ πολύποδος σαρκί. πρόδηλον οὖν ὅτι παχέων καὶ γλίσχρων χυμῶν ἔγγονόν ἐστι τὸ πάθημα καὶ διὰ τοῦτο μικτῆς ὕλης δεόμενον, ὡς τὸ μέν τι στύφειν αὐτῆς δύνασθαι, τὸ δὲ τέμνειν καὶ λεπτύνειν, τὸ δὲ διαφορεῖν καὶ παχύνειν. Ἀρχιγένους πρὸς πολύποδας. ἐπὶ δὲ πολύποδος. ℞ καρδάμου λεπτοῦ χήμην ἤτοι < S″. σὺν ἐλλεβόρου λευκοῦ ὀβολοῖς δύο, λεῖα κέλευε τῇ ῥινὶ ἀνασπᾷν. ὅταν δὲ ἐκπέσῃ, μοτοῖς σὺν τῇ ἀνθηρᾷ διὰ μέλιτος χρῶ ἢ λυκίῳ ὁμοίως. Ἀσκληπιάδου πρὸς ὀζαίνας καὶ πολύποδας. ἐν μὲν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐκτὸς οὕτως ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης. ξηρὸν πρὸς ὀζαίνας. ℞ στυπτηρίας σχιστῆς < δ΄. σμύρνης < δ΄. σανδαράχης < δ΄. κηκίδος < α΄. χαλκάνθου κεκαυμένης < α΄. λείοις χρῶ, πρότερον ἐκκλύζων τοὺς μυκτῆρας οἴνῳ εὐώδει, καὶ τότε παραπτόμενος πυρῆνι μήλης. ἄλλο. ℞ ἐρείκης καρποῦ < η΄. σμύρνης < η΄. νίτρου ἐρυθροῦ < η΄. σιδίων < η΄. μυρίκης καρποῦ < α΄. κροκομά-

[De polypo narium.] Polypus tumor est, qui praeter naturam in naribus generatur polypodis carni assimilis juxta substantiae proprietatem. Manifestum itaque est affectionem hanc ex crassis et viscosis humoribus generari, atque ob id mixta materia medicamentaria opus habet, ut videlicet partim astringat, partim secet et attenuet, partim etiam discutiat et condenset. *Archigenis ad polypodas.* In polypode nasturtii tenuis chemen, sive ʒ ß, cum veratri albi obolis duobus nare attrahere jube. Ubi vero exciderit, linamentis cum florido emplastro ex melle utere, aut lycio eodem modo. *Asclepiadae ad ozaenas et polypos.* Asclepiades in quinto externorum sic scripsit: *Aridum ad ozaenas.* ℞ Aluminis scissi ʒ iiij, myrrhae ʒ iiij, sandarachae ʒ iiij, gallae ʒ j, atramenti sutorii usti ʒ j. Tritis utere, naribus prius vino odorato elotis et medicamento per specilli extremum sive nucleum admoto. *Aliud.* ℞ Fructus ericae ʒ viij, myrrhae ʒ viij, nitri rubri ʒ iij, malicorii ʒ viij, seminis tama-

μὲν οὖν καὶ πεπτικῆς δυνάμεώς ἐστι τὸ σῦκον, εἰ μὲν ξηρὸν εἴη μάλιστα, πρόσφατον δὲ ὂν ἔχει μὲν τὸ διαφορητικὸν, οὐ μὴν πέπτειν γε δύναται. χάλκανθον δὲ ὅτι σφοδρότατόν ἐστι φάρμακον, ἰσχυρὰς ἀμφοτέρας ἔχον τὰς δυνάμεις, τήν τε ἀποκρουστικὴν καὶ διαφορητικὴν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ, διὸ καὶ φυλακτέον αὐτοῦ τὴν σφοδρότητα. ἑφθῷ δὲ σύκῳ δηλονότι τῷ ξηρῷ, μετ' ἀψινθίου καὶ οἴνου λελειασμένοις ἀξιοῖ χρῆσθαι καὶ ἐχρησάμεθά γε αὐτῷ καὶ ἡμεῖς ἐν καιρῷ κατὰ τὰς μέσας μεγέθει τε καὶ χρόνῳ φλεγμονὰς, ὥσπερ γε καὶ τοῖς κεκαυμένοις κήρυξι καὶ πορφύραις καὶ ὀστρέοις, ἐπὶ τῶν ἤδη σκιῤῥουμένων καὶ χρονιζουσῶν, ἔστι γὰρ ἄλυπόν τε καὶ ἄδηκτον φάρμακον, οὐ μόνον εἰ μέλιτι δεύσειέ τις αὐτῶν τὴν σποδιὰν, ἀλλὰ καὶ πολὺ μᾶλλον εἰ παλαιὸν στέαρ ὑὸς ἄναλον ἐξινίσας μίξειεν. ἀλυπότατα γὰρ τοῦτο διαφορεῖ τὰς κεχρονισμένας ἁπάσας φλεγμονὰς, κᾂν ἐκ ῥευματικῆς διαθέσεως ὦσιν. ἐφεξῆς δὲ κηρωτῇ ῥοδίνῃ καὶ κυπρίνῃ μετὰ πηγάνου κελεύει χρῆσθαι, διαφορητικῷ μὲν φαρμάκῳ, σφο-

atramento sutorio. Discutientis quidem igitur et concoquentis facultatis est ficus, praesertim arida, recens vero discutiendi quidem facultatem habet, verum concoquere non potest. Verum atramentum sutorium, quod vehementissimum sit medicamentum, nemo ignorat utrasque facultates fortes repellentem et discutientem complecti, quapropter etiam vehementia ejus vitanda est. Cocta deinde fico nimirum arida cum absinthio et vino tritis uti jubet. His sane etiam vos utemini in tempore, ad medias magnitudine ac tempore inflammationes, quemadmodum etiam buccinis et purpuris et ostreis ustis indurescentibus ac vetustis, est enim medicamentum, quod omnem afflictionem et acrimoniam mitigat et discutit, non solum si melle quis eorum cinerem imbuat, sed et multo magis si adipem suillum insulsum vetustum et a fibris depuratum admisceat, citra omnem enim molestiam omnes inveteratas inflammationes discutit, etiam si ex rheumatica affectione sint obortae. Deinceps cerato rosaceo et cyprino cum ruta uti jubet, quod discussorium

Ed. Chart. XIII. [413. 414.] Ed. Baf. II. (199.)

δρὸν δ' οὐδὲν οὐδὲ βίαιον ἔχοντι, βραχὺ δ' αὐτοῦ σφοδρότερον γίνεται τὸ σύνθετον φάρμακον, εἰ θεῖον ἄπυρον ἀντὶ τοῦ πηγάνου μίξαιμεν. ἡ δὲ ἐφεξῆς γεγραμμένη κιμωλία μετ' ὄξους οὔτε ἰσχυρᾶς οὔτε ὀδυνώδους οὔτε μεγάλης παρωτίδος ἐστὶν ἴαμα. τὸ δ' ἐν τῇ θαλάσσῃ σῦκον ἑψημένον ἐπὶ τῶν ἤδη σκιῤῥουμένων χρήσιμον ἂν εἴη διαφορητικὸν ὑπάρχον. ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ τῆς θαλάσσης μὴ παρούσης ἅλμῃ τις χρήσαιτο. παραπλήσιον δὲ τούτῳ, καθάπερ καὶ ὁ Ἀρχιγένης ἔφη, καὶ τὸ πράσιόν ἐστι μεθ' ἁλῶν. ἐφεξῆς δὲ τούτων ἔγραψεν οὐ μικρὸν ἔμπροσθεν, ὑστάτου κατὰ τὴν ῥῆσιν οὕτως ἐμνημόνευσα, τοῦ βουτύρου καὶ μετ' αὐτὸ πάλιν ἐπὶ γενναῖον φάρμακον κατέβη. πύρεθρον λεῖον ἀναλαμβάνεσθαι σύκῳ κελεύων, εἶθ' ἑξῆς ἀσβέστῳ λείᾳ μετὰ μέλιτος χρῆσθαι προστάττει. καὶ μετὰ τοῦτο γαλῆς αἵματος καταχριομένου μέμνηται. περίεργα δ' ἡγούμενος εἶναι τὰ τοιαῦτα [414] καὶ πενιχρὰν ἀποφαίνοντα τὴν ἰατρικὴν, εἰ διὰ τῶν ἄλλων βοηθημάτων ἄνευ γαλῆς αἵματος ἀδυνατεῖ θεραπεῦσαι παρωτίδας, οὔτ' ἐχρησάμην αὐτοῖς οὔτε πεῖραν ἔσχον, ἀλλ' οὐδὲ

quidem medicamentum eſt, verum nihil vehemens neque violentum in ſe habet. Paulo vero efficacior ſit compoſitio, ſi ſulfur vivum pro ruta admiſceamus. Quae ſequitur deinde cimolia cum aceto, neque fortem neque doloroſam neque magnam parotidem curare poteſt. Ficus vero aqua marina cocta in inveteratis jam commoda fuerit, utpote diſcuſſoria vi praedita, velut etiam ſi aquae marinae penuria muria quis utatur. Simile huic eſt, quemadmodum etiam ipſe Archigenes dixit, marrubium cum ſale. Poſt haec vero de butyro ſcripſit, cujus ut ultimi circa illius dictionis ordinem paulo ante mentionem feci. Poſt quod rurſus ad generoſum medicamentum tranſit, pyrethrum tritum ſico excipi jubens. Deinde calce viva cum melle trita uti praecipit. Et poſt hoc muſtelae ſanguinis illinendi meminit. At vero talia tanquam curioſa et ſupervacanea et quae magnam rei medicamentariae egeſtatem indicent, ſi per alia auxilia citra ſanguinis muſtelae adhibitionem parotidas curare nequeat, neque in uſum aſſumpſi, neque eorum experimentum habeo;

ἄλλος τις τῶν φίλων ἐπεχείρησε χρῆσθαι. τῷ δ' ἐγκεφάλῳ καταχρίειν οἵῳ δήποτε μετρίων παρωτίδων ἐστὶν ἴαμα. τούτῳ δ' ἐφεξῆς γράφει κατὰ λέξιν οὕτως. ὄξει ζεστῷ καταντλήσας ἢ σπόγγον ὀξάλμῃ βρέχων ἐπιτίθει. σκαπανέων δ' ἂν εἴη τοῦτο καὶ θεριστῶν, οὐ πολιτικῶν σωμάτων βοήθημα. μετὰ τοῦτο δὲ δριμέος μέμνηται φαρμάκου τοῦ διὰ τῆς κεκαυμένης γαλῆς, ἧς τὴν σποδὸν ἐκέλευσεν ἀναλαμβάνεσθαι κηρωτῇ ἰρίνῃ. κατ' ἐκεῖνον δὲ δηλονότι τὸν καιρὸν, ἡνίκα χρονίζει τε καὶ σκιῤῥοῦται, τοῖς τοιούτοις δηλονότι φαρμάκοις χρηστέον. τὰ γάρ τοι πλεῖστα τῶν γεγραμμένων ὑπ' αὐτοῦ τῶν χρονιζουσῶν δυσλύτως παρωτίδων ἐστὶν ἰάματα. διὰ τοῦτο καὶ προσέθηκε τῷ φαρμάκῳ τούτῳ τὸ δύνασθαι καὶ χοιράδα καλῶς ἰᾶσθαι. παρέγκειται δ' ἀτάκτως μετὰ τοῦτο τοιάδε τις λέξις, ἥ τε συνεχὴς καταιόνησις τοῦ θερμοῦ καὶ ἡ συνεχὴς τῆς κρίθης ἐμπλάσεως ἐπίθεσις, ὅπερ εἴτε καθ' αὑτό τις ἀναγινώσκοι εἴτε καὶ τὴν τελευτὴν τῆς προτέρας ῥήσεως ἀρχὴν ταύτης τῆς λέξεως ποιοῖτο, κατ' ἀμφότερα καλῶς εἴρηται. δῆλον δὲ ἔσται προταξάντων ἡμῶν τὴν

Sed neque ex amicis nostris quispiam alius uti tentavit. Verum cerebrum illinire quodcunque tandem, mediocrium parotidum medela existit. Post hoc vero haec verba scribit. Aceto fervventi perfundito, aut spongiam in acida muria imbutam imponito. Fossorum ac messorum fortassis ea fuerit medela, non hominum urbanorum. Deinceps acris mentionem facit medicamenti ex mustela usta, cujus cinerem cerato irino excipi jussit. Verum ejusmodi medicamentis, quando diu durant et in scirrhum indurantur, utendum est, pleraque enim ab eo scripta veterascentium et aegre solubilium parotidum remedia existunt. Quapropter etiam ipse ad medicamentum hoc adjecit, quod etiam strumas probe sanare possit. Post hoc vero ejusmodi dictio inordinate inserta est, tum assidua calidae aspersio tum assidua cridae hordeaceae fatinae impositio. Quod ipsum sive quis per se legat sive prioris dictionis finem hujus dictionis principium faciat, utrumque male dictum est. Manifestum

Ed. Chart. XIII. [414.] Ed. Bas. II. (199.)

τελευτὴν τῆς πρὸ ταύτης ῥήσεως, ὥστε γενέσθαι τὸν ὅλον λόγον τοιοῦτον. θαυμαστῶς διαφορεῖ καὶ χοιράδας, πολλάκις καὶ παρωτίδας, ἥ τε συνεχὴς καταιόνησις τοῦ θερμοῦ καὶ ἡ συνεχὴς τῆς ὠμηλύσεως ἐπίθεσις. ψευδὲς γάρ ἐστι φανερῶς τὸ φάναι τὸ διαφορεῖσθαι θαυμαστῶς τὰς χοιράδας καὶ τὰς παρωτίδας ἐκ τῆς συνεχοῦς καταιονήσεως τοῦ θερμοῦ καὶ τῆς συνεχοῦς ἐπιθέσεως τῆς ὠμηλύσεως. εἰ δέ γε περὶ τῶν παρωτίδων μόνον λέγοιτο ὁ διορισμὸς, λείψει τῇ λέξει, διδάσκων ἡμᾶς ἐπὶ τίνων καὶ ὁποίων παρωτίδων καταιόνησις ὕδατος θερμοῦ καὶ συνεχὴς ὠμηλύσεως ἐπίθεσις ἁρμόττει. οὐ γὰρ ἐπὶ πάσης γε, ἀλλ᾽ ἣν ἐθέλωμεν ἐκπυῆσαι τάχιστα, καθάπερ ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δίηλθον. τοῦτο μὲν οὖν ὡς ἔφην παράκειται μοχθηρῶς. ἐπὶ δὲ τὰ συνεχῆ μεταβὰς ὁ Ἀρχιγένης αὖθις γράφει φάρμακα, μὴ προσθεὶς μὲν ὅτι τῶν σκληρυνομένων καὶ χρονιζουσῶν παρωτίδων ἐστὶν ἀλεξητήρια, γινωσκόντων δὲ ἡμῶν ἐκ τῆς ὕλης ἐκείνων ὑπάρχειν αὐτά. παραγράψω δ᾽ ὑμῖν ἤδη καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ Ἀρχιγένους λέξιν ἔχουσαν οὕτω. ἰδίως δὲ θέρμους πικροὺς

vero hoc erit, ubi praecedentis dictionis finem praeposuerimus, ut totus sermo ejusmodi fiat: mirabiliter discutit et strumas, saepe etiam parotidas, tum assidua calidae aspersio tum assidua crudae hordeaceae farinae impositio. Etenim apertum mendacium est dicere strumas atque parotidas mirabiliter ex assidua aquae calidae aspersione, assiduaque crudae hordeaceae farinae impositione discuti. Si vero de parotidibus solum dicatur, certa distinctio aberit quae doceat nos in quibus et qualibus parotidibus aquae calidae aspersio et assidua crudae hordeaceae farinae adhibitio conveniat. Non enim in omni, sed quam citissime velimus suppurari, haec facienda sunt, quemadmodum in superiori sermone est indicatum. Hoc itaque vitiose, ut dixi, interfertum est. Caeterum Archigenes ad consequentia transgressus rursus medicamenta scribit, non apponens quod induratis et inveteratis parotidibus salutaria existant, quum nos ex materia ipsorum ipsa talia esse cognoscamus. Ascribam autem jam vobis ipsius Archigenis dictionem quae sic habet. Proprie vero

ἀληλεσμένους ἑψήσας μετὰ μέλιτος, ὀλίγην ἄσβεστον πρόσμιξον καὶ κατάπλασσε. διαφορεῖ δὲ καὶ τοῦτο ἄκρως. πίσσης βρυτίας, μάννης, λιβάνου ἴσον, τερμινθίνης, φοινίκων συριακῶν μὴ παλαιῶν, λιπαρῶν τῆς σαρκὸς καθαρᾶς, ἑκάστου τὸ διπλοῦν, χαλβάνης ὡς ἥμισυ τῆς μάννης ἑνώσας εὖ χρῶ. ἐὰν δὲ ᾖ σκληρὰ, ῥητίνην πρόσμιξον. ἢ νίτρου καὶ σινωπίδος τὸ τρίτον μετὰ κυπρίνου γλοιώδες ποιῶν ἔμπλασσε καὶ ἐπιτίθει. ἢ ἄσβεστον μετὰ γλοιοῦ ὁμοίως. ἢ ἰσχάδα, χαλβάνην, νίτρον ἴσα, θείου τὸ τρίτον, τερμινθίνης, ὀποπάνακος ἀνὰ ἐλάχιστον ἑνώσας χρῶ. ἢ ἄσβεστον μετ᾽ ὄξους λεῖον καὶ ἐπιτίθει. εἰ δὲ μηδ᾽ ἐπὶ τούτοις διαφοροῖντο, συνεργητέον τῇ μεταβολῇ εἰς πῦον, καταπλάσσοντας πυκνῶς θερμῇ τῇ ὠμηλύσει. εἶτα πάλιν διαφορητέον διά τε καταντλήσεως πολλῆς ἢ δάφνης ἢ δαφνίδος ἀφεψήματι καταντλοῦντας, ἢ θεῖον ἤ τι τοιοῦτον ἐμπάσσοντας εἰς τὸ ὕδωρ ἢ καὶ νίτρον ἢ περιστερᾶς κόπρον αὐτῷ μιγνύντας. ἢ καὶ σικύαν προσκολλητέον

lupinorum amarorum farinam cum melle coctam, exigua calce viva addita pro cataplasmate imponito. Egregie discutit et hoc. ℞ Picis bruttiae, mannae thuris aequales partes, terebinthinae, palmarum Syriacarum non vetustarum pinguium carnis purae, utriusque duplum, galbani dimidium mannae, probe unitis utitor; si vero dura sit, resinam misceto, aut nitrum et rubricae sinopidis tertiam partem cum unguento cyprino ad strigmentitiam crassitudinem redacta ac linteolo inserta imponito: aut calcem vivam cum strigmentis eodem modo, aut caricas, galbanum, nitrum, pari mensura, sulfuris tertiam partem, terebinthinae, opopanacis utriusque parum quiddam, unitis utere, aut calcem vivam cum aceto tritam impone. Quod si neque per haec discutiantur, adjuvabimus per mutationem in suppurationem per frequentia ex calida crudaque hordeacea farina cataplasmata. Dehinc rursus discutiendum per largam et frequentem decocti lauri aut baccarum ejus perfusionem, aut sulfure, vel consimili quopiam in aquam insperso, sive nitro sive columbino stercore in ea admixto, aut etiam cucurbita cum sca-

μετὰ ἀμύξεως. εἶτα ἐπὶ τὴν χειρουργίαν ἰτέον καὶ ἀποτομητέον. κράτιστον γὰρ ἐπὶ τούτων τὸ τάχιστα εἰς τὰ ἐκτὸς τὸν ῥευματισμὸν ἐπισπᾶσθαι. [415] ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν. εἰσὶ δὲ καὶ ἔμπλαστροι πολλαὶ, διαφοροῦσαι παρωτίδας, αἱ μέν τινες τὰς ἤδη σκιῤῥουμένας καὶ κεχρονισμένας, αἱ δὲ τὰς πεπαυμένας μὲν τῆς ὀδύνης, οὐδεμίαν δὲ ὑπόφασιν ἐχούσας πύου, καθάπερ γε καὶ τὰς ἤδη διαπυϊσκομένας ἐκθεραπεύουσαι. γεγραμμέναι δέ. εἰσι μετὰ τῆς ἰδίας ἐπαγγελίας ἐν ταῖς ἐμπλάστροις ταῖς διαφορητικαῖς αἱ τοιαῦται· καθάπερ γε καὶ αἵδε τὰς ἁπλᾶς παρωτίδας ἐκθεραπεύουσαι χαλαστικαὶ καλούμεναι πᾶσίν εἰσι γνώριμοι. παραδείγματα αὐτῶν ἥ τε Μνασέου καὶ ἡ διὰ χυλῶν καὶ ἡ διὰ πτισάνης, καὶ τούτων ἔτι μαλακώτεραι αἱ κηρωτοειδεῖς, αἵ τε διὰ τοῦ βουτύρου καὶ αἱ διὰ τοῦ οἰσύπου προσλαμβάνουσαι ὀστρέων κεκαυμένων ἢ κηρύκων ἢ πορφυρῶν, οἵαπερ ἐστὶν αὕτη. ℞ στέατος χοιρείου παλαιοῦ ἀνάλου πάντων ἀνὰ γο γʹ. βουτύρου γο αʹ. κηροῦ γο βʹ S″. ὀστρέων κεκαυμένων λειοτάτων γο βʹ. τὰ τηκτὰ τήξας,

rificatione affixa. Deinde ad chirurgiam perveniendum est et crudi abscessus sectionem, optimum enim in his ut quam celerrime fluxio foras evellatur. Haec quidem Archigenes scripsit. Sunt autem et multa emplastra, quae parotidas discutiunt, aliqua quidem jam inveteratas et induratas, aliqua vero eas, in quibus sedato dolore nulla amplius puris suspicio est, quemadmodum etiam aliqua quae jam suppuratas curare possunt. Talia vero inter discussoria emplastra singula cum virium suarum professione conscripta sunt, velut etiam ea quae simplices parotidas curant, laxatoria appellata, omnibus nota sunt. Exempla ipsorum sunt emplastrum Mnaseae et quod ex succis constat et quod ex ptisana. His etiam praestant quae molliora sunt et cerati forma constant, cum ex butyro tum ex oesypo conflata, ostreis aut buccinis aut purpuris ustis additis cujusmodi est haec. ℞ Adipis porcini veteris insulsi ℥ iij, butyri ℥ j, cerae ℥ ij ß, ostreorum ustorum quam tenuissime tritorum ℥ ij.

ἐπέπασσε τὰ ὄστρεα καὶ ἑνώσας χρῶ. θαῤῥῶν ὡς ἐνεργέστατα πρὸς παρωτίδας.

Κεφ. γ'. [Περὶ τῶν ἐν τῇ ῥινὶ παθῶν.] Ἐκ μὲν τοῦ γένους τῶν παρὰ φύσιν ὄγκων οἱ πολύποδες ἐν ταῖς ῥισὶ γεννῶνται· κατὰ δὲ τὸ τῶν ἑλκώσεων αἱ ὄζαιναι· κατὰ δὲ τὸ τῶν παρὰ φύσιν ἐκκρίσεων αἱ αἱμοῤῥαγίαι γινόμεναι ταῖς ὀξέως νοσοῦσι, κατὰ τὰς καλουμένας ἰδίως παρὰ τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς ὑπερεκκρίσεις, ἐν αἷς ἡ φύσις ἐπὶ κριτικὸν ὁρμήσασα βοήθημα τῆς συμμετρίας οὐκ ἐκράτησε. πρῶτον οὖν τῶν ὀζαινῶν ποιήσομαι τὸν λόγον, ἐξ ἐπιῤῥοῆς ὑγρῶν δριμέων καὶ σηπεδονωδῶν γινομένων, ὡς ἐὰν γε μόνον ᾖ δρι(200)μέα, δυσίατα μὲν ἕλκη ποιεῖν πέφυκεν, οὐ μὴν ὄζοντα μοχθηρῶς. ἡ δὲ θεραπεία κοινὴ μὲν ἀμφοῖν τε τούτοιν καὶ τοῦ πολύπου ξηρᾶναι τὸ πρῶτον, καὶ ῥῶσαι τὴν κεφαλήν· εὔδηλον γὰρ ὅτι διὰ περιουσίαν ὑγρῶν μοχθηρῶν ἐπιῤῥεῖ τι ταῖς ῥισὶν ἐξ αὐτῆς. ὅπως δὲ χρὴ ῥωννύναι τὴν κεφαλὴν ὅλην, ὡς μηδὲν ἐξ αὐτῆς περίττωμα τοῖς κάτω μέ-

Liquabilia liquefacito ostreaque infarcito, ac unitis utitor confidenter, efficacissimum hoc ad parotidas existit.

Cap. III. [*De affectionibus narium.*] Ex genere tumorum praeter naturam polypodes in naribus generantur, ex genere vero ulcerum ozaenae. Secundum genus autem excretionum praeter naturam sanguinis eruptiones fiunt in morbis acutis juxta rationem earum, quas recentiores medici privatim superexcretiones appellant, nimirum in quibus natura ad judicatorium auxilium concitata modum excessit. Primum itaque de ozaenis sermonem faciam, quae ex humorum acrium et putridorum influxu generantur, ita ut si acres solum sint, aegre curabilia ulcera producere consueverint, non tamen graveolentia. Caeterum cura communis ambobus his est itemque polypi, ut videlicet primum caput siccetur et firmetur, quum palam sit, ob vitiatorum humorum redundantiam defluxum ex eo in nares provenire. Quomodo vero caput in totum corroborare oporteat, quo nullum recrementum ex eo ad inferas partes de-

ρεῖσιν ἐπιῤῥεῖν, εἴρηται πολλάκις. ὅταν οὖν δι᾽ ἐκείνων παρασκευάσῃς τὴν κεφαλὴν ἐῤῥωμένην, ἐπὶ τὴν τῆς ῥινὸς ἀφίξῃ θεραπείαν, ἐν ταῖς ὀζαίναις σκοπὸν ἔχων ξηρᾶναι τὸ πεπονθὸς μόριον διὰ φαρμάκων μικτῆς δυνάμεως, ἀποκρουομένων τε καὶ διαφορούντων. ἀποκρούεται μὲν οὖν δηλονότι τά τε αὐστηρὰ καὶ στρυφνὰ κοινῇ προσηγορίᾳ κεχρημένα τῇ τῶν στυφόντων. διαφορεῖ δὲ τὰ θερμὰ καὶ ξηρὰ ταῖς δυνάμεσιν, ὧν ἡ ὕλη τοιάδε ἐστίν.

[Ἀρχιγένους φάρμακα πρὸς ὀζαίνας.] Ὀζαίνης δ᾽ οὔσης ἐν ταῖς ῥισὶ, καλαμίνθης χυλὸν ἐγχυμάτιζε. ἢ αὐτὴν ξηρὰν τὴν καλαμίνθην ἐμφύσα διὰ σίφωνος. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν μετὰ σπέρματος καρδάμου χήμης ἐμφύσα καθ᾽ ἡμέραν. μετὰ δὲ τοῦτο τὴν κεφαλὴν κατάντλει. διάχριε δ᾽ αὐτοὺς ἢ χαλκίτιδι ἢ χαλκάνθῳ ἢ ψωρικῷ μετὰ μέλιτος ἢ μέλι ἐνστάξας τὴν εἰς ῥῖνα καὶ διασήσας πταρμικῷ τὰς ἐφελκίδας ἐκτίναξον, εἶτα τὸ προγεγραμμένον διὰ τοῦ καρδάμου καὶ τοῦ ἐλλεβόρου φάρμακον ἀνασπᾷν ποίει τῇ ῥινὶ ὡς πλεῖστον καὶ μετὰ τοῦτο διάχριε ἀμόργῃ μετὰ μέλιτος. ἢ σμύρ-

legetur, saepe jam dictum est. Quum igitur per illa caput validum reddideris, ad naris progredieris curationem, scopo in ozaenis proposito, ut affecta pars per mixtae facultatis medicamenta tum repellentia tum discutientia reficcetur. Repellunt itaque tum austera tum acerba, quae communem astringentium appellationem habent; discutiunt autem calida et sicca facultate praedita, quorum silva talis est.

[*Archigenis medicamenta ad ozaenas.*] Quum ozaena in naribus fuerit, calaminthae succum infunde. Aut ipsam calaminthäm aridam per fistulam insuffla, aut veratrum album cum seminis nasturtii cheme quotidie insuffla, post hoc vero caput perfunde. Obline autem eos chalcitide aut atramento sutorio aut psorico cum melle, aut instillato in narem melle et per sternutatorium facta concussione tectoria ulceri obducta excutito, deinde praescriptum ex nasturtio et veratro medicamentum per narem attrahere quamplurimum jubeto, et postea amurcam cum melle illinito, aut

νην καὶ κάρδαμον μετὰ μέλιτος. ἢ βατραχίου χυλὸν μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς ἐγχυμάτιζε εἰς τὴν ῥῖνα, ὕπτιον κατακλίνας, καὶ κέλευε ἀνασπᾷν, μέχρις οὗ εἰς τὸ στόμα διέλθῃ, καὶ τοῦτο ποίει μέχρις ἂν ἀποθεραπεύσῃς. ἐὰν δὲ ᾖ παλαιὰ καὶ ὄξος παλαιὸν πρόσμισγε ἢ θεῖον λεῖον, [416] καὶ δριμὺ ὄξος εἰς στενόστομον ἀγγεῖον βαλὼν, προστίθει τῇ ἀναπνοῇ αὐτῶν ἐφ᾽ ἱκανὸν, εἶτα μίσυος κυπρίου καὶ νάρδου Ἰνδικῆς τὸ ἥμισυ μετὰ χίου οἴνου λεάνας, μέχρι μελιτῶδες γένηται, πτερῷ διάχριε τοὺς πόρους καὶ ἐρίῳ ἔμφρασσε.

[*Πρὸς τὰ ἐν τοῖς μυκτῆρσιν ἕλκη.*] Τὰ δὲ ἐν τοῖς μυκτῆρσιν ἕλκη, ῥοιῶν χυλὸν ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ ἑψήσας μέχρι ἡμίσους διάχριε. ἢ ῥόαν γλυκεῖαν ὅλην ἐν οἴνῳ ἑψήσας λέανον καὶ ἔξωθεν κατάπλασον. ἢ λευκοΐῳ μεθ᾽ ὕδατος διάψια. ἢ βάτου χυλὸν καὶ στυπτηρίαν, λεῖα διεὶς μεθ᾽ ὕδατος. ἐὰν δὲ ᾖ παλαιὸν, μετ᾽ ὄξους. ἢ ἴριδι καὶ σανδαράχῃ μετὰ μέλιτος. ἢ στέατι μοσχείῳ καὶ ῥητίνῃ διάχριε.

myrrham et nasturtium cum melle aut ranunculi succum cum alumine liquido in narem infunde aegrumque resupinatum, donec ad eos penetret, attrahere jube, atque id usquequo percuraveris identidem repete. Si vero vetera sint ulcera, etiam acetum vetus admisce aut sulfur tritum. Acre item acetum in vasculum angusti oris fusum ad multum tempus ad respirationem ipsorum appone, deinde misy cyprium et dimidium ejus nardi Indicae cum vino Chio ad mellis crassitudinem redige, ex eoque meatus penna obline et per lanam obtura.

[*Ad ulcera in naso.*] Ulcera in naso ex malorum punicorum succo in aereo vase ad medietatem cocto perline. Aut malum punicum dulce integrum in vino coctum terito et forinsecus imponito, aut aeris squamam et aeruginem cum alba viola ex aqua affricato, aut rubi succum et alumen Melium, cum aqua diluta eodem modo. Si vero vetus sit ulcus, cum aceto diluito, aut iridem et sandaracham cum melle oblinito, aut adipem vitulinum et resinam illinito.

[Περὶ τοῦ κατὰ τὰς ῥῖνας πολύποδος.] Ὄγκος ἐστὶ παρὰ φύσιν ἐν ταῖς ῥισὶ γεννώμενος, ἐοικὼς κατὰ τὴν τῆς οὐσίας ἰδιότητα τῇ τοῦ πολύποδος σαρκί. πρόδηλον οὖν ὅτι παχέων καὶ γλίσχρων χυμῶν ἔγγονόν ἐστι τὸ πάθημα καὶ διὰ τοῦτο μικτῆς ὕλης δεόμενον, ὡς τὸ μέν τι στύφειν αὐτῆς δύνασθαι, τὸ δὲ τέμνειν καὶ λεπτύνειν, τὸ δὲ διαφορεῖν καὶ παχύνειν. Ἀρχιγένους πρὸς πολύποδας. ἐπὶ δὲ πολύποδος. ℞ καρδάμου λεπτοῦ χήμην ἤτοι ∠ S″. σὺν ἐλλεβόρου λευκοῦ ὀβολοῖς δύο, λεῖα κέλευε τῇ ῥινὶ ἀνασπᾷν. ὅταν δὲ ἐκπέσῃ, μοτοῖς σὺν τῇ ἀνθηρᾷ διὰ μέλιτος χρῶ ἢ λυκίῳ ὁμοίως. Ἀσκληπιάδου πρὸς ὀζαίνας καὶ πολύποδας. ἐν μὲν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐκτὸς οὕτως ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης. ξηρὸν πρὸς ὀζαίνας. ℞ στυπτηρίας σχιστῆς ∠ δ′. σμύρνης ∠ δ′. σανδαράχης ∠ δ′. κηκίδος ∠ α′. χαλκάνθου κεκαυμένης ∠ α′. λείοις χρῶ, πρότερον ἐκκλύζων τοὺς μυκτῆρας οἴνῳ εὐώδει, καὶ τότε παραπτόμενος πυρῆνι μήλης. ἄλλο. ℞ ἐρείκης καρποῦ ∠ η′. σμύρνης ∠ η′. νίτρου ἐρυθροῦ ∠ η′. σιδίων ∠ η′. μυρίκης καρποῦ ∠ α′. κροκομά-

[De polypo narium.] Polypus tumor est, qui praeter naturam in naribus generatur polypodis carni assimilis juxta substantiae proprietatem. Manifestum itaque est affectionem hanc ex crassis et viscosis humoribus generari, atque ob id mixta materia medicamentaria opus habet, ut videlicet partim astringat, partim secet et attenuet, partim etiam discutiat et condenset. *Archigenis ad polypodas.* In polypode nasturtii tenuis chemen, sive ℨ ß, cum veratri albi obolis duobus nare attrahere jube. Ubi vero exciderit, linamentis cum florido emplastro ex melle utere, aut lycio eodem modo. *Asclepiadae ad ozaenas et polypos.* Asclepiades in quinto externorum sic scripsit: *Aridum ad ozaenas.* ℞ Aluminis scissi ℨ iiij, myrrhae ℨ iiij, sandarachae ℨ iiij, gallae ℨ j, atramenti sutorii usti ℨ j. Tritis utere, naribus prius vino odorato elotis et medicamento per specilli extremum sive nucleum admoto. *Aliud.* ℞ Fructus ericae ℨ viij, myrrhae ℨ viij, nitri rubri ℨ iij, malicorii ℨ viij, seminis tama-

γματος < β΄. λείοις χρῶ. ἄλλο. ℞ σώρεως Αἰγυπτίου εὐθρύπτου < β΄. χαλκίτεως ὀπτῆς < β΄. μυρίκης καρποῦ < α΄. κρόκου < α΄. σμύρνης < α΄. λείοις χρῶ. ἄλλο. ℞ χαλκίτεως ὀπτῆς < β΄. χαλκάνθου ὀπτῆς < β΄. μίσυος < β΄. ἀμώμου < α΄. σμύρνης < δ΄. κρόκου < α΄. λείοις χρῶ. ἄλλη σύνθεσις ξανθίζουσα λεγομένη. ℞ στυπτηρίας σχιστῆς < η΄. χαλκίτεως ὠμῆς < στ΄. σανδαράχης < γ΄. σιδίων ῥοιᾶς < β΄. χαλκάνθου κεκαυμένου < β΄. μίσυος < β΄. λείοις χρῶ. ἄλλο. ℞ χαλκάνθου κεκαυμένου < δ΄. διφρυγοῦς < β΄. ἀσβέστου < β΄. σανδαράχης < β΄. ξηροῖς παράπτου. ἢ στρεπτῷ προβρέχων ὕδατι καὶ μολύνων τὸ φάρμακον. ἄλλο. ℞ μίσυος ὀπτοῦ < β΄. μάννης λιβάνου < β΄. χαλκίτεως ὀπτῆς < β΄. λεπίδος χαλκοῦ < α΄ S΄΄. ἰοῦ < α΄. ξηροῖς παράπτου.

[Λάμπωνος πρὸς ὀζαίνας καὶ αἰγίλωπας καὶ πολύποδας καὶ ἄλλα πολλά.] Πρὸς ὀζαίνας καὶ αἰγίλωπας καὶ πολύποδας καὶ ὅσα βούλει χωρὶς τομῆς καὶ καύσεως ἀπαλλάττειν. ἀφίστησι δὲ καὶ ὀστᾶ διεφθορότα, ποιεῖ δὲ καὶ

ricis ʒ i, crocomagmatis ʒ ij, tritis utere. *Aliud.* ℞ Soreos Aegyptii friabilis ʒ ij, chalcitidis ustae ʒ ij, feminis tamaricis ʒ j, croci ʒ j, myrrhae ʒ j, tritis utere. *Aliud.* ℞ Chalcitidis ustae ʒ ij, atramenti sutorii assati ʒ ij, misyos ʒ ij, amomi ʒ j, myrrhae ʒ iiij, croci ʒ i, tritis utere. *Alia compositio quae flavescens appellatur.* ℞ Aluminis scissi ʒ viij, chalcitidis crudae ʒ vj, sandarachae ʒ iii, putaminis mali punici ʒ ij, atramenti sutorii usti ʒ ij, misyos assati ʒ ij, tritis utere. *Alia.* ℞ Atramenti sutorii usti ʒ iiij, diphrygis ʒ ij, calcis vivae ʒ ij, sandarachae ʒ ij, arida admove, aut linamentum tortum aqua madefactum ac medicamento imbutum inde. *Aliud.* ℞ Misyos assati ʒ ij, mannae thuris ʒ ij, chalcitidis assatae ʒ ij, squamae aeris ʒ j ß, aeruginis ʒ j, arida adhibe.

[Lamponis ad ozaenas, aegilopas, polypodas et multa alia.] Ad ozaenas et aegilopas et polypos et quaecunque velis citra sectionem ac ustionem submovere. Dirimit etiam ossa corrupta. Facit et ad ulcera serpentia ac

πρὸς νομὰς καὶ σηπεδόνας ἐπιπασσομένη καὶ πρὸς τὰ ῥυπαρὰ ἕλκη, ἐν μοτῷ μετὰ μέλιτος. ℞ χαλκοῦ ἐρυθροῦ ῥινήματα γο α΄. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν γο β΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο β΄. στυπτηρίας στρογγύλης γο γ΄. ὄξους δριμυτάτου Κº στ΄. τὰ ξηρὰ λειώσας καὶ ἐπιβαλὼν ὄξος, ἀναλάμβανε εἰς ἄγγος ἐρυθροῦ χαλκοῦ καὶ κίνει ἐν ἡλίῳ κερκίδι ἐρυθροῦ χαλκοῦ, [417] ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν, ἕως ἂν ξηρανθῇ τὸ φάρμακον, εἶτα κατεράσας εἰς θυίαν καὶ τρίψας ἐπιμελῶς ἀπελοῦ εἰς ἄγγος κεραμεοῦν. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως δίδου ὕδωρ ἀναῤῥοφῆσαι, εἶτα ἐν τῷ στόματι κατέχειν, τὸ δὲ φάρμακον ἐμφύσα διὰ συριγγίου. Σκριβωνίου Λάργου, ποιεῖ πρὸς πᾶσαν ἐξοχήν. ℞ μίσυος κεκαυμένης, χαλκίτεως κεκαυμένης, χαλκάνθης κεκαυμένης, σώρεως, λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ ʒ η΄, ξηρῷ παράπτου. δεῖ δὲ προαναπαύειν πρὸ μιᾶς ἡμέρας καὶ τῇ ἐπιούσῃ τὸ φάρμακον ἐπιτιθέναι μετὰ τὴν τροφήν. πρότερον δὲ δεῖ ὑποχρῖσαι τοὺς μυκτῆρας ἀσφάλτῳ ἢ πίσσῃ ὑγρᾷ ἢ σμύρνης στακτῇ.

[Φιλοξένου χειρουργοῦ πρὸς πολύποδας, ὀζαίνας, πᾶν

putrida inspersa, et ad sordida ulcera linamento excepta ac indita cum melle. ℞ Scobis aeris rubri unc. i, salis ammoniaci sextantem, ammoniaci thymiamatis sextantem, aluminis rotundi quadrantem, aceti acerrimi heminas vi. Arida terito et affuso aceto omnia in vas aeris rubri transferto, in eoque ad solem sub caniculae ardore cum aeris rubri radio agitato, donec medicamentum exarescat, deinde in mortarium translatum diligenter terito et in fictili recondito. Usu vero exigente aquam absorbendam dato, deinde etiam in ore continendam, medicamentum vero per fistulam insufflato. *Scribonii Largi, facit ad omnem extuberationem.* ℞ Misyos usti, chalcitidis ustae, atramenti sutorii usti, soreos, squamae aeris, singulorum ʒ viij, arida admoveto. Oportet autem praecedenti die quiscere, deinde sequenti medicamentum post cibum indere. Illinendae etiam nares antea cum bitumine aut liquida pice aut myrrha stacte.

[*Philoxeni Chirurgi ad polypodas, ozaenas, omnem*

γματος < β΄. λείοις χρῶ. ἄλλο. ℞ σώρεως Αἰγυπτίου εὐθρύπτου < β΄. χαλκίτεως ὀπτῆς < β΄. μυρίκης καρποῦ < α΄. κρόκου < α΄. σμύρνης < α΄. λείοις χρῶ. ἄλλο. ℞ χαλκίτεως ὀπτῆς < β΄. χαλκάνθου ὀπτῆς < β΄. μίσυος < β΄. ἀμώμου < α΄. σμύρνης < δ΄. κρόκου < α΄. λείοις χρῶ. ἄλλη σύνθεσις ξανθίζουσα λεγομένη. ℞ στυπτηρίας σχιστῆς < η΄. χαλκίτεως ὠμῆς < στ΄. σανδαράχης < γ΄. σιδίων ῥοιᾶς < β΄. χαλκάνθου κεκαυμένου < β΄. μίσυος < β΄. λείοις χρῶ. ἄλλο. ℞ χαλκάνθου κεκαυμένου < δ΄. διφρυγοῦς < β΄. ἀσβέστου < β΄. σανδαράχης < β΄. ξηροῖς πάραπτου. ἢ στρεπτῷ προβρέχων ὕδατι καὶ μολύνων τὸ φάρμακον. ἄλλο. ℞ μίσυος ὀπτοῦ < β΄. μάννης λιβάνου < β΄. χαλκίτεως ὀπτῆς < β΄. λεπίδος χαλκοῦ < α΄ S''. ἰοῦ < α΄. ξηροῖς παράπτου.

[Λάμπωνος πρὸς ὀζαίνας καὶ αἰγίλωπας καὶ πολύποδας καὶ ἄλλα πολλά.] Πρὸς ὀζαίνας καὶ αἰγίλωπας καὶ πολύποδας καὶ ὅσα βούλει χωρὶς τομῆς καὶ καύσεως ἀπαλλάττειν. ἀφίστησι δὲ καὶ ὀστᾶ διεφθορότα, ποιεῖ δὲ καὶ

ricis ʒ i, crocomagmatis ʒ ij, tritis utere. *Aliud.* ℞ Soreos Aegyptii friabilis ʒ ij, chalcitidis ustae ʒ ij, seminis tamaricis ʒ j, croci ʒ j, myrrhae ʒ j, tritis utere. *Aliud.* ℞ Chalcitidis ustae ʒ ij, atramenti sutorii assati ʒ ij, misyos ʒ ij, amomi ʒ j, myrrhae ʒ iiij, croci ʒ i, tritis utere. *Alia compositio quae flavescens appellatur.* ℞ Aluminis scissi ʒ viij, chalcitidis crudae ʒ vj, sandarachae ʒ iii, putaminis mali punici ʒ ij, atramenti sutorii usti ʒ ij, misyos assati ʒ ij, tritis utere. *Alia.* ℞ Atramenti sutorii usti ʒ iiij, diphrygis ʒ ij, calcis vivae ʒ ij, sandarachae ʒ ij, arida admove, aut linamentum tortum aqua madefactum ac medicamento imbutum inde. *Aliud.* ℞ Misyos assati ʒ ij, mannae thuris ʒ ij, chalcitidis assatae ʒ ij, squamae aeris ʒ j ß, aeruginis ʒ j, arida adhibe.

[*Lamponis ad ozaenas, aegilopas, polypodas et multa alia.*] *Ad ozaenas et aegilopas et polypos et quaecunque velis citra sectionem ac ustionem submovere. Dirimit etiam ossa corrupta. Facit et ad ulcera serpentia ac*

πρὸς νομὰς καὶ σηπεδόνας ἐπιπασσομένη καὶ πρὸς τὰ ῥυπαρὰ ἕλκη, ἐν μοτῷ μετὰ μέλιτος. ℞ χαλκοῦ ἐρυθροῦ ῥινήματα γο α'. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν γο β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο β'. στυπτηρίας στρογγύλης γο γ'. ὄξους δριμυτάτου Κ° στ'. τὰ ξηρὰ λειώσας καὶ ἐπιβαλὼν ὄξος, ἀναλάμβανε εἰς ἄγγος ἐρυθροῦ χαλκοῦ καὶ κίνει ἐν ἡλίῳ κερκίδι ἐρυθροῦ χαλκοῦ, [417] ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν, ἕως ἂν ξηρανθῇ τὸ φάρμακον, εἶτα κατεράσας εἰς θυίαν καὶ τρίψας ἐπιμελῶς ἀνελοῦ εἰς ἄγγος κεραμεοῦν. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως δίδου ὕδωρ ἀναῤῥοφῆσαι, εἶτα ἐν τῷ στόματι κατέχειν, τὸ δὲ φάρμακον ἐμφύσα διὰ συριγγίου. Σκριβωνίου Λάργου, ποιεῖ πρὸς πᾶσαν ἐξοχήν. ℞ μίσυος κεκαυμένης, χαλκίτεως κεκαυμένης, χαλκάνθης κεκαυμένης, σώρεως, λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ < η', ξηρῷ παράπτου. δεῖ δὲ προαναπαύειν πρὸ μιᾶς ἡμέρας καὶ τῇ ἐπιούσῃ τὸ φάρμακον ἐπιτιθέναι μετὰ τὴν τροφήν. πρότερον δὲ δεῖ ὑποχρῖσαι τοὺς μυκτῆρας ἀσφάλτῳ ἢ πίσσῃ ὑγρᾷ ἢ σμύρνης στακτῇ.

[Φιλοξένου χειρουργοῦ πρὸς πολύποδας, ὀζαίνας, πᾶν

putrida infperfa, et ad fordida ulcera linamento excepta ac indita cum melle. ℞ Scobis aeris rubri unc. i, falis ammoniaci fextantem, ammoniaci thymiamatis fextantem, aluminis rotundi quadrantem, aceti acerrimi heminas vi. Arida terito et affufo aceto omnia in vas aeris rubri transferto, in eoque ad folem fub caniculae ardore cum aeris rubri radio agitato, donec medicamentum exarefcat, deinde in mortarium tranflatum diligenter terito et in fictili recondito. Ufu vero exigente aquam abforbendam dato, deinde etiam in ore continendam, medicamentum vero per fiftulam infufflato. *Scribonii Largi, facit ad omnem extuberationem.* ℞ Mifyos ufti, chalcitidis uftae, atramenti futorii ufti, foreos, fquamae aeris, fingulorum ʒ viij, arida admoveto. Oportet autem praecedenti die quifcere, deinde fequenti medicamentum poft cibum indere. Illinendae etiam nares antea cum bitumine aut liquida pice aut myrrha ftacte.

[Philoxeni Chirurgi ad polypodas, ozaenas, omnem

ὑπερσάρκωμα, αἱμοῤῥοΐδας καὶ ἐὰν βούλῃ ἐσχαρῶσαι.] ℞ Χαλκοῦ κεκαυμένου ἀρσενικοῦ πεφυρμένου, μίσυος ὀπτοῦ ἀνὰ < β'. διφρυγοῦς < γ'. χαλκίτεως κεκαυμένης, χαλκάνθης κεκαυμένης, λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ < δ'. λείοις χρῶ. μετὰ δὲ τὴν τῶν φαρμάκων ἐπίθεσιν χρώμεθα πταρμικοῖς τὰς ἐφελκίδας βουλόμενοι σαλεύειν, αἳ ἐκπίπτουσι διὰ τριῶν ἢ τεσσάρων. καὶ μετὰ τὸ ἐκπεσεῖν ἀποθεραπεύονται στέατι χηνείῳ καὶ βουτύρῳ μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς φαρμάκων οὕτως ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης. (201) Ἀσκληπιάδου πρὸς ὀζαίνας, ᾧ ἐχρήσατο Μέγης. ℞ ἐρείκης καρποῦ < δ'. σμύρνης < δ'. νίτρου ἐρυθροῦ < δ'. σιδίων ῥοιᾶς < δ'. κρόκου < β'. κόστου < β'. λείοις ἐμφύσα. ἄλλο. στυπτηρίας σχιστῆς < δ'. σμύρνης < δ'. σανδαράχης < β'. ῥοῦ ἐρυθροῦ < β'. ἁλῶν ὀρυκτῶν < β'. κρόκου < β'. κόστου < β'. λείοις ἐμφύσα. πρὸ δὲ τῆς θεραπείας, ἐκκλύζειν τοὺς μυκτῆρας πειρώμεθα οἴνῳ εὐώδει καὶ μέλιτι καλῷ. πρὸς τὰ ἐν μυκτῆρσι πολύποδα, ᾧ ἐχρήσατο Ἀντίπατρος. ℞ χαλκοῦ κεκαυμένου < δ'. μίλτου σινωπίδος < α'.

excrefcentem carnem, haemorrhoidas et quibuscunque cruftam inducere velis.] ℞ Aeris ufti, auripigmenti torrefacti, mifyos affati, fingulorum ʒ ij, diphrygis ʒ iij, chalcitidis uftae, atramenti futorii ufti, fquamae aeris, fingulorum ʒ iiij, tritis utere. Caeterum poft medicamentorum adhibitionem etiam fternutatoriis utimur, quo videlicet tectoria ulceri obducta excutiamus, quae tribus aut quatuor diebus fere excidere confueverunt. Ubi vero exciderint, adipe anferino ac butyro cum rofaceo cerato curantur. Verum Afclepiades in primo medicamentorum exteriorum fic fcripfit. *Afclepiadae ad ozaenas, quo ufus eft Meges.* ℞ Fructus ericae ʒ iiij, myrrhae ʒ iiij, nitri rubri ʒ iiij, putaminis mali punici ʒ iiij, croci ʒ ij, cofti ʒ ij, trita infufflato. *Aliud.* ℞ Aluminis fciffi ʒ iiij, myrrhae ʒ iiij, fandarachae ʒ ij, rhois rubri ʒ duas, falis foffilis ʒ ij, cofti ʒ ij, croci ʒ ij, trita infufflato. Ante curam vero nares vino odorato et optimo melle eluere conamur. *Ad narium polypos, quo ufus eft Antipater.* ℞ Aeris ufti ʒ iiij, minii finopici ʒ j, trita per

λείοις ἐμφύσα διὰ καλάμιδος, ἀλλὰ καὶ παράπτου πυρῆνι μήλης. ἄλλο Ἀντωνίου Μούσα. ℞ χαλκάνθου μέρος α'. σανδαράχης μέρος α'. λείοις ἐμφύσα. ἄλλο Χαριξένους μετὰ χειρουργίαν. ℞ κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου ∠ δ'. λεπίδος ἐρυθρᾶς ∠ δ'. ἀρσενικοῦ ∠ α'. λείοις ἐμφύσα. ἄλλο. ℞ βρυωνίας ῥίζης κεκαυμένης ∠ δ'. χαλκάνθης ∠ δ'. ἀφρονίτρου ∠ δ'. ἐλατηρίου ∠ δ'. λείοις ἐμφύσα.

[Πρὸς τὰ ἐν μυκτῆρσιν ἕλκη.] ℞ Μολύβδου σκωρίας, οἴνου παλαιοῦ, ἐλαίου μυρσίνου, ἑκάστου τὸ ἴσον. τὴν σκωρίαν τοῦ μολύβδου λειοτρίβει, ὥστε λειοτάτην γενέσθαι, καὶ ταύτῃ ἐπιβάλλων τὸν οἶνον λειοτρίβει. ἔπειτα τὸ μύρσινον καὶ πάντα ὁμοῦ μίξας καὶ ἀνακόψας βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν τίθει ἐπ' ἀνθράκων κινῶν συνεχῶς· καὶ ὅταν γλοιῶδες γένηται τὸ φάρμακον, ἀνελόμενος εἰς πυξίδα μολυβδίνην φύλαττε. ἄλλο. ℞ μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμμένου ∠ η'. οἴνου ῥοδίνου τὸ αὔταρκες, ἐλαίου μυρσίνου ὅσον ἐξαρκεῖ σκεύαζε καὶ χρῶ καθὼς ἄνω προείρηται. ἄλλο. ℞ λιθαργύρου ∠ στ'. ψιμμυθίου ∠ η'. σιδίων ∠ δ'. στυπτηρίας σχι-

arundinem insufflato: quin et per specilli nucleos admoveto. *Aliud Antonii Musae.* ℞ Atramenti sutorii partem j, sandarachae partem j, trita insuffla. *Aliud Charixenis post chirurgiam.* ℞ Cornu cervi usti ʒ iiij, squamae aeris rubri ʒ iiij, auripigmenti ʒ j, trita insuffla. *Aliud.* ℞ Bryoniae radicis ustae ʒ iiij, atramenti sutorii ʒ iiij, spumae nitri ʒ iiij, elaterii ʒ iiij, trita insuffla.

[*Ad ulcera in naribus.*] ℞ Recrementi plumbi, vini veteris, olei myrtei singulorum aequales partes. Plumbi recrementum, ut quam laevissimum fiat, terito et affuso vino rursus laevigato, deinde myrteum addito omniaque simul misceto ac conquassato, et in figulinum vas conjecta prunis imponito assidueque agitato, atque ubi strigmentosum redditum fuerit medicamentum, sublatum in pyxide plumbea servato. *Aliud.* ℞ Plumbi usti et loti ʒ viij, vini rosati quantum sufficit, olei myrtei quod satis est, apparato et utitor ut dictum est. *Aliud.* ℞ Spumae argenti ʒ vj, cerussae ʒ octo, malicorii ʒ iv, aluminis scissilis ʒ iv, vini

[Πρὸς τὰ ἐμπίπτοντα εἰς τοὺς μυκτῆρας.] Τὰ δὲ ἐμπίπτοντα εἰς τοὺς μυκτῆρας ἔξαιρε ὠτογλυφίδι ἢ λαβίδι ἢ πταρμικὸν πρόσφερε φάρμακον καὶ τὸ στόμα καταλάμβανε καὶ τὸν ἕτερον τῶν μυκτήρων προσπίεζε, ἐάν περ μὴ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς μυκτῆρσι τὸ πάθος ὑπάρχῃ. ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοῦ Ἀπολλωνίου οἷς αὐτὸς ἐχρήσατο. ὡς δ' ἐγὼ κέχρημαι καὶ ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς ῥισὶ πολυπόδων τε καὶ ὀζαινῶν εὗρον εὐδοκιμώτατα τὰ ὑπογεγραμμένα, πρῶτον μὲν τὸ διὰ τῶν ῥοιῶν. ἔστωσαν δὲ ἴσαι τόν τε ἀριθμὸν καὶ τὸ μέγεθος, ἐκ τῶν τριῶν διαφορῶν λαμβανόμεναι. αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν αὐστηραὶ, τινὲς δὲ γλυκεῖαι, τινὲς δὲ ὀξεῖαι. κόπτειν οὖν αὐτὰς προσφάτους καὶ πεπείρους καὶ συνθλᾷν ὅλας ἀκριβῶς, ὡς ἐκθλιβῆναι δύνασθαι τὸν ἐξ αὐτῶν χυλὸν, ὃν χρὴ καταθέμενον ἐν ἀγγείῳ κασσιτερίνῳ φυλάττειν, ἐπ' ὀλίγον ἀφεψήσαντα, εἴ ποτε φαίνοιτο τοῦ δέοντος ὑγρότερον, τὸ δὲ ὑπολειπόμενον αὐτῶν στερεὸν καὶ παχὺ κόπτειν αὖθις ἀκριβῶς, ὡς δύνασθαι μετὰ τὸ κοπῆναι λειωθῆναι πάλιν εἰς θυίαν καὶ ἀναπλασθῆναι κολλυρίοις ὅμοια, συμμέτρως

[*Ad ea quae in nares illabuntur.*] Quae naribus illabuntur, aurifcalpio aut volfella extrahito, aut fternutatorio admoto, os apprehendito atque alteram narem comprimito, fi quidem non in utraque nare affectio exiftat. Haec quidem Apollonius quibus ipfe ufus eft tradidit. Verum ut ego ufus fum et in polypis ac ozaenis narium probatiffima reperi fubfcripta, ac primum quidem quod ex malis punicis conftat medicamentum. Sint autem pari numero ac magnitudine ex tribus eorum differentiis accepta, aliqua enim ex his funt aufterа, aliqua dulcia et quaedam acida. Contundenda itaque funt recentia et matura atque integra diligenter confringenda, quo fuccus ex eis exprimi poffit, quem in vafe ftanneo depofitum affervare oportet modice coctum, fi quidem liquidior quam oporteat videatur. Quod vero ab eo reliquum eft folidum et craffum, rurfus diligenter contundendum eft, ut a contufione rurfus in pila atteri ac laevigari poffit, indeque collyriorum formae effingi, quae

ἔχοντα πρὸς τὴν ῥῖνα τοῦ θεραπευομένου. καθίεται γὰρ εἰς τὸν πόρον τῆς ῥινὸς, ἐν ᾧ ὁ πολύπους, ὥστε ἄνευ δήξεως καὶ συμπαθείας, ὁποῖον ἐργάζεται τὰ δριμέα τῶν φαρμάκων, ἐν χρόνῳ πλείονι καθαίρειν αὐτόν. ἐὰν δὲ ὑγρότερος καὶ μαλακώτερος ὁ πολύπους σοι φαίνηται, πλεῖον ἐμβάλλῃς τῶν αὐστηρῶν ῥοιῶν, εἰ δὲ σκληρότερος, τῶν ὀξειῶν. ἐπεὶ δὲ δύσφορόν ἐστιν ἀνέχεσθαι διὰ παντὸς τοῦ κολλυρίου, διαπαύειν προσήκει, χρώμενον ἐν αἷς οὐκ ἐντίθεται αὐτὸ τῷ τεθλιμμένῳ χυλῷ, καὶ μέντοι καὶ χαίνοντα μέγα τὸν πεπονθότα διαχρίειν κατ᾽ ἐκεῖνα τὰ μέρη, καθ᾽ ἃ συντέτρηται ἡ ῥὶς πρὸς τὸν οὐρανίσκον, τῷ ὑγρῷ φαρμάκῳ ἐκθλιβέντι χρώμενον, [419] ἢ πτεροῖς ἢ ἐρίῳ περιβεβλημένῳ μήλῃ ἢ πυρῆνι. τῶν δὲ ξηρῶν φαρμάκων ἀδήκτως οἶδά ποτε τῷ διφρυγεῖ δαπανηθέντα χρόνῳ πλείονι πολύπουν. εὐδοκιμεῖ δὲ ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ τὸ προειρημένον κολλύριον, τὸ ἐκ τῶν ῥοιῶν ἀναπλαττόμενον, ὅταν ξηρὸν γένηται καλῶς κοπτόμενόν τε καὶ διαττώμενον καὶ λειούμενον, εἶτ᾽ ἐμφυ(202)σώμενον ἢ

congruam ad aegri nares proportionem habeant. Induuntur enim haec in naris, quam polypus obfedit meatum, quo citra mordacitatem et confenfum, qualem acria medicamenta excitare folent, per longiorem moram ipfum expurgent. Quod fi humectior et mollior tibi appareat polypus, plus ex aufteris malis punicis conjicies, fi durior, ex acidis. Quandoquidem vero perpetuo tolerare collyrium moleftum eft, ab ejus ufu interquiefcere convenit, atque eo tempore quo ipfum non indis per expreffum fuccum aegrum curare, et fane oris diducto rictu hianti, etiam circa illas partes, juxta quas nafus ad palatum perforatus eft, liquidum ipfum expreffum medicamentum illinere vel cum penna vel cum lana fpecillos duos nucleos five cufpides habenti obvoluta. Caeterum ex aridis medicamentis diphryge citra mordacitatem aliquando per multum tempus confumptum polypum novi, probatur etiam in ipfis praedictum collyrium ex malis punicis effictum, fi ubi exaruerit probe contundatur cribreturque ac laevigetur, indeque infuffletur aut etiam per

καὶ διὰ πυρῆνος μήλης ἐντιθέμενον. ἅπαντα δὲ ταῦτα συνεχῶς δεῖ ποιεῖν, ὡς μηδέποτε λείπειν τὸ φάρμακον τῷ πεπονθότι μορίῳ, ῥᾳδίως γὰρ ὑπὸ τῆς ὑγρότητος ἐκκλύζεται. καθάπερ οὖν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμιώντων, οὕτω κἀπὶ τούτων, εἰ οἷόν τε, διὰ παντὸς ἐπιτιθέναι χρὴ τὸ φάρμακον, ἀποπλύνεται γὰρ ῥᾳδίως, ὡς ἔφην, ὑπὸ τῆς ἐπιῤῥεούσης ὑγρότητος. μὴ φέροντος δέ τινος εὐνούχου μηδενὸς τῶν φαρμάκων τὴν προσφορὰν, ἀλλ' ὑπὸ πάντων ἐρεθιζομένου, ῥόδα ξηρὰ κόψας καὶ λειώσας ἀκριβῶς καὶ ἐπιθεὶς ἀδήκτως τε ἅμα καὶ θαυμαστῶς, ὅπως ἔγνων ὑπ' αὐτῶν ὠφεληθέντα τὸν ἄνθρωπον, ὥστε καὶ αὖθις ἐπὶ τῶν μαλακῶν καὶ ὑγρῶν ἢ δυσελκῶν σωμάτων ἐχρησάμην αὐτῷ. δυοῖν γὰρ θάτερον, ἢ οὐδὲν ἔβλαψεν ἢ πάντως γε ἐνήργησεν ἀλύπως. τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν δραστικῶν καθαιρόντων τοὺς πολύποδας παροξυντικά πως αὐτῶν ἐστιν, ὅταν μὴ τύχῃ τοῦ σκοποῦ. τὰ δὲ ἕλκη τὰ ἐν τοῖς πόροις τῆς ῥινὸς, ἀεὶ διὰ τῶν τροχίσκων ἐθεράπευσα τοῦ τε Ἀνδρωνείου καὶ τοῦ Πασίωνος καὶ τοῦ Πολυείδου καὶ τοῦ Βιθυνοῦ καὶ τοῦ συντεθέντος ὑπ' ἐμοῦ,

ſpecilli nucleum indatur. Omnia autem haec aſſidue facere oportet, ut nunquam ab aſſecta parte medicamentum abſit, quum facile ab humiditate eluatur. Quemadmodum igitur in lippientibus, ſic et in his ſemper, ſi poſſibile eſt, medicamentum adhibere oportet, abluitur enim facile, ut dixi, ab influente humiditate. Porro quum eunuchus quidam nullius medicamenti ferre poſſet adhibitionem, ſed ab omnibus irritaretur, roſis aridis contuſis ac probe tritis atque inditis mirum quam viderim hominem magnopere citra omnem mordacitatem adjutum. Quare in corporibus mollibus et humidis aut quibus aegre ulcera ipſa ſaneſcunt, rurſus eodem medicamento uſus ſum, contigitque ex duobus alterum, aut ut nihil noceret, aut omnino citra moleſtiam opus ſuum perſiceret, pleraque enim eorum quae polypodas exterunt eos exacerbant, ubi a ſcopo aberrent. Caeterum ulcera in narium meatibus ſemper per paſtillos curavi, Andronii videlicet et Paſionis et Polyidae et Bithyni et per eum, quem

ποτὲ μὲν οἴνῳ γλυκεῖ λειῶν αὐτοὺς, ποτὲ δὲ αὐστηρῷ, καὶ ποτὲ μὲν συμμέτρῳ κατὰ τὴν ἡλικίαν, ποτὲ δὲ παλαιῷ, ποτὲ δὲ καὶ δι᾽ ὄξους ἢ οἰνώδους ἢ ἁπλῶς ὀξέος ἢ καὶ δριμέος πάνυ καὶ παλαιοῦ, κατὰ τὰς εἰρημένας ἐνδείξεις ἀπὸ τῶν κατὰ τὰ πάθη συμπτωμάτων τῆς χρήσεως τῶν φαρμάκων εὑρισκομένης. ἐπὶ δὲ πλουσίου τινὸς, ἀξιοῦντος εὐῶδες εἶναι τὸ προσφερόμενον φάρμακον, ἐπὶ τὴν τῆς ὀζαίνης θεραπείαν ἐπενόησα χρήσασθαι τῷ καλουμένῳ ἡδυχρόῳ, δεύων αὐτὸ φαλερίνῳ παλαιῷ, καὶ θαυμαστῶς ὅπως ἐν τάχει τὸ πάθος ἐθεραπεύθη. λέλεκται δὲ ἡ τοῦ ἡδυχρόου σκευασία κατὰ τὴν τῆς θηριακῆς ἀντιδότου γραφήν.

[Ἡρακλείδου πρὸς τὰς ἐκ τῶν ῥινῶν αἱμοῤῥαγίας πρὸς Ἀντιοχίδα.] Εἴρηται μὲν ἱκανῶς καὶ περὶ τούτων ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν, ἀλλὰ νῦν ὅσα διὰ τῆς πεπειραμένης ὕλης ἐγνώσθη τοῖς πρὸ ἡμῶν εἰρήσεται. τοὺς θρόμβους κομισαμένη, κἄπειτα περὶ μηλωτίδα περιθεῖσα ἔριον κάθες εἰς λύκιον, δεῖς δ᾽ αὐτὸ ὕδατι διάχριε τὸν αἱμοῤῥοοῦντα

ego compofui, his ipfis aliquando vino dulci diffolutis aliquando auftero et quandoque moderatae aetatis, quandoque veteri. Interdum etiam aceto dilui vel vinofo vel fimpliciter acido vel etiam acri valde et vetufto, juxta praedictas indicationes, ufu medicamentorum fecundum fymptomata affectionum reperto. In divite vero quopiam, qui odoratum medicamentum fibi adhiberi expetebat in ozaenae curatione, hedychroi ufum excogitavi, ipfumque vino falerno veteri diffolvi, et mirum quam brevi affectio ipfa fit curata. Relata eft hedychroi compofitio circa theriaces antidoti defcriptionem.

[*Heraclidae ad eruptiones fanguinis e naribus ad Antiochidem.*] Sufficienter quidem de fanguinis eruptionibus in curandi methodi libris dictum eft, verum nunc quae ex filva ufu cognita conftant et majoribus noftris probata funt referentur. Ubi grumos fanguinis eduxeris, lanam fpecillo obvolvito, eamque in lycio aqua diluto imbuito et fan-

τόπον. ἢ μοτὸν μακρὸν δεύσασα τῷ λυκίῳ ἔνθες, εἶτα ἔξωθεν περιλαβοῦσα τοῖς δακτύλοις τὸν ῥώθωνα προσπίεσον, ἕως ἂν στῇ τὸ αἷμα. ἢ χαλκῖτιν λειάνασα συμμέτρως καὶ συστρέψασα ἐλλύχνιον κάθες εἰς ψυχρὸν ὕδωρ, εἶτα κυλίσασα ἐν τῇ χαλκίτιδι ἢ πριαπίσκῳ ἐντίθει τοῖς μυξωτῆρσιν. ἢ τῷ σχιστῷ μοτῷ χρῶ, ὡς ἐσωτάτω προσερείδουσα. βέλτιον δὲ καὶ εἰς τὴν ὑπερῴαν τὸν δάκτυλον καθεῖναι, ὅπως μήποτε ὁ σχιστὸς ἔκχηται. ἢ λιβανωτὸν θραύσασα καὶ διαχέασα πολυγόνου χυλῷ. ἢ πράσου καρπὸν χυλίσασα τὸν σχιστόν. ἢ τὸ ἐλλύχνιον κάθιε. ἢ ἡδύοσμον λειάνας κάθιε. ἢ σπόγγον ξηρὸν ἔνθες. ἢ εἰς ἐζεσμένον ὄξος δριμὺ καταθεῖσα τὸ σπογγίον, ἐπιτίθει ἔξωθεν τοῦ αἱμοῤῥοοῦντος μυκτῆρος, πιέζουσα μηλωτρίδι μέχρι τοῦ προωσθῆναι. βέλτιον δὲ τὴν ἀρχὴν ἀποδιδέσθαι λίνῳ διὰ βελόνης, ἵνα εὐεξέλκυστον ᾖ. ἐξαίρει δὲ, ὅταν [420] καταπιστεύσῃς. ἐὰν δὲ ξηρὸν γένηται τὸ σπογγίον καὶ κεκολλημένον ἐντὸς, ὠτικῷ κλυστῆρι δίει ψυχρὸν ὕδωρ ἔχοντι καὶ ἐκκλύζουσα ἐνύγραινε καὶ οὕτω κο-

guine manantem locum illinito. Aut linamentum longum lycio imbutum indito, deinde forinsecus cum digitis apprehensum nasum comprimito, donec constiterit sanguis. Aut chalcitidem mediocriter laevigato et linamentum ex ellychnio contortum in frigidam aquam demittito, deinde in chalcitide obvolvito. Aut linamentum priapi forma naribus indito. Aut linamento fissili utitor quam penitissime intruso. Praestat autem digitum ad palatum immittere, ne eo linamentum fissile deferatur. Aut thus confringito et polygoni aut seminis porri succo diluito, in eoque linamentum fissile aut ex ellychnio obvolutum indito. Aut mentam tritam indito. Aut spongiam siccam immittito. Aut spongiam in acre et fervidum acetum conjectam imponito, et sanguine manantem narem specillo forinsecus, donec impellatur, apprimito. Praestat autem spongiae principium filo per acum transmitti, quo facile extrahi possit, extrahito autem quum opus suum perfecisse existimaveris. Si vero inarescat spongia intusque agglutinetur, per auricularem clysterem frigidam aquam immittito ac infundendo humectato atque ita

μίζον. χρῶ δὲ καὶ ταῖς ἀναγραφησομέναις τραυματικαῖς καὶ ἰσχαίμοις. εὔθετεῖ δὲ καὶ τὸ μέτωπον ψύχειν σπογγίοις καὶ μετέωρα ποιεῖν τὰ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ βραχίονας καὶ καρποὺς καὶ μηροὺς καὶ βουβῶνας καὶ γόνατα ἐν τοῖς συνεσταλμένοις ἀποδεσμεύειν, καθάπερ ἐπὶ φλεβοτομιῶν, καὶ κελεύειν κινεῖν αὐτὰ, χεῖρας μὲν ἀνατρίβοντας, πόδας δὲ βαδίζοντας. πληρουμένων γὰρ αἵματος τῶν ἐνταῦθα φλεβῶν, τὰ περὶ τὰς ῥῖνας λιφαιμήσουσι, καὶ ποτίζειν τοῖς πρὸς τὰς ἀγωγὰς τοῦ αἵματος γραφησομένοις καὶ τὰ ὦτα ἐμφράττειν εὐτόνως ὀθονίοις καὶ κηρῷ, κἀν τῷ στόματι διακατέχειν ὕδωρ ὄμβριον ψυχρόν. ἐὰν δὲ φαίνηται καταπεπόσθαι τι τοῦ αἵματος, καὶ τοῦθ' ἱκανὸν ὂν τῷ πλήθει κενώματι κομίζου. θρομβούμενον γὰρ ἐν κοιλίᾳ καὶ ἐντέροις ἔμπρησιν κατασκευάζει.

[Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς τὰς ἐκ ῥινῶν αἱμοῤῥαγίας, ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐκτὸς ἃ Μαρκέλλης ἐπιγράφει.] Τὰ τῆς πλατάνου σφαιρία συλλέγων ξήραινε ἐν

extrahito. Utere etiam compositionibus vulnerariis et sanguinem sistentibus quae describentur. Accommodatum est et frontem spongiis refrigerare, itemque partes quae ad caput sunt sublimes facere, brachia autem et manuum juncturas foemoraque et inguina atque genua, qua parte contracta sunt, deligare, quemadmodum in venarum sectionibus facere moris est, jubendique sunt ut ea membra moveant, manus quidem confricando, pedes vero ambulando, expletis enim sanguine quae in eis sunt venis nares sanguine manare cessant. In potu amplius exhibenda sunt ea, quae ad sanguinis rejectionem conscribentur. Aures quoque intense per linteola ac ceram obturentur et in ore aqua pluvialis frigida contineatur. Quod si quid ex sanguine deglutitum esse videatur, etiam id ipsum, ubi multa ejus sit copia, per evacuativum educito, in ventre enim et intestinis in grumos coactum inflammationem facit.

[*Medicamenta Asclepiadae in quinto externorum ad sanguinis narium eruptiones scripta, quae Marcellae inscribit.*] Platani pilulas collectas in umbra exiccato et de-

σκιᾷ καὶ ξηράνας, ἐν δίσκῳ τινὰ χιτῶνα τραχὺν ἐπίτριβε τὰ σφαιρία τῷ ὕφει τοῦ χιτῶνος· εἰ δὲ μή γε, ἐπί τινος τριχίνου παράτριβε, καὶ τὸ μὲν σπέρμα τῶν σφαιρίων ἀπόῤῥιπτε, τὰ δὲ γνάφαλα συλλέγων, ἀποτίθεσο εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον καινόν. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως τὰ ἐριώδη τῆς πλατάνου ἐνθεὶς εἰς κάλαμον ἀφῃρημένα τὰ γόνατα ἔχοντα, ἀπογλυφὴν δ᾽ ἔχοντα καθ᾽ ὃ μέρος ἐπιτίθεται, τῷ μυκτῆρι ἐμφύσα, συντόμως περιγίνεται τῆς αἱμοῤῥαγίας. ἄλλο. χάλκανθον τρίψας ἐπιμελῶς ἀπόθου, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ξύσματι ὀθονίων καταβάπτων εἰς τὸ φάρμακον ἐντίθει. σπόγγον ὠμῇ πίσσῃ δεύσας κατάκαυσον καὶ ἐκ τούτου στρεπτὸν ἀναλαβὼν ἐντίθει. ἄλλο. ℥ ὠοῦ κελύφου μέρος ἓν, κηκίδος ὀμφακίτιδος μέρος ἓν, λεῖα στρεπτῷ ὕδατι δεδευμένῳ ἢ ὄξει ἀναλαμβάνων ἐντίθει, τὸ δὲ μέτωπον καὶ τὴν ῥῖνα κατάπλασσε γύψῳ ἢ πηλῷ κεραμικῷ, κρατεῖν δὲ τὰ ὦτα εὐτόνως παραίνει. ἔνιοι δὲ σπόγγον Ἀφρικανὸν καθεψήσαντες ἐν ὄξει δριμυτάτῳ, εἶτα ἐκπιέσαντες καὶ τούτῳ περιειλήσαντες διά-

ſiccatas ſuper pannum aſperum in diſcum diffundito, easque aſpera ipſius panni parte confricato, aut in panno ex pilis ſive ſetis compoſito obvolvito, ac ſemen quidem pilularum adjicito, tomenta vero collecta in teſtaceum vas novum reponito. Uſu autem expetente ea ipſa lanuginoſa platani tomenta in arundinem, cujus geniculi reciſi ſunt, indito, ei qua parte excavata eſt arundo, naribus imponito ac inſufflato, compendio hoc vincit ſanguinis eruptionem. *Aliud.* Atramentum ſutorium diligenter tritum reponito, uſu vero poſtulante raſuram quampiam linteolorum in medicamentum immerſam indito. *Aliud.* Spongiam cruda pice imbutam exurito, ubi vero aliquid hujus linamento torto exceperis indito. *Aliud.* ℥ Putaminis ovi partem j, gallae acerbae partem unam, trita linamento torto aqua aut aceto madefacto excipito et indito, frontem vero et naſum gypſo aut luto figulino integito, aures autem fortiter continere jubeto. Quidam ſpongiam Africanam aceto acerrimo incoquunt, deinde exprimunt eamque in ignito lapide frequen-

πυρον λίθον πυκνὸν ὑπεθυμίασαν, κελεύοντες τὸν ἀτμὸν ἀνασπᾷν.

[Τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα.] Πρὸς μὲν τὰς ἐκ ῥινῶν αἱμοῤῥαγίας ἰδίως οὐδὲν ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχαίμων τὰ πλεῖστα καὶ ταύτας ἵστησι, διὰ τοῦτο κἀγὼ γράψω τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα τοιαῦτα φάρμακα. ἴσχαιμος ᾗ χρῶμαι. ℞ χαλκίτεως, μίσυος, μάννης, ἀνὰ ∠ δ'. λείοις χρῶ. ξανθὴ ᾗ χρῶμαι. ℞ χαλκίτεως ∠ ρ'. χαλκάνθου ∠ ν'. μίσυος ὀπτοῦ ∠ κε'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ιβ' S''. λείοις χρῶ. ἴσχαιμος ἡ μεγάλη. ℞ μίσυος κυπρίου ∠ ζ'. χαλκάνθου ∠ ζ'. φλοιοῦ πίτυος ∠ δ'. λεπίδος χαλκοῦ ∠ δ'. μάννης λιβάνου ∠ δ'. οἱ δὲ ∠ ιε'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ιε'. χαλκίτεως ∠ ιε'. ἀσβέστου ∠ η'. οἱ δὲ ∠ μ', γύψου πεφωγμένης ∠ δ'. οἱ δὲ ∠ η'. λείοις χρῶ. ἴσχαιμος Ἀφρόδα. ℞ χαλκίτεως ∠ στ'. μάννης λιβάνου ∠ β'. ῥητίνης τερμινθίνης φρυκτῆς ∠ δ'. οἱ δὲ γ'. λείοις χρῶ.

ter obvolvunt, atque ita fuffitum et vaporem excitant quem naribus attrahere jubent.

[*Quae Andromachus fcripfit.*] Ad fanguinis quidem ex naribus eruptiones nihil privatum Andromachus fcripfit. Verum intrr ea, quae fanguinem cohibent, pleraque etiam haemorrhagias narium fiftunt. Quapropter etiam ego afcribam ejusmodi medicamenta, quo modo ab ipfo defcripta funt. *Compofitio fanguinem fiftens qua utor.* ℞ Chalcitidis, mifyos, mannae thuris, fingulorum ʒ iiij, tritis utitor. *Flava qua utor.* ℞ Chalcitidis ʒ c. atramenti futorii ʒ l. mifyos affati ʒ xxv, aeris ufti ʒ xij ß, tritis utere. *Compofitio fanguinem fiftens magna.* ℞ Mifyos cyprii ʒ vij, atramenti futorii ʒ vij, corticis pini ʒ iiij, fquamae aeris ʒ iiij, mannae thuris ʒ iiij, alii ʒ xv, habent, aeris ufti ʒ xv, chalcitidis ʒ xv, calcis vivae ʒ xviij, alii xl, gypfi torrefacti ʒ iiij, alii viij, tritis utere. *Compofitio fanguinem fiftens Aphrodae.* ℞ Chalcitidis ʒ vj, mannae thuris ʒ ij, refinae terebinthinae frictae ʒ iiij, alii tres accipiunt, tritis utitor.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Δ.

Ed. Chart. XIII. [421.] Ed. Bas. II. (203.)

Κεφ. α'. Οὐκ ἄλλη μέν τίς ἐστι τῆς συνθέσεως αὐτῶν ἡ μέθοδος, ἄλλη δὲ τῆς χρήσεως. αὕτη γὰρ ἡ σύνθεσις, ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν ἀναφερομένη γίγνεται, σκοπὸν ἐχόντων τῶν συντιθέντων τὰ φάρμακα τὴν ἐκ τῆς χρήσεως αὐτῶν ὠφέλειαν. ὥσπερ δ' ἐν τοῖς ἄλλοις, οὕτω κἀν τούτοις ἔνιοι μὲν ἄνευ διορισμοῦ γεγράφασι τὰς χρήσεις τῶν φαρμάκων, οἷον ὅτι πρὸς ὀδύνην ἐπιτήδειόν ἐστιν, οὐκ ἔτι

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM SECVNDVM LOCOS LIBER IV.

Cap. I. Non quidem alia est componendi, alia utendi methodus in his medicamentis. Ipsa enim compositio velut ad usum relata conficitur, ita ut ii qui medicamenta componunt, scopum habeant utilitatem ex usu ipsorum emergentem. Verum quemadmodum in aliis sic etiam in his affectionibus quidam indefinite medicamentorum usus scripserunt, verbi gratia, quod ad dolorem accommodatum

προσθέντες ἐπὶ τίνι διαθέσει τῆς ὀδύνης γινομένης. ἔνιοι δὲ καὶ τὰς διαθέσεις ἔγραψαν, οἱ μὲν ἐμπειρικώτερον, οἱ δὲ λογικώτερον· ἐμπειρικώτερον μὲν ὅσοι τοῖς φαινομένοις ἐναργῶς κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς σημείοις τὸν διορισμὸν ἐποιήσαντο, λογικώτερον δὲ ὅσοι τοῖς ἀμυδρῶς φαινομένοις ἢ μηδ᾽ ὅλως φαινομένοις. ἐναργῶς μὲν γὰρ φαίνεται ῥεῦμα πολὺ καὶ ὀλίγον, ἄδηκτόν τε καὶ δακνῶδες ἐρευθός τε πλέον ἢ ἔλαττον, ὥσπερ γε καὶ φλέβες ὀλίγου τε καὶ πολλοῦ πλήρεις αἵματος, ὅ τε τῆς φλεγμονῆς ὄγκος ἐλάττων ἢ μείζων, ὥσπερ καὶ αἱ ποικιλίαι τῶν παρὰ φύσιν χρωμάτων, αἵ τε αὐξιοῦσαι λῆμαι πλείους ἢ ἐλάττους ἢ μικρότεραι ἢ μείζους. φαίνονται δ᾽ ἐναργῶς ἡμῖν καὶ αἱ γινόμεναι τραχύτητες ἐν τοῖς βλεφάροις τῶν ὀφθαλμῶν. τί δὲ δεῖ λέγειν, ὅτι καὶ τὰ ἕλκη καὶ αἱ φλύκταιναι κατά τε τοὺς τόπους καὶ τὰ μεγέθη διαφορὰν οὐκ ὀλίγην ἔχουσι καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τοιαῦτα, καὶ καθ᾽ ἕτερόν γε τρόπον ἐκ τῶν φαινομένων ἐναργῶς εἰσι καὶ αἱ ὀδύναι. διαφέρουσι γὰρ οὐδὲν, ἄν θ᾽ ἡμῖν

eſt hoc medicamentum, non apponentes affectum, in quo dolor ſit obortus, quidam vero etiam affectus aſcripſerunt, alii quidem magis juxta experientiam, alii autem magis ſecundum rationem, juxta experientiam quidem magis, quicunque ex conſpicuis circa oculos ſignis diſcrimen fecerunt, ſecundum rationem vero magis, qui ex obſcure apparentibus aut neque in totum apparentibus idem fecerunt. Conſpicue itaque apparet fluxus multus et modicus, mordacitas et lenitas, ruborque plus aut minus, velut itidem venae pauco et multo ſanguine plenae et inflammationis tumor minor aut major, quemadmodum etiam coloris praeter naturam variegati et oculorum ſordes, plures aut pauciores, aut minores aut majores progredientes. Apparent item nobis manifeſte aſperitates in palpebris oculorum. Quid vero attinet dicere, quod et ulcera et puſtulae tum ſecundum locos, tum magnitudine non parvam differentiam habent, itemque quaecunque ejus generis alia exiſtunt? Quin juxta alium ſane modum ex eorum, quae conſpicue apparent numero ſunt etiam ipſi adeo dolores; nihil enim intereſt ſive

ἄν τε τοῖς κάμνουσι φαίνωνται. καὶ γὰρ ὅτι ἀλγοῦσι καὶ ὅπως ἀλγοῦσι δῆλον, ὅτι μετὰ θλίψεως ἢ τάσεως ἢ σφηνώσεως ἢ διαβρώσεως ἤ τινων σφυγμῶν [422] ἀλγοῦσιν, ἡμῖν σαφῶς ἐνδείκνυται. οὐ φαίνονται δὲ οἱ τοιοῦτοι διορισμοὶ, καθάπερ ἔνιοι γράφουσι, πρὸς ῥεῦμα. τὸ δ' ἀπὸ τῶν ἔνδον τοῦ κρανίου πρὸς ῥεῦμα τὸ ἀπὸ τῶν ἐκτὸς ἢ νὴ Δία τὸ ἀπὸ τῶν ἀρτηριῶν ἢ τῶν φλεβῶν χορηγούμενον. ὅταν τε λέγωσί τινες ἔντασιν ἢ σφήνωσιν ἐν τῷ βάθει τῶν ὀφθαλμῶν εἶναι χυμῶν παχέων ἢ γλίσχρων ἢ πολλῶν, οὐδὲν τούτων σύμπτωμα βαρύνει τοὺς κάμνοντας, ὡς ὀδύνη σφοδρὰ καθ' ὁτιοῦν μόριον, οὐ γὰρ δὴ κατ' ὀφθαλμούς γε μόνους γινομένη, ὥστε καὶ ἀποθανεῖν εἵλοντό τινες, ἄμεινον εἶναι τοῦτο παθεῖν ἡγησάμενοι τοῦ δι' ὅλης ἡμέρας ἀνέχεσθαι τῆς ὀδύνης. ἐμοὶ δὲ ἐν ἄλλοις τέ τισι καὶ τῷ δωδεκάτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γέγραπται σαφῶς καθόλου περί τε τῆς διαφορᾶς τῶν διαθέσεων ἐφ' αἷς ὀδυνῶνται σφοδρῶς ἥ τε αἰτία ἑκάστης αὐτῶν. γέγραπται δὲ κἀν τῷ τρισκαιδεκάτῳ

nobis five aegris appareant, etenim quod dolent et quo modo dolent, quippe quod cum compressione aut tensione aut obturatione aut corrosione aut quibusdam pulsationibus dolent, nobis aperte denunciat. Caeterum ejusmodi discrimina non apparent, velut aliqui scribunt, ad fluxum qui ab iis quae intra cranium sunt, aut ad fluxum qui ab iis quae extra cranium sunt, aut etiam per Jovem ad eum qui ex arteriis aut ex venis affertur. Et quum quidam dicant distensionem aut obturationem in profundo oculorum esse, humoribus videlicet crassis aut viscosis aut multis impactis, nullum symptoma adeo aegros gravat, velut vehemens dolor circa quodcunque tandem membrum, non sane circa oculos solos, adeo ut mortem aliqui ultro elegerint, melius fore rati hanc semel obire quam unum integrum diem dolorem ferre. Ego vero cum in aliis quibusdam, cum 12. de curandis morbis methodi in universum manifeste scripsi tum de differentia affectuum, in quibus vehementer dolent, tum quae causa uniuscujusque ipsorum existat. Scripsi item

Ed. Chart. XIII. [422.] Ed. Baf. II. (203.)

τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου πάντα ὅσα γε χρὴ περὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς διαθέσεών ἐπίστασθαι τὸν ἰατρὸν, εἰς τὰς ἰάσεις αὐτῶν ἀναγκαῖα. λεχθήσεται δὲ καὶ νῦν ἐν κεφαλαίοις βραχέσιν ὅσον αὐτῶν εἰς τὰ παρόντα χρήσιμον ὑπάρχει, τουτέστιν ὅσα συνῆπται τῇ τῶν ὑλῶν διδασκαλίᾳ. καὶ γὰρ ὀποὶ καὶ χυμοὶ καὶ σπέρματα καὶ καρποὶ καὶ μόρια φυτῶν ἐμβάλλεται ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν, ὥσπερ γε καὶ τῶν μεταλλικῶν ὀνομαζομένων οὐκ ὀλίγα, τὰ μὲν ἐσχάτως αὐστηρὰ καὶ στρυφνὰ καὶ δριμέα, τὰ δὲ μετριώτερα μὲν τούτων, ὅμως δ' οὖν ἰσχυρὰ, καθάπερ γε καὶ ἀδηκτότατά τινα ταῖς πλύσεσι γεγονότα.

[Περὶ ἀδήκτων φαρμάκων.] Πομφόλυξ οὖν πεπλυμμένος οὐδενὸς ἀπολείπεται τῶν ἀδηκτοτάτων φαρμάκων, καὶ διὰ τοῦτο αὐτῷ χρώμεθα πρός τε τὰ λεπτὰ καὶ δριμέα ῥεύματα προκεκενωμένης δηλονότι τῆς κεφαλῆς ἅμα τῷ παντὶ σώματι· τὸ μὲν οὖν ὅλον σῶμα πρόδηλον ὅτι διὰ φλεβοτομίας τε καὶ καθάρσεως ἐκκενοῦμεν, ἀποφλεγματισμοῖς δὲ

in 13. ejusdem operis omnia, quae necesse est medicum de oculorum affectibus nosse et quae ad ipsorum curationes requiruntur. Referam nihilominus tamen et nunc brevibus capitibus tantum repetitis eorum, quae ad praesentem tractationem utilia sunt, hoc est eorum quae cum materiae medicae doctrina cohaerent. Nam et liquores et succi et semina et fructus et plantarum particulae ocularibus compositionibus induntur, veluti etiam non pauca ex iis, quae metallica appellantur, aliqua quidem extreme austera et acerba atque acria, aliqua vero his moderatiora et tamen fortia, quemadmodum item aliqua omnia mordacitatis expertia ac lenissima per lotionem reddita.

[*De medicamentis mordacitatis expertibus.*] Pompholyx igitur lota nulli medicamentorum mordacitatis expertium inferior est, atque ob id ea utimur ad tenues et acres fluxiones, capite, videlicet prius simulque universo corpore evacuato. At vero manifestum est, quod per venae sectionem ac purgationem totum corpus evacuamus, per apophlegmatismos vero caput a pituita vindicamus. Potest

ASHMOLEAN OXFORD MUSEUM

τὴν κεφαλήν. δύναται γὰρ ὁ πεπλυμμένος πομφόλυξ, ὥσπερ καὶ τὸ σπόδιον καὶ τὸ ἄμυλον ἅμα μὲν καὶ ξηραίνειν μετρίως ὑγρότητας, ἅμα δὲ καὶ κωλῦσαι κενοῦσθαι διὰ τῶν χιτώνων τὴν ἐν τοῖς τελείοις ἀγγείοις αὐτῶν περιεχομένην ὑγρότητα περιττὴν, ὡς ὅταν γε πρὶν κεκενῶσθαι τὴν κεφαλὴν, ἐπιῤῥεόντων ἔτι τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑγρῶν, ἐμφρακτικοῖς χρήσαιτό τις φαρμάκοις, ὀδύνην τε σφοδρὰν ἐργάσεται διατεινομένων τῶν χιτώνων καὶ ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν περιῤῥεόντων ὑγρῶν καί ποτε ῥῆξιν ἢ διάβρωσιν αὐτῶν ἐμποιεῖ. ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ γένους ἐστὶ τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις ὑπόλεπτον ὑγρὸν τὸ ἐν τοῖς ᾠοῖς, ἔχον ἐκ περιττοῦ τὸ αποπλύνειν τὰς ὑγρότητας, ἐπαλείφειν τε τὰ τραχυνθέντα. τὸ δὲ ἐμφράττεσθαι τοῖς κατὰ λεπτὸν πόροις ὁμοίως ἐκείνοις οὐκ ἔχει, καθάπερ οὐδὲ τὸ ξηραίνειν. ὁ μέντοι τῆς τήλεως χυλὸς ὅσον μὲν ἐπὶ τῇ γλισχρότητι παραπλήσιός ἐστι τῇ λευκῇ τῶν ᾠῶν ὑγρότητι, διαφορητικῆς δέ ἐστι δυνάμεως, ὥσπερ δὴ καὶ μετρίως θερμαντικῆς, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς τῶν ὀδυνῶν εἴωθε πραΰνειν.

[Περὶ τῶν δριμέων.] Ἐναντιωτάτη δὲ τῇ τούτων ὕλῃ

enim pompholyx lota, quemadmodum etiam fpodium atque amylum, fimul et moderate humores reficcare, fimulque ne per tuniculas evacuetur ea, quae in magnis ipforum venis fuperflua humiditas continetur, prohibere. Quare fi quis prius quam caput ab humoribus ad oculos defluentibus expurget, obftruentibus medicamentis utatur, vehementem dolorem ex diftentis tunicis efficiet et ex multitudine influentium humorum aliquando rupturam aut erofionem ipforum inducet. Ejusdem generis cum praedictis medicamentis fubtenuis ovorum liquor exiftit, ex redundanti potens humiditates abluere et exafperata oblinere. Verum obturandi meatus vim cum illis aequaliter non habet, ficut neque vim reficcandi. Atqui foenigraeci fuccus, quod ad vifcofitatem attinet, fimilis eft albo ovorum liquori, difcufforiam autem habet facultatem et moderate calefactoriam, atque ob id multos dolores mitigare confuevit.

[*De medicamentis acribus.*] Praedictorum medica-

Ed. Chart. XIII. [422. 423.] Ed. Baf. II. (203.)
κατὰ γένος ἐστὶν ἡ τῶν δριμέων ὀπῶν, οἷον τοῦ τε Κυρηναίου καὶ Μηδικοῦ καὶ σαγαπηνοῦ καὶ εὐφορβίου καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἡ τῶν θερμαινόντων σφοδρῶς ἄνευ τοῦ τραχύνειν οὐ μόνον ἐν ὀποῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν χυλοῖς καὶ ἐν σπέρμασι καὶ ἄνθεσι καὶ καρποῖς φυτῶν περιεχομένη.

[423] [Περὶ τῶν ῥυπτικῶν.] Τρίτη δὲ ἐπὶ ταῖς εἰρημέναις ἐστὶν ἰσχυρὰ δύναμις ἡ τῶν ῥυπτικῶν φαρμάκων, ὁποία χαλκοῦ τε λεπίς ἐστι καὶ ἡ κεκαυμένη χαλκῖτις, ὅ τε κεκαυμένος χαλκὸς, ὥσπερ δὴ καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ καὶ τὸ μίσυ καὶ τὸ σῶρυ καὶ τὸ στίμμι.

[Περὶ τῶν σηπτικῶν.] Καὶ παρακείμενον ἄλλο γένος τούτοις ἐστὶ τὸ τῶν σηπτικῶν, ὁποῖόν ἐστιν ἀρσενικόν τε καὶ σανδαράχη τό τε τῆς Ἀσίας πέτρας ἄνθος· ἐπ' ὀλίγον δὲ τῆς τοιαύτης δυνάμεως καὶ τῷ μίσυι μέτεστιν.

[Περὶ τῶν στυφόντων.] Ἄλλο δὲ γένος ἐστὶ φαρμάκων εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις ἐμβαλλομένων ὅσα στύφειν πέφυκε. τὰ μὲν οὖν μετρίως τοιαῦτα τὰς ἐπιῤῥοὰς ἀποκρούεται, τὰ δὲ σφοδρὰ πλέον ὀδυνᾷ, τραχύνοντα τοὺς χι-

mentorum filvae fecundum genus maxime contraria acrium liquorum materia eft, veluti liquoris Cyrenaici et Medici et fagapeni et euphorbii, atque fimpliciter loquendo omnium vehementer calefacientium citra exafperationem. Atque haec ipfa filva non folum in liquoribus, fed et in fuccis et feminibus et floribus et plantarum fructibus continetur.

[*De extergentibus.*] Tertio confequenter poft praedictas fortis facultas eft extergentium medicamentorum, qualis fquamae aeris eft et chalcitidis uftae et aeris ufti, itemque floris ejus et mifyos ac foreos itemque ftibii.

[*De putrefacientibus.*] His adhuc aliud quid genus adjacet, putrefacientium videlicet, quale eft auripigmentum et fandaracha et Afiae petrae flos; participat et mify paululum ejusmodi facultate.

[*De aftringentibus.*] Eft et aliud genus medicamentorum, quod in oculares compofitiones injicitur, eorum videlicet quae natura aftringunt. Quae igitur mediocriter hanc vim habent, influxiones repellunt, quae vero vehementer

τῶνας ἢ τὴν τῶν ἐπιῤῥεόντων ὁρμὴν ἀναστέλλει. μίγνυται δέ ποτε χρησίμως αὐτῶν ὀλίγον ταῖς καλουμέναις ὀξυδερκέσι δυνάμεσι συνάγοντα καὶ σφίγγοντα τὴν οὐσίαν (204) τῶν ὀφθαλμῶν. τὰ δὲ μετρίως στύφοντα χρησιμώτατα μέν ἐστι ταῖς καλουμέναις ὀφθαλμίαις, χρήσιμα δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις σχεδὸν ἁπάσαις διαθέσεσιν ἑλκῶν τε καὶ φλυκταινῶν καὶ ῥευμάτων. ἔστι δὲ τοιαῦτα ῥόδων φύλλα καὶ ἄνθη καὶ χυλὸς ἐρείκης τε καρπὸς, ὅ τε τῆς νάρδου στάχυς, ἔτι τε τὸ τοῦ μαλαβάθρου φύλλον, ὅ τε κρόκος καὶ τὸ λύκιον, ἥ θ' ὑποκυστὶς ὀνομαζομένη. σφοδροτέρας δὲ τούτων στύψεως ἥ τε ἀκακία μετέχει καὶ τὸ ὀμφάκινον τοῦ γένους τῶν χυλῶν ὄντα καὶ αὐτὰ καὶ τὸ βαλαύστιόν τε καὶ οἱ κύτινοι καὶ αἱ κηκίδες αἱ ὀμφακίτιδες τοῦ γένους εἰσὶ τῶν ἱκανῶς στυφόντων.

[Περὶ πεπτικῶν.] Πεπτικὰ δὲ φλεγμονῶν τε καὶ τῶν ἄλλων διαθέσεών ἐστι φάρμακα, σμύρνα καὶ κρόκος καὶ καστόριον καὶ λιβανωτὸς, ὅ τε τῆς τήλεως ἑψηθείσης χυλὸς,

ampliorem dolorem infligunt tunicas exafperando, quam juvant influxionum impetu repellendo. Mifcetur autem aliquando utiliter ex eis parum quid in compofitiones oculorum aciem exacuentes, utpote quae oculorum fubftantiam cogant et aftringant. Verum quae mediocriter aftringunt, lippitudinibus commodiffima exiftunt, conferunt autem et reliquis fere omnibus affectionibus cum ulcerum tum puftularum tum fluxionum. Sunt vero ejusmodi folia rofarum et flores et fuccus, ericaeque fructus et nardi fpica ampliusque et malabathri folium et crocus et lycium et quae hypocyftis appellatur. Porro vehementiorem his aftringendi vim acacia habet et omphacium, quae et ipfa in fuccorum genere numerantur, item balauftium et cytini et gallae omphacitides, ex genere eorum funt quae multum aftringunt.

[*De concoquentibus.*] Inflammationes itemque alios affectus concoquunt haec, myrrha, crocus, caftorium et thus et foenigraeci cocti fuccus, quae etiam difcufforia vi prae-

ἅπερ καὶ διαφορεῖν πέφυκε, καὶ μάλιστα ἡ σμύρνα. τοιαύτη μέν ἐστιν ἡ τῶν ὀφθαλμικῶν ὕλη, καὶ ὅσοι γε φύσει συνετοὶ τυγχάνουσιν ὄντες, ἐγυμνάσαντό τε τὸν λογισμὸν, οὐδὲν ἔτι δέονται τῆς παρ' ἐμοῦ διδασκαλίας, αὐτοὶ δυνάμενοι πρὸς ἕκαστον πάθημα τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς γινομένων ἐπιτήδειον συντιθέναι φάρμακον. ἐπειδὴ δὲ ὀλίγοι μέν εἰσι τοιοῦτοι, στοχάζεσθαι δὲ χρὴ καὶ τῆς τῶν πολλῶν ὠφελείας, ἄμεινον ἔδοξέ μοι τὸν περὶ συνθέσεως αὐτῶν λόγον ὁλοκλήρως διελθεῖν, ἐπαναλαβόντι πρότερον ἕνεκα συνόψεως ὧν ἐμνημόνευσα φαρμάκων ἑκάστου, τὴν κοινὴν κατὰ γένος δύναμιν, εἰρημένην μὲν καθόλου κατὰ τὸ πέμπτον ὑπόμνημα τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείας καὶ διὰ τῶν ἐφεξῆς δὲ κατὰ μέρος ἐν ἓξ βιβλίοις ἄχρι τοῦ τελευταίου. χρήσομαι δὲ ταῖς προσηγορίαις τῶν ἐν τοῖς φαρμάκοις δυνάμεων, ὡς ἐθέμην ἐν τῇ προειρημένῃ πραγματείᾳ ἕνεκα σαφηνείας, τινὰ μὲν εἶναι λέγων γεώδη ταῖς οὐσίαις, ἄνευ ψύξεως ἐπιφανοῦς ἢ θερμασίας ἐν τῷ μέσῳ πως τούτων καθεστηκότα, καὶ τού-

dita sunt et praesertim ex eis myrrha. Atque haec quidem est ocularium medicamentorum silva. Et quicunque sane naturali intelligentia praestant ratiocinationeque exercitati sunt, nihil amplius opus habent mea instructione, potentes nimirum ad singulas oculorum affectiones aptum componere medicamentum. Quandoquidem vero pauci tales existunt et multorum utilitatis potiorem rationem habere convenit, praestabilius mihi visum est compositionis ipsorum rationem integre recensere, ubi repetivero prius perspicuitatis gratia communem in genere vim singulorum, quorum mentionem feci medicamentorum, quae universim quidem in quinto de simplicium medicamentorum tractatione commentario a me relata est et per consequentes sex libros particulatim usque ad extremum. Utar autem appellationibus facultatum in medicamentis iisdem, quas in praedicta tractatione posui, velut exempli clarioris gratia quaedam substantia terrestri dico, citra refrigerationem manifestam aut caliditatem, in medio quodammodo utriusque consistentia,

των αὐτῶν ἔνια μὲν βραχύ τι ψύξεως ἢ θερμασίας μετέχοντα, τινὰ δὲ ὅλως οὐδεμίαν ἐμφαίνοντα τοιαύτην δύναμιν. ὅλον δ' οὖ τὸ γένος αὐτῶν ἐμπλαστικῶν φαρμάκων ὠνόμασα, δύναμιν ἐναντίαν ἐχόντων τοῖς ἐκφρακτικοῖς, ὁποῖος ὅ τε Σάμιος ἀστήρ ἐστι, [424] λεπτομερέστερος ὢν τῆς ἁπλῆς οὕτως ὀνομαζομένης Σαμίας γῆς, ὅ τε πεπλυμμένος πομφόλυξ, ὥσπερ γε καὶ ἡ σποδὸς αὐτοῦ πλυνθεῖσα καὶ ἡ καδμεία κεκαυμένη καὶ πεπλυμμένη. δοκεῖ δέ μοι αὐτῇ μὲν ἔτι βραχύ τι ῥυπτικὸν ἐνυπάρχειν, ἐάν τε μετὰ τὴν καῦσιν, ἐάν τε χωρὶς ταύτης πλυνθῇ. τῇ πομφόλυγι δὲ καὶ τῷ σποδίῳ βραχύ τι στυπτικόν, ὥσπερ γε καὶ τῷ μολύβδῳ μετὰ τὸ καυθῆναι καὶ πλυνθῆναι. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἀδηκτότατον μέν ἐστιν, ἔχει δὲ βραχύ τι στύψεως. εἴτε δὲ ἀρσενικῶς καλεῖν ἐθέλοι τις εἴτε θηλυκῶς τὴν πομφόλυγα, διήνεγκεν οὐδέν· ὥσπερ γε καὶ τὸ ἄμυλον, ὃ καὶ αὐτὸ πλυνθὲν ἀκριβῶς ἐστιν ἀδηκτότατόν τε καὶ μέσον, ὡς μήτε στύψιν ἔχειν μήτε δριμύτητα, τουτέστι μήτε ψύξεως μήτε θερμότητος μετέχειν. καὶ τὸ ψιμύθιον δὲ πλυνθὲν ἔγγιστα τῇ δυνάμει

atque ex his aliqua quidem parum quid ex frigiditate aut caliditate complectuntur, aliqua vero in totum nullam ejusmodi facultatem ex se ostendunt. Totum autem hoc genus medicamentorum emplasticum appellari, contrariam habens facultatem ecphracticis *deobstruentibus,* qualis est Samius aster, magis tenuium partium existens quam quae simpliciter Samia terra appellatur, et pompholyx lota, velut etiam cinis ejus lotus et cadmia usta ac lota. Videtur autem mihi parum quid extersorium in ipsa cadmia inesse, sive post ustionem sive citra eam lavetur. Pompholygi vero et spodio parum quid astringens inest, quemadmodum etiam plumbo post ustionem et lotionem, nam et hoc medicamentum omnis acrimoniae expers est, parum quid astringens habens, neque refert sive masculino sive muliebri genere pompholygem dicere velis. Eodem modo etiam amylum habet, quod et ipsum lotum exquisite mordacitatis expers est et medium, ut neque astrictionem neque acredinem habeat, hoc est neque frigiditate neque caliditate participet. Quin

τοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμμένου μολύβδου γίνεται, σαφές τε διὰ τῆς στύψεως ἐνδεικνύμενον γνώρισμα τελέως ἄποιον, ὡς πρὸς τὴν γεῦσίν τε καὶ ὄσφρησιν φαινόμενον τῆς τε ἀμύλου καὶ Σαμίου ἀστέρος. ἅπαν δ' οὖν τὸ τῶν τοιούτων γένος φαρμάκων, ἐάν τε βραχεῖαν ἐμφαίνῃ ποιότητα κατὰ γεῦσιν ἢ ὀσμὴν, ἐάν τε μηδ' ὅλως ἐμφαίνῃ, παραπλησίως τοῖς καθαρωτάτοις ὕδασιν ἄποιον καλεῖται, καὶ μόνον τῷ γεώδει τῆς οὐσίας ξηραίνειν πέφυκε μετρίως. διὸ καὶ χρόνῳ πλέονι τὴν ἀφ' ἑαυτῶν ὠφέλειαν αἰσθητὴν ἐργάζεται, κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας οὐδὲν ὀνινάναι δοκοῦντα. προσφερόμενα δ' ὅμως ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ὡς ἀδηκτότατα, κατὰ τὰς δυσιάτους διαθέσεις, ἐν αἷς ἕλκος ἐστὶν ἤτοι μόνον ἢ καὶ μετὰ διαβρώσεως τοῦ τε κερατοειδοῦς χιτῶνος καὶ προπτώσεως τοῦ ῥαγοειδοῦς, ἐκρεόντων ἰχώρων δακνωδεστάτων. ἐπὶ τούτων γὰρ οὐδὲν τῶν ἄλλων φαρμάκων ἁρμόττειν δύναται, τῶν μὲν στυφόντων κατεχόντων τοὺς ἐκρέοντας ἰχῶρας καὶ κατὰ τοῦτο τὴν ἐκ τῆς δήξεως αὐτῶν ὀδύνην ἐπιτεινόντων, τῶν

et ceruſſa lota proxime ad facultatem uſti ac loti plumbi accedit, manifeſtumque ſignum ſtringenti exhibetur, quod penitus qualitatis omnis expers ſit, id quod amylum et Samius aſter guſtu et odore oſtendunt. Univerſum igitur hujusmodi medicamentorum genus, ſive exiguam in guſtu aut odore qualitatem exhibeat, ſive penitus nullam oſtendat, conſimiliter ut puriſſima aqua qualitatis expers nominatur et per ſolam terreſtrem ſubſtantiam moderate a natura reſiccat. Quapropter etiam longiori tempore commoditatem ex ſe proficiſcentem ſenſui perceptibilem faciunt, utpote quae per primos dies nihil juviſſe putentur. Adhibentur tamen a medicis tanquam acrimoniae expertia circa aegre curabiles affectus, in quibus ulcus eſt ſive ſolum ſive cum eroſione corneae tunicae et prolapſu rhagoeidis, ſeroſis humoribus longe mordaciſſimis affluentibus. In his enim nullum aliud medicamentum convenire poteſt, utpote quum aſtringentia cohibeant effluentes humores, atque per hoc dolorem ex mordacitate ipſorum obortum intendant, acria vero

δὲ δριμέων συναυξανόντων τὴν διάθεσιν, ἐάν τε ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ᾖ μόνοις εἰς καχεξίαν τοιαύτην ἀφιγμένων τῶν μορίων ὡς διαφθείρειν τὸ ἐπιῤῥέον, ἐάν τε καὶ αὐτὸ τὸ ἐπιῤῥέον μοχθηρὸν ᾖ, ἢ διὰ τὴν κεφαλὴν μόνην ἢ καὶ ὅλον τὸ σῶμα τοιοῦτον ὑπάρχον, ὅθεν καὶ προπαρασκευάζομεν εἰς τὴν ἴασιν ἐπιτήδειον τὸ πεπονθὸς μόριον, ὅλου τε τοῦ σώματος ταῖς καθάρσεσι καὶ ταῖς ἀντισπάσεσι, πρῶται μὲν ταῖς κάτω τοῦ σώματος, ἔπειτα δὲ καὶ ταῖς ἐπὶ τὸ ἰνίον τε καὶ τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς. χρώμεθα δὲ καὶ ἀρτηριοτομίαις ἐνίοτε τέμνοντες τὰς ὀπίσω τῆς κεφαλῆς περὶ τὰ ὦτα τεταμένας ἀρτηρίας, ἐκκόπτοντές τε μόριον τῶν ἐν τοῖς κροτάφοις, ὡς μόνον ἡμᾶς ἔτι θεραπεύειν τὴν ἐν τοῖς χιτῶσι τῶν ὀφθαλμῶν γεγενημένην διάθεσιν, ἐφ᾽ ἧς καὶ τὸ διὰ τῶν φλεβῶν ἐπ᾽ αὐτοὺς παραγινόμενον αἷμα χρηστὸν διαφθείρεται. πρὸς ταύτας οὖν τὰς διαθέσεις ἁρμόττειν μόνας φαίνεται τὸ τῶν προειρημένων φαρμάκων γένος, ἀδήκτως ξηραῖνον τὴν ἐν τῷ πεπονθότι μορίῳ κακοχυμίαν, ἥτις, ὡς ἐλέχθη, διαφθείρει τὸ ἐπιῤῥέον. ἡ μὲν γὰρ τῶν στυπτι-

affectionem simul adaugeant, sive in solis oculis affectio sit in ejusmodi malum habitum partibus perductis, ut quod influit corrumpant, sive etiam ipsum quod influit vitiatum sit, aut propter solum caput, aut etiam ob totum corpus tale existens. Unde etiam affectam partem, quo ad curationem apta fiat, praeparamus tum totius corporis purgationibus tum revulsionibus, primum quidem ad infernam corporis partem, deinde etiam ad occiput et capitis cutem. Utimur etiam sectionibus arteriarum quandoque retro caput porrectas juxta aures arterias incidentes. Excidimus quoque partem arteriarum in temporibus, tantum ut curemus in tunicis oculorum factum affectum, ob quem etiam bonus sanguis per venas ad ipsas tunicas delatus corrumpitur. Ad hos igitur affectus solos convenire videtur praedictorum medicamentorum genus, citra mordacitatem resiccans in affecta parte vitiatos humores, qui, ut dictum est, id quod influit corrumpunt. Astringentium enim facultas ne-

κῶν δύναμις οὔτε ξηραίνει τὴν τοιαύτην διάθεσιν, ἐπέχει τε τῶν δακνωδῶν ἰχώρων τὰς ἐκροάς. ἡ δὲ τῶν θερμῶν καὶ δριμέων οὐ μόνον οὐδὲν ὀνίνησιν, ἀλλὰ καὶ συναυξάνει τὴν ποιότητα τῶν δακνωδῶν χυμῶν, ἡ δὲ τῶν χαλαστικῶν τε καὶ διαφορητικῶν φαρμάκων δύναμις ἐκκενοῦν μὲν δύναται τὸ γεννώμενον, οὔτε δὲ τὸ ἡλκωμένον ἀναστρέφειν ἢ ἐπουλοῦν οὔτε τὸ προπεπτωκὸς προστέλλειν τε καὶ κατακλείειν. ὥσπερ οὐδ' ἡ τῶν πεπτικῶν, [425] εἰ καὶ τὸ πέττειν τὰς διαθέσεις ἀγαθὸν οὐ σμικρὸν ἔχει. κρόκος δέ ἐστιν, ὡς ἔφην, καὶ σμύρνα καὶ λιβανωτὸς ἐκ τῶν τοιούτων φαρμάκων. τί δεῖ λέγειν ἔτι περὶ τῶν ὀξείας ἢ πικρὰς ἐχόντων δυνάμεις φαρμάκων, ὡς δακνώδη τε καὶ παροξυντικὰ τῶν τοιούτων ἐστὶ διαθέσεων, ἐπὶ πλέον δ' αὐτῶν ἥκει κακίας τὰ νιτρώδη δύναμιν ἢ ἁλμυρὰν ἢ αὐστηρὰν ἔχοντα. ὑπόλοιπον οὖν ἐστι γένος ἐκθεραπεύειν δυνάμενον ἕλκη μετὰ ῥεύματος δριμέος, ὅσα διῆλθον ἀρτίως ἀδήκτων φαρμάκων, ἐν πλέονι χρόνῳ τὴν κακοχυμίαν τοῦ πεπονθότος μορίου ἐκδαπανῶντα. κα-

que reficcat talem affectum, cohibetque mordacium humorum ferosorum effluxus. Calidorum vero et acrium facultas non solum nihil juvat, sed etiam simul auget mordacium humorum qualitatem. At vero relaxantium ac discussoriorum medicamentorum vis evacuare quidem potest quod generatur, verum ulceratum neque renutrire aut ad cicatricem perducere potest, neque quod procidit retrudere et concludere. Quemadmodum etiam neque concoquentium facultas id praestare potest, etiam si concoquere affectus non parvum commodum complectatur. Ex eorum vero genere sunt crocus, myrrha et thus, quemadmodum dixi. Quid porro dicere refert de his medicamentis, quae acidas aut amaras habent vires, quod mordacia et exacerbativa ejusmodi affectuum existant? Verum his adhuc ampliore malitia praedita sunt quae nitrosam aut salsam aut austeram vim habent. Reliquum igitur est genus id, quod ulcera cum acri fluxione curare potest, eorum videlicet quae paulo ante mordacitatis expertia medicamenta dixi, quae longiori tempore affectae partis vitiatum humorem consumunt. Appel-

λεῖται δὲ παρὰ τῶν ἰατρῶν τὰ τοιαῦτα κολλύρια λιβιανὰ καὶ κύκνοι, διὰ μὲν τὴν χρόαν λευκὴν οὖσαν, ὡς οἱ κύκνοι, κρατοῦντος ἐν αὐτοῖς ἀμύλου τε καὶ γῆς Σαμίας καὶ ψιμυθίου τοῦ Ῥοδιακοῦ. καὶ γὰρ καὶ ἄλλως ἄριστον τοῦτο καὶ τῇ χρόᾳ λευκότερόν τε καὶ κουφότερον καὶ λεπτομερέστερον τῶν ἐν τῷ ἑτέρῳ τινὶ χωρίῳ γινομένων. ἐν οἷς δὲ ἐπικρατεῖ τὰ ἄλλα φάρμακα, τὴν χρόαν ἐργάζεται κατὰ τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν, ὥσπερ εἴ τις τῷ λευκῷ χρώματι μίξειεν ὀλίγον κυανοῦν. ταῦτα δὲ τὰ κολλύρια διὰ τοῦτο ἀποτρίβουσί τινες (205) ταῖς ἀκόναις ἐπιστάζοντες ἐκ τῶν τιτθῶν εὔχυμον γάλα, διότι βούλονται φυλάττεσθαι τὸ τῶν ᾠῶν ἐμπλαστικόν. ἐν δὲ τῷ γάλακτι περιεχομένου τινὸς ὀῤῥώδους ῥυπτικοῦ, σύμμετρος ἡ χρῆσις αὐτοῦ γίνεται τῇ προκειμένῃ θεραπείᾳ. δέδεικται γὰρ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου ῥυπτικῶν ἀδήκτων δεόμενα τὰ πληρωθησόμενα τῶν ἑλκῶν. εἰ δὲ μὴ παρείη γάλα τοιοῦτον, διὰ τοῦ τῆς τήλεως ἀφεψήματος ἄμεινον ἀποτρίβειν τὰ κολλύρια, ῥυπτικὸν ἐχούσης τι καὶ ταύτης, ὃ μηδ᾽ ὅλως μέτεστι τοῖς ᾠοῖς.

lentur talia a medicis collyria libiana et cygni, ob colorem quidem album, qualem etiam cygni habent, praevalente in ipsis amylo et terra Samia, ac cerussa Rhodiaca. Nam et alias optima haec est et colore albidior ac levior magisque tenuium partium quam quae in alio quopiam loco conficiantur. Caeterum in quibus alia medicamenta praedominantur, colorem juxta suam ipsorum substantiam efficiunt, velut si quis albo colori paucum coeruleum admisceret. Haec ipsa vero collyria quidam in cotibus terunt boni succi lacte ex nutricum uberibus instillato, ut obductoriam meatuum vim, quae in ipsis ovis est evitent, quum in lacte serosa quaedam extersoria vis contineatur, cujus usus congruens est ad propositam curationem. Relatum enim in tertio curandi methodi est, quod ulcera explenda citra acrimoniam extergentibus medicamentis opus habent. Quod si hujusmodi lac haberi nequeat, per foenigraeci decoctum collyria terere praestiterit, utpote quod extersoriam quandam vim habet, qua ova ipsa in totum carent.

Ed. Chart. XIII. [425.] Ed. Baf. II. (205.)

Κεφ. β΄. [*Περὶ τραχωμάτων.*] *Οὐσῶν δὲ δυσιάτων τῶν εἰρημένων διαθέσεων, ὑπερβάλλουσι χαλεπότητι προσγενόμεναι τῶν βλεφάρων αἱ τραχύτητες, ὑφ᾽ ὧν καὶ κατὰ τὰς ὀφθαλμίας οἱ χιτῶνες τῶν ὀφθαλμῶν ὀδυνῶνται κοπτόμενοι. ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἐκείνων μὲν τολμῶμεν τοῖς ἰδίοις τῆς φλεγμονῆς φαρμάκοις μιγνύναι τι βραχὺ τῶν ῥυπτικῶν, ὁποῖόν ἐστι τὸ δι᾽ οἴνου τραχωματικὸν κολλύριον, ὡς καταστεῖλαι μὲν πρῶτον ὅσα τοῖς βλεφάροις ἐπιτρέφη, ἀφλεγμαντοτέρων δὲ γενομένων τῶν κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀποῤῥύψαι τὰς τραχύτητας. ἐπὶ δὲ τῶν ἕλκους ἐχόντων μετὰ ῥεύματος δακνώδους οὐχ οἷόν τε τοιούτῳ χρήσασθαι φαρμάκῳ, διαβρωθήσεται γὰρ ἐπὶ πλέον ὁ κερατοειδὴς ἥ τε τοῦ ῥαγοειδοῦς πρόπτωσις ἔσται μείζων, ὀδύνη τε σφοδρὰ καταλήψεται τὸν ἄνθρωπον, ἐπιταθήσεται δὲ καὶ τὸ κακόηθες ῥεῦμα. καταστάντες οὖν εἰς ἀπορίαν τῆς τοιαύτης ἐπιπλοκῆς τῶν παθῶν οἱ ἰατροὶ μόνην ἐξευρήκασι βοήθειαν, ὡς ἐν ἀπόροις ἐκστρέφοντες τὰ βλέφαρα διαῤῥύπτειν αὐτὰ καὶ ἀποσμᾷν ἄνευ φαρμάκων, ἔνιοι μὲν αὐτῷ τῷ κυαθίσκῳ τῆς σμίλης ἐπιπολῆς*

Cap. II. [*De palpebrarum scabritiis.*] Quum aegre curabiles praedicti affectus existant, adhuc molestius se extendunt, ubi accesserint scabritiae palpebrarum, a quibus etiam in lippitudinibus oculorum tunicae concisae dolore affliguntur. Verum in illis audemus ad inflammationis propria medicamenta miscere paulum quid de extergentibus, velut est collyrium ex vino scabritiis accommodatum, quo primum ea quae palpebris succreverint deprimantur, ubi vero inflammatio oculorum mitior evaserit, aspritudines repurgentur. In his vero qui ulcus habent cum mordaci fluxione impossibile est ejusmodi uti medicamento, cornea enim tunica amplius erodetur et ragoeides magis procidet et vehemens dolor hominem apprehendet, augebiturque malignitas fluxionis. In hujusmodi itaque affectuum complexu medici ad consilii inopiam redacti solum remedium velut in desperatis repererunt, ut palpebras ipsas inversas citra medicamentorum usum repurgent et abstergant, aliqui qui-

ἀποξύοντες, εἶτα σπόγγῳ μαλακῷ τὸ ἀποῤῥέον ἐκλαμβάνοντες, προστέλλοντές τε τὰ βλέφαρα τὸ λοιπὸν τῆς τραχύτητος. ἔνιοι δὲ καὶ δέρματα θαλαττίων ζώων τινῶν ἐπιπολῆς τραχέα συμμέτρως εἰς τὴν τοιαύτην χρείαν παραλαμβάνουσιν. εἷς δέ τις τῶν ἐμῶν διδασκάλων καὶ κολλύριον ἐποίησε διὰ κισσήρεως καὶ τὰς τραχύτητας ἀπέῤῥυπτεν, ἐκστρέφων τὰ βλέφαρα. πρόδηλον δ' ὅτι λελειῶσθαι τὴν κίσσηριν ἀκριβῶς χρὴ, κἄπειδὰν τοῦτο γένηται διὰ τραγακάνθης ἢ κόμμεως ἀναπλάττεσθαι. [426] παυομένου δ' ἐν τῷ χρόνῳ διὰ τῶν εἰρημένων κολλυρίων τοῦ ῥεύματος, ἐπιτολμῶμεν ἤδη τὰ ῥυπτικὰ τῶν φαρμάκων προσφέρειν τοῖς βλεφάροις ὀλίγον τι μιγνύντες αὐτῶν τὸ κατ' ἀρχὰς, εἶτ' ἐὰν τοῦτο φέρειν ὁ ἄνθρωπος φαίνηται κατὰ βραχὺ παροξύνοντες. ἐπειδὰν δὲ καὶ τὸ ῥεῦμα ξηρανθῇ καὶ τὰ βλέφαρα μετρίως ἔχῃ τὴν πλήρωσιν τῶν κοίλων ἑλκῶν, τῷ διὰ λιβάνου κολλυρίῳ ποιούμεθα, μιγνύντες αὐτῷ κατ' ἀρχὰς μὲν ὀλίγιστον τοῦ δι' οἴνου, κατὰ βραχὺ δὲ τὴν μῖξιν αὐξάνοντες, ὥστε τὰ βλέ-

dem specilli concavo superficiem deradentes, deinde molli spongia id quod defluit excipientes, palpebrasque, quod ad reliquum asprituditinis, ad aequalitatem redigentes. Aliqui vero etiam marinorum quorundam animalium coria in superficie aspera in ejusmodi usum congrue assumunt. Quidam ex praeceptoribus meis etiam ex pumice collyrium fecit, atque eo versis palpebris aspritudines deradebat. Manifestum est autem pumicem exquisite laevigatum esse oportere, atque ubi id factum fuerit, cum tragacantha aut gummi in collyrium formari. Caeterum ubi temporis progressu per praedicta collyria fluxio fuerit sedata, audemus jam medicamenta quae extergant palpebris admovere, parum tamen quippiam ex eis principio admiscendo, quod ubi homo perpeti posse videbitur, paulatim copiam augebimus. Postquam vero palpebrae moderate habuerint et fluxus fuerit reficcatus, cava ulcera collyrio ex thure explere oportet, ita ut in principio pauxillum collyrii ex vino ei admisceamus et paulatim ejus copiam extendamus, ut ne palpebrae am-

Ed. Chart. XIII. [426.] Ed. Baf. II. (205.)

φαρα μηκέτι ἐνοχλεῖν τοῖς χιτῶσι τῶν ὀφθαλμῶν, ἀκριβῶς τε τὰ ἕλκη καθαρὰ γινόμενα πληροῦσθαί τε καὶ συνουλοῦσθαι. περὶ μὲν οὖν τούτων αὐτάρκως εἴρηται, μεταβαίνειν δ' ἤδη καιρὸς ἐπὶ τὰ λοιπὰ τῶν κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς παθῶν τε καὶ φαρμάκων.

Κεφ. γ'. [Περὶ ὀφθαλμίας.] Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τοῦ συνεχεστάτου γινομένου πάθους ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὃ καλοῦσιν ἰδίως ὀφθαλμίαν. ἔστι δ', ὡς ἐμάθετε, φλεγμονὴ τοῦ περιοστίου τε καὶ περικρανίου καλουμένου χιτῶνος ἢ ὑμένος ἢ ὅπως ἂν τις ὀνομάζειν ἐθέλοι. καλοῦσι δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον ἐπιπεφυκότα, διότι τοῖς ἄλλοις ὅσοι τὸν ὀφθαλμὸν αὐτὸν συνιστῶσι χιτῶσιν ἐπιπέφυκεν ἔξωθεν, σύνδεσμος ὢν καὶ αὐτὸς ὅλῳ τῷ ὀφθαλμῷ, πρὸς τὰ περικείμενα τῶν ὀστῶν, καὶ διὰ τοῦτο συνεπαίρεται τὰ πέριξ τῶν ὀφθαλμῶν ἄχρι τῶν μήλων ἐνίοτε κατὰ τὰς σφοδροτέρας ὀφθαλμίας. εὔδηλον οὖν ὅτι τὰ θεραπεύοντα φάρμακα τὸ τοιοῦτο πάθος ὑποπεπτωκέναι μὲν χρὴ πάντως τῇ κοινῇ τῶν πάντων. θε-

plius tunicas oculorum infeftent et ulcera munda reddita exacte impleantur, et ad cicatricem perducantur. De his itaque fufficienter dictum eft. Tranfeundi enim jam tempus ad reliquas oculorum tum affectiones tum pharmacorum compofitiones.

Cap. III. [*De ophthalmia.*] Exordium autem a frequentiffima oculorum affectione fumam, quam proprie ophthalmiam appellant. Eft autem, velut didiciftis, inflammatio tunicae os capitis et calvariam ambientis. Neque refert fi pelliculam quis aut quocunque tandem nomine appellare velit. Vocant autem et membranam agnatam, propterea quod aliis quae oculum ipfum conftituunt tunicis forinfecus agnata fit, ligamentum exiftens toti oculo ad circumfita offa, et ob id omnia quae circumcirca oculos fita funt usque ad malas quandoque in vehementi ophthalmia fimul attolluntur. In propatulo itaque eft omnia medicamenta hujusmodi affectionem curantia fub communem omnium inflammatorum curationem cadere, affumereque neceffario

ραπεία φλεγμαινόντων, προσειληφέναι δέ τι καὶ τῆς τοῦ μορίου φύσεως, εὐπάθειαν ἐξαίρετον ὑπὲρ πᾶν τὸ καθόλου τοῦ σώματος δέρμα διά τε τὴν εὐαισθησίαν καὶ τὴν ἀραιότητα τῆς οὐσίας προσειληφότος. ἀποκρουστικὰ δὲ παραληπτέον φάρμακα τὰ μὴ τραχύνοντα, τουτέστι μὴ σφοδρὰν ἔχοντα τὴν στύψιν, ἀλλὰ μετριώτερα μὲν αὐτὰ κατὰ τὴν οἰκείαν οὐσίαν, ἐπιμιξίᾳ δὲ παρηγορικῆς ὑγρότητος ἔτι καὶ μᾶλλον τοιαῦτα γινόμενα. παρηγορικὰς δὲ ὑγρότητας ἔφην ᾠοῦ τε τὸ λευκὸν καὶ τὸ τῆς τήλεως ἀφέψημα καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τὸ γάλα. προνοεῖσθαι δὲ ὅταν αὐτὸ χρὴ τοῦ νέας ἅμα καὶ εὐχύμου γυναικὸς εἶναι τοῦτο, τῶν τιτθῶν ἐκθλιβομένων ἐπὶ τὴν ἀκόνην, ἐφ' ἧς ἀποτρίβεται τὸ κολλύριον, ὅπως ἔτι χλιαρὸν ἐγχέηται τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐπὶ τῶν σφοδρῶς ὀδυνωμένων ἢ διὰ μέγεθος φλεγμονῆς ἢ διὰ δριμύτητα τῶν ἐπιῤῥεόντων ὑγρῶν ἀναγκαζόμεθα πράττειν, ὡς τὸ πολὺ δ' ἀρκεῖ τὸ λευκὸν τοῦ ᾠοῦ μετὰ τῶν ἐπιτηδείων φαρμάκων, ἐκθεραπεύειν τὰς ὀφθαλμίας διὰ τῶν καλουμένων μονοημέρων κολλυρίων. οὕτω γὰρ

quippiam pro partis ipfius natura, quae excellentem mollitiem et ad hoc, ut laedatur, aptitudinem fuper omnem totius corporis cutem nacta eft, propter fenfus fubtilitatem et fubftantiae raritatem. Adhibenda funt autem medicamenta repulforia non exafperantia, hoc eft non vehementem fortita aftrictionem, fed quae tum propria fua fubftantia funt moderatiora tum lenitivi liquoris admixtione adhuc magis talia fiant. Lenitivos autem liquores dixi ovi candidum et foenigraeci decoctum et ad haec amplius ipfum lac, in quo providum effe convenit, ut juvenculae fimulque boni fucci foeminae exiftat, uberibus ipfius in cotem in qua collyrium teritur expreffis, quo calidum adhuc oculis infundatur. Caeterum hoc in vehementi dolore afflictis aut propter inflammationis magnitudinem aut ob influentium humorum acritudinem facere cogimur. Ut plurimum vero albus ovi liquor cum accommodatis medicamentis ophthalmias curare fufficit, per collyria videlicet monohemera, hoc

οὐκ ὀλιγάκις ταῦτα μεγάλας φλεγμονὰς ἐπράϋνεν οὕτως, ὡς εἰς ἑσπέραν μὲν λουτρῷ χρήσασθαι τὸν ἄνθρωπον, ἐπὶ δὲ τῆς ὑστεραίας τῷ καλουμένῳ ναρδίνῳ κολλυρίῳ, πρὸς ἀποκατάστασίν τε καὶ τόνωσιν ὑπαλείψασθαι. παραμιγνύναι δ᾽ αὐτῷ κατὰ μὲν τὴν πρώτην ὑπάλειψιν ἐλάχιστόν τι τῶν δριμέων καὶ σταλτικῶν ὀνομαζομένων, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν βραχύ τι τοῦδε πλεῖον. ἀρκοῦσι γὰρ αἱ δύο προσφοραὶ τοῦ φαρμάκου καί τις περίπατος οὐ πολὺς πρὸ τοῦ βαλανείου. τὰ δ᾽ οὖν μονοήμερα καλούμενα κολλύρια, ἔνια μὲν ἰδίως ὀνομαζόμενα τρυγώδη πολλὴν ἔχει τὴν ἀκακίαν, ἔνια δὲ ἤτοι παντάπασιν ὀλίγην [427] ἢ οὐδ᾽ ὅλως ἔχοντα προσείληφε, τὰ μὲν τὴν λεπίδα τοῦ χαλκοῦ, τὰ δὲ τὸν κεκαυμένον χαλκὸν ὀλίγον, ἅμα πολλοῖς τοῖς ἄλλοις ὅσα στύφει μετρίως καὶ πέττει καὶ διαφορεῖ. τοιαῦτα δέ ἐστι κρόκος καὶ σμύρνα καὶ λύκιον Ἰνδικὸν, καὶ καστόριον δὲ καὶ λιβανωτὸς ἄνευ τοῦ στύφειν πέττει τε ἅμα καὶ διαφορεῖ· ἐφ᾽ ὧν μὲν οὖν ἐπικρατεῖ τὰ στύφοντα πλεῖστον μὲν εἶναι χρὴ τὸ ὑγρὸν

est unius diei, appellata. Adeo enim haec non parum saepe magnas inflammationes mitigaverunt, ut in vesperam quidem homo balneo uteretur, in sequenti vero die nardino collyrio ad instaurationem et corroborationem inungeretur. Admiscere autem ei circa primam inunctionem minimum quiddam acrium et sistentium medicamentorum oportet et circa secundam paulo amplius quiddam priore. Sufficiunt enim hae duae medicamenti adhibitiones et deambulatiuncula aliqua non multa ante balneum. Porro collyria monohemera appellata quaedam privatim faeculenta dicta multam in se habent acaciam, quaedam sive omnino exiguam sive neque in totum habent. Complectuntur autem alia quidem aeris squamam, alia vero aes ustum exiguum additis multis aliis, quae mediocriter astringunt et concoquunt et discutiunt. Talia autem sunt crocus, myrrha, lycium Indicum, et castorium quidem et thus citra astrictionem concoquunt, simulque discutiunt. In quibus igitur astringentia praedominantur, plurimum ovi liquorem et paucissimum

τοῦ αὐτοῦ, βραχύτατον δὲ τοῦ φαρμάκου, καὶ μάλιστα ἐὰν ἔχῃ τι τῶν μεταλλικῶν τὸ φάρμακον. ἐφ' ὧν δ' ἂν ὅ τε κρόκος καὶ ἡ σμύρνα καὶ τὸ καστόριον, ὅ τε λιβανωτὸς καὶ τὸ λύκιον ἐπικρατῇ βραχὺ παχυτέρῳ χρηστέον ἐστὶ τῷ φαρμάκῳ. πυρίᾳ τε χρηστέον πάντως ἐπ' αὐτοῖς διὰ σπόγγου, μετρίως μὲν ὀδυνωμένοις ἅπαξ ἢ δὶς τῆς ἡμέρας· εἰ δὲ σφοδρότερον ὀδυνώμενοι τυγχάνοιεν, ἄμεινόν ἐστι καὶ τρὶς καὶ τετράκις καὶ πλεονάκις χρῆσθαι, μάλιστα ἐν ταῖς μεγάλαις ἡμέραις ταῖς θεριναῖς. ἡ πυρία δὲ δι' ἀφεψήματος γινέσθω μελιλώτου καὶ τήλεως. περὶ μὲν οὖν ὀφθαλμίας αὐτάρκως εἴρηται, περὶ δὲ τῶν ἑλκῶν ἐφεξῆς ἐρῶ.

Κεφ. δ'. (206) [Περὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἑλκῶν.] Δεῖται μὲν καὶ ταῦτα τῆς αὐτῆς κατὰ γένος θεραπείας τοῖς ἄλλοις ἕλκεσιν, ἣν ἐπιπλεῖστον διῆλθον ἐν τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, διὰ δὲ τὴν τοῦ μορίου φύσιν ἀδηκτότατα προσοιστέον, ἐν οἷς ἔφην εἶναι τὸ διὰ πομφόλυγος πεπλυμμένης. μίγνυνται δ' αὐτοῖς καὶ χυλοί τινες οὐ μόνον ἄδηκτοι παντάπασιν, ἀλλὰ καὶ τὰς σφοδροτάτας

medicamentum esse oportet, praesertim si quid ex metallicis medicamentum in se complectatur; in quibus vero crocus et myrrha castoriumque ac thus et lycium praevaleant, paulo crassiore medicamento utendum est. Fomentum praeterea omnino adhibendum est ipsis per spongiam, siquidem mediocris sit dolor, semel aut bis in die, si vero vehementior dolor urgeat, praestat ter aut quater et saepius uti in longis praesertim aestivis diebus. Fiat autem fomentum per meliloti et foenigraeci decoctum. De ophthalmia itaque satis dictum est, deinceps de ulceribus dicam.

Cap. IV. [*De ulceribus oculorum.*] Ulcera oculorum eandem secundum genus curationem requirunt quam alia ulcera, eam videlicet quam per longum in tertio et quarto curativae methodi recensui, verum ob partis naturam quam lenissima adhibenda sunt, ex quorum numero id quod ex pompholyge lota constat esse dixi. Admiscentur eis etiam succi quidam non solum omnino mordacitatis expertes, sed

ὀδύνας πραΰνειν δυνάμενοι, καθάπερ ὁ τοῦ μανδραγόρου χυλός. ἔνιοι δὲ καὶ πολυγόνου χυλὸν ἔμιξαν, ὥσπερ ἕτεροι, καὶ αὐτῶν τῶν ᾠῶν τὸ λευκόν. εὔδηλον δ' ὅτι πλησίον ἀναπλάσεως ὄντι τῷ φαρμάκῳ τὰ τοιαῦτα μίγνυται διὰ τὸ ταχέως ὀξύνεσθαι. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ὁ τῶν ῥόδων μίγνυται χυλός. ἡ δὲ ἰδίως ὕλη τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἑλκῶν εὔδηλον ὅτι καὶ αὕτη σκοπὸν ἔχει καθαρὸν φυλάττειν τὸ ἕλκος, ὡς τῆς φύσεως τῶν μορίων πληρούσης τε καὶ πρὸς οὐλὴν ἀγούσης αὐτὸ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἑλκῶν προείρηται. φλεγμονῆς μὲν οὖν ἔτι κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν οὔσης ἢ καί τινος ὀδύνης, τὰ διὰ λιβανωτοῦ τε κολλύρια καὶ τῶν πεπλυμμένων μεταλλικῶν καὶ τῶν ἀδήκτων χυλῶν προσφέρεται. ῥυπαρῶν δὲ ἐν τῇ χρήσει ταύτῃ τῶν ἑλκῶν γινομένων, μίγνυσθαί τι χρὴ τῶν ῥυπτόντων, ὁποῖόν ἐστι τὸ Πακκιανὸν δι' οἴνου κροκῶδες, ᾧ χρώμεθα παραμιγνύντες ἐλάχιστον αὐτοῦ τοῖς προειρημένοις φαρμάκοις. ἔχει δὲ τοῦτο πλεῖστον μὲν τὸν κρόκον, ἀφ' οὗ καὶ κροκῶδες ὀνομάζεται,

qui etiam vehementiffimos dolores mitigare poffunt, velut eft mandragorae fuccus. Quidam etiam polygoni fuccum admifcuerunt, quemadmodum alii ipforum etiam ovorum candidum. Manifeftum vero eft, quod ubi jam propemodum inftat tempus praeparandi medicamentum, tum demum hujusmodi admifcentur propterea quod facile acefcant. Eodem tempore etiam rofarum additur fuccus. Caeterum clarum eft fylvam medicamentorum, quae proprie ad oculorum ulcera pertinet, fcopum habere ut ulcus mundum fervetur, utpote partium natura ipfum explente et ad cicatricem perducente, quemadmodum in aliis ulceribus eft praedictum. Si itaque inflammatio adhuc circa oculum exiftat aut quispiam etiam dolor, collyria ex thure et metallicis lotis et fuccis mordacitatis expertibus adhibentur, ubi vero fordida reddita ex eorum ufu ulcera fuerint, de repurgantibus quippiam admifcere oportet, quale eft Paccianum ex vino croceum, quo utimur, minimum quid ex eo praedictis medicamentis addentes. Habet autem hoc plurimum in fe crocum, unde etiam croceum appellatur, habet etiam ex repur-

μέμικται δ' αὐτῷ καὶ τῶν ῥυπτόντων μεταλλικῶν ἔνια· διὸ καὶ τραχωμάτων ἐστὶ καθαιρετικὸν οὐ μόνον τῶν μικρῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν μεγάλων, ἃ προσαγορεύουσι συκώσεις· λεπτύνει δὲ καὶ τὰ πτερύγια. περὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων φαρμάκων μικρὸν ὕστερον εἰρήσεται· τῶν δ' ἑλκῶν ὅσα δι' ἀνάβρωσιν γίνεται τοῦ κερατοειδοῦς, ὡς προκύπτειν τι καὶ τοῦ ῥαγοειδοῦς, ὅτι δὴ καὶ ταῦτα δι' ἑαυτό τε καὶ τὸ προπιπτὸν ἀποκρουστικῶν τε καὶ στυπτικῶν δεῖται φαρμάκων εὔδηλόν ἐστι. πειρᾶσθαι δὲ ἐπ' αὐτῶν δεῖ ἐκλέγεσθαι τὰ μηδεμίαν ἐργαζόμενα τραχύτητα. τῶν δ' ἐναντίων τούτοις φαρμάκων, ὅπερ ἐστὶ τῶν διαφορητικῶν, αἱ φλύκταιναι χρήζουσι καὶ τὸ γεννώμενόν ποτε πῦον ἔνδον τοῦ κερατοειδοῦς. τὰ μὲν οὖν πρόσφατα [428] καὶ ἔτι φλεγμαίνοντα τοῖς διὰ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ καὶ κρόκου καθίσταται φαρμάκοις. τὰ χρονιώτερα δὲ καὶ τῶν διαφορητικῶν τι προσλαμβάνουσι, καθάπερ γε καὶ αἱ σκιῤῥούμεναι φλεγμοναὶ τῶν χιτώνων. ἐπὶ τούτων γὰρ καὶ διὰ τῶν δριμέων ἀπῶν εὐδοκιμεῖ φάρμακα τάδε· εἰς κολλυρίων εἴδη ἀναπλαττόμενα αἱ καλούμεναι πρὸς τῶν ἰατρῶν ἰδίως ἔγχρισται δυνάμεις ὑγραὶ, ὁποίας καὶ

gentibus metallicis aliqua; quapropter etiam asprituđines exstirpat non parvas modo, sed magnas, quas sycosis appellant, attenuat item pterygia, *oculorum ungues*. De his itaque medicamentis paulo post dicetur. At vero ulcera quae per erosionem tunicae corneae fiunt, ut etiam ex uniformi quid pronuat manifestum est, quod tum propter se ipsa tum ob prolapsionem repellentibus et astringentibus medicamentis opus habent. Conandum est autem ut ex ipsis eligamus quae nullam aspritudinem faciunt. Verum his contraria medicamenta, hoc est discussoria, pustulae expetunt et pus quod intra corneam est generatum. Recentia igitur et adhuc inflammata medicamentis ex myrrha, thure et croco sedantur, vetustiora autem ex discussoriis etiam quid deposcunt, quemadmodum item induratae inflammationes tunicarum. In his enim et per acres liquores haec ipsa medicamenta in collyriorum formam redacta proficiunt et quae privatim a medicis inunctiles liquidae com-

τοῖς ἀρχομένοις ὑποχεῖσθαι σκευάζουσιν. ἐπὶ δὲ τῶν πτερυγίων τε καὶ τῶν συκώσεων, ὡς ἔφην, τὰ ῥυπτικὰ φάρμακα προσφέρεται, τὰ μὲν εἰς κολλυρίων ἰδέαν ἀναπλαττόμενα, τὰ δὲ καὶ ξηρὰ χωρὶς ἀναπλάσεως, ἐφ' ὧν ἔμιξάν τινες ὀλίγον τι τῶν σηπτικῶν φαρμάκων. ἐγγὺς δὲ τούτων ἐστὶ τὰ τὰς ψωρώδεις διαθέσεις ἐν τοῖς βλεφάροις ἰώμενα, καὶ διὰ τοῦτο προσαγορευόμενα ψωρικά. πάντων δ' αὐτῶν ἐστιν ἰσχυρότατα τά τε τοὺς παλαιοὺς τύλους ἐκτήκοντα καὶ τὰ καλούμενα πτερύγια θεραπεύοντα, διὰ τῶν ῥυπτικῶν τε καὶ σηπτικῶν φαρμάκων συγκείμενα.

Κεφ. έ. [Περὶ τῆς τῶν ὀφθαλμικῶν φαρμάκων δυνάμεως.] Καί μοι σχεδὸν ἤδη τῆς ἁπάντων τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς παθῶν τε καὶ κατὰ γένος φαρμάκων ἐξηγήσεως γενομένης, εἰρημένων δὲ καὶ τῶν κατὰ γένος ἀδήκτων φαρμάκων, ὁποῖα τὰ διὰ τῶν πεπλυμμένων μεταλλικῶν ἔφην συντίθεσθαι, βέλτιον εἶναι δοκεῖ καὶ τῶν ἄλλων ὀφθαλμικῶν φαρμάκων ἐξηγήσασθαι τὰς δυνάμεις. ἐκ τούτου γὰρ ἡγοῦμαι συνθετικωτέρους γενέσθαι καὶ τῶν ἤδη συγκειμένων κριτι-

positiones appellantur, quales etiam in iis, qui suffusionis principium sentiunt apparant. In pterygiis vero et sycosi repurgantia, ut dixi, medicamenta adhibentur, partim in collyriorum formam redacta, partim arida citra alicujus figurae inductionem, in quibus aliqui etiam ex erodentibus medicamentis aliquid addiderunt. His vicina sunt quae scabros in palpebris affectus persanant, atque ob id psorica appellantur. Fortissima vero omnium sunt, quae antiquos callos liquefaciunt et quae pterygia dicta curant, ex repurgantibus et erodentibus medicamentis conflata.

Cap. V. [*De ocularium medicamentorum viribus.*] Porro quum jam omnium fere in oculis affectionum medicamentorumque eorundem secundum genus expositionem fecerim, relataque sint a me medicamenta secundum genus mordacitatis expertia, qualia ex lotis metallicis componi dixi, melius fore mihi videtur si etiam aliorum ocularium medicamentorum vires exponam. Ex hoc enim existimo ad componendum promptiores futuros et de jam compositis

κωτέρους, τοὺς ἐν αὐτοῖς γεγυμνασμένους. ἀδηκτοτάτων οὖν ὄντων ὧν εἶπον ἔμπροσθεν φαρμάκων, ἀδήκτων δὲ καὶ τῶν τριῶν ὑγρῶν, ὧν τὸ μὲν ἀφέψημα τῆς τήλεως ἦν, τὸ δὲ γάλα, τὸ δὲ τὸ ἐν τοῖς ᾠοῖς ὑγρὸν τὸ λεπτὸν, ἐν τῷ γένει τούτων ἡγητέον εἶναι τό τε κόμμι καὶ τὴν τραγάκανθαν, καὶ εἰ μὴ τὰ προειρημένα τρία πρόχειρον εἶχε τὴν κτῆσίν τε καὶ χρῆσιν, ἀποβρέχοντες ἂν ἐν ὕδατι πολλῷ βραχὺ κόμμεως ἢ τραγακάνθης εἰς τὴν αὐτὴν χρείαν ἄγομεν τοῖς τρισὶν, ὡς ἀποτρίβειν τε δι' αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἰατρικῆς ἀκόνης τὰ κολλύρια καὶ μόνοις ἐγχεομένοις ἐκκλύζειν τοὺς ἐν τοῖς πάσχουσιν ὀφθαλμοῖς γενομένους ἰχῶρας. ἀλλὰ καὶ νῦν αὐτοῖς χρώμεθα κατὰ πάντα σχεδὸν τὰ κολλύρια. πλὴν γὰρ ὀλιγίστων ἀναλαμβάνεται πάντα μετὰ τὸ λειωθῆναι διαβεβρεγμένα συμμέτρως τοῖς φαρμάκοις τούτοις. ἓν μὲν δὴ τοῦτο γένος ἡμῖν ἀριθμείσθω φαρμάκων ὀφθαλμικῶν, ἔν τε τοῖς τρισὶν ὑγροῖς καὶ τῇ τραγακάνθῃ καὶ τῷ κόμμει καὶ τοῖς πεπλυμένοις μεταλλικοῖς. ἕτερον δ' ἐπ' αὐτοῖς τὰ βραχεῖαν ἔχοντα δῆξιν ἐκ τοῦ μεμίχθαι τινὰ αὐτοῖς τῶν ἐπ' ὀλίγον στυφόντων ἢ

felicius judicaturos eos, qui in ipfis fuerint exercitati. Quum igitur mordacitatis maxime expertia fint medicamenta quae dixi, fintque acrimoniae omnis expertes tres liquores, quorum primus foenigraeci decoctum erat, alter lac, tertius tenuis ovorum liquor, in hoc genere effe exiftimandum eft tum gummi tum tragacantham. Et nifi praedicta tria copiaque et ufu prompta et expedita effent, poffimus parum gummi aut tragacanthae in multa aqua maceratum in eundem ufum velut illa affumere, ita ut per ipfa in medica cote collyria tereremus et per fola etiam infufa ferofos in affectis oculis generatos humores elueremus. Sed tamen etiam nunc ipfis circa omnia fere collyria utimur; paucisfimis enim demptis, omnia poftquam trita funt, moderate his ipfis medicamentis madefacta excipiuntur. Unum fane hoc genus ocularium medicamentorum numeretur, in tribus liquoribus, tragacanthaque ac gummi et lotis metallicis contentum. Alterum vero genus eorum eft quae exiguam habent mordacitatem propterea quod quaedam eis admixta

ῥυπτόντων, ὁποῖα φάρμακά ἐστι ῥόδα τε καὶ λιβανωτὸς, ὀλίγην μὲν ἐχόντων τῶν ῥόδων τὴν στύψιν, ὀλίγον δὲ καὶ τὸ ῥυπτικὸν τοῦ λιβανωτοῦ. θερμὸς δὲ συμμέτρως κατὰ τὴν δύναμιν ὁ λιβανωτὸς ὑπάρχων ἔχει τι διὰ τοῦτο πεπτικόν τε καὶ ἀνώδυνον. ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ γένους αὐτῷ κατά γε τὸ πέττειν τε καὶ διαφορεῖν μετρίως, ἡγητέον εἶναι τόν τε κρόκον καὶ τὴν σμύρναν, ἀλλήλων διαφέροντα τῷ τὸν μὲν στύφειν μετρίως, τὴν δὲ ἄνευ στύψεως, οὐκ ἀγεννῶς διαφορεῖν τε καὶ ξηραίνειν ὑγρότητας. γενναιότερα δὴ ταῦτα ταῖς δυνάμεσίν ἐστι τοῦ λιβανωτοῦ καὶ διὰ τοῦτο καὶ διαφορητικώτερα. τὸ ῥυπτικὸν δ᾽ οὐκ ἔχοντα πρὸς τὴν τῶν ἑλκῶν θεραπείαν ἀπολείπονται τοῦ λιβανωτοῦ. τοῦ γένους τούτου τῶν φαρμάκων, [429] λέγω δὲ τοῦ πεπτικοῦ τε καὶ διαφορητικοῦ, καὶ τὸ λύκιόν ἐστι καὶ τὸ καστόριον. εὔδηλον δ᾽ ὅτι λύκιον λέγω τὸ Ἰνδικὸν, οὐ τουτὶ τὸ καὶ τοῖς παρ᾽ ἡμῖν ἔθνεσι γινόμενον. ἐγγὺς δὲ τούτων ἥκει τῇ δυνάμει καὶ ἡ καλουμένη σαρκοκόλλα, πεπτικόν τε καὶ διαφορητικὸν οὖσα φάρμακον· ἔτι δὲ μᾶλλον αὐτῆς ἡ χαλβάνη τὰς εἰρημένας

ſunt, quae parum aſtringunt et extergent, qualia medica menta ſunt roſae et thus, roſae quidem paucam habentes aſtrictionem, thus vero modicam vim extergendi. Et quum thus mediocriter calida vi praeditum exiſtat, eam ob rem habet quid concoctorium et quod dolorem ſedat. Ex eodem genere cum ipſo, quantum ad concoctionem et diſcusſionem attinet, cenſendus eſt crocus et myrrha, quae inte ſe in eo differunt, quod crocus moderate aſtringat, myrrh vero citra aſtrictionem non ingeneroſe diſcutiat et reficce humiditates. Suntque ſane haec viribus praeſtantiora thure et ob id etiam majorem diſcutiendi vim habent, verum exterſoria vi carentia, ad ulcerum curationem thure inferiori exiſtunt. Hujus generis medicamentorum, concoctorii in quam et diſcuſſorii, lycium quoque eſt et caſtorium, nequ obſcurum eſſe puto Indicum lycium a me dici non ho quod apud noſtros populos provenit. Proxime vero ad horum facultatem accedit ſarcocolla dicta, quae concoctoriu et diſcuſſorium eſt medicamentum; atque ipſa magis adhu

Ed. Chart. XIII. [429.] Ed. Bas. II. (206. 207.)

ἔχει δυνάμεις. ἀφέψημα δὲ μελιλώτου τῷ πεπτικῷ προσείληφέ τι καὶ στυπτικὸν, ὁμογενές πως ὑπάρχον τῷ κρόκῳ. ἐμβάλλεται δ' εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις καὶ ὁ καλούμενος αἱματίτης λίθος ξηραντικὴν ὑγρῶν ἔχων δύναμιν, ὥσπερ καὶ ἡ καδμεία. πρᾳότερον δὲ αὐτῆς ἐστι φάρμακον ὁ λίθος, ὡς ἂν ἐξ ὑγρᾶς οὐσίας, οὐ γεώδους ὥσπερ ἡ καδμεία τὴν γένεσιν ἐσχηκώς. δηλοῖ γὰρ αὐτοῦ τὴν φύσιν οὖσαν τοιαύτην ἡ ἐπὶ τῆς ἰατρικῆς ἀκόνης λύσις εἰς χυλὸν ἀναλυομένου κατὰ τὴν μεθ' ὑγροῦ τινος τρίψιν. καὶ κατὰ μόνας δὲ χωρὶς ὑγρότητος ἀποτριβόμενος οὐκ εἰς γεώδη θραύματα διαλύεται τῇ καδμείᾳ παραπλησίως, ἀλλ' εἰς ὁμοιομερές τι καὶ συνεχὲς αὐτῷ σῶμα. παραπλησίως αὐτῷ καὶ ὁ σχιστὸς καλούμενος λίθος ὑπάρχων ἰσχυρότερός ἐστι τῇ δυνάμει. τὸ δὲ στίμμι καλούμενον ἄπλυτον μὲν ἰσχυρὰν ἐπιδείκνυται τὴν στυπτικὴν δύναμιν, ἐκλύεται δὲ πλυνθὲν, ὡς ἐγγὺς ἥκειν ἀδήκτου. ἰσχυροτέρας δὲ δυνάμεως ῥυ(207)πτικῆς ὅ τε κεκαυμένος χαλκός ἐστι καὶ ἡ λεπὶς αὐτοῦ καὶ τὸ ἄνθος.

galbanum praedictas vires habet. Meliloti vero decoctum ad concoctoriam facultatem assumpsit etiam quid astrictorium, ejusdem fere generis cum croco existens. Injicitur etiam in oculares compositiones lapis haematites appellatus, humores resiccandi vim habens, velut et cadmia. Mitius autem medicamentum lapis ipse quam cadmia existit, utpote ex humida substantia, non terrestri velut cadmia, generationem adeptus. Hanc enim ejus naturam indicat solutio, quae fit in medica cote, quam per attritionem cum liquore quopiam in succum resolvitur. Quin et quum solus per se citra liquoris alicujus affusionem teritur, non in terrea fragmenta dissolvitur velut cadmia, sed in aequalium partium et cohaerens corpus. Consimilis substantiae ei est et lapis schistus appellatus, sed fortiorem facultatem habet. Quod vero stibium appellatur, illotum quidem fortem ex se ostentat astringendi facultatem, lotum vero exolvitur, ut prope ad mordacitatis expertium vim accedat. Vehementem autem extersoriam facultatem aes ustum habet, itemque

οὐχ ἧττον δὲ δραστήριον, ἀλλ' ἧττον ἄδηκτον ἡ κεκαυμένη χαλκῖτίς ἐστιν. εἰ δὲ καὶ πλυθείη τὰ τοιαῦτα, ῥυπτικὰ μὲν ἔτι διαμένει, τοσούτῳ δὲ ἀσθενέστερα ταῖς ἐνεργείαις, ὅσον καὶ ἀδηκτότερα γίνεται. τούτου δὲ τοῦ γένους ἐστὶ καὶ τὸ μίσυ καὶ ὁ ἰὸς, ἰσχυρότατα φάρμακα τοῖς πρὸς συκώσεις καὶ τύλους ἁρμόττουσι μιγνύμενα. τινὲς δὲ αὐτοῖς ἐπέβαλον καὶ κηκίδας, σφοδρῶς στῦφον φάρμακον, ὥσπερ ἔνιοι τὸ πάντων τούτων σφοδρότατον εἰς στύψιν ἅμα δριμύτητι, καλούμενον δὲ χάλκανθον οὐδετέρως ἢ, ὡς ἔνιοι, χάλκανθος ἀρσενικῶς ἢ θηλυκῶς. εὔδηλον δ' ὅτι μετριώτερον πολὺ γίνεται καυθέν τε καὶ πλυνθέν. ἐκ τῆς τοιαύτης ὕλης καὶ ἡ τοῦ στομώματός ἐστι λεπίς. ὁ δὲ τοῦ λιβανωτοῦ φλοιὸς στύφει μὲν καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγεννῶς, ἀπολείπεται δὲ τῶν εἰρημένων ἁπάντων πάμπολυ. καὶ μέντοι καὶ τὸ μίσυ καλούμενον εἴς τε τὰς αὐτὰς διαθέσεις καὶ προσέτι τὰ ψωρώδη βλέφαρα τοῖς κολλυρίοις ἔμιξάν τινες. ἐπεὶ δὲ καὶ μάννης ἐμνημόνευσάν τινες καὶ δοκεῖ τισιν οὐδὲν διαφέρειν λιβανωτοῦ λελειωμένου, γνω-

ſquama ejus et flos. Neque minus efficax, ſed minus mordacitatis expers chalcitis uſta eſt. Quod ſi laventur talia medicamenta, exterſoria quidem adhuc manent, tanto autem efficacia imbecilliora, quantum mordacitatis magis expertia fiunt. Hujus generis ſunt etiam miſy et aerugo, validiſſima medicamenta iis, quae ſycoſi et callis conveniunt admixta. Quidam vero ipſis etiam gallas injecerunt, vehementer aſtringens medicamentum, quemadmodum aliqui chalcanthum neutro genere appellatum, atque etiam ut aliqui uſurpant, chalcanthum tum maſculino tum muliebri genere; quod ad aſtringendum una cum acredine vehementiſſimum inter haec omnia medicamentum exiſtit. Manifeſtum eſt autem, quod multo moderatius redditur uſtum et lotum. Ad hanc ſilvam pertinet etiam ſtomomatis ſquama. At thuris cortex aſtringit quidem et ipſe non ingeneroſe, verum praedictis omnibus longe inferior eſt. Atqui et miſy ipſum tum ad eosdem affectus tum amplius ad ſcabras palpebras quidam in collyria miſcuerunt. Quandoquidem vero et mannae quidam mentionem fecerunt et videtur aliquibus nihil a

στέον ὅτι καλοῦσιν ἰδίως μάνναν τὸ ὑπόσεισμα τοῦ ὑποτεθρυμμένου κατὰ τὰ μεγάλα φορτία λιβάνου. συμφέρεται γὰρ αὐτῷ θραύσματά τινα μικρὰ λιβανωτοῦ φλοιοῦ, ὥστε διαφέρειν τοῦ λιβανωτοῦ τὸ τοιοῦτον φάρμακον τῷ προσειληφέναι βραχύ τι τῆς στύψεως. ὅσα μὲν οὖν τῶν στυφόντων ἱκανῶς γεώδη ταῖς συστάσεσίν ἐστι, τραχώματά τε καὶ συκώσεις καὶ τύλους ἐκτήκει. τὰ δὲ ἐν τῷ γένει τῶν χυλῶν ὄντα, καθάπερ ὀμφάκιόν τε καὶ ὑποκυστὶς, ἐκπλύνεται ῥᾳδίως ἐν ταῖς ὑπαλείψεσιν ἐκρέοντα μετὰ τοῦ δακρύου. τούτου δὲ τοῦ γένους ἐστὶ καὶ γλαύκιον καὶ ἀκακία. ῥυπτικὰ δὲ ἀδήκτως ἐστὶν ἐλάφου κέρας καυθὲν, ὥσπερ γε καὶ ὁ τῶν αἰγῶν. εἴρηται δὲ ὅτι καὶ ὁ λιβανωτὸς ἐκ τῶν τοιούτων ἐστὶν, ἀλλ' οὗτος, ὥσπερ ἐῤῥέθη, βραχυτάτης μετείληφε τῆς ῥυπτικῆς δυνάμεως, ἀνώδυνός τε καὶ πεπτικὸς ὑπάρχων. τὰ δὲ τῶν εἰρημένων ζώων κέρατα ῥυπτικὰ μέν ἐστιν, οὔτε δὲ ἀνώδυνον οὔτε πε[430]πτικὸν ἔχει τι, ψυχρὰ καὶ ξηρὰ ταῖς κράσεσιν ὄντα. ῥυπτικὸν δέ τι καὶ τὸ καλούμενον Ἀρμένιον

thure trito ac laevigato differre, cognosse operae pretium est, quod mannam proprie appellant, id quod excessum est a thure circa magna onera confracto, auferuntur enim simul ab ipso fragmenta quaedam parva corticis thuris. Quare a thure differt tale medicamentum in hoc, quod parum quid astrictorium assumpsit. Quaecunque igitur ex astringentibus multam terream consistentiam habent, aspritudines et sycoseis ac callos consumunt. Caeterum quae ex succorum genere sunt, velut omphacium et hypocystis, eluuntur facile in sublitionibus effluentia simul cum lacrimis. Ex hoc genere est et glaucium et acacia. Citra mordacitatem vero exterget cervi cornu ustum, velut etiam caprarum. Dictum est autem et thus ex talium genere esse, verum hoc velut dictum est, omnino exiguam obtinet extergendi facultatem, doloris sedativum et concoctorium existens. Cornua vero praedictorum animalium extergendi quidem vim habent, sed neque dolorem sedant neque concoctoria facultate praedita sunt, frigidi nimirum et sicci temperamenti existentia. Habet autem et quod Armenium vocatur

ἔχει, καθάπερ καὶ τὸ καλούμενον Ἰνδικὸν μέλαν, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἀφλεγμάντοις ἕλκεσιν ἀλύπως ὁμιλεῖ. μικτῆς δέ πώς ἐστι δυνάμεως ἡ ἀλόη, καθάπερ τὸ ῥόδον. ἔχει μὲν γάρ τι καὶ πικρὸν τὸ ῥύπτειν πεφυκὸς, ἔχει δέ τι καὶ στυπτικὸν, ὡς συνάγειν τε καὶ συνουλοῦν τὰ ἕλκη.

[Τίνα πρὸς τὰς ψωρώδεις διαθέσεις ἁρμόττει.] Τῶν δὲ πρὸς τὰς ψωρώδεις ἐν βλεφάροις διαθέσεις ἁρμοττόντων φαρμάκων ἅλες εἰσὶν ἀμμωνιακοὶ καὶ λίθος Ἄσιος, αὐτός τε καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ, καὶ τὸ καλούμενον ψωρικὸν, οὐχ ἁπλοῦν οὐδ' αὐτοφυὲς ὂν, ἀλλ' ἔχον τινὰ σκευασίαν, ἣν καὶ Διοσκουρίδης ἔγραψε καὶ οἱ ἄλλοι σχεδὸν ἅπαντες, ὅσοι περὶ ὕλης ἐποιήσαντο πραγματείας. ἐπιμίγνυται δὲ τούτοις καὶ τὸ κεκαυμένον μίσυ καὶ ἡ σανδαράχη καὶ τὸ καλούμενον ἀῤῥενικὸν μὲν ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων, ἀρσενικὸν δὲ ὑπὸ τῶν νῦν. ἐκ δὲ τῶν ἀρωματικῶν φαρμάκων κασσία τε καὶ τὸ τοῦ μαλαβάθρου φύλλον, ἄμωμόν τε καὶ κιννάμωμον ἔμιξάν τινες ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσι, διαφορητικῆς

extergendi vim, quemadmodum et atramentum Indicum appellatum et ob id fane ulceribus inflammatione carentibus citra molestiam adhibetur. Mixtae vero quodammodo facultatis est aloë, velut etiam rofa, habet enim quid in fe amarum, quod extergendi a natura aptitudinem habet, inest autem ei etiam quid astrictorium, ut committat et ad cicatricem ulcera perducat.

[Quae ad fcabros affectus conveniant.] Ex medicamentorum ad fcabros in palpebris affectus convenientium numero funt fales ammoniaci et lapis Afius tum ipfe tum flos ipfius, et quod pforicum appellatur, non fimplex neque fponte naturae productum, fed praeparationis modum quendam habens, quem etiam Diofcorides confcripfit et alii fere omnes, qui de medica materia commentati funt. Admifcetur his et mify uftum et fandaracha, et quod a veteribus Graecis arrhenicum, noftro vero aevo arfenicum appellatur. Ex medicamentis vero aromaticis caffia et malabathri folium. Quin et amomum et cinnamomum quidam ocularibus compofitionibus admifcuerunt, quum difcufforiam quidem vim

μὲν ὑπάρχον δυνάμεως τὸ κιννάμωμον, τὰ δὲ ἄλλα καὶ στύψεως μετέχοντα. κοινῇ δὲ περὶ πάντων ἐγνωκέναι χρὴ τῶν ῥυπτικῶν φαρμάκων, ὅσα τε μέτρια καὶ ὅσα συκώσεις καὶ τύλους ἐκτήκει, ταῦτα πάντα καὶ πρὸς οὐλὰς παχείας ἁρμόττειν. λεπτύνει γὰρ αὐτῶν τὸ πάχος καὶ ἀποῤῥύπτει τῆς ἐπιπολῆς οὐσίας.

[*Τίνα τοῖς ἐσκιῤῥωμένοις βοηθεῖ.*] *Αἱ* δὲ πρὸς ἐσκιῤῥωμένους χιτῶνας ἁρμόττουσαι δυνάμεις, ὡς καὶ πρόσθεν ἐῤῥέθη, διά τε τῶν ὀπῶν συντίθενται καὶ τοῦ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. μιγνυμένων δ' αὐτοῖς καὶ μετριωτέρων μὲν, οὐκ ἀντιπραττόντων δὲ τῇ δυνάμει, σμύρνης δηλονότι καὶ λιβανωτοῦ καὶ χαλβάνης, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα.

[*Τίνα πρὸς τοὺς ὑποχεομένους ἁρμόττει.*] *Πρὸς* δὲ τοὺς ὑποχεομένους συνετέθησάν τινες ὑπὸ τῶν ἰατρῶν δυνάμεις ἐν ὑγροῖς φαρμάκοις, πρώτη μὲν σχεδόν τι πασῶν ἡ διὰ μαράθρου χυλοῦ καὶ ὑαίνης χολῆς καὶ μέλιτος Ἀττικοῦ, οἱ δὲ καὶ αἰγείας. μετὰ ταῦτα δὲ ἄλλος ἄλλην ἔμιξε χολὴν, ὁ μὲν ἀλεκτρυόνος, ὁ δὲ ἐχίδνης, ὁ δὲ θα-

habeat cinnamomum, reliqua vero etiam astringendi facultatem obtineant. In communi porro de omnibus extergentibus medicamentis id nosse oportet, tum eis quae moderata sunt tum eis quae sycoseis et callos consumunt, quod haec omnia etiam ad cicatrices crassas conveniant. Attenuant enim ipsarum crassitudinem et substantiam superficiei deradunt ac removent.

[*Quae induratis auxilientur.*] Compositiones quae ad induratas oculorum tunicas conveniunt, ex succis constant et ammoniaco thymiamate, quemadmodum etiam antea dixi. Miscentur autem eis moderatiora quaedam, quae viribus eorum tamen non obluctentur, myrrha videlicet et thus et galbanum aliaque consimilia.

[*Quae suffusis conveniant.*] Ad suffusos vero quidam medici liquida medicamenta composuerunt. Ac prima fere omnium compositionum est, quae ex foeniculi succo et hyaenae felle ac melle Attico constat; quidam vero etiam caprinum fel addiderunt. Verum postea alius aliud fel admi-

λαττίας χελώνης, ὁ δὲ καλλιωνύμου. νυνὶ δὲ ἔνδοξόν ἐστι τὸ διὰ τῶν σκώρων τῆς χολῆς φάρμακον, ὥσπερ καὶ τὸ διὰ τῆς στακτῆς σμύρνης. ἐπαγγελίαι μὲν οὖν ἁπάντων αὐτῶν εἰσι μεγάλαι. τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν ἐνίοτε μὲν οὐδὲν, ἔστι δ' ὅτε πάνυ σμικρόν.

Κεφ. στ'. [Περὶ τῶν χρησίμων τοῖς ὀφθαλμοῖς φαρμάκων ξηρῶν.] Ἐκ τῆς προγεγραμμένης ὕλης συνετέθη τοῖς ἰατροῖς φάρμακα ξηρὰ τὰ καλούμενα πρὸς αὐτῶν ἰδίως ξηροκολλύρια, τινὰ μὲν ἐκτήκοντα τύλους καὶ συκώσεις, ἀκανθίδας τε καὶ πτερύγια, τινὰ δὲ τοῖς ψωρώδεσι βλεφάροις ἁρμόττοντα καὶ τοὺς ὀνομαζομένους μίλφους ὠφελοῦντα. [431] τῶν δριμέων δὲ κολλυρίων ἑτέραν δύναμιν ἔχοντα, διὸ καὶ καλοῦνται πρός τινων ἰατρῶν ἀποδακρυτικὰ καὶ ἀποκρουστικὰ, καθάπερ καὶ αὐτὰ τὰ κολλύρια. τούτων δὲ αὐτῶν τὰ πλεῖστα καὶ τοῖς ἀμβλυωποῦσι διὰ γῆρας ἢ πάχος ἢ ψύξιν ὑγρῶν τῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἢ καὶ πνεύματος

scuit, alius galli, alius viperae, alius testudinis marinae, alius callionymi piscis. Nunc vero in pretio est medicamentum ex felle scarorum, quemadmodum et quod ex myrrha stacte constat. Promissiones itaque omnium horum medicamentorum magnae sunt, verum effectus aliquando nullus, aliquando valde exiguus.

Cap. VI. [*De aridis medicamentis oculis conducentibus.*] Ex praescripta materiae medicae silva composita sunt a medicis medicamenta arida, quae privatim ab ipsis arida collyria appellantur. Quorum aliqua quidem callos et sycoseis consumunt, excrescentem item juxta nasi angulum carnem et ungues. Aliqua vero scabris palpebris conveniunt et ad palpebrarum defluvia, quae milphae appellantur conducunt, verum aliam ab acribus collyriis facultatem habent, unde etiam a quibusdam medicis delacrimativa et repulsoria appellantur, velut etiam ipsa collyria visa sunt appellari. Ex his autem pleraque etiam obtuse cernentibus, sive per aetatem sive crassitudinem aut frigiditatem humorum in oculis, aut etiam flatus caliginosi red-

ἀχλυώδους περιουσίαν οὐ μικρῶς βοηθεῖ. ἔνια δὲ τῶν ξηρῶν φαρμάκων κωλύει συστῆναι τὸ πάθος ἐν αὐτοῖς, τὰς ἐπιῤῥοὰς εἴργοντα δηλονότι τῶν ὑγρῶν, ἐξ ὧν εἰώθασιν οἱ ὀφθαλμοὶ κακοῦσθαι. κάλλιστον δ' αὐτῶν ἐφάνη τῇ πείρᾳ κριθὲν τὸ ὑπ' ἐμοῦ συντεθὲν, καὶ διὰ τοῦτο παρὰ πολλοῖς ὂν ἐν χρήσει σχεδὸν ἐν ἅπασι τοῖς ἔθνεσιν, ὧν ἄρχουσι Ῥωμαῖοι. καὶ πρῶτόν γε αὐτοῦ τὴν κατασκευὴν γράψω, βέλτιον ἡγούμενος εἶναι τὰ μηδ' ὅλως ἁλίσκεσθαι πάθεσι τοῦ θεραπεύεσθαι καλῶς τὰ γενέσθαι φθάσαντα. ἐπεὶ δὲ καὶ Ἀσκληπιάδης πλείστην τε καὶ καλλίστην ἔγραψεν ὕλην τῶν τε ξηρῶν καὶ τῶν ὑγρῶν καὶ τῶν κολλυρίων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ξηρῶν, κἀγώ μοι δοκῶ πράξειν οὕτω τῇ τάξει τῆς γραφῆς ὁμοίᾳ χρησάμενος, ὥστε μετὰ τὸ προσγράψαι τὸ ἐμὸν ξηρὸν ἐφεξῆς ἅπαντα γράψαι τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου καταπεταγμένα κατὰ τὸ πρῶτον βιβλίον τῶν ἐκτὸς, ὃ Μαρκέλλᾳ ἐπιγράφει. καὶ μετὰ ταῦτά γε καταπλασμάτων τῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἁρμοττόντων, ἀνακολλημάτων τε καί τινων ἐπιχρίστων φαρμάκων ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων,

undantiam id contingat, non parum profunt. Aliqua deinde ex aridis medicamentis affectionem aliquam in oculis colligi prohibent, impediendo videlicet influxiones humorum, ex quibus oculi laedi confueverunt. Praeftantiffimum vero horum apparuit et experientia judicatum eft, quod ego compofui, et ob id apud multos in ufu eft, ac fere per omnes gentes, quibus imperant Romani. Ac primum fane ipfius compofitionem fcribam, quum praeftantius putem effe nullis omnino affectionibus corripi quam eas quae jam praeoccuparunt optime fanare. Quando vero etiam Afclepiades plurimam et optimam tum aridorum, tum liquidorum collyriorum confcripfit filvam, ab aridis primum initio facto, et ego fane mihi recte facturus videor, fi confimili fcribendi ordine utar. Quare ubi meum aridum afcripfero, deinceps omnia quae Afclepiades habet in primo externorum, quem Marcellae infcribit, juxta ipfius ordinem fubjungam. Et poft haec cataplasmata oculis accommodata, agglutinatoriaque et inunctilia medicamenta ab Afclepiade

ἄμεινον εἶναί μοι δοκεῖ κἀκείνων φυλάξαντα τὴν τάξιν τῆς γραφῆς, οὕτως ἐπὶ τὴν τάξιν τῶν κολλυρίων τε καὶ τῶν ὑγρῶν φαρμάκων ἀφικέσθαι πάντα παραθέμενον, ὡς ὁ Ἀσκληπιάδης ἡρμήνευσεν αὐτοῖς τοῖς ἐκείνου ῥήμασιν.

(208) [Τὸ ὑπ' ἐμοῦ συντεθὲν εἰς ὑγείαν ὀφθαλμῶν φάρμακον ξηρόν.] Χρησιμώτατον ὑγιαίνουσι ὀφθαλμοῖς προφυλακτικὸν ἐγὼ συνέθηκα φάρμακον, ὃ πάντες ἔχουσιν ἤδη. καίεται γὰρ λίθος Φρύγιος εἰς λεπτὰ καταθραυσθεὶς, ὡς εἶναι μείζων τοῦ καλουμένου μὲν ὑπό τινων καρύου ποντικοῦ, πρὸς ἄλλων δὲ λεπτοκαρύου. ὁ δὲ τρόπος τῆς καύσεως, ὡς κἀπὶ τῶν ἄλλων ποιούμεθα, εἰς χυτρίδιον καινὸν ἐμβάλλοντες, εἶτα περιπηλοῦντες ἔξωθεν, ἐπιτιθέντες δὲ πῶμα τετρημένον ἤτοι κατὰ μόνην τὴν κορυφὴν ἢ, ὅπερ βέλτιόν ἐστι, καὶ κατὰ ἄλλα μέρη πλείονα, πρὸς τὸ ῥᾳδίως ἀναφέρεσθαι δι' αὐτῶν τὰς λιγνυώδεις τε καὶ καπνώδεις τῶν καιομένων ἀποῤῥοάς. ἐπειδὰν δὲ ὁ λίθος ὅλος διάπυρος γένηται, τηνικαῦτα χρὴ τὸ χυτρίδιον ἐκκενώσαντας εἰς ἀγγεῖόν τι καθαρὸν ἐπιχεῖν βούτυρον οὐ παλαιὸν, ἀνακινοῦντα τὰ μόρια

descripta adjiciam. Praestabilius enim mihi videtur et istorum ordinem in scribendo servare, atque ita ad collyria ac liquida medicamenta transire omnibus appositis, velut Asclepiades ipse recensuit illius ipsius verbis.

[*Medicamentum aridum ad tuendam oculorum valetudinem a me compositum.*] Utilissimum sanis oculis praeservativum ego composui medicamentum, quod omnes jam in usu habent. Uritur lapis Phrygius in minutas partes confractus, ut major tamen sit nuce quae pontica a quibusdam vocatur, ab aliis nux parva. Modus urendi idem qui in aliis est, lapide in ollulam novam conjecto, deindeque ollula forinsecus luto circumlita operculum perforatum, vel in solo vertice, vel quod melius est etiam circa alias plures partes imponimus, quo per ipsa foramina fuliginosae et fumosae eorum, quae uruntur, exhalationes facilius efferantur. Postquam vero totus lapis ignitus factus fuerit, tum sane ollulam in purum quoddam vasculum evacuare oportet, butyrumque infundere non vetustum et circumagitare

τοῦ κεκαυμένου λίθου, καὶ τοῦτο ποιεῖν ἄχρις ἂν ἅπαντα σβεσθῇ, τηνικαῦτα δὲ παύεσθαι, καὶ οὕτω πάλιν εἰς τὸ χυτρίδιον ἐμβάλλοντας αὐτὰ καίειν αὖθις, ἐνιστάντας τὸ χυτρίδιον ἄνθραξι διακεκαυμένοις, ὡς μηδὲν ἔχειν καπνῶδες, ῥιπίζειν δὲ τούτους ἕνεκα τοῦ θᾶττον γενέσθαι τὴν καῦσιν. εἶθ' ὅταν διάπυροι γεννηθῶσιν οἱ λίθοι καὶ μηκέτ' ἀναφέρηται μηδεμία λιγνὺς, ἐκχέοντας πάλιν αὐτοὺς σβεννύειν οἴνῳ Φαλερίνῳ ἤ τινι τῶν κιῤῥῶν καὶ εὐωδῶν, οἷος ὁ Τμωλίτης, Ἀριούσιός τε καὶ Λέσβιος, εἶτα πάλιν εἰς τὸ χυτρίδιον ἐμβάλλοντας ἐκ τρίτου καίειν, κἀπειδὰν διάπυρος ὁ λίθος γένηται, σβεννύειν αὖθις μέλιτι Ἀττικῷ μὴ πολλῷ, γενήσεται γὰρ οὐ ξηρὸν τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἔχον τι γλισχρότητος. ἔστω δέ σοι προλελειωμένα πλείοσιν ἡμέραις ἀκριβῶς, ὡς χνοώδη γεγονέναι τὰ ὑπογεγραμμένα. ℞ χαλκοῦ [432] κεκαυμένου γο α'. ὅπερ ἐστὶ < η'. πεπέρεως λευκοῦ τὸ ἴσον, φύλλου μαλαβάθρου τὸ ἴσον, στίμμεως τὸ ἡμιόλιον, ὅπερ ἐστὶ < ιβ'. τούτοις μίγνυε τοῦ κεκαυμένου λίθου λίτραν α'. κἀπειδὰν ἅπαντα καλῶς λειωθῇ καὶ μέλλῃς ἀνελέσθαι τὸ

usti lapidis partes, donec omnes extinguantur, atque tunc cessare. Et sic rursus easdem in ollulam conjectas urere, rursus prunis candefactis ab igne ollulam imponendo, ut nihil fumosum in se habeant, ventilatione etiam easdem excitare convenit, quo citius ustio perficiatur. Deinde quum jam igniti facti fuerint lapides et nulla amplius fuligo efferatur, rursus eosdem eximere oportet et vino Falerno extinguere, aut aliquo fulvo et odorato, velut est Tmolites Ariusiumque, et Lesbium. Deinde rursus in ollulam conjectos tertio urere, et postquam ignitus fuerit lapis, rursus extinguere melle Attico non multo, reddetur enim medicamentum non aridum, sed viscositate aliqua praeditum. Caeterum pluribus diebus trita et praelaevigata in promptu habere oportet, ita ut in tenuissimum pulverem redacta sint subscripta. ℞ Aeris usti ℥ j, quod est ʒ viij, piperis albi tantundem, folii malabathri tantundem, stibii hemiolium quod est ʒ xij, his admisce lapidis usti ℔ j, et postquam omnia probe fuerint laevigata et reponere medicamentum velis,

φάρμακον, ἐπέμβαλλε τοῦ Συριακοῦ ὀποβαλσάμου γο α' S'', ὅπερ ἐστὶν αὐτῶν τὸ πᾶν ∠ ιβ'. λεπτὸν δὲ καὶ διαφανὲς ἔστω κατὰ τὴν σύστασιν τὸ ὀποβάλσαμον, μὴ παχὺ, καθάπερ εἴωθεν ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτὸ κατὰ τὸν πυθμένα συνίστασθαι. κωλύσει γὰρ τὸ οὕτω παχὺ ξηρὸν εἶναι τὸ φάρμακον, χρῆσθαι δ' αὐτῷ δεῖ κατὰ τῶν βλεφάρων μόνον ἐπιφέροντα τὴν μήλην χωρὶς τοῦ τῶν χιτώνων αὐτῶν ἅψασθαι τοῦ ὀφθαλμοῦ. τὰ πολλὰ μὲν οὖν ἀρκεῖ κατὰ μόνου τοῦ κάτω βλεφάρου τὴν μήλην ἐπιφέρειν. οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ τὸ ἄνω βλέφαρον ὁμοίως ὑπαλείφειν, ὅταν ἡ χρεία μείζων ᾖ τοῦ φαρμάκου, τουτέστιν ὅταν ἤδη σαφῶς ἔχῃ τινὰ ταραχὴν ὁ ὀφθαλμὸς, οὐ μὴν περιμένειν γε χρὴ γενέσθαι τοῦτο. φθάνοντα δὲ χρῆσθαι κατὰ τὴν πρώτην αἴσθησιν τοῦ πάθους ἐν παντὶ καιρῷ τῆς ἡμέρας, εἰ καὶ πεπωκώς τις εἴη καὶ δεδειπνηκὼς, καὶ πολλάκις γε χρῆσθαι φυλαττόμενον, ὡς ἔφην, ἅπτεσθαι τῶν χιτώνων. χρὴ δὲ καὶ τὸν ὑπαλειφόμενον αὐτὸν ἀνεῳγμένα παρέχειν τὰ βλέφαρα, κἀπειδὰν ὑπαλείψηται, μὴ ἐπιμύειν αὐτοῖς. τοῦτο μὲν ὑπ' ἐμοῦ συνετέθη

adjice opobalfami Syriaci ℥ j ß, quod totum ʒ xij facit. Sit vero opobalfamum tenue et pellucenti confiftentia, non craffum, quemadmodum folet in vafis circa fundum confidere ac fpiffari, quod enim ita craffum eft, ariditatem medicamenti impediet. Porro ufus ipfius ad folas palpebras competit, cum fpecillo inducti citra tunicarum ipfius oculi contactum. Ut plurimum itaque fufficit circa folam inferam palpebram fpecillum inducere. Nihil vero vetat etiam fupernam palpebram fimiliter illinere, ubi praefertim medicamento opus fuerit, hoc eft ubi jam manifefte perturbationem quandam perceperit oculus, non tamen expectare convenit donec id fiat. Verum praeoccupare oportet circa primum affectionis fenfum, in omni tempore diei, etiam fiquis biberit et coenaverit. Et plane frequens ejus competit ufus cum cautione, ut dixi, ne tunicae oculorum eo contingantur. Oportet autem et eum cui inducitur medicamentum palpebras exertas et extentas exhibere et quum inungitur nequaquam cum ipfis nictare. Hoc fane medicamen-

τὸ φάρμακον, οὐκ ἐπιτρέπον ὀφθαλμιᾶσαι τὸν καλῶς τούτῳ χρώμενον. ἐφεξῆς δὲ γράψω τὰ πρὸς διαθέσεις ἁρμόττοντα, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ποιησάμενος.

Κεφ. ζ'. [Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα ξηρὰ πρὸς ὀφθαλμούς.] Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει, γράφεται κατὰ λέξιν οὕτως. ξηρὸν ἐκ τῶν τοῦ Ἡρακλείδου ψωρικῶν πρὸς περιβεβρωμένους κανθούς. ♃ σποδίου Κυπρίας < δ'. ὀμφάκου ξηροῦ < β'. νάρδου τριώβολον, πεπέρεως πεφρυγμένου κόκκους ιε'. λείοις χρῶ. ψωρικὸν Αἰλίου. ♃ καδμείας < δ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < β'. τρῖβε μετ' ὄξους ἐν ἡλίῳ καὶ ξηράνας καὶ διαλύσας, ἀνελόμενος χρῶ. ἄλλο. ♃ καδμείας < α'. χαλκοῦ κεκαυμένου < α'. νάρδου Ἰνδικῆς < α'. πεπέρεως πεφρυγμένου ὀβολοὺς β'. λείοις χρῶ, ὡς σπουδαίῳ φαρμάκῳ. ἄλλο. ♃ χαλκίτιδος μέρη δύο, καδμείας μέρος α'. κόψας καὶ σήσας τρῖβε ἐν ἡλίῳ, οἶνον ἐπιβάλλων ὅσον ἐξαρκεῖ, ἔπειτα ξηράνας καὶ δυλίσας

tum a me compofitum eft, non permittens eum, qui ipfo recte utatur, oculorum ophthalmia apprehendi. Deinceps vero quae ad affectus commoda funt medicamenta confcribam, initio ab iis quae Afclepiades fcripfit facto.

Cap. VII. [*Arida medicamenta ad oculos ab Afclepiade confcripta.*] In primo libro medicamentorum externorum, quae Marcellae infcribit, in hunc modum haec verba fcribuntur. *Aridum ex pforicis Heraclidae ad circumrofos oculorum angulos.* ♃ Spodii Cyprii drach. iv, omphacii aridi drach. duas, nardi obolos iij, piperis fricti grana quindecim, tritis utere. *Pforicum Aelii.* ♃ Cadmiae drach. iij, aeris ufti drach. ij, cum aceto in fole terito et reficcato, rurfumque laevigatis et repofitis utitor. *Aliud.* ♃ Cadmiae drach. j, aeris ufti drach. j, nardi Indicae drachmam j, piperis fricti obolos ij, tritis utere, ut medicamento vehementer commodo. *Aliud.* ♃ Chalcitidis partes duas, cadmiae partem unam, tufis et cribratis terito in fole, adjecto vino fufficienti, deinde reficcata et laevigatis

ἀνελόμενος χρῶ. ἐκ τῶν Φιλοξένου ξηρὸν ἀχάριστον. ♃ καδμείας <β΄. χαλκίτεως < η΄. ἀλόης ὀβολοὺς β΄. ἰοῦ ὀβολοὺς β΄. πεπέρεως κόκκους δέκα, ῥόδων ἄνθους < α΄. λείοις χρῶ. τοῦ αὐτοῦ πρὸς ξηροφθαλμίαν καὶ σύκωσιν καὶ σηπεδόνας καὶ ὑπερσαρκώματα. ♃ καδμείας < ι΄. χαλκίτεως < η΄. πεπέρεως κόκκους ιε΄. νάρδου Κελτικῆς < α΄. τρῖβε καδμείαν καὶ τὴν χαλκῖτιν μετ᾽ οἴνου, καὶ ὅταν ξηρανθῇ, ἐπίβαλλε νάρδον καὶ τὸ πέπερι καὶ χνοῶδες ποιήσας χρῶ. ἄλλο. ♃ καδμείας < κ΄. χαλκίτεως < μ΄. νάρδου Ἰνδικῆς δραχμὰς β΄. σμύρνης πεφωγμένης < β΄. πεπέρεως κόκκους λε΄. σκεύαζε δι᾽ ὄξους δριμυτάτου.

[433] [Καπίτωνος πρὸς ξηροφθαλμίας καὶ καθύγρους ὀφθαλμοὺς καὶ περιβεβρωμένους κανθοὺς καὶ βλέφαρα καὶ συκώδη.] Καδμείαν Κυπρίαν λαβόντες θραύομεν, ὥστε ἀλφίτων ἔχειν τὸ μέγεθος, ἔπειτα Ἀττικῷ μέλιτι φυράσαντες βάλλομεν εἰς κώθωνα κεράμεον, τούτου δὲ τὸ στόμιον φιμώσαντες καὶ πηλῷ περιπλάσαντες τρῆμα ποιοῦμεν κατὰ τὴν τοῦ στόματος μεσότητα, ὥστε ἀναπνοὴν ἔχειν τὸ ὀπτώ-

repositis utitor. *Ex libris Philoxeni aridum acharifton.* ♃ Cadmiae drach. ij, chalcitidis drach. viij, aloës obolos ij; aeruginis obolos duos, piperis grana x, florum rosarum drachmam unam, tritis utitor. *Ejusdem ad lippitudinem siccam et sycosin, putrescentia et excrescentem carnem.* ♃ Cadmiae drachmas decem, chalcitidis ʒ viij, piperis grana xv, nardi Celticae drachmam unam. Cadmiam et chalcitidem cum vino terito, atque ubi exaruerint, nardum et piper injicito, ac in pulvillum redactis utitor. *Aliud.* ♃ Cadmiae drach. xx, chalcitidis drach. quadraginta, nardi Indicae drach. duas, myrrhae torrefactae drach. duas, piperis grana triginta quinque cum aceto acerrimo apparato.

[*Capitonis ad lippitudines siccas et oculos humectos ac angulos circumerosos et palpebras ficosas.*] Cadmiam Cypriam ad polentae magnitudinem confringimus, deinde Attico melle subactum in vasculum fictile conjicimus. Hujus autem ore obturato ac luto circumlito foramen juxta medium oris facimus, quod id quod afflatur inde

μενοις· αὐτὸ δὲ τὸ ἀγγεῖον ὀρθὸν στήσαντες μεταξὺ ἀνθράκων ὑποκαίομεν. ἐκπύρου δὲ γινομένου προσέχομεν τοῖς διὰ τοῦ τρήματος ἀναφερομένοις ἀτμοῖς, καὶ εἰ μὲν μελάντεροι ἀναφέροιντο, ἔτι καίομεν· ὁπόταν δὲ λευκότεροι ἀναφαίνοιντο, αὐτάρκως ὠπτῆσθαι νομίσαντες, ἄραντες τὸ ἀγγεῖον καὶ ἀναπωμάσαντες καταςβεννύομεν τὴν καδμείαν οἴνῳ Ἰταλικῷ καὶ εἰς θυίαν ἐξεράσαντες τρίβομεν καὶ ξηραίνοντες ἀποτιθέμεθα πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν, ἔχει δὲ οὕτω. ℞ καδμείας ∠ η'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ η'. στίμμεως ∠ η'. τρίψας καὶ ἀνελόμενος χρῶ. πυρῆνι μήλης ὑποστιμμίζων τὰ βλέφαρα καὶ πρωῒ καὶ πρὸς ἑσπέραν. ἄλλο. ℞ καδμείας καυθείσης καθὰ προείρηται, ∠ η'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ η'. στίμμεως ∠ δ'. Ἀρμενίου ∠ β'. τρίψας καὶ ἀνελόμενος χρῶ. ἡμεῖς τὴν καδμείαν καὶ τὰ λοιπὰ στέατι ἐχίδνης φυράσαντες ὠπτήσαμεν, ἔπειτα οἴνῳ κατασβέσαντες καὶ λεάναντες ἐχρησάμεθα.

(209) [Τὰ διὰ αἱματίτου Καπίτωνος ὀφθαλμικοῦ φάρμακα ἐπιτετευγμένα πρὸς τὰ ψωριῶντα βλέφαρα.] ℞ Κα-

transfpiret. Ipfum vero vafculum intra prunas erectum ftatuentes fuccenfis prunis urimus. Atque ubi exignitum fuerit, exhalationum per foramen elatarum animadverfionem habemus, quae fi nigriores efferantur, amplius urimus, quum vero albidiores apparuerint, affationem fufficientem factam putantes, ablatoque vafculo et dempto operculo cadmiam vino Italico extinguimus et in pilam translatam terimus, ficcatamque ad medicamenti confectionem reponimus, quae hoc modo habet: ℞ Cadmiae drach. octo, aeris ufti ℥ viij, ftibii ℥ viij, tritis et ablatis utere, cum fpecilli extremo palpebris mane et vefpere ex eo fublitis. *Aliud.* ℞ Cadmiae uftae, velut praedictum eft, drach. octo, aeris ufti drach. octo, ftibii ℥ quatuor, Armenii drach. duas, tritis et repofitis utitor. Nos cadmiam et reliqua adipe viperae excepta affavimus, deinde vino extinctis ac tritis ufi fumus.

[*Medicamenta ex lapide haematite ad fcabras palpebras accommodata, Capitonis ocularii.*] ℞ Cadmiae Cy-

Ed. Chart. XIII. [435.] Ed. Baf. II. (209.)

δμείας Κυπρίας δραχμὰς κδ'. λίθου αἱματίτου δραχμὰς στ'. ἐν ἄλλῳ ιστ'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ κδ'. τὰ ξηρὰ κόπτεται, ὥστε ἔχειν ἀλφίτων τὸ μέγεθος, καὶ μέλιτι φυρᾶται καὶ ὀπτᾶται, καθὰ προείρηται, καὶ οἴνῳ κατασβέννυται καὶ ξηρανθέντα λεαίνεται. ἡ χρῆσις δεδήλωται. ἄλλο. ℞ καδμείας ∠ κ', χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς ι', λίθου αἱματίτου δραχμὰς ι'. κροκύδων πορφύρας Λακωνικῆς δραχμὰς η'. μέλιτι φυράσας καὶ καύσας συντίθει καθὰ προείρηται.

[Σωσάνδρου πρὸς μιλφώσεις καὶ κεχρονισμένας διαθέσεις, ποιεῖ δὲ πρὸς ἐγκανθίδας.] ℞ Καδμείας, στίμμεως, χαλκίτεως ὠμῆς, μίσυος ξενικοῦ ἀνὰ ∠ η'. κόψας καὶ μέλιτι φυράσας, ὄπτα καθὰ προείρηται, ἔπειτα οἴνῳ καταβρέξας καὶ λεάνας καὶ ξηράνας ἀνελόμενος χρῶ. ἄλλο. ℞ χαλκίτεως ὠμῆς, καδμείας, στίμμεως, μίσυος ξενικοῦ ἀνὰ δραχμὰς η'. νάρδου Ἰνδικῆς ∠ β'. κρόκου πεφωγμένου δραχμὰς β'. πεπέρεως ∠ α'. τὰ μεταλλικὰ μέλιτι φυρᾶται καὶ καίεται καθὰ προείρηται, ἔπειτα οἴνῳ κατασβέννυται καὶ λεαίνεται, τού-

priae drachmas viginti quatuor, lapidis haematitae drachmas fex, in alio exemplari drachmas fedecim, aeris ufti drachmas viginti quatuor, arida ad polentae magnitudinem contunduntur, melleque excepta velut praedictum eft affantur ac vino extinguntur, deinde reficcata laevigantur. Ufus demonftratus eft. *Aliud.* ℞ Cadmiae drachmas viginti, aeris ufti drachmas decem, lapidis haematitae drachmas decem, tomentorum purpurae Laconicae drachmas octo, melle excepta et ufta componito, ut dictum eft.

[*Sofandri ad palpebrarum defluvia et inveteratos affectus. Facit et ad encanthidas.*] ℞ Cadmiae, ftibii, chalcitidis crudae, mifyos peregrini, fingulorum drachmas octo, contufa et melle excepta velut dictum eft affato, deinde vino extincta tritaque et reficcata reponito at utitor. *Aliud.* ℞ Chalcitidis crudae, cadmiae, ftibii, mifyos peregrini, fingulorum drachmas octo, nardi Indicae drachmas duas, croci torrefacti drachmas duas, piperis j. Metallica melle fubjunguntur ac uruntur, ut dictum eft, deindo vino

τοις ἐπιβάλλεται τό τε νάρδινον καὶ τὸ κρόκινον πεφωγμένον καὶ τὸ πέπερι, ἔπειτα συλλεάναντες ἀνελόμενοι χρώμεθα.

[Καλλιβλέφαρον φάρμακον ἐπιτετευγμένον ποιεῖ καὶ πρὸς κεχρονισμένας ὀφθαλμίας.] ℞ Στίμμεως κεκαυμένου καὶ οἴνου κατεσβεσμένου < ιστ΄. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < η΄. λιβάνου αἰθάλης, ναρδοστάχυος, σμύρνης πεφωγμένης, κρόκου, λεπίδος χαλκοῦ, ἀνὰ < α΄. ἅπαντα λεάνας ἀνελόμενος χρῶ. ἄλλο διὰ κρόκου. ℞ κρόκου γο α΄. γλαυκίου γο α΄. σαρκοκόλλης γο α΄. ἐγὼ καὶ ὀπίου γο α΄. ἔβαλλον. ἄλλο τὸ Σεβηριανόν. ℞ καδμίας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης γο β΄. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν, πεπέρεως λευκοῦ γο β΄. φύλλου < β΄. λειώσας ἐπιμελῶς χρῶ. ἄλλο μάλιστα νηπίοις χρή[434]σιμον. ℞ στίμμεως δραχμὰς ιστ΄. μολύβδου < η΄. λεπίδος < α΄. κρόκου < α΄. ῥόδων ἄνθους δραχμὴν μίαν, σμύρνης < α΄. νάρδου Ἰνδικῆς, λιβάνου ἄῤῥενος, πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ δραχμὴν μίαν, φοινικοβαλάνων ὀστέα δέκα, πάντα βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ὄπτα φιλοπόνως, ἔπειτα εἰς θυίαν κατεράσας καὶ τρίψας ἐπίβαλε ὀποβαλσάμου κοχλιά-

extinguntur et teruntur, adjiciturque his nardus et crocus torrefactus itemque piper, postea vero simul laevigatis ac repositis utimur.

[*Medicamentum exornandis palpebris accommodum. Facit et ad inveteratas ophthalmias.*] ℞ Stibii usti ac vino extincti ʒ xvj, plumbi usti et loti ʒ viij, fuliginis thuris, spicae nardi, myrrhae torrefactae, croci, squamae aeris, singulorum ʒ j. Omnibus tritis ac repositis utitor. *Aliud ex croco.* ℞ Croci ℥ j, glaucii ℥ j, sarcocollae ℥ j. Ego etiam opii ℥ j adjeci. *Aliud Severianum.* ℞ Cadmiae ustae et lotae sextantem, salis ammoniaci, piperis albi, utriusque sextantem, folii drach. ij, probe tritis utitor. *Aliud pueris maxime commodum.* ℞ Stibii drachmas sedecim, plumbi drachmas octo, squamae aeris drach. unam, croci drach. j, florum rosarum ʒ j, myrrhae ʒ j, nardi Indicae, thuris masculi, piperis albi, singulorum drachmam unam, palmularum officula decem. Omnia in figulinum vas conjecta diligenter assato, deinde in pilam translatis ac tritis opobal-

Ed. Chart. XIII. [434.] Ed. Bas. II. (209.)

ρια δύο, ἔπειτα ἀνακόψας καὶ ξηράνας χρῶ. ξηρὸν Φιλοξένου πρὸς κνησμώδεις κανθοὺς καὶ περιβεβρωμένους, ποιεῖ καὶ πρὸς ἀμβλυωπίαν. ℞ καδμείας δραχμὰς δ'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ < β'. πεπέρεως λευκοῦ < α'. λείοις χρῶ. ταῦτα οὕτω σκευάζων. ℞ καδμείας δραχμὰς η'. κρόκου δραχμὰς β'. πεπέρεως λευκοῦ < α'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ < β'. νάρδου Ἰνδικῆς < α'. λείοις χρῶ.

Κεφ. η'. [Ὑγραὶ ὀφθαλμικαὶ πρὸς τὰς συκώδεις ἐπαναστάσεις καὶ πάσης σαρκὸς ἐξοχήν. ποιεῖ καὶ πρὸς ἐγκανθίδας καὶ πρὸς ἀρχομένας ὀφθαλμίας, ᾗ ἐχρήσατο Φίλιππος ἐν Καισαρείᾳ.] ℞ Μίσυος ὀπτοῦ δραχμὰς η'. σμύρνης < δ'. καδμείας δραχμὰς η'. κρόκου < β'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ < β'. νάρδου Ἰνδικῆς, πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ δραχμὴν μίαν, μέλιτος Ἀττικοῦ κύαθον α'. ἄλλο. ℞ μίσυος ὀπτοῦ δραχμὰς στ'. χαλκάνθου δραχμὰς δ'. σμύρνης δραχμὰς δ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < α'. μέλιτος Ἀττικοῦ κυάθους ι'.

[Πάγχρηστος Ἐρασιστράτου πρὸς τὰ τραχώματα καὶ πάσας ὀφθαλμίας καὶ ὦτα πυοῤῥοοῦντα καὶ πρὸς τὰ δυσ-

ſami cochlearia duo adjicito, deinde conquaſſato, reſiccato et utitor. *Aridum Philoxeni ad pruriginoſos ac circumroſos angulos. Facit et ad obtuſum viſum.* ℞ Cadmiae ʒ iv, ſalis ammoniaci drachmas duas, piperis albi ʒ unam, tritis utere. *Ego haec ita apparo.* ℞ Cadmiae drachmas octo, croci drach. duas, piperis albi drachmam unam, ſalis ammoniaci drach. duas, nardi Indicae drach. j, tritis utitor.

Cap. VIII. [*Liquidae oculares compoſitiones ad ſicoſas eminentias ac omnem extuberantiam carnis, facit et ad encanthidas et ad incipientes ophthalmias, qua uſus eſt Philippus in Caeſaria.*] ℞ Miſyos aſſati ʒ viij, myrrhae ʒ iv, cadmiae drach. viij, croci ʒ ij, ſalis ammoniaci ʒ ij, nardi Indicae, piperis albi, utriusque drachmam unam, mellis Attici cyathum unum. *Aliud.* ℞ Miſyos aſſati ʒ vj, atramenti ſutorii drach. quatuor, myrrhae drach. iv, aeris uſti ʒ j, mellis Attici cyathos decem.

[*Prorſus utilis compoſitio Eraſiſtrati ad aſpritudines ac omnes ophthalmias aureſque purulentas et ad ul-*

επούλωτα ἕλκη καὶ τὰς ἐν στόματι νομάς.] ♃ Χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς β′. σμύρνης ∠ α′. πεπέρεως ὀβολοὺς β′. μίσυος ὀπτοῦ ∠ α′. κρόκου τριώβολον, οἴνου Χίου κοτύλην α′. γλυκέος Κρητικοῦ κοτύλης τὸ ἥμισυ, τρῖβε τὰ ξηρὰ τὸν οἶνον ἐπιβάλλων, καὶ ὅταν συμπίῃ, ἐπίβαλλε τὸν γλυκὺν καὶ ἀνακόψας κατέρα εἰς χαλκοῦν ἀγγεῖον καὶ ἕψε πυρὶ μαλακῷ χρώμενος, εἶτα ἀπόθου εἰς χαλκῆν πυξίδα. πρὸς τύλους καὶ πᾶσαν ἐξοχήν. ♃ χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς β′. μίσυος κεκαυμένου ∠ α′. σμύρνης ∠ α′. κρόκου δραχμὴν μίαν, ὀμφακίου ∠ α′. οἴνου Χίου κυάθους β′. μέλιτος Ἀττικοῦ λίτρας S″. χρῶ. Φιλοξένου ὑγρὰ ὀξυδερκικὴ, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει. ♃ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς δ′. ἰοῦ ∠ β′. οἴνῳ διαλύσας καὶ συντρίψας ἀναλάμβανε μέλιτι Ἀττικῷ. ἄλλο. ♃ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς ιβ′. ἰοῦ ∠ στ′. σμύρνης δραχμὰς β′. συντίθει καθὰ προείρηται. ἄλλο. Φαίδρου τὸ ῥινίον. ♃ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς δ′. ἰοῦ ∠ α′. ἀλκυονίου πεφωγμένου δραχμὴν μίαν, λίθου Ἀσίου ἄνθους τριώβολον, συντίθει καὶ χρῶ καθὰ προεί-

cera aegre recipientia cicatricem et ad ferpentia oris ulcera.] ♃ Aeris ufti drach. duas, myrrhae ʒ j, piperis obolos duos, mifyos affati drach. j, croci obolos iij, vini Chii heminam unam, paffi Cretici heminae dimidium. Arida terito affufo vino, atque ubi imbibitum fuerit vinum, affunde etiam paffum, et conquaffata in aereum vafculum transferto, ac ad lentum ignem coquito, deinde in pyxidem aeream reponito. *Ad callos et omnem eminentiam.* ♃ Aeris ufti drach. ij, mifyos ufti ʒ j, myrrhae drach. unam, croci drach. unam, omphacii ʒ j, vini Chii cyathos duos, mellis Attici ℔ ß, utitor. *Philoxeni liquida vifum exacuens, cicatrices et callos exterit.* ♃ Ammoniaci thymiamatis drach. iv, aeruginis drach. duas, vino diluta et contrita melle Attico excipito. *Aliud.* ♃ Ammoniaci thymiamatis ʒ xij, aeruginis drach. fex, myrrhae drach. ij, componito, ut dictum eft. *Aliud. Phaedri limula.* ♃ Ammoniaci thymiamatis drach. quatuor, aeruginis drach. unam, alcyonii torrefacti ʒ j, floris lapidis Afii obolos tres, componito ac

ρηται. ἄλλο. ℈ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς η'. ἰοῦ < η'. λίθου Ἀσίου ἄνθους δραχμὰς β'. ὀβολοὺς β'. ἀλκυονίου δραχμὴν μίαν, ὀβολοὺς β'. ὀπίου < α' S''. σμύρνης < α' S''. συντίθει καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

[Αἰγυπτία πρὸς τύλους καὶ λευκώματα, ἀφαιρεῖ καὶ δέρματα παραυτίκα.] ℈ Ἰοῦ Κορινθίου < στ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < στ'. ὀβολοὺς δ'. ἁλὸς ὀρυκτοῦ < δ'. κολοκυνθίδος ἐντεριώνης < δ'. ταυρείας χολῆς δραχμὰς β'. νίτρου μέλανος < α' S''. πεπέρεως λευκοῦ, κόκκους μ'. μέλιτος Ἀττικοῦ κυάθους στ'. συντίθει καθὰ προείρηται καὶ ἀνελόμενος εἰς πυξίδα πρινίνην χρῶ. [435] ἄλλη Αἰγυπτία πρὸς τύλους καὶ λευκώματα καὶ κεχρονισμένας διαθέσεις. ℈ ἰοῦ δραχμὰς στ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < στ'. κολοκυνθίδος ἐντεριώνης δραχμὰς γ'. χολῆς ταυρείας < β'. νίτρου μέλανος < β'. κυάθοις στ'. ἀναλάμβανε μέλιτι Ἀττικῷ καὶ χρῶ. πρὸς ὀξυδερκίαν Ἀντωνίου Μούσα, ποιεῖ καὶ πρὸς γλαυκώσεις. ℈ πέρδικος ἀγρίου χολῆς μέρος α'. ἐν ἄλλῳ. περδικίου βοτάνης χυλοῦ, ἔνιοι κενταυρείου χυλοῦ μέρη τρία,

utitor ut dictum est. *Aliud.* ℈ Ammoniaci thymiamatis drach. viij, aeruginis ʒ viij, floris lapidis Asii ʒ duas, obol. duos, alcyonii drach. unam, obol. ij, opii drach. j ß, myrrhae sesquidrachmam componito ac utitor ut dictum est.

[*Aegyptia ad callos et albugines aufert etiam pelliculas confestim.*] ℈ Aeruginis Corinthiae drach. vj, ammoniaci thymiamatis drach. vj, obol. iv, salis fossilis ʒ v, medullae colocynthidis ʒ iv, fellis taurini ʒ duas, nitri nigri sesquidrachmam, piperis albi grana quadraginta, mellis Attici cyathos vj, componito, ut dictum est et in pyxide ilicea reposito utitor. *Alia Aegyptia ad callos et albugines ac inveteratos affectus.* Aeruginis drach. sex, ammoniaci thymiamatis drach. sex, medullae colocynthidis drach. tres, fellis taurini ʒ ij, nitri nigri drach. ij, excipe mellis Attici cyathis sex et utere. *Compositio exacuens visum, faciens et ad glaucedinem, Antonii Musae.* ℈ Fellis perdicis silvestris partem unam, in alio exemplari succi herbae perdicii, aliqui succi centaureae partes tres, mellis Attici

μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ ἴσον. ἄλλο. ℞ ὄρνιθος γεραιοῦ χολῆς μέρος α'. κενταυρείου χυλοῦ μέρος α'. μέλιτος Ἀττικοῦ μέρη τρία, ποιεῖ πρὸς γλαυκώσεις. ὀξυδερκικὴ Λάργου. ℞ μαράθρου χυλοῦ τῆς ῥίζης μέρος α'. μέλιτος τὸ ἴσον, ἀνελοῦ εἰς πυξίδα χαλκῆν, χρῶ. ἄλλο. ℞ μαράθρου χυλοῦ τῆς ῥίζης μέρος α'. χελιδονίας χυλοῦ τὸ ἴσον, μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ ἴσον. (210) Αἰλίου Γάλλου πρὸς ὑποχύσεις. ℞ ἀλεκτρυόνος χολῆς δραχμὰς η'. χελώνης θαλασσίας χολῆς < η'. μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ ἴσον, ταυρείας χολῆς δραχμὰς β'. κρόκου < β'. ὀποβαλσάμου δραχμὰς β'. κόψας χρῶ. Κασσίου πρὸς ὑποχύσεις. χολὴν ταυρείαν κενώσας εἰς πυξίδα χαλκῆν ἔα ἐπὶ ἡμέρας ι'. εἶτα ἀναλαβὼν δραχμὰς β'. σμύρνης, κρόκου < β'. ὀποπάνακος δραχμὰς β'. ὀποβαλσάμου < β'. πεπέρεως κόκκους ιβ'. μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ διπλοῦν, τῇ χολῇ ἅπαντα μίξας, ἕψε ἐν ἀγγείῳ χαλκῷ καὶ ἀπόθου εἰς πυξίδα χαλκῆν καὶ χρῶ. ὑγρὰ ἡ βασιλὶς, ταύτην καλοῦμεν ἀναληπτικήν. ℞ ὀμφάκου δραχμὰς β'. σμύρνης < β'. ἀετοῦ χολῆς δραχμὰς β'. ὀποβαλσάμου δραχμὰς β'. ἐλαίας δακρύου < β'. ἀμμωνια-

tantundem. Aliud. ℞ Fellis gallinae veteris partem unam, succi centaureae partem unam, mellis Attici partes tres. Facit ad glaucedines. *Compositio Largi exacuens visum.* ℞ Succi foeniculi radicis partem unam, mellis tantundem. Reponito in pyxidem aeream ac utitor. *Aliud:* ℞ Succi radicis foeniculi partem unam, succi chelidoniae tantundem, mellis Attici tantundem. *Aelii Galli ad suffusiones.* ℞ Fellis testudinis marinae drach. octo, mellis Attici tantundem, fellis taurini drach. duas, croci drach. duas, opobalsami drach. duas, contusis utere. *Cassii ad suffusiones.* Fel taurinum in aeream pyxidem evacuatum per dies decem sinito, deinde myrrhae, croci, utriusque drach. duas, opopanacis drach. ij, opobalsami drach. ij, piperis grana xij, mellis Attici duplum omnium accipito, omniaque cum felle misceto et in aereo vase coquito, deinde in aerea pyxide repositis utitor. *Liquida Basilis, hanc reparatricem appellamus.* ℞ Omphacii drach duas, myrrhae drach. ij, fellis aquilae drach. ij, opobalsami drach. ij, lachrymae oleae

κοῦ θυμιάματος δραχμὴν μίαν, χολῆς ὑαίνης < β΄. μέλιτι ἀναλάμβανε. ἄλλο. ℞ ὀμφάκου δραχμὰς β΄. σμύρνης < α΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ < α΄. κρόκου < α΄. ὀποβαλσάμου < α΄. ἐλαίας δακρύου < α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < α΄. χολῆς ὑαίνης < η΄. ἀναλάμβανε μέλιτι Ἀττικῷ. ἐν ἄλλῳ, ἐλαίου παλαιοῦ κυάθους β΄. Ἀντωνίου Μοῦσα. ℞ χολῆς ὑαίνης < α΄. ἀρκτείου χολῆς < ιβ΄. ὀποβαλσάμου δραχμὰς β΄. ἁλὸς ὀρυκτοῦ δραχμὴν μίαν, κρόκου < α΄. σμύρνης < α΄. μέλιτος Ἀττικοῦ κυάθους β΄. μαράθρου χυλοῦ κυάθους β΄. Φιλοξένου. ℞ χολῆς ὑαίνης < α΄ S″. στέατος ἐχίδνης < α΄ S″. κρόκου δραχμὴν μίαν, ὀμφάκου < α΄. σμύρνης < τὸ ἥμισυ, ὀποβαλσάμου < α΄. μέλιτος Ἀττικοῦ δραχμὰς η΄.

[*Βάμματα λευκωμάτων.*] Κηκῖδα λείαν ἔχε ἐν ἀποθέτῳ, ἐν δὲ τῇ χρήσει παράπτου πυρῆνι μήλης θερμαίνων τὸν πυρῆνα, ἔπειτα χαλκάνθῳ ὕδατι ἀναλυθέντι παράπτου. ἄλλο. σιδίοις λείοις παράπτου, ἔπειτα χαλκάνθῳ ὕδατι διαλυθείσῃ παράπτου. ἄλλο. ℞ μίσυος, χαλκάνθου, κηκίδων

drach. ij, ammoniaci thymiamatis drach. j, fellis hyaenae drach. ij, excipe melle Attico. *Aliud.* ℞ Omphacii drach. duas, myrrhae drach. unam, falis ammoniaci ʒ j, croci drach. unam, opobalfami ʒ j, lacrimae oleae drach. unam, ammoniaci thymiamatis ʒ j, fellis hyaenae drach. viij, excipe Attico melle, in alio, olei veteris cyathos duos. *Antonii Mufae.* ℞ Fellis hyaenae ʒ j, fellis urfi drach. duas, opobalfami drach. duas, falis foffilis drach. j, croci drach. unam, myrrhae drach. unam, mellis Attici cyathos duos, fucci foeniculi cyathos ij. *Philoxeni.* ℞ Fellis hyaenae ʒ j ß, adipis viperae drach. j ß, croci ʒ j, omphacii drach. j, myrrhae ʒ ß, opobalfami ʒ j, mellis Attici ʒ viij.

[*Tincturae albuginum.*] Gallam tritam ac laevigatam in prompto repofitam fervato, ufu vero expetente cum fpecilli nucleo calefacto adhibeto, deinde atramentum futorium aqua dilutum admoveto. *Aliud.* Malicorium tritum adhibeto, indeque atramentum futorium aqua dilutum admoveto. *Aliud.* ℞ Mifyos, atramenti futorii, gallarum

ὀμφακίνων, ἑκάστου τὸ ἴσον κόψας καὶ σήσας ἀπόθου, ἐν δὲ τῇ χρήσει παράπτου ξηρῷ. ἄλλο. ♃ στυπτηρίας σχιστῆς, σιδίων, ῥοιᾶς, μέλιτος, ἀκακίας καρποῦ, ἑκάστου τὸ ἴσον κόψας παράπτου.

[Πρὸς γλαυκοφθάλμους, ὥστε μελαίνας ἔχειν κόρας.] Σιδίων γλυκέων τὸν χυλὸν παρεγχυμάτιζε, ἔπειτα διαστήσας ἔνσταζε ὑοσκυάμου τὸ ἄνθος τρίψας μετ᾽ οἴνου ἢ ὑοσκυάμου χυλοῦ, δεῖ δὲ τῷ δέοντι καιρῷ ταῦτα συνάγειν καὶ ἀποτίθεσθαι. ἄλλο. ἀκακίας τὸν καρπὸν καὶ κηκίδων ὀλίγον τρίψας ἐπιμελῶς, ἀναλάμβανε ἀνεμώνης τῷ χυλῷ, ὥστε μέλιτος ἔχειν τὸ πάχος, ἔπειτα ἐκθλίψας διὰ ῥάκους ἐπιμελῶς, ὡς ὑγρὸν ἀπόθου καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

[436] [Πρὸς τριχῶντας, Ἀντωνίου Μούσα.] Ὀρνέου τοῦ καλουμένου κιναίδου τὴν χολὴν καὶ ἀκονίτου ἥμισυ μίξας ἀπόθου, ἐν δὲ τῇ χρήσει τὴν τρίχα ἀποτίλας ἐπίχριε τὸν τόπον τῷ φαρμάκῳ. ἄλλο. ♃ ἰχθύος φάγρου τὴν χολὴν καὶ ἀκονίτου ἥμισυ, ἐπὶ λεπίδος σιδηρᾶς πεπλυμένης στέατι δεῦσον καὶ τούτοις ἐπίβαλε ἀμυγδαλίνου ἐλαίου ὀλίγον

omphacinarum, ſingulorum aequales partes, contuſas et cribratas reponito. Uſus vero tempore aridum adhibeto.

[*Ad glaucos oculos, quo pupillae nigrae reddantur.*] Malicorii dulcis ſuccum infundito, deinde poſt temporis interſtitium hyoſcyami florem cum vino, aut hyoſcyami ſucco tritum inſtillato. Verum haec opportuno tempore colligere et reponere convenit. Aliud. Acaciae fructum et gallarum parum quid diligenter trita anemones ſucco excipito et ad mellis craſſitudinem redigito. Deinde expreſſum per linteolum liquorem reſervato ac utitor ut dictum eſt.

[*Ad pilos pungentes in palpebris enaſcentes, Antonii Muſae.*] Fel aviculae quae cinaedus appellatur et aconiti dimidium ejus mixta reponito. Uſu vero exigente, evulſo pilo locum medicamento illinito. *Aliud.* Fel piſcis phagri et aconiti dimidium cum ſquama ferri lota adipe ſubjicito, atque his amygdalini olei parum adjieito et ſanguinis ve-

καὶ νυκτερίδος αἵματος ὅσον ἐξαρκεῖ, ἔπειτα μίξας καὶ ἀνελόμενος χρῶ καθάπερ προείρηται.

[Ἀνακολλήματα τριχῶν, Ἡρακλείδου Ταραντίνου.] ℞ Κηροῦ ∠ α΄. πίσσης ∠ α΄. λιθοκόλλης ∠ α΄. ταυροκόλλης ∠ α΄. μαστίχης δραχμὴν μίαν, ὁμοῦ τήξας ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει μηλωτίδος τὸ ἄκρον πυρώσας παράπτου τῷ φαρμάκῳ καὶ τὸ διαλυόμενον αἴρων ἀνακόλλα τὰς τρίχας. ἄλλο. ℞ ῥητίνης ξηρᾶς, πίσσης ξηρᾶς ἀνὰ ∠ α΄. θείου ἀπύρου δραχμὴν μίαν, ἀσφάλτου ∠ μίαν, κηροῦ ∠ β΄. τήξας χρῶ.

[Πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν βλεφάρων κριθὰς, ἃς ποσθίας καλοῦσιν, Ἀντωνίου Μούσα.] ℞ Χαλβάνης μέρος α΄. νίτρου ὀλίγον μίξας ἐπιτίθει· καὶ μίσυος ὠμοῦ ὅσον ὀλίγον μίξας ἐπιτίθει. ποιεῖ δὲ καὶ σῦκα ξηρὰ, ἐν οἰνομέλιτι ἑψηθέντα καὶ λεανθέντα, ὀλίγης χαλβάνης συλλεανθείσης. ποιεῖ δὲ καὶ ἄλευρον κρίθινον, ἐν οἰνομέλιτι ἑψηθὲν καὶ λεανθὲν μετ᾽ ὀλίγου χαλβάνης συλλεανθείσης.

[Διονυσίου Μιλησίου πρὸς τριχῶντας.] Λαγωὸν θαλάσ-

ſpertilionis quantum ſuffecerit. Deinde mixtis et repoſitis utitor ut dictum eſt.

[*Agglutinatoria pilorum, Heraclidae Tarentini.*] ℞ Cerae ℥ j, picis ℥ j, lithocollae ℥ j, taurocollae ℥ j, maſtiches ℥ j, ſimul liquefacta reponito. Uſu vero poſtulante, ſpecilli ſummum candefacito et quod ex medicamento disſoluto adhaeſerit adhibeto, eoque pilos agglutinato. *Aliud.* ℞ Reſinae ſiccae, picis ſiccae utriusque ℥ j, ſulfuris vivi ℥ j, bituminis drachmam unam, cerae ℥ ij, liquefactis utitor.

[*Ad parvos inſtar hordei oblongos circa pilos palpebrarum abſceſſus, crithas et poſthias appellant, Antonii Muſae.*] Galbani partem unam cum exiguo nitro mixtam imponito. *Aliud.* Ceram et miſyos crudi paulum admiſceto. Faciunt et ficus aridae in vino mulſo coctae et tritae, exiguo ſimul galbano contrito. Facit et farina hordeacea in vino mulſo cocta ac trita, itidem exiguo galbano ſimul contrito.

[*Dionyſii Mileſii ad pilos palpebrarum pungentes.*]

σιον καύσας ἐπὶ ὀστράκου καινοῦ καὶ τὴν σποδὸν τρίψας, ἀναλάμβανε κροτώνων τῷ αἵματι καὶ ἀνελόμενος εἰς πυξίδα κερατίνην χρῶ προεκτίλας τὴν τρίχα. ἄλλο. σαλαμάνδρας κεκαυμένης τὴν σποδὸν, ἀναλάμβανε ἐχίνων χερσαίων τῇ χολῇ καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ἔνιοι δὲ ἐχρήσαντο καστορίῳ μιχθέντι μέλιτι ἢ καστορίῳ καὶ βδέλλης κεκαυμένης τῇ τέφρᾳ ἢ κωνείου τὸν καρπὸν τρίψαντες καὶ αἵματι θύννης ἀναλαβόντες ἐπέχρισαν προαποτίλαντες τὴν τρίχα.

[Πρὸς κριθὰς καὶ χαλάζια.] Σαγαπηνὸν μετ' ὄξους τρίψας χρῶ. ἄλλο πρὸς αἰγίλωπας. ♃ ἰλλεκέβρας χυλοῦ, στρύχνου χυλοῦ ἀνὰ λίτρας S''. λιβάνου < η'. μαστίχης γο γ'. χαλβάνης λίτρας S''. ἕψε τοὺς χυλοὺς μετὰ τοῦ λιβάνου, καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἐπίβαλε τὴν χαλβάνην, τὴν γὰρ μαστίχην παραιτούμεθα. ἄλλο. ♃ λιβάνου δραχμὰς η'. λαδάνου < δ'. σχιστῆς δραχμὰς δ'. σμύρνης < η'. κηροῦ < δ'. ἀφρονίτρου < δ'. πιτυὰς λαγωοῦ < δ'. κόπτεται τὸ φάρμακον καὶ μαλάσσεται ἰρίνου μύρου ὑποστάθμῃ.

[Τὰ πρὸς ὀφθαλμοὺς, ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ τῷ πρώτῳ

Leporem marinum in figulino novo urito et cinerem tritum caninarum muscarum sanguine excipito et reposito in carnea pyxide utitor evulsis antea pilis. *Aliud.* Salamandrae ustae cinerem, terrestrium erinaceorum felle excipito ac utitor ut dictum est. Quidam castorio usi sunt cum melle mixto, aut castorio et hirudinis ustae cinere. Aut cicutae semen tritum ac thunnae sanguine exceptum praevulsis pilis illiverunt.

[*Ad crithas et chalazia.*] Sagapeno cum aceto trito utitor. *Aliud ad aegilopas.* ♃ Succi illecebrae, succi solani, utriusque ℔ ß, thuris ʒ viij, mastiches quadrantem, galbani ℔ ß. Succos cum thure coquito, atque ubi dissolutum fuerit galbanum injicito, mastichen enim improbamus. *Aliud.* ♃ Thuris drach. octo, ladani drach. quatuor, aluminis scissilis drach. iv, myrrhae drach. viij, cerae drach. iv, spumae nitri drach. iv, coaguli leporis ʒ iv, contunditur hoc medicamentum et cum unguenti irini faece mollitur.

[*Cataplasmata in eodem libro primo externorum, ab*

τῶν ἐκτὸς Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα καταπλάσματα καὶ ἀνακολλήματα καὶ περιχρίσματα.] Καταπλάσματα ὀφθαλμιώντων πρὸς περιωδυνίας καὶ μεγίστας ἐπιφορὰς, οἷς ἐχρήσατο Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος. ℞ ῥόδων χλωρῶν ἢ ξηρῶν < δ'. κρόκου < α'. ὀπίου < α'. ἀναλάμβανε μελιλώτου ἀφεψήματι ἐν γλυκεῖ. ἄλλο. ℞ ῥόδων, λευκοΐων, μελιλώτων, κωδυῶν μήκωνος ἀνὰ < β'. κρόκου < α'. ὀπίου < α'. σμύρνης < α'. ὠοῦ ὀπτοῦ τὴν λέκυθον τρίψας καὶ γλυκεῖ ἀναλαβὼν χρῶ καθὰ προείρηται.

[437] (211) [Ἐπιχρίσματα πρὸς περιωδυνίας, οἷς ἐχρήσατο Γλαῦκος.] ℞ Ἀλόης, λυκίου Ἰνδικοῦ, ῥόδων χλωρῶν, κρόκου, ὀπίου, σμύρνης, ἑκάστου τὸ ἴσον, οἴνῳ φυράσας ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἐν δὲ τῇ χρήσει γλυκεῖ διαλύσας ἐπίχριε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ μέτωπον καὶ τοὺς κροτάφους. Φιλοξένου πρὸς ῥεῦμα πολὺ καὶ περιωδυνίας. ℞ ῥόδων ἁπαλῶν φύλλων < β'. ὑοσκυάμου σπέρματος δραχμὰς η'. λιβανωτοῦ δραχμὰς γ'. σμύρνης < δ'. ἀλεύρου ἀλφίτων ὀξύβαφον, ὠοῦ ὀπτοῦ ἑνὸς τὸ ἐντὸς,

Asclepiade ad oculos descripta, itemque agglutinatoria et inunctilia.] *Cataplasmata lippientium ad doloris vexationes ac maxime epiphoras, quibus usus est Heraclides Tarentinus.* ℞ Rosarum viridium aut siccarum drach. iv, croci drach. unam, opii drach. unam, excipe meliloti decocto aut passo. *Aliud.* ℞ Rosarum, violarum albarum, meliloti, capitum papaveris, singulorum ʒ ij, croci drachmam unam, opii drach. unam, myrrhae drach. unam, ovi assati vitellum, tritis et passo subactis utere ut dictum est.

[*Illitiones ad dolores, quibus usus est Glaucus.*] ℞ Aloës, lycii Indici, rosarum viridium, croci, opii, myrrhae, singulorum aequales partes, vino subactas in pastillos formato, eosque in umbra siccato. Usu vero exigente, passo dilutos oculis illinito, itemque fronti ac temporibus. *Philoxeni ad fluxionem multam et dolores.* ℞ Foliorum rosarum recentium drach. ij, seminis hyoscyami drach. viij, thuris drach. tres, myrrhae drach. iv, farinae polentarum acetabulum, ovi assati unius quod intus est, succi mandra-

μανδραγόρου χυλοῦ δραχμὰς δ'. κρόκου < β'. ὀπίου δραχμὰς δ'. οἴνου αὐστηροῦ ὅσον ἐξαρκεῖ ἀνάπλαττε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ἐπίχριστος ἀνθηρά. ♃ κρόκου < δ'. λιβάνου δραχμὰς β'. κινναβάρεως δραχμὰς δ'. κόμμεως < β'. οἴνῳ ἀναλάμβανε. ἐν δὲ τῇ χρήσει τρίψας καὶ στερεὸν ποιήσας ἐπίβαλλε μέλιτος ὀλίγον. ἄλλο τὸ λύχνιον ἐπιγραφόμενον. ♃ κρόκου δραχμὴν μίαν, λιβάνου δραχμὰς β'. ὀπίου < β'. κόμμεως δραχμὰς β'. κινναβάρεως < β'. ὕδατι ὀμβρίῳ ἀναλάμβανε. ἐν ἄλλοις κρόκου ῥοδοειδοῦς < δ'. κινναβάρεως < β'. σμύρνης, ὀπίου, ἀνὰ δραχμὰς β'. ὕδατι ὀμβρίῳ ἀναλάμβανε.

[Ἐπίχριστα δακνηρὰ παραχρῆμα ἐπέχει τὸ ῥεῦμα, ποιεῖ καὶ πρὸς ψωροφθαλμίαν.] ♃ Χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς δ'. κρόκου < δ'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς β'. ὀπίου < β'. κόμμεως δραχμὰς δ'. ὕδατι ὀμβρίῳ ἔξωθεν ἐπιχριόμενον, ἀνακόπτει μεγίστας ἐπιφορὰς, φυλάττεσθαι δὲ δεῖ τὰς παρεμπτώσεις τοῦ φαρμάκου. ἄλλο τὸ φλόγινον ἐπιγραφόμενον. ♃ χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ιβ'.

garae drach. iv, croci drach. ii, opii drach. iv, vini austeri quantum sufficit. In pastillos redigito ac utitor veluti dictum est. *Illitio anthera.* ♃ Croci drach. iv, thuris drach. ij, cinnabaris drach. iv, gummi drach. ij, vino excipito. Usus tempore ubi triveris et ad solidum redegeris, pauxillum mellis adjicito. *Aliud lychnium inscriptum.* ♃ Croci drach. unam, thuris drach. duas, opii drach. duas, gummi drach. ij, cinnabaris drach. duas, aqua pluvia excipito. Alii habent, croci rosei drach. quatuor, cinnabaris drach. ij, myrrhae, opii, utriusque drach. ij, aqua pluviali excipito.

[*Illitiones mordaces quae e vestigio fluxionem cohibent. Faciunt et ad lippitudinem scabram ac aridam.*] ♃ Aeris usti drach. iv, croci drach. iv, piperis albi drach. ij, opii drach. ij, gummi drach. iv, cum aqua pluviali forinsecus illitum. Relidit hoc medicamentum maximas epiphoras, caeterum cavere oportet ne quid ex medicamento in oculum praeterlabatur. *Aliud flammeum inscriptum.* ♃ Aeris usti et loti drach. duodecim, croci drach. vj, piperis

κρόκου < στ΄. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς δ΄. σμύρνης < γ΄. ὀπίου δραχμὰς γ΄. κόμμεως δραχμὰς ιβ΄. οἴνῳ Ἀμιναίῳ.

[Ἀνακολλήματα ῥευμάτων ἐφεκτικά.] ℞ Γύρεως μέρος α΄. σμύρνης μέρος α΄. μάννης λιβάνου μέρος α΄. ἀναλάμβανε ὠοῦ τῷ λευκῷ, ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει κατὰ τῶν κροτάφων καὶ τοῦ μετώπου. ἄλλο. ℞ ὑοσκυάμου σπέρματος δραχμὰς ιβ΄. ὀπίου < α΄. κρόκου < α΄. γύρεως δραχμὰς δ΄. ὠῶν ὀπτῶν λεκίθους β΄. καστορίου < α΄. ἅπαντα φυράσας ἀναλάμβανε καὶ χρῶ. κολλύριον πρὸς ἐπιφορὰν καὶ περιωδυνίαν καὶ ῥεῦμα πολὺ, ᾧ ἐχρήσατο Μοσχίων γνώριμος. ℞ γλαυκίου δραχμὰς ιστ΄. σαρκοκόλλης < η΄. κρόκου δραχμὰς δ΄. κόμμεως δραχμὰς β΄. τραγακάνθης δραχμὰς β΄. μανδραγόρου χυλοῦ < β΄. ὀπίου δραχμὴν μίαν, ὕδατι ὀμβρίῳ ἀναλάμβανε καὶ χρῶ δι᾽ ὠοῦ.

[Ἥρωνος ὀφθαλμικοῦ ὁ ψιττακὸς πρὸς περιωδυνίας καὶ ῥεῦμα πολὺ ὑπνοποιεῖ παραχρῆμα.] ℞ Γλαυκίου < ιστ΄. κρόκου δραχμὰς η΄. σαρκοκόλλης < η΄. ὀπίου δραχμὰς δ΄. μανδραγόρου χυλοῦ < β΄. τραγακάνθης < η΄. ὕδατι ὀμβρίῳ.

albi drach. iv, myrrhae drach. iij, opii drach. iij, gummi drach. duodecim, vino Aminaeo excipito.

[*Agglutinatoria quae fluxiones cohibent.*] ℞ Pollinis partem unam, myrrhae partem unam, mannae thuris partem unam, candido ovi excipe, deinde in linteolum impacta impone temporibus ac fronti. *Aliud.* ℞ Seminis hyofcyami drach. ij, opii drach. unam, croci drach. unam, pollinis drach. iv, ovorum affatorum vitellos duos, caftorii drach. j, omnibus fimul coactis utitor. *Collyrium ad epiphoram et dolores ac fluxionem multam, quo Mofchion familiaris ufus eft.* ℞ Glaucii ʒ xvj, farcocollae drach. viij, croci ʒ iv, gummi drach. ij, tragacanthae drach. ij, fucci mandragorae drach. ij, opii drach. unam, aqua pluviali excipito ac utitor cum ovo.

[*Heronis ophthalmici pfitaces, ad dolores et fluxum largum, e veftigio fomnum inducit.*] ℞ Glaucii drach. xvj, croci ʒ viij, farcocollae drach. viij, opii ʒ iv, fucci mandragorae drach. ij, tragacanthae drach. viij, aqua pluviali

νείου χυλοῦ δραχμὰς δ'. κόμμεως < η'. ἀναλαμβάνεται μελιλώτου ἀφεψήματι, συντίθεται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον· λαβὼν μελιλώτου λίτραν μίαν καὶ ὕδατος ὀμβρίου κοτύλας ιβ'. ἕψε εἰς τὸ τρίτον, καὶ διαλύσας τὸ ὑγρὸν χρῶ πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν. ἄλλο. ♃ γλαυκίου δραχμὰς μη'. σαρκοκόλλης < κδ'. κρόκου < κδ'. ὀπίου δραχμὰς ιβ'. λυκίου Ἰνδικοῦ < ιβ'. ὑοσκυάμου χυλοῦ δραχμὰς ιβ'. κωνείου χυλοῦ < ιβ'. ῥόδων χλωρῶν χωρὶς τῶν λοβῶν δραχμὰς μη'. κόμμεως < μη'. ἀναλάμβανε ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ. φαιὸν ἐπιγραφόμενον, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς περιωδυνίας. ♃ καδμείας < ιβ'. ἢ δραχμὰς ιστ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < στ'. σμύρνης < γ'. ὀπίου δραχμὰς γ'. ἀκακίας < ζ'. ὕδωρ ὄμβριον ὡς δεδήλωται. ἄλλο τὸ φαιὸν πρὸς πᾶν ῥεῦμα καὶ πᾶσαν ὀφθαλμίαν, ἐν ἄλλῳ παιδικόν. ♃ χαλκοῦ κεκαυμένου < ιβ'. καδμείας δραχμὰς λβ'. κόμμεως < λβ'. ἀκακίας < λβ'. σμύρνης δραχμὰς δ'. ὀπίου < δ'. ὕδωρ ὄμβριον. ἄλλα ἐκ τῶν Φιλοξένου. ♃ σποδοῦ Κυπρίας < ιβ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς γ'. ὀπίου,

octo, excipiuntur meliloti decocto, componuntur autem hoc modo. ♃ Meliloti libram unam et aquae pluvialis heminas xij, ad tertias coquito, et excolato liquore ad medicamenti compositionem utitor. *Aliud.* Glaucii ʒ xlviij, sarcocollae ʒ viginti quatuor, croci ʒ xxiv, opii drach. xij, lycii Indici ʒ xij, succi hyoscyami drach. duodecim, succi cicutae ʒ xij, rosarum viridium resectis extremitatibus ʒ xlviij, gummi drach. xlviij, aqua pluviali excipe, utere cum ovo. *Medicamentum fuscum inscriptum accommodatum ad doloris molestias.* ♃ Cadmiae ʒ xij, aut xvj, aeris usti drach. vj, myrrhae ʒ iij, opii drach. iij, acaciae ʒ vij, excipito aqua pluvia, velut demonstratum est. *Aliud fuscum ad omnem fluxum et omnem ophthalmiam. In alio puerile legitur.* ♃ Aeris usti drach. duodecim, cadmiae drach. xxxij, gummi drach. triginta duas, acaciae drach. triginta duas, myrrhae drach. iv, opii drach. iv, aqua pluvia excipe. *Aliud ex libris Philoxeni.* ♃ Spodii Cyprii drach. xij, aeris usti et loti drach. iij, opii, myrrhae, utriusque drach. iij, aca-

Ed. Chart. XIII. [438. 439.] Ed. Baf. II. (211. 212.)

σμύρνης ἀνὰ < γ'. ἀκακίας, κόμμεως ἀνὰ δραχμὰς ζ. ὕδωρ ὄμβριον. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ ὡς δεδήλωται.

(212) [Τὸ Βηρύτιον ἐπιγραφόμενον, ᾧ ἐχρήσατο Στράτων Βηρύτιος πρὸς τὰς μεγίστας ἐπιφορὰς, ὠφελεῖ παραχρῆμα.] ℞ Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < ιστ'. ἀκακίας δραχμὰς ιστ'. σποδοῦ πομφόλυγος < ιστ'. ὀπίου < ιστ'. κόμμεως δραχμὰς ιστ'. κρόκου < ιβ'. σμύρνης δραχμὰς β'. ὕδωρ ὄμβριον. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ, δεῖ δὲ ἐγχυματίζειν συνεχῶς. ἄλλο πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. ℞ σποδοῦ πομφόλυγος δραχμὰς ιστ'. ὀπίου < ιβ'. σμύρνης δραχμὰς ιβ'. κόμμεως [439] δραχμὰς ιστ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < ιστ'. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις ὡς δεδήλωται.

[Τὸ ἀχάριστον ἐπιγραφόμενον, πρὸς τὰς μεγίστας ἐπιφοράς. μόνῳ τούτῳ ἐν Αἰγύπτῳ οἱ ἰατροὶ χρώμενοι εὐημεροῦσι καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀγροικοτέρων.] ℞ Καδμείας δραχμὰς ιστ'. ἀκακίας < η'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < η'. ὀπίου δραχμὰς δ'. ἐρείκης καρποῦ δραχμὰς δ'. σμύρνης < δ'. κόμμεως δραχμὰς ιστ'. ὕδατι ἀναλάμβανε. ἡ

ciae, gummi, utriusque ℥ vij, aqua pluviali excepta cum ovo in usum veniunt, ut dictum est.

[*Medicamentum Berytium inscriptum, quo usus est Straton Berytius ad maximas epiphoras, e vestigio auxiliatur.*] ℞ Aeris usti et loti drach. xvj, acaciae drach. xvj, spodii pompholygis drach. xvj, opii drach. sedecim, gummi drach. xvj, croci drach. xij, myrrhae drach. ij, aqua pluviali excipe, utere cum ovo. Oportet hoc assidue infundere. *Aliud ad eosdem affectus.* ℞ Spodii pompholygis drach. xvj, opii drach. xij, myrrhae drach. xij, gummi ℥ xvj, aeris usti et loti ℥ xvj, aqua excipito pluviali ac utitor cum ovo.

[*Medicamentum acharistum inscriptum ad maximas epiphoras. Hujus solius usu medici Aegyptii feliciter medicantur, in agrestioribus praesertim corporibus.*] ℞ Cadmiae drach. xvj, acaciae drach. viij, aeris usti et loti drach. viij, opii drach. iv, fructus ericae drach. iv, myrrhae drach. iv, gummi drach. xvj, aqua excipito ac utitor cum

χρῆσις διὰ γάλακτος γυναικείου, ἡ κρᾶσις μέση, ὅπου δέ ἐστι περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διάθεσις, ἀπέχεσθαι δεῖ τοῦ κολλυρίου. ᾧ δ' αὐτὸς ἐχρησάμην ἔχει οὕτως. ℞ καδμείας δραχμὰς ιστ'. ἐρείκης καρποῦ < β'. χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς δ'. ὀπίου < β'. σμύρνης δραχμὴν μίαν, ἀκακίας < στ'. κόμμεως δραχμὰς η'. ὕδατι ἀναλάμβανε, ἡ χρῆσις δεδήλωται. ἄλλο. ℞ καδμείας < στ'. ἐρείκης καρποῦ δραχμὰς δ'. ὀπίου < στ'. λιβανωτοῦ δραχμὰς β'. σμύρνης < η'. λίθου σχιστοῦ δραχμὰς β'. ἀκακίας δραχμὰς η'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < δ'. κόμμεως < κ'. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

[Τὸ Νεκτάριον Μάρκου ποιεῖ πρὸς ἀρχομένας ὀφθαλμίας, ποιεῖ καὶ πρὸς ἐπιφορὰς ῥεύματος λεπτοῦ, χημώσεις, οἰδήματα, ὑμένων ἐπαναστάσεις, σχεδὸν πρὸς πᾶσαν ὀφθαλμίαν ποιεῖ καὶ πρὸς βλέφαρα τραχέα.] Δεῖ δὲ πρὸ παντὸς προπυριᾷν, εἶτα ἐγχυματίζειν, ἐν ἀρχῇ μὲν τοῦ ῥεύματος δι' ᾠοῦ ὑδαροῦς, προκοπτούσης δὲ τῆς ἐπιμελείας κατὰ μικρὸν ἐπιτείνειν τὴν κρᾶσιν. πρὸς δὲ τὰ τραχέα βλέφαρα χρώμεθα

lacte muliebri. Temperies media est, ubi vero circa oculos affectus est, ab hoc collyrio abstinere oportet. *Quo ipse usus sum sic habet.* ℞ Cadmiae drach. xvj, fructus ericae drach. ij, aeris usti et loti drach. iv, opii drach. ij, myrrhae drach. unam, acaciae drach. vj, gummi drach. viij, aqua excipito, usus indicatus est. *Aliud.* ℞ Cadmiae drach. vj, fructus ericae drach. iv, opii drach. vj, thuris drach. ij, myrrhae drach. viij, lapidis scissilis drach. ij, acaciae drach. viij, aeris usti et loti drach. iv, gummi drach. xx, componito ac utitor ut dictum est.

[*Nectarium Marci, facit ad incipientem ophthalmiam, facit et ad illationem fluxus tenuis, ad chemoseis, tumores, pellicularum eminentias et fere ad omnem ophthalmiam facit et ad palpebras crassas.*] Oportet autem prae omnibus fomentum adhibere, deinde ipsum infundere in principio quidem fluxionis cum aquoso ovi liquore, ubi vero processerit haec curatio, paulatim hanc temperiem extendere et augere oportet. Caeterum ad palpebras aspe-

τῷ δι' ὕδατος κολλυρίῳ, παρ' ἄλλοις καλεῖται σφραγίς. ℞ χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς δ'. καδμείας < δ'. κρόκου δραχμὰς β'. ὀπίου δραχμὰς β'. κόμμεως < στ'. ὕδατι ἀναλάμβανε καὶ χρῶ, ὡς δεδήλωται. Σεργίου ὀφθαλμικοῦ μονοήμερον ἐπιγραφόμενον. ℞ καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης δραχμὰς δ'. σποδοῦ πομφόλυγος πεπλυμένου < δ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < δ'. κρόκου δραχμὰς β'. ὀπίου δραχμὰς β'. ἀκακίας < στ'. κόμμεως δραχμὰς στ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ, ἡ κρᾶσις ὑδαρής, μετὰ τὸ ἀποδακρῦσαι ἐγχυματίζειν χρὴ ᾠοῦ τῷ λευκῷ καὶ πάλιν ὑπαλείφειν. δήξεως δὲ γενομένης ἀποπυριᾷν δεῖ καὶ πάλιν ἐγχυματίζειν ᾠοῦ τῷ λευκῷ, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπίχριε τῷ ἐπιγραφομένῳ μέλανι κολλυρίῳ. ἡ τοῦ Νεαπολίτου σφραγίς. ℞ καδμείας < η'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < η'. ἀκακίας δραχμὰς η'. σποδοῦ Κυπρίας < δ'. κρόκου < δ'. ὀπίου δραχμὰς δ'. κόμμεως < ιβ'. ὕδατι ἀναλάμβανε, ἡ χρῆσις δεδήλωται. Παккίου σφραγίς. ℞ καδμείας κεκαυμένης καὶ ἐσβεσμένης γάλακτι αἰγείῳ ἢ γυναικείῳ καὶ

ras collyrio cum aqua utimur. Apud alios fphragis appellatur. ℞ Aeris ufti et loti drach. iv, cadmiae drach. iv, acaciae drach. iv, croci drach ij, opii drach. ij, gummi drach. vj, aqua excipe ac utere ut indicatum eft. *Sergii ophthalmici monohemerum infcriptum.* ℞ Cadmiae uftae et lotae drach. iv, fpodii pompholygis ufti et loti drach. iv, aeris ufti et loti drach. iv, croci drach. ij, opii drach. ij. acaciae drach. vj, gummi drach. vj, aqua pluviali excipe ac utere cum ovo. Temperies eft aquofa. Poftquam lacrimae projectae fuerint, candidum ovi infundere oportet et rurfum fublinere, ubi vero morfus confequeretur, fomentum adhibendum eft, rurfumque ovi candidum infundendum, poftea vero collyrio nigro infcripto illinito. *Sphragis Neapolitae.* ℞ Cadmiae drach. viij, aeris ufti et loti drach. viij, acaciae drach. viij, fpodii Cyprii drach. iv, croci drach. iv, opii drach. iv, gummi drach. xij, aqua excipe, ufus indicatus eft. *Sphragis Paccii.* ℞ Cadmiae uftae et lacte caprino five muliebri extinctae ac lotae et in umbra

πεπλυμένης καὶ ἐξηραμμένης ἐν σκιᾷ < ι΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ι΄. ἀκακίας < ι΄. ὀπίου < στ΄. κρόκου δραχμὰς στ΄. κόμμεως < ιε΄. ὕδωρ ὄμβριον. ἡ Ζωΐλου συμφωνεῖ τῷ ἐκ τῶν Πακκίου. Φιλώτου ἀφροδιτάριον ἐπιγραφόμενον. ℔ καδμείας πεπλυμένης < κδ΄. ἀκακίας δραχμὰς λστ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < ιβ΄. κρόκου δραχμὰς ιβ΄. ὀπίου < ιβ΄. σποδοῦ Κυπρίας πεπλυμένης δραχμὰς ιβ΄. κόμμεως < μη΄. ἀναλάμβανε ὕδατι ὀμβρίῳ καὶ χρῶ δι᾽ ᾠοῦ ἐγχυματίζων συνεχῶς. μετὰ δὲ τὴν ἐπιμέλειαν λούεσθαι παραίνει. τούτῳ συνεχῶς ἐχρησάμην ἐπὶ τῶν μεγίστων ἐπιφορῶν.

[440] [Ἄλλο τὸ τοῦ Νεαπολίτου· ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς μεγίστας ἐπιφορὰς, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν δυσίχμων ὀφθαλμῶν καὶ ὑπολευκανθιζόντων κατὰ τὰς φλεγμονὰς, ὥστε ὅμοιον τῇ χημώσει ὑποφαίνειν. τούτῳ ἡμεῖς ἐχρησάμεθα μετὰ τὰς ἐγχρίσεις λούεσθαι παραινοῦντες.] ℔ Λίθου σχιστοῦ δραχμὰς η΄. λιβάνου < ζ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < η΄. ὀπίου δραχμὰς η΄. σμύρνης δραχμὰς δ΄. κόμμεως < η΄. οἴνῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ.

ficcatae drach. x, aeris usti et loti drach. x, acaciae drach. x, opii drach. vj, croci drach. vj, gummi drach. xv, aqua pluviali excipito. Zoili fphragis Pacoii confentit. *Philotae aphroditarium inferiptum.* ℔ Cadmiae lotae drach. xxiv, acaciae drach. xxxvj, aeris usti et loti drach. xij, croci drach. xij, opii drach. xij, fpodii Cyprii loti drach. xij, gummi xlviij, excipe aqua pluviali, ac utere cum ovo assidue infundendo. Post curationem vero lavari jubeto. Hoc assidue usus fum in maximis epiphoris.

[*Aliud Neapolitae, facit ad maximas epiphoras, maxime in oculis, qui aegre rigantur et fubalbicant circa inflammationes, ut fimile quiddam chemofi appareat. Hoc nos usi fumus post illitiones aegris lavare juffis.*] ℔ Lapidis fchisti drach. viij, thuris drach. vij, aeris usti et loti drach. viij, opii drach. viij, myrrhae drach. iv, gummi drach. viij, excipe vino ac utere cum ovo. Tem-

ἡ κρᾶσις ὑδαρής. πολλάκις δὲ ἐγχυματίσαντας καὶ διαστήσαντας ἀπὸ τῆς ἐγχρίσεως λούεσθαι παραινεῖν.

[Φαιὸν τὸ τοῦ Ὀλυμπιονίκου ἐπιγραφόμενον. ποιεῖ πρὸς τὰς μεγίστας περιωδυνίας, ποιεῖ καὶ πρὸς χημώσεις καὶ καθόλου τῶν ἐπιτετευγμένων ἐστὶ κολλυρίων· καὶ γὰρ εὐθέως ἀπαλλάττει.] ℞ Καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης δραχμὰς η'. ἀκακίας δραχμὰς η'. στίμμεως κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς η'. ἀλόης Ἰνδικῆς < η'. κρόκου δραχμὰς δ'. σμύρνης δραχμὰς δ'. ὀπίου < δ'. κόμμεως δραχμὰς η'. ὕδατι ἀναλάμβανε, ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ, ἡ κρᾶσις παχυτέρα. ἐγὼ δὲ προσέθηκα πομφόλυγος δραχμὰς δ'. καὶ λιβανωτοῦ δραχμὰς δ'. ἄλλο Ζωσίμου ἐπιγραφόμενον εὐῶδες. ποιεῖ καὶ πρὸς περιωδυνίας καὶ προσφάτους διαθέσεις. ℞ καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης οἴνῳ Ἰταλικῷ, τουτέστι κατεσβεσμένης < η'. ἀλόης δραχμὰς η'. στίμμεως < η'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς η' ἢ β'. κρόκου δραχμὰς β'. σμύρνης δραχμὴν μίαν, νάρδου Ἰνδικῆς < α'. ὀπίου δραχμὴν μίαν, ἀκακίας δραχμὰς ιθ'. κόμμεως δραχμὰς ιβ'. ὕδωρ ὄμβριον.

peramentum eft aquofum. Saepe vero hoc infundere oportet et poft intervallum ab illitione lavari jubere.

[*Fufcum Olympionico infcriptum facit ad maximos dolores, facit et ad chemofeis et omnino ex accommodatiffimis collyriis eft, nam ftatim liberat.*] ℞ Cadmiae uftae et lotae drach. octo, acaciae drach. octo, ftibii ufti et loti drach. octo, aloës Indicae drach. octo, croci drach. iv, myrrhae drach. iv, opii drach. iv, gummi drach. viij, aqua excipe ac utere cum ovo. Temperamentum eft craffum. Ego etiam pompholygis ac thuris, utriusque drach. iv, adjeci. *Aliud Zofimi infcriptum odorum, facit ad dolores et recentes affectus.* ℞ Cadmiae uftae et lotae vino Italico, hoc eft extinctae drach. octo, aloës drach. octo, ftibii drach. octo, aeris ufti et loti drach. octo aut duas, croci drach. duas, myrrhae drach. unam, nardi Indicae drach. unam, opii ʒ j, acaciae ʒ xix, gummi ʒ duodecim, aqua pluviali excipe.

(213) [Ἑρμείου ὀφθαλμικοῦ τὸ λουτρὸν, πρὸς τὰς μεγίστας ὀδύνας αὐθημερὸν τὸ μέγιστον. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς κεχρονισμένας ὀφθαλμίας.] ℞ Ἀλόης δραχμὰς η'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ιστ'. ὀπίου < ιστ'. σμύρνης δραχμὰς ιβ'. κρόκου δραχμὰς η'. καδμείας < δ'. λιβανωτοῦ δραχμὰς γ'. κόμμεως δραχμὰς ιστ'. οἴνῳ Μενδησίῳ ἀναλάμβανε, ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ, ἡ κρᾶσις ὑδαρής. δεῖ δὲ ἐκ διαστημάτων τριῶν ἢ τεσσάρων ὡρῶν ἐγχυματίσαντας ἐᾷν μέχρι ἀποκαταστάσεως, καί ποτε λούεσθαι παραινεῖν.

[Θεοδότιον φλακιανὸν, Ἁρποκράτιον ἐπιγραφόμενον, πρὸς τὰς μεγίστας ἐπιφορὰς καὶ περιωδυνίας, ἀπαλλάττει χωρὶς φλεβοτομίας.] ℞ Ἀκακίας χυλοῦ δραχμὰς κδ'. καδμείας < η'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς η'. στίμμεως < ιστ'. ἀλόης δραχμὰς δ'. κρόκου < γ'. σμύρνης δραχμὰς γ'. λυκίου Ἰνδικοῦ δραχμὰς β'. καστορίου < α'. ὀπίου δραχμὰς β'. κόμμεως δραχμὰς κδ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ, ἡ κρᾶσις παχυτέρα, τὸ κολλύριον οἰδημάτων τοῖς βλεφάροις ἐπιφέρει.

[*Hermiae ophthalmici balneum appellatum, ad maximos dolores, eadem die ad summum auxilians. Facit et ad inveteratas ophthalmias.*] ℞ Aloës drach. octo, aeris usti et loti drach. vj, opii drach. sexdecim, myrrhae drach. duodecim, croci drach. octo, cadmiae drach. quatuor, thuris drach. tres, gummi drach. sedecim, vino Mendesio excipe ac utere cum ovo. Temperies est aquosa. Oportet hoc per intervalla trium aut quatuor horarum infundere et usque ad mali depulsionem sinere, atque tunc lavari jubeto.

[*Theodotion phlacianum, Harpocratium inscriptum, ad maximas epiphoras et dolores, liberat citra venae sectionem.*] ℞ Succi acaciae drach. vigintiquatuor, cadmiae drach. octo, aeris usti et loti drach. octo, stibii drach. xvj, aloës drach. quatuor, croci drach. tres, myrrhae drach. tres, lycii Indici drach. duas, castorii drach. unam, opii ʒ ij, gummi drach. vigintiquatuor, aqua pluviali excipe ac utere cum ovo. Temperies est crassior. Hoc collyrium tumorem palpebris inducit.

[Σκυλάκιον, αὐθημερὸν φάρμακον ἐπιτετευγμένον παραχρῆμα λύει τὰς φλεγμονάς.] ℞ Στίμμεως δραχμὰς μ'. ἀκακίας ∠ μ'. καδμείας δραχμὰς ιστ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ ιδ'. ψιμμυθίου δραχμὰς η'. σμύρνης ∠ δ'. νάρδου Ἰνδικῆς δραχμὰς δ'. κρόκου ∠ β'. λυκίου Ἰνδικοῦ δραχμὰς δ'. [441] καστορίου δραχμὰς β'. ἀλόης δραχμὰς β'. ὀπίου δραχμὰς β'. χαλκίτεως ὀπτῆς δραχμὰς β'. κόμμεως δραχμὰς β'. ἀναλάμβανε ῥόδων ἀφεψήματι, ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ, ἡ κρᾶσις παχυτέρα.

[Τὸ τοῦ Νεαπολίτου φανίον πρὸς τὰς μεγίστας ἐπιφορὰς καὶ πρὸς περιωδυνίας, ποιεῖ καὶ πρὸς διαθέσεις.] ℞ Καδμείας πεπλυμένης δραχμὰς η'. ἀκακίας δραχμὰς η'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ στ'. στίμμεως πεπλυμένου δραχμὰς κ'. ψιμυθίου δραχμὰς στ'. σμύρνης δραχμὰς β'. ἀλόης δραχμὰς β'. νάρδου Κελτικῆς ∠ α' S''. ὀπίου ∠ α' S''. κρόκου δραχμὴν μίαν, καστορίου ∠ τὸ ἥμισυ, κόμμεως δραχμὰς κ', ὕδωρ ὄμβριον χρῶ ἐπαλείφων. ἄλλο φανίον σεραπιακὸν ἐπιγραφόμενον. ℞ ἀκακίας δραχμὰς μ'. στίμμεως δραχμὰς μ'. καδμείας δραχμὰς ιστ'. χαλκοῦ κεκαυ-

[*Scylacium medicamentum accommodatum eadem die curans. E vestigio solvit inflammationes.*] ℞ Stibii drach. xl. acaciae drach. xl. cadmiae drach xvj, aeris usti et loti drach. xiv, cerussae drach. viij, myrrhae drach. quatuor, nardi Indicae drach. quatuor, croci drach. duas, lycii Indici drach. quatuor, castorii drach. duas, aloës ʒ ij, opii ʒ ij, chalcitidis assae drach. duas, gummi drach. duas, excipe rosarum decocto ac utere cum ovo. Temperies est crassior.

[*Neapolitae phanion ad maximas epiphoras et doloris molestias. Facit et ad affectus.*] ℞ Cadmiae lotae drach. octo, acaciae ʒ octo, aeris usti et loti drach. sex, stibii loti drach. viginti, cerussae drach. sex, myrrhae drach. duas, aloës drach. duas, nardi celticae ʒ j ß, opii sesquidrachmam, croci drach. unam, castorii ʒ ß, gummi drach. viginti, aqua pluvia excipe, utere illinendo. *Aliud phanion serapiacum inscriptum.* ℞ Acaciae drach. xl, stibii drach. xl, cadmiae drach. sedecim, aeris usti et loti drach.

μένου καὶ πεπλυμένου < ιβ'. ἀλόης δραχμὰς γ'. σμύρνης δραχμὰς δ'. ψιμυθίου δραχμὰς ιβ'. ὀπίου δραχμὰς β'. κρόκου δραχμὰς β'. νάρδου Ἰνδικῆς < α' S''. κόμμεως δραχμὰς κε'. ὕδωρ ὄμβριον, χρῶ ἐπαλείφων.

[Μαλαβάθρινον ἡμέτερον, ποιεῖ πρὸς περιωδυνίας καὶ διαθέσεις ἐν ταῖς παρακμαῖς.] ℞ Καδμείας δραχμὰς ιστ'. ἀκακίας < μ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < ιδ'. ὀπίου δραχμὰς β'. λυκίου Ἰνδικοῦ δραχμὰς β'. σμύρνης δραχμὰς δ'. μαλαβάθρου δραχμὰς β'. νάρδου Ἰνδικῆς < β'. καστορίου δραχμὰς β'. ἀλόης δραχμὰς β'. ψιμυθίου < η'. στίμμεως πεπλυμένου δραχμὰς η'. κόμμεως < μ'. ὕδατι ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ, ἐν ἀρχῇ τῶν διαθέσεων καὶ ἐν παρακμῇ γιγνομένου ἀπὸ μέρους τοῦ λεγομένου παγχρήστου. ἀναγέγραπται δὲ τοῦτο ἐν τοῖς δακνηροῖς κολλυρίοις. ἄλλο φιλαδέλφιον ἐπιγραφόμενον, ποιεῖ πρὸς τὰς τῶν φλεγμονῶν παρακμὰς καὶ ἕλκη ῥυπαρὰ καὶ φλυκταινῶν ἐπαναστάσεις, παραχρῆμα ὠφελεῖ. ℞ στίμμεως κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς κ'. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ι'.

duodecim, aloës drach. tres, myrrhae drach. quatuor, cerussae drach. duodecim, opii drach. duas, croci drach. duas, nardi Indicae sesquidrachmam, gummi drach. vigintiquinque, aqua pluviali excepta illinito.

[*Malabathrinum nostrum, facit ad doloris vexationes et affectus in declinatione.*] ℞ Cadmiae drach. xvj. acaciae drach. xl, aeris usti et loti drach. xiv, opii drach duas, lycii Indici drach. ij, myrrhae drach. quatuor, malabathri drach. ij, nardi Indicae drach. duas, castorii drach. ij, croci drach. ij, aloës drach. duas, cerussae drach. octo, stibii loti drach. octo, gummi drach. xl, aqua pluviali excipe, et utere cum ovo in principio affectuum et in declinatione facta illitione medicamenti panchresti appellati. Descriptum hoc inter mordacia collyria habetur. *Aliud philadelphium inscriptum, facit ad declinationes inflammationum et ulcera sordida et pustularum eruptiones, e vestigio auxiliatur.* ℞ Stibii usti et loti drach. xx, plumbi usti et loti drach. x,

καδμείας δραχμὰς η'. ἀκακίας < β'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς γ'. ἀλόης < γ'. ψιμυθίου δραχμὰς γ'. λυκίου Ἰνδικοῦ < β' S''. σμύρνης < β' S''. νάρδου Ἰνδικῆς δραχμὰς β'. κρόκου < β'. καστορίου δραχμὴν μίαν, ὀπίου < α'. κόμμεως δραχμὰς η'. ὕδωρ καὶ πρὸς τὴν ἀνάληψιν ὠῶν ι'. κολλύριον τὸ λευκὸν, πρὸς ἐπιφορὰς καὶ διαθέσεις ἐπιγράφεται τρυφερόν. ℞ καδμείας πεπλυμένης < ιστ'. ψιμυθίου δραχμὰς η'. ἀμύλου < δ'. κόμμεως < δ'. τραγακάνθης δραχμὰς δ'. ὀπίου < β'. ὕδατι ὀμβρίῳ ἀνα-λάμβανε. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. τὸ διὰ γῆς Σαμίας τέρεννον ἐπιγραφόμενον, πρὸς ἐπιφορὰς καὶ διαθέσεις. ℞ καδμείας πεπλυμένης δραχμὰς ιβ'. ψιμυθίου < ιβ'. γῆς Σαμίας δραχμὰς ιβ'. ὀπίου < α'. κόμμεως δραχμὰς δ'. ὕδατι ἀναλάμβανε, ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. ἄλλο ἀνώδυνον πρὸς ῥεῦμα παντοῖον, ἕλκη, περιωδυνίας, ψύδρακας, προπτώσεις, χημώσεις, παντοίας διαθέσεις. ℞ ψιμυθίου δραχμὰς η'. γῆς Σαμίας δραχμὰς η'. σποδοῦ πομφόλυγος < ιβ'. τραγακάνθης δρα-

cadmiae drach. viij, acaciae drach. ij, aeris usti et loti drach. tres, aloës drach. tres, cerussae drach. tres, lycii Indici drach. ij et ß, myrrhae drach. ij ß, nardi Indicae drach. duas, croci drach. duas, castorii drach. unam, opii drach. unam, gummi drach. viij, aquam et ad exceptionem candidorum ovorum x. *Collyrium album ad epiphoras et affectiones. Inscribitur trypherum.* ℞ Cadmiae lotae drach. xvj, cerussae drach. octo, amyli drach. quatuor, gummi drach. quatuor, tragacanthae drach. quatuor, opii drach. duas, excipe aqua pluvia, usus est cum ovo. *Collyrium ex terra Samia terrenum inscriptum, ad epiphoras et affectus.* ℞ Cadmiae lotae drach. duodecim, cerussae drach. duodecim, terrae Samiae drach. duodecim, opii drach. unam, gummi drach. iv, aqua excipe ac utere cum ovo. *Aliud dolorem sedans, fluxum omnis generis, ulcera, dolores, papulas et tubercula, prolapsus, chemoseis et omnigenos affectus.* ℞ Cerussae drach. octo, terrae Samiae drach. octo, spodii pompholygis drach. xij, tragacanthae drach. duas, opii

χμὰς β'. ὀπίου < β. κόμμεως < δ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ.

[442] [Ἄλλο, Διόκλειον ἐπιγραφόμενον πρὸς περιωδυνίας καὶ ἐπιφορὰς, ὑποπύους ὀφθαλμοὺς, φλυκτίδας, ἕλκη, τοῦτο τὸ φάρμακόν ἐστι τρυφερώτερον.] ♃ Τραγακάνθης δραχμὰς η'. κόμμεως < δ'. ἀμύλου δραχμὰς δ'. σποδοῦ πομφόλυγος < ιστ'. ψιμυθίου < η'. ὀπίου πεφωγμένου δραχμὰς β'. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. τὸ διὰ λιβάνου φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς ῥεύματα καὶ χημώσεις. ♃ καδμείας δραχμὰς κ'. λιβάνου < κ'. ψιμυθίου δραχμὰς μ'. ὀπίου < στ'. κόμμεως δραχμὰς στ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡμεῖς δὲ οὕτως ἐσκευάσαμεν. ♃ καδμείας < δέκα, πομφόλυγος δραχμὰς ι'. λιβάνου < ι'. ψιμυθίου δραχμὰς μ'. ὀπίου < στ'. κόμμεως δραχμὰς στ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ.

[Ἄλλο, τρυφερὸν ἐπιγραφόμενον, πρὸς ἐπικαύματα, φλυκταίνας, χημώσεις καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν μηδ' ἡντιναοῦν δῆξιν ὑπομένειν δυναμένων.] ♃ Καδμείας πεπλυμένης < η'.

drach. duas, gummi drach. iv, aqua pluvia excipe ac utere cum ovo.

[*Aliud Diocleum inſcriptum, ad doloris moleſtias et epiphoras, ad ſuppuratos oculos, puſtulas, ulcera. Hoc medicamentum delicatius exiſtit.* ♃ Tragacanthae drach. octo, gummi drach. quatuor, amyli drach. iv, ſpodii pompholygis drach. ſedecim, ceruſſae drach. octo, opii torrefacti drach. duas, aqua pluvia excepta admove cum ovo. *Medicamentum ex thure accommodatum ad fluxiones et chemoſeis.* ♃ Cadmiae drach. viginti, thuris drach. xx, ceruſſae drach. xl, opii drach. vj, gummi drach. vj, aqua pluviali excipito. Caeterum nos ſic apparavimus. ♃ Cadmiae ℨ x, pompholygis drach. x, thuris drach. x, ceruſſae drach. xl, opii drach. vj, gummi drach. ſex, aqua pluvia excepta admove cum ovo.

[*Aliud trypheron id eſt delicatum inſcriptum, ad epicaumata, puſtulas, chemoſeis, maxime in iis, qui nullam mordacitatem perferre poſſunt.*] ♃ Cadmiae lotae drach.

ἀμύλου δραχμὰς η'. λιβάνου δραχμὰς η'. ψιμμυθίου < μη'. ὀπίου δραχμὰς ς'. κόμμεως δραχμὰς ιϛ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δεδήλωται.

(214) [Ὁ κύκνος ἐπιγραφόμενος, ὁ τῆς βασιλίσσης πρὸς τὰς μεγίστας περιωδυνίας καὶ διαθέσεις.] ♃ Καδμείας δραχμὰς ιϛ'. ψιμυθίου πεπλυμένου δραχμὰς η'. ἀμύλου < β'. τραγακάνθης δραχμὰς β'. ἀκακίας δραχμὰς β'. ὀπίου < β'. κόμμεως < ιβ'. ἀναλάμβανε ὕδατι ὀμβρίῳ καὶ πρὸς τὴν ἀνάληψιν ἐπίβαλε ὠῶν ὠμῶν προσφάτων τεσσάρων λευκά. Ἀερίανον, Διομήδους ἐπιγραφόμενον, κολλύριον ἐπιτετευγμένον πρὸς ἐπιφορὰς καὶ παλαιὰς διαθέσεις καὶ προσφάτους. ♃ σποδοῦ πομφόλυγος < η'. ψιμυθίου δραχμὰς κ'. ἰοῦ < δ'. σμύρνης δραχμὰς ιδ'. λιβάνου δραχμὰς γ'. ὀπίου < γ'. κόμμεως δραχμὰς η'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. κύκνος διὰ γῆς Σαμίας, πρὸς ἕλκη παντοῖα, πρὸς ἐπιφορὰς, περιωδυνίας, ὑπόπυα ὀφθαλμοῦ. ♃ σποδοῦ πεπλυμένης < ιϛ'. ψιμυθίου πεπλυμένου δραχμὰς η'. γῆς Σαμίας < δ'. ἀμύλου < δ'. ἀκακίας < δ'. ὀπίου δραχμὰς δ'. κόμ-

viginti, amyli drach. viginti, thuris drach. octo, cerussae drach. xlviij, opii drach. sex, gummi drach. xvi, aqua pluvia excipe, usus indicatus est.

[*Cygnus inscriptus reginae, ad maximos dolores et affectus.*] ♃ Cadmiae drach. sedecim, cerussae lotae drach. octo, amyli drach. duas, tragacanthae drach. duas, acaciae drach. duas, opii drach. duas, gummi drach. duodecim, excipe aqua pluviali, et ad excipiendum adjice ovorum crudorum recentium candida quatuor. *Aerianum Diomedi inscriptum, collyrium accommodatum ad epiphoras et veteres affectus itemque recentes.* ♃ Spodii pompholygis drach. octo, cerussae drach. viginti, aeruginis drach. iv, myrrhae drach. xiv, thuris drach. tres, opii drach. tres, gummi drach. octo, excipe aqua pluviali ac utere cum ovo. *Cygnus ex terra Samia, ad ulcera omnis generis, ad epiphoras dolores circumcirca molestantes suppuratosque oculos.* ♃ Spodii loti drach. xvj, cerussae lotae drach. octo, terrae Samiae drach. quatuor, amyli drach. quatuor, acaciae

μεως ∠ δ΄. τραγακάνθης ∠ β΄. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. ἄλλο, Διονυσίου ἐπιγραφόμενον. ℞ ψιμυθίου δραχμὰς λη΄. ἰοῦ σκώληκος ∠ ιστ΄. μηκωνείου ∠ η΄. κόμμεως δραχμὰς δ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις διὰ γάλακτος. Ἀερίανον ἡμέτερον φάρμακον ἐπιτετευγμένον, πρὸς παλαιὰς διαθέσεις καὶ προσφάτους. ℞ ψιμυθίου ∠ κδ΄. καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης δραχμὰς ι΄. στίμμεως κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ ι΄. λιβάνου δραχμὰς ι΄. λεπίδος χαλκοῦ δραχμὰς ε΄. ὀπίου ∠ γ΄. σμύρνης δραχμὰς γ΄. κόμμεως δραχμὰς ιβ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. κολλύριον Γενναδίου. ℞ ψιμυθίου ∠ ιη΄. στίμμεως δραχμὰς ιβ΄. σμύρνης δραχμὰς ιβ΄. λεπίδος χαλκοῦ ∠ ιβ΄. ὀπίου ∠ στ΄. κόμμεως δραχμὰς κδ΄. ὕδωρ ὄμβριον. τὸ διὰ γῆς Σαμίας Παккίου ὀφθαλμικοῦ, πρὸς τὰς ἐπιτεταμένας διαθέσεις. ℞ καδμείας δραχμὰς ιστ΄. ψιμυθίου ∠ ιστ΄. Σαμίας γῆς δραχμὰς δ΄. ὀπίου ∠ β΄. λιβάνου δραχμὰς β΄. στίμμεως ∠ ε΄. κόμμεως δραχμὰς ε΄. ὕδατι ἀναλάμβανε. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. θερινὸν ἐπιγραφόμε-

drach. quatuor, opii drach. iv, gummi drach. iv, tragacanthae drach. duas, aqua pluviali excipe ac utere cum ovo. *Aliud Dionysio inscriptum.* ℞ Cerussae drach. trigintaocto, aeruginis vermiculatae drach. sedecim, succi papaveris drach. octo, gummi drach. quatuor, excipe aqua pluvia ac utere cum lacte. *Aerianum medicamentum nostrum, ad veteres ac recentes affectus accommodatum.* ℞ Cerussae drach. viginti quatuor, cadmiae ustae et lotae drach. x, stibii usti et loti drach. x, thuris drach. x, squamae aeris drach. v, opii drach. tres, myrrhae drach. tres, gummi drach. duodecim, excipe aqua pluviali, ac utere cum ovo. *Collyrium Gennadii.* ℞ Cerussae drach. xviij, stibii drach. duodecim, myrrhae drach. duodecim, squamae aeris drach. duodecim, opii drach. vj, gummi drach. xxiv, excipe aqua pluviali. *Collyrium ex terra Samia, Paccii ophthalmici ad affectus intensos.* ℞ Cadmiae drach. xvj, cerussae drach. sedecim, terrae Samiae drach. quatuor, opii drach. duas, thuris drach. duas, stibii drach. v, gummi drach. v, excipe aqua ac utere cum ovo. *Aestivum in-*

νον. ♃ καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης δραχμὰς κ'. ἀκακίας ⊲ β'. γῆς Σαμίας ⊲ κ'. ψιμμυθίου δραχμὰς κ'. λεπίδος χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ιβ'. φλοιοῦ λιβάνου ⊲ β'. τραγακάνθης [443] δραχμὰς ε'. κόμμεως δραχμὰς ιστ'. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ.

[Κολλύριον ὑγείδιον λεγόμενον.] ♃ Καδμείας δραχμὰς η'. σμύρνης ⊲ η'. ἀκακίας ⊲ στ'. ὀπίου ⊲ β'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς β'. κόμμεως δραχμὰς στ', ἐρείκης καρποῦ ⊲ α'. ὕδωρ ὄμβριον.

['Ανίκητος ἀστὴρ πρὸς περιωδυνίας, φλυκτίδας, σταφυλώματα, ἕλκη ῥυπαρὰ καὶ νεμόμενα. ποιεῖ καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις καὶ οὐλὰς ἀποσμήχει.] ♃ Καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης δραχμὰς ιστ'. ψιμυθίου πεπλυμένου δραχμὰς ιστ'. ἀμύλου ⊲ ιβ'. στίμμεως κεκαυμένου δραχμὰς ιβ'. σποδοῦ ⊲ η'. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς η'. γῆς Σαμίας ⊲ η'. σμύρνης δραχμὰς β'. ὀπίου ⊲ β'. τραγακάνθης ⊲ η'. ὕδωρ ὄμβριον.

ſcriptum. ♃ Cadmiae uſtae et lotae drach. viginti, acaciae drach. ij, terrae Samiae ʒ xx, ceruſſae drach. xx, ſquamae aeris uſtae et lotae ʒ xij, corticis thuris drach. ij, tragacanthi ʒ v, gummi drach. ſedecim, aqua pluviali excipe, utere cum ovo.

[*Collyrium Hygidion appellatum.*] ♃ Cadmiae drach. octo, myrrhae drach. viij, acaciae drach. ſex, opii drach. ij, aeris uſti et loti drach. duas, gummi drach. ſex, fructus ericae drach. j, aqua pluviali excipito.

[*Aſter inexuperabilis, ad doloris vexationes puſtulas, ſtaphylomata, ulcera ſordida et ſerpentia. Facit et ad inveteratos affectus et cicatrices exterit.*] ♃ Cadmiae uſtae et lotae drach. ſedecim, ceruſſae lotae drach. ſedecim, amyli drach. duodecim, ſtibii uſti drach. duodecim, ſpodii drach. octo, plumbi uſti, ac loti drach. octo, terrae Samiae drach. octo, myrrhae drach. duas, opii drach. duas, tragacanthae drach. octo, excipe aqua pluviali.

[Λιβιανὸν ἐπιγραφόμενον πρὸς φλυκτίδας, ἐπικαύματα, ῥήξεις, κοιλώματα, ὑποπύους ὀφθαλμοὺς, χημώσεις, σταφυλώματα. ποιεῖ καὶ πρὸς περιωδυνίας καὶ διαθέσεις καὶ οὐλὰς ἀποσμήχει.] ♃ Καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης ∠ ιϛ΄. ψιμυθίου πεπλυμένου δραχμὰς ιϛ΄. στίμμεως κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ ιϛ΄. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς η΄. ἀμύλου ∠ ιβ΄. σποδοῦ πομφόλυγος δραχμὰς η΄. σμύρνης ∠ η΄. γῆς ἀστέρος δραχμὰς η΄. τραγακάνθης ∠ η΄. ὀπίου δραχμὰς β΄. ὕδωρ ὄμβριον καὶ πρὸς τῇ ἀναλήψει ὠῶν κ΄. τὰ λευκά. ἄλλο τὸ Λιβιανόν. ♃ πομφόλυγος δραχμὰς η΄. καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης ∠ ιϛ΄. στίμμεως κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ιβ΄. ψιμυθίου πεπλυμένου δραχμὰς ιϛ΄. ἀμύλου ∠ ιβ΄. γῆς Σαμίας ∠ η΄. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ η΄. σμύρνης ∠ β΄. ὀπίου δραχμὰς β΄. τραγακάνθης ∠ β΄. ὕδωρ ὄμβριον.

[Τὸ διὰ τοῦ ἐλαφείου κέρατος πρὸς ἕλκη, φλυκτίδας, οὐλὰς ἀποσμήχει.] ♃ Κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου καὶ

[*Libianum; ad pustulas, inustiones, rupturas, cavitates, oculos purulentos, chemoseis, staphylomata. Facit et ad circummolestantem dolorem et affectus et cicatrices exterit.*] ♃ Cadmiae ustae et lotae drach. sedecim, cerussae lotae drach. sedecim, stibii usti et loti drach. sedecim, plumbi usti et loti drach. octo, amyli drach. duodecim, spodii pompholygis drach. octo, myrrhae drach. octo, terrae asteris drach. octo, tragacanthae drach. octo, opii drach. duas, aqua esto pluvialis et ad exceptionem ovorum albumina decem. *Aliud Libianum.* ♃ Pompholygis drach. octo, cadmiae ustae et lotae drach. sedecim, stibii usti et loti drach. duodecim, cerussae lotae drach. sedecim, amyli drach. duodecim, terrae Samiae drach. octo, plumbi usti et loti drach. octo, myrrhae drach. duas, opii drach. duas, tragacanthae drach. duas, excipe aqua pluviali.

[*Collyrium ex cornu cervino ad ulcera, pustulas, cicatrices exterit.*] ♃ Cornu cervini usti et loti drach. qua-

πεπλυμένου ∠ δ΄. λιβάνου δραχμὰς δ΄. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ δ΄. λεπίδος χαλκοῦ πεπλυμένης δραχμὰς β΄. ὀπίου δραχμὴν μίαν, κόμμεως ∠ δ΄. ὕδωρ ὄμβριον. ἄλλο δι' ἐλάφου κέρατος τοῦ Νεαπολίτου. ℞ μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ ιστ΄. κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου δραχμὰς ιστ΄. λιβάνου ∠ η΄. ἀκακίαν δραχμὰς η΄. σποδοῦ Κυπρίου δραχμὰς η΄. ἀμύλου ∠ δ΄. ὀπίου δραχμὰς β΄. λεπίδος χαλκῆς ∠ β΄. κρόκου δραχμὰς η΄. σμύρνης ∠ δ΄. τραγακάνθης δραχμὴν μίαν, κόμμεως ∠ η΄. ὑοσκυάμου ἀποβρέγματι ἀναλάμβανε. χλωρὰν πρὸς διαθέσεις. ℞ σποδοῦ Κυπρίου ∠ ιστ΄. ἀμύλου ∠ ιστ΄. κρόκου δραχμὰς η΄. στίμμεως ∠ η΄. ὀπίου ∠ δ΄. κόμμεως ∠ δ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. ἄλλο χλωρὸν Ζωΐλου ὀφθαλμικοῦ. ℞ σποδοῦ Κυπρίας δραχμὰς η΄. κρόκου ∠ η΄. ἀμύλου δραχμὰς η΄. ὀπίου δραχμὰς β΄. στίμμεως ∠ η΄. κόμμεως δραχμὰς δ΄. ἀναλάμβανε ἀναγαλλίδος χυλῷ. ἄλλο ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει οὕτω, Ζωΐλου τὸ χλωρόν. ℞ καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης καὶ οἴνῳ Ἰταλικῷ κατεσβεσμένης ∠ η΄. κρόκου ∠ δ΄.

tuor, thuris drach. quatuor, plumbi usti et loti drach. quatuor, squamae aeris lotae drach. duas, opii drach. unam, gummi drach. quatuor, excipe aqua pluviali. *Aliud ex cornu cervino Neapolitae.* ℞ Plumbi usti et loti drach. sedecim, cornu cervi usti drach. sedecim, thuris drach. octo, acaciae drach. octo, spodii Cyprii drach. octo, amyli drach. quatuor, opii drach. duas, squamae aeris drach. duas, croci drach. viij, myrrhae drach. iv, tragacanthae drach. j, gummi drach. octo, hyoscyami cremore excipito. *Viride ad affectus.* ℞ Spodii Cyprii drach. xvj, amyli drach. sedecim, croci drach. octo, stibii drach. octo, opii drach. quatuor, gummi drach. quatuor, excipe aqua pluviali ac utere cum ovo. *Aliud viride Zoili ocularii.* ℞ Spodii Cyprii drach. octo, croci drach. viij, amyli drach. viij, opii ʒ ij, stibii drach. viij, gummi ʒ iv, anagallidis succo excipito. *Aliud alia exemplaria ita habent, Zoili viride.* ℞ Cadmiae ustae ac lotae et vino Italico extinctae ʒ viij, croci drach. qua-

στίμμεως κεκαυμένου καὶ γάλακτι κατεσβεσμένου δραχμὰς δ'. ἀμύλου δραχμὴν μίαν, κόμμεως δραχμὰς β'. ἀναλάμβανε χυλῷ ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυανὸν ἄνθος ἐχούσης.

[444] (215) [Ἐκ τῶν Σκριβωνίου Λάργου τὸ ψιττάκιον ἐπιγραφόμενον, πρὸς περιωδυνίας, φλυκτίδας, ἐπικαύματα, οὐλὰς ἀναλυομένας, προπτώσεις, συγχύσεις, ὅπου πολλὴ αἵματος παρέγχυσις θεωρεῖται. χρήσιμον δέ ἐστι καὶ πρὸς τὰς ἄλλας διαθέσεις, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν εὐαισθήτων ὀφθαλμῶν, ἐφ' ὧν δάκρυον λεπτὸν ἀποκρίνεται. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως.] ℞ Καδμείας δραχμὰς η'. κρόκου < η'. στίμμεως < η'. ἀμύλου προσφάτου δραχμὰς η'. ὀπίου < δ'. κόμμεως < δ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. τὸ τοῦ Ναυκρατίτου πρὸς διαθέσεις φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ℞ καδμείας < ιβ'. κρόκου δραχμὰς ιβ'. ὀπίου < στ'. λεπίδος στομώματος κεκαθαρμένης δραχμὰς ε'. λεπίδος χαλκοῦ < στ'. ῥόδων χυλοῦ δραχμὰς ιστ'. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ε'. σμύρνης < γ'. νάρδου δραχμὰς β'. ἀκακίας δραχμὰς β'. κόμμεως < ιβ'. ὕδωρ ὄμβριον. Ἀνθαίου

tuor, ftibii ufti et lacte extincti ℨ iv, amyli ℨ j, gummi drach: ij, excipito fucco anagallidis quae coeruleum habet florem.

[*Ex libris Scribonii Largi, pfittacium infcriptum ad doloris moleftias, puftulas, inuftiones, cicatrices refolutas, prolapfus, confufiones et ubi multus fanguis aeftatis fuffunditur. Confert etiam ad alios affectus et praefertim in oculis molli fenfu praeditis, in quibus tenuis lachryma profluit. Compofitio hoc modo habet.*] ℞ Cadmiae drach. viij, croci drach. viij, ftibii ℨ viij, amyli recentis drach. viij, opii ℨ iv, gummi drach. iv, aqua pluviali excipito, utitor cum ovo. *Naucratitae medicamentum affectibus accommodatum.* ℞ Cadmiae drach. duodecim, croci ℨ xij, opii drach. vj, fquamae ftomomatis purgatae ℨ v, fquamae aeris drach. vj, fucci rofarum drach. xvj, plumbi ufti et loti ℨ v, myrrhae drach. iij, nardi ℨ ij, acaciae drach. duas, gummi drach. xij, excipito aqua pluviali. *Anthaei viridi*

ὁ χλωρόν. ♃ καδμείας ◁ μη΄. σμύρνης δραχμὰς κδ΄. κρόκου ◁ μη΄. ὀπίου δραχμὰς κδ΄. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς η΄. λεπίδος χαλκοῦ δραχμὰς στ΄. νάρδου Ἰνδικῆς ◁ στ΄. ἀκακίας ◁ στ΄. κόμμεως ◁ κδ΄. ὕδωρ ὄμβριον. ὁ διὰ χαλβάνης πρὸς περιωδυνίας καὶ ὀφθαλμίας, ᾧ ἐχρήσατο Νικήτης. ♃ καδμείας δραχμὰς η΄. σποδοῦ Κυπρίας ◁ η΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ◁ η΄. ὀπίου δραχμὰς η΄. σμύρνης ◁ η΄. χαλβάνης δραχμὰς η΄. ὕδατι ἀναλάμβανε τὸ φάρμακον. τῶν ἄγαν ἐστὶ πεπιστευμένων, ἔχει δὲ καὶ κόμμεως ◁ η΄. ἐν ἄλλαις γραφαῖς σπόδιον οὐκ ἔχει. Ἄλλο. ♃ καδμείας ◁ ιστ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ◁ η΄. σμύρνης, χαλβάνης ἀνὰ ◁ η΄. ὀπίου ◁ η΄. χαλκάνθης ◁ στ΄. κόμμεως ◁ στ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ.

[Διάῤῥοδον Νείλου, ὡς Ἀνδρέας πρὸς περιωδυνίας, ῥεῦμα πολὺ καὶ λεπτὸν, φλυκτίδας, προπτώσεις.] ♃ Ῥόδων φύλλων χωρὶς τῶν λοβῶν δραχμὰς δ΄. κρόκου δραχμὰς β΄. ὀπίου ὀβολὸν α΄. νάρδου Ἰνδικῆς ὀβολὸν α΄. κόμμεως δρα-

♃ Cadmiae drach. xlviij, myrrhae drach. xxiv, croci drach. xlviij, opii drach. vigintiquatuor, plumbi ufti et loti drach. viij, fquamae aeris ʒ vj, nardi Indicae drach. vj, acaciae drach. vj, gummi drach. vigintiquatuor, aqua pluviali excipito. *Medicamentum ex galbano, quo ufus eft Nicetes ad dolores et ophthalmias.* ♃ Cadmiae drach. viij, spodii Cyprii drach. viij, aeris ufti et loti drach. octo, opii drach. octo, myrrhae ʒ viij, galbani drach. octo, aqua medicamentum excipito. Ex valde approbatis eft, recipitque amplius gummi item drach. octo. Alia exemplaria fpodium non habent. *Aliud.* ♃ Cadmiae drach. xvj, aeris ufti et loti drach. viij, myrrhae, galbani, fingulorum drach. viij, opii drach. octo, chalcanthi drach. vj, gummi drach. vj, aqua pluviali excipito.

[*Collyrium diarrhodon Nili, velut Andreas tradit, ad doloris moleftias fluxum uberem ac tenuem, puftulas, prolapfus.*] ♃ Foliorum rofarum refectis extremitatibus drach. quatuor, croci drach. duas, opii obolos j, nardi Indicae obolum j, gummi drach. iij, alii drach. unam habent,

χμὰς γ'. ἐν ἄλλῳ κόμμεως ∠ α'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ, ἡ κρᾶσις ἀνειμένη. ἄλλο διάῤῥοδον Νείλου, ᾧ ἐχρήσατο Γαλλίων ὁ ὀφθαλμικός. ℞ ῥόδων δραχμὰς δ'. κρόκου ∠ β'. ἀκακίας ∠ α'. ὀπίου ὀβολὸν α'. νάρδου Ἰνδικῆς ὀβολὸν ἕνα, κόμμεως δραχμὰς γ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ, ἡ κρᾶσις ἀνειμένη. ἄλλο διάῤῥοδον, ὡραῖον λεγόμενον πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. ℞ ῥόδων ὠνυχισμένων δραχμὰς κδ'. κρόκου δραχμὰς ιβ'. ἀμύλου ∠ στ'. βαλαυστίου δραχμὰς δ'. ὀπίου δραχμὰς δ'. τραγακάνθης ∠ η'. ὑοσκυάμου τῶν φύλλων τῷ χυλῷ ἀναλάμβανε. ἐν τῷ διδασκάλου τε καὶ Ἰωάννου βιβλίῳ γέγραπται τῷ κυπαρίσσου χυλῷ. ἄλλο. ℞ ῥόδων ∠ η'. κρόκου δραχμὰς δ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ α'. κόμμεως ∠ α'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. διάῤῥοδον Τερεντίου διὰ τῆς πομφόλυγος. ℞ ῥόδων ἁπαλῶν ∠ ιβ'. σποδοῦ Κυπρίας δραχμὰς δ'. κρόκου ∠ δ'. ὀπίου δραχμὰς δ'. νάρδου δραχμὰς δ'. κόμμεως δραχμὰς δ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἄλλο διάῤῥοδον. ℞ ῥόδων ἁπαλῶν δραχμὰς ...

aqua pluvia excipe ac utere cum ovo. Temperies dissoluta est. *Aliud ex rosis Nili, quo usus est Gallio ocularius.* ℞ Rosarum drach. quatuor, croci drach. ij, acaciae drach. j, opii obolum j, nardi Indicae obolum j, gummi drach. iij, aqua pluvia excipe, utere cum ovo. Temperies est diluta. *Aliud ex rosis tempestivum appellatum, ad eosdem affectus.* ℞ Rosarum resectis unguibus drach. xxiv, croci drach. xij, amyli drach. decem, balaustii drach. quatuor, opii drach. quatuor, tragacanthae drach. octo, hyoscyami foliorum succo excipe. In praeceptoris et Ioannis libro scriptum erat cupressi succo. *Aliud.* ℞ Rosarum drach. octo, croci drach. quatuor, aeris usti et loti drach. unam, gummi drach. unam, aqua pluviali excipe ac utere cum ovo. *Aliud diarrhodon Terentii, constans ex pompholyge.* ℞ Rosarum recentium drach. duodecim, spodii Cyprii drach. quatuor, croci drach. quatuor, opii drach. quatuor, nardi drach. quatuor, gummi drach. quatuor, excipito aqua pluviali. *Aliud diarrhodon.* ℞ Rosarum recentium drach.

κρόκου δραχμὰς στ΄. σποδοῦ Κυπρίου ∠ β΄. ἀμύλου δραχμὰς β΄. ἀκακίας δραχμὴν μίαν, νάρδου Ἰνδικῆς ∠ α΄. κόμμεως δραχμὰς ιβ΄. τραγακάνθης ∠ α΄. ὕδατι ὀμβρίῳ. διάῤῥοδον εὐελπιδίου, διάσμυρνον ἐπικαλούμενον. ♃ ῥόδων ∠ ρ΄. κρόκου δραχμὰς ν΄. ὀπίου δραχμὰς η΄. σμύρνης δραχμὴν μίαν S΄΄. κόμμεως δραχμὰς ν΄. οἴνῳ εὐώδει. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. [445] ἄλλο διάῤῥοδον. ♃ ῥόδων ∠ ρ΄. κρόκου δραχμὰς ν΄. ὀπίου δραχμὰς η΄. σμύρνης ∠ ν΄. κόμμεως ∠ η΄. οἴνῳ εὐώδει, ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. ἐγὼ τοῦτο ἐπεσκεύασα, ἀντὶ τῶν φύλλων τῶν ῥόδων, ἐμβάλλων ῥόδων ἄνθους ∠ β΄. καὶ ὤφθη δαιμονίως ποιοῦν.

[Διάῤῥοδον τὸ διὰ τῶν οβ΄. τὸ μέγα λεγόμενον, ἐχρήσατο τούτῳ Λεύκιος ὁ καθηγητὴς πρὸς περιωδυνίας, φλυκτίδας, ἐπικαύματα, σταφυλώματα, προπτώσεις, πρὸς ὑποπύους ὀφθαλμοὺς, πρὸς ῥεύματα παλαιὰ, κεχρονισμένας ὀφθαλμίας καὶ δυσαπαλλάκτους διαθέσεις.] ♃ Ῥόδων χλωρῶν χωρὶς τῶν λοβῶν δραχμὰς οβ΄. καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης δραχμὰς κδ΄. κρόκου δραχμὰς ξ΄. ὀπίου ∠ γ΄.

duas, croci drach. fex, fpodii Cyprii ʒ ij, amyli drach. ij, acaciae drach. unam, nardi Indicae drach. unam, gummi drach. ij, tragacanthae ʒ ij, excipito aqua pluviali. *Diarrhodon euelpidium, diafmyrnum appellatum.* ♃ Rofarum ʒ c, croci drach. l, opii ʒ octo, myrrhae ʒ i ß, gummi drach. l, vino odoro excipe ac utere cum ovo. *Aliud diarrhodon.* ♃ Rofarum ʒ c, croci drach. l, opii drach. octo, myrrhae drach. octo, gummi drach. l, vino odorato excipe ac utere cum ovo. Ego hoc apparavi pro foliis rofarum florum earundem ʒ c, injiciens, atque feliciter fucceffit.

[*Diarrhodon ex rofarum lxxij drachmis magnum appellatum. Hoc ufus eft Leucius praeceptor ad doloris moleftias, puftulas, inuftiones, ftaphylomata, prolapfus, ad oculos purulentos, ad fluxiones antiquas, inveteratas ophthalmias et affectus aegre cedentes.*] ♃ Rofarum viridium refectis unguibus drach. feptuaginta duas, cadmiae uftae ac lotae drach. xxiv, croci drach. fexaginta, opii

στίμμεως δραχμὰς γ΄. οἱ δὲ < στ΄. ἰοῦ < β΄. οἱ δὲ δραχμὰς γ΄. λεπίδος χαλκοῦ < β΄. νάρδου Ἰνδικῆς δραχμὰς β΄. σμύρνης < στ΄. οἱ δὲ δραχμὰς δ΄. κόμμεως δραχμὰς κδ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ ἀναλάμβανε. ἄλλο διὰ τῶν οβ΄. ℞ ῥόδων < οβ΄. καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης δραχμὰς κδ΄. κρόκου < στ΄. οἱ δὲ η΄. ὀπίου δραχμὰς γ΄. στίμμεως < γ΄. σμύρνης < γ΄. λεπίδος χαλκοῦ < β΄. ἰοῦ < β΄. νάρδου < α΄. οἱ δὲ β΄. κόμμεως < κδ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις διὰ τοῦ γάλακτος. τὸ διὰ τῶν λευκοΐων φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς ἐπιφορὰς καὶ διαθέσεις. ℞ ἀκακίας δραχμὰς μη΄. λευκοΐων χυλοῦ < μη΄. σποδοῦ Κυπρίας < κδ΄. κρόκου δραχμὰς κδ΄. σμύρνης < δ΄. ὀπίου < δ΄. οἱ δὲ στ΄. ὑοσκυάμου χυλοῦ < δ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς δ΄. κόμμεως < δ΄. οἴνῳ Φαλερίνῳ.

[Κολλύριον ᾧ ἐχρήσατο Φλῶρος ἐπὶ Ἀντωνίας τῆς Δρούσου μητρὸς, παρ᾽ ὀλίγον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν πηρωθείσης.] ℞ Ἀκακίας δραχμὰς μη΄. ῥόδων ξηρῶν < μη΄.

drach. tres, stibii ʒ iij, alii drach. sex, aeruginis drach. duas, alii tres, squamae aeris drach. duas, nardi Indicae drach. duas, myrrhae drach. sex, alii quatuor, gummi drach. vigintiquatuor, excipito aqua pluviali. *Aliud ex drachmis lxxij.* ℞ Rosarum drach. lxxij, cadmiae ustae et lotae drach. vigintiquatuor, croci drach. sex, alii ʒ viij, opii drach. tres, stibii drach. tres, myrrhae drach. tres, squamae aeris drach. duas, aeruginis drach. duas, nardi drach. j, alii duas, gummi ʒ xxiv, excipe aqua pluviali ac utere cum lacte. *Medicamentum ex violis albis, accommodatum ad epiphoras et affectus.* ℞ Acaciae drach. xlviij, succi violarum albarum drach. xlviij, spodii Cyprii drach. vigintiquatuor, croci drach. vigintiquatuor, myrrhae drach. quatuor, opii drach. iv, alii sex, succi hyoscyami drach. iv, aeris usti et loti drach. iv, gummi drach. iv, excipe vino Falerno.

[*Collyrium quo usus est Phlorus, in Antonia Drusi matre, quae parum absuit ut ab aliis medicis excaecaretur.*] ℞ Acaciae drach. xlviij, rosarum siccarum drach. xlviij,

μελιλώτων δραχμὰς μη'. σποδοῦ Κυπρίας < κδ'. μανδραγόρου μήλων δραχμὰς β'. κρόκου < κδ'. ὀπίου δραχμὰς στ'. ὑοσκυάμου σπέρματος ὀξύβαφα β'. ἐν ἄλλῳ < κδ'. σμύρνης δραχμὰς δ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < δ'. κόμμεως < μ'. οἴνου Φαλερίνου, ὕδατος ὀμβρίου ἀνὰ κοτύλας γ'. τὸν οἶνον καὶ τὸ ὕδωρ μίξας καὶ τούτοις ἐπιβαλὼν ῥόδα, μελίλωτον, ὑοσκυάμου σπέρμα, μανδραγόρου τὰ μῆλα. εἰ δὲ μή γε, τὸν φλοιὸν ἔα βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας γ', ἢ πέντε. ἔπειτα τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας χρῶ πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν, καὶ ἀναπλάσας χρῶ ὡς δοκιμωτάτῳ.

(216) [Μήλινον τρυφερὸν ποιοῦν πρὸς τοὺς μηδ' ἡντιναοῦν δῆξιν φαρμάκων ὑπομένοντας, ποιοῦν πρὸς φλυκτίδας, προπτώσεις, ῥεῦμα δριμὺ καὶ πολὺ καὶ ἐπικαύματα καὶ πρὸς τὰς προσφάτους διαθέσεις.] ℞ Καδμείας κεκαυμένης καὶ γάλακτι ἐσβεσμένης < ιστ'. ψιμυθίου πεπλυμένου δραχμὰς η'. κρόκου < δ'. ὀπίου < α'. τραγακάνθης δραχμὰς β'. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ. ἄλλο πρὸς ἐπικαύματα,

melilotorum drach. xlviij, spodii Cyprii drach. vigintiquatuor, malorum mandragorae drach. duas, croci drach. vigintiquatuor, opii drach. vj, seminis hyoscyami acetabula duo, alii drach. vigintiquatuor, myrrhae drach. quatuor, aeris usti et loti ʒ quatuor, gummi drach. xl, vini Falerni, aquae pluvialis, utriusque heminas tres. Vinum et aquam misceto, eisque rosas, melilotum, semen hyoscyami, mandragorae mala, aut, si haec non adsint, corticem injicito et ad dies tres aut v macerari finito, deinde expresso liquore ad medicamenti compositionem utitor, probatissimum hoc existit.

[*Melinum delicatum, commodum iis qui nullam penitus medicamentorum mordacitatem perferre possunt. Facit ad pustulas, prolapsus, fluxum acrem et uberem inustionesque et ad recentes affectus.*] ℞. Cadmiae ustae ac lacte extinctae drach. xvj, cerussae lotae ʒ octo, croci drach. quatuor, opii drach. unam, tragacanthae drach. duas, aqua pluviali excipito ac utitor cum ovo. *Aliud ad inustiones,*

φλυκτίδας, προπτώσεις, περιωδυνίας. ♃ ψιμυθίου δραχμὰς κδ΄. ἀμύλου < ιβ΄. καδμείας πεπλυμένης < ι΄. λιβάνου δραχμὰς ι΄. κρόκου < η΄. ὀπίου δραχμὰς η΄. κόμμεως < ι΄. τραγακάνθης < β΄. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. διάῤῥοδον ἀνέγκλητον. ♃ καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης < κδ΄. ψιμυθίου δραχμὰς ιβ΄. ὀπίου < στ΄. ῥόδων ἄνθους < στ΄. κρόκου δραχμὰς στ΄. λίθου σχιστοῦ < ιβ΄. κόμμεως < ι΄. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις πρὸς μὲν τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν διὰ γάλακτος, πρὸς δὲ τὰ καθαρὰ δι᾽ ᾠοῦ. [446] ἄλλο. ♃ καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης < κδ΄. ψιμυθίου δραχμὰς ιβ΄. λίθου σχιστοῦ < δ΄. ῥόδων ἄνθους δραχμὰς στ΄. κρόκου < στ΄. ὀπίου δραχμὰς στ΄. κόμμεως < στ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις πρὸς μὲν τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν διὰ γάλακτος, πρὸς δὲ τὰ καθαρὰ δι᾽ ᾠοῦ.

[Κροκῶδες παιδικὸν ἐπιγραφόμενον τὸ διὰ τῆς πομφόλυγος, πρὸς ἐπιφορὰς καὶ περιωδυνίας καὶ τὰς ἐκ πληγῶν διαθέσεις.] ♃ Σποδοῦ πομφόλυγος δραχμὰς ιστ΄. κρόκου < ιστ΄. ὀπίου δραχμὰς ιστ΄. τραγακάνθης < η΄. ὕδατι

pustulas, prolapsus, dolorem. ♃ Cerussae ℨ vigintiquatuor, amyli drach. xij, cadmiae lotae drach. x, thuris drach. decem, croci drach. octo, opii drach. octo, gummi drach. x, tragacanthae drach. ij, excipe aqua pluviali et utere cum ovo. *Diarrhodon innoxium.* ♃ cadmiae ustae et lotae drach. vigintiquatuor, cerussae drach. duodecim, opii drach. sex, florum rosarum drach. sex, croci drach. vj, lapidis schisti drach. duodecim, gummi drach. x, excipe aqua pluviali ac utere ad ulcera sordida cum lacte, ad munda cum ovo. *Aliud.* ♃ Cadmiae ustae et lotae drach. vigintiquatuor, cerussae drach. xij, lapidis schisti drach. quatuor, florum rosarum drach. vj, croci drach. sex, opii drach. vj, gummi drach. sex, excipe aqua pluviali, ac utere ad sordida ulcera cum lacte, ad repurgata cum ovo.

[*Croceum, puerile inscriptum ex pompholyge, ad epiphoras et molestias doloris et ad affectus ex plagis.*] ♃ Spodii pompholygis drach. sedecim, croci drach. sedecim, opii drach. sedecim, tragacanthae drach. octo, excipe aqua

ὀμβρίῳ, καὶ πρὸς τῇ ἀναλήψει ὠῶν τεσσάρων τὸ λευκόν. κολλύριον Γαΐου ὀφθαλμικοῦ. ♃ σποδοῦ Κυπρίας δραχμὰς δ'. ἀμύλου προσφάτου δραχμὰς ιβ'. κρόκου < β'. σμύρνης < α'. μανδραγόρου χυλοῦ < α'. κόμμεως δραχμὰς δ'. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. Ἀτιμήτρου λυσιπόνιον. ♃ χαλκάνθης ὠμῆς δραχμὰς μ'. πομφόλυγος ὠμῆς δραχμὰς μ'. ψιμυθίου δραχμὰς κδ'. ὀπίου < β'. κρόκου δραχμὰς δ'. τὸ κρόκον εἰς ὕδωρ βάλλεται καὶ ἀποβρέχεται καὶ τῷ ἀποβρέγματι σκευάζεται τὸ κολλύριον. τὸ δ' ὑπολειφθὲν τοῦ κρόκου λεαίνεται καὶ μίγνυται τοῖς λοιποῖς, κόμμεως δραχμαῖς λβ'. Διομήδους λυσιπόνιον πρὸς περιωδυνίας παραχρῆμα λύει τοὺς πόνους. ♃ χαλκάνθης ὠμῆς δραχμὰς λβ'. ψιμυθίου δραχμὰς λα'. σποδοῦ πομφόλυγος δραχμὰς ιστ'. κρόκου δραχμὰς ιστ'. λιβάνου < η'. σμύρνης δραχμὰς β'. κόμμεως δραχμὰς ιστ'. ὕδωρ ὄμβριον. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. γενναῖόν ἐστι τὸ κολλύριον. τοῦ Ζωΐλου, ποιοῦν πρὸς τὰς παλαιὰς ὀφθαλμίας, μυοκεφάλους, σταφυλώματα καὶ παλαιὰ ῥεύματα. ♃

pluviali, adhibitis simul albuminibus ovorum quatuor. *Collyrium Gaii ophthalmici.* ♃ Spodii Cyprii drach. quatuor, amyli recentis drach. xij, croci drach. duas, myrrhae drach. unam, succi mandragorae drach. unam, gummi drach. iv, excipe aqua pluviali ac utere cum ovo. *Atimetri solvens dolorem.* ♃ Atramenti sutorii crudi drach. xl. pompholygis crudae drach. xl. cerussae drach. vigintiquatuor, opii drach. duas, croci ℥ quatuor, crocum in aquam conjicitur ac maceratur et ex cremore hoc collyrium apparatur, quod vero reliquum est ex croco teritur, reliquisque admiscetur additis item gummi drach. trigintaduabus. *Diomedis lysiponium ad dolores statim solvit dolores.* ♃ Atramenti sutorii crudi drach. trigintaduas, cerussae drach. triginta unam, spodii pompholygis drach. sedecim, croci drach. sedecim, thuris drach. octo, myrrhae drach. duas, gummi drach. sedecim, aqua pluviali excipito ac utitor cum ovo, praeclarum est hoc collyrium. *Zoili medicamentum faciens ad ophthalmias antiquas, myocephalos, staphylomata et flu-*

καδμείας δραχμὰς η΄. χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς η΄. ψιμμυθίου δραχμὰς δ΄. ἀλόης δραχμὴν μίαν S″. φύλλου κρόκου, χαλκίτεως ὀπτῆς, χαλκάνθου, ὀπίου λυκίου, ἀνὰ δραχμὴν μίαν, σμύρνης δραχμὰς β΄. ἀκακίας δραχμὰς κ΄. ναρδοστάχυος δραχμὴν μίαν S″. κόμμεως δραχμὰς κ΄. καστορίου ∠δ΄. στίμμεως κεκαυμένου δραχμὰς η΄, ὕδωρ ὄμβριον.

[Ἀσκληπιάδου Πακκίου πρὸς περιωδυνίας, ῥεῦμα λεπτὸν καὶ πολὺ ἐπίκαυμα, φλυκτίδας, ὑμένων ἐπαναστάσεις, τραχώματα, κεχρονισμένας διαθέσεις καὶ τοὺς ὑπὸ πολλῶν ἐγχρίσεων βλαβέντας, παραχρῆμα ὠφελεῖ: τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως.] ℞ Καδμείας δραχμὰς ιβ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ιβ΄. κρόκου δραχμὰς ιβ΄. λεπίδος χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ιβ΄. σμύρνης δραχμὰς δ΄. νάρδου Ἰνδικῆς ∠ δ΄. ῥόδων ξηρῶν δραχμὰς δ΄. ὀπίου ∠ δ΄. λίθου αἱματίτου δραχμὰς δ΄. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους κδ΄. κόμμεως δραχμὰς ιβ΄. οἴνου Χίου τὸ αὔταρκες. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει ῥόδων δραχμὰς γ΄. πεπέρεως κόκκους κε΄. τὸ π-

xiones antiquas. ℞ Cadmiae drach. octo, aeris usti drach. octo, cerussae drach. quatuor, aloës sesquidrachmam, foliorum croci, chalcitidis assae, atramenti sutorii, opii, lycii singulorum drach. unam, myrrhae drach. duas, acaciae drach. viginti, spicae nardi sesquidrachmam, gummi drach. viginti, castorii drach. iv, stibii usti drach. octo, excipe aqua pluviali.

[*Asclepiadeum Pacoli, ad dolorum vexationes, fluxum tenuem et multum, inustionem, pustulas, pelliculartum eminentias, scabritias, inveteratos affectus et eos qui a multis illitionibus laesi sunt, confestim opitulatur. Compositio sic habet.* ℞ Cadmiae drach. duodecim, aeris usti drach. duodecim, croci drach. duodecim, squamae aeris drach. duodecim, myrrhae drach. iv, nardi Indicae ʒ iv, rosarum siccarum ʒ iv, opii ʒ iv, lapidis haematitae drach. quatuor, piperis albi grana xxiv, gummi drach. duodecim, vini Chii quantum sufficit, utere cum ovo. Aliud exemplar habet rosarum drach. tres, piperis grana vigintiquinque. *Medica-*

κτάριον ἐπιγραφόμενον φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ♃ καδμείας δραχμὰς ιβ΄. λεπίδος Κυπρίας πεπλυμένης < ιβ΄. κρόκου δραχμὰς ιβ΄. ὀπίου < δ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ιβ΄. σμύρνης < δ΄. λίθου αἱματίτου < δ΄. ῥόδων ξηρῶν δραχμὰς δ΄. ναρδοστάχυος < δ΄. μίσυος ὀπτοῦ δραχμὰς δ΄. κασσίας σύριγγος < δ΄. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους κε΄. κόμμεως < ιβ΄. οἴνῳ χρῶ.

[447] [Ἀντιγόνου κροκῶδες λεοντάριον ἐπιγραφόμενον, ἐπειδή περ γλύμματι τούτῳ ἐσφραγίζετο, ποιεῖ πρὸς ἐπιφορὰς, περιωδυνίας, κεχρονισμένας διαθέσεις. ἔστι δὲ καὶ τοῖς τραχωματικοῖς ἀγαθὸν, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει, μάλιστα δὲ νηπίοις ἐστὶ χρήσιμον.] ♃ Σποδοῦ Κυπρίας < μη΄. κρόκου < κδ΄. σμύρνης δραχμὰς ιβ΄. λίθου αἱματίτου < η΄. ὀπίου δραχμὰς ιβ΄. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους λστ΄. κόμμεως δραχμὰς π΄. οἴνῳ Φαλερίνῳ. ἄλλο. ♃ σποδοῦ Κυπρίας δραχμὰς π΄. κρόκου δραχμὰς μ΄. σμύρνης < κ΄.

mentum accommodatum nectarium inſcriptum. ♃ Cadmiae ʒ duodecim, ſquamae aeris Cypriae lotae drach. duodecim, croci drach. duodecim, opii drach. quatuor, aeris uſti et loti drach. duodecim, myrrhae drach. quatuor, lapidis haematitae drach. quatuor, roſarum ſiccarum drach. quatuor, ſpicae nardi drach. quatuor, miſyos aſſi drach. quatuor, caſiae fiſtulae drach. quatuor, piperis albi grana xxv, gummi drach. duodecim, vino exceptis utere.

[*Antigoni croceum leunculus appellatum, propterea quod leonis imago ei imprimeretur. Facit ad epiphoras, moleſtiam doloris, inveteratas affectiones. Eſt et aſpritudinibus commodum, cicatrices et collos exterit, maxime vero pueris commodum eſt.*] ♃ Spodii Cyprii drach. xlviij, croci drach. vigintiquatuor, myrrhae drach. xij, lapidis haematitae drach. octo, opii drach. xij, piperis albi grana xxxvj, gummi drach. lxxx, vino Falerno excipito. *Aliud.* ♃ Spodii Cyprii drach. lxxx, croci drach. xl, myrrhae drach. viginti, opii drach. xx, lapidis haematitae drach.

οπίου ∠ κ'. αἱματίτου λίθου ∠ ιβ'. πεπέρεως κόκκους ξ'. κόμμεως δραχμὰς π'. οἴνῳ Φαλερίνῳ.

[Ἐκ τῶν Σκριβωνίου Λάργου, Μαχάωνος Ἀσκληπιὸς, πρὸς παλαιὰς διαθέσεις καὶ ὑποπύους ὀφθαλμούς.] ℞ Σποδοῦ πομφόλυγος δραχμὰς λβ'. χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς λβ'. κρόκου Σικελοῦ ∠ ιστ'. σμύρνης ∠ στ'. λίθου αἱματίτου δραχμὰς ι'. νάρδου Ἰνδικῆς ∠ στ'. ὀπίου δραχμὰς στ'. πεπέρεως κόκκους μ'. οἴνῳ Χίῳ. ἐν τῷ Ἀθηνίππων Ἀσκληπιῶν ἔχει οὕτως, ὀπίου δραχμὰς η'.

[Εὐημέρου πρὸς περιωδυνίας καὶ διαθέσεις.] ℞ Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ λβ'. σποδοῦ πομφόλυγος ∠ ιστ'. κρόκου ∠ ιστ'. σμύρνης δραχμὰς η'. λίθου αἱματίτου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ η'. ναρδοστάχυος δραχμὰς δ'. μίσυος κεκαυμένου ∠ δ'. ὀπίου πεφωγμένου δραχμὰς δ'. κόμμεως ∠ ιστ'. οἴνου Ἰταλικοῦ τὸ αὔταρκες.

(217) [Διάσμυρνον εὐῶδες Συνέρωτος, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις. ποιεῖ πρὸς ῥυάδας καὶ αἰγίλωπας.] ℞ Καδμείας πεπλυμένης ∠ κη'. λίθου

duodecim, piperis grana lx, gummi ʒ lxxx, vini Falerni quantum sufficit.

[*Ex libris Scribonii Largi Asclepios Machaonis, ad veteres affectus et oculos suppuratos.*] ℞ Spodii pompholygis drach. xxxij, aeris usti drach. xxxij, croci Siculi drach. xvj, myrrhae ʒ sex, lapidis haematitae drach x, nardi Indicae drach. vj, opii drach. vj, piperis grana xl, gummi drach. xl, vino Chio excipito. In libro de Athenippis Asclepiis opii drach. octo habentur.

[*Evemeri ad dolores et affectus.*] ℞ Aeris usti et loti drach. trigintaduas, spodii pompholygis drach. sedecim, croci drach. xvj, myrrhae ʒ viij, lapidis haematitae usti et loti drach. viij, spicae nardi drach. iv, misyos usti drach. iv, opii torrefacti ʒ iv, gummi drach. xvj, vini Italici quod satis est.

[*Diasmyrnum odorum Synerotis, medicamentum accommodatum ad inveteratos affectus. Facit et ad rhyadas et aegilopas.*] ℞ Cadmiae lotae drach. vigintiocto, lapidis

αἱματίτου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < κε΄. σποδοῦ Κυπρίας < κδ΄. σμύρνης δραχμὰς μη΄. κρόκου δραχμὰς δ΄. ὀπίου Ἱσπανοῦ δραχμὰς η΄. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους λ΄. κόμμεως < στ΄. οἴνῳ Ἰταλικῷ· ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ ἐπὶ τῶν προσφάτων καὶ ἡ κρᾶσις ὑδαρής. ἔνιοι κρόκου δραχμὰς ιβ΄.

[Αἱμάτινον Συνέρωτος τραχωματικὸν ἀγαθόν. ποιεῖ πρὸς τὰς παλαιὰς διαθέσεις καὶ πρὸς συκώματα καὶ πᾶσαν ἐξοχὴν, μιγνύμενον τῷ Συνέρωτος εὐώδει.] ℞ Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < κδ΄. λίθου αἱματίτου < α΄. κρόκου < δ΄. ὀπίου < δ΄. κόμμεως < ιβ΄. ὄξει δριμυτάτῳ. ἄλλο. ℞ χαλκοῦ κεκαυμένου < μη΄. κρόκου δραχμὰς κδ΄. ὀπίου < δ΄. κόμμεως Θηβαϊκῆς < κδ΄. πομφόλυγος δραχμὰς ιη΄. σμύρνης < ιη΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ δραχμὰς ιβ΄. λίθου αἱματίτου < α΄. ἰοῦ δραχμὰς δ΄. οἴνῳ ἀναλάμβανε. τοῦ Ἱέρακος τραχωματικόν. ℞ μίσυος κεκαυμένου δραχμὰς η΄. κρόκου < η΄. ὀπίου δραχμὰς η΄. λίθου αἱματίτου πεπλυμέ-

haematitae usti et loti drach. xxv, spodii Cyprii drach. xxiv, myrrhae drach. xlviij, croci drach. quatuor, opii Hispani drach. octo, piperis albi grana xxx, gummi drach. sex, vino Italico excipito, utitor cum ovo in recentibus affectionibus. Temperies aquosa est. Aliqui croci drach. duodecim injiciunt.

[*Haematinum Synerotis aspritudinibus commodum, facit ad veteres affectus, ad ficosa et ad omnem extuberantiam, si cum odoro Synerotis commisceatur.*] ℞ Aeris usti et loti drach. vigintiquatuor, lapidis haematitae drach. unam, croci drach. iv, opii drach. iv, gummi drachmas xij, excipe aceto acerrimo. *Aliud.* ℞ Aeris usti drach. xlviij, croci drach. xxiv, opii drach. iv, gummi Thebaici ʒ xxiv, pompholygis drach. xviij, myrrhae ʒ xviij, salis ammoniaci drach. duodecim, lapidis haematitae drach. unam, aeruginis drach. iv, vino excipito. *Hieracis ad aspritudines,* ℞ Misyos usti ʒ viij, croci drach. viij, opii drach. viij, lapidis haematitae loti drach. viij, aeris usti et loti drach.

νου < η΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < ιβ΄. σμύρνης < ιβ΄. κόμμεως < ιβ΄. ὄξει δριμυτάτῳ.

[Ἀπολλωνίου σκυλάκιον ἐπισήμως ἰατρεύσαντος, τουτέστι τὸ ἱεράκιον κολλύριον τραχωματικόν· ἐπιγράφεται φοῖνιξ. ποιεῖ καὶ πρὸς μίλφους καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις] ℞ Λίθου αἱματίτου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < λβ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ιστ΄. ἰοῦ ξυστοῦ δραχμὰς ιστ΄. ὀπίου < η΄. οἱ δὲ στ΄. καδμείας βοτρυΐτιδος < δ΄. χαλκίτεως ὀπτῆς < δ΄. κόμμεως < ιστ΄. ὕδωρ ὄμβριον.

[448] [Ἄλλως ὁ Φοῖνιξ Ἀπολλωνίου, ὡς Ἄρειος Ἀσκληπιάδειος ἐνέγραψεν ἐν ταῖς ἰδίαις συναγωγαῖς τῶν φαρμάκων.] ℞ Λίθου αἱματίτου δραχμὰς κδ΄. λίθου σχιστῆς κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης < κδ΄. καδμείας < ιβ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς ιβ΄. ὀπίου < η΄. χαλκίτεως ὀπτῆς δραχμὰς δ΄. οἱ δὲ < η΄. ἐν ἄλλῳ καὶ ἰοῦ δραχμὰς ιβ΄. κόμμεως δραχμὰς ιστ΄. ὕδωρ ὄμβριον.

[Ἄλλο κολλύριον τραχωματικόν.] ℞ Χαλκίτεως κεκαυμένης δραχμὰς ιβ΄. μίσυος κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης < η.

duodecim, myrrhae drach. duodecim, gummi drach. xij, aceto acerrimo excipito.

[*Apollonii phoenix collyrium hieracium ad aspritudines, per hoc catulo egregie medicatus est, facit et ad palpebrarum defluvia et inveteratos affectus.*] ℞ Lapidis haematitae usti et loti ʒ xxxij, aeris usti et loti ʒ xvj, aeruginis rasilis ʒ xvj, opii ʒ viij, alii vj, cadmiae botrytidis ʒ iv, chalcitidis assatae ʒ iv, gummi ʒ xvj, excipe aqua pluviali.

[*Phoenix Apollonii aliter, velut Arius Asclepiades inscripsit, in libro quo propria medicamenta coacervavit.*] ℞ Lapidis haematitae ʒ xxiv, lapidis schisti usti et loti ʒ xxiv, cadmiae drach. xij, aeris usti drach. duodecim, opii drach. octo, chalcitidis assatae ʒ iv; alii ʒ octo, in alio exemplari etiam aeruginis ʒ duodecim, gummi ʒ sedecim, excipe aqua pluviali.

[*Aliud collyrium ad aspritudines.*] ℞ Chalcitidis ustae ʒ xij, misyos usti et loti drach. octo, croci, opii

κρόκου, ὀπίου ἀνὰ δραχμὰς στ'. λίθου αἱματίτου < η'. κόμμεως < ιβ'. ὄξει δριμυτάτῳ.

[Κολλύριον τραχωματικὸν, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις.] ℔ Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < κδ'. σποδοῦ πομφόλυγος < ιστ'. σμύρνης < ιστ'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ < ιβ'. λίθου αἱματίτου < κδ'. ὀπίου < δ'. πεπέρεως κόκκους ιβ'. ἐν ἄλλῳ κόκκους ιστ'. κόμμεως < η'. οἴνῳ ἀναλάμβανε καὶ χρῶ.

[Εὐημέρου, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει, ποιοῦν καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις.] ℔ Καδμίας < ξ'. κρόκου δραχμὰς ν'. ναρδοστάχυος < κ'. λεπίδος χαλκοῦ πεφωγμένου καὶ πεπλυμένου < ν'. σμύρνης < ν'. ὀπίου < λ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < ξ'. μίσυος ὠμοῦ δραχμὰς ν'. κόμμεως < ο'. οἴνῳ Χίῳ ἀναλάμβανε.

[Ἄλλο Πυράμου, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμῆχον καταστέλλει πᾶσαν ἐξοχήν.] ℔ Καδμείας Κυπρίας < μ'. λίθου αἱματίτου δραχμὰς μ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < μ'. μίσυος κεκαυμένου δραχμὰς κ'. κρόκου < κ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος

utriusque drach. vj, lapidis haematitae drach. octo, gummi ʒ xij, acerrimo aceto excipito.

[*Collyrium ad scabricies orbiculares. Cicatrices et callos detergit. Facit et ad veteres affectus.*] ℔ Aeris usti et loti ʒ xxiv, spodii pompholygis ʒ xvj, myrrhae ʒ xvj, salis ammoniaci drach. duodecim, lapidis haematitae ʒ xxiv, opii ʒ iv, piperis grana xij, alii xvj, gummi drach. octo, vino excipito ac utitor.

[*Evemeri, cicatrices et callos exterit. Facit et ad inveteratos affectus.*] ℔ Cadmiae drach. lx, croci ʒ l, spicae nardi drach. viginti, squamae aeris torrefactae et lotae ʒ l, myrrhae ʒ l, opii drach. xxx, aeris usti drach. lx, misyos crudi drach. l, gummi drach. septuaginta, excipe vino Chio.

Aliud Pyrami, cicatrices et callos exterens, deprimit omnem extuberantiam. ℔ Cadmiae Cypriae ʒ xl, lapidis haematitae drach. xl, aeris usti ʒ xl, misyos usti drach. viginti, croci ʒ xx, ammoniaci thymiamatis drach. viginti,

νου ∠ η'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ ιβ'. σμύρνης ∠ ιβ'. κόμμεως ∠ ιβ'. ὄξει δριμυτάτῳ.

[Ἀπολλωνίου σκυλάκιον ἐπισήμως ἰατρεύσαντος, τουτέστι τὸ ἱεράκιον κολλύριον τραχωματικόν· ἐπιγράφεται φοῖνιξ. ποιεῖ καὶ πρὸς μίλφους καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις] ℞ Λίθου αἱματίτου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ λβ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ιστ'. ἰοῦ ξυστοῦ δραχμὰς ιστ'. ὀπίου ∠ η'. οἱ δὲ στ'. καδμείας βοτρυΐτιδος ∠ δ'. χαλκίτεως ὀπτῆς ∠ δ'. κόμμεως ∠ ιστ'. ὕδωρ ὄμβριον.

[448] [Ἄλλως ὁ Φοῖνιξ Ἀπολλωνίου, ὡς Ἄρειος Ἀσκληπιάδειος ἐνέγραψεν ἐν ταῖς ἰδίαις συναγωγαῖς τῶν φαρμάκων.] ℞ Λίθου αἱματίτου δραχμὰς κδ'. λίθου σχιστῆς κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης ∠ κδ'. καδμείας ∠ ιβ'. χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς ιβ'. ὀπίου ∠ η'. χαλκίτεως ὀπτῆς δραχμὰς δ'. οἱ δὲ ∠ η'. ἐν ἄλλῳ καὶ ἰοῦ δραχμὰς ιβ'. κόμμεως δραχμὰς ιστ'. ὕδωρ ὄμβριον.

[Ἄλλο κολλύριον τραχωματικόν.] ℞ Χαλκίτεως κεκαυμένης δραχμὰς ιβ'. μίσυος κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης ∠ η.

duodecim, myrrhae drach. duodecim, gummi drach. xij, aceto acerrimo excipito.

[*Apollonii phoenix collyrium hieracium ad afpritudines, per hoc catulo egregie medicatus eft, facit et ad palpebrarum defluvia et inveteratos affectus.*] ℞ Lapidis haematitae usti et loti ʒ xxxij, aeris usti et loti ʒ xvj, aeruginis rafilis ʒ xvj, opii ʒ viij, alii vj, cadmiae botrytidis ʒ iv, chalcitidis assatae ʒ iv, gummi ʒ xvj, excipe aqua pluviali.

[*Phoenix Apollonii aliter, velut Arius Afclepiades infcripfit, in libro quo propria medicamenta coacervavit.*] ℞ Lapidis haematitae ʒ xxiv, lapidis fchifti usti et loti ʒ xxiv, cadmiae drach. xij, aeris usti drach. duodecim, opii drach. octo, chalcitidis assatae ʒ iv; alii ʒ octo, in alio exemplari etiam aeruginis ʒ duodecim, gummi ʒ fedecim, excipe aqua pluviali.

[*Aliud collyrium ad afpritudines.*] ℞ Chalcitidis ustae ʒ xij, misyos usti et loti drach. octo, croci, opii

κρόκου, ὀπίου ἀνὰ δραχμὰς στ'. λίθου αἱματίτου < η'. κόμμεως < ιβ'. ὄξει δριμυτάτῳ.

[Κολλύριον τραχωματικὸν, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις.] ℞ Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < κδ'. σποδοῦ πομφόλυγος < ιστ'. σμύρνης < ιστ'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ < ιβ'. λίθου αἱματίτου < κδ'. ὀπίου < δ'. πεπέρεως κόκκους ιβ'. ἐν ἄλλῳ κόκκους ιστ'. κόμμεως < η'. οἴνῳ ἀναλάμβανε καὶ χρῶ.

[Εὐημέρου, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει, ποιοῦν καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις.] ℞ Καδμείας < ξ'. κρόκου δραχμὰς ν', ναρδοστάχυος < κ'. λεπίδος χαλκοῦ πεφωγμένου καὶ πεπλυμένου < ν'. σμύρνης < ν'. ὀπίου < λ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < ξ'. μίσυος ὠμοῦ δραχμὰς ν'. κόμμεως < ο'. οἴνῳ Χίῳ ἀναλάμβανε.

[Ἄλλο Πυράμου, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμῆχον καταστέλλει πᾶσαν ἐξοχήν.] ℞ Καδμείας Κυπρίας < μ'. λίθου αἱματίτου δραχμὰς μ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < μ'. μίσυος κεκαυμένου δραχμὰς κ'. κρόκου < κ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος

utriusque drach. vj, lapidis haematitae drach. octo, gummi ʒ xij, acerrimo aceto excipito.

[*Collyrium ad scabricies orbiculares. Cicatrices et callos detergit. Facit et ad veteres affectus.*] ℞ Aeris usti et loti ʒ xxiv, spodii pompholygis ʒ xvj, myrrhae ʒ xvj, salis ammoniaci drach. duodecim, lapidis haematitae ʒ xxiv, opii ʒ iv, piperis grana xij, alii xvj, gummi drach. octo, vino excipito ac utitor.

[*Evemeri, cicatrices et callos exterit. Facit et ad inveteratos affectus.*] ℞ Cadmiae drach. lx, croci ʒ l, spicae nardi drach. viginti, squamae aeris torrefactae et lotae ʒ l, myrrhae ʒ l, opii drach. xxx, aeris usti drach. lx, misyos crudi drach. l, gummi drach. septuaginta, excipe vino Chio.

Aliud Pyrami, cicatrices et callos exterens, deprimit omnem extuberantiam. ℞ Cadmiae Cypriae ʒ xl, lapidis haematitae drach. xl, aeris usti ʒ xl, misyos usti drach. viginti, croci ʒ xx, ammoniaci thymiamatis drach. viginti,

δραχμὰς κ'. λεπίδος χαλκοῦ κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης < κ'. ὀπίου δραχμὰς κ'. σμύρνης < κ'. κόμμεως λίτραν μίαν, ὄξει δριμυτάτῳ χρῶ.

[Ἄλλο Εὐημέρου πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις.] ℞ Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς κδ'. σποδοῦ πομφόλυγος δραχμὰς ιβ'. σμύρνης < η'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ δραχμὰς ιβ'. λίθου αἱματίτου < δ'. πεπέρεως δραχμὰς ιβ'. κόμμεως δραχμὰς η'. οἴνου Χίου τὸ ἀρκοῦν.

[Λυγκεὺς ἐπιγραφόμενον πρὸς τετυλωμένας διαθέσεις, ὀξυδερκὲς ἀγαθὸν, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.] ℞ Καδμείας < ιβ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < ιβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < ιβ'. σμύρνης < ιστ'. λίθου αἱματίτου < στ'. ὀπίου < στ'. ἀλόης < δ'. χολῆς ταυρείας < δ'. χαλβάνης < δ'. ἰοῦ < α'. ὀποπάνακος < δ'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ < β'. κόμμεως < στ'. οἱ δὲ < β'. ὕδωρ ὄμβριον.

[Ῥίνημα ἐπιγραφόμενον. ποιεῖ πρὸς τετυλωμένας διαθέσεις καὶ οὐλὰς ἀποσμήχει, ποιεῖ καὶ πρὸς ὑποχύματα.] ℞ Καδμείας δραχμὰς μη'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς μη'.

squamae aeris ustae et lotae ℨ xx, opii ℨ xx, myrrhae drach. viginti, gummi libram unam, cum acerrimo aceto utere.

[*Aliud Evemeri ad eosdem affectus.*] ℞ Aeris usti et loti drach. vigintiquatuor, spodii pompholygis ℨ xij, myrrhae drach. octo, salis ammoniaci ℨ xij, lapidis haematitae ℨ iv, piperis drach. duodecim, gummi ℨ viij, vini Chii quod satis est.

[*Lynceus, ad affectus callosos exacuit visum, cicatrices et callos exterit.*] ℞ Cadmiae ℨ xij, aeris usti et loti drach. duodecim, ammoniaci thymiamatis drach. duodecim, myrrhae ℨ xvj, lapidis haematitae ℨ vj, opii drach. vj, aloës ℨ iv, fellis taurini ℨ iv, galbani ℨ iv, aeruginis ℨ j, opopanacis ℨ iv, salis ammoniaci ℨ ij, gummi ℨ vj, alii duas, aqua pluviali excipito.

[*Collyrium rhinema inscriptum, facit ad callosos affectus, cicatrices exterit. Facit et ad suffusiones.*] ℞ Cadmiae drach. xlviij, ammoniaci thymiamatis drach. xlviij,

χαλκοῦ κεκαυμένου < μη'. ὀπίου δραχμὰς ιϛ'. ἰοῦ Κυπρίου δραχμὰς ιϛ'. ἀλόης < ιϛ'. σμύρνης δραχμὰς ιϛ'. λίθου αἱματίτου δραχμὰς κδ'. χαλβάνης δραχμὰς ιδ'. ὀποπάνακος δραχμὰς ιη'. χολῆς ταυρείας < η'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ δραχμὰς δ'. κόμμεως δραχμὰς ξ'. ὕδωρ ὄμβριον. ἡ χρῆσις ὑδαρής.

[449] [Κολλύριον ἁρμάτιον ἐπιγραφόμενον, ᾧ ἐχρήσατο Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς, σμηκτικὸν, οὐλὰς ἀποσμήχει. ἔστι δὲ καὶ ὀξυδερκικὸν καὶ τραχωματικὸν ἀγαθόν.] ℞ Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου < η'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς η'. λίθου αἱματίτου < η'. φλοιοῦ λιβάνου δραχμὰς η'. κόμμεως < η'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ὕδατος, ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει καὶ ἰοῦ δραχμὰς β'.

[Τὸ διὰ τοῦ αἱματίτου ὀξυδερκικὸν οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.] ℞ Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς κδ'. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς κδ'. λίθου αἱματίτου δραχμὰς κδ'. κόμμεως δραχμὰς κδ'. ἰοῦ δραχμὰς η'. ὕδωρ ὄμβριον.

aeris usti drach. xlviij, opii drach. sedecim, aeruginis Cypriae drach. sedecim, aloës drach. sedecim, myrrhae ℥ xvj, lapidis haematitae drach. xxiv, galbani drach. xiv, opopanacis ℥ xviij, fellis taurini drach. octo, salis ammoniaci drach. iv, gummi ℥ lx, aqua pluviali excipe. Temperies aquosa est.

[*Collyrium harmatium inscriptum, quo usus est Ptolemaeus rex extersiva facultate praeditum. Exterit cicatrices, acuit visum, est et asprituainibus commodum.*] ℞ Aeris usti et loti drach. octo, ammoniaci thymiamatis drach. octo, lapidis haematitae drach. octo, corticis thuris drach. octo, gummi ℥ viij, excipe aqua pluviali ac utere cum aqua. Alia exemplaria etiam aeruginis drach. duas habent.

[*Collyrium oxydercicum ex haematite, cicatrices et callos exterit.*] ℞ Ammoniaci thymiamatis drach. vigintiquatuor, aeris usti et loti drach. vigintiquatuor, lapidis haematitae drach. xxiv, gummi drach. vigintiquatuor, aeruginis drach. octo, excipe aqua pluviali.

[Ἀρτεμώνιον ἐπιγραφόμενον, ᾧ ἐχρήσατο Βάσσος ὁ ἑταῖρος. ποιεῖ πρὸς τὰ χρόνια ῥεύματα καὶ πρὸς τὰς τῶν βλεφάρων τραχύτητας καὶ πρὸς τοὺς μυδῶντας καὶ βεβρωμένους κανθοὺς, καθύγρους ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς τῶν ὑμένων ἐξοχάς· οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει. τὸ δὲ μέγιστον τοῦ φαρμάκου τοῦτό ἐστι τὸ μετὰ τὰς ἐγχρίσεις ἀταράχους τοὺς ὀφθαλμοὺς διαφυλάττειν.] ♃ Στίμμεως δραχμὰς δ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ β΄. ψιμυθίου δραχμὰς β΄. κρόκου ∠ α΄. σμύρνης ∠ α΄. φλοιοῦ λιβάνου ∠ α΄. ἰοῦ σκώληκος ∠ α΄. κηκίδων ὀμφακίνων ∠ α΄. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὴν μίαν, κόμμεως ∠ α΄. οἴνῳ ἀναλάμβανε, ἡ χρῆσις δι᾽ ὕδατος. (218) ἄλλο φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ♃ καδμείας δραχμὰς η΄. στίμμεως ∠ η΄. ψιμυθίου δραχμὰς η΄. χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς δ΄. φλοιοῦ λιβάνου δραχμὰς β΄. κρόκου ∠ β΄. σμύρνης δραχμὰς β΄. ἰοῦ σκώληκος δραχμὰς β΄. κηκίδων ὀμφακίνων ∠ β΄. πεπέρεως λευκοῦ ∠ α΄. κόμμεως δραχμὰς δ΄. οἴνῳ ἀναλάμβανε.

[Κολλύριον Ἰνδικὸν ἀέρινον ἐπιγραφόμενον προκατα-

[*Collyrium artemonium inſcriptum, quo Baſſus ſodalis meus uſus eſt. Facit ad fluxiones antiquas et aſpritudines palpebrarum, ad putreſcentes et eroſos angulos, ad oculos humectos et membranarum extuberantias. Cicatrices et callos exterit et quod maximum in eo eſt, poſt illotiones oculos imperturbatos conſervat.*] ♃ Stibii drach. iv, aeris uſti drach. duas, ceruſſae drach. duas, croci drach. unam, myrrhae drach. unam, corticis thuris drach. unam, aeruginis vermiculatae drach. unam, gallarum omphacinarum drach. unam, piperis albi drach. unam, gummi drach. unam, vino excipe, utere cum aqua. *Aliud medicamentum accommodatum.* ♃ Cadmiae drach. octo, ſtibii drach. viij, ceruſſae drach. octo, aeris uſti ʒ iv, corticis thuris drach. duas, croci drach. ij, myrrhae drach. ij, aeruginis vermiculatae ʒ ij, gallarum omphacinarum drach. ij, piperis albi drach. unam, gummi ʒ iv, excipe vino.

[*Collyrium Indicum aerianum inſcriptum, praeoc-*

ληπτικὸν ἁπάσης ὀφθαλμίας, ποιεῖ πρὸς ἀμβλυωπίας καὶ ψωρώδεις διαθέσεις καὶ πρὸς βεβρωμένους κανθοὺς καὶ οὐλὰς ἀποσμήχει. τὸ δὲ μέγιστον τοῦ φαρμάκου τοῦτό ἐστι τὸ μετὰ τὰς ἐγχρίσεις ἀταράχους τοὺς ὀφθαλμοὺς διαφυλάττειν.] ℞ Ψιμυθίου Ῥοδιακοῦ δραχμὰς μη'. καδμείας Κυπρίας < κδ'. μέλανος Ἰνδικοῦ δραχμὰς η'. ὀπίου < η'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς η'. ἢ στ'. ὀποβαλσάμου < η'. ἢ στ'. κόμμεως < ιστ'. κινναμώμου < β'. ἐν ἄλλῳ < ιβ'. ὕδατι ὀμβρίῳ.

[Ἑρμοφίλου θαλασσερὸς κολλύριον ἐπιτετευγμένον πρὸς ὑποχύσεις καὶ πᾶσαν ἀμβλυωπίαν, ποιεῖ καὶ πρὸς ἀρχὰς ὑποχύσεως, ἔστι δὲ εὐωδέστατον φάρμακον.] ℞ Καδμείας δραχμὰς ιστ'. μέλανος Ἰνδικοῦ < ιστ'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς η'. ἰοῦ < δ'. ὀπίου Μηδικοῦ < δ'. ὀποβαλσάμου < δ'. κόμμεως < ιβ'. ὕδατι ἀναλάμβανε. ἡ χρῆσις μεθ' ὕδατος, ἡ κρᾶσις διαφέρουσα πρὸς τὰς διαθέσεις.

[Πομπωνίου Βάσσου, ποιεῖ καὶ πρὸς ἀρχὰς ὑποχύσεως.] ℞ Καδμείας δραχμὰς κζ'. μέλανος Ἰνδικοῦ < ιστ'.

cupat, ac praeripit omnes ophthalmias. Facit ad obtusum visum et scabros affectus ac erosos angulos. Cicatrices exterit et, quod maximum est, post illitionem oculos imperturbatos conservat.] ℞ Cerussae Rhodiacae drach. xlviij, cadmiae Cypriae drach. xxiv, atramenti Indici drach. octo, opii drach. octo, piperis albi drach. viij, aut vj, opobalsami drach. viij, aut vj, gummi drach. xvj, cinnamomi drach. ij, alii xij, aqua pluviali excipito.

[*Hermophili collyrium thalasserum, accommodatum ad suffusiones et ad omnem hebetudinem visus. Facit et ad incipientem suffusionem, estque odoratissimum medicamentum.*] ℞ Cadmiae drach. xvj, atramenti Indici drach. xvj, piperis albi drach. viij, aeruginis drach. iv, succi Medici drach. iv, opobalsami drach. iv, gummi drach. xij, aqua excipe, utere cum aqua. Temperies diversa est juxta affectus.

[*Pomponii Bassi, facit ad incipientem suffusionem.*] ℞ Cadmiae drach. xxvij, atramenti Indici drach. xvj, pi-

πεπέρεως μακροῦ δραχμὰς ιστ'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς ιβ'. ὀποῦ Κυρηναϊκοῦ δραχμὰς ε'. ὀποβαλσάμου < στ'. ναρδοστάχυος δραχμὰς στ'. σαγαπηνοῦ < ε'. ὀποπάνακος < ε'. ὀπίου δραχμὰς δ'. εὐφορβίου < κινναμώμου δραχμὴν μίαν, κόμμεως δραχμὰς λ'. τὸ ὑγρὸν χυλῷ μαράθρου.

[450] [Ἰνδικὸν βασιλικὸν ἐπιγραφόμενον, ποιεῖ πρὸς ἀρχὰς ὑποχύσεως καὶ πᾶσαν ἀμβλυωπίαν καὶ οὐλὰς ἀποσμήχει.] ♃ Καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης λίτραν μίαν, γο δ'. μέλανος Ἰνδικοῦ δραχμὰς στ'. ψιμυθίου γο δ'. πεπέρεως λευκοῦ γο στ'. χολῆς ὑαίνης τὸ ὅλον ὅσον ἔχει. σκάρων χολὰς ι'. περδίκων χολὰς δ'. ὀποῦ μήκωνος γο α'. ὀποβαλσάμου γο β'. ὀποπάνακος γο β'. σαγαπηνοῦ γο β'. κόμμεως λίτραν α'. ἀναλάμβανε μαράθρου χυλῷ ἢ τῆς λεγομένης ἡρακλείας βοτάνης.

[Ἔνστακτον Πακκίου, ὡς Θεμίσων.] ♃ Καδμείας δραχμὰς ξδ'. μίσυος δραχμὰς λβ'. χαλκάνθου δραχμὰς λβ'. στίμμεως δραχμὰς λβ'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς λβ'. ὀπίου δρα-

peris longi drach. xvj, piperis albi drach. xij, succi Cyrenaici ʒ v, opobalsami ʒ vj, spicae nardi drach. sex, sagapeni ʒ v, opopanacis drach. quinque, opii drach. quatuor, euphorbii ʒ j, cinnamomi drach. j, gummi drach. triginta, foeniculi succo excipito.

[*Indicum basilicon inscriptum. Facit ad incipientem suffusionem et omnem visus hebetudinem. Cicatrices exterit.*] ♃ Cadmiae ustae et lotae libram unam et trientem, atramenti Indici ʒ sex, cerussae trientem, piperis albi sextuncem, fel hyaenae integrum quanticunque ponderis, felles scarorum decem, felles perdicum quatuor, succi papaveris ʒ j, opobalsami sextantem, opopanacis sextantem, sagapeni sextantem, gummi libram unam, excipe succo foeniculi aut herbae heracleae appellatae.

[*Instillatitium Pacii, ut Themison.*] ♃ Cadmiae drach. sexagintaquatuor, misyos drach. trigintaduas, atramenti sutorii drach. trigintaduas, stibii ʒ xxxij, piperis albi ʒ xxxij, opii drach. sedecim, aeruginis drach. sedecim,

χμὰς ιϛ΄. ἰοῦ δραχμὰς ιϛ΄. ὀποβαλσάμου δραχμὰς ιϛ΄. κόμμεως δραχμὰς ξδ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ.

[Τὸ χελιδόνιον ἐπιγραφόμενον.] ℞ Καδμείας δραχμὰς μη΄. στίμμεως δραχμὰς ιβ΄. μίσυος δραχμὰς η΄. πεπέρεως <λϛ΄. χαλκάνθου δραχμὰς ϛ΄. ὀπίου δραχμὰς ϛ΄. ὀποβαλσάμου < τέσσαρας, κόμμεως δραχμὰς κδ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ.

[Τὸ ἱεράκιον πρὸς ἀμβλυωπίαν καὶ ψωρώδεις διαθέσεις.] ℞ Ψιμυθίου δραχμὰς ιϛ΄. καδμείας δραχμὰς η΄. ἰοῦ δραχμὰς β΄. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς β΄. ὀμφακίου δραχμὰς β΄. ὀπίου < β΄. κόμμεως δραχμὰς ϛ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ὕδατος.

[Ἄλλο. οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.] ℞ Καδμείας δραχμὰς ιϛ΄. ψιμυθίου δραχμὰς η΄. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς δ΄. ἰοῦ δραχμὰς β΄. ὀποβαλσάμου δραχμὰς β΄. ὀμφακίου < β΄. κόμμεως δραχμὰς δ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ.

[Κολλύριον κιῤῥὸν πάγχρηστον ἐπιγραφόμενον φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς ψωρώδεις καὶ περιβεβρωμένους κανopobalsami drach. sedecim, gummi drach. lxiv, excipe aqua pluviali.

[Collyrium chelidonium inscriptum.] ℞ Cadmiae drach. xlviij, stibii drach. duodecim, misyos drach. octo, piperis albi ʒ vj, atramenti sutorii drach. sex, opii drach. sex, aeruginis drach. vj, opobalsami ʒ iv, gummi drach. xxiv, excipe aqua pluviali.

[Hieracium ad obtusum visum et scabros affectus.] ℞ Cerussae drach. sedecim, cadmiae drach. octo, aeruginis drach. duas, piperis albi drach. duas, omphacii drach. duas, opii drach. duas, gummi drach. sex, excipe aqua pluviali ac utere cum aqua.

[Aliud. Cicatrices et callos exterit.] ℞ Cadmiae drach. sedecim, cerussae drach. octo, piperis albi drach. quatuor, aeruginis drach. duas, opobalsami drach. duas, omphacii drach. duas, gummi drach. quatuor, excipe aqua pluviali.

[Collyrium fulvum panchrestum inscriptum, accommodatum ad scabros et circumrosos angulos, ac intensos

θοὺς καὶ ἐπιτεταμένους κνησμοὺς καὶ βλέφαρα συκώδη.] ℞ Καδμείας ∠ π΄. χαλκίτεως κεκαυμένης ∠ μ΄. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς μ΄. κόμμεως ∠ μ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἐπίσης ἔχει τὰς συσταθμίας. ἄλλο. ℞ καδμείας δραχμὰς π΄. χαλκίτεως κεκαυμένης δραχμὰς μ΄. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς μ΄. κρόκου δραχμὰς ιβ΄. σμύρνης δραχμὰς ιβ΄. κόμμεως ∠ μ΄. ὕδωρ ὄμβριον.

[Τρύφωνος τὸ σφαιρικόν.] ℞ Καδμείας ∠ μ΄. λεπίδος χαλκοῦ ∠ λβ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ λβ΄. πεπέρεως λευκοῦ ∠ λβ΄. ὀπίου ∠ η΄. σμύρνης ∠ η΄. ὀποβαλσάμου ∠ δ΄. κόμμεως ∠ λβ΄. ὕδωρ ὄμβριον.

[Κολλύριον Γάλλου ὀξυδερκικόν.] ℞ Καδμείας ∠ μη΄. χαλκίτεως κεκαυμένης ∠ κδ΄. πεπέρεως λευκοῦ ∠ στ΄. λεπίδος χαλκοῦ ∠ η΄. ὀπίου ∠ στ΄. ὀμφακίου ∠ δ΄. σμύρνης ∠ β΄. ὀποβαλσάμου ∠ δ΄. κόμμεως ∠ ιβ΄. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους ι΄. ὕδατος ὀμβρίου τὸ αὔταρκες.

[451] [Κολλύριον ἀρωματικὸν ἐπιγραφόμενον.] ℞

pruritus et palpebras ficosas.] ℞ Cadmiae drach. octoginta, chalcitidis ustae drach. quadraginta, piperis albi drach. quadraginta, gummi drach. xl, aqua pluviali excipito. In alio exemplari aequalis omnium apponderatio habetur. *Aliud.* ℞ Cadmiae drach. octoginta, chalcitidis ustae drach. xl, piperis albi drach. xl, croci drach. xij, myrrhae drach. xij, gummi ʒ xl, aquae pluvialis quod satis est.

[*Tryphonis orbiculare.*] ℞ Cadmiae drach. xlviij, squamae aeris drach. trigintaduas, aeris usti et loti ʒ trigintaduas, piperis albi drach. trigintaduas, opii drach. octo, myrrhae drach. octo, opobalsami drach. iv, gummi ʒ xxxij, excipe aqua pluviali.

[*Collyrium Galli oxydercicum.*] ℞ Cadmiae drach. xlviij, chalcitidis ustae drach. xxiv, piperis albi drach. sex, squamae aeris drach. octo, opii drach. vj, omphacii drach. iv, myrrhae drach. ij, opobalsami drach. iv, gummi ʒ xij, piperis albi grana x, aquae pluvialis quantum sufficit.

[*Collyrium aromaticum appellatum.*] ℞ Aeris usti

Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς ιστ'. ἰοῦ δραχμὰς δ'. σμύρνης δραχμὰς δ'. ὀπίου δραχμὰς δ'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς δ'. νάρδου δραχμὰς β'. κρόκου δραχμὰς δ'. ὀποβαλσάμου δραχμὰς β'. κόμμεως < δ'. ὕδατι ὀμβρίῳ.

[Ἡρακλείδου ἀρωματικὸν κροκῶδες δι' αἱματίτου.] ℞ Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς μη'. καδμείας δραχμὰς κδ'. κρόκου δραχμὰς κδ'. λίθου αἱματίτου δραχμὰς κδ'. ὀπίου δραχμὰς ιβ'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς ιβ'. κόμμεως < κδ'. οἴνῳ Φαλερίνῳ.

[Κροκῶδες Ἀσκληπιὸς ὀξυδερκικόν.] ℞ Χαλκοῦ κεκαυμένου < μη'. κρόκου δραχμὰς ιβ'. ὀμφακίου δραχμὰς < δ'. ὀπίου < ιβ'. σμύρνης δραχμὰς β'. ὀποβαλσάμου < δ'. κόμμεως < ιβ'. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους ι'. ὕδατος ὀμβρίου τὸ αὔταρκες.

[Ἰσοχρύσου πρὸς βεβρωμένους κανθοὺς, ψωρώδεις διαθέσεις, χρονιζούσας ὀφθαλμίας, τραχώματα, συκώδεις ἐπαναστάσεις, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.] ℞ Καδμείας δρα-

et loti drach. fedecim, aeruginis drach. quatuor, myrrhae drach. quatuor, opii drach. quatuor, piperis albi drach. quatuor, nardi drach. duas, croci drach. quatuor, opobalfami drach. quatuor, gummi drach. quatuor, aqua pluviali excipito.

[*Heraclidae aromaticum croceum ex haematite.*] ℞ Aeris ufti et loti drach. xlviij, cadmiae drach. vigintiquatuor, croci drach. vigintiquatuor, lapidis haematitae drach. vigintiquatuor, opii drach. duodecim, myrrhae drach. xij, piperis albi drach. xij, gummi drach. xxiv, vino Falerno excipito.

[*Croceum Afclepium oxydercicum.*] ℞ Aeris ufti drach. xlviij, croci drach. xij, omphacii drach. quatuor, opii drach. duodecim, myrrhae drach. duas, opobalfami drach. quatuor, gummi drach. xij, piperis albi drach. decem, aquae pluvialis quantum fatis eft.

[*Collyrium ifochryfon, ad corrofos angulos, fcabros affectus inveteratas ophthalmias, afpritudines, ficofas eminentias, cicatrices et callos exterit.*] ℞ Cadmiae drach.

χμὰς στ΄. λίθου αἱματίτου δραχμὰς ιστ΄. σμύρνης δραχμὰς ιστ΄. ὀπίου δραχμὰς ιστ΄. κρόκου δραχμὰς κδ΄. πεπέρεως μακροῦ δραχμὰς ιβ΄. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς κδ΄. κόμμεως < ξδ΄. οἴνου Ἰταλικοῦ τὸ αὔταρκες.

[Κινναβάριον ἄξιον ὀφθαλμικοῦ Στόλου Βρεττανικοῦ πρὸς περιβεβρωμένους κανθοὺς, καχεκτικὰς ὀφθαλμίας, ἐπιτεταμένους κνησμοὺς, χρονίας διαθέσεις.] (219) ℞ Ψωρικοῦ δραχμὰς κδ΄. καδμείας δραχμὰς κδ΄. κρόκου δραχμὰς ιστ΄. πεπέρεως δραχμὰς ιστ΄. κινναβάρεως δραχμὰς ιστ΄. ὀπίου δραχμὰς ιβ΄. κόμμεως δραχμὰς κδ΄. ὕδωρ ὄμβριον. ἄλλο. ℞ ψωρικοῦ < κδ΄. πεπέρεως δραχμὰς κδ΄. καδμείας δραχμὰς κδ΄. κρόκου δραχμὰς κδ΄. σανδαράχης δραχμὰς η΄. ὀπίου δραχμὰς η΄. κινναβάρεως δραχμὰς η΄. κόμμεως δραχμὰς η΄. ὕδατι ὀμβρίῳ.

[Μήλινον ἀτάραχον ἐπιγραφόμενον. ποιεῖ πρὸς πᾶσαν ἀμβλυωπίαν καὶ πρὸς παλαιὰς διαθέσεις, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.] ℞ Καδμείας δραχμὰς κδ΄. ὀμφακίου δραχμὰς ιβ΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ δραχμὰς δ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δρα-

fex, lapidis haematitae drach. fedecim, myrrhae drach. fedecim, opii drach. fedecim, croci drach. vigintiquatuor, piperis longi drach. xij; piperis albi drach. vigintiquatuor, gummi drach. lxiv, vini Italici quantum fatis eft.

[*Collyrium Cinnabarium, celebris ophthalmici Stoli Britannici, ad corrofos angulos, ophthalmias ad malum habitum perductas, intenfos pruritus et inveteratos affectus.*] ℞ Pforici drach. vigintiquatuor, cadmiae drach. vigintiquatuor, croci drach. xvj, piperis albi drach. fedecim, cinnabaris drach. fedecim, opii drach. duodecim, gummi drach. vigintiquatuor, aquae pluviae quod fatis eft. *Aliud.* ℞ Pforici drach. vigintiquatuor, piperis drach. vigintiquatuor, cadmiae drach. xxiv, croci ʒ xxiv, fandarachae drach. octo, opii drach. octo, cinnabaris drach. octo, gummi drach. octo, aqua pluviali excipito.

[*Melinum atarachum appellatum. Facit ad omnem oculorum hebetudinem et ad affectus antiquos. Cicatrices et callos exterit.*] ℞ Cadmiae drach. vigintiquatuor, omphacii drach. duodecim, falis ammoniaci drach. quatuor, am-

χμὰς ιβ΄. ὀπίου δραχμὰς η΄. κόμμεως ∠ κδ΄. ψιμυθίου ∠ κδ΄. κρόκου ∠ ιστ΄. πεπέρεως λευκοῦ ∠ κδ΄. ὕδωρ ὄμβριον.

[Λουκίου καθηγητοῦ μήλινον, πρὸς ψωρώδεις καὶ περιβεβρωμένους κανθοὺς, ἐπιτεταμένους κνησμοὺς, καθύγρους ὀφθαλμούς. πρὸς πᾶσαν ἀμβλυωπίαν, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.] ♃ Ψιμυθίου δραχμὰς κδ΄. κρόκου ∠ κδ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ στ΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠ στ΄. νάρδου Ἰνδικῆς ∠ στ΄. ὀπίου ∠ στ΄. σμύρνης ∠ στ΄. ὀμφακίου ∠ στ΄. κόμμεως ∠ κδ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ.

[452] [Ἄλλο κολλύριον ὁ Πρωτεύς. ᾧ οὐδὲν ἴσον· ποιεῖ πρὸς ἀρχὰς ὑποχύσεως καὶ πρὸς πᾶσαν ἀμβλυωπίαν, οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.] ♃ Καδμείας δραχμὰς β΄. χαλκίτεως ὠμῆς ∠ μ΄. ψιμυθίου δραχμὰς μ΄. πεπέρεως λευκοῦ ∠ λ΄. ὀποῦ Κυρηναϊκοῦ δραχμὰς κ΄. κρόκου ∠ ιστ΄. ὀπίου δραχμὰς ιβ΄. σαγαπηνοῦ δραχμὰς ιβ΄. ἐλαίας δακρύου ∠ ιβ΄. ἀρσενικοῦ δραχμὰς η΄. σμύρνης ∠ ιβ΄. κόμμεως ∠ κ΄. ὀπο-

moniaci thymiamatis drach. duodecim, opii drach. octo, gummi drach. vigintiquatuor, ceruffae drach. vigintiquatuor, croci drach. fedecim, piperis albi drach. xxiv, aquae pluvialis quantum fufficit.

[*Lucii praeceptoris melinum, ad fcabros et corrofos angulos, intenfos pruritus, oculos humectos, ad omnem vifus hebetudinem, cicatrices et callos exterit.*] ♃ Cerussae drach. xxiv, croci drach. xxiv, ammoniaci thymiamatis drach. vj, falis ammoniaci drach. fex, nardi Indicae drach. fex, opii drach. fex, myrrhae drach. vj, omphacii drach. vj, gummi drach. xxiv, excipe aqua pluvia.

[*Aliud collyrium Proteus, cui nullum conferri poteft. Facit ad incipientem fuffufionem et ad omnem vifus hebetudinem, cicatrices et callos exterit.*] ♃ Cadmiae drach. xl, chalcitidis crudae ʒ xl, ceruffae drach. xl, piperis albi ʒ xxx, fucci Cyrenaici ʒ xx, croci drach. xvj, opii ʒ xij, fagapeni ʒ xij, lacrimae oleae drach. xij, auripigmenti drach. viij, myrrhae drach. xij, gummi drach. xx,

πάνακος < κ'. ὀποβαλσάμου δραχμὰς ιβ'. σκεύαζε ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις μεθ' ὕδατος.

[Ὑγιεινοῦ τὸ χρυσοῦν, πρὸς βεβρωμένους κανθοὺς καὶ ψωρώδεις διαθέσεις.] ♃ Σανδαράχης δραχμὰς κδ'. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους ιβ'. σμύρνης δραχμὰς στ'. κρόκου < στ'. κόμμεως < ιβ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἄλλως τὸ χρυσοῦν. ♃ σανδαράχης < ιστ'. κρόκου δραχμὰς ιστ'. πεπέρεως < ιστ'. σμύρνης δραχμὰς δ'. κόμμεως δραχμὰς ιβ'. ἡ χρῆσις δεδήλωται. ἄλλως. ♃ σανδαράχης < κδ'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς ιβ'. σμύρνης < στ'. κρόκου δραχμὰς στ'. κόμμεως < ιβ'. ὕδατι ὀμβρίῳ.

[Εὐημέρου ψωρικόν. ποιεῖ πρὸς βεβρωμένους κανθοὺς καὶ ψωρώδεις οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει, ποιεῖ καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις καὶ καχεκτικὰς ὀφθαλμίας καὶ τραχώματα.] ♃ Ψωρικοῦ δραχμὰς κδ'. κρόκου < ιβ'. ὀπίου, ψιμυθίου ἀνὰ δραχμὰς δ'. πεπέρεως λευκοῦ < δ'. ὀμφακίου < δ'. οἴνῳ Φαλερίνῳ ἀναλάμβανε. βασιλίδιον ψωρικόν. ♃ ψωρικοῦ δραχμὰς μη'. κρόκου < κδ'. ὀπίου δραχμὰς η'. λι-

opopanacis drach. xx, opobalſami drach. xij, apparato cum aqua pluviali ac utitor cum aqua.

[*Hygieni collyrium aureum, ad corroſos angulos et ſcabros affectus.*] ♃ Sandarachae drach. xxiv, piperis albi grana xij, myrrhae drach. ſex, croci drach. vj, gummi drach. duodecim, cum aqua pluviali apparato. *Aliter aureum collyrium.* ♃ Sandarachae drach. xvj, croci drach. xvj, piperis drach. xvj, myrrhae ʒ iv, gummi drach. xij, uſus oſtenſus eſt. *Aliter.* ♃ Sandarachae drach. xxiv, piperis albi drach. xij, myrrhae drach. vj, croci ʒ vj, gummi drach. xij, aqua pluviali excipito.

[*Evemeri pſoricum, facit ad corroſos angulos et ſcabras cicatrices ac callos exterit. Facit ad inveteratos affectus et ophthalmias ad malum habitum perductas, itemque ad aſpritudines.*] ♃ Pſorici drach. vigintiquatuor, croci drach. duodecim, opii, ceruſſae, utriusque drach. quatuor, piperis albi drach. quatuor, omphacii drach. quatuor, gummi drach. quatuor, vino Falerno excipito. *Baſilidion pſoricum.* ♃ Pſorici drach. xlviij, croci drach. vigintiqua-

θου Ἀσίου τοῦ ἄνθους δραχμὰς η'. ψιμυθίου ∠ η'. πεπέρεως δραχμὰς στ'. ὀποβαλσάμου ∠ δ'. ὀμφακίου δραχμὰς δ'. κόμμεως δραχμὰς ιστ'. οἴνῳ Φαλερίνῳ. πάγχρηστον Ἀθηνίπιον. ℞ ψωρικοῦ δραχμὰς ξδ'. κρόκου ∠ ιστ'. χαλκίτεως κεκαυμένης δραχμὰς ιστ'. σανδαράχης ∠ κ'. σμύρνης δραχμὰς η'. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς ιστ'. κασσίας σύριγγος δραχμὰς η'. μαλαβάθρου φύλλων ∠ δ'. ὀπίου δραχμὰς στ'. ὀμφακίου δραχμὰς δ'. μίσυος κεκαυμένου δραχμὰς β'. κόμμεως δραχμὰς κδ'. ὕδατι ὀμβρίῳ.

[Πτολεμαίου γνωρίμου φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς ψωρώδεις καὶ βεβρωμένους κανθοὺς, ἐπιτεταμένους κνησμοὺς, μιλφώσεις, ἀμβλυωπίας.] ℞ Ψωρικοῦ ∠ ξ'. σανδαράχης δραχμὰς λ'. χαλκίτεως κεκαυμένης ∠ κδ'. κρόκου ∠ κδ'. σμύρνης ∠ ιβ'. ὀπίου ∠ β'. κασσίας σύριγγος δραχμὰς ιβ'. πεπέρεως ∠ δ'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ ζ'. ὀμφακίου δραχμὰς στ'. μίσυος κεκαυμένου ∠ γ'. μαλαβάθρου φύλλων ∠ α'. κόμμεως ∠ λστ'. ὕδωρ ὄμβριον.

tuor, opii drach. viij, floris lapidis Afii drach. viij, ceruffae drach. viij, piperis drach. vj, opobalfami drach. quatuor, omphacii drach. iv, gummi drach. xvj, vino Falerno excipe. *Panchreftum Athenipion.* ℞ Pforici drach. lxiv, croci drach. xvj, chalcitidis uftae drach. xvj, fandarachae drach. viginti, myrrhae drach. viij, piperis albi drach. xvj, cafiae fiftulae drach. viij, foliorum malabathri drach. quatuor, opii drach. xvj, omphacii drach. iv, mifyos ufti drach. duas, gummi drach. xxiv, excipe aqua pluviali.

[*Ptolemaei familiaris medicamentum, accommodatum ad fcabros et corrofos angulos, intenfos pruritus, defluvia palpebrarum hebetem vifum.*] ℞ Pforici drach. lx, fandarachae drach. triginta, chalcitidis uftae drach. vigintiquatuor, croci drach. vigintiquatuor, myrrhae drach. duodecim, opii ʒ ij, cafiae fiftulae drach. xij, piperis drach. iv, piperis albi drach. vij, omphacii drach. vj, mifyos ufti drach. iij, foliorum malabathri drach. j, gummi drach. xxxvj, aquae pluviae quantum fufficit.

[Κολλύριον μαλαβάθρου ὀξυδερκικὸν, πρὸς περιβιβρωμένους κανθούς.] ℞ Στίμμεως δραχμὰς κδ΄. ἀκακίας < κδ΄. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς κδ΄. νάρδου Ἰνδικῆς < ιβ΄. ὀπίου < στ΄. κρόκου δραχμὰς στ΄. σμύρνης < στ΄. ὀμφακίου δραχμὰς στ΄. κόμμεως δραχμὰς λστ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἄλλο. ℞ στίμμεως κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου δραχμὰς μ΄. ἀκακίας < μστ΄. νάρδου Κελτικῆς δραχμὰς στ΄. σμύρνης < η΄. κρόκου < η΄. ὀμφακίου δραχμὰς στ΄. ὀπίου < στ΄. καδμείας δραχμὰς λστ΄. κόμμεως δραχμὰς λβ΄. ὕδωρ ὄμβριον.

[453] Κεφ. η΄. [Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων γεγραμμένα πρὸς ὀφθαλμοὺς πάσχοντας βοηθήματα.] Ἐπὶ δὲ τῶν περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ῥευματισμῶν ἐν ἀρχῇ μὲν ἁρμόζει ὀλιγοσιτία, ὀλιγοποσία, ὑδροποσία καὶ πάντων μᾶλλον συνουσίας ἀποχὴ, ἥ τε κοιλία ὑποσυρέσθω καὶ πολλῷ ψυχρῷ τὸ πρῶτον, εἶτα καὶ ὀλίγου μιγέντος ὄξους, συνεχῶς τὸ πρόσωπον προσκλυζέσθωσαν. ἔνιοι δὲ χάλκανθον ὕδατι διιέντες διδόασι προσκλύζεσθαι περικαμπτέτωσαν ὀσμὰς δριμείας καὶ κονιορτοὺς καπνόν τε

[*Collyrium malabathri oxydercicum, facit ad corrofos angulos,*] ℞ Stibii drach. vigintiquatuor, acaciae drach. vigintiquatuor, piperis albi drach. xxiv, nardi Indicae drach. xij, opii drach. fex, croci drach. fex, myrrhae ʒ vj, omphacii drach. vj, gummi ʒ xxxvj, aqua pluviali excipito. *Aliud.* ℞ Stibii ufti et loti drach. xl, acaciae drach. xlvj, nardi celticae drach. fex, myrrhae ʒ viij, croci drach. octo, omphacii drach. vj, opii drach. vj, cadmiae ʒ xxxvj, gummi ʒ xxxij, aquae pluvialis quod fatis eft.

Cap. VIII. [*Remedia ad affectos oculos, ab Archigene in primo medicamentorum fecundum genus confcripta.*] In fluxionibus circa oculos in principio convenit cibi ac potus parcitas, aquae potus et maxime omnium rei venereae abftinentia. Alvus ipfa fubducatur et facies affidue primum multa frigida, deinde etiam aceto admixto proluatur. Quidem atramentum futorium aqua dilutum proluendum exhibent. Fugiant odores acres et pulveres fu-

καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ λύχνων αὐγὴν, εἰς νύκτα δὲ ἔρια καθαρὰ ἐξ οἴνου ἢ ῥυπαρὰ ἐξ ὕδατος ψυχροῦ ἐπιτιθέτωσαν, ἕωθέν τε, ὡς εἴρηται, προσκλυζέσθωσαν. εἰ δ' ἐπιτείνοιτο ὁ ῥευματισμὸς καὶ ἀλγηδὼν ἐπιγένοιτο, φλεβοτομία τε ἁρμόδιος καὶ τελέως ἀσιτία καὶ δίψα, εἰ μὴ ἐκκαίοιτο καὶ ἐπιτείνοιτο, κοιλίας εὔτονος λύσις ἤτοι διὰ συμφώνου καθαρτικοῦ ἢ διὰ κλυστήρων εὐτόνων. μετὰ ταῦτα δὲ κατὰ τοῦ μετώπου ἀμπέλου φύλλα χλωρὰ συνεχῶς ἐπιτιθέμενα βοηθεῖ. ἢ μυρσίνης ἢ σχίνου ἢ βάτου χύλισμα ἢ κράμβης ἢ ἀμπέλου φύλλα, μετὰ πάλης ἀλφίτου. ἢ κυπάρισσος, σάμψυχον, ὤκιμον, σισύμβριον, οἰνάνθη, κρόκος ἥμερος, ἄγριος, ἀνδράχνη καὶ ῥοᾶς κύτινοι, ἄγνος, μήλου κυδωνίου τὰ ἁπαλὰ τῶν φύλλων, ἕκαστον μετὰ οἴνου καὶ πάλης ἀλφίτων. κατ' αὐτῶν δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ἔριον καθαρὸν, ὠοῦ τῷ λευκῷ διάβροχον ἢ ὠοῦ λέκυθον ὀπτοῦ ἢ μελίλωτον ἐν γλυκεῖ καθεψημένον, ἢ ἀσφοδέλου ῥίζαν μετ' οἴνου καὶ πάλης ἀλφίτων, ἢ ἶριν κεκομμένην μετ' οἴνου καὶ πάλης ἀλφίτων ἢ ῥοᾶς

mumque et tum folis tum lucernarum fplendorem. Ad noctem lanas puras ex vino aut fordidas ex aqua frigida imponant, maneque, velut dictum eft, fe proluant. Quod fi augefcat fluxio, accedatque dolor, venae fectio congrua eft et perfecta cibi abftinentia ac fitis, nifi exurantur et malum inde augefcat. Convenit et folutio ventris valida, five per purgatorium conveniens medicamentum, five per clyfteres validos. Poft haec vero circa frontem impofita affidue vitis folia viridia auxiliantur. Aut myrti, lentifci aut rubi fuccus, aut braffìcae aut vitis folia cum flore farinae polentae. Aut cupreffus, fampfuchus, ocimum, fifymbrium, oenanthe, crocus hortenfis, itemque agreftis, portulaca, mali punici fativi flores cytini appellati, vitex, folia recentia mali cotoneae, fingula cum vino et flore farinae polentae. Super ipfos vero oculos lana pura ovi candido madefacta imponatur. Aut ovi affi luteum. Aut melilotum in paffo coctum. Aut afphodeli radix cum vino et flore farinae polentae. Aut iris contufa cum vino et flore farinae polentae.

χυλὸν μετὰ πάλης ἀλφίτων καὶ αὐτὴν καθεψημένην ἐν οἴνῳ ἀθαλάσσῳ. ἢ ἀρκευθίδες λεῖαι μετ' οἴνου καὶ πάλης ἀλφίτων ἐπὶ τὸ μέτωπον ἐπιπλαττόμεναι καὶ ἐπ' αὐτοὺς ἐπιτιθέμεναι τοὺς ὀφθαλμούς. πρὸς δὲ τούτοις ἠρυγγίου καὶ ἱππομαράθρου ῥίζαν λείαν μεθ' ὕδατος καὶ κωνείου σπέρμα τὸν αὐτὸν σκευαζόμενον τρόπον ὠφελεῖ. τυρὸς ἁπαλὸς νεαλὴς μετὰ σελίνου φύλλων καταπλασσόμενος. ἢ μήκων ἀγρία ἐν γλυκεῖ ἑψηθεῖσα καὶ λεία καταπλασθεῖσα. ὁμοίως καὶ μελίλωτον ἑψηθὲν ἐν γλυκεῖ, ὀλίγον μιγέντος κρόκου καὶ ὀποῦ μήκωνος. ἢ ἄρτος ἐξ οἴνου, ῥοδίνῳ φυραθεὶς, ὠφελεῖ θαυμαστῶς. (220) ἢ τριβόλῳ ἁπαλῷ κατάπλασσε, καθ' ἑαυτὸν ἢ καὶ μιγεὶς ἀλφίτῳ θαυμαστῶς ποιεῖ. καὶ καθόλου πᾶν τὸ τῶν στυφόντων γένος καὶ ἀποκρουόμενον ἐν ἀρχαῖς, οἷά ἐστι κώνειόν τε καὶ ψύλλιον, σέλινον, στρύχνον, οἱ ἐπὶ τῶν τελμάτων φακοὶ, φύλλα ἀμπέλου, κόριον, ἀνδράχνη, φακὸς ὁ ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ἀείζωον, μήκωνος φύλλα, ἀκαλήφη. τούτων ἕκαστον λεαίνων μετ' οἴνου κατάπλασσε, τὸ δὲ ψύλλιον μεθ' ὕδατος καὶ τὸν ἀπὸ τῶν τελμάτων φακόν.

Aut mali punici fuccus cum flore farinae polentae. Aut ipfum malum in vino maris experte coctum. Aut juniperi baccae tritae cum vino et flore farinae polentae fronti imponantur, aut etiam fuper ipfos oculos adhibeantur. Ad haec vero eryngii et faeniculi filveftris radix trita ex aqua et cicutae femen eodem modo apparatum opitulantur. Cafeus item mollis et nuper falfus cum apii foliis cataplasmatis modo impofitus. Aut papaver filveftre paffo coctum ac tritum impofitum. Similiter et melilotum paffo coctum exiguo croco et papaveris fucco admixtis. Panis item ex vino, rofaceo admixto mirabiliter auxiliatur. Aut tribulum recentem per fe imponito, imo et polenta admixta egregie opitulatur. Et ut fummatim dicam, omnia ex aftringentium genere et repulforia in principiis profunt, velut eft cicuta et pfyllium, apium, folanum, lentes paluftres, ferpyllum, fampfuchus, folia vitis, coriandrum, portulaca, fempervivum, folia papaveris, urtica. Quae fingula ex vino trita imponantur, pfyllium vero ex aqua eodemque modo paluftris lenticula.

[Πρὸς θερμὸν ῥεῦμα.] Κράμβην λείαν μετὰ πάλης ἀλφίτου σὺν ὕδατι κατάπλασσε. ἢ ὠκίμου φύλλοις ὁμοίως. ἢ πηγάνου φύλλοις μετὰ στέατος χηνείου, ἢ σαμψύχου πέταλα, ἢ καὶ ἁλικάκαβον λείαν κατάπλασσε. ἵστησι δὲ πολὺ ῥεῦμα κωδύα καὶ ὑοσκύαμος μετὰ ἀλφίτου πάλης σὺν οἴνῳ. προπυρία δὲ καὶ οὕτω κατάπλασσε, μετὰ δὲ τοῦτο τὴν ἀκμὴν παραλλάξαι, καὶ ὅ τε καιρὸς οὐκέτι ἐστὶ τῶν στυφόντων χρήσαιτο ἄν τις τῶν τε ὀφθαλμῶν καὶ τῆς κεφαλῆς πυρίᾳ. μεγάλως δὲ ὠφελεῖ, λύει [454] τε τὰς φλεγμονὰς καὶ εἴ τις διάστασις εἴη, ὀθόνιον ἁπαλὸν βουτύρῳ βρεχόμενον καὶ ἐπιβαλλόμενον τοῖς ὀφθαλμοῖς.

[Περὶ χυμώσεως.] Ἐφ' ὧν δὲ χύμωσις ἰσχυρὰ γένοιτο, λαβὼν ᾠοῦ λέκιθον σάρκα μυίας προσεκλέανον, εἶτα ὅταν κηροτοειδὲς γένηται, εἰς ῥάκος ἐπιτίθει, παραχρῆμα παύει.

[Περίχριστον ὀφθαλμῶν.] Ἄρτος καθαρὸς κεκαυμένος μιγεὶς ἀκακίᾳ καὶ κιττῷ σὺν ὕδατι. πρὸς δὲ τὰς περιωδυνίας ῥόδα χλωρὰ ἢ ξηρὰ βρέξας ἐν γλυκεῖ λέαινε καὶ μίξας

[*Ad fluxionem calidam.*] Braſſicam tritam cum polentae flore ex aqua imponito. Aut ocimi folia eodem modo. Aut rutae folia cum adipe anſerino, aut ſampſuchi folia, aut halicacabum tritam. Caeterum largum fluxum ſiſtunt papaveris capita et hyoſcyamus cum polentae flore ex vino; oportet autem fomentum prius adhibere atque ita imponere. Poſtquam vero ſtatus et vigor praeterierit et quum non amplius opportunum eſt aſtringentibus uti, non incommodum fuerit tum oculorum tum capitis fomenta adhibere. Magnifice vero auxiliatur inflammationesque ſolvit et ſi qua diſtentio adſit, eam laxat, linteolum molle butyro madefactum ac oculis ſuperpoſitum.

[*De chymoſi.*] In quibus vero chymoſis fortis contingit, ovi luteum cum muſcae carne terito, atque ubi ad cerati formam deducta fuerint, linteolo excepta impone, confeſtim ſedant.

[*Oblitiones oculorum.*] Panis purus uſtus, acaciae et hederae permixtus cum aqua. Verum ad dolores roſas virides aut aridas paſſo maceratas terito et admixto ovi albi

ὠοῦ ὀπτοῦ τὴν λέκιθον καὶ κρόκου τὸ αὔταρκες ἐν γλυκεῖ. ἢ ὠμῇ λύσει κριθίνῃ ἢ πυρίνῃ ἐν γλυκεῖ ἑψημένῃ. ἐὰν δὲ πλείων ἡ ὀδύνη εἴη, πρόσμιγε μήκωνος ἁπαλῆς φύλλα, ἢ τὰ κελύφη τῶν κωδυῶν, ἢ ὑοσκυάμου φύλλα, ὅσον ὁλκὰς τέσσαρας σὺν λεκίθῳ ὠοῦ. ἢ σισύμβριον ἑψήσας ἐν ὕδατι λέανον, παραχέων οἴνου τὸ αὔταρκες καὶ κατάπλασσε. ἢ μήκωνος λευκῆς κωδύας ἑψήσας ἐν γλυκεῖ καὶ λεάνας κατάπλασσε. ἢ σελίνου ἁπαλῇ κόμῃ ἢ γλήχωνι ἁπαλῇ ὁμοίως. ἢ πέπονος ἢ σικύου τῇ σαρκί. ἢ λέκιθον ὠοῦ ὀπτοῦ καὶ ὀλίγον κρόκου λεάνας σὺν οἴνῳ ὀλίγῳ κατάπλασσε. ἐν δὲ ταῖς φλεγμοναῖς τοὺς ἀλγοῦντας ὀφθαλμοὺς πάνακι μετὰ γλήχωνος σὺν οἴνῳ φυρῶν κατάπλασσε. καλῶς ποιεῖ πίτυος φλοιὸς καὶ ἄλφιτα σὺν οἴνῳ. ἢ ὑοσκυάμου φύλλα καὶ ὄπιον τρίψας κατάπλασσε. ἢ τῆς μήκωνος τὰ κελύφη λεάνας καὶ ῥόδα καὶ μελίλωτα καὶ σμύρνης μικρὸν μίξας καὶ διεὶς ὠοῦ τῷ λευκῷ, οὕτω κατάπλασσε ἢ ἀλόην καὶ ὄπιον, σὺν ὕδατι εἰς ῥάκος ἀναλαβὼν κατάπλασσε, φυλάσσου δὲ μὴ παρεισστάζῃς εἰς τὸν ὀφθαλμόν. ἐπὶ δὲ τῶν περιωδυνώντων κρόκον καλὸν μετὰ

vitello ac croco fufficienti cum paffo utitor. Aut crudam hordeaceam, vel triticeam farinam paffo coctam adhibeto. Si vero major dolor fuerit, papaveris folia recentia admifceto aut corticem papaveris capitum. Aut hyofcyami folia drachmarum iv pondere cum ovi vitello. Aut fifymbrium aqua coctum terito fufficienti affufo vino et imponito. Aut papaveris albi capita paffo cocta ac trita imponito. Aut apii recentis coma, itemque pulegio recenti fimiliter utitor. Aut peponis aut cucumeris carne, aut ovi affi luteum cum exiguo croco ac pauco vino tritum imponito. Caeterum dolentes ex inflammatione oculos cum panace et pulegio vino fubactis integito. Praeclare facit et pini cortex et polenta cum vino, aut hyofcyami folia et opium trita imponito, aut papaveris cortices terito rofisque ac meliloto myrrhaque admixtis albumine ovi diluito atque ita imponito. Aut aloën ac opium cum aqua diluta linteoloque excepta, in emplaftri morem appone, vitando ne quid in oculum praeterlabatur. Caeterum in his, qui dolore vexantur, crocum

γάλακτος λαβὼν ἔνσταζε. πρὸς δὲ τὰς σφοδρὰς περιωδυνίας κορίου χυλὸς μετὰ γυναικείου γάλακτος, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνσταζόμενος, ὁμοίως δὲ μήκωνος ὀπὸς ὀπτός. φύλλα πλατάνου λεῖα μετὰ πάλης ἀλφίτων ἄνωθεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιπλαττόμενα. ἐπὶ δὲ τῶν ῥευμάτων καταπλάσματα, κυπάρισσος χλωρὰ μετ᾽ οἴνου ἢ παλιούρου φύλλα ἢ ἀνδράχνη λεία μετὰ στέατος χηνείου καὶ κρόκου. ἢ ἶρις ξηρὰ μετὰ μέλιτος. ἢ μάνναν καὶ σμύρναν μετὰ ὠοῦ τοῦ λευκοῦ, ἐν ἐρίῳ ἐπιτίθει τῷ μετώπῳ. κατάπλασσε δὲ σελίνῳ μετὰ ἀλφίτων. ἢ σεσέλεως ἄνθη οἴνῳ βεβρεγμένα. ἢ μήκωνος ἁπαλοῖς φύλλοις. εἰ δὲ ἀγρυπνοῖεν, μανδραγόρου ῥίζαν καὶ ὀπὸν, μήκωνος φύλλα καὶ ἀλφίτων ἴσα ὡς μᾶζαν ποιήσας ὄσφραινε καὶ ὑπνώσονται. ἐπὶ δὲ τῶν μεγάλων ῥευμάτων γλήχωνος προσφάτου καρπὸν, μάλιστα τὸν χυλὸν εὖ μάλα σὺν ὄξει μαλαγματῶδες ποιήσας, ἐπιτίθει κατὰ τοῦ βρέγματος ἐπάνω ἔρια καὶ ἐπιδέσμει ἐλαφρῶς, ἔνιοι δὲ καὶ μήκωνος ἁπαλῆς προσμίσγουσιν αὐτῷ. ἢ ὀπίου ἐλάχιστον ἢ ῥόδα καὶ μελί-

bonum cum lacte instillato. Verum ad vehementes dolorum molestias coriandri succus cum muliebri lacte oculorum angulis instillatus, similiterque papaveris succus torrefactus auxiliatur. Folia item platani trita cum farinae polentae flore oculis superpone, emplastri more apposita. Cataplasmata vero in fluxionibus conveniunt, cupressus viridis cum vino. Aut paliuri folia. Aut portulaca trita cum adipe anserino et croco, aut iris sicca cum melle, aut micas thuris et myrrham cum ovi candido lana excepta fronti imponito, aut apium cum polenta aut seselis flores vino maceratos imponito, aut papaveris folia recentia agglutinato. Quod si vigiliae instent, mandragorae radicem et succum, papaveris folia et polentam aequis partibus in massam cogito, eamque odorandam exhibeto et obdormiscent. Porro in magnis fluxionibus pulegii recentis semen, et maxime fulvum, cum aceto ad malagmatis formam redigito ac sincipiti imponito, lanis superne additis ac leni vinculo constrictis. Aliqui etiam papaver recens ei admiscent, aut opii

λωτα ἑφθά. ἢ ἄμυλον σὺν οἴνῳ, ὠοῦ λευκῷ αὐτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς κατάπλασσε. ἄκρως ποιεῖ πρὸς πολὺ καὶ λεπτὸν καὶ παλαιὸν ῥεῦμα καὶ ἕλκη. πομφόλυγος ◁ δ΄. ὀπίου πεφωγμένου γ΄. τριώβολα, κόμμεως ◁ δ΄. ὕδωρ ὄμβριον ἢ πηγαῖον. παράκολλον πρὸς ῥεῦμα. σεμίδαλιν καὶ μάννης ἥμισυ μετ᾽ ὠοῦ τοῦ λευκοῦ ἐμπλαστρῶδες ποιῶν, ἐν ἀρχῇ ῥάκει ἐπιτίθει τῷ μετώπῳ. ἢ ὠοῦ λεπτοῦ λέκιθον μετὰ λιβανωτοῦ. ἢ κοχλίαν σὺν τῷ ὀστράκῳ, μετὰ ὠοῦ τοῦ λευκοῦ γλοιῶδες ποιήσας ἐν σπληνίῳ ἀπὸ κροτάφου, ἐπὶ κρόταφον ἐπιτίθει, αὐτόματον πίπτει ὅταν [455] ῥεῦμα στῇ, ἢ τοῦ μόσχου μαλάγματος ἢ γῆς βαρβάρου ἢ χλωρᾶς ἢ ἄλλης τραυματικῆς τῶν δι᾽ ὄξους, σπληνίον ἐπιτίθει τῷ μετώπῳ.

[Πρὸς αἱμάλωπας καὶ ὑποσφάγματα.] Πρὸς δὲ τὰς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς γινομένας πληγὰς καὶ διὰ τοῦτο συμβαινούσας αἱματώδεις ὑποχύσεις, εὐθὺς ἐν ἀρχῇ πρὸς τὰς φλεγμονὰς καὶ τὸ ἄλγημα ποιεῖ περιστερᾶς ἐνσταζόμενον αἷμα καὶ μάλιστα τὸ ἐκ τῶν ἁπαλῶν πτερῶν ἐκπιεζόμενον καὶ τὸ

minimum quid aut rosas aut melilotum coctum. Aut amylo ex vino aut ovi candido oculos ipsos integito. Praeclare faciunt ad fluxionem uberem, tenuem ac vetustam itemque ulcera pompholygis ʒ iv, opii torrefacti obolos iij, gummi ʒ iv, aqua pluviali aut fontana excipe. *Agglutinatorium ad fluxionem.* Similaginem et mannae thuris dimidium ejus cum ovi albumine ad emplastri formam redigito et in principio fronti in linteolo imponito, aut ovi assati vitellum cum thure, aut cochleam cum testa sua et ovi candido ad strigmentitiam formam redactam in splenio a tempore altero ad alterum extendendo imponito. Sua sponte decidit, ubi restiterit fluxus, aut moschi malagma aut barbarum emplastrum aut viride aut aliquod aliud eorum, quae aceto constant, splenio inditum fronti imponito.

[*Ad haemalopas et hyposphagmata.*] Ad plagas oculis illatas et ad oborientes ex eis cruentas suffusiones, statim in principio tum ad inflammationem, tum ad dolorem compescendum facit columbinus sanguis instillatus, et praesertim is, qui ex teneris pennis exprimitur. Candidum

λευκὸν τοῦ ᾠοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ποιεῖ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἐγχεόμενον. ἔτι δὲ ἐρίῳ καθαρῷ προσαναλαμβανόμενον καὶ ἄνωθεν ἐπιτιθέμενον. εὐθετεῖ δὲ καὶ λέκιθος ᾠοῦ κατωπτημένου, μετ᾽ οἴνου καταπλασσομένη ἢ μελίλωτον ἑψόμενον οἴνῳ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιτιθέμενον. ἔτι δὲ ῥόδων τὰ φύλλα καὶ τὸ ἄνθος ἰδίᾳ καὶ ὁμοῦ μετ᾽ οἴνου τριβόμενα καὶ μετὰ πάλης ἀλφίτων ἢ κράμβης φύλλα καταπλασσόμενα. χρονισάντων δὲ, ἂν ἐπιμένῃ ὁ αἱμάλωψ, λιβανωτὸν ἄσφαλτον ἴσα μίξας ὑποθυμία τὸν ὀφθαλμὸν, ἢ ὑσσώπου κόμην λείαν βαλὼν εἰς λινοῦν ῥάκος, καθεὶς εἰς ζέον ὕδωρ πρόσαγε τῷ ὀφθαλμῷ. ἀκολουθεῖ γὰρ τὸ αἷμα, ὥστε ἐκ τοῦ ὀθονίου ἐκπιέζεσθαι ἐκθλιβόμενον. ἢ νίτρον καὶ γῆν Αἰθιοπικὴν, σμύρναν ἴσα σὺν ὕδατι ἔγχριε, ἢ ἐλαίας φύλλων χυλὸν χλωρῶν ὑπόχριε, ἢ ἄμμι καὶ ὕσσωπον μετὰ γάλακτος βοείου λείου εἴλισσον καὶ ὑπάλειφε, ἢ λινόσπερμα λεῖον μετὰ βουτύρου ἐκθλίψας δι᾽ ὀθονίου ὑπάλειφε, τὴν δὲ κεφαλὴν ψυχρῷ κατάντλει.

[Θεραπεία οἰδημάτων.] Πρὸς δὲ τὰ γινόμενα περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς οἰδήματα διὰ τὰς πληγὰς λίαν ἁρμόττει πυρία

etiam ovi eodem modo in oculum inſtillatum, atque amplius pura lana exceptum et ſuperne impoſitum. Prodeſt etiam ovi aſſi luteum cum vino impoſitum aut melilotum coctum cum vino eodem modo. Inſuper et folia roſarum ac flos per ſe et cum vino trita, itemque cum flore farinae polentae, aut braſſicae folia in cataplasmate. Ubi vero diutius cruentatio perſtiterit, thure et bitumine aequis portionibus acceptis ac mixtis oculum ſuffito, aut hyſſopi comam tritam lineo panniculo illigatam in ferventem aquam demittito, oculoque admoveto. Sequitur enim cruor adeo, ut ex linteolo compreſſo exprimi queat. Aut nitrum et terram Aethiopicam ac myrrham pari pondere cum aqua illinito, aut foliorum oleae viridium ſuccum ſublinito, aut ammium et hyſſopum cum lacte bubulo terito, agitato ac ſublinito, aut ſemen lini tritum cum butyro per linteolum exprimito ac ſublinito, caput vero frigida perfundito.

[*Curatio tumorum.*] Ad tumores ex plaga circa oculos obortos valde convenit fomentum per mollem ſpongiam

μαλακῷ σπόγγῳ συνεχῶς γινομένη, εἶτα ὄξει βρεχόμενος κεχραμένῳ καλῶς ὁ σπόγγος καὶ ἐπιτιθέμενος. ἔτι δὲ παλαιὸν νᾶπυ τριβόμενον μεθ' ὕδατος καὶ περιτιθέμενον συνεχῶς καὶ ἀφαιρούμενον. ὁμοίως δὲ κάρδαμον κατὰ τὴν ἀφαίρεσιν, πυριωμένων ὕδατι θερμῷ συνεχῶς τῶν τόπων.

[*Πρὸς ψωροφθάλμους.*] *Πρὸς* δὲ τὰς περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τὸν ἥλιον καὶ κονιορτὸν, ὡς ἐπίπαν ψωροφθαλμίας καὶ ξηροφθαλμίας, ὕδωρ (221) πλεῖον προσκλυζόμενον, θέρους μὲν ψυχρὸν, χειμῶνος δὲ θερμὸν, ἁρμόζει καὶ πυρία σπόγγου ἐκ θερμοῦ ὕδατος ἢ φακοῦ ἀφεψήματος, αὐτοῖς δὲ πρόσαγε τοῖς κανθοῖς, βάτου, σχίνου, μυρσίνης, ῥόδων χυλὸν κατ' ἰδίαν ἑκάστου σὺν ὕδατι. ἢ ῥόδα ξηρὰ τριβόμενα σὺν οἴνῳ, ἢ τὸ ἄνθος αὐτῶν, ἢ οἶνον ἀθάλασσον καὶ παλαιὸν ἔλαιον, καὶ μάλιστα ὅταν κοιμᾶσθαι θέλωσι. συμφέρει δὲ καὶ ἐπὶ τούτων τῶν ἁλμυρῶν δριμέων, ἔτι δὲ καὶ ὀξέων ἀπέχεσθαι πάντων. καὶ πρὸς δὲ τὰς χρονίους περὶ τὰ βλέφαρα διαθέσεις καὶ τετυλωμένας ἀμόργην ἑφθὴν μετ' ἐλαίου ἔγχριε τριβομένην.

assidue factum, ita ut nova spongia postea aceto diluto madefacta imponatur. Convenit insuper sinapi vetustum ex aqua tritum, assidue circumpositum et ablatum. Similiter et nasturtium, si post eorum ablationem loci assidue calida aqua foveantur.

[*Ad oculos scabros ac aridos.*] Ad oculos propter solem aut omnino pulverem scabros atque aridos factos aqua multa aestate quidem frigida, hieme vero calida affusa commodat. Convenit et spongiae calida aut lentis decocto imbutae fomentum. Ipsis vero oculorum angulis, rubi, lentisci, myrti, rosarum succum unumquemque per se cum aqua adhibeto. Aut rosas aridas tritas cum vino, aut earum florem. Aut vinum maris expers ac oleum vetus, maxime ubi dormire voluerint, admoveto. Conducit praeterea his ut a salsis, acribus, ampliusque acidis omnibus abstineant. Porro ad inveteratas et callosas circa palpebras affectiones amurcam coctam cum oleo tritam illinito.

[Πρὸς πτίλους.] Ἐπὶ δὲ τῶν πτίλων καὶ τρίχας μὴ ἐχόντων ἄκρως ποιεῖ καὶ τρίχας ἀνάγει. ℞ ἀκακίας ∠ β΄. μέλανος γραφικοῦ ξηροῦ, ἢ εἰ οἷόν τε Μεμφιτικοῦ ∠ ε΄. χυλοῦ πράσου κοτύλας δ΄. οἴνου ἀθαλάσσου κοτύλας δ΄. ἕψε μέχρις ἂν γλοιῶδες γένηται καὶ εἰς πυξίδα ἀνελόμενος χρῶ, ἢ μυόχοδα καὶ κόπρον αἰγείαν κεκαυμένην ἴσον, καλάμου Ἑλληνικοῦ τῆς τέφρας τὸ διπλοῦν σὺν μέλιτι Ἀττικῷ ἔγχριε. τοῦτο δὲ μίλφους ὠφελεῖ, ἰοῦ λείου μέρος α΄, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος τὸ ἴσον, λείοις προσάπτου, τοῦτο ποιεῖ ἄκρως καὶ ψωροφθαλμιῶσιν. ἢ καδμείαν λείαν μέλιτι φυράσας, ὄπτησον ἐν χυτριδίῳ, εἶτα χαλκοῦ κεκαυμένου τὸ ἴσον μίξας λείοις χρῶ.

[456] [Περὶ τριχιάσεως.] Τὰς δὲ ἐπιφυομένας ἐπὶ τῶν βλεφάρων τρίχας τίλλων, αἵματι κόρεως κατάχριε καὶ οὐ φυήσονται. Παπίας Λαοδικεὺς Αὐτολύκου ἰατρὸς πολλὰ ἤρειτο ἐπὶ τῶν τριχιώντων, τίλλων τὰς τρίχας, εἶτα δρωπακίζων τὸν τόπον ἐπιμελῶς, χαμαιλέοντί τε λευκῷ λείῳ πεφυραμένῳ

[*Ad eos qui glabras habent palpebras.*] *In iis qui glabras palpebras, quique pilos non habent, egregie facit ac pilos producit.* ℞ Acaciae ʒ ij, atramenti librarii aridi aut si fieri potest Memphitici ʒ v, succi porri heminas iv, vini maris expertis heminas iv coquito, donec strigmentitiam formam induant, et repositis in pyxide utitor. Aut muscerdas et caprarum stercora usta pari mensura, cineris calami Graeci duplum cum melle Attico illinito. Hoc vero etiam palpebrarum defluvia emendat. ℞ Aeruginis tritae partem unam, ammoniaci thymiamatis tantundem trita adhibeto. Facit idem et egregie ad scabros oculos. Aut cadmiam tritam melle subactam in ollula urito ac assato, deinde aeris usti tantundem admisceto ac tritis utitor.

[*Ad pilos inutiles et pungentes in palpebris enascentes.*] Pilos inutiliter in palpebris supernascentes evellito et sanguinem cimicum illinito et non enascentur. Papias Laodicensis Autolyci medicus multa in his tentabat, evellebat primum ipsos pilos, deinde locum diligenter cum dropace irritabat et cum chamaeleone albo trito viridium

ASHMOLEAN OXFORD MUSEUM

αἵματι βατράχων χλωρῶν, οἳ ἐπὶ τῶν καλάμων γίνονται, καταχρίων, οὐ γὰρ ἐπιφύονται. ἢ τίλας τὰς τρίχας κατάχριε κεδρίαν μετὰ τελλινῶν ὀστράκων λεπτῶν λεάνας, ἢ ὀρνέου τοῦ λεγομένου κιναίδου χολῇ χρῶ, ἢ φάγρου θαλασσίου χολῇ. ἢ κρότωνος ἀπὸ κυνὸς θηλείας αἵματι. ἄκρως ποιεῖ τοῦτο. ἐχίνου χερσαίου χολὴ καὶ τοῦ αἵματος τὰ ἴσα. χαμαιλέοντος χολῆς ἴσον, καστορίου τὸ σύμμετρον ἀνάπλασσε, ὡς λεπίδας ὀψαρίου, χρῶ δὲ ἐκ ῥιζῶν τίλλων τὰς τρίχας, εἶτα λεπίδα μίαν τῷ ἐκ τοῦ στόματος σιάλῳ νήστης διαλύων κατάχριε καὶ κράτει τὸν τόπον, ὡς ἡμιώριον ἀλγοῦσι μὲν, ἀλλ' οὐκ ἔτι φυήσονται. ἢ χολὴν ὑαίνης θηλείας τίλλων εὐθέως κατάχριε. ἢ τελλίναις λειοτάταις κατάχριε. ἢ τίλας φύλλον κωνείου, κεδρίαν ἴσα μετὰ νυκτερίδος αἵματος κατάχριε καὶ κράτει ἕως ξηρανθῇ. ἐὰν γὰρ θίγῃ τοῦτο τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ ὑγρὸν, ἀδικεῖ. ἢ τίλας αἰγείᾳ χολῇ μετὰ κράμβης χυλοῦ κατάχριε. ἢ καπνοῦ τῆς βοτάνης χρῖε τὸν ταρσὸν, εἶτα τίλας τὰς τρίχας

ranarum ſanguine permixto, ſunt autem ranae quae in arundinibus degunt, illinebat; neque enim poſtea enaſcuntur. Potes et evulſis prius pilis cedriam cum tellinarum cinere mixtam ac tritam illinere. Ad eandem quoque rem aviculae cinaedi appellatae felle utitor, aut phagri marini piſcis itidem felle, aut ricini a cane femina adempti ſanguine. Egregie facit hoc. ♃ Fellis et ſanguinis erinacei terreſtris pares partes, fellis chamaeleonis tantundem, caſtorii parum, ad formam ſquamularum piſcium reducito, et pilis radicitus evulſis utitor, ſquamulam unam oris ſaliva matutina dilutam illinendo, locumque ad dimidium horae obligando. Dolitant quidem ex medicamenti hujus uſu, ſed pili amplius non enaſcuntur; aut felle hyaenae feminae mox ab evulſione illinito, aut tellinarum tenuiſſimum pulverem oblinito, aut evulſis pilis cicutae folium et cedriam aequalibus partibus cum veſpertilionis ſanguine illine, illitumque donec exareſcat tene, ſi enim hoc oculum contingat, ejus humorem corrumpit, aut ab evulſione caprae fel cum braſſicae ſucco illinito, aut ſumariae herbae ſucco palpebrae alam ſive ſummitatem illinito, deinde pilos evellito

Ed. Chart. XIII. [456.] Ed. Baf. II. (221.)
πάλιν ἐπίχριε. ἔλεγε δὲ Ἑρμείας, ἀφρὸν ὕδατος καταχριόμενον μετὰ τοῦ δρωπακισθῆναι ἄκρως ποιεῖν.

[Περὶ σταφυλωμάτων καὶ λευκωμάτων.] Σταφυλώματα αἴρεις, κανθαρίδων χυλὸν ἐναλείφων, λευκώματα δὲ ταχέως ἰᾶται νίτρον μετ᾽ ἐλαίου παλαιοῦ λεανθὲν ἐπιμελῶς καὶ χριόμενον, ἢ σαύρας ἀφόδευμα ἔγχριε καὶ αἴρεις, ἢ νυκτικόρακος ᾠῷ ἔγχριε καὶ βάψεις αὐτὰ, ἢ κρόκον, πέπερι, ἴσα μετ᾽ αἰλούρου χολῆς κολλύρια ποιῶν ἔγχριε, ἢ σηπίας ὄστρακον λεῖον, φυράσας μετὰ μέλιτος κατάκαυσον καὶ λείῳ ὑπάλειφε.

[Θεραπεία ἀμαυρώσεως καὶ ὑποχύσεως.] Ἀμαύρωσιν πᾶσαν ἢ ἀρχομένην ὑπόχυσιν θεραπεύει γυπὸς χολὴ μετὰ πρασίου χυλοῦ καὶ μέλιτος Ἀττικοῦ, ἢ σμύρνης καὶ πεπέρεως ἴσα σὺν μέλιτι, ἢ στρύχνῳ μέλανι ἔγχριε. ποιεῖ καὶ κύπρος ἀποτεθεῖσα ἐν χαλκῷ πυξιδίῳ, ἢ μαράθρου χυλὸν καὶ χολὴν ταυρείαν ὑγρὰν ἴσα, μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ διπλοῦν ἔγχριε, ἢ κρόκου καὶ πεπέρεως ἴσα μετὰ χολῆς ταυρείας ἀνα-

rurfusque illinito. Teftatus eft et Hermeas fpumam aquae poft dropacum adhibitionem illitam fumme conducere.

[*De uvis et albuginibus.*] Staphylomata tolles cantharidum fucco illito. Albugines vero cito fanat nitrum cum oleo veteri diligenter tritum et illitum, aut lacertae ftercus illine et tolles, aut nycticoracis ovum illine et tinges ipfas, aut croci, piperis aequales partes cum felis felle in collyria formato ac illinito, aut fepiae teftam tritam melle fubigito ac urito et laevigato, poftea medicamento hoc fublinito.

[*Curatio obfcuritatis vifus et fuffufionis.*] Obfcuritatem omnem aut etiam incipientem fuffufionem perfanat vulturis fel cum marrubii fucco ac melle Attico, aut ♃ myrrhae et piperis partes aequales cum melle, aut folanum nigrum illine. Facit et Cyprus in aerea pyxide repofita, aut foeniculi fuccum et fel taurinum liquidum paribus partibus, mellis Attici duplum illinito. Aut croci et piperis aequas portiones felle taurino excipito, atque in

λαβὼν, ὡς κολλύρια ποιῶν ἔγχριε, ἢ αἰγείρου ὀπῷ μετὰ διπλοῦ μέλιτος Ἀττικοῦ ἔγχριε.

[Περὶ ὑποχυμάτων.] ℞ Χελώνης θαλασσίας τῆς χολῆς μέρος α′. μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ τετράπλουν ἔγχριε. ἡ χολὴ ἀρκεῖ μεθ᾽ ὕδατος.

[Πρὸς πτερύγια.] Ἐπὶ δὲ τῶν πτερυγίων ℞ χαλκάνθου, ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ἴσα, κόμμεως τὸ ἥμισυ, ὄξει ἀναπλάσας κολλύρια ἔγχριε, ἢ αἰγείρου ὀπῷ μετὰ διπλοῦ μέλιτος ἔγχριε λείῳ.

[Πρὸς γλαυκοὺς καὶ νυκτάλωπας.] Πρὸς γλαυκοὺς στρύχνου χυλὸς ἐγχυματιζόμενος μέλανας ὀφθαλμοὺς ποιεῖ. καὶ ἀνάπαλιν ἐπὶ τῶν νυκταλωπιώντων, ἧπαρ [457] τράγειον ὀπτήσας, αὐτὸν τὸν ἐν τῇ ὀπτήσει ἀποῤῥέοντα ἰχῶρα διάκρινε, καὶ οὕτω μὲν ἔγχριε αὐτοὺς, αὐτὸ δὲ τὸ ἧπαρ ἐσθίειν δίδου. ὠφελεῖ καὶ αἷμα περιστερᾶς ἐγχριόμενον ἢ χολὴ αἰγεία. ἢ ἧπαρ αἴγειον ἕψων, κέλευε αὐτοὺς περικαλυψαμένους ἀτενίζειν εἰς τὴν χύτραν καὶ δέχεσθαι τὴν ἀτμίδα τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἥπατος ἐσθίειν δίδου

collyria redigito ac illinito, aut populi nigrae liquorem cum duplo mellis Attici illinito.

[*De humorum suffusionibus.*] ℞ Fellis testudinis marinae partem unam, mellis Attici quadruplum illinito. Fel ipsum etiam per se sufficit cum aqua illitum.

[*Ad pterygia.*] In pterygiis oculorum ℞ atramenti sutorii, salis ammoniaci aequales partes, gummi dimidium, cum aceto in collyria formato ac illinito, aut populi nigrae liquorem cum duplo mellis Attici mixtum ac tritum illinito.

[*Ad glaucos oculos et lusciosos.*] Solani succus instillatus glaucos oculos denigrat. In lusciosis vero hepar hircinum assato, ipsumque inter assandum distillantem cruorem coadunato, atque hoc quidem ipsos illinito, ipsum vero hepar edendum praebeto. Auxiliatur et columbinus sanguis illitus et fel caprae, aut hepar caprinum coquito, eosque obvelatos in ollam intendere jubeto, quo elatum inde vaporem oculis susceptent. Ipsum vero hepar assidue eden-

συνεχῶς, τοῦτο ποίει καὶ ὠφεληθήσονται ταχέως. ἢ ἐλατηρίου ὀβολὸν καὶ ἀνδράχνης σπέρματος < α΄. σὺν μέλιτι ἔγχριε, ἢ ὀνίδα πρόσφατον χυλίσας ὑπάλειφε, τρωγέτω δὲ σεῦτλον· ἢ γυπὸς ἧπαρ ὀπτὸν ἢ τῇ χολῇ ἐγχριέσθω.

[Πρὸς κριθὰς, ἃς καὶ ποσθίας καλοῦσιν.] Τὰς γινομένας κριθὰς ἐπὶ τῶν βλεφάρων, κηρῷ πυριάσας λευκῷ διαφορήσεις, ἢ μυίας τὴν κεφαλὴν ἀποβαλὼν, τῷ λοιπῷ σώματι παράτριβε τὴν κριθήν.

dum dato, ex hoc enim cito auxilium fentient, aut ℥ elaterii obolum, feminis portulacae drach. j, cum melle inunge, aut ftercus afini recens exuccato ac illinito. Vefcatur aeger beta, vulturis jecore affato, ejusque felle illinatur.

[*Ad hordeola quae et pofthiae appellantur.*] Hordeola circa palpebrarum cilia orta cerae albae fomento difcuties, aut mufcae caput avellito ac reliquo corpore abfceffum ipfum confricato.

σπληνίον ἐπιτίθει, ἢ ἐρέβινθον ὀροβιαῖον ὁμοίως, ἢ τὴν ἐπὶ τῶν ἰπνῶν αἰθάλην μετὰ ἴσου ψιμυθίου σὺν οἴνῳ εὐώδει κατάχριε, ἢ θαψίαν καὶ ἀλεύρου ὀροβίνου τὸ τριπλοῦν ὁμοίως, ἢ ὠμὸν τάριχον βρέξας ἀπόθλιψον, εἶτα ἐν οἴνῳ εὐώδει λεάνας ἐπίθες. πρὸς δὲ τὰ παλαιότερα ὑπώπια σμίλακος καρπὸς μετὰ μελαίνης σταφυλῆς λεῖος, ἢ θαψίας ῥίζα κοπεῖσα καὶ ὁ χυλὸς ἀναληφθεὶς στέατι καὶ συνεχῶς προστιθέμενος. γέγραπται μὲν ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων οὐ παλαιότερα παραβλητικῶς, ἀλλ' ὑπερθετικῶς παλαιότατα. λέλεκται δέ μοι κατ' ἀρχὰς εὐθέως ὡς ἐπὶ τῶν τοιούτων ὑπωπίων ἰσχυρῶς διαφορητικοῖς χρῆσθαι δεῖ φαρμάκοις, ὁποῖά τά τε κατὰ τὴν προκειμένην ῥῆσίν ἐστιν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα καί τινα τῶν ἔμπροσθεν ὡς ἐδείχθη. ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἅμα διορισμοῖς πλείοσιν ἐπιμελέστερον ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων ὡδί πως ἔγραψεν.

[*Τὰ ὑπ' Ἀπολλωνίου γεγραμμένα φάρμακα, πρὸς ὑπώπια πρόσφατα καὶ πελιώματα.*] Σπόγγον εἰς θάλατταν ἀπο-

tritam fplenii modo impone, aut cicer ervinum vocatum eodem modo, aut furnorum fuliginem cum pari ceruffa ex vino odorato illine, aut thapfiam et ervinae farinae triplum eodem modo, aut crudum falfamentum exprimito, deinde in vino odorato tritam imponito. Caeterum ad vetuftiores fugillationes fmilacis fructus cum uva nigra tritus facit, aut thapfiae radix tufa et fuccus ejus adipe exceptus ac affidue appofitus. In vetuftis exemplaribus non vetuftiores comparative fcriptum eft, fed vetuftiffimas fuperlative. Dictum eft porro a me ftatim in principio, quod in ejusmodi fugillationibus, medicamentis valida vi difcufforia praeditis uti oporteat, qualia funt fane ab eo his verbis defcripta et quaedam item ex fuperioribus, velut eft indicatum. Atque haec quidem Archigenes prodidit. Verum Apollonius diligentius et cum pluribus diftinctionibus in primo parabilium in hunc modum fcripfit.

[*Medicamenta ab Apollonio confcripta ad fugillata recentia ac livida.*] Spongiam in aqua marina fervente

οὕτως ἐκκριθὲν, ἀλλ' ἐπειδὰν, ὡς αὐτοὶ καλοῦσιν, κατὰ διαπήδησιν ἡ ἔκχυσις γίνεται. συμβαίνει γε μὴν ἐνίοτε, κἂν οὕτω συστῇ, πελιδνοῦσθαί τε καὶ μελαίνεσθαι τῷ χρόνῳ, μικρῶν δηλονότι θρομβίων γινομένων ἐκ τοῦ διασπαρέντος αἵματος εἰς πολλὰ μόρια τοῦ δέρματος, ὅθεν εἰκότως οἱ ἰατροὶ σπεύδουσιν αὐτὸ θεραπεύειν αὐτίκα πρὶν μελανθῆναι, σκοπὸν μὲν ἔχοντες τῆς ἰάσεως διαφορῆσαι τὸ αἷμα, δυσδιαφόρητον εἰδότες γινόμενον τὸ θρομβωθέν. ἐπεὶ δὲ ὁ χιτὼν [458] θλᾶται τῶν φλεβίων ἐξ ὧν διαπηδᾷ τὸ αἷμα, μίγνυταί τι βραχὺ τοῖς διαφορητικοῖς φαρμάκοις τῶν στυπτικῶν. ἂν γὰρ ἁπλῆς εἴη δυνάμεως μόνης τῆς διαφορητικῆς τὸ φάρμακον, ἐξ ἀρχῆς παραλαμβανόμενον, οὐ μόνον διαφορήσει τὸ ἐκχυθὲν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν θλασμάτων ἕλξει τι τοῦ περιεχομένου κατὰ τὰς τεθλασμένας φλέβας αἵματος. ὅταν δ' εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανέλθῃ τὰ φλεβία καὶ χωρὶς τοῦ παραστύφειν, ἐπὶ τὰ διαφορητικὰ τῶν φαρμάκων μεταβαίνειν καιρός. ὥσπερ δ' ἐπὶ τῶν ἄλλων παθῶν ἀδιορίστως οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν τὰ βοηθήματα γεγράφασιν, οὕτω

iens, fed poftquam per diapedefin, ut ipfi appellant, effufio ipfa facta eft. Contingit fane aliquando ubi ita coierit, temporis progreffu livefcere et denigrari, parvis nimirum grumulis ex difperfo in multas cutis partes fanguine ortis. Quare merito ad ejus curationem ftatim feftinant medici priusquam denigrefcat, fcopum medendi habentes ut fanguis difcutiatur, quum fciant id, quod in grumos coierit, ex fanguine, aegerrime difcuti poffe. Quum vero tunicula venarum ex quibus fanguis exilit rumpatur, parum quiddam ex aftringentibus ad difcutientia admifcetur; fi enim ex fola fimplici facultate difcufforia medicamentum a principio adhibeatur, non folum quod effufum eft difcutiet, fed et per fiffuras aliquid attrahet ex fanguine in contufis venis contento. Poftquam vero in fuam naturam redierint venulae, ad difcufforia pharmaca citra aftringentium admixtionem opportune tranfimus. Quemadmodum autem in aliis affectibus plerique medicorum indiftincte auxilia confcripferunt,

κἀπὶ τούτων ἄνευ τῶν ἄρτι μοι λελεγμένων διορισμῶν, ἔγραψαν ἁπλῶς ὑπωπίων βοηθήματα. μεμνημένοι δὲ ὑμεῖς ὧν ἐν τοῖς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ἐμάθετε διακρίνειν δυνήσεσθε, τίνα μὲν αὐτῶν διαφορεῖν χρὴ μόνον ἄνευ τοῦ παραστύφειν, ἐπὶ τίνων δὲ μιγνύναι τῶν ἐπ' ὀλίγον τι στυφόντων. καὶ μέντοι καὶ διαφορούντων αὐτῶν εὔδηλον ὅτι τὰ μὲν ἀσθενέστερα πρῶτα παραληπτέον ἐστὶ, τὰ δ' ἰσχυρότερα τοῖς χρονίζουσί τε καὶ μελαινομένοις προσακτέα. παραδείγματος γοῦν ἕνεκα οἷς ἐγὼ χρῶμαι δηλώσω πρῶτον, εἶθ' οὕτως ἐπὶ τῶν ἀξιοπίστων ἰατρῶν τὴν ἱστορίαν μεταβήσομαι. καλεῖται δὲ Νείλου διάῤῥοδον ἔνδοξον ἐκ παλαιοῦ κολλύριον, οὗ καὶ τὴν σύνθεσιν ἐν τῷ πρὸ τούτου γράμματι διῆλθον. τοῦτο δι' ὕδατος ἐπιτρίβων ἐπ' ἀκόνης ὀφθαλμικῆς ἐπαλείφω τὸ ὑπώπιον, ἀφεψήματι πυριῶν μελιλώτου τε καὶ τήλεως, εἶθ' ἑξῆς τὸ κολλύριον αὐτὸ διὰ τούτου λύω, κἄπειτα δι' αὐτῆς μόνης τῆς τήλεως. εἰ δέ τι καταλείποι τὸ λείψανον τοῦ παθήματος, ἐν τῷ τῆς τήλεως

ita et in his citra eas, quas jam recenfui dictiones, fimpliciter fugillatorum remedia prodiderunt. Porro fi vos eorum, quae in libris de fimplicium medicamentorum facultate didiciftis, memores fueritis, facile difcernere poteritis, quasnam fugillationes fola difcuffione digerere oporteat absque aftrictione et in quibus admifcere conveniat quippiam ex parce aftringentibus. Quin et ex ipfis difcufforiis imbecilliora primum adhibenda effe manifeftum eft, fortiora vero inveteratis et denigratis admovenda. Exempli itaque loco primum ea, quibus ipfe utor indicabo, inde ad ea, quae probati medici tradiderunt progreffurus. Appellatur autem collyrium Nili ex rofis diarrhodon, multis jam annis praeclarum et celebratum, cujus compofitionem proximo libro tradidi, hoc ipfum in ocularioram coticula ex aqua contero, atque fugillationi illino fertulae campanae, ac foenigraeci decocto prius loco fomento admoto, deinde etiam collyrio ex eo decocto diffoluto, poftea etiam ipfius folius foenigraeci decocto. Quod fi reliquiae quaepiam affectionis

ἀφεψήματι τὰ καλούμενα διάσμυρνα κολλύρια λύων ἐπιχρίω. συμφέρει δὲ δὶς τῆς ἡμέρας ἐπαλείφειν τὸ φάρμακον ἅμα τῷ προπυριᾶσαι διὰ σπόγγου μαλακοῦ θερμοῖς τοῖς ἀφεψήμασιν, ἐν ἀρχῇ μὲν δι' ἀμφοῖν γεγενημένου τῆς τε τήλεως καὶ τοῦ μελιλώτου, χρονίζοντος δὲ διὰ μόνης τῆς τήλεως. οὗτος ὁ τρόπος τῆς θεραπείας ὡς τὸ πολὺ τελέως ἐκθεραπεύει τὰ ὑπώπια, παντάπασιν ὀλίγων διαφευγόντων αὐτῶν, ἐφ' ὧν τό τε διὰ σάνδικος κολλύριόν ἐστι χρήσιμον καὶ τῶν γεγραμμένων τοῖς ἰατροῖς πρὸς ὑπώπια φαρμάκων ὅσα διαφορεῖ γενναίως. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων, προγράφων μὲν τὴν λέξιν αὐτοῦ, μετὰ τοῦτο δὲ καὶ εἴ τις αὐτῷ λείποιτο διορισμὸς προστιθείς.

[*Ἀρχιγένους φάρμακα πρὸς ὑπώπια κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν.*] Τὰ ὑπώπια ἰᾶται παραχρῆμα καταπλασσομένη ῥάφανος, ἀφαιρεῖν δὲ χρὴ αὐτὴν, ὅταν ἄρχηται δάκνειν. ὀρθῶς ἐποίησεν προσγράψας αὐτὴν αἱρεῖν, ὅταν ἄρξηται δάκνειν.

restent, in foenigraeci decocto collyria, diafmyrna appellata, folvo ac illino. Conducit autem bis in die medicamentum hoc illinere, fimulque fomentum decoctorum calidorum per mollem fpongiam prius admovere, ita ut primum ex ambobus, foenugraeco et meliloto, decoctum fiat, inveterato autem malo, ex folo foenugraeco. Hic curandi modus ut plurimum perfecte fugillata perfanat paucis omnino fubterfugientibus, eumque refpuentibus, in quibus collyrium ex fandice commodum eft et ex medicamentis ad fugillata a medicis defcriptis, ea quae generofe difcutiendi vim habent. Initium autem faciam ab eis quae Archigenes in primo medicamentorum fecundum genus confcripfit, propofiturus quidem ipfius verba, poftea vero fi quid ab eo ad diftinctionem pertinens relictum eft appofiturus.

[*Archigenis medicamenta ad fugillata, juxta ipfius dictionem.*] Sugillata e veftigio fanat raphanus impofitus, auferes autem ipfum poftquam mordere inceperit. Recte fecit in eo, quod afcripfit, tollendum effe ubi mordere coe-

ἀναστομώσει γὰρ, ἐὰν ἐπιμείνῃ δάκνουσα τὰ τῶν φλεβίων θλάσματα, διὸ καὶ κατ' ἀρχὰς οὐ χρηστέον αὐτῇ, κεχρονισμένων μέντοι τῶν ὑπωπίων, ἡνίκα καὶ μελαίνεται, κἂν πλείονα χρόνον ἐπικειμένην τις αὐτὴν φυλάξῃ, μᾶλλον ὠφελήσει. ποιεῖ δὲ καὶ τυρὸς νεαλὴς καταπλασσόμενος. καὶ αὐτὸς μὲν ὁ τυρὸς ἐμπλαστικός ἐστιν, ὁ δὲ νεαλὴς τουτέστιν ὁ νεωστὶ τοὺς ἅλας προσειληφὼς καὶ μήπω κεχρονισμένος μικτῆς ἐστι δυνάμεως, ἐμπλαστικῆς δι' ἑαυτὸν, διαφορητικῆς δὲ καί τι στυπτικὸν ἐχούσης διὰ τοὺς ἅλας, ὥστε χρῆσθαι τούτῳ καὶ κατ' ἀρχὰς, οὐδὲν ἄτοπον. ἢ κηρωτὴ μετὰ ἀψινθίου, ἢ χυλῷ ῥαφάνου ἀναληφθεῖσα, ἢ ὑσσώπου κόμη λεία ὁμοίως. ἄν τε μετὰ κόμης ἀψινθίου λελειωμένης, ἄν τε μετὰ τοῦ χυλοῦ τὴν κηρωτὴν ἀναμίξας προσενέγ[459]κῃς, ὁμοίαν ἐπιδείξεται δύναμιν. εὐαφέστερον δ' ἂν εἴη τὸ φάρμακον, εἰ τοῦ χυλοῦ τῇ κηρωτῇ μιχθείη. ἡ μέντοι τῆς ῥαφανῖδος τὸ χύλισμα ἢ τὸ ὕσσωπον λαβοῦσα κηρωτὴ δραστικώτερόν ἐστι φάρμακον ἢ ὡς κατὰ τὴν ἀρχὴν εὐθέως προσφέρεσθαι, πλὴν εἰ φθάσειεν ἢ πελιδνὸν ἢ μέλαν γενέσθαι τὸ ὑπώπιον, ὅπερ καὶ

perit; si enim diutius maneat, venulas contusas commordendo oscula ipsarum aperiet. Quapropter et a principio eo utendum non est, ubi vero inveteratae fuerint sugillationes et jam denigratae, etiam si quis longiori tempore incumbere ipsum sinat, magis juvabit. Facit et caseus recens salsus impositus. Ipse quidem caseus vim obstruendi meatus habet, verum recens salsus et nondum inveteratus mixtam facultatem habet, obductricem ex se ipso, discussoriam vero et aliqualiter astringentem ex sale, quare nihil absurdi est eo et in principio uti. Aut ceratum cum absinthio vel raphani succo subactum. Aut hyssopi coma laevigata eodem modo. Sive cum absinthii coma trita, sive cum succo ceratum subactum adhibeas, eandem vim demonstrabit, verum ad tactum mollius reddetur medicamentum, si succus cum cerato committatur. At vero raphani succus aut hyssopum cerato addita efficacius reddunt medicamentum quam ut a principio statim adhiberi conveniat, nisi jam plane livida aut nigra facta sit sugillatio, quod etiam ipse deinceps dicet.

αὐτὸς ἐφεξῆς ἐρεῖ. ἄκρως ποιεῖ πρὸς τὰ πρόσφατα καὶ πελιδνὰ τῶν ὑπωπίων σπόγγος εἰς ἅλμην ἀποβαπτόμενος καὶ συνεχῶς προστιθέμενος καὶ ἀφαιρούμενος, μετὰ τοῦτο δὲ πυρία συνεχὴς δι' ὕδατος θερμοῦ ὠφελεῖ. ὥσπερ δὲ τῇ ῥαφανῖδι κατ' ἀρχὰς χρῆσθαι οὐκ ἀσφαλὲς, δι' ἣν εἶπον αἰτίαν, οὕτως οὐδὲ τῇ ἅλμῃ. διὸ καὶ μετὰ ταῦτα δι' ὕδατος θερμοῦ κελεύει πυριᾷν, ἕνεκα τοῦ παρηγορῆσαι τὴν ἐκ τῆς ἅλμης δῆξιν. οὐ μὴν οὐδ' ἐπὶ πάντων ὑπωπίων ἐν ἀρχῇ συνεβούλευε χρῆσθαι τῇ διὰ τῆς ἅλμης πυρίᾳ, ἀλλ' ἐπὶ τῶν εὐθέως πελιδνῶν γινομένων. ἐπ' ὀλίγον οὖν χρόνον ἐπὶ τούτων ἅλμῃ χρηστέον, ἐφ' ὧν δὲ αἱματώδης ἐστὶν ἢ ὑπόξανθος ἢ ὕπωχρος ἡ χρόα φεύγειν δεῖ τὴν ἅλμην. κατάπλασσε δὲ ἐρεγμῷ λείῳ, ἀψινθίῳ, ὑσσώπῳ, ὀριγάνῳ, ῥαφάνου φλοιῷ, σταφίδι χωρὶς τῶν γιγάρτων κατ' ἰδίαν ἑκάστῳ μετὰ μέλιτος ἢ ὄξους ἢ ὕδατος. ἐλλιπῶς ἔγραψε τὰ πρῶτα τῶν βοηθημάτων μὴ προσθεὶς τῷ λόγῳ πότερον ἑφθοῖς ἢ ὠμοῖς χρῆσθαι κελεύει τῷ τε ἐρεγμῷ καὶ τῷ ἀψινθίῳ καὶ τῷ ὑσσώπῳ. ἔοικε δ' ὠμοῖς χρῆσθαι κελεύειν, εἰπὼν ἐπὶ τῷ τέλει

Summe facit ad recentia et livida fugillata fpongia muria tincta et affidue impofita ac ablata, poftea vero fomentum affiduum ex calida aqua prodeft. Quemadmodum raphano in principio uti minime tutum eft, ob eam quam dixi caufam, fic etiam muria; quapropter etiam poft ejus ufum calidae fomentum probat, quo videlicet acrimonia ex muria inducta compefcatur. Neque vero in omnibus fugillatis in principio fomento ex muria uti confulit, fed in iis quae ftatim livefcunt. Brevi itaque tempore in iis muria utendum eft, in quibus vero cruentus aut fubflavus aut fubpallidus eft color, fugere muriam oportet. Cataplasmate autem utere faba frefa contrita, abfinthio, hyffopo, origano, raphani cortice, uva paffa exacinata, unoquoque per fe cum melle aut aceto aut aqua. Imperfecte primum haec remedia confcripfit, quum non apponat ad fermonem coctisne an crudis uti jubeat faba frefa et abfinthio et hyffopo. Videtur autem crudorum ufum praecipere; nam ad finem

τῆς ῥήσεως μετὰ μέλιτος ἢ ὄξους ἢ ὕδατος ἑκάστῳ τῶν εἰρημένων χρῆσθαι, προσέθηκε γὰρ ἂν νῦν τὸ ἑψηθεῖσιν. ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὸν τοῦτον τὸν λόγον, ἀνόμοια ταῖς δυνάμεσιν εἰπὼν τρία φάρμακα, μοχθηρῶς μοι δοκεῖ κελεῦσαι μετὰ τοῦδε ἢ τοῦδε χρῆσθαι. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ ἀδηκτότατόν ἐστιν, οὐ τῷ δέρματι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἕλκεσιν. τὸ μέλι δὲ τοῖς μὲν ἕλκεσι δακνῶδες, ἄδηκτον δὲ τῷ δέρματι. τὸ δὲ ὄξος ἀμφοτέροις δακνῶδες. οὐ μὴν οὐδὲ ῥαφάνου φλοιὸς ἔοικε τῇ σταφίδι κατὰ δύναμιν, ὥσπερ οὐδ' ἀψίνθιον ὕσσωπόν τε καὶ ὀρίγανον. ἰσχυρὰ μὲν γὰρ ταῦτά ἐστι καὶ διαφορητικὰ, μετρίας δὲ καὶ ἀδήκτου δυνάμεως ἡ σταφὶς καὶ λευκὸς βολβὸς (223) μετ' ᾠοῦ καὶ μέλιτος. ὡς δριμύτερον τὸν ξανθὸν βολβὸν παραιτεῖται κατ' ἀρχὰς εὐθέως προσφέρειν. ἴσμεν δ' ὅτι καὶ τὸ μέλι διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. διό μοι δοκεῖ μιγνύναι τὸ ᾠὸν αὐτοῖς, ἱκανῶς παρηγορικὸν ὑπάρχον. κυκλάμινος κατ' ἰδίαν καὶ μετὰ σταφίδος. οὐδὲ ἐνταῦθα μικρόν ἐστι τὸ ἐν μέσῳ κυκλαμίνου καὶ σταφίδος, ὥστε οὐκ οἶδα τίνι λόγῳ καταμόνας κέχρηται τῇ κυκλαμίνῳ καὶ μιγνὺς

ubi dicit, cum melle aut aceto aut aqua singulis praedictis utendum esse, tum quidem coctis apposuisset. Quin et eo ipso sermone tria viribus inaequalia medicamenta tradens, minime recte mihi videtur praecipere cum hoc vel cum illo esse utendum. Aqua enim acrimoniae omnis expertissima est, non in cute tantum, sed ipsis etiam ulceribus. Mel vero ulceribus mordax est, cutem autem non offendit. Acetum vero utrisque mordax exilit. Neque vero raphani cortex uvae passae viribus par est, sicut neque absinthium ac hyssopum et origanum, fortia enim haec sunt et discussoria vi praedita, moderata autem est uva passa et omnis acrimoniae expers. Et bulbus albus cum ovo et melle. Bulbum flavum ut acriorem in principio statim adhibere recusat. Scimus autem mel discussoriae facultatis esse, quapropter ovum ipsis admiscere videtur, quod mitigandi facultate multum praestat. Cyclaminos per se et cum uva passa. Neque hic parvum est quod interest inter cyclaminum et uvam passam. Quare haud scio qua ratione per se

σταφίδι. καταμόνας μὲν γὰρ ἰσχυρότατόν ἐστι φάρμακον, ἅμα δὲ τῇ σταφίδι τοσοῦτον ἀφαιρήσει τῆς δυνάμεως, ὅσῳ περ ἂν ὄγκῳ συμμιχθῇ τῆς σταφίδος. ἢ νίτρον μετὰ ὑσσώπου καὶ σταφίδος μέλιτι μιχθέν. βελτίων οὗτος ὁ λόγος τοῦ πρόσθεν, ἐν ᾧ καὶ μόνῃ ποτὲ χρῆσθαι τῇ κυκλαμίνῳ συνεχώρει. ὡς εἴ γε καὶ νῦν τὸ ὕσσωπρν αὐτό τε καθ' ἑαυτὸ προσφέρειν συνεβούλευε μὴ προσθεὶς ἐπὶ τῶν πάνυ κεχρονισμένων ὑπωπίων, ὁμοίως ἂν ἥμαρτε. μυρσίνην μετὰ ἁλῶν καὶ ὕδατος. εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν ὡς ἐν ἀρχῇ βελτίονα τῶν διαφορούντων μόνον ἐστὶ τὰ προσειληφότα βραχείας στύψεως, ὁποῖα τά τε ῥόδα καὶ τὸ μελίλωτόν ἐστι καὶ ὁ κρόκος. οὐ μὴν ἔκ γε τῶν τοιούτων φαρμάκων ἐστὶν ἡ μυρσίνη σφοδρῶς στύφουσα, διόπερ οὐκ ἂν ἔγωγέ ποτε χρησαίμην αὐτῇ, καὶ μάλιστα, ἐὰν ἤδη πελιδνὸν εἴη τὸ χρῶμα τῶν ὑπωπίων. νᾶπυ μετὰ στέατος προβατείου. τοῖς κεχρονισμένοις καὶ μεμελασμένοις ὑπωπίοις μόνοις ἁρμόσειεν ἂν τοῦτο, [460] καὶ μάλιστα ἐὰν μὴ παντάπασιν ὀλίγον ᾖ τὸ

cyclamino utatur et admixta uva paſſa; etenim per ſe vehementiſſimum eſt medicamentum, at cum uva paſſa commiſcens tantum auferet facultatis, quanta fuerit admixtae uvae paſſae moles. Aut nitrum cum hyſſopo et uva paſſa melle exceptum. Hic ſermo priore rectior eſt, in quo etiam ſolius cyclamini uſum permittebat. Nam ſi etiam nunc hyſſopum ipſum per ſe adhibere conſuluiſſet, non apponendo inveteratis ſugillationibus id convenire, ſimiliter utique deliquiſſet. Myrtum cum ſale et aqua. Dictum etiam antea a me eſt, quod ex diſcuſſoriis medicamentis in principio praeſtantiora ſunt, quae exiguam aſtringendi vim complectuntur, qualia ſunt roſae et melilotum et crocus. Non tamen ex ejusmodi medicamentorum numero eſt myrtus, utpote vehementer aſtringens, quapropter ego nunquam ipſa uti audeam, praeſertim ſi jam lividus ſit color ſugillationum. Sinapi cum adipe ovillo. Inveteratis et nigrefactis ſugillationibus ſolum hoc medicamentum convenerit, et maxime ſi non omnino paucum ſit ſinapi adipi admixtum

μιγνύμενον νάπυ τῷ στέατι. μυρίκης φύλλα καὶ ὁ καρπὸς λεῖα μεθ' ὕδατος κατ' ἰδίαν καὶ ὁμοῦ μιγνύμενα. καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον οὐ μόνον διαφορητικὸν, ἀλλὰ καὶ συνακτικὸν ἔχει τι, διόπερ οὐχ ἁρμόττει τοῖς χρονίοις καὶ μελανθεῖσιν ὑπωπίοις. ποιεῖ δὲ καὶ σπόγγος καὶ ὀθόνιον ὄξει καὶ μέλιτι διάβροχα προστιθέμενα. τοῦτο τὸ βοήθημα κατ' ἀρχὰς μὲν προσφερόμενον οὐ πάνυ δριμέος ὄξους δεῖται, προήκοντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ πελιδνωθέντος ἢ μελανθέντος οὐδὲν ὀνίνησι χωρὶς ὄξους δριμυτάτου σκευασθέν. ἢ ἐρεγμὸν μασησάμενος ἐπίθες σὺν μέλιτι. καὶ χωρὶς τοῦ μασήσασθαι κυάμινον ἄλευρον εἰ μετὰ μέλιτος φυραθείη διαφορεῖ πελιώματα. διαφορητικώτατον δὲ γίνεται μασησάμενον αὐτὸ, προσλαμβάνον τὴν ἀπὸ τοῦ σιέλου δύναμιν. ὠοῦ λέκιθον ὁμοίως. ἐὰν μίξωμεν ὠοῦ λεκύθῳ μέλι, καθάπερ ἔμπροσθεν εἶπον τὸν ἐρεγμὸν, ὅμοιον ἐργασόμεθα τῷ προειρημένῳ φαρμάκῳ ἔν τε τῇ σκευασίᾳ καὶ τῇ δυνάμει. ἢ χοίρου πνεύμονα θερμὸν ἐπιτίθει. οὐκ ἂν τις ἀνάσχοιτο καθάριος ἀνὴρ τοιούτου βοηθήματος. ἢ μυρίκης ἀφεψήματι πρόσκλυζε. οὐ

Myricae folia et fructus trita cum aqua per se et simul mixta. Et hoc medicamentum non solum difcufforiam, fed et contractoriam quandam vim habet, quare inveteratis et nigrefactis fugillationibus non conducit. Facit et fpongia et linteolum, aceto ac melle imbuta et appofita. Hoc remedium in principio adhibitum non valde acri aceto opus habet, in progreffu autem temporis liquefacta aut denigrata fugillatione nihil profuerit, absque acerrimo aceto praeparatum. Aut fabam frefam commanducatam imponito cum melle. Quin et fabae lomentum etiam citra manducationem cum melle fubactum livida difcutit, ex manducatione autem fumme difcufforium redditur, nimirum viribus a faliva affumptis. Ovi vitellum eodem modo. Si mel ad ovi vitellum mifcuerimus, velut ante dixi de faba frefa, fimile faciemus praedicto medicamento tum in apparatu tum in facultate. Aut porci pulmonem calidum imponito. Hoc remedium non tolerarit vir mundiciem amans. Aut myricae de-

πρὸ πολλοῦ περὶ μυρίκης δυνάμεως εἴρηται. ἢ καρδάμωμον μετὰ σμύρνης ἐπιτίθει. διαφορητικὸν μὲν ἡ σμύρνα φάρμακόν ἐστι, τὸ δὲ καρδάμωμον δριμύ. ταῦτα ἀρκεῖν μοι δοκεῖ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων ἐν παραδείγματος μοίρᾳ λελέχθαι, δεικνύντι τὸν τρόπον τῆς ἐξετάσεως τῶν φαρμάκων, ὁποῖα μέν ἐστι κατ' ἀρχὰς ἁρμόττοντα χωρὶς τοῦ πελιδνὸν ἢ μέλαν ἤδη τὸ ὑπώπιον ὑπάρχειν. ὁποῖα δὲ πελιδνῶν ἢ μελάνων ἤδη γεγονότων ἢ κεχρονισμένων, ὥστε τὰ τούτων ἐφεξῆς αὐτὰ γράψω μόνα κατὰ τὴν τοῦ Ἀρχιγένους λέξιν. ἢ ψιμυθίου καὶ λιθαργύρου ἴσα μετὰ μέλιτος λεάνας ἐρεγμὸν μίσγε, ὥστε κηρωτῶδες γενέσθαι, καὶ χρῶ. ἢ ὄφεως γῆρας μετὰ θαλάσσης τρίβων ἐπίχριε, ἢ κύμινον ῥάκει ἐνδήσας ζεστὸν ἀποβάπτων πυρία, ἢ σίνηπι μετὰ κηρωτῆς ἐπιτίθει, ἢ μάραθρον λεῖον ἐπιτίθει, ἢ λίβανον καὶ θαψίαν ἴσα μετὰ ῥοδίνης κηρωτῆς, ἢ ἡδύοσμον καὶ λιθάργυρον ἴσα ἐπιτίθει, ἢ κρίθινον ἄλευρον μετ' ὀξυμέλιτος ἑψημένον, ἢ κύαμον ἐν οἴνῳ βεβρεγμένον μέχρις ἂν λυθῇ λεάνας, ὡς

cocto prolue. Non ita longe ante de myricae facultate dictum eſt; aut cardamomum cum myrrha impone. Diſcuſſorium quidem medicamentum eſt myrrha, verum acre cardamomum. Haec ſane ſufficere videntur mihi ex Archigenis ſcriptis exempli gratia prolata, oſtenſo ſimul modo examinandi medicamenta, qualia ſcilicet in principio conveniant, antequam livida aut nigra ſugillatio fiat, et qualia lividis aut jam nigrefactis et inveteratis fiut adhibenda. Quare quae conſequuntur apud eum deinceps, ea ſola per ſe aſcribam ipſius Archigenis verbis, aut ceruſſae et ſpumae argenti aequales partes cum melle terito, et admixta faba freſa ad cerati formam reducito ac utitor, aut anguium ſenectam cum aqua marina tritam illine, aut cuminum linteo illigatum et in ferventi aqua tinctum pro fomento adhibe, aut ſinapi cum cerato impone, aut foeniculum tritum impone, aut thus et thapſiam aequis portionibus cum cerato roſaceo, aut mentam et argenti ſpumam pari pondere impone, aut hordeaceam farinam cum aceto mulſo coctam, aut fabam vino maceratam, doneo tenera fiat

σπληνίον ἐπιτίθει, ἢ ἐρέβινθον ὀροβιαῖον ὁμοίως, ἢ τὴν ἐπὶ τῶν ἰπνῶν αἰθάλην μετὰ ἴσου ψιμυθίου σὺν οἴνῳ εὐώδει κατάχριε, ἢ θαψίαν καὶ ἀλεύρου ὀροβίνου τὸ τριπλοῦν ὁμοίως, ἢ ὠμὸν τάριχον βρέξας ἀπόθλιψον, εἶτα ἐν οἴνῳ εὐώδει λεάνας ἐπίθες. πρὸς δὲ τὰ παλαιότερα ὑπώπια σμίλακος καρπὸς μετὰ μελαίνης σταφυλῆς λεῖος, ἢ θαψίας ῥίζα κοπεῖσα καὶ ὁ χυλὸς ἀναληφθεὶς στέατι καὶ συνεχῶς προστιθέμενος. γέγραπται μὲν ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων οὐ παλαιότερα παραβλητικῶς, ἀλλ' ὑπερθετικῶς παλαιότατα. λέλεκται δέ μοι κατ' ἀρχὰς εὐθέως ὡς ἐπὶ τῶν τοιούτων ὑπωπίων ἰσχυρῶς διαφορητικοῖς χρῆσθαι δεῖ φαρμάκοις, ὁποῖα τά τε κατὰ τὴν προκειμένην ῥῆσίν ἐστιν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα καί τινα τῶν ἔμπροσθεν ὡς ἐδείχθη. ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἅμα διορισμοῖς πλείοσιν ἐπιμελέστερον ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων ὧδέ πως ἔγραψεν.

[*Τὰ ὑπ' Ἀπολλωνίου γεγραμμένα φάρμακα, πρὸς ὑπώπια πρόσφατα καὶ πελιώματα.*] Σπόγγον εἰς θάλατταν ἀπο-

tritam fplenii modo impone, aut cicer ervinum vocatum eodem modo, aut furnorum fuliginem cum pari ceruffa ex vino odorato illine, aut thapfiam et ervinae farinae triplum eodem modo, aut crudum falfamentum exprimito, deinde in vino odorato tritam imponito. Caeterum ad vetuftiores fugillationes fmilacis fructus cum uva nigra tritus facit, aut thapfiae radix tufa et fuccus ejus adipe exceptus ac affidue appofitus. In vetuftis exemplaribus non vetuftiores comparative fcriptum eft, fed vetuftiffimas fuperlative. Dictum eft porro a me ftatim in principio, quod in ejusmodi fugillationibus, medicamentis valida vi difcufforia praeditis uti oporteat, qualia funt fane ab eo his verbis defcripta et quaedam item ex fuperioribus, velut eft indicatum. Atque haec quidem Archigenes prodidit. Verum Apollonius diligentius et cum pluribus diftinctionibus in primo parabilium in hunc modum fcripfit.

[*Medicamenta ab Apollonio confcripta ad fugillata recentia ac livida.*] Spongiam in aqua marina fervente

βάπτων ἀπεζεσμένην πυρία συνεχῶς τοὺς τόπους, ἢ σπόγγον εἰς ἅλμην δριμεῖαν ἀποβάπτων πυρία παραπλησίως. ἢ εἰς ὄξος ἀπεζεσμένον καὶ οἶνον ὁμοίως. ἐπιτίθει τε καὶ σπλήνιον μέλιτι καὶ ὄξει κατα[461]βρέχων ἢ ἔριον ἢ σπόγγον. ἀψινθίῳ λείῳ μετὰ μέλιτος ἀνάπλασσε, ἢ ὑσσώπῳ λείῳ μετὰ μέλιτος ἐρεγμῷ παραπλησίως, ὀριγάνῳ ὁμοίως, ῥαφανῖδος φλοιῷ μετὰ μέλιτος, βολβοῖς λείοις καθ' αὑτοὺς, ἢ μετὰ μέλιτος καὶ μετὰ λεκίθου ὠοῦ. λίνου σπέρματι καὶ ἁλσὶ λείοις μετ' ἐλαίου καὶ λεκίθου ὠοῦ. σιλφίῳ λείῳ μετ' ἐλαίου καὶ οἴνου, σαμψύχῳ λείῳ μετὰ μέλιτος, μυρσίνῃ καὶ ἁλσὶ λείοις μετ' ὄξους, μαράθρῳ λείῳ μετὰ κηρωτῆς, ὑσσώπῳ καὶ νίτρῳ μετὰ μέλιτος καὶ ὄξους, ἀσβέστῳ μετὰ κηρωτῆς, νάπυϊ λείῳ μετὰ μοσχείου στέατος ἢ μετὰ κηρωτῆς.

[Πρὸς ὑπώπια χρόνια.] Ἄρου ῥίζαν ξύσας καὶ μέλιτι μίξας εἰς ὀθόνιον ἐγχρίσας ἐπιτίθει, χρῶ δὲ καὶ ταῖς διαφορητικαῖς τῶν δυνάμεων, αἵτινες ἀναγραφῆς τεύξονται.

[Πρὸς ὑπώπια μετ' οἰδήματος.] Σπογγίον ὄξει καταβρέξας ἐπιτίθει καὶ ταῖς ὑποδεδειγμέναις πυρίαις χρῶ συνε-

tinctam aſſidue locis pro fomento adhibeto. Aut ſpongia in acri muria tincta ſimiliter foveto. Aut in aceto ſerventi et pariter in vino. Imponendum eſt et ſplenium melle et aceto madefactum aut lana aut ſpongia. Cataplasmate autem utere abſinthio trito cum melle, aut hyſſopo laevigato cum melle, et faba freſa eodem modo, origano ſimiliter, raphani cortice cum melle, bulbis tritis per ſe aut cum melle et ovi vitello, lini ſemine et ſalibus tritis cum oleo et ovi vitello, ſilphio trito cum oleo et vino, ſampſucho trito cum melle, myrto et ſale tritis cum aceto, foeniculo trito cum cerato, hyſſopo et nitro cum melle et aceto, calce viva cum cerato, ſinapi trito cum adipe vitulino aut cum cerato.

[*Ad ſugillata inveterata.*] Ari radicem raſam ac melle ſubactam in linteolum illitam imponito, utere etiam diſcusſoriis facultatibus et compoſitionibus, quae ex deſcriptionibus commentariorum apparantur.

[*Ad ſugillata cum tumore.*] Spongiam aceto imbutam imponito et praemonſtratis fomentis frequentius utitor,

χέστερον, κατάπλασσε δὲ ἀλεύρῳ κριθίνῳ μετ᾽ ὀξυμέλιτος ἑψημένῳ μέχρι ταπεινώσεως καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη χρῶ τοῖς ὑπογεγραμμένοις καταπλάσμασιν.

[Πρὸς ὑπώπια μετὰ φλεγμονῆς.] Ὕδατι θερμῷ πυρία καὶ καταπλάσσων φακῷ ἑφθῷ λείῳ μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει. κοχλίαν Αἰγύπτιον κεκομμένον ἐπιτίθει, ὅταν δὲ τὰ τῆς φλεγμονῆς ἔνδοσιν λάβῃ, τότε ἤδη καὶ τοῖς λοιποῖς χρῶ φαρμάκοις.

[Πρὸς ὑπώπια μετὰ διακόμματος.] Ἐπὶ μὲν τὴν διακοπὴν ἐπιτίθει τι τῶν ἐναίμων τραυματικῶν, τὰ δὲ κύκλῳ κατάπλασσε τοῖς πρὸς τὰ χωρὶς διακοπῆς ὑπώπια γεγραμμένοις φαρμάκοις. ἤρκει μὲν οὖν ἴσως καταπαύειν ἐνταῦθα τὸν περὶ τῶν ὑπωπίων λόγον, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τὰ παρὰ τῆς συμφωνουμένης πείρας κεκριμένα τῶν γε ἄλλων βεβαιότερά ἐστιν, ἔδοξέ μοι καὶ τὰ ὑπὸ Κρίτωνος ἐν τῷ τρίτῳ τῶν κοσμητικῶν γεγραμμένα προσθεῖναι κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν οὕτως ἔχουσαν.

cataplasmatis loco farinam hordeaceam ex aceto mulſo coctam imponito, donec locus ſugillatus humilior reddatur, de caetero vero ſubſcriptis cataplasmatis utitor.

[*Ad ſugillata cum inflammatione.*] Aqua calida fove et pro cataplasmate lenticulam coctam tritam cum melle impone. Aut cochleam Aegyptiam contuſam impone. Ubi vero inflammatio remiſerit, tunc jam etiam aliis medicamentis utere.

[*Ad ſugillata cum pertuſione.*] In ipſam quidem pertuſionis fiſſuram ex medicamentis, quae cruentis vulneribus conveniunt, inde, circumſitis vero partibus cataplasmata ex medicamentis ad ſugillata citra pertuſionem conſcriptis impone. Praeſtabat fortaſſis hic jam ſermonem de ſugillatis deſinere, verum quum ea, quae ex conſentiente experimento indicata ſunt, aliis ſtabiliora exiſtant, viſum eſt mihi etiam ea, quae Crito in tertio de ornatu ſcripſit apponere, quae ſane juxta illius dictionem ita habent.

(224) [Τὰ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένα πρὸς ὑπώπια πρόσφατα.] Κώνειον λεῖον μεθ' ὕδατος κατάπλασσε. ἀψίνθιον τρίψας μεθ' ὕδατος καὶ εἰς ῥάκος ἐμπλάσας ἐπιτίθει. ἐὰν δὲ ᾖ ἁπαλὸς ὁ χρὼς, μέλιτος βραχὺ ἐπιβαλὼν ἐπιτίθει. ὕσσωπον Κιλίκιον τρίψας μεθ' ὕδατος ἢ εἰς ῥάκος ἐνδήσας ποίει σφαιρώματα, καὶ ταῦτα εἰς ζέον ὕδωρ ἀποβάπτων ἡσυχῇ ἀποπυρία. βρυωνίας ῥίζαν τρίψας μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει. ἢ τετριμμένην κηρωτῇ ἀναλαβὼν ἐπιτίθει. ἅλμην δριμεῖαν ποιήσας καὶ σπόγγους ἐπιβρέχων ἀποπυρία καὶ μετὰ ταῦτα τῆς ῥαφανῖδος τὸν φλοιὸν τρίψας μετὰ μέλιτος καὶ εἰς ῥάκος ἐμπλάσας ἐπιτίθει. ἢ σίνηπι λεῖον κηρωτῇ ἀναλαβὼν καὶ μικρὸν στέατος μοσχείου ἐπιβαλὼν καὶ εἰς ῥάκος ἐμπλάσας ἐπιτίθει. καὶ περὶ μὲν τούτων ἐπὶ τοσοῦτον. χρονίων δὲ ὄντων τῶν ὑπωπίων ἢ καὶ τῶν λεγομένων πελιωμάτων, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις.

[Πρὸς πελιώματα καὶ βαθύτατα ὑπώπια.] Τορδύλου μέρη δύο, γῆς Σαμίας μέρος ἓν, ὄξει ἀναλαβὼν ἐπι-

[*Quae Crito ad fugillata recentia medicamenta fcripfit.*] Cicutam tritam ex aqua impone. Abfinthium tritum ex aqua et in linteolum infartum imponito, quod fi tenera fit cutis, parum mellis adjicito. Hyffopum Cilicium ex aqua tritum et in linteolum ligatum in globulos cogito, atque his in ferventem aquam tinctis fenfim foveto. Bryoniae radicem tritam cum melle imponito, aut rofaceo cerato exceptam adhibeto. Muriam acrem facito fpongiisque in ea madefactis foveto, et poft haec raphani corticem tritum cum melle et linteolo infartum imponito. Aut finapi tritum cerato exceptum et exiguo adipe vitulino addito in linteolo infartum imponito. Et de his quidem in tantum. Quod fi inveteratae fint fugillationes aut etiam appellati livores, fubfcriptis compofitionibus utendum eft.

[*Ad livores et fugillationes profundas.*] ℞ Tordylii partes duas, terrae Samiae partem unam, aceto excipito,

τίθει, μέλιτος ὀλίγον ἀνακόψας, προσέχειν δὲ δεῖ ἐπιμελῶς μή ποτε ἑλκωθῇ ὁ χρώς.

[462] [Ἀπόψηκτρον ὑπωπίων Ἀριστάρχου.] ℞ Ὑσσώπου Κιλικίου < α΄. θαψίας ῥίζης τὸ ἴσον, λιβανωτοῦ ἀτόμου τὸ ἴσον, κηροῦ Τυῤῥηνικοῦ < β΄. ῥητίνης τερμινθίνης < α΄. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν, εἶτ' ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει προσέχων μὴ ἑλκωθῇ, καὶ διὰ τοῦτο αἴρειν δεήσει συνεχῶς. ἄλλο. ℞ θαψίας ῥίζης < ιβ΄. ἢ τοῦ χυλίσματος < ϛ΄. λιβανωτοῦ ἀτόμου < η΄. ἐλλεβόρου λευκοῦ < β΄. ἀψινθίου < α΄. καὶ κηρωτῆς ῥοδίνης < ιϛ΄. μαλάξας ἀπόθου καὶ χρῶ, ἐμπλάσσων εἰς ὀθόνιον, αἴρειν δὲ δεῖ συνεχῶς. ἄλλο. ℞ ἄγνου λευκοῦ ὀβολοὺς γ΄. στρουθίου τὸ ἴσον, βαλάνου Αἰγυπτίας τὸ ἴσον, πνεύμονος αἰγείου κεκαυμένου τὸ ἴσον, ἀσπαράγου ῥίζης τὸ ἴσον, βδελλίου τὸ ἴσον, θαψίας χυλοῦ τὸ ἴσον, ὀξυμέλιτι ἀναλαβὼν χρῶ. ℞ ἄγνου λευκοῦ τοῦ καρποῦ < γ΄. στρουθίου ῥίζης τὸ ἴσον, νίτρου ἐρυθροῦ τὸ ἴσον, ῥαφάνου χυλοῦ τὸ ἴσον, ὑσσώπου Κιλικίου τὸ ἴσον, ἀλεύρου κυαμίνου τὸ ἴσον, βαλάνου μυρεψι-

paulumque mellis fimul conquaffato. Animadvertere autem oportet diligenter ne cutis exulceretur.

[*Medicamentum detergens fugillata Ariftarchi.*] ℞ Hyffopi Cilicii ʒ j, radicis thapfiae tantundem, thuris integri non fecti tantundem, cerae Tyrrhenicae ʒ ij, refinae terebinthinae ʒ j. Arida cum liquabilibus committito, deinde linteolo infarta imponito, animadverfione habita ne locus exulceretur, et ob hoc fane frequenter tollere oportet. *Aliud.* ℞ Radicis thapfiae ʒ xij, aut fucci ʒ vj, thuris infecti ʒ viij, veratri albi ʒ duas, abfinthii ʒ j, cerati rofacei ʒ xvij, mollita repone ac linteolo infartis utere. Oportet etiam hoc affidue amovere. *Aliud.* ℞ Viticis albae obolos tres, ftruthii tantundem, glandis Aegyptiae tantundem, pulmonis caprini ufti tantundem, radicis afparagi tantundem, bdellii tantundem, fucci thapfiae tantundem, aceto multo exceptis utitor. *Aliud.* ℞ Seminis viticis albae ʒ tres, radicis ftruthii tantundem, nitri rubri tantundem, fucci raphani tantundem, hyffopi Cilicii tantundem, farinae fabarum

κῆς δραχμὰς μ΄. μυρίκης δραχμὰς μ΄. πνεύμονος αἰγείου κεκαυμένου τῆς σποδοῦ < μ΄. βολβῶν ἐρυθρῶν δραχμὰς μ΄. θαψίας ῥίζης < μ΄. λιβανωτοῦ δραχμὰς ιβ΄. ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

[Τὸ ὑφ᾽ Ἥρα γεγραμμένον πρὸς ὑπώπια, αἴροντος, ὥς φησιν, ὥραις τρισίν.] Προσκαταπλάττειν δὲ ἀξιοῖ φλεγμονῆς γενομένης τυρῷ χλωρῷ καὶ ἄρτῳ πυριᾷν. ℞ κωνείου χυλοῦ ὀβολοὺς β΄. κρόκου < β΄. σμύρνης < α΄. ἀκακίας < α΄. ὀπίου < β΄. θαψίας χυλοῦ < α΄. κόμμεως < α΄. ὕδωρ. τοῦτο μὲν ὁ Ἥρας ἔγραψεν. ἐγὼ δὲ ἐπειράθην καρύου, διὰ χρόνου ἤδη γεγονότος ἐλαιηροῦ, θεραπεύσαντος ἐνίοτε τοὺς αἱμάλωπας. δεῖ δὲ δηλονότι τρίβειν ἐπιμελῶς αὐτὸ καὶ οὕτως ἐπιτιθέναι κατακλίναντα τὸν ἄνθρωπον ὕπτιον, ὅπως προσμείνῃ τὸ φάρμακον ὥραις δύο καὶ γ΄. οὕτω γὰρ ποιήσαντος, εἰ καὶ μετὰ ταῦτα ἀνασταίη, προσμένει μέχρι πολλοῦ, καὶ χρὴ δηλονότι τοῦ προτέρου ἀποπεσόντος, ἕτερον εὐθέως τιθέναι. τοῦ αὐτοῦ Ἥρα πρὸς αἰγίλωπας. ℞ μαλάχης φύλλα μετὰ ἁλῶν καὶ μέλιτος λειώσας ἐπίθες, ἀνα-

tantundem, glandis unguentariae ʒ xl, myricae ʒ xl, pulmonis caprini usti ʒ xl, bulborum rubrorum ʒ xl, radicis thapsiae ʒ xl, thuris ʒ xij, excipe cerato rosaceo ac utere ut dictum est.

[*Medicamentum ab Hera conscriptum ad sugillata; tufert, ut inquit Heras, tribus horis.*] Quod si inflammatio fiat, cataplasma ex viridi caseo probat et fomentum ex pane. ℞ Succi cicutae obolos duos, croci ʒ ij, myrrhae drach. j, acaciae drach. unam, opii ʒ ij, succi thapsiae drach. ij, gummi ʒ j, cum aqua cogito. Hoc quidem Heras scripsit. Ego vero nucem per aetatem jam oleosam factam expertus sum aliquando ad cruentatos facientem, oportet autem ipsam nucem diligenter terere, atque ita imponere homini supine reclinato, quo ad horas duas et tres medicamentum adhaereat, ubi enim sic fecerit, etiam si postea surgat, ad multum tempus adhaeret, oportetque priore delapso aliud statim imponere. *Ejusdem Herae ad Aegilopas.* Malvae folia cum sale et melle trita imponito, destruit hoc ac exstirpat

σκευάζει αἰγίλωπας. καὶ χόνδρον ἑψήσας ὄξει, ἐπίθες ἀρχομένῳ αἰγίλωπι. ἢ μυρσίνης νεαρωτάτῳ καρπῷ κατάπλασσε, ὅταν ῥευματίζηται. ὡσαύτως δὲ ποιεῖ καὶ ἡ Λημνία ἐπιχριομένη.

Κεφ. β'. [Περὶ αἰγίλωπος.] Ὅμοιον ἀποστήματι μικρῷ γίνεταί τι, μεταξὺ τοῦ τε τῆς ῥινὸς ὀστοῦ καὶ τοῦ μεγάλου κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν κανθοῦ, καὶ συῤῥήγνυται δὲ πολλάκις εἰς τὸν κανθὸν, ὡς δυσθεράπευτον γενέσθαι φθάνειν. χρὴ οὖν θεραπεύειν αὐτὰ διαφορητικοῖς φαρμάκοις, ὅσα χωρὶς δήξεως ἐνεργεῖ. συμπάσχει τε γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς ἐπὶ τοῖς δριμέσιν, οὕτω τε τὸ πεπονθὸς μόριον αὐξάνεται φλεγμαῖνον. οὐ μόνον δὲ διὰ τοῦτο δυσθεράπευτόν ἐστι τὸ πάθος, ἀλλὰ καὶ διότι πολλῶν φαρμάκων ὑγρῶν κατὰ τὴν σύστασιν εἰς πεῖραν ἄγεσθαι δυναμένων οὐκ ἀνέχεται τὸ μέρος. εἰσρεῖν γὰρ ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἀναγκαῖον, οὐ μὴν οὐδὲ προσμεῖναι δύνανται τὰ τοιαῦτα χωρὶς ἐπιδέσεως ἐπιλαμβανούσης ὅλον τὸν ὀφθαλμὸν, ἣν οὐχ οἷόν τε φέρειν ἡμέραις τοσαύταις ὅσον εἰς θεραπείαν χρήζει τὸ πάθος. διὰ τοῦτο

aegilopas. Alicam etiam in aceto coctam incipienti aegilopi imponito. Aut myrti recentiffimas baccas cataplasmatis modo adhibe, ubi videlicet fluxio infeftaverit. Similiter facit et Lemnia terra fi illinatur.

Cap. II. [*De aegilope.*] Inter nafi os et magnum juxta oculum angulum parvum quoddam abfceffui fimile tuberculum oriri folet, et rumpitur fane faepe in angulum ut aegre curabile reddatur, nifi mature occurratur. Mederi igitur oportet ipfi cum difcufforiis medicamentis, quae citra mordacitatem efficacia funt; coafficitur enim oculus ab acribus, atque ita etiam affectae partis inflammatio augetur. Verum affectio ipfa non ob id folum aegre curabilis eft, fed et propterea quod, quum multa liquida medicamenta in experimentum affumi proffint, ea non tolerat locus ipfe, neceffario enim ex eis in oculum quid influit. Neque vero adhaerere ejusmodi queant citra obligationem, quae totum oculum complectatur, quam impoffibile eft tot diebus aliquem perferre poffe, quot ad mali curationem requiruntur.

οὖν ὁ μὲν Ἀπολλώνιος οὐδὲν ἔγραψε τῶν πρὸς αἰγίλωπας φαρμάκων· [463] ὁ δ' Ἀρχιγένης ὀλίγων μνημονεύσας ἐφεξῆς αὐτῶν ἔγραψε τὴν διὰ χειρουργίας αὐτῶν θεραπείαν, καίτοι τῆς πραγματείας οὐ χειρουργικῆς, ἀλλὰ τῶν περὶ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων οὔσης. ὅλην οὖν αὐτοῦ παραγράψω τὴν ῥῆσιν ὧδέ πως ἔχουσαν.

[Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς αἰγίλωπας, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων.] Τοὺς δὲ γινομένους περὶ τοὺς κανθοὺς αἰγίλωπας καταπλάττομεν ὀρόβοις μετὰ μέλιτος, ἢ σποδὸν ἀμπελίνην ὄξει φυράσαντες. καλῶς ποιεῖ καὶ λιβανωτὸς μετὰ περιστερᾶς κόπρου νεαρᾶς καταπλασθεῖσα. ἢ χυλὸν αἰγίλωπος βοτάνης μετὰ μέλιτος ἔγχριε. ἐπὶ δὲ τῶν μήπω συντετρημένων σταφίδα ἀγρίαν καὶ ἀμμωνιακὸν θυμίαμα σὺν μέλιτι ὡς σπλήνιον ἐπίθες. ἢ σχιστὴν μετὰ τερμινθίνης ὡς σπλήνιον ἐπίθες. ἢ λαγωοῦ θαλασσίου αἵματι κροκύδα βάψας ἐντίθει. ἢ μελαντηρίαν λεάνας προσάπτου. εἰ δὲ μηδ' οὕτως ἀφυγιάζοιντο, διελὼν τὸν κανθὸν καὶ διαστήσας κατατίτρα λεπτῷ τρυπανίῳ συνεχεῖς κατα-

Ob hanc igitur causam Apollonius nulla medicamenta ad aegilopas scripsit. Archigenes vero paucis enumeratis, deinceps ad curationem ipsorum per chirurgiam progreditur, quamquam res ipsa non manuariae operae, sed medicamentis secundum genus sit subjecta. Itaque totam ipsius dictionem ascribam hoc modo habentem.

[*Quae Archigenes ad aegilopas scripsit in primo medicamentorum secundum genus.*] Aegilopas qui circa oculorum angulos oriuntur ervo cum melle integimus, aut cinere vitis cum aceto subacto. Probe facit et thus cum columbino stercore recenti impositum. Aut succum herbae aegilopis, avenam nostri dicunt, cum melle illine. Caeterum in nondum perforatis staphidem silvestrem et ammoniacum thymiama cum melle veluti splenium impone, aut alumen fissile cum terebinthina splenii forma impone. Aut lanae omentum sanguine marini leporis tinctum inde, aut melanteriam tritam adhibe. Quod si neque sic sanentur, diviso angulo et eum tenui perforato terebello, continuis foramini-

τρήσεις, εἶτα τῇ κεφαλικῇ χρῶ, ἀποστήσονται γὰρ λεπίδες καὶ ὑγιασθήσονται. ἢ καυτήριον ἐπέρειδε, ψιλώσας τὸ ὀστέον, καὶ οὕτω λεπίδες ἀφίστανται καὶ ὑγιάζονται. ἔνιοι δὲ διελόντες τὸν κανθὸν ἐπερείδουσι τῷ ὀστέῳ, καθὸ τέτρηται χωνεῖον λεπτὸν καὶ μόλυβδον τετηκότα ἐγχέοντες καίουσι καὶ ἄριστα οὕτως ὑγιάζουσιν. ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν.

[Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς αἰγίλωπας.] Ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτός. ℞ ἰλλεκέβρας χυλοῦ λίτρας S''. στρύχνου χυλοῦ λίτρας S''. λιβάνου < η'. μαστίχης < γ'. χαλβάνης λίτρας S''. ἕψε τοὺς χυλοὺς μετὰ τοῦ λιβάνου καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἐπίβαλλε τὴν χαλβάνην, τὴν δὲ μαστίχην παραιτούμεθα. ἄλλο. ℞ λιβάνου < η'. σμύρνης < η'. λαδάνου < δ'. κηροῦ < δ'. σχιστῆς, πιτύας λαγωοῦ ἀνὰ < δ'. ἀφρονίτρου < δ'. κόπτε τὸ φάρμακον καὶ μάλασσε ἰρίνου μύρου ὑποστάθμῃ.

(225) Κεφ. γ'. [Περὶ ἰόνθων, συκωδῶν ὄγκων, λειχηνωδῶν καὶ ἐξανθημάτων καὶ δοθιήνων.] Ὄγκος μικρὸς καὶ

---

nibus incussis difparato, capitale emplastrum adhibeto, discedent enim squamae et sanabuntur. Aut osse denudato cauterium amove, et sic squamulae discedunt ac sanantur. Quidam dividentes angulum offi, qua parte perforatum est, angustum infundibulum admovent, ac plumbum liquefactum infundentes urunt, atque hoc modo optime sanant. Haec quidem Archigenes scripsit.

[*Quae Asclepiades ad aegilopas conscripsit.*] Porro Asclepiades in primo externorum haec prodidit. ℞ Succi illecebrae ℔ ß, succi solani ℔ ß, thuris drach. viij, mastiches ʒ iij, galbani lib. dimidium. Succos cum thure coquito et ubi dissolutum fuerit galbanum injicito, masticchen vero improbamus. *Aliud.* ℞ Thuris ʒ viij, myrrhae ʒ viij, ladani ʒ iv, cerae ʒ iv, aluminis scissi, coaguli leporis, utriusque ʒ iij, spumae nitri ʒ iv, medicamentum contundito et emollito irini unguenti faece.

Cap. III. [*De varis, ficosis tumoribus, impetiginosis et exanthematis et furunculis.*] Tumor parvus et durus i

σκληρὸς ἐν τῷ κατὰ τὸ πρόσωπον δέρματι γίνεται καλούμενος ἴονθος, ὑπὸ παχέος δηλονότι χυμοῦ συνιστάμενος, ἐνδεικνύμενός τε τὴν ἑαυτοῦ θεραπείαν εὐλόγως ἐσομένην διὰ φαρμάκων μαλαττόντων τε καὶ διαφορούντων. ἡ μὲν γὰρ σκληρότης αὐτοῦ τῶν μαλαττόντων, ὁ δὲ παρὰ φύσιν ὄγκος τῶν διαφορούντων δεῖται. προειρηκότος οὖν ἤδη μου πολλάκις ἔν τε τοῖς ἔμπροσθεν ὑπομνήμασι κἀν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, τὰς ὕλας τῶν διαφορούντων τε καὶ μαλαττόντων φαρμάκων, ἡ τῶν κατὰ μέρος σύνθεσις ὑπὸ τῆς πείρας κεκριμένη χρήσιμος ἔσται πρὸς τὸ καλῶς χρῆσθαι τοῖς εἰρημένοις, ἃ μετ᾽ ὀλίγον εἰρήσεται, διορίσαντός μου πρότερον, ὅσα παραπλήσια τοῖς ἰόνθοις ἐστὶ πάθη, διαφορὰν ἔχοντα κατά τι πρὸς αὐτούς.

[*Περὶ συκωδῶν ὄγκων.*] Ἕν τι τοῦτο πάθημα τῶν ἐπὶ τοῦ γενείου γεννωμένων ἐστὶ, διαφέρον τοῦ κατὰ τοὺς ἰόνθους τῷ μὴ μόνον παχὺν εἶναι τὸν ἐργαζόμενον αὐτὰ χυμὸν, ἀλλὰ καὶ λεπτότητος ἰχωροειδοῦς μετέχειν, δι᾽ ἣν καὶ ταχέως ἑλκοῦται μὴ θεραπευόμενον ὡς προσήκει, καὶ

faciei cute oritur, varus Latinis appellatus a crasso videlicet succo collectus, demonstransque sui ipsius curationem rationabiliter per medicamenta emollientia et discussoria futuram. Etenim durities ipsius emollientibus, tumor vero praeter naturam discutientibus opus habet. Quum igitur jam saepe tum in superioribus libris, tum in commentariis de simplicium medicamentorum facultate praedictae sint mihi materiae, tum discussoriorum tum emollientium medicamentorum, compositio sane ipsorum particularis per experientiam judicata utilis erit ad rectum relatorum usum, quae videlicet paulo post referentur, ubi saltem prius determinavero, quae similes sint varis affectiones et aliqua parte ab ipsis differentes.

[*De ficosis tumoribus.*] Una quaedam haec affectio est ex iis, quae in mento enascuntur, differens a varis in eo, quod non solum crassus sit, qui hos tumores efficiat humor, sed et serosae tenuitatis particeps, ob quam etiam cito exul-

διὰ τοῦτο δεῖται ξηραντικωτέρων ἢ κατὰ τοὺς ἰόνθους φαρμάκων.

[464] [Περὶ τῶν ἐν τῷ γενείῳ λειχηνωδῶν ὄγκων.] Καὶ τοῦτο τὸ πάθος ἐκ μικτοῦ τινος γίνεται χυμοῦ μεμιγμένων τῶν ἰχωροειδῶν τε καὶ λεπτῶν καὶ δριμέων τοῖς παχέσι, καὶ διὰ τοῦτο ῥᾳδίως εἰς ψώραν τε καὶ λέπραν μεταπίπτει, δεόμενον καὶ αὐτὸ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων φαρμάκων. ὅταν δ' εἰς ψώραν ἢ λέπραν μεταπέσῃ, πρὸς τῷ τῶν ξηραινόντων δεῖσθαι φαρμάκων, ἔτι καὶ τῶν ῥυπτόντων χρῄζει.

[Περὶ τῶν ἐν τοῖς γενείοις ἐξανθημάτων.] Κοινόν γε τοῦτο τοὔνομα, κατὰ τῶν αὐτομάτως γιγνομένων ἑλκωδῶν τε καὶ τραχέων ἐν τοῖς γενείοις παθημάτων ἐπιφέρουσιν ἔνιοι, καθάπερ γε καὶ ὁ Ἀρχιγένης ξηραντικῶν καὶ αὐτὸ δεόμενον φαρμάκων.

[Περὶ τῶν δοθιήνων.] Ἐκ παραπλησίων τοῖς ἰόνθοις χυμῶν οἱ δοθιῆνες γίνονται καθ' ὅλον τὸ σῶμα δακτοί πως ὄντες· ἔνιοι μὲν, ὡς ἂν εἴποι τις, ἰονθώδεις, σκληροὶ καὶ δυσ-

cerantur, si non ut debent curentur, et ob id magis resiccantibus medicamentis quam vari opus habent.

[De impetiginosis tumoribus in mento.] Et haec affectio ex mixto quopiam generatur humore, serosis nimirum ac tenuibus et acribus succis cum crassis permixtis, quapropter etiam facile in scabiem et lepram transit, indigetque etiam ipsa medicamentis valide resiccantibus. Postquam vero in psoram aut lepram transierit, ultra hoc, quod resiccantibus indiget medicamentis, etiam repurgantia et extersoria expostulat.

[De exanthematis sive pustulis, quae in mento.] Hoc exanthematum nomen quidam in communi usurpant, de affectionibus videlicet ulcerosis et asperis in mento sua sponte provenientibus, quemadmodum etiam Archigenes facit. Indiget autem et haec ipsa affectio resiccantibus medicamentis.

[De furunculis.] Furunculi ex similibus humoribus veluti vari generantur per universum corpus, duplices existentes, aliqui quidem, ut ita dixerim, varosi, duri et qui

πεπτοι, τινὲς δὲ φλεγματώδεις, ἐφ᾽ ὧν καὶ πυρετοὶ συνίστανται ἐνίοτε καὶ μέγεθος ὁ ὄγκος ἔχει καὶ μεταβολὴν εἰς πύον, ὅθεν καὶ ἡ θεραπεία τὸ πλεῖστον ἔχει αὐτῶν τῆς φλεγμονῆς.

[Ἐκ τῶν Κρίτωνος πρὸς ἰόνθους.] Κρίτων μὲν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν κοσμητικῶν οὕτως ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασι πρὸς ἰόνθους τοὺς ἐν τοῖς προσώποις. ℞ μέλιτος Ἀττικοῦ Κ℥ α΄. ἤτοι < ιβ΄. ὄξους δριμυτάτου τὸ ἴσον, μίξας ἐπιμελῶς ἐπίχριε τοὺς ἰόνθους τῷ δακτύλῳ ἐπιχρίων καὶ παρατρίβων. ἄλλο. ℞ λιθαργύρου χήμην, ἤτοι < γ΄. τερμινθίνης καθαρᾶς κυάμου Αἰγυπτίου μέγεθος, εἶτα βαλὼν ἐλαίου λευκοῦ ὀλίγον, ἔπειτα προαποσμήξας τὸ πρόσωπον λάμβανε τοῦ φαρμάκου βραχὺ τῷ δακτύλῳ, ἔπειτα ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ διατρίψας περιάλειφε τοὺς ἰόνθους τοῦτο καὶ τετανὸν καὶ καθαρὸν διαφυλάττει τὸ πρόσωπον. ἄλλο. ἀμύγδαλα πικρὰ ὄξει διαλύσας καὶ τρίψας ἐπιμελῶς κατάχριε τὸ πρόσωπον. σχιστὴν λειάνας ἐπιμελῶς ἀναλάμβανε τερμινθίνῃ καὶ μαλάξας ἐπιτίθει. ἄλλο. κόστον Ἰνδικὸν κόψας καὶ σήσας

difficile coquantur, aliqui vero inflammati, in quibus aliquando etiam febres consistunt et tumor in magnitudinem excrescit et in pus transmutatur, unde curatio ipsorum ut plurimum eadem quae inflammationis existit.

[*Ex Critone ad varos.*] Crito in tertio de ornatu haec verba scripsit. *Ad varos in facie.* ℞ Mellis Attici cyathum unum, sive ℨ xij, aceti acerrimi tantundem, misceto diligenter et medicamento varos illinito, digito affricando. *Aliud.* Spumae argenti chemam sive ℨ iiij, terebinthinae purae ad fabae Aegyptiae magnitudinem, addito olei albi parum, atque ubi prius faciem deterseris ex medicamento, hoc paulum digito excipe, deinde ambabus manibus terendo varos obline. Hoc medicamentum etiam a rugis liberam et mundam faciem conservat. *Aliud.* Amygdalas amaras aceto dilutas ac probe tritas faciei obline. *Aliud.* Alumen scissum probe laevigatum terebinthina excipe et emollitum impone. *Aliud.* Costum Indicum tusum et tenuissimo cribro

λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἀνάλαμβανε αἰγείᾳ χολῇ καὶ ποιήσας κηρωτῆς τὸ πάχος, ἐπίχριε τοὺς ἰόνθους περὶ ἑσπέραν, καὶ πρωῒ ἀναστὰς κέλευε γάλακτι τῷ πάθοντι προσκλύζεσθαι τὸ πρόσωπον. ἐγχρονιζόντων δὲ τῶν ἰόνθων χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις.

[Πρὸς τετυλωμένους ἰόνθους.] ℞ Σάπωνος Γαλλικοῦ δραχμὰς δ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < α΄. λιβανωτοῦ < α΄. ὕδατι διαλύσας ποίει κηρωτῆς τὸ πάχος, τούτῳ ἐπιχρίσας καὶ διαστήσας ὥραν μίαν, ἀπονίπτεσθαι παραίνει χλιαρῷ. ἄλλο. ℞ νίτρου ἐρυθροῦ, ὑσσώπου, γλήχωνος, ἁλῶν ὀρυκτῶν τὸ ἴσον, κόψας, σήσας λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἀναλαβὼν κηρωτῇ ῥοδίνῃ χρῶ. ἄλλο. ℞ ὠκίμου σπέρματος, νίτρου ἐρυθροῦ, γλήχωνος χλωροῦ, σχιστῆς, κόστου Ἰνδικοῦ, κόψας, σήσας, ὁμοῦ ἀναλαβὼν στέατι χηνείῳ ἢ ὀρνιθείῳ, ὥστε κηρωτώδες ἔχειν τὸ πάχος, ἐκ τούτου ἔμπλασσε εἰς ὀθόνιον καὶ ἐπιτίθει μέχρι παντελοῦς ἀπαλλαγῆς. ἄλλο. ℞ ἁλῶν ὀπτῶν, γλήχωνος, ὑσσώπου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ῥοῦ βυρσοδεψικοῦ, ἑκάστου τὸ ἴσον, κηρωτῇ ῥοδίνῃ ἀναλαβὼν, ἐπιτίθει μέχρι ἀπαλλαγῆς.

cretum felle caprino excipe, ac ad cerati craſſitudinem redactam, varis circa veſperam illine, mane vero ubi ſurrexerit, lacte aegrum faciem proluere jube. Inveteratis porro varis ſubſcriptis compoſitionibus utendum eſt.

[*Ad varos calloſos.*] ℞ Saponis Gallici drach. iv, ammoniaci thymiamatis ʒ j, thuris drach. j, aqua diſſolvito et cerati ſpiſſitudinem facito, eoque illinito et poſt horae interſtitium tepida abluere jubeto. *Aliud.* Nitri rubri, hyſſopi, pulegii, ſalis foſſilis aequales partes tundito et per tenuiſſimum cribrum cribato, exceptisque cerato roſaceo utitor. *Aliud.* ℞ Seminis ocimi, nitri rubri, pulegii viridis, aluminis ſciſſi, coſti Indici, ſingulorum aequales partes, tuſas et cribratas adipe anſerino ſeu gallinaceo excipe, ut cerati fiat craſſitudo, ex eo vero in linteolum infarcito et imponito donec penitus perſaneſcant. *Aliud.* ℞ Salis aſſati, pulegii, hyſſopi, ammoniaci thymiamatis, rhois coriarii, ſingulorum par pondus, roſaceo cerato exceptum, donec perſanentur imponito.

[465] [*Πρὸς τὰς ὀχθώδεις διαθέσεις καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ προσώπου κνησμοὺς καὶ ἀρχὴν ἐλεφαντιάσεως.*] ℞ *Κόμμεως λευκοῦ, νίτρου ἀφροῦ, λιβανωτοῦ, θείου ἀπύρου, ἑκάστου τὸ ἴσον ὄξει διαλύσας καὶ τρίψας ἐπιμελῶς, ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὄξει διαλύων ἐπίχριε. ὅταν δὲ ξηρανθῇ, ἀπόσμηχε τῇ ὑπογεγραμμένῃ σκευασίᾳ.* ℞ *σάπωνος Γαλλικοῦ λίτραν μίαν, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος τὸ ἴσον, λιβανωτοῦ γο γ'. μαστίχης γο γ'. ἀφρονίτρου γο γ'. ἕψε σάπωνα καὶ ἀμμωνιακὸν, εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἐμβαλὼν καὶ ὕδατος ξε β'. καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἐπίβαλε τὰ ξηρὰ, κεκομμένα καὶ σεσησμένα λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἔπειτα μεταίρων εἰς θυίαν καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς ἀνελοῦ εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως μολύνων τὸ πρόσωπον καὶ μικρὸν διαστήσας ἀπονίπτου ὕδατι δαψιλεῖ προανατρίβων μαλακῶς. χρηστέον δὲ τῷ σμήγματι παρ' ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἰόνθων.*

[*Πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ γενείου συκώδεις ἐπαναστάσεις.*] *Ὁ μὲν Κρίτων ἐν τῷ τρίτῳ τῶν κοσμητικῶν οὕτως ἔγραψε*

[*Ad affectiones eminentiores et in facie pruritum, ac principium elephantiafis.*] ℞ Gummi albi, fpumae nitri, thuris, fulfuris vivi, fingulorum aequales partes, aceto dilutas ac probe tritas in paftillos redige, eosque in umbra exicca. Ufu vero expetente aceto dilutos illine, atque ubi reficcati fuerint, fubfcripta compofitione deterge. ℞ Saponis Gallici lib. j, ammoniaci thymiamatis tantundem, thuris quadrantem, mastiches quadrantem, fpumae nitri quadrantem. Saponem et ammoniacum in vas fictile conjice et aquae fextariis duobus affufis coquito, atque ubi diffoluta fuerint, arida contufa et cribrata adjicito, deinde in mortarium translata ac probe conquaffata vafe vitreo reponito. Ufu vero poftulante faciem ex eo fmegmate inquinato et poft modicum temporis fpatium larga aqua molliter perfricando abluito. Utendum eft hoc fmegmate per omnem varorum curationem.

[*Ad ficofas menti papularum eruptiones.*] Crito in tertio de ornatu in hunc modum de eis fcripfit. *Ad fico-*

περὶ αὐτῶν πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ γενείου συκώδεις ἐπαναστάσεις, ὡς Λεύκιος ὁ καθηγητής. ℞ λιθαργύρου, μίσυος ὠμοῦ τὸ ἴσον τρίψας κατάπλασσε. ἄλλο. ℞ λιβανωτοῦ < β΄. λιθαργύρου δραχμὰς δ΄. ἁλῶν ὀρυκτῶν < η΄. σανδαράχου δραχμὰς β΄. λείοις κατάπλασσε. ἄλλο. ℞ ψιμυθίου < δ΄. μίσυος ὠμοῦ < δ΄. ἁλῶν ὀρυκτῶν δραχμὰς β΄. σανδαράχης < β΄. λείοις κατάπλασσε. ἄλλο. ℞ χαλκάνθης δραχμὰς β΄. θείου ἀπύρου < β΄. ἰοῦ < α΄. νίτρου ἐρυθροῦ δραχμὰς β΄. λείοις κατάπλασσε. ἄλλο. ℞ ἐλατηρίου δραχμὰς δ΄, ἁλῶν ὀρυκτῶν < δ΄. χαλκάνθου < β΄: μίξας κατάπλασσε, παραπτόμενος πυρῆνι μήλης καθύγρου, ὥστε τὸ φάρμακον προσκαθίσαι. μετὰ δὲ τὴν τοῦ φαρμάκου ἐπίθεσιν χρηστέον λίνου σπέρματι λεανθέντι μεθ᾽ ὕδατος. καθύγρων δὲ ὄντων τῶν ἑλκῶν, καὶ γὰρ ἀπ᾽ αὐτῶν ὕδωρ καθαρὸν ἀποῤῥεῖ, ὥσπερ ἀπὸ πηγῆς, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. τροχίσκος πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν γενείων συκώδεις ἐπαναστάσεις. ἐχρήσατο Ἀρτεμίδωρος, ἔστι δὲ καὶ παντὸς ὄγκου κατασταλ(226)τικός, ὃς συμβαίνει ἐπὶ τῶν κακῶς συνουλωκότων,

sas in mento eruptiones, velut Leucius praeceptor tradit. ℞ Spumae argenti, misyos crudi, aequas partes tritas insperge. *Aliud.* ℞ Thuris drach. duas, spumae argenti drach. quatuor, salis fossilis drach. octo, sandarachae drach. duas, trita insperge. *Aliud.* ℞ Cerussae drach. quatuor, misyos crudi drach. quatuor, salis fossilis drach. duas, sandarachae drach. duas, trita insperge. *Aliud.* ℞ Atramenti sutorii drach. duas, sulfuris vivi drach. duas, aeruginis drach. unam, nitri rubri drach. duas, trita insperge. *Aliud.* ℞ Elaterii drach. quatuor, salis fossilis drach. quatuor, atramenti sutorii drach. duas, mixta insperge et cum specilli humecti extremo admove, quo videlicet medicamentum ipsum adhaereat. Caeterum post medicamenti impositionem semine lini ex aqua trito utendum est. Porro ubi humidiora fuerint ulcera, ut ab ipsis aqua pura velut a fonte defluat, subscriptis compositionibus utendum erit. *Pastillus ad ficosas menti papulas. Usus est eo Artemidorus, reprimit omnes tumores, qui accidunt iis quibus cicatrix male in-*

καθάπερ ἐπὶ τῶν συνεῤῥαμμένων, ἡ δὲ σύνθεσις ἥδε. ℞ λεπίδος χαλκοῦ δραχμὰς δ'. χαλκάνθου δραχμὰς β'. σχιστῆς δραχμὰς β'. κόλλης τεκτονικῆς διαυγοῦς δραχμὰς β'. τὰ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται, ἡ δὲ κόλλα ὄξει βρέχεται καὶ τοῖς λελειωμένοις ἐπιβάλλεται ὑγροῖς καὶ πάλιν λεαίνεται καὶ τροχίσκους ἀναπλάσσομεν, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὄξει διαλύοντες ἐπιχρίομεν, καὶ σύριγγας ἐκτυλοῖ.

[Μάγνου κλινικοῦ.] ℞ Στυπτηρίας σχιστῆς, ἰοῦ Κορινθίου, μίλτου σινώπιδος, χαλκίτεως, κόλλης τεκτονικῆς τὸ ἴσον, συντίθει καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

['Αρείου 'Ασκληπιαδείου.] Μίλτου σινώπιδος, ἰοῦ Κορινθίου, σχιστῆς, κηκίδος ὀμφακίτιδος, σιδίων ῥοιᾶς τὸ ἴσον, κόμμεως τὸ διπλοῦν, ὄξει ἀναλαβὼν χρῶ ὡς προείρηται.

[466] ['Απολλωνίου, ὡς Χαρίξενος.] ℞ Λεπίδος χαλκοῦ, μίσυος ὀπτοῦ, ἀρσενικοῦ, ἑκάστου δραχμὰς β'. διφρυγοῦς < γ'. χαλκοῦ κεκαυμένου < δ'. χαλκίτεως κεκαυμένης

ducta est, veluti in iis, qui futura usti sunt, contingit. *Compositio haec est.* ℞ Squamae aeris drach. iv, vitrioli drach. ij, aluminis scissi ʒ ij, glutini fabrilis perlucidi drach. ij, arida tunduntur et cribrantur, glutinum vero aceto maceratur et tritis affunditur, rursusque laevigatur et formantur pastilli, quos usus tempore aceto dilutos illinimus. Hoc medicamentum etiam fistularum callos extirpat.

[*Magni clinici.*] ℞ Aluminis scissi, aeruginis Corinthiae, rubricae sinopidis, chalcitidis, glutinis fabrilis, singulorum aequas portiones, componito ac utitur, ut dictum est.

[*Arei Asclepiadei.*] ℞ Rubricae sinopidis, aeruginis Corinthiae, aluminis scissi, gallae omphacitidis, malicorii, aequas singulorum partes, gummi duplum, aceto excipito ac utere ut dictum est.

[*Apollonii, ut Charixenus tradit.*] ℞ Squamae aeris, misyos assati, auripigmenti, singulorum ʒ ij, diphrygis ʒ iij, aeris usti drach. iv, chalcitidis ustae ʒ iv, glutinis fabrilis

< δ΄. κόλλης τεκτονικῆς < δ΄. ὄξει διαλύσας, ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

[Ἄνδρωνος φάρμακον ἐπιτετευγμένον.] ℞ Χαλκάνθου δραχμὰς β΄. σμύρνης < β΄. λιβανωτοῦ δραχμὰς δ΄. σχιστῆς < δ΄. σιδίων < η΄. κηκίδων δραχμὰς η΄. ἀριστολοχίας δραχμὰς η΄. οἴνῳ αὐστηρῷ ἀναλαβὼν χρῶ καθὰ προείρηται.

[Κρίτωνος πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν γενείων λειχῆνας.] Ἐφεξῆς τούτων, ὁ Κρίτων ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν γενείων λειχῆνας ὧδέ πως. πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ τῶν γενείων λειχῆνας πάθος ἀηδέστατον, καὶ γὰρ κνησμοὺς ἐπιφέρει καὶ περίστασιν τῶν πεπονθότων καὶ κίνδυνον οὐκ ὀλίγον, ἕρπει γὰρ ἔστιν ὅτε καθ᾽ ὅλου τοῦ προσώπου, καὶ ὀφθαλμῶν ἅπτεται καὶ σχεδὸν τῆς ἀνωτάτω δυσμορφίας ἐστὶν αἴτιον, καὶ διὰ τοῦτο χρηστέον ἂν εἴη ἐπιμελέστερον τῇ θεραπείᾳ, ἐφορῶντα τοὺς παροξυσμοὺς καὶ τὰ διαλείμματα καὶ συγκρίνοντα ἀπὸ τῶν κεχρονισμένων τὰ νεοσύστατα, ἐφ᾽ ὧν ἁρμόζει χρῆσθαι τοῖς ξηραίνουσι φαρμάκοις. ὅταν δ᾽ εἰς ψώραν

drach. iv, aceto diluito et pastillos formato, quibus velut superioribus utitor.

[*Andronis medicamentum accommodatum.*] ℞ Vitrioli drach. duas, myrrhae drach. duas, thuris drach. iv, aluminis scissi drach. quatuor, malicorii drach. octo, gallarum drach. octo, aristolochiae drach. octo, vino austero exceptis, ut praedictis utere.

[*Critonis ad lichenas in mento.*] Consequenter vero Crito ad lichenas menti scripsit hoc modo. Ad menti lichenas, quae injucundissima est affectio. Nam et pruriginem inducit et affectarum partium circumtentionem et periculum non modicum, serpit enim aliquando per totam faciem oculosque contingit et ferme extremae foeditatis causa existit. Quapropter diligentiore cura utendum est, inspiciendo tum paroxysmos, id est irritationes, tum intervalla et remissiones, ita ut etiam ab inveteratis recentes disparemus, in quibus conveniet uti exiccantibus medicamentis. Quum vero in psoram aut lepram transierint, supra reficcantia etiam

ἢ λέπραν μεταπέση, πρὸς τοῖς ξηραίνουσι χρῆσθαι καὶ τοῖς ῥύπτουσιν, ἔπειτα δὲ καὶ ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις.

[Κρίσπου τοῦ φίλου πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν γενείων προσφάτους λειχῆνας ἢ ἄλλο τι μέρος τοῦ προσώπου.] Πυροὺς πολλοὺς λαμβάνων, ἐπιτίθει ἐπί τινος ἄκμονος, εἶτα πλάτυσμα χαλκοῦν πυρώσας ἐπιτίθει τοῖς πυροῖς καὶ τὸ ἀνιέμενον ἐξ αὐτῶν ὑγρὸν ἔτι θερμὸν ἀνελὼν ἐπίχριε τοὺς λειχῆνας. τούτῳ μόνῳ πολλοὺς θεραπευθέντας ἱστορήσαμεν. ἄλλο. μαλάχης ἀγρίας τὸν καρπὸν ἁπαλὸν ὄντα καθαρίσας συλλέγων, κόψας τὸν χυλὸν ἀπόθου καὶ τούτῳ συνεχῶς ἐπίχριε. ἄλλο. ἀνδράχνης χυλὸν κατάχριε συνεχῶς. ἄλλο. ἐλαίας Αἰθιοπικῆς δάκρυον τρίψας μεθ᾽ ὕδατος καὶ στύρακος ὀλίγον ἐπιβαλὼν καὶ μίξας ἐπιτίθει. ἄλλο. πτελέας δάκρυον ὕδατι διαλύων ἐπιτίθει. ἐγχρονιζόντων δὲ τῶν λειχήνων χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις πρὸς τοὺς ἐγχρονίζοντας. ἀσφοδέλου ῥίζαν ἐν ὄξει ἑψήσας καὶ τρίψας ἐπίχριε. ἄγνου τὰ φύλλα τρίψας ὄξος ἐπιβαλὼν ὀλίγον κατάπλασσε. καππάρεως τὰ φύλλα τρίψας μετ᾽ ὄξους ἐπιτίθει. λαπάθου ἡμέρου τὸν φλοιὸν τῆς ῥίζης μετ᾽ ὄξους λεάνας κατάπλασσε προ-

extergentium et repurgantium erit usus, et postea sane subscriptarum item compositionum.

[*Crispi amici ad recentes in mento, sive alia faciei parte lichenas.*] Tritici grana multa in incudem imponito, deinde laminam aeris igni candefactam tritico superponito et resolutum ab eo liquorem calidum adhuc auferto ac super lichenas linito. Hoc solo multos curatos scimus. *Aliud.* Malvae agrestis semen tenerum adhuc colligito, mundato ac tundito succumque reponito, atque eo assidue illinito. *Aliud.* Portulacae succum assidue illinito. *Aliud.* Oleae Aethiopicae lacrimam cum aqua terito et pauco adjecto styrace misceto et imponito. *Aliud.* Ulmi lacrimam aqua dissolutam imponito. Quod si inveterati sint lichenes, sequentes compositiones adhibendae sunt, asphodeli radicem aceto coctam et tritam illinito. Viticis folia trita cum aceto imponito. Capparis folia trita cum aceto imponito. Rumicis hortensis radicis corticem ex aceto tritum loco prius cum ni-

ἐκνιτρώσας. χαμαιλέοντος ῥίζαν ἐν ὄξει ἑψήσας καὶ τρίψας κατάπλασσε. πρὸς δὲ τὴν τῶν λειχήνων ἐπιμέλειαν, ἐπεὶ τὰ κατὰ μέρος πολλά ἐστι καὶ ποικίλα, ἐν μέρει περὶ ἑκάστου ἐρῶ, ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν λεγομένων τροχίσκων.

[Τροχίσκος λειχηνικός.] ℞. Κόλλης τεκτονικῆς < δ΄. ἐν ἄλλῳ δραχμὰς β΄. θείου ἀπύρου < β΄. χαμαιλέοντος δραχμὰς δ΄. λιβανωτοῦ < β΄. ὄξους κοτύλης S΄΄. ἡ κόλλα ὄξει διαλύεται, εἶτα ἐπιβάλλεται τοῖς ξηροῖς. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὄξει διαλύων, ὅσον ἐξαρκεῖ θερμαίνων ἐπιτίθει. ἐν ἄλλοις ἴσα ἔχει. ἄλλος. ℞ χαμαιλέοντος, θείου ἀπύρου ἀνὰ < δ΄. ἐλαίας Αἰθιοπικῆς δακρύου δραχμὰς β΄. λιβανωτοῦ δραχμὴν μίαν, ὄξους ὅσον ἐξαρκεῖ. [467] παρ' ἄλλοις. ℞ ἀλκυονίου < β΄. χαμαιλέοντος μέλανος δραχμὰς δ΄. πυρέθρου < β΄. θείου ἀπύρου δραχμὰς δ΄. λιβανωτοῦ < δ΄. ταυροκόλλης δραχμὰς δ΄. ὄξους δριμυτάτου κοτύλας δ΄. ἄλλος. ℞ ἐλαίας Αἰθιοπικῆς δραχμὰς δ΄. θείου ἀπύρου < δ΄. ἀλκυονίου < η΄. ἀφρονίτρου δραχμὰς η΄. ἄλικος ἐν ὄξει ἑψημένου < η΄. τὸ αὔταρκες ὄξους. ἄλλος. ℞ ἀλκυονίου κεκαυμένου < β΄.

tro praeparato imponito. Chamaeleonis radicem aceto coctam et tritam imponito. Caeterum quum ad lichenum curationem multa et varia medicamenta exiftant, particulatim de fingulis tranfigam, initio e paftillis fumpto.

[*Paftilli lichenici.*] ℞ Glutinis fabrilis drach. iv, alii duas habent, fulfuris vivi drach. ij, chamaeleonis drach. iv, thuris ʒ ij, aceti heminae dimidium, glutinum aceto diffolvitur, deinde aridis adjicitur. Ufus tempore, quantum fatis eft, aceto diffolvito calidumque imponito. In aliis exemplaribus fingulorum par pondus continetur. *Aliud.* ℞ Chamaeleonis, fulfuris vivi, utriusque ʒ iv, lachrymae oleae Aethiopicae ʒ ij, thuris ʒ j, aceti quantum fatis eft, juxta alios. ℞ Alcyonii drach. ij, chamaeleonis nigri drach. iv, pyrethri ʒ ij, fulfuris vivi drach. iv, thuris drach. iv, glutini drach. iv, aceti acerrimi heminas iv. *Alius.* ℞ Lacrimae oleae Aethiopicae drach. iv, fulfuris vivi drach. iv, alcyonii ʒ octo, fpumae nitri drach. viij, alicae aceto coctae drach. viij, aceti quod fatis eft. *Alius.* ℞ Alcyonii ufti ʒ ij,

χαμαιλέοντος μέλανος < δ'. ἀσφοδέλου ῥίζης < δ'. θείου ἀπύρου < β'. λιβανωτοῦ < β'. πυρέθρου < β'. νίτρου ἀφροῦ < β'. ταυροκόλλης < δ'. ὄξους τὸ αὔταρκες. ἐπιτεινομένης δὲ τῆς διαθέσεως καὶ τυλώδους γενομένης, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. ὑγρὰ πρὸς λειχῆνας διαθέσεις. ℞ μίσυος ξενικοῦ, λιβάνου, σμύρνης σχιστῆς, ἑκάστου < η'. ἀλόης, θείου ἀπύρου ἀνὰ < δ'. ἀναλάμβανε γλυκεῖ, ὥστε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος, καὶ δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρας προαποσμήχων ἐπίχριε καὶ ἔξωθεν ἐπιτίθει φυλακῆς χάριν τοῦ φαρμάκου, κύστεως ὑμένα ἢ ᾠοῦ τῶν λεπύρων ἢ χλωρῶν φύλλων ὅσον ἐξαρκεῖ. ἄλλο. ℞ μίσυος < δ'. ἀκακίας < β' λεπίδος χαλκῆς < δ'. θείου ἀπύρου < στ'. χαλκίτεως < η'. κόμμεως < η'. ὄξους ὅσον ἐξαρκεῖ. ὅταν δὲ διαλυθῇ, ἀμόργην ἐπιβαλὼν καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς ἀνελόμενος χρῶ, ὡς προείρηται. ἄλλο. ℞ θείου ἀπύρου, λιβάνου, σμύρνης, χαλκάνθου, μίσυος ὠμοῦ ἑκάστου < β'. κόμμεως < δ'. ὄξει διαλύσας καὶ κεδρίνῳ ἐλαίῳ ὅσον ἐξαρκεῖ χρῶ ὁμοίως.

chamaeleonis nigri drach. iv, radicis asphodeli ʒ iv, sulfuris vivi drach. ij, thuris ʒ ij, pyrethri drach. ij, spumae nitri ʒ ij, glutinis drach. iv, aceti quod satis est. Porro extenta jam affectione et callosa reddita, sequentibus utendum est medicamentis. *Humida ad impetigines affectus.* ℞ Misyos peregrini, thuris, myrrhae, aluminis scissi, singulorum drach. viij, aloës, sulfuris vivi, utriusque ʒ iv, excipe passo, ut strigmentitiam spissitudinem accipiant et bis aut ter in die praefrictis illine, forinsecus autem conservandi medicamenti gratia vesicae pelliculam aut ovi testam aut viridia folia quantum satis est impone. *Aliud.* ℞ Misyos ʒ iv, acaciae drach. ij, squamae aeris ʒ iv, sulfuris vivi ʒ vj, chalcitidis drach. viij, gummi drach. octo, aceti quod satis est, in quo, ubi gummi dissolveris reliquaque admiscueris, amurcam injice et probe conquassata reconde ac utere, ut dictum est. *Aliud.* ℞ Sulfuris vivi, thuris, myrrhae, atramenti sutorii, misyos crudi, singulorum drach. ij, gummi drach. iv, aceto et cedrino oleo quod satis est dissolvito eodemque utere modo.

['Εκ τῶν Ζεύξιδος.] ℞ Χαλκίτεως ὠμῆς, μίσυος ὠμοῦ, σμύρνης 'Αμιναίας, θείου ἀπύρου τὸ ἴσον, κόμμεως τὸ διπλοῦν, ὄξει διαλύσας, ἀναλάμβανε κεδρίνῳ ἐλαίῳ· δεῖ δὲ τὸ κέδρινον πρότερον ἕψειν, ὡς μέλιτος ἔχειν πάχος. ἄλλο Διοδώρου. ℞ δάκρυον Αἰθιοπικῆς ἐλαίας < η'. κόμμεως < μ'. χαλκάνθου δραχμὰς ιστ'. θείου ἀπύρου < ι'. λιβάνου < ι'. ἰοῦ < ι'. ἀκακίας < ι'. σμύρνης 'Αμιναίας < ι'. ὄξους τὸ αὔταρκες, καὶ ὅταν διαλυθῇ καὶ λειότατον γένηται, ἕκαστον αὐτῶν ἀναλάμβανε συνεστραμμένῃ ἀμόργῃ καὶ ἀνελόμενος χρῶ, συναπτέον δὲ τούτοις καὶ ἄλλας σκευασίας.

[Περίχριστος ἑφθὴ πρὸς λειχῆνας χρονίους, ὥστε χωρὶς ἑλκώσεως ἀπαλλάττειν.] ℞ Χαλκάνθου, τήλεως ἀληλεσμένης, καρδαμώμου ἀνὰ δραχμὰς β'. μελανθίου δραχμὴν μίαν S''. συκῆς ἡμέρου φύλλων δραχμὴν μίαν S''. ὄξους δριμέος τὸ ἱκανὸν, λεῖα ποιήσας μίξον ὥστε μέλιτος ἔχειν τὸ πάχος, εἶτα ἕψε, καὶ ὅταν μέλαν γένηται καὶ συνεστραμμένον, αἴρων ἐπίχριε προαπονίπτων αὐτούς.

[*Ex scriptis Zeuxidis. Aliud.*] ℞ Chalcitidis crudae, misyos crudi, myrrhae Aminaeae, sulfuris vivi, singulorum aequales partes, gummi duplum aceto dissolutum, excipe oleo cedrino. Verum cedrinum prius coquere oportet, usque ad mellis crassitudinem. *Aliud Diodori.* ℞ Lacrimae oleae Aethiopicae drach. xx, gummi drach. xl, vitrioli drach. sedecim, sulfuris vivi drach. x, thuris drach. x, aeruginis drach. x, acaciae drach. x, myrrhae Aminaeae drach. x, aceti quod satis est. Et ubi dissoluta fuerint singula ac laevissima reddita, excipe amurca condensata et repositis utere. Adnectantur porro et aliae compositiones.

[*Illitus coctus ad lichenas inveteratos, qui citra ulcerationem sanat.*] ℞ Chalcanthi, foenigraeci moliti, cardamomi, singulorum drach. ij, melanthii ℨ j ß, foliorum caprifici ℨ j ß, aceti acerrimi quod satis est. Laevigata ad mellis spissitudinem reducito, deinde coquito et postquam nigrum factum fuerit et condensatum medicamentum, tollito, illinito, insuperque lichenas abluito.

[Ἡρακλείδου Ταραντίνου λειχηνικὴ, ὥστε χωρὶς ἑλκώσεως ἀπαλλάττειν.] ♃ Ἀλφίτων δραχμὰς η΄. ταυροκόλλης δραχμὰς στ΄. χαλκάνθου δραχμὰς δ΄. χαλκίτεως δραχμὰς δ΄. θείου ἀπύρου δραχμὰς δ΄. ἀφρονίτρου δραχμὰς στ΄. (227) ἀλκυονίου δραχμὰς δ΄. σμύρνης Ἀμιναίας < β΄. ὄξους κοτύλας γ΄. Διονυσίου συμμαθητοῦ, ὥστε δίχα ἑλκώσεως ἀπαλλάττειν. ♃ ἀλεύρου κριθίνου ξε α΄. χαλκάνθου γο α΄. λαπάθου ἀγρίου τῶν ῥιζῶν τῶν φλοιῶν δραχμὴν μίαν. θείου ἀπύρου < α΄. σμύρνης γο α S″. κόμμεως γο α΄. ὄξους κοτύλας στ΄. ἕψε λαπάθου ῥίζαν. ὅταν δὲ διαλυθῇ, ἐξελὼν τρῖβε, τὸ δὲ κρίθινον [468] λαβὼν εἰς τὸ λειπόμενον ὑγρὸν ἕψε, καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ, ἐπίβαλε τὰ λοιπὰ καὶ ἀνελόμενος χρῶ.

[Σωκρατίωνος ἑφθή.] ♃ Ἄλικος ἀληλεσμένου ξε στ΄. θείου ἀπύρου < ιστ΄. μίσυος ξενικοῦ δραχμὰς ιστ΄. χαλκίτεως < ιστ΄. κιμωλίας δραχμὰς ιστ΄. ἀφρονίτρου < η΄. ἀλκυονίου δραχμὰς η΄. σχιστῆς δραχμὰς η΄. ἀσφοδέλου ῥίζης < η΄. σμύρνης δραχμὰς η΄. λιβάνου δραχμὰς η΄. ἐλαίας

[*Heraclidae Tarentini litus lichenicus, sanat citra ulcerationem.*] ♃ Polentarum drach. viij, glutini drach. sex, atramenti sutorii drach. quatuor, chalcitidis drach. quatuor, sulfuris vivi drach. iv, squamae nitri drach. vj, alcyonii drach. quatuor, myrrhae Aminaeae drach. duas, aceti heminas tres. *Dionysii condiscipuli, sanat citra ulcerationem.* ♃ Farinae hordeaceae sextarium unum, atramenti sutorii unciam unam, corticum radicum rumicis silvestris sextarium unum, sulfuris vivi unciam unam, myrrhae sesquiunc. gummi unciam unam, aceti heminas sex. Rumicis radicem coquito et ubi dissoluta fuerit extractam terito, hordeacem vero farinam in residuum liquorem conjectam coquito, atque ubi recte habuerit, reliqua injicito et ablatis utitor.

[*Illitus Socrationis coctus.*] ♃. Farinae alicae sextarios sex, sulfuris vivi ʒ xvj, misyos peregrini drach. xvj, cimoliae ʒ xvj, chalcitidis drach. xvj, spumae nitri ʒ viij, alcyonii drach. viij, aluminis scissi ʒ viij, radicis asphodeli ʒ viij, myrrhae drach. octo, thuris drach. octo, lacrimae

δακρύου < η΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς η΄. ὄξους κοτύλας γ΄. ἕψε ἀλκυόνιον ἀσφόδελον ὄξος, ὅταν δὲ εἰς ἥμισυ καταντλήσῃ, διύλιζε. ἐκ δὲ τοῦ διυλίσματος ἀνάλυε ἀμμωνιακὸν καὶ σμύρναν, λίβανον, ἐλαίας δάκρυον, εἶτα τρίβεται, εἶτα ἐπιβάλλεται τούτοις τὰ ξηρά. τὸν δὲ ἄλικα ἕψε ἐν τῷ ὑπολειφθέντι ὑγρῷ, καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς καὶ τρῖβε ὁμοῦ καὶ χρῶ. ἐν ἄλλαις συναγωγαῖς ἔχει οὕτω. ℞ θείου ἀπύρου, μίσυος ξενικοῦ, χαλκίτιδος, ἑκάστου < ιστ΄. νίτρου σχιστοῦ, ἀλκυονίου, ἀσφοδέλου ῥίζης, λιβανωτοῦ, ἐλαίας δακρύου, κιμωλίας γῆς, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἑκάστου ἀνὰ < η΄. ὄξους Κο α΄. ἄλλη σφόδρα ἐνεργής. ℞ ὄξους δριμυτάτου ξε στ΄. ἀλεύρου κριθίνου ξε β΄. μάννης ξε α΄. λαπάθου ἀγρίου ῥίζης δραχμὰς η΄. ἐλλεβόρου λευκοῦ < ι΄. ἀλκυονίου δραχμὰς ιε΄. καρδαμώμου < α΄. κιμωλίας γῆς < η΄. ταυροκόλλης δραχμὰς ιστ΄. ἀφρονίτρου < ιστ΄. ἁλικακάβου δέσμιον χειροπληθὲς τῶν ἀκρεμόνων χλωρῶν συντίθει. ἐπεὶ δὲ οἱ πολλοὶ τὰς μὲν τῶν ἐπιχριομένων φαρμάκων δυνάμεις

oleae drach. octo, ammoniaci thymiamatis drach. octo, aceti heminas tres. Alcyonium et afphodelum in aceto coquito, ubi vero ad dimidias redactum fuerit percolato et in colamento ammoniacum, myrrham, thus, oleae lacrimam dissolvito, deinde terito aridaque injicito, alicam vero in residuo liquore coquito et diffolutam reliquis adjicito, fimulque terito ac utitor. *In aliis collectaneis fic habet.* ℞ Sulfuris vivi, mifyos peregrini, chalcitidis, fingulorum drach. xvj, nitri, aluminis fciffi, alcyonii, radicis afphodeli, thuris, lacrimae oleae, terrae cimoliae, ammoniaci thymiamatis, fingulorum drach. octo, aceti heminam unam. *Alius valde efficax.* ℞ Aceti acerrimi fextarios fex, farinae hordei fextarios duos, mannae fextarium unum, radicis rumicis agreftis drach. octo, veratri albi drach. x, alcyonii drach. xv, cardamomi drach. quatuor, terrae cimoliae drach. viij, glutinis drach. xvj, fpumae nitri drach. xvj, halicacabi virgultorum viridium manipulum. Componito. Quandoquidem vero multi medicamentorum quae illinuntur compo-

παραιτοῦνται, αἱροῦνται δὲ μᾶλλον τὰς τῶν ἐμπλάστρων ἐπιθέσεις, αἵτινες οὔθ' ἱδρώτων ἐπιγινομένων περιῤῥέουσιν οὔτε ξηραινόμεναι περιτείνουσι τὸν χρῶτα, συναπτέον ἂν εἴη καὶ τὰς τοιαύτας σκευασίας.

[Ἔμπλαστρα λειχηνικὰ, ὥστε χωρὶς ἑλκώσεως ἀπαλλάττειν.] ℞ Κηροῦ, πίσσης ἑφθῆς, λιβανωτοῦ, τερμινθίνης, θείου ἀπύρου, ἑκάστου ἀνὰ λίτραν S″. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. ἄλλο. ℞ λιβάνου < η'. στυπτηρίας < η'. χαλκάνθου < η'. θείου ἀπύρου δραχμὰς δ'. ταυροκόλλης < δ'. χαμαιλέοντος ῥίζης δραχμὰς δ'. κηροῦ < η'. πίσσης ὠμῆς κοτύλας β'. ἕψε πίσσαν, ταυροκόλλαν, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπίβαλλε κηρὸν, καὶ κατέρα κατὰ τῶν ξηρῶν καὶ ἀνελόμενος χρῶ.

[Ἄλλο ποιεῖ πρὸς τοὺς ἐπαιρομένους λειχῆνας, ὥστε καταστέλλειν τὰ δοκοῦντα ὑπολείπεσθαι.] ℞ Μάννης λιβάνου, πίσσης ἀνὰ < η'. ἀσφάλτου < η'. κηροῦ δραχμὰς η'. πιτυΐνης < η'. θείου ἀπύρου δραχμὰς η'. ἐλαίου Κυπρίνου

fitiones recufant, amantque magis emplaftrorum impofitiones, utpote quae neque fudoribus obortis diffluunt, neque reficcata cutem circumtendunt, etiam ipforum praeparationes fubjungendae funt.

[*Emplaftra lichenica, quae citra exulcerationem liberant.*] ℞ Cerae, picis coctae, thuris, terebinthinae, fulfuris vivi, fingulorum librae dimidium, liquabilia cum aridis committito. *Aliud.* ℞ Thuris ℨ viij, aluminis ℨ viij, chalcanthi drach. viij, fulfuris vivi drach. iv, glutinis drach. iv, radicis chamaeleonis drach. iv, cerae drach. octo, picis crudae heminas duas. Picem et glutinum coquito, atque ubi condenfata fuerint, ceram injicito, aridisque affundito ac repofitis utitor.

[*Aliud facit ad lichenas elevatos, adeo ut reprimat ea, quae refidua putantur.*] ℞ Mannae thuris, picis, utriusque ℨ octo, bituminis ℨ viij, cerae ℨ viij, refinae pinus ℨ octo, fulfuris vivi drach. viij, olei Cyprini parum. Co-

ὀλίγον, ἕψε, ὡς προείρηται, καὶ ἀνελόμενος χρῶ καὶ ἔμπλασσε εἰς ὀθόνιον ἢ δέρμα λεπτόν.

[Ἄλλο χωρὶς ἑλκώσεως ἀπαλλάττει.] ℞ Πίσσης βρυτίας ὑγρᾶς ξε α΄. μάννης λίτραν α΄. θείου ἀπύρου λίτραν α΄. θερμίνου ἀλεύρου λίτραν α΄. συντίθει κατὰ τρόπον, εἶτα ἐπίβαλλε χαλβάνης γο β΄. ἔστι δὲ τῶν ἄγαν σπουδαίων. ἐν ἄλλαις γραφαῖς οὐκ ἔχει τὸ ἄλευρον, οὐδὲ τὴν χαλβάνην.

[469] [Φιλώτου λειχηνικὸν ἐπιτετευγμένον χωρὶς ἑλκώσεως ἀπαλλάττει. ἐδόθη ὑπὸ Φιλώτου τοῦ ἑταίρου, διὰ στίχων ἀναγέγραπται.] ℞ Χαλκίτεως ὀπτῆς, χρυσοκόλλης, μίσυος ὀπτοῦ, λεπίδος χαλκοῦ, διφρυγοῦς, ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, γῆς Ἐρετριάδος, ἑκάστου ἀνὰ < δ΄. θείου ἀπύρου < ιβ΄. χαλκάνθου, λίθου Ἀσίου τὸ ἄνθος, χαλκοῦ κεκαυμένου ἀνὰ < στ΄. σώρεος < ε΄. στυπτηρίας ὑγρᾶς < δ΄. ἅπαντα ταῦτα λειάνας, εἶτα ἐπιβάλλων κοτύλας ιβ΄. ὄξους, τρῖβε ἐπιμελῶς ἐν ἡλίῳ, ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα ἡμέραις ε΄. ἕως ἂν ξηρανθῇ τὸ φάρμακον. σκευαζέσθω δὲ ἐν ἄλλῃ θυείᾳ λιβανωτοῦ γο α΄. σμύρνης γο β΄. ἀλόης γο α΄. λαδάνου γο γ΄. ὀποπάνακος γο γ΄.

quito, ut dictum est, et sublatis utitor in linteolum aut pelliculam tenuem infartis.

[*Aliud citra ulcerationem removet.*] ℞ Picis brutiae liquidae sextarium unum, mannae lib. j, sulfuris vivi lib. j, farinae lupinorum lib. j, pro consuetudine componito, deinde galbani sextantem adjicito. Est hoc ex valde probatis. Alia exemplaria farinam non habent, neque galbanum.

[*Emplastrum lichenicum Philotae, citra ulcerationem sanans. Exhibitum est a Philota sodali per versus scriptum*] ℞ Chalcitidis assatae, chrysocollae, misyos assati, squamae aeris, diphrygis, salis ammoniaci, terrae Eretriae, singulorum ʒ iv, sulfuris vivi ʒ xij, chalcanthi, floris lapidis Asii, aeris usti, singulorum ʒ vj, soreos ʒ v, aluminis liquidi ʒ iv. Haec omnia terito, deinde aceti heminis xij affusis, per dies v sub canicula soli exposita itidem probe terito, donec medicamentum redditum fuerit aeruginosum siccumve. Porro in alio mortario thuris ℥ j, myrrhae sextans, aloës ℥ j, ladani quadrans, opopanacis quadrans, aceti

ὄξει διαλυθέντα, ὡς γλοιοῦ ἔχειν πάχος, καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ, ἐπίβαλε τοῖς ἐν ἡλίῳ λεανθεῖσι καὶ πάλιν τρῖβε, καὶ τούτοις ἐπίβαλε κεκομμένης καὶ σεσησμένης λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ ἀριστολοχίας στρογγύλης καὶ μακρᾶς ἀνὰ < α΄. ὅταν δὲ ἤδη ἐμπλαστρώδη τὰ τριβόμενα γένηται, ἐπίβαλε τὰ τηκτὰ, τήξας πρότερον καὶ ψύξας. ἔστι δὲ ταῦτα. ♃ κηροῦ < ρι΄. τερμινθίνης < κ΄. χαλβάνης < θ΄. ἐλαίου κοτύλην α΄. καὶ μαλάξας ἐπιμελῶς ἀνελόμενος χρῶ. κείμενον δὲ τὸ φάρμακον διπρόσωπον γίνεται. τῆς δὲ διαθέσεως ἐμμόνου γενομένης καὶ πρὸς τὴν τῶν φαρμάκων ἐπίθεσιν ἀντιβαινούσης χρηστέον τοῖς λεγομένοις ἐκδορίοις, καὶ γὰρ ἀφιστᾶσι τὴν ἐπιφάνειαν ἐκ προχείρου.

[Περὶ ἐκδορίων.] Ἐκδόριον λειχήνων. ταύτῃ Πάμφιλος χρησάμενος ἐπὶ Ῥώμης πλεῖστον ἐπορίσατο ἐπικρατούσης ἐν τῇ πόλει τῆς μεντάγρας λεγομένης. ♃ λεπίδος χαλκῆς < στ΄. ἀρσενικοῦ < δ΄. σανδαράχης < δ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου < α΄ S″. ἐλλεβόρου λευκοῦ < α΄ S″. κανθαρίδων κοιλιδίων < α΄ S″. ἕκαστον τρῖβε κατ᾽ ἰδίαν, εἶθ᾽ ὁμοῦ μίξας

dissoluta ad strigmentitiam crassitudinem praeparentur, atque ubi recte habuerint, ad ea quae in sole laevigata sunt adjiciantur, rursusque terantur, addaturque aristolochiae rotundae et longae, utriusque tusae et tenuissimo cribro excussae ʒ j. Postquam vero jam trita emplastri formam acceperint, liquabilia prius liquefacta et frigefacta injicito. Sunt autem haec. ♃ Cerae ʒ cx, terebinthinae ʒ xx, galbani ʒ ix, olei hemin. j, et probe emollitis ac repositis utitor. Hoc medicamentum duplicem aspectum videntibus exhibet. Caeterum si affectio pertinacius perseveret et medicamentorum impositionem respuat, excoriatoriis appellatis remediis utendum erit, prompte enim superficiem avellunt.

[*De excoriatoriis lichenum.*] *Excoriatorium lichenum, quo Pamphilus Romae usus plurima lucratus est, quum in urbe mentagra appellatus morbus invalesceret.*] ♃ Squamae aeris ʒ vj, auripigmenti ʒ iv, sandarachae ʒ iv, aeris usti ʒ i ß, veratri albi ʒ i ß, ventrium cantharidum ʒ i ß. Singula per se terito, deinde simul mixta cedria ex-

ἀναλάμβανε κεδρίᾳ, καὶ γλοιοῦ ποιήσας τὸ πάχος κατάθου εἰς πυξίδα Κυπρίου χαλκοῦ. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως νίτρῳ καὶ ὄξει βραχεῖ ἀποσμήχων τὰς λειχῆνας ἐπίχριε, σπαθομήλῃ χρώμενος καὶ παρατρίβων, ἔπειτα ἀποσμήξας ἀπόξυε καὶ πάλιν ἐπιτίθει τὸ φάρμακον. ἔπειτα δὶς καὶ τρὶς τοῦτο ποιήσας, ὥστε κούφως ἀποξύειν, πάλιν ἐπιτιθέναι πειρῶ σκεπάζων τοὺς ἐπιχρισθέντας τόπους ὑμένι κύστεως βοείας ἢ ἑτέρου τινὸς ζώου, καὶ γὰρ τὸ φάρμακον ἀδιάῤῥευστον φυλάττει καὶ κοῦφόν ἐστι. μετὰ δὲ τὴν τοῦ ὑμένος ἀφαίρεσιν ἐπιθέσει ταινιδίου κούφως ἐπιδήσας ἔα. καλὸν μὲν διανυκτερεύειν· εἰ δὲ μή γε, μέχρις ὡρῶν τινων, ἕως φλυκταίνας γενέσθαι ἰχῶρας περιεχούσας παχεῖς καὶ κολλώδεις, εἶτα λούεσθαι παραινοῦμεν καὶ παρατείνειν ἐν τῷ βαλανείῳ. καὶ γὰρ τοῦτο συνεργεῖ τῇ τοιαύτῃ θεραπείᾳ, ἔστω δὲ θερμὸν τὸ βαλανεῖον. εἰ δέ τι κωλύει βαλανείῳ χρῆσθαι, ἀποπυριατέον θερμῷ ὕδατι πολλῷ, εἶτα περιμάττειν χρὴ καὶ καταπλάττειν ἄρτῳ φυραθέντι ὑδρομέλιτι. ῥυπαρῶν δὲ γενομένων τῆς χλωρᾶς ἐπιτίθει σπλήνιον, προσλαβὼν ὀλίγον τοῦ ἐκδορίου. ἰχώρων

cipito, et ad ſtrigmenti craſſitudinem reducta pyxide aeris Cyprii reponito. Uſu autem expetente, nitro et aceto exiguo perfrictis lichenibus, medicamentum hoc cum ſpatula illine ac affrica, deinde interjecto ſpatio derade, rurſusque medicamentum impone, deinde ubi bis vel ter hoc feceris, quo facile deradi poſſit, rurſus imponere tenta, illitis locis veſicae bubulae aut alterius cujusdam animalis pellicula intectis, haec enim medicamentum ne defluat, conſervat et alias levis eſt, poſt pelliculae autem impoſitionem faſciola leviter obligatum ſinito. Praeſtiterit quidem per noctem adhaerere aut ſaltem ad aliquot horas, usquequo bullas excitet ſaniem complectentes craſſam et glutinoſam. Deinde vero lavare praecipimus et in balneo morari, nam et hoc ad hanc curationem auxiliatur, ſit autem calidius balneum. Quo ſi quid uti prohibeat, fomentum aquae multae calidae adhibendum eſt, quo deterſo panis ex aqua mulſa ſubactus cataplasmatis modo imponatur. Porro ubi ſordida jam facta fuerint ulcera, ſplenium ex emplaſtro viridi imponito, exi-

δὲ ἐκκρινομένων καὶ μηδεμιᾶς ἐπικειμένης ἐφελκίδος, ἐπιτίθει λευκὸν σπλήνιον, καὶ ταύτῃ χρῶ τῇ θεραπείᾳ μέχρι παντελοῦς ἀπουλώσεως, ἀποπυριῶν τε καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ νεαρῷ χρώμενος σπληνίῳ. μετὰ δὲ τὴν παντελῆ ἀπούλωσιν ὑπολειπομένης τινὸς ὑποψίας, χρηστέον ταῖς αὐταῖς ἀγωγαῖς. πρὸ δὲ τῆς τῶν ἐκδορίων (228) ἐπιθέσεως περιλαμβάνειν δεῖ τὰ ἔξωθεν τοῦ λειχῆνος φαρμάκου ἀφλεγμάντου σπληνίῳ, προσχαριζόμενον τῇ ἐξωτάτῳ γραμμῇ τοῦ λειχῆνος μικρόν τι τῶν ἀπαθῶν σωμάτων. αὕτη κοινὴ ἐπιμέλεια τῆς μεντάγρας.

[470] [Ἀξιορίου.] ℞ Λεπίδος χαλκοῦ < στ'. χαλκάνθου < δ'. κανθαρίδων < α' S''. ἐλλεβόρου λευκοῦ < α' S''. σανδαράχης < α'. κεδρίᾳ ἀναλάμβανε.

[Ἄλλο Ἀπίου Φάσκου πρὸς τὰς μεντάγρας, ὥστε χωρὶς οὐλῆς ἀποθεραπεύειν. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἀλωπεκίας χρονίας.] Ἐπίχριε δὲ τὰς μὲν ἀλωπεκίας ἐν ἡλίῳ ἢ παρὰ πυρί. φλυκταίνης δὲ γενομένης βελόνῃ χρὴ διακεντεῖν, ὑγροῦ

gua parte de excoriatorio adjecta. Caeterum fanie exclufa et nulla cruftula ulceri incumbente, fplenium album imponito, atque hac curandi ratione donec cicatrix penitus inducatur utitor, fingulis diebus fomentum adhibens et novum fplenium imponens. Poft cicatricem plene inductam, fi qua fufpicio reliqua fit, eodem curationis ductu utendum eft. Antequam vero excoriatoria imponantur, circumfitas et vicinas licheni partes medicamentum aliquo inflammationem arcente in fplenio excepto integere ac tueri oportet, nimirum lichene fua extrema linea femper parum quiddam ex fanis corporibus affricante et invadente. Haec communis mentagrae curatio eft.

[*Aliud excoriatorium Axiorii.*] ℞ Squamae aeris ʒ fex, atramenti futorii ʒ iv, cantharidum ʒ j ß, veratri albi ʒ j ß, fandarachae drach. j, excipe cedria.

[*Aliud Apii Phafci, ad mentagras, quod citra cicatricis veftigium fanat. Facit et ad alopecias inveteratas.*] Caeterum alopecias in fole aut ad ignem illinito et bulla excitata, eam acu perpungito ac humore exclufo cum ce-

δὲ ἐκκριθέντος κηρωταῖς ἀποθεραπεύειν. μετὰ δὲ τὴν ἀπούλωσιν ἐκφύουσιν αἱ τρίχες. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν ἀλωπεκίων. ἐπὶ δὲ τῶν λειχήνων χρηστέον καθὰ προείρηται, τὸ δὲ φάρμακον ἔχει οὕτως. ℞ σανδαράχης < β΄. ἀρσενικοῦ < β΄. λεπίδος χαλκοῦ < β΄. ἐλλεβόρου μέλανος < α΄. ἐλατηρίου < α΄. κανθαρίδος τῆς κοιλίας < α΄. ἀναλάμβανε κεδρίᾳ. ἄλλο. ℞ κανθαρίδων < α΄ S″. ἐλλεβόρου λευκοῦ < α΄ S″. ἀρσενικοῦ < β΄. λεπίδος χαλκοῦ τὸ ἴσον, χαλκάνθου < α΄. σκαμμωνίας < β΄. ἀναλάμβανε κεδρίᾳ. ἄλλο. ℞ ἀρσενικοῦ κεκαυμένου < β΄. λεπίδος Κυπρίας < στ΄. χρυσοκόλλης < α΄. χαλκάνθου < α΄. ἐλλεβόρου μέλανος < α΄. σχιστῆς < α΄. θαψίας χυλοῦ < α΄. σκαμμωνίας < α΄. κανθαρίδων < α΄. κεδρίας τὸ αὔταρκες.

[Ἔμπλαστρα χλωρὰ λειχηνικά.] Μετὰ δὲ τὴν ἐκδορίων χρῆσιν ἔμπλαστρα χλωρὰ καὶ λευκὰ ἐπιτιθέναι δεῖ. εὔλογον δ' ἂν εἴη καὶ τὰς τούτων σκευασίας ἀναγράφειν.

[Χλωρὸν ᾧ ἐχρήσατο Πάμφιλος ἐπὶ τῆς μεντάγρας λεγομένης μετὰ τὴν ῥῆξιν τῆς φλυκταίνης.] ℞ Κηροῦ λί-

ratis curationem perficito, post inductam enim cicatricem enascuntur pili. Atque haec quidem in alopeciis, in lichenibus vero velut praedictum est utitor. Medicamentum ipsum hoc modo habet. ℞ Sandarachae ʒ ij, auripigmenti ʒ ij, squamae aeris ʒ ij, veratri nigri ʒ j, elaterii ʒ j, ventrium cantharidum ʒ j, excipe cedria. *Aliud.* ℞ Cantharidum ʒ j ß, veratri albi tantundem, auripigmenti ʒ ij, squamae aeris tantundem, atramenti sutorii ʒ j; scammoniae drach. ij, excipe cedria. *Aliud.* ℞ Auripigmenti usti ʒ duas, squamae aeris Cyprii ʒ vj, chrysocollae ʒ j, atramenti sutorii ʒ j, veratri nigri ʒ j, aluminis scissi ʒ j, succi thapsiae drach. j, scammoniae drach. j, cantharidum drach. j, cedriae quod satis est.

[*Emplastra viridia lichenica.*] Post excoriatoriorum usum emplastra viridia et alba imponere oportet, quare rationabile est et illorum praeparationes ascribere.

[*Emplastrum viride, quo usus est Pamphilus in mentagra post rupturam bullarum.*] ℞ Cerae lib. j, aeruginis

τραν α΄. ἰοῦ ξυστοῦ γο στ΄. φρυκτοῦ λίτρας β΄. ἐλαίου κυάθους δ΄. ὄξους δριμυτάτου ὅσον ἐξαρκεῖ, τὸν ἰὸν χρὴ μετ᾽ ὄξους τρίβειν ἐν ἡλίῳ. τὰ δὲ τηκτὰ τήκεται καὶ ψύχεται, ἔπειτα ἀναξύεται καὶ τοῖς ὑγροῖς ἐπιβάλλεται.

[Δημοσθένους χλωρόν.] ♃ Κηροῦ λίτρας β΄. φρυκτοῦ λίτραν α΄. ἰοῦ ξυστοῦ γο δ΄. ἐλαίου, θέρους κυάθους δ΄. χειμῶνος κυάθους στ΄. ὄξους ὅσον ἐξαρκεῖ.

[Ἡροφίλου χλωρόν.] ♃ Ἰοῦ ∠ β΄. μάννης ∠ δ΄. στέατος μοσχείου ∠ ιβ΄. χαλβάνης ∠ γ΄. κηροῦ ∠ π΄. ῥητίνης ∠ κ΄. ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

[Τρύφωνος ἀρχαίου ἡ εὔχρους λεγομένη.] ♃ Χαλκοῦ κεκαυμένου γο δ΄. στυπτηρίας στρογγύλης γο β΄. ἰοῦ ξυστοῦ γο β΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ γο β΄. μάννης γο β΄. κηροῦ λίτρας β΄. φρυκτῆς λίτρας β΄. ἐλαίου γο ι΄. ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

[Ἀντωνίνου, ταύτην Τιμοκράτης μετὰ τὴν ἐκδορὰν τῶν λειχήνων ἐπιτίθησιν.] ♃ Κηροῦ ∠ ρ΄. κολοφωνίας ∠ σ΄. λεπίδος Κυπρίας ∠ ιβ΄. στυπτηρίας στρογγύλης ∠ ιβ΄. ἰοῦ

rasae sexuncem, resinae frictae lib. duas, olei cyathos iv, aceti acerrimi quantum sufficit. Aeruginem cum aceto in sole terere oportet, liquabilia autem liquantur et refrigerantur, ac deraduntur liquidisque adjiciuntur.

[*Viride Demosthenis.*] ♃ Cerae lib. ij, resinae frictae lib. j, aeruginis rasae trientem, mannae trientem, olei aestate cyathos iv, hieme cyathos vj, aceti quantum sufficit.

[*Viride Herophili.*] ♃ Aeruginis ʒ ij, mannae ʒ iv, adipis vitulini ʒ xij, galbani ʒ iij, cerae ʒ lxxx, resinae ʒ xx, aceti quod satis est.

[*Tryphonis antiqui emplastrum euchrum dictum.*] ♃ Aeris usti trientem, aluminis rotundi sextantem, aeruginis rasae sextantem, salis ammoniaci ℥ ij, mannae sextantem, cerae lib. ij, resinae frictae lib. ij, olei dextantem, aceti quod satis est.

[*Antonini emplastrum. Hoc Timocrates post lichenas excoriatos imponit.*] ♃ Cerae ʒ c, colophoniae ʒ cc, squamae Cypriae ʒ xij, aluminis rotundi ʒ xij, aeruginis ʒ xij,

< ιβ΄. μάννης < ιβ΄. χαλβάνης < ιβ΄. ἐλαίου κοτύλην μίαν, ὄξους τὸ ἀρκοῦν. συναπτέον δὲ τούτοις καὶ τὰς τῶν λευκῶν σκευασίας, καὶ γὰρ ταύταις χρηστέον ἐστὶ μετὰ τὰς χλωρὰς, καθαρῶν γενομένων τῶν περὶ τὴν ἐκδοράν. καὶ γὰρ φροντιστέον, ὥστε χωρὶς τύλου ἀπουλοῦσθαι, καὶ διὰ τοῦτο χρηστέον τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις, ἅτινα πολλὴν εὐάφειαν ἐπιφέρει.

[471] [*Λευκὴ ὑδατίνη λεγομένη. ταύτῃ Μάγνος ὁ περιοδευτὴς ἐχρήσατο μετὰ τὴν τῶν λειχήνων ἐκδοράν.*] ℞ Λιθαργύρου λίτραν α΄. κηροῦ Τυῤῥηνικοῦ λίτραν α΄. ἐλαίου ξε α΄. ψιμυθίου λίτραν μίαν, ὕδατος ξε α΄. τρῖβε λιθάργυρον, ψιμύθιον καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ὅταν λειότερα γένηται, ἐπίβαλλε κατὰ μικρὸν τὸ ἔλαιον καὶ τρῖβε συνεχῶς, καὶ ὅταν ἑνωθῇ, μετέρα εἰς ἀγγεῖον κεραμοῦν καὶ ἐπιτίθει ἐπὶ τὸ πῦρ συνεχῶς κινῶν. ὅταν δὲ τὸ ὕδωρ ἀναποθῇ, ἐπίβαλλε τὸν κηρὸν καταπλάσας, καὶ ὅταν διαλυθῇ, εἰς θυείαν μετεράσας καὶ μαλάξας ἀνελόμενος χρῶ.

[*Ἡ τῶν παγκρατιαστῶν λεγομένη τρυφερὰ, ποιεῖ καὶ*

mannae ʒ xij, galbani ʒ xij, olei heminam unam, aceti, quod satis est. Annectendae his etiam emplastrorum alborum praeparationes, nam his post viridia utendum est mundis jam factis ab excoriatione ulceribus. Etenim cura habenda est, ut citra callum cicatrix inducatur, atque ea gratia ejusmodi medicamenta in usum veniunt, quae multam ad tactum lenitatem inducunt.

[*Emplastrum album aquosum appellatum. Hoc Magnus circulator usus est post lichenas excoriatos.*] ℞ Spumae argenti lib. j, cerae Tyrrhenicae libram j, olei sextarium unum, cerussae libram unam, aquae sextarium unum. Spumam argenti, cerussam et aquam terito, atque ubi laevigata reddita fuerint, paulatim oleum adstillato, assidueque terito, et postquam unita fuerint, in vas fictile translata igni imponito, assidueque agitato et absorpta jam aqua ceram injicito, qua dissoluta in mortarium transferto, et emollitis repositis utitor.

[*Emplastrum athletarum trypherum appellatum. Fa-*

πρὸς πυρίκαυστα, ὥστε χωρὶς οὐλῆς ἀπαλλάττειν.] ℞ Λιθαργύρου ∠ κε΄. ψιμυθίου ∠ κε΄. μολυβδαίνης ∠ κε΄. κηροῦ ∠ ιστ΄. τερμινθίνης ∠ ιστ΄. ἐλαίου Κο α΄. ὕδατος τὸ ἴσον, συντίθει καθὰ προείρηται.

[Μέγητος χειρουργοῦ.] ℞ Ψιμυθίου λίτρας β΄. κηροῦ λίτραν α΄. τερμινθίνης γο α΄. λιθαργύρου λίτραν α΄. ἐλαίου λίτρας γ΄. ὕδατος ξε β΄. συντίθει.

[Διοφάντου πρὸς πυρίκαυστα καὶ παρατρίμματα. ἔστι δὲ καὶ τοῦ προσώπου φυλακτικὴ ἀνιεμένη ῥοδίνῳ.] ℞ Λιθαργύρου πεφωγμένου ∠ β΄. μυελοῦ ἐλαφείου ∠ ιστ΄. ψιμυθίου πεφωγμένου ∠ ιβ΄. κηροῦ ∠ η΄. τερμινθίνης ∠ η΄. λιβανωτοῦ ∠ η΄. ἐλαίου Κο δ΄. συντίθει κατὰ τρόπον.

[Μάννη, φάρμακον ἐπιτετευγμένον.] ℞ Λιθαργύρου ∠ ρ΄. ψιμυθίου ∠ ρ΄. κηροῦ ∠ ν΄. τερμινθίνης ∠ κε΄. μάννης ∠ ιστ΄. σχιστῆς ∠ μ΄. ἐλαίου Κο β΄. S″. συντίθει καὶ ἀνελόμενος χρῶ. ἐπιτριβομένων δὲ τῶν λειχήνων ὑφ' ἧς δηποτοῦν φαρμακείας, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῶν ἐκδορῶν χρηστέον τοῖς ὑπογεγραμμένοις.

cit item ambuftis, ut citra cicatricis veftigium fanentur.] ℞ Spumae argenti ʒ xxv, ceruffae ʒ xxv, plumbaginis lotae ʒ xxv, cerae ʒ xvj, terebinthinae ʒ xvj, olei heminam unam, aquae tantundem, componito ut dictum eft.

[*Megetis chirurgi.*] ℞ Ceruffae lib. ij, cerae lib. j, terebinthinae ℥ j, fpumae argenti lib. j, olei lib. iij, aquae fextarios ij, componito.

[*Diophanti ad ambufta et intertrigines. Confervat et faciem rofaceo diffolutum.*] ℞ Spumae argenti torrefactae ʒ xij, medullae cervinae ʒ xvj, ceruffae torrefactae ʒ xij, cerae ʒ viij, terebinthinae ʒ viij, thuris ʒ viij, olei heminas iv, pro more componito.

[*Manna emplaftrum medicamentum accommodatum.*] ℞ Spumae argenti ʒ c, ceruffae ʒ c, cerae ʒ l, terebinthinae ʒ xxv, mannae ʒ xvj, aluminis fciffi ʒ xl, olei heminas ij, et dimidiam, componito et repofito utitor. Affrictis porro et extritis lichenibus a quocunque tandem medicamento, praefertim vero ab excoriatoriis fubfcriptis utendum eft.

[Σκευασία Μενεκράτους ἡ διὰ τῆς ἐκδορίου λεγομένη.] ♃ Πίσσης βρυτίας διαυγοῦς ξηρᾶς, ἐξαιρέτου < β' S'. πιτυΐνης διαυγοῦς λίτραν α'. καὶ γο γ'. κηροῦ Ποντικοῦ τὸ ἴσον, χαλβάνης γο γ'. ὄξους Κο α'. τὰ τηκτὰ ἕψε λαμπροτέρῳ πυρὶ, μέχρις ἀμολύντου, εἶτα ἐπίβαλλε τὴν χαλβάνην, καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐπίῤῥιπτε κατὰ μικρὸν τὸ ὄξος καὶ κίνει συνεχῶς προσέχων μὴ ἀναζέσῃ, καὶ ὅταν δαπανήσῃς τὸ ὄξος, μετέρα τὸ φάρμακον εἰς θυίαν μεγάλην καὶ τρῖβε φιλοπόνως, ὥστε ἔχειν μήλινον τὸ χρῶμα, εἶτα ἀποθέμενος εἰς δέρμα λευκὸν ἐστυμμένον φύλαττε. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, ἐμπλάσας εἰς δέρματα ὅσον ἐξαρκεῖ σκεπάσαι τοὺς πεπονθότας τόπους, ἐπιτίθει καὶ λύων διὰ τρίτης νεαρὸν ἐπιτίθει μέχρις ἡμερῶν ιβ'. ὡς τέσσαρας εἶναι τὰς ἐπιλύσεις. ἀφίστησι λεπίδας τὸ φάρμακον καὶ λεπτύνει τὰ σώματα καὶ στερεὰ ποιεῖ πρὸς τὰς ἐπιτηδείας ἐκδοράς.

(229) [Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένα ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων, πρὸς τὰ ἐν τοῖς γενείοις ἐξαν-

[*Compositio Menecratis quae excoriatorium appellatur.*] ♃ Picis brutiae pellucidae siccae et electae ʒ ij ß, resinae pinus pellucidae ℔ j et quadrantem, cerae ponticae tantundem, galbani quadrantem, aceti heminam unam. Liquabilia ad splendidum ignem, donec non inquinent coquito, deinde galbanum adjicito, atque ubi dissolutum fuerit ab igne ablatis, acetum paulatim instillato assidueque moveto animadversione habita ne ebulliat, et insumpto jam aceto medicamentum in magnum mortarium transferto, ac diligenter terito, donec ad melinum colorem reducatur, deinde in pelliculam albam inspissatam repositum servato. Usu vero exigente, in pelliculas quantum ad integendos affectos locos satis est, infartum imponito et tertio quoque die solvito, nonnunquam usque in diem duodecimum imponito, ita ut quatuor fiant solutiones. Hoc medicamentum squamas discedere facit et corpora attenuat, ac solida facit ad convenientes excoriationes.

[*Quae Archigenes in secundo medicamentorum secundum genus medicamenta scripsit ad papularum in*

θήματα καὶ τἆλλα καὶ τὰ συκώδη] Τὰ δὲ ἐπὶ τοῦ γενείου ἐξανθήματα, μύρτα, σίδια, λιθάργυρον, χαλκοῦ ἄνθος, ἴσα σὺν οἴνῳ πέριχρε. ἐπὶ δὲ τῶν συκωδῶν τῶν ἐπὶ τοῦ γενείου, λεγομένων δὲ μανταγρῶν, ὑπὸ δέ τινων λειχήνων ἀγρίων, ποιεῖ μὲν καὶ τὰ εὐτονώτερα τῶν [472] πρὸς λειχῆνας, ἔτι δὲ καὶ ψώρας καὶ λέπρας ἀναγραφησομένων, θαυμαστῶς δὲ συμπεφώνηκεν αὕτη. ℞ χαλκάνθου < α'. ἐλλεβόρου μέλανος < α'. ἀρσενικοῦ < α'. κανθαρίδων κοιλίας < β'. ἔνιοι δὲ καὶ τριώβολον, λείοις χρῶ μετ' ἐλαίου ἢ κεδρίας. ἢ ῥοδίνου προσμήχων τὸν τόπον. γίνονται φλύκταιναι, ταύτας ῥήσσων πυρῆνι μήλης ἐπιλέαινε, ὥστε παρεισέρχεσθαι τοῦ φαρμάκου καὶ δάκνειν, εἶτα μετὰ ὥραν πυριάσας κηρωτὴν ῥοδίνην ἐπίῤῥιπτε. τοῦτο μέχρι κατουλώσεως ποιεῖ. ἐὰν δὲ τὸ πρῶτον μὴ κρατῇ, καὶ δὶς καὶ τρὶς κατάχριε. ποιεῖ καὶ λέπραις καὶ λεύκαις καὶ ἀλωπεκίαις καὶ ψώραις ἄκρως.

[*Ἡρακλείδου Ταραντίνου ἐκ τῶν πρὸς Ἀντιοχίδα, πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ γενείου συκώδη οἰδήματα,*

mento eruptiones tum alias tum ficosas eminentias.] Papularum in mento eruptiones ex myrti baccis, malicorio argenti spuma, aeris flore, paribus partibus exceptis cum vino obline, in ficosis vero menti papulis mentagris appellatis et ab aliquibus lichenibus agrestibus faciunt quidem robustiora ex iis, quae ad lichenas relata sunt, amplius autem et quae ad psoras et lepras describentur. Mirabiliter vero haec compositio convenit. ℞ Chalcanthi ʒ j, veratri nigri ʒ j, auripigmenti ʒ j, ventrium cantharidum ʒ ij, quidam etiam obolos tres insuper addunt, tritis utitor cum oleo aut cedria aut rosaceo praefricto prius loco. Fiunt enim bullae, quibus per specilli cuspidem ruptis rursus affricato, quo penetrare medicamentum possit et mordere, deinde post horam fomento adhibito, ceratum rosaceum imponito, hoc usquequo ad cicatricem perveniat facito. Quod si primum non exuperet, iterum iterumque illinito. Facit et ad lepras et leucas alopeciasque et psoras excellenter.

[*Heraclidae Tarentini ex libris ad Antiochidem, ad capitis et menti ficosos tumores, atque etiam aliis partibus*

κἂν που ἀλλαχῇ ἐξέχοντα ἕλκη.] Ἐλατηρίου καὶ ἁλῶν ἴσον μίξας χρῶ, ἄνωθεν δὲ ἐπιτίθει λεῖον σπέρμα ὠμὸν μεθ' ὕδατος ἢ σῦκα λεπτὰ λεῖα. τῷ δὲ αὐτῷ καὶ πρὸς τὰ φύματα χρηστέον.

Κεφ. δ'. [Περὶ τῶν ἐν τοῖς ὀδοῦσι παθῶν.] Τῶν ἐν τοῖς ὀδοῦσι παθῶν ἔνια μὲν ἅπασιν ἐναργῶς φαίνεται, καθάπερ ὅταν οὕτω τρηθῶσιν ἢ μελανθῶσιν ἢ ἐκτριβῶσιν, ἢ μήτε τῶν ψυχρῶν ἀνέχωνται μήτε τῶν θερμῶν, ἀλλ' ἐπ' ἀμφοτέροις ἢ θατέρῳ μόνῳ συμβαίνῃ τις ὀδύνη. τινὰ δ' οὐ φαίνεται σαφῶς ἐν αὐτοῖς παθῶν, ὥσπερ ὅταν ὁ πάσχων αὐτὸς αἰσθάνεσθαι φῇ τῆς κατὰ τὸ σῶμα τοῦ ὀδόντος ὀδύνης, ἐν τῷ βάθει γινομένης. ἀντιλέγουσι γὰρ ἔνιοι φάσκοντες ὀστοῦν ὄντα τὸν ὀδόντα, χωρὶς ὀδύνης πάσχειν, ὥσπερ ὅταν τῇ καλουμένῃ ῥίνῃ τὰς ὑπεροχὰς αὐτῶν ἀναγκασθῶμεν πρίζειν ἢ καὶ δι' ἄλλην τινὰ πρόφασιν, ἣν ὀλίγον ὕστερον ἐρῶ. νυνὶ γὰρ βούλομαι χωρὶς λογικῆς τε καὶ φυσικῆς ἀποδείξεως μαρτυρῆσαι τοῖς φάσκουσιν αὐτὸν ἀλγεῖν τὸν ὀδόντα. καὶ γὰρ κἀγὼ ἀλγήσας ἀκριβῶς ἑαυτῷ προσεῖχον, ὡς ἂν ἤδη

eminentia ulcufcula.] Elaterii et falis pares partes mifceto ac utitor, fuperne vero lini femen crudum ex aqua imponito aut ficus parvas tritas. Eodem etiam ad tubercula utendum eft.

Cap. IV. [*De dentium affectibus.*] Ex dentium affectibus quaedam fane omnibus evidenter apparent, quemadmodum quum perforati funt aut denigrati aut detriti, aut neque frigida ferunt neque calida, fed ex utrisque aut altero folo dolor eis contingit. Quaedam vero non manifefte apparent in ipfis affectiones, veluti quum ipfe aeger fe fentire dicit circa corpus dentis dolorem in profundo obortum. Quidam enim contradicunt afferentes, quum os fit dens, eum citra dolorem affici, veluti quum aliquando prominentiores per limulam deterere cogimur aut etiam ob aliam quampiam caufam, de quibus paulo poft mentionem faciam. Nunc enim citra rationalem et naturalem demonftrationem teftimonium his perhibere volo, qui ipfum dentem dolere ajunt. Etenim quum ego aliquando dolerem, dili-

προακηκοὼς τῆς ἀμφισβητήσεως, ᾐσθανόμην τε σαφῶς, οὐ μόνον ἀλγοῦντος, ἀλλὰ καὶ σφύζοντος τοῦ ὀδόντος, ὁμοίως ταῖς φλεγμονούσαις σαρξὶν, ὥστε με θαυμάζειν εἰ καὶ τοῦτο τὸ πάθος, ὃ καλοῦμεν φλεγμονὴν, ἐν ὀδόντι γενέσθαι δύναται, λιθώδη καὶ σκληρὰν οὐσίαν ἔχοντι. καὶ μέντοι καὶ καθ' ἕτερον καιρὸν ἀλγήσας ὀδόντα, σαφῶς ᾐσθανόμην οὐκ αὐτοῦ τοῦ ὀδόντος, ἀλλὰ τῶν οὔλων εἶναι τὸ ἄλγημα, φλεγμαινόντων δὲ αὐτῶν, ὡς καὶ χωρὶς τῆς θλίψεως ἀλγεῖν. ἀλλὰ καὶ γειτνιάσει τῶν ὀδόντων σκληρῶν ὄντων, αὐξανομένης τῆς ὀδύνης διὰ τὴν θλίψιν, ὡς ἑκατέρας τῆς αἰσθήσεως πεπειραμένος, ἄλλης μὲν ἐπὶ τοῖς οὔλοις, ἄλλης δὲ ἐπ' αὐτῆς τῆς τοῦ ὀδόντος οὐσίας, σαφῶς οἶδα καὶ μαρτυρῶ τοῖς λέγουσιν ἀλγεῖν αὐτοὺς τοὺς ὀδόντας ποτὲ καὶ μέντοι καὶ τοῦ καταφυομένου νεύρου τῇ ῥίζῃ τοῦ ὀδόντος ὀδύνην γενέσθαι ποτὲ τοῦ νεύρου, φαντασίαν συγκεχυμένην καὶ ἀδιάρθρωτον τοῖς πολλοῖς φέροντος, ὡς αὐτοῦ ὀδόντος ἀλγοῦντος, εὔλογόν ἐστι. καὶ γὰρ καὶ τούτου σαφῶς ᾐσθόμην

gentem fuper me ipfo animadverfionem habui, utpote qui jam audieram de hac dubitatione, percepique manifefte non dolentem modo, fed etiam pulfantem dentem, quemadmodum carnofae partes inflammatione vexatae confueverunt. Quare mirum mihi videbatur, quod et haec affectio, quam phlegmonem five inflammationem appellamus, in dente oriri poffet, qui lapideam et duram fubftantiam habet. Atqui quum etiam alio tempore dente dolerem, manifefte fenfi non ipfius dentis, fed gingivarum dolorem eum effe, inflammatis videlicet ipfis, ut etiam citra coarctationem dolerent, quin et ob vicinam dentium natura durorum, aucto dolore ob coarctationem. Quapropter utriusque doloris fenfum expertus, alium quidem in gingivae, alium in ipfius dentis fubftantia effe clare fcio, et id afferentibus teftimonium praebeo, quod ipfi aliquando dentes dolent. At vero nervi, qui ad radicem dentis enatus et fubftratus eft, dolorem aliquando fieri, nervo imaginationem confufam et indifcriminatam incertamve apud plerosque exhibente, tanquam ipfe dens doleat, cenfentaneum rationi eft; nam et hujus

συμβάντος μοι. καὶ τό γε διαμένειν ἔτι μέρος μικρὸν τῆς ὀδύνης ἐξαιρεθέντος τοῦ ὀδόντος ἐπὶ τῇ τοῦ νεύρου ἐγγίνεται φλεγμονῇ, κουφιζομένου μόνον ἐκ τοῦ μηκέτι μήτε τείνεσθαι τῆς πρὸς τὸ τεῖνον ὀστοῦν συμφύσεως ἐλευθερωθὲν ἀναπνοήν τέ τινα σχεῖν καὶ τῶν προσφερομένων ἰαμάτων ψαύειν. οὔτε γὰρ κατὰ ψαῦσιν οὔτε κατὰ διάδοσιν οἷόν τε τὸ φλεγμαῖνον ἰᾶσθαι νεῦρον ἑκατέρωθεν ὑπὸ τῶν φατνίων στεγόμενον, ἔμπροσθέν τε ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ ὀδόντος. [473] εἰ δὲ πελιδνοὶ δι᾽ ὅλης ἑαυτῶν τῆς οὐσίας οἱ ὀδόντες φαίνονταί ποτε γινόμενοι, θαυμαστὸν οὐδέν ἐστι πάσχειν αὐτούς τι καὶ τῇ φλεγμονῇ παραπλήσιον. ἔτι δὲ καὶ μᾶλλον ἄν τις τούτῳ πιστεύσειεν ἐν τῷ τρέφεσθαί τε καὶ σχεδὸν ἐν ἅπαντι τῷ τῆς ζωῆς χρόνῳ τὴν αὔξησιν ἔχειν. ἐναργῶς γὰρ τοῦτο φαίνεται πολλάκις ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἐξαιρεθεῖσιν ὀδοῦσιν, ὥστε αὐξανομένων μὲν αὐτῶν διὰ παντὸς, ὅσον δ᾽ αὔξονται τοσοῦτον ἐν τῇ τῶν σιτίων λειώσει τριβομένων. εἰ δὲ ἀδύνατόν ἐστιν αὐξάνεσθαι χωρὶς τοῦ τρέ-

rei manifestum periculum aliquando in me ipso feci. Et sane quod remaneat adhuc parva doloris portio exempto dente, innascitur ob nervi inflammationem, quum dolor nervi levior tantum reddatur quum ob id, quod non amplius tendatur ob cohaerentiam ossis extendentis, tum quod liber factus respirationem quandam habeat eumque remedia quae adhibentur contingere possint. Neque enim per contactum neque per distributionem possibile fuerit inflammatum nervum curare, utrimque a dentium locellis coarctatum et ab anteriori parte ab ipso dente. Si vero lividi per omnem suam substantiam facti appareant dentes, nihil mirum est ipsos quid inflammationi simile pati. Cui rei ex eo quis amplius fidem habeat, quod ex nutrimento fere per omnem animantis aetatem incrementum accipiant. Id quod evidenter saepenumero apparet in iis dentibus, qui exemptis oppositi sunt, utpote qui semper augescunt: quantum vero augescunt, tantum in ciborum mansu deteruntur. Quum vero impossibile sit incrementum accipere citra nutrimen-

φεσθαι πάντως που καὶ δυσὶν ὑποκείσονται παθήμασιν ἐναντίοις, ἐνδείᾳ τε καὶ πλεονεξίᾳ τῆς χορηγουμένης αὐτοῖς τροφῆς. ἡ μὲν οὖν ἔνδεια ξηροτέρους τε καὶ ἀτροφωτέρους καὶ διὰ τοῦτο λεπτοτέρους ἐργάζεται. ἡ πλεονεξία δὲ ποιήσειέ ποτε διάθεσιν αὐτοῖς ἀνάλογον τῇ κατὰ σαρκώδη μόρια φλεγμονῇ. ταύτης μὲν οὖν ἰάματα γενήσεται τὸν αὐτὸν ἔχοντα σκοπὸν τοῖς τὰς φλεγμονὰς ἰωμένοις, ὅπερ ἐστὶ κενῶσαι τὴν πλεονεξίαν, τὸ μέν τι διαφοροῦντα, τὸ δὲ ἀποκρουόμενον αὐτῆς. τῆς δὲ δι' ἔνδειαν τροφῆς λεπτότητος τῶν ὀδόντων ἴαμα μὲν οὐδέν ἐστι, τὸ χαλάσαι δὲ ἀναγκαῖον τηνικαῦτα καὶ σείεσθαι χαλαρωτέρας τῆς ἐγγομφώσεως γενομένης, οὐ μόνον αὐτῶν τῶν ὀδόντων λεπτυνθέντων, ἀλλὰ καὶ τῶν περιεχόντων αὐτοὺς φατνίων. αὕτη μὲν οὖν ἡ διάθεσις ἐπιγίνεται τοῖς γηρῶσιν ἢ πρωϊαίτερον ἢ ὀψιαίτερον, ὥσπερ γε καὶ μᾶλλον καὶ ἧττον· ἣ δ' ἀνάλογον τῇ φλεγμονῇ ἔχει, μᾶλλον τοῖς νέοις. βοηθητέον οὖν ἐστι καὶ τοῖς γέρουσιν τῇ διὰ τῶν οὔλων βοηθείᾳ. καλοῦνται δ' οὕτως αἱ ἀντιπεριλαμβάνουσαι τοὺς ὀδόντας σάρκες, ἔνθα πρῶτον

tum, omnino duabus affectionibus et his contrariis obnoxii erunt, inopiae videlicet et redundantiae alimenti, quod eis fuppeditatur. Inopia igitur aridiores et macriores alimentumque non fentientes et ob id tenuiores eos reddit, redundantia vero confimilem in eis affectionem excitare poteft, qualis eft circa carnofas partes inflammatio. Ejus igitur curatio fiet juxta eundem fcopum quem habent propofitum qui inflammationes curant, qui fane eft ut redundantia evacuetur, partim difcutiendo partim etiam repellendo. Caeterum tenuitatis dentium ob alimenti inopiam remedium nullum eft, laxari enim tunc et moveri ipfos neceffarium eft, compage ipforum laxiore facta, quum non folum ipfi dentes, fed et locelli eos complectentes fint attenuati. Haec itaque affectio fenibus accedit citius aut ferius, velut etiam magis aut minus, quae vero proportionem ad inflammationem habet, magis juvenes corripit. Auxiliari tamen etiam fenibus oportet, auxilio gingivis exhibito, ita autem appellantur carnes, quae dentes comprehendunt, ubi primum e

ἀνίσχουσι τῶν φατνίων. αὐτὰς οὖν χρὴ στύφουσι φαρμάκοις εὐτονωτέρας τε καὶ μᾶλλον ἐσφιγμένας περὶ τὸν ὀδόντα ποιεῖν, ὥσπερ καὶ αὐτὰς ὠφελούσας τι τῷ μονίμῳ τε καὶ δυσκινήτῳ διὰ τὴν τῆς ἐγγομφώσεως ἀκρίβειαν γιγονότι. καὶ μὴν καὶ τὰ τρήματα τῶν ὀδόντων ἐξ ἐπιῤῥοῆς ὑγρῶν δριμέων τε καὶ διαβρωτικῶν ἀποτελεῖται, καθάπερ τὰ ἐπὶ τοῦ δέρματος ἕλκη χωρὶς τῆς ἔξωθεν αἰτίας. ἀλλ' ἐπ' ἐκείνου μὲν συνεχῶς καὶ πολλοῖς, ἐπὶ δὲ τῶν ὀστῶν σπανιάκις ὅσῳ δυσπαθέστερα δέρματός ἐστι διὰ τὴν σκληρότητα. δῆλον οὖν ὅτι καὶ ἴασις ἔσται τῶν ἀναβιβρωσκομένων σωμάτων, ἀναξηραινομένης τῆς ἐπιῤῥεούσης κακοχυμίας. εἰ μὲν ὀλίγη τις εἴη, τοῖς τοπικοῖς βοηθήμασι διὰ τῶν ξηραινόντων φαρμάκων, ὧν τὴν ὕλην ὀλίγον ὕστερον ἐροῦμεν· εἰ δὲ πλείων, ὅλης τῆς κεφαλῆς τῇ προνοίᾳ, κἂν αὕτη ποτὲ πάσχῃ, διὰ τὸ σύμπαν σῶμα καὶ τῇ κατ' ἐκεῖνο θεραπείᾳ. τοὺς δὲ βιβρωμένους ὀδόντας, ὡς ἂν ὑπὸ μαλακότητος τοῦτο πάσχοντας, ἐργάζεσθαι χρὴ σκληροτέρους καὶ δυσπαθεστέρους διὰ τῶν

locellis emergunt. Ipsas itaque astringentibus medicamentis robustiores et magis circa dentem adstrictis facere oportet, tanquam quae et ipsae aliquid faciant ad stabilitatem ac firmitatem dentium, quae ob exactam compagis ipsorum conglutinationem contingit. At vero foramina dentium ex humorum acrium et erodentium influxu perficiuntur, velut ulcera in cute citra externam causam. Verum in cute id assidue et multis, in ossibus raro contingit, quanto videlicet minus quam cutis noxae exposita sunt ob duritiem naturalem. Manifestum igitur quod erosorum corporum medela erit per resiccationem vitiati influentis humoris, qui si paucus fuerit, localibus auxiliis ex resiccantibus medicamentis contingere medela potest, eorum vero materiam paulo post dicemus. Si vero multis influens humor fuerit, universi capitis ratio ac providentia habenda est, atque si ipsum quandoque propter totum corpus affectum sit, etiam reliqui corporis cura habenda erit. Porro erosos dentes, qui id mali prae mollicie perpessi sunt, reddere oportet duriores et af-

αὐστηρῶν τε καὶ στρυφνῶν φαρμάκων. καὶ τοὺς πελιδνουμένους δὲ διὰ τῶν ξηραινόντων, ὡς ἂν ἐξ ἐπιῤῥοῆς ὑγρῶν μοχθηρῶν τοῦτο πάσχοντας. ὁμοίως οὖν δέονται θεραπείας τοῖς τετρημένοις.

(230) Κεφ. έ. [Περὶ οὔλων θεραπείας.] Οὔλων διὰ φλεγμονὴν ὀδυνωμένων ἄριστόν ἐστι φάρμακον ἔλαιον σχίνινον, εὔκρατον κατὰ θερμότητα διακρατούμενον. ἔστω δὲ νέον, ὡς τό γε παλαιότερον εἰς τοσοῦτον τοῦ νέου φαυλότερον, εἰς ὅσον παλαιότερον. ἐνιστάσθω δὲ τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ θερμαίνεται τὸ σχίνινον, ἑτέρῳ μείζονι θερμὸν ἱκανῶς ὕδωρ ἔχοντι. μάλιστα μὲν οὖν ἁρμόττει τοῦτο τῇ φλεγμονῇ τῶν οὔλων, οὐ μὴν κἂν κατὰ ἄλλο τι μέρος τοῦ τε τὴν γλῶτταν ἀμφιεννύντος [474] ὑμένος ὑπεζωκότος τε σύμπαν τὸ στόμα γένηταί τις ὀδύνη διὰ φλεγμονὴν, ἀνωδυνίας ἐστὶ ποιητικὸν τὸ σχίνινον. ἀποκρούεται γὰρ ἀλύπως ἄνευ τραχύτητος, ἣν ἔχει τὰ πλεῖστα τῶν αὐστηρῶν, διαφορεῖ τε ἀδήκτως, οὗ χρεία μᾶλλον τοῖς φλεγμαίνουσιν. ἔνιοι δὲ τῶν ἰατρῶν κοινῷ τινι χρώμενοι παραλογισμῷ βλάπτουσι τὰ

sectioni minus obnoxios, atque id per austera et acerba medicamenta. Caeterum lividos redditos per resiccantia curare oportet, ut qui ex humorum vitiatorum influxu id patiantur. Simili igitur curatione indigent cum perforatis.

Cap. V. [*De gingivarum curatione.*] Gingivis ex inflammatione dolentibus optimum medicamentum est oleum lentiscinum caliditate temperatum ore retentum. Sit autem recens, nam vetustius tanto recentiore pejus est, quanto aetate antecellit. Imponatur autem vasculum, in quo calefit lentiscinum, in aliud majus vas, quod satis aquae calidae complectatur. Maximopere itaque inflammationi gingivarum hoc conducit. Nec vero minus etiam si juxta aliam quandam partem, quum pelliculae linguam ambientis tum succingentis totum os, aliquis dolor ob inflammationem oriatur, dolorem sedat lentiscinum, repellit enim citra molestiam et absque asperitate, quam pleraque austerorum habent, discutitque citra mordacitatem, cujus rei inflammatis praecipuus usus existit. Quidam vero medici communi quadam

φλεγμαίνοντα. καὶ χρὴ διασκεψαμένους ἅπαξ ὑπὲρ αὐτοῦ φυλάττεσθαι τοῦ λοιποῦ. νομίζουσι γὰρ εἰ τὰ στύφοντα μόνον ὀνίνησι τὰς φλεγμονὰς ἀποκρούοντα τὸ ἐπιῤῥέον, ἔστι δ' ὅτε καὶ τοῦ περιεχομένου τι κατὰ τὸ φλεγμαῖνον ἐκθλίβοντα πρὸς τὰς τρεφούσας φλέβας τὸ μόριον, εἰκὸς εἶναι τὸ μᾶλλον στῦφον ὀνήσειν μᾶλλον. οὕτω δὲ καὶ τὸ διαφοροῦν μᾶλλον ὀνήσειν μᾶλλον οἴονται τοῦ μετρίως τοῦτο δρῶντος, οὐκ ἐννοοῦντες ὡς τὸ ἑκάτερον αὐτῶν ἐπιτεταμένον ὀδυνηρὸν γίνεται τοῖς φλεγμαίνουσιν. ὑπὸ μὲν γὰρ τῶν σφοδρῶς στυφόντων ὅμοιόν τι θλάσει πάσχει τὰ μόρια συνιγομένης αὐτῶν τῆς οὐσίας βιαίως. ὑπὸ δὲ τῶν δριμέων διαβρώσει τι παραπλήσιον. εἰκότως οὖν τὸ σύμμετρον ἐν ἑκατέρᾳ βέλτιόν ἐστι τῶν ἀμέτρων. ταῦτα μὲν οὖν αὐτάρκως μοι προείρηται. περὶ δὲ τῶν κατὰ τὰς ὀδύνας διαθέσεων ἐφεξῆς ἐρῶ.

[Περὶ τῆς τῶν ὀδόντων ὀδύνης.] Τῶν ὀδυνωμένων ὀδόντων ἄνευ τῆς τῶν οὔλων φλεγμονῆς ἔσθ' ὅτε μὲν, ὡς

falsa ratiocinatione utentes inflammata laedunt, quare ea re semel perpensa de caetero vitare oportet. Existimant enim si astringentia solum, id quod influit repellendo inflammatis prosunt, atque aliquando etiam quid ex contento circa inflammatam partem, ad venas membrum ipsum nutrientes exprimendo, verisimile ob id esse, id quod amplius astringit amplius prodesse. Eodem modo etiam id, quod magis digerendo discutit, magis auxiliari opinantur quam ea quae moderate idem praestant, non animadvertentes quod alterum ipsorum intensum inflammatis dolorosum existit. A vehementer enim astringentibus partes simile quiddam contusioni perpetiuntur, nimirum quum substantia ipsarum violenter condensetur, ab aeribus vero erosioni quid simile contingit. Merito igitur moderatum in utraque facultate immoderatis praefertur. Haec igitur sufficienter mihi praefatus videor. Caeterum de affectionibus citra dolores deinceps narrabo.

[*De dolore dentium.*] In dolore dentium citra gingivarum inflammationem aliquando in ipso proprio den-

ἔφην, ἐν αὐτῷ τῷ οἰκείῳ σώματι τὴν ὀδύνην, ἔσθ᾽ ὅτε δὲ ἐν τῷ νεύρῳ συμβαίνει γίνεσθαι. σφοδροτάτων οὖν ἐστι χρεία φαρμάκων, εἴτε ἀποκρούεσθαί τις εἴτε διαφορεῖν ἐθέλοι τὸ τῆς ὀδύνης αἴτιον, ἐάν τε χυμὸς ἐάν τε φυσῶδες ᾖ πνεῦμα, καὶ διὰ τοῦτο τὰ πλεῖστα αὐτῶν δι᾽ ὄξους σκευάζεται δριμυτάτου. παραγράψω δὲ ἐφεξῆς καὶ τὰ διὰ τῆς ἱστορίας ἡμῖν παραδιδομένα, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν ὑπ᾽ Ἀρχιγένους γεγραμμένων ποιησάμενος.

[*Τὰ ὑπ᾽ Ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς ἀλγοῦντας ὀδόντας.*] Ἀλγοῦντας δὲ ὀδόντας διακλυζέσθωσαν ὄξει θερμῷ δριμεῖ μετὰ κηκίδος, ἢ ἁλικακάβου ῥίζῃ μετ᾽ ὄξους καὶ κηκίδος. ἢ δᾳδίοις λιπαροῖς ἀνεζεσμένοις ἐν ὄξει ἢ μυρσίνης κλωνίοις καὶ μετὰ πίσσης ἐν ὄξει χλιαινομένοις, ἢ ὑοσκυάμου τῷ σπέρματι καὶ τοῖς φύλλοις σὺν ὄξει, ἢ κεδρίᾳ ἢ προπόλει ἢ νάρδῳ ἢ στρύχνῳ ἢ τῷ χυλίσματι αὐτοῦ ἢ καππάρει ἢ σκορόδοις ἢ μυρσίνης κλωνίοις ἢ ἐν ὄξει ἀνεζεσμένοις ἢ οἴνου τρυγὶ θερμῇ ἢ πολίου φύλλοις ἢ καὶ αὐτῇ τῇ βοτάνῃ ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζῃ ἢ πρασίου, ἕκαστον αὐτῶν σὺν ὄξει μετὰ νίτρου καὶ πεπέρεως ἢ χαμαιλέοντος ῥίζης ὁμοίως

tium, veluti dixi, corpore, aliquando vero in nervo dolorem fieri contingit. Vehementiſſimis igitur opus eſt medicamentis, ſive quis repellere ſive diſcutere velit doloris cauſam, ſive humor ſit ſive flatus ventoſus. Et propterea ſane pleraque ipſorum ex acerrimo aceto praeparantur. Aſcribam autem ex ordine quae aliorum relatione nobis tradita ſunt, initio ab iis quae Archigenes tradidit ſumpto.

[*Quae Archigenes ad dentium dolores conſcripſit.*] Dolentes dentes colluant acri aceto calido cum galla, aut halicacabi radice, cum aceto et galla, aut pinguibus taedis in aceto ferveſactis, aut myrti ramulis et galla cum pice in aceto tepefactis, aut hyoſcyami ſemine et foliis cum aceto, aut cedria vel propoli vel nardo vel ſolano, aut ſucco ejus vel cappari vel alliis vel myrti ramulis, ſive in aceto ſive vini faece calida ferveſactis, aut polii foliis vel ipſa herba vel agreſtis cucumeris radice vel marrubio, ſingulis cum aceto, pipere et nitro, aut radice chamaeleonis eodem

ἢ ὑσσώπῳ ἢ σταφίδι ἀγρίᾳ ἢ πηγάνῳ μετ' οἴνου, ἢ γλήχωνι μετ' ὀξυμέλιτος ἢ πλατάνου σφαιρία ἢ ῥόδα ξηρὰ ἕψε ἐν οἴνῳ λευκῷ, μέχρι τὸ τρίτον τοῦ οἴνου λειφθῇ, εἶτα τοῦτο ἔχε ἐν ἀγγείῳ φυλάττων ἐπὶ τῆς χρείας συνεχῶς διακλύζου. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ τῆς πενταφύλλου ῥίζα, ὑπὸ δέ τινων εὐπατορίου λεγομένης καθεψηθεῖσα ἐν οἴνῳ ἢ γλήχωνος ἐπιπολὺ ἑψηθείσης ἀφεψήματι, ἢ κέρας ἐλάφειον ἐν ὀξυκράτῳ ἑψηθὲν ἐπιπολὺ διακλύζου, ἢ κράμβης καυλοὺς τρεῖς καὶ σώρεος < β'. ἐν ὄξει ξε α', μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ ἑψήσας διακλύζου. ἄκρως δὲ λέγεται ποιεῖν βατράχου ἐν ὄξει καὶ ὕδατι εὖ μάλα ἑψηθέντος τὸ ἀφέψημα ἐπιπολὺ διακρατούμενον ἐν τῷ στόματι. θαυμαστῶς ποιεῖ ἐὰν κυνόδοντα καύσῃς καὶ τρίψῃς, εἶτα σὺν ὄξει θερμῷ ἱκανῶς ἑψήσας διακρατήσῃς, ἢ σίδια καὶ κηκῖδα ὄξει ἀναφεψήσας χρῶ, ἢ σκίλλης ὄξει θερμῷ, ἢ σκίλλης τὸ ἐντὸς εἰς λεπτὰ τέμνων λίτραν α'. καὶ εἰς τὸν ξέστην τοῦ ὄξους βαλὼν εἰς ἄγγος [475] ταρίχευσον ὀνείᾳ κόπρῳ κατορύξας ἐφ' ἡμέρας λ'. καὶ χρῶ, ἢ ὀνείῳ γάλακτι διακλύζου, τοῦτο καὶ τοὺς κινουμένους στι-

modo, aut hyssopo vel staphide silvestri vel ruta cum vino, aut pulegio cum aceto mulso, aut platani pilulas vel rosas aridas, in vino albo ad tertias coquito, et vinum in fictili servato, eoque assidue dentes colluito. Eodem modo utere pentaphylli sive quinquefolii, quae ab aliquibus eupatorium dicitur, radice cocta ex vino aut pulegii large cocti decocto, aut cornu cervi in posca coctum colluito, aut brassicae cauliculos tres et soreos drachmas duas, in aceti sextario uno ad tertias coquito et colluito. Egregie vero facere fertur ranae in aqua et aceto probe coctae decoctum diutius ore retentum. Mirifice facit dens caninus ustus et tritus, deinde cum aceto coctus et ore retentus, aut malicorio et galla aceto incoctis utitor, aut squilla ex aceto calido, aut squillae medullam in minutas partes dissectam sub librae unius pondere et in aceti sextarium injectam, in vase fictili condito ac inveterari sinito, vase in asinino stercore ad dies xxx defosso, et utitor, aut asinino lacte colluito, hoc et eos qui mobiles sunt corroborat, aut halicacabi cor-

ρειῖ, ἢ ἁλικακάβου φλοιοῦ καὶ δᾳδίου ἐναπεσβεσμένου ὄξει διακλύζου, ἐπιπολὺ ἑψηθείσης ἀφεψήματι, ἢ κέρας ἐλάφειον ἐν ὀξυγάρῳ ἐναφεψήσας ἢ ἐν ὄξει διακλύζου, ἢ τιθυμάλλου ῥίζαν ἐν οἴνῳ, μέχρι τὸ ἥμισυ λειφθῇ, ἑψήσας διακλύζου, ἢ ὑοσκυάμου ῥίζαν ὀξυμέλιτι ἑψήσας διακλύζου, ἢ δᾳδίων ξύσματα. σίδια, στυπτηρίαν στρογγύλην ἢ σχιστὴν, ἐν ὄξει ἑψήσας, μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ, διακλύζου χλιαρῷ, ἢ ἐλξίνης ῥίζαν ἐν ὄξει ἑψήσας, μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ, διακράτει. ὅταν δὲ σιέλου τὸ στόμα πληρωθῇ, ἀνοίξας ἔα φέρεσθαι, ἢ σκόροδα καὶ Ἀλεξάνδρινον κάλαμον ὄξει δριμυτάτῳ ἀποζέσας διακλύζου, ἢ ὕσσωπον ἢ θύμον ἢ ὀρίγανον κατ' ἰδίαν καὶ ὁμοῦ σὺν τῷ ὄξει ἕψων διακλύζου, ἢ πύρεθρον μετὰ ὑσσώπου καὶ κολοκυνθίδος τοῦ ἐντὸς, ὁμοίως ἐν ὄξει καθεψήσας διακράτει πλέονα χρόνον ἐν τῷ στόματι τὸ ὑγρὸν, ἢ οἴνῳ θερμῷ κολοκυνθίδος ἐναποβραχείσης διακράτει πλείονα χρόνον, πολὺ γὰρ φλέγμα ἄγει καὶ κουφίζει τὸν πόνον, ἢ σκορόδων καὶ εὐζώμου σπέρματι καὶ νίτρου ἀφεψήματι, ἢ βατράχιον ἐν οἴνῳ ἑψήσας περικαθάρας τὸν ὀδόντα διακλύ-

ticis et taedae in aceto extinctae decocto large incocto colluito, aut cornu cervi in acido garo incoctum colluito, aut idem ex aceto colluito, aut tithymalli radicem in vino ad dimidias coctam colluito, aut hyofcyami radicem aceto mulfo coctam colluito, aut taedarum ramenta, malicorium, alumen rotundum five fciffum in aceto ad tertias coquito ac tepidum colluito, aut helxines radicem in aceto ad tertias coctam in ore detineto, atque ubi os faliva refertum fuerit, eo aperto effluere finito, aut allium et arundinem Alexandrinam acerrimo aceto fervefactam colluito, aut hyffopum aut thymum aut origanum per fe et fimul aceto cocta colluito, aut pyrethrum cum hyffopo et colocynthidis medulla fimiliter in aceto coquito, liquoremque ex eis longo temporis fpatio in ore contineto, aut colocynthidem vino calido macerato et diutius ore teneto; multam enim pituitam ducit et dolorem levat; aut alliorum et erucae feminis ac nitri decocto collue, aut ranunculum in vino coquito et

ζου, ἢ συκαμίνου, τουτέστι μορέας· γάλα εἰς οἶνον ἐκχέας, ὁμοῦ οἰσυπηρὰ ἔρια ἐναπόθλιβε χλιαίνων καὶ δι' ἐρίων ῥυπαρῶν ἔγχει τῇ μύλῃ. ἀνασπᾷ γὰρ φλέγμα καὶ ἀπόνους ποιεῖ. ἐν τούτοις ἅπασιν ὁ Ἀρχιγένης κατάλογον ἐποιήσατο φαρμάκων τμητικῶν τε καὶ διαφορητικῶν καὶ θερμαινόντων, σπανίως τῶν στρυφνῶν τι μίξας, ὁποῖόν ἐστι φάρμακον ἡ κηκίς. ἅπαξ δέ που κειμένου τοῦ στρύχνου τεθαύμακα περὶ τῆς μίξεως αὐτοῦ κατ' οὐδένα λόγον ὠφελεῖν δυναμένου, πλὴν εἴπερ ἄρα καθ' ὃν καὶ τὰ κωλικὰ φάρμακα, τῷ ναρκωτικῷ τῆς ὀδύνης. τί ἂν οὖν ἔτι τῶν εὐπορίστων Ἀπολλωνίου μνημονεύοιμι, περιεχομένων ὀλίγου δεῖν ἁπάντων ἐν τοῖς ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένοις; ἐπεὶ δὲ αὐτὸς ὁ Ἀπολλώνιος ἐνίοις τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων ἐμαρτύρησεν, ὡς παραχρῆμα παύουσι τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων, ἄμεινον ἔδοξέ μοι κἀκεῖνα γράψαι, κατὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ Ἀπολλωνίου λέξιν οὕτως ἔχουσαν.

[Ἀπολλωνίου παραχρῆμα παῦον τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων.] ℞ Σκορόδων πυρῆνας ε'. λιβάνου ἄῤῥενος ὀβολοὺς γ'.

praemundato prius dente colluito, aut mori lac in vinum infunde, simulque lanas succidas in ipsum exprime, tepefac et per lanas sordidas maxillae infunde, extrahit pituitam et dolorem tollit. In his omnibus Archigenes catalogum fecit medicamentorum incidendi, discutiendi ac calefaciendi vi praeditorum, raro aliquid ex acerbis admiscens, quale est ipsa galla. Porro quum semel tantum solanum posuerit, miratus sum cur id admisceri velit, quum nulla ratione juvare possit, praeterquam ea juxta quam colica medicamentum prosunt, stupefaciendo videlicet doloris sensum. Quid igitur amplius parabilium Apollonii relationem faciam, quum parum absit quin omnia comprehenderit Archigenes? Quandoquidem vero Apollonius ipse quibusdam a se traditis testimonium praebet, tanquam e vestigio sedantibus dentium dolores, visum etiam mihi est illa ipsa ascribere secundum ipsius Apollonii verba, quae hoc modo habent.

[*Apollonii e vestigio dolores dentium sedans.*] ℞ Alliorum nucleos v, thuris masculi obolos iij, myrti ramulos

μυρσίνης κλωνία διπάλαιστα δύο, τούτων ἀμέλξας τὰ φύλλα κατ᾽ ἰδίαν λέανον ὁμοίως καὶ τὰ σκόροδα καὶ τὸν λιβανωτὸν, εἶθ᾽ ὁμοῦ πάντα ἐμβαλὼν εἰς καινὴν χύτραν καὶ ἐπιχέας ὄξους κοτύλην α΄. ἕψε κινῶν σπάθη δᾳδίνῃ, μέχρις οὗ λειφθῇ τὸ ἥμισυ, καὶ οὕτω χλιαρῷ χρῶ. δεῖ δὲ κρατεῖν τὸ ὑγρὸν ἐπὶ τῷ ἀλγοῦντι μέρει πρὸς πλείονα χρόνον, τοῦτο δὲ πρακτέον ἄχρις ἂν τὸ ὑγρὸν δαπανηθῇ. χρήσιμον δὲ καὶ (231) πρὸ τοῦ διακλύσασθαι βαλσάμου ὀπὸν ἢ φλοιὸν ἐπιτιθέναι ἐπὶ τὸν ἀλγούμενον ὀδόντα· εἰ δὲ μὴ, πάνακος ὀπὸν θλάσαντα ἐλαφρῶς ἐᾶσαι τὸ ὑγρὸν ἀποῤῥεῖν.

[*Ἐφεξῆς τῶν γεγραμμένων ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψε βοηθήματα τετρημένων ὀδόντων ὀδυνωμένων τε καὶ ἀνωδύνων κατὰ τήνδε τὴν λέξιν.*] *Περιπλάσμασι δὲ καὶ ἐπιθέμασι τοιούτοις τισὶ χρῶ. σῶρυ Αἰγύπτιον ῥητίνῃ τερμινθίνῃ ἀναληφθὲν περίπλασσε καὶ τῷ βρώματι ἐντίθει αὐτὴν, ἢ τὴν διὰ δύο πεπέρεων ἐντίθει, ἀνιεὶς αὐτὴν νάρδῳ ἢ ῥοδίνῳ, μάλιστα δὲ ἀμυγδαλίνῳ, καὶ εἰς τὸ οὖς δὲ τὸ κατ᾽ αὐτὸ ἔνσταζε, τὸ αὐτὸ ποιεῖ ἄκρως.* [476] ἢ θεῖον ἄπυρον μετὰ λυκίου

longitudinis duorum palmorum duos, ex his folia decerpta per fe terito, fimiliter et allium et thus, deinde fimul omnia in novam ollam conjicito et aceti heminam j fuperfundito, ac coquito fpatula ex taeda agitando, donec ad dimidias redigatur, atque ita tepido utitor. Oportet autem liquorem hunc in dolente parte ad multum tempus tenere, donec liquor ipfe confumatur. Commodum eft et ante hoc balfami fuccum colluere aut corticem imponere fuper dolentem dentem, qui fi non adfit, panacis fucco contufo inde defluentem liquorem inftillare.

[*Poft praedicta Archigenes remedia perforatorum dentium cum dolore et absque dolore conscripfit in haec verba.*] Oblitionibus porro et epithematis ejusmodi utitor. Sory Aegyptium refina terebinthina exceptum obliuo, idemque cavernae inde, aut compofitionem ex duabus piperis generibus inde, nardino aut rofaceo diffolutam et maxime amygdalino, quin et in aurem ejusdem partis inftilla, fumme facit. Aut fulfur ignem non expertum cum lycio exceptum

ἀναλαβὼν εἰς τὸ βρῶμα ἐντίθει, ἢ κηκῖδα λείαν ἢ λυκίῳ ἢ ῥητίνῃ τερεβινθίνῃ ἀναλαβὼν περίπλασσε τὸν ἀλγοῦντα περικαθάρας πρότερον, ἢ κόμην γλήχωνος τρίψας ἐντίθει τῷ ὀδόντι. ἐπὶ δὲ τῶν μεγίστων ὀδονταλγιῶν ἄκρως ποιεῖ τοῦτο. ὄφεως γῆρας κατακαύσας καὶ μετ' ἐλαίου, μέλιτος ποιῶν πάχος στερεοῦ, περικαθάρας περίπλασσε καὶ τὰ κύκλῳ πάντα περίχριε καὶ τοῖς βρώμασιν ἐντίθει, ἢ προσπίεζε τῷ γήρᾳ μὴ κεκαυμένῳ τοὺς ὀδόντας, καὶ ἐκπίπτουσιν. ἢ γῆς ἔντερα φρύξας ἔμπασον εἰς τὸ βρῶμα περικαθάρας, ἢ ὠὰ ἀραχνίων ἀνιεὶς μύρῳ ναρδίνῳ ἐντίθει, ἢ μελάνθιον φρυγὲν μετ' ἐλαίου περίπλασσε καὶ μικρὸν μύσας ἀποφλεγματίζου, ἢ πεπέρεως ἢ κάγχρυ ὀπίῳ ἀναλαβὼν ἐντίθει εἰς τὸ βρῶμα. ἐπὶ δὲ τῶν ὡσανεὶ ἐν φλεγμονῇ νίτρον ἐρυθρὸν καὶ Περσαίων ὀστέων τὸ ἐντὸς ἑνώσας ῥητίνῃ ἀναλάμβανε καὶ περίπλασσε τὸν ὀδόντα καὶ ἔα ἕως ἂν ἀποταχῇ. ἐπὶ δὲ τοῦ βρώματος πεπέρεως καὶ νίτρου ἀφρὸν καὶ χαλβάνην σὺν μέλιτι ἐπιτίθει, ἢ γλοιῷ μετὰ πεπέρεως ὁμοίως, ἢ πύρεθρον μετὰ σμύρνης,

cavernae inde, aut gallam laevigatam aut lycio aut refina terebinthina exceptam obline praepurgato dente, aut pulegii comam tritam denti indito. Caeterum in maximis dentium doloribus fumme facit hoc. Anguis fenectam exurito et cum oleo ad mellis folidi fpiffitudinem redigito ac dentem praepurgatum ex eo integito, omniaque circumfita oblinito itemque cavernis indito, aut fenectam anguis non uftam dentibus apprimito, et excident. Aut vermes terrenos toftos cavernae praemundatae infperge, aut araneorum ova unguento nardino diluta inde, aut melanthium torrefactum cum oleo obline, atque ubi paiumper conclufo ore tenuerit, pituitam collectam rejicere jube, aut piper vel roris marini femen opio exceptum in cavernam inde. Porro ubi veluti inflammatione correpti fuerint, nitrum rubrum et offium Perficorum nucleum unita refina excipe et dentem ex eis integе, ac donec liquata fuerint fine: in cavernam vero piper, fpumam nitri et galbanum cum melle inde, aut ftrigmenta cum pipere eodem modo, aut pyrethrum

ἢ ὀπὸν Κυρηναϊκὸν καὶ πέπερι ἴσα μετὰ χαλβάνης, ἢ μελάνθιον καὶ σκορόδου τὸ ἥμισυ καὶ ἁλὸς ὀλίγον συλλεάνας περίπλασσε, ἀπόνους ποιεῖ. ἢ σίλφης τῆς κεφαλῆς δεούσης τὸ στῆρ σὺν ῥοδίνῳ θερμάνας εἴς τε τὸ οὖς ἔνσταζε καὶ εἰς τὸ βρῶμα ἐντίθει, ἢ κηκίδα λείαν μετὰ κεδρίας χρῶ, ἢ εἰς τὸ κατὰ τὸν ἀλγοῦντα οὖς σησαμέλαιον ἐναφεψημένων αὐτῷ γῆς ἐντέρων ἔγχει. αὐτῷ δὲ τῷ ἀλγοῦντι ὑοσκύαμον δακνέτωσαν, ἢ κισσοῦ λευκοῦ κορύμβους ε΄. μετὰ ῥοδίνου τρίψας καὶ ἐν σιδίῳ χλιάνας ἔνσταζε, δεύτερον καὶ τρίτον τῆς ἡμέρας εἰς τὸ κατὰ τὸν ἀλγοῦντα οὖς. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ καρπὸς μετ᾽ οἴνου λεῖος ἐπιχριόμενος ἐπὶ τὸν ὀδόντα ὠφελεῖ. τούτων ἐφεξῆς ὁ Ἀρχιγένης καὶ τάδε γράφει. ἄκρως γὰρ ποιεῖ καὶ αἱμασσομένοις οὔλοις ὑγρὰ στυπτηρία μετὰ τοῦ διπλοῦ ἀλόης προσάπτου· ἢ σχιστῇ καὶ μυρσίνῃ λειοτάτοις παράτριβε. στυφθέντων δὲ μέλιτι χρῖε, ἢ Περσαίων τῶν μαχαιρίων μέρη δύο, σμύρνης μέρος ἓν περικαθάρας ἔνθες, ἄπονον ποιεῖ. τοῖς δὲ τεθραυσμένοις καὶ ἀλγοῦσιν ὀδοῦσιν καυτήριον ἐπιτίθει πυρώσας.

cum myrrha, aut fuccum Cyrenaicum et piper aequali pondere cum galbano, aut melanthium et allii dimidium ejus ac parum falis fimul trita obline, dolorem tollit. Aut blattae piftrinariae avulfo capite adipem cum rofaceo calefactum et in aurem inftilla et in cavernam inde, aut gallam tritam cum cedria adhibe, aut in aurem denti vicinam oleum fefaminum, in quo vermes terreni cocti funt, inftilla. Verum ipfo dolente dente hyofcyamum conterant, aut hederae albae cacumina quinque cum rofaceo terito et in mali punici putamine tepefacta bis aut ter in die in aurem vicinam inftillato. Quin et ipfe fructus cum vino tritus denti illitus juvat. Caeterum his relatis Archigenes etiam haec fubdit. Summe facit cruentatis gingivis alumen liquidum duplo aloës pondere addito admotum: aut alumen fciffum et myrtum tenuiffime trita affricato. Ubi vero reftrictae fuerint, melle ipfas illinito, aut nucleorum offium five machaerarum Perficorum partes ij, myrrhae partem j, praemundato denti indito, a dolore liberat. At vero perfractis et dolentibus dentibus cauterium ignitum admovete.

[Περὶ ἀποφλεγματισμῶν.] Ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων ὁ Ἀρχιγένης οὕτως ἔγραψεν. ἀποφλεγματισμοὶ δὲ ἄριστοι τοῖς ὀδονταλγοῦσιν· σταφὶς ἀγρία διαμασηθεῖσα ἰδίᾳ καὶ μετὰ γλήχωνος ἢ κηκίδος τὸ ἔνδοθεν μέλαν, δακέτω τῷ ἀλγοῦντι ὀδόντι καὶ ἔα ἀποῤῥεῖν. εἰς δὲ τὸ ἀντικείμενον οὖς ἔνσταζε κισσοῦ δύο κορύμβους μετὰ ῥοδίνου λελεασμένους, ἢ μυρίκης καρποῦ δραχμὰς β΄. ἀφρονίτρου ∠ α΄. στυπτηρίας ὀλίγον, σκορόδων πυρῆνας ε΄. μυρσίνης φύλλα ὀλίγα, σὺν ὄξει κινῶν σπάθῃ δᾳδίνῃ, ἕψε μέχρι ἡμίσεος καὶ δίδου διακλύζεσθαι καὶ διακρατεῖν, εἶτα χαίνοντες ἐάτωσαν ῥεῖν τὸ φλέγμα, καὶ μετὰ τοῦτο ῥοδίνῳ ἐλαίῳ διακλυσάμενοι πτισάνην δίδου ῥοφῆσαι. ἐὰν δέ τινα ἐκ τοῦ διακλύσματος περὶ στόμα ἑλκωθῇ, κρόκῳ καὶ ῥόδων χυλῷ διάχριε.

[Περὶ πυριῶν.] Πυρίαι δὲ ποιοῦσι πρὸς ὀδονταλγίαν, ἔξωθεν μὲν αἱ δι' ἁλὸς πεφρυγμένου ἢ κέγχρου εἰς μαρσύππους ἐμβεβλημένων ἢ καὶ διὰ ῥυπαρῶν ῥακίδων εὖ μάλα θερμανθέντων, ἢ καὶ ἐπιθέματα διὰ τῶν χωρὶς ὑδάτων, ὡς

[De apophlegmatismis.] Post praedicta vero Archigenes ita scripsit. Apophlegmatismi optimi sunt in dentium dolore. Staphis agrestis per se et cum pulegio manducata, aut quod intra gallam est nigrum, dolenti dente conterat sinatque pituitam effluere, in oppositam autem aurem duos hederae corymbos cum rosaceo tritos instilla, aut myricae fructus drach. duas, spumae nitri drach. unam, aluminis paulum, alliorum nucleos v, myrti folia pauca, cum aceto ad dimidias coque spatula ex taeda agitando, idque decoctum colluendum ac ore continendum praebeto, deinde hiante ore pituitam effluere permittito, et post hoc rosaceo ore colluto ptisanam sorbendam exhibeto. Si vero ex colluendo aliqua circa os ulcerata fuerint, croco et rosarum succo inungito.

[De fomentis.] Fomenta ad dentium dolorem faciunt, forinsecus ex sale torrefacto et milio in sacculos conjectis, aut per sordidos panniculos probe calefactos. Quin et epithemata conducunt citra aquam apparata, velut sunt quae

τὰ δι' ὠμῆς λύσεως, εἴτε κρίθινον εἴτε λινόσπερμα. αὐτοῦ δὲ τοῦ ἀλγοῦντος [477] ὀδόντος πυρίᾳ οὕτω χρηστέον. ὀριγάνου ξηροῦ κλώνιον εἰς ζεστὸν ἔλαιον βάπτων, τῷ πονοῦντι ὀδόντι ἄνωθεν ἐπέρειδε, ἢ κίκεως καυλὸν ὁμοίως, ἢ σταφίδα ἀγρίαν εἰς ὀξύ τι αὐτὴν πήξας, ἢ κηρὸν ἐπιτιθεὶς τῷ ἀλγοῦντι ὀδόντι, πυρῆνι μήλης θερμοτάτῳ προσάπτου συνεχῶς, ἢ ὀποπάνακα καὶ ὀπὸν πευκεδάνου, ἴσα ἑνώσας ὀθονίῳ ἔνδησον καὶ εἰς ζεστὸν ἔλαιον τῆξον. ὅταν δὲ ἄρξηται ζέειν τὸ φάρμακον, ἐπιτίθει τῷ ὀδόντι καὶ προσπίεζε μύλῃ, χρῶ πρωῒ καὶ δείλης καὶ καθὸ εἶπον, συμπυρία ἐκτός τε καὶ ἐντὸς πρὸ τροφῆς. καὶ μετὰ τροφὴν μὴ πολὺ λίαν διαστησάντων ἀπὸ τροφῆς χρῶ. εἶδος δὲ πυρίας ἐστὶ καὶ τὸ τοιοῦτον, εὖ μάλα περικαθάρας τὸν ὀδόντα καὶ σκεπάσας τὸν πάσχοντα, ἀναγκάσας τε χαίνειν ὑποθυμία ὑοσκυάμου σπέρματι. εἰ δὲ πρὸς μηδὲν τῶν προγεγραμμένων εἴκει, ἔγκειται δὲ ἰσχυρῶς ὁ πόνος, λεπτῷ τρυπάνῳ τρήσας τὸν ὀδόντα, χρῶ τοῖς εἰρημένοις βοηθήμασιν, εἴωθε γὰρ μᾶλλον οὕτως

ex hordeacea farina fiunt five ex femine lini. Ipfius vero dolentis dentis fomentum hoc modo adhibeatur. Origani aridi ramulum in fervens oleum tinctum dolenti denti fuperne affricato, aut ricini cauliculum eodem modo, aut ftaphidem agreftem ftilo cuipiam acuto infixam eodem modo, aut cera dolenti denti impofita, fpecilli extremum calidiffimum affidue adhibe, aut opopanacem et peucedani fuccum unita linteolo illigato et in ferventi oleo liquefacito, quum vero inceperit fervere medicamentum, denti imponito et cum fpecillo apprimito, utere mane et vefperi. At in univerfum omni fomento quum forinfecus tum intrinfecus ante cibum nec non poft cibum haud admodum multo temporis fpatio ad cibum rurfus fpectante utere. Caeterum fpecies fomenti et haec eft. Dentem valde bene praepurgato et aegro contecto ac hiare juffo hyofcyami femine fuffito. Quod fi ad nullum praedictorum malum ipfum cedat et dolor vehementer perfeveret, tenui terebello dentem perforato ac dictis remediis utitor; hoc enim modo magis prodeffe

ὠφελεῖν. εἰ δὲ μηδ' οὕτως ὑπακούει καὶ δόξειεν ἀρθῆναι τὸν ὀδόντα, ἀπόνως ἀρθείη φαρμάκῳ συμφωνοῦντι λίαν τῷδε. πύρεθρον δριμυτάτῳ ὄξει ἐφ' ἡμέρας μ'. ταριχεύσας τρῖψον καὶ ἀπόθου. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας τοὺς λοιποὺς κηρώσας καὶ ἀσφαλισάμενος αὐτόν τε τὸν ἀλγοῦντα περικαθάρας περίπλασον τῷ φαρμάκῳ, εἶτα διαστήσας ὥραν ἔκλυσον τοῖς δακτύλοις ἢ γραφείῳ ἀνάλαβε, ἢ σῶρυ μετ' ὄξους δριμυτάτου ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας κατάπλασσε, καὶ ἐκπεσεῖται. ἢ μολύβδαιναν λείαν κηρωτῇ ἀναληφθεῖσαν ἐπίθες. ἐξάγει σφοδρῶς τιθυμάλλου ὀπὸς καὶ σῶρυ μετὰ χαλβάνης καταπλασσόμενα.

[*Περὶ τῶν ὑπ' Ἀπολλωνίου γεγραμμένων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων.*] Πρῶτον μὲν αὐτῶν κεφάλαιόν ἐστι τὰ πρὸς ὀδονταλγίας διακλύσματα, μηδὲν ἔχοντα πλέον τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων. δεύτερον δὲ πρὸς ὀδόντας βεβρωμένους ἐπαλγεῖς, ἐπιθέματα καὶ ἐμπλάσματα. τρίτον ἐπὶ τούτοις πυρίαι καὶ καύσεις, πρὸς ὀδονταλγίας. τέταρτον ὑποθυμιάματα πρὸς τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων. πέμπτον ὀδοντικὰ

consueverunt. Si vero neque sic profeceris et videatur dens tollendus esse, citra dolorem tollere possis valde convenienti medicamento hoc. Pyrethrum acerrimo aceto ad dies xl condito, terito et reponito, usu vero exigente reliquis cera obturatis et probe munitis, ipsum dolentem praemundatum hoc medicamento integito, deinde hora interposita digitis extrahito aut scalpello exigito, aut sory cum acerrimo aceto ad multos dies imponito et excidet, aut plumbaginem tritam cerato exceptam imponito, educunt fortiter tithymalli succus et sory cum galbano imposito.

[*De iis quae Apollonius scripsit in primo parabilium.*] Primum quidem eorum caput sunt collutiones dentium doloribus conferentes, quae nihil amplius habent iis quae Archigenes tradidit. Secundo loco refert, quae ad erosos dolentes dentes imponantur et indantur. Tertium locum obtinent fomenta et ustiones. Quartum suffitus ad dentium dolores. Quinto habentur commanducationes et pur-

διαμασήματα καὶ καθαρτικά. καὶ πρὸς τούτοις ἕκτον ἀναγαργαρίσματα πρὸς ὀδονταλγίας. ἕβδομον δὲ κεφάλαιον ἔγραψε πρὸς ὀδονταλγίας ἐγχύματα εἰς τὸ οὖς, ὧν οὐδενὸς μνημονεύειν ἔτι ἠξίωσα τῷ βουλομένῳ παραναγινώσκειν τὸ βιβλίον, οὐ πάνυ τι τῶν δυσπορίστων ὑπάρχον. ἐγὼ δὲ τοῖς ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένοις ἠρκέσθην, ἐφεξῆς δὲ γράψαντος τοῦ Ἀπολλωνίου ἔγχυτα εἰς τὴν ῥῖνα ἔδοξέ μοι προσθεῖναι.

(232) [Πρὸς ὀδονταλγίας ἐγχύματα εἰς τὴν ῥῖνα, ὡς Ἀπολλώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων.] Σεύτλου ῥίζης τὸν χυλὸν αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν ἐγχυμάτιζε εἰς τὴν ῥῖνα καὶ λύσεις τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων. κυμίνου ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις καὶ σμύρνης ὅσον κύαμον καὶ σικύου τὸ ἐντὸς ὅσον διπλάσιον, τρίψας καὶ γάλακτι γυναικὸς μίξας ἀνάπλασον κολλύρια καὶ ἔνθες εἰς ἑκάτερον τῶν μυκτήρων, εἶθ' οὕτω κέλευσον ἀνασπᾷν, ἐφ' ὅσον ἄν τις διέλθοι στάδια πέντε, εἶτα ἐκμάξασθαι τὸ φάρμακον τοῦτο καὶ πρὸς ὠταλγίαν ποιεῖ.

[Πρὸς τὸ μὴ κόπτεσθαι τοὺς βιβρωμένους ὀδόντας

galiones. Sexto gargarismata. Septimo poftremum capite ea fcripfit quae in dolore dentium auribus infunduntur, quorum nullius mentionem facere volui, quum fi quis ea expetat ex libro illius petere poffit, qui non adeo difficulter parabilis exiftit. Ego fane iis quae Archigenes prodidit contentus fui. Quum vero Apollonius quae naribus infunduntur confequenter tradat, vifa funt mihi etiam ea ipfa apponenda effe.

[*Quae in dolore dentium naribus infundantur, ex Apollonio in primo parabilium.*] Radicis betae fuccum per fe in nafum inftillato et folves dentium dolorem. Cumini quantum tribus digitis apprehendi poteft et myrrhae magnitudinem fabae et duplum interioris cucumeris terito et lacte muliebri mixta in collyria redigito, eaque in utramque narem indito, atque ita attrahere jubeto donec quis quinque ftadia percurrere poffit, deinde medicamentum emungat. Idem ad aurium dolorem facit.

[*Ne erofi dentes vacillent neque foetorem faciant.*]

μηδὲ ποιεῖν δυσωδίαν.] Ἐλλεβόρου μέλανος ἡλίκον ὄροβον ἐν μέλιτι ἑφθῷ ἐντίθει.

[478] Πρὸς ὀδόντας μεμελασμένους.] Ὄστρακον καλλάϊνον ὀπτήσας καὶ λειάνας παράτριβε τοὺς ὀδόντας, οὕτω δὲ οὖλα κρατύνει. ἄλλο. ἅλα ὀρυκτὸν μέλιτι φυράσας ὄπτησον ἐπικληματίσι καὶ τρίψας μῖξον σμύρνης βραχὺ καὶ χρῶ παραπλησίως. ἄλλο. ℞ γλήχωνος μέρος ἕν, ἁλὸς τὸ ἴσον, ταῦτα φυράσας ὕδατι ὄπτησον ἐν τῷ αὐτῷ, ἕως ἄνθραξ γένηται καὶ λειάνας ἀπόσμα τοὺς ὀδόντας. ἄλλο. ἰσχάδας κατακαύσας καὶ τρίψας νάρδου βραχὺ καὶ μέλιτι διεὶς χρῶ. τοῦτο καὶ οὖλα συστέλλει. ἄλλο. ἄλφιτον φυράσας ἐν ὄξει δριμυτάτῳ κατάκαυσον καὶ λειάνας παράτριβε τοὺς ὀδόντας, τοῦτο καὶ τὰ οὖλα κρατύνει. ἄλλο. ℞ ἀλαβάστρου κεκαυμένου ∠ η′. κισσήρεως κεκαυμένου ∠ δ′. ἁλὸς πεφρυγμένου ∠ γ′. λειάνας ὡσαύτως χρῶ. διακλύσματι δὲ χρηστέον ἀπὸ τούτων, οἴνῳ εὐώδει ἀποβεβρεγμένης ἐν αὐτῷ πρὸ χρόνου πλείονος ἴριδος ξηρᾶς.

[Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς ὀδόντας ἐν

Veratrum nigrum ervi magnitudine melle cocto exceptum cavernis inde.

[*Ad dentes denigratos.*] Teftam callainam affatam ac tritam dentibus affricato. Hoc etiam gingivas corroborat. *Aliud.* Sal foffile melle fubactum in teftula torreto, terito ac modica myrrha admixta fimiliter affricato. *Aliud.* ℞ Pulegii partem unam, falis tantundem melle fubacta in eodem, donec in carbonem tranfierint torreto ac trita dentibus affricato. *Aliud.* Caricas exurito ac terito modicaque nardo ac melle admixto utitor, hoc et gingivas comprimit. *Aliud.* Polentam acerrimo aceto fubactam exurito, ac tritam dentibus affricato; hoc et gingivas roborat. *Aliud.* ℞ Alabaftri ufti drach. octo, pumicis ufti drach. quatuor, falis torrefacti drach. tres, tritis eodem utere modo. Ab horum ufu collutione utendum eft, vino odorato in quo ad multum tempus iris ficca fuit macerata.

[*Quae Afclepiades in primo externorum ad dentes*

τῷ πρώτῳ τῶν ἐντός. Ἡρακλείδου Ταραντίνου πρὸς σειομένους ὀδόντας.] Χρηστέον τῇ Κυπρίᾳ σποδῷ παραστέλλοντας τὰ οὖλα καὶ φλόμου ταῖς ῥίζαις ἑψημέναις, ἔπειτα ἀποπλύνειν ὕδατι ἢ μυρσίνης ἢ βάτου ἢ δάφνης, ἔπειτα τῇ σποδῷ παραψάμενος ἡσυχάζειν κελεύειν. ἄλλο. ℞ ἐλλεβόρου μέλανος χειρόπληθες, μανδραγόρου τῆς ῥίζης ∠ δ΄. ὑοσκυάμου τῆς ῥίζης ∠ δ΄. βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν καὶ οἴνου Χίου κοτύλας γ΄. ἢ Κώου ὡς βελτίστου ἕψε ἐπ᾽ ἀνθρακιᾶς μεγάλης, ὑπολειφθείσης δὲ τῆς ἡμισείας χυλίσας τὸ ὑγρὸν, δίδου ἐν τῷ στόματι διακρατεῖν.

[Ξηρὸν πρὸς σειομένους ὀδόντας.] ℞ Τερμίνθου καρποῦ πεφρυγμένου ∠ η΄. στυπτηρίας σχιστῆς κεκαυμένης ∠ η΄. βαλαυστίου ∠ β΄. κηκίδων ∠ α΄. κρόκου ∠ α΄. σμύρνης ∠ α΄. λείοις χρῶ. ἄλλο. ℞ κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου ∠ η΄. ῥοῦ ἐρυθροῦ ∠ δ΄. ὀμφακίου ∠ β΄. βαλαυστίου ∠ δ΄. πίτυος φλοιοῦ ∠ α΄. σμύρνης Ἀμιναίας ∠ α΄. λείοις χρῶ.

[Διάκλυσμα πρὸς μυλαλγίας.] Σμυρνίου τὰς ῥίζας ἕψε μετ᾽ ὀξυμέλιτος καὶ τὸ ὑγρὸν διυλίσας δίδου ἐν τῷ

fcripfit. Heraclidae Tarentini ad motos dentes.] Utendum eft fpodio Cyprio, ut per id gingivae comprimantur, itemque verbafci radicibus coctis, poftea ablutio fiat ex aqua myrti aut rubi aut lauri, deinde fpodio rurfus admoto, quies praecipiatur. *Aliud.* ℞ Veratri nigri manipulum, radicis mandragorae ʒ iv, radicis hyofcyami ʒ iv, in vas fictile conjicito et vini Chii aut Coi quam optimi heminas tres fuperfundito ac ad prunas luculentas ad dimidias coquito, indeque liquorem excolatum ore retinendum praebeto.

[*Aridum ad motos dentes.*] ℞ Terebinthi fructuum torrefactorum drach. octo, aluminis fciffi ufti drach. octo, balauftii drach. duas, gallarum drach. unam, croci drach. unam, myrrhae drach. unam, tritis utitor. *Aliud.* ℞ Cornu cervi ufti drach. viij, rhois rubri drach. iij, omphacii ʒ ij, balauftii drach. quatuor, corticis pinus drach. unam, myrrhae Aminaeae drach. j, tritis utere.

[*Collutio ad molarium dolores.*] Radices fmyrnii cum aceto mulfo coquito et excolatum liquorem ore tenendum

στόματι κρατείν. ἄλλο. λαπάθου ἀγρίου ῥίζας καὶ πλατάνου σφαιρία ἕψε μετ' ὀξυμέλιτος καὶ δίδου καθὰ προείρηται.

[Διαμασήματα πρὸς μυλαλγίας.] ℞ Κάγχρυος δραχμὰς β'. ὀριγάνου ∠ β'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ α'. σμύρνης ∠ α'. σταφίδος γνησίας ἢ τῆς ἄλλης λιπαρωτάτης ξε S''. τὴν σταφίδα κόπτε φιλοπόνως· τὸ δὲ σμύρνιον μέλιτι διαλύσας, τὰ δὲ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας λεπτῷ κοσκίνῳ ἐπίβαλλε τῇ σταφίδι καὶ τῇ σμύρνῃ καὶ μίξας ποίει μαλαγματῶδες· ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου καρύου Ποντικοῦ τὸ μέγεθος διαμασᾶσθαι. ὑγρῶν δὲ συναγομένων τὸν κάμνοντα κεχηνέναι δεήσει καὶ κάτω νεύειν, ὥστε τὸ ὑγρὸν εὐχερῶς ἀποῤῥεῖν. μετὰ δὲ τὴν χρῆσιν τοῦ φαρμάκου οἴνῳ προσκλύζεσθαι παραίνει. ἄλλο. ℞ σταφίδος λιπαρᾶς χωρὶς τῶν γιγάρτων ξε S''. πεπέρεως λευκοῦ ὀξύβαφον, κόκκου κνιδίου ∠ β'. ναρδοστάχυος ∠ β'. κασσίας ∠ α'. πυρέθρου ∠ β'. σμύρνης ∠ β'. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

[479] [Πρὸς βιβρωμένους ὀδόντας φυλακτικόν. τούτῳ

exhibeto. *Aliud.* ℞ Rumicis agrestis radicem et platani pilulas ex aceto mulso coquito, atque ut dictum est exhibeto.

[*Masticatoria ad molarium dolores.*] ℞ Canchryos drach. ij, origani drach. ij, piperis albi ℨ j, myrrhae drach. j, uvae passae albae aut alterius quam pinguissimae sextarii dimidium, uvam passam diligenter tundito, myrrham vero melle dissolvito, arida autem tundito ac tenui cribello cernito, postea uvae passae ac myrrhae adjicito miscetoque ac instar malagmatis emollito, usus vero tempore nucis Ponticae magnitudinem commanducandam praebeto. Postquam vero collecta pituita fuerit, aegrum hiare ac deorsum inclinari oportebit, quo liquor facile profluat, quo facto vinum colluere jubeto. *Aliud.* ℞ Uvae passae pinguis exacinatae sextarium dimidium, piperis albi acetabulum, grani cnidii drach. ij, spicae nardi drach. ij, casiae ℨ j, pyrethri ℨ ij, myrrhae drach. ij, apparato ac utitor ut dictum est.

[*Ad corrosos dentes praeservativum. Per hujus usum*

χρησάμενος διετήρησα βεβρωμένους ὀδόντας ἀνωδύνους.] Ζιγγίβερ ἕψε μετ' ὀξυμέλιτος καὶ τρίψας ἐπιμελῶς ἐντίθει εἰς τὸ τρῆμα καὶ περίπλαττε ἔξωθεν. ἄλλο. κισσοῦ δάκρυον χαλβάνῃ μίξας ἢ ὀπῷ τιθυμάλλου ἢ συκῆς ἀγρίας διαλύσας χρῶ ὡς προείρηται.

[Ἄλλο ἀνώδυνον πρὸς περιωδυνῶντας καὶ βεβρωμένους ὀδόντας. ἔστι δὲ καὶ βηχικὸν ἀγαθόν.] ℞ Ὀποῦ μήκωνος < β'. πεπέρεως λευκοῦ κεκομμένου καὶ σεσησμένο < α'. σμύρνης δραχμὰς β'. στύρακος < β'. χαλβάνης < α'. γλυκέος εἰς ἀνάληψιν ὅσον ἀρκεῖ, κόπτε ὁμοῦ καὶ ἀνάπλαττε καταπότια καὶ περίπλαττε τὸν ὀδόντα καὶ ἐντίθει τῷ βρώματι. ἄλλο. ℞ ὑοσκυάμου χυλοῦ < β'. σμύρνης δραχμὰς β'. ὀπίου < β'. χαλβάνης δραχμὰς β'. στύρακος < β'. ζιγγιβέρεως δραχμὰς β'. πεπέρεως < α'. ὀποῦ Συριακοῦ τὸ ἴσα γλυκέος ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

[Μυλικὴ ἀγαθὴ, ἐπὶ πολλῶν θαυμασθεῖσα.] ℞ Ἐλαίας δακρύου < α'. σμύρνης δραχμὰς β'. ἐλλεβόρου μέλανος < ὀποβαλσάμου σπέρματος δραχμὴν μίαν, στύρακος < α'.

conservavi erosos dentes absque dolore.] Zingiber cum ac mulso coquito ac probe terito, indeque in cavernam in foris dentem ex eo integito. *Aliud.* Hederae lacri galbano misceto aut tithymalli vel ficus silvestris succo solvito ac utitor ut dictum est.

[*Aliud dolorem tollens ad dolentes et erosos den Conducit itidem tussi.*] ℞ Succi papaveris drach. duas, peris albi tusi et cribrati drach. unam, myrrhae drac styracis drach. duas, galbani drach. unam, passi quod est his excipiendis, contundito simul et catapotia for dentique circumponito et cavernae indito. *Aliud.* ℞ S hyoscyami drach. duas, myrrhae drach. duas, opii d duas, galbani drach. duas, styracis drach. ij, zingiberi piperis drach. j, succi Syriaci tantundem, passi quod sati praeparato ac utitor ut dictum est.

[*Molare emplastrum bonum, quod in multis mir fuit.*] ℞ Lacrimae oleae drach. j, myrrhae drach. ij, ratri nigri drach. j, balsami liquoris drach. j, styracis d

πέρεως δραχμὴν μίαν, ὑοσκυάμου δραχμὴν μίαν, μηκωνείου < α΄. καστορίου τετρώβολον, χαλβάνης δραχμὰς στ΄. ὀποῦ Κυρηναϊκοῦ < α΄. ὀποῦ καρπάσου < α΄. πάνακος < α΄. σαγπηνοῦ τετρώβολον, πυρέθρου τετρώβολον, σταφίδος ἀγρίας < β΄. κεδρίας τὸ αὔταρκες, ὥστε ἐμπλαστρῶδες γενέσθαι. ἄλλο. ℞ θείου ἀπύρου < δ΄. ἀσφάλτου δραχμὰς β΄. ἀμόργης ἐλαίου < δ΄. πίσσης ὑγρᾶς δραχμὰς η΄. κεδρίας δραχμὰς ιβ΄. πεπέρεως μακροῦ δραχμὰς δ΄. ὀπίου δραχμὰς δ΄. πυρέθρου < δ΄. σταφίδος ἀγρίας < α΄. ἐλλεβόρου μέλανος < α΄. κόκκου Κνιδίου < α΄. ὀποπάνακος < α΄. πίσσης ξηρᾶς λίτραν μίαν. ὄξει ἀναλάμβανε τὰ ξηρὰ, εἶτα ἐπίβαλλε τὰ τηκτὰ καὶ ἀνελόμενος χρῶ, περιπλάττων τὴν μύλην τῷ φαρμάκῳ.

[Πρὸς τοὺς ἐῤῥωμένους ὀδόντας, ὥστε ἀπόνως σαλεύεσθαι.] Πύρεθρον εἰς ὄξος βαλὼν, ἔα ἐπὶ ἡμέρας γ΄ ἢ δ΄. εἶτα τρίψας ἐπιτίθει τῷ πεπονθότι ὀδόντι, φυλαττόμενος τοὺς παρακειμένους ὀδόντας. δεῖ δὲ περικαθαίρειν ἐπιμελῶς καὶ τότε περιπλάττειν τὸ φάρμακον καὶ τοῦτο ποιεῖν ἐπὶ δύο

nam, piperis drach. j, hyofcyami drach. j, fucci papaveris j, caftorii obolos iv, galbani drach. vj, fucci Cyrenaici rach. j, fucci carpafi drach. unam, panacis drach. j, faga-eni obolos iv, pyrethri obolos quatuor, ftaphidis filveftris ; ij, cedriae quod fatis eft, quo emplaftri formam acquirat. *Aliud.* ℞ Sulfuris vivi drach. iv, bituminis drach. ij, amurae olei drach. iv, picis liquidae drach. viij, cedriae drach. dj, piperis longi drach. quatuor, opii drach. iv, pyrethri drach. iv, ftaphidis filveftris drach. unam, veratri nigri drach j, grani Cnidii drach. unam, opopanacis drach. unam, picis aridae libram unam. Arida aceto excipito, deinde liquida affundito ac ablatis utitor. Ex medicamento hoc molaris dens eft integendus.

[*Ad dentes qui peffum eunt, ut citra dolorem excutiantur.*] Pyrethrum in acetum conjicias, ad dies iij aut iv finito, deinde terito et male affecto denti imponito, vicinis dentibus optime praemunitis eodemque diligenter praemundato, ita ut per duos aut tres dies dentem hoc medi-

ἢ τρεῖς ἡμέρας, οὕτω γὰρ ἀπόνως σαλεύεται. ἄλλο. ℞ σικύου ἀγρίου τὰς ῥίζας, τοῦτο σκευάσας, ὥσπερ τὸ πύρεθρον, χρῶ καθὰ προείρηται.

(233) [Περὶ τῶν σειομένων ὀδόντων καὶ τῶν ἐξεχόντων.] Εἴρηται μέν μοι καὶ πρόσθεν, ὡς διὰ γεροντικὴν ἡλικίαν ἔνιοι σείονται ξηραινόμενοι, βραχεῖαν ἐκ τῶν συναγομένων οὔλων φαρμάκοις στύφουσι βοήθειαν ἔχοντες, εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν ὅπως ἔνιοι πληγέντες ἐσείσθησαν. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ χωρὶς πληγῆς, ἐφ' ὧν τεκμαίρομαι διαβρεχόμενον ὑγρότητι πολλῇ τὸ καταφυόμενον εἰς τὰς ῥίζας αὐτῶν νεῦρον χαλᾶσθαι καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ξηραίνουσι φαρμάκοις θεραπεύεσθαι. ἐπεὶ δὲ προπετεστέρους τῶν ἄλλων ἑώρων τοὺς σειομένους ὀδόντας γινομένους, καὶ μάλιστα ὅταν ἐκ πληγῆς πάθωσιν, ἔδοξέ μοι ῥινᾷν αὐτῶν τοσοῦτον, ὅσον ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἐστὶν, ὅπως μὴ προσκρούσωσι τοῖς ἀντιτεταγμένοις ἐν τῷ διαλέγεσθαι καὶ μασᾶσθαι. εὑρὼν δὲ καὶ τὴν πεῖράν μοι [480] μαρτυρήσασαν σιδήριον ἐποίησα ῥινίον, ὡς ἐνερ-

camento integas, ita enim citra dolorem excutietur. *Aliud.* Cucumeris filvestris radices eodem modo ut pyrethrum praeparato ac utitor ut dictum est.

[*De mobilibus dentibus ac prominentibus.* Relatum a me etiam ante est, quod ob fenilem aetatem aliqui dentes reficcati mobiles fiunt, parvum omnino auxilium ex astringentibus medicamentis, quibus gingivae coarctantur, ferentes. Referetur autem et nunc quod aliqui ex plaga mobiles fiunt. Quidam vero etiam citra plagam, in quibus conjecturam facio nervum, qui ad radices ipforum adnatus et fubstratus est, per multam humiditatem rigatum laxatum esse, et ob hoc reficcantibus medicamentis ad curationem opus esse. Postquam autem motos dentes reliquis prominentiores factos videbam et maxime quum ex plaga id essent perpessi, visum est mihi eos lima atterendos esse in tantum, quantum fuper reliquos prominent, ne fcilicet oppofitos fibi offendant tum in loquendo tum in manducando, atque fane reperi experimentum mihi favens ac testimonium praebens. Ferream itaque limulam, quo celerius opus fuccede-

γεῖν ταχέως. αἱ γὰρ πολλαὶ παραγωγαὶ σείουσι τὸν ὀδόντα δεόμενον ἀκινησίας, εἰ μέλλοι παγήσεσθαι. ποτὲ μὲν οὖν ἐξοχαί τινες ἀνώμαλοι φαίνονται τῶν ὀδόντων κατά τινα μέρη ῥινήσεως δεόμεναι, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ὁμαλὲς ἔχουσαι τὸ πέρας ὁμαλοῦς καὶ τῆς ῥινήσεως δέονται. χρὴ δὲ περιθέντα τοῖς οὔλοις ἄχρι τῆς ῥίζης τῶν ὀδόντων ὀθόνην μαλακὴν, εἶτα περιλαμβάνοντα πρᾴως τοῖς δακτύλοις τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἀσφαλῶς τε ἅμα καὶ ἀθλίπτως, ὅπως μὴ σείοιτο ῥινώμενος, οὕτως ἐπιχειρεῖν τῇ χειρουργίᾳ. ἐὰν δὲ ἀλγήματος αἰσθάνηται ἐν τῷ παράγεσθαι τὴν ῥίνην καὶ μὴ διακρατεῖσθαι σφοδρότερον τοῖς δακτύλοις τὸ πεπονθὸς, παύεσθαι μὲν ἐν τῷ παραυτίκα, προσενεγκόντα δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ῥηθησομένων τι φαρμάκων αὖθις ἐπιφέρειν, ὡς εἴρηται, βραχύ τε διαστήσαντα μέχρι τοῦ κατὰ τὸν ὀδόντα πέρατος ἀποτρῖψαι, καὶ τοῦτο ποιεῖν οὐ τῇ πρώτῃ μόνον ἡμέρᾳ δίς που καὶ τρὶς, ἀλλὰ τῇ δευτέρᾳ προστάξαντα τῷ πάσχοντι μήτε διαλέγεσθαί τι μήτε σκληρὸν ἔδεσμα προσφέρεσθαι, χρῆσθαι δὲ

ret feci, multae enim aggressiones dentem mobilem faciunt, cui quiete et minimo motu opus est, si saltem stabiliri debeat. Quandoque igitur eminentiae inaequales apparent in dentibus et juxta aliquas tantum partes lima opus habent. Aliquando vero aequales sunt extremitates et aequali similiter lima indigent. Oportet autem gingivis linteolum molle usque ad radices dentium circumdare, deinde digitis sinistrae manus leniter amplecti, simulque tute et citra compressionem ne concutiatur cui limam adhibemus, atque ita chirurgiam aggredi. Quod si dolorem percipiat, dum limula admovetur, et affecta pars digitis vehementius non continetur, quiscere quidem ab opere statim convenit. Ubi vero ex medicamentis, quae post referentur, interea aliquid exhibuerimus, rursus, ut dictum est, aggredi iterumque modice cessare, donec extremitates circa dentes deterantur, atque id non prima tantum die bis aut ter, sed etiam sequenti faciendum est, ac imperandum aegro ut neque loquatur neque durum aliquem cibum accipiat. Utatur autem ali-

Ed. Chart. XIII. [480.] Ed. Bas. II. (235.)
τροφῇ χυλῷ πτισάνης καὶ ῥοφήματι τῷ ἐκ χόνδρου καὶ ἄρτῳ διαβρόχῳ καὶ τοῖς οὕτω μαλακοῖς. ἡ δὲ τῶν ὠφελούντων τοὺς σειομένους ὕλη τοιάδε τίς ἐστι.

[Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς σειομένους ὀδόντας κρατυντικά.] Τοὺς δὲ σειομένους ὀδόντας στῆσαι θέλων, σμύρνης, πομφόλυγος, στυπτηρίας σχιστῆς, ἀμύλου ἴσα λείοις προσάπτου. ἢ ἐλαιῶν λευκῶν χυλὸν καὶ πήγανον μέλιτι μίξας παράτριβε, εἶτα περίπλασσε νάρδῳ μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς. ἢ στρογγύλῃ στυπτηρίᾳ μεθ' ἁλὸς διπλοῦ τοῖς ὀδοῦσι περίπλασσε. ἢ σχιστῆς καὶ μίσυος ἴσα μετὰ κεδρίας, πάχος ὑγρᾶς κηρωτῆς περίχριε τοὺς ὀδόντας καὶ ἔα ἀποῤῥεῖν φλέγμα, εἶτα διακλυζέσθω ὀνείῳ γάλακτι θερμῷ ἢ ὄξει ἢ οἴνῳ ἐναφεψημένων σιδίων καὶ κηκίδος.

[Πρὸς τοὺς ἠσθενηκότας ὀδόντας ἢ μύλας.] Μέλι, κηρὸν, ἴσα ἐν ἡλίῳ θερμῷ ὕδατι ἀνιεὶς, πίσσης τὸ ἥμισυ πρόσμιξον, καὶ ποιήσας ἐμπλαστρῶδες, δίδου διαμασᾶσθαι. ἐὰν δὲ ᾖ ξηρὸν, βραχὺ ἔλαιον πρόσμιξον· ἄκρως ποιεῖ καὶ ἡ Χία

mento ſucco ptiſanae et ſorbitione ex alica et pane madido, atque aliis ad hunc modum mollibus. Caeterum materiei ſilva, quae motis dentibus commoda eſt, talis exiſtit.

[*Ab Archigene ſcripta, quae mobiles dentes corroborant.*] Mobiles dentes ſtabilire volens, myrrhae, pompholygis, aluminis ſciſſi, amyli, aequales ſingulorum partes tritas admove. Aut olivarum albarum ſuccum et rutam melle mixta affrica, deinde nardum cum alumine liquido obline. Aut alumen rotundum cum duplo ſale dentibus aſperge. Aut aluminis ſciſſi et miſyos aequales partes, cum cedria ad cerati liquidi ſpiſſitudinem redactas dentibus obline et pituitam deſluere ſine. Quo facto aſininum lac colluant calidum aut acetum aut vinum in quo malicorium et galla ſunt incocta.

[*Ad debilitatos dentes tum alios tum molares.*] Mel, ceram aequis portionibus ad ſolem calida aqua diluito et picis dimidium admiſceto ac ad emplaſtri formam deducito, atque manducanda exhibeto. Quod ſi aridum ſit medicamentum, parum olei addito. Summe facit et maſtiche Chia

μαστίχη μασωμένη. πρὸς αἱμωδίαν. ἐπὶ δὲ αἱμωδίας ἀνδράχνην διαμασάσθωσαν ἢ ἔλαιον θερμὸν διακρατείτωσαν.

[Περὶ δὲ τῶν ὀδοντοφυούντων ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης.] Περὶ δὲ τῶν ὀδοντοφυούντων βρεφῶν, ἐὰν ὦσιν ἐπαλγεῖς, κυνείῳ γάλακτι τὰ οὖλα περίχριε. ἢ λαγωοῦ ἐγκεφάλῳ, ἐὰν χρίσῃς τὰ οὖλα βρέφους, ταχέως ὀδοντοφυεῖ.

[Περίαπτα δὲ ἀντιπαθῆ ὀδοῦσιν, ἃ δοκεῖ πιστευθῆναι, τάδε.] Ἐὰν ὀδονταλγοῦντι βατραχίου φύλλα ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸν ἀλγοῦντα βραχίονος ἐπιθῇς, ἀπόνους μὲν ποιεῖ, ἑλκοῖ δὲ τὸν βραχίονα, ὃν θεραπεύσεις ὡς προσήκει. ἐὰν δὲ ὀδοντοφυοῦν παιδίον ἀλγήματα ἔχῃ, τὸ τοῦ παλαιοῦ κοχλίου κέρας ἐνδήσας δέρματι περίαπτε.

[Περὶ οὔλων πόνων.] Οὔλων πονούντων διακλύσματα μὲν ποιεῖ σχεδὸν τὰ καὶ πρὸς ὀδονταλγίαν γεγραμμένα, πλὴν [481] ἰδιαίτερον ποιεῖ ὄξος, ἀπεζεσμένης ὑοσκυάμου ῥίζης. τὰ δὲ φλεγμαίνοντα οὖλα στυπτηρίαν μεθ᾽ ἁλὸς τετάρτου μέρους λείοις προσάπτου, μετὰ δὲ τὸν δηγμὸν οἴνῳ ἢ ἐλαίας

commanducata. *Ad stuporem dentium.* Caeterum in dentium stupore portulacam manducent. Aut oleum calidum ore contineant.

[*De dentitione puerorum, ut Archigenes scripsit.*] Infantibus qui dentiunt, si doluerint canino lacte gingivas obline. Aut si leporino cerebello infantis gingivas illeveris, cito dentes proveniunt.

[*Amuleta dolori dentium reluctantia, quibus fidem deberi putant haec sunt.*] Si ranunculi folia ei, qui dentem dolet, in ejusdem partis brachium imposueris, dolore quidem liberabitur, brachium autem exulcerabitur, cujus curam prout convenit facies. Si vero infans cui dentes provenire incipiunt dolores habeat, veteris cochleae cornu pelliculae illigatum pro amuleto appende.

[*De doloribus gingivarum.*] Gingivis dolentibus collutiones fere eaedem faciunt quae ad dolores dentium sunt descriptae, magis tamen proprie facit acetum, cui hyoscyami radix est incocta. Verum inflammatis gingivis alumen cum salis quarta parte tritum admove, post morsum vero perceptum

φύλλων ἀφεψήματι διακλυζέσθωσαν. ἐπὶ δὲ τῶν ῥευματιζομένων καὶ περιβιβρωσκομένων μετὰ ἐξοιδήσεώς τε καὶ ὀδύνης καὶ ὑπονεμομένων ἄκρως ποιεῖ ἡ πυρία. πυριᾷν δὲ μηλωτίδι ἔριον περιδήσας, εἰς ζεστὸν ἔλαιον ἀπόβαπτε καὶ πρόσαγε τοῖς οὔλοις ἕως ἐξομαλισθῇ καὶ λευκὰ τὰ κύκλῳ γένηται. οὕτω γὰρ ἵσταται ἡ νομὴ καὶ ἐξ ὑγιοῦς τῆς σαρκὸς τὸ περιβρωθὲν τρέφεται. μετὰ ταῦτα δὲ χρῶ προστρίμμασι καὶ τοῖς ἀναγεγραμμένοις περὶ ὀδόντων. ἰδίως δὲ συμφωνεῖ κηκὶς λειοτάτη, ὀξύβαφον μετὰ σμύρνης ὡς κυάθου τὸ μέγεθος, χρῶ λείοις ξηροῖς. ἐὰν δὲ ἐκφυόμενος ὀδοὺς δυσχερῶς ἀναστέλλῃ καὶ διακεντῇ τὸ οὖλον, κύπρον μετὰ βουτύρου καὶ μύρου σουσίνου χρῖε κατὰ τὴν ἔκφυσιν. περὶ ἐπουλίδων. ἐπὶ δὲ τῶν ἐπουλίδων προσάπτου χαλκάνθῳ καὶ μυρσίνῃ ἴσοις μετ᾽ ὀλίγης σχιστῆς. ποιοῦσι δὲ καὶ αἱ πλείους τῶν ἀνθηρῶν.

[Προφυλακτικὰ ὀδόντων.] Καὶ τὰ προφυλακτικὰ δὲ τῶν ὀδόντων τῆς ἀλγηδόνος. Ἀρχιγένης οὕτως ἔγραψε κατὰ

vino aut foliorum oleae decocto ipfas colluent. At vero fluxione laborantibus gingivis et corrofis cum tumore et dolore et per nomen depaftis, praeclare conducit fomentum, quod fit per aurifcalpium, cui lana obvoluta eft, in fervens oleum tinctum et gingivis usquequo exaequentur admotum et donec circumcirca albae reddantur, ita enim fiftitur nomen et ex fana carne id, quod corrofum eft, connutritur, poftea vero affrictionibus utere et iis, quae ad dentes funt defcripta. Proprie autem convenit galla tenuiffime trita acetabuli menfura, cum myrrha magnitudine fabae, tritis itaque ac laevigatis utitor. *De exortu dentium.* Quod fi enafcens dens difficulter oritur et pungit gingivam, cyperum cum butyro et unguento fufino juxta exortum illinito. *De epulide.* Caeterum in epulide atramentum futorium cum pari myrto et modico alumine fciffo admoveto. Faciunt pleraeque etiam ex antheris compofitionibus.

[*Quae dentes praefervent.*] Quin et doloris dentium praefervativa Archigenes his verbis tradidit. *In dentium*

λέξιν. ἐπὶ δὲ τῶν περὶ τοὺς ὀδόντας ἀλγημάτων φυλακτικὰ μὲν ἁρμόζει τὰ τοιαῦτα, τιθυμάλλου ῥίζας ἑψήσας ἐν οἴνῳ μέχρι ἡμίσεος, δὶς τοῦ μηνὸς διακλύζου καὶ οὐδέποτε ἀλγήσεις. καλῶς διατηρεῖ ἀπόνους καὶ ἰσχυροὺς τοὺς ὀδόντας, ἐὰν κύαμον Αἰγύπτιον δίχα τοῦ ἐντὸς πικροῦ λεῖον ποιῶν, παρατρίβῃς τοὺς ὀδόντας καὶ τὰ οὖλα ἅπαξ τοῦ ἔτους. ἢ σχιστῇ μετ᾽ ὀλίγης σμύρνης παράτριβε καὶ οὐδέποτε βρωθήσονται. ἐὰν δὲ ἀποστύφῃ, μέλιτι χρῶ. ἢ ἀρκευθίδας λεπτὰς καὶ κυπαρίσσου φύλλων τὸ ἴσον, κηκῖδος ὀλίγον σὺν μέλιτι ἑφθῷ δραχμιαίους τροχίσκους ποιήσας χρῶ, προδιαμασῶ καὶ ἐπιδιακλύζου οἴνῳ εὐώδει. ἢ ἴρεως Ἰλλυρικῆς καρύου Ποντικοῦ μέγεθος διαμάσησαι καὶ ὁμοίως διακλύζου. ἢ προσμίξας ἁλσὶν ὀμφακίνην κηκῖδα ἐν οἴνῳ εὐώδει ἑψημένην διαμασῶ. ἄριστα δὲ ποιεῖ πρός τε φυλακὴν ἀλγημάτων ῥῶσίν τε τῶν οὔλων καὶ τῶν ὀδόντων, ἔτι δὲ εὐπρέπειαν καὶ τὰ ὑπογεγραμμένα σμήγματα. ἔρια οἰσυπηρὰ ὀθονίῳ ἐνδήσας καῦσον, εἶτα ἁλῶν τὸ τρίτον μίξας λείοις σμῆχου. ἢ

doloribus praeservantia a dolore conveniunt ejusmodi. Tithymalli radices in vino ad dimidias coquito et bis in menfe colluito, ac nunquam dolebis. Optime confervat citra dolorem et fortes dentes, fi fabam Aegvptiam, rejecto interno amarulento, triveris ac dentibus et gingivis femel in anno affricueris. Aut alumine fciffo cum modica myrrha confricato, et nunquam erodentur, fi vero aftringat hoc nimium, melle utitor. Aut granerum juniperi parvorum et cupreffi foliorum parem portionem et gallae parum et melle cocto excipito et in paftillos drachmae pondere reducito, ac utitor unum ex his commanducando infuperque vino odorato colluendo. Aut iridis Illyricae nucis ponticae magnitudinem mande fimiliterque collue. Aut fali gallam omphacinen, in vino odorato coctam, mifceto et mandito. *Optime praeterea tum ad praefervandos a dolore dentes tum ad corroborandos eosdem, ac pariter gingivas, ampliusque ad decorem faciunt fmegmata fubfcripta.* Lanas fuccidas linteolo illigatas exurito, deinde falis tertia parte addita affricato.

δασύποδος κεφαλὴν κεκαυμένην λεάνας χρῶ. ἢ ἅλας καὶ μέλι λεάνας, μέχρι κηρωτῶδες γένηται, καθαρῷ ὀθονίῳ ἐνδήσας καῦσον, εἶτα μίξας ἶριν Ἰλλυρικὴν ὀλίγην σμῆχε τοὺς ὀδόντας.

(234) [Τὰ ὑπ᾽ Ἀνδρομάχου γεγραμμένα πρὸς ἁπάσας ὀδύνας ὀδόντων. μυλικὴ αὐθωρὸν παύουσα.] ℞ Πεπέρεως, πυρέθρου, ὀποῦ τιθυμάλλου, χαλβάνης ἀνὰ < α΄. λεάνας, ἀναλάμβανε τὴν χαλβάνην καὶ ἐντίθει εἰς τὸ βρῶμα.

[Μυλητικὴ Ἀντιφάνους, κἂν μὴ περικαθάρῃς, ἐντίθει καὶ περίπασσε τὸν ὀδόντα.] ℞ Ὑοσκυάμου σπέρματος, ὀπίου, νίτρου, σμύρνης, πυρέθρου, πεπέρεως ἀνὰ < α΄. χαλβάνης < β΄. μετ᾽ οἴνου λείοις χρῶ. ἄλλη μυλικὴ ᾗ χρῶμαι. ℞ Στυπτηρίας σχιστῆς < α΄. πεπέρεως λευκοῦ < β΄. ὀποπάνακος ἢ πεπέρεως μακροῦ τετρώβολον, σώρεως τετρώβολον, κόμμεως βιβρεγμένου ἐν ὕδατι < β΄. τῆς ὅλης σταθμίας, κηροῦ τὸ διπλοῦν, ἀνατρίβων ἐν ὕδατι θερμῷ πρόσμιξον καὶ οὕτω χρῶ. ἄλλη ἡ Χαιρέα. ℞ σμύρνης < α΄. ἐλλεβόρου < α΄ S″. πυρέθρου < α΄ S″. ἴρεως Ἰλλυρικῆς < α΄ S″. στυπτηρίας σχι-

Aut dafypodis caput uftum tritum. Aut falem et mel ad cerati formam terendo redigito, deinde mundo linteolo illigata exurito et admixta iride Illyrica modica dentes confricato.

[*Quae Andromachus fcripfit ad omnes dentium dolores, compofitio molaris eadem hora dolorem fedans.*] ℞ Piperis, pyrethri, fucci tithymalli, galbani, fingulorum ʒ j, galbano excepta in cavernam inde.

[*Molaris Antiphanis, etiamfi non praemundaris indito et dentem ea integito.*] ℞ Seminis hyofcyami, opii, nitri, myrrhae, pyrethri, piperis, fingulorum ʒ j, galbani ʒ ij, tritis ex vino utitor. *Alia molaris qua utor.* ℞ Aluminis fciffi ʒ j, piperis albi ʒ ij, opopanacis aut piperis longi obolos quatuor, foreos obolos quatuor, gummi aqua macerati ʒ ij, cerae duplum totius ponderis omnium, caetera conterens in aqua calida mifceto, atque ita utitor. *Alia Chaereae.* ℞ Myrrhae ʒ j, veratri ʒ i ß, pyrethri ʒ i ß, iridis Illyricae ʒ i ß, aluminis fciffi obolos iij, aqua terito et

στῆς τριώβολον, [482] ὕδατι λεάνας περίχριε τὸν ὀδόντα καὶ ἐπάνω κηρὸν ἐπίθες. ἄλλη μυλικὴ ἐκ τῶν Ἀφρόδα. ♃ στυπτηρίας σχιστῆς <δ΄. σμύρνης τριώβολον, πεπέρεως κόκκους ε΄. ἐγὼ δὲ τριώβολον καὶ κάλλιον ποιεῖ, ῥητίνῃ ἀναλάμβανε προπερικαθάρας, ἐντίθει εἰς τὸ βρῶμα ἐπάνω καὶ σπλήνιον ἐγχρίσας ἐπιτίθει. ἄλλη μυλικὴ τοῦ αὐτοῦ· καὶ μὴ περικαθάρας ἐντίθει εἰς τὸ βρῶμα καὶ ἐπάνω τοῦ φαρμάκου σπλήνιον περίπλασσε, ποιεῖ ὑοσκυάμου σπέρματος, ὀποῦ μήκωνος, σμύρνης, νίτρου, πυρέθρου, πεπέρεως λευκοῦ, ἑκάστου μέρος α΄. χαλβάνης μέρη β΄. μετ' ὄξους λεάνας χρῶ. ἄλλη ἐκ τῶν Ἀφρόδα. ♃ ὀποῦ πευκεδάνου < α΄. ὀποῦ μήκωνος < α΄. τιθυμάλλου μυρσινήτου, ὀποῦ Κυρηναϊκοῦ ἀνὰ < α΄. χαλβάνης < α΄ S''. τῇ χαλβάνῃ ἀναλάμβανε καὶ εἰς τὸ βρῶμα ἐντίθει καὶ περικαθάρας σπληνίῳ ἔμπλασσε, ὥρᾳ μιᾷ παύει. μυλικὴ καλή. στυπτηρίας σχιστῆς μηκωνείῳ ἀναλαβὼν χρῶ, ἐντιθεὶς καὶ περιπλάσσων. μυλικὴ ἄλλη ὡς Ἀριστοκράτης. ♃ μήκωνος < β΄. σαγαπηνοῦ ὀβολὸν α΄ S''. ὀποῦ Κυρηναϊκοῦ τὸ ἴσον, πεπέρεως < α΄. σφονδύλου τὸ ἴσον, σμύρνης

identem oblinito, ac superne ceram imponito. *Alia molaris ex libris Aphrodae.* ♃ Aluminis scissi ʒ iiij, myrrhae obolos tres, piperis grana quinque, ego obolos tres accipio et melius facit, resina excipe et praemundatae cavernae inde et splenium illitum superimpone. *Alia molaris ejusdem. Etiam non praemundatae cavernae hanc inde et superne splenium ex medicamento item impone et probe faciet.* ♃ Seminis hyoscyami, succi papaveris, myrrhae, nitri, pyrethri, piperis albi, singulorum partem unam, galbani partes duas, cum aceto tritis utitor. *Alia ex libris Aphrodae.* ♃ Succi peucedani ʒ j, succi papaveris ʒ j, tithymalli myrsinitae, succi Cyrenaici, singulorum ʒ j, galbani ʒ i ß, galbano excipe et in cavernam inde et ubi praepurgaris dentem in splenium illine, una hora dolorem sedat. *Molaris bona.* Scissum alumen papaveris succo exceptum indito et oblinito. *Alia ut Aristrocrates.* ♃ Papaveris ʒ ij, sagapeni sesquiobolum, succi Cyrenaici tantundem, piperis ʒ j, spondylii tantundem, myrrhae tantundem, galbani, pyrethri,

τὸ ἴσον, χαλβάνης τὸ ἴσον, πυρέθρου τὸ ἴσον, κρόκου τὸ ἴσον, μέλι ὡς γλοιῶδες γενέσθαι.

[Πρὸς ἀλγήματα ὀδόντων καὶ οὔλων καὶ πολλὰ τοῦ Ἀριστοκράτους γραμματικοῦ.] ℞ Μέλιτος λίτραν μίαν, ὄξους δριμέος ξε α'. στυπτηρίας σχιστῆς γο στ'. οἱ δὲ ὑγρᾶς γο δ'. ἕψε μέχρις ἂν μελανθῇ. πρὸς ὀδόντας σειομένους. ℞ στυπτηρίας σχιστῆς μέρος α'. μάννης μέρος α'. λείοις χρῶ, προσπάσσων τὸν σειόμενον ὀδόντα.

[Πρὸς ὀδόντων βρῶσιν καὶ πόνους.] Πενταφύλλου ῥίζας σὺν οἴνῳ ἑψήσας δίδου διακλύζεσθαι μετὰ τὸ δεῖπνον, ἀφέψου δὲ εἰς τὸ τρίτον μέρος. ἄλλο. λαπάθου ῥίζας σὺν οἴνῳ ἢ ὄξει ἑψήσας, ἀρσενικὸν λεῖον ἐπιπάσας, ὀλίγον τοῦ ὑγροῦ δίδου διακρατεῖν, ἑψέσθω δὲ ἄχρις ἂν εἰς τὸ τρίτον ἔλθῃ. πρὸς οὖλα πλαδαρά. ℞ πυρέθρου < γ'. θύμου < β'. στυπτηρίας σχιστῆς τριώβολον, ἴρεως Ἰλλυρικῆς < α'. λείοις χρῶ καὶ ἐπιτίθει τοῖς οὔλοις.

[Παρὰ Πυθίου πρὸς σειομένους ὀδόντας καὶ οὖλα πλαδαρὰ καὶ ὑποφθοράς.] Στυπτηρία στρογγύλη ἐνειληθεῖσα

croci, fingulorum tantundem, mel quod ftrigmentitiam fpiffitudinem accipiat.

[*Ad dolores dentium, gingivarum, aliaque multa Ariftocratis grammatici.*] ℞ Mellis ℔ j, aceti acris fextarium unum, aluminis fciffi fexuncem, alii liquidi trientem habent, coquito donec nigrefcat. *Ad dentes motos.* ℞ Aluminis fciffi partem unam, mannae partem unam, tritis utere, confpergendo motum ex eis dentem.

[*Ad erofionem et dolorem dentium.*] Quinquefolii radices in vino coctas a coena colluendas praebe, coquito autem ad tertias. *Aliud.* Rumicis radices cum vino aut aceto coquito et modicum auripigmenti triti infpergito ac liquorem ore retinendum exhibeto. Coquatur itidem ad tertias. *Ad gingivas madore laxas.* ℞ Pyrethri ʒ iij, thymi ʒ ij, aluminis fciffi obolos tres, iridis Illyricae ʒ j, tritis utere ac gingivis impone.

[*Pythii, ad motos dentes, gingivas humore gravidas et fubcorruptas.*] Alumen fciffum chartae involutum uritur,

χάρτη καίεται, εἶτα λεανθεῖσα χρωΐζεται μίλτῳ. τούτων προσάπτου τῶν οὔλων καὶ ἐντίθει τοῖς ὑποφθορίοις.

[Παρὰ Διοκλέους ἰατροῦ πρὸς ὀδόντων πόνους.] ℞ Χαλβάνης, ὀπίου, πεπέρεως, κηροῦ, σταφίδος ἀγρίας, κόκκου κνιδίου ἀνὰ < α'. λεάνας ἀναλάμβανε κηρῷ καὶ περίπλασσε.

[Πρὸς βεβρωμένους ὀδόντας ἄλλο εὔθετον.] Ὀπὸν σιλφίου ἐντίθει ἢ αὐτὴν τὴν ῥίζαν ἢ χαλβάνην μετὰ πεπέρεως ἢ ὄπιον μετὰ χαλβάνης ἢ ὀποπάναξ ἐμπλασσόμενος. πρὸς ὀδόντων πόνους. ℞ σώρεως < β'. στυπτηρίας σχιστῆς < β'. μίσυος < α'. ξηρῷ χρῶ.

[Σμῆγμα ᾧ χρῶμαι σταλτικὸν οὔλων.] ℞ Κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου λίτρας β'. ἐρίων οἰσυπηρῶν ἁπαλῶν γο γ'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ γο δ'. πεπέρεως λευκοῦ γο β'. κόστου γο α'. σχιστῆς γο β'. σχίνου καὶ περδικίου βοτάνης κεκαυμένης σὺν τοῖς ἐρίοις ἢ μόνης, τέταρτον λίτρας, μαλαβάθρου φύλλων γο α'. κόψας ὁμοῦ χρῶ.

[483] [Τὰ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένα πρὸς ἅπαντα τῶν ὀδόντων τὰ πάθη, τινὰ δὲ τούτων καὶ πρὸς οὖλα πρὸς

deinde tritum rubrica coloratur, atque ita gingivis admovetur, fimiliterque fubcorruptis inditur.

[*Dioclis medici ad dentium dolores.*] ℞ Galbani, opii, piperis, cerae, ftaphidis filveftris, grani cnidii, fingulorum ʒ j, trita cera excipito et illinito.

[*Aliud commodum ad corrofos dentes.*] Succum filphii indito aut ipfam radicem. Aut galbanum cum pipere. Aut opium cum galbano. Facit et opopanax in cavernas infartus. *Ad dentium dolores.* Soreos ʒ ij, aluminis fciffi ʒ ij, mifyos ʒ j, aridis utitor.

[*Smegma dentium quo utor, gingivas contrahit.*] ℞ Cornu cervi ufti ℔ ij, lanae fuccidae tenerae quadrantem, falis ammoniaci trientem, piperis albi fextantem, cofti ℥ j, aluminis fciffi fextantem, lentifci et perdicii herbae uftae cum lanis aut per fe folum, utriusque quartam librae partem, foliorum malabathri ℥ j, contufis fimul utere.

[*Quae Crito fcripfit ad omnes dentium affectiones. Quaedam ex eis etiam gingivis conferunt et ad foetorem*

Ed. Chart. XIII. [483.] Ed. Bas. II. (234. 235.)

στόματα δυσώδη καὶ μέλανας ὀδόντας ἐξ ἐπιπολῆς.] Κριθὰς καὶ ἅλας μέλιτι καὶ οἴνῳ δεύσας ἔνδησον εἰς χάρτην καὶ καύσας καὶ λειώσας τρῖβε τὰ οὖλα. ἄλλο. χαλκάνθην, στυπτηρίαν, σίδια ῥοιᾶς γλυκείας ἴσα λειώσας παράτριβε τὰ οὖλα νήστεις, εἶτα οἴνῳ στυπτικῷ διακλύζου. ἄλλο πρὸς οὖλα ἡλκωμένα. ℞ νίτρου κεκαυμένου, κυπέρου κεκαυμένου, ἑκάστου ἴσον, λείοις μετὰ μέλιτος διάχριε. ἄλλο πρὸς οὖλα καὶ ὀδόντας σειομένους. ℞ Ἴρεως γο δ'. πίτυος φλοιοῦ γο δ'. σχιστῆς γο α'. ξηρῷ χρῶ. (235) ἄλλο πρὸς σειομένους ὀδόντας. σχῖνον, μυρσίνην, κηκίδα ἑψήσας ἐν οἴνῳ δίδου διακλύζεσθαι. ἄλλο. ℞ ἁλὸς μέρη δύο, στυπτηρίας σχιστῆς κεκαυμένης καὶ ἐσβεσμένης ὄξει δριμεῖ μέρος ἕν, λείοις χρῶ, εἶτα οἴνῳ διακλυζέσθω.

[Πρὸς σειομένους ὀδόντας ἵνα παγῶσι.] Χάλκανθον τρίψας μετὰ ἐλαίου παράπτου τῶν ῥιζῶν ἐρίῳ. ποιεῖ καὶ πρὸς βεβρωμένους ὀδόντας ἀναληφθὲν κηρῷ, καὶ ἐντιθέμενον μετὰ μυρσίνης ἴσης τριβὲν καὶ μέλιτι ἀναληφθέν. πρὸς σειομένους ὀδόντας. πτελέας φλοιὸν ἐν οἴνῳ ἑψήσας διακρα-

oris et nigros in superficie dentes.] Hordeum et salem melle ac vino subacta in charta ligato ac urito et ex laevigatis gingivas confricato. *Aliud.* Atramentum sutorium, alumen, putamina mali punici dulcis, aequalibus partibus trita ac laevigata, gingivis in jejunio affrica, deinde vino astringente collue. *Aliud ad gingivas ulceratas.* ℞ Nitri usti, cyperi usti, hordei usti, cujusque pares partes, laevigatas cum melle illine. *Aliud ad gingivas et dentes motos.* ℞ Iridis trientem, corticis pinus trientem, aluminis scissi ℥ j, aridis utere. *Aliud ad motos dentes.* Lentiscum, myrtum, gallam, in vino cocta colluenda praebeto. *Aliud.* ℞ Salis partes duas, aluminis scissi usti et acri aceto extincti partem unam, tritis utitor, deinde vino colluito.

[*Ad motos dentes stabiliendos.*] Atramentum sutorium cum oleo terito et cum lana dentium radicibus admoveto. Facit et ad erosos dentes cera exceptum et inditum. Item cum myrto pari tritum ac melle exceptum. *Aliud ad motos dentes.* Ulmi corticem in vino coquito et decoctum ore

τεῖν ποίει. καὶ κέρατα τοῦ ἐλάφου ἐν οἴνῳ ἑψημένα. πρὸς δὲ τοὺς βιβρωμένους ὀδόντας καππάρεως ῥίζαν σὺν ὄξει δριμεῖ ἕψε εἰς ἥμισυ καὶ χλιαρῷ διακλύζου ἢ τὸν φλοιὸν ὁμοίως. τὸ δ' αὐτὸ καὶ πρὸς πόνους ποιεῖ.

[Ἄλλη πυρία ὀδόντων καὶ βιβρωμένων καὶ πονούντων.] ℞ Θείου ἀπύρου μέρος α'. βουτύρου μέρος α'. πήξας πυρία διὰ μηλωτίδος. ἄλλη πρὸς ὀδόντων πόνους. ἅλατι προσμίξας τοὺς ὀδόντας, κονίαν στακτὴν λαβὼν, χλιάνας κατάσχες ἐν τῷ στόματι μέχρι χρόνου συμμέτρου. ἔδει προσκεῖσθαι ἐπὶ τοῦ τῶν οὔλων πόνου.

[Ἄλλη μυλικὴ αὐθωρὸν παύουσα.] ℞ Πεπέρεως, πυρέθρου, τιθυμάλλου ὀποῦ, χαλβάνης ἀνὰ ʒ α'. λεάνας ἀναλάμβανε τῇ χαλβάνῃ καὶ ἐντίθει εἰς τὸ βρῶμα. ἄλλη. ℞ πεπέρεως ὀβολὸν α' S''. κόκκου κνιδίου τὸ ἴσον, χαλβάνης ʒ α' S''. ἀφρονίτρου ὀβολοὺς δύο, κρόκου ὀβολὸν α' S''. ἴρεως ξηρᾶς ὀβολὸν α' S''. ῥόδων ἁπαλῶν ʒ S''. τρίψας, μέλιτι ἀναλάμβανε καὶ ἐμπλαστρῶδες ποιήσας ἔμπλασσε τὴν μύλην.

tenendum exhibeto. Item cervi cornua in vino cocta. Ad corrofos vero dentes capparis radicem cum acri aceto ad dimidias coquito ac tepidum colluito. Cortice item eodem utitor modo. Idem ad dolores facit.

[*Fomentum aliud dentium corroforum et dolentium.*] ℞ Sulfuris vivi partem unam, butyri partem unam liquefacito et his per aurifcalpium foveto. *Aliud ad dolores dentium.* Dentes ex fale praefricato et lixivium tepefactum mediocri tempore ore contineto. Oportebat hic apponere in gingivarum dolore hoc convenire.

[*Alia compofitio molaris eadem hora dolorem fedans.*] ℞ Piperis, pyrethri, fucci tithymalli, galbani, fingulorum ʒ j, terito et galbano excepta in cavernam indito. *Alia.* ℞ Piperis fefquiobolum, grani cnidii tantundem, galbani fefquidrachmam, fpumae nitri obolos duos, croci fefquiobolum, iridis ficcae fefquiobolum, rofarum tenerarum ʒ ß, trita melle excipe et ad emplaftri formam redactis molarem dentem intege.

[Πρὸς βεβρωμένην μύλην.] Μελάνθιον φώξας καὶ τρίψας μετ᾽ ὄξους δριμέος κατάπλασσε τὸ βρῶμα τῆς μύλης καὶ οὐκ ἔτι βρωθήσεται, ἀλλὰ μένει οἷόν ἐστιν. οἱ δὲ καὶ νίτρου ∠ α΄. μετ᾽ ὄξους δριμέος. πρὸς τὸ αὐτό. ℞ καστορίου, πυρέθρου ὀπτοῦ, χαλβάνης ἴσον ἑκάστου μίξας ἐντίθει.

[Πρὸς μύλην ἀπόνως ἆραι.] ℞ Ἀλεύρου ἐρεβίνθου καθαροῦ ∠ β΄. φυράσας ὀπῷ τιθυμάλλου, ἐπίθες ἐπὶ τὸν ὀδόντα καὶ ἐπάνω κισσοῦ φύλλα καὶ ἐάσας ὥραν αἶρε καὶ αὐτομάτως θρυβήσεται. ποιεῖ τοῦτο καὶ πρὸς βεβρωμένους, κηρωτὴν δ᾽ ἐπὶ τῆς χρείας μαλάξας περιτίθει.

[Ἄλλο, ὥστε τοῖς δακτύλοις ἆραι τὸν ὀδόντα, περικαθάρας καλῶς.] ℞ Σώρεως, κηκίδος ὀμφακίνης, σταφίδος ἀγρίας, στυπτηρίας σχιστῆς, θείου ἀπύρου, πεπέρεως μακροῦ, λεῖα ποιήσας, κεδρίᾳ μίσγων λέαινε καὶ κηρὸν τήξας καλῶς περίχρισον τὸν ὀδόντα. [484] ἐκβάλλει δὲ αὐτοὺς καὶ πύρεθρον καὶ τιθυμάλλου μυρσινίτου ὀπὸς μετὰ ἀλεύρου ὀροβίνου, ὥστε στεατώδη γενέσθαι καταπλασθείς. ἢ πύρε-

[*Ad corrosos molares.*] Melanthium torrefacito et ex acri aceto terito, indeque molarium cavernam integito et non amplius erodetur, sed manebit ut est. Quidam etiam nitri ʒ j, cum acri aceto utuntur. *Ad idem.* ℞ Castorii, pyrethri torrefacti, galbani, singulorum aequales partes mixtas indito.

[*Ut molaris citra dolorem tollatur.*] ℞ Farinae cicerum purae ʒ ij, succo tithymalli exceptas denti imponito, supraque hederae folia addito et ad horam sinito, tollito, et sua sponte in minutas partes frangetur, facit idem ad erosos, verum usus tempore ceram emollitam circumponito.

[*Aliud, ut dens digitis tollatur, praemundato antea circumcirca dente.*] ℞ Soreos, gallae omphacines, staphidis silvestris, aluminis scissi, sulfuris vivi, piperis longi aequales partes laevigatas cedria excipe et impone, ceraque liquefacta dentem egregie circumline. Ejicit ipsos etiam pyrethrum et tithymalli myrsinitae succus cum farina ervi ad massae fermenti modum coactus et impositus. Aut pyre-

θρον ἡμέραις μ'. βραχὺ ὄξει καὶ περιπλαττόμενον τῷ ὀδόντι. ἄλλο πρὸς τοὺς τετρημένους. ♃ Καστορίου, πυρέθρου, ὀπίου, χαλβάνης ἴσον ἑκάστου μίξας ἐντίθει.

[Περὶ ὀδοντοτριμμάτων συνθέσεως, οἷς χρῶμαι.] Ἔνια τῶν ὑπ' ἐμοῦ συντεθέντων ὀδοντοτριμμάτων τῇ πείρᾳ δοκιμασθέντα καὶ φανέντα γενναίαν ἔχειν ἐνέργειαν, ἄξια γραφῆς ἔδοξεν εἶναί μοι, καὶ πρῶτόν γε τὰς ψυχρὰς διαθέσεις τῶν ὀδόντων ἰωμένων, ἐάν τε διὰ ψυχροῦ πόσιν ὕδατος ἄμετρον ἢ τῶν ὑπὸ χιόνος ψυχθεισῶν ὀπωρῶν ἢ τινων ἐδεσμάτων ἢ πομάτων ὦσι γεγονυῖαι καὶ πρὸς τούτοις, ἐὰν διὰ χυμὸν ψυχρὸν ἐκ τῆς κεφαλῆς εἰς αὐτοὺς καταῤῥέοντα. τοὺς μὲν οὖν διὰ χυμὸν ἐψυγμένους μεγάλως ὀνίνησιν ὁ ἀποφλεγματισμός. ὅπως δὲ δεῖ ποιεῖν τοῦτον, καθ' ἕτερον κεφάλαιον ἰδίᾳ γεγραμμένον ἔχεις. τοὺς δὲ ἄνευ χυμοῦ διὰ μόνου τοῦ νῦν εἰρημένου φαρμάκου θεραπεύειν προσήκει, χρῆσθαί τε αὐτῷ καὶ μετὰ τὸν ἀποφλεγματισμὸν ἄμεινόν ἐστιν, ὅπως ἐκκενώσῃς μὴ μόνον τὸν βλάπτοντα χυμὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γεννωμένην διάθεσιν ἐκθεραπεύσῃς. ἡ δὲ

thrum ad dies xl aceto maceratum et denti circumpositum. *Aliud ad sauciatos.* ♃ Castorii, pyrethri, opii, galbani, singulorum aequas portiones mixtas indito.

[*De dentifriciorum compositione quibus utor.*] Quaedam ex dentifriciis a me compositis experimento comprobata et generosa efficacia praedita digna mihi visa sunt quae conscriberentur, et primum sane ea, quae frigidos dentium affectus curant, sive ob immoderatam frigidae aquae potionem, sive ex fructibus per nivem frigefactis, sive ex quibusdam aliis eduliis aut potionibus sint productae, insuperque si propter frigidum humorem e capite in ipsos defluentem ortum habeant. Dentes igitur ob humorem refrigeratos magnifice juvat apophlegmatismus, quo modo vero hunc praeparare oporteat, alio capite privatim conscriptum habes. Eos vero, qui citra humorem frigefacti sunt, per solum medicamentum hoc, quod nunc referetur, curare decet. Praestat eo etiam post apophlegmatismum uti, ut non solum noxium evacues humorem, sed etiam generatum ab

σύνθεσις τοῦ φαρμάκου τῷδε τῷ τρόπῳ γίνεται. λαβὼν δύο βοτάνας, ὧν ἡ μὲν σιδηρῖτις, ἡ δὲ περδικίας ὀνομάζεται, ξήρανον ἐν οἴκῳ ἀτρέμα χωρὶς ἡλίου προσβολῆς, ὡς μήτε ὑγρὰς ἔτι μήτε ξηρὰς εἶναι, καὶ καῦσον εἰς τοσοῦτον, ὡς ὅτε πρῶτον ἐπιτήδειοι γένοιντο κοπῆναι καὶ διατμηθῆναι παύσασθαι καίοντα. διαφθείρεται γὰρ ἡ δύναμις αὐτῶν ἐπιπλέον καυθεισῶν. ἐν ἑτέρῳ δὲ χυτριδίῳ καυθήτωσαν ἅλες ὀρυκτοὶ μετὰ σχιστῆς στυπτηρίας Ἀττικῷ μέλιτι φυραθέντες, εἶτα μετὰ τῶν ἄλλων ταῦτα μιχθέντα κοπτέσθωσαν καὶ διασησθέντα καλῶς λεπτῷ κοσκίνῳ, πάλιν ἐν θυΐᾳ τριβέσθωσαν, βέλτιον γὰρ ἔσται τὸ φάρμακον εἰς ὅσον ἂν ἀκριβέστερον λειωθῇ. χρῆσθαι δὲ αὐτῷ δεῖ, μόνους τοὺς ὀδόντας τρίβοντας χωρὶς τῶν περικειμένων οὔλων, εἰ μὴ τύχοι ταῦτα ὄντα πλαδαρὰ, ξηραντικὴν γὰρ ἔχον δύναμιν τὸ φάρμακον. ἐπιτήδειον μέν ἐστιν τοῖς ὑγροῖς οὔλοις, ἐναντίον δὲ τοῖς ξηροῖς, τὰς μέντοι μετὰ τὰ οὖλα ῥίζας τῶν ὀδόντων ἀνατρίβειν αὐτῷ χρὴ, καθάπερ γε καὶ αὐτοὺς τοὺς ὀδόντας. ἡ δὲ τῶν μιγνυμένων εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου συμ-

ipfo affectum perfanes. *Compofitio medicamenti hoc modo habet.* Accipito herbas duas, quarum altera fideritis, altera perdicias appellatur, easque domi fenfim citra folis admisfionem ficcato, ut neque humidae amplius, neque ficcae adeo extent, et urito in tantum, ut ubi primum cotufioni et fectioni aquae fuerint, ab urendo ceffes, vilefcit enim et corrumpitur vis earum, fi diutius urantur. In alia porro ollula fal foffilis uratur, cum alumine fciffo, Attico melle fubactus. Deinde haec aliis permixta tundantur et per anguftiffimum excreta cribrum rurfus in mortario terantur, melius enim erit medicamentum, quanto diligentius fuerit laevigatum. Utendum autem eo eft folum ad dentes confricandos, citra gingivarum circumfitarum contactum, nifi humore fuerint praegnantes. Quum enim reficcandi vim habeat medicamentum, aptum quidem eft gingivis humentibus, inimicum vero ficcis, attamen ipfas dentium radices poft gingivas fitas, eo confricare oportet itidem ut ipfos dentes. Caeterum eorum, quae in compofitionem mifcentur, ejus-

Ed. Chart. XIII. [484.] Ed. Baf. II. (235. 236.)

μετρία τοιαύτη ἐστὶ, τῶν μὲν βοτανῶν μετὰ τὸ καυθῆναι < ιστ΄. τῶν δὲ ἁλῶν τῶν μετὰ τῆς στυπτηρίας καυθέντων < ια΄. ἔστω δὲ τῶν μὲν βοτανῶν ἴσος ἑκατέρας σταθμὸς μιγνύμενος πρὶν καυθῆναι. οἱ δὲ ἅλες τετραπλάσιοι τῷ σταθμῷ τῆς στυπτηρίας ἔστωσαν, τῶν δὲ ἄλλων μηδὲν καιέσθω. ξηρὰ δ' ἐμβαλλέσθω κατὰ τὴν ὑπογεγραμμένην συμμετρίαν. ♃ ὀριγάνου κόμης < β΄. πεπέρεως < θ΄. ἐν ἄλλῳ < β΄. πυρέθρου < β΄. κόστου < γ΄. σελίνου σπέρματος < γ΄. ἴρεως Ἰλλυρικῆς < ε΄. ἡδυόσμου ξηροῦ < β΄. κέρατος ἐλαφείου ἢ αἰγείου κεκαυμένου < β΄. σεσέλεως, ὑσσώπου ἀνὰ < β΄. ἐὰν εὐῶδες αὐτὸ βουληθῇς εἶναι, κασσίας ἢ ἀμώμου μίξας < β΄. εἰ δὲ βασιλεῖ σκευάσεις, ἐμβαλεῖς κινναμώμου < α΄.

(236) [Πρὸς τοὺς σειομένους ὀδόντας ᾧ χρῶμαι.] ♃ Καλλιτρίχου καρποῦ λίτραν α΄. στυπτηρίας σχιστῆς καὶ στρογγύλης ἀνὰ γο γ΄. ναρδοστάχυος γο β΄. μαλαβάθρου φύλλων γο α΄. πεπέρεως λευκοῦ γο α΄. πυρέθρου < ε΄. κόψας καὶ λειώσας ὁμοῦ πάντα παράπτου τῶν οὔλων, ἄχρι τῶν ῥιζῶν τῶν ὀδόντων.

modi ponderum proportio esse debet. Herbarum quidem post ustionem ʒ xvj, salis vero cum alumine usti ʒ xj. Ante vero ustionem utriusque herbae par pondus misceatur, sal autem quadruplici aluminis pondere admisceatur. Aliarum autem rerum nihil uratur, sed arida injiciantur juxta subscriptam apponderationem. ♃ Comae origani ʒ ij, piperis ʒ novem, in alio ij, pyrethri ʒ ij, costi ʒ iij, seminis apii ʒ iij, iridis Illyricae ʒ v, mentae siccae ʒ ij, cornu cervi aut caprae usti ʒ ij, seseleos, hyssopi, utriusque ʒ ij. Si odoratum esse velis, cassiae aut amomi ʒ ij admisceto. Si vero in regis usum praeparaveris, cinnamomi ʒ j addito.

[*Ad mobiles dentes aliud quo utor.*] ♃ Seminis callitrichi ℔ j, aluminis scissi et rotundi, utriusque quadrantem, spicae nardi sextantem, malabathri foliorum ℥ j, piperis albi ℥ j, pyrethri ʒ v, contundito et cribrato simul omnia, ac gingivis usque ad radices dentium admoveto.

[485] [Τὸ Τιμοκράτους ὀδοντότριμμα. πρὸς οὖλα πλαδῶντα, μυδῶντα αἱμασσόμενα, σειομένους ὀδόντας, κινουμένας μύλας, ὀζαίνας, σηπεδόνας, παρουλίδας καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ στόματι καὶ ὀδονταλγίας.] Λαβὼν τῆς περδικίας βοτάνης μόδιον Ἰταλικὸν, ἐν ἄλλῳ μνᾶν, ἁλῶν λευκῶν καὶ λεπτῶν ξε α΄. μέλιτος ἐξάγιον α΄. κόψον, ὡς γενέσθαι μάζαν ψαφαρωτέραν, εἶτα ἐμβαλὼν εἰς χύτραν καινὴν περίπλασον πηλῷ κεραμικῷ. τὸ δὲ πῶμα ἡρμοσμένον, κατὰ μέσον τρῆμα ἔχον, δι᾽ οὗ κινείσθω ῥάβδῳ ἐξ ἀνθρακιᾶς ὠπτημένῳ, ἕως οὗ μήτε καπνῶδες μήτε ἀτμῶδες ἀναφέρηται, εἶτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ψύξας λάμβανε ἐπ᾽ αὐτοῦ < ιδ΄. πεπέρεως λευκοῦ < ε΄. πεπέρεως μέλανος < στ΄. πυρέθρου < στ΄. στυπτηρίας σχιστῆς κεκαυμένης καὶ ἐσβεσμένης οἴνῳ αὐστηρῷ < β΄. κισσήρεως, σμύρνης, ὑσσώπου, σελίνου σπέρματος, γλήχωνος ἀνὰ γο β΄. ἡδυόσμου, ἴρεως Ἰλλυρικῆς, ἀνὰ < γ΄. ταῦτα προξηράνας ἐν ἡλίῳ, κόπτε, σῆθε καὶ μίγνυε τῷ ἐκ τῆς χύτρας προλελειωμένῳ. ἄλλο. ℞ περδικίου προσφάτου < ι΄. μέλι-

[*Timocratis dentifricium, ad gingivas madore laxatas putrescentesque ac cruentatas, mobiles molares, concussos dentes, ozaenas, putrefactiones, parulidas et omnia oris vitia ac dentium dolores.*] Accipito herbae perdicialis modium Italicum, alii minam habent, salis albi tenuis sextarium unum, mellis exagium. Contundito ut massa friabilior reddatur, qua in ollam novam conjecta, ollam luto figulino obturato, operculum autem adaptetur circa medium perforatum, quo per ipsum foramen rudicula immissa medicamentum super prunas positum agitetur, donec neque fumosum quippiam, neque vaporosum efferatur. Deinde ab igne tollito et refrigerato. Et sumito ex hoc toto ʒ xiv, piperis albi ʒ v, piperis nigri ʒ vj, pyrethri ʒ vj, aluminis scissi usti et vino austero extincti drach. ij, pumicis, myrrhae, hyssopi, seminis apii, pulegii, singulorum sextantem, mentae, iridis Illyricae, utrinsque ʒ iij. Haec omnia in sole praesiccata tundito et cribrato, ac reliquis ex olla laevigatis admisceto. *Aliud.* ℞ Perdicii recentis drach. x, mellis

τος < δ΄. στυπτηρίας σχιστῆς < δ΄. ἴρεως Ἰλλυρικῆς < δ΄. πεπέρεως λευκοῦ < η΄, μέλανος < γ΄. κισσήρεως < β΄. σμύρνης < γ΄. πυρέθρου < β΄. ἡδυόσμου ξηροῦ < γ΄. ὑσσώπου < β΄. γλήχωνος < β΄. σελίνου σπέρματος < β΄. σιδηρίτιδος βοτάνης < γ΄. ἁλῶν ὀρυκτῶν < ιδ΄. τὴν περδίκιον καὶ τὴν σιδηρῖτιδα καὶ τὸ μέλι καὶ τοὺς ἅλας φυράσας καῦσον, τὴν δὲ σχιστὴν ἰδίᾳ καύσας οἴνῳ σβέσον, εἶτα ὁμοῦ πάντα κόψας χρῶ. ἄλλο. ℞ ἁλῶν ὀπτῶν διὰ μέλιτος τῶν μετὰ τοῦ περδικίου < ιδ΄. στυπτηρίας σχιστῆς, ὀπτῆς, ἐσβεσμένης οἴνῳ αὐστηρῷ, ἴρεως Ἰλλυρικῆς ἀνὰ < δ΄. ἑλξίνης, σμύρνης, ἡδυόσμου ξηροῦ ἀνὰ < γ΄. γλήχωνος ξηρᾶς, κισσήρεως, πυρέθρου, ὑσσώπου, σελίνου σπέρματος ἀνὰ < β΄. φύλλου μαλαβάθρου < β΄, πεπέρεως λευκοῦ < ε΄. μέλανος < στ΄. κόψας, σήσας χρῶ. ἄλλο. ℞ ἁλῶν ὀπτῶν διὰ τοῦ μέλιτος τῶν μετὰ τοῦ περδικίου < ιδ΄. γλήχωνος < β΄. στυπτηρίας σχιστῆς, ὀπτῆς καὶ ἐσβεσμένης οἴνῳ αὐστηρῷ < δ΄. ἴρεως Ἰλλυρικῆς < δ΄. πεπέρεως λευκοῦ < ε΄. καὶ μέλανος < στ΄. κισσήρεως < β΄. σμύρνης < γ΄. ἡδυόσμου < γ΄. πυρέθρου < β΄. ὑσσώπου < β΄. σελίνου σπέρματος < β΄. οἱ

ʒ iiij, aluminis scissi ʒ iv, iridis Illyricae ʒ iiij, piperis albi ʒ viij, nigri ʒ iij, pumicis ʒ ij, myrrhae ʒ iij, pyrethri ʒ ij, menthae siccae ʒ iij, hyssopi ʒ ij, pulegii ʒ ij, seminis apii ʒ ij, herbae sideritidis ʒ iij, salis fossilis ʒ xiiij. Perdiciam et sideritidem, ac mel et salem mixta urito, alumen vero per se ustum vino extinguito, deinde simul omnibus contusis utitor. *Aliud*. ℞ Salis assati cum melle et perdicio ʒ xiiij, aluminis scissi assati et vino austero extincti, iridis Illyricae, utriusque ʒ iv, helxines, myrrhae, menthae siccae, singulorum ʒ iij, pulegii sicci, pumicis, pyrethri, hyssopi, seminis apii singulorum ʒ ij, folii malabathri ʒ ij, piperis albi ʒ v, nigri ʒ vj. Tusis et cribratis utitor. *Aliud*. ℞ Salis tosti cum melle et perdicio ʒ xiiij, pulegii ʒ ij, aluminis scissi usti et vino austero extincti drach. quatuor, iridis Illyricae ʒ iiij, piperis albi ʒ v, nigri ʒ vj, pumicis ʒ ij, myrrhae ʒ iij, menthae ʒ iij, pyrethri ʒ ij, hyssopi drachmas duas, seminis apii drachmas duas. Sal lotus melle

ἅλες πεπλυμένοι μέλλει καλῶς φυρῶνται, τριβέντες καὶ ἐντεθέντες εἰς χύτραν καινήν· ἔπειτα δεῖ τὸ περδίκιον ἐπιτιθέναι μεταξὺ τῶν ἁλῶν αὐτοῦ ἐνσπειρομένων, ἔπειτα δὲ ἐπιθέματος ἐπιτιθέντος περιπλάσσεται πηλῷ καὶ ἐν τῷ κλιβάνῳ ὀπτᾶται, ἐξαιρεθέντα δὲ τρίβεται συντριβομένων τῶν ἁλῶν, πάνυ δὲ λείοις χρῆσθαι.

[Σμῆγμα ὀδόντων, ἵνα λευκοὶ ὦσι καὶ εὐώδεις καὶ ἵνα μὴ διαβιβρώσκωνται.] ℞ Νίτρου γο α'. σηπίας ὀστράκου γο α'. σμύρνης γο α'. λείοις χρῶ. ὀδοντότριμμα κάλλιστον. ℞ στυπτηρίας σχιστῆς γο στ'. μαστίχης γο α'. ῥόδων κόμης γο γ'. ἴρεως γο δ'. λείοις χρῶ καὶ ὕδατι χλιαρῷ διακλύζου.

[Τὸ Δαμοκράτους ἐγγραφόμενον ὀδοντότριμμα.] Πυθικοῦ λεγόμενόν τι βιβλίδιον εἶναι μικρὸν, ὃ Δαμοκράτης ἐπέγραψε Πυθικὸν, ἀπὸ τοῦ δόντος αὐτῷ τὰς τῶν στοματικῶν φαρμάκων συνθέσεις ὀνομάσας οὕτω, ἐν ᾧ κατὰ τὸ τέλος καὶ ταῦτα γέγραπται·

probe subigitur, tritusque in ollam novam mittitur, deinde etiam perdicium inditur sale undique conspersum, quo facto operculum ollae imponitur, ipsaque luto oblita in clibanum datur, indita torrentur et exempta simul cum aliis teruntur, oportet enim valde laevigata in usum assumere.

[*Smegma dentium, quo albi et odorati redduntur et ab erosione servantur.*] ℞ Nitri ℥ j, testae sepiae ℥ j, myrrhae ℥ j, tritis utitor. *Dentifricium optimum.* ℞ Aluminis scissi sexuncem, mastiches ℥ j, comae rosarum quadrantem iridis trientem. Tritis utere, indeque aquam tepidam colluendam praebe.

[*Dentifricium Damocrati inscriptum.*] Libellus parvus extat Pythici appellatus, quem Damocrates Pythicum inscripsit ab eo, qui ipsi medicamentorum ori destinatorum compositiones tradidit, appellatione ducta, in quo sane libello juxta finem etiam haec conscripta reperiuntur·

Ὀδοντοτρίμμασιν δὲ τούτοις χρώμενος
Λευκοὺς τηρήσεις τοὺς ὀδόντας κἀσινεῖς.
Τὰ πλαδαρά τε οὖλα καταστέλλεις ἅμα.
Αἴρεις δὲ καὶ τὰς τῶν στομάτων δυσωδίας,
Ποιῶν τὸ μὲν ἄκρως λευκὸν οὕτω σκευάσας,
[486] *Κέρατος ἐλαφείου τετράκις κεκαυμένου*
Λίτρας τέσσαρας, ἁλὸς λίτραν α′.

Ἐν ἄλλῳ δ' εὗρον οὕτω.

Κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου τετράκις
Λίτρας S. *ἁλὸς γο διπλᾶς,*
Ἀμμωνιακοῦ ξηροῦ τε καὶ μὴ τοῦ πικροῦ,
Χόνδρου τε λίτραν α′. μαστίχης Χίας λίτραν μίαν.
Κόστου λίτρας γο γ′. ἢ πλεῖον βραχὺ,
Σχίνου τε λευκῆς ταὐτὸ καὶ λευκοῦ πεπέρεως
γο α′. φύλλου μαλαβάθρου γο β′.
Κόψας ἐν ὅλμῳ πάντα καὶ σήσας ἅμα
Χρῆσθαι κελεύσεις, ὡς φράσω μετ' οὐ πολύ.
Εἰ δὲ θελήσεις αὐτὸ σκευάσαι ποτὲ

Si dentifriciis voles uti bonis,
Quae candidos custodiant, immobiles
Dentesque reddant, oris et graveolentiam,
Laxasque gingivas sedent et comprimant,
Album hoc parabis optimum sic medicamentum.
Cervi cape cornu sic quater usti quam optime,
Quartam librae partem, salis solam libram.

In alio exemplari sic reperi.

Cervi cape cornu sic quater usti quam optime
Libram mediam, rursus salis uncias duas,
Ammoniaci sicci, nec amari hinc amplius,
Alicaeque, masticheς Chiae solam libram;
Costi quadrantem aut paululum quid amplius;
Albique junci tantum et albi mox piperis
Unam unciam, folii malabathri uncias duas.
Contusa, cribrata omnia haec mortario,
Utenda praebebis modo, quem dixero.
Quod si velis parare quando ad phlegmonas,

Ed. Chart. XIII. [486.] Ed. Baf. II. (236.)

Πρὸς φλεγμονὴν οὔλων καὶ τραύματα ἔχοντα,
Σαρκῶν ἐπιφύσεις τετυλωμένας, σχιστῆς
Προσέμβαλε στυπτηρίας λίτραν μίαν.

Ἄλλο Δαμοκράτους ὀδοντότριμμα.

Τὸ δὲ μᾶλλον οὕτω γενέσθαι δυνάμενον,
Μετὰ εὐχρείας καὶ τὸ συμφέρον πολὺ
Ἔχον, μετά τινος ἡδονῆς τῶν χρωμένων.
Χλωρὰν ἐπὶ πολὺ, τὴν σιδηρῖτιν πόαν,
Εἰς λοπάδα καινὴν εὐμεγέθη πολλὴν ἐμβαλὼν,
Κριθῆς παράμισγε τὸ μέτριον τῆς προσφάτου,
Κᾆτα θές γε ἐπ᾽ αὐτῆς τῆς πόας δεσμίδιον,
Ἅλας περίπασσε, εἶτα τῆς πόας πάλιν,
Εἶτα κριθὴν πάλιν, εἶτα τοῦτο πολλάκις
Ποιῶν, ἀποπλήρου τὸ πᾶν κύτος τῆς λοπάδος.
Ἄνωθεν δὲ ἱκανὸν τῆς πόας τιθεὶς πάλιν,
Εἰς ἴπνον ἔχοντα θερμασίαν ἢ κλιβάνῳ
Θεῖναι κέλευσον νύκτα ὅλην ἵνα ἐκφρυγῇ,
Μᾶλλον δ᾽ ἵνα ἐκκαῇ καὶ δυνηθῇ ῥᾳδίως

Et utile gingivis cruentis, sauciis,
Carnemque callosam simul promentibus,
Aluminis conjungito his scissi libram.

Aliud Damocratis dentifricium.

Verum magis parabile hoc fortasse erit,
Et promptius factum minus nec commodum,
Admixta et hoc quadam simul dulcedine.
Multum sideritim viridem capito herbulam,
Magnam in novam, quam tu patinam mox inditam,
Miscebis hordeo recenti, sed modico.
Sic hordeo ut posito sequatur fasciculus
Herbae, sal hinc, herba atque iterum mox hordeum.
Fiantque tam diu vicissim haec omnia,
Donec patinae omnem expleris amplitudinem,
Ut mox supernum rursus herba habeat locum.
Furnoque mox calente vel clibano indita,
Torrenda per noctem sines vel sic potius
Urenda, quo teri queant ita promptius,

Λεῖον γενέσθαι καὶ διελθεῖν κοσκίνῳ.
Εὐωδίας δὲ χάριν πρόσβαλλε βραχὺ
Λευκοῦ πεπέρεως καὶ λιβάνου μὴ πολύ.
Σχίνου δὲ πλεῖον καὶ κυπείρου τῆς καλῆς.
Ταῦτα ἀφαιρῶν πάντα καταμίσγεις μόνον,
Χίας πολὺ πλέον, μαστίχης ξηρᾶς πάνυ
Διδόναι χρὴ τοῖς θέλουσι εἰς ἑσπέραν.
Ὄρθρου δὲ πάλιν τοῖς καθαρίοις ἀνδράσιν,
Ἐπὶ διακλύζεσθαι μετὰ φάρμακα κράματι,
Πρόσταττε χρῆσθαι καὶ μάλιστ᾽ εἰς ἑσπέραν.
Ὄρθρου δ᾽ ὀξυμέλιτος εὖ κεκραμένου,
Μάλιστα πρὸς τὰς τῶν στομάτων δυσωδίας.

(237) [*Παρὰ Αὐρηλίου.*] *Στυπτηρίας καύσας ἐπὶ μύακος χαλκοῦ καὶ ὀστράκου, κατασβέννυε οἴνῳ αὐστηρῷ, ἀπὸ ταύτης λάβε γο θ΄. μαστίχης γο στ΄. λιβάνου γο α΄. φύλλου ∠ δ΄. κυπέρου ∠ δ΄. καὶ χρῶ. ἄλλη ᾗ χρῶμαι. ℞ κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου ∠ β΄. μαρμάρου γο α΄. ὀριγάνου ∠ δ΄. χρῶ.*

Cribroque mox, sed arctiore hinc excuti.
Odoris addes gratia his parum tamen
Albi piperis, thurisque mox item modicum.
Hinc junci odori plus, cyperique optimae.
At omnibus mixtis probe et jam sepositis
Plus mastiches aridae Chiae conjunxeris.
Dabis sed hinc in vesperam volentibus,
Maneque rursus maxime puris viris.
Sed colluant a medicamento mox bromium,
Lymphis sociatum et maxime hoc in vesperam,
Sed mane acetum mulsum aquosum praestiterit
Oris levandis turpibus foetoribus.

[*Aliud Aurelii.*] Alumen in testa aerea aut figulina urito ac vino austero extinguito, ejusque dodrantem accipito, mastiches sexuncem, thuris ℥ j, folii malabathri ʒ iiij, cyperi ʒ iiij misceto ac utitor. *Alia qua utor.* ℞ Cornu cervi usti ʒ ij, marmoris ℥ j, origani drach. quatuor utitor.

[Περὶ φαρμάκου συνθέσεως προφυλακτικοῦ ὀδόντων.] ℞ Τραγοριγάνου ∠ β΄. ὑσσώπου ∠ δ΄. περδικίου βοτάνης, τῆς τιβερίας ἀναδευθείσης μέλιτι καὶ ἅλατι λεπτῷ καὶ καυθείσης ἐν χύτρᾳ ὡς ἀνθρακωθῆναι γο γ΄. πεπέρεως ∠ δ΄. κόψας, σήσας, τούτῳ χρώμενος ἀπόθου, οὔτε ἀλγήσονται ὀδόντες οὔτε τμηθήσονται οὔτε παρουλίδες αἱμαχθήσονται οὔτε ὑπερσαρκώσουσιν οὔτε ῥευματισθήσονται, ἕξεις δὲ εὐώδες τὸ στόμα καὶ λαμπροὺς τοὺς ὀδόντας. τινὲς δὲ ταρίχους καύσαντες ἐν χύτρᾳ προσβάλλουσι τῷ φαρμάκῳ ἢ κύβιον. κατ᾽ ἰδίαν γὰρ ἐάν τις χρήσηται τῇ σποδιᾷ, οὐκ ἀλγήσει.

[*Compofitio medicamenti dentes praeservantis.*] ℞ Tragorigani ʒ ij, hyffopi ʒ iiij, herbae perdicii, melle et fale tenui fubactae et in olla exuftae, donec in prunas redigatur, quadrantem, piperis ʒ iiij, tundito et cribrato, et poft ufum reponito. Neque dolebunt dentes neque findentur neque parulides producentur, neque gingivae fuperflua carne redundabunt neque fluxione infeftabuntur. Habebis autem os odorum et fplendidos dentes. Quidam falfamenta in olla exufta ad medicamentum addunt, aut etiam cybium, fiquis enim eorum cinere per fe utatur, dentis dolorem non percipiet.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ.

Ed. Chart. XIII. [487.] Ed. Baf. II. (237.)

Κεφ. α'. Ἀληθὴς μὲν ἀμέλει καὶ ὁ λεγόμενος ὑπὸ τῶν πλείστων τεχνιτῶν ἐστι λόγος, ὡς οὐκ ἴσον οὐδ' ὅμοιον εἴη παρὰ ζώσης φωνῆς μαθεῖν ἢ ἐκ συγγράμματος ἀναλέξασθαι. τοῖς γε μὴν φιλοπόνοις καὶ φύσει συνετοῖς οὐχ ἡ τυχοῦσα πολλάκις ὠφέλεια γίνεται βιβλίοις ἐντυγχάνουσι σαφῶς γεγραμμένοις. ἐπιστάμενος οὖν κἀγὼ πρώτοις μὲν τοῖς ἑταίροις, ὅσοι καὶ διὰ τῶν ἔργων ἔγνωσαν ὁπόσην

GALENI DE COMPOSITIONE MEDICAMENTORVM SECVNDVM LOCOS LIBER VI.

Cap. I. Verus profecto fermo eft, quem plerique artifices in ore habent, quod non idem fit neque fimile a viva voce difcere et ex libro legere, at vero induftrii et natura prudentes homines non vulgarem faepe utilitatem confequuntur, fi in libros incidant non obfcure confcriptos. Itaque quum fciam non parvam utilitatem ex hac tractatione primum quidem amicis ac fodalibus acceffuram effe,

ἔχει δύναμιν ἡ λογικὴ μέθοδος εἰς εὐπορίαν φαρμάκων, οὐ σμικρὸν ὄφελος ἐκ τῆσδε τῆς πραγματείας ἔσεσθαι, βουλόμενος δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις βοηθεῖν, ὅσοι κάμνειν ἐπὶ τοῖς καλλίστοις οὐκ ὀκνοῦσιν, τὴν τοῦ λόγου τοῦδε διέξοδον ἐνεστησάμην, οὐκ ἐσπευμένην οὐδὲ σύντομον ἐν αὐτῇ τὴν διδασκαλίαν ποιούμενος, ἀλλ᾽ ἐκτεταμένην τε καὶ μακροτέραν, ὁποίαν διὰ τῶν ἄνευ γραφῆς λόγων ἑκάστοτε πρὸς τοὺς ἑταίρους εἴωθα ποιεῖσθαι. διαφέρει γὰρ ἡ λογικὴ τῶν βοηθημάτων εὕρεσις τῆς ἐμπειρικῆς, ὡς καὶ πρόσθεν ἤδη μοι κατὰ τὸν τῶν νευροτρώτων λόγον εἴρηται, τῇ καθόλου γνώσει τῆς δυνάμεως τῶν φαρμάκων, οἷς χρῆσθαι προσήκει καθ᾽ ἕκαστον τῶν παθῶν. ἐπὶ γοῦν τῶν στοματικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων, ὁποῖόν ἐστι τὸ διὰ τῶν μόρων ἅπασι γινωσκόμενον, ὁ πρῶτος σκοπὸς τῆς ἰάσεως ἐστὶ κοινὸς ἁπάντων τῶν φλεγμαινόντων μορίων, εἶθ᾽ ἑξῆς ὁ δεύτερος, ἴδιος ἐξ αὐτοῦ θεραπευομένου. τίς οὖν ἡ τῶν φλεγμαινόντων ἐστὶ διάθεσις ἐγνῶσθαι χρὴ πρότερον, εἰ μέλλοιμεν ἐξ αὐτῆς ἔν-

qui videlicet etiam per opera cognoverunt quantam vim habeat rationalis methodus ad medicamentorum copiam parandam, deinde vero etiam aliis fingulis, qui optimarum rerum ftudio fe fatigare non ceffant, rem gratam facere volens, ad hujus operis explicationem progreffus fum non feftinabundo et compendiario docendi modo in hoc inftituto, fed prolixo et longiore, quali etiam in fermonibus, quos frequenter circa fcriptum ad amicos habeo uti foleo. Praeftat enim rationalis auxiliorum inventio ab empirica, ficut etiam ante jam mihi in fermone de fauciatis nervis dictum eft, in cognitione univerfali facultatis medicamentorum, quorum ufus circa fingulas affectiones contingit. In medicamentis itaque ftomaticis appellatis, velut eft quod ex moris conftat omnibus notum, primus medendi fcopus eft communis omnium partium inflammatarum, deinde confequenter alter fcopus privatim ex ea quae curatur. Quae igitur fit affectio inflammatorum prius noffe oportet, fi ex ipfa indicationem quandam auxiliorum accipere velimus.

δειξίν τινα τῶν βοηθημάτων λήψεσθαι. προμεμαθήκαμεν δὲ καὶ προαποδεδειγμένον ἔχομεν, ἐξ ἐπιῤῥοῆς αἵματος θερμοῦ γίνεσθαι τὰς φλεγμονάς. ἐμάθομεν δὲ καὶ ὡς τὸ ἐπιῤῥέον τοῦτο κατ' ἀρχὰς μὲν ἀναστεῖλαί τε καὶ ἀποκρούσασθαι προσήκει, πλὴν εἰ παλινδρομήσει ἐπί τι κύριον μόριον, [488] ἕτερόν τι μεῖζον ἐργάζεσθαι πολὺ κακόν. ἀλλ' οὐ νῦν ἐστι χρεία τῶν τοιούτων διορισμῶν, ὡς μεμνημένων γὰρ ἡμῶν ὅπως χρὴ τὸ σύμπαν σῶμα προπαρασκευάζειν εἰς τὴν κατὰ τὸ μόριον ὁτιοῦν συνισταμένων παθῶν ἴασιν, ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀφίξομαι. καὶ γὰρ φλεβοτομίᾳ χρώμεθα καὶ καθάρσει καὶ κλυστῆρσι καὶ ἀσιτίαις, ὅταν ἡμῖν τὸ πᾶν σῶμα φαίνηται πληθωρικὸν ἢ κακόχυμον ὑπάρχον. εἰ δὲ μηδέτερον εἴη τούτων, ἐπὶ τὴν διὰ τῶν τοπικῶν ἴασιν εὐθέως ἀφικνούμεθα. πῶς οὖν εὑρίσκειν αὐτὰ χρὴ τὸν μέλλοντα καλῶς ἰᾶσθαι τὰς ἐν τῷ στόματι φλεγμονάς; ὁ γάρτοι λόγος οὗτος εὐθέως σε διδάσκει, καὶ πῶς δεῖ τοῖς εὑρημένοις χρήσασθαι προσηκόντως. ἑωρακότας δὲ τοὺς ἑταίρους πολλάκις ἀναμιμνήσκω τοῖς τῶν καλεσάντων ἰατρῶν εἰς συμβουλήν με

Praedidicimus autem et prius demonstratum habemus, inflammationes ex calidi sanguinis influxu fieri. Didicimus etiam, quod hunc ipsum influxum in principio quidem reprimere ac repellere oporteat, praeterquam si ad partem aliquam principem recursurus sit atque aliud quoddam gravius malum effecturus. Verum nunc adeo nihil opus habemus ejusmodi determinationibus, sic nos enim ubi ad memoriam revocaverimus, quomodo totum corpus praeparare ad curationem affectuum circa quamcunque partem consistentium oporteat, ad institutum progrediemur. Etenim venae sectione utimur et purgatione et clysteribus et inedia, ubi totum corpus apparuerit aut plethoricum aut cacochymum. Si vero neutrum horum adsit, statim ad curationem per localia remedia pervenimus. Quomodo igitur invenire ipsa oporteat eum qui oris inflammationes rite curare velit, praesens sermo statim te docebit, et quomodo inventis convenienter uti oporteat. Sodalibus autem in memoriam revocabo, quum ii me saepe viderint medicamentis eorum

Ed. Chart. XIII. [488.] Ed. Baf. II. (237.)
φαρμάκοις θεραπεύσαντα τὰς διαθέσεις, ὧν ἕνεκεν ἐκλήθην. ἀδύνατον γάρ ἐστι καλῶς χρῆσθαι φαρμάκῳ μὴ γινώσκοντα τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐνεργοῦν ὠφελεῖ. κατὰ τὸν οὖν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῶν ἐν τῷ στόματι συνισταμένων φλεγμονῶν ὁ κοινὸς σκοπὸς ἁπασῶν αὐτῶν, ἐὰν προσλάβῃ τὴν ἐκ τῆς τοῦ μορίου φύσεως ἔνδειξιν, εὑρήσει πρῶτον μὲν τὸ γένος τῶν φαρμάκων οἷς χρῆσθαι προσήκει, εἶτα ἑξῆς τὰς κατὰ μέρος ἐν αὐτοῖς διαφορὰς, ἐάν γε προγινώσκῃ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τὴν δύναμιν, ὡς ἤδη πολλάκις ἐδείχθη. τὸ μὲν οὖν γένος τῶν ἀποκρουστικῶν φαρμάκων ἐπὶ τῶν ἀρχομένων φλεγμονῶν ἐν τῇ τῶν ψυχόντων ἐστὶν ὕλῃ. τούτων δὲ αὐτῶν διττῶν ὄντων, ὡς ἐμάθομεν, ὅσα στύφειν πέφυκεν, ἐναργεστέραν ἔχει τὴν δύναμιν εἰς τὸ θᾶττον ἀποκρούσασθαι τὸ ἐπιῤῥέον, ὑπάρχει δ' εὐθέως αὐτοῖς καὶ τὸ συνάγειν καὶ πυκνοῦν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος, ᾧ προσάγεται. κοινὸς μὲν οὖν ὁ σκοπὸς οὗτός ἐστι τῆς τῶν ἀρχομένων φλεγμονῶν κωλύσεως ἀπὸ τοῦ πάθους ἐνδεικτικῶς

medicorum, qui me in confilium advocarent, curantem eas affectiones, quarum gratia vocatus fui. Impoffibile enim eft medicamento rite uti eum, qui vim ipfius non nofcit, juxta cujus efficaciam auxiliatur. Eodem igitur modo in inflammationibus in ore confiftentibus communis fcopus omnium ipfarum, fi adfumpferit ex natura particulae indicationem, reperiet primum quidem genus medicamentorum, quibus uti conveniet; deinde confequenter etiam particulares in ipfis differentias, fi quidem praecognoverit fimplicium medicamentorum facultatem, velut jam faepe eft demonftratum. Genus igitur repellentium medicamentorum in principio inflammationum, in refrigerantium materia fitum eft. Haec autem ipfa quum duplicia exiftant, ut didicimus, quaecunque adftringendi natura praedita funt, efficaciorem vim habent ad influxum citius repellendum. Ineft autem ipfis ftatim etiam vis cogendi et denfandi fuperficiem corporis, cui adhibentur. Communis igitur fcopus hic eft prohibendi incipientes inflammationes, ab ipfius affectionis indicatione

εὑρημένος. ὁ δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ θεραπευομένου μορίου φύσεως αὐτῷ προσέρχεται, γινωσκόντων ἡμῶν ἀραιοτέραν εἶναι καὶ μαλακωτέραν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κατὰ τὸ στόμα χιτῶνος, οὐ σμικρῷ τῆς τοῦ περιέχοντος ὅλον τὸ σῶμα δέρματος. ὑπάρχει δέ τι καὶ ἄλλο τοῖς κατὰ τὸ στόμα μορίοις διττὸν, οὐχ ὑπάρχον τῷ δέρματι. τῆς τε γὰρ ἀηδίας τῶν προσαγομένων αἰσθάνεται φαρμάκων, ὑποκειμένους τε δύο πόρους ἔχει, δι' ὧν εἴς τε τὴν γαστέρα καὶ τὸν πνεύμονα καταῤῥυῆναί τι δύναται τῶν στοματικῶν φαρμάκων, ὁποῖόν ἐστι καὶ τὸ διὰ χαλκάνθου. καί τις ἰατρὸς οὔτε ἀσύνετος οὔτε ἄπειρος φαρμάκων δυνάμεως μίξας τοῦτο τῷ στοματικῷ πολὺ μὲν ἰσχυρότερον εἰργάσατο, βλάπτων δὲ ἱκανῶς, ὁπότε παρεῤῥύη τι πρὸς τὸν στόμαχον ἢ τὸν λάρυγγα καὶ ταῦτα μὲν εὐθέως αὐτὰ καὶ δι' αὐτῶν δὲ τὴν γαστέρα τε καὶ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν καὶ τὸν πνεύμονα. συνυπάρχει δὲ τῷ φαρμάκῳ καὶ ἡ κατὰ τὴν γεῦσιν ἀηδία, κατά τε τὴν χρῆσιν αὐτὴν ἀνιῶσα καὶ παραμένουσα δι' ὅλης ἡμέρας, ὡς κἀν

inventus. Alter vero a particulae quae curatur natura ipsi accedit, quum sciamus rariorem esse ac molliorem superficiem tunicae oris non paulo quam est cutis, quae totum corpus ambit. Inest autem et aliud quiddam particulis oris, atque id duplex, quod non adest ipsi cuti. Insuavitatem enim medicamentorum, quae adhibentur, sentiunt et duos meatus subjacentes habent, per quos in ventrem et pulmonem defluere quippiam ex stomaticis medicamentis potest, quale est et quod ex atramento sutorio conflatur. Et sane medicus quidam, sive imprudens sive inexpertus facultatis medicamentorum, ubi hoc miscuisset medicamento ori destinato, multo quidem fortius ipsum reddiderat, verum vehementer laedens, si quidem ad gulam aut asperae arteriae extremum quippiam forte fuisset praeterlapsum, atque haec quidem, ut statim occurrentia, per ipsa vero et ventrem et asperam arteriam et pulmonem. Adest autem medicamento ipsi circa gustum insuavitatis, quae tum usus tempore molesta est tum per totam perseverat diem, adeo ut etiam in

ταῖς ἐδωδαῖς εἶναι λυπηράν. τοῖς οὖν οὕτως ἰσχυροῖς τε ἅμα καί τινα δηλητηρίαν ἔχουσι δύναμιν οὐ προσήκει χρῆσθαι θεραπεύοντι τὰς ἐν τῷ στόματι διαθέσεις ἄνευ μεγάλης ἀνάγκης. οὐ γὰρ περὶ φλεγμονῶν μόνον εἰρῆσθαι χρὴ νομίζειν τὸν λόγον, ὅτι μηδ' ἐκ τῆς τούτων ἐνδείξεως εὕρομεν αὐτὸν, ἀλλὰ κοινὸν εἶναι πάντων τῶν κατὰ τὸ στόμα τὴν ἔνδειξιν ἐκ τῆς φύσεως τοῦ μορίου ἐσχηκότα. ταῦτ' οὖν ἐννοήσας ὁ τὸ διὰ χυλοῦ τῶν συκαμίνων φάρμακον συνθεὶς, πρῶτον μὲν ἕψησεν αὐτὸ μετὰ μέλιτος, ὅπως ἀποκείμενον [489] ἕτοιμον ἔχοι καθ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν, οὐ μόνον ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, καθ' ὃν ἐκθλίψαντα τὴν ὀπώραν ἔστι τῷ χυλῷ χρῆσθαι. βελτίων (238) γὰρ μόνος ἐπὶ τῶν ἀρχομένων φλεγμονῶν, καί με πολλάκις οὕτως ἐπὶ τῶν τοιούτων φλεγμονῶν χρώμενον ἐθεάσασθε. διαρκέστερος δὲ ἰδίως ὁ μετὰ τοῦ μέλιτος σκευαζόμενος. ὠνόμασα δὲ αὐτὸν διαρκέστερον οὐ μόνον ὅτι ταχέως διαφθείρεται χωρὶς τῆς μετὰ τοῦ μέλιτος ἑψήσεως ἀποτεθεὶς, ὡς μηκέτι ἔχειν ἡμᾶς αὐτῷ χρῆσθαι κατὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον, ἀλλὰ καὶ ὅτι χρησιμώτερός ἐστιν

cibis accipiendis injucunda fit. Hujusmodi itaque fortibus et quae venenofam habent facultatem non convenit, uti ad affectionum oris curationem, nifi magna neceffitas urgeat. Neque vero de inflammationibus folum hunc fermonem intelligere oportet, quum neque ex harum indicatione ipfum invenerimus, fed communem effe de omnibus oris affectionibus intelligendum eft, ut qui indicationem ex ipfa partis natura habet. His igitur confideratis ab eo, qui medicamentum ex fucco mororum compofuit, primum quidem ipfum cum melle coxit, quo repofitum in promptu haberet per totum annum, non illo tempore folum, quo expreffo fructu fucco uti licet. Melior enim folus eft incipientibus inflammationibus, ideoque me faepe ipfo in hujusmodi inflammationibus uti vidiftis. Magis idoneus autem eft privatim cum melle apparatus. Appellavi autem magis idoneum non folum quod cito corrumpitur citra coctionem cum melle repofitus, ita ut fequenti anni tempore eo uti non poffimus, fed etiam propterea, quod utilior eft ad fequentia

ASHMOLEAN
OXFORD
MUSEUM

εἰς τοὺς ἑπομένους καιροὺς τῆς φλεγμονῆς ἄχρι τῆς παντελοῦς ἰάσεως. ὥσπερ γὰρ ἐν ἀρχῇ τῶν ἀπωθουμένων τὸ ἐπιῤῥέον ἐστὶ χρεία φαρμάκων, οὕτω μετὰ τὴν ἀρχὴν ἄχρι τοῦ τέλους μικτοῦ τινος ἐξ ἀμφοῖν, τοῦ τε ἀποκρουομένου καὶ τοῦ διαφοροῦντος. ἐπικρατεῖν δὲ χρὴ κατὰ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους τὸ στῦφον, ἐπὶ δὲ τῆς τελευτῆς τὸ διαφοροῦν, ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τὴν τούτων ἰσομοιρίαν ὑπάρχειν ἀμφοῖν. ὅταν δὲ οἷον σκιῤῥῶδές τι λείπηται τῆς φλεγμονῆς, οὐδ' ὅλως χρὴ μεμίχθαι τῷ διαφοροῦντι τὸ στῦφον, ἐὰν κεκενωμένον εἴη τὸ σύμπαν σῶμα, οὐ μὴν οὐδὲ ἐν ἀρχῇ τῷ στύφοντι τὸ διαφοροῦν ἄμεινόν ἐστι μιγνύειν. ὁ δὲ τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν συκαμίνων φάρμακον συνθεὶς ὀλίγον γε φαίνεται κρόκου τε καὶ σμύρνης αὐτῷ συμμίξας, κοινὴν μὲν ἐχόντων δύναμιν τὴν πεπτικὴν τῶν φλεγμονῶν, ἰδίαν δὲ ἑκατέρου· τοῦ μὲν κρόκου τὸ στῦφον, τῆς σμύρνης δὲ τὸ θερμαίνειν εἰς τοσοῦτον, ὡς διαφορεῖν ἱκανῶς. ἐξικνεῖται γάρ τοι μέχρι τοῦ βάθους τῶν σωμάτων ἡ σμύρνα μᾶλλον τοῦ κρόκου,

inflammationis tempora usque ad perfectam curationem. Quemadmodum enim in principio commoda funt medicamenta, id quod influit repellentia, fic poft principium usque ad finem medicamento opus eft ex utrisque mixto, repellente videlicet et difcutiente facultate praedito. Ac primo quidem tempore aftringens praecellere oportet, ad finem vero difcutiens, interpofito vero tempore aequales utrorumque partes effe convenit. Quando vero velut induratum quiddam de inflammatione relinquitur, penitus non convenit aftringens ad difcufforium admifcere, fi quidem totum corpus fit evacuatum. Atqui neque in principio bonum eft difcufforium aftringenti admifcere. Caeterum qui medicamentum ex fucco mororum compofuit, parum ex croco et myrrha ei commifcuiffe videtur, quod communem habeant facultatem concoctoriam inflammationum, privatam vero utrumque, crocus quidem, quod aftringat, myrrha autem, quod calefaciat in tantum, ut fufficienter difcutiat. Penetrat enim magis in altum corporum myrrha quam crocus,

λεπτομερῆ τὴν οὐσίαν ἔχουσα, καὶ ἐκ τούτου διττὴν ὠφέλειαν παρέχεται, συνεπαγομένη μέν πως ἅμα αὐτῇ καὶ τὰς τῶν μεμιγμένων δυνάμεις, ἐκθεραπεύουσα δὲ μέχρι τοῦ βάθους τὰ φλεγμαίνοντα. καὶ μέντοι καὶ συμπράττουσιν ἀλλήλοις ὅ τε κρόκος καὶ ἡ σμύρνη πρὸς τὴν εἰς τὸ βάθος δίοδον, ὁ μὲν οἷον ἐπωθῶν τὴν σμύρναν, ἡ δ', ὡς ἂν εἴποι τις, ποδηγοῦσα τὸν κρόκον. ὥσπερ γὰρ ἧττον ἔχει λεπτομερῆ τὴν οὐσίαν ὁ κρόκος τῆς σμύρνης διὰ τὴν στύψιν, οὕτως ἡ σμύρνα λεπτομερεστέραν ἔχουσα, θᾶττον μὲν εἰς τὸ βάθος διαπέμπει τὴν ἑαυτῆς δύναμιν, θᾶττον δὲ παλινδρομεῖ πρὸς τὸ δέρμα, συναναφέρουσα τὰ λεπτυνθέντα τῶν ἐν τῷ βάθει. τοῦτο οὖν αὐτῆς τὸ τάχος τῆς ἐπανόδου κωλύουσιν αἱ τῶν στυφόντων μίξεις, οὐ γὰρ δὴ μόνος ὁ κρόκος. ἔστι γοῦν ἐν τῷ διὰ μόρων ὀνομαζομένῳ φαρμάκῳ στοματικῷ τῶν τε συκαμίνων ὁ χυλὸς, οὐκ ὀλίγην στύφουσαν ἔχων ποιότητά τε καὶ δύναμιν, ἕτερά τε τῶν ἐπιμιγνυμένων, ὅταν ἰσχυρόν τις τὸ φάρμακον γενέσθαι βουληθῇ· ταῦτ' οὖν τὰ

utpote substantiam tenuium partium habens, atque ex hoc duplicem utilitatem exhibet, simul introducens quidem secum vires admixtorum et persanans usque in altum inflammata. Et tamen adjuvant se mutuo crocus et myrrha ad penetrandum in profundum, crocus quidem velut impellens myrrham, myrrha vero velut dux praecedens peditem, sequentem crocum, si ita dicere liceat, deducens. Quemadmodum enim crocus ob astringendi vim minus habet substantiam tenuium partium quam myrrha, sic myrrha substantia tenuiorum partium praedita citius quidem vim suam in altum transmittit, citius autem etiam ad cutem recurrit, simul secum efferens ea quae in profundo sunt attenuata. Hanc igitur recursus ejus velocitatem impediunt astringentium mixturae, non enim hoc solus facit crocus. Est itaque in medicamento stomatico ex moris appellato tum mororum succus, qui non modicam habet astringentem qualitatem et facultatem, tum alia quaedam etiam admiscentur, ubi quis validum medicamentum reddere velit. Haec

στύφοντα ποδηγεῖται μὲν ὑπὸ τῆς σμύρνης, συνεπωθεῖ δ' ἐκείνην αὐτὰ καὶ οὕτως ἀλλήλοις συμπράττει πρὸς τὸ μέχρι πλείονος ἐξικνεῖσθαι τὴν δύναμιν αὐτῶν. ἐθεάσασθε δέ με πολλάκις τῷ διὰ μόρων φαρμάκῳ κατ' ἀρχὰς μὲν μιγνύντα ῥοῦ χυλὸν ἢ ὄμφακος, ὃ καλοῦσιν ἰδίως ὀμφάκιον. εἰ δὲ μὴ παρείη ταῦτα, ῥόδων ἄνθος ἢ αὐτὰ τὰ ῥόδα ξηρὰ βαλαύστιόν τε καὶ κυτίνους καὶ σίδια ξηρὰ καὶ κηκίδα τὴν ὀμφακῖτιν ὀνομαζομένην, ἔτι τε τὸν τῆς πίτυος φλοιὸν καὶ τὸν τοῦ λιβανωτοῦ καὶ τὸν τῆς ὑποκυστίδος τε καὶ σχίνου χυλὸν καὶ συνελόντι φάναι τὰ στύφοντα πάντα χωρὶς τὴν φθαρτικὴν δύναμιν ἐχόντων, ἣν ὀνομάζουσι δηλητήριον, εἶδός τι τῶν θανασίμων οὖσαν. ἐμάθετε γὰρ ὡς οὐ πᾶν τὸ θανάσιμον εὐθύς ἐστι καὶ [490] δηλητήριον. ὥσπερ δὲ ἐν ἀρχῇ τῆς φλεγμονῆς ἡ τῶν τοιούτων μίξις ἰσχυρότερον ἐργάζεται τὸ στοματικὸν φάρμακον, οὕτως ὅταν στῇ τὸ ἐπιῤῥέον, οὐδενὸς τῶν τοιούτων ἐστὶ χρεία μόνον. ἀρκεῖ γὰρ τηνικαῦτα τὸ τοῦ κρόκου τε καὶ τῆς σμύρνης προσειληφὸς εἰς τὸ πέψαι

igitur aſtringentia deducuntur quidem per myrrham, quae viciſſim ab illis compellitur, atque ita ſe mutuo adjuvant, quo vis ipſorum amplius progrediatur. Vidiſtis autem ſaepe me ad medicamentum ex moris in principio quidem rhois ſuccum aut uvae acerbae ſuccum, quem proprie omphacium appellant admiſcere. Si vero haec non adſint, florem roſarum aut ipſas roſas ſiccas, balauſtium, cytinos et malicorium aridum et gallam omphacitin appellatam, amplius autem et pini corticem, itemque thuris et tum hypocyſtis tum lentiſci ſuccum, et ut compendio dicam omnia aſtringentia, praeterea quae corrumpentem habent facultatem, quam venenoſam vocant, et lethalium ſpecies quaedam exiſtit. Didiciſtis enim, quod non omne lethale ſtatim etiam eſt venenoſum. Quemadmodum autem in principio inflammationis harum rerum mixtura validius efficit medicamentum ſtomaticum, ſic quum reſtiterit quod influit nullo ejusmodi opus habet ſolo; ſufficit enim tunc id medicamentum quod crocum et myrrham aſſumpſit ad inflammationem concoquen-

τὴν φλεγμονὴν, ὡς ὁπόταν γε πεφθῇ, μίγνυμεν ἤδη τι καὶ τῶν διαφορούντων, ὡς ἐθεάσασθε πολλάκις ἐμβάλλοντά με τὸν ἀφρὸν τοῦ νίτρου καί ποτε καὶ αὐτὸ τὸ νίτρον, ὅσον ἐστὶ λεπτομερὲς, ὀνομαζόμενον ὑπὸ πάντων ἤδη βερενίκιον, ἔτι τε πρὸς τοῦτο καὶ θεῖον ὃ καλοῦσιν ἄπυρον, ἐνίοτε δὲ σίρον. ἐναφεψημένου αὐτῷ ποτὲ μὲν ὀριγάνου, ποτὲ δὲ ὑσσώπου, ποτὲ δὲ ἄλλου τινὸς τῶν ὁμοίων, οἷον γλήχωνος, θύμβρας, θύμου, καλαμίνθης ἡμέρου τε καὶ ἀγρίας. οὕτω μὲν ἄν τις αὐτῷ τῷ διὰ μόρων φαρμάκῳ καλῶς χρῷτο, τῷ ποσῷ τῶν καθόλου σκοπῶν, ἐξαλλάττων αὐτοῦ τὴν χρῆσιν. ἄχρι μὲν ἐπιῤῥεῖ τι, τοῦτο ἀποκρούεσθαι προσήκει. στάντος δὲ αὐτοῦ τὰ πέπτοντα προσφέρειν, εἶτα ἑξῆς τὰ διαφοροῦντα. δῆλον γὰρ ὅτι ταύτῃ χρώμενος τῇ μεθόδῳ καὶ ἐπιγινώσκων τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τὴν δύναμιν οὐδέ ποτε ἀπορήσει βοηθημάτων, ἐάν τε κυνηγετῇ κατ' ὄρος, ἐάν τε καταπράττηταί τι τῶν κατ' ἀγρὸν ἔργων, ἐάν τε ἐν ὁδοιπορίᾳ ποτὲ τῶν παρεσκευασμένων ἀπορῇ φαρμάκων, ὡς Ἐρασίστρατος ἔγραψεν, ἐθεράπευσεν ἑαυτὸν ἐπὶ τὸν τοῦ βάτου

dam. Nam ubi jam fuerit concocta, addimus etiam aliquid ex difcufforiis, velut faepe vidiftis me injicere fpumam nitri et aliquando ipfum nitrum, quod tenuium partium exiftit et jam ab omnibus berenicium appellatur, ultra hoc etiam fulfur vivum vocatum, aliquando etiam fapam, origano quandoque incocto, interdum etiam hyffopo aut alio quopiam fimili, pulegio videlicet, thymbra, thymo, calamintha hortenfi ac agrefti. Hoc igitur modo quis recte utetur medicamento ex moris, fi juxta indicationum univerfalium quantitatem ipfius ufum permutet. Quousque enim quicquam influit, id ipfum repellere convenit; ubi vero reftiterit, concoctoria afferre et deinde confequenter difcufforia. Manifeftum enim quod per hujus methodi ufum, nemo qui fimplicium medicamentorum facultatem novit, unquam auxiliorum inopia laborabit, five per montes venetur five quid operetur in agro five in peregrinatione quandoque praeparatis careat medicamentis, velut Erafiftratus fcripfit, qui fe ipfum curavit ad rubi fuccum progreffus, quum in

χυλὸν ἐλθὼν οὐ παρόντος ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ τοῦ Ἀνδρωνείου. γινώσκων γὰρ ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ Ἀνδρώνειον ἐν τῷ στύφειν ἔχει τὸ κῦρος τῆς θεραπείας, ἐζήτησεν ὕλην στύφουσαν, οὐχ ὡς οἱ περὶ Σεραπίωνα καὶ Μηνόδοτόν φασιν, ἐμπειρικῇ χρησάμενος ὁμοίου μεταβάσει. κατὰ ταύτην γὰρ ὑμῖν ἔνδειξα πλείστην μὲν ἀνομοιότητα τοῦ χυλοῦ τοῦ βάτου πρὸς τὸν Ἀνδρώνειον τροχίσκον ὑπάρχουσαν, ὀλιγίστην δὲ ὁμοιότητα, καθ' ἓν μόνον τὸ στύφειν. ἀλλ' ὅ γε τὴν γενικὴν δύναμιν, ἣν καθόλου καλοῦσιν, ἐπιστάμενος, ἐν ἧπερ ἂν ὕλῃ ταύτην εὑρίσκῃ, θαῤῥῶν ἐκείνῃ χρῆται. πάμπολυ δὲ πλῆθος ὑλῶν τοιούτων, αἷς ἁπάσαις ἔνεστι χρήσασθαι μόνας φεύγοντα τὰς ἄγαν ἀηδῆ τινα δύναμιν ἐχούσας φθαρτικήν. οὕτως οὖν κἀγὼ τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν χλωρῶν καρύων ἐσκεύασα φάρμακον, οὔτε ἰδών τινα τῶν διδασκάλων οὔτε γεγραμμένον εὑρὼν, οὗ τῆς δυνάμεως πεπείραμαι πολλῷ τῆς τῶν ἄλλων στοματικῶν δυνάμεως ὑπερεχούσης. ἄλλα δὲ λέγω τό τε διὰ τῶν μόρων καὶ τὸ διὰ τῶν βατίνων, οὕτω γὰρ ὀνομάσουσι τὸν καρπὸν τοῦ βάτου, καὶ τρί-

illo loco Andronius pastillus praesens non esset. Quum enim sciret pastillum Andronium in astringendo curandi dominium habere, materiam astringentem perquisivit, non velut Serapion et Menodotus ajunt, empirica transitione ad simile usus. Juxta hanc enim vobis demonstravi plurimam dissimilitudinem succi rubi ad pastillum Andronium esse, paucissimam vero similitudinem juxta unum solum, vim videlicet astringendi. Verum qui generalem facultatem, quam universalem vocant, novit in quacunque materia eam repererit, confidenter ea utetur. Hujusmodi autem materiarum ingens est acervus, quibus omnibus uti licet, ita ut solum fugiamus, quae vim quandam injucundam aut venenosam habent. Sic igitur etiam ego medicamentum ex succo nucum viridium praeparavi, nullo doctore usus neque aliquod praescriptum secutus. Cujus vim expertus sum multum aliorum stomaticorum facultatem excedentem, alia autem dico, id quod ex moris constat, et id quod ex succo fructus mori rubri praeparatur, ita enim rubi fructum appel-

του τοῦ διὰ γλεύκους καὶ τετάρτου τοῦ διὰ τῶν ῥοιῶν χυλοῦ καὶ πέμπτου διὰ τῶν στυφόντων μήλων, ὧν κάλλιστ' ἐστὶ τὰ κυδώνια καὶ τὰ στρουθία καλούμενα, καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς τὴν προκειμένην χρείαν τὰ κεστιανὰ παρὰ Ῥωμαίοις ὀνομαζόμενα. σύνθετα δὲ ἐκ πολλῶν τοιούτων ἐστὶ τὰ διὰ τῶν ὀπωρῶν σκευαζόμενα.

Κεφ. β'. [Περὶ τοῦ διὰ καρύων στοματικοῦ.] Ἐγὼ δ' ὅτε πρῶτον ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα πορευθεὶς εἰς ἀγρὸν, εὗρόν τινα τῶν κηπουρῶν ὑπό τε σταφυλῆς καὶ παρισθμίων καὶ ἀντιάδων πνιγόμενον. ἐχρῆτο δὲ διακλύσματι μελικράτῳ, ῥόδων ἐνεψημένων ἐν αὐτῷ. θεασάμενος οὖν ἀκμάζοντα τὸν καρπὸν τῶν καρύων, ἐκέλευσα περιελόντας αὐτῶν τὸ ἔξωθεν λέπος, ᾧ καὶ [491] τοὺς βαφέας ἑωράκειν χρωμένους, αὐτίκα κόψαντας ἐν ὅλμῳ δι' ὀθονίου τὸν χυλὸν διηθῆσαι, μὴ γινώσκων ὅπως ἔχοι πάχους ἢ λεπτότητος. εὑρεθέντος δὲ ὑδατώδους αὐτοῦ καὶ λεπτοῦ κατὰ τὴν σύστασιν, ἀνακογχυλίζεσθαι προστάξας αὐτῷ τὸν κηπουρὸν, ἐπειδὴ πάνυ λεπτὸς ἐφαίνετο, προαφε-

lant, et tertium quod ex mufto, et quartum quod ex punicorum fucco, et quintum id quod per aftringentia mala componitur, ex quorum numero optima funt cydonia et ftruthia appellata et poft haec ad praefentem ufum quae ceftiana a Romanis appellantur. Caeterum compofita ex multis talibus funt quae ex fructibus praeparantur.

Cap. II. [*De ftomatico medicamento ex nucibus.*] Ego autem quando primum ex Alexandria in patriam meam redii, agrum pertranfivi et inveni quendam hortulanum ab uva et tonfillis ac glandibus fere fuffocatum, utebatur autem collutione aquae mulfae rofis in ipfa incoctis. Quum igitur vidiffem fructum nucum in vigore effe, juffi detractum ab eis externum corticem, quo etiam tinctores videram utentes, ftatim in mortario confundi et fuccum ejus per linteum excolari, nondum fciens quomodo juxta craffitiem aut tenuitatem haberet. Quum vero reperiffem aquofum et compage tenuem, gargariffare eum juffi ipfum hortulanum. Poftquam vero valde tenuis apparebat, praecoxi

ψήσας ἔμιξα μέλι σύμμετρον, ὡς ἐπὶ (239) τοῦ διὰ μόρων ἠπιστάμην μιγνύμενον, ἑψήσας τε μέχρι συστάσεως μελιτώδους, κατέλιπον χρῆσθαι τῷ κηπουρῷ. θεασάμενος δὲ ταχίστην τὴν ὠφέλειαν ἀκολουθοῦσαν αὐτῷ, βέλτιον ἡγησάμην ἐπὶ πολλῶν πειραθῆναι, κἀκ τούτου βάσανον ἱκανὴν λαβὼν τῆς δυνάμεως τοῦ φαρμάκου, διὰ παντὸς χρῶμαι, καθάπερ ἴστε. θαυμάζειν οὖν ἐπῆλθέ μοι τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν, οὐδενὸς αὐτῶν ἐπινοήσαντος, εὐπορίστῳ τε καὶ γενναίῳ τῷ χυλῷ τούτῳ χρῆσθαι, καὶ ταῦτα μέντοι θεωμένων, ὅπως αἱ χεῖρες βάπτονται τῶν λεπιζόντων τὰ κάρυα τὰ χλωρά. φαίνεται γὰρ ἐκ τούτων ὁποῖός τις αὐτῶν ὁ χυλὸς καὶ δυσέκλυτος ὑπάρχει ἡ στύψις, ὥστε μηδὲ διὰ τῶν γενναιοτάτων ἐκπλύνεσθαι ῥυμμάτων. ἔτι δὲ μᾶλλον ἐθαύμασα τῶν ἰατρῶν εἰ καὶ τοὺς βαφέας ὁρῶντες, ὡς τοιούτοις χρωμένους τοῖς λέμμασι τῶν καρύων, οὐκ ἐνόησαν ἰσχυρὰν εἶναι τὴν δύναμιν αὐτῶν. εἰ μὴ γὰρ ἐγκατέβαινε τῷ βάθει τῶν χειρῶν ἢ δι' ὅλης διεδύετο τῆς οὐσίας τῶν ἐρίων, οὐκ ἂν ἦν δυσέκπλυ-

et mel commenſurate, velut in eo quod ex moris fit fieri ſciebam, admiſcui, atque ubi jam ad compagem mellis redactum eſſet, hortulano utendum reliqui. Porro quum viderem celerrimam utilitatem ipſi inde oboriri, praeſtabile ratus ſum in multis experiri, atque ex hoc ſufficiente experimento accepto de facultate ejus medicamenti ſemper ipſo utor, velut noſtis. Merito itaque mirandum nullum ex prioribus medicis aliquid de hoc medicamento mente concepiſſe, ut tum parabili tum generoſo hoc ſucco uterentur, maxime quum viderint quomodo etiam manus inficiantur eorum, qui virides nuces decorticant. Ex his enim apparet qualis ſit earum ſuccus et quod aegre elui poſſit ipſarum aſtringendi vis, adeo ut neque per validiſſima exterſoria elui queat. Amplius autem adhuc miratus ſum de medicis, quod non cogitaverint validam eſſe ipſarum vim, quum etiam tinctores videant ejusmodi nucum corticibus uti. Niſi enim in profundum manuum deſcenderet et niſi per omnem ſubſtantiam lanarum penetraret, non certe aegre eluibilis eſſet; quum vero deſcendat, indicat plane ſubſtantiam ſucci

τος. ἐγκαταβαίνουσα δὲ δηλοῖ λεπτομερῆ τὴν οὐσίαν εἶναι τοῦ χυλοῦ, μάλισα δὲ ὠφελεῖν εὔλογόν ἐστι τὴν στύψιν, ὅταν ἐν οὐσίᾳ τοιαύτῃ περιέχηται. τὰ γάρ τοι παχυμερῆ τῶν στυφόντων συνάγοντα τῇ στύψει καὶ πυκνοῦντα τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν σωμάτων οἷς ὁμιλεῖ, μέχρι τοῦ βάθους τῶν σωμάτων ὁδοιπορεῖν ἑαυτὰ κωλύει. οἷς γὰρ καὶ ἄλλως διὰ τὸ παχυμερὲς τῆς οὐσίας ἀδύνατον ἦν ἐξικνεῖσθαι πρὸς τὸ βάθος, τούτοις ἔτι ἀδυνατώτερον πυκνωθέντος τοῦ σώματος ὅλον ὠφελῆσαι τὸ φλεγμαῖνον. ἄριστον οὖν εἶναι τὸν χυλὸν τῶν καρύων πεισθεὶς, ἑψηθέντος τε μετὰ τοῦ μέλιτος αὐτοῦ γευσάμενος, οὐδὲν ἀηδὲς ἔχοντος εἰς τέτταρας μοίρας ἀεὶ διαιρῶν, ἐμβάλλω μὲν αὐτίκα τῇ μιᾷ τῶν στυφόντων τι, τῇ δευτέρᾳ δὲ σμύρνης καὶ κρόκου καὶ τῇ τρίτῃ θείου ἀπύρου καὶ νίτρου. τὴν τετάρτην δὲ φυλάττω μόνην εἰλικρινῆ, παιδίοις τε χρήσιμον ἐσομένην διὰ τὴν γλυκύτητα καὶ τοῖς ἐκλύτοις τὴν γνώμην ἀνδράσι καὶ γυναιξίν. ἐγὼ μὲν οὖν ὑπὸ τοῦ λόγου ποδηγηθεὶς εὗρον ὥσπερ τὴν τῶν νευροτρώτων ἀγωγὴν, οὕτω καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἁπάντων ἀμει-

tenuium partium esse. Rationi autem consentaneum est, astringendi vim maxime proficere, ubi in ejusmodi substantia contineatur; etenim quae ex astringentibus crassas partes habent, per astrictionem cogunt et condensant superficiem corporum quibus adhibentur et a progressu in altum ipsorum corporum sese impediunt; quibus enim etiam alias ob substantiae crassitudinem impossibile erat progredi in altum, his sane amplius impossibile fuerit densato corpore juvare id quod totum est inflammatum. Optimum itaque esse nucum succum persuasus, ut qui etiam coctum cum melle gustarim nihil insuave habentem, eum in quatuor partes divido et ad primam statim aliquid ex astringentibus injicio, ad secundam ex croco et myrrha, ad tertiam sulfuris quiddam ac nitri addo, quartam vero solam sinceram servo, pueris utilem futuram ob dulcorem, imo etiam viris ob delicias mente fractis et mulierculis. Ego quidem igitur a ratione inductus inveni, quemadmodum nervorum sauciatorum curationem, ita etiam hoc pharmacum, quod

νον. ἔστι μὲν γὰρ καὶ τὸ διὰ τῶν βατίνων ἰσχυρότερον τοῦ διὰ τῶν μόρων, ὥσπερ γε ταῦτο τοῦ διὰ τοῦ γλεύκους. ἁπάντων δὲ τούτων βέλτιόν ἐστι τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν καρύων. ἐπὶ μὲν ἀρχομένων τῶν φλεγμονῶν ἅμα τοῖς στύφουσιν ἰσχυρῶς σκευασθὲν, ἐπὶ δὲ τῶν ἀκμαζουσῶν, εἰ κρόκου τι καὶ σμύρνης προσλάβοι, καὶ μέντοι καὶ μόνον ἐνίοτε δύναται τὰς μετρίας φλεγμονὰς ἰᾶσθαι. ἡνίκα δὲ διαφορεῖσθαι χρὴ τὸ σφηνωθὲν τοῦ τὴν φλεγμονὴν ἐργασαμένου χυμοῦ, μετὰ τῆς τῶν δριμέων μίξεως χρήσιμον ὑπάρχει. ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τίς μοι τῶν πενήτων ἰατρῶν, ἀγαπᾷν αὐτὸ εἰ πυξίδα μίαν ἔχοι πληρῶσαι τοῦ φαρμάκου σκευάσας ἅπαξ, ἐμὲ δὲ κελεύειν ἢ ἐξ ἀρχῆς εὐθέως τέτταρας αὐτοῦ ποιῆσαι συνθέσεις [492] ἢ μίαν ἀποθέμενον ἐκ μέλιτός τε καὶ χυλοῦ συγκειμένην ἐπὶ τῆς χρείας αὐτῇ μιγνύειν, ἄχρι μὲν ἐπιῤῥεῖ τι τοῖς φλεγμαίνουσι τὰ στύφοντα σφοδρῶς, ἐπειδὰν δὲ παύσηται, τὰ πέπτοντα, κενώσεως δὲ χρηζόντων τῶν ἐπιῤῥυέντων τὰ διαφοροῦντα· δύσεργον δ' εἶναι τοῦτο καὶ χαλεπὸν

omnibus praeftat. Eft equidem id quod ex rubi moris conftat validius eo quod ex moris fit, quemadmodum hoc eo quod ex mufto paratur. Omnibus autem his praeftat id, quod ex nucum fucco invenimus, in principiis quidem inflammationum cum his quae fortiter aftringunt confectum, in vigore vero croco et myrrha additis, quamquam etiam folum aliquando moderatas inflammationes fanare queat. Quando vero humorem, qui inflammationem produxit, impactum digerere ac difcutere oportet, cum acrium mixtura commodum exiftit. Verum dixerit fortaffis quispiam mihi ex medicis pauperioribus, fe amplecti quidem ipfum medicamentum, fi unam pyxidem expleri jubeam hoc medicamento femel praeparato, me autem praecipere aut ftatim a principio quatuor facere compofitiones, aut unam ex melle et fucco compofitam reponere, atque ufu expetente ei admifcere, usque quo quidem influxerit quippiam inflammatis, ea quae vehementer aftringunt, poftquam autem quieverit fluxus concoquentia, ubi vero evacuationem poftulaverint, ea quae influxerunt difcutientia, operofum autem

οἷς οὐκ ἔστιν οἴκοι παρασκευὴ τῶν ἁπλῶν ἁπάντων φαρμάκων· ἀλλ' οὐδ᾽ εἰς ὁδοιπορίας ἐπιτήδειόν με παρασκευὴν ὑφηγεῖσθαι, καθ' ἃς οὐχ οἷόν τε τέτταρας ἑκάστου φαρμάκου διαφορὰς ἐπιφέρεσθαι. διὰ τοῦτο οὖν καὶ ἐπινοήθη κἀμοὶ καὶ τοῖς πρὸ ἐμοῦ τὰ μέσα ταῖς δυνάμεσιν φάρμακα, πρός τε τὰς ὁδοιπορίας ἐπιτήδεια γεννησόμενα καὶ τοῖς πένησιν ἰατροῖς χρήσιμα. τίνα μὲν οὖν ἐστι ταῦτα μικρὸν ὕστερον ἐρῶ, νυνὶ δὲ ἀπαντῆσαι τῷ λόγῳ τῶν πενήτων ἰατρῶν βούλομαι. καθάπερ γὰρ αὐτοὶ τὴν πενιχρὰν παρασκευὴν ἐπαινοῦσιν, οὕτω χρὴ καὶ τοῖς πλουσίοις ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ἀξίαν πλούτου παρασκευὴν φαρμάκων κεκτῆσθαι. γινώσκω γὰρ ἤδη που καὶ αὐτὸς οὐ μόνον ἰατροὺς πένητας ὄντας πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῶν θεραπευομένους, οἷς ἀγαπητόν ἐστιν, ἐπειδὰν νοσῶσιν, χόνδρον ἅμα μελικράτῳ προσενέγκασθαι καὶ καθαρὸν ἄρτον ἔχειν ἤ τι τῶν εἰς κατάπλασμα χρησίμων ἀλεύρων. ἀλλὰ τὸν γεγραφότα θεραπευτικὴν πραγματείαν εὔλογόν ἐστιν ἁπάσης τῆς ὕλης μνημο-

hoc esse et difficile iis, qui domi non habent supellectilem omnium simplicium medicamentorum; imo neque ad peregrinationes me commodam confectionem exponere, in quibus impossibile sit quatuor uniuscujusque medicamenti differentias circumferre. Ob id igitur excogitata sunt tum mihi tum aliis etiam prioribus medicis medicamenta medias facultates habentia et ad peregrinationes idonea futura et pauperculis medicis utilia. Quae vero haec ipsa sint, paulo post referam. Nunc autem pauperum medicorum sermoni respondere volo. Quemadmodum enim ipsi exilem apparatum laudant, sic oportet etiam divitibus permittere ut confectiones medicamentorum pro opulentiae suae dignitate comparent. Satis enim scio etiam ipse non solum multos pauperes esse medicos, sed et qui ab ipsis curantur, quibus satis est, ubi aegrotent, alicam cum aqua mulsa accipere et mundum panem habere aut aliquam farinam utilem ad cataplasma. Verum eum qui curandi tractationem scribit, omnis materiae meminisse operae pretium est, quo

νεύειν, ὅπως τοῖς τε εὐποροῦσιν αὐτοῖς ὑπάρχῃ τεχνικῶς χρῆσθαι τοῖς τε πένησιν ἐκείνοις μόνοις, ὧν ἂν ἑκάστοτε τύχωσιν εὐποροῦντες.

Κεφ. γ'. [Περὶ τῆς τῶν μέσων συνθέσεως φαρμάκων.] Εἴπωμεν οὖν ἤδη τι περὶ τῆς τῶν μέσων φαρμάκων συνθέσεως, ἀπὸ τοῦ διὰ τῶν μόρων ἀρξάμενοι. κοινὸν δὲ αὐτοῖς ἐστι πρὸς τὰ μέσα τὴν συμμετρίαν ὁρίσαι τοῦ μέλιτος πρὸς τὸν χυλὸν, εὑρίσκεται δὲ αὕτη διὰ τῆς πείρας. ἀναμίξας γὰρ τῷ μέλιτι τὸν μιγνύμενον χυλὸν καὶ γευσάμενος, εἰ μέν σοι φαίνοιτο συμμέτρως ἔχειν, ὁμοίως αὖθις αὐτὰ μίξεις, εἰ δὲ ἐλλείπειν τι δοκοίη, προσθήσεις. οἷον εὐθέως ἐπὶ τοῦ τῶν συκαμίνων χυλοῦ τὸ πέμπτον εἰ μιχθείη μέλιτος, εἴη ἂν μέση κρᾶσις, ὡς ἑψηθέντος τοῦ φαρμάκου τοῖς πλείστοις μὲν ἀρέσκειν πάνυ τὴν μίξιν, ὀλίγους δὲ μέμψασθαι, τοὺς μὲν ὡς γλυκύτερον εἴη, τοὺς δὲ ὡς αὐστηρότερον. ὡς γὰρ καὶ τὸ μελίκρατον ἔνιοι μὲν ὑδαρέστερον, ἔνιοι δὲ γλυκύτερον ἥδιον πίνουσιν, οὕτω καὶ τοῖς φαρμάκοις ἑκάτεροι χαίρουσι κατὰ

tum divitibus copia fit ipfis artificiofe utendi tum pauperibus electio fit illarum tantum, quibus unusquisque pro opportunitate abundet.

Cap. III. [*De mediorum medicamentorum compofitione.*] Dicamus igitur jam aliquid de compofitione mediorum medicamentorum, initio ab eo quod ex moris conftat fumpto. Commune eft autem omnibus mediis ut congruens modus mellis ad fuccum ipfum decernatur. Invenitur autem hic modus per experientiam. Ubi enim fuccum ipfum cum melle mifcueris ac guftaveris, fi quidem apparuerit moderate habere, rurfus fimiliter ipfa mifcebis, fi vero deficere quid videbitur, addes. Velut exempli gratia, in mororum fucco fi quinta pars mellis addatur, medium fuerit temperamentum, ut hoc modo coctum medicamentum plurimis valde placeat et hanc mixturam pauci reprehendant, alii quidem velut dulciorem, alii vero ut aufteriorem. Quemadmodum enim aliqui aquam mulfam dilutiorem, aliqui dulciorem libentius bibunt, fic etiam his medicamentis

τὴν οἰκείαν φύσιν. ὅταν γοῦν τις αὐτῷ φάρμακον ἀξιώσῃ σκευασθῆναι, πάντως δεῖ που τεθεᾶσθαι τῷ μὲν γλυκυτέροις ἡδομένῳ πλέον τοῦ μέλιτος ἐμβάλλοντα, τῷ δὲ τοῖς ἐναντίοις ἧττον. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν καταπινομένων φαρμάκων στοχάζεσθαι χρὴ μάλιστα τῆς τῶν προσφερομένων αὐτὰ φύσεως. τὸ γὰρ ἀηδῶς ληφθὲν ἀνατρέπει τὸν στόμαχον. ἐπὶ δὲ τῶν στοματικῶν ἐγχωρεῖ καταφρονῆσαί ποτε τῆς τοιαύτης ἀκριβείας. ἡ τοίνυν μέση κρᾶσις, ὥσπερ ἔφην, τοῦ χυλοῦ πρὸς τὸ μέλι πενταπλάσιον ἐχέτω τὸν χυλὸν τῷ πλήθει. ἄκουε δέ μου προσέχων τὸν νοῦν ἀκριβῶς οἷς χρῶμαι ῥήμασιν ἐν τῇ πρὸς ἄλληλα συμμετρίᾳ τῶν μιγνυμένων φαρμάκων. ἄρτι [493] μὲν γὰρ ἐκέλευσα πενταπλάσιον εἶναι τῷ πλήθει τὸν χυλὸν τοῦ μέλιτος, οὐδὲν διαφέρον εἰ καὶ κατὰ τὸν ὄγκον εἴποιμι πενταπλάσιον εἶναι δεῖν αὐτόν. ὁποτέρως γὰρ ἂν ῥηθῇ, μετρῆσαι χρὴ τὰ μιγνύμενα φάρμακα. τῷ μέντοι σταθμῷ κελεύσαντός μου πενταπλάσιον εἶναι τόδε τὸ φάρμακον, τοῦδε διὰ ζυγοῦ χρὴ ποιεῖσθαι τὴν συμμετρίαν

utrique delectantur juxta propriam naturam. Quando igitur aliquis medicamentum fibi praeparari poftularit, femper utique vidiftis me ei, qui dulcioribus delectatur, plus mellis injicere, qui vero contrariis minus. In medicamentis igitur quae deglutiuntur, maxime conjectare oportet naturam eorum qui ipfa fument; quod enim cum moleftia aut injucunde acceptum eft, ftomachum fubvertit. In medicamentis autem ftomaticis ejusmodi diligentiam aliquando contemnere licet. Medium itaque temperamentum, velut dixi, fucci ad mel, quintuplum habeat multitudine fuccum. Audito autem me diligenter animadvertens quibus utor verbis in fymmetria, feu commenfuratione medicamentorum, quae invicem mifcentur. Jam etenim praecepi quintuplum effe debere multitudine ipfum fuccum ad mel, quod nihil differt ab eo fi dicam, mole quintuplum effe ipfum oportere, utrovis enim modo dicatur, menfurare oportet medicamenta permifcenda. At vero fi pondere jubeam quintuplum effe hoc medicamentum, per lancem utique facere oporteat fymme-

τοῦ βάρους αὐτῶν. ἄχρι μὲν οὖν τῆς τοῦ χυλοῦ πρὸς τὸ μέλι μίξεως, οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστι κοτύλης ἢ κυάθου μνημονεύειν, ἀλλ' ἀρκεῖ φάναι πενταπλάσιον εἶναι χρῆναι τὸν χυλὸν τοῦ μέλιτος. ἐὰν δέ τι τούτοις μιγνύῃς ἄλλο τῶν εἰρημένων ἀρτίως ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰπεῖν, ὁπόσοις οὖσι κατὰ τὸν ὄγκον αὐτοῖς ὁπόσον μίξεις ἐκείνων, ἐπὶ ζυγοῦ στήσας, οἷον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ διὰ τῶν μόρων ἐν τῇ τοῦ Καππάδοκος Ἥρα βίβλῳ φαρμακίτιδι, μέλιτος μὲν ἐμβάλλεται λίτραν α'. τοῦ χυλοῦ δὲ τῶν μόρων λίτρας ς'. ἐπιμίγνυσι δ' αὐτοῖς <ʒ α'. τοῦ κρόκου, τῆς δὲ σμύρνης τὸ διπλάσιον. ἴσον δὲ τῷ κρόκῳ βάλλει καὶ τοῦ χυλοῦ τῆς ὄμφακος, ὅπερ ὀμφάκιον ὀνομάζεται, καὶ τούτου (240) πάλιν ἥμισυ τῆς σχιστῆς στυπτηρίας. ἐμοὶ δὲ ἀρέσκει πενταπλάσιον μὲν τοῦ μέλιτος βάλλειν τὸν χυλὸν, ἴσον δὲ κρόκου τε καὶ σμύρνης ἑκατέρου <ʒ α' S''. ὥστε ἐξ ἀμφοτέρων τὰς τρεῖς συνάγεσθαι. τοῦ δὲ ὀμφακίου βαλὼν μέν τις καὶ οἴνου αὐστηροῦ κοτύλην μίαν, ὡς ὁ Ἥρας ἀξιοῖ. καλῶς ἂν μίξῃ <ʒ α'. εἰ δὲ χωρὶς οἴνου σκευάζοιτο, πολὺ πλέον ἐμβάλλειν αὐτοῦ προσ-

triam gravitatis ipſorum. Caeterum ad permixtionem ſucci ad mel non eſt neceſſarium heminae aut cyathi meminiſſe, ſed ſufficit dicere quintuplum eſſe oportere ſuccum mellis reſpectu. Si vero quid aliud his admiſcendum ſit ex dictis paulo ante, neceſſarium eſt dicere, quota quantitatis mole ipſis exiſtentibus quantum addendum ſit illorum in lance appenſorum. Velut in ipſo adeo medicamento ex moris in Herae Cappadocis medicamentario libro, mellis quidem conjicitur ℔ j, ſucci autem mororum librae ſex, admiſcet autem ipſis croci ʒ j, myrrhae duplum, par etiam croci pondus conjicit ex ſucco uvae acerbae, atque ejus dimidium ex alumine ſciſſo. Mihi vero placet quintuplum ſuccum ad mel conjicere, par autem pondus croci et myrrhae, utriusque ʒ j et dimidiam, ita ut ex utrisque tres drachmae conflentur. Quod ſi quis omphacium addat et vini auſteri item heminam unam, velut Herae videtur, recte ſane ʒ j omphacii addet. Si vero citra vinum praeparetur, multo plus de ipſo

ἥκει. εἰ μὲν μέσον τῇ κράσει βουληθῇς γενέσθαι τὸ φάρμακον, γο α΄. εἰ δὲ αὐστηρότερον ὡς πρὸς τὰς ἀρχὰς ἁρμόσῃ, πάντως μὲν δύο καὶ τρεῖς ποτε μίξας οὐκ ἂν ἁμάρτοις. εἰ δὲ οὐκ ἔχοις ὀμφάκιον, ἀντ᾽ αὐτοῦ ῥοῦ χυλὸν ἔμβαλλε. καὶ εἰ βουληθῇς δὲ τὸ ἴσον ἑκατέρου βάλλειν, οὐδ᾽ οὕτω τι βλάψεις. ὅ γε μὴν Ἥρας ἐν τῇ συμμετρίᾳ τοῦ φαρμάκου καὶ τοῦτο προσέγραψεν οὕτω. τινὲς δὲ καὶ κοτύλην μίαν γλυκέος οἴνου, δηλονότι γλεῦκος δηλῶσαι βουληθεὶς, προείρηκε γὰρ οἴνου αὐστηροῦ ἀθαλάσσου κοτύλην α΄. ἐμοὶ δὲ οὐκ ἀρέσκει, τοῦ μέλιτος αὐτάρκους βεβλημένου, μετὰ τοῦ καὶ κοτύλην αὐστηροῦ οἴνου προσειληφέναι, μιγνύει πάλιν οἴνου ἄλλην γλυκέος κοτύλην, ἔσται γὰρ οἰνῶδες πάνυ τὸ φάρμακον. ἕψουσι δὲ τὸ διὰ τῶν μόρων τοῦτο φάρμακον ἔνιοι μὲν ἐξ ἀρχῆς μίξαντες τὸν χυλὸν τῶν συκαμίνων, ἔνιοι δέ τι βραχὺ προεψήσαντες. ὁ δὲ Ἥρας ἔοικεν ἐπιπλέον ἀξιοῦν ἕψειν τὸν χυλὸν μόνον, ἔγραψε γοῦν οὕτως. μόρων χυλοῦ κοτύλας στ΄. ἕψε ὡς γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος, εἶτα πρόσμιξον

conjicere convenit, fi quidem medium temperamento medicamentum efficere velis ℥ j, fi vero aufterius, ut in principiis conveniat, nihil peccaris fi omnino duas aut tres admifcueris. Quod fi non fit omphacium, pro ipfo rhois fuccum injice, et fi volueris par pondus utriusque indere, neque fic quicquam deliqueris. Heras tamen in fymmetria hujus medicamenti etiam hoc afcripfit, hoc modo. Quidam et heminam unam dulcis vini. Muftum eum velle indicare palam eft, praedixit enim vini aufteri maris expertis heminam unam. Mihi vero non placet, fufficiente melle jam conjecto, una cum hoc quod et heminam aufteri vini addidit, rurfus aliam mifceri vini heminam, reddetur enim valde vinofum medicamentum. Coquunt autem hoc ex moris medicamentum, aliqui quidem a principio mifcentes fuccum mororum, aliqui vero modice praecoquentes. Heras autem videtur velle fuccum folum diutius coquendum effe. Scripfit igitur hoc modo. Succi mororum heminas fex ad ftrigmentitiam craffitudinem coquito, deinde trita admifceto

λεῖα κρόκου ∠ α΄. καὶ τἄλλα δηλονότι τὰ εἰρημένα. κἀγὼ δὲ ἀξιῶ προεψεῖσθαι τὸν χυλὸν μόνον αὐτὸν καθ᾽ ἑαυτὸν, εἶθ᾽ οὕτως προσλαμβάνειν τὸ μέλι. κἄπειδὰν ἤδη μέλλῃς αἴρειν τὴν κακάβην ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπιμιγνύειν τὰ λοιπά. φαίνεται δὲ ὁ Ἥρας ἅμα τῷ μέλιτι κελεύων καὶ τἄλλα μίγνυσθαι. τὸν μὲν οἶνον οὖν εὐλόγως ἄν τις τότε μιγνύοι. τὴν σμύρναν δὲ καὶ τὸν κρόκον ἄμεινον ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἑψήσεως προσεμβάλλειν, ἄχρι τοσούτου μετὰ τῶν ἄλλων ἕψοντας ἢ μετὰ τὸ θεῖναι κάτω τὴν κακάβην κινοῦντας, ἄχρις οὗ πάνθ᾽ ἑνωθῇ καλῶς. τὸ δ᾽ ἐπιπλέον ἕψειν αὐτὰ καθαιρετικὸν τῆς δυνάμεως γίνεται τῶν ἀρωματικῶν φαρμάκων. λιθάργυρος μὲν γὰρ καὶ μολύβδαινα, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν μεταλλικῶν ἑψόμενα βελτίω γίνεται. κρόκος δὲ καὶ σμύρνα καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ἀρωμάτων ἐν ταῖς ἑψήσεσιν ἀποβάλλει τὴν δύναμιν. ἡ μὲν οὖν τοῦ μέσου τῇ δυνάμει φαρμάκου συμμετρία τε καὶ ἕψησις ἁρμόττουσα ταῖς μετρίαις φλεγμοναῖς καὶ ταῖς τῶν μειζόνων ἀκμαῖς, ἔτι τε τὸ πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αὐξήσεις αὐτῶν ἁρμόττον φάρμακον εἴρηται.

croci drachmam unam et reliqua videlicet jam dicta. Quia et ego cenfeo fuccum ipfum folum per fe praecoquendum effe, deinde vero adjiciendum mel, atque ubi jam cacabum ab igne auferre velis, reliqua admifcenda effe, verum Heras videtur fimul cum melle etiam alia admifceri jubere. Et vinum quidem rationabiliter quis tunc admifcuerit, myrrham vero et crocum melius eft in fine coctionis injicere, eousque faltem cum aliis coquendo aut olla in terram pofita movendo, donec omnia probe uniantur. Amplior autem coctio ipforum deftruit facultatem aromaticorum medicamentorum. Spuma argenti equidem et plumbago atque alia multa metallica per coctionem meliora fiunt. Crocus autem et myrrha multaque alia aromata in decoquendo vires amittunt. Itaque medii facultate medicamenti et fymmetria et coctio, moderatis inflammationibus congrua, ampliusque in majorum vigore, atque infuper in principiis et augmentis eorundem conveniens jam relata eft. Caeterum

[494] πρὸς δὲ τὰς σκληρυνομένας φλεγμονὰς, ὅταν ἤδη παύσηται μὲν ἡ ἀκμὴ καὶ μηκέτι ἐπιῤῥέῃ μηδὲν, ἥκῃ δὲ τοῦ διαφορεῖν ὁ καιρὸς, ἐπιμίγνυσθαι προσήκει τῷ στοματικῷ φαρμάκῳ τῶν διαφορητικῶν ἔνια. τοιαῦτα δ' ἐστὶν ὅ τε ἀφρὸς τοῦ νίτρου καὶ αὐτὸ τὸ μαλακὸν νίτρον, Ἀσίας τε πέτρας ἄνθος καὶ θεῖον ἄπυρον. ἀρκεῖ δὲ τῇ προειρημένῃ τοῦ μέσου συμμετρίᾳ συμμιχθῆναι νίτρου μὲν γο S''. τοῦ θείου δὲ γο β'. εἰ δὲ μήτε ἐσκευασμένον ἔχοις αὐτὸ οὕτω μήτε παρείη σοι νίτρον ἢ θεῖον ἢ τὸ τῆς Ἀσίας πέτρας ἄνθος, ἀναζέσας ὀρίγανον ἐν σιρκίῳ, καλοῦσι δὲ αὐτὸ παρ' ἡμῖν πάντες ἕψημα, μίξας τῷ στοματικῷ φαρμάκῳ κέλευσον ἀνακογχυλίζειν· μὴ παρόντος δὲ ἑψήματος, ἐν μελικράτῳ προαναζέσας τὸ ὀρίγανον. οὐδὲν δὲ διαφέρει κἂν ὕσσωπον ἐμβάλῃς ἀντὶ τῆς ὀριγάνου, κἂν εἰ γλήχωνα, κἂν εἰ θύμον, κἂν εἰ θύμβραν ἢ καλαμίνθην ἢ τὴν εὐώδη μίνθην, ἣν οἱ παλαιοὶ καλοῦσιν ἡδύοσμον. ἐν μέντοι ταῖς ἀκμαῖς τῶν φλεγμονῶν οὐ μόνον οὐδὲν χρὴ τῶν τοιούτων φαρμάκων προσφέρειν, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἅπαν ὀλιγάκις μὲν χρῆσθαι

ad induratas inflammationes, quum jam praeterierit vigor et nihil amplius influxerit, venerit autem tempus difcutiendi, admifcere convenit ad ftomaticum medicamentum aliqua difcufforiorum. Talia autem funt fpuma nitri et ipfum nitrum molle, Afiaeque petrae flos et fulfur vivum. Sufficit porro ad praedictam medii medicamenti commenfurationem admifceri nitri quidem unciam dimidiam, fulfuris autem uncias duas. Quod fi neque fic praeparatum habeas ipfum, neque praefto fit tibi nitrum aut fulfur aut Afiae petrae flos, origanum in fapa, quam noftri omnes hepfema vocant, fervefacito ftomaticumque medicamentum addito ac gargariffare jubeto. Si vero neque fapa adfit, in aqua mulfa origanum coquito. Nihil autem refert etiam, fi hyffopum conjicias pro origano aut pulegium aut thymum aut thymbram aut calaminthen aut mentham odoratam, quam veteres hedyosmon appellant. At vero in vigore inflammationum non folum nihil ex ejusmodi medicamentis adhibere oportet, fed etiam contrarium totum, atque raro quidem

τοῖς στοματικοῖς φαρμάκοις, διακλύσμασι δὲ καὶ ἀναγαργαλίσμασι παρηγορικωτέροις πέπτειν τὴν φλεγμονὴν, οἷόν ἐστι τό τε διὰ τῶν λιπαρῶν ἰσχάδων ἀφέψημα καὶ τὸ σχίνινον ἔλαιον, ἐπὶ διπλοῦ σκεύους χλιαινόμενον. ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ στοματικὸν φάρμακον ἐν ταῖς ἀκμαῖς ἀνακογχυλίζεσθαι προσήκει, μιγνύμενον ὑδαρεῖ μελικράτῳ ἢ θερμῷ τῷ σιραίῳ· μὴ παρόντων δὲ τούτων, ὕδατι θερμῷ. ἐπικρατεῖν γὰρ χρὴ τηνικαῦτα τὴν παρηγορικήν τε καὶ πεπτικὴν ἀγωγὴν, ὥσπερ ἐν ταῖς παρακμαῖς τὴν διαφορητικὴν, ἥτις διὰ τῶν ἰσχυροτέρων γίνεται φαρμάκων. τὸ δὲ ἐμὸν φάρμακον, τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν καρύων, ὅτι μὲν ἁπάντων τῶν ἄλλων ἐστὶ δραστικώτατον, ἔργῳ πεπείρασθε, πρὸς ὑμᾶς γὰρ ὁ λόγος ἐστί μοι τοὺς ἑταίρους, οἷς μάλιστα χαριζόμενος ἐπὶ τήνδε τὴν πραγματείαν ἥκω. ὅτι δὲ καὶ πάντων ἐστὶν εὐωνότατόν τε καὶ εὐποριστότατον οὐδεὶς ἀγνοεῖ. ῥίπτουσι γὰρ οἱ κηπουροὶ τὰ λέμματα τῶν χλωρῶν καρύων, ὅταν ἐκλέψαντες αὐτὰ τύχωσιν, ὥστε κοφίνους μεγίστους πληροῦν ἡμᾶς προῖκα. τὸ μέλι τοίνυν μόνον ὡς πένησιν ἰατροῖς, καὶ γὰρ κἀκείνοις

ſtomaticis medicamentis uti, collutionibus autem et gargarismis mitigatoriis concoquere inflammationem, cujus generis eſt decoctum pinguium caricarum et oleum lentiſcinum in duplo vaſe tepefactum. Quin et ipſum ſtomaticum medicamentum in vigoribus gargariſſare convenit, aqua mulſa dilutiore permixtum aut calida ſapa, quae ſi non adſint, aqua calida. Praevalere enim oportet tunc mitigatorium et concoctorium inſtitutum, velut in declinationibus diſcusſorium, quod ex validioribus conſtat medicamentis. Porro meum medicamentum ex ſucco nucum omnium aliorum eſſe validiſſimum opere experti eſtis, ad vos enim ſodales loquor, in quorum gratiam maxime ad hanc tractationem progreſſus ſum. Quod vero etiam omnium viliſſimum et parabiliſſimum ſit nemo ignorat, projiciunt enim hortulani viridium nucum cortices, ubi ipſas decorticarunt, ut vel maximos corbes nobis explere liceat gratis. Mel igitur ſolum ut pauperibus medicis, nam et illis oporteat nos ea

ἡμᾶς δεῖ κοινωνεῖν ὧν ἐροῦμεν, ὑπολείπεται μόνον ὅταν ἡ δεόμενον, ἄλλο δ' οὐδὲν, εἰ μὴ βούλοισθε, πολλάκις γὰρ οὕτω σκευασθὲν τὸ φάρμακον οὐδέν τι χεῖρον ἐφάνη τοῦ διὰ τῶν μόρων εἰς ὃ τὸν κρόκον καὶ τὴν σμύρναν ἐνεβάλομεν. ἀλλ' εἰ καὶ στυπτηρίας αὐτῷ προσμῖξαι βουληθείημεν, οὐκ ἀνάγκη τὴν σχιστὴν ἐμβάλλειν. αὐτάρκως γὰρ στύφει καὶ ἡ ὑγρὰ, ἣν καλοῦσιν ἔνιοι φόριμον, εὐωνοτάτην τε καὶ εὐποριστοτάτην ὑπάρχουσαν ἐν πᾶσι χωρίοις, ἀπολειπομένην μέντοι τῇ λεπτομερείᾳ τῆς σχιστῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἧττον ἀνύουσαν. καὶ μέντοι κἂν ὁ κηπουρὸς αὐτὸς ἤ τις ἄγροικος ἄλλος, ἐθέλῃ σοι σκευάσαι τὸ φάρμακον, ἔχοι προῖκα καὶ τοὺς κυτίνους ἐμβάλλειν ξηροὺς κόψας τε καὶ διασήσας, ὀνομάζονται δ' οὕτως αἱ πρωτόγονοι ῥοιαὶ, καθ' ὃν γὰρ χρόνον ἀνθοῦν παύεται τὸ δένδρον, ὁ καρπὸς αὐτοῦ φαίνεται σχηματιζόμενος εἰς ἰδέαν ῥοιᾶς, ὃν ἔνεστιν ἀφελόντα καὶ ξηραίνοντα φυλάττειν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ καρποῦ τῶν καρύων. ἐν μὲν γὰρ τῇ τελευτῇ τοῦ ἦρος οἱ κύτινοι γεννῶνται· παυσαμένου δὲ τοῦ θέρους εἰς τελείωσιν ἀφικνεῖται τὰ κάρυα, καὶ μέν-

quae narramus communicare, deficit, quum ejus fuerit penuria, nihil vero aliud nisi quis ultro adeo velit. Saepe enim hoc modo confectum medicamentum nihilo deterius apparuit eo, quod ex moris conftat, in quod tum crocum, tum myrrham indebamus. Quin etiam si alumen ipsi addere velimus, non est necesse scissum injicere. Sufficienter enim astringit etiam liquidum, quod aliqui phorimon appellant, quod vilis pretii et maxime parabile in omnibus regionibus existit, tenuitate tamen partium a scisso deficit et ob id etiam minus efficax est. At vero si hortulanus aliquis aut rusticus hoc medicamentum sibi praeparare velit, habuerit gratis quos conjiciat cytinos aridos contusos et cribratos, nominantur autem sic primogenita punica. Quo tempore enim arbor florere desinit, fructus ipsius apparet figuratus in speciem punici mali, quem ablatum et resiccatum asservare licet ad tempus fructus nucum. In fine enim veris cytini generantur, desinente autem aestate ad perfectionem

τοι καὶ καταπίπτουσιν ἐπὶ τὴν γῆν πολλοὶ τῶν κυτίνων ἢ ὑπὸ ἀνέμου διασεισθέντες ἢ καὶ [495] ἄλλως πως οὓς ἔνεστιν ἀνελομένους ξηραίνειν, ὡς μηδὲ κατὰ τοῦτο δοκεῖν τι δαπανᾷν τοὺς πένητας ἰατρούς. ἴστε δὲ δήπου καὶ ὡς ὁ τῶν ὀξέων τε καὶ στρυφνῶν ῥοιῶν, ὧν ὀλίγου δεῖν ἄβρωτος ὁ καρπὸς, οἱ κύτινοι κρείττους εἰσὶν, ὥστε κᾂν ἀφέλῃς τῶν δένδρων αὐτοὺς, ἢ οὐδείς σε κωλύσει τὸ παράπαν ἢ βραχυτάτην αἰτήσει δοῦναι τιμήν. τὸ δὲ βαλαύστιον ὀνομαζόμενον ἄβρωτόν ἐστι τελέως, ἐπὶ τῷ βουλομένῳ συλλέγειν ὑπάρχον, ὥσπερ ὀρίγανος καὶ θύμβρα καὶ θύμος καὶ ὅσα τοιαῦτα. καὶ τοίνυν καὶ τὸ βαλαύστιον, εἰ θελήσει τις ὠμὸν κόψας καὶ διασήσας ἐμβαλεῖν κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἣν ἔμπροσθεν εἶπον ἴσα ὀμφακίῳ, χρήσιμον ἐργάσεται τὸ φάρμακον. ἀλλὰ καὶ τὰ λέμματα τῶν ῥοιῶν, εὐποριστότατόν ἐστι πρᾶγμα στύψιν ἱκανωτάτην ἔχοντα, συμβάλλεσθαι τοῖς εἰρημένοις εὐθὺς ἐν ἀρχῇ δυνάμενα, κάλλιστον δ' ἂν γένοιτο φάρμακον, εἰ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τῶν ῥοιῶν οὔπω μὲν οὐ-

veniunt nuces. Quin et in terram decidunt multi cytini aut a vento decuffi aut alio quopiam modo, quos collectos ficcare licet, ut neque hac parte egenos medicos quicquam impendere opus fit. Noftis autem acidorum et acerborum punicorum, quorum fructus parum abeft ut efitari nequeat, cytinos meliores effe, quare etiam fi ex arboribus eos avellas, aut nemo penitus te prohibebit aut certe viliffimum pretium fibi dari pro eis poftulabit. Caeterum balauftium appellatum penitus cibis non convenit, et fi quis colligere id velit, quemadmodum origanum et thymbram ac thymum atque alia hujusmodi gratis licebit. Itaque fi balauftium velit quis crudum tufum ac cribratum injicere juxta proportionem, quam antea dixi, pari omphacio pondere utile medicamentum efficiet. At vero et cortices punicorum malorum valde parabiles res funt; aftringendi vim fufficientiffimam habentes et qui ad praedicta ftatim in principio conjici queant. Optimum autem medicamentum reddetur, fi juxta id tempus, quo punica nondum perfecte ma-

σῶν τελείων, οὐ μὴν οὐδὲ πόῤῥω πάνυ τῆς τελειώσεως ἐμβάλλειν ἀπ' ἀρ(241)χῆς ἑψημένῳ χυλῷ τῶν καρύων ἐθελήσαις. χρὴ δὲ θλᾷν ἐν ὅλμῳ πρότερον αὐτὰ, ἕνεκα τοῦ ταχέως ἐς τὸ σκευαζόμενον φάρμακον ὅλην ἐκταθῆναι τὴν δύναμιν αὐτῶν.

Κεφ. δ'. [Περὶ σκευασίας τοῦ διὰ ῥοιῶν καὶ μήλων καὶ ἄλλων στοματικῶν.] Οὐσῶν δ' ἐν ταῖς ῥοιαῖς τριῶν διαφορῶν, ἔνιαι μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν αὐστηραὶ, στρυφναὶ δὲ ἕτεραι, καί τινες ὀξεῖαι, τὰς μὲν αὐστηρὰς μόνας ἐμβαλόντι σοι στυπτικώτερον ἔσται τὸ φάρμακον, τὰς δὲ γλυκείας ἥδιον, ὥσπερ γε καὶ σφοδρότερον, εἰ τὰς ὀξείας ἐμβάλλοις. ἐγὼ δ' εἴωθα τὸ ἴσον ἑκάστου γένους μιγνύναι· καὶ γὰρ καὶ ἄλλως αὐτὰς μόνας τὰς πεπειροὺς ῥόας ὅλας κόπτων μετὰ τῶν λεμμάτων, εἶτα τὸν χυλὸν ἐκθλίβων ἕψων τε μετὰ μέλιτος, οὐ μόνον στοματικὸν ἴσχω φάρμακον, ἀλλὰ καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὠφέλιμον, ὡς αὖθις εἰρήσεται, καὶ γίνεται καὶ οὗτος ὁ χυλὸς ἀμείνων εἰς πάντα τῶν τριῶν τῆς ῥοιᾶς

tura funt, non tamen longe a perfectione abfunt, eos cortices detractos conjeceris, atque id ftatim in principio coctionis fucci. Oportet autem prius in mortario tundere, quo ipforum vis univerfa citius in medicamentum quod paras diffundatur.

Cap. IV. [*De confectione medicamenti ex malis punicis et malis aliisque ftomaticis.*] Quum vero tres fint punicorum malorum differentiae, aliqua enim ipforum funt auftera, aliqua vero dulcia et quaedam acida, fi quidem fola auftera injicias, magis aftringens medicamentum reddetur, fi vero dulcia, fuavis, quemadmodum fane fortius fiet, fi acida tantum indas. Ego autem confuevi par pondus uniuscujusque generis admifcere. Nam et alias ipfa fola matura punica mala integra una cum corticibus tundo, deinde fuccum exprimo ac cum melle coquo, et non folum ftomaticum medicamentum ori commodum habeo, fed et ad multa alia utile, veluti rurfus dicetur. Atque fit hic fuccus ad omnia praeftantior ex tribus punicorum fpeciebus aut ge-

Ed. Chart. XIII. [495. 496.] Ed. Baf. II. (241.)

εἰδῶν ἢ γενῶν ἢ διαφορῶν ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάζειν ἐθέλοι. μίγνυμεν δὲ καὶ τῶν βάτων τὸν καρπὸν, ὃν ἔνιοι μὲν ἀπὸ τοῦ φυτοῦ παρονομάζουσι βάτινα προσαγορεύοντες, ἔνιοι δὲ συνθέτῳ προσηγορίᾳ μόρα καλοῦσι, προστιθέντες τὰ ἀπὸ τῶν βάτων, ἐξ ὧν ὁ χυλὸς ὁμοίως σκευαζόμενος τῷ διὰ τῶν συκαμίνων ἄμεινον ἐκείνου γίνεται φάρμακον, ἀπολειπόμενον δὲ τοῦ διὰ τῶν καρύων. καὶ μήλων δὲ τῶν κυδωνίων ἀχράδων τε καὶ μεσπίλων ὁ χυλὸς ὁμοίως σκευασθεὶς στοματικὸν γίνεται τὸ φάρμακον, ἐπιτήδειόν τε καταποθῆναι τοῦ διὰ τῶν καρύων, οὐκ ἔχοντος τοῦτο. βλαβερὸν μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν ὡς χάλκανθον, οὐ μὴν εὐστόμαχόν γε. πρόδηλον δ' ὅτι καὶ τὸ διὰ τῶν ῥοιῶν ἐστιν ἐπιτήδειον ἐκλύτῳ καὶ ἀνορέκτῳ στομάχῳ, λείπεται μέντοι τοῦ διὰ τῶν μήλων. ἀβλαβὴς δὲ καὶ ὁ τῶν βατίνων χυλὸς εἰς κατάποσιν, ὥσπερ γε καὶ ὁ τῶν συκαμίνων, ἀλλ' ὁ τῶν βατίνων ἔχει τι καὶ τονωτικὸν τοῦ στομάχου τοῦ τῶν συκαμίνων οὐκ ἔχοντος. [496] ἐμβάλλεται δὲ οὐ κατὰ τὴν αὐτὴν

neribus aut differentiis aut quomodocunque quis appellare velit. Miſcemus autem et ruborum fructus, quos aliqui quidem a planta denominant rubina appellantes, aliqui autem compoſita appellatione mora appellant, apponentes quae a rubis producuntur. Ex quibus ſane ſuccus ſimiliter ſucco mororum praeparatus, melius illo medicamentum redditur, ſed minus validum eo, quod ex nucum ſucco paratur. Quin et malorum cotoneorum et pyrorum ſilveſtrium ac meſpilorum ſuccus ſimiliter praeparatus, ſtomaticum medicamentum efficitur devorarique aptum, quum hoc quod ex nucibus conſtat devorare non liceat; quamquam enim noxium non ſit, velut atramentum ſutorium, tamen ſtomacho non eſt commodum. Manifeſtum vero quod et ex punicis conſtans medicamentum aptum eſt fracto et cibos faſtidienti ſtomacho, deficit tamen ab eo quod ex malis conſtat. Innocuus eſt etiam rubi mororum ſuccus devoratus, velut etiam ipſorum mororum, ſed ſuccus rubi mororum habet quid, quod ſtomachum corroborat, quod ipſorum mororum ſuccus non

ἀναλογίαν ἅπασι τοῖς χυλοῖς τὸ μέλι. πλείστου μὲν γὰρ ὅ τε τῶν καρύων δεῖται καὶ μετ' αὐτὸν ὁ τῶν βατίνων τε καὶ συκαμίνων, ὀλίγου δὲ ὅ τε τῶν μήλων καὶ τῶν ῥοιῶν καὶ ἀχράδων, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ αὐτῶν ὁ μεσπίλων, καὶ ἀπὸ κρανίων δὲ καὶ βραβύλων καὶ τῶν καλουμένων παρ' ἡμῖν προύμνων. σκευάζεται δὲ παρ' ἡμῖν στοματικὰ φάρμακα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν κατ' ἀρχὰς εἶπον ἐπὶ τῶν μόρων, ἐφ' ὧν ἁπάντων τῆς κατασκευῆς ἐρῶ τινα λόγον κοινὸν τόνδε. παχεῖ μὲν φανέντι τῷ χυλῷ τὸ μέλι μιγνύειν εὐθέως προσῆκεν, εἰ δ' ὑγρότερος εἴη, προεψηθέντι. δέχεται δὲ ὁ τῶν ἀπίων μὲν καὶ μήλων χυλὸς, ἔτι δὲ τῶν πλείστων ὀπωρῶν, ἴσον ἑαυτῷ τὸ μέλι, τῶν στρυφνῶν δ' ἱκανῶς, οἷόσπερ ἐστὶν ὁ τῆς κρανίας καρπὸς, ἐνίοτε μὲν διπλάσιον, ἔστι δ' ὅτε καὶ τριπλάσιον. πάντα δ' οὖν ταῦτα καταπίνειν ἀκίνδυνον. χαλκάνθου δὲ μιχθέντος ἢ μιχθείσης, ὁποτέρως σοι φίλον ὀνομάζειν, οὐ πάνυ τι χρὴ καταπίνειν τὸ σκευασθὲν τοῦτο φάρμακον, πλὴν εἰ κατὰ τὸν στόμαχον ἢ κατὰ τὴν κοιλίαν

habet. Porro mel his omnibus succis non eadem proportione injicitur. Plurimo enim nucum succus opus habet et post eum rubi mororum, modico autem malorum et punicorum et pyrorum silvestrium, medius autem inter hos est mespilorum succus. At vero et ex cornis ac brabylis et prunis apud nos appellatis praeparantur apud nos stomatica medicamenta eodem modo, quem in principio de moris recensui, in quorum omnium confectione rationem quandam communem referam hanc. Si quidem crassus apparuerit succus, statim mel admiscere oportet, si vero liquidior sit succus, praecoquatur. Suscipit autem pyrorum ac malorum succus, amplius vero etiam plurimorum fructuum parem sibi ipsis mensuram mellis, succus vero eorum quae multum acerba sunt, velut est corni fructus, aliquando duplum, aliquando triplum mellis assumit. Omnia igitur haec citra noxam devorantur, si vero atramentum sutorium admixtum sit, non valde deglutire oportet confectum medicamentum, praeterquam si juxta stomachum aut alvum ul-

ἑλκώδη διάθεσιν ὑπονοήσαιμεν γίνεσθαι. καὶ κατὰ τὸ στόμα δὲ αὐτὸ κακοήθων ἑλκῶν γινομένων, ἀμείνω τὰ διὰ χαλκάνθου φάρμακα. δραχμὴ δὲ ἀρκεῖ μιγνυμένη τῇ προειρημένῃ συνθέσει, καθ' ἣν ἡ μία τοῦ μέλιτος εἴρηται βάλλεσθαι λίτρα, καὶ πλέον δ' ἄν ποτε καλῶς βληθείη πρὸς τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν. ἕκαστον δὲ ὧν εἶπον ἐμβάλλειν ποτὲ καὶ γλεύκει σταφυλῶν αὐστηρῶν, ἃς ὀνομάζουσιν ἀμιναίας. ἄμεινον δὲ τὸ τελευταῖον γλεῦκος εἰς τὰ τοιαῦτα. τὸ γὰρ ἐν ἀρχαῖς ῥέον ὑγρότερόν ἐστι καὶ ὑδατωδέστερον. ἐμβάλλειν δὲ χρὴ τῶν εἰρημένων φαρμάκων τὰ στρυφνότερα, καθάπερ ἐμὲ ἐθεάσασθε πολλάκις ἤτοι ῥοιὰς ἢ βαλαύστιον ἢ κυτίνους ἢ ἀκάνθης Αἰγυπτίας καρπὸν ἢ τὸν τῆς κρανίας ἤ τι τῶν οὕτω στυφόντων μιγνύντα· μάλιστα δὲ ἐπιτήδειός ἐστι ῥοῦς, εἴτε ἀῤῥενικῶς ἐθέλοις ὀνομάζειν αὐτὸν εἴτε θηλυκῶς. ἔστι δὲ διττὸς, ὁ μὲν ἕτερος ἐπιπαττόμενος τοῖς ὄψοις εὐστόμαχος, ὁ δὲ ἕτερος τοῖς βυρσοδέψαις χρήσιμος. ἑκάτερος δὲ ἐνεψηθεὶς ἐν τῷ γλεύκει στοματικὸν ἐργάζεται φάρμακον, ᾧ μιγνύειν ἔξεστί σοι τἄλλα κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τῇ

cerofam affectionem fieri fufpicemur. Quin et fi in ipfo ore maligna ulcera fiant, praeftant ex atramento futorio medicamenta. Sufficit autem drachma ad praedictam compofitionem admixta, in quam unam mellis libram conjici eft relatum, fed et plus quandoque recte injicitur ad ulcera putrefacta. Singula porro quae dixi, injicere licet aliquando et mufto uvarum aufterarum, quas Aminaeas appellant. Praeftat autem ultimum muftum in hunc ufum, quod enim in principio fluit, liquidius eft et aquofius. Injicienda vero funt ex praedictis medicamentis acerbiora, quemadmodum faepe vidiftis me aut punica mala aut balauftium aut cytinos aut Aegyptiae fpinae fructum aut corna aut aliud quid ex hujuscemodi aftringentibus admifcere. Maxime vero aptus eft rhus, five mafculino five muliebri genere ipfum velis nominare. Eft autem duplex, alter obfoniis afpergitur ftomacho commodus, alter a tinctoribus coriorum expetitur. Uterque vero mufto incoctus ftomaticum efficit medicamentum, cui admifcere licet etiam alia juxta eandem propor-

διὰ τῶν μόρων εἰρημένη. χωρὶς δὲ τοῦ μιχθῆναι μέλιτι μόνον αὐτὸ τὸ γλεῦκος εἰς μελιτώδη σύστασιν ἀχθὲν, ἐξαιρεθέντων τε τῶν ἐμβληθέντων, ἀγαθὸν γίνεται φάρμακον εἰς ἀρχὰς καὶ ἀναβάσεις καὶ ἀκμάς· εἰς δὲ τὰς παρακμὰς, ἐὰν δᾷδας ἐπιμίξῃς λιπαρὰς ἢ καὶ κόψας εἰς λεπτὰ καὶ θλάσας ἐμβάλλῃς τῷ γλεύκει μετὰ τῆς ῥοῦ, κἄπειτα μετὰ μίαν ἡμέραν ἑψήσας, ἄχρις ἂν ἐναπόθωνται τῷ γλεύκει τὴν ἑαυτῶν ποιότητα, τηνικαῦτα δὲ ἐξαίρειν μὲν ἐκεῖνα καὶ ἀποῤῥίπτειν, ἕψειν δὲ τὸ γλεῦκος ἕως ἐπιτηδείου συστάσεως, ὡς διάχριστον γινέσθαι τὸ φάρμακον. ὅσα δὲ ἔμπροσθεν εἶπον ἐμβάλλεσθαι τῶν στυφόντων εἰς τὸ διὰ τῶν καρύων τοῦ χυλοῦ σκευαζόμενον φάρμακον, ἅπαντα καὶ νῦν ἀκηκοέναι πίστευε τῷ γλεύκει μιγνύμενα. καὶ μέντοι κἂν πολυτελέστερον ἐθέλῃς ποιῆσαι τὸ φάρμακον, ἐμβαλεῖς καὶ κασσίας φλοιὸν ἢ νάρδον Ἰνδικὴν ἢ τὸ τοῦ μαλαβάθρου φύλλον. ὥσπερ γὰρ τοῖς πένησιν, οὕτω καὶ τοῖς πλουσίοις χρὴ γράφειν ἡμᾶς φάρμακα. τὰ δὲ αὐτὰ τοῖς προειρημένοις στοματικοῖς φαρ-

tionem velut in eo, quod ex moris conftat relatum eft. At vero citra mellis mixturam muftum folum per fe in mellis compagem redactum, exemptis etiam quae alias induntur, bonum fit medicamentum in principiis, augmentis et vigoribus, ad declinationes autem fi taedas addideris pingues aut etiam in tenuia fruftula contufas et fractas, easdem una cum rhoe in muftum conjeceris, deindeque interpofita una die coxeris, donec fuam ipforum qualitatem in ipfum muftum transmittant. Tunc enim taedas quidem eximere ac projicere oportet, muftum vero usque ad aptam compagem coquere, quo videlicet illiniri commode poffit. Quaecunque autem prius ex aftringentibus injici dixi in id quod ex nucibus praeparatur medicamentum, ea omnia etiam accipienda funt, recte in muftum addi. Quod fi vero pretiofius efficere medicamentum velis, injicies etiam cafiae corticem aut nardum Indicam aut malabathri folium, aeque enim ut pauperibus, fic etiam divitibus nos medicamenta fcribere oportet. Eadem etiam praedictis ftomaticis medicamentis mifcentur

μάκοις μίγνυται. [497.] δραχμὴ δὲ ἀρκεῖ τῶν τριῶν ἑκάστου, πρὸς τὴν τοσαύτην συμμετρίαν τοῦ φαρμάκου, καθ' ἣν ἡ λίτρα τοῦ μέλιτος ἐμβάλλεται. βλάψεις δ' οὐδὲν, εἰ προσθήσεις ἑκάστης δραχμῆς τὸ ἥμισυ μέρος, ὡς γενέσθαι πάσας τέτταρας καὶ ἡμίσειαν. πρὸς δὲ τὰς σκληρυνομένας φλεγμονὰς τὰ δυνάμενα διαφορεῖν γενναιότερον ἐμβάλλεται κοπέντα δηλονότι καὶ διασηθέντα, καιρὸς δ' ἐμβάλλειν αὐτὰ μὴ κατ' ἀρχὰς, ἀλλ' ὁπόταν ἐγγὺς γένηται τῆς παντελοῦς ἑψήσεως τὸ φάρμακον ἢ καὶ τελέως ἑψημένον, ὡς χαμαὶ τίθεσθαι τὸ ἀγγεῖον. ἔστι δὲ ταῦτα κόστος τε καὶ ἄμωμον καὶ τὸ καλούμενον μάκερ. ὀνομάζεται δὲ οὕτω φλοιός τις ἀρωματικὸς ἐκ τῆς Ἰνδίας κομιζόμενος, ἱκανῶς θερμαίνων τε καὶ στύφων, ἀλλὰ καὶ ὁ Κυρηναῖος ὀπὸς εἰς διαφόρησιν τῶν σκληρυνομένων φλεγμονῶν ἐπιτήδειος, ὥσπερ γε καὶ ὁ Μηδικὸς ἤ τις τῶν μετ' αὐτούς. τοῖς πένησι δ' ἐμβλητέον ἀντὶ τῶν πολυτελῶν φαρμάκων. τῶν διαφορητικῶν ἤτοι δίκταμνον ἢ ἄκορον ἢ μῆον ἢ πύρεθρον ἢ καρδαμώμου τε καὶ νάπυος ἴσον, εἰς τριῶν δραχμῶν σταθμοὺς συμπληρουμένου τοῦ τῶν

tur. Sufficit autem drachma una fingulorum ex his tribus ad tantam medicamenti fymmetriam ac commenfurationem, juxta quam libra mellis una conjicitur. Nihil vero laeferis, fi ad fingulas drachmas adhuc dimidiam apponas, ut in totum quatuor drachmae et dimidia fiant. Caeterum ad induratas inflammationes conjiciuntur, quae generofius difcutere poffunt, tufa videlicet et cribrata. Tempus autem indendi ipfa non eft principium, fed ubi prope perfecte coctum fuerit medicamentum aut etiam penitus coctum, olla jam in terram depofita. Sunt autem haec, coftus, amomum et quod macer appellatur, nominatur autem fic cortex quidam aromaticus, qui ex India affertur multum calefaciens et aftringens. Quin et Cyrenaicus fuccus ad difcutiendas induratas inflammationes aptus eft, quemadmodum etiam Medicus aut aliquis eorum, qui poftea celebres facti funt. Pauperibus porro pro fumptuofis difcufforiis medicamentis aut dictamnum aut acorum aut meon aut pyrethrum aut cardamomi quppiam et finapi aequale injiciendum cenfeo, ita

μιγνυμένων ὄγκου, πρὸς τὴν εἰρημένην ἐξ ἀρχῆς τῶν στοματικῶν φαρμάκων συμμετρίαν, ἐν οἷς ἦν ἡ λίτρα τοῦ μέλιτος. εἰ δὲ καὶ τεττάρων ἢ πέντε ποιῆσαι θελήσεις δραχμῶν τὸ συμπληρούμενον ἐκ τούτων, διαφορητικώτερον ἕξεις τὸ φάρμακον. ἀνάλογον γὰρ ἀεὶ χρὴ ταῖς κατασκευαῖς τῶν παθῶν συναυξάνεσθαι καὶ συμμειοῦσθαι τὴν σφοδρότητα τῶν φαρμάκων.

Κεφ. ε΄. (242) [Περὶ σκευασίας τοῦ διὰ γλεύκους, ἐν οἷς καὶ εὐπόριστα διάφορα.] Ἐπὶ τοῦ διὰ γλεύκους εἰς κοτύλας δέκα τοῦ γλεύκους, τρεῖς μὲν ἐμβάλλομεν κοτύλας τοῦ ῥοῦ τῶν βυρσοδεψῶν ἢ τοῦ τοῖς ὄψοις ἐπιπαττομένου. συναμφοτέρων δὲ ἐμβαλλομένων, ἑκατέρου μίαν τε καὶ ἡμίσειαν καὶ βραχὺ πλέον. ἀνάλογον δὲ καὶ τῶν διαφορητικῶν, ὁποῖον ἂν εὐπορῶμεν. εἰ δὲ ἓν ἔχοιμεν μόνον ἢ κατ᾽ ἀρχὴν ἐμβάλλειν τῶν στυπτικῶν ἢ κατὰ τὸ τέλος τῶν διαφορητικῶν, ἐκείνου τὸ πᾶν ἐμβάλλομεν, ὅπερ ἐξ ἁπάντων ἠθροίζετο. τῷ τ᾽ οὖν προειρημένῳ διὰ τῶν καρύων ἐπιμβάλλεσθαι πάντα καὶ

ut ad trium drachmarum pondus, eorum mixtorum moles perveniat ad praedictam in principio stomaticorum medicamentorum symmetriam, in qua mellis libra habebatur. Si vero quatuor aut quinque drachmarum pondus ex his explere velis, magis discussorium medicamentum habebis. Semper enim pro constitutionis affectuum proportione augeri ac minui medicamentorum vehementiam oportet.

Cap. V. [*De confectione medicamenti ex musto, in quo etiam parabilia diversa.*] In medicamento ex musto ad decem musti heminas tres injicimus heminas rhois coriariorum aut ejus, qui obsoniis inspergitur, si vero utrumque injicimus, utriusque unam et dimidiam aut paulo plus sumimus, juxta proportionem vero etiam ex discussoriis cujuscumque quidem suppetat facultas. Quod si unum tantum habeamus astringendi vim habens, quod in principio injiciamus, aut unum saltem discussorium, quod juxta finem indamus, ex illo totum pondus immittimus, quod ex omnibus alias conflaretur. Quae igitur dicta sunt in medicamentum ex nucibus conjicienda, ea omnia etiam in medi-

τῷ διὰ τοῦ γλεύκους. ἐμβάλλειν δ' εἰ οἷόν τε καὶ εἴ τι μὴ λέλεκται κατ' ἐκεῖνον τὸν λόγον, οἷον ἢ κηκίδα τὴν ὀμφακῖτιν ὀνομαζομένην ἢ ἀκρέμονας μαλακοῦ βάτου ἢ κυνοσβάτου καὶ κρανίας, ἧς καὶ τὸν καρπὸν ἔφαμεν ἐμβάλλεσθαι δεῖν, ὥσπερ καὶ τῶν προύμνων μύρτα τε καὶ τῆς μυρίκης καὶ Αἰγυπτίας ἀκάνθης τὸν καρπὸν, ἅπαντά τε τὰ στύφοντα χωρὶς τῶν φαρμακώδη δύναμιν ἐχόντων, ὅπως μὴ καταποθέντα βλάπτῃ. πάντα δὲ τὰ ὁπωσοῦν σκευασθέντα φάρμακα στοματικὰ χρήσιμα γίνεται κατά τινας ἰδίους καιροὺς, ἐὰν αὐστηρότερα μὲν γένηται, κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς σφοδρὰς ἐπιῤῥοὰς, ἐὰν δὲ μετριώτερα, κατὰ τὰς ἀκμὰς, ἐὰν δὲ διαφορητικώτερα, κατὰ τὰς παρακμὰς, ὥστε κἂν μὴ σκευάσωμεν αὐτοί τι μηδὲ τὴν συμμετρίαν τῶν ἐμβληθέντων ἴδωμεν, ἀλλὰ γευσώμεθα μόνον αὐτοῦ συνθέτου φαρμάκου, γινώσκειν ἡμᾶς ὅπως αὐτῷ χρηστέον. τούτων οὖν ἡμᾶς μεμνημένους ὅταν ἀνάγκη ποτὲ καταλάβῃ [498] τῶν ἐκ πολλῆς πείρας κεκριμένων φαρμάκων ἀποροῦντας αὐτοὺς σχεδιά-

camentum ex musto indantur. Quin et quae istic non dicta sunt, amplius injicere licet, velut gallam omphacitin appellatam aut extremitates mollis rubi aut rubi canini et corni, cujus etiam fructum diximus injici oportere, velut etiam pruna et myrti baccas et fructum myricae ac spinae Aegyptiae fructum, omniaque astringentia praeterea, quae venenatam vim habent, ne videlicet devorata laedant. Omnia porro stomatica medicamenta quomodocunque parata juxta propria tempora opportuna accommoda fiunt. Si quidem enim austeriora fiant, in principiis et vehementibus influxionibus conveniunt, si vero moderatiora, in vigoribus, si autem magis discussoria vi praedita, in declinationibus. Quare etiam si non ipsi praeparaverimus quid, neque symmetriam injectorum noverimus, sed tantum ipsum compositum medicamentum gustaverimus, cognoscemus quomodo eo sit utendum. Haec igitur si memoria conservabitis, quando necessitate aliquando urgente eorum, quae ex perimento constant medicamentorum copia non sit ex pa-

ζειν ἐκ τῆς κατ᾽ ἐκεῖνο τὸ χωρίον ὕλης εὐπορίστου, συνθεῖναι δυνήσεσθε φάρμακον ἐπιτήδειον. οὐ μόνον δ᾽ εἰς τοῦτο χρήσιμόν ἐστι, μεμνῆσθαι τῶν προειρημένων, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν τῶν εὑρημένων ἐπιτήδειον χρῆσιν. ἐὰν μὲν γὰρ ἐπικρατοῦσαν ἐν αὐτοῖς εὑρίσκητε τὴν στυπτικὴν ποιότητα, κατ᾽ ἀρχὰς χρῆσθαι προσήκει· ἐὰν δὲ τὴν παρηγορικήν τε καὶ χαλαστικὴν καὶ πεττικὴν, ἐν ταῖς ὀδύναις τε καὶ ἀκμαῖς τῶν φλεγμονῶν· ἐὰν δὲ σκιῤῥούμενόν τι καὶ δύσλυτον ὑπολείπηται τῆς φλεγμονῆς, ἐν ταῖς παρακμαῖς διαφορητικήν. οὕτω δὲ κἂν τοῖς μεταξὺ καιροῖς τὰ μεταξὺ τῶν εἰρημένων φαρμάκων προσοίσετε φάρμακα, μεταβαίνοντες ἀπὸ τῶν αποκρουστικῶν ἐπὶ τὰ διαφορητικὰ κατὰ βραχύ. κἂν μὲν ἓν φάρμακον ὑμῖν ὑπάρχον ᾖ, ἐκλύοντες μὲν αὐτὸ μίξει μελικράτου τε καὶ ὕδατος, ἐπιτείνοντες δὲ διὰ τῆς τῶν εὐπορίστων ἐπιμιξίας. ἔστι δὲ εὐπόριστα μὲν τῶν στυφόντων ῥόδα καὶ μύρτα καὶ μυρσίνη καὶ σχῖνος καὶ βάτος καὶ κυνόσβατον καὶ κηκὶς ἡ ὀμφακῖτις ὀνομαζομένη καὶ ὁ τῆς Αἰγυπτίας ἀκάνθης καρπὸς, αἵ τε στυπτηρίαι πᾶσαι. ἐφεξῆς δὲ

rabili illius loci materia, vos ipsi ex tempore aptum medicamentum componere poteritis. Non solum autem in hanc rem utilis fuerit praedictorum memoria, sed etiam ad jam inventorum convenientem usum. Si enim in ipsis astringengentem qualitatem praevalere inveneritis, in principiis eis utemini, si vero mitigatoriam et laxatoriam ac concoctoriam, in doloribus et vigoribus inflammationum, si vero obduratum quippiam et aegre solubile inflammationis relinquatur, in declinationibus. Eodem modo etiam in mediis temporibus, media relatorum medicamentorum offeretis medicamenta, a repulsoriis ad discussoria paulatim transeundo, atque si unum duntaxat vobis praesto sit medicamentum, id ipsum per aquae simplicis mixturam exolventes et per additionem parabilium intensius reddentes. Sunt autem parabilia ex astringentibus rosae, myrti baccae et myrtus et lentiscus et rubus caninus et galla omphacitis appellata et Aegyptiae spinae fructus, omniaque aluminis genera. Post

αὐτῶν εὐπόριστα, ῥοῦς ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα καὶ ὁ τῶν βυρσοδεψικῶν καὶ ὁ χυλὸς, ὃς ἀπὸ τῆς Συρίας κομίζεται. οὗτος μὲν οὖν αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν μίγνυται. ὁ δὲ τῶν σκυτοδεψῶν καὶ ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα προαφεψηθέντες ὕδατι τοῦτο παρέχουσιν εὔχρηστον εἰς τὴν μίξιν. ἔστι δὲ ἐκ τῶν εὐποριστων καὶ γλαύκιον καὶ ὀμφάκιον καὶ κύτινοι καὶ βαλαύστια, ἐκ δὲ τῶν διαφορούντων εὐπόριστα μέτρια μὲν ἰσχάδων ἀφέψημα καὶ πίτυρον καὶ μελίκρατον ἐναφεψημένης ὀριγάνου καὶ ὑσσώπου ἢ θύμου ἢ καλαμίνθης ἢ γλήχωνος ἢ τῆς εὐώδους μίνθης, ἣν ἡδύοσμον ὀνομάζουσιν. ἰσχυρότερα δὲ καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ πλεῖον ἑψημένα. καὶ νίτρου δὲ ἀφρὸς ἢ καὶ αὐτὸ κεκαυμένον. ἰσχυρότερον δὲ τούτων ἐστὶ τὸ θεῖον ἄπυρον.

Κεφ. στ'. [Στοματικῶν φαρμάκων σύνθεσις, ἐν οἷς καὶ διὰ μόρων κατὰ τὸν Ἥραν.] Καλεῖται μὲν ἰδίως στοματικὰ τὰ πρὸς σταφυλὰς παρίσθμια καὶ πάσας τὰς ἐν τῷ στόματι γινομένας ἐξαίφνης φλεγμονὰς ἁρμόττοντα. συντίθεται δὲ διὰ τῆς προειρημένης ὕλης, ἧς αἱ κατὰ μέρος συνθέσεις πάμπολλαι

haec parabilia funt rhus culinarius et coriarius et fuccus, qui ex Syria affertur, atque hic quidem per fe admifcetur, culinarius autem et coriarius rhus aqua prius decocti utiles mixturae fiunt. Eft autem glaucium ex parabilibus et omphacium et cytini et balauftia. Ex difcufforiis autem parabilia moderata funt caricarum et furfurum decoctum, et aqua mulfa, in qua origanum aut hyffopum aut thymus aut calamintha aut pulegium aut mentha odora, quam hedyosmum vocant, fint incocta. Fortiora autem funt etiam haec fi diutius coquantur, amplius autem et nitri fpuma aut ipfum adeo nitrum uftum, fortius vero his eft fulfur vivum.

Cap. VI. [*Stomaticorum medicamentorum compofitio, in quibus etiam quae ex moris conftat Herae.*] Proprie quidem ftomatica appellantur quae ad uvas, tonfillas ac omnes quae in ore fiunt derepente inflammationes conveniunt, componuntur autem per praedictam materiam, ex qua fane

τετυχήκασι γεγενημέναι τοῖς ἰατροῖς, ἐγὼ δὲ κἀνταῦθα τῶν ἐνδόξων μνημονεύσω.

[Σύνθεσις τοῦ διὰ μόρων ὡς Ἥρας.] Τὸ διὰ τῶν μόρων φάρμακον στοματικὸν, ποιοῦν πρός τε παρίσθμια καὶ σταφυλὰς καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐν τῷ στόματι φλεγμονὰς διαχριόμενόν τε καὶ ἀνακογχυλιζόμενον, ὡς προείρηται. σκευάζει δὲ αὐτὸ ὁ μὲν Ἥρας οὕτω. ℞ μόρων χυλοῦ κοτύλας στ΄. ἕψε ὡς γλοιοῦ πάχος ἔχειν, εἶτα πρόσμιξον λεῖα, κρόκου ∠ α΄. σμύρνης ∠ β΄. ὀμφακίου ∠ α΄. σχιστῆς τριώβολον, μέλιτος κοτύλην α΄. αὐτὸς δέ φησιν ὁ Ἥρας καὶ ἑτέρως σκευάζειν αὐτὸ κατὰ τόνδε τὸν τρόπον· κρόκου ∠ τὸ ἥμισυ ἐπεμβαλλομένης καὶ γλυκέος κοτύλης μιᾶς καὶ οἴνου ἀθαλάσσου αὐστηροῦ, κοτύλης μιᾶς, ἡ δὲ ἕψησις μέχρι μελιτώδους συστάσεως.

[499] [Ἀνδρομάχου τὸ διὰ μόρων φάρμακον.] Ἀνδρόμαχος δὲ περὶ τοῦ διὰ μόρων φαρμάκου κατὰ λέξιν οὕτω γράφει. ℞ μόρων χυλοῦ κοτύλας στ΄. βαλὼν εἰς αὐτὸ κηκίδας ε΄. γλυκείας τε ῥίζης ∠ κ΄. οἴνου Χίου κοτύλην α΄.

multae particulares compofitiones a medicis funt confectae. Ego vero etiam hic celebrium tantum mentionem faciam.

[*Compofitio medicamenti ex moris juxta Heram.*] Medicamentum ex moris ftomaticum, faciens ad tonfillas et uvas atque alias in ore inflammationes tum illitum tum gargariffatum, velut praedictum eft. Praeparat autem ipfum Heras hoc modo. ℞ Succi mororum heminas vj, ad ftrigmentitiam fpiffitudinem coquito, deinde tritas croci ʒ j, myrrhae ʒ ij, omphacii ʒ j, aluminis fciffi obolos iij, mellis heminam unam addito. Ipfe autem Heras fe etiam aliter praeparare ipfum ait hoc modo, ut croci drachma dimidia injiciatur et paffi hemina una et vini maris expertis aufteri hemina una. Coctio autem fit usque ad compagem melleam.

[*Andromachi defcriptio medicamenti ex moris.*] Andromachus autem de medicamento ex moris in haec verba fcripfit, fucci mororum heminas vj, accipito et in ipfum gallas v conjicito, radicis autem dulcis ʒ xx, vini Chii

ἡλίαζε ἢ ἕψε. εἶθ᾽ ὅταν συστραφῇ, ἄρας τὰς ῥίζας ῥῖπτε, τὰς δὲ κηκίδας λειώσας μίγνυε σμύρνης < α΄. κρόκου < α΄. σχιστῆς < α΄. ὀμφακίου < β΄. τινὲς δὲ καὶ στυπτηρίας < β΄. μέλιτος Ἀττικοῦ κοτύλην μίαν. εὔδηλον δ᾽ ὅτι τοῦτο τὸ φάρμακον στυπτικώτερόν ἐστι τοῦ προγεγραμμένου, μάλιστα ἐὰν τὴν στυπτηρίαν προσλάβῃ. ἱκαναὶ μὲν γὰρ καὶ αἱ κηκίδες καὶ τὸ ὀμφάκιον στυπτικώτερον ἱκανῶς ἀποτελεῖν αὐτό. τῆς στυπτηρίας δὲ προστεθείσης ἐπιπλέον αὐξηθήσεται τὸ τῆς στυπτικῆς δυνάμεως αὐτῷ. καλῶς μέντοι μέμικται κατὰ τὴν σκευασίαν ἡ γλυκεῖα ῥίζα, πραϋντικὴ τραχυτήτων ὑπάρχουσα καὶ κατὰ τοῦτο τὴν ἐκ τῶν στυφόντων τραχύτητα παρηγορεῖν δυναμένη. ἀντὶ δὲ τοῦ τῶν μόρων χυλοῦ βάλλεται καὶ ὁ τῶν βατίνων ὀνομαζομένων χυλὸς, τῶν ἄλλων ὅπως ἂν ἐθέλῃς προστιθεμένων, εἶθ᾽ ὡς Ἥρας εἶθ᾽ ὡς Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν. εἴρηται δ᾽ ὑπ᾽ ἐμοῦ πρόσθεν, ὅπως ἐνδέχεται ποικίλλειν αὐτὸ τῇ τῶν ἐπιβαλλομένων ἐπιμιξίᾳ. λέλεκται δ᾽ ὅτι καὶ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν καρύων, τῶν ἄλλων ὁμοίως ἐμβαλλομένων, συντίθεσθαι δύναται τὸ φάρμακον,

heminam j et infolato aut coquito, deinde ubi coactum et fpiffatum fuerit medicamentum, radices tollito ac projicito, gallas autem tritas admifceto et myrrhae ʒ j, croci ʒ j, aluminis fciffi ʒ j, omphacii ʒ ij, quidam autem aluminis ʒ ij, mellis Attici heminam unam. Manifeftum autem eft, quod hoc medicamentum magis aftrictorium eft, quam praefcriptum, maxime fi alumen adfumat. Sufficientes enim erant gallae et omphacium, ut multum aftringens redderent medicamentum, verum ubi alumen amplius additur, plurimum in ipfo aftrictoria vis augetur. Recte tamen in ejus confectionem admixta eft dulcis radix, quae exafperata lenit et propterea afperitatem ex aftringentibus inductam lenire poteft. Caeterum pro mororum fucco conjicitur etiam mororum rubi fuccus, aliis quomodocunque velis appofitis, five ut Heras five ut Andromachus fcripfit. Relatum autem a me antea eft, quomodo liceat ipfum variare per eorum, quae adjiciuntur admixtionem. Dictum eft etiam quod per fuccum nucum componi queat hoc medicamentum, reliquis

ἀλλὰ καὶ διὰ ῥοιῶν χυλοῦ παραπλησίως σκευάζεται καὶ μόνου τοῦ χυλοῦ μετὰ μέλιτος σκευαζομένου καὶ τῶν ἄρτι λελεγμένων ἐπιμβαλλομένων. οὕτω δὲ καὶ ὁ τῶν βάτων καρπὸς μετὰ μέλιτος σκευασθεὶς αὐτάρκως στῦφον γίνεται φάρμακον, ὥσπερ γε καὶ ὁ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν καρύων, καθότι πρόσθεν εἴρηται. ἀλλὰ καὶ ποικίλα τῇ συνθέσει φάρμακα διὰ ῥοιῶν χυλοῦ γέγραπται τοῖς ἰατροῖς, ὥσπερ καὶ τῷ Ἀνδρομάχῳ κατὰ τήνδε τὴν λέξιν.

(243) [Τὸ διὰ τῶν ῥοιῶν στοματικὸν Ἀνδρομάχου.] ℞ Ῥοιῶν ἀπυρήνων γλυκειῶν μέρη δύο καὶ ὀξειῶν μέρος α'. ἔκθλιβε τὸν χυλὸν εἰς ἄγγος χάλκεον, ὥστε ἔχειν χοέα α'. εἶτα διυλίσας ἕψε ἐπὶ πυρὸς μαλακοῦ, ἕως λειφθῇ τὸ γ'. ἔστω δὲ λείας σμύρνης ἀμιναίας ∠ η'. κροκομάγματος ∠ η'. ὀμφακίου ∠ η'. Ἰλλυρίδος ∠ η'. στυπτηρίας ∠ δ'. κηκίδος ∠ η'. τούτοις παραχέας ὑγρὸν λέαινε καὶ ἕψε ὡς μέλιτος πάχος ἔχειν, εἶτα κατεράσας εἰς θυείαν λέαινε καὶ χρῶ, ὁτὲ μὲν σὺν μέλιτι, ὁτὲ δὲ ἀκράτῳ. οὗτος οὐ συνέψει τὸ μέλι τῷ

eodem modo injectis. Quin et per punicorum malorum succum similiter praeparatur tum succo solo cum melle praeparato tum jam dictis injectis. Sic vero et rubi fructus cum melle confectus sufficienter astringens fit medicamentum, quemadmodum sane et quod ex nucum succo paratur, veluti prius est dictum. At vero etiam varia compositione medicamenta ex punicorum succo a medicis conscripta sunt, velut etiam ab Andromacho his verbis.

[*Andromachi stomaticum ex malis punicis.*] ℞ Punicorum dulcium nucleis carentium partes ij et acidorum partem j, succi in aeneum vas congii mensuram exprimito, deinde excolatum ad lentum ignem ad tertias coquito. Sint autem laevigatae myrrhae Amineae ʒ viij, crocomagmatis ʒ viij, omphacii ʒ viij, Illyridis ʒ viij, aluminis ʒ iv, gallae ʒ viij, ubi solveris, haec per liquoris affusionem laevigato et ad melleam spissitudinem coquito, rursus per projectionem in pilam laevigato, ac utitor quandoque cum melle, quandoque sincero. Hic non simul coquit mel cum puni-

χυλῷ τῶν ῥοιῶν, ἀλλ' ὕστερον ὅταν σκευασθῇ χρῆσθαι κελεύει διττῷ φαρμάκῳ, ποτὲ μὲν ἀκράτῳ πρὸς τὰς δηλονότι στύψεως δεομένας φλεγμονὰς, ποτὲ δὲ καὶ μετὰ μέλιτος, ὅταν καὶ διαφορεῖσθαι δέωνται. τὸ πλῆθος δὲ τοῦ χυλοῦ χοέως εἶναι κελεύει, τουτέστι ξε. στ'. τῶν Ῥωμαϊκῶν ξεστῶν. ἐν Ῥώμῃ γὰρ ἰατρεύσας τοῖς πᾶσι πόλεως ταύτης χρῆται μέτροις. ἐπεμβάλλει δὲ αὐτοῖς σμύρνης μὲν καὶ κροκομάγματος καὶ κηκίδος καὶ ἴρεως Ἰλλυρικῆς, Ἰλλυρίδα γὰρ αὐτὴν εἴωθεν ὀνομάζειν, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ ὀμφακίου τῶν πέντε ἀνὰ γο α'. αἱ γὰρ ὀκτὼ δραχμαὶ οὕτω δύνανται. τῆς δὲ στυπτηρίας τῆς σχιστῆς ἡμιούγγιον. ἔγραψε δὲ ἐφεξῆς ὁ Ἀνδρόμαχος καὶ τὸ διὰ τοῦ γλεύκους στοματικὸν φάρμακον, ὧδέ πως κατὰ λέξιν γράφων.

[500] [*Ἀνδρομάχου στοματικὸν διὰ γλεύκους, ᾧ χρῶμαι.*] ℞ Κηκίδας λ'. ῥοὸς βυρσοδεψικοῦ ξε. β'. γλεύκους ξε. στ'. τὰς κηκίδας θλάσας ἔμβρεξον σὺν τῷ ῥοΐ, ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν τῷ γλεύκει, εἶτα ἕψε ἕως ἂν γένηται τὸ τέταρτον

corum malorum fucco, fed poftea quum paratum eft, dupliciter medicamento uti jubet, aliquando quidem fincero, ad inflammationes videlicet aftrictionis indigas, aliquando vero cum melle, quum difcuffione indigent. Multitudinem autem fucci congium effe jubet, hoc eft fextarios fex Romanos. Quum enim Romae medicinam fecerit, femper ejus urbis menfuris utitur. Injicit autem in ipfum myrrham et crocomagma et gallam et iridem Illyricam, ipfam enim Illyrida appellare folet, amplius autem ad haec omphacium, omnium quinque numero, fingulorum ℥ j, octo enim drachmae unciam efficiunt, ex alumine vero fciffo unc. dimidiam. Scripfit porro deinceps Andromachus etiam id, quod ex mufto fit ftomaticum, fic in haec verba.

[*Andromachi ftomaticum ex mufto, quo utor.*] ℞ Gallas triginta, rhois coriarii fextarios ij, mufti fextarios vj, gallas confractas cum rhoe per diem et noctem in mufto macerato, deinde coquito, donec ex toto quarta pars fuper-

τοῦ παντὸς, καὶ διηθήσας δι' ὀθονίου καὶ ἐκθλίψας σύστρεψον ἐν λοπάδι, ἕως ἂν μελιτῶδες γένηται, εἶτα λεῖα πρόσβαλλε στυπτηρίας σχιστῆς < α'. κρόκου < α'. σμύρνης < α'. συμμίξας ἀπόθου καὶ χρῶ. οὐδὲν περὶ τοῦ γλεύκους ἐδήλωσεν, ἐξ ὁποίας αὐτὸ σταφυλῆς βούλεται λαμβάνεσθαι, πότερόν τῆς τὸν αὐστηρὸν οἶνον γεννώσης ἢ τὸν γλυκὺν, ἢ τὸν μέσον. ἡμᾶς οὖν χρὴ γινώσκειν, ὅτι τὸ μὲν διὰ τοῦ γλυκέος σκευασθὲν φάρμακον παρηγορικώτερόν τε καὶ μέτριον ἔσται καὶ ἧσσον δραστικὸν, ἐφ' ὧν δὲ χρὴ στύψει χρῆσθαι σφοδροτέρᾳ, διὰ τῶν στρυφνῶν οἴνων σκευασθὲν σφοδρότερον μὲν στύφει, τὸ πραΰνειν δ' οὐκ ἔχει. δῆλον δ' ὅτι καὶ τὸ διὰ τοῦ μέσου τούτων σκευασθὲν τὴν μέσην ἔχει δύναμιν.

[Κρίτωνος στοματικὴ ἡ διὰ ῥοιῶν] Κρίτων δὲ τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν ῥοιῶν φάρμακον οὕτως ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασιν. στοματικὴ ἡ διὰ ῥοιῶν πρὸς ἕλκη καὶ τὰ ἀφθώδη. ℞ ῥοιῶν γλυκειῶν χυλοῦ κοτύλας ς'. ἕψε ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ εἰς τὸ γ'. εἶτα λεῖου κινναμώμου < α'. κασσίας < α'. σμύρνης < α'. ὀμφακίου τριώβολον, κρόκου τριώβολον, νάρδου

ſit, et per linteolum colato, exprimito et in olla ad mellis craſſitudinem ſpiſſato, deinde trita addito, aluminis ſciſſi ʒ j, croci ʒ j, myrrhae ʒ j, permixta reponito, atque utitor. De muſto nihil manifeſte retulit, ex quali uva ipſum ſumi velit, num ea quae auſterum vinum fundit, an quae dulce, an quae medium. Nos igitur noſſe oportet, quod medicamentum ex dulci confectum magis mitigatorium et moderatum erit ac minus efficax. In quibus autem opus eſt uti vehementiore aſtrictione, id quod ex acerbis vinis fieret, vehementius quidem aſtringit leniendi autem vim non habet. Palam eſt autem ex medio vino paratum etiam mediam facultatem habere.

[*Critonis ſtomaticum ex malis punicis.*] Crito medicamentum ex ſucco punicorum his verbis deſcripſit. *Stomaticum ex punicis ad ulcera et aphthas oris.* ℞ Succi punicorum dulcium heminas ſex, in aereo vaſe ad tertias coquito, deinde cinnamomi ʒ j, caſſiae ʒ j, myrrhae ʒ j, omphacii obolos tres, croci obolos tres, nardi Indicae obo-

Ἰνδικῆς τριώβολον, τούτοις πρόσμιγε μέλιτος κοτύλην μίαν, καὶ οὕτω προσεμβαλὼν τὸν χυλὸν, ἐπὶ μαλθακοῦ πυρὸς κινῶν, ἕψε ἕως συστραφῇ, καὶ χρῶ. γράφει δὲ καὶ ἄλλην σύνθεσιν τοῦ διὰ ῥοιῶν φαρμάκου τοιαύτην ἐφεξῆς. ℞ ῥοιῶν γλυκειῶν σὺν τοῖς λεπύροις τεθλασμένων καὶ ἐκπεπιεσμένων ξε. ἕξ. μέλιτος καλοῦ ξε. α'. βαλὼν εἰς χύτραν ἕψε, ἕως ἂν μέλιτος σχῇ πάχος, εἶτα σχιστῆς γο α'. σμύρνης γο S'. λεῖα ποιήσας ἔμβαλλε καὶ μίξας χρῶ. στυπτικώτερον δηλονότι τοῦτο τὸ φάρμακον ὁ Κρίτων ἔγραψε τοῦ πρὸ αὐτοῦ. γελοίως οὖν τινες ποιοῦσιν, ἐρωτῶντες, πότερόν ἐστιν αὐτῶν κρεῖττον θατέρου, ἑκάτερον γὰρ ἐν ἰδίῳ καιρῷ κρεῖττόν ἐστι θατέρου. πρὸς μὲν τὰ σφοδροτέρας στύψεως δεόμενα τοῦτο τὸ δεύτερον, πρὸς δὲ τὰ διαφορήσεως τὸ πρότερον μάλιστα, διότι καὶ τὸ κιννάμωμον ἐνέβαλλεν αὐτῷ διαφορητικὸν φάρμακον. ἔγραψε δὲ καὶ τὰ διὰ γλεύκους ὁ Κρίτων ὡδί πως.

[Κρίτωνος στοματικὴ ἡ διὰ τοῦ γλεύκους.] Στοματικὴ ἡ διὰ τοῦ γλεύκους ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ ἐν ὠσὶ καὶ ἐν ἕδρᾳ.

los iiij, terito eisque mellis heminam j admifceto, atque ita adinfufo fucco ad lentum ignem moveto, ac donec fpiffetur coquito ac utitor. Scribit autem et aliam compofitionem medicamenti ex punicis hujusmodi. ℞ Malorum punicorum dulcium una cum corticibus tuforum ac expresforum fextarios vj, mellis boni fextarium j, in ollam conjecta coquito ad fpiffitudinem mellis, deinde aluminis fciffi ℥ j myrhae ℥ ß, terito, addito ac mixtis utitor. Magis aftringens fcripfit certe hoc medicamentum Crito quam praecedens. Ridicule igitur quidam faciunt interrogantes, utrum ipforum altero melius fit, alterutrum enim in proprio tempore altero melius eft, atque hoc quidem pofterius ad ea, quae vehementi aftrictione indigent, ad ea vero, quae difcuffione, prius, maxime quum et cinnamomum injecerit in ipfum, difcufforium medicamentum. Scripfit autem et ex mufto medicamentum Crito hoc modo.

[*Critonis ftomaticum ex mufto.*] *Stomaticum ex mufto, facit et ad aurium et fedis ulcera.* ℞ Mufti fextarios

♃ γλεύκους ξε. ἓξ. ἕψε μέχρι ξε. β΄. εἶτα μῖξον ῥοὸς βυρσοδεψικῆς < δ΄. οἱ δὲ < β΄. καὶ κηκίδων < δ΄. οἱ δὲ καὶ κηκίδας λ΄. κρόκου < β΄. οἱ δὲ < α΄. στυπτηρίας σχιστῆς < β΄. τινὲς δὲ σμύρνης < α΄. μέλιτος ξε. α΄. μίξας χρῶ. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα φάρμακα διὰ τῶν εἰρημένων χυλῶν γέγραπται πολλοῖς τῶν ἰατρῶν, πεποικιλμένα ταῖς συμμετρίαις, ἐνίων μὲν ἅπαντα βαλλόντων τὰ προειρημένα, τινῶν δὲ καὶ ἀφαιρούντων ἄλλων ἄλλο, καὶ τῶν μὲν πλέον, τῶν δὲ ἔλαττον βαλλόντων, ἐφ᾽ ὧν ὡς εἶπον, ἐπισκοπεῖσθαι χρὴ τί τὸ πλεονάζον ἐστὶ, πότερον τὸ στυπτικόν τε καὶ ἀποκρουστικὸν ἢ τὸ παρηγορικόν τε καὶ πεπτικὸν ἢ τὸ διαφορητικόν. οὕτω γὰρ ἂν ἔσται καλῶς αὐτοῖς χρῆσθαι. διὸ καὶ καταλείψω τὰς κατὰ μέρος τῶν γεγραφότων διαφορὰς, ἐφ᾽ ἕτερα δὲ φάρμακα μεταβήσομαι, χωρὶς τῶν εἰρημένων χυλῶν σκευαζόμενα.

[501] [Τὰ χωρὶς χυλῶν συντιθέμενα στοματικὰ φάρμακα δι᾽ ὄξους καὶ κηκίδων.] Στοματικὸν φάρμακον ἔγραψεν ὅ τε Ἀνδρόμαχος καὶ ὁ Κρίτων τὴν αὐτὴν συμμετρίαν

ſex, ad ſextarios ij, decoquito, deinde rhois coriarii ℥ iiij, alii ℥ ij, miſceto, et gallarum ℥ iiij, alii vero gallas triginta, croci ℥ ij, alii ℥ j, aluminis ſciſſi ℥ ij, quidam etiam myrrhae ℥ j, mellis ſextarium j, mixtis utitor. Multa vero alia medicamenta ex praedictis ſuccis a multis medicis ſcripta ſunt, juxta commenſurationem variantia, quum aliqui quidem omnia praedicta conjiciant, quidam vero auferant alius aliud, et alius plus, alius minus. In quibus, velut dixi, inſpicere oportet quid redundet, an aſtringens et repulſorium, aut lenitivum et concoctorium, aut diſcuſſorium, ita enim rectiſſime ipſis utemur. Quare relinquam particulares eorum quae ſcripſerunt differentias. Tranſibo autem ad alia medicamenta citra hos ſuccos praeparata.

[*Stomatica medicamenta citra ſuccos compoſita ex aceto et gallis.*] Stomaticum medicamentum ſcripſit tum Andromachus tum Crito, eandem habens ſymmetriam. Suf-

ἔχον. ἀρκέσει τοιγαροῦν τὴν γραφὴν εἰπεῖν Ἀνδρομάχου ὡδί πως ἔχουσαν αὐτοῖς ὀνόμασιν. στοματικὴ Ἀριστοκλέους πρὸς συνάγχας καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐν τῷ στόματι, ταύτῃ καὶ Ἀντίπατρος ἐχρήσατο. ♃ κηκίδας ἀριθμῷ λ'. ὄξους λευκοῦ κύαθον α' S''. οἱ δὲ κυάθους θ'. σμύρνης < η'. νάρδου Ἰνδικῆς < α'. ῥοῦ τῆς ἐπὶ τὰ ὄψα, κύαθον α' S''. οἱ δὲ κυάθους θ'. στυπτηρίας σχιστῆς < α'. πεπέρεως κόκκους κ'. μέλιτος Ἀττικοῦ κυάθους β'. οἱ δὲ κύαθον α' S''. ἕψονται δ' αἱ κηκίδες ἐν τῷ ὄξει, ἕως ἂν ἁπαλαὶ γένωνται, καὶ λειανθεῖσαι μίγνυνται τῷ μέλιτι ἐπὶ τῆς χρήσεως, τινὲς δὲ καὶ μανδραγόρου σπέρματος γο α'. ταῦτα μὲν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψε, τάχα δ' ἄν τις ἀπορήσειε διὰ τί γράψας ὄξους κύαθον ἕνα S''. προσέγραψεν, οἱ δὲ κυάθους θ'. παρὰ πολὺ γὰρ ἡ συμμετρία τῆς συμμετρίας ὑπερέχει, καθάπερ γε πάλιν κἀν τῷ φάναι, ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα κύαθον α' S''. οἱ δὲ κυάθους θ'. κατὰ μόνας οὖν ἐξεταζόμενον ἑκάτερον ἀπορίαν ἔχει, πρὸς ἄλληλα δὲ συμπλεκόμενα προσηκόντως γέγραπται. ἐὰν μὲν γὰρ κυάθους θ'. ἐμβάλλωμεν τοῦ ὄξους, ἐμβαλοῦμεν

ficiet itaque defcriptionem Andromachi referre hoc modo habentem his verbis. *Stomaticum Ariftoclis ad anginas et reliquas in ore affectiones. Hac et Antipater ufus eft.* ♃ Gallas numero xxx, aceti albi fefquicyathum, alii cyathos ix, myrrhae ʒ viij, nardi Indicae ʒ j, rhois culinarii fefquicyathum, alii cyathos ix, aluminis fciffi ʒ j, piperis grana viginti, mellis Attici cyathos ij, alii fefquicyathum. Coquuntur gallae in aceto donec flaccefcant, deinde tritae melli mifcentur tempore ufus. Quidam etiam feminis mandragorae ℥ j addunt. Haec quidem Andromachus fcripfit. Fortaffis autem dubitaverit quispiam, propter quid, quum fcripfiffet aceti fefquicyathum, mox afcripferit, alii cyathos ix, multum enim menfura altera alteram excedit, quemadmodum etiam rurfus quum ait, rhois culinarii fefquicyathum, alii cyathos ix. Sigillatim itaque utrumque expenfum dubitationem affert, fi vero inter fe complicentur, convenienter fcripta funt. Si etenim cyathos ix injecerimus, in-

καὶ τοῦ ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα τοὺς αὐτοὺς θ'. ἐὰν δὲ κύαθον α' S''. τοῦ ὄξους, ἀρκέσει καὶ τοῦ ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα κύαθος α' S''. ὥστε ἐπὶ μὲν τοῦ πλέον ἔχοντος ὄξους φαρμάκου τὴν ἕψησιν ἐπὶ πλέον γίνεσθαι, ἐπὶ δὲ τοῦ ἔλαττον ἐπ' ὀλίγον. ἄμεινον δὲ πολλῷ τὸ ἐπὶ πλέον, οὕτω γὰρ καὶ αἱ κηκίδες ἔσονται μαλακαί. εὔδηλον δ' ὅτι γενναῖόν ἐστι τὸ φάρμακον, ἐξ ἐναντίων συγκείμενον. αἱ μὲν γὰρ κηκίδες καὶ τὸ ὄξος καὶ ὁ ῥοῦς στυπτικώτερα ἔσται καὶ ἀποκρουστικώτατα. διαφορητικώτατον δέ ἐστι τὸ πέπερι, μικτῆς δυνάμεως ἡ νάρδος, ἡ σμύρνη δὲ διαφορητικῆς μὲν, ἀλλ' ἀδήκτου καὶ παρηγορικῆς μετὰ τοῦ συμπέττειν, διαφορητικῆς δὲ καὶ τὸ μέλι δυνάμεώς ἐστιν, ἀλλὰ (244) χωρὶς τοῦ δάκνειν τὰ ἐν τῷ στόματι, ἐπειδὴ τοῖς ὀφθαλμοῖς δακνῶδές ἐστιν. περὶ δὲ τῆς τοῦ ὄξους δυνάμεως ἤδη πολλάκις ἀνεμνήσαμεν, ὡς καὶ τέμνει καὶ διαφορεῖ καὶ ἀποκρούεται. τὸ δὲ λευκὸν πρόσκειται κατὰ τὴν γραφὴν, ἵνα λεπτομερὲς ᾖ. ἔνιοι δὲ καὶ τοῦ ὄξους πέντε κυάθους καὶ τοῦ ῥοῦ τοὺς αὐτοὺς ἐμβάλ-

jiciemus etiam rhois culinarii eosdem ix cyathos, si vero aceti sesquicyathum, sufficiet etiam rhois culinarii sesquicyathus. Quare in medicamento plus aceti habente diuturnior coctio facienda est, in minus habente brevior, praestat autem diutius fieri coctionem, ita enim gallae molles reddentur. Conspicuum vero est, generosum esse hoc medicamentum ex contrariis compositum; gallae enim et acetum et rhus magis astringentia sunt et maxime repellunt, valde autem discussorium est piper, sed mixtae facultatis est nardus. Myrrha vero discussoriam habet vim, sed et lenem ac mitigatoriam una cum hoc, quod etiam concoquit. Discussoriae facultatis est etiam mel, sed citra mordacitatem earum affectionum, quae in ore fiunt, quum in oculis mordax exiftat. Verum de aceti viribus jam saepe mentionem fecimus, quod et incidit et discutit et repellit. Album autem in descriptione addidit, ut videlicet tenuium partium indicet. Quidam vero tum aceti quinque cyathos, tum rhois eosdem injiciunt, medium quodammodo apprehendentes in-

λουσι, μεταξύ πως ἱστάμενοι τῶν τε τὸ πλεῖστον ἐμβαλλόντων καὶ τῶν τὸ ἐλάχιστον ἑκατέρου. δῆλον οὖν ὅτι μέσον ἐκείνων τῇ δυνάμει τὸ φάρμακον παρασκευάζουσιν, ὥσπερ καὶ τῇ συμμετρίᾳ.

[Ἡ διὰ τοῦ βήσασα στοματικὴ διάχριστος. ἔνδοξον δὲ καὶ τοῦτό ἐστι τὸ φάρμακον, ὑπὸ μὲν Ἀνδρομάχου κατὰ λέξιν οὕτω γεγραμμένον.] Στοματικὸν πρὸς συνάγχας ἡ διὰ βήσασα, πρὸς τὰ ἀπηλπισμένα ποιοῦσα ᾗ χρῶμαι. ♃ ἀνίσου σπέρματος, σελίνου σπέρματος, ἄμμεως σπέρματος, σχίνου ἄνθους· στυπτηρίας σχιστῆς, Ἰλλυρικῆς ἴρεως, βήσασα, ὃ τινες ἅρμαλα καλοῦσι, κινναμώμου, σμύρνης τρωγλοδυτικῆς, ἀριστολοχίας μακρᾶς ἀνὰ γο α'. κασσίας, ῥόδων ξηρῶν ἀνὰ γο α'. κροκομάγματος γο α'. κόστου, χελιδόνων σποδοῦ προσφάτου ἀνὰ γο γ'. κρόκου γο α' S''. νάρδου Ἰνδικῆς, ἀμώμου ἀνὰ γο S''. κηκῖδας η'. λείοις σὺν μέλιτι χρῶ, ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἄνιε μέλιτι. [502] τοῦτο δὲ αὐτὸ τὸ φάρμακον καὶ ὁ Ἥρας ἔγραψεν ὀλίγου δεῖν ἅπαν ὡσαύτως, μόνα γὰρ ὑπήλλαξε τὰ τῶν ῥόδων καὶ οὐκ αὐτὰ μᾶλλον, ἀλλὰ τὸ

ter eos, qui plurimum et qui minimum de utroque conjiciunt. Manifeftum igitur eft eos medium quoque medicamentum juxta facultatem praeparare, quemadmodum fymmetria ipfa media exiftit.

[*Stomatica illitio ex femine rutae filveftris. Celebre eft et hoc medicamentum ab Andromacho hac verborum ferie defcriptum.*] *Stomaticum ad anginas ex befafa, faciens ad defperata quo utor.* ♃ Seminis anifi, feminis apii, feminis ammii, fchoenanthi, aluminis fciffi, iridis Illyricae, befafa, quod aliqui harmala vocant, cinnamomi, myrrhae troglodyticae, ariftolochiae longae, fingulorum ℥ j, caffiae, rofarum ficcarum, utriusque ℥ j, crocomagmatis ℥ j, cofti, cineris hirundinum recentis, utriusque quadrantem, croci fefquiunciam, nardi Indicae, amomi, utriusque ℥ dimidium, gallas viij, tritis cum melle utere. Verum ufus tempore tandem mel adde. Hoc ipfum medicamentum etiam Heras fcripfit, ut parum abfit quo minus penitus idem fit; folas enim rofas variavit, et non ipfas conjicit, fed florem ipfa-

ἄνθος αὐτῶν καὶ προσθεὶς ἐπὶ τέλει, τινὲς δὲ καὶ κασσίας πυῤῥᾶς γο α'. περὶ δὲ τῶν χελιδόνων ἀμφότεροι γεγράφασιν ἀσαφῶς, καίτοι σαφῶς ἄλλων γεγραφότων, εἰ καὶ διαφωνοῦσιν ἀλλήλοις. οἱ μὲν γὰρ τὴν νεοττιὰν κελεύουσι καίειν, ἐκ τῶν ἀποπατημάτων μάλιστα τῶν χελιδόνων συγκειμένην, οἱ δὲ αὐτὰς τὰς χελιδόνας, οἱ δὲ τοὺς νεοττοὺς αὐτῶν. οὗτοι δὲ ἀσαφέστερον ἔγραψαν, ὁ μὲν Ἀνδρόμαχος χελιδόνων σποδοῦ προσφάτου, ἔδει δὲ προσθεῖναι κεκαυμένων. τοιοῦτον γάρ τοι τὸ σποδοῦ δηλοῖ, πλὴν εἰ τὴν νεοττιὰν κελεύει λειοῦν. ὁ δὲ Ἥρας χελιδόνων τοῦ χέσματος, μὴ προσθεὶς μηδὲ αὐτὸς τὸ κεκαυμένου. ἴσως οὖν οὐδέτερος βούλεται τὸ κεκαῦσθαι τὸν ἀπόπατον τῶν χελιδόνων, ὥσπερ ἄλλοι. ἔν τισι μέντοι τῶν ἀντιγράφων οὕτω διαγέγραπται. ♃ χελιδόνων τῶν ἁπαλῶν γο α'. καθάπερ ἐν ἑτέροις χελιδόνων τῶν ἀπὸ δοκῶν. πρόδηλον δ' ὅτι δριμὺ καὶ διαφορητικόν ἐστι τὸ φάρμακον τὸ ἐκ τῶν χελιδόνων ἀποπάτημα, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἁπάντων τῶν ζώων, τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δ' ἧττον, ὥσπερ καὶ αὐτῶν τῶν ζώων καυθέντων ἡ τέφρα. εἰρη-

rum et ad finem addit, quidam etiam casiae fulvae ℥ j. De hirundinibus autem ambo obscure tradiderunt, quamquam alii clare scripserint, nisi quod inter ipsos non convenit. Alii enim nidum urere jubent, ex stercoribus hirundinum maxime compositum, alii ipsas hirundines, alii ipsarum pullos. Hi vero obscurius scripserunt, et Andromachus quidem, cineris hirundinum recentis, oportebat autem ipsum apponere ustarum, tale enim quiddam cineris vox significat, nisi dum ipsum terere ac laevigare jubet. Heras autem, hirundinum recrementi, non apponens usti. Forte igitur neuter vult comburi debere hirundinum recrementum, quemadmodum alii. In quibusdam tamen exemplaribus sic scriptum est. Hirundinum tenerarum ℥ j, quemadmodum in aliis, hirundinum a trabibus. Palam est autem quod acre et discussorium est hirundinum excrementum, quemadmodum etiam alia omnia omnium animalium stercora, aliqua magis, aliqua minus, velut etiam ipsorum ani-

ται δὲ ἡμῖν καὶ περὶ τοῦ βήσασα κατὰ τὴν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείαν, ὡς ἔστι τῆς τρίτης τάξεως τῶν θερμαντικῶν, καὶ νῦν ὡς τοιοῦτον ἀναμέμικται τῷ προκειμένῳ φαρμάκῳ, τὰ πλεῖστα τῆς διαφορητικῆς δυνάμεως ἔχοντι, καθάπερ ἔνια τῶν ἄλλων στοματικῶν τῆς στυπτικῆς τε καὶ ἀποκρουστικῆς. τά τε γὰρ εἰρημένα φάρμακα διαφορητικώτατα καὶ πρὸς αὐτοῖς ἔτι τὸ κιννάμωμον ὑπὲρ ἅπαντα, λεπτομερῆ τε καὶ διαφορητικὴν ἔχον δύναμιν, ἀλλὰ καὶ τὰ σπέρματα τό τε τοῦ ἀνίσου καὶ τὸ τοῦ σελίνου καὶ τὸ τοῦ ἄμμεως διαφορητικά. καὶ ἡ ἶρις δὲ καὶ ἡ ἀριστολοχία τῶν διαφορητικῶν ἐστιν, ὥσπερ καὶ ἡ σμύρνα. μικτῆς δὲ δυνάμεως ἔκ τε τῆς διαφορητικῆς καὶ τῆς στυπτικῆς ἐστὶ κασσία καὶ κρόκος καὶ νάρδος καὶ ἄμωμος καὶ κόστος. ἐπικρατεῖ δὲ ἐν αὐταῖς ἡ θερμαντική τε καὶ διαφορητικὴ καὶ μάλιστα ἐν τῷ κόστῳ. μικτῆς δὲ καὶ τὸ τοῦ σχίνου ἄνθος, ἀλλ' ἀσθενοῦς καθ' ἑκάτερα καὶ τὸ στύφειν καὶ τὸ θερμαίνειν. αἱ δὲ κηκίδες, δῆλον δ' ὅτι τὰς ὀμφακίτιδας λέγω, τῶν στυφόντων ἱκανῶς εἰσὶ φαρμάκων, ὥσπερ καὶ ἡ σχιστὴ στυπτη-

malium uftorum cinis. Dictum eft etiam nobis de befafa in fimplicium medicamentorum tractatu, quod tertii fit ordinis calefacientium, et nunc fane, quod ejusmodi admixtum eft etiam praedicto medicamento, quod plurima difcufforiae facultatis in fe habet, quemadmodum aliqua ex aliis ftomaticis aftringentis et repulforiae. Etenim jam relata medicamenta valde difcufforia funt et ad haec amplius cinnamomum fuper omnia vim tenuium partium et difcufforiam habens. Quin et femina anifi, apii et ammii difcufforia funt, et iris et ariftolochia ex difcufforiis funt, velut etiam myrrha. Mixtae autem facultatis ex difcufforia et aftringente eft caffia et crocus et nardus et amomum et coftus, praecellit autem in ipfis calefactoria et difcufforia et maxime in cofto. Mixtae facultatis eft et junci rotundi odorati flos, fed utraque imbecilli tum aftringente tum calefaciente. Gallae vero, clarum eft quod de omphacitidum genere loquor, ex aftringentibus multum funt medicamentis, velut etiam alumen

ρία. τὰ ῥόδα δ' ἔμπαλιν ἀσθενεστάτην ἔχει τὴν στύψιν. ἐξ ἐναντίων οὖν ταῖς δυνάμεσι σύγκειται τῶν κατὰ μέρος φαρμάκων τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ, καὶ οὐ μόνον γε ἐναντίων, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρῶν ἑκατέρων, καὶ καθάπερ εἶπον ἔμπροσθεν, ἰσχυροτέρων πολὺ τῶν διαφορητικῶν ἢ τῶν στυπτικῶν. ἐπεὶ δὲ τὴν σκευασίαν αὐτοῦ σαφῶς ἔγραψεν Ἥρας, διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἐκείνου λέξιν κοινῇ παραγράψω τήνδε τὸν τρόπον ἔχουσαν.

[Ἥρα στοματικὴ διὰ τοῦ βήσασα.] Στοματικὴ ποιοῦσα πρὸς συνάγχας καὶ φλεγμονὰς παρισθμίων καὶ ἕλκη τὰ γινόμενα ἐν τῷ στόματι, ἁρμόζει δὲ καὶ στοματικοῖς καὶ δυσεντερικοῖς ἄκρως, ἐν ψυχρῷ διδομένη κυάμου μέγεθος. ἔστι δὲ καὶ ἀρτηριακὴ καλὴ καὶ ἀνώδυνος. ♃ ἀνίσου γο α'. ἄμμεως γο α'. σελίνου σπέρματος γο α'. κόστου γο α' S''. σχίνου ἄνθους γο α'. κασσίας γο α'. ἴρεως Ἰλλυρικῆς γο α'. σχιστῆς γο α'. κηκίδας ὀμφακίτιδας μέσας τῷ μεγέθει η'. κροκομάγματος γο α'. κρόκου γο α' S''. σμύρνης γο S''. ῥόδων ἄνθους γο β'. ἀριστολοχίας μακρᾶς γο α'. βήσασα σπέρ-

fciffum. Rofae autem rurfum debiliffimam habent aftringendi vim. Ex contrariis igitur facultatibus particularium medicamentorum hoc medicamentum propofitum jam conftat, et non folum contrariis, fed etiam utrisque fortibus, atque velut dixi antea, multo fortioribus difcufforiis quam aftringentibus. Quando vero confectionem ejus clare confcripferit Heras, vifum eft ob id etiam illius verba in commune proponere ac fcribere, quae hoc modo habent.

[*Stomaticum ex befafa Herae.*] *Stomaticum faciens ad anginas et inflammatas tonfillas ac ulcera facta in ore. Convenit etiam ftomachicis et dyfentericis fumme, in frigida exhibita magnitudine fabae. Eft et arteriaca bona et dolorem fedat.* ♃ Anifi ℥ j, ammii ℥ j, apii feminis ℥ j, cofti ℥ j ß, floris junci odorati ℥ j, caffiae ℥ j, iridis Illyricae ℥ j, aluminis fciffi ℥ j, gallas omphacitidas mediae magnitudinis octo, crocomagmatis ℥ j, croci ℥ j ß, myrrhae ℥ ß, floris rofarum ℥ ij, ariftolochiae longae ℥ j, feminis

ματος γο α΄. κινναμώμου γο α΄. [503] ναρδοστάχυος γο α΄ S΄΄. ἀμώμου βότρυος γο S΄΄. τινὲς δὲ καὶ κασσίας πυῤῥᾶς γο α΄. σποδοῦ χελιδόνων τοῦ χέσματος γο α΄. τὴν σμύρναν λειοτρίβει μετὰ μέλιτος, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα κόψας καὶ σήσας βάλλε εἰς ὅλμον, καὶ ἀναμίξας ὑπέρῳ κατάτεμνε τὴν σμύρναν μετὰ μέλιτος συμμέτρου, ἵνα γένηται τὸ φάρμακον μέλιτος παχύτερον. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας μέλιτι δευὶς διάχριε καὶ δίδου ἀναγαργαρίζεσθαι δι᾽ ὕδατος, ἢ ὑδρομέλιτος ἢ χυλοῦ πτισάνης. ἐν κασσιτερίνῳ δὲ ἀποτίθεται ἀγγείῳ.

[Ἄλλο διὰ χελιδόνων ἄνευ βήσασα στοματικὸν διάχριστον, ὃ Ἀσκληπιάδης ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως.] Ἄλλη, ποιεῖ καὶ συναγχικοῖς. ℞ χελιδόνων ἀγρίων κεκαυμένων τῆς σποδοῦ ∠ δ΄. κρόκου ∠ α΄. νάρδου Ἰνδικῆς ∠ α΄. μέλιτι ἀναλάμβανε, ἡ κρᾶσις πρὸς τὰς ὑποκειμένας διαθέσεις. δεῖ δὲ τὰς χελιδόνας καίειν τὸν τρόπον τοῦτον. ἁλσὶ καταπάσαντες τοὺς νεοττοὺς σὺν τοῖς πτεροῖς βάλλομεν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν καὶ τοῦτο φιμώσαντες τίθεμεν ἐπ᾽ ἀνθράκων. χάριν εἰδέναι χρὴ τῷ Ἀσκληπιάδῃ οὕτω σαφῶς γράψαντι, ὅπως

besafa ℥ j, cinnamomi unciam j, fpicae nardi ℥ j ß, amomi racemi unciae dimidium, quidam etiam, caffiae fulvae ℥ j, cineris hirundinum recrementi ℥ j. Myrrham cum melle terito, reliqua vero omnia contufa et cribrata in mortarium conjicito, atque ubi mifcueris per piftillum myrrham cum melle moderato agitato, ut medicamentum melle craffius reddatur. Ufus vero tempore melle dilutum illine, atque ex aqua gargariffandum praebe aut ex aqua mulfa vel fucco ptifanae. Caeterum medicamentum hoc in ftanneo vafe reponitur ac affervatur.

[*Aliud ftomaticum ex hirundinibus absque befafa, quod Afclepiades fcripfit his verbis.*] *Aliud ftomaticum, facit et ad anginas.* ℞ Hirundinum filveftrium uftarum cineris ʒ iiij, croci ʒ j, nardi Indicae ʒ j, melle excipe. Mixtura fit quum jam fub manibus funt affectiones. Hirundines porro uruntur hoc modo. Pullos fale confperfos una cum pennis in fictile conjicimus, obturatumque prunis imponimus. Gratia habenda eft Afclepiadae ob id, quod tam

κελεύει καίεσθαι τοὺς νεοττοὺς τῶν χελιδόνων. ὅτι τὰ ζῶα αὐτὰ καὶ μὴ τὸν ἀπόπατον αὐτὸν εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου παρασκευάζειν ἀξιοῖ. γέγραπται δὲ καὶ τῷ Ἀνδρομάχῳ διὰ χελιδόνων στοματικὸν φάρμακον ὧδί πως αὐτοῖς ὀνόμασιν.

[Τὸ διὰ χελιδόνων πρὸς συνάγχας, ὡς Ἁρποκρᾶς.] ℞ Χελιδόνων κεκαυμένων νεοττῶν ια′. μέλιτος κυ. α′. οἱ δὲ κυάθους β′. μυρσίνης χλωρᾶς χυλοῦ κυ. α′. οἱ δὲ κυάθους β′. σμύρνης τριώβολον, καύσας τοὺς νεοττοὺς μίσγε πάντα καὶ λεάνας χρῶ. σαφῶς καὶ οὕτως ἐνταῦθα τοὺς νεοττοὺς κελεύει καίεσθαι. αὗται μὲν αἱ προγεγραμμέναι δύο διὰ χελιδόνων εἰσὶν ἄνευ τοῦ βήσασα. αἱ δὲ ἄλλαι πρὸ αὐτῶν δύο στοματικαὶ διά τε χελιδόνων καὶ τοῦ βήσασα. τρίτη δὲ ἄλλη συζυγία φαρμάκων ἐστὶν ὁμογενῶν, ἐν ᾗ χω(245)ρὶς τῶν χελιδόνων αἱ διὰ τοῦ βήσασα σκευάζονται.

[Ἄλλαι στοματικαὶ διάχριστοι Ἀνδρομάχου.] Βέλτιον εἶναι νομίζω μηδὲ τὰς ἄλλας παραλιπεῖν ὁπόσας ἐπαινοῦσιν

diligenter defcribit, quomodo hirundinum pullos uri jubeat, et quod ipfa animalia et non eorum recrementa, in medicamenti compofitionem praeparanda cenfeat. Scripfit vero etiam Andromachus ftomaticum medicamentum ex hirundinibus hoc modo.

[*Stomaticum ex hirundinibus ad anginas, ut Harpocras.*] ℞ Pullorum hirundinum uftorum numero xj, mellis cyathum j, alii cyathos ij habent, fucci myrti viridis cyathum j, alii cyathos ij, myrrhae obolos iij, pullos urito, omnibusque mixtis ac tritis utitor. Clare etiam hic hoc loco pullos comburi jubet. Haec itaque duo praefcripta medicamenta ex hirundinibus funt absque befafa. Alia autem duo ftomatica, haec praecedentia ex hirundinibus, una cum befafa conftant. Eft autem et tertia conjugatio medicamentorum ejusdem generis, in qua ea quae ex befafa citra hirundines praeparantur continentur.

[*Aliae ftomaticae illitiones Andromachi.*] Praeftat autem opinor, neque alias relinquere oris illitiones, quae

οἱ περὶ τὴν τῶν φαρμάκων ἐμπειρίαν σπουδάζοντες, ἐνταῦθα προσγράψαι, καὶ μάλιστα ἐπειδὴ πολλῶν ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ πεῖραν ἔχομεν, τὰ μὲν αὐτοὶ χρησάμενοι, τὰ δὲ τοὺς συνιατρεύοντας ἡμῖν εἰδότες. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων, αὐτὰς συνθέμενος ὡς ἐκεῖνος ἔγραψεν.

[Πρὸς κιονίδας κεχαλασμένας.] ℞ Μέλιτος λίτραν μίαν, στυπτηρίας ὑγρᾶς λίτραν μίαν, ῥόδων ἄνθους λίτρας S″. ὑποκυστίδος χυλοῦ γο γ′. ἕψε στυπτηρίαν μέλιτι, εἶτα τὰ ξηρὰ, καὶ οὕτω χρῶ. ἕψε δ' ἐπ' ὀλίγον. καλόν ἐστιν ὄντως τοῦτο τὸ φάρμακον καὶ δεῖ κεχρῆσθαι τρισὶ τρόποις αὐτῷ, καθάπερ ὁρᾶτε χρώμενον ἐμὲ τοῖς πλείστοις τῶν στοματικῶν φαρμάκων. εἷς μὲν γὰρ τρόπος χρήσεώς ἐστι καὶ μάλιστα ἐν ἀρχῇ διαλύοντα τὸ φάρμακον ἢ δι' ὕδατος θερμοῦ ἢ δι' ὑδρομέλιτος, τουτέστι διὰ μελικράτου ἀνακογχυλίζεσθαι. καὶ γὰρ καὶ παρηγορικόν ἐστι τοῦτο καὶ τὸ δέον ἀνύει. μεταξὺ δὲ τῆς τοιαύτης χρήσεως καὶ ἀκράτῳ τῷ φαρμάκῳ χρῆσθαι προσήκει, τοῦτο μὲν διαχρίοντα τοῖς [504] δακτύλοις, τοῦτο δὲ καὶ διὰ κοχλιαρίου προσαπτόμενον μετὰ τοῦ

ſane laudantur ab iis, qui de medicamentorum experientia ſunt curioſi, maxime quum multorum ex eis etiam ipſi experimentum fecerimus, partim quidem ex noſtro uſu, partim vero eorum, qui nobiscum ſunt medicati. Incipiam autem ab iis, quae Andromachus ſcripſit ipſas compoſiturus juxta illius verba.

[*Ad columellam laxatam.*] ℞ Mellis ℔ j, aluminis liquidi ℔ j, florum roſarum ℔ ß, ſucci hypocyſtidis quadrantem. Alumen in melle coquito, deinde ſicca inſpergito atque ita utitor, coquito autem modice. Vere bonum eſt hoc medicamentum, eoque tribus modis uti oportet, quemadmodum vidiſtis me plurimis ſtomaticis medicamentis uti. Unus utendi modus eſt et maxime in principio, ut diſſolvatur per aquam calidam aut aquam mulſam, ac gargarisſetur, nam et mitigatorium eſt hoc et quod convenit efficit. Interea autem dum eo ſic utimur, etiam ſincero medicamento uti convenit, partim quidem cum digitis illinendo, partim vero per cochleare admovendo una cum hoc, quod

Ed. Chart. XIII. [504.] Ed. Baf. II. (245.)
ἀναπιέζειν καὶ ἀδεὲς πρὸς τοὐκτὸς ἄγειν τὴν κιονίδα. συμφέρει γὰρ ὡς ὅτι μάλιστα πρὸς τὴν γλῶσσαν αὐτὴν ῥέπειν ἀποχωροῦσαν τῆς εὐθύτητος ἣν ἴσχει τὰ πολλὰ πρὸς τὸν λάρυγγα.

[Ἑτέρα στοματικὴ τοῦ αὐτοῦ Ἀνδρομάχου πρὸς πάντα τὰ ἐν τῷ στόματι.] ℞ Κροκομάγματος < β΄. ἴρεως < δ΄. σανδαράχης < S″. τουτέστι τριώβολον, τερμινθίνης < β΄. λυκίου Ἰνδικοῦ < α΄. σταφίδος < η΄. ἀλόης < α΄. ὀμφακίου < α΄. στροβύλων πεφωγμένων < η΄. γλυκέος χυλοῦ < α΄. σχιστῆς < α΄. βαλαυστίου < α΄. ῥόδων ἄνθους < β΄. μέλιτος κοτύλας β΄ S″. ἐν τισι δὲ ἀντιγράφοις K° α΄ S″. γέγραπται. αὐτὸς μὲν ὁ Ἀνδρόμαχος οὐκ ἔγραψεν ὅπως μίγνυσθαι τὸ μέλι χρὴ, πότερον ὠμὸν ἢ ἑφθὸν ἢ μόνον ἀπηφρισμένον, ἐγὼ δ' ἀξιῶ τὸ ἀπηφρισμένον μίγνυσθαι. ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλας στοματικὰς διαχρίστους ὁ Ἀνδρόμαχος, ἁπάσας καλὰς, καὶ διὰ τοῦτο κἀμοὶ βέλτιον ἔδοξεν εἶναι μὴ παραλιπεῖν αὐτὰς, ἀλλ' ὑπογράψαι πάσας ἑξῆς, ὡς ἐκεῖνος ἔγραψεν. στοματικὴ ᾗ χρῆσθαί φησιν αὐτός. ℞ ἄνθους ῥό-

reprimamus et intrepide foras columellam ipfam ducamus. Confert enim quam maxime ad linguam ipfam vergere et a rectitudine fecedere, quam habet ut plurimum ad ipfius afperae arteriae extremum.

[*Aliud ftomaticum ejusdem Andromachi ad omnia vitia oris.*] ℞ Crocomagmatis ʒ ij, iridis ʒ iiij, fandarachae ʒ ß, hoc eft, obolos iij, terebinthinae ʒ ij, lycii Indici ʒ j, uvae paffae ʒ viij, aloës ʒ j, omphacii ʒ j, nucum pinearum toftarum ʒ viij, fucci glycyrrhizae ʒ j, aluminis fciffi ʒ j, balauftii drach. j, floris rofarum drach. ij, mellis heminas duas et dimidiam, in quibusdam exemplaribus fefquihemina habetur. Ipfe quidem Andromachus fic fcripfit, non oftendens quomodo mel mifcere oporteat, num crudum aut coctum aut defpumatum tantum. Ego vero defpumatum mifcendum effe cenfeo. Scripfit etiam alias ftomaticas illitiones Andromachus omnes bonas, quare minime relinquendas putavi, ideoque fubfcribam omnes deinceps, quemadmodum ipfe praefcripfit. *Stomaticum quo ipfe fe uti dicit.* ℞ Flo-

δίων ∠ β΄. πιτυΐδων ∠ α΄. κρόκου ∠ α΄. σὺν μέλιτι. ἄλλη καὶ αὐτῇ κεχρῆσθαί φησι. ♃ ἴρεως Ἰλλυρικῆς ∠ η΄. κρόκου ∠ η΄. οἱ δὲ ∠ δ΄. ῥόδων ἄνθους ∠ δ΄. σὺν μέλιτι. ἄλλη ♃ μίσυος Κυπρίου ∠ η΄. ἴρεως Ἰλλυρικῆς ∠ δ΄. σμύρνης ∠ η΄. κρόκου ∠ α΄. σὺν μέλιτι. ἄλλη εὐώδης ἁπαλὴ πρὸς φλεγμονὰς καὶ ἐσχάρας καλή. ♃ πυρῆνος ∠ γ΄. ἀμύλου ∠ β΄. σχιστῆς ∠ α΄. ῥόδων ἄνθους ∠ α΄. κρόκου τριώβολον σὺν μέλιτι. ταῦτα ἐκ τοῦ Κρατίππου νάρθηκος εἶναί φησιν. ἄλλη στοματικὴ Μενεκράτους. ♃ κρόκου ∠ δ΄. βαλαυστίου ∠ γ΄. ῥόδων ἄνθους ∠ α΄. οἱ δὲ ∠ S΄΄. ἐρείκης καρποῦ ∠ α΄. μαλαβάθρου ∠ α΄. νάρδου Ἰνδικῆς ∠ α΄. στροβύλους κ΄. μέλιτι. ἄλλη, ἣν ἐκ τῶν Μελίτου φησὶν εἶναι. ♃ ῥοῦ ἐρυθροῦ ∠ β΄. ῥόδων ἄνθους ∠ α΄. κόστου, κρόκου ἀνὰ τριώβολον σὺν μέλιτι. ταύτην καὶ ἀναγαργαρίζεσθαι σὺν γλυκεῖ ἢ ὑδρομέλιτί φησιν, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως τοῦτο προσγράψας. ἅπασαι γὰρ ἀναγαργαρίζεσθαι δύνανται. ἄλλη στοματική, ἣν καὶ αὐτὸς ἐπαινεῖ. ♃ σχοίνου ἄνθους, σμύρνης, κρόκου, κασσίας, στυπτηρίας σχιστῆς, Ἰλλυρίδος ἀνὰ ∠ δ΄. νάρδου Ἰνδικῆς ∠ α΄.

ris rosarum ʒ ij, nucum pinearum ʒ j, croci ʒ j, excipe melle. *Aliud quo item se uti dicit.* ♃ Iridis Illyricae ʒ viij, croci ʒ viij, alii ʒ iiij, florum rosarum ʒ iiij, excipe melle. *Aliud.* Misyos Cyprii ʒ viij, iridis Illyricae ʒ iiij, myrrhae ʒ viij, croci ʒ j, excipe melle. *Aliud odorum, tenerum, ad inflammationes et crustas commodum.* ♃ Nucum pinearum ʒ iij, amyli ʒ ij, aluminis scissi ʒ j, floris rosarum ʒ j, croci obolos iij, excipe melle. Haec ex ferula Cratippi esse ait. *Aliud stomaticum Menecratis.* ♃ Croci ʒ iiij, balaustii ʒ iij, florum rosarum ʒ j, alii ʒ ß, fructus ericae ʒ j, malabathri ʒ j, nardi Indicae ʒ j, nucum pinearum numero xx, excipe melle. *Aliud quod ex libris Meliti esse ait.* ♃ Rhois rubri ʒ ij, florum rosarum ʒ j, costi, croci, utriusque obolos iij, excipe melle. Hanc etiam gargarissari cum passo aut aqua mulsa ait, neque scio cur hoc hic ascripserit, quum omnia gargarissari possint. *Aliud stomaticum quod etiam ipse laudat.* ♃ Schoenanthi, myrrhae, croci, cassiae, aluminis scissi, Illyridis, singulorum ʒ iiij, nardi Indicae ʒ j,

σὺν μέλιτι ἑφθῷ. ἐνταῦθα μὲν οὖν προσέθηκε τὸ ἑφθῷ, κατὰ δὲ τὰς ἔμπροσθεν ἁπλῶς εἶπε μέλιτι, συγχωρῶν ἡμῖν ὡς ἂν θέλωμεν σκευάζειν. ἐγὼ δ', ὡς ἔφην, μέλιτι ἀπηφρισμένῳ χρῶμαι.

[Ἄλλαι διάχριστοι στοματικαὶ, ἃς Ἀσκληπιάδης ἔγραψε.] Διάχριστοι πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι σηπεδόνας Ἀσκληπιάδου. ℞ ῥοῦ ἐρυθροῦ ∠ δ΄. ἀκακίας ∠ α΄. μυελοῦ ∠ δ΄. οἴνῳ Πραμνείῳ διαλύσας, ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ καὶ χρῶ διαχρίων. οὐκ οἶδ' ὅπως παρέλιπε προσγράψαι τῷ τοῦ μυελοῦ, πότερον ἐλαφείου ἢ μοσχείου βούλεται βάλλεσθαι. ἐπεὶ τοίνυν οὐ προσέγραψεν, ἀσφαλέστερόν ἐστιν ἐλαφείου βάλλειν, ἰσχυρὸν γὰρ εἶναι βούλεται τὸ φάρμακον. ἔστι δὲ ἰσχυρότερος ὁ ἐλάφειος μυελὸς τοῦ μοσχείου. ἄλλη. ℞ ὑποκυστίδος χυλοῦ ∠ β΄. βαλαυστίου ∠ α΄. λυκίου ὁλκὴν α΄. ἀκακίας ∠ α΄. ἀναλάμβανε ἐλαίας ὀμφακιζούσης τῷ χυλῷ καὶ μέλιτι φυράσας χρῶ.

[505] [Διάχριστοι στοματικαὶ τοῖς δυσχεραίνουσι τὰς φαρμακώδεις ποιότητας ἐπιτήδειοι.] Περὶ μὲν τῶν γυναικῶν τί δεῖ καὶ λέγειν, καὶ μάλιστα ὡς αἱ πλούσιαι δυσχεραί-

excipe melle cocto. Hic quidem igitur cocto adjecit, in prioribus vero femper fimpliciter melle dixit, permittens nobis quomodocunque praeparare velimus. Ego autem, velut dixi, melle defpumato utor.

[*Aliae illitiones ftomaticae, quas Afclepiades fcripfit.*] *Illitio ad putredines oris Afclepiadae.* ℞ Rhois rubri ʒ iiij, acaciae ʒ j, medullae ʒ iiij, vino Pramnio diffoluta excipe melle cocto et utere ad illitionem. Haud fcio quomodo reliquerit afcribere ad medullam num cervinam an vitulinam conjici velit. Quando igitur non afcripfit, tutius eft cervinam adjicere; forte enim effe vult medicamentum, fortior autem eft medulla cervina quam bubula. *Alia.* ℞ Succi hypocyftidis ʒ duas, balauftii ʒ j, lycii ʒ j, acaciae ʒ j, excipe olivae immaturae fucco et melle fubactis utere.

[*Illitiones oris aptae eis, quae medicamentarias qualitates aegre admittunt.*] Porro de mulierculis quid attinet dicere et maxime divitibus, quae prae deliciis ftomatica

Ed. Chart. XIII. [605.] Ed. Baf. II. (245)

νουσιν ὑπὸ τρυφῆς τὰς φαρμακώδεις στοματικάς; ἤδη δὲ καὶ ἄνδρες τινὲς οὐ μόνον ὑπὸ τρυφῆς, ἀλλὰ καὶ κακοστόμαχοι φύσει πως ὄντες, οὐ φέρουσι τὰ τοιαῦτα φάρμακα. καὶ μέντοι καὶ παραῤῥυέντα πολλάκις εἰς στόμαχον οὐ μόνον ἀηδῆ πώς ἐστιν, ἀλλὰ καὶ βλαβερά. τὰ γοῦν ἐπιεικέστατα αὐτῶν κρόκον ἔχει καὶ σμύρναν καὶ στυπτηρίαν. ἄμεινον οὖν ἐνίας τῶν στοματικῶν ἄνευ τούτων γεγονυίας ἔχειν. ἐπὶ μὲν δὴ τῶν μετρίων φλεγμονῶν ἢ τῶν παρισθμίων ἢ σταφυλῆς, ἄν τε ἄλλου τινὸς μέρους, ἀρκοῦσιν οἱ χυλοὶ μόνοι τῶν εἰρημένων ἄρτι καρπῶν, ὅ τε τῶν βάτων καὶ ὁ τῶν μόρων, ῥοιαί τε καὶ μῆλα τὰ Κυδώνια. καὶ μέντοι καὶ ὁ τῶν καρύων χυλὸς, ὅταν μετὰ μέλιτος μόνον γένηται, τὴν γεῦσιν ἡδεῖαν ἔχει καὶ γλεῦκος τὸ ἐκ τῶν στρυφνοτέρων σταφυλῶν, ἐξ ὧν ὁ Ἀμιναῖος οἶνος γεννᾶται, βληθέντος εἰς αὐτὸ ῥοῦ. τοῦθ᾽, ὡς προέγραψε, κάλλιστον γίνεται φάρμακον ἑψηθὲν, ὡς εἴρηται. πρὸς δὲ τὰς πλείονος δεομένας στύψεως φλεγμονὰς ἐποίησα διαχρίστους στοματικὰς τοιάσδε. τῶν αὐστηρῶν ῥοιῶν τὸν χυλὸν ἢ τῶν αὐστηρῶν κυδωνίων ἢ

medicamenta aegre admittunt? Jam vero etiam viri quidam non folum prae deliciis, fed etiam natura quodam modo malum ftomachum habentes, ejusmodi medicamenta non ferunt. Et fane praeterlabentia faepenumero in ftomachum non folum injucunda aliquo modo funt, fed etiam noxia. Manfuetiffima igitur ex ipfis crocum habent et myrrham et alumen. Melius igitur eft aliquas ftomaticas compofitiones absque his factas habere. In moderatis itaque inflammationibus aut tonfillarum aut uvae aut alterius alicujus partis fufficiunt fucci foli fructuum jam dictorum, velut rubi et mororum, punicorumque malorum et cotoneorum. Quin et fuccus nucum, ubi cum folo melle paratur, fuavem guftum habet, itemque muftum ex acerbioribus uvis, ex quibus Aminaeum vinum funditur, fi in ipfum rhus addatur; hoc enim, velut afcripfit, optimum fit medicamentum, coctum ut dictum eft. Ad eas vero inflammationes, quae multa aftrictione indigent, illitiones ftomaticas hujusmodi paravi. Aufterorum punicorum fuccum aut auftero-

καὶ ἀμφοτέρων κατὰ τὴν ἔμπροσθεν εἰρημένην ἀναλογίαν ἔμιξα μέλιτι, καὶ ἦν αὔταρκες. ὁ δὲ τῶν συκαμίνων χυλὸς ἀσθενὲς φάρμακον. ἀλλὰ τούτου γε καὶ τῶν εἰρημένων μέσος ἐστὶ κατὰ τὴν στύψιν ὁ τῶν βάτων. ἰσχυρὸς δὲ οὐδενὸς ἧττόν ἐστι καὶ ὁ ἐκ τοῦ λέμματος τῶν καρύων, καίτοι γε οὐκ ὢν ἐν τῇ γεύσει στρυφνός. ἑκάστῳ δὲ τούτων ἔνεστιν ὄμφακας ἐκθλίψαντας μιγνύειν, ἐὰν μὲν βουληθῇς σφοδρότερον ἐργάσασθαι, κατὰ τὸ ἴσον· εἰ δὲ μή γε, πάντως κατὰ τὸ ἥμισυ. σφοδρότατος δὲ αὐτῶν ἐστιν, ἐὰν τὰς ῥοιὰς ὅλας κόψας μετὰ τῶν λεμμάτων ἐκθλίψῃς τὸν χυ(246)λὸν, καὶ μᾶλλον δὲ ἂν ὦσι στρυφναί. καὶ ἔτι γε στρυφνότατον ἐν τούτοις ἔσται, προσμιχθέντος τῷ τῶν οὕτω κοπεισῶν αὐστηρῶν ῥοιῶν χυλῷ τοῦ τῆς ὄμφακος, ἅμα συμμέτρῳ μέλιτι. κάλλιον δὲ ἐὰν τὰς ὅλας κεκομμένας ῥοιὰς ἀνεψήσας γλυκεῖ διηθήσῃς. ἔσται δέ σοι καὶ διὰ μόνων τῶν γλυκειῶν ῥοιῶν σκευάζοντι τὸ φάρμακον, ὥσπερ ἀσθενέστερον οὕτως ἥδιον ἐργάσασθαι, καὶ μᾶλλον ἐὰν διὰ τοῦ χυλοῦ μόνου χωρὶς τῶν

rum cotoneorum, aut etiam utrorumque fimul, juxta praedictam proportionem cum melle mifcui, atque fufficiens erat. At vero mororum fuccus debile medicamentum eft. Sed inter hunc et praedictos medius eft juxta aftringendi vim fuccus rubi mororum. Fortis autem eft nullo minus ex corticibus nucum, quamquam non fit etiam in guftu acerbus. Unicuique vero ex his licet uvas acerbas expreffas mifcere, fi quidem vehementius efficere velis eadem menfura, fi vero non, omnino tamen dimidium fucci ipfarum addes. Vehementiffimum autem reddetur medicamentum, fi punica integra tundas una cum corticibus, indeque fuccum exprimas, atque hoc magis fi fuerint acerba. Amplius vero acerbiffimum ex his fiet, fi ad punicorum aufterorum ita tuforum fuccum uvae acerbae fuccus fuperaddatur cum moderato melle. Praeftantius adhuc erit, fi tota contufa punica mala paffo cocta percoles. Licebit etiam ex folis dulcibus punicis medicamentum praeparare, ut debilius ita fuavius, et magis fi ex folo fucco citra cortices compofueris.

σιδίων αὐτὸ συνθῆς. ἐγὼ δὲ πολλάκις ἔμιξα τὰ τρία γένη τῶν ῥοιῶν, αὐστηρῶν τε καὶ ὀξέων καὶ γλυκειῶν. ὅπως δὲ μὴ λίαν τραχύνοι, γλυκυῤῥίζης χυλὸν μιγνύων ἐργάσῃ κάλλιστον τὸ φάρμακον. καὶ διὰ τῶν ὀπωρῶν δὲ γενόμενον αὐτὸ καθ᾽ αὐτὸ μόνον κάλλιστόν ἐστι φάρμακον ἀνακογχυλίζεσθαί τε καὶ διαχρίεσθαι βουλομένοις τὰς ἐν τῷ στόματι φλεγμονάς. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο τὸ μὲν αὐστηρότερον, τὰ δὲ μετριώτερον τῇ στύψει, καὶ λεχθήσεται περὶ τῆς συνθέσεως αὐτοῦ μικρὸν ὕστερον. ἐπεὶ δ᾽ οὐ μόνον ἀποκρουστικὸν δεῖ ἡμᾶς ἔχειν φάρμακον, ἀλλὰ καὶ διαφορητικὸν, εἰ σκιῤῥούμενόν τι φαίνοιτο, σκευάσεις οὕτως αὐτό. τοῖς μέσοις κατὰ τὴν δύναμιν τῶν εἰρημένων τι ἐμβαλεῖς ἑψομένοις γλήχωνος ἢ θύμου ἢ ὀριγάνου ἢ ὑσσώπου ἢ ἡδυόσμου ἢ καλαμίνθης, εἶτα διηθήσας ἕξεις ἄριστον φάρμακον. εἰ δὲ θερμότερον ἐθέλεις εἶναι, πεπέρεως ἐπεμβάλλειν χρή. ἐσκεύασα δέ ποτε καὶ χωρὶς τοῦ γλήχωνος ἢ θύμου ἢ τινος τοιούτου τὸ διὰ τῶν χυλῶν, μόνον αὐτῷ πεπέρεως ἐπεμβαλών. ἅπασι δὲ αὐτοῖς τὸν τῆς γλυκυῤῥίζης χυλὸν μιγνὺς ἄμεινον ἐργάσῃ τὸ

Ego vero faepe tria punicorum genera permifcui, auftera, acida et dulcia, ne vero valde exafperet, admixto glycyrrhizae fucco, optimum medicamentum efficies. Quin et ex fructibus factum per fe folum optimum eft medicamentum tum iis, qui gargariffando colluere, tum qui illinire oris inflammationes volunt, eft autem et hoc partim aufterius, partim moderatius in aftringendo, diceturque de compofitione ipfius paulo poft. Quando vero non folum repulforium medicamentum nos habere oportet, fed etiam difcusforium, fi quid appareat induratum, in hunc modum ipfum parabis. Iis quae medias facultates habent ex praedictis, injicies aliquid dum coquuntur ex pulegio aut thymo aut origano, hyffopo, mentha aut calamintha, deinde colabis et habebis optimum medicamentum; fi vero calidius efficere velis, piper addes. Praeparavi quandoque etiam fine pulegio aut thymo aut liquido hujusmodi id quod ex fuccis conftat, folo pipere in ipfum conjecto. Omnibus autem fi glycyrrhizae fuccus addatur, melius medicamentum efficietur.

φάρμακον. [506] εἰ δὲ πλουσίοις σκευάζοις, καὶ ἀμώμου τι μίξεις. ἡ δὲ ποσότης τῶν τοιούτων ἡ αὐτή σοι γινέσθω τοῖς τὸν κρόκον καὶ τὴν στυπτηρίαν καὶ τὴν σμύρνην λαμβάνουσιν, ὡς προγέγραπται. ἀντ᾽ ἐκείνων γάρ σοι ἔσται τὸ ἄμωμον, καὶ τὴν μαστίχην δὲ τὴν Χίαν ἐνέβαλόν ποτε, μετὰ τὸ διηθῆσαι δὲ δηλονότι καὶ ἀφελεῖν ἤδη τά γε ἐνεψημένα τὰ τοιαῦτα.

Κεφ. ζ΄. [Περὶ ἐσχαρῶν τῶν ἐν τῷ στόματι.] Ἐν τοῖς ὑγροῖς καὶ θερμοῖς τόποις τοῦ σώματος, ὁποῖόν ἐστι τὸ στόμα, ταχέως ἐπιγίνεται σηπεδὼν, ἐξ ἧς ἂν τινος αἰτίας ἑλκωθὲν τύχῃ, συντελεῖ δὲ εἰς τοῦτο καὶ τὸ μηδὲν ἐπικεῖσθαι δύνασθαι διὰ παντὸς φάρμακον, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἑλκῶν. ἐκκλύζεται γὰρ ὑπὸ τοῦ σιάλου πάντα, διὸ καὶ τοῖς ἰσχυροτάτοις φαρμάκοις ἀναγκαζόμεθα χρῆσθαι πολλάκις ἐπ᾽ αὐτῶν. ἰσχυρότατα δέ ἐστιν ὅσα τὴν καλουμένην ἐσχάραν ἐργάζεται παραπλησίως τοῖς καυτηρίοις. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἐκτὸς, ὅταν ἐσχαρωθῇ τὸ θεραπευόμενον μόριον, ἀφιστάμεθα τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων, ἐπὶ τὰ τὰς ἐσχάρας ἀφαι-

Quod si pro opulentis componas, etiam amomi quid miscebis. Quantitas autem hujusmodi rerum eadem tibi servetur cum iis, quae crocum et alumen ac myrrham assumunt, velut praescriptum est, pro illis enim tibi hic amomum erit. Quin et masticen Chiam quandoque injeci, post factam videlicet colaturam et postquam ea, quae incocta sunt, fuerint exempta.

Cap. VII. [*De crustis in ore.*] In humidis et calidis corporis locis, qualo est os, cito putredo accedit, ex quacunque tandem causa fuerit exulceratum. Confert ad hanc rem etiam id, quod nihil penitus in ipso ex medicamentis incumbere queat, velut in aliis ulceribus potest, eluuntur enim omnia a saliva. Quapropter etiam fortissimis medicamentis saepe ad ea uti cogimur. Fortissima autem sunt quae crustam dictam efficiunt ad modum cauteriorum. In externis igitur ulceribus, ubi parti curandae crusta fuerit inducta, a fortibus medicamentis desistimus, ad ea quae

ροῦντα μετιόντες, ἅπερ εὔδηλον ὅτι τῆς ῥυπτικῆς ἐστι ποιότητός τε καὶ δυνάμεως. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν τῷ στόματι διὰ τὴν τοῦ χωρίου φύσιν ἀσφαλὲς εἶναι δοκεῖ μοι μιγνύναι τοῖς ῥύπτουσι φαρμάκοις ἔνια τῶν ἰσχυρῶν, ἃ κατὰ μόνας προσφερόμενα τὰς ἐσχάρας ἐργάζεται. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν ῥυπτικωτάτῳ μέλιτι μίγνυμεν φάρμακα τὰ αὐτὰς τὰς ἐσχάρας ἐργαζόμενα. καθάπερ ἐπὶ τῶν ῥυπαρῶν ἑλκῶν ἔν γε τῷ δέρματι γιννομένων, ἔφαμεν χρῆναι μιγνύναι τῷ μέλιτι τὰ βραχέως ῥυπτικὰ, λιβανωτὸν, ὄροβον, ἶριν, ἀριστολοχίαν, ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα, τῷ αὐτῷ λογισμῷ τὰ ἐναντία προστιθέντες, ὡς Ἱπποκράτης ἔφη. ὁ μὲν γὰρ ἐπ' ἀμφοῖν λογισμὸς εἷς ἐστιν συμμέτρως ἔχων, ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τὸ ῥυπτικὸν προσφέρειν φάρμακον. ἕξεις δὲ σύμμετρον τὸ μέλι τῷ μὲν ἐπὶ τῶν ἑλκῶν ῥύπῳ τοῖς ἀσθενέσι τῶν ῥυπτικῶν μιχθέν. ἐφ' ὧν δὲ διὰ τὴν τοῦ τόπου φύσιν ὑποστροφὴν σηπεδόνος εὐλαβούμεθα τῶν ἰσχυροτέρων τι προσλαβὸν, εὐλόγως οὖν ἔμιξαν τῷ μέλιτι τὰ ξηρὰ φάρμακα, δι' ὧν τὰς ἐσχάρας ἐργαζόμεθα. τινὰ μὲν οὖν τῶν τοιούτων φαρμάκων

crustas tollunt transgredientes, quae manifestum est detersoriae qualitatis ac facultatis esse, in iis vero, quae in ore fiunt, propter loci naturam tutius mihi esse videtur admiscere ad detersoria medicamenta quaedam fortia, quae sigillatim admota crustas infligunt. Ob hanc igitur causam melli vehementissima detergendi vi praedito medicamenta admiscemus ipsas crustas efficientia. Quemadmodum sane in sordidis ulceribus in cuticula obortis diximus admisceri oportere melli, quae parum detergent, thus, ervum, iridem, aristolochiam et quaecunque alia hujusmodi, eadem ratiocinatione contraria apponentes, velut Hippocrates dixit; una enim eademque ratiocinatio in utrisque est, ut videlicet extersorium medicamentum moderate habens ad affectionem adhibeatur. Habebis autem commoderatum medicamentum ipsum mel, in ulcerum quidem sorde debilibus detersoriis permixtum; in quibus autem ob loci naturam putredinis accessionem formidamus, ex fortioribus quippiam ad ipsum mel admiscemus. Rationabiliter igitur ad oris ulcera arida

Ed. Chart. XIII. [506. 507.] Ed. Baf. II. (246.)

ἔμπροσθεν διῆλθον ἐν ἐκείνῳ τῷ λόγῳ, καθ' ὃν γέγραπται πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι νομάς. τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ πρὸς ἐσχάρας ἔφασαν ἁρμόττειν, μέλιτος αὐτοῖς μιγνυμένου, καὶ νῦν δὲ ἐπ' αὐτοῖς ἅπαντα γράψω καί τινα δόξει δεύτερον λέγεσθαι. τὰ μὲν οὖν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα μικρὸν ἔμπροσθεν ἀναμνῆσαί με χρὴ μόνον, ἐν οἷς ἐδίδαξέ τινα φάρμακα πρὸς τὰς ἐν στόματι νομὰς, παραθήσομαι δὲ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν μόνας. ἓν μὲν οὖν φάρμακον οὕτως ἔγραψεν.

[*Ἀνδρομάχου στοματικὴ, εὐώδης ἁπαλὴ πρὸς φλεγμονὰς καὶ ἐσχάρας καλή.*] Συνέθηκεν αὐτὴν διὰ πυρῆνος, ἀμύλου καὶ σχιστῆς καὶ ῥόδων ἄνθους καὶ κρόκου μέλι μιγνύς. ἕτερον τοιοῦτον ἔγραψεν. τροχίσκος πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι διαθέσεις, ἐσχάρας, νομὰς, ᾧ καὶ αὐτῷ σὺν μέλιτι χρῆται. καὶ τὰ ἄλλα δὲ πάντα τὰ πρὸς τὰς νομὰς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα καὶ πρὸς ἐσχάρας ἁρμόττει μετὰ μέλιτος.

[507] [*Τὰ δὲ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένα πρὸς ἐσχά-*

medicamenta cum melle commiſcuerunt, per quae cruſtas inducimus. Quaedam igitur ex hujusmodi medicamentis prius recenſui in eo loco, quo ad nomas oris medicamenta ſcripta ſunt. Eadem enim etiam ad cruſtas convenire dixi, ſi mel ipſis addatur; quia etiam nunc de ipſis ſcribam omnia, tametſi bis dici cuipiam videantur. Quae igitur ab Andromacho ſcripta ſunt paulo ante, in memoriam ſaltem me revocare oportet ex eo loco, in quo docuit quae medicamenta ad nomas oris conveniant, apponam autem principia ipſorum tantum. Unum igitur medicamentum ſic conſcripſit.

[*Andromachi ſtomaticum odorum tenerum ad inflammationes et cruſtas commodum.*] Compoſuit autem ipſum ex nucibus pineis, amylo et alumine ſciſſo, flore roſarum ac croco, melle admixto. Alterum autem hoc modo ſcripſit. Paſtillus ad affectiones in ore, cruſtas ac nomas, quo etiam ipſo cum melle utitur. Quin et omnia alia ab ipſo ad nomas deſcripta etiam ad cruſtas commoda ſunt cum melle.

[*Quae Crito ad cruſtas conſcripſit, illius ipſius ver-*

λευκῇ χρώμενος. καὶ μέντοι καὶ ταῦτα κατὰ λέξιν ὁ αὐτὸς Μούσας ἔγραψεν.

[Μούσα πρὸς συνάγχην.] Πρὸς συνάγχην κυνείαν λευκὴν λαβὼν ξήρανον καὶ λεάνας σῆσον κοσκίνῳ ἰατρικῷ, ἔχε δὲ ἕτοιμον ἐν σταθμιδίῳ καινῷ, ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἄνευ μέλιτι καὶ τότε διάχριε, ὥστε καταπίνειν. ταῦτα γράψαντι τῷ Μούσᾳ δικαίως μαρτυρεῖν ἔστιν. ἰσχυρότερον γὰρ τούτου τοῦ φαρμάκου οὐδὲν ἔγνωμεν, οὐδ᾽ ἐπὶ κυναγχικῶν οὐδ᾽ ἐπὶ τῇ τῶν παρισθμίων μεγάλῃ φλεγμονῇ ἢ ἀντιάδων κινδυνευόντων πνιγῆναι.

[Σωρανοῦ.] Καὶ τῶν ὑπὸ Σωρανοῦ γεγραμμένων φαρμάκων πεπειράμεθα καλῶς ποιούντων, ἃ κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν. ℞ χαλκίτεως ὀπτῆς, μέλιτος Ἀττικοῦ τὸ αὔταρκες, τὴν χαλκῖτιν τρῖβε μετὰ τοῦ μέλιτος, ὡς λάβῃ γλοιοῦ πάχος, καὶ χρῶ. ἄλλη πρὸς ἐσχάρας ποιοῦσα καὶ μυδῶντα καὶ δυσώδη. [508] ℞ μίσυος κεκαυμένου ∠ η΄. ἴρεως Ἰλλυρικῆς δραχμὰς δ΄. κρόκου ∠ α΄. ταῦτα λεῖα ποιήσας καὶ μίξας ἀπόθου εἰς πυξίδα ξυλίνην καὶ χρῶ κατ᾽ ἰδίαν καὶ μετὰ μέ-

praefenti affectione fimiliter eodem canino ftercore fe ufum his adeo verbis.

[*Mufa ad anginam.*] Ad anginam ftercus caninum album accipito ac reficcato, tritumque cribro medico cribrato et in promptu habeto. Ufus tempore melle dilúito, atque tunc ut devoretur illinito. Haec quum fcribat Mufa, merito ei aftipulamur; hoc enim medicamento fortius nullum novimus, neque in angina neque in magna tonfillarum inflammatione aut iis quibus ex glandulis fuffocationis periculum imminet.

[*Ex Sorano.*] Experti fumus etiam Sorano fcripta medicamenta probe facere, quae his verbis tradidit. ℞ Chalcitidis toftae, mellis Attici quod fatis eft, chalcitidem cum melle terito ad ftrigmentitiam craffitudinem ac utitor. *Alia ad cruftas faciens et humore praegnantes gingivas itemque foetentes.* ℞ Mifyos ufti drach. octo, iridis Illyricae drach. quatuor, croci drach. unam, haec trita ac mixta in pyxide lignea reponito et tum per fe tum cum melle utitor.

λιτος. καὶ μέντοι καὶ τούτοις ἐφεξῆς ὧδέ πως ἔγραψεν. ἕτερον φάρμακον ἡ ἀνθηρὰ πρὸς τὰ ὅμοια ποιοῦσα. ♃ ἴρεως Ἰλλυρικῆς, σανδαράχης, κυπέρου ἀνὰ < δ'. στυπτηρίας σχιστῆς, σμύρνης, κρόκου, κροκομάγματος ἀνὰ < β'. ταῦτα λειώσας καὶ μίξας χρῶ. τινὲς δὲ καὶ ῥόδων ἄνθος καὶ κηκίδας προσβάλλουσιν ἀνὰ < β'. χρῶ δὲ πρὸς μὲν τὰς σηπεδόνας καὶ τὰ ἀφιστάμενα οὖλα καὶ αἱμασσόμενα ξηρῷ, πρὸς δὲ τὰς ἐσχάρας μετὰ μέλιτος.

[*Τὰ ὑπὸ τοῦ Ταραντίνου Ἡρακλείδου γεγραμμένα πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι ἐσχάρας.*] Ὁ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἐν τοῖς πρὸς Ἀντιοχίδα κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψε περὶ τῶν ἐν τῷ στόματι σηπεδόνων. ποιεῖ μὲν καὶ ἡ ἀνθηρὰ προσαπτομένη. ἐὰν δὲ εὐτονωτέρα ὑπάρχῃ ἡ σηπεδὼν, εὔθετός ἐστιν ἡ δύναμις αὕτη. ♃ βδελλίου κεκαυμένου μέρη γ'. ἀρσενικοῦ μέρος α'. λεῖα μίξας χρῶ καὶ ἄνωθεν δὲ τίλμα προσεπιτίθει καταβάψας εἰς ῥόδινον καὶ ἐκθλίψας. ἔνιοι δὲ τοῦ βδελλίου ἐμβάλλουσι μέρη γ'.

[*Ἄλλη πρὸς εὐτόνους σηπεδόνας τὰς ἐν τῷ στόματι*

Consequenter vero etiam haec hoc modo prodidit. *Aliud medicamentum anthera, ad praedicta faciens.* ♃ Iridis Illyricae, sandarachae, cyperi, singulorum drach. iv, aluminis scissi, myrrhae, croci, crocomagmatis, singulorum drach. ij. his tritis ac mixtis utere. Quidam vero et florum rosarum et gallae, utriusque drach. ij adjiciunt. Utere autem ad putredines et disparatas per abscessum ac cruentas gingivas arido, ad crustas cum melle.

[*Quae Heraclides Tarentinus ad crustas in ore scripsit.*] Heraclides Tarentinus in scriptis suis ad Antiochidem in hunc modum scripsit de putredinibus in ore. Facit quidem et anthera sicca admota. Si vero validior sit putrefactio, apposita est haec compositio. ♃ Bdellii usti partes tres, auripigmenti partem unam, tritis, mixtis utitor, et superne linamentum convulsum impone, rosaceo tinctum ac expressum. Quidam bdellii partes viij capiunt.

[*Alia ad robustas putrefactiones oris ac reliqui cor-*

καὶ τὰς ἐν ἄλλῳ μέρει τοῦ σώματος.] ℞ Χαλκίτιδος μέρος α'. κονίας ἀσβέστου τὸ ἴσον, ἀρσενικοῦ μέρος S''. μίξας λεῖα χρῶ.

[Ἄλλη πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι σηπεδόνας καὶ οὖλα ἀφεστηκότα.] ℞ Ῥόδων ἄνθους < δ'. στυπτηρίας σχιστῆς < β'. κηκίδος < β'. σμύρνης < α'. λεάνας καὶ μέλιτι μίξας χρῶ. πρὸς τὰ δὲ ἐλαφρῶς ἐσχαρώδη ἕλκη ἔμβαλλε στυπτηρίας < δ'. σμύρνης τριώβολον, κηκίδων < α'. ἄλλο. ὄξους δριμυτάτου ὅσον κοτύλην α'. λαβοῦσα ἔμβαλλε ἁλὸς τοσοῦτον, ὥστε μηκέτι τήκεσθαι, εἶτα ἕψε ἕως ξηρανθῇ, καὶ λαμβάνουσα ἀπὸ τούτου, ἐπίχει ὄξους κύαθον α'. καὶ δίδου διακατέχειν ἐν τῷ στόματι χρόνον ἱκανὸν, εἶτα τὸ δεύτερον, καὶ τοῦτο ποίει τρὶς ἢ τετράκις τῆς ἡμέρας πρὸς τὰ ὑποκείμενα θεωροῦσα. ἐπὶ δὲ τῶν παίδων ἔρια ἐπὶ μηλωτίδι περιτιθεῖσα, καταβάπτουσα τὸν τόπον, διάψα σχηματίζουσα, ὅπως μὴ καταπίῃ αὐτό. ἔνιοι δὲ ξηρῷ τῷ ἁλὶ χρῶνται τρίψαντες μετὰ τοῦ ὄξους καὶ ἀναξηράναντες. ποιεῖ δὲ καὶ στυπτηρία στρογγύλη, ἴσα καὶ σῶρυ. δεῖ δὲ καὶ διακλύζεσθαι

poris.] ℞ Chalcitidis partem unam, calcis vivae tantundem, auripigmenti partem dimidiam, tritis mixtis utere.

[*Alia ad putredines in ore et gingivarum abſceſſus.*] ℞ Florum roſarum drach. iv, aluminis ſciſſi drach. ij, gallae drach. duas, myrrhae drach. unam, trita melli miſceto ac utitor. Verum ad ulcera leviter cruſtoſa injice aluminis drach. quatuor, myrrhae obolos iij, gallarum drach. unam. *Aliud.* Aceti acerrimi heminam unam accipito, in ipſumque tantum ſalis, donec non amplius liquetur, conjicito, deinde donec ſiccetur coquito et ex illo accipito, atque aceti cyathum unum affundito, ac ore detinendum exhibeto per ſatis multum tempus, deinde iterum atque iterum idem facito ter aut quater per diem, reſpectu habito ad ſubjectas partes. In pueris vero lanas circum ſpecillum apponito, intingitoque ac locum confricato, ea corporis figura ordinata ne ipſam devoret. Quidam vero arido ſale utuntur, terentes ipſum cum aceto et reſiccantes. Faciunt et alumen rotundum ac ſory pari pondere. Oportet autem colluere lentium

φακοῦ ἀφεψήματι μέλιτος μιγέντος ὀλίγου ἢ ῥόδων ἀποβρέγματι μετὰ μέλιτος. μὴ κρατουμένης δὲ τῆς σηπεδόνος καίειν κέλευε, τοὺς κύκλῳ τόπους σκεπάσαντα διαφανεῖ καυτηρίῳ, μέχρις ἂν μηδὲν ἀποῤῥέῃ ὑγρὸν, κεκρατημένος δὲ ὁ τόπος φαίνηται. μετὰ δὲ ταῦτα διακλύζεσθαι τοῖς εἰρημένοις καὶ τῇ ἀνθηρᾷ δυνάμει χρῆσθαι διὰ μέλιτος, ἕως ἂν περιῤῥαγῶσιν αἱ ἐσχάραι, καὶ τότε δὴ μέλιτι χρῶ. ἄλλη εὐώδης ἁπαλὴ πρὸς φλεγμονὰς καὶ ἐσχάρας καλή. ℞ πυρῆνος δραχμὰς γ΄. ἀμύλου δραχμὰς β΄. σχιστῆς ∠ α΄. ῥόδων ἄνθους δραχμὴν μίαν, κρόκου τριώβολον σὺν μέλιτι. ταύτην ἐκ τοῦ Κρατίππου νάρθηκος εἶναί φησιν.

[509] Κεφ. η΄. [Πρὸς γαργαρεῶνας.] Σαρκῶδές τι μόριον ἐν τῷ τοῦ στόματος ὑψηλῷ φαίνεται κρεμάμενον, ἐὰν διανοίξας τις ἐπιπλεῖστον ὅλον τὸ στόμα τὴν γλῶτταν καταστείλῃ. τοῦτο τὸ σαρκίον ὀνομάζεται δύο ὀνόμασι πρὸς τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων, γαργαρεὼν τε καὶ κίων, οἱ δὲ μετὰ τούτους ἰατροὶ σχεδὸν ἅπαντες οὐχ οὕτως, ἀλλὰ κιονίδα κα-

decoctum modico admixto melle aut rofarum cremorem cum melle. Quod fi non exuperetur per haec putrefactio urere jube, munitis et contectis in orbem circumfitis locis. Sit autem candens ac pellucens cauterium, quod admoveatur, donec nullus humor amplius defluat et locus videatur exuperatus. Poftea colluenda praedicta et anthera compofitione utendum ex melle, usquequo cruftae circumrumpantur, atque tum fane melle uteris. *Alia odora, tenera, ad inflammationes et cruftas commoda.* ℞ Nucum pinearum drach. iij, amyli drach. ij, aluminis fciffi drach. j, florum rofarum drach. j, croci obolos iij, excipe melle. Hoc medicamentum ex ferula Cratippi fumptum dicit.

Cap. VIII. [*Ad columellam five gurgulionem.*] Carnofa quaedam particula in fummo ore apparet dependens, fi quis aperto plurimum ore toto linguam deprimat. Haec ipfa caruncula duobus nominibus appellatur a veteribus Graecis, gargareon, id eft *gurgulio,* et columna, caeterum pofteriores medici fere omnes non ita, fed cionidem, id eft

λοῦσιν αὐτό. τῶν γὰρ σταφυλὴν ὀνομαζόντων αὐτὸ βέλτιόν ἐστι μηδ' ὅλως μνημονεύειν, οὐ γὰρ τὸ μόριον, ἀλλ' ἕν τι τῶν παθῶν αὐτοῦ σταφυλὴν ὀνομάζομεν. ὀλιγάκις οὖν τοῦτο τὸ πάθημα γίνεται κατὰ τὸν κίονα, φλεγμαίνει δὲ πάνυ πολλάκις, καὶ δηλονότι καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ἐν οἷς ἐξ ἐπιῤῥοῆς ὑγρῶν ἡ νόσος, οὕτω καὶ τόδε τὰ πρῶτα τῶν βοηθημάτων ἀναστέλλει τὸ ῥεῦμα. στυπτικῆς οὖν δυνάμεως χρὴ ταῦτα εἶναι· μετρίας μὲν οὔσης τῆς ἐπιῤῥοῆς, μετρίως στυφούσης, ἣν αὐστηρὰν ἰδίως ὀνομάζουσιν· ὅταν δὲ σφοδροτέρα συστῇ, διὰ τῆς στρυφνῆς. ἄμφω μὲν γὰρ στύφουσιν, ἀλλ' ἀσθενέστερον μὲν αὐστηρὰ, σφοδρότερον δὲ ἡ στρυφνή. εἴρηνται δὲ ἀμφοτέρων πολλάκις αἱ ὕλαι, ἀλλὰ καὶ νῦν ἀναμνῆσαι βέλτιόν, ὅπως ἐπὶ μὲν τῶν μικρῶν φλεγμονῶν τὰς ἀσθενεῖς στύψεις, ἐπὶ δὲ τῶν μεγάλων τὰς σφοδρὰς παραλαμβάνητε, διακλύσματα μὲν γὰρ σύμμετρα τά τε τῶν φοινίκων ἐστὶν ἢ φοινικοβαλάνων ἢ ὅπως ἂν ἐθέλῃς ὀνομάζειν, ἀφεψημένων ποτὲ μὲν ὕδατι μόνῳ, ποτὲ δὲ καὶ βραχέος μέλιτος ἐμβεβλημένου. παραπλησίως δὲ τούτῳ καὶ τὸ διὰ

columellam, vocant. Nam qui ftaphylen, id eft uvam, ipfam appellant, eorum neque meminiffe praeftat, nos enim non particulam ipfam, fed unam aliquam ejus affectionem, ftaphylen five uvam nominamus. Raro autem haec affectio circa columellam contingit, verum valde faepe inflammatur. Et fane quemadmodum in aliis omnibus, in quibus ex humorum influxu contingit morbus, ita etiam hic prima auxilia reprimunt fluxum. Aftringentis igitur facultatis haec effe oportet, et fi quidem moderatus fit influxus, moderate aftringentis, quam aufteram privatim dicunt, ubi vero vehementior fuerit influxus, acerbae; ambae enim aftringunt, fed debilius aufteram, vehementius autem acerba. Relatae funt autem faepe ambarum materiae, verum praeftat et nunc meminiffe, quo in parvis inflammationibus debiles, in magnis vehementes adhibeatis. Collutiones itaque moderatae funt ex palmulis aut phoenicobalanis aut quomodocunque appellare velis decoctis quandoque fola aqua, quandoque modico melle injecto. Huic confimilis eft collutio ex deco-

Ed. Chart. XIII. [509.] Ed. Bas. II. (247. 248.)

ῥόδων, ἑλίκων τε ἀμπέλων καὶ βάτου καὶ κυνοσβάτου καὶ σχίνου καὶ κισσοῦ καὶ κύπρου καὶ τερεβινθίνης καὶ ῥάμνου καὶ ἀσπαλάθου καὶ κυπέρου καὶ κυτίνου καὶ τῶν καλουμένων κερατίων καὶ μορέας ῥιζῶν. ὑποκυστίδος τε καὶ μήλων αὐστηρῶν ἢ στρυφνῶν ἀπίων τῶν τε καλουμένων ὄων, ἅπερ οὖα καλοῦσιν οἱ πολλοὶ, προστιθέντες κατὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ ὀνόματος τὸ υ, ὡς εἶναι τρία γράμματα τοῦ ὀνόματος τὰ πάντα, τό τε ο καὶ τὸ υ καὶ τὸ α, κατὰ δὲ τοὺς Ἑλληνίζοντας τό τε ο καὶ τὸ α. τούτων δὲ ἰσχυρότερα τό τε τῆς μυρσίνης καὶ τὸ τῶν μύρτων ἐστὶν ἀφέψημα καὶ τὸ τῶν στρυφνῶν κυδωνίων μήλων, ἀκρεμόνων τε τῶν μαλακῶν, πρίνου καὶ κομάρου καὶ σμίλακος καὶ φηγοῦ καὶ τῶν βαλάνων αὐτῶν, μεσπίλων τε καὶ κράνων καὶ μεμαικύλου καρποῦ. γενναιότατα δὲ κηκίδων καὶ ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα καὶ τῆς βυρσοδεψικῆς καὶ μυρί(248)κης καρποῦ καὶ τῆς ἀκάνθης τῆς Αἰγυπτίας ὀνομαζομένης, ὁμοίως τοῦ καρποῦ. τούτων ἑκάστου κατὰ μόνας καὶ σὺν ἄλλοις ἑψηθέντων ἀνακογχυλίζεσθαι χρὴ τῷ ὕδατι. θαυμαστὸν γὰρ ὅπως αἱ μίξεις αὐτῶν ὠφελιμώτεραι πολλάκις γίνονται τῆς τῶν

cto rosarum, pampinorum vitis, rubi, rubi canini, lentisci, hederae, cypri, terebinthi, rhamni, aspalathi, cyperi ac cytinorum, item siliquarum et radicum mori, hypocystidis, malorum austerorum et pyrorum acerborum ac eorum quae sorba dicuntur, quae multi apponentes ad primam nominis syllabam υ, οὖα appellant, ut nominis quidem tres sint in universum literae tum ο, tum υ, tum α, aqud graecissantes vero cum ο tum α. His fortiora sunt myrti ac baccarum ejus decoctum et ex acerbis cotoneis malis et virgultorum tenerorum ilicis, arbuti, smilacis ac phagi et ipsarum glandium, mespilorum item et cornorum et fructus memaecyli. Generosissimum autem est decoctum gallarum et rhois culinarii ac coriarii ac fructus myricae et spinae Aegyptiae. Ex his singula tum per se tum etiam mixtim, cocta ex aqua gargarissare oportet; mirum enim quam mixturae ipsorum utiliores saepe fiunt ipso simplici usu. Quin et aridis

ἁπλῶν χρήσεως. ξηροῖς δὲ λειωθεῖσι προσάπτεσθαι τοῦ γαργαρεῶνος, ἀτρέμα πως ἀνάγοντα πρός τε τὴν ἄνω χώραν καὶ τὴν ἐκτὸς, ὡς ἐπὶ τὴν γλῶτταν. ἐμβεβλήσθω δὲ κοχλιαρίῳ λειούμενα τὰ ξηρὰ φάρμακα καὶ βέλτιον, εἰ κατὰ τὸ πέρας εἰς ἐγκαρσίαν τομὴν ἢ εὐθεῖαν εἴη τελευτῶν τὸ κοχλιάριον. καὶ τούτων δὲ αὐτῶν μέτρια μέν ἐστι τὰ ξηρὰ ῥόδα καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν ἀκρέμονές τε ξηρανθέντες, ὧν ἄρτι δεῆλθον φυτῶν, ὑποκυστὶς τε καὶ ῥῆον, ὅ τε τῶν σκυτέων λίθος, ᾧ λαμπρύνουσι τὰ τῶν γυναικῶν ὑποδήματα, καλεῖται δὲ ἀγήρατος, ἀλόη τε καὶ κύπρος, ἄνθος τε σχίνου καὶ ῥίζα νάρδου τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῆς παρ' ἡμῖν ὀρείας. ἰσχυρότερον δὲ τούτων, ἀλλὰ χωρὶς τοῦ τραχύνειν ἐπιφανῶς στύφει τῆς Αἰγυπτίας ἀκάνθης ὁ καρπὸς, ῥῆόν τε καὶ τὸ διφρυγὲς ὀνομαζόμενον, ὅ τε τοῖς ὄψοις ἐπιβαλλόμενος ῥοῦς τά τε στρυφνὰ βαλαύστιόν τε καὶ κύτινοι καὶ σίδια καὶ κη-[510]κὶς, καὶ μᾶλλον ὅταν ἀκριβῶς ὀμφακῖτις εἴη. στύφουσι δ' ἀκριβῶς καὶ αἱ στυπτηρίαι πᾶσαι, λεπτομερεστέρα δὲ αὐτῶν οὖσα ἡ σχιστὴ καὶ χρησιμωτέρα ἐστὶν αὐτῶν. χάλκαν-

tritis columellam contingere oportet, fenfim quodammodo ad fupernam regionem et externam, ad linguam videlicet ducendo. Verum trita arida medicamenta cochleario excipiantur, et melius eft ut ipfum cochlearium ad finem in obliquam lineam definat quam in rectam. Et ex his ipfis moderatae quidem funt rofae et flos ipfarum et virgulta jam enumeratarum plantarum, hypocyftis, rheon, lapis quo futores muliebria calceamenta expoliunt, vocatur autem ageratus, velut non fenefcens, aloëque et cyperus et fchoenanthos, radix nardi Indicae ac noftrae montanae. Fortiora his funt et citra manifeftam afpritudinem aftringunt fructus fpinae Aegyptiae, rheon et quod diphryges appellatur, rhus obfoniorum five culinarius, et ex acerbis balauftium eft, cytini, malicorium, galla et magis exacte quum omphacitis fuerit. Aftringunt etiam eximie omnia aluminis genera, fciffum vero inter ea tenuiorum partium eft et ob id utilius. Atramentum vero futorium vehementem habet aftrin-

θος δὲ σφοδροτάτην ἔχων στύψιν οὐκ ἀπήλλακται τοῦ θερμαίνειν, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς σηπεδονώδεσιν ἕλκεσιν ἁρμόττει, ὅμως δὲ παροξύνει γαργαρεῶνα, κἂν ἤδη ᾖ σκιῤῥώδης. οἱ χυλοὶ δὲ στύφοντες ἁπάντων τῶν εἰρημένων φυτῶν εἰσι καὶ τῶν καρπῶν αὐτῶν ὡσαύτως. εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν ἐν ταῖς διαχρίστοις στοματικαῖς, ὧν αἱ μὲν διὰ γλεύκους, αἱ δὲ διὰ μέλιτος μίξεως σκευάζονται. διαφθείρονται γὰρ οἱ χυλοὶ τοὐπίπαν, ἄνευ μέλιτος ἀποτεθέντες, ἢ πάλιν ἀποξηραίνονται μέχρι πλείονος ἑψηθέντες. ἔνιοι δὲ χυλοὶ, κἂν ἐν ἡλίῳ θερινῷ ξηρανθῶσιν ἄχρι συμμέτρου πάχους, ἐν τῷ χρόνῳ ξηραίνονται, καὶ ἄν γε πλειόνων ἐτῶν γεννηθῶσιν, εἰς τοσοῦτον ἥκουσι ξηρότητος, ὡς λειοῦσθαι δύνασθαι παραπλησίως κυτίνοις καὶ βαλαυστίῳ. τοιοῦτοι δέ εἰσιν ὅ τε τῆς ὑποκυστίδος χυλὸς καὶ ὁ τῆς ὄμφακος καὶ τῆς γλυκυῤῥίζης καὶ ὁ τοῦ κενταυρίου καὶ καθόλου φάναι πάντες οἱ χυλοὶ, κἂν χωρὶς μέλιτος ἐπιπλέον ἑψηθῶσιν, οὐ διαφθείρονται μὲν, ἐν τῷ χρόνῳ δὲ γίνονται ξηροὶ, τινὲς μὲν, ὡς ἔφην, λειοῦσθαι δυνάμενοι, τινὲς δὲ ὅσοι τὸ γλίσχρον ἔχουσι φύσει πλατύνον-

gendi vim, sed non expers est calefaciendi et propterea putredinosis ulceribus convenit, et tamen exacerbat columellam, etiam si jam sit in scirrhum indurata. Succi porro astringentes ex omnibus dictis plantis sunt et fructibus ipsarum consimiliter. Dictum est de ipsis inter illinitiones stomaticas, quarum aliquae ex musti, aliquae ex mellis mixtura praeparantur, corrumpuntur enim succi omnino si absque melle reponantur, aut rursus resiccantur si plurimum fuerint cocti. Quidam vero succi etiam si ad solem aestivum siccentur ad moderatam spissitudinem, per tempus tamen exarescunt, et si ad plures annos durarint, in eam perveniunt ariditatem, ut conteri queant in modum cytinorum et balaustiorum. Tales sunt hypocystidis succus et uvae acerbae ac glycyrrhizae et centaurii. Et ut in summa dicam, omnes succi etiam si absque melle diutius fuerint cocti, non quidem corrumpuntur, verum tempore fiunt aridi, et quidam sane velut dixi conteri possunt, quidam vero, natura videlicet tenaces et viscosi, in laminam magis abeunt

ται μᾶλλον ἢ λειοῦνται. ἁπλᾶ μὲν οὖν ταῦτα χρήσιμα, σύνθετα δὲ ἐξ αὐτῶν κατὰ τρεῖς χρείας γίνονται, μίαν μὲν ἐκ τῶν ὁμογενῶν, ὅταν τῷ σφοδρῷ τὸ μαλακὸν μίξομεν, ἀποροῦντες τοῦ μέσου, ῥόδων ἄνθος ἢ αὐτὰ τὰ ῥόδα μετὰ κηκίδος ἢ στυπτηρίας λειώσαντες, ἕκαστόν τε τῶν εἰρημένων ἔμπροσθεν πραέων φαρμάκων τῷ σφοδρῷ συμπλέξαντες. ἔσται γὰρ ἀριθμὸς οὐκ ὀλίγος κατὰ τὴν τῶν τοιούτων ὑπάλλαξιν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἐκ δυοῖν τινων μίξιν ἔσται πλείω φάρμακα, κατ' ἄλλην ἄλλου ποσότητα μιγνυμένων αὐτῶν, οἷον εἰ διαπλάσιον εἴη τὸ τῶν ῥόδων ἄνθος τῆς στυπτηρίας ἢ τοὐναντίον τοῦδε, διπλασία τοῦ ῥόδων ἄνθους ἡ στυπτηρία. δύναιτο δ' ἄν τι διπλάσιον, ἀλλὰ καὶ τριπλάσιον καὶ τετραπλάσιον, ἑκάτερον ἑκατέρῳ μίγνυσθαι. πρόδηλον δ' ὅτι καὶ ἴσον ἴσῳ. τοῦτο μὲν οὖν μέσον ἂν εἴη τῶν ἄκρων, τὰ δ' ἄλλα πάντα τινὰ μὲν ἐγγυτέρω τοῦ μαλακωτέρου τὰ πλέον ἔχοντα τῶν ῥόδων, τὰ δὲ τοῦ σφοδροτάτου τὰ πλέον ἔχοντα τῆς στυπτηρίας. ἑκατέρων δ' αὐτῶν οὐκ ἄδηλον τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. ὄντων γὰρ δυοῖν

quam ut conterantur. Atque haec quidem ſimplicia commoda exiſtunt. Compoſita autem ex ipſis juxta duplicem utilitatem fiunt, unam quidem ex iis, quae ejusdem generis ſunt, quando vehementi molle admiſcemus, carentes ſcilicet medio, velut florem roſarum, aut ipſas roſas cum galla aut alumine permiſcentes et unumquodque ex praedictis lenibus medicamentis cum vehementi complicantes. Non pauca enim numero juxta hujusmodi permutationem erunt. Imo et juxta mixturam ipſam ex duabus factam plura medicamenta fient, quum alias alia quantitate miſceantur, velut ſi duplus ſit roſarum flos quantitate aluminis aut vice verſa duplum alumen ad florem roſarum. Poſſit autem non ſolum duplum, ſed et triplum et quadruplum alterum alteri miſceri, neque clam eſt etiam par pari, atque hoc quidem medium fuerit inter ſumma ſive extrema, reliqua vero omnia partim propius mollieri accedunt, quae videlicet plus roſarum habent, partim autem vehementiſſimo, quae ſcilicet plus aluminis capiunt. In utrisque vero non obſcurum eſt magis

Ed. Chart. XIII. [510.] Ed. Baf. II. (248.)

φαρμάκων, ἰσχυρὸν μὲν ἐν οἷς πλείων ἐστὶν ἡ στυπτηρία τῶν ῥόδων, ἰσχυρότατον δ' ἐστὶ καθὸ τριπλασία τῶν ῥόδων ἡ στυπτηρία περιέχεται τοῦ διπλάσιον ἔχοντος φαρμάκου. ὅπερ οὖν ἀεὶ λέγοντος ἀκούετέ μου καὶ νῦν ἐρῶ. μωρίζουσιν οἱ ζητοῦντες ὁποῖόν ἐστι τὸ κρεῖττον ἐπὶ δυοῖν ὁμογενῶν φαρμάκων ἢ τὸ κάλλιστον ἁπάντων αὐτῶν. ὥσπερ εἰ ζητοίης γε εἰ χόνδρον ἄμεινον ἢ πτισάνην διδόναι τοῖς νοσοῦσιν, ἢ πότερον οἶνον ἢ ὀξύμελι ἢ τῶν καθαιρόντων φαρμάκων. ἆρά γε βελτίων ἐστὶν ἐλλέβορος λευκὸς ἢ μέλας ἢ καθόλου περὶ πάντων τῶν βοηθημάτων τί κάλλιστόν ἐστιν. ἅπαντα γὰρ ἐν τῷ πρός τι τό γε ὠφελεῖν ἔχει καὶ τὸ βλάπτειν, καὶ τοῦτο Ἱπποκράτους εἰπόντος, ὧν οἶδα πρώτου πάντων οἱ μετ' αὐτὸν ἠκολούθησαν. ἔνιοι δὲ τῶν νεωτέρων ἰατρῶν, ὥσπερ ἄλλα πολλὰ φλυαροῦσιν, οὕτω καὶ τὰ τοιαῦτα. τεθέασθε δὲ πολλάκις ἔργῳ τοῦ λεγομένου τὴν ἀλήθειαν. ἀκαίρως γοῦν ἔνιοι χρησάμενοι φαρμάκοις οἷς εὖ

et minus. Quum enim duo funt medicamenta, validum quidem eft, in quo alumen rofas excellit, validius autem eft, in quo triplum alumen ad rofas continetur, quam medicamentum quod duplum faltem habet. Quod igitur femper me dicere audiviftis, etiam nunc dicam. Stulti funt qui inter duo ejusdem generis medicamenta utrum ipforum melius fit quaerunt aut quod ipforum omnium optimum exiftat. Perinde enim faciunt ac fi quis quaerat praeftetne alicam aut ptifanam aegris exhibere, aut num vinum an acetum mulfum aut aliquod purgatorium medicamentum, aut num melius fit veratrum album an nigrum, aut fi in universum quis de omnibus auxiliis interroget, quod ipforum optimum exiftat. Omnia enim refpectu ad aliquid tum emolumentum tum detrimentum in fe habent, quod ipfum etiam quum Hippocrates dixerit primus omnium, quos fciam, ii qui poft ipfum fuerunt infequuti funt, ex recentioribus autem medicis aliqui quemadmodum alia multa nugantur, fic etiam talia. Vidiftis porro faepe opere dicti mei veritatem. Intempeftive namque aliqui medicamentis quae habe-

χον, εἶτ' ἐκ τοῦ παροξῦναι τὸ πάθος ἐφ' ἕτερα μεταβάντες ἄνευ με[511]θόδου καὶ μηδὲν τούτοις ἀνύσαντες τὴν τρίτην ἐφεξῆς ἐφ' ἕτερα μετάβασιν, ἔστι δ' ὅτε καὶ τετάρτην ἀλόγως ποιήσαντες καὶ νομίσαντες τὸ πάθος εἶναι κακόηθες, ἐκάλεσάν με συμβουλεῦσαί τι. κἀγὼ κελεύσας αὐτοὺς ἃ κέκτηνται φάρμακα δεῖξαί μοι τὸ συμφέρον τῇ παρούσῃ καταστάσει συνεβούλευον. καὶ φάντων αὐτῶν δι' οὗ συνεβούλευσα φαρμάκου παροξυνθῆναι τὸν κάμνοντα καὶ διὰ τοῦτο χρῆσθαι δεδιότων, ἀλλὰ νῦν γε πεισθέντας ἐμοὶ χρήσασθαι προτρέψας, ἐπέδειξα κἀκείνοις καὶ ὑμῖν ἑκάτερον, ὧν ἔλεγεν Ἡρόφιλος, ἀληθὲς ὑπάρχον. ἐάν τε γὰρ εἴπῃς οὐδὲν εἶναι τὰ φάρμακα μόνα καθ' αὐτὰ, προσηκόντως ἐρεῖς, οὐδὲν γάρ ἐστιν, ἐὰν μὴ τὸν χρώμενον ὀρθῶς σχῇ, ἐάν τε πάλιν οἷόν περ θεῶν χεῖρας εἶναι τὰ φάρμακα, καὶ τοῦτο ὀρθῶς ἐρεῖς. ὀνίνει γὰρ μεγάλα τὸν χρώμενον αὐτοῖς ἔχοντα γεγυμνασμένον ἐν λογικῇ μεθόδῳ μετὰ τοῦ καὶ συνετὸν εἶναι φύσει. τινὲς γὰρ οὐ μόνον βελτίους ὄντες ἀμφισβητοῦσι περὶ σοφίας

bant usi, deinde quod exacerbari affectionem his viderent, ad alia citra methodum transgressi et neque his quicquam efficientes ad tertiam deinceps transitionem, aliquando etiam quartam, praeter rationem delati et affectum jam malignum esse judicantes me in consilium adhibuerunt, quibus ut ostenderent mihi quum jussissem ea medicamenta, quae habebant, id quod commodum esset ad praesentem constitutionem indicavi. Atque quum ipsi dicerent per medicamentum, quod ego consulebam, aegrum exacerbatum esse et ob id se eo uti formidare, verum etiam sic persuasos a me ad ipsius usum compuli et tum illis tum nobis utrumque, quod Herophilus dixit, verum esse ostendi. Sive enim dixeris medicamenta nihil esse sola per se ipsa, recte dices; nihil enim sunt, nisi utentem eis recte fuerint adepta. Sive rursus medicamenta veluti deorum manus esse dixeris, etiam hoc recte dices; juvant enim maxime, si is qui eis utitur in rationali methodo fuerit exercitatus et cum hoc natura prudens, quidam enim haud sane praestantiores existentes

Ed. Chart. XIII. [511.] Ed. Baf. II. (248.)

τοῖς συνετωτάτοις. ἡ μὲν οὖν τῶν ὁμογενῶν φαρμάκων μίξις ἕνεκα τῆς τῶν μεταξὺ χρείας γίνεται, καὶ διὰ τοῦτο ἀεὶ δύο ἔχειν ὑμᾶς ἐναντία ταῖς δυνάμεσιν ἐφ᾽ ἑκάστου πάθους ἀξιῶ. μιγνύντες γὰρ αὐτὰ παμπόλλων τῶν μεταξὺ φαρμάκων εὐπορήσετε. μία μὲν οὖν αἰτία τῆς τῶν ὁμογενῶν φαρμάκων μίξεως ἥδε καὶ δὴ λέλεκται· μία δὲ ἄλλη τῆς τῶν ἑτερογενῶν ἐκ τοιούτου γίνεται λογισμοῦ. σπανίως ἂν εὕροι τις διάθεσιν ἤτοι διαφορούντων μόνον ἢ ἀποκρουομένων δεομένην. αἱ μὲν γὰρ μικραὶ, καθ᾽ ὧν οὐδὲ τὸ τῆς διαθέσεως ὄνομα προφέρουσιν οἱ ἰατροὶ, παραχρῆμα καθίστανται· μείζονα δ᾽ ὑπόθεσιν ἔχοντος τοῦ γεννωμένου πάθους ἀδύνατόν ἐστι διὰ τῶν ἀποκρουομένων αὐτὸ τελέως ἰᾶσθαι, καὶ μάλισθ᾽ ὅταν ᾖ τὸ τοῦ κάμνοντος σῶμα πολύχυμον ἢ τὸ πεπονθὸς μόριον ἄῤῥωστον φύσει. διὰ τοῦτο οὖν ἀναγκαζόμεθα πολλάκις μὲν εὐθέως ἐν ἀρχῇ, πολλάκις δὲ ὀλίγον ὕστερον μιγνύναι τι τῶν διαφορητικῶν. ἢν δ᾽ ὀδύνη συνείη σφοδρὰ καὶ τῶν παρηγορικῶν· χρεία τοίνυν ἐστὶ τηνικαῦτα

de fapientia cum prudentiffimis contendunt. Mixtura itaque medicamentorum ejusdem generis, mediorum medicamentorum ufus gratia fit. Et ob id femper duo contraria facultatibus medicamenta in unoquoque affectu vos habere operae pretium duco, permifcendo enim ipfa, omnino multis mediis medicamentis abundabitis. Una igitur mixturae ejusdem generis medicamentorum caufa haec eft, jam videlicet relata. Una vero alia mixtura ex diverfi generis medicamentis hujusmodi ratiocinatione coepit. Raro quidem invenerit quis affectionem aut difcufforiis tantum aut repulforiis indigentem. Parvae etenim et affectionis nomine vix a medicis dignatae confeftim fedantur. Ubi vero generatus affectus majorem habuerit caufam, impoffibile eft ipfum per repulforia perfecte fanare et maxime ubi aegri corpus fuerit humoribus multis refertum aut particula affecta natura debilis. Ob id igitur cogimur faepe quidem in principio, faepe vero paulo poft admifcere quippiam ex difcufforiis, fi vero dolor affuerit fimul vehemens, etiam ex mitigatoriis addere. Itaque tunc opus eft unicuique praedictorum

τῶν εἰρημένων φαρμάκων ἑκάστῳ μεμίχθαι τε τῶν διαφορητικῶν. ὄντων δὲ καὶ τούτων παμπόλλων, ἀπὸ τῶν μαλακωτέρων ἄρχεσθαι χρὴ, παροξύνεται γὰρ ὑπὸ τῶν δριμέων τὰ φλεγμαίνοντα. διὰ τοῦτο οὖν ἐγένοντο σύνθετα φάρμακα πρός τε τὰς (249) τῶν ἄλλων μορίων φλεγμονὰς καὶ πρὸς τὰς τοῦ γαργαρεῶνος, οἷον ὅταν τῇ στυπτηρίᾳ μίξωμεν ἶριν Ἰλλυρικὴν ἢ τὸ τῶν ὀρόβων ἄλευρον ἢ λιβανωτὸν ἢ σμύρνην. ὄντων δὲ καὶ τῶν στυφόντων πολλῶν καὶ τῶν ἀδήκτως διαφορούντων οὐκ ὀλίγων ἡ ποικιλία τῶν πρὸς τοὺς φλεγμαίνοντας κίονας ἁρμοττόντων φαρμάκων εἰκότως ἐγένετο παμπόλλη. σὺ δὲ θεασάμενος ὅπως ἔχῃ μεγέθους τε καὶ θερμότητος ἡ φλεγμονὴ τό τε ἀποῤῥέον αὐτῇ ὁπόσον ἐστὶ κατασκεψάμενος, ἔτι τε τὴν ποσότητα τῶν ἐν τῷ σώματι χυμῶν στοχασάμενος ἢ τῷ τοῖς στύφουσιν ἢ τῷ τοῖς διαφοροῦσιν ἐπικρατουμένῳ φαρμάκῳ χρήσῃ. παραγράψω δὴ πάλιν κἀνταῦθα φάρμακα τὰ τοῖς ἐμπειροτάτοις γραφέντα τὰ μὲν ἅμα τοῖς οἰκείοις διορισμοῖς, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ χωρὶς

medicamentorum aliquid ex discussoriis addere. At vero quum haec omnino multa sint, a mollioribus auspicandum erit, ab acribus enim inflammata exacerbantur. At ea gratia composita medicamenta in usum venerunt, quum ad aliarum partium inflammationes tum gurgulionis, veluti quum ad alumen iridem Illyricam admiscemus aut farinam ervinam aut thus aut myrrham. Quum enim astringentia sint multa et non pauca citra acrimoniam discutientia, varietas medicamentorum ad columellas inflammatas merito multijuga facta est. Caeterum tum perspecta inflammationis magnitudine ac caliditate et considerata influxus quantitate, ampliusque copiam humorum in toto corpore per conjecturam assequutus medicamento, in quo aut astringentium aut discutientium vis excellit, uteris. Ascribam autem rursus etiam hic medicamenta, quae ab expertissimis tradita sunt, aliqua quidem cum propriis discriminibus, non pauca vero etiam citra distinctiones. In quibus sane ego, velut

τῶν διορισμῶν, ἐφ' ὧν ἐγὼ προσθήσω καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὅσα πρόσθεν ἔγραψα, τοὺς οἰκείους διορισμούς.

[Περὶ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων πρὸς τοὺς φλεγμαίνοντας γαργαρεῶνας.] Περὶ τοῦ προκειμένου παθήματος οὕτως ἔγραψεν Ἀρχιγένης τὸ πρῶτον τῶν φαρμάκων. σταφυλῆς δὲ χαλασθείσης προσάπτου ὀπῷ λείῳ ἢ κηκίδι λείᾳ μετὰ ἁλῶν, ἢ αὐτοῖς ἁλσὶ διαλύτοις, ἢ λυκίου ῥίζῃ λείᾳ ἢ ὀμφακίῳ μετὰ μέλιτος. εἰ δὲ εὔτονον ἐθέ[512]λοις, χαλκάνθου, λεπίδος, σχιστῆς, μίσυος, σμύρνης, κηκίδος ἴσα λεῖα, οἴνῳ ἀναλαβὼν χρῖε. εἰ ταυτὶ μόνα γράψας ὁ Ἀρχιγένης ἐπαύσατο, τελέως ἂν ἐμεμψάμην χωρὶς διορισμοῦ γράψαντι φάρμακα δυνάμεως ἐναντιωτάτης. ἐπεὶ δὲ διὰ τῶν ἑξῆς γεγραμμένων ἐπανορθοῖ, καὶ αὐτὸ τούτων ἀδιόριστον ὀρθῶς ἐποίησεν. ὅτι δὲ ἀδιορίστως εἴρηται ταῦτα μαθεῖν πάρεστιν ἐντεῦθεν. σταφυλῆς, φησὶ, χαλασθείσης προσάπτου ὀπῷ λείῳ. ἔδει μὲν οὖν κἀνταῦθα προστεθεικέναι ποίῳ φησὶν ὀπῷ, ἀλλ' ἐπεὶ πᾶσιν ἤδη πεπίστευται τὸν Κυρηναϊκὸν

etiam in aliis, quae fupra tradidi, propria difcrimina apponam.

[*Quae Archigenes fcripfit ad gurguliones inflammatos.*] Ad propofitam affectionem fic fcripfit Archigenes in primo medicamentorum. Uva laxata fuccum diffolutum admove aut gallam tritam cum fale aut ipfum fal diffolutum aut lycii radicem tritam aut omphacium cum melle. Si vero fortius velis, atramenti futorii, fquamae aeris, aluminis fciffi, mifyos, myrrhae, gallae aequas partes tritas ac vino exceptas illine. Si his folum fcriptis quiefceret Archigenes, haud injuria ipfum reprehenderim, citra difcrimen fcribentem medicamenta facultatis penitus contrariae, quoniam vero in his, quae deinceps fcribuntur, corrigit interdum ipfam horum indiftinctionem, recte facit. Quod vero indifcriminatim haec dicta fint, hinc difcere licet. Uvae, inquit, laxatae fuccum diffolutum admove. Oportebat equidem etiam hic apponere, qualem fuccum dicat, verum quum omnibus jam perfuafum fit Cyrenaicum fuccum optime fa-

ὀπὸν ἄριστα ποιεῖν πρὸς τὰς φλεγμονὰς τοῦ κίονος, οὐ προσέθηκε τοῦ Κυρηναίου. κατὰ τοῦτο μὲν οὖν καί τις αὐτῷ μέμψαιτο. καθ' ὅσον δὲ δριμύτατον καὶ θερμαντικώτατον φάρμακον τὸν Κυρηναϊκὸν ὀπὸν μετὰ τῶν ἐναντίων ἔγραψε, μὴ προσθεὶς διορισμὸν μηδὲ δηλώσας πότε μὲν τῷ ὀπῷ χρῆσθαι προσήκει, πότε δὲ τοῖς στυπτικοῖς φαρμάκοις, κατὰ τοῦτο κακῶς ἐποίησε. χάλκανθον γὰρ καὶ λεπίδα χαλκοῦ καὶ τὴν σχιστὴν, δῆλον δὲ ὅτι μὲν στυπτηρίαν λέγει καὶ μίσυ καὶ κηκίδα, πάντα ἴσα λειοῦν ἐν οἴνῳ κελεύσας, προσμίξας δὲ αὐτοῖς καὶ σμύρνης ἴσον τῷ συντεθέντι φαρμάκῳ χρίει τὴν σταφυλὴν, ἰσχυροτάτῳ δηλονότι κατὰ τὴν στύψιν ὑπάρχοντι. παρεμυθήσατο δὲ τὸ τῆς γραφῆς ἀδιόριστον, προσγράψας τῷ περὶ τοῦ φαρμάκου λόγῳ τὴν λέξιν ταύτην. εἰ δ' εὔτονον ἐθέλοις, ὡς γὰρ ἐπισταμένοις ἡμῖν πότε τοῖς εὐτόνοις ἐστὶ χρηστέον, οὕτως ἔγραψε καὶ τοῦτο. μικτὸν δὲ φάρμακον ἐν οἷς ἔγραφεν ἔστιν ἢ κηκὶς μεθ' ἁλῶν, αὐτὴ μὲν στύφουσα σφοδρῶς, οἱ δ' ἅλες διαφοροῦντες μετά τινος βραχείας στύψεως. ἰδίᾳ δὲ τοῖς ἁλσὶν οὐν

cere ad columellam inflammatam, non apposuit Cyrenaicum, et ob id igitur quispiam haud ipsi succensuerit. At vero quod acerrimum et maxime calefactorium medicamentum ipsum Cyrenaicum succum cum contrariis scripsit, non apponens discrimen, neque ostendens quando ipso succo uti conveniat et quando astringentibus medicamentis, in hoc perperam fecit. Atramentum sutorium enim et squamam aeris et alumen scissum et misy et gallam, omnia aequis partibus in vino terere jubens, ampliusque ad haec myrrham pari pondere addens, hoc modo composito medicamento uvam illinit, quod fortissima astringendi facultate praeditum est. Verum hujus scripturae indeterminatam incertitudinem mox mitigavit, praescribendo videlicet haec verba medicamenti compositioni, si vero fortius velis, hoc enim scripsit tanquam scientibus nobis quando fortibus utendem sit. Porro mixtum medicamentum est et hoc, ubi scripsit, aut gallam tritam cum sale. Galla enim vehementer astringit, sal vero discutit cum modica astrictione. In prin-

Ed. Chart. XIII. [512.] Ed. Baf. II. (249.)
ἄν τις χρήσαιτο κατ' ἀρχὰς, ὥσπερ οὐδὲ τῷ ὀπῷ, ἀλλ' ἐπὶ σκιῤῥουμένης ἤδη καὶ χρονιζούσης τῆς φλεγμονῆς τοῦ κίονος. αὐτὸς δὲ οὐ κίονος ἔγραψεν, ἀλλὰ σταφυλῆς χαλασθείσης, ὁμοίως τοῖς πολλοῖς ἡγούμενος τὴν φλεγμονὴν τοῦ κίονος σταφυλὴν ὀνομάζεσθαι. καὶ τί θαυμαστὸν ὅπου καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς τις ἐπ' Ἀττικισμῷ σεμνυνόμενος, ὡς τὸ μόριον αὐτὸ σταφυλὴν ὀνομάζεσθαι. πλέον γὰρ αὐτὸς ἠγνόει τοῦ Ἀρχιγένους, καίτοι παρά τε τοῖς ἄλλοις παλαιοῖς εὐπορηκὼς τὴν χρῆσιν τῆς προσηγορίας καὶ παρὰ τῷ Ἱπποκράτει κατὰ τὸ προγνωστικὸν ἐν τῇδε τῇ λέξει. οἱ δὲ γαργαρεῶνες ἐπικίνδυνοι καὶ ἀποτέμνεσθαι καὶ διακαίεσθαι καὶ ἀποσχάζεσθαι, ἔστ' ἂν ἐρυθροὶ ὦσι καὶ μεγάλοι. καὶ γὰρ φλεγμονὴ ἐπιγίνεται τουτέοισι καὶ αἱμοῤῥαγία. ἀλλὰ χρὴ τὰ τοιαῦτα ἄλλοις μηχανήμασι πειρᾶσθαι κατισχναίνειν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. ταῦτα προειπὼν ὁ Ἱπποκράτης φησὶν ἐφεξῆς· ὅταν δὲ ἀποκριθείη πᾶν, ὃ δὴ σταφυλὴν καλέουσι, καὶ γένηται τὸ μὲν ἄκρον τοῦ γαργαρεῶνος μεῖζόν τε καὶ πελιὸν, τὸ δὲ ἀνωτέρω λεπτότερον, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἀσφαλὲς διαχειρί-

cipio vero fale non eft privatim utendum, ficut neque fucco, fed indurata jam et diuturna columellae inflammatione, ipfe autem non columella fcripfit, fed uva laxata, cum vulgo exiftimans columellae inflammationem uvam appellari. Et quid mirum hoc putandum, quando etiam ex noftratibus quidam, ob Atticismum fuperciliofus et jactabundus, uvam ipfam particulam appellari exiftimavit? Major enim hujus quam Archigenis ignorantia fuit, quamquam tum ex aliis veteribus hujus appellationis ufus parabilis fit, tum ex Hippocrate conftet, ex his adeo in praenotionum libro verbis: *Gurguliones cum periculo exciduntur, uruntur ac reficcantur, quandiu rubri fuerint et magni, nam et inflammatio ad hoc confequitur et fanguinis eruptio. Verum tales graciles reddere aliis artibus hoc tempore oportet.* Haec praefatus Hippocrates deinceps ait: *quum vero totum fuerit feparatum, quod fane uvam vocant, et extremum gurgulionis majus et lividum fuerit factum, fuperior vero pars tenuior, in hoc fane tempore tutum eft manus admoliri.*

ζειν. ἄμεινον δὲ καὶ ὑποκενώσαντα τὴν κοιλίην τῇ χειρουργίῃ χρῆσθαι, ἤν ὅ τε χρόνος ἐγχωρέῃ καὶ μὴ ἀποπνίγηται ὁ ἄνθρωπος. ἔτι δὲ σαφέστερον ὁ Διοκλῆς ἡρμήνευκεν ὁποῖόν ἐστι πάθος ἡ καλουμένη σταφυλὴ καὶ μετὰ τοῦτον Πραξαγόρας καὶ Μαντίας καὶ ὅσοι τὰ συνεδρεύοντα τοῖς πάθεσιν ἔγραψαν. ἔνιοι δὲ καὶ διὰ τοῦτο σταφυλὴν εἶπον κεκλῆσθαι τὸ πάθος, ὅτι ῥαγὶ σταφυλῆς ἔοικε τὸ ἄκρον τοῦ γαργαρεῶνος. τὰ δὲ ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγένους γεγραμμένα καλῶς εἴρηται, καὶ διορισμοὺς τῆς χρήσεως αὐτῶν προσγράψαντος. ἔχει δὲ ἡ λέξις οὕτω.

[*Κοινὸν φάρμακον κίονος καὶ παρισθμίων.*] Κοινῶς δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ παρίσθμια ἢ τὸν κίονα φλεγμονῶν ἢ ἑλκώσεων ἀρχομένων μὲν εὐθὺς ἁρμόδιος ἡσυχία, [513] ἀσιτία καὶ ἀκόλουθος δίαιτα. ἀναγαργαρίσματα δὲ ἁπλᾶ ἡσυχῇ στύφοντα, ὀξύκρατον ὑδαρὲς χλιαρὸν ἢ μελίκρατον ἢ φοινικοβαλάνων ἢ ἑλίκων ἀμπέλου ἢ μήλων κυδωνίων ἢ μεσπίλων ἢ ἀχράδων ἢ ῥόδων ἀφεψήματος, μιγνυμένου μετὰ τῶν ἀφεψημένων αὐστηρῶν μέλιτος ὀλίγου. καλῶς ἐνταῦθα προσ-

Praestiterit autem alvo prius evacuata manum adhibere, si tempus hoc permittat et non suffocetur homo. Manifestius autem adhuc Diocles interpretatus est, qualis sit affectio uva appellata et post eum Praxagoras et Mantias et quicunque concomitantia affectus conscripserunt. Quidam vero etiam ob id affectionem uvam appellatam esse dixerunt, quod uvae fructui extremum gurgulionis simile apparet. Quae porro deinceps ab Archigene scripta sunt, recte dicta sunt, discrimina nimirum usus ipsorum eo ascribente. Habent autem sic.

[*Commune medicamentum columellae et tonsillarum.*] In commune tum tonsillis tum columella inflammatis aut exulceratis, in principio convenit quies, inedia et consequens diaeta, gargarismi simplices leniter astringentes, posca dilutior tepida aut aqua mulsa, aut palmularum aut vitis pampinorum aut malorum cotoneorum aut mespilorum aut pyrastrorum aut rosarum decoctum, ita ut ad austera decocta parum mellis admisceatur. Pulchre hic ascripsit au-

ἔγραψε τοῖς αὐστηροῖς χρῆσθαι, μιγνύναι δὲ μέλιτος ὀλίγου. μικρὸν δ' ἔμπροσθεν αὐτῷ καθ' αὐτὸ τῷ μελικράτῳ κελεύσας χρῆσθαι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν φλεγμονῶν οὐκ ὀρθῶς ἐποίησε. οὐδὲν γὰρ ἔχει στυπτικὸν τὸ μελίκρατον, ἀλλὰ κυριώτατον μὲν αὐτὸ ἄν τις ῥυπτικὸν εἴποι, σὺν τούτῳ δὲ καὶ διαφορητικὸν λέγων, οὐκ ἂν ἁμάρτοι. τὰ δ' οὖν ἐφεξῆς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα καλῶς εἴρηται κατὰ λέξιν οὕτως ἔχοντα. ποιεῖ καὶ ἀκακίας χυλὸς ὕδατι ἀνεθείς. διαχριστέον δὲ ταῖς παραπλησίαις τῶν στοματικῶν, οἷον καὶ ἡ διὰ μόρων λιτὴ καὶ ῥοῦς Συριακῆς καὶ βυρσοδεψικῆς ἀποβρέγματι ἑψηθέντι μέχρι συστῇ, μέλι προσμίξας χρῶ. ἢ ῥοιῶν γλυκειῶν καὶ ὀξειῶν χυλὸν καθεψήσας μέχρι μέλιτος πάχος σχῇ, χρῶ. ἢ σταφυλῆς ὄμφακος ἐκπιέσματα αὐτὸς σκευάσας χρῶ. ἢ βάτου ἢ σχίνου ἢ τερμινθίνου ἢ σμύρνης ἢ ῥόδων χυλῷ μετὰ μέλιτος χρῶ. καὶ μετὰ ταῦτα δὲ καταπλάσσειν ἔξωθεν, σχιστὴν μετ' ἀλόης τοῦ ἡμίσεος καὶ ὀλίγης ἀκακίας, σὺν χυλῷ στρύχνου, συμβουλεύσας ἐπιφέρει κατὰ λέξιν οὕτως. ἐπιμενούσης δὲ τῆς φλεγμονῆς ἀναγαργαριζέσθω ὄξει χλιαρῷ

ſteris oportere mellis pauxillum miſcere, verum paulo ante cum aqua mulſa per ſe uti juſſit in principio inflammationum, non recte fecit. Nihil enim aſtringens habet aqua mulſa, ſed rectiſſime quis ipſam deterſoriam dixerit, et ſi ſimul diſcuſſoriam dicat, nihil deliquerit. Quae vero deinceps ab eo ſcripta ſunt, recte habent in hunc modum. Facit et acaciae ſuccus aqua dilutus. Illinenda ſunt etiam conſimilia ſtomatica medicamenta, velut eſt quod ex moris conſtat ſimplex. Rhois item Syriacae ac coriariae cremore cocto ad ſpiſſitudinem, cum melle mixto utere. Aut punicorum dulcium, atque acidorum ſuccum ad mellis craſſitudinem decoquito ac utitor. Aut uvae acerbae ſuccum expreſſum adhibeto. Aut rubi aut lentiſci aut terebinthi aut myrti aut roſarum ſucco cum melle utere. Et poſtea forinſecus alumen ſciſſum cum dimidia aloës parte ac modica acacia cum ſucco ſolani imponere conſulens, haec verba infert. Quod ſi moretur inflammatio, acetum tepidum per

ἰδίᾳ, ἢ κηκίδος λείας προσμιγείσης ἢ βάτου ἢ ἀγριελαίου ῥίζης, ἢ κυπέρου ἀφεψήματι μετὰ μέλιτος, ἢ γλυκεῖ μεθ' ὕδατος, ἢ συκίτῃ θερμῷ, ἢ μαλάχης ἀφεψήματι. πρόδηλον μὲν ὅτι κοινὰ ταῦτα βοηθήματα, καθότι προείρηται, τοῦ τε κίονός ἐστι καὶ τῶν παρισθμίων. οὐκ ὀρθῶς δέ μοι δοκεῖ τῷ γλυκεῖ μεθ' ὕδατος θαῤῥεῖν, ἀσθενεῖ πρὸς τὰ τοιαῦτα φαρμάκῳ. καθάπερ καὶ τῷ συκίτῃ καὶ τῷ τῆς μαλάχης ἀφεψήματι, πρὶν ἢ πρὸς διαπύησιν ἀφίκοιτο τὸ πάθος, ἐχρῆν δὲ τοῦτον αὐτὸ τοῦτο δεδηλωκέναι. συνάπτων δὲ τοῖς (250) προειρημένοις ὁ Ἀρχιγένης ὡδί πως ἔγραψεν. διάχριε δὲ καὶ τοῖς ἀνωτέρω πρὸς τὰ ἐν τοῖς ῥώθωσιν ἑλκύδρια μεταγραφεῖσιν. ἰδίως δὲ πίσσῃ σὺν ἐλαίῳ ἢ μέλιτι. ἢ κροκόμαγμα μετ' ὀλίγης κηκίδος σὺν μέλιτι ἢ στυπτηρία στρογγύλη μετὰ ῥόδων ἄνθους λελειωμένη ἢ ῥόδα ξηρὰ ἢ τὸ ἄνθος αὐτῶν λεῖα προσέμπασσε ἢ ἐμφύσα εἴς τε τὰ παρίσθμια καὶ τὴν σταφυλήν. ἢ κυπέρου ῥίζαν ἢ μυρσίνην ἢ σχῖνον ἢ βάτον ἢ κηκίδα ἢ ἅλας λεπτοὺς ὁμοίως ἔμπαττε, ἢ ὀμφακίνῳ ἢ σχίνῳ μετὰ μέλιτος διάχριε, ἢ ῥόδων ἄνθος ἢ κρόκον μετὰ

se gargarisset aut galla trita admixta aut rubi aut agrestis oleae radice. Aut cyperi decoctum cum melle. Aut passum cum aqua. Aut sycites vinum calidum. Aut malvae decoctum. Manifestum est enim haec auxilia communia esse, velut praedictum est, tum columellae tum tonsillarum. Verum non recte videtur mihi passo cum aqua confidere, utpote imbecilli ad talia medicamento, quemadmodum etiam vino sycite et malvae decocto, priusquam ad suppurationem perveniat affectus, oportebat autem hoc ipsum ab eo indicari. Connectit deinde Archigenes ad praedicta sic scribens, illinito et ea, quae supra ad ulcuscula in naribus scripta sunt. Privatim autem picem cum oleo aut melle. Aut crocomagma cum modica galla et melle. Aut alumen rotundum cum flore rosarum tritum aut rosas aridas aut florem ipsarum trita insperge, aut tum tonsillis tum uvae insuffla. Aut cyperi radicem vel myrtum aut lentiscum, vel rubum aut gallam aut salem tenuem, similiter insperge. Aut omphacium vel lentiscum cum melle illine. Aut florem rosarum

ῥοιᾶς χυλοῦ. ἐνταῦθα πάλιν ἔμιξε τὴν στυπτικὴν ἀγωγὴν τῇ διαφορητικῇ χωρὶς διορισμῶν. οὐδὲν γὰρ ὅμοιον ἐμπάττειν ἅλας λεπτοὺς ἢ ῥόδα ξηρὰ καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν, ἢ πίσσῃ σὺν ἐλαίῳ χρῆσθαι, θερμαντικῷ τε καὶ διαφορητικῷ φαρμάκῳ, ἢ κηκίδι καὶ στυπτηρίᾳ, στυπτικωτάτοις φαρμάκοις. χρονιζούσης μὲν γὰρ καὶ σκιῤῥουμένης τῆς φλεγμονῆς καλῶς ἄν τις ὑγρὰν πίτταν προσφέρῃ ἢ τὴν ξηρὰν ἐλαίῳ τήξας. τηνικαῦτα δὲ καὶ οἱ ἅλες χρήσιμοι προκεκενωμένου δηλονότι τοῦ σώματος, ἀρχομένου δὲ ἢ αὐξανομένου καὶ μετὰ θερμότητος πολλῆς ἀκμάζοντος, ἐναντιώτατον βοήθημα ἔλαιον καὶ ἡ πίττα. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ οἱ ἅλες. ἐφεξῆς δὲ καλῶς ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης ἐπ᾽ ἀκμάζοντος τοῦ πάθους βοηθήματα, δηλοῖ δὲ ἐκ τούτου αὐξανόμενον καὶ μηδὲν ὠφελούμενον ὑπὸ τῶν προγεγραμμένων. ἔχει δὲ ἡ λέξις αὐτοῦ κατὰ τόνδε τὸν τρόπον· εἰ δ᾽ ἐπακμάζοι τὸ πάθος ἢ κοιλία ὑποσυρέσθω ἢ ἀναγαργαριζέσθωσαν πιτύρων πλύμματι θερμῷ, ἢ πτισάνης χυλῷ ἢ γλυκεῖ χλιαρῷ ἢ ἀφεψήματι γλυκείας [514] ῥίζης μετὰ γλυκέος καὶ ὑσσώπου ἢ σύκων οἴνῳ

vel crocum cum mali punici fucco. Hic rurfus aftringentia ac difcufforia citra difcrimen permifcuit. Nihil enim fimile eft infpergere falem tenuem aut rofas ficcas vel florem ipfarum, aut pice cum oleo uti, quod medicamentum eft calefactorium ac difcufforium, aut galla et alumine, quae medicamenta funt maxime aftringentia. Caeterum fenefcente, atque indurata jam inflammatione recte pix liquida adhibeatur aut arida oleo liquefacta. Tunc vero etiam fal commodus fuerit, corpore videlicet prius evacuato. Incipiente vero aut augefcente et cum multa caliditate vigente, maxime contrarium auxilium eft pix cum oleo, eademque ratione etiam fal. Confequenter autem recte defcripfit Archigenes ad vigentem affectionem auxilia. Indicat autem ex eo augefcens et nihil opus fentiens ex praefcriptis malum. Habet fermo ejus hoc modo. Si vero in vigorem pervenerit affectio aut alvus fubducatur aut furfurum loturam calidam gargariffet aut ptifanae fuccum aut paffum tepidum aut radicis dulcis decoctum cum paffo et hyffopo aut ficus vino

ἀφεψημένων ἢ πτισάνης χυλῷ, ἐναφεψημένων αὐτῷ σταφίδων. ὠφελοῦνται δὲ μεγάλως, ἐὰν ἀμυγδάλινον ἔλαιον εἰς τὰ ὦτα ἐγχέῃς, ἔξωθέν τε πυριατέον πραέως σπόγγοις ἀποτεθλιμμένοις καὶ ὠμὴν λύσιν ἐπιθετέον, τὴν διὰ κριθίνου ἀλεύρου ἢ διὰ λινοσπέρμου ἢ τήλεως, ἢ καὶ σμῆγμα ἐκ τούτων. ἐὰν μὲν οὖν πρὸς διαπύησιν φαίνηται ὄντα τὰ παρίσθμια, συνεργητέον τῷ σύκων ἀφεψήματι συνεχῶς καὶ μονονουχὶ ἀδιαλείπτως διδόντας ἀναγαργαρίζεσθαι ἢ τῷ μελικράτῳ θερμῷ ὁμοίως. εἰ δὲ μηδὲν ὑποφαίνοιτο τοιοῦτον, ἐπιτείνοιντο δὲ καὶ δυσκατάποτοι, ἐν ἀρχῇ τε πνιγμοῦ ὑποπτεύοιντο εἶναι, τήν τε κοιλίαν εὐτόνῳ κλυστῆρι ἢ βαλάνῳ ὑπακτέον ἢ φλεβοτομητέον ἀπ' ἀγκῶνος, σικύας τε κατὰ τοῦ τραχήλου καὶ ἀνθερεῶνος κολλητέον μετὰ ἀμύξεως, πυρίαις τε καὶ καταπλάσμασι συνεχέστερον καὶ εὐτονώτερον χρησόμεθα καὶ τοῖς ἀναγαργαρίσμασι συνεχῶς. εἰ δὲ πρὸς μηδὲν τούτων εἴκοι, ἐπιτείνοιτο δὲ, τάς τε ὑπὸ τὴν γλῶτταν φλέβας τμητέον ἢ τὰς ἐγκανθίδας τε ἢ καὶ τὴν ἐν μετώπῳ. διαχριστέον δὲ αὐτοὺς συνεχῶς χολῇ ταυρείᾳ καὶ ἐλατηρίῳ

incoctas aut ptifanae fuccum, in quo uvae paffae funt incoctae. Magnopere juvantur fi amygdalinum oleum in aures infuderis, forinfecusque fpongiis expreffis leniter foveris. Quin et diffolutum crudum ex hordeacea farina imponendum aut ex farina feminis lini aut foenigraeci aut etiam mixtura ex his omnibus facta. Si ita prope fuppurationem fuerint tonfillae, coadjuvare affidue per ficuum decoctum oportet et fere continuo id ad gargariffandum adhibere, fimiliterque aquam mulfam calidam. Si vero nihil apparuerit, augefcat tamen malum, ita ut aegre transglutire posfint aegri et fuffocationis principium fit nobis fufpectum, alvus forti clyftere aut glande fubducenda eft et vena cubiti fecanda, cucurbitaeque cum fcarificatione collo ac mento affigendae, fomentis etiam ac cataplasmatis frequentius et robuftius utendum et affiduis gargarismis. Quod fi ad nullum horum praefidiorum cedat, fed augeatur, venae fub lingua fecentur aut juxta angulos oculorum, atque ea quae in fronte eft. Illinatur autem affidue fel tauri et elaterium

ὁμοῦ μετὰ μέλιτος ἢ ἅλσὶ σὺν ἐλαίῳ παλαιῷ μετὰ μέλιτος καὶ ὄξους ἢ κενταυρίῳ μετὰ μέλιτος ἢ ἀψινθίῳ μετὰ νίτρου καὶ μέλιτος, ἢ χελιδόνας ὅλας σὺν τοῖς πτεροῖς καύσας καὶ λεάνας σὺν μέλιτι κατάχριε. φασὶ δ' ἔνιοι καὶ ἄκρως ποιεῖν χελιδόνος νεοττοὺς τοὺς λιπαροὺς λίαν προσφάτους, εἴτε τεταριχευμένους ὀπτοὺς καὶ διδομένους αὐτοῖς φαγεῖν, εὐθέως γὰρ κουφίζουσι τὸν πνιγμόν. ἐὰν δὲ παῖδες ἢ πρεσβῦται ὦσι, θεῖον καὶ ἶριν μετὰ μέλιτος δὸς ἐκλείχειν· ὅτι ταῦτα κοινὰ περὶ ἀμφοτέρων, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ προεῖπεν, σταφυλῆς τε καὶ παρισθμίων ἐστὶν ἰάματα, δῆλον ἐποίησεν καὶ ἐξ ὧν ἐπιφέρων φησίν. ἔνιοι δὲ τοῖς συναγχικοῖς ἢ κυναγχικοῖς ἐλατηρίου ἢ χολῆς ταυρείας ἀνὰ β'. ὀβολοὺς μετὰ χλιαροῦ μελικράτου διδόασι πίνειν. τινὲς δὲ ὄνους τοὺς ὑπὸ τὰς ὑδρίας τα ποτίζουσι σὺν ὕδατι, ἢ ἐκλείχειν διδόασιν ἢ διαχρίουσι τὰ ἀλγοῦντα καὶ λίαν μαρτυροῦσιν ὠφελεῖσθαι. καὶ δι' ἀτμοῦ πυριώμενοι ἔσωθεν τοῦτον τὸν τρόπον· ὀρίγανον ἢ ὕσσωπον ἢ θύμβραν σὺν ἱκανῷ ὄξει ζέσας ἐπιμελῶς, ἐν χύτρᾳ

cum melle aut sal et oleum vetus cum melle et aceto. Aut centaurea cum melle. Aut absinthium cum nitro et melle. Aut hirundines integras una cum pennis ustas ac tritas cum melle illinito. Ajunt aliqui etiam summe facere hirundinum pullos teneros valde, sive recentes sive sale conditos, assatos et in cibos exhibitos, statim enim levant suffocationem. Sive autem pueri sint sive senes, sulfur et iridem cum melle delingenda dato. Quod hae communes medelae sint utriusque, velut in principio dixit, uvae videlicet et tonsillarum, manifestum fecit ex his, quae consequenter infert quum ait: Aliqui synanchicis vel cynanchicis elaterii et fellis tauri, utriusque obolos duos cum aqua mulsa tepida bibendos praebent. Quidam vero asellos sub aquariis vasis nascentes in potu exhibent aut deligendos dant aut dolentibus et affectis partibus illinunt et valde se juvari testantur. Quin et per vaporem intra os receptum hoc modo fomentum adhibetur. Origanum aut hyssopum aut saturejam, cum sufficienti aceto diligenter in olla fervefa-

περιπεπλασμένη, τὸ δὲ πῶμα ἐχέτω κατὰ μέσον τρῆμα, εἶτα κάλαμον τῷ τοῦ πώματος τρήματι, ἕως τοῦ πάσχοντος ἐναρμόσας, ἔα πυριᾶσθαι. ἐὰν δὲ κατακαίηται τὸ στόμα ζέοντος τοῦ καλάμου, ᾠὸν κενὸν τετρημένον ἑκατέρωθεν ἐν τῷ στόματι κρατείτωσαν καὶ δι' αὐτοῦ ὁ κάλαμος διερχέσθω. μαλακωτέρα δὲ ἡ πυρία γίνεται, ἐὰν ἀντὶ τοῦ ὄξους ὕδωρ ᾖ. ἔνιοι δὲ νίτρον καὶ ὀρίγανον καὶ καρδάμου σπέρμα καὶ ἔλαιον τετριμμένα ἐν ὀξυκράτῳ μιγνύουσι καὶ ὁμοίως πυριῶσιν. ἢ σποδῷ νεοσσῶν χελιδόνος μήπω ἐπτερωκότων διάχριε, ἢ στρύχνου χυλὸν καὶ βούτυρον ἴσον μετὰ ῥοδίνης κηρωτῆς τῷ ἀνθερεῶνι ἐπιτίθει. τοὺς πνιγομένους πισσαρίῳ μετὰ ὕδατος καὶ νίτρου πότιζε. ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν. ἐγὼ δ' οὐδέποτε ἐπεχείρησα δοῦναι τῶν ἐν ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν οὐδενὶ τῶν πινομένων φαρμάκων, ὁποίων αὐτός τε καὶ ἄλλοι τινὲς μέμνηνται. τοῦτ' οὖν τὸ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς λέξεως τῆς προγεγραμμένης γεγραμμένον κατὰ λέξιν οὕτως τοὺς πνιγομένους πισσαρίῳ καὶ νίτρῳ μετὰ ὕδατος πότιζε. τίνι λόγῳ εἴρηται μὴ δυνάμενος ἐμαυτὸν πεῖσαι,

cito obturata, operculum autem circa medium habeat foramen; deinde arundinem ad foramen operculi ac os aegri adaptato ac fomentum admittito. Si vero os a fervore arundinis comburatur, ovum vacuum utrinque perforatum aegri in ore contineant et per ipsum arundo inferatur. Mollius fit fomentum si pro aceto aqua sumatur. Quidam nitrum et origanum et nasturtii semen ac oleum in posca trita miscent et similiter pro fomento adhibent. Aut cinerem pullorum hirundinum implumium illine. Aut solani succum et butyrum, aequis partibus cum rosaceo cerato mento impone. Eis vero qui suffocantur, picem cum aqua et nitro in potu praebe. Haec quidem Archigenes scripsit. Ego vero nunquam tentavi ulli alicui ea quae bibuntur medicamenta in ejusmodi affectionibus exhibere, qualium sane tum ipse tum alii quidam meminerunt. Itaque hoc quod ad finem sermonis praescripti habetur his verbis: Eis vero qui suffocantur picem et nitrum cum aqua in potu praebe, non possum mihi persuadere qua ratione sit dictum.

ἀλλὰ μηδὲ τῶν διδασκάλων τινὰ μηδὲ ἄλλον χρώμενον ἰδὼν, οὐδ' αὐτὸς ἐπεχείρησα χρῆσθαι. τὸ μὲν γὰρ φλεβοτομεῖν τοὺς πνιγομένους καὶ τὸ κλύζειν δριμεῖ κλυστῆρι καὶ τὸ καθαρτικὰ διδόναι χάριν τοῦ κενῶσαι τὸ σύμπαν σῶμα [515] καὶ μεταστῆσαι κάτω τὴν ῥοπὴν τῶν ἐπὶ τὰ πεπονθότα μέρη φερομένων χυμῶν, εὔλογόν τέ ἐστι καὶ διὰ πολλῆς πείρας κεκριμένον. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ μετὰ τὴν κένωσιν τοῦ παντὸς σώματος καὶ τὴν ἀντίσπασιν τὴν ἐπὶ τὰ κάτω δριμέσι χρῆσθαι φαρμάκοις ἱκανῶς διαφοροῦσιν, εὔλογόν τε ἅμα καὶ τῇ πείρᾳ μαρτυρούμενον. πίσσαν δὲ μεθ' ὕδατος καὶ νίτρου ποτίζειν οὔτε τινὰ θεασάμενος ἄλλον οὔτε τῷ λόγῳ ποδηγούμενος ἀπεσχόμην.

['Απολλωνίου ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων κατὰ λέξιν οὕτω γράψαντος.] 'Απολλώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν. πρὸς τὰς τῆς κιονίδος φλεγμονὰς διάχριστα. ἁλὶ λείῳ καὶ μέλιτι διαχρίων ἀναστέλλεις τὴν κιονίδα, πίσσῃ διαχρίων ἀναπίεζε τῷ δακτύλῳ, ὀπὸν Κυρηναϊκὸν διεὶς ὕδατι προσάπτου τῆς κιονίδος. χαλ-

Imo neque ex praeceptoribus aliquem, neque alium ullum eo utentem vidi, neque etiam ipfe in ufum affumere tentavi. At vero venam fecare eis qui fuffocantur et eluere forti atque acri clyftere et purgatoria exhibere, gratia evacuandi univerfum corpus et transferendi infra humorum curfum, qui ad affectas partes feruntur, rationabile eft et multa experientia judicatum ac cognitum. Similiter etiam poft totius corporis evacuationem et diverfionem ad infernas partes medicamentis acribus multum difcufforiis uti, rationi confentaneum eft. et experientiam teftem habet. Picem vero cum aqua et nitro in potu praebere abftinui, utpote quum neque alium utentem viderim neque rationem ad hunc ufum ducem habeam.

[*Quae Apollonius in primo parabilium tradidit.*] Apollonius in primo parabilium fic ad verbum fcripfit. *Ad inflammatam columellam illitiones.* Sale trito et melle illinens reprimes columellam. Picem illinens per digitum apprimito. Succum Cyrenaicum aqua diluito et columellae

Ed. Chart. XIII. [515.] Ed. Bas. II. (250. 251.)

κίτιδι λείᾳ προσάπτου παραπλησίως. ὀμφακίῳ λείῳ μετὰ μέλιτος χρῶ. ταῦτα μὲν ὁ Ἀπολλώνιος. ἔξεστι δὲ ἡμῖν ὁρᾷν ἐπὶ τῶν ἄνευ διορισμοῦ γεγραμμένων, εἰ μή τις εἰδείη τὰς ἄνευ διορισμοῦ γεγραμμένας δυνάμεις ἑκάστου ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ χρῆσθαι, μεγίστην ἐργάζεται βλάβην. γέγραπται γοῦν ἐνταῦθα πρῶτον μὲν ἁπάντων ἁλὶ λείῳ χρῆσθαι μετὰ μέλιτος, ὕστατον δὲ ὀμφακίῳ μετὰ μέλιτος. ἐναντία δὲ δύναμίς ἐστιν ὀμφακίῳ πρὸς τοὺς ἅλας, ὥστε εἰ χρήσαιτό τις ἐν ἀρχῇ τοῖς ἁλσὶ καὶ μάλιστα πληθωρικοῦ τοῦ σώματος ἢ καὶ τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν ὄντων, ἐσχάτως βλάψει τὸν πάσχοντα. τὸ δὲ ὀμφάκιον ἐν ἀρχῇ χρησιμώτατόν ἐστιν, οὐχ ἕλκον οὐδ᾽ ἐπισπώμενον ἐφ᾽ ἑαυτὸ τὸ ἐκ τοῦ βάθους, ὥσπερ οἱ ἅλες μετὰ τοῦ μέλιτος, ἀλλ᾽ ἀποκρουόμενον. ἅλες δὲ μετὰ μέλιτος διαφορητικὴν ἔχουσι δύναμιν, βραχυτάτου τοῦ στυπτικοῦ μεμιγμένου τοῖς ἁλσίν. ὅταν δὲ τὸ μέλι μιχθῇ, (251) κἀκεῖνο τελείως ἀμαυροῦται καὶ τὸ διὰ τῆς πίσσης δὲ ταῖς κεχρονισμέναις φλεγμοναῖς, καὶ ὡς ἂν εἴποι τις, ἤδη σκιῤῥουμέναις ἐπιτήδειος, ὥσπερ γε καὶ ὁ Κυρηναϊκὸς ὀπὸς οὐκ

adhibeto. Chalcitidem tritam similiter admoveto. Omphacio trito cum melle utitor. Haec Apollonius. Licet autem nobis videre in his, quae absque discrimine scripta sunt. Quod si quis non uniuscujusque indefinite scripti facultates noverit, quo in opportuno tempore eis utatur, maximum omnino nocumentum inferet. Scriptum est itaque hic primum omnium sale trito et melle utendum esse, postremum autem omphacio cum melle. Contraria autem facultas est omphacii ad salem. Quare si quis in principio sale utatur, maxime si humores in corpore ex aequo abundent aut etiam circa caput haereant, extreme aegrum laedet. Omphacium vero in principio commodissimum est, non trahens neque evellens ad se ex alto, velut sal cum melle, sed repellens. Sales autem cum melle discussoriam vim habent, modica adstrictoria vi sali commixta, quae sane per admixtionem mellis penitus evertitur. Caeterum id quod ex pice constat inveteratis inflammationibus et jam in scirrhum, ut ita dicam, induratis convenit, quemadmodum etiam Cyre-

Ed. Chart. XIII. [515.] Ed. Baf. II. (251.)
ἀρχομέναις, ἀλλὰ μετὰ τὸ τοῖς στύφουσιν ἀποκρουσθῆναι τὸ ἐπιῤῥέον. ἡ δὲ χαλκῖτις οὐδ' ὅλως ἐπιτήδειός ἐστι, πλὴν εἰ σφόδρα κεχρονικυῖά τε καὶ δυσθεράπευτος ἡ διάθεσις ᾖ. δακνῶδες γάρ ἐστι φάρμακον ὠμὴ παραλαμβανομένη καὶ διὰ τοῦτο καθαίρειν ταύτης τὴν δύναμιν βουλόμενοι, πολλάκις αὐτῇ χρώμεθα ὅταν καυθῇ. ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων ὁ Ἀπολλώνιος ἔγραψε ταῦτα κατὰ λέξιν. ἀναγαργαρίσματα πρὸς τοὺς τῆς κιονίδος κατακρεμασμούς. ὀρίγανον τρίψας καὶ ὄξει καὶ ὕδατι μίξας ἀνάζεσον καὶ ἰσχάδων χυλῷ μίξας χρῶ καὶ δίδου ἀναγαργαρίζειν. ἢ ὕσσωπον τρίψας καὶ ἰσχάδων χυλῷ ἑφθῶν μίξας χρῶ. ὀρίγανον ὁμοίως, ἡδύοσμον καὶ πήγανον καὶ κόριον τρίψας γάλακτι ὀνείῳ δίδου ἀναγαργαρίζεσθαι. σέλινον καὶ δάφνης φύλλα λεῖα τρίψας καὶ διεὶς οἴνῳ ἢ ἀφεψήματι φακοῦ χρῶ. οἶδα δέ τινα πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ χρώμενον ἀδιακρίτως ἐν ἀρχῇ φλεγμονῆς γαργαρεῶνος ἑνὶ τούτων χρησάμενον καὶ ἐσχάτως βλάψαντα. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις οὐδὲ τί ποτ' ἐστὶν ὁ κατακρεμασμὸς τοῦ κίονος ἐνόησε, βουλομένου τοῦ Ἀπολλωνίου τὴν πάνυ κεχαλασμέ-

naicus fuccus non incipientibus, fed ubi jam quod influit per aftringentia repreffum eft prodeft. Chalcitis vero in totum inepta eft, praeterquam fi valde inveterata et aegre curabilis fit affectio, eft enim medicamentum mordax fi cruda adhibeatur, quapropter ut vim ipfius minuamus, ufta frequentius utimur. Deinceps Apollonius haec ad verbum fcripfit. *Gargarismi ad pendulam columellam.* Origanum tritum aceto et aqua affufis fervefacito et cum caricarum fucco mifceto ac utitor ad gargariffandum. Aut hyffopum terito et caricarum coctarum fucco mifceto ac utitor velut origano. Mentham ac rutam et coriandrum lacte afinino trita gargariffanda praebe. Apium et lauri folia trita et vino aut lentis decocto diluta gargariffato. Novi quendam, qui omnibus ab Apollonio fcriptis indifcriminatim utitur, in principio inflammationis gurgulionis uno ex his ufum effe et aegrum extreme laefiffe, praeter alia enim neque fciebat, quid pendula columella effet, quum velit Apollonius valde

νην ἄνευ φλεγμονῆς ἐνδείκνυσθαι διάθεσιν τοῦ γαργαρεῶνος, ἥντινα καὶ ἀποτέμνειν εἰθίσμεθα καὶ ὄντως ἐπ' αὐτῆς ταύτης τὰ ὑποφλεγματίζοντα καὶ θερμαίνοντα φάρμακα χρήσιμα. καὶ γὰρ τοὐπίπαν ὑπόλευκος γίνεται καὶ ἀναιμοτέρα. ἐφεξῆς δὲ γράφει κατὰ λέξιν ὁ Ἀπολλώνιος οὕτως. οὖρον ὄνου ὡς πλεῖστον καὶ θερμότατον δίδου πίνειν. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ συνάγχης. ἐπὶ τῶν τοιούτων βοηθημάτων θαυμάζω [516] τοὺς γράψαντας, οἶδα γὰρ ἐγὼ πάντας ἀνθρώπους πλὴν ὀλίγων πάνυ θᾶττον ἀποθανεῖν ἐθέλοντας ἢ πιεῖν οὖρον ὄνου. ὁ δέ γε καὶ ὡς πλεῖστον προσέθηκεν, καὶ ἄλλως δὲ, καθάπερ ἔφην πρόσθεν, ἀτοπώτατόν ἐστι φλεγμονὴν ἐν στόματι θεραπεύοντα διδόναι φάρμακον ποτὸν, ὅτι μὴ τῶν καθαιρόντων εἴη τι. ταῦτα γὰρ ἑτέρας ἕνεκα χρείας δίδονται, τῶν δ' ἄλλων ἱκανὰ καὶ χωρὶς τοῦ καταπίνεσθαι βοηθεῖν δυνάμενα. καὶ τὸ μετὰ τοῦτο δὲ γεγραμμένον, ὁμοίαν ἔχει τὴν ἀτοπίαν, ὃ καὶ αὐτὸ κελεύει πίνειν, γράφει γοῦν οὕτω περὶ αὐτοῦ, δάφνης φύλλα τρίψας ἐν οἴνῳ καὶ ὕδατι δίδου πίνειν. Ἥρας οὖν ἄμεινον Ἀπολλωνίου πολλῷ τόνδε

laxatum absque inflammatione gurgulionis affectum ostendere, quem etiam resecare consuevimus, atque in hoc re vera pituitam detrahentia et calefacientia medicamenta commoda existunt, nam in totum subalbidus fit et exanguior. Deinde Apollonius haec subdit. Lotium asini plurimum et calidissimum bibendum praebe. Idem etiam in angina. Miror equidem ejusmodi auxilia tradentes, certe enim scio omnes homines paucis omnino exceptis citius mori velle quam urinam asini bibere, verum hic etiam plurimam addit. Et alias, velut antea dixi, absurdissimum est curantem oris inflammationem medicamentum potabile exhibere, nisi si ex purgantium numero existat; haec enim alterius usus gratia dantur. Ex aliis sufficiunt quae citra transglutitionem auxiliari possunt. Quin et quod postea scriptum est ab ipso medicamentum, quod itidem bibere jubet, similem habet absurditatem. Scribit itaque sic de ipso, lauri folia trita ex vino et aqua bibenda praebeto. Heras igitur multo melius

τὸν τρόπον ἔγραψε πρὸς κιονίδας κεχαλασμένας. ♃ κηκίδος ὀμφακίτιδος μέρος α΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ μέρος α΄. λειώσας ἕκαστον ἰδίᾳ καὶ ὁμοῦ πληρώσας κοχλιάριον παράπτου τῆς σταφυλῆς. λίθον τὸν καλούμενον ἀγήρατον, ᾧ χρῶνται οἱ σκυτεῖς εἰς τὸ λαμπρύνειν τὰ ὑποδήματα τῶν γυναικῶν ἀποξύσας, πλήρου κοχλιάριον καὶ πρόσφερε τῇ σταφυλῇ. τούτων τῶν δύο φαρμάκων τὸ μὲν ἕτερον τὸ ὕστερον ἀλυπότατόν ἐστιν, οὐδὲν οὐδὲ βλάψαι δυνάμενον μέγα, οὐδ' ὠφελῆσαι καθ' ὃν ἄν τις αὐτῷ καιρὸν εἴη χρώμενος, ἰσχυρότερον δὲ τὸ πρῶτον. ἐπὶ οὖν τῶν ἀρχομένων ἢ σφοδρῶς ἐρυθρῶν οὐκ ἐπιτήδειον. εἰ δὲ προκεκενωμένου ὅλου τοῦ σώματος, ἀποκρουστικοῖς τε φαρμάκοις κεχρημένων ἡμῶν, μετὰ ταῦτα προσφέροιτο μὴ σφόδρα ἐνερευθοῦς ὄντος τοῦ γαργαρεῶνος ὠφελῆσαι δυνάμενον, ἐξ ἐναντίων γὰρ ἰσχυρῶν σύγκειται δυνάμεων, ἀποκρουστικῆς τε καὶ διαφορητικῆς. οὐκ ὀρθῶς οὖν ἐποίησεν ὁ Ἥρας ἀδιορίστως αὐτὰ γράψας. ὁ δὲ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἐν τοῖς πρὸς Ἀντιοχίδα καὶ αὐτὸς οὕτως ἔγραψε πρὸς κιονίδας φλεγμαινούσας. ὀμφάκιον ξηρὸν λεάνας

quam Apollonius scripsit hoc modo. *Ad columellam laxatam.* ♃ Gallae omphacitidis partem j, aluminis scissi partem j, salis ammoniaci partem j, utrumque per se ac simul terito et expleto indè cochleari uvam contingito. Aut lapidem ageratum appellatum, quo sutores ad muliebria calceamenta expolienda utuntur, deradito exindeque cochlear expletum uvae adhibeto. Ex his duobus medicamentis alterum posterius omni molestia caret, neque nocere potens neque magnopere juvare, quocunque tandem tempore quis eo utatur; fortius est prius. In principio itaque et quum valde rubent, minime aptum est, si vero praeevacuato toto corpore et post repulsoriorum medicamentorum usum adhibeatur, ubi non valde rubens sit gurgulio, juvare potest, ex contrariis enim fortibus componitur facultatibus repulsoria et discussoria. Quare non recte fecit Heras indiscriminatim ipsa tradendo. Tarentinus porro Heraclides in libris ad Antiochidem ad inflammatas columellas sic scripsit, omphacium siccum terito et admixto sufficienti melle adhi-

ἀνάμιξον μέλιτος τὸ ἱκανὸν καὶ διάψα. ἢ κηκῖδι λείᾳ μετὰ μέλιτος ἢ στυπτηρίας σχιστῆς ὁμοίως. ἢ ὀπῷ Κυρηναϊκῷ μετὰ μέλιτος. ἢ τῇ μελαντηρίᾳ, ᾗ οἱ σκυτεῖς χρῶνται. ἢ τῇ Ἀνδρωνείῳ δυνάμει, ἣν ἐν τοῖς τραυματικοῖς ἐκθήσομαι, μετ' οἴνου. δεῖ δὲ προσαναγαργαρίζεσθαι μετὰ ταῦτα τῷ τοῦ φακοῦ ἀφεψήματι. καλῶς ἐπὶ τῷ τέλει προσέγραψε τοῦτο, σφοδρὰ γάρ ἐστι πάντα τὰ γεγραμμένα πρὸς αὐτοῦ φάρμακα στρυφνὰ ταῖς ποιότησιν ὄντα καὶ διὰ τοῦτο τραχύνοντα. πραΰνειν οὖν βούλεται τὴν ὑπ' αὐτῶν τραχύτητα τῷ τῶν φακῶν ἀφεψήματι, μετρίως δὲ φλεγμαινόντων οὐκ ἀνάγκη τούτοις χρῆσθαι, καθάπερ οὐδ' ὅταν ἐξέρυθροί τε σφόδρα καὶ θερμὴν ἔχοντες φλεγμονὴν ὦσιν οἱ κίονες, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ ταῖς παρακμαῖς αὐτῶν. ἐπικρατεῖν γὰρ χρὴ τηνικαῦτα τὴν τῶν διαφορητικῶν φαρμάκων δύναμιν. Ἀσκληπιάδης δὲ περὶ αὐτῶν οὕτως ἔγραψε, ξηρὸν πρὸς κεχαλασμένας κιονίδας. ἀνήθου σὺν τῷ σπέρματι καὶ ταῖς ῥίζαις λαβὼν ὅσον ἐξαρκεῖ καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν τὸ στόμα φιμώσας καὶ πηλῷ περιπλάσας ὄπτα ἐν καμίνῳ, ὥστε τὸ ἄγγος πυρω-

beto. Aut gallam tritam cum melle, aut alumen fciffum eodem modo. Aut fuccum Cyrenaicum cum melle. Aut melanteriam, qua futores utuntur. Aut Andronium paftillum, quem in vulnerariis medicamentis referam cum vino. Oportet autem poft haec lentium decoctum gargariffare. Recte ad finem hoc afcripfit. Vehementia enim funt omnia praefcripta ab ipfo medicamenta, acerba qualitate praedita et ob id exafperanti, itaque afpritudinem ab ipfis inductam mitigare vult per lentium decoctum. In moderata inflammatione non eft neceffe talibus uti, quemadmodum neque ubi columellae valde rubrae fuerint et calidam inflammationem habent, imo neque in declinatione earum; tunc enim difcufforiorum medicamentorum vim praedominari oportet. Afclepiades vero ad easdem fic fcripfit: *Siccum ad laxatas columellas.* Anethi una cum femine et radicibus quod fatis eft accipe et in vas fictile conjicias, cujus os fit fubobturatum, et ipfum vas luto oblitum, in furnum donec

θῆναι, ἔπειτα ἐξελὼν τῆς καμίνου, τρῖβε κεκαυμένον τὸ ἄνηθον καὶ ἀνελόμενος ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει λαβὼν τοῦ ἀνήθου μέρη δύο καὶ Ἰλλύριδος χνοώδους μέρος α΄. μίξας ἐμφύσα διὰ καλαμίδος. ἄλλο. ♃ ῥόδων ξηρῶν ξέστην α΄. νάρδου Κελτικῆς σὺν ταῖς ῥίζαις καὶ τῇ περικειμένῃ γῇ δεσμίδιον α΄. χελιδόνων ἀγρίων τῆς νεοττιᾶς ξηρᾶς ∠ γ΄. σμύρνης ∠ η΄. κηκίδας ὀμφακίτιδας ἀριθμῷ ιε΄. κόψας καὶ σήσας ἐμφύσα καὶ παράπτου τοῖς δακτύλοις. τούτων τῶν δύο φαρμάκων τὸ μὲν πρότερον οὐδ' ὅλως οὐδὲν ἔχει τῶν ἀποκρουστικῶν, ἀλλ' ἔστιν ὅλον διαφορητικὸν, τὸ δὲ δεύτερον μικτὸν ἐξ ἐναντίων, διαφορητικοῦ μὲν ἱκανῶς τῆς τῶν ἀγρίων χελιδόνων νεοττιᾶς, στυπτικοῦ δὲ τῶν κηκίδων, μέσης δὲ δυνά[517]μεως τῆς σμύρνης, μικτῆς δὲ τῆς νάρδου τῆς Κελτικῆς, ἔχει γὰρ καὶ στῦφον καὶ διαφοροῦν ἄμφω μέτρια. τὸ μέντοι διὰ καλάμου ἐμφυσᾶσθαι τὰ τοιαῦτα φάρμακα πάνυ μέμφομαι, καταφέρεται γὰρ αὐτῶν πολὺ καὶ εἰς τὸν φάρυγγα καὶ τὸν στόμαχον. βέλτιον οὖν εἰς κοχλιάριον ἐμβαλόντας

vas ignefcat mitte, deinde ex furno extractum anethum uftum tere et fublatum repone. Ufu vero expetente anethi partes duas accipe, iridis Illyricae in tenuiffimum pulvillum redactae partem unam admifce ac per arundinem infuffla. *Aliud.* ♃ Rofarum ficcarum fextarium unum, nardi Celticae una cum radicibus et adhaerente terra fafciculum unum, nidi hirundinum filveftrium aridi ℥ iij, myrrhae ℥ viij, gallas omphacitidas numero quindecim, contufa et trita infuffla et cum digitis adhibe. Ex his duobus medicamentis prius penitus nihil ex repulforiis habet, fed eft totum discufforium. Alterum vero ex contrariis mixtum eft facultatibus, multam enim difcufforiam vim habet filveftrium hirundinum nidus, aftringentem autem gallae, mediae vero facultatis eft myrrha et mixtae nardus Celtica, ita ut tum difcufforia tum aftrictoria facultas ambae in eo fint moderatae. Caeterum per arundinem ejusmodi medicamenta infufflari valde improbo, defertur enim ex ipfis multum tum in gulae fummum tum in ipfam gulam. Praeftat ita-

ἀναπιέζειν αὐτὸς, καθάπερ ὁρᾶτε ποιοῦντά με. καὶ τρίτον ἄλλο φάρμακον ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν ἐφεξῆς τῶν προειρημένων δυοῖν αὐταῖς ὀνόμασιν οὕτω.

[Ξηρὸν πρὸς κεχαλασμένην κιονίδα καὶ ὀγκώδη τοῦ Νεαπολίτου.] ℞ Πεπέρεως λευκοῦ ∠ α΄. σμύρνης ∠ α΄. σχιστῆς ∠ β΄. κηκίδος ὀμφακίτιδος ∠ β΄. λείοις παράπτου. τοῦτο τὸ φάρμακον μετὰ τὴν ἀρχὴν ἄχρι παντὸς δύναται χρήσιμον εἶναι χωρὶς τῶν σφοδρῶς ἐξερύθρων, ἐπ' ἐκείνων γὰρ φυλάττεσθαι χρὴ μιγνύειν τὰ δριμέα καὶ δακνώδη σφοδρῶς, οἷόν πέρ ἐστιν ἐνταῦθα τὸ πέπερι. καὶ ἄλλο δὲ τῆς αὐτῆς δυνάμεως ἔγραψεν ἐφεξῆς πρὸς τὰς ὀγκώδεις ἐκ τῶνδε συγκείμενον. ℞ λίθου ἀγηράτου ∠ δ΄. λίθου Ἀσίου τοῦ ἄνθους ∠ δ΄. γῆς Σαμίας ∠ δ΄. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ β΄. κρόκου πεφωγμένου ∠ β΄. κηκίδων ὀμφακιτίδων ∠ β΄. λείοις χρῶ. τούτῳ δὲ ἡμεῖς κεχρήμεθα πολλάκις, ὄντι καλλίστῳ καὶ κατὰ πάντα καιρὸν ὠφελεῖν δυναμένῳ, πλὴν, ὡς ἐπὶ τοῦ πρὸ τούτου λέλεκταί μοι, (252) μήτε κατ' ἀρχὰς εὐθέως μήθ' ὅταν ἐρυθρὸς ᾖ καὶ θερμὸς ὁ τῆς φλεγμονῆς ὄγκος. ἐπὶ δὲ

que cochleario indita apprimere, quemadmodum ego uti soleo, ut vidiftis. Quin et tertium medicamentum Afclepiades poft praedicta duo confcripfit his verbis.

[*Siccum ad laxatam columellam et tumentem Neapolitae.*] ℞ Piperis albi drach. unam, myrrhae drach. unam, aluminis fciffi ʒ ij, gallae omphacitidis ʒ ij, trita admove. Hoc medicamentum a principio usque ad finem utile effe poterit, praeterquam in vehementer rubentibus, in his enim vitare oportet acrium ac mordacium valde mixturam, quale hoc loco piper exiftit. Aliud deinceps ejusdem facultatis fcripfit ad tumentes columellas ex his compofitum. ℞ Lapidis agerati ʒ iv, floris lapidis Afii drach. quatuor, terrae Samiae drach. quatuor, aluminis fciffi drach. duas, croci torrefacti drach. ij, gallarum omphacitidum drach. duas, tritis utere. Hoc et nos ufi fumus faepe ut optimo et quod omni tempore juvare poffit, praeterquam, velut in praecedenti dixi, ftatim in principio et quum ruber et calidus fuerit inflammationis tumor. In inveteratis autem jam et

τῶν ἤδη κεχρονισμένων καὶ τοῦ σώματος κενοῦ, μετὰ μίαν χρῆσιν εὐθέως ἐπιδείκνυται μεγίστην ὠφέλειαν. καὶ γὰρ τὰ σφοδρῶς στύφοντα καὶ διαφοροῦντα καὶ τὰ τῆς μέσης ὕλης εὐκράτως ἐν αὐτῷ μέμικται.

[Κρίτωνος φάρμακον ὧδέ πως γεγραμμένον πρὸς κιονίδας.] Σκεύαζε πρὸς αὐτὸν τὸν καιρὸν φοινίκων ὀστᾶ καὶ καρύων ἁπαλῶν, ἀώρων, ξηρῶν, ἑκατέρου ℥ δ΄. καύσας καὶ λειοτριβήσας χρῶ, ξηρῷ παραπτόμενος. καὶ κατὰ τοῦτο τὸ φάρμακον ἡ τῶν κεκαυμένων ὀστῶν τοῦ φοίνικος δύναμις ἱκανῶς ἐστι διαφορητική. καὶ γὰρ ἐπ' ἄλλων αὐτῆς παθῶν πεῖραν ἔχομεν ὡς τοιαύτης. καὶ ἡ τῶν καρύων δὲ τῶν ἁπαλῶν ξηρανθέντων τέφρα τὸ διαφορητικὸν ἔχει μετὰ τοῦ στυπτικοῦ. καὶ Σωρανὸς δὲ φάρμακον ἀδιορίστως ἔγραψεν, ἐπὶ τίνων ἰδίως ποιεῖ μὴ προσθείς. ἔχει δὲ ἡ λέξις αὐτοῦ τόνδε τὸν τρόπον. γλυκύῤῥιζαν θλάσας ἐπίχει μέλι καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἴσον, εἶτα ἑψήσας δίδου τὸν χυλὸν ἀναγαργαρίζεσθαι. ἥμαρτε μὴ προσγράψας ὅτι παρηγορικώτατόν ἐστι τοῦτο τὸ

corpore evacuato post unum usum statim magnam commoditatem exhibet, sunt enim vehementer astringentia et ea, quae mediae materiae sunt, in ipso temperate mixta.

[*Critonis medicamentum hoc modo scriptum ad columellas.*] Hoc medicamentum ad ipsam temporis opportunitatem apparato. ℞ Ossium palmularum, nucum tenerarum immaturarum siccarum, utrorumque ℥ iv, urito ac in pulvillum terito. Utere arido admoto. Et in hoc medicamento ossium palmularum vis satis discussoria est, nam et in aliis affectionibus eorum experientiam habemus, quod ejusmodi viribus sint praedita. Nucum vero tenerarum siccarum cinis discussoriam vim habet una cum astringente. Quin et Soranus medicamentum indiscriminatim scripsit, non apponens in quibus privatim faciat. Habent autem verba ejus hoc modo. Radicem dulcem contundito et mel et dulcem aquam pari mensura affundito, deinde coquito et succum gargarissandum praebeto. Peccavit in hoc, quod non adscripsit, maxime mitigatorium hoc medicamentum esse, quod in

φάρμακον, ἐν ταῖς ἀκμαῖς τῶν φλεγμονῶν ὠφελεῖν μεγάλα δυνάμενον. γίνεται τούτου χρεία, κἀπειδὰν ὑπὸ τῶν στρυφνῶν φαρμάκων ἀμετρότερόν τις ἐρεθίσῃ τε καὶ τραχύνῃ τὸν φλεγμαίνοντα κίονα, παρηγορεῖ γὰρ αὐτὸν τοῦτο τὸ φάρμακον.

Κεφ. θ'. [Περὶ τῶν πρὸς ἄφθας φαρμάκων.] Τὰς ἐπιπολῆς ἑλκώσεις ἐν τῷ στόματι γινομένας ὀνομάζουσιν ἄφθας, ἐχούσας τι καὶ θερμότητος πυρώδους. γίνονται δὲ τοὐπίπαν αὗται τοῖς βρέφεσιν, ὅταν ἤτοι μοχθηρὸν εἴη τὸ γάλα τῆς τιτθῆς ἢ μὴ καλῶς αὐτὸ πάνυ πέττῃ τὸ παιδίον. ἐνίατοι δ' εἰσὶ τοὐπίπαν ἐπὶ τοῖς μετρίως στύφουσι καθιστάμεναι, ποτέ γε μὴν καὶ χρονίζουσι καὶ δύσλυτοι καὶ τῷ χρόνῳ σηπεδονώδεις ἔχουσι τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἰατρῶν νομήν. γέγραπται οὖν καὶ πρὸς αὐτὰς φάρμακα, μέτρια μὲν πρὸς τὰς μηδὲν ἐχούσας κακόηθες, ἰσχυρὰ δὲ πρὸς τὰς ἤδη νομῶδές τι καὶ σηπεδονῶδες ἐχούσας. μνημονεύσω δ' ἐγὼ τῶν τοῖς νεωτέροις [518] ἠθροισμένων, ἐπειδὴ τά τε τῶν παλαιῶν ἰατρῶν ἄριστα γεγράφασιν, ἐκλέξαντες αὐτοὶ μετὰ

vigore inflammationum magnopere auxiliari potest. Hujus usus commodus etiam est, ubi ex acerbis medicamentis immoderatius quis irritarit et exasperarit columellam inflammatam, hanc enim lenit hoc medicamentum.

Cap. IX. [De medicamentis ad aphthas.] Ulcerationes in superficie oris obortas aphthas appellant, habentes quippiam igneae caliditatis. Fiunt autem ut plurimum pueris lactentibus, quum aut vitiosum fuerit lac nutricis aut non probe ipsum concoxerit infans. Curantur facile, utpote quae ex moderate astringentibus sedantur. Quandoque tamen diuturnae fiunt ac aegre solubiles et progressu temporis putredinosum quid acquirunt, quod a medicis ulcus depascens appellatur. Scripta itaque sunt et ad ipsas medicamenta moderata quidem ad eas, quae nihil maligni habent, fortia vero ad eas, quae jam quid putredinosum et serpendo depascens habent. Mentionem faciam eorum, quae recentiores coacervarunt, nam ex iis, quae veteres conscripserunt, optima cum magna experientia ipsi elegerunt et quaedam

πείρας μακρᾶς καί τινα τῶν ὕστερον μεθευρημένων προστεθείκασιν. εὕροις δ' ἂν μετὰ τοὺς παλαιοὺς Μαντίᾳ καὶ Ἡρακλείδῃ τῷ Ταραντίνῳ πλεῖστα φάρμακα γεγραμμένα. ὡσαύτως δὲ καὶ Μενεκράτης ἐνέγραψε βιβλίον ἀρίστων φαρμάκων, ὧν αὐτὸς εὗρε τὰ πλεῖστα, καθάπερ γε καὶ ὁ Καππαδόκης Ἥρας. Ἀνδρόμαχος δὲ δύο καὶ τρίτον ἐν ᾧ τὰ τῶν ὀφθαλμῶν γέγραπται φάρμακα. πλείονα δὲ βιβλία συνέθεσαν ὅ τε Ἀντώνιος Μούσας καὶ μετ' αὐτὸν Ἀσκληπιάδαι δύο καὶ μετ' αὐτοὺς Κρίτων. ἀλλ' οὗτοι μὲν οἱ τρεῖς μετὰ τὸν Ἀνδρόμαχον γεγόνασιν, Ἥρας δὲ ἔμπροσθεν Ἀνδρομάχου καὶ μετ' αὐτὸν Μούσας τε καὶ Μενεκράτης. πολὺ δ' ἔτι τούτων ἀνωτέρω ὁ Ἡρακλείδης καὶ ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ Μαντίας. ἀλλὰ Μαντίας μὲν, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἦν Ἡροφίλειος, οὕτω καὶ διέμεινεν ἄχρι παντός. ὁ δ' Ἡρακλείδης ἐπὶ τὴν τῶν ἐμπειρικῶν ἰατρῶν ἀγωγὴν ἐπέκρινεν ἰατρὸς ἄριστος τά τε ἄλλα τῆς τέχνης γεγονὼς καὶ πλείστων φαρμάκων ἔμπειρος. ὅταν οὖν αἱ ἄφθαι, περὶ τούτων γὰρ πρόκειται λέγειν, ἐκτράπωνται πρὸς τὸ κακόηθες, ἰσχυροτέρων

eorum, quae postea inventa sunt apposuerunt. Invenias autem post veteres etiam Mantiae et Heraclidae Tarentini plurima medicamenta scripta. Similiter et Menecrates librum optimorum medicamentorum inscripsit, ex quibus plurima ipse invenit, quemadmodum et Cappadox Heras, Andromachus autem duos et tertium, in quo oculorum medicamenta continentur. Plures autem libros composuerunt Antonius Musa et post eum Asclepiadae duo et post hos Crito. Verum hi quidem tres post Andromachum nati sunt, Heras autem ante Andromachum et post ipsum etiam Musa ac Menecrates. Longo vero tempore etiam hos praecessit Heraclides et praeceptor ejus Mantias, verum Mantias velut ab initio Herophili sectator fuit, ita et per omnia mansit. Heraclides autem ad medicorum empiricorum sectam declinavit, optimus medicus tum circa alias artis partes factus tum plurimorum medicamentorum expertus. Quum itaque aphthae, de his enim sermo institutus est, malignae evadunt, fortiori-

δέονται φαρμάκων, ὁποῖα καὶ τὰς ἄλλας ἐν παρισθμίοις τε καὶ στόμασιν διαθέσεις ἰᾶται. προειρημένων οὖν μοι τῶν σκοπῶν τῆς ἐκείνων συνθέσεως, οὐδὲν ἔτι δέομαι περὶ τούτων λέγειν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἱστορίαν ἀφίξομαι τῶν προεγνωσμένων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν Ἀνδρομάχῳ γεγραμμένων, ὡς εἴωθα κατὰ λέξιν αὐτὰ γράφειν.

[Τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα πρὸς ἄφθας.] Οὐ μόνον Ἀνδρόμαχος, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι διττὰ γένη φαρμάκων ἔγραψαν πρὸς ἄφθας. ἐπὶ μὲν τῶν οὐδέπω κακόηθες ἐχουσῶν, τὰ μέτρια ταῖς δυνάμεσι φάρμακα συνθέντες, ἐπὶ δὲ τῶν κακοηθευομένων ἰσχυρότερα. προσγράφουσι δ' ἐν τούτοις αὐτοὶ, ποτὲ μὲν ὅτι πρὸς ἄφθας καὶ ἕλκη τόδε τὸ φάρμακον ἁρμόττει, ποτὲ δ' ὅτι πρὸς ἄφθας τὰς σηπεδονώδεις. ὅταν δὲ ἁπλῶς προσγράφωσι πρὸς ἄφθας, τὰς ἁπλᾶς δηλοῦσι καὶ μηδὲν ἐχούσας κακόηθες. ὁ δ' οὖν Ἀνδρόμαχος πρὸς τὰς κακοήθεις ἄφθας οὕτως ἔγραψεν. πρὸς ἄφθας τὰς ἐν τῷ στόματι καὶ ἕλκη. ♃ σχιστῆς κεκαυμένης ∠ β'. ἐρείκης καρποῦ ∠ α'. σὺν ἐλαίῳ ἔκμασσε τῷ δακτύλῳ τοὺς

bus medicamentis egent, qualia etiam alios in tonfillis ac ore affectus fanant. Praedicto igitur fcopo compofitionis eorum, nihil amplius opus habeo de iis dicere, fed ad narrationem progrediar praecognitorum, initio fumpto ab iis quae Andromachus fcripfit, quemadmodum confuevi ad verbum ipfa tranfcribere.

[*Quae Andromachus fcripfit ad aphthas.*] Non folum Andromachus, fed et alii multi duo medicamentorum genera ad aphthas confcripferunt, ad eas quidem, quae nihil maligni habent, moderata viribus medicamenta componentes, ad jam malignas vero fortiora. Afcribunt autem in his ipfis aliquando, quod ad aphthas et ulcera hoc medicamentum convenit, aliquando, quod ad aphthas putredinofas. Quum vero fimpliciter ad aphthas adfcriperunt, fimplices indicant et nihil maligni habentes. Andromachus igitur ad malignas aphthas fic fcripfit. *Ad aphthas in ore et ulcera.* ♃ Aluminis fciffi ufti drach. ij, fructus ericae drach. unam, oleo excipito et per digitum locis apprimito. *Aliud*

τόπους. ἄλλο πρὸς τὰ αὐτά. ℞ ἰοῦ ∠ β'. στυπτηρίας σχιστῆς μέρη β'. κηκίδος χνοώδους μέρος α'. λεάνας δι' ὀθονίου χνόϊσον, εἶτα ἐλαίῳ ἐμβρέχων τὸν δάκτυλον καὶ ἀναλαμβάνων τὸ ξηρὸν, παράπτου ἐπιπολὺ ἐκμάσσων τὰ παρίσθμια καὶ τὴν ὑπερώαν σὺν τῇ σταφυλῇ. ἀφίστησι δὲ δερμάτια καὶ αἴρει τοὺς περὶ τὸ σῶμα τραχυσμοὺς καὶ τύλους ἀποδερματίζει, τὰ δ' ἕλκη ἐπουλοῖ. πρὸς δὲ τὰς ἐπιπολαίους ἄφθας ὡδί πως ἔγραψεν. πρὸς ἄφθας λύκιον Ἰνδικὸν σὺν οἴνῳ λεανθὲν περιχριόμενον, ποιεῖ καὶ ἐρείκης καρπὸς λεῖος ἢ ῥόδα ξηρὰ σὺν μέλιτι. ταῦτα προειπὼν ἐπιφέρει, ἐὰν δὲ μέλανα ᾖ καὶ πονηρὰ, σταφίδος καθαρᾶς μέρη τρία, ἀνίσου ἴσον, λεῖα σὺν μέλιτι διάχριε, εἶτα διάκλυζε.

[Πρὸς ἄφθας Κρίτωνος.] Κρίτων δὲ οὕτως ἔγραψε πρὸς ἄφθας. ἀνδράχνην εἰς μέλι ἀποβάπτων μασῶ. ἢ ἐλαίας φύλλοις ἐν οἴνῳ ἑψημένοις διακλυζέσθω ἢ μυρσίνης λευκῆς τῶν φύλλων ἐν ἀφεψήματι μετ' οἴνου. ἢ ἰοῦ σκώληκος τριώβολον ἐν οἴνου κοτύλης τετάρτῳ λειώσας διακλυζέσθω. καὶ ἡ κηκὶς δὲ τριβεῖσα ἐν ὄξει δριμεῖ διαχρίεται· ἐπὶ δὲ

ad eandem. ℞ Aeruginis ʒ ij, aluminis fciffi partes duas, gallae in pulvillum redactae partem unam, terito et per linteolum concernito, deinde digitum oleo madefacito, ficcumque excipito et tonfillis extergendis apprimito, item palato et uvae. Difparat pelliculas et tollit afperitates circa ipfum os, callos excoriat et ulcera ad cicatricem perducit. Caeterum ad aphthas in fuperficie haerentes fic fcripfit. Ad aphthas lycium Indicum vino tritum circumlitum, facit et ericae fructus tritus aut rofae ficcae cum melle. Haec praefatus infert. Si vero nigrae fint et malignae, uvae paffae purae partes tres, anifi tantundem, trita cum melle illine, deinde collue.

[*Quae Crito ad aphthas fcripfit.*] Crito vero fic ad aphthas fcripfit. Portulacam in melle tinctam manducet. Aut oleae foliis in vino coctis os colluat, aut foliorum myrti albae decocto ex vino. Aut aeruginis vermiculatae obolos tres, in vini heminae parte quarta tritos colluat. Quin et galla in acri aceto contrita illinitur. In pueris

παιδίων δᾳδία καὶ μυελὸν βόειον ἑψήσας ψώμιζε. ποιεῖ δὲ καὶ ἀμύγδαλα πικρὰ μετὰ μέλιτος. [519] πρὸς δὲ τὰς μελαινομένας ἄφθας ἐκγεγιγαρτισμένῃ σταφίδι καὶ ἀνίσῳ λείοις μετὰ μέλιτος διάχριε. ὁ δὲ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἀποσμήξας ὀροβίῳ μετὰ μέλιτος καὶ κηκίδι μετὰ μέλιτος προσάπτου. ἁρμόζει καὶ ῥοῦς ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα μετὰ μίνθης κλωνίων. ἔστω δὲ τοῦ μὲν ῥοῦ πλῆθος ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις, τῆς δὲ μίνθης κλωνία τρία καὶ ῥόδων φύλλα ὅσον ἑπτὰ καὶ στροβίλια ἑπτὰ, τούτοις πᾶσι μετὰ μέλιτος λειωθεῖσι χρῶ ἢ λυκίῳ μεθ' ὕδατος. ἁρμόζει καὶ τρὺξ οἴνου γλυκέος μετὰ μέλιτος διαχριομένη. ἢ στυπτηρίαν καὶ σίδια ῥοιᾶς γλυκείας ἐξ ἴσου τρίψας καὶ στέατι χηνείῳ μίξας διάχριε, ὕδατι θερμῷ συνεχέστερον διάκλυζε καὶ πρόσαπτε χηνείῳ στέατι. ἄλλο Μούσα. ℞ μυρίκης καρποῦ ∠ ϛ'. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ β'. ἐν ἐλαίῳ. ἄλλο μάλιστα ἐπὶ παιδίων. ῥοῦν ἐρυθρὸν λεῖον μετὰ μέλιτος μί(253)ξας διάχριε ἢ στέαρ ὕειον καὶ μέλι τετηγμένα, δίδου δὲ αὐτοῖς διακλύζεσθαι γάλα ὄνειον, ἐπειλεῖ-

autem taedulas bovinamque medullam ubi coxeris, minutim concifas porrige. Faciunt et amygdalae amarae cum melle. Nigrefactas autem aphthas, uva paffa exacinata et anifo tritis cum melle illine. Tarentinus autem Heraclides, ubi exterferis, ait, farina ervi cum melle, gallam cum melle adhibe. Convenit et rhus obfoniorum cum menthae ramulis. Sit autem rhois copia quantum tribus digitis prehendi poteft, menthae vero ramuli tres et rofarum folia feptem et nuces pineae feptem, his omnibus cum melle tritis utitor. Aut lycio ex aqua. Convenit et faex vini dulcis illita cum melle. Aut alumen et malicorium punici dulcis, aequis portionibus terito et adipe anferino mixta illinito, atque aquam calidam frequentius colluendam praebeto, ampliusque adipem anferinum admoveto. *Aliud Mufae.* ℞ Fructus myricae drach. fex, aluminis fciffi ʒ ij, oleo excepta admove. *Aliud maxime in pueris.* Rheon rubrum tritum melle mixtum illine. Aut adipem fuillum et mel liquefacta. Praebeto eis etiam gargariffandum lac afininum. Quod fi

στον δὲ φερομένου τοῦ σιέλου, κηκῖδα καὶ στρύχνον ὄξει δεὶς, ποίησον διακλύζεσθαι, λευκόϊα ξηρὰ τρίψας μετὰ μέλιτος διάχριε. ταῦτα γράψαντι τῷ Κρίτωνι μέμψαιτ' ἄν τις εἰκότως ὅπερ τοῖς ἄλλοις ἀεὶ μέμφομαι, καταλέγουσιν ἐφεξῆς ἀδιορίστως βοηθήματα μὴ ἀρχομένου τοῦ πάθους προσθεῖσιν ἢ ἀναβαίνοντος ἢ καταβαίνοντος ἢ ἀκμάζοντος ἢ παρακμάζοντος, μήθ' ὅτι μικρὸν ᾖ, καὶ ἐπιεικὲς ἢ μοχθηρὸν οὕτως, ὡς ἐζεῦχθαί τι σηπεδονῶδες αὐτῷ. τούτων γὰρ τῶν γεγραμμένων φαρμάκων ἔνια μὲν ἁπλούστατά ἐστιν, ἐπὶ παιδίων ἁρμόττοντα μάλιστα μηδεμίαν ἐχόντων διάθεσιν, οἷον ὅταν ὕειον στέαρ καὶ μέλι τετηγμένα παραλαμβάνῃ, καὶ πολὺ μᾶλλον ὅταν διακλύζεσθαι ὄνειον γάλα κελεύει. ἁπλούστατον δὲ φάρμακόν ἐστι καὶ ἡ ἀνδράχνη ἐμβαφθεῖσα μέλιτι καὶ διαμασωμένη καὶ τὸ διὰ τῶν φύλλων τῆς ἐλαίας διάκλυσμα καὶ τὸ διὰ τῆς λευκῆς μυρσίνης ὁμοίως. ἰσχυρότατον δὲ καὶ τὸ διὰ τοῦ ἰοῦ καὶ τοῦ οἴνου, καθάπερ γε καὶ ἡ κηκὶς ὄξει δριμεῖ τριβεῖσα καὶ διαχριομένη. πάνυ γὰρ ἰσχυρὸν τοῦτο τὸ φάρμακον, ὥσπερ καὶ τὸ διὰ

multa saliva feratur, gallam et solanum aceto diluta gargarissare facito, aut violas albas siccas cum melle tritas illinito. Haec quum scripserit Crito, merito quis ei succenseat, velut etiam alios semper reprehendo, qui ex ordine indiscriminatim auxilia recensent, non apponentes an incipiente affectione aut progrediente aut decedente aut vigente aut decrescente conveniant, et num parva existente affectione et mansueta aut adeo maligna, ut jam putredinosum quid habeat. Ex his enim quae scripsit aliqua simplicissima sunt, in pueris maxime convenientia nullam affectionem habentibus. Velut quum adipem suillum et mel liquefacta assumit, et multo magis quum asininum lac colluere praecipit. Simplicissimum medicamentum est et portulaca melle tincta et manducata et collutio ex foliis oleae, similiterque ex myrto alba. Fortissimum vero quod ex aerugine et vino constat. Quemadmodum etiam galla, acri aceto trita ac illita, valde enim forte hoc medicamentum,

Ed. Chart. XIII. [519.] Ed. Baf. II. (253.)

τοῦ ἰοῦ. ἀλλ' ἐπ' ἐκείνου μὲν ὀλίγιστον τοῦ ἰοῦ. τριώβολον γὰρ εἶπεν ἐν οἴνου κοτύλης τετάρτῳ λειωθὲν καὶ διακλυζόμενον ἀσθενὲς γίνεται τῷ πλήθει τῆς τοῦ οἴνου μίξεως ἐκλυθέν. ἡ δὲ κηκὶς ἐν ὄξει δριμεῖ λειωθεῖσα παχεῖα οὕτως, ὡς διαχρίεσθαι, πάνυ σφοδρόν ἐστι φάρμακον, ὥσπερ γε καὶ τὸ διὰ τῆς στυπτηρίας καὶ σιδίων ῥοιᾶς γλυκείας συντιθέμενον, ὅπερ εἰ μὴ ἐμέμικτο τῷ χηνείῳ στέατι, πρὸς σηπεδόνας ἂν ἥρμοττεν ἰσχυράς. ἰσχυρὸν δὲ καὶ τὸ διὰ τοῦ τῆς μυρίκης καρποῦ καὶ τῆς στυπτηρίας, ἀλλ' οὐχ οὕτως, ὡς τὸ διὰ τῆς κηκίδος καὶ τοῦ ὄξους. ἅπαξ δὲ μόνον καλῶς ἐποίησε προσθεὶς κατὰ λέξιν οὕτως. ἐπιπλέον δὲ φερομένου τοῦ σιέλου κηκίδα καὶ στρύχνον ὄξει διεὶς ποίησον διακλύζεσθαι. τὸ γὰρ ἐπιπλέον φέρεσθαι τὸ σίελον ἐμφαντικόν ἐστι τοῦ τὴν διάθεσιν εἶναι μείζονα. κάλλιον δὲ ἦν ἄντικρυς εἰρηκέναι, νομώδους δὲ τῆς διαθέσεως γενομένης ἢ γινομένων ἑλκῶν βαθέων, ἤ τι τοιοῦτον προσγράψας.

[Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων πρὸς ἄφθας.] Καλῶς οὖν ἐποίησεν ὁ Ἀσκληπιάδης, εἰ καὶ μὴ πολλὰ φάρ-

velut etiam id quod ex aerugine conſtat. Verum in *illo* pauciſſima eſt aerugo, obolos enim tres dixit in vini quarta heminae parte terendos eſſe ac colluendos, debilisque ſit copia mixturae vini exoluta. Galla vero aceto acri trita, ut craſſa fiat et illitioni apta, valde vehemens eſt medicamentum, quemadmodum etiam quod ex alumine et malicorio punici dulcis componitur, quod niſi ad adipem anſerinum admixtum eſſet, ad putrefactiones fortes congruens eſſet. Forte eſt et quod ex myricae fructu ac alumine conſtat, ſed non adeo velut id, quod ex galla et aceto. Semel porro tantum recte fecit apponendo in verborum ſerie ſic. Quod ſi multa ſaliva feratur, gallam et ſolanum aceto diluta gargariſſare facito, multam enim ſalivam ferri, majorem affectum eſſe ſignificat. Praeſtabilius autem fuiſſet ſtatim dixiſſe, quod ſi depaſcendo proſerpat affectio aut ulcera profunda fiant aut ejusmodi quippiam aſcripſiſſe.

[*De iis quae Aſclepiades ad aphthas ſcripſit.*] Recte igitur fecit Aſclepiades, tametſi non multa medicamenta ad

μακα πρὸς ἄφθας ἔγραψεν, ἀλλ᾽ ἐπί γε τοῖν δυοῖν ἐν ἀρχῇ γράψας οὕτω. πρὸς ἄφθας χωρὶς νομῆς, ἔπειτα μετὰ δύο πάλιν προσγράψας πρὸς τὰς νεμομένας ἄφθας, ἄδηκτα γάρ ἐστι τὰ δύο φάρμακα τὸ μὲν ἕτερον τὸ πρότερον, ἐν ᾧ φησι, μυελὸν βόειον μέλιτι μίξας καὶ χλιάνας διάχριε, μάλιστα δὲ νηπίοις ἐστὶ χρήσιμον. τὸ δὲ ἐφεξῆς εἰρημένον στέαρ ὕειον μέλιτι [520] μίξας χρῶ. πρὸς δὲ τὰς νεμομένας ἄφθας κηκίδων ἀφεψήματι κελεύσας κύαθον ἕνα καὶ μέλιτος ἴσον μίξαντα καὶ ἀναζέσαντα χρῆσθαι. ἐγὼ δὲ ἔφθασα καὶ τοῦτο καὶ ἄλλα τρία μετ᾽ αὐτὸ γεγραμμένα, μικρὸν ἔμπροσθεν ἐν τοῖς πρὸς τὰς νομὰς φαρμάκοις γράψας, καὶ γὰρ οὐδὲν ἡγοῦμαι διαφέρειν, εἴτ᾽ ἐξ ἄφθης εἴτ᾽ ἐξ ἄλλου τινὸς ἡ μετάπτωσις εἰς τὴν νομὴν γένοιτο.

[Περὶ τῶν ὑπ᾽ Ἀπολλωνίου γεγραμμένων πρὸς ἄφθας.] Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ἡροφίλειος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων ὧδί πως ἔγραψε κατὰ λέξιν πρὸς τὰς λευκὰς ἄφθας. χαλκῖτιν ἐλαίῳ τρίψας διάχριε πτερῷ, τοῦτο

aphthas confcripfit. Veruntamen in duobus, quae in principio tradidit fic, aphthas non depafcentes, deinde poft duo rurfus afcribens ad aphthas depafcentes. Lenia enim funt duo medicamenta, alterum quidem prius, in quo ait medullam bubulam melle mixtam ac tepefactam illinito, maxime vero pueris infantibus eft commodum, alterum vero eft, adipe fuillo melli admixto utitor. Caeterum ad depafcentes aphthas, gallarum decocti cyathum unum ac mellis tantundem mifcere jubet et fervefacto uti. Verum ego tum hoc medicamentum tum alia tria poft ipfum tradita, paulo ante in medicamentis ad nomas praefcripfi, neque enim referre puto five ex aphthis five ex alio quopiam tranfitio ad ulcus depafcens contingat.

[*Quae ab Apollonio ad aphthas fcripta funt.*] Apollonius autem Herophili fectator in primo parabilium medicamentorum fic fcripfit ad verbum. *Ad aphthas albas.* Chalcitidem oleo tritam penna illinito, hoc e veftigio fedat.

παραχρῆμα παύει. ἐπειδὰν δὲ καθαρὰ γένηται, μυρίκης καρπὸν λεάνας καὶ διεὶς μελικράτῳ ἢ οἴνῳ διάχριε, μάλιστα νηπίοις. εἶτ' ἐφεξῆς γράφει ἄλλο καὶ μάλιστα πρὸς τὰς μελαίνας ἄφθας, σταφίδι ἐκγεγιγαρτισμένῃ καὶ ἀνίσῳ λείοις μετὰ μέλιτος διάχριε. καὶ πάλιν ἄλλο ἐφεξῆς. χαλκάνθῳ κεκαυμένῳ λείῳ μετὰ μέλιτος χρῶ. φαίνεται γὰρ ἐπὶ τῶν κακοήθων τοῖς φαρμάκοις τούτοις κελεύων χρῆσθαι. ἔγραψε γοῦν κατὰ μὲν τὸ πρῶτον τῶν φαρμάκων πρὸς τὰς λευκὰς ἄφθας, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον πρὸς τὰς μελαίνας, ἐνδεικνύμενος τὸ παρὰ φύσιν τῆς χρόας καὶ τὸ μέγεθος τοῦ πάθους. ἐφεξῆς δὲ προσγράψας διακλύσματα πρὸς ἄφθας, ἐπιφέρει κατὰ λέξιν οὕτως, οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ καὶ ὑποστύφοντι διάκλυζε. ἐλαίας φύλλοις ἐν οἴνῳ ἑψημένοις διάκλυζε. μυρσίνης λευκῆς φύλλα ἀφεψήματι μετ' οἴνου παραπλησίως χρῶ. ταῦτα τὰ διακλύσματα χωρὶς διορισμοῦ γεγραμμένα βλάβην οὐδεμίαν ἐπιφέρει. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν μετρίων καὶ ἐπὶ τῶν μειζόνων καὶ τῶν μεγίστων διαθέσεων ἁρμόζει. καλῶς δὲ ἐφεξῆς ἔγραψεν ἄλλο σφόδρα ἐνεργοῦν. ἰοῦ σκώληκος τριώβολον τρίψας ἐν οἴνου κοτύλης τετάρτῳ δίδου

Poſtquam vero pura facta fuerit, myricae fructum tritum et aqua mulſa aut vino dilutum illinito, maxime infantibus eſt ex uſu. Deinceps autem aliud ſcribit et maxime ad nigras aphthas. Uvam paſſam exacinatam et aniſum trita cum melle illinito. Et rurſus aliud atramento ſutorio trito cum melle utitor. Videtur ſane in malignis ejusmodi medicamentis jubere uti. Adſcripſit itaque ad primum ad aphthas albas. Ad ſecundum ad nigras, oſtendens per id colorem praeter naturam et magnitudinem affectionis. Conſequenter aſcribit et collutiones ad aphthas hac verborum ſerie. Vino nigro auſtero et ſubaſtringente colluito. Oleae foliis in vino coctis colluito. Myrti albae foliorum decocto cum vino ſimiliter utere. Hae collutiones citra diſcrimen ſcriptae nullum detrimentum inferunt, nam et in moderatis et in majoribus et in maximis affectibus conveniunt. Recte vero deinceps aliud valde efficax ſcripſit, aeruginis vermiculatae obolos tres in vini quarta heminae parte gargariſſandos

διακλύζεσθαι, εἶθ' οὕτως οἴνῳ διάκλυζε. τοῦτο γὰρ ἐπὶ τῶν ἰσχυροτέρων ἁρμόζει, καθάπερ γε καὶ τὸ ἐφεξῆς οὕτω γεγραμμένον ἅλμην ἐλαιῶν καὶ ὄξους ἴσον μίξας δίδου διακλύζεσθαι, εἶθ' οὕτως οἴνῳ διάκλυζε. μετὰ δὲ ταῦτα μελικράτῳ, εἶθ' ἑξῆς ὕδατι χρῶ, ἐπὶ παισὶ δ' ἐλαίῳ διάκλυζε. μετὰ ταῦτα δὲ δύο γράφει φάρμακα διαφόροις εἴδεσιν ἀφθῶν ἁρμόζοντα. τὸ μὲν γὰρ ὕσσωπον τριφθὲν πρὸς τὰς θερμὰς καὶ ἀναβιβρωσκομένας διαθέσεις καὶ καθαρὰς ἐναντιώτατόν ἐστιν. ἁρμόζει δὲ ταῖς ῥυπαραῖς καὶ ταῖς φλεγμονώδεσιν ἄφθαις. τὸ δ' ὀμφάκιον μετ' οἴνου ἐπιτήδειον ταῖς καθαραῖς καὶ δακνομέναις καὶ ἀναβιβρωσκομέναις. κελεύει δὲ τὸ μὲν ὀμφάκιον μετ' οἴνου τρίψαντα διακλύζεσθαι, τὸ δ' ὕσσωπον μετ' οἴνου ἢ μελικράτου. ἰσχυρὸν δὲ πάνυ τὸ μετὰ ταῦτα φάρμακον, ὡς ἤδη καὶ νομώδεσιν ἄφθας ἁρμόζον, ὃ συντίθησι, μυρίκης καρπὸν ἕψων μετ' ὄξους. ἰσχυρὸν δὲ καὶ τὸ ἐφεξῆς αὐτῷ γεγραμμένον, ἐφ' οὗ φησι κηκίδα τρίψας, ἐν ὄξει δριμεῖ δίδου διακλύζεσθαι. τὸ δὲ μετὰ ταῦτα γεγραμμένον, ἐφ' οὗ φησιν, ὀπῷ σιλφίου διειμένῳ παρα-

praebe, deinde etiam vinum colluendum praebe. Hoc enim in fortioribus convenit, quemadmodum etiam quod confequenter fic fcriptum eft, muriam olivarum et acetum pari menfura mixta colluenda dato, indeque vino colluito, poftea etiam aqua mulfa et deinde aqua, in pueris autem oleum colluendum praebe. Poft haec duo medicamenta fcribit diverfis formis ac fpeciebus aphtharum congrua. Hyffopum enim tritum ad calidos et erofos affectus, itemque puros maxime contrarium eft, congruit autem fordidis et inflammatis aphthis. Omphacium vero cum vino aptum eft puris et mordacitatem fentientibus ac erofis. Jubet autem omphacium cum vino tritum collui, hyffopum vero cum vino aut aqua mulfa. Validum valde eft, quod ab his fequitur medicamentum, ut jam depafcendo proferpentibus aphthis conveniat, quod ipfum componit, myricae fructum coquens cum aceto. Validum eft et quod deinceps ab eo fcriptum eft, in quo ait, gallam tritam in acri aceto colluendam praebe. Hoc vero quod poftea fequitur, in quo ait, fucco fil-

πλησίως χρῶ, μετὰ δὲ ταῦτα ἐλαίῳ διάκλυζε. καὶ αὐτὸ δριμὺ καὶ δακνῶδές ἐστι καὶ διαφορητικὸν, οὐ στυπτικόν. οὐκ ὀρθῶς οὖν ἀναμέμικται τὰ στυπτικὰ καὶ στρυφνὰ καὶ ἀποκρουστικὰ τοῖς διαφορητικοῖς καὶ δριμέσιν ἄνευ διορισμοῦ γεγραμμένα. τὸ δ' ἐφεξῆς τούτοις, ὅτι μὲν δι' ὄξους σκευάζεται γενναῖόν ἐστιν· ὅτι δὲ οὐ προσέθηκε τῷ ὄξει τὸ δριμὺ καὶ ὅτι διὰ λίνου καρποῦ μετριώτερον γίνεται, προσέθηκε δὲ αὐτῷ καὶ τὰς αἴρας, διαφορητικὸν ἱκανῶς φάρμακον. διὰ τοῦτο οὖν αὐτὸ καὶ πρὸς τὰ τῆς γλώττης οἰδήματά φησιν ἁρμόττειν. παραγράψω δὲ καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ῥῆσιν. λίνου καρπὸν καὶ αἴρας ἴσα τρίψας μετ' ὄξους διάκλυζε. τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ τῆς γλώττης οἰδήματα. [521] πραότερον δὲ πολὺ τούτων ἁπάντων φάρμακον ἐφεξῆς ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως. φύλλα κοκκυμηλέας κόψας καὶ γάλακτι μίξας, οἴνῳ διάκλυζε. προσκειμένου γὰρ τῷ λόγῳ τοῦ διάκλυζε δῆλόν ἐστιν ὅτι πολλῷ τῷ γάλακτι μίγνυσιν ὀλίγα τῶν φύλλων, ὡς εἴ γε τὰ φύλλα τῷ γάλακτι συλλειωθέντα φάρμακον ἐκέλευσεν εἶναι διάχριστον,

phii diluto similiter utitor, et postea oleum colluendum dato, etiam ipsum acre et mordax est ac discussorium, non astringens. Non recte itaque astringentia et acerba ac repulsoria, discussoriis admixta sunt ac acribus, atque hoc nullo discrimine adjecto. Quod vero sequitur ex aceto apparatum, generosum est. Quoniam autem ad acetum non apposuit acre et quoniam per semen lini moderatius evadit, adjecit autem ipsi etiam lolium, medicamentum multum discussorium, atque propterea ipsum ad linguae tumores convenire ait. Verum ascribam omnem ipsius dictionem. Semen lini ac lolium aequis partibus aceto trita colluito. Hoc itidem ad linguae tumores facit. Longe lenius his omnibus medicamentum deinceps scripsit hoc modo. Folia pruni contusa ac lacte permixta colluito. Quum enim adjecerit sermoni, colluito, manifestum est quod multo lacti pauca folia admiscet. Nam si folia cum lacte trita pro medicamento inunctili esse jussisset, palam utique esset quod multa folia, pau-

ἦν ἂν οὕτω γε. δῆλον ὅτι πολλὰ μὲν τὰ φύλλα, τὸ γάλα δὲ ὀλίγον εἶναι ἐκέλευσεν. ἐφεξῆς δὲ προσγράψας διαμασητὰ πρὸς (254) ἄφθας ἐπιφέρει, ἐλαίας ἁλμάδας διαμασητέον. εὔδηλον δ' ὅτι πραότατον φάρμακόν ἐστιν. εἶτ' αὖθις ἑξῆς· ἀνδράχνην εἰς μέλι ἀποβάπτοντα διαμασητέον. καὶ τοῦτο ὁμοίως πρᾶόν ἐστι. διαφέρει δ' ἀλλήλων τὰ δύο ταῦτα τῷ τὰς μὲν ἁλμάδας καὶ στύφειν καὶ διαφορεῖν, πλεῖστον δ' ἐν αὐταῖς ἔχειν τὸ στυπτικόν. τὴν δὲ ἀνδράχνην μετὰ τοῦ μέλιτος ἀσθενέστερον εἶναι φάρμακον. ἐφεξῆς δὲ καλῶς ἐποίησεν εἰπὼν, ἐπὶ παιδίων ἁρμόττειν ἃ μέλλει λέγειν φάρμακα. γράφει δὲ περὶ αὐτῶν κατὰ λέξιν οὕτω. ὅταν παιδίον ἄφθας ἔχῃ, σεμίδαλιν καὶ μυελὸν βόειον καὶ ἄλευρον ἕψας ψώμιζε, ἐὰν δὲ μὴ δύνηται θηλάζειν. ἄλλο. σπλῆνα βοὸς ἑψήσας ἐν οἴνῳ καὶ τρίψας μετὰ μέλιτος ψώμιζε. τοῦτο μὲν οὖν περίεργον τὸ φάρμακον. ἐφεξῆς δὲ καλῶς ἔγραψεν, ἀπέχεσθαι κατὰ τὴν δίαιταν δριμέων τε καὶ ἁλυκῶν καὶ ὀξέων σιτίων τε καὶ ποτῶν, εἶτα οὐκ οἶδ' ὅπως ἐφεξῆς τούτῳ γράφει κατὰ λέξιν οὕτως. χαλκάνθην λείαν κεκαυμένην μετὰ

cum vero lac esse jussisset. Deinceps porro etiam, quae mansa aphthas juvent annectit. Mandendae sunt olivae muria conditae. Manifestum est lenissimum hoc medicamentum esse. Et rursus. Portulaca melle tincta manducetur. Et hoc similiter mite est. Differunt haec duo inter se in eo, quod olivae muria conditae et astringunt et discutiunt, plurimam vero in se astringendi vim habent, portulaca vero cum melle imbecillius est medicamentum. Consequenter probe fecit, quum ait in pueris convenire quae dicturus est medicamenta. Scribit vero de eis in haec verba. Ubi puerulus aphthas habeat, similaginem et medullam bubulam ac farinam coquens infanti mande, si jam ipse ab uberibus mandere nequeat. *Aliud.* Lienem bubulum in vino coquens et cum melle terens mande. Hoc medicamentum supervacaneum est, et plus aequo curiosum. Deinceps recte scripsit abstinendum circa diaetam acribus et salsis et acidis tum eduliis tum potibus. Deinde haud scio, quo modo in hanc sententiam scribit, chalcanthum tritum ac ustum

μέλιτος διάχριε. τοῦτο ἐχρῆν ἀνωτέρω γεγράφθαι μετὰ τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων.

[Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς ἄφθας.] Ἔνια μὲν καὶ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων πρὸς ἄφθας ταὐτὰ τοῖς προγεγραμμένοις ἐστὶν, ἀλλ' ἔδοξέ μοι πᾶσαν αὐτοῦ τὴν λέξιν ἐφεξῆς γράψαι μηδὲν παραλιπόντι. γράφει οὖν οὕτως. πρὸς ἄφθας διακλύσματα μὲν ποιεῖ· ἐλαίας φύλλων ἀφέψημα ἢ μυρσίνης φύλλων λευκῆς ὁμοίως ἢ ἐλαίας κολυμβάδος ὕδωρ. ποιεῖ καὶ ἡ ἀμόργη καὶ πρασίου χυλὸς ἢ φακοῦ ἀφέψημα ἢ βάτου ἢ κύπρου ἢ ἰοῦ σκώληκος τριώβολον, ἐν οἴνου κνιδίου κοτύλης τετάρτῳ, τοῦ διακλυζέσθω. διάχριστοι δὲ ποιοῦσι καὶ αἱ πλείονες τῶν ἀναγραφησομένων στοματικῶν, ἰδιαίτερον δὲ συμφωνεῖ ταῦτα. ℞ σχιστῆς, ῥόδων ἄνθη ἴσα, μυρίκης καρποῦ τὸ διπλοῦν, ξηροῖς χρῶ. ἢ λίβανον, γλυκυῤῥίζης χυλὸν ἴσα, κηκῖδος, σμύρνης, ἀνίσου ἀνὰ ὀλίγον, σὺν προτρόπῳ περίχριε. ἄλλο. μάνναν καὶ

cum melle illinito. Hoc enim medicamentum superius scribere oportuit cum aliis validis medicamentis.

I. [*Quae Archigenes scripsit ad aphthas.*] Quaedam ex his quae Archigenes ad aphthas scripsit eadem sunt cum praescriptis. Verum visum est mihi ex ordine omnem ipsius sermonem ascribere, ita ut nihil ex eo relinquam. Scribit igitur sic. *Ad aphthas collutiones faciunt.* Foliorum oleae decoctum. Aut foliorum myrti albae eodem modo. Aut aqua olivae muriae innatantis. Facit et amurca et marrubii succus aut lentis decoctum, seu rubi aut ligustri aut aeruginis vermiculatae obolos tres, in vini cnidii quarta heminae parte dissolutos colluat. *Illitiones autem faciunt pleraque ex descriptis stomaticis medicamentis, privatim autem congruunt haec.* ℞ Aluminis scissi, florum rosarum, aequales partes, fructus myricae duplum, utere siccis. Aut thus et glycyrrhizae succum aequis portionibus, gallae, myrrhae, anisi, singulorum parum quid, cum vino protropo illine. *Aliud.* Mannam et salem pari pondere

άλας ἴσα ξηρὰ διὰ πτεροῦ κατάψα. ἄλλο. τρυγὶ οἴνου γλυκέος σὺν μέλιτι κατάχριε. ἄλλο. μίσυ καὶ στυπτηρίαν καὶ ῥοῦν σὺν μέλιτι. ἢ χαλκῖτιν μετ' ἐλαίου πτερῷ διάχριε, ἀγαθὸν σφόδρα. ἢ ἐλαίας φύλλα μετ' ἐλαίου διάχριε. ὅταν δὲ καθαρθῇ, μυρίκης καρπῷ σὺν μελικράτῳ ἢ οἴνῳ διάχριε. ἢ ἀποσμήξας ὀροβίνῳ καὶ μέλιτι καὶ κηκῖδι μετὰ μέλιτος προσάπτου. ἢ μυρίκης σπέρμα καὶ σχιστῆς τὸ γ'. μετ' ἐλαίου διάχριε. τοῦτο καὶ πρὸς νομὰς ποιεῖ. ἢ στέαρ ὕειον ἢ χήνειον ἔμπασον μάννα καὶ διάχριε. ἢ κηκῖδα λείαν μετ' ἐλαίου. ἢ στυπτηρία ὑγρὰ ἀνιεμένη. ἢ φύλλα κύπρου διαμασάσθωσαν. ἢ λυκίου ῥίζαν ξηρὰν παράπτου. ἢ θαλλία λεῖα μετὰ μέλιτος. ἢ κηκῖδα μεθ' ἁλῶν. ἐὰν δὲ ἐπιταθῇ καὶ νέμηται σηπεδονικῶς, διακλύσμασι μὲν καὶ ἀναγαργαρίσμασι χρηστέον τοῖς πρὸς ἄφθας τοῖς εὐτονωτέροις. ἰδίως δὲ ἅλμην συνεχέστερον, ἢ ἱερὰν βοτάνην ὕδατι ἢ οἴνῳ ἐναφεψήσας δὸς διακλύζεσθαι ἢ ἀναγαργαρίζεσθαι. διαχρίσμασι μὲν τῶν πρὸς ἄφθας τοῖς εὐτονωτέροις· ἰδίως δὲ [522] κέρας ἐλάφειον

ſicca, per pennam adhibeto. *Aliud.* Faecem vini dulcis cum melle illinito. *Aliud.* Miſy et alumen et rhoem cum melle, aut chalcitidem cum oleo, per pennam illinito, vehementer bonum eſt. Aut oleae folia cum oleo illinito. Poſtquam vero repurgatae fuerint, myricae fructum cum aqua mulſa aut vino illine. Aut ubi cum ervi farina et melle exterſeris, gallam cum melle adhibe. Aut myricae ſemen et aluminis tertiam partem cum oleo illine. Hoc etiam ad nomas facit. Aut adipem ſuillum aut anſerinum manna inſperſa illinito. Aut gallam tritam cum oleo. Aut liquidum alumen dilutum. Aut liguſtri folia manducent. Aut lycii radicem aridam adhibe. Aut oleae germina trita ex melle. Aut gallam cum ſale. Si vero extendatur affectio et ſerpendo putredinoſe depaſcat, collutionibus quidem et gargarismis utendum eſt ad aphthas deſcriptis fortioribus, privatim autem muria frequentius colluenda eſt. Aut herbam ſacram aqua aut vino incoctam colluendam aut gargariſſandam dato. Illitionibus etiam ad aphthas deſcriptis fortioribus utantur, privatim vero cornu cervi tritum affrica.

λεάνας παράτριβε. ἢ χαλκάνθῃ ὀπτῇ λείᾳ μετὰ μέλιτος. ἢ ἰῷ χαλκοῦ ἢ λεπίδι μετὰ μέλιτος. ἄκρως ποιεῖ πρὸς νομὰς μαράθρου ῥίζης κεκαυμένης σποδός. ταῦτα πρὸς ἄφθας ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν ἐν τῷ πρώτῳ περὶ φαρμάκων, ὀλίγου δεῖν ἅπαντα καὶ τοῖς ἄλλοις γεγραμμένα. τί δή ποτ' οὖν ἠξίωσα δὶς γράψαι ταῦτα καίτοι φυλαττόμενος οὕτως πράττειν; ὅτι καὶ τὸν Ἀρχιγένην τῶν ἄλλων ἐπιστάμενος ἀξιολογώτερον, ἐν τῷ τὰ κοινὰ μετὰ τῶν οἰκείων γράφειν διορισμῶν, ἑώρων καὶ αὐτὸν ἐν πολλοῖς ἀμελοῦντα τῆς τοιαύτης διδασκαλίας. νῦν οὖν ἐφεξῆς ἅπαντα χύδην ῥίπτει τὰ βοηθήματα, μετὰ τὸ συνεχὲς ἀλλήλοις εἰρημένα· πραότατά τε καὶ δριμύτατα. τί γὰρ ὅμοιον ἰὸς ἔχει φακοῦ καὶ βάτου καὶ κύπρου ἀφεψήματι; τί δὲ κηκὶς στέατι χηνείῳ καὶ ὑείῳ; δριμὺ μὲν γὰρ καὶ διαβρωτικὸν, ἰσχυρῶς τε ξηραῖνον φάρμακόν ἐστιν ὁ ἰός· βάτος δὲ καὶ κύπρος καὶ φακὸς ἐλαχίστην ἔχει στύψιν. οὕτω δὲ καὶ ἡ κηκὶς ἰσχυρότατα στύφουσα τὴν ἐναντίαν ἔχει δύναμιν ὑείῳ τε καὶ χηνείῳ στέατι.

Aut atramentum sutorium tostum tritum cum melle. Aut aeruginem aeris, sive squamam cum melle. Summe facit ad nomas foeniculi radicis ustae cinis. Haec ad aphthas Archigenes in primo de medicamentis scripsit, quae parum abest, ut omnia etiam aliis sint scripta. Quid igitur operae pretium duxi eadem bis scribere, quamvis caverim ne hoc facerem? Quod sane et Archigenem, quem scimus majore quam alios dignitate, etiam communia cum propriis discriminibus scribere posse, videbam nunc ipsum in pluribus ejusmodi doctrinae negligentem. Nunc enim omnia confusim projicit auxilia, una cum hoc quod continenter inter se scribendo commiscuit lenissima et acerrima. Quid enim simile habet aerugo ad lentis et rubi ac cypri decoctum? quid galla simile adipi anserino aut suillo? Acre enim et erodens fortiterque resiccans medicamentum est aerugo, rubus autem et cyprus et lens paucissimam habent astringendi facultatem. Sic etiam galla fortissime astringens, contrariam vim habet suillo ac anserino adipi. Quin et

Ed. Chart. XIII. [522.] Ed. Baf. II. (254.)

γέγραπται δὲ ἐφεξῆς ἀλλήλων, καθάπερ τὰ πρότερα καὶ τὰ ἄλλα δὲ ὅσα ἐμνημόνευσε, τὴν αὐτὴν ἀταξίαν ἔχει. βέλτιον δ᾽ ἦν, ὥσπερ ἅπαξ που κατὰ τὸν λόγον ἔφη, τοῦτο καὶ πρὸς νομὰς ποιεῖ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ περὶ τῶν ἄλλων διορίσαι προσγράψαντα, τοῦτο μὲν βρέφεσιν ἢ παισὶν ἁρμόττειν εἰπόντα, τουτὶ δὲ τοῖς τελείοις καὶ τουτὶ μὲν ἀρχομέναις ἢ μετρίαις ἄφθαις, τουτὶ δὲ ἀκμαζούσαις ἢ ἰσχυραῖς, ἁπάντων δὲ μᾶλλον ἤτοι διαπύροις καὶ θερμαῖς ἢ ψυχροτέραις μᾶλλον· καὶ τῶν διαπύρων τουτὶ μὲν ταῖς ἐρυθροτέραις, τουτὶ δὲ ταῖς ξανθοτέραις. αἱ μὲν γὰρ τὸ φλεγμονῶδες, αἱ δὲ τὸ ἐρυσιπελατῶδες ἔχουσιν, ὥσπερ γε πάλιν αἱ μὴ διάπυροι φλεγματικαὶ τοὐπίπαν εἰσὶν, καθάπερ τῶν χρονιζουσῶν ἔνιαι τοῦ μελαγχολικοῦ χυμοῦ κακίαν ἐπικτῶνται. διαγνώσονται δ᾽ ἅπασαι ῥᾳδίως ὄψει τε ἅμα καὶ ἁφῇ, τῇ μὲν ὄψει διὰ τῶν χρωμάτων καθότι λέλεκταί μοι καὶ νῦν. αἱ μὲν γὰρ ἐρυθρότεραι τὸν αἱματικὸν ἐπικρατεῖν ἐνδείκνυνται χυμὸν, αἱ δὲ ξανθότεραι τὸν πικρόχολον, ὥσπερ γε πάλιν αἱ μὲν λευκαινόμεναι τὸν φλεγματικώτερον

deinceps ab eo fcripta, planeque omnia quorum mentionem facit, eandem confufionem perturbati ordinis habent. Praeftabat autem velut femel alicubi in fermone apponendo dixit, hoc etiam ad nomas facit, eodem modo etiam alia diftinxiffe, ut afcriberet videlicet, hoc quidem infantibus ac pueris convenit, hoc vero perfectis, et hoc incipientibus aut moderatis aphthis, hoc autem vigentibus et fortibus, maxime vero omnium aut inflammatis et calidis aut magis frigidioribus, et ex inflammatis hoc quidem rubicundioribus, hoc vero flavioribus, aliae enim ex fanguine, aliae ex flava bile inflammationem habent, quemadmodum illae rurfus non inflammatae pituitofae in totum [illegible]unt, quemadmodum aliquae ex inveteratis, humoris atrae bilis malignitatem acquirunt. Cognofcentur hae omnes facile vifu fimul et tactu. Vifu quidem ex coloribus, quemadmodum etiam nunc dictum eft, rubicundiores enim fanguineum humorem praevalere oftendunt, flaviores autem amaram bilem, quemadmodum rurfus albefcentes pituitofiorem, live-

αἱ δὲ πελιδνούμεναί τε καὶ μελαινόμεναι τὸν μελαγχολικόν. ὁ γὰρ ταῦτα διορισάμενος ἐπιστάμενός τε τὴν ἑκάστου τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δύναμιν, ὡς ἐν τῇ αὐτῶν διδασκαλίᾳ γέγραπται, καθ᾽ ἕκαστον εἶδος ἄφθης ἐπιστήσαιτο χρῆσθαι τοῖς τε ἁπλοῖς καὶ συνθέτοις φαρμάκοις, ὡς πολλάκις ἤδη προείρηται. συνεπισκέψεται δὲ καὶ τὰς τῶν σωμάτων φύσεις, εἰ καὶ μαλακαί τέ εἰσι καὶ ὑγραὶ, καθάπερ ἐπὶ παίδων εὐνούχων τε καὶ γυναικῶν· ἢ σκληραί τε καὶ ξηραὶ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἁλιέων καὶ ναυτῶν καὶ κυνηγετῶν καὶ γεωργῶν. τοῖς γὰρ ἰσχυροτέροις σώμασι τὰ ἰσχυρότερα προσάξεις φάρμακα, τοῖς δ᾽ ἀσθενεστέροις τὰ μαλακώτερα. ἐγὼ δὲ ἐπὶ μὲν τῶν βρεφῶν, ὅσα ψωμίζουσιν αἱ τροφοὶ, φακῆν μετὰ βραχέος ἄρτου καὶ μυελοῦ ἐλαφείου ἢ μοσχείου δίδωμι. μίγνυμι δὲ τῇ τροφῇ καὶ μήλων κυδωνίων ἢ τῶν ἄλλων ὅσα στύφει, καθάπερ ἐν Ῥώμῃ τὰ κεστιανὰ καλούμενα καὶ τῶν τοιούτων ἀπίων, οὔων τε καὶ μεσπίλων καὶ κράνων καί ποτε καὶ θριδακίνης καὶ σέρεως καὶ στρύχνου καὶ ἀνδράχνης μίγνυμι τῷ ψωμίσματι, διαπύρου τῆς ἄφθης ὑπαρχούσης. εἰ

fcentes et nigrefcentes atrae bilis fuccum. Qui enim haec rite difcreverit, noveritque amplius fingulorum fimplicium medicamentorum facultatem, quemadmodum in libris de ipfis a me fcriptum eft, is in unaquaque aphthae fpecie tum fimplicibus tum compofitis uti fciet velut jam faepe eft praedictum. Confiderabit autem fimul et corporum naturas, num molles fint et humidae velut in pueris, eunuchis et mulierculis, an durae et aridae velut in pifcatoribus ac nautis et venatoribus atque agricolis. Fortioribus enim corporibus fortiora adhibebis medicamenta, debilioribus molliora. Ego porro infantibus, quibus nutrices cibum mandunt, lentem cum modico pane et medulla cervi aut vituli praebeo. Admifceo etiam cibis ex malis cotoneis atque aliis, quae aftringunt, velut Romae ceftiana appellata. Quin et ex pyris addo, forbisque ac mefpilis et cornis. Quandoque etiam de lactuca et feride ac folano et portulaca in cibos qui manduntur permifceo fi aphtha fuerit

δὲ μὴ ψωμίζεσθαι ἔτι δύναται, τὴν τροφὴν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις διαιτῶ μετ' εὐπεψίας δηλονότι. καὶ μέντοι καὶ διαχρίω τὰ βρέφη φαρμάκοις, εἰ μὲν ὑπερύθρους βλέποιμι τὰς ἄφθας, ἐν ἀρχῇ μὲν τοῖς μετριώτατα στύφουσί τε καὶ ψύχουσιν· [523] ἐφεξῆς δὲ τοῖς διαφοροῦσιν ἀδήκτως· εἰ δὲ ὑποξάνθους, τοῖς αὐτοῖς μὲν, ἀλλὰ μᾶλλον ψύχουσι· εἰ δὲ φλεγματικωτέρας, τοῖς στυπτικοῖς· εἰ δὲ μελαινομένας, τοῖς διαφοροῦσι γενναιότερον. ἐπὶ δὲ τῶν μειζόνων παιδίων ταῖς ὁμοιογενέσι δυνάμεσι τῶν φαρ(255)μάκων χρώμενος ἐπιτείνω τὴν δύναμιν αὐτῶν, ὥσπερ γε καὶ τὰ τέλεια καὶ σκληρὰ σώματα ταῖς καθ' ἕκαστον ὧν εἶπον ἰσχυροτάταις. ἤρεσε δέ μοι διαπαντὸς ἐπὶ τούτων μίσυϊ χρῆσθαι μετ' οἴνου στύφοντος, ἐπιτείνοντί τε καὶ ἀνιέντι τὴν δύναμιν αὐτοῦ. τὸ δὲ μᾶλλον ἢ ἧττον στύφειν τὸν οἶνον καὶ τὰ παχύτερον ἢ ὑγρότερον ἐργάζεσθαι τὸ σκευασθὲν, ἐκ τῆς τοῦ μίσυός τε καὶ οἴνου μίξεως γίνεται. εἰ δὲ ῥυπαρὰ ἡ ἄφθα ἐπιφαίνοιτο, σὺν οἰνομέλιτι τρίβω τὸ μίσυ. τοῖς δὲ ἰσχυροτέρων ἢ κατὰ τὸ μίσυ φαρμάκων χρήζουσιν ὁ ἰὸς ὁμοίως σὺν οἴνῳ τε καὶ

inflammata. Quod si non adhuc quid mandi queat, nutricem ejusmodi victu alo, eique simul bonam concoctionem prospicio. Veruntamen etiam infantes medicamentis illino, si quidem subrubras videro aphthas, in principio quidem iis, quae moderatissime astringunt ac frigefaciunt, deinde vero iis, quae citra mordacitatem discutiunt; si vero subflavas videro, iisdem quidem utor, sed magis refrigerantibus; si vero pituitosiores astringentibus; si nigrescentes discussoriis generosioribus. Caeterum in majoribus pueris ejusdem generis facultatibus medicamentorum utor, auctis tantum viribus ipsorum. Quemadmodum sane etiam in perfectis et duris corporibus singulis relatis facultatibus fortissimis utor. Placebat autem mihi in his per omnia misyos usus cum vino astringente, quod tum intendit tum remittit vim suam, prout magis aut minus vinum fuerit astringens et prout crassius aut liquidius efficitur medicamentum ex misyos ac vini mixtura. Quod si sordida appareat aphtha, misy cum vino mulso tero. Iis vero qui

οἰνομέλιτι χρήσιμος ὑπάρχει. διαχριστέον δὲ δηλονότι τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις τὰ πεπονθότα μόρια τοῦ στόματος, ἀγαθὸν δὲ εἰς ταῦτα φάρμακόν ἐστι χαλκῖτις ἐλαίῳ λειωθεῖσα. τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα δραστήρια, μέτρια δὲ καὶ μάλιστα πρὸς τὰς ἀρχομένας διαθέσεις ὀμφάκιον σὺν οἴνῳ καὶ οἰνομέλιτι καὶ ῥοῦς ὁμοίως. ἐπὶ δὲ τῶν παιδίων ἀρκεῖ καὶ τῶν ῥόδων τὸ ἄνθος καὶ αὐτὰ τὰ ῥόδα ξηρὰ καὶ τὰ διακλύσματα διὰ τῶν μετρίως στυφόντων ἐπὶ τῆς ἡλικίας τε καὶ φύσεως τῶν τοιούτων σωμάτων. ἑνὶ δὲ λόγῳ αἱ μέτριαι μὲν ἄφθαι μάλιστα ἐπὶ τῶν ἁπαλῶν σωμάτων μετρίων χρήζουσι φαρμάκων· αἱ δὲ ἰσχυραὶ καὶ μάλιστα ἐπὶ σκληρῶν σωμάτων ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων θεραπεύονται. ἰσχυρὰ δὲ δηλονότι λέγω φάρμακα τά τε ἰσχυρῶς στύφοντα καὶ δάκνοντα· καθάπερ γε μέτρια τὰ μηδόλως μὲν δάκνοντα, μετρίαν δὲ στύψιν ἔχοντα. γίνεται δὲ κἀπὶ τούτων, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων παθῶν ἔμπροσθεν εἴρηται, σύνθετα φάρμακα καὶ πολλάκις ἐκ τῶν ἐναντίων, ὁποῖόν ἐστι καὶ τὸ δι' ἐλαίου τε καὶ χαλκίτεως. αὐτὸ μὲν γὰρ καθ' αὑτὸ τοὔλαιον ἐναντιώτατόν ἐστι τῇ διαθέσει τῆς ἄφθης, ὥσπερ γε

fortioribus quam misy est medicamentis opus habent, aerugo similiter cum vino et vino mulso utilis existit. Illinendae autem sunt ex his medicamentis affectae oris partes. Commodum est etiam medicamentum ad hanc rem chalcitis oleo trita. Atque haec quidem efficaciora. Moderata vero et maxime ad incipientes affectiones omphacium cum vino et vino mulso. Similiter etiam rhus. In pueris sufficit rosarum flos et ipsae rosae siccae et collutiones moderate astringentes pro aetatis et naturae ejusmodi corporum ratione. Et in summa moderatae aphthae maxime in teneris corporibus moderatis medicamentis opus habent, fortes vero et maxime in duris corporibus a fortioribus curantur. Fortia medicamenta dico tum quae fortiter astringunt tum quae mordent, sicut sane moderata, quae haud omnino quidem mordent, parum autem astringunt. Fiunt porro etiam in his, velut in aliis prius dictum est affectionibus, composita medicamenta, et saepe etiam ex contrariis, quale est quod ex oleo et chalcitide constat. Ipsum equidem oleum per se infestissimum est aphthae affectui,

καὶ ἡ χαλκῖτις, ἐπειδὴ τὸ μὲν ὑγραίνει τε καὶ ῥυπαίνει, δάκνει δὲ σφοδρῶς ἡ χαλκῖτις. ἡ δὲ μίξις αὐτῶν ὅταν σύμμετρος γένηται, κάλλιστον ἀποτελεῖ φάρμακον. ὥσπερ οὖν ἐκ κηρωτῆς τε καὶ ἰοῦ σαρκωτικὸν ἐδείκνυτο γίνεσθαι φάρμακον, ἀμφοτέρων ἐναντίων ὑπαρχόντων σαρκώσει, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐξ ἐλαίου τε καὶ χαλκίτεως ἐπιτήδειον γίνεται φάρμακον. εἰ δὲ εἰς σηπεδονῶδες τραπῇ, ἑλκώσεις τε ποιήσει, οὔτε ἄφθαν ἔτι προσήκει τὸ πάθος ὀνομάζειν, οὔτε τὰς τοιαύτας διαθέσεις ἰώμενα φάρμακα τοῖς πρὸς τὰς ἄφθας χρησίμοις ἐγκαταριθμεῖν, ὥσπερ οὐδὲ τοῖς ἐρυσιπέλατα ἰωμένοις τὰ διαφοροῦντα γενναίως, ὅσα διὰ τῆς τῶν ψυχόντων φαρμάκων προσαγωγῆς ἐγένετο πελιδνὰ καὶ σκληρὰ μόρια, μεταπεσόντα πρὸς σκληρώδη διάθεσιν ἐκ τῆς ἐρυσιπελατώδους. ἀμέλει καὶ τῷ ἀδιορίστῳ τῶν τοιούτων γραφῶν ἀπατώμενοί τινες ἐρυσιπέλασί τε τὰ θερμὰ καὶ διαφορητικὰ φάρμακα, ταῖς τε ἄφθαις τὰ πρὸς σηπεδόνας ἁρμόττοντα προσφέροντες οὐ μικρὰς ἐργάζονται τὰς βλάβας.

velut etiam chalcitis, quandoquidem alterum quidem humectat et fordidum facit, mordet autem vehementer chalcitis, verum mixtura ipforum, ubi fuerit moderata, optimum medicamentum efficit. Quemadmodum igitur ex cerato et aerugine incarnans effici medicamentum oftenfum eft, quum tamen ambo incarnationi contraria exiftant, eadem ratione ex oleo et chalcitide aptum medicamentum efficitur. Si vero in putredinem aphtha vertatur et exulcerationes faciat, neque aphtham amplius affectionem nominare convenit, neque medicamenta ejusmodi affectus curantia inter ea quae aphthis commoda funt connumerare. Quemadmodum neque inter eryfipelata fanantia recte connumerantur ea, quae praeclare difcutiunt lividas et duras partes, ex frigidiorum medicamentorum adhibitione tales factas et jam ad induratam in fcirrhum affectionem ex eryfipelate delapfas. Profecto enim, qui ejusmodi fcripturarum indifcriminata incertitudine decepti, eryfipelatis calida et difcufforia medicamenta, aphthis autem ea quae putrefactis conveniunt adhibent, non parum detrimenti inducunt.

LIPSIAE

LITERIS GUILIELMI HAACK.

ASHMOLEAN
OXFORD
MUSEUM

